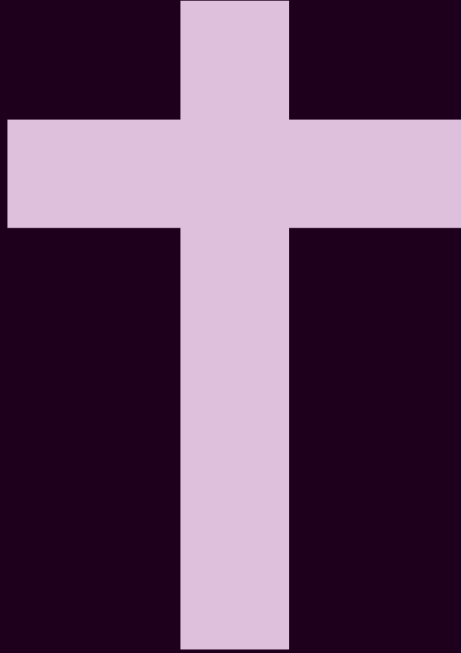

Wakita á Dadaamiya

La Bible en wandala

Wakita á Dadaamiya
La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wandala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d

Contents

Gavge-aha	1
Mata	74
Markus	129
Luka	164
Yuhanna	222
Slera-aha	262
Rauma-aha	315
1 Kaurintus-aha	342
2 Kaurintus-aha	367
Galatiya-aha	384
Aifaisus-aha	393
Filipi-aha	402
Kaulausiya-aha	408
1 Taisalauniki-aha	414
2 Taisalauniki-aha	420
1 Timaute	423
2 Timaute	430
Titus	435
Filaimaun	438
Ibraniŋkau-aha	440
Yakuba	459
1 Piyer	465
2 Piyer	472
1 Yuhanna	476
2 Yuhanna	483
3 Yuhanna	484
Yahuda	486
Wahayu	488

GAVGE-AHA

A nderan estuwa Dadaamiya duksa bademme

¹ Am fakta, Dadaamiya a ndere samayaha antara haha. ² Haha bademme ba yalanje, ndza baaka ba naàzara keni aàtekwa, a hedetaa ba tabedammire yawaha, Shedfekwe aà Dadaamiya ankwaa aà ja daba argina.

³ A ba Dadaamiya: A gevge parakkire. A gevhe ge parakkire. ⁴ Dadaamiya aà zhara parakkire na shagera jipu. Daaci a tegaa tara parakkire an tabedammire. ⁵ Parakkire a dahanaa an vaàha, tabedammire a dahanaa an vayiya. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge zunjwire.

⁶ A ba Dadaamiya: A gevge an tega dagave aà yawaha ge dise nakwahaatare. ⁷ A gevhe ge dagave aà yawaha. Daaci Dadaamiya a magaa dagavaha nanna, a tegaa dagave aà yawaha na am aha antara yawaha na aàtire. ⁸ Dadaamiya a dāha dalbe na aàdetire: Samaya. Una nanna keni a gevhe. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge buwire.

⁹ A ba Dadaamiya: A jarammeje yawaha na am ekte aà samaya na bademme aà dem slede palle, geni a jesarje dalbe na an ula. Una nanna keni a gevhe. ¹⁰ Dalbe na an ula na Dadaamiya a dahanaa an haha. Dalbe na jarammeje yawaha aàtekwa na waà, a dahanaa an haye. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹¹ Daaci a ba Dadaamiya: Haha a sansese essebaha antara slapaha taà an wulfaha am itare, antara nafaha na aà ya egdzere taà an wulfahaatare, jaba a duksaha nanna bademme. Una nanna keni a gevhe. ¹² Slerekke haha a sanse masaha, antara slapaha, ma uwe keni taà an wulfaha am itare. Nafaha keni ba estuwa, jeba a nafaha gergere, ma urara keni taà aà ba an wulfahaatare bademme. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge keyire.

¹⁴ A ba Dadaamiya: A gevge parakkiraha ate samaya, ge tega tara vaàha antara vayiya. Una nanna aà gev nalaamaha ge maàraà sartaha, vaàhaha, antara ivaha. ¹⁵ Parakkiraha nanna a gevge ate samaya, ge maàraà parakkire aàsete haha. Una nanna keni a gevhe. ¹⁶ Dadaamiya a magaa parakkiraha sadafde buwa: Palle waà, yaikke jipu, nane aà maga sleksiraara am vaàha, cekwaara keni aà maga sleksiraara an vayiya antara terlyakwaha. ¹⁷ Dadaamiya a puwateraa ate samaya ge maàraà parakkire aàsete haha, ¹⁸ geni taà maga sleksiraatare vayivacika, antara ganakini taà teganaà itare dagave aà tara parakkire, antara tabedammire. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹⁹ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge ufadire.

²⁰ A ba Dadaamiya: A demda yawe ba nga am naàzena an shifa, a ngyairngye yiyaha aà dem samaya. Una nanna keni a naba gevhe. ²¹ Dadaamiya a ndere dabbaha sadafde antara naàzu an shifa aà zlala am yawe bademme. Daaci yawe a fantau ge yaà jeba duksaha gergere baaka zlaktaara. A nderehe zlahe aàdaliye yiyaha taà an lyakwahaatare, jebahaatare keni gergere bademme. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ²² A gaterar barka, a ba nane: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyaiwemhye am hayaha bademme. yiyaha keni hyairemhye am hufe aà duniya bademme. ²³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge ilyebire.

²⁴ A ba Dadaamiya: Haha a sansese naàzena an shifa ate haha bademme. Dabbaha, naàzena aà hulmba am haha ira naàzena an shifa ate haha bademme, ma uwe keni jeba gergere bademme. Una nanna keni a naba gevhe. ²⁵ Dadaamiya a magaa estuwa dabbaha aà kaamba jeba gergere bademme, dabbaha aà haà keni jeba gergere ira

naàzu àà hulmba am haha keni jeba gergere bademme. A naa una nanna shagera jipu.

²⁶ Daaci a ba Dadaamiya mazlaara waà, nderaumindera urimagwe ate nderaamiya, àà gaàrààva an miya. Daaci àà kwaranaà nane kelfaha am haye, yiyaha àà samaya, dabbaha, naàzu àà hulmba am haha ira duksaha umele na ate haha bademme.

²⁷ Daaci Dadaamiya a nderehe urimagwe, a nderanaa ate nderaara, àà gaàrààva an nane. A nder zhele antara mukse. ²⁸ Dadaamiya a gaterar barka, a ba nane àà elvan ge itare: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme, fawansarfe keni. Magawmaàga sleksiraakure ate kelfaha am haye, ate yiyaha àà samaya, ate dabbaha na ate haha bademme. ²⁹ A ba Dadaamiya àà elvan ge itare: Bademme a naàzena a kyesaa am haha, antara wulfahaatare bademme, antara nafaha na àà yaà egdzere antara wulfahaatare bademme, una nanna naàza zaakure. ³⁰ Ge dabbaha na ate haha bademme, ge yiyaha àà samaya bademme, ge naàzena àà hulmba am haha bademme ira naàzena ni àà puwa shifa bademme na, ya vaterte masa aàṅwasla, una nanna naàza zaatare. Una nanna keni a gevhe àà ba ate una nanna.

³¹ Dadaamiya a naa nazena a maganaa nane bademme shagera jipu. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge unkwahire.

2

¹ Dadaamiya a zlanaa estuwa slera a ndera samaya antara haha ira naàzu am itare bademme. ² Am hare ge vuyire, am bademme a slerahaara zlauzle, a puwansehe vacite nanna. ³ Dadaamiya a gaa barka am hare ge vuyire, a ganve cufedde. Adaba a puwanse vacite nanna am sleraha bademme ge ndera duksa bademme.

Urimagwe am fe àà Adnin

⁴ Kwaya nane labare àà tara samaya an haha am sarte na a nderaterndera Dadaamiya. Am sarte na ni Dadaamiya nder samaya antara haha waà, ⁵ zlaḅe ndza baaka nafa ate haha emtsaade, ndza baaka slapaha àà kaamba emtsaade, adaba zlaḅe Dadaamiya Yaakadada fantauka ge hya yawe aàsete haha. Am sarte nanna zlaḅe ndza baaka urimagwe ge herda haha. ⁶ Amaà ndza ankwā yire àà yawe àà segashe am haha, a remanaa nane haha bademme.

⁷ Daaci Dadaamiya Yaakadada a nder urimagwe an berbere àà haha, a fem effeya àà shifa am nane àà kya ektare, daaci urimagwe a gev estuwa an shifa.

⁸ Am igaara maa, Dadaamiya Yaakadada a de icese fe am Adnin, àà dem dalbe àà gedī, a de njanaahe aàhuwa urimagwe na a nderanaa nane. ⁹ Dadaamiya Yaakadada a fantau ge sanse nafaha jeba gergere am haha, àà yaà egdzere shagera, emtake ge ezza. Am dagave àà fe nanna maa, a sanse nafa àà shifa, antara nafa àà diya shagerire antara shagerkire.

¹⁰ Am Adnin nanna maa, a naba sesehe ge yawe, a magaa guwa yaikke antara yawe aàtekwa, àà vantaà nane lailaidire ge fe nanna. Fantau àà ba am tate nana, guwa yaikke na a naba tagire, a magaa guwaha umele ufade. ¹¹ Zhera àà zunṅwire àà guwaha nanna Pisaun. A jantaava nane ge haha àà Hawila, ankwā dindar am haha nanna. ¹² Dindar àà larde nanna an daradza jipu. Ankwā zlaḅe naàzase navawaara am haha nanna, antara jeba nakwa umele an daradza jipu, zhera àà nakwa nanna aunikis. ¹³ Zhera àà buwire àà guwaha nanna Gihaun. Guwa nanna keni maa, a de jantaave ge haha àà Kus katakappe. ¹⁴ Zhera àà keyire àà guwaha nanna Hidakail. nane una àà kela am larde àà Asura am dalbe àà gedī. Zhera àà ufadire àà guwaha nanna Aifratis.

¹⁵ Daaci Dadaamiya a eksetaa urimagwe nanna, a njanaahe am fe nanna am Adnin na, geni àà ehherda, àà effufa. ¹⁶ Naàwa naàzena ni a faara Dadaamiya Yaakadada ge urimagwe: A ba nane àà elvan ge nane: Nafaha na am faha na bademme, ezza

ba seke una à katana ervaunɗaana. ¹⁷ Amaà nafa à diya shagerire an shagerkire na waà, zeka. Adaba vacitu maà de zakuze, emtsaana keni ba vacite nanna.

¹⁸ A ba Dadaamiya Yaakadada: Urimagwe maàki baaka ura taà nja kerde waà, shagerka. Yaà maganaamaga slemelannele, à garava à ba antara nane.

¹⁹ Dadaamiya Yaakadada a ndere dabbaha à kaamba bademme, antara yiyaha à cena daha na ni watse aadafatera nane. Bademme a nazena an shifa, ma a dante estara keni à gev ba zheraara. ²⁰ Urimagwe a fafete zheraha à dabbaha à haà, antara dabbaha à kaamba ira yiyaha bademme, amaà shanka una ta kalkale antara nane ge melannele. ²¹ Daaci Dadaamiya Yaakadada a naba far jeba paahaare na jauje ge ndzedà ge urimagwe, a naba pu hare. Dadaamiya Yaakadada a tedese hyaihye à slerpaara palle, a hedete sledaara an hyuwa.

²² Dadaamiya Yaakadada a magaa mukse an hyaihye à slerpa nanna a sanse am urimagwe na, a danaan ge urimagwe. ²³ Ba a puwete icaara ate nane urimagwe waà, a ba nane à ba an kaà kwara: Yawwaa, kwaye una kwa waà, palle à hyaihyahaaruwa antara hyuwa à vuwaaruwa. nane waà, taà dahana an mukse, adaba ta sanse am zhele.

²⁴ Adaba una nanna zhele à yaà tara eddenaara an emmenaara, taà maaslava antara muksaara, taà gev vuwa palle. ²⁵ Urimagwe antara muksaara bukerde taà an ukhyiye dey, amaà waterka zherwe.

3

Urimagwe fansarka ge Dadaamiya

¹ Am dabbaha à kaamba na a nderanaa Dadaamiya Yaakadada bademme waà, a jaterwa ba zahe an yaimyaimire. Zahe a de ndavanu ge mukse, a ba nane: Ba jirire a banba Dadaamiya geni zauka egdzara à nafaha na am fahe na bademme?

² A nwanante ge mukse, a ba nane: Egdzara à nafaha na am fe bademme nà ezza.

³ Sey ba egdzara à nafa na kwa ya nane am dagave à fe na waà, a ba Dadaamiya zauka, fauka erva ate nafa nanna geni emtsaweka. ⁴ A ba zahe à elvan ge mukse na: Fida kwaà emtseka dekideki. ⁵ Dadaamiya diyaadiya ganakini maà zakuruze egdze à nafa nanna waà, à de wera icaakure, kwaà de gev ba seke nane, kwaà de dzegwaàndzegwa dise shagerire antara shagerkire.

⁶ Mukse na à zhara egdze à nafa na waà, à ba am ice keni zariya jipu, watse emtake ge ezza. Shagerire à egdze à nafa nanna à naba vante enkale ge ura. Daaci a naba enzlevaaha egdze à nafa nanna, a zuhe, a vante ge zhelaara na atevege nane na, nane keni a naba zuhge. ⁷ Daaci a werte ge icaatare, ta naba diyeddiye geni taà an ukhyiye dey. Adaba una nanna ta kazlevaa slape à nabugda, ta hede nasheriraatare an nane.

⁸ An icavaciya waà, taà cena ba maga à duksa, Dadaamiya Yaakadada an kwa à jaà daba am hude à fe. Tara zhele antara mukse shebareshebe am ice à nafaha, taà shebe aatuge Dadaamiya Yaakadada. ⁹ Dadaamiya Yaakadada a naba daha urimagwe, a ba nane à elvan ge nane: Kaà aama ka? ¹⁰ A nwanante ge urimagwe, a ba nane: Ya cenaa kwaraana am fe, iya yaà an ukhyiye dey, adaba una nanna jija lyawa shebaneshebe.

¹¹ A ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge nane: A ndaaka ware ganakini kaà an ukhyiye dey na? Emtu zakuze egdze à nafa na piyanaktepiya zeka à ba iya na?

¹² A nwete ge urimagwe, a ba nane: Ba mukse nanna ka vitaa ka na waà, a vitaa ba nane egdze à nafa nanna, iya keni ya naba zuhe. ¹³ A ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge mukse: Ka magan ge uwe una? A nwete ge mukse a ba nane: A kediyaa ba zahe ate enkale lauktu ya zu egdze à nafa nanna.

¹⁴ Am iga à una ñanna, a ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge zahe: Ekka ni magakanaamaga tsawe una waà, kaà an nyainye am dagave à dabbaha, antara naàza kaambaha bademme. Sey kaà zlala ate hudfaana, kaà zaà ba haha haà a zlauwa estuwa shifaana am duniya. ¹⁵ Yaà femfa kelaadire am dagavaakure antara mukse na, am dagave à wulfahaana, antara wulfahaara. Wulfe à mukse na à de hakaahe ire ba kacakaca. Ka keni naba uwwa ate nadegadegaara.

¹⁶ A ba ñane à elvan ge mukse: Yaà kwakyakanvekwakya zladfa à yaà, kaà yaà egdzaraana am palasa. Sey kaà de kumte à ba an kuma nja antara zhelaana, amaà ñane à de maga ba sleksiraara ate ka.

¹⁷ A ba ñane à elvan ge urimagwe: Ka yaa ba elvaaruwa, ka cenvaa elva à muksaana, ka naba zu egdze à nafa na piyanaktepiya, ya bakaa zeka na! Kwaye yaà nyainyainvenyainye haha adaba ka. Sey kaà shushe zladfa cuuwe, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza ate haha na, haà à zlauwa estuwe shifaana. ¹⁸ Haha à sakanse ba dakaha antara masaha na baaka paydaara na, kaà de za ba slapaha am kaamba. ¹⁹ Sey à sesse ñgudeffire cuuwe ate wafkaana, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza. Njaana ba una, dem sarte na maà eptsekpetsa zlabbe adaliye à dem haha, adaba ndza ya sakse à ba am haha. Ekka irana ka haha, kaà eptsa à ba dem haha ñanna.

²⁰ Aadama a fete zhera à muksaara Hawwa, adaba ñane gevge emmarge emnde na taà an shifa bademme. ²¹ Dadaamiya Yaakadada a magateraa naàza hedfa nasherire an gwagwa ge tara Naadama antara Hawwa muksaara, daaci a tsekwateremhe.

²² A ba Dadaamiya Yaakadada: Kina waà urimagwe gevge ba seke pallaamiya mazlaara, diyaadiya shagerire antara shagerkire. Shagera mi piyantepiya, à feteka ervaara zlabbe adaliye ate egdze à nafa à shifa. Maàki zauze una ñanna à de nja an shifa dem ba ge defekideki. ²³ Adaba una ñanna Dadaamiya Yaakadada a ngyanse urimagwe am fahe à Adnin geni a ezlzala à de herdaara ate haha na ta sanse am kwa na. ²⁴ A ngyanse urimagwe, a tsatsaa Kairubaha am dalba à gedfi ge fahe ñanna, taà an katsakar am erva, à mbe pelpele ba seke nara à kara, taà an kwa ufa barama a dem tate à nafa à shifa na.

4

Kayinu antara Habila

¹ Am iga à una ñanna maa, Naadama a deza muksaara Hawwa, a shaa hufe, a ye egdzere zhele, zheraara Kayinu. A ba Hawwa: A shiyantaa ba Yaakadadaaruwa egdzere zhele na. ² A yehe zlabbe adaliye umele, zheraara Habila, egdze a emmenaara ge Kayinu. Habila gevge suni, Kayinu ñane gevge sleherda. ³ Vacite umele, Kayinu a sanaa sadake ge Yaakadada am naàzena a vantaa uzaara. ⁴ Habila keni a de sanaa sadake ge Yaakadada am dabbahaara, a de sanaa ba emnde na ta zunjwe ge mamahaatare, taà an ñasla jipu na. Dadaamiya Yaakadada hayanhaya Habila lyevaalya sadakaara kani. ⁵ Amaà Kayinu waà, Yaakadada hyanka ñane, lyiyaaka sadakaara keni. Daaci jaaja ervaunde Kayinu na, à kwasha feke. ⁶ A ba Yaakadada à elvan ge ñane: Labara à jaka ervaunde kaà kwasha feke na? ⁷ Maà shagera maàgaana, watse ka kanteka ire. Maà shagerka maàgaana, kwaye haypa njanunje ge wakiyaana, bademme a wederaara à ba ate ka. Amaà naàzena yaà bakanaa ya waà, gegga ba ka ndzedfa arge ñane. ⁸ Daaci a ba Kayinu à elvan ge egdze a emmenaara Habila: Sawa mi zlala à dem kaamba. Daraada am kaamba maa, Kayinu ñanna a naba darge egdze a emmenaara na an waàva, a je shifaara.

⁹ A ba Yaakadada à elvan ge Kayinu: Aàma egdze a emmena Habila? A nwanante a ba ñane: Diyanka ya, ya sle ufa egdze a emmerwa emtu? ¹⁰ A ba Yaakadada à elvan ge ñane: Azara una ka maganaa ka na? Eccena ba ngaa: Se shisha kyua

aà uzhe aà egdze a emmeṇa aà sawa am haha. ¹¹ Kina waà, kaà an nyainye, baaka barkaanja, ambane ba ka baaka ate haha ṇanna a shu uzhe aà egdze a emmeṇa na, ka puwanvaa ba ka an ervaana na. ¹² Kaà de herḍa, amaà watse aà yaiveye haha naampire na aà magateraàn ge emnde na. Kaà de jaà ḍaba seke ba kuye, dammaru kaà de shanka tate na ni aà de ekhyekhya ervaunḍaana aàtekwa na.

¹³ A ba Kayinu aà elvan ge Yaakadada: Elva na ḍemḍeme jauje ge ndzedaarua, yaà tsa sepanteka. ¹⁴ Vatena ṅyaikisengye am sleḍe aà herḍa, ṅyaikisengye aà katafkaana keni baḍemme. Ganevge ba seke kuye, baaka tate aà tsaaruwa ḍekideki ate haha na. Una aàbi ma a shiyaa ware keni aà de jaà ba shifaaruwa? ¹⁵ A ṅwanante ge Yaakadada, a ba ṇane: baaka ura jagja ḍekideki. A ba ṇane: Ma ware una a je Kayinu, aà pelava an shifa vuye. Daaci Yaakadada a magaa nalaama ate Kayinu, geni ma ta jaa ire antara ware keni, eddaara a fanfeka erva ḍekideki. ¹⁶ Am iga aà una ṇanna maa, ba ezlalaara ge Kayinu yiyye an Yaakadada, kwaye a de nja am haha aà Naudi, aà dem geḍiyaara ge Adnin.

Eggyahaṇaara ge Kayinu

¹⁷ Kayinu a deza muksaara, mukse shansha huḍe, a yese egdzere zhele zheraara Hanauk. Kayinu a ndere berni, a fete zhera aà berni ṇanna Hanauk, zhera aà egdzaara. ¹⁸ Hanauk a yese Iraḍ, Iraḍ a yese Maihuya'el, Maihuya'el a yese Maitsusa'el. Maitsusa'el a yese Lamaik. ¹⁹ Lamaik ṇane a halante ṅwasha buwa. Palle zheraara Adda, palle na keni zheraara Jila. ²⁰ Adda a yese egdzere zhele, zheraara Yabal. ṇane eggyetare ge emnde a kumkum, taà nja aà ba am beraha aà kacakaca, taà an waldahaatare. ²¹ Zhera aà egdze a emmeṇaara Yubal, ṇane eggyetare ge emnde a jaà gadzavera antara emnde a ferta nalgaita. ²² Jila keni a yese egdzere zhele zheraara Tubalkayinu, ṇane slejaà ekzla, aà jaànaà ṇane kazlaṇa aà slera baḍemme, an verzhagane antara ire danṅwe. Ankwa egdze a emmeṇaara mukse, zheraara Naama.

²³ A ba Lamaik aà elvan ge ṅwashahaara, tara Adda antara Jila: Cenausena naàwa yaà bakura elvaaruwa, kwa ṅwashahaaruwa ya Lamaik aàbi! Yawwaa, faufa hyema ba ṅгаа ge cena elvaaruwa na. Iya Lamaik waà, maàki garifege ververe, iya yaà jaà shifa aà zhele palle. Maàki zariyuze an jaà, iya yaà jaà shifa aà egdzere zhele palle. ²⁴ Maàki ta ceḅaa zaala vuye ge pela hume a Kayinu waà, naàzaaruwa iya Lamaik zaala kul vuye ju vuye.

²⁵ Naadama a duhe zlaḅe aàdeza muksaara, muksaara a shaa huḍe zlaḅe adaliye, a ye egdzere zhele, Hawwa a fante Saitu ge egdzaara, aḍaba a ba ṇane: A vitaa ba Dadaamiya egdzere zhele umele am sleḍe aà Habila na jaaja Kayinu. ²⁶ Saitu keni a shaa egdzere zhele, a fete zheraara Ainaus, ta fantau aà ba am sarte ṇanna emndimagwaha ge ḍaha zhera aà Yaakadada am maduwa.

5

Eggyahaṇaara ge Naadama dem Nuhu

¹ Naàwa wakita na waà, aà tsaka wulfaha aà Naadama. Am sarte na Dadaamiya aà nderaà urimagwe, a nderanaa ate nderaara ge ṇane. ² A nderaterhe tara zhele an mukse, a gaterar barka, a vaterte zhera aà urimagwire ba vacite na ni a nderaterndera.

³ Yawe aà Naadama dermeke an kul keye am sarte na a shaa Saitu, egdze na ni a de eksa ba ṇane mazlanaaka ba tatara kini ate ṇane. ⁴ Am iga aà iva ṇanna a ye Saitu aàtekwa na waà, Naadama a magaa iva dermeke tise zlaḅe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ṅwasha. ⁵ Yawe aà Naadama baḍemme lauktu aà emtsa waà, dermeke maselmana an kul keye

⁶ Saitu a magaa yawe dermeke an ilyebe lauktu a ye Ainaus. ⁷ Am iga à iva ñanna a ye Ainaus ààtekwa na maa, Saitu a magaa yawe dermeke tise an vuye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ⁸ Yawe à Saitu bademme, dermeke maselmane an kelaawa ju buwa lauktu à emtsa.

⁹ Ainaus a magaa yawe kul maselmane kalkale lauktu a ye Kaynan. ¹⁰ Am iga à iva ñanna a ye Kaynan ààtekwa na, Ainaus a magaa yawe dermeke tise an kelaawa jilyebe, a yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ¹¹ Yawe à Ainaus bademme, a magaa demeke maselmane an ilyebe lauktu à emtsa.

¹² Kaynan keni a magaa yawe kul vuye kalkale lauktu a ye Malaliyail. ¹³ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul ufade zlafe adaliye. A yayaa egdzar zaala, umele antara egdzar ñwasha. ¹⁴ Yawe à Kaynan bademme a magaa dermeke maselmane an kelaawa lauktu à emtsa.

¹⁵ Malaliyail keni magaamaga yawe kul unkwaha jilyebe lauktu a ye Yarat. ¹⁶ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul keye, a yayaa egdzar zaala umele, antara egdzar ñwasha. ¹⁷ Iva à Malaliyail bademme, dermeke tise an kul maselmane jilyebe lauktu à emtsa.

¹⁸ Yarat a magaa yawe dermeke an kul unkwaha ju buwa lauktu a ye Anuhu. ¹⁹ Am igaara zlafe adaliye, Yarat a magaa yawe dermeke tise kalkale. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ²⁰ Yawe à Yarat bademme, dermeke maselmane an kul unkwaha ju buwa lauktu à emtsa.

²¹ Anuhu magaamaga yawe kul unkwaha jilyebe lauktu a ye egdzere zhele zheraara Matusala. ²² Am iga à iva ñanna a ye Matusala ààtekwa na maa, Anuhu a magaa yawe dermeke keye kalkale zlafe adaliye, ankwaha àà daba Dadaamiya. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ²³ Yawe à Anuhu bademme, a magaa dermeke keye an kul unkwaha jilyebe lauktu à emtsa. ²⁴ Anuhu dabetedaba Dadaamiya. Emnde taà zhaàràà ba baaka am dagavaatare, adaba eksanteksa Dadaamiya àà ba an shifa ààdezejaara.

²⁵ Matusala a magaa iva dermeke an kul tise ju vuye, lauktu a ye Lamaik. ²⁶ Am igaara, Matusala a magaa yawe dermeke vuye an kul tise ju buwa. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ²⁷ Iva à Matusala bademme, a magaa yawe dermeke maselmane an kul unkwaha ju maselmane lauktu à emtsa.

²⁸ Lamaik keni a magaa iva dermeke an kul tise ju buwa, lauktu a ye egdzere zhele. ²⁹ A fete zhera àà egdze ñanna Nuhu. A ba ñane: Edgze na waà, watse àà ekhyañera ñane ervaunđe am slerahañere bademme, adaba ngedepa na ñaà ankwaha àà magana ñere ate haha na. Adaba Dadaamiya nyainyainvenyainye haha. ³⁰ Am iga à iva ñanna a ye Nuhu ààtekwa na, Lamaik a magaa iva dermeke ilyebe an kul maselmane jilyebe zlafe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ³¹ Iva à Lamaik bademme, a magaa dermeke vuye an kul vuye ju vuye, lauktu à emtsa.

³² Nuhu keni maa, a magaa yawe dermeke ilyebe kalkale, lauktu a fantau ge yaà egdzara. Tara Saim, antara Haamu ira Yafait.

6

Mandzawire àà emndimagwaha jasseje am ire àà Dadaamiya

¹ Am sarte na emndimagwaha farantaufe àà ba an ndzedà taà ankwaha huya ate haha, taà ankwaha àà yaya gyaalaha zarizariya keni. ² Emnde àà Dadaamiya taà ankwaha a zhaàràà gyaalaha àà emndimagwaha na ta zariyaha jipu, daaci ta naba dzerese gyaalaha ñanna, ta gaterve ñwashahaatare.

³ Daaci a ba Yaakadada: Mazlaara yaà yanka Shedefkwaaruwa àà nja am urimagwe dem ba ge dëkidëki. Adaba urimagwe an vuwa, a ñaa ba emtsa. Yaà gulanagula

sladfire aà shifaara, a juka am yawe dermeke palle an kul buwa taà nja an shifa. ⁴ Am zamane nanna, emnde a samaya ta ge gyaalaha aà emndimagwaha, ta gaterve nwashahaatare na waà, ba egdzara aà nwashaha nanna ta ge emnde a samaya na una ndza ta emnde a nganga, yaikkire keni ndza ba naàzaatare.

⁵ Daaci Yaakadada aà zhaàràà mandzawire aà emndimagwaha a far ba wala ate haha, naàzena taà dzamana am ervaunḡaatare bademme ba mandzawiri ⁶ Yaakadada demda am ambane ge ndera urimagwe ate haha, zladēvzlade ervaunḡaara jipu. ⁷ Adaba una nanna, a ba nane: Emnde nanna ya nderateraa ba iya na waà, sey yaà jaàteraàja ate haha ba dēkideki. Dete dabbaha, naàzu aà hulmba am haha ira yiya aà samaya bademme. Adaba danemda am ambane geni ambane ma nderanaterka ba dēkideki. ⁸ Amaà Nuhu waà, nane shansha ngurna aàza Yaakadada.

Dadaamiya aà kwaranse maàga paàre aà yawe ge Nuhu

⁹⁻¹⁰ Naàwa una waà, labare aà Nuhu, eddarga dawalaha keya: Tara Saim, antara Hamu ira Yafait. Nuhu ndza ur jirire, ndza baaka duksa maàndzawe ate nane, ndza aà dāba ba Dadaamiyaara. ¹¹ Amaà emnde bademme waà, duniya bademme sepse am ice aà Dadaamiya, a juwaa ba kelaadire baaka dukse umele. ¹² Dadaamiya aà ezhzhaàràà waà, duniya nanna bademme badzavbadze. Adaba bademme a emndimagwaha baaka ura aà zlala ndedde am duniya.

¹³ Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Nuhu: Maàga aà emndimagwaha nanna hyaahya, adaba duniya bademme badzavbadze adaba maàgaatare. Adaba una nanna yaà jaàteraàja ba dēkideki ate haha na. ¹⁴ Amaà ekka waà, maganaamaga paàre aà yawe yaikke ge iraanja, kaà maganaà an nafa aà gaurfir. Kaà maga hude ma gergere waànyara keni am hudaara. A jerka tate aàtekwa, kaà vanyavanya bademme an naàvawe, tara hude an iga bademme. ¹⁵ Paàre aà yawe nanna naàwa kaà de magana ate una: An sladfire kaà kura dza dermeke keye kalkal, an huya waà, dza kul ilyebe. Sladfireara aà dem samaya keni dza kul keye keslsle. ¹⁶ Maà kaà maga pare nanna waà, kaà maga bere arge bere, bere arge bere haà keye. Wakyyaara am dalbe palle, kaà maganaà am dagavaara ge dalbe nanna. Sey kaà mazlanaamazla wabiye aàtekwa aà ba an niya deydey dza palle, am dagave aà tara vuwa aà pare an mbakye. ¹⁷ Adaba uwe, kwaye watse yaà hya yawe yaikke jipu ge keda duniya bademme, naàzena an shifa bademme ate haha na bademme aà keda. ¹⁸ Amaà ekka waà, yaà ankwā maga namaàna am dagavaamiya antara ka, kaà kedeka dēkideki. Naba dawumda am pare aà yawe antara muksaanja, egdzaraakure ira shawlahaakure. ¹⁹ Iyau halatertehala zlaḡe adaliye aà dem pare antara ka, duksa bubuwa tara zhele an mukse am naàzu an shifa bademme geni itare keni a kedeka shifaatare, a enzlarsenḡle antara ka. ²⁰ Ma am yiyaha, ma am dabbaha, ma am naàzu aà hulmba am haha keni, am naàzena an shifa bademme, kaà tsaka bubuwa tara zhele an mukse, watse taà sawa ba itare aàsezenja geni taà enzlesenḡle antara ka. ²¹ Ekka waà, ejaàhaà ka ba naàza za, jili aà naàza za gergere fanufe hyema aàzenja, watse kaà nja iraanja an nane, antara aàzaha nanna bademme.

²² Nuhu a maganaahe aà ba ate una nanna, a magaa ba naàzena ni a faara Yaakadada bademme.

7

Yawe aà zla duniya

¹ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Nuhu: Dawumda am pare aà yawe antara emndaanja bademme. Adaba ya ber ba ka palle edda aà jirire am dagave aà emnde a zamane na. ²⁻³ Am dabbaha na cudedde waà, tsakvaatsaka aàdezenja zaala vuye, nwashaha keni vuye aà ba am jeba palle. Am yiyaha keni ba estuwa, kaà tsaàkaà zaala

vuye, n̄washahaara keni vuye àà ba am jeba palle, geni a jauje wulfaatara am huđe àà duniya. Amaà am dabbaha na haraàm waà, kaà tsaàkaà ba bubuwa tara zhele an mukse tara zhele an mukse zlauzle. ⁴ Adaba a juwaa ba hare vuye njerain̄je, yaà de hyaà yawe yaikke, vayivacika, hare kul ufad̄e watse àà hya ba yawe n̄anna, bad̄emme naàzena ya nderanaa ya ate haha na àà de jauka ba palle keni. ⁵ Daaci Nuhu maganaamaga naàzena a faara Yaakadada na bad̄emme.

⁶ Am sarte na Dadaamiya a hyaa yawe yaikke ge ked̄a duniya bad̄emme na waà, iva àà Nuhu dermeke an̄kwahe kalkale. ⁷ Daaci ta demhe ge tara Nuhu am paàre àà yawe antara muksaara, antara egdzaraatare ira n̄washaha àà egdzaraatare bad̄emme, geni a kedateraaka yawe yaikke n̄anna. ⁸ Dabbaha cud̄ed̄e, antara dabbaha na garevka cud̄ed̄e, antara yiyaha ira naàzu àà hulmba am haha, ⁹ bad̄emme saremsa aàseza Nuhu am pare bubuwa bad̄emme, ma uwe keni ba tara zhele an mukse tara zhele an mukse, ba seke una a ndahana Dadaamiya ge Nuhu na.

¹⁰ Am magaamaga hare vuye n̄anna waà, tsekwaatsekwa yawe yaikke àà sawa am samaya aàsetarge haha bad̄emme. ¹¹ Ate iva na ni iva àà Nuhu magaamaga dermeke an̄kwahe na waà, ate tere ge buwire, haraara keni kelaawa ju vuye na waà, vacite n̄anna a naba sesehe ge yawaha, bad̄emme heraahera sled̄e, ate samaya keni a weretaa ba biyaara ge yawe, ¹² Maà a de fantau ge hya yawe àà sawa am samaya waà, ba ka hed̄u we. Vacivayika hare kul ufad̄e àà hya ba yawe na. ¹³ Vacite n̄anna tara Nuhu ta demhe am pare àà yawe antara muksaara, egdzaraara, tara Saim antara Hamu ira Yafait, antara shawlahaara keye. ¹⁴ Aà dem pare àà yawe n̄anna ta demhe ba kerde antara dabbaha àà kaamba jeba gergere, dabbaha àà haà jeba gergere, naàzu àà hulmba am haha jeba gergere, antara yiyaha keni jeba gergere. ¹⁵ Bad̄emme àà naàzena an shifa, ta semhe bubuwa aàseza Nuhu am pare àà yawe na. ¹⁶ Am jeba duksaha na bad̄emme, ta semaa tara zhele an mukse àà ba ate una a banna Dadaamiya ge Nuhu na. Am iga àà una n̄anna maa, ba Yaakadada an iraara a hed̄anu ge Nuhu am pare àà yawe.

¹⁷ Hare kul ufad̄e kalkale vacivayika àà hya ba yawe yaikke na àà sawa am samaya, haha bad̄emme walarwaàla yawe, an̄kwa àà kaà pare àà yawe na àà detire, gevge waà, pare àà yawe na àà jaà d̄aba ba estuwa arge yawe bad̄emme. ¹⁸ Yawaha na ba a farfe a ba an ndzed̄a, gevge haha yiyiye jipu ge sled̄d̄ire a yawe argine, pare àà yawe na a ja d̄aba arge yawaha. ¹⁹ Adaba yawe n̄anna an̄kwa àà far ba waàla àà dem samaya, antare ba ire àà waha sad̄ad̄e keni àà naaka mazlaara ndawnde. ²⁰ Yawe ndawnde waha bad̄emme. Aà ba arge ire àà waha keni waàla àà yawe dza kelaawa jilyebe. ²¹ Bad̄emme a naàzena àà puwa ba shifa ate haha na jauka. Amaana: yiyaha, dabbaha àà haà, dabbaha àà kaamba, naàzu àà hulmba am haha, antara ba emndimagwaha. ²² Bad̄emme a naàzena àà puwa shifa àà kya ektare, àà nja ate haha dzayye emtsaremtsa. ²³ Yaakadada a janaahe estuwa naàzena ndza an shifa ate haha bad̄emme. Tsante ate urimagwe, dabbaha sad̄ad̄e, dabbaha mesheshe, yiyaha, bad̄emme a kedateraaha ba d̄ekid̄eki ate haha. Sey a jauwa ba Nuhu an shifa, antara emnde na ndza taà antara n̄ane am pare àà yawe.

²⁴ Waàla àà yawe ate haha gejaaka emtsad̄e d̄ekid̄eki, a magaa hare dermeke an kul ilyebe.

8

Dadaamiya a vante estuwa barama a segashe am pare àà yawe ge Nuhu

¹⁻² Daaci Dadaamiya viyanaaku Nuhu, antara dabbaha àà kaamba ira dabbaha àà haà na taà antara n̄ane am pare àà yawe na, a naba saa effeya, an̄kwa àà vata effeya na ate haha bad̄emme, daaci yawaha na a segashe am huđe àà haha na, antara

biyaha na ndza ate samaya na bademme hadfettehaàda, yawe na àà hya na keni a naba belehe, lauktu waàlaà àà yawe na ate haha na a fantau ge tsekwa. ³ Waàlaà àà yawe ate haha àà far ba gula an cekwa an cekwa, a magaa hare dermeke an kul ilyebe lauktu gulaagula kwa waàlaà àà yawe ñanna ba ñga. ⁴ Ate tere ge vuyire am iva ñanna, ate hare kelaawa ju vuyire ate tere ñanna waà, de tsaatse pare àà yawe am huđe àà wa àà Araraada. ⁵ Yawe na ańkwa àà far ba gula ate haha. Ate tere kelaawire, am hare ge zuńńwire ate tere ñanna waà, marapsemaàre ire àà waha, naranna emnde.

⁶ A magaa hare kul ufafde am iga àà una ñanna, Nuhu a naba werante we àà biye na a maganaa àà ba an niyaara ate pare na, ⁷ a belaa zalke, zalke na a naba ñgye, de janteja daba, a naba saahe. Zalke na ańkwa àà zlala, àà saà adaliye, ańkwa àà ja daba ba estuwa haa a zlu ge yawe ate haha, eptsaka mazlaara. ⁸ Am iga àà una ñanna maa, a belaa takala zlafe adaliye geni àà zharanaà ààtekwa maàki ba jirire gulaagula yawe ate haha. ⁹ Amaà takala ñanna shanka tate na ni a tsekwa ààtekwa ba geni àà puwansepuwe seraara keni. Am zlafe ańkwa yawe ààte haha bademme, takala na a naba eptsaa ààsete vuwa àà pare àà yawe. Nuhu a velese eravaara, a eksante takala na a dem huđe a pare àà yawe.

¹⁰ A pakvaa hara vuye zlafe adaliye am iga àà una ñanna, a belaa takala na zlafe adaliye aàdegashe. ¹¹ Takala na a saa aàsezenaara an icavaciya, antara hyema àà anyaranyara am mbuwe. Daaci diyeddiye Nuhu geni gulaagula yawe ate haha. ¹² Am iga àà una ñanna, a magaa hare vuye zlafe adaliye, a naba bela takala na adaliye. Amaà eptsaka takala na aàsezenaara mazlaara.

¹³ Ate iva na ni Nuhu shanaasha iva dermeke an palle waà, ate zuńńwire àà tere, hare keni zuńńwire ate tere ñanna waà, yawe keni zlauzle ate haha bademme. Daaci Nuhu a naba fiyaa ire àà pare, a zharanaahe bademme waà, baaka, zlauzle yawe ate haha mazlaara. ¹⁴ Ate tere ge buwire, haraara keni kul buwa ju vuye waà, welasewele haha kanngelanje.

¹⁵ Mazlaara a ba Dadaamiya àà elvan ge Nuhu: ¹⁶ Sesse am pare àà yawe mazlaara. Muksaana, egdzaraana, shawlahaana, itare keni a saresse bademme. ¹⁷ Satersese aàzaha na taà aàzena na keni bademme: yiyaha, dabbaha ira naàzu àà hulmba am haha. Naba satersese, puwataapuwa a zlarzlala ma aademe keni ate haha bademme, a yairteya, a hyartehye ate haha bademme. ¹⁸ Daaci a sesehe ge Nuhu am pare àà yawe, muksaara, egdzaraara, antara shawlahaara keni ta sesehe antara nane am pare àà yawe na. ¹⁹ Am igaatare, ta sesehe ge dabbaha jeba gergere, yiyaha jeba gergere, naàzu àà hulmba am haha keni jeba gergere ira naàzu an shifa àà zlala ate haha bademme jeba gergere, saresse am pare àà yawe.

²⁰ Daaci Nuhu a nderanaa tate àà fana sadake ààtekwa ge Dadaamiya Saksage. Am igaara, a eksevaa palpalle am dabbaha cufedde, am yiyaha na cufedde keni a eksevaa palpalle, a vante sadakaara ge Dadaamiya ate tate ñanna, bademme a zuwaa ba kara. ²¹ Yaakadada sanaase emtakire àà sadake na waà, a ba nane am eravaunfaara: Yaà dalika àà nyainya haha defikdefiki adaba urimagwe. Ge jirire waà, urimagwe àà ba am cekwire keni baaka duksa umele am eravaunfaara, sey ba dzama ire maàndzawe. Aley keni yaà naba yanya, yaà dalika àà ceba naàzu an shifa seke una ya maganaa ya kina. ²² Maàki zlafe àà ba ańkwa haha na waà, jaà duksa, antara icanaà àà se mba iceka. Iyau sarte àà ngudeffire antara sarte àà lailaidfire, viya antara erva a vaciya ira vaaha antara vayiya, baaka tsaatare defikdefiki.

¹ Dadaamiya a gar barka ge Nuhu antara egdzaraara, a ba ɲane à elvan ge itare: Yaiwtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme. ² Bademme a dabbaha, bademme a yiyaha à samaya, bademme à naàzena à hulmba am haha, bademme a kelfaha am haye, sey taà kuvakurkuva. Fanakuremfa aàzaha ɲanna bademme am erva ge kure. ³ Bademme a naàzena à zlala ate haha, bademme a naàzena an shifa, vanakurteva aàzaha ɲanna ge ezza. Ba seke una ndza ya vakurte masaha bademme ge ezza na waà, una keni ba estuwa. ⁴ Sey ba hyuwa na ni saska shifa am hudfaara na waà, una ɲanna zauka ðekidèki. Amaana: hyuwa na icaaka. ⁵ Uzhaakure keni, amaana: shifaakure, sey watse yaà enndaàva aàza eddawnna a je shifaakure. Shifa à urimagwe waà, ma a janaa dabba keni, sey yaà ndavanundave, ma a janaa ura keni eddawnna a je shifa à ukfeɲaara na sey yaà ndavanundave.

⁶ Ma ware una a puvaa uzhe à urimagwe na, uzhaara ge ɲane keni à de puwana ba ura seke ɲane. Adaba Dadaamiya a ndere urimagwe ate nderaara ge ɲane.

⁷ Kina kure waà, yaiwtiya, huyawhuya, hyawtehye ate haha baaka zlaktaakure ðekidèki.

⁸ A ba Dadaamiya zlaɓe adaliye, à elvan ge Nuhu antara egdzaraara: ⁹ Iya waà, naàwa yaà magakura namaàna ge kure antara eggyahaakure na ni watse taà sawa am igaakure, ¹⁰ ira naàzena à ba an shifa aɲkwa ate haha antara kure. Amaana: yiyaha, dabbaha, egdzar dabbaha mesheshe na à zlala am haha na, bademme à naàzena ni a segashe am pare antara kure. ¹¹ Naàwa namaànaaruwa na yaà ɲgudakur ge kure: ðekidèki yaà hyeka yawe yaikke na aàdete haha, à zlaà naàzu an shifa bademme na. Jèba à yawe ɲanna à dalika à sawa ðekidèki ge zlaà naàzu ate haha bademme na. ¹² A farhe zlaɓe adaliye Dadaamiya, a ba ɲane: Naàwa nalaama à namaàna na yaà ɲgudana iya am dagavaamiya, iya antara kure ira naàzu an shifa bademme dem eggyeggye maà ba taà aɲkwa emndimagwaha ate haha: ¹³ Yaà de fem kataliyavere am dagave à kumbaha. Una ɲanna nalaama à namaànaaruwa, am dagavaaruwa antara emnde na ta ate haha bademme. ¹⁴ Ba kelaa maà maganaamaga kumba arge haha ni jesarje kataliyavere am hudfaara waà, ¹⁵ sey ba yaà yehammeyehe namaànaaruwa na am dagavaaruwa antara kure ira naàzu an shifa bademme na, à gevka ðemme yawe yaikke mazlaara ge zlaà shifa ate haha bademme na. ¹⁶ Watse à tsatse kataliyavere am dagave à kumbaha yaà de zharanaà an icaaruwa, yaà de yehete aàtekwa namaàna saksage na ni am dagavaanɲere iya Dadaamiya antara naàzena an shifa ate haha bademme. ¹⁷ Dadaamiya a fanarhe zlaɓe adaliye ndandahaara ge Nuhu, a ba ɲane a elvan ge ɲane: Una ɲanna nalaama à namaàna ya ɲgudana ya, am dagavaanɲere antara naàzena an shifa ate haha bademme.

Nuhu an egdzaraara

¹⁸ Egdzara à Nuhu egdzar zaala na ta segashe am pare à yawe waà, ba tara Saim an Haamu ira Yafait. Haamu waà, ɲane eddeɲaara ge Kanaana. ¹⁹ Egdzara à Nuhu keye ɲanna waà, ta huya ba itare, bademme à emnde na ta ate haha na ta segashe à ba am itare.

²⁰ Ay Nuhu waà, ɲane ndza sleherɗa, a magaa fe à inabauhi, zhera à nafa ɲanna. ²¹ Daaci vacite umele maa, a hyana mbazla à egdza à nafa à inabauhi na, jaaja, a de zlavehe am beraara an ukhyiye dey. ²² Duwa à Haamu eddeɲaara ge Kanaana, a de zhareme am nasherire à eddeɲaara na, a de balateranse ge egdzar mamahaɲaara buwa taà aàgashe. ²³ Daaci ta tsetehe ge egdzar mamahaɲaara na, tara Saim antara Yafait, ta haltaa zane, ta puwete zane na ate nahyaipaihyaipaatare, ta duwa an iga an iga aàdeza eddetare na geni a naraànka nasherire à eddetare na an ukhyiye dey na, ta de sheɓanaa nasherire ge eddetare. ²⁴ Am sarte na tsetse Nuhu, kyanvaarkye mbazla bademme, a naba diyeddiye naàzena a magannaa egdzaara na bademme, kudere keni ba ɲane am egdzaraara.

²⁵ Daaci a ba Nuhu: A nyainyainvenyainye Dadaamiyalla Kanaana! A gevge kataliya à ba am naàvaha à egdzar mamahaàara keni! ²⁶ A farhe zlafe adaliye, a ba ñane: Dadaamiyaaruwa Saksage, barka à ñjinja antara Saim, sey Kanaana à gevge navaara. ²⁷ Huyanaahuya Yafait, ñjanaanja an hairire am mba à egdze a emmeñaara Saim. Amaà Haamu waà, a gevge navaatare.

²⁸ Am iga à yawe yaikke ñanna maa, Nuhu a magaa yawe dermeke keye an kul ilye zlafe adaliye anjwa à zaà shifa. ²⁹ Ivaara bademme am duniya, a magaa dermeke maselmane an kul ilyebe lauktu à emtsa.

10

Wulfaha à egdzara à Nuhu

¹ Am iga à yawe yaikke na a kefaa naàzu an shifa ate haha bademme na waà, egdzara à Nuhu, tara Saim an Haamu ira Yafait huyaraahuya, ta yayaa egdzar zaala.

² Naàwa egdzara à Yafait: Tara Gaumair an Magaug an Maday an Yawan an Tubal an Maisaik ira Tiram. ³ Naàwa una keni egdzara à Gaumair: Tara Askanas an Rifat ira Taugarma. ⁴ Naàwa egdzara à Yawan: Tara Ailiza an Tarsis an Kiti ira Raudani.

⁵ Bademme a lardaha na taà am dagave a haye na, antara lardaha na taà ate we à hayaha na, ta segashe à ba am itare. Garevge jebaha gergere kwakya, taà ndaha elvaha keni gergere kwakya, zlamaha gergere kwakya, ma emndara keni taà à ba an lardaatare. Emnde ñanna bademme ba wulfaha à Yafait.

⁶ Naàwa egdzara à Haamu keni: Tara Kus an Mitserayim an Put ira Kanaana.

⁷ Naàwa egdzara à Kus: Saiba an Hawila an Sabaita an Rama ira Sabitka. Naàwa emnde na keni ta egdzara à Rama: Tara Saba an Daidan. ⁸ Kus waà, Nimrudu keni a yanaa ba ñane. A fantuwa ba Nimrudu ñanna maga hakuma ate haha. ⁹ Nimrudu ñanna waà, sledzega an haàkuma à dzega keni jipu aàkatafke à Yaakadada. Adaba una ñanna, ta baàntsa: Sledzega seke Nimrudu na an haàkuma à dzega à katafke à Yaakadada na.

¹⁰ Naàwa eksaha na Nimrudu a fantau ge maga sleksiraara am hudaara na: Am Baabila, am Airaik, am Akat, antara am Kalne. Eksaha ñanna bademme à ba am larde à Siniyar. ¹¹ A kezlese am larde ñanna, kwaye à zlala à dem larde à Asuura. Nimrudu a de nder berniyaha gergere aàhuwa: Berni à Niniwe, berni à Raikaubaut Ir, berni à Kalak ¹² antara berni à Raissain. Raissain waà, am dagave à tara Niniwe antara Kalak berni na yaikke jipu na. ¹³ Mitserayim maa, ñane eggyetare ge Lundiyaha an Anamiyaha an Laihabiyaha an Naftuwaha

¹⁴ an Paterusiyaha an Kasluwaha ira Kaftauriyaha. Filistiyaha keni ta segashe à ba am emnde ñanna. ¹⁵ Kanaana a yese Sidaun makaajiyaara antara Haitu.

¹⁶ Yaibusiyaha an Amauriyaha an Gairgasiyaha, ¹⁷ Haiwiyaha, Arkiyaha, Siniyaha,

¹⁸ an Arwidiyaha, Jaimariyaha ira Hamatiyaha, bademme a jebaha ñanna, ta segashe à ba am Kanaana. Am iga à una ñanna maa, emnde à Kanaana ñanna jeba gergere na bademme zadarevzaàde hyaremnye am tate ñanna. ¹⁹ Emnde à Kanaana waà, hahaatare yaikke jipu. Tsante am Sidaun am dalbe à Gairar, dem Gaaja, dem Saudauma antara Gaumaura, an Adama an Saibauyim, kwaye de shanaasha Laisa, bademme ba hahaatare. ²⁰ Kwaya ñane wulfaha a Haamu, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere, antara zlamaha gergere.

²¹ Saim maleñaara ge Yafait, ñane keni a yayaa egdzar zaala, eggyetare ba ñane ge emnde à Aibair bademme. ²² Naàwa egdzara à Saim: Tara Ailam an Assuuru, Arfasada, Luuda ira Aram. ²³ Egdzara à Aram ñanna maa, tara Us an Hul an Gaitair ira Mas. ²⁴ Arfasada a yese Sala, Sala a yese Aibair. ²⁵ Aibair, ñane a yayaa egdzar zaala buwa: Pallaatare Falaik. Ta fante zhera à Falaik adaba a tegava am zamanaara

duniya. Zhera àà egdze a emmeñaara Yaktaan. ²⁶ Yaktaan a yese tara Almaudat an Saitaif an Hajamawait an Yairak ²⁷ an Hadauram an Usal an Dikila ²⁸ an Aubal an Abimayail an Saiba ²⁹ an Aufir, an Hawila ira Yaubaba. Bademmaatare na ta ba egdzara àà Yaktaan. ³⁰ Hahaatare ge itare keni maa, tsante am Maisar, dem Safar, dete wa na àà dem gedfi na, bademme ba hahaatare. ³¹ Kwaya ñane wulfaha àà Saim, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere antara zlamaha gergere.

³² Kwaya ñane jebaha àà emnde gergere na ta yanaa egdzara àà Nuhu, ate kergema àà eggyahaatare. Bademme a nalgaadama ta segashe àà ba am itare, lauktu ta hyete ate haha am iga àà yawe yaikke na a kedfaa duniya bademme na.

11

Bere sladfe am Baabila

¹ Werre waà, bademme a duniya, emnde ndza taà ndaha ba elva palle, nara àà emnde ndza ba palle. ² Daaci tsaretse emnde ta daba baraàma àà gedfi maa, ta de beraa slede yaikke am haha àà Sinaiyar, dfaambake zlafe adaliye, ta naba nja am slede ñanna. ³ A ba itare am dagavaatare: Magaumimaga jalapa, deraumidera an kara geni àà gevge an ndzedfa. Daaci ta magaa bere an ñane ba seke ta maganaa an nakwa, ta vecaa bere ñanna an haha an gya an gaderaun. ⁴ A ba itare zlafe adaliye am dagavaatare: Dawamiyemda am slera, sey mi nderndera berni yaikke antara bere sladfe an tsaka ire an hudaara, sey ire àà bere ñanna a shanaasha samaya. Sey mi maganaamaga una ñanna, geni a kedfeka zheraamiya, zadaumiyemka àà dem duniya bademme.

⁵ Daaci a tsekwe ge Yaakadada àà sa am samaya, ge se zhara berni yaikke na ta nderanaa egdzara àà Naadama na. ⁶ A ba Yaakadada: Emnde na waà, naàwa ta emnde a jeba palle, elva na taà ndahana itare keni ba palle, emnde na, ma ta nderaa maàga uwe am ervaunfaatare keni, baaka naàzu àà de piyaterterpiya dfekideki. Una ta maganaa itare kina na zlafe ba emtakwaara. ⁷ Mindalawa, tsekwaumitsekwa, mi de weshaterantewesha elva na taà ankwaa àà ndahana itare geni a cenaraaveka am dagavaatare dfekideki mazlaara. ⁸ Daaci a de kyateraaha ge Yaakadada ààhuwa, àà dem duniya bademme, yaranya ndera berni yaikke na. ⁹ Adaba una ñanna, ta fante zhera àà Baabila ge berni ñanna. Adaba Yaakadada a weshante elva na ta ndahanaa emnde am berni ñanna, a kyesaa emnde àà dem duniya bademme.

Wulfaha àà Saim

¹⁰ Naàwa kergema àà wulfaha àà Saim: Saim magaamaga yawe dermeke lauktu a ye egdzere zhele, zheraara Arfasada. Zlafe ba yawe buwa am iga àà yawe àà kedfa duniya na. ¹¹ Am iga àà a ye Arfasada keni, Saim a magaa yawe dermeke ilyebe zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹² Arfasada a magaa yawe kul keye jilyebe, a ye egdzere zhele, zheraara Sala. ¹³ Am iga àà a ye Sala maa, Arfasada a magaa yawe dermeke ufadfe an keye zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁴ Sala magaamaga yawe kul keye waà, shansha egdzere zhele zheraara Aibair. ¹⁵ Sala a magaa yawe dermeke ufadfe an keye zlafe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁶ Aibair magaamaga yawe kul keye ju ufadfe waà, a ye Falaik. ¹⁷ Am iga àà a ye Falaik maa, Aibair a magaa yawe dermeke ufadfe an kul keye a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁸ Falaik magaamaga yawe kul keye, ñane keni a ye Ragaw. ¹⁹ Am iga àa a ye Ragaw maa, Falaik a magaa yawe dermeke buwa an maselmane. A yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

²⁰ Ragaw magaamaga yawe kul keye ju buwa, a ye Saraku. ²¹ Am iga àa a ye Saraku maa, Ragaw a magaa yawe dermeke buwa an vuye zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

²² Saraku magaamaga yawe kul keye, a ye Nakaur. ²³ Am iga àa a ye Nakaur maa, Saraku a magaa yawe dermeke buwa zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele.

²⁴ Nakaur magaamaga yawe kul buwa ju maselmane, a ye Taara. ²⁵ Am iga àa a ye Taara maa, Nakaur a magaa yawe dermeke an kelaawa ju maselmane zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele. ²⁶ Taara magaamaga yawe kul vuye, a ye Abraama, antara Nakaur ira Haran.

Labare àa Taara an emndaara

²⁷ Naàwa labare àa Taara an emndaara: Taara a ye tara Abraama antara Nakaur ira Haran. Haran a ye Ludu, ²⁸ mazlaara a naba emtsehe eddenjaara keni zlaɓe àa ba an shifa. A emtsaa àa ba am ekse na ta yanaa am hudaara na, am berni àa Ur, am Kaldiya. ²⁹ Tara Abraama antara Nakaur ta ge gyaalaha. Zhera àa mukse àa Abraama Saray. Zhera àa mukse àa Nakaur Milka. Milka ñanna waà, egdze àa Haran eddetare palle an Yiska. ³⁰ Saray maa, ñane dzire àa yeka ɓaaka egdzaara.

³¹ Taara a naba tse antara egdzaara Abraama, antara eggyenjaara Ludu egdze àa egdzaara Haran, antara Saray shawlaara, mukse àa egdzaara Abraama, a naba tsetehe am Ur, am kwara àa Kaldiya antara emndaara, kwaye ta zlala àa dem Kanaana. Daraada am Harran waà, de njarinja aàhuwa. ³² Iva àa Taara magaamaga dermeke buwa an ilyeɓe lauktu àa emtsa. A emtsaa am Harran ñanna.

12

Naàwa Dadaamiya a d'ante estuwa Abraama

¹ A ba Yaakadada àa elvan ge Abraama: Sesse am lardaana, sesse am jebaana, sesse am mba àa eddenja, ezlzlala àa dem larde na ni watse yaà kwaraksaà ya. ² Yaà de yaikteya, yaà de gagve larde yaikke. Yaà de gak barka, yaà de ganvege zheraana zhera yaikke. Kaà de gev barka ge emnde bademme. ³ Yaà de gater barka ge emnde na ni taà de gak barka ge ekka. Yaà de nyainyai emnde a nyainyaiknyainye. Yaà de gaterar barka ge emnde na taà ate haha bademme adaba ka. ⁴ Daaci a naba tsetehe ge Abraama, a naba zlala ba seke una a bannaa Yaakadada na. ⁵ Abraama magaamaga yawe kul vuye jilyeɓe am sarte na a kezla am Harran. A eksetaa muksaara Saray antara Ludu egdze àa egdze a emmenjaara, antara navahaara na a shateraa am Harran ñanna bademme ira nalmanaatare bademme, ba zlalaatare àa dem Kanaana.

Daraada am larde àa Kanaana ñanna maa, ⁶ Abraama a naba degashe an huɗe àa larde àa Kanaana ñanna peraatte, haa a daahe àa dem tate na taà d'ahana an Sikaim na, am tate àa nafa yaikke na taà d'ahana an Maure na. Am sarte ñanna maa, emnde a larde taà ankwaa am Kanaana.

⁷ A naba marapsehe ge Yaakadada àa katafke àa Abraama, a ba ñane àa elvan ge ñane: Larde na waà, yaà de vaterte ge wulfahaana. Daaci Abraama a naba nderanaa tate àa fana sadake aàtekwa ge Yaakadada na a maranaa iraara na am tate ñanna.

⁸ A tsetehe am tate ñanna maa, kwaye a zlala àa dem Baytila, àa dem gediyaara am huɗe àa wa. A de icese slalaara am tate ñanna, a magaa berahaara an kacakaca am dagave àa tara berni àa Baytila am puti antara berni àa Ayu am gediyaara ñane keni. Aàhuwa keni Abraama a nderanaa tate àa fana sadake aàtekwa ge Saksage, a magaa

maduwa, a d'aha Dadaamiya an Saksage am maduwaara. ⁹ Mazlaara a naba kezla aàhuwa keni, a eksetaa baraàmaara aà dem dalbe aà manem.

Abraama am larde aà Misera

¹⁰ Samsa waya aà sem larde, waya nanna keni yaikke jipu. Abraama a naba kezla aà dem Misera geni aà de shekwaashekwa aàhuwa cekwaangudi. ¹¹ Herzharanteherzhe haha aà Misera waà, a ba Abraama aà elvan ge muksaara Saray: Ka cenancena emtu, naàwa ekka, ka mukse zari jipu. Diyandiya geni ¹² maà de puwartepuwa icaatare ate ka emnde aà Misera, taà de baà: Muksaara degi una, daaci taà de ja shifaaruwa, amaà ekka waà, taà de jan'ka. ¹³ De bateranba ka egdze a emmerwa, geni a fariyufe hyema, a njaninja lapiya am barkaana. Yaà enzlanaanezla shifaaruwa am barkaana.

¹⁴ De tsekwatsekwa Abraama am Misera, emnde a Misera taà zhara zarire aà muksaara na jauje ge ndzed'a. ¹⁵ Galipaha aà Firawna keni naranna. Itare ta naba danaa zlebaara ge slekse, se daranda mukse na aà dem mba aà slekse. ¹⁶ Sleksu Firawna a maganaa shaigerire kwakya jipu ge Abraama adaba mukse na. A naba halanu dabbaha kwakya: kyawaha, eslaha, ezzenwaha antara ezlegwamaha. A vante antara navaha ira kwatenaha.

¹⁷ Amaà Dadaamiya Saksage a belanar masiba yaikke ge sleksu Firawna antara emndaara bademme adaba elva aà Saray, mukse aà Abraama. ¹⁸ Mazlaara Firawna a naba d'ante Abraama, a ba nane aà elvan ge nane: Aàzara una ka magita ka na? Labara bakiyanka geni muksaana? ¹⁹ Labara ka bantsa egdze a emmena geni yaà naba eksanteksa, yaà ganvege muksaaruwa? Kwaye muksaana mazlaara eksanteksa, ezlzala! ²⁰ Firawna a vaterte elvaara palle ge emndaara, geni a varanteva baraàma ge Abraama, a ezlzala. A eksaneksa muksaara antara kazlanaara bademme, a ezlzala.

13

Tegava aà tara Abraama an Ludu

¹ Tsetse Abraama am Misera, an'kwa aà eptsa aà sem Kanaana am Puti, nane antara muksaara, antara kazlanaatare bademme. Ludu keni aà aàzejaara.

² Abraama nanna ndza sleberba jipu. Kwakya dabbahaara, kwakya gursaara antara dindar bademme. ³ Abraama an'kwa aà maga ba shula. A tsetehe am manem nanna, kwaye a zlala aà dem Baytila, am tate na ni ndza a magaa beraha aà kacakaca aàtekwa na, am dagave aà tara Baytila an Ayu. ⁴ A baà am tate na ni ndza a nderaanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya werre na. Abraama a magaa maduwa, a dante Dadaamiya an Saksage am maduwaara.

⁵ Ludu na aàzejaara na maa, nane keni an waldaha aà elsahaara antara kyawahaara, antara nawahaara halal. An beraha aà kacakacaara keni bademme.

⁶ Nalmane aà tara Abraama antara Ludu kwakya jipu. Cekwa kaambaatare geni taà nja aàtirpalle. ⁷ Adaba una nanna tsetse wava am dagave aà suniyaha aà Abraama antara suniyaha aà Ludu. Emnde a haha am sarte nanna, emnde a Kanaana antara Pairaisiyaha, itare keni taà aà ba am haha nanna.

⁸ Daaci a ba Abraama aà elvan ge Ludu: Taslaana a jerka dagala am dagavaamiya antara ka dekideki, ma am dagave aà suniyahaamiya keni. Adaba ma ba emnde a haà palle. ⁹ Naàwa haha bademme aà katafkaana. Mi naba tegave. baaka laambaana dekideki naba ekseseke dalbe na kaà katana ka. Maki ka eksese dalbe aà nadafa, iya yaà dem nazlaba. Maàki ka eksese dalbe aà nazlaba, iya yaà dem nadafa.

¹⁰ Ludu a kante ice, a naa kaamba aà Urdun shaigera jipu, kaamba bademme ba slerekke. Adaba am sarte na zla'be Yaakadada kadanaaka tara Saudauma antara Gaumaura, dem Jauwar ndza ba seke zlan'na aà Yaakadada, ndza ba seke haha aà Misera. ¹¹ Daaci Ludu a eksananse kaamba aà Urdun nanna bademme ge iraara,

mazlaara a naba kezla à dem gedi. Ta tegava estuwa tara Abraama antara Ludu. ¹² Abraama ñane njaanja am haha à Kanaana, Ludu, ñane a de icese slalaara am huđe à kaamba, a velanaa à dem Saudauma. A magaa berahaara an kacakaca. ¹³ Amaà waà, emnde a Saudauma ñanna ta maàndzawaha jipu. Kwakya haypaatare à katafke à Yaakadada

¹⁴ Am sarte na Ludu yanaaya Abraama, zlaazlala, a ba Dadaamiya à elvan ge Abraama: Kanteka icaaņa, ezhzhara à dem yala antara à dem gedi, à dem puti, antara à dem manem bademme. ¹⁵ Haha ñanna kaà aņkwa à zharana ka na waà, yaà vakte ge ekka antara wulfahaaņa bademme, dem ba ge dekideki. ¹⁶ Yaà yaktiya ba seke berbere à haha. Ba seke una ni kaà dzegwanka kezla berbere à haha na waà, wulfahaaņa keni taà hyanuka ba estuwa. ¹⁷ Tsetse, naba jemje d̄aba am haha na bademme, nanaana walaara antara yaikkiraara an vuwa bademme. Ad̄aba ya vakte ge ekka. ¹⁸ Abraama a naba kezla, a de magaa slalaara an beraha à kacakaca am ekte à nafaha am Mamre, herzhe an Haiburuun. A nderanaa tate à fana sadake aàtekwa ge Yaakadada am tate ñanna keni.

14

Abraama gaaga ndzed̄a arge sleksaha, a ñezlaa Ludu

¹ Am zamane à sleksu Amrafail slekse à Sine'ar, antara Ariyauk slekse à Ailasar, antara Kaidaulayaumair slekse à Ailam, antara Tidal slekse à Gauyim, ² sleksaha ñanna ta naba dateraa waàva ge sleksaha umele ilyeđe: ta dateraa waàva ge tara sleksu Baira, slekse à Saudauma antara Birsa, slekse à Gaumaura, antara Siniyabu, slekse à Adama, antara Saimaibair, slekse à Jaibauyim ira slekse à Baila, Jau'ar keni ba zhera à kwara ñanna. ³ Sleksaha ilyeđe na keni ta naba magaa waada, ta jamme am kaamba à Siddim, d̄aàmbake zlađe adaliye. Kina waà, tate ñanna gevge haye bademme, taà d̄ahana an haye à izhe. ⁴ Yawe kelaawa ju buwa taà aàņkwa à fansarfe ge sleksu Kaidaur̄layaumair. Amaà ate iva kelaawa ju keyire waà, basharka mazlaara. ⁵ Ate iva kelaawa ju ufad̄ire maa, sleksu Kaidaur̄layaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na, ta naba se gaa ndzed̄a arge emnde a Raifa am Astairaut Karnayim, ta de gaa ndzed̄a arge emnde a Suni am Hama, ta de gaa ndzed̄a arge emnde a Aimi am kaamba à Kiriyatayim. ⁶ Ta de gaa ndzed̄a arge emnde a Hauri zlađe adaliye à ba ate ire à waatare, am Sai'ir. Ta d̄abemhe peraatte dem Ail Paran herzhe an we à kaamba, zaruze bademme. ⁷ Daaci ta naba eptse kwa. Saraasa am Ain Misp̄at, an Kaad̄ais keni taà d̄aha ba ekse ñanna aàhuwa keni ta se gaa ndzed̄a arge Amalaikiyaha am hahaat̄are bademme, ta zateruhe mette an naàza erva. Amauriyaha na taà am Hasasau Tamar keni ba estuwa, itare keni zarateruze an naàza erva bademme. ⁸ Daaci duwa à sleksaha, slekse à Saudauma, slekse à Gaumaura, slekse à Adama, slekse à Jaibauyim ira slekse à Baila, amaana Jau'ar. Sleksaha ñanna ta naba sesaa emndaatare bademme, ta se tsatsaa waàva am kaamba à Siddim. ⁹ Daaci se daremda am waàva yaikke antara sleksaha na, itare keni taà an emndahaatare: Sleksu Kaidaur̄layaumair ñane slekse à Ailam, antara Tidal slekse à Gauyim, antara Amrafail slekse à Sine'ar, antara Ariyauk slekse à Ailasar, amaana: sleksaha ilyeđe taà wava an sleksaha ufad̄e. ¹⁰ Ay mbate, kaamba à Siddim ñanna bademme an yaà evvegaha. Ta de zhagade, de valyaremvalye à dem evvegaha na tara slekse à Saudauma antara slekse à Gaumaura. Jugena à emnde na, kyarekya, zhagadarzhagade à dem waha. ¹¹ Daaci emnde na garega ndzed̄a na ta naba halante nalmane à emnde a Saudauma antara emnde a Gaumaura na bademme, antara ba naàza zaatare na ndza an sheđe, habazarsehabaze bademme, zlarzlala an ñane. ¹² Ludu egdze à egdze a emmeņaara ge Abraama na ndza an Saudauma na keni eksarvaks̄a, ñane-ka, nalmanaara-ka, bademme zlarzlala an ñane.

¹³ Anjwa edda à sera umele ñezlanzla, a se balanansa ñane labare ge Abraama, ura Ibraniñkau, à nja am ekta à nafaha à Maàmre ura Amauri, nafaha ñanna sadadde jipu. Mamre ñane egdze a emmetare ge tara Aiskaul antara Anair, ta emnde a namaàna jipu antara Abraama. ¹⁴ De cenaàncena Abraama geni kelaadaha eksarvaks a egdze à egdze a emmejaara daraànda, a naba jema emndaara, dawalaha na mbarmbe waàva jipu na, zaala dermeke keye an kelaawa ju tise. Daaci yalla, a daa daba kelaadaha na dem Dan. ¹⁵ Abraama a de tegese emndaara gergere kwakya, daaci ñane antara dawalahaara na a naba datererhe ge kelaadaha na an waàva an vayiya. A naba gaa ndzedà arge sleksaha ñanna, a kyateraahe, a dábateremhe à dem Hauba herzhe an Damas, am dalbe à manem. ¹⁶ A lyevaa nalmanaatare bademme, a saahe an ñane. Ludu egdze à egdze a emmejaara na keni a naba sanaahe. Ludu ñanna, ñwashaha, emnde umele na ndza sluwatervaslwe na, antara nalmanahaatare bademme sarateraasa.

Malkisadaka àà gar barka ge Abraama

¹⁷ Am sarte na Abraama gaaga ndzedà arge Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na maa, a naba eptsà. A naba sesehe ge slekse à Saudauma, a de yainuhe am kaamba a Sawe. Kaamba ñanna waà, taà dahana an kaamba à sleksaha. ¹⁸ Malkisadaka, slekse à Salima, zlafe adaliye ñane liman à Dadaamiya na an nire ge emnde bademme na, ñane keni a sesehe, a saa dafa antara egdze a mbazla am erva. ¹⁹ A se gar barka ge Abraama, a ba ñane: Abraama, a gagga Dadaamiya na an ire ge emnde bademme na barka. ñane edda à samaya antara haha. ²⁰ Zheraara a gevge an gaàlaà, Dadaamiya na ni an nire ge emnde bademme, a fakem kelaadahaña am erva na. Daaci Abraama a sanse luser am nalmanaara bademme, a vante.

²¹ A ba slekse à emnde a Saudauma na à elvan ge Abraama: Taslaña viteva ka ba emndaaruwa, ñanaña nalmane bademme. ²² A ñwanante ge Abraama, a ba ñane à elvan ge ñane: Naàwa ervaaruwa, kanakanteka à katafke à Yaakadada, Dadaamiya na à nire ge emnde bademme, edda à samaya antara haha na, yaà zaku ba wadaara: ²³ ba uwe keni yaà ekseka ya am nalmanaña. Una ba zawa à kimakaña palle, ba hulma à sluzhaña keni. Kaà de baànka ka gananga nalmane ge Abraama. ²⁴ Ba naàzaraña keni yaà ekseka ya maà ba una ta zuwaa dawalaha-ka. Amaà dza à malaha na ta daa dábifaba na waà, yaà eksarekse, tara Anair, Aiskaul ira Mamre. Itare waà, a halarvaahala nubaatare.

15

Dadaamiya àà ngudà namaàna an Abraama

¹ Am iga à labare ñanna maa, Abraama shansha waàhaya, anjwa à ndahan elva Saksage, a ba ñane: Abraama, a wanika lyawa dèkideki, ya gwelakwaña ba iya an iraruwa. Kwakya ladaña ààzerwa. ² A ñwanante ge Abraama, a ba ñane: Ba estuwa Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa. Amaà watse kaà de vite uwe femme ka? Naàwa anjwa à zla ndzedàaruwa bademme, amaà egdzaaruwa yaà de yaànaà am iga keni baaka. Ba warataaruwa keni a de zaànaà ba Ailiyajair egdze à emnde a Damas. ³ A farhe zlafe adaliye, a ba ñane: Saksagaaruwa, bashakika wulfe ma, eddawnà ta yanaa am huàde à haaruwa na waà, watse sleza warataaruwa ba ñane. ⁴ Amaà a tsekwe ge kwara à Yaakadada zlafe adaliye ààsezejaara, a ba ñane: ñane ka sleza warataña. Aà de zaànaà ba eddawnà à de segashe am ka malle. ⁵ A sanse ààsegashe, a ba ñane à elvan ge ñane: Ezhzhaàrà ice à dem samaya, ekkezla terlyakwaha na maà kaà dzegwaàndzegwa! Daaci a ba ñane à elvan ge ñane: Wulfahaña keni watse ba estuwa.

⁶ Abraama a naba fetarhe ate elva na a ndasaa Saksage na. Adaba una nanna, Yaakadada keni a fe nane ate edda à jirire.

⁷ A ba Dadaamiya à elvan ge Abraama: Ba iya una ya Yaakadada, ya sakse am Ur am haha à Kaldiya, ya sakaa àsehuna geni yaà vakte haha na ge ekka. ⁸ A nwanante ge Abraama, a ba nane: Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa, yaà de dise estara geni ba jirire haha na vakiteva ge iya? ⁹ A ba Yaakadada à elvan ge nane: Kwaye, de tatayevaataaya gyaale sla à yawe keye antara naàwe a yawe keye antara zhel kyawe a yawe keye ira takala a masar palle antara takala a kaamba palle, siyansa bademme. ¹⁰ Abraama a naba tatayevaa dabbaha nanna antara yiyaha nanna bademme, a datsanme bubuwa am dagave kalkale. Sey ba yiyaha waà, datsaaka am dagave na. Amaà ba kelaa dabba waà, ba a icanme kalkale waà, a ba zlaterahe ma urara keni an ndanjire a una. ¹¹ Waàva ge zaatataha arge hyuwaara, amaà a bakaterbaka Abraama.

¹² Herzhe à eblya vaciya maa, Abraama nanaa hare jipu, lyawa keni à wanwa adaba gevge ba tabedamme an tsaka ire. ¹³ Daaci a ba Saksage à elvan ge nane: A njinja am vuwaana ganakini wulfahaana taà de nja am larde à emnde. Watse taà de gev navaha à emnde nanna, taà de magatera palasa am iva dermeke ufade. ¹⁴ Amaà watse ya pelsepele ya ate emnde nanna taà de magateraà navire nanna. Am iga à una nanna maa, taà de sesse am larde nanna an nalmane kwakya jipu. ¹⁵ Ekka maa, kaà de bere eggyahaana am faya à ba an hairire. Kaà de gev emgyegwe kurcumme lauktu kaà de emtsa. ¹⁶ Wulfahaana taà de eptsa àsehuna waà, sey am zamane ge ufadire. Adaba kina zlabè haypa à Amauriyaha jawka ge ndzedà geni yaà bakatersebake.

¹⁷ Eblyablya vaciya ba dekideki, gevge vayiya bademme maa, taà zhaaraà ba gahe à kaaraà, tara nara à kaaraà antara yire à kaaraà taà segashe am hudaara, à zlala gahe na am dagave à dabbaha na an datsa na. ¹⁸ Dadaamiya Saksage keni a ngwedè namaana ba vacite nanna an Abraama, a ba nane à elvan ge nane: Haha na waà, vanarterteva ge wulfahaana, tsante ate haye à Misera, dete haye yaikke na taà dhanaa an Aifratis na bademme. ¹⁹ Larde à Kainiyaha, larde à Kainijiyaha, larde à Kadmauniyaha, ²⁰ larde à Haitiyaha, larde à Pairaisiyaha, larde à Raifaha, ²¹ larde à Amauriyaha, larde à Kanaaniyaha, larde à Girgasiyaha ira larde à Yaibusiyaha bademme, yaà de vakte ge ekka.

16

Hajara a yan Ismayiila ge Abraama

¹ Saray, mukse à Abraama yaneka egdzere ge zhelaara dekideki. Ankwa kwatenaara egdze à emnde a Misera, zharaara Hajara. ² A ba Saray à elvan ge zhelaara Abraama: Naàwa iya, fiyarfe Dadamiya yaà yeka. Naba njawinja antara kwatenaaruwa na, ambane watse yaà shansha deme egdzere ate nane. Lyavaalya ervaunfè à Abraama elva à Saray na. ³ Daaci Saray a naba eksante Hajara kwatenaara, a vante ge zhelaara Abraama geni à ganvege muksaara. Iva kelaawa una a maganaa Abraama am haha Kanaana. ⁴ Daaduwa Abraama àdeza Hajara, Hajara a naba shaa hufe. Ba a naa a shaa hufe na waà, a naba fantau ge zhaaraà zanwaara Saray an ice a epsawa. ⁵ Daaci a ba Saray à elvan ge Abraama: Emtankire na ni ndza arge iya na waà, kina eptsakaareptse ge ekka. Hajara kwatenaaruwa ge iya, ya eksante ba iya ervaaruwa ya fakem am huviye ni, gevge ni à zhari ba seke ya kere am icaara adaba a shaa hufe! Miya antara ka waà, à hyephye Dadaamiya Yaakadada dagavaamiya. ⁶ A ba Abraama à elvan ge Saray: Kwaye kwatenaana, ba kina keni à ba am ervaana. Emmaga naàzena ni kaà katana ka an nane. Daaci Saray

a naba maranaa zladfa kwakya ge Hajara, Hajara zhagadaazhagade aàtuge nane, a naba kedefeme am kaamba.

⁷ Malika aà Yaakadada a de bere Hajara am kaamba, aà nja ate we aà yawe. Yawe nanna herzhe an barama a dem Sura. ⁸ A ba malika na aà elvan ge Hajara: Hajara kwatena aà Saray, ka sawa ame? Kaà deme kina? A nwanante, a ba nane: Yaà ankwaa aà zhagade aàtuge zanwaaruwa Saray. ⁹ A ba malika na aà elvan ge nane: Ba kina eptseptsaa aàdeza zanwaanja. De ganaaga iraanja aà dem aha aàkatafkaara. ¹⁰ A ba malika aà Yaakadada aà elvan ge nane zlafe adaliye: A ba Yaakadada yaà de yaterteya egdzaraanja, taà de gev kwakya jipu, baaka kezlakulaatare. ¹¹ A ba malika aà Yaakadada aà elvan ge nane: Naàwa kaà aà huufe, watse kaà yaà egdzere zhele, kaà fana zhera aà Isemayiila, adaba Yaakadada cenancena zladfaanja bademme. ¹² Amaà egdzaanja nanna waà, watse slemaàndzawa ba seke ezzenwa a kaamba. Ervaara aà de sha emnde bademme, emnde keni bademme watse ervaatare aà de sha nane. Watse aà nja ba nane palle aà de gaterapteka ge egdzar mamahaanjaara defekiki.

¹³ Am iga aà una nanna maa, a ba Hajara: Abi iya keni ya nanna nane eddawna a nina na? Adaba una a d'aha Yaakadada na a ndahan elva na an: Dadaamiya na aà nina. ¹⁴ Adaba una nanna, suwa nanna taà ankwaa aà d'ahana an suwa aà Dadaamiya ankwaa aà nina. Suwa nanna am dagave aà tara Kaadais antara Baarait.

¹⁵ Daaci Hajara a yan egdzere zhele ge Abraama. Abraama a fete zhera aà egdzaara na a yanaa an Hajara na Isemayiila. ¹⁶ Iva aà Abraama shanasha kul tise junkwaha am sarte na Hajara a yan Isemayiila.

17

Dem shedekwe gevge nalaama aà namaàna aà

Dadaamiya an Ibrahiima

¹ Abraama shanaasha yawe kul maselmane, Yaakadada a naba marapsehe aà kataftkaara, a ba nane aà elvan ge nane: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma bademme aà ba am ervaaruwa. Njinjaanja aàkatafkaarua, a jerka duksa maàndzawe ate ka am njaanja. ² Naàwa yaà ankwaa aà maga namaàna am dagavaamiya antara ka: Yaà vakte yaà, yaà de yaakteyaà kwakya jipu. ³ Daaci Abraama a kezlan ugje ge Dadaamiya, wafkaara ba teppe ate haha. A ba Dadaamiya aà elvan ge nane zlafe adaliye: ⁴ Elvaaruwa ge ekka waà, namaànaaruwa vanakteva zlauzle, kaà de gev eddarge nalgaha kwakya. ⁵ AÀsalikataliya na waà, taà dalika aà d'ahaàkaà an Abraama mazlaara, amaà Ibrahiima. Adaba ganagvege eddarge nalgaha aà emnde kwakya. ⁶ Yaà de gagvege eddawna ni jebaara kwakya jipu na, yaà de yakteya kwakya jipu, kaà de gev eddarge nalgaha aà emnde, sleksaha gergere taà de segashe am emndaanja. ⁷ Namaànaaruwa na ya ngud'akan ge ekka na waà, antara ge egdzaraanja keni bademme, dem eggyeggye. Namaànaaruwa nanna saksage geni ya Dadaamiyaanja, ya Dadaamiya aà egdzaraanja keni am igaanja. ⁸ Haha nanna naàwa ka wayve am hudaara na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraanja bademme, naàza ba ge defekiki. Haha aà Kanaana bademme aà de gev naàzaanja, antara egdzaraanja am igaanja, watse ba iya una ya Dadaamiyaatare.

⁹ A ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima zlafe adaliye: Ekka waà, d'emanvedfeme ka ba namaànaaruwa, ekka antara egdzaraanja bademme dem eggyeggye. ¹⁰ Naàwa naàzena kwaà de magana kure ge tsufa namaàna na ya ngud'ana ya antara kure: Ba kelaa ma yakuraya egdzere zhele kwaà belana am shedekwe. ¹¹ Dawemda am shedekwe. Una nanna nalaama aà namaàna na am dagavaamiya na, iya antara kure. ¹² Ba kelaa maà yakuraya egdzere zhele am jebaakure, kwaà belana am shedekwe am hare ge tisire. Dete ba una gavka jebaakure keni ma ta yanaa aà ba am huufe aà haà

aà kure tsawe. ¹³ Ma una ta yanaa am huɗe aà haà aà kure, ma una kwa shekweve an shekwe keni baɗemme puwawaterempuwa am sheɗekwe ɓaaka shaige. Una ɲanna nalaama aà namaànaaruwa ge kure, an puwa ate vuwaakure. Namaàna ɲanna saksage. ¹⁴ Amaà zhele na ɓaaka am sheɗekwe, icaaka zheliraara ɗekiɗeki na waà, a jaranaaja shifaara ba ɗekiɗeki am jebaara. Aɗaba ɲane ebzubze namaànaaruwa.

¹⁵ Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima: Kina waà, ɗaheka muksaaja an Saray mazlaara. Aà salikataliya na waà, zheraara Saratu. ¹⁶ Yaà de ga barkaaruruwa ate ɲane, yaà de vakte egdzere zhele an ɲane. Aà de gev emmarge nalgaha gergere. Sleksaha gergere antara jebaha aà emnde gergere aà de segashe am ɲane.

¹⁷ Ibrahiima a kezle ugje, wafkaara ba teppe ate haha, amaà waà, ambera aà dzaka. Aɗaba a ba ɲane am ervaunɗaara: Emgyegwe a zhele yawe dermeke ni kwasau zlaɓe aà de yaà egdzere? Ma Saratu keni emgyegwe a mukse yawe kul maselmani ni aè de ya egdzere? ¹⁸ Daaci a ba ɲane aà elvan ge Dadaamiya: A shifeteshifa ɲane ba Isemayiila aàkatafkaaja, ɓaaka naàzu yaà yekana umele. ¹⁹ Amaà a ɲwanante ge Dadaamiya a ba ɲane: Baaka shaigaara ɗekiɗeki, muksaaja Saratu aà de yaka egdzere zhele, kaà de ɗahana an Isiyaaku. Yaà de ɲgudɗa namaànaaruwa antara ɲane ira egdzaraara am igaara ge ɲane. Namaànaaruwa ɲanna saksage. ²⁰ Duksa palle waà, lyanvaalya yekaaɲa ate Isemayiila. Yaà de ga barkaaruruwa ate ɲane, yaà ganve ura kwakya jebaara. Yaà huyanahuya kwakya jipu, sleksaha kelaawa ju buwa una taà de segashe aà ba am ɲane. ɲane ɲanna waà, yaà de ganvege nalga yaikke.

²¹ Amaà namaànaaruwa waà, yaà ɲgudana antara Isiyaaku, egdze na ni aà de yakaa Saratu na. Aà de yakaa egdze ɲanna am shifa sarte ba seke una.

²² Zlaurle am tsakana elvaha na ge Abrahiima maa, a zlalehe ge Dadaamiya. ²³ Am iga aà una ɲanna, Ibrahiima a eksante egdzaara Isemayiila, antara navaha na ta yateraa am huɗe aà haara ira emnde na a shekwaterve an nalmanaara, baɗemme a puwaterme am sheɗekwe vacite ɲanna, ba seke una a ndahanaa Dadaamiya. ²⁴ Am sarte na Ibrahiima aà dem sheɗekwe, ivaara kul maselmane ju maselmane. ²⁵ Egdzaara Isemayiila an yawe kelaawa ju keye am sarte na aà fana am sheɗekwe. ²⁶ Tara Ibrahiima antara egdzaara Isemayiila ta dem sheɗekwe aà ba ate vaci palle. ²⁷ Ba duksa palle ge emnde na taà am huɗe aà haara keni. Emnde na ta yateraa am huɗe aà haara, antara emnde na a shekwaterve an shekwa, zaalaha baɗemme, ta dem sheɗekwe aà ba am hare ɲanna.

18

Dadaamiya a balese estuwa sarte a yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada a naba marana iraara ge Ibrahiima am dagave aà nafaha saɗaɗɗe am Mamre. Ibrahiima anƙwa aà nja ate we aà wakyiyaara, beraara baɗemme a maganaa aà ba an kacakaca. Sarte ɲanna keni erva a vaciya jipu. ² Ba estuwa a kante ice waà, aà zhara ba emnde keye, zaala taà anƙwa aà tsatse. Hatstse aà bina a naba tsetehe, anƙwa aà de yaiteruye ate we aà wakyiya, a kezle ugje ate haha, ³ a ba ɲane aà elvan ge pallaatare: Yaakadadaaruwa, maàki ba zakivaareze waà, taslaaja deska ba estuwa, sawa tsatse am mba aà navaaja. ⁴ Daaci a ba ɲane aà elvan ge itare: Sawmbare puwawansepuwe cekwaanɗuɗe am ekte aà nafa aàhuna, taà sakura egdze a yawe kwaà baraabara serahaakure. ⁵ Yaà katakurva antara egdze a naàza za, kwaà shansha ndzedɗa, lauktu kwaà fanu ge baraamaakure aà de katafke ba seke una kwaà katanaà kure. Daaci estuwa, dakureska ba dey arge haà aà slesleraakure. Ta ɲwanante ge wayvaha na, a ba itare: Shagera jipu, naba emmaaga sleraaja. ⁶ Ba watsewatse, a eptsa aà ba an hadzala Ibrahiima aà dem bere aàza Saratu, a ba ɲane aà elvan ge ɲane: Degevaadega ukpa na leppe jipu na keye ate daramaara,

emmaàga gatau watsewatse. ⁷ ɲane an iraara, zhagadaara à dem walde a esla, a de eksese egdze a esla na shagera vuwaara, hyuwaara kudkudɛ jipu na, a naba fanem am erva ge slesleraara, ɲane aɲkwa à ganve naàza dfaàle à ba ate watsewatsire. ⁸ Gyepgye naàza dfaàle na maa, Ibrahiima a satera jeba naza za umele aɲkwa ta magana an uba, antara uba à waya, a sateranhe ààtirpalle antara hyuwa na, a faterhe à katafkaatare. ɲane keni a tsaahɛ à ba ààzetare am ekte à nafa ɲanna haa ta zuhe.

⁹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: AÀme muksaanja Saratu? A ɲwaterante, a ba ɲane: Kwaye ɲane aɲkwa am bere. ¹⁰ A ba palle à wayvaha na à elvan ge Ibrahiima: Sarte seke una am shifa watse yaà eptsɛ, una yaà ndak ba jirire baaka eptsankaara, watse yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. Saratu keni à tse à ba am iga à Ibrahiima ɲanna ate we à wakyyiya, aɲkwa à cena elva na. ¹¹⁻¹² Daaci dzaka ge Saratu an ila, adaba Ibrahiima antara ɲane bukerdafaatare garevge emgyegwaha. ɲane dɛme ba naàdafaatare ɲwashaha keni naàzaara icevice. Adaba una ɲanna a ba ɲane am ervaunɲaara: Am njaaruwa na ni kwasau zlaɛbe aɲkwa emtakire à nja antara zhele? Edda à haaruwa keni gevge emgyegwe a zhele kurcumme! ¹³ A ba Saksage à elvan ge Ibrahiim: Labara à dzaka Saratu? Labara a bantsa ɲane am ervaunɲaara ganevge emgyegwe a mukse ni yaà yaà egdzere-he? ¹⁴ Una keni aɲkwa najipuwaara ààza Saksage emtu an sleksiraara? Sarte seke una am shifa, yaà aɲkwa à eptsɛ ààsezeɲa, yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. ¹⁵ Jaaja lyawa Saratu maa, a ba ɲane: Dzakanka. A ba Yaakadada keni ba parakke: Ka dzaka.

Ibrahiima aɲkwa à yekateru shifa ge emnde a Saudauma

¹⁶ Am iga à una ɲanna maa, tsaretse wayvaha na keye kerɛ, taà aɲkwa à zlala waà, ta kuresɛ ba ndaɲɲire à Saudauma. Ibrahiima keni a zlala antara itare, a daa à puwatersepuwe. ¹⁷ Daaci a ba Yaakadada: Yaà tsa shebanvuweka ge Ibrahiima naàza na yaà de magana ya. ¹⁸ Adaba Ibrahiima à de gev eddarge nalga yaikke, nalga na ni watse an hakuma jipu na. Badɛmme à emnde na taà ate haha taà de sha barka adaba ɲane. ¹⁹ Ya eksese ɲane ganakini à kwaratersekware ge egdzaraara antara wulfahaara am igaara ge ɲane geni a farfa zherwe ate shairiyahaaruwa, a magarmaàga jirire, a magarmaga duksa badɛmme an baramaara, lauktu yaà gananvege ge Ibrahiima naàzena ya banaa watse yaà vanteva na.

²⁰ Daaci a ba Yaakadada à elvan ge Ibrahiima: De shisha yawɛ à kyuwa à emnde kwakya, adaba naàzena taà aàɲkwa à maganaà emnde a Saudauma antara Gaumaura. Haypa à emnde ɲanna jauje ge ndzedɛ. ²¹ Adaba una ɲanna yaà aɲkwa tsekwa ààdehuwa, yaà de habaza magaatare ɲanna maàki ba jirire ba estuwa. Maàki gavka estuwa keni watse ya ɲaa ba diyeddiye.

²² Daaci emnde buwa am wayvaha na eptsaraterveptsɛ iga, zlarzlala am tate ɲanna, taà aɲkwa à zlala à dem Saudauma. Amaà Yaakadada waà, zlalaaka, aɲkwa à tse à ba am tate ɲanna, Ibrahiima keni aɲkwa à ba à tse à katafkaara. ²³ Ibrahiima a ganapte ge Yaakadada, a ba ɲane à elvan ge ɲane: Kina emnde a jirire na taà ààhuwa keni kaà de keɛfaterakeda ààtirpalle antara emnde a haypa emtu Yaakadada? ²⁴ AÀmbane taà ankwa emnde a jirire kul ilyebe am Saudauma ɲanna, kaà de keɛfaterakeda itare keni emtu? Kaà yaterareka ge emnde a ekse ɲanna adaba emnde a jirire kul ilyebe na taà am hudaara na emtu? ²⁵ Kay! Ekka kaà ta maganaaka jeba una. Emnde à jirire ni kaà cebatera ààtirpalle antara emnde a haypa? Shairiyaatare kalkale? Una à magaaveka. Eddawna watse à kyana ɲane shairiya à duniya badɛmme ni à kyanaka shairiya a jirire? ²⁶ A ɲwanante ge Yaakadada, a ba ɲane à elvan ge ɲane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ilyebe

am hufe àà berni àà Saudauma waà, yaà naba yateraareye ge emnde a ekse nanna bademme adaba itare. ²⁷ A ba Ibrahiima: Taslaana yiyareye Yaakadadaaruwa, adaba maganka lyawa àà katafkaana defekideki ge ndakse elva parakke. Iya waà, ya berbere àà haha ba dey, ya kelpa àà kara ba dey. ²⁸ AÀmbane watse baaka ura ilyebe am emnde a jirire kul ilyebe na, kaà de kedaterakeda bademme adaba emnde ilyebe na baaka am hudfaara na emtu? A ba Yaakadada: Maki shanansha emnde a jirire kul ufade jilyebe am ekse nanna waà, yaà kedeka ekse. ²⁹ Aley, zabe Ibrahiima yaanka Yaakadada, a ba nane àà elvan ge nane zabe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul ufade am ekse nanna maa? A nwete ge Yaakadada, a ba nane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ufade am ekse nanna waà, yaà kedeka ekse. ³⁰ A ba Ibrahiima: Taslaana Yaakadadaaruwa, a janja erwaunde, yaà ankwa àà ndavakundave zabe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul keye am ekse nanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kul keye am ekse nanna waà, yaà gejecha ekse. ³¹ A ba Ibrahiima: Taslaana Yaakadadaaruwa yiyareye. Adaba kwakya elvaaruwa àà katafkaana: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul buwa am ekse nanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire ni hyephye kul buwa am ekse nanna waà, yaà gejika ekse defekideki adaba emnde a jirire kul buwa nanna. ³² A ba Ibrahiima: Taslaana Yaakadadaaruwa, nanaana erwaundaana an slakala, yaà ndavaku ba palle mazlaara, yaà farka umele. AÀmbane emnde nanna ta ba kelaawa njainje am ekse nanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kelaawa am ekse nanna waà, yaà gejecha ekse mazlaara adaba emnde a jirire kelaawa na.

³³ Am sarte na ni Yaakadada mbedanumbede elvaara bademme ge Ibrahiima, a naba yaa Ibrahiima, a naba zlalehe. Ibrahiima keni ba eptsara àà sem tataara.

19

A segashe estuwa Ludu am Saudauma

¹ Herzhe ankwa àà maga mangaripu waà, daraada malikaha buwa na keni am Saudauma. Ludu maa, nane ankwa àà nja ate we àà walkame àà Saudauma nanna. Ba a puwete ice ate itare waà, hatstse a naba tsetehe, a de yaiteruye, a kezle ugje àà katafkaatare wafkaara ba teppe ate haha. ² A ba nane àà elvan ge itare: Yaakadadaaruwa, taslawaakure, daweska ba estuwa arge haà àà naavaakure. Sawmbare barawaabare serahaakure, harauhaare, an enlya werre waà, lauktu kwaà tse, kwaà maga shulaakure adaliye. Amaà ta nwanante, a ba itare: nere naà duka àà dem mba àà ura, naà haranere àà ba aagashe. ³ Amaà Ludu keni a tsaà àà ba ate naàzaara, àà magatera tasle estuwa, àà natertaà sera. Daaci ta naba duhe, ta demhe àà dem hufe àà haara. A de magatera munri antara depain na baaka shahi àà makala am hudfaara na, ta zuhe.

⁴ Ba zlaava keni zlavareka emtsaade waà, saremsa emnde a ekse àà Saudauma, dawalaha antara emgyegwar zaalahaatare bademme saresse am slalaha kaataakaappe se jarantaaveje ge haà àà Ludu. ⁵ Ta dante Ludu, a ba itare taà elvan ge nane: Taà aame dawalaha na ta tsekwaà am mbaana àà ba an vayiya vatena na? Satersese aaseze nere, naà kaataà zlava an itare. ⁶ A sesehe ge Ludu aasezetare, a tsahe ate we àà wakiya, a hedanu ge wakiya am igaara, ⁷ a ba nane àà elvan ge itare: Estuweka emndaaruwa, magauka mandzawire na taslawaakure. ⁸ Naawa taà ankwa egdzarahaaruwa ta buwa, garevge gyaalaha, zabe diyarka zhele waà, yaà satersese itare, kwaà de maga naazena kwaà katana kure an itare. Amaà zaala na waà, taslawaakure yawaterya, adaba ta wayvaha, taà am hufe àà haaruwa. ⁹ Amaà a ba itare taà elvan ge Ludu: Janernaaja ka ate we àà wakiya! Ka wa ka sawa an

sawa, ka wayve ba dey degiya gakevge narkaliyaanɲere? Use dawale, shagera kwa elvaanɲa. Ba kinamina ɲaà magakanaamaga palasa, aà jauje ba ge naàza aà emnde ɲanna. Ta naba puwana tsekweɗa ge Ludu, taà kata kezla paàre aà wakyyiya maa, ¹⁰ malikaha buwa na ta naba velese erva, ta teɗante Ludu aà dem huɗe aà haà, ta heɗanu ge wakyyiya. ¹¹ Ta naba wulfete emnde ɲanna taà ate we aà wakyyiya na, malaha dete egdzaraha baɗemme ɓaaka ura aà nanna ice ɗekidɗeki. Ta kuɗevaa ba itare ge tataya we aà wakyyiya geni taà demda.

¹² Daaci a ba malikaha na taà elvan ge Ludu: Taà anɲkwa emndaanɲa umele am ekse na emtu? Ma egdzaraanɲa, ma shawlahaanɲa, ma emndaraanɲa keni, maà ta varahaanɲa am huɗe aà ekse na waà, satersese. ¹³ Aɗaba ɲaà kata keɗanaakeda ekse na ba ɗekidɗeki. Yaakadada cenancena kyyuwa emnde kwakya aɗaba maàga aà emnde a Saudauma. Aɗaba una ɲanna a belanɲera Yaakadada geni ɲaà se keɗanaakeda ekse na. ¹⁴ A sesehe ge Ludu, a de mbedateru ge shawlahaara, emnde na ta anɲkwa aà sheba egdzaraara, a ba ɲane aà elvan ge itare: Magaumaàga watsewatsire mi zlalawa am ekse na, aɗaba Yaakadada aà kata keɗe ekse ba ɗekidɗeki. Amaà shawlahaara ɲanna ta ganve ba elva a shawya.

¹⁵ Kyaakya adaga waà, malikaha na ta bakante ge Ludu aà ba an ndzeɗa. A ba itare taà elvan ge ɲane: Tsetse ba watsewatse antara emndaanɲa, muksaanɲa, antara egdzaraanɲa buwa, dawedde watsewatse, a zakuruka duniya aɗaba shariya aà haypa aà emnde a ekse na. ¹⁶ Am taà ezzhara aà hadzaleka Ludu, ta naba ɲanaahe ate erva, ta ɲanaa erva ge muksaara, ta ɲateraa erva ge egdzaraara buwa ɲanna, ta daterse aà dete iga a ekse, ta yatera ahuwa, aɗaba Yaakadada wayaaka keɗaara. ¹⁷ Am sarte na daratersede aàdete iga a ekse ɲanna maa, a ba palle aà malikaha na aà elvan ge Ludu: Ezhzhagade shifaanɲa aà de cuwa waà, geni a keɗeka shifaanɲa. Zhareka ice aà sem iga, tseka am kaamba keni. ¹⁸ Amaà a ɲwanante ge Ludu, a ba ɲane: Estuweka Yaakadada, yaà de dzegwaànka. ¹⁹ Urara keni ya ba naàvaanɲa, shanansha ɲgurna aàzenɲa magakiyanmaga shaigerire yaikke, ɲezlakisenɲle waà, yaà dzegwaànka zhagade aà de cuwa wa. Yaà tama aà de shisha emtanɲkire, yaà de cuvaaka wa yaà emtsa. ²⁰ Kaà anɲkwa aà nanna egdze a ekse na kwaye ɲane na emtu? Herzhe ba egdze a ekse ɲanna, yaà dzegwaàndzegwa zhagade aà de cuwa tate ɲanna, taslaanɲa viteva barama ge dehuwa. Egdze a ekse ɲanna ba cekwaanɲgudɗi, daaci yaà de sheba iraruwa am huɗaara. ²¹ Shagera, a ba malika na, yaà magakaà ɲgurna zlaɓe adaliye, yaà yaka egdze a ekse ɲanna, yaà gejeka. ²² Ezlzlala watsewatse, kaà de sheba iraanɲa am egdze a ekse ɲanna, yaà manɲka ba uwe keni sey maà dakaada am ekse ɲanna. Aɗaba una ɲanna, ta fante zhara aà Jau'ar ge egdze a ekse ɲanna.

Dadaamiya ndza a keɗan estuwa Saudauma antara Gaumaura

²³ Sesse vaciya am haha waà, Ludu keni de tsekwaatsekwa am Jau'ar. ²⁴ Daaci Yaakadada a naba fantau ge hya kaàraà an weshan an baraudu aà sawa am samaya, aà setarge Saudauma antara Gaumaura. ²⁵ Yaakadada a eptsante eksaha ɲanna, antara kaamba a tate ɲanna, antara nafaha baɗemme a ganve ba seke ndza tate ɲanna ka. ²⁶ Mukse aà Ludu maa, ɲane a zharaa ice aà dem kataliya, ɲane keni a naba eptsapte a gev naàkwa aà izhe, amaà ba naàwa ura aà tse aà ba ka.

²⁷ Maàkurallaara a tsetehe ge Ibrahiima an enɲya werre, a duhe aà dem tate na ni a tsaa aà katafke aà Yaakadada na, ²⁸ a kante ice aà dem Saudauma antara Gaumaura antara kaambaha aà tate ɲanna baɗemme waà, aà zhara ba yire aà kaàraà yaikke jipu, ba seke yire aà kaàraà kaamba yaikke.

²⁹ Am sarte na Dadaamiya a keɗaa eksaha aà tate ɲanna, a naba yehamme Ibrahiima, daaci a naba sanse Ludu ba lapilayye am masiba ɲanna. Amaà eksaha ɲanna ndza Ludu am huɗaara na waà, a ganve ba seke ndza tate ɲanna ka.

Slalwe àà Mau'abiyaha antara Amauniyaha

³⁰ Ludu maa, jaaja lyawa ge nja am egdze a ekse nanna taà dahanaà an Jau'ar na, adaba una nanna a naba kezla, kwaye a de nja am hwalakwa am hufe àà waà, antara egdzaraara buwa egdzara njwasha. ³¹ Daaci a ba egdzere zunwire àà elvan ge kudereñaara: Naàwa eddemiya keni gevge emmgyegwe, am haha na keni baaka eddawna àà shebamisheba seke una taà anjwa àà maganaà emnde bademme. ³² Sawa mi ejja eddemiya an mbazla waà, mi zlava an nane, watse mi fanefa wulfe ge eddemiya.

³³ An vayiya vacite nanna, ta naba hyanhe ge eddetare na an mbazla telkuse, a de haàre male aàzeñaara. Amaà ma sarte na a zlavanuzlave na, ma sarte a zlalaara keni diyaaka eddetare ðekideki. ³⁴ An enjya werre, a ðante kudereñaara, a ba nane àà elvan ge nane: Yawwaa, zlawzle kwa naàzaaruwa, an vayiya vatena zlavanezlava antara edderwa. Sey mi hyanhya zlafe adaliye an mbazla, kaà de hara ka vatena. Estuwa, mi naba fanefa wulfe ge eddemiya. ³⁵ An vayiya, ta naba hyanhe zlafe adaliye ge eddetare an mbazla, a de hare sledabaara aàza eddetare na. Eddetare diyaaka ðekideki sarte na a de zlavanuzlave na ma sarte a zlalaara keni. ³⁶ Egdzara àà Ludu bukerde sharaànsha hufe an eddetare. ³⁷ Egdze a zunwiraara a ye egdzere zhele, a fate zheraara Mau'ab. nane una eggyetare ge Mau'abiyaha sem vatena. ³⁸ Kudereñaara keni ba estuwa, nane keni a ye egdzere zhele, a fete zheraara bii'Ammi. nane una eggyetare ge Ammauniyaha sem vatena.

20

Labare àà tara Ibrahiima antara sleksu Abimailaik

¹ A naba kezla Ibrahiima am Tate nanna, kwaye a de nja am Puti, a de icese slalaara am dagave àà tara Kadais antara Sura. Am iga àà una nanna maa, kwaye a de nja am Gairar. Am sarte na taà am Gairar nanna maa, ² a ba Ibrahiima àà elvan ge emnde a ekse nanna ate muksaara Saratu: Egdze a emmerwa àà bina. Daaci a sariyansa mukse nanna a ba slekse àà emnde a Gairar, zheraara Abimailaik. A naba bela emndaara, ta de eksanvaah. ³ An vayiya waà, daàmda Dadaamiya àà deza sleksu Abimailaik am shene, a ba nane àà elvan ge nane: Kina waà, samsa emtsaaja, sey kaà emtsa. Adaba mukse na ka eksevaa ka na waà, mukse àà zhele.

⁴ Am sarte nanna maa, zlafe Abimailaik ðahaaka emtsaade mukse na aàdezeñaara. A ba nane àà elvan ge Dadaamiya: Yaakadadaaruwa, ma emnde na baaka ba haypaatare keni kaà diya ba cebatercefa emtu? ⁵ Adaba a binaa ba Ibrahiima an waara, egdze a emmerwa àà bina. A ba mukse keni egdze a emmerwa. Ya maganaa àà ba an ervaunðaaruawalle, maganka niya a maga mandzawire ðekideki. ⁶ Aà ba am shene nanna, a ba Dadaamiya àà elvan ge nane: Ba iya keni diyandiya ganakini ka maganaa a ba an shagerire àà ervaunðe. Adaba una nanna piyanaktepiya maga haypa an ya, vanakteka barama ge nja antara mukse nanna. ⁷ Kina waà, danaada mukse na àà dem mba àà zhelaara, adaba zhelaara nabi. Watse àà yekakuwa nane shifa geni kaà enjlesenjle. Amaà maàki dakannaaka muksaara waà, diyeddiye geni ekka iraja antara emndaaja bademme kwaà de njeka an shifa.

⁸ A tsetehe ge Abimailaik an enjya werre, a ðetaa galipahaara bademme, a tsakaterse elva nanna bademme, jaterja lyawa jipu. ⁹ A ðante Ibrahiima keni, a ba nane àà elvan ge nane: Labara ka magite una? Ya gaku uwe kena estuwa ni, ka de magite una antara emndaaruwa bademme am kwaraaruwa na? Naàzena ka magita ka na waà, taà manka emnde ðekideki. ¹⁰ A ndavanuhe zlafe adaliye, a ba nane àà elvan ge nane: A waktaa uwe demme ni ka naba wayete magite una na? ¹¹ A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Iya, ya kurken emnde a larde na taà kuveka Dadaamiya, watse taà kediyaaakeda arge muksaaruwa. ¹² demme keni

waà, egdze a emmerwa ba miyenne. Adaba gergere ba mama ka waà, eddenjere palle. ñane, egdze a edderwa, gevge muksaarua ge iya. ¹³ Am sarte na sisese Dadaamiya am huđe aà haà aà edderwa, ya ndaana ba iya, a ba iya yaà elvan ge ñane: Maè mi de tsekwaam eksara keni, naba ndaterndaha ge emnde a ekse ñanna geni ka egdze a emmerwa. ¹⁴ Daaci Abimailaik a eptsanaa muksaara ge Ibrahiima, a ndakanaare antara duksaha kwakya: kyawaha antara eslaha antara ba emndimagwaha a vanteva, navaha antara kwatenaha. ¹⁵ A ba Abimailaik aà elvan ge Ibrahiima: Kwaye lardaarua bademme aà katafkaaña, naba ñinja am tate na ni aà katana ervaunđaaña. ¹⁶ A ba ñane aà elvan ge Saratu: Naàwa yaà vante gursa debu ge egdze a emmeña, una ñanna lafayaaña, naàza hedakaa nasherire aà katafke aà sleriyahaaña bademme. Estuwa, kaà an bara aà katafke aà emnde bademme. ¹⁷ Daaci Ibrahiima a magaa maduwa, maàzlaara Dadaamiya keni a naba ekhyaternahe ge tara Abimailaik antara muksaara ira kwatenahaatare bademme, ta fantau ge yaà egdzere zlađe adaliye. ¹⁸ Adaba ndza Dadaamiya a hedete yaà egdzere ba đekideki am huđe aà haà aà Abimailaik bademme adaba elva aà Saratu mukse aà Ibrahiima.

21

Laukte aà yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada viyanaaka Saratu, a gananve naàzena ndza a ndanndaha, a ba nane watse aà magannaamaga na. ² Saratu a naba shaa huđe, a yane egdzere zhele ge Ibrahiima. Daaci Ibrahiima a shansha egdzere zhele aà ba am emgyegwire. Saratu a ye egdzere aà ba am sarte na a tsanaa Dadaamiya na. ³ Ibrahiima a fete zhera aà egdzaara na a yanna Saratu na, Isiyaaku. ⁴ Isiyaaku magaamaga hare tise am erva maa, Ibrahiima a beleme am shedekwe ba seke una a banna Dadaamiya na. ⁵ Ate iva ñanna Ibrahiima a shaa egdzaara Isiyaaku na waà, iva aà Ibrahiima dermeke. ⁶ Daaci a ba Saratu: Dzakitedzaka Dadaamiya, emtake ervaunđaarua jipu. Una ma a cenanaa ware labaraaruwa keni sey aà dzaka, aà higiyuhige. ⁷ A farhe zlađe adaliye, a ba ñane: Ndza a tamanaa ware aà katafke aà Ibrahiima ni watse Saratu a yiya egdzere! Amaà kwaye ñane yaneya egdzere, ñane keni emgyegwe tsa. ⁸ Daaci ankwaa aà wala egdzere, ta ñezlaa ate ufa. Vaci ñezla Isiyaaku ate ufa, Ibrahiima a magaa munri, a detaa emnde.

Ibrahiima a1 ñgyanse estuwa Hajara antara Isemayiila

⁹ Vacite umele maa, egdze na Ibrahiima a shanaa an Hajara egdze aà emnde a Misera na, taà ankwaa aà gaà gusa antara Isiyaaku aà Saratu, naterna Saratu. ¹⁰ A ba Saratu aà elvan ge Ibrahiima: ñgyansengye kwatena na, a zlarzlala antara egdzaara bademme. Adaba wayanka, yanaaya ervaunđaarua egdze aà kwatena taà de zaà warata kerđe antara Isiyaakuwaaruwa.

¹¹ Elva ñanna yanaaya ervaunđe aà Ibrahiima jipu, adaba Isemayiila keni ba egdze a hudfaara. ¹² Amaà a ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima: A guleka higaaña adaba kwatena antara egdze na ka shanaa an ñane. Naba magananmaga ge Saratu naàzena a ndavakuwa ñane bademme. Adaba aà ba am jirire keni wulfahaaña na watse ta kwakya aà ba iya, ya ndakndaha na keni, bademme watse taà segashe aà ba am Isiyaaku. ¹³ Amaà egdze a kwatena na keni maa, yaà de huyanaahuya ñane keni, yaà de ganvege larde yaikke adaba ñane keni ba egdze a hudfaaña.

¹⁴ Daaci ba makurallaara an enlya werre, Ibrahiima a eksetaa naàza za antara kanyakanya yawe am hudfaara, a far ge Hajara ate nahyapaihyapaara, a eksevaa egdzaara ñanna, a vante, daaci a naba ñgyanse, ezlzlalaaña aà ba ñane aà elvan ge ñane. Daaci ba zlala ge Hajara aà dem kaambaara, kwaya a de deriya am kaamba aà Birsaba. ¹⁵ De zlarzle yawe am kanyakanya maa, a naba eblyanve egdzere am ekte

aà nafa. ¹⁶ ñane an iraara a de njehe yiyire an egdze na deydey aà zlala aà gurme palle, am ndaññiraara. Adaba a bantsa ñane: Wayanka zhara egdzaaruwa aà emtsa ate icaaruwa. Daaci a de njehe, a kurese ba ndaññire aà tate na ni egdzaara aàtekwa na, a fantau ge kyuwa. ¹⁷ Daada kyuwa aà egdze na aàdeza Dadaamiya, a naba tsekwehe ge malika a Dadaamiya aà sawa am samaya, a ba ñane: A jaara uwe ge ekka Hajara? A wan̄ka lyawa ðekideki, adaba Dadaamiya cenancena hula aà egdzere am tate na aàtekwa egdze ñanna. ¹⁸ Naba tsetse, de eksanteksa egdzaaña, ñanaaña ba shagera, adaba watse yaà ganve larde yaikke an egdze ñanna. ¹⁹ Dadaamiya a naba weranante ice maa, Hajara a zhara ba suwa, hatstse a naba tsetehe, a de nante kanyakanyaara an yawe na, una a fanu ge egdzere.

²⁰⁻²¹ Dadaamiya icaaka antara Isemayiila ðekideki haa a waltehe. Waltewala maa, a naba nja am huðe aà kaamba aà Paran, gevge zhel matsame, aà dzega naàza kaambaha an gume. Emmeñaara a de eksanante gyaale am Misera.

Namaàna na am dagave aà tara Ibrahiima antara Abimailaik

²² Am sarte ñanna maa, a sawhe ge sleksu Abimailaik antara Pikaul male aà sawjiyahaara aàseza Ibrahiima, a ba ñane aà elvan ge ñane: Ekka waà, an̄kwa Dadaamiya antara ka am naàzena kaà magana ka bademme. ²³ Kina waà, sey kaà ziyuze wada an Dadaamiya geni kaà de magiteka keladire ðekideki, ma ge iya, ma ge egdzarahaaruwa, ma ge eggyahaaruwa keni. Ba seke una ni iya ya magakaa shagerire, huðaaruuwa palle ate ka na waà, ka keni maginaamaga ba estuwa. Kaà magiya shagerire ge iya antara ge larde na naàwa njakinja am huðara na. ²⁴ Yaà ezza, aà ba Ibrahiima.

²⁵ Daaci Ibrahiima a naba sananse parakke ge Abimailaik shagerkire na ni ta maganaa emndaara, ta naba lyeavaa suwa aà ba an ndzedà beresse na. ²⁶ A ñwanante ge Abimailaik, a ba ñane: Diyanka una ðekideki ma a maganaa ware keni. Ekka keni mbedakiyuka, iya keni cenananka ðekideki maà vateneka. ²⁷ Am iga aà una ñanna, Ibrahiima a naba haltaa nawaha antara kyawaha ira eslaha, a naba vante ge Abimailaik, bukerðaatare gevge namaàna dagavaatare mazlaara. ²⁸ Ibrahiima a naba dzerese kyawaha na deydey deydey na vuye, a tsateraahe an iraatara. ²⁹ A ba Abimailaik aà elvan ge Ibrahiima: Labara ka dzerese kyawaha na vuye, ka tsateraahe an iraatara na? ³⁰ A ñwanante ge Ibrahiima, a ba ñane aà elvan ge ñane: Una waà, lyevaalya am ervaaruwa ba ge iya, ge seydire a katafkaaña, geni suwa na waà, ba jirire ya yanaa ba iya. ³¹ Adaba wada aà emnde buwa ñanna ta zanaa am tate ñanna, ta ðaàhaa tate ñanna an Birsaba kina.

³² Kwaye ñane, ta nguðfanaa estuwa tara Ibrahiima antara Abimailaik namaàna am dagavaatare. Am iga aà una ñanna maa, a tsetehe ge Abimailaik antara Pikaul male aà sawjiyahaara, ta eptsa aà dem eksaatara aà ba am Filisti ñanna. ³³ Daaci Ibrahiima a dzebe nafa aà ðaale am Birsaba. A magaa maduwa, a fantau ge ðaàha Dadaamiya Saksage an Yaakadada am maduwaara. ³⁴ Ibrahiima haraahare jipu am larde aà Filisti.

22

Dadaamiya an̄kwa aà gyaà hala aà Ibrahiima

¹ Am iga aà unaha ñanna maa, Dadaamiya a naba gyaà hala aà Ibrahiima. A ðante: Ibrahiima! A ñutehe: Naàwa ya Yaakadada, a ba Ibrahiima. ² A ba Dadaamiya aà elvan ge ñane: Eksanteksa egdzaaña Isiyaaku, egdzaaña na palle ba ñane wayakwaya jipu na, ezlzlala an ñane aà dem larde aà Mauriya ate ire aà wa na watse yaà de ñgyekwakanvaa ya, de iciyantica sadakaara am tate ñanna, sadake na ni taà epshana an kara na.

³ Ba makurallaara, a tsetehe ge Ibrahiima an enlyya werre, a tataa hazla na watse à de epsha sadake an nane na, a puwete serde ate ezzenwaara, daaci daredde antara egdzaara Isiyaaku, à dem tate na ni a ngyekwannaa Dadaamiya na. A detaa emnde buwa am waladiyahaara, ta duwa antara nane. ⁴ Am hare ge keyire waà, Ibrahiima a kante ice, a nanna tate nanna amaà zlafe yiyyiye jipu. ⁵ A ba nane à elvan ge waladiyahaara buwa na: Kure waà, njawinja aàhuna antara ezzenwa. Amaà nere antara egdzere waà, kwaye nà de kezlan ugje ge Dadaamiya ate ire à wa na kwaye nane na. Maà zlaneruzle nà se berakurbera.

⁶ Daaci Ibrahiima a eksante hazla na taà epsha naàza sadake an nane na, a farhe ge egdzaara Isiyaaku na. nane an iraara maa, a eksante kara antara washe, daredde taà ankwaa à zlala ba itare ta buwa mazlaara. ⁷ Daaci Isiyaaku a ndavanu elva ge eddenjare taà aàtire a zlala nanna, a ba nane: Eddaye! A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Naba enndaha elvaanja egdzaaruwa, yaà ankwaa à eccena. A ba Isiyaaku à elvan ge nane: Naàwa maà an hazlaha antara kaàraà bademme, aàme egdze a zhil kyawe na mi de maga sadake an nane na? ⁸ A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Watse à de jansaare ba Dadaamiya nanna an iraara ge egdze a kyawe nanna egdzaaruwa. Daaci taà ankwaa à zlalaatare à ba aàtirpalle.

⁹ Daraada am tate nanna a ngyekwannaa Dadaamiya nanna maa, Ibrahiima a de ndere naàzena taà icanaà sadake aàtekwa ge Dadaamiya na, a kazlante hazla, daaci a naba takwasaa egdzaara Isiyaaku na, daaci a belete ate hazla na ate tate à fana sadake ge Dadaamiya na. ¹⁰ Daaci a velese erva, a eksante washe, à kaàtaà ica egdzaara waà, ¹¹ Ibrahiima, Ibrahiima, ankwaa à d'ahanaà malika à Dadaamiya à sawa am samaya. A nutehe ge Ibrahima: Na'am. ¹² A ba malika: Fanfeka ervaanja ge egdzere d'ekid'eki, maganaanka ba uwe keni. Kina waà, dyaneddiye mazlaara ganakini kaà ankwaa à kuva Dadaamiya, adaba yaikiveka egdzaanja palle ba nane. ¹³ Ibrahiima a kante ice waà, à zhara ba zhel kyawe am igaara am gwezla à dake tabedamme, dermahaara an nana am gwezla nanna. A naba duhe ge Ibrahiima suuwe, a de lyevaa zhel kyawe na, a maganaa sadake ge Dadaamiya an nane am slede à egdzaara. ¹⁴ Ibrahiima a fete zhara à tate nanna: Dadaamiya ankwaa à nanna. Sem vatena keni, emnde taà d'aha tate nanna a ba an: Dadaamiya ankwaa à nanna nanna.

¹⁵ Malika à Yaakadada a d'ante Ibrahiima ge buwire à sawa am samaya, ¹⁶ a ba nane à elvan ge nane: Naàwa elva à Yaakadada. A ba nane: Ba seke una ni ekka eksakarekse magiya una, yaikiveka egdzaanja palle a ba nane na waà, yaà zaku ba wadaara an zharaaruwa ba ge iya: ¹⁷ ba jirire yaà ankwaa à gakar barkaaruwa, yaà yaàkteya, egdzaraanja taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, ba seke shili na am guwa na. Ma vatara keni sey taà de gaànaà ba emndaanja ndzed'ar ge kelaadahaatare. ¹⁸ Bademme a nalgaha am duniya taà de shaà barka nanna yaà de gaterar ge emndaanja na, adaba ka na ebzanjka elvaaruwa. ¹⁹ Daaci a eptsehe ge Ibrahiima à seza dawalahaara na, ta naba daatare à dem Biirsabe. Adaba Ibrahiima à nja am Biirsaba nanna.

Egdzara à Nakaur

²⁰ Am iga à labare nanna bademme na maa, ta se mbedanu shawya umele ge Ibrahiima, ta baantsa: Milka, mukse à egdze a emmena Nakaur a yayane egdzar zaala. ²¹ Naàwa zherahaatare: Uus, nane maàkaajiyaara, taà an Bus sled'abaara, antara Kamuyail nane waà, edd'anaara ge Aram, ²² sled'aba Bus maa Kaisaid antara Hazau antara Pilda antara Yidlaf ira Baitu'iila. ²³ Baitu'iila nane a ye Raibaika. Kwaye nanne egdzara à Milka tise nanna, egdzar zaala bademme, a yayanna ge Nakaur egdze a emmenaara ge Ibrahiima. ²⁴ Ankwaa mukse à Nakaur umele a gaàn ge

burwire, zheraara Raiwma, nane keni a yaye egdzara. Naàwa zharahaatare: Taibak, taà antara Gaham, antara Tahas ira Maaka.

23

A shekweve estuwa Ibrahiima tate na a hedaken muksaara Saratu

¹ Saratu a magaa iva dermeke an kul buwa juvuye lauktu aà emtsa. ² A emtsaa am haha aà Kanaana, am ekse aà Kiriya Arba, ba nane una taà daha an Haiburun na. Ibrahiima a naba jemaa emnde, a kyuse Saratu. ³ Am keda muksaara nanna maa, Ibrahiima a naba yaa emtsa na am bere, a tsetehe, a duhe aà deza Haitiyaha, a ba nane aà elvan ge itare: ⁴ Naàwa iya, ya sawa an sawa, ya wayve am dagavaakure. Vatena na waà, shisha mandzawe, yaà kata egdze a slede aàza kure taslawaakure, geni yaà de hedfa muksaaruwa am slede nanna. ⁵ Ta nwanante ge Haitiyaha, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: ⁶ Estuweka aàmbarkaana. Ekka ka ura ngaa am dagavaanere a gakaara Dadaamiya barka. Naba edduwa, de zharanaazhara irekhyahaanere, eksekse ba una baaka argina defideki na, kaà hedfa muksaana am hudaara. Aà jerka ura am dagavaanere aà de yaikve irekhyaa deàkideki. ⁷ Daaci a tsetehe ge Ibrahiima, a tsaahè aà katafke aà Haitiyaha, emnde a haha nanna, a gaa iraara aà katafkaatare, ⁸ a ba nane aà elvan ge itare: Maàki ba jirire lyavaalya ervaundaakure ganakini yaà hedfa muksaaruwa aàhuna waà, taslawaakure, ndavawisendave aàza Aifruna egdze aà Jauhar, ⁹ maàki aà bashibasha waà, hwalakwa aà Makpaila na ate we aà fahaara na, afaba tate nanna naàzaara. A viteva aà ba ate gane na ni aà zlayaan ge tate nanna, yaà shekwana aà katafkaakure bademme, geni iya keni yaà shansha tate aà irekhyaaaruwa halal am dagavaakure.

¹⁰ Mbate, Aifruna nanna keni aà ba nja am dagave aà emndaatare Haitiyaha, taà aà fada ate we aà walkame na. A ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima aà ba an kaa kwara aà katafke aà zlamakelaawa: ¹¹ Estuweka aàmbarkaana, baaka elva a vela am hudaara. Aà katafke aà emndaaruwa bademme, ma fe nanna, ma hwalakwa nanna keni vanakteva ba dey ge hedfa muksaana am hudaara. Nada eccena ka naàzena yaà ankwaa aà ndaka ya na. ¹² Ibrahiima a gaa iraara zlafe adaliye aà katafke aà emnde a haha nanna bademme, ¹³ a ba nane aà elvan ge Aifruna aà katafkaatare bademme: Taslaana, yanaaka elvaaruwa na: Gane aà fahaana waà, yaà ebbya bademme, naba lyevalya nalmanaana am ervaaruwa, lauktu yaà de hedfa muksaaruwa. ¹⁴ Amaa a ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima: ¹⁵ Labara kwa aàmbarkaana, ka yanaa ge uwe ka elvaaruwa na? Naàwa gane aà slede nanna gursa dermeke ufada, amaà yaikke ba dagavaamiya ka emtu arge nalmane? Naba ezlzlala de ehhedfa muksaana seke!

¹⁶ Daaci Ibrahiima a ekserhe aà ba an higa gane aà fahe nanna a ndaasa Aifruna aà ba an waara aà katafke aà Haitiyaha bademme, lipela dermeke ufade aà ba nane na. Ibrahiima keni a naba kezlanaa gursa dermeke ufade nanna tuwesse am erva. Una nanna shunguwaatare na taà tsakala an nane. ¹⁷⁻¹⁸ Mazlaara, fantau aà ba am sarte nanna, fahe aà Aifruna am Makpaila, aà dem gediyaara ge Mamre, damda am rezege aà Ibrahiima aà katafke aà Haitiyaha bademme am kendekiya yaikke ate we aà walkame; fe nanna antara hwalakwa na, antara nafaha na am fe nanna ira nafaha na ate nakwaha aà tate nanna bademme.

¹⁹ Zlaruzle am una nanna bademme, lauktu Ibrahiima a de hedfa muksaara Saratu. A hedanaa am hwalakwa, am fe am Makpaila, am gedi aà Mamre am tate na ta dahaana an Haiburun na, am haha aà Kanaana. ²⁰ Kwaye nane, a gev estuwa fe nanna antara hwalakwa na am hudaara na, am rezege aà Ibrahiima. A shekwanaa am erva a Haitiyaha, a ganve tate aà hedfa emndaara bademme.

24

Nika à tara Isiyaaku antara Raibaika

¹ Ibrahiima ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, Dadaamiya garga barka am duksa bademme. ² ɲane ndza an navaha antara waladiyaha kwakya. Vacite umele, a ba ɲane aè elva ge eddawnaaɲana ɲane huɖe à haara bademme na: Sawa femfa ervaana am dagave à serahaaruwa, à bina, ³⁻⁴ adaba yaà kata kaà ziyuze wada. Ganeka gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave à emnde à Kanaana na naàwa yaà am dagavaatare na ðekideki. Sey kaà zlala à ba à dem lardaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave à varahaaruwa. Watse kaà emmaàga he? Ziyuze wada an zhera à Yaakadada, Dadaamiya na a nderanaa ɲane samaya antara haha na. ⁵ A ɲwanante ge slesleraara, a ba ɲane à elvan ge ɲane: AÀmbane à de eksarka gyaale ge ðabidaba à sem larde na maa? Maàki de gevge estuwa yaà naba eptsanaptsa emtu Isiyaakyuwaana à dem larde na ndza ka sawa am huɖaara na? ⁶ A ba Ibrahiima à elvan ge ɲane : Effa hyema, maɲka una. Daànka egdzaaruwa aàdehuwa. ⁷ Yaakadada Dadaamiya na a nderanaa ɲane samaya na, a sisaa ba ɲane am huɖe à haà à edderwa, a sisaa ba ɲane am lardaaruwa na ta yiyaa am huɖaara na. A biyantsa ba ɲane, à de vaterte larde na bademme ge eggyahaaruwa, a ziyu wada geni baaka gafkaara. Daaci à de belana ba ɲane malikaara à katafkaana ge dem lardaaruwa, kaà de sana gyaale ge egdzaaruwa à sawa aàhuwa. ⁸ Maàki a kwalvaa ba gyaale waà, wada na ka ziwa ka ge iya na keni à ðabanɲka mazlaara. Amaà duksa palle waà, daànka egdzaaruwa à dehuwa ðekideki. ⁹ Daaci, ane a ba waladi na, a naba fanem erva am dagave à serahaara, a zanu ge zaànwaaara geni à emmaga a ba ate una ɲanna.

¹⁰ Am iga à una ɲanna maa, waladi à Ibrahiima a naba dzerese kelaawaara am ezlegwamaha à zanwaara, antara kazlaɲa umele an daàraàdza jipu, a naba maga shula à dem ekse à Nakaur am Misaupautamiya. ¹¹ Shanaasha ekse ɲanna maa, de shansha suwa ate iga a ekse ɲanna. Daaci a naba kazlateraa ugje ge ezlegwamahaara, reppe njarinja ate we à suwa ɲanna. Sarte ɲanna keni gevge icavaciya, sarte a dem yawe ge ɲwasha. ¹² A magaa maduwa, a ba ɲane: Yaakadada, Dadaamiya à zaànwaaaruwa Ibrahiima, taslaana giyanvege naàzena ni ya sawa adaba ɲane vatena na. Magannaamaga ɲgurna ge zanwaaruwa Ibrahiima. ¹³ Naàwa yaà tse ate we à suwa, gyaalaha na taà am ekse na taà de sawa, taà se kaà yawe am suwa na. ¹⁴ Watse yaà ndavanundave ge gyaale palle am itare: Ginaaga hwamaanaà yaà shushe yawe, maà baànbà gyaale ɲanna naàwa shushe eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaana keni maà taà esha waà, ba ɲane gyaale na ni ka eksanansaa ka ge slesleraana Isiyaaku. Yaà de dise ate una ɲanna ɲgurna na ka maganaàn ge zanwaaruwa Ibrahiima.

¹⁵ AÀ ba am tsaka elvaara à katafke à Dadaamiya keni zlaɖe zlawka waà, à zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyaipaara. Raibaika ɲanna maa, zhera aè eddenaara Betu'iila egdze a Milka, mukse à Naàkaur, egdze a emmenaara ge Ibrahiima. ¹⁶ Raibaika gyaale zariya an tsaka ire, zlaɖe diyaaka zhele dekiðeki. Kacawkwacawkacawe sesse, a de tsekweme am suwa, a kem yawe am hwamaara, kerten a ferhe anɲkwa à zlala. ¹⁷ Daaci zhagade ge male à waladiyaha à Ibrahiima na, a de ica ba wafkaara, tsaatse, a ba ɲane à elvan ge ɲane: Tasle a ɲa ganaaga seke hwama yaà shushe yawaana na cekwaanɲudi? ¹⁸ A ɲwanante ge Raibaika, a ba ɲane: Labara? Naàwa shushe eddaye! Kerten a gannaaha, zhel na a shu yawe na a yanaa ba ɲane. ¹⁹ Hyanhya ge zhel na, a ba Raibaika à elvan ge ɲane: Yaà payateraapaya ge ezlegwamahaana keni maà taà esha, taà yaànaà ba itare yawe. ²⁰ Kerten a puwese yawe na ndza am hwama na à dem kyaale, ba watsewatse a

de kem umele, a se puwese adaliye, a payateru yawe na ge ezlegwamaha aà zhel na bademme, ta yanaa ba itare yawe na.

²¹ Am sarte na Raibaika anƙwa aà maga slera na waà, waladfi aà Ibrahiima na a duhe tseriye aà ndaka elva, aà zharanaa aà ba an ice. Amaa aà maga ba najipuwaara. A ba nane am ervaunƙaara: Una giyanvege Yaakadada naàzena ya se katanaa ya na emtu estara? ²² Hyaterhya yawe ge ezlegwamahaara bademme waà, zhel na a naba vante jade aà dindar ge Raibaika. Jade nanna ganaara kwakya jipu. A naba fante ate ektare, a vante zlabè adaliye naàdanwaha buwa, una nanna keni ta janaa aà ba an dindar nanna zlabè adaliye, a naba puwante ate erva. ²³ A ba nane aà elvan ge nane: Taslaana ndindaha, ka egdze aà ware am ekse na? A naba jerje emtu sledè am mbaakure geni yaà de tsekwa am mbaakure antara emnde na taà anƙwa puwisepuwe na bademme? ²⁴ A nute ge gyaale, a ba nane: Ya egdze aà Betu'iila, ya eggyetare ge tara Naàkaur antara muksaara Milka. ²⁵ A farhe zlabè adaliye, a ba nane: Anƙwa sledè ge tsekwa wayvaha am mbaanere. Dete ba kandiske antara masa ge dabbahaakure keni anƙwa kwakya am mbaanere, tate aà hare a wayvaha keni anƙwa bademme. ²⁶ Daaci zhel na a naba kezle ugje am aha, a kezlan ugje ge Yaakadada, a slafan waara, ²⁷ a ba nane: Yaà anƙwa aà slafaka waaruwa Yaakadada, Dadaamiya aà zaànwaaaruwa Ibrahiima. Yaà slafakaà we, adaba marakiyaanmara parakke ngurna, antara jirire na kaà anƙwa aà maganaan ge zaànwaaaruwa. Naàzaaruwa ge iya waà, diyandiyà mazlaara geni a siya ba Yaakadada an iraara aà sem huđe aà haà aà egdze a emmenjara ge zanwaaaruwa suuwe.

²⁸ Raibaika a naba kante sera aà daà, a de balananse labare ge emmenjara. ²⁹⁻³⁰ Anƙwa egdze a emmenjara zhele ge Raibaika, zharaara Laban; nane keni nanna jade na am ektare aà egdze a emmenjara na, antara naàdanwaha na ate ervaara na bademme. Cenancena keni aà etsaka Raibaika naàzena a bannaa zhel nanna bademme. Daaci a naba sessehe ge Laban am mba, zhagadaara aà dete we aà suwa na, a de bere zhel na antara ezlegwamahaara ate we aà suwa. ³¹ A ba Laban aà elvan ge nane: Labara ka tsaa am kaamba! Sawa aà se mbaanere eddaye! Ekka, ka eddawnà Yaakadada a gakar barka an tsaka ire na, tsatsannaatsatse ba iya an iraaaruwa tate aà tsekwa wayvaha am mbaanere, sledè ge ezlegwamaha keni anƙwa bademme. ³² Daaci ta duhe, ta de tsekwa gwatamaha ate iga aà ezlegwamaha, ta vaterte kandiske antara masa ge ezlegwamaha na, ta sateraa yawe aà bara sera ge nane antara emnde na ta daa aà puwansepuwe na bademme. ³³ Ta sateraa naàza za, ta faterhe aà katafkaatare waà, a ba waladfi aà Ibrahiima: Yaà zeka duksa maà ndanakurseka labare na ni a sisa na. A ba Laban: Naba endaha elvaanà edda! ³⁴ A ba nane aà elvan ge itare: Iya waà, ya waladfi a Ibrahiima. ³⁵ Dadaamiya Saksage a gar barka an tsaka ire ge zanwaaaruwa Ibrahiima, a ganve ur ngaa. A vante nawaha antara kyawaha, eslaha, lipela antara dindar, antara navaha antara kwatenaha, ezlegwamaha antara ezzenwaha, bademme a duksa. ³⁶ Muksaara Saratu a naba yane egdzere aà ba am emgyigwire. Zanwaaaruwa a yanaa rezegaara bademme ge egdze nanna kina. ³⁷ A ba zanwaaaruwa aà elvan ge iya: Yaà kata kaà ziyuze wada. Kaà ganka mukse ge egdzaaruwa am dagave aà emnde a Kanaana na njaà am dagavaatare na dekideki. ³⁸ Sey kaà zlala aà ba aà dem lardaaruwa, aà dem dagave aà egdzar mamahaaruwa, antara emnde a jebaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa aàhuwa. Watse kaà emmaga he ate una nanna? Sey kaà ziyuze wada, aà bina. ³⁹ A ba iya yaà elvan ge zanwaaaruwa: Aàmbane watse aà d'abika gyaale aà sem larde na maa? ⁴⁰ A ba zanwaaaruwa aà elvan ge iya: Dadaamiya, Yaakadada na yaà anƙwa aà kezlan ugje kelaazare na waà, aà de belana ba nane malikaara aà katafkaanà, aà de gakanvege nane shulaanà ate una ni kaà de hayaan'haya na. Daaci

kaà sannaasa gyaale ge egdzaaruwa àà sawa am jebaaruwa, àà sawa am dagave àà egdzar mamahaaruwa. ⁴¹ Maàki ba dakaada ka àà dem jebaaruwa waà, wadfa na yaà fakar ezzaara na keni àà d'abanjka mazlaara. Una ma de shakanaanka gyaale ge egdzaaruwa, varakteka keni tsekwaatsekwa ate ka, àà d'abanjka wadfa na kaà zaànaà ka na mazlaara.

⁴² Kwaye njane daliila a shulaaruwa vatena, ya se tsekwaate ate we àà suwa. Tsekwantsekwa ate we àà suwa waà, ya magaa maduwa, a ba iya: Yaakadada, Dadaamiya àà zanwaaruwa Ibrahiima, maà lyavaalya erwaundfaana waà, taslaana hyiyanfehaye shulaaruwa vatena na. ⁴³ A ba iya zlaabe adaliye am maduwaaruwa: Naàwa iya, yaà tse ate we àà suwa, maà sesse gyaale am hufe àà ekse, a se ka yawe am suwa na, ya banaa: Taslaana viteva yawe yaà shushe cekwaanjudi am hwamaana ni, yiveka, ⁴⁴ maà banba gyaale njanna: naàwa shushe eddaye, yaà payaterapaya ge ezlegwamahaana keni maà taà esha, maà baànbà gyaale njanna estuwa waà, daaci ba gyaale na ni ka eksesaa ka geni àà gev mukse àà egdze àà zanwaaruwa. ⁴⁵ Iya keni zlaabe yaà aàtira tsaka elva njanna am erwaundfaaruwa, yaà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyapaara, a de tsekweme am suwa, a kem yawe, a ferhe. A ba iya yaà elvan ge njane: Taslaana viteva seke yawaana na yaà kuke? ⁴⁶ Kertenj eksaksa yawe ate nahyapaihyapaara: naàwa eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaana keni àà bina. Iya ya shu yawe na, a payateraa ge ezlegwamaha, itare keni ta yanaa ba itare yawe. ⁴⁷ A ba iya yaà elvan ge njane: Ka egdze àà ware? A ba njane: Ya egdze a Batu'iila, ya eggyetare ge tara Nakaur antara muksaara Milka. Daaci ya naba fanem jade am ektare, ya puwante nandanwaha ate erva. ⁴⁸ Daaci ya kezle ugje am aha, ya kezlane ugje ge Yaakadada, ya slafan waaruwa ge Yaakadada, Dadaamiya àà zanwaaruwa Ibrahiima, adaba a kwarisaa ba njane barama a shulaaruwa, zlalavezlale baaka argina, geni yaà ganega egdze àà egdze a emmenaara ge zanwaaruwa ge egdzaara. ⁴⁹ Kina waà, elva a juwaa àà ba aàze kure. Maàki eksaarekse irakure maganaa shaigerire antara jirere ge zanwaaruwa, kwa ndahihe. Maàki àà gevka keni ba kwa ndahihe parakke, daaci yaà zlalaaruwa àè dem tate umele.

⁵⁰ Ta njwanante ge tara Laban antara Batu'iila, a ba itare taà elvan ge njane: Duksa waà, ba naàzena ni a ganvaa Dadaamiya na. baaka elva na ni njàà ndaaka njere, njà tsa bakanka shagera elvaana, njà tsa bakanka keni shagerka elvaana. ⁵¹ Kwaye Raibaika àà katafkaana, eksanteksa daànda, a de gevge mukse àà egdze àà zanwaana ba seke una a ndaaka Yaakadada na. Dawaada àà ba an hairire.

⁵² Ba a cenaa una njanna male àà waladiyaha àà Ibrahiima, a kezlan ugje ge Yaakadada am aha. ⁵³ Am iga àà una njanna, a sanse kazlana àà gyaale zarizariya bademme, umelahaara ta janaa an lipela, umelahaara ta janaa an dindar, antara nanjyuwaha, a vante ge Raibaika. A sanse kazlana umele zlaabe adaliye an daradza jipu maa, una njanna a vaterte ge tara Laban egdze a emmenaara ge gyaale antara emmenaara ge gyaale. ⁵⁴ Zlaruzle am shawyaatare bademme, lauktu male àà waladiyaha àà Ibrahiima antara emnde na ta daa àà puwansepuwe na ta zu duksa, ta sharhe, lauktu ta de zlava ta hare.

Maàkurallaara an enjya werre waà, ta tsetehe, a ba male àà waladiyaha na àà elvan ge emnde a haà: Vawiteva kwa baraàma, yaà daà àà deza zanwaaruwa. ⁵⁵ A ba tara egdze a emmenaara ge gyaale antara emmenaara taà elvan ge njane: Amaà gyaale waà, àè shekwashakwa emtsaade deydey hare kelaawa palle lauktu watse kwa daà. ⁵⁶ A ba njane àà elvan ge itare: njanjawika seke taslawaaakure. Naàwa shulaaruwa a tsatsanaa ba Yaakadada an iraara. Kure waà, vawiteva kure ba baraàma, yaà eptsa àà deza zanwaaruwa. ⁵⁷ A ba itare taà elvan ge njane: Una waà, sey njàà d'aha ba gyaale an iraara, àà se njuta ba njane. ⁵⁸ Daaci ta d'ante gyaale, a ba itare taà elvan ge

ɲane: Kaà eɗɗaba he zhel na àà kata àà daàkaàda ba vatena? A ɲute: Yaà eɗɗaba, àà bina.

⁵⁹ Daaci ta sawhe ge egdzar mamahaɲaara ge Raibaika, antara emnde haatare bademme, ta magateraa aàjaàmimaà shifa ge tara Raibaika antara sɲeɲana egdzere antara male àà waladiyaha àà Ibrahiima ira emnde na ta saa àà puwansepuwe na bademme. ⁶⁰ Egdzar mamahaɲaara ge Raibaika ta gan barka ge egdze a emmetare, a ba itare ma waraatare keni: A vakteva Dadaamiya egdze a huɗe egdze a emmerwa. Egdzaraaɲa a garevge ma debu waànyarwaànyara keni. Kelaadaha a ɲa taà de gevge ba ɲwashaha àà katafke àà egdzaraaɲa. ⁶¹ Daaci a tsetehe ge Raibaika antara kwatenahaara, ta ɗaɗafalte ate iga ezlegwamaha, a ɗabete male àà waladiyaha àà Ibrahiima. Male àà waladiyaha àà Ibrahiima a gan estuwa Raibaika, a zlalehe an ɲane.

⁶² Am sarte ɲanna maa, Isiyaaku zlaɓe ba uɲule a saara, ndza a dete we àà suwa. Zhera àà suwa ɲanna Lahay Ruwa. Amaana: Dadaamiya Saksage aɲkwa àà nina. Aɗaba ɲane an iraara a ɲja am haha ɲanna am puti. ⁶³ Vacite umele an icaviciya maa, Isiyaaku a de tataya tate àà tsekadɗire am fe, a kante ice waà, àà zhara ba ezlegwamaha taà aɲkwa àà sawa. ⁶⁴ Raibaika keni kanteka ice, nanna Isiyaaku na, a naba tsekwehe ate ezlegwamaara. ⁶⁵ A ndavanu ge male àà waladiyaha àà Ibrahiima, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Ware ɲane zhel na kwaye ɲane am fe, àà se jaà ire an miya na? A ɲwanante ge zhel na, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Una ɲanna degiya zanwaaruwa. Ba watsewatse Raibaika a haltaa lafayaara, a puwar ge iraara. ⁶⁶ Male na a se ndahanhe ge Isiyaaku naàzena a maganaa ɲane am shulaara bademme. ⁶⁷ Daaci Isiyaaku a daa Raibaika ba suuwe àà dem bere àà emmeɲaara Saratu. Raibaika gevge mukse àà Isiyaaku, wayaawaya jipu an muksaara. A ekhya estuwa ervaunɗe àà Isiyaaku, aɗaba ndza a kedaa emmeɲaara.

25

Egdzara àà Ibrahiima a yanaa an Kaitura

¹ Ibrahiima a naba ge mukse umele zheraara Kaitura. ² Mukse ɲanna a yayane egdzar zaala ge Ibrahiima. A yese Simran, antara Yauksan antara Maidan antara Madiyan antara Yisbak ira Suhak. ³ Yauksan, ɲane keni a ye tara Saiba antara Daidan. Daidan keni a yese emnde a Asuri antara emnde Laitusi ira emnde a Laiwmi. ⁴ Naàwa emnde na keni egdzara àà Maidiyan: Tara Aifa antara Aifair antara Hanauk antara Abida ira Aildaba. Bademme a emnde na ba egdzara àà Kaitura. ⁵ Warata waà, Ibrahiima a vante warata àà nalmanaara bademme ba ge Isiyaaku palle. ⁶ Amaà egdzara àà ɲwashaha umele na waà, zlaɓe ɲane an shifaara, a tegateraa nalmane àà ba an ervaara, a ɲgyekwateraa sledaatare àà dem geɗi, yiyiye jipu an Isiyaaku, una ɲanna keni larde umele.

Emtsa àà Ibrahiima antara tate a ehhefaara

⁷ Ibrahiima a magaa iva dermeke an kul vuye jilyeɓe, ⁸ lauktu a zluwaa hairiraara, gevge emgyegwe an tsaka ire, ndza a jesanje am iraara ɲja an shifa. Amaà a emtsaa am ɲgahire, zlazlala àà deza eggyahaɲaara. ⁹ Ta heɗanaa ba egdzaraara, tara Isiyaaku antaa Isemayiila am hwalakwa àà Makpaila, am fahe àà Aifruna egdze a Jauhar ura Haiti, fe ɲanna àà dem geɗiyaara ge Mamre. ¹⁰ Amaà fe ɲanna waà, Ibrahiima shekwefshekwe am erva àà Haitiyaha. Daaci ta heɗateraa àà ba am huɗe àà fe ɲanna tara Ibrahiima antara muksaara Saratu. ¹¹ Am iga àà keɗa Ibrahiima maa, Dadaamiya a gar barka jipu ge egdzaara Isiyaaku. Isiyaaku a njehe, haara ba herzhe an suwa ɲanna taà ɗahana an Dadaamiya aɲkwa àà nina na.

Egdzara àà Isemayiila antara sledaatare

¹² Naàwa kergema àà egdzara àà Isemayiila, egdze àà Ibrahiima na a yanaa Hajara egdze àà emnde a Misra, ndza kwatena àà Saratu. ¹³ Naàwa zheraha àà egdzara àà Isemayiila an d'abava an d'abava: Naibayaut, nane makaaji àà Isemayiila, sledabaara Kaidar, lauktu Adbair, lauktu tara Maipsaam ¹⁴ antara Misma antara Duma antara Masa ¹⁵ antara Hadat antara Taima antara Yaituru antara Maafis ira Kaiduma. ¹⁶ Kwaye nane egdzara àà Isemayiila kelaawa jubuwa antara zherahaatare badfemme. Ma waraatare keni huyaahuya gevge jeba. Ba zherahaatare una a gev zheraha àà eksahaatare antara zheraha àà sledaha na taà de tsekwa itare am hudfaara am kezlakezlahaaatare. ¹⁷ Isemayiila magaamaga iva dermeke an kul keye ju vuye lauktu àà emtsa, a daahe àà deza eggyahaara am faya. ¹⁸ Egdzara àà Isemayiila ta nja am dagave àà tara Hawila antara Sura, àà dem gedi àà haha àà Misera, ate baraama a dem Sura. Am emnde àà Ibrahiima badfemme, ta de nja ba itare yiyiye an emnde badfemme.

Isiyaaku a yeka egdzere a shaa wulhaha

¹⁹ Naàwa labare àà Isiyaaku egdze àà Ibrahiima: ²⁰ Isiyaaku magaamaga yawe kul ufad'e kalkale lauktu a ge Raibaika egdze a emmenaara mukse ge Laban egdze àà Batu'iila, ura Paddan Aram. ²¹ Isiyaaku a nàala Yaakadada, adaba muksaara Raibaika yaaka egdzere, gevge dzire. Dadaamiya Yaakadada lyavaalya nàalaaara, muksaara a naba shaa hufe. ²² Hufe àà Raibaika nanna waà, wulhaha. Egdzara taà an'kwa àà dagala am hufe, a naba fu hula Raibaika, a ba nane: Maà ba estuwa, ya shan ge uwe nane hufe nanna ba dekideki? Daaci a de ndava aàza Yaakadada. ²³ A ba Yaakadada àà elvan ge nane: An'kwa zlamaha buwa, jeba buwa am hudfaara. Jebaha buwa nanna taà an'kwa àà tegaava àà sawa am hudfaara. Am jebaha buwa nanna waà, an'kwa palle àà de jauje ge palle an ndzed'a. Am egdzara nanna waà, male àà de gev waladfi àà kudere.

²⁴ De hyephye sarte àà Raibaika ge yaà, a de ye waà, a yese wulhaha buwa. ²⁵ Am egdzaraara nanna, una a sawa zun'we na verande, an ugje ate vuwa ba seke naàza àà egdze àà sla. Ta fete zheraara Isuwa. ²⁶ A de sawa sledabaara waà, a nàa naàdegadega àà Isuwa na am eravaara. nane keni ta fete zheraara Yakubu. Isiyaaku magaamaga yawe kul un'kwahe kalkale am sarte na ta ye egdzara nanna.

A veluwa estuwa Isuwa daradza àà makaajiyiraara

²⁷ Daaci walartewaàlaà egdzara buwa na. Isuwa a gev matsame, àà eblyeka eravaara àà dem haha dekideki, nane gevge slekaamba. Amaà Yakubu waà, nane sletsekad'e, àà nja àà ba am mba duksaara. ²⁸ Isiyaaku waà, ndza àà waya ba Isuwa kwakyaara, adaba àà sanaà hyuwa ba kelaazare. Amaà Raibaika waà, nane a hayaa ba Yakubu.

²⁹ Vacite umele maa, Yakubu keni gyanvegye naàza za kyan'ne, Isuwa keni saasa am kaamba, kudfukkufe an tsaka ire. ³⁰ A ba Isuwa àà elvan ge Yakubu: Taslaana yiyanya naàza za na an gya kyan'ne na, yaà ndabundabe ya emtsaade, adaba baaka naàzu yaà maganaà ya mazlaara. Ta fante adaba una nanna zhera Aidaum ge Isuwa, amaana: Kyan'ne. ³¹ A nwanante ge Yakubu, a ba nane: Veliyuvele daàraàdza àà makaajiyiraana emtsaade lauktu kaà ezza. ³² A ba Isuwa: Yaà emtsa ni makaajiyire, watse àà magiya uwe nane makaajiyire nanna? ³³ A ba Yakubu àà elvan ge nane: Maà eksakarekse waà, sey kaà ziyuze wad'a emtsaade. Isuwa a naba zanu wad'a ge Yakubu, geni yanaanya makaajiyire. Isuwa a velu estuwa daàraàdza a makaajiyiraara. ³⁴ Daaci Yakubu a naba vanteva kwa naàza za na ge Isuwa, depain' antara jeba a yire umele an'kwa d'alaara aàgire. A zuhe, a sharhe, a tsetehe duksaara ba ezlzala. A epsawaa estuwa Isuwa daradza àà makaajiyiraara.

26

Isiyaaku am larde à Failaistiyaha

¹ Daaci samsa waya yaikke a sem larde, amaà waà, waya na ndza am zamane à Ibrahiima na ka. Daaci a naba duhe ge Isiyaaku à deza sleksu Abimailaik slekse à Failaistiyaha am Gairar; ² de marapsemare Yaakadada à katafkaara, a ba ñane à elvan ge ñane: Duka à dem Misra ðekideki, naba ñinja am larde na yaà de bakana iya. ³ Gejeka emtsaade seraña am larde na, iya yaà ankwaa antara ka, yaà de gakar barkaaruwa. Adaba bademme a kwaraha na, yaà de vakte ba ge ekka antara wulfahaña am igaña. Yaà de ganve estuwa wadaaruwa na ya zanu ge eddeña Ibrahiima. ⁴ Yaà de huyateraahuya egdzaraña, taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, kwaraha na bademme watse yaà de vaterte ba ge wulfahaña. Bademme a jebaha na ate haha ta de sha barka adaba wulfahaña. ⁵ Adaba Ibrahiima a cenaa elvaaruwa, a eddaba naàzena ya banna ya, a tsaa à ba ate naàzena ya tsanaa ya, dabaadaba jipu naàzena ya puwetaa ya antara shairiyahaaruwa bademme. ⁶ A njanaa ba una ñanna Isiyaaku am Gairar.

⁷ Am sarte na emnde a ekse taà ankwaa à ndavanu elva ate muksaara Raibaika, egdze a emmerwa à bina. A wana lyawa ge ba muksaara, adaba a kuva emnde a ekse ñanna jipu geni a jareka arge muksaara, adaba muksaara Raibaika zariya jipu, baaka arge ñane. ⁸ Am haraare Isiyaaku am ekse ñanna, vacite umele, naterna sleksu Abimailaik slekse à Failaistiyaha à kya we à biye à bere, taà ankwaa à gwagwesa tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika. ⁹ Abimailaik a naba dante Isiyaaku, a ba ñane à elvan ge ñane: Mbate mukse na muksaana! Ka ndana estara kena egdze a emmeña à ba ka na? A ñwanante ge Isiyaaku a ba ñane à elvan ge ñane: A wiyaa ba lyawa geni a jarika adaba ñane. ¹⁰ A ba Abimailaik: Aàzara kena una ka maganerta ka na? A yaa ba cekwaanngudi ma andze ura umele à ganvege muksaara am emndaaruwa, daaci ekka keni sakaneranka emtu haypa? ¹¹ Daaci sleksu Abimailaik a ndaase elvaara palle, a ba ñane à elvan ge emndaara: Ma ware una a ndanse elva yayaihe ge zhel na, ma a fete erva ate muksaara keni, eddaara à njeka an shifa ðekideki.

Tara Isiyaaku antara Abimailaik taà ankwaa zaà wafa am dagavaatare

¹² Ate iva ñanna, Isiyaaku a herda à ba am haha ñanna, amaà jaaja duksa baaka zlaktaara, adaba Yaakadada garga barka. ¹³ Nalmane Isiyaaku ankwaa à far ba saga, a gev sleberba baaka arge ñane ðekideki. ¹⁴ Ndza an waldaha à sla kwakya, antara kyawaha antara nawaha, kwakya jipu. Emnde a maganaa slera keni ndza baaka zlaktaatare. Daaci Failaistiyaha ta naba shelha ate ñane.

¹⁵ Adaba shelha na maa, Failaistiyaha ta naba dashem suwaha na ndza a yayanaa eddeñaara Ibrahiima na bademme an haha. Adaba Ibrahiima keni ndza kwakya waladiyahaara, ta yayanaa ba itare suwaha ñanna. ¹⁶ Daaci a ba Abimailaik à elvan ge Isiyaaku: Gakevge kaà an hakuma jipu, jakuje ge ndzedaanere, ezlzlala am lardaanere. ¹⁷ A naba kezla Isiyaaku, a de icese slalaa am kaamba a Gairar, dambake zlafe adaliye, a njaara aahuwa. ¹⁸ Isiyaaku a naba yayese zlafe adaliye suwaha na ta yayanaa am zamane à eddeñaara Ibrahiima, ta daishemhe ge Failaistiyaha am igaara na. ñane a naba yayese, a fafete zheraha na ni ndza Ibrahiima a daha suwaha ñanna an ñane na. ¹⁹ Waladiyaha à Isiyaaku keni ta yaye suwaha umele anwaslire, ta shaa yawaha na à emtseka ðekideki na. ²⁰ Suniyaha à emnde a Gairar ta naba daàgala an suniyaha à Isiyaaku arge suwa. Adaba ta baantsa itare: Suwa na nazaanere. Isiyaaku a naba fante zhera à Aisaik ge suwa ñanna. Amaana: Daàgala. Adaba ta kaàtaà dagala an ñane arge suwa ñanna. ²¹ Waladiyaha à Isiyaaku ta ye suwa umele, arge una ñanna keni ta naba tsa elva zlafe adaliye

Failaistiyaha. Isiyaaku a fete zhera à suwa ñanna Sitna. Amaana: Kelaadire. ²² A tsetehe am tate ñanna, a de ye suwa umele ge keyire; arge una ñanna waà, tsateka dagala. Isiyaaku a fete zhera à suwa ñanna Raihaubaut. Amaana: Hwihwiyyire. Adaba a bantsa ñane: Yaakadada sagamiyanvesage slede geni mi hwiya am larde na.

²³ Am iga à una ñanna, Isiyaaku a naba kezla zlafe adaliye am tate ñanna, kwaye a de nja am Birsaba. ²⁴ AÀhuwa ñanna, Yaakadada a de maranaa iraara à ba am hare ñanna, a ba ñane à elvan ge ñane: Ba iya una ya Dadaamiya à eddena Ibrahiima. Gazleka dekideki, adaba iya yaà ankwaa antara ka, yaà de gakar barkaaruuwa, yaà de yaàtertiya egdzaraana adaba barka à eddena. ²⁵ Daaci Isiyaaku a naba ndere naàzena taà fana sadake àatekwa ge Dadaamiya na am tate ñanna, a magaa maduwa, a daha Dadaamiya an Yaakadada am maduwaara. A magaa beraara an kacakaca am tate ñanna, waladiyahaara ta naba ye suwa umele.

²⁶ A sawhe ge Abimailaik à sawa am Gairar àasezeñaara, ta sawa antara uraara Ahusat ira Pikaul, ñane male à sawjiyahaara. ²⁷ Isiyaaku a naba ndavateruhe, a ba ñane à elvan ge itare: Kina mu a sakuraa uwe àasezerwa, àabi ngyaikurisengye am dagavaakure yakuriyaaya? ²⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare taà elvan ge ñane: ñaà ankwaa à ezhzhara ñanna waà, ankwaa Yaakadada antara ka ba parakke. A ba sawariyaanere, shagera à demda wada am dagavaamiya. Ekka antara nere waà, namaana dagavaamiya. ²⁹ Kina waà, kaà zanjeruze wada geni kaà de maganerteka kelaadire dekideki. Adaba nere keni fanerka zlada ate ka, ña magakaa shaigerire jipu, ka segashe ba lapilayye am dagavaanere. Kwaye ñane gakevge ura à Yaakadada kaà an barkaara am vuwa. ³⁰ Daaci Isiyaaku a magateraa munri ta zuhe, ta sharhe. ³¹ Makurallaara ta tsetehe an enlya werre, ta zu wada ñanna am dagavaatare. Am iga à una ñanna Isiyaaku a magateraa aàjamimashifa, ta daahe à ba an hairire. ³² Ba vacite ñanna, waladiyahaara ta sanaa labare à suwa na taà ankwaa à eyya, a ba itare: Shaneransha yawe. ³³ Isiyaaku a fete zhera à suwa ñanna Saba. Amaana: Wada. Adaba una ñanna zhera à ekse ñanna Birsaba sem vatena. Amaana: Sawa à wada.

ñwashaha à Isuwa

³⁴ Isuwa maa, ñane magamaga yawe kul ufade, a naba ge ñwasha buwa. A ge tara Yaihudit egdze à Bairi, antara Basmat egdze à Ailaun. Bukerdaatare ta ba egdzara à Haitiyaha. ³⁵ ñwashaha à Isuwa ñanna ta zladateranve ervaunje jipu ge tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika.

27

A gaare estuwa Isiyaku barka ge Yakubu

¹ Isiyaaku gevge emmgyegwe kurcumme, ba ice keni a nanka mazle-aara. A dante Isuwa makaaji-aara á dezenara, a ba ñane á elvan ge ñane: Isuwa egdze-aaruwa. A ñwanante ge Isuwa : Ná'am ! ² A ba eddenara á elvan ge ñane: Iya na wá, ganevge emmgyegwe jipu, ba sarte a emtsa-aaruwa keni diyanka ya. ³ Daaci kina wá, halantehala náza erva á ña, kudeme á ña, antara leka á ña, ezlzala á dem kaamba, de eksivaksa dabba a kaamba, ⁴ se gyiyanvegye hyuwa a dabba kaamba na ka de eksana ka na njebakke ate una ya katana ya, daaci siyansa yá zuze, yá gakar barka lauktu yá emtsa.

⁵ Cenancena Raibaika am sarte na Isiyaaku ankwaa á tsakana elva na ge makaaji-aara Isuwa. Daaci zlazlala Isuwa á dem kaamba, a de tsagwada náza kaamba geni a sanansa ge eddenara maa, ⁶ a ba emmetare Raibaika á elvan ge Yakubu: Náwa ya cenancena a ba eddekure á elvan ge egdze emmerja: ⁷ Ezlzala á dem kaamba

de eksevaksa dabba a kaamba, se gyianvegye njebakke, yá zuze, ya gakar barka á katafke á Yaakadada lauktu yá emtsa. ⁸ Daaci kina wá, náwa yá ndaaka elva-aaruwa, eccena ba shagera yanaaka elva-aaruwa nanna. ⁹ Naba duwa á dem walda, de siyansa egdzara usale-aha shagera shagera buwa wá, yá se gyananvegye ge eddena njebakke ate una á katana nane, ¹⁰ ká se dananda a zuze, á gakar barka lauktu á emtsa. ¹¹ A ba Yakubu á elvan ge emmenjara: Egdze a emmerwa an ugje ate vuwa, baaka náza-aaruwa maa, ¹² máki tapiyatapa edderwa, diyisediye mu á de banka ya far uksanjwirehe? Daaci máki gevge estuwa, á de kita barka edderwa yá de shanka barka na. ¹³ A njwanante ge emmenjara, a ba nane: A dabanjka dekideki, á sem mbiye-aaruwa ge iya egdze-aaruwa. Yanaaka ka elva-aaruwa na, naba edduwa de siyansa egdzara usale-aha na.

¹⁴ Yakubu a naba de sanaa egdzaar usale-aha na ge emmenjara, nane a se tsatsaa náza za njebakke ate una á katana eddetare. ¹⁵ Am iga a una nanna, a demhe am bre á egdze-aara Isuwa, egdzere zunjwire-aara, a dzarese nangyuwe-aara na an daradza jipu na, a tsekwanme Yakubu am hude-aara, egdze-aara ge buwire. ¹⁶ An gwagwa á nawe-aha nanna maa, a mbuwanaa ye á erwa-aha an nane antara ye, adaba ye á Yakubu slerdakke jipu. ¹⁷ Daaci Raibaika a naba fanem náza za na a tsatsanaa nane na am erwa ge egdze-aara Yakubu, hyuwa an gya njebakke antara depain.

¹⁸ Mazle-aara a naba duhe ge Yakubu adeza eddenjara na. Edda, a ba nane á elvan ge nane. A njwanante ge eddenjara: Na'am. Ka ware egdze-aaruwa? ¹⁹ A ba Yakubu á elvan ge nane: Ba iya makaaji á na Isuwa, ya sakaa nazena ka ndavanaa ka na. Tsetse-kwa njinja, ká zuze hyuwa na ya sakánse na lauktu ká giyar barka. ²⁰ A ba Isiyaaku á elvan ge nane: Ka shanaa estara kena ba watsewatse na egdze-aaruwa? A njwanante a ba nane á elvan ge nane: A sanaa ba Yaakadada, Dadaamiya á na á se katafke-aaruwa. ²¹ A ba Isiyaaku á elvan ge Yakubu: Sawa emtsaade egdze-aaruwa, yá tapakaatapa an erwa-aaruwa ba jirire ka ba Isuwa? Máki ka Isuwa ka keni ya diyeddiye. ²² Daaci a naba gaptehe ge Yakubu á deza eddenjara Isiyaaku na, á ettapa Isiyaaku an erwa-aha-aara, a ba nane: Ye-aara máki á ndaha elva wá, Yakubu, amá erwa-aha-aara wá, Isuwa.

²³⁻²⁴ Diyaaka Isiyaaku dekideki, adaba baaka erwa-aha á Yakubu agashe, bademme ba ugje ba seke náza á egdze a emmenjara Isuwa. A ndavanuhe ge Isiyaaku, a ba nane: Ba jirire ka ba makaaji-aaruwa Isuwa? A njwanante ge Yakubu, a ba nane: Ba iya degiya Edda. Mazle-aara a naba fantau ge gar barka. ²⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge nane: Siyansa hyuwa á náza kaamba na ka sinaa ka, ka makaaji-aaruwa, yá zuze lauktu yá gakar barka. Yakubu a vante, a zuhe, a de sanaa mbazla, a vante a sharhe. ²⁶ Am iga á una nanna, a ba Isiyaaku: Sawa kwa egdze-aaruwa takwaliyatakuala. ²⁷ Takwalle á ba Yakubu a de njanaa eddenjara na. Cenancena Isiyaaku emtakkire á se á nangyuwe-aara, a garhe barka, a ba nane: Emtakkire á se á egdze-aaruwa na wá, ba seke emtakkire á se á fahe na Yaakadada garge barka jipu na. ²⁸ A vakteva Dadaamiya werhe á sawa am samaya antara dikele á nalmane na ni a vanta haha ge ura na. Tara hiya antara mbazla na emtakke na wá, sey tá ndavana á ba am mba á na. ²⁹ Larde-aha gergere tá de magakaa slera ge ka, jeba-aha gergere ta de ganaaga ire-aatare á katafke á na. Ká de geva ka zanwe á egdzara mama-aha a na, ta de gana ba itare ire-aatare a katafke á na. A de sha barka eddewna ni á de gak barka ge ekka. Amá á de gev an nyainye eddawna ni á de nyainya ka na.

³⁰ Isiyaaku keni zlauzle am gar barka ge Yakubu, sesse Yakubu áza eddenjara, vanayye saasa egdze a emmenjara Isuwa á sa am baka na. ³¹ Nane a se gyanve hyuwa á náza a kaamba njebakke, a sanánhe kwa ge eddenjara na. A ba nane á elvan ge eddenjara: Tsetse kwa edda, náwa sanakanmesa hyuwa á náza kaamba na, zuze lauktu ká gar barka ge egdze á na. ³² A ba eddenjara á elvan ge nane: Ka ware

ka? A ba ɲane: Ba iya egdze á ɲa Isuwa, ya makaaji á ɲa. ³³ Jaaja emtaŋkire Isiyaaku, diyaaka ba názena á magana ɲane keni ɔekidɛki. A ba ɲane: Ware ɲane ni a duhe á dem kaamba, a de je náza kaamba, a siyaa hyuwa-aara ya zuhe, náwa a tsantaa ba sera á ɲa na! Barka wá, ganarga, shansha zlauzle.

³⁴ Isuwa ba á cenaa elva na á tsakana eddeɲara na wá, ɲane keni jaaja ervaude jipu, a fu hula á ba á dem samaya. A ba ɲane á elvan ge eddeɲara: Tasle á ɲa eddaye-aaruwa, iya keni giyarge barka. ³⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ɲane: Saasawa egdze a emmeɲa an zlerma, dánda ɲane barka na ma andze náza á ɲa na. ³⁶ A ba Isuwa: ɲane na wá, Yakubuwire na sharanansha, egdze á zlerma. Werre keni, a berdu daradza á makaajiyire-aaruwa á ba an ndzedá beresse. Nawa vatena zlaɓe adaliye a se berdu barka-aaruwa gevge ser buwa kina. A ba ɲane á elvan ge eddeɲara: Mazlakinaaki barka ɲanna ge iya emtu? ³⁷ A ba Isiyaaku á elvan ge Isuwa: Baaka elva-aara, gananvege ɲane zanwe a ɲa. Ya fanem egdzara mama-aha-ɲara baɔfemme am erva ge ɲane, tá de magana slera. Vananteva ndzedá jipu an hiya kwakya, ma mbazla emtakke keni tá de ndavana á ba am mba-aara. Yá magaká uwe kina mazle-aara egdze-aaruwa ³⁸ A ba Isuwa á elvan ge eddeɲara zlaɓe adaliye: Ndza ká á ba an barka palle ɲanna emtu edda, giyarge seke barka ge iya keni eddaye-aaruwa. Mazle-aara Isuwa a naba fu hula, aŋkwa á kyuwa a ba an ká kwara.

³⁹ A ɲwanante ge eddeɲare Isiyaaku, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Sledɛ á nja ɲa ge ekka wá, watse ká yiyiye an sledɛ na gelgela, werhe na á sawa am samaya na á de duka a dem dalbe á ɲa ɔekidɛki. ⁴⁰ Ekka wá, á de vakta shifa ba masalam á ɲa, ká de magana slerga ba ge egdze a emmeɲa. Amá máki yak-ya hala wá, ká naba sansese ire á ɲa am erva-aara.

⁴¹ Daaci Isuwa jaaja ervaude jipu ate egdze a emmeɲara Yakubu, aɔaba barka na ni a gaara eddetare na. A ba ɲane am ervaunde-aara: A ba á sawa ndza ɲane vaci kyuwa eddemiya, má watse tá dá ba buwa antara Yakubu ɲanna ma.

⁴² Balaranansebale ge Raibaika názena ni á kata magana Isuwa egdze a zuɲɲwire-aara na ate egdze a emmeɲara. A ɔante Yakubu ádezeɲara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Effa hyema ate ire á ɲa, aɔaba aŋkwa a tsagwadaktsagwada egdze a emmeɲa Isuwa, á kata ja shifa á ɲa ba ɔekidɛki. ⁴³ Kina wá, eccena ka názena yá ndaka ya: Tsetse, ezlzlala á ɲa egdze-aaruwa á dem mba á egdze a emmerwa Laban am Harran. ⁴⁴ Naba njanaanja ire á ɲa am mba-aara dem sarte na má ekhyakhya ervaunde á egdze a emmeɲa. ⁴⁵ Sey má viyanáviya ba ɔekidɛki am ire-aara názena ka maganta ka na, lauktu watse yá ɓelakva we geni sawa a sa. Labara yá puwem egdzara buwa am evege am hare palle?

Isiyaaku a ɓelanse erva ge Yakubu á dem mba á emnde a emmeɲara

⁴⁶ A ba Raibaika á elvan ge Isiyaaku: Mága á shawle-aha-aaruwa, egdzara á Haiti-aha na wá, jiseje gwaygway am ire ba ɔekidɛki. Máki Yakubu keni gaaga zlaɓe adaliye ba egdze á Haiti-aha ɲanna seke náza á Isuwa na wá, náza-aaruwa watse ɓaaka daliila a nja an shifa ɲanna mazle-aara.

28

¹ Am iga á una ɲanna maa, Isiyaaku a ɔante Yakubu, a gar barka, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Ya nda ba ka: Geka mukse á ɲa am egdzara á emnde a Kanaana na ɔekidɛki. ² Ekka wá, tsetse ezlzlala á dem mba á emnde á emmeɲa am Padda-Aram, á dem mba eggyeɲa Baitu'iila. De eksanteksa gyaale am dagave á egdzara á Laban, egdze a emmeɲara ge emmeɲa. ³ A gagga Dadaamiya Slekse barka-aara, a gagvege ura kwakya jeba-aara, a huyakaahuya Dadaamiya, a gagvege eggyetare ge emnde a jeba gergere kwakya. ⁴ A vakteva Dadaamiya ge ekka, antara ge egdzara á ɲa am iga á ɲa, barka na ni ndza a vante ge Ibrahiima na, geni haha ɲanna náwa ka wayve am

hufe-aara na wá, á demde am rezege á ña. Adaba vanteva Dadaamiya ge Ibrahiima zlauzle.

⁵ A danse estuwa Isiyaaku Yakubu-aara á dem Padda-Aram, a de nja am mba á Laban egdze á Baitu'iila ura Arama. Laban ñanna keni maa, egdze a emmeñara ge Raibaika emmetare ge tara Isuwa antara Yakubu ñanna.

A sawa estuwa lauktu Isuwa a ge mukse umele

⁶ Cenancena Isuwa ganakini eddetare Isiyaaku a gar barka zlañe adaliye ge Yakubu, a belananse erva á dem Padda-Aram, geni á de gá gyaale áhuwa. Am sarte na anñkwa á gar barka eddetare, a ba ñane á elvan ge ñane: Geka mukse am egdzara á emnde a Kanaana na ñekideki. ⁷ Diyaadiya ba ñane keni geni Yakubu a magateraa ba fesarfire ge tara eddeñara an emmeñara, zlazlala á dem Padda-Aram ñanna. ⁸ Isuwa keni a naba diyeddiye ganakini yanaaya ervaunñe á eddetare geni tá gá ñwasha-aha-aatare am egdzara á emnde a Kanaana ñanna. ⁹ A naba njante ga mukse umele maa, a de ndava egdze a Ismayiila, egdze á Ibrahiima. Zhara á gyaale ñanna Makalat, egdze a emmeñara mukse ge Naibauyaut. A naba gehe, a se belar ge ñwasha-aha-aara am mba.

A maranse estuwa Dadaamiya ire-aara ge Yakubu am Baytila

¹⁰ Tsetse Yakubu am Birsaba, a dem Harran. ¹¹ De garga vayiya am tate umele, a naba hare am tate ñanna. A eksante nakwa a ñelete ire atekwa, a naba zlava. ¹² Darde ba seke shene wá, á zhara ba ñálá yaike, slacñe jipu ire-aara shanaasha samaya, malika-aha á Dadaamiya tá anñkwa á ñala, tá tsekwa an ñála ñanna. ¹³ A tsaahge ge Yaakadada átekwa, ate ire-aare, a ba ñane á elvan ge ñane: Ba iya una ya Yaakadada, Dadaamiya á eggyeña Ibrahiima ya Dadaamiya á Isiyaaku. Yá ndaaka ba iya una: Haha ñanna kwaye ká zlava átekwa na wá, vanakteva ge ekka, antara ge egdzara á ña am iga á ña bademme. ¹⁴ Egdzara á ña tá de gev kwakya jipu ba seke berbere á haha. Sledde-aatare keni watse an nakweka. Tsante am geñi dem yala, tsante am manem dem puti, bademme. Jeba-aha á emnde bademme ate haha tá de sha barka ázerwa adaba ka, antara adaba egdzara á ña. ¹⁵ Eccena ba shagera: Yá anñkwa ba iya an ire-aaruwa antara ka, yá anñkwa á tsufaktsufa ma ká deme keni. Sey yá sakasa zlañe adaliye á sem haha na, yá yakaaka ñekideki sey yá ganvege názena ya ndaka ya na.

¹⁶ Tsetse Yakubu am hare, a ba ñane: Baaka shaige-aara, anñkwa Saksage am tate na, diyanseka ba iya. ¹⁷ Gazlaagazla wá, a ba ñane: Kay! Tate na wá, baaka shage átekwa ñekideki anñkwa há á Dadaamiya áhuna. Walkame á samaya-aha áhuna degey!

¹⁸ Anñkwa á wera ekse wá, a tsetehe ge Yakubu an enñya werre, a eksetaa nákwana a fante ge ire-aara na, a dzebehe ndeñe una ñanna nákwana á yiha Dadaamiya, a puwar waye ate ire-aara, a ganve nákwana cuñeñe. ¹⁹ A fete zhara á tate ñanna Baytila. Amá werre wá, zhara á ekse ñanna ndza Luus. ²⁰ Yakubu a tsakanse názu am ervaunñe-aara ge Dadaamiya, a ba ñane: Máki ká anñkwa ka Dadaamiya antara ya, tsufakitetsufa am shula-aaruwa, máki shanásha názu yá ezza antara názu yá essha yá atsekwa, ²¹ máki danaada lapiya á dem mba á edderwa, daaci ká de gev Dadaamiya-aaruwa. ²² Nákwana ñanna náwa ya tsanaa iya ndeñe ge yiha Dadaamiya na wá, á gevge bere á ña ka Dadaamiya. Yá de vakte luser am názena ká de vita ka bademme.

¹ Daaci Yakubu a fanu ge baráma-aara zlaɓe adaliye, anƙwa a zlala á dem larde á emnde a gedí. ² Vacite umele maa, a naa suwa am kaamba. Walde-aha á kyawe-aha antara náwe-aha gergere keye tá anƙwa zlava ate we á suwa ɲanna. Adaba tate á fateru yawe ge dabba-aha-aatare una ɲanna. Suwa ɲanna keni an hedá we-aara an náƙwa yaike. ³ Má jarammeje walde-aha baɗeme maa, lauktu tá berhanvuwe náƙwa na ge we á suwa, tá fateru yawe ge dabba-aha-aatare baɗeme. Má zlaruzle ta eptsaa náƙwa na zlaɓe adaliya á sete we á suwa. ⁴ Yakubu a naba ndavateruhe, a ba ɲane á elvan ge itare: Kwa emnde a ekse-ara kure egdzara mama-aha-aaruwa? Ta ɲwanante, a ba itare: Ɗa emnde a ekse á Harran. ⁵ A ba ɲane á elvan ge itare: Diyakurdiya Laban á Nakaur emtu? A ba itare: Diyaɲerdiya. ⁶ A ba ɲane á elvan ge itare: Awará ɲane? A ba itare: Ba layye. Bayra kwaye Rahiilu-aara keni anƙwa á sawa an kyawe-aha, egdzere mukse na kwaye ɲane na. ⁷ A ba Yakubu á elvan ge itare: Kwaye kapteke vaciya ba ɲгаа, sarte na sarte á jaha dabba-aha á dem tate palle ka maa, fawaterufe yawe, dawaterda á de piya. ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A gevka sey má jarammeje dabba-aha baɗeme lauktu ɲá wera yawe, ɲá faterufe.

⁹ Ɗane keni zlaɓe á ndaha ba elva antara suni-aha na, Rahiilu keni samsa antara kyawe-aha á eddenara, adaba ɲane slepiya. ¹⁰ Yakubu a zharaa Rahiilu egdze á daslarenara Laban, a duhe á dete we á suwa na, a berhanvuwe náƙwa ge we á suwa, a fateru yawe ge kyawe-aha á Laban egdze a emmenara ge emmenara. ¹¹ Am iga á ɲanna maa, á de gan use ge Rahiilu. Takwalle a de takwalaa egdze na wá, anƙwa á kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹² Daaci a palanaa varire-aatare antara eddenara ge Rahiilu na geni ɲane egdze á Raibaika. Zhagade á dá ge Rahiilu, a danaa labare ge eddenara. ¹³ De cenancena labare á Yakubu egdze á egdze a emmenara mukse, zhagade ge ɲane keni a de yainuye. De jarje ire, tákwalle a de ɲaɲaa Yakubu na, a danaahe á dem mba-aara. Daaci ɲane keni a de balananse názena ni a shaa ɲane na baɗemme ge daslarnara. ¹⁴ A ba Laban á elvan ge ɲane: Baaka shaige am una d'ekid'eki ka wulfe á ɲere ba paráƙke. Yakubu a magaa tere kalkale am mba Laban.

Yakubu a magana slera ge Laban ge sheba tara Lee'a an Rahiilu

¹⁵ Daaci a ba Laban á elvan ge Yakubu: Adaba ka egdze a kwate-aaruwa ni ká magiyá slera á dey wá, una á gevka. Naba ndindaha názena ká katana ka ge mbera á ɲa ire na. ¹⁶ Laban maa, tá anƙwa egdzara-aara buwa, egdzara ɲwasha. Una male na zhera-aara Lee'a, sledaba-aara, zhera-aara Rahiilu. ¹⁷ Lee'a, ɲane á náƙa ice shagera. Amá Rahiilu wá, garlaka, zariya zlaɓe adaliye. ¹⁸ Daaci Yakubu a wayete ɲane, a ba ɲane á elvan ge Laban: Yá magaka slera yawe vuye adaba Rahiilu *egdze á ɲa ge buwire na. ¹⁹ Ane, a ba Laban, naba njaminja yá de vakteva. Ya keni ya hayaa ba una ɲanna arge una yá vante ge ura jeba umele.

²⁰ Yawe vuye kalkale Yakubu anƙwa á maganá slera ge Laban adaba Rahiilu, amá ɲane a zharán ba seke hare cekwaanƙuɗí adaba wayetewa jipu an Rahiilu. ²¹ Am iga á una ɲanna maa, a ba Yakubu á elvan ge Laban: Yá kata mukse-aaruwa mazle-aara, adaba daada ate sarte na mi enndaha na ge magaka slera. Yá kata ɲana erva ge mukse-aaruwa.

²² Daaci Laban a naba magaa munri á nika, a jemaa emnde a ekse baɗemme. ²³ Magaamaga manƙaripu ba ɲгаа wá, Laban a naba eksante Lee'a, a de jatermehe an Yakubu. Ɗane a naba ɲanaa erva, ta hare kerɗe. ²⁴ Laban a eksetaa Jilpa kwatena-aara ge ɲane, a vante ge Lee'a, a gev kwate-aara. ²⁵ Werawera ekse wá, Yakubu á zhará ba Lee'a ta hare kerɗe. A ba ɲane á elvan ge Laban: Labara ka magiya zlerma na? Abi ya magakaa slera adaba Rahiilu? Labara ka magite jeba una? ²⁶ A ɲwanante ge Laban, a ba ɲane á elvan ge Yakubu: Shagerka am ekse á ɲere danse

kudere zunṅwe á dem mba á zhele arge male. ²⁷ Naba zlanazle ka hare make na antara ṅane lauktu yá vakte sledaba-aara na keni. Amá wá, ká magiyá slera yawe vuye zlaḅe adaliye adaba ṅane. ²⁸ Ane, a ba Yakubu, ta magaa make palle antara Lee 'a, Laban a naba vante Rahiilu zlaḅe adaliye. ²⁹ Laban a eksetaa kwatena-aara Bilha, a vante ge egdze-aara Rahiilu a gev kwatena-aara. ³⁰ Yakubu a ṅanaa erva ge Rahiilu keni, a ganve mukse-aara. Welawa ba Rahiilu ázeṅara arge Lee'a. A naba demhe zlaḅe adaliye am slera á Laban, yawe vuye aṅkwa á emmága.

Nawa egdzara á Yakubu

³¹ Am nanna Yaakadada ganakini Lee'a gevge mukse keliya, a naba vante yá ge ṅane, amá Rahiilu wá, a ganve dzire. ³² Lee'a a shaa huḁe, a ya egdzere zhele, a fete zhera-aara Ruubain. Adaba a ba ṅane: Yaakadada nanna palasa-aaruwa, kina wá watse á wayiwaya zhele mazle-aara. ³³ A shaa huḁe umele zlaḅe adaliye, a ya egdzere zhele adaliye. A ba ṅane: Cenáncena Saksage keliyire-aaruwa ba jire. Adaba una ṅanna a vite egdzere zhele umele. A fete zhere á egdze ṅanna Simaun. ³⁴ A shaa huḁe umele zlaḅe adaliye, a ya ba una ṅanna. A ba ṅane: Kina wá, á de deska ba essaba keni am dagave á ṅere antara zhele-aaruwa, adaba ya yayan dawale-aha keye kalkale. Adaba una ṅanna a fete zhere á egdze ṅanna Laiwi. ³⁵ A shaa huḁe umele zlaḅe adaliye, a yese ba egdzere zhele ṅanna. A ba ṅane: Kina wá, sey yá gala Dadaamiya Saksage. Adaba una ṅanna, a fete zhera á egdze ṅanna Yahuuda. Mazle-aara a naba yaa ya egdzere.

30

¹ Nanna Rahiila geni ṅane yaneka egdzara ge Yakubu, a naba tsante shelha á dete egdze a emmeṅara. A ba ṅane á elvan ge Yakubu: Sey ká viteve egdzara ge iya keni, má baaka una wá, yá njeka an shifa. ² Tsetse ervaunḁe á Yakubu á dete Rahiilu, a ba ṅane á elvan ge ṅane : Iya ya Dadaamiya na a piyakte yá egdzere na emtu ? ³ A ba Rahiilu á elvan ge Yakubu : Nawa kwatena-aaruwa Bilha, naba njawinja antara ṅane tara zhele an mukse, a yiya ṅane egdzara ate ugje-aaruwa, iya keni yá shansha egdzara ate ṅane.

⁴ A nabe vante kwatena-aara Bilha ge Yakubu, ṅane a naba ganve i mukse, ta hare kerḁe. ⁵ Bilha a shaa huḁe, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ⁶ A ba Rahiilu : Yawwa, jirivejire Dadaamiya, cena-cena Dadaamiya ṅala-aaruwa, adaba una ṅanna a vite egdzere zhele. Adaba una ṅanna a fete zhera á egdze ṅanna Dan. ⁷ Bilha kwatena á Rahiilu a shaa huḁe umele, a yan egdzere zhele adaliye ge Yakubu, egdzere ge buwire. ⁸ A ba Rahiilu : Kwakya wava na ya maganaa ya á dete egdze a emmerwa á katafke á Dadaamiye, kwaye ṅane ganega ndzedá. A fete zhera a egdzere Naftalim.

⁹ A ezhzhara Lee'a á shanka huḁe mazle-aara á yeka maa, a eksante kwatena-aara Jilpa, a vante ge Yakubu geni a ganve mukse-aara. ¹⁰ Jilpa kwatena a Lee'a, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ¹¹ A ba Lee'a : Kay! Ya slerezege. A fete zhera á egdze ṅanna Gada. ¹² Jilpa kwatena á Lee'a, a yan egdzere ge buwire ge Yakubu. ¹³ A ba Lee'a : Una wá, barka-aaruwa. Baḁemme a ṅwasha tá de biyanba geni shanansha barka áza Dadaamiya. A fete zhere-aara Asair.

¹⁴ Am slakslakire, sarte á ica hiya, Rubain a dem kaamba, a sanaa egdzara á nafa ge emmeṅara Lee'a. A ba Rahiilu á elvan ge Lee'a : Tasle á ṅa, viteva seke egdzara á nafa na a sakanaa egdze á ṅa na ? ¹⁵ A ṅwanante ge Lee'a, a ba ṅane : Hyaaka ba una ka lyevaa zhele-aaruwa na, ká kata lyiia egdzara á nafa á egdze-aaruwa zlaḅe adaliye? Shagera, a ba Rahiilu : Máki estuwa wá, a de hare zhele ázeṅa vatena adaba egdzara á nafa á egdze á ṅa.

¹⁶ An icavaciya anƙwa á sa Yakubu am kaamba wá, a de yenu á ba an ye Lee'a, a ba nane á elvan ge nane : Vatena wá, ká se hare ázerwa, ya shekweve an egdzara á nafa á egdze-aaruwa. Daaci Yakubu a de hare ázenara vacite nanna, tara zhele an mukse. ¹⁷ Dadaamiya lyavaalya yeka á Lee'a, a naba shaa huƙe, a yan egdzere zhele ge ilyebire ge Yakubu. ¹⁸ A ba Lee'a : Pelisepele Dadaamiya, aƙaba ya naba eksante kwatena-aaruwa, ya vante ge zhele-aaruwa, a ganve mukse-aara na. A fete zhera á egdze nanna Issaker. ¹⁹ Lee'a a shaa huƙe umele zlaƙe adaliye, a yan egdzere zhele ge unƙwahire ge Yakubu. ²⁰ A ba Lee'a : Dadaamiya a magiyaa shagerire yaikke. Kina wá, zhele-aaruwa de nja antara ya aƙaba ya yan egdzara zaala unƙwahe kalkale na. A fete zhera á egdze nanna Jabulaun. ²¹ Am iga à una nanna, a yehe zlaƙe adaliye egdzere palle, une nanna wá, egdzere mukse, a fete zhera-aara Dina.

²² Daaci Dadaamiya a yehamme Rahiilu, lyavaalya yeka-aara, a naba vante yá. ²³ Rahiilu a shaa huƙe, a ya egdzere zhele, a ba nane : Yawwa! Lyivarlye Dadaamiya-aaruwa dzaka á emnde na. ²⁴ A fete zhera á egdze nanna Yusufu. A ba nane zlaƙe adaliye : Tasle á ga Yaakadada-aaruwa, umele keni viteva ba estuwa.

Tá zlerma tara Laban an Yakubu am dagave-aatare

²⁵ Yaaya Rahiilu, a ya Yusufu wá, a ba Yakubu á elvan ge Laban : Kina wá, beliyabela yá eptsá á dem ekse-aaruwa, á dem larde-aaruwa. ²⁶ Viteva nƙasha-aha-aaruwa, antara egdzara-aha-aaruwa na ya magaa slera aƙaba itare na, yá dá á dem ekse-aaruwa. Aƙaba ba ka keni diyakdiya slera na ya magakanaa ya baƙemme. ²⁷ A nƙwanante ge Laban, a ba nane : Ba estuwa, amá tasle á nƙa zivarze. Aƙaba ya de naha wá, ta biyaa barka na ya shanaa ya áza Dadaamiya na wá, ya shanaa aƙaba ka. ²⁸ Naba tsanaatse ka nazena ni ká kataná ka ge mbera á nƙa na, yá emmága baƙemme. ²⁹ A ba Yakubu a elvan ge nane : Diyakdiya slera na ya magakanaa ya baƙemme. Ma nja dabba-aha á nƙa na ya se beyanaa ya am erva á nƙa, antara dabba-aha á nƙa kina keni diyakdiya baƙemme ma ? ³⁰ Abi yá sawa ya á sem mba á nƙa dabb-aha á nƙa ndza ba cekwaanƙuƙi ? Ba sanemsa ya á sem huƙe á há nƙa, farfe dabba-aha á nƙa jipu Yaakadada garge barka. Kwaye kina baaka zlaƙte-aara. Watse yá magá vaatara kena naza ire-aaruwa? ³¹ A ba Laban: Ekka wá, ndindaha ka ba nazena ká kata yá biyaka yá na baaka lambe á nƙa. Ká kata yá biyaka wányara?

A ba Yakubu : Kaà biyika ba uwe keni deƙdeƙi. Amaà anƙwa naàzu yaà ndakndaha : Maàki eksakarekse una nanna waà, yaà duwa zlaƙe aà de piya dabbahaanƙa, yaà fateru hyema ba seke werre. ³² Vatena yaà dedde am dagave aà waldahaanƙa peraatte, ba kelaa kyawe na ni ugjaara viyauviyawe jili gergere seke ubele antara ugje indale ira kyawe danƙwe, baƙemme yaà elle aà segashe. Am nawaha keni ba estuwa, nawe na ni ugjaara ugje ubela antara ugje indale, baƙemme yaà elle aà segashe, mberaarua una nanna ge iya. ³³ Daaci kaà se zhara jiriraaruwa maàkuralla, ma watse kaà se zhara mberaarua. Ba maàki ka se berena am naàzahaaruwa ni gafka viyawe, gafka ugje indale, gafka danƙwe waà, ma kyawe, ma nawe keni ya ba nayle. ³⁴ A ba Laban: Una waà, shagera, magamimaàga aà ba ate una nanna.

³⁵ Amaà ba vacite nanna, Laban a fantau ge ellaara usalaha antaraà nƙifa na ni ugjaara an mayaha ba seke gwambara antara viyauviyawe. Am mama aà nawaha keni ba estuwa, a dzerse viyauviyawe antara una nƙuraslasle seke ubela antara jili na an usha an dzayye ira kyawe na danƙwe gyegweniyye na. A dzerse jiliyaha nanna baƙemme maa, a naba puwateremhe am erva ge egdzaraara. ³⁶ Daaci a naba tegaa dagavaatare deydey shula aà vaha keye. Yakubu waà, nane anƙwa aà piya ba jugena aà waldaha aà Laban.

³⁷ Daaci duwa aà Yakubu, a naba aƙatsevaa ervaha aà nafa anwasla gergere keye, nafaha nanna keni gergere keye. A faya iga ate nafaha na, tate na ni an faya na gevge

dzayye telle, an mayaha nafaha bademme. ³⁸ Daaci a naba puwem nafaha na am kyaale. Taà anƙwa a ezhzhara dabbaha maà taà se sha yawe. Adaba sarte a dƙala ate nƙwashaha keni ba una nanna ge dabbaha. ³⁹ Ba taà dƙala nƙwashahaatare dabbaha na aà katafke aà nafaha na waà, ta naba fantau ge ya egdzere jili gergere, umele seke ba gwambara, umele nƙgweraslasle seke ubela, umele keni mbazlaukmbazlaukkwe. ⁴⁰ Yakubu a naba dzerse dabbaha na an mayaha antara una danƙwe na bademme am dabbaha aà Laban, a puwateraa an iraara. Yakubu a maganaa estuwa waldaha ge iraara, maslaaka una nanna antara naàza aà Laban. ⁴¹ Ba kelaa maà taà anƙwa dƙala dabbaha na taà an nƙsla na ate nƙwashaha waà, Yakubu aà puwaterem nafahaara nanna am kyaale, daaci taà ezhzhara dabbaha na. ⁴² Ama maà taà anƙwa dƙala gampaha ate nƙwashaha waà, aà manƙa una nanna. A ganve estuwa Yakubu dabbaha na taà an nƙsla na bademme taà aàtuge nane, amaà gampaha waà, taà aàtuge Laban.

⁴³ A gevaa estuwa Yakubu sleberba an tsaka ire. Kyawaha antara nawahaara gevge kwakya jipu. An navaha antara kwatenaha kwakya, ezlegwamaha antara ezzenwahaara keni baaka zlaktaara.

31

Yakubu anƙwa aà zhagade aà dem lardaara

¹ Yaw, cenancena Yakubu elva na taà anƙwa aà tsakana egdzara aà Laban ate nane. Adaba ta bantsa itare: Yakubu zauze nalmane aà eddenere bademme, berbiraara na, bademme a ganaa aà ba an nalmane aà eddenere. ² Yakubu aà zhara elva nanna waà, Laban aà fanuka hyema seke werre. ³ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Yakubu: Naba eptseptsa aà dem lardaana, aà dem tate na ni ta yakaa aàtekwa na, iya yaà anƙwa antara ka.

⁴ Yakubu a naba belaterve we ge nƙwashahaara, tara Rahiilu an Lee'a, geni a sarsawa aà sezenaara am kaamba, am taàte na aàtekwa an waldahaara.

⁵ Saremsa, a ba nane aà elvan ge itare: Yaà anƙwa aà ezhzhara kina na waà, eddekure aà fiyuka hyema seke werre. Amaà duksa palle waà, Dadaamiya na ni anƙwa aà dƙabana edderwa na anƙwa antara ya. ⁶ Abi ba kure keni diyakurdiya slera na ya magannaa ya ge eddekure? Ya maganaa slera an ndzedaarua bademme. ⁷ Amaà eddekure a naba magiyaa zlerma an tsaka ire. Ser kelaawa anƙwa fatsiyaa naàza zlayaarua. Amaà Dadaamiya waà, velaaka barama geni aà shisha kelaadire nanna. ⁸ Ndasendahe ba nane, a ba nane: Ba kelaa dabba na nƙgweraslasle na aàtu ge ekka, naàza zlayaana una nanna, bademme aà dabbaha ta fantau ge yaà nƙgweraslasle. Maà banba nane ba kelaa dabba na an mayaha naàzaana, bademme aà dabbaha taà yaà egdzere an mayaha. ⁹ A sananse ba Dadaamiya dabbaha am erva ge eddekure, a vite ge iya. ¹⁰ Vacite umele ya naba shaa shene, naàwa naàzu ya nanaa ya am shenaarua: Am sarte a saa dabbaha, taà anƙwa jarammeje aàtirpalle waà, usalaha antara zhel kyawaha taà anƙwa dƙala nƙwashaha waà, bademme ba jili gergere. Umelahaara an maya, emnde umele keni taà nƙgweraslasla, umelahaatare keni taà danƙwe ba gyeguniye. ¹¹ A naba dƙidaha malika aà Dadaamiya am shena nanna : Yakubu! Ya nutehe : A ba iya na'am. ¹² A ba nane : Kanteka icaana, ezhzhara, kaà anƙwa nanna emtu usalaha antara zhel kyawaha ta anƙwa dƙala nƙwasha bademe jili gergere, umele an mayaha, umele nƙgweraslasle, umele keni danƙwe na? Una nanna bademme na waà, adaba ya nanna naàzu na a magakta Laban. ¹³ Ba iya una ya Dadaamiya ya marakaa iraarua am Baytila, tate na ka tsa naàkwa, ka ganve waye ate iraara, ka tsakse naàzu am ervaunƙana aà katafkaarua na. Kina waà, tsetse ezlala am larde na, eptseptse aà dem lardaana, aà dem tate na ta yakaa aàtekwa na.

¹⁴ Daaci ta nwanante ge tara Rahiilu antara Lee`a, a ba itare taà elvan ge nane: nere waà, baaka dzaanere am nalmane à eddenere, na baaka am emnde a za warataara keni. ¹⁵ Eddenere à zharaner na ba seke wayvaha am hufe à haara mazlaara, a valanerwa ba nane an ervaara, zauze nalmane am nere bademme. ¹⁶ Nalmane na ni a sansaa ba Dadaamiya an ervaara am erva à eddenere waà, naàzaanere una nanna antara egdzaraanere. Ekka waà, emmaàga ba naàzena ni a ndaaka Dadaamiya na bademme.

Ankwa à zhagada Yakubu àtu ge Laban

¹⁷ Daaci yalla, a ba Yakubu, ankwa à maga niya a zlala, a puwete egdzaraara antara nwashahaara ate iga a ezlegwamaha. ¹⁸ A jema walahaara bademme antara kazlanara umele na a ganaa am Paddan Aram nanna bademme, ankwa à eptsaa à dem larde à Kanaana, àdeza eddenara Isiyaaku.

¹⁹ Am sarte nanna maa, Laban baaka am mba, a de ica ugje ate kyawahaara. Daaci Rahiilu a naba ilu helaha à eddenara, a zlalehe an nane. ²⁰ A magannaa estuwa Yakubu baakire à jirire ge Laban, adaba mbedanuka dekideki a naba zlala. ²¹ A halese kazlanara bademme, a naba zhagade, a de ebzu guwa yaikke, daaci ba zlalaara à dem hufe à wa Giliyat.

²² Hare keye kalkale lauktu ni à cenancena Laban ganakini baaka zhagadaazhagade Yakubu. ²³ nane keni a naba jema egdzar mamahaara, daaci ta daa à daba Yakubu na. Haraatare vuye kalkale lauktu ni de sharnaasha am hufe à wa a Gile`at. ²⁴ Amaà an vayiya vacite nanna waà, Dadaamiya a naba maranaa iraara ge Laban am shene. Laban nanna waà, zhel Arama. A ba Dadaamiya à elvan ge nane: Effa hyema ate irana, belanemka dekideki ge Yakubu, ma shagerire, ma shagerkire keni.

²⁵ Laban a de beye Yakubu maganaamaga beraara an kacakaca am hufe à wa Giliyat, nane keni a magaa naàzaatare antara egdzar mamahaara à ba ate ire à wa Gile`at nanna. ²⁶ Daaci Laban a ndavanuhe ge Yakubu, a ba nane à elvan ge nane: Labara ka magiya baakire à jirire na ? Kaà zhagade an egdzaraaruwa ba seke ka sluwatervaa an ndedaana am wava! ²⁷ Labara kaà zlala an ila ndakika dekideki na? Kina ma andze ka ndindaha waà, àabi ma andze naà puwakse an ganaka antara gadzavera antara lahe am ekte ge ekka, ma naà puwakse an higa yaikke. ²⁸ Kina ba ge magatera ajamimashifa ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa keni piyakitepiya na waà, shagera emtu? Ekka waà, baaka henkalaana. ²⁹ Yaà dzegwaàndzegwa magakura kelaadire. Amaà an vayiya ba vatena na a naba mariya iraara Dadaamiya à eddena, a ba nane: Effa hyema ate irana, maganaanka ba uwe keni ge Yakubu. ³⁰ Duksa palle waà, diyandiya geni baaka irana am kataykatay na mazlaara, zlalakzlala à dem mba à eddena. Ama labara zabe ka ilu helahaaruwa?

³¹ A nwanante ge Yakubu, a ba nane: Iya ya kurken watse kaà halivuwe egdzaraana. Adaba una nanna jija lyawa jipu. ³² Elva à helahaana maa, maàki shakaansa aza emndaaruwa waà, eddaara a njeka an shifa dekideki. Kwaye kazlana, naba eppakya à katafke à emnde bademme. Yakubu diyaaka geni a iluwa Rahiilu helaha na.

³³ Laban a naba demhe am bere à Yakubu, a demhe am bere à Lee`a, a demde am bere à kwatenaha buwa na, a pakya kazlanatare bademme, amaà shanka dekideki. Am iga à una nanna maa, a demhe am bere à Rahiilu keni. ³⁴ A halantaa ba Rahiilu nanna tsa helaha na amaà Laban a pakya beraara, shanka dekideki, adaba a puweme am serde à ezlegwamaara, a naba njetaa aatekwa. ³⁵ A ba Rahiilu à elvan ge eddenara: Taslana a janka ervaunde eddayaaruwa yaà tsa tseteka aakatafkaana, adaba ankwa à hyiya lyuwa bara ervaana nwashaha. Baaka tatu zharemka Laban ice à dem hufaara, amaà shanka helahaara na.

³⁶ Jaaja ervaunġe an tsaka ire Yakubu, a naba fantau ge dagala an Laban, a ba nane aà elvan ge nane: Azara haypaaruwa? Ya gaku haypara kaà d'abid'aba estuwa na? ³⁷ Kina ka pakyaa kazlanjaaruwa bademme na ka beya emtu duksaanja ba palle keni am hudaara? Maàki shakansha waà, shebeka d'ekid'eki. Kwaye emndaanja, naàwa emndaaruwa keni, taà kyaminaàkya shairiya ge miya ma buwa na. ³⁸ Kina waà, aàbi magaamaga yawe kulbuwa kalkale yaà am mbaanja. Ma nawaanja, ma kyawaanja keni puwanaaka egdzere ser palle. Ser palle keni zanuka zhel kyawaanja dey d'ekid'eki. ³⁹ Dete ba una a cebana naàza kaambaha na, ya sakanaasa emtu? aàbi nasaraaruwa ba ge iya? Antara ba una a iluwa nayle, una ma ta iluwa an vaciya, ma ta iluwa an vayiya keni bademe ka fiyar ba ge iya sey yaà eppela. ⁴⁰ Nja aà kara aà vaciya na, aà pesha ba iya ya vaha deppe aàtekwa. An vayiya keni yaà haàre aà ba ate lailaidire. Haàre, ate icaaruwa baaka d'ekid'eki, ma taà paànaà estara emnde hare keni diyanka ya. ⁴¹ Kina waà, yawe kulbuwa kalkale ya magaa slera am mbaanja. Yawe kelaawa jufad'aara waà, ya magakaa slera ge sheba egdzaraanja buwa. Yawe un'kwahe waà, ya magakaa slera aà dabba. Ama ekka ser kelaawa kaà an'kwa aà fatsiya mberaaruwa. ⁴² Ma andze baaka Dadaamiya aà eggyerwa Ibrahiima antara iya, Dadaamiya na ni aà ukkuva edderwa Isiyaaku jipu na, aàbi kina ma andze ngyakisengye am mbaanja aà ba an erva dey. Amaà Dadaamiya nanna palasaaruwa antara zlad'aaruwa am slera nja bademme, daaci a se dema nane am dagavaamiya aà waya.

Mela am dagave aà tara Yakubu an Laban

⁴³ A n'wete ge Laban, a ba nane aà elvan ge Yakubu: Ay waà, aàbi egdzar n'washa na egdzaraaruwa ba ge iya, egdzaraatare na keni eggyahaaruwa ba ge iya, dete ba dabbaha na antara naàzena kaà an'kwa aà zharana ka bademme na aàbi bademme ba naàzaaruwa? An'kwa naàzu yaà dzegwana ya magaterterte ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa emtu? ⁴⁴ Ekka waà, n'gwed'aming'wed'a namaana am dagavaamiya. n'ere nja buwa na waà, baaka dagalaan'ere a cenarancena emnde seydiraan'ere.

⁴⁵ Yakubu a naba eksante naàkwa a dzebehe am tate nanna nded'de, una nanna gevge nakwa aà yeha Dadaamiya. ⁴⁶ Am igaara, a ba nane aà elvan ge emnde aara: Halawaarhala nakwaha umele. Emndaara ta naba halar nakwaha umele teremme. Daaci ta njehe ate nakwaha nanna, ta zuhe atekwa. ⁴⁷ Laban a feta zhera aà tate nanna: Yaigar Sahaduta, amaana : Dikele aà seydire. Yakubu keni a fete zhera aà Galait.

⁴⁸ A ba Laban : Vatena waà, dikele aà nakwaha na naàwa nane naà waà, gevge seydire am dagavaamiya, iya antara ka. Adaba una nanna taà d'aha tate na an Galait. ⁴⁹ Ta naba fete zhera aà tate nanna zlab'e adaliye: Misp'a. Amaana: Tate aà ufa. Adaba a ba Laban: Miya antara ka waà, ma kyamikya aàhuna keni sey ba Yaakadada una a de gevge sle ufa dagavaamiya. ⁵⁰ Maàki ka de fa zlad'a ate egdzaraaruwa, ma ka de gaterar n'washa umele keni diyeddiye geni sledagavaamiya ba Dadaamiya an iraara, urimagweka.

⁵¹ A ba Laban zlab'e adaliye a elvan ge Yakubu: Ezhzhara ba dikele aà nakwaha na antara nakwa aà yeha Dadaamiya na naàwa nane an dzebe na. ⁵² Dikele a nakwaha na antara nakwa aà yeha na an dzebe na, bukerde gevge seydaaha am dagavaamiya antara ka. Iya keni yaà ebzeka naàkwaha na aà dem dalbaanja ge magakte kelaadire, ekka keni kaà ebzeka naàkwaha na aà sem dalbaaruwa d'ekid'eki. ⁵³ Miya antara ka waà, a`aa aà hyephye ba Dadaamiya a tara Ibrahiima antara Nakaur am dagavaamiya. Mazlaara Yakubu a naba zanu wad'a an Dadaamiya na a kuvanaa eddenjaara Isiyaaku jipu na. ⁵⁴ Am iga aà una nanna maa, a magaa sadaka ate ire aà wa nanna, a naba d'etaa sleriyahaara ta zu d'afa aà sadake na. Zaruze maa, ta naba hare ate ire aà wa nanna.

32

Yakubu anƙwa aà maga niya a de ja ire an Isuwa

¹ Makurallaara a tsetehe ge Laban an enjyawabere, a magatera aàjamimashifa ge egdzaraara antara eggyahaara, a gaterar barka. Am iga aà una nanna, a naba eksetaa baramaara, a eptsaa aà sem eksaara. ² Daaci Yakubu keni a naba fanu ge baramaara, ta de ja ire antara malikaha aà Dadaamiya taà sezejaara. ³ A puwete ice ate itare waà, a ba nane: Kay! tate na waà, slede a je ire antara Dadaamiya atekwa! Daaci a fete zhere aà tate nanna Makanayim.

⁴ Am iga aà una nanna maa, Yakubu a bele emnde a bela aàkatafkaara, aàdeza egdze a emmejaara Isuwa am kwara aà Se`ir am haha aà Aidaum. ⁵ Lauktu aà belaterbela, a ba nane aà elvan ge itare: Naàwa naàzu kwa de ndahan ge Isuwa: A ba sleslaraanja Yakubu waà, ndza ya am mba aà Laban. Baɗemme a shekwashewaruwa aà shula na ya njaa a ba am mbaara. ⁶ Ganega rezege kwakya, yaà an slaha antara ezzenwaha antara kyawaha antara naàwaha, yaà an naàwaha antara kwatenaha. Yaà anƙwa aà bela emnde a belaruwa aàdekatafkaara na edda waà, geni taà de balakse labare, kaà lyiyiya aà ba an higa.

⁷ Eptsareptsaa emnde a bela na aàseza Yakubu, a ba itare taà elvan ge nane: Saɗerasa aàsawa aàza egdze a emmeja Isuwa, nane keni anƙwa aà sawa an emndaara aà sezeja, anƙwa aà sawa an zaala dermeke ufaɗe. ⁸ Daaci jaaja lyawa Yakubu waà, gazlaagazla ba jipu na. A naba tegese emndaara, kyawahaara, naàwahaara, slahaara, ezlegwamahaara, gergere buwa. Daaci, emnde na keni taà maga shula an iraatara, emnde na keni taà anƙwa aà maga shula an iraatara. ⁹ Adaba a ba sawariyaara: Maàki Isuwa daterarde ge emnde na zlaterazle, taà de jauje emnde na.

¹⁰ Am iga aà una nanna maa, Yakubu a magaa maduwa, a ba nane am maduwaara: Yaakadada, Dadaamiya aà eggyerwa Ibrahiima, Dadaamiya aà edderwa Isiyaaku, ka binaa ba ka eptseptsaa aà dem lardaana, aà dem tate na ni ta yakaa aàtekwa na, iya yaà anƙwa antara ka. ¹¹ Hyanepka ba naàzara keni geni yaà shansha baɗemme, shagerire na ni ka beshiyaa ka an ervaundaana palle na. Adaba sleslaraanja a segashe, a ebzu guwa aà Urdun waà, ba zadaara palle am erva, baaka duksa umele. Ama kina waà, kwaye nane njaà an tega gergere buwa, ma emndara keni taà maga shula an iraatara. ¹² Taslaana Yaakadadaaruwa, lyilya ba ka aàtuge egdze a emmerwa Isuwa. Adaba jija lyawa jipu aàtuge nane, geni a se cebaɗerka baɗemme antara njwasha antara egdzara. ¹³ Adaba ndza keni ka binaa ba ka an iraanja, a ba ka: Yaà anƙwa antara ka ma vaatara keni. Ya yaàkteya watse baaka kezlakula aà egdzaraana, taà de gev ba seke shili na am guwa na.

¹⁴ Daaci Yakubu a hare aà ba am tate nanna. Am baɗemme a naàzena anƙwa am rezegaara maa, a naba dzerse una ni watse aà vante ge Isuwa egdze a emmejaara na. ¹⁵ A dzerse mama aà nawaha dermeke buwa antara njifaha kulbuwa, mamaha aà kyawaha dermeke buwa antara zhel kyawe kulbawa, ¹⁶ ezlegwamaha kul ufaɗe, taà an egdzara zlaɓa adaliye am ekte taà sha uba, mama aà slaha kul ufaɗe antara kawaha kelaawa, uàmaha aà ezzenwa kulbuwa ira bidalaha kelaawa. ¹⁷ Daaci a naba vaterte duksa nanna ge emnde a sleraara, ma waraatara keni an walde aà duksa palle. A ba nane aà elvan ge itare: Naba zlalauzlala kure aà katafkaaruwa, watse yaà dabakura aà katalliya. Amaà waà, zlalauka atirpalle, ma walde a uwe keni aà ba an irara. ¹⁸ A ba nane aà elvan ge sleslaraanja na ni zunɗwe nane na: Maàki kwa ja ire antara egdze a emmerwa Isuwa waà, maàki a ndavakundave ware eddaana? kaà deme? aàza ware walde na? maàki a ndavaku ndavaha nanna waà, ¹⁹ naba ndandaha: Nazaà aà sleslaraanja Yakubu, a ba nane dawananda ge zanwaaruwa Isuwa. Ba nane an irara keni anƙwa aà sawa am iga.

²⁰ Ga buwiraatare keni a banaa ba una nanna, ge keyiraatare keni ba estuwa. Bademme a emnde na ta daa waldaha na a vaterte ba elva palle. A ba nane aà elvan ge itare: Kwaà de bana ba una kure ge zanwaaruwa Isuwa, maà de jakurja ire. ²¹ Naba ndawanndaha a ba kure : Ba Yakubu an iraara keni ankwaa aà sawa aàkataliya. Yakubu nane, a ba nane am ervaunḡaara: Yaà ekhyanakhya ervaunḡe ge Isuwa an kazlanḡa nanna ta danse aà katafkaarua na waà, daaci watse aà lyiyiya aà ba an higa.

²² Daaci ta naba danse kazlanḡa zunḡwe aà katafkaara, ama nane waà, vacite nanna zlaḡe a hare aà ba am tate nanna.

Yakubu ankwaa aà slakala an eddawnna diyaaka

²³ An vayiya waà, a tseteḡe ge Yakubu, a tsaterte nwashahaara buwa, kwatenahaatare buwa antara egdzaara kelaawa jumtekwe, a naba ebzu guwa aà Yabauk an itare aà dehuwaara. ²⁴ Am iga aà una nanna a naba se jemaa naazu am rezegaara bademme, a ebzu guwa an nane. ²⁵ Yakubu a juwaa ba nane mazlaara. A naba semhe ge ura umele, ta hare pacaa a slakala, a kyateraare adaga. ²⁶ Nanna eddaara aà danuka ge Yakubu an slakala maa, a naba taḡanu ja ge Yakubu ate egdanḡzlaara, a gurdese am egdanḡzla palle.

²⁷ A ba nane aà elvan ge Yakubu : beliyabela ankwaa aà wera ekse. A ba Yakubu : Yaà belakaaka ḡekidḡeki sey maà gagiyarge barka. ²⁸ A ba nane aà elvan ge Yakubu : Ware zheraanḡa? A nwanante, a ba nane : Yakubu. ²⁹ A ba nane aà elvan ge Yakubu: Mazlaara waà taà ḡehanḡka an Yakubu, zheraanḡa Iserayiila, aḡaba ka slakala an Dadaamiya, ka slakala an emndimagwaha bademme, ka ganaa ba ka ndeḡa. ³⁰ A ndavanuhe ge Yakubu, a ba nane : Ndindaha kwa zheraanḡa keni? A eptsana jawapa, a ba nane: Labara kaà ndava zheraarua? Am iga a una nanna a gar barka ge Yakubu.

³¹ A ba Yakubu : Ya naa Dadaamiya an icaruwa parakke deḡey! Aley yaà aà ba an shifa! Aḡaba una nanna, a fete zhera aà tate nanna Paniyail. Amaana: Wafke aà Dadaamiya.

³² Sesse vaciya am haha waà, Yakubu keni yanseye Paniyail. Ankwaa aà zlala waà, aà tsagaḡa, aḡaba aà wana egdanḡzlaara na. ³³ Aḡaba una nanna, sem ba kina kini Iserayiilaha ta zeka hyuwa aà egdanḡzla, aḡaba Iserayiila a shaa ververe ate tate nanna shanaasha perḡa.

33

Yakubu aà de ja ire antara Isuwa

¹ A kante ice Yakubu waà, aà zhara ba ankwaa aà sawa Isuwa an emndaara, zaala dermeke uḡaḡe na. A naba tegese egdzaraara gergere keye ate tara Lee`a antara Rahiilu ira kwatenaha buwa na. ² Kwatenaha na antara egdzaraatare waà, a puwatare aà katafke, a ḡabatera Lee`a an egdzaraara, lauktu ta ḡabatera tara Rahiilu antara Yusufa aà kataliyaatare. ³ Amaà nane an iraara waà, aà katafkaatare bademme. Ser vuye aà kezla ugje am aha lauktu aà daada aà de katafke aà egdze a emmanḡara na. ⁴ Isuwa ba a puwete ice ate Yakubu waà, zhagade aàdezeḡaara, takwalle a de nema am uksuwe, daaci ma waraatare keni aà vante ba kyuwa, taà kyuwa aà ba an yawe aà kyuwa.

⁵ A kante icara Isuwa waà, aà zhara ba egdzara antara nwashaha. A ndavanu ge Yakubu: Emndara kena taà antara ka na? A eptsanaa jawapa, a ba nane: Egdzara na a vantaḡa Dadaamiya ge waladiyaanḡa.

⁶ Ta gapteha ge kwatenaha antara egdzaraatare, ta kezle ugje am aha. ⁷ Lee`a keni a gaptehe, taà an egdzaraara, itare keni ta kezle ugje am aha. Am igaatare bademme,

ta gaptehe ge tara Rahiilu an Yusufu, itare keni ta kezle ugje am aha. ⁸ A ba Isuwa aà elvan ge Yakubu: Kaà kata danme ka waldaha aà duksa gergere na ŋa ja ire ate barama a sawa na? A ŋwanante, a ba ŋane: Ya belanaa aàdeza zanwaarua geni a zivarze. ⁹ A ba Isuwa: Naba ŋanaaŋa ka egdze a emmerwa ani iya keni baaka zlakte aà nalmanaaruwa. ¹⁰ A ba Yakubu : Estuweka dekideki. Maàki ba zakivarze waà, taslaaŋa lyevalya kazlaŋa na am ervaaruwa. Adaba yaà aŋkwa aà zharakzhara ate wafkaaŋa waà, seke ba ka Dadaamiya, lyakivalya an ervaunŋaŋa palle. ¹¹ Naba lyevalya kazlaŋa na taslaaŋa, a vaktaa ba ervaunŋaaruwa. baaka lambaaruwa ate nalmane, adaba Dadaamiya giyarge barka am duksa bademme. Yakubu aŋkwa aà magana tasle jipu ge Isuwa ganakini sey ba aà lyevalya, daaci a naba lyevahe.

¹² Am iga aà una ŋanna maa, a ba Isuwa: Magaumaga niya mindalawa. Iya waà , yaà dakurda aàkatafke. ¹³ Amaà a ba Yakubu aà elvan ge ŋane : Ambarkaana, ba ka keni diyakdiya zlazladfa jipu tsufa egdzara. Iyau nawaha antara kyawaha antara slaha na taà an egdzara am ekte na keni sey a yaà datera an eŋkale. Ba maàki yaà datera an ndzedfa waà, una ba vaha palle taà ruwa. ¹⁴ Ekka waà, naba ezlala aà katafke aàmbarkaana, aŋkwa aà daakdaba waladiyaana aà kataliya. Iya waà, yaà zlala an eŋkale deydey aà zlala aà dabbaha na taà aà katafkaaruwa na antara egdzara na taà aàzerwa na, watse yaà de shakasha am Se`ir. ¹⁵ A ba Isuwa : Aley keni sey yaà yaterya emndaaruwa umele aàzeŋa kwaà zlala kerde. A ŋwanante ge Yakubu, a ba ŋane: Labara? Iya ba maàki zakivarze lyakivalya waà, hyahya ba una ŋanna ge iya.

¹⁶ Ba vacite ŋanna, Isuwa a eptsehe aà sem Se`ir, a saa aà dfa ba baramaara zlabe adaliye. ¹⁷ Amaà Yakubu waà, tsaara am tate ŋanna waà, kwaye a zlala aà dem Sukaut. Daaduwa aàhuwa, a de ndere bere, a magatera beraha ge dabbahaara keni. Adaba una ŋanna a fete zhere aà tate ŋanna Sukaut. Amaana: Beraha.

¹⁸ Eptsapta Yakubu aà sawa am Padan Aram, a tsekwe ba lapilayye am Sikaim am kwara aà Kanaana. Daaci a magaa haara ate iga aà ekse. ¹⁹ A naba shekweve egdze a sledaara am erva aà emnde aà Hamaur, eddawnu ni a tsekwe zunŋwe am Sikaim ŋanna. A shekweve slede ŋanna an gursa dermeke, daaci a maga beraha aàtekwa an kacakaca. ²⁰ Am iga aà una ŋanna maa, a ndere tate a fanaa sadake atekwa ge Dadaamiya am tate ŋanna, a fete zhera: Dadaamiya Saksage waà, Dadaamiya aà Iserayiila.

34

Ta fem Dina am zherwe, pelarsepele egdzar mamahaŋaara

¹ Vacite umele, Dina aà Yakubu, egdzere mukse a yanaa an Lee`a, a de zhara ukfahaŋaara egdzar ŋwasha na taà am ekse ŋanna. ² De nanna Sikaim egdze aà Hamaur, slekse keni ba ŋane, a naba eksevahe ge egdze ŋanna a ba an ndzedfa, a dana aà ba aà dem bere, a de badzanve, a fem egdzena am zherwe. ³ Amaà waà, wayetewaye jipu an Dina egdze aà Yakubu na baaka buwaara. Adaba una ŋanna baaka nazu magaaka geni aà ekhyannakhya ervaunŋe ge gyaale. ⁴ A ba ŋane aà elvan ge eddeŋaara: Sey kaà giga gyaale ŋanna.

⁵ Cenancena Yakubu ganakini faremfa egdzaara Dina am zherwe, amaà a dfa ba waara ndahaaka elva. Adaba egdzaraara egdzar zaala ta baaka am mba, taà aŋkwa aà piya am kaamba, sey maà saraasa. ⁶ Daaci a naba sawhe ge Hamaur eddarge Sikaim ŋanna aàseza Yakubu eddarge Dina ganakini aà ndaha elva antara ŋane. ⁷ Am sarte ŋanna maa, egdzara aà Yakubu egdzar zaala na keni saraasa am piya na. Ba ta cenaa lamare na waà, jaterja emtaŋkire ma waraatare keni ba seke aà segashe shifa am ŋane. Adaba Sikaim maganaamaga naazu zlayeka dekideki, a naba eksevaa egdze aà Yakubu a ganve mukse. Jeba una ŋanna aà magaaveka am Iserayiila dekideki. ⁸ A ba Hamaur aà elvan ge itare : Egdzaaruwa wayatewaya an egdzaakure

baaka buwaara. Taslawaaakure vawanteva a gegga. ⁹ Naba gawamiyevge shawlaha. Vawañerteva egdzaraakure ña gaterga ge egdzaraanere, ñaà vakurte egdzara ñere kwaà gater ge egdzaraakure. ¹⁰ Naba njawaminji. Ba slede na kwa katana kure na ñaà icakuru ba tate ñanna. Kwaà tsakalaakure, kwaà sheta nalmane kwakya.

¹¹ A sawhe ge Sikaim an iraara, a ba ñane aà elvan ge eddarge gyaale antara egdzar mamahañara ge gyaale: A maideheka erwaunfaakure dekideki naba yawiyarye, ba nazena kwa fiyare a kure na, yaà emmaga bademme. ¹² Magauka shaige dekideki, naba belawiyarbele. Ma kwa ndava wanyara naàza shebe keni antara una baaka am shebe ba dey na, yaà emmaga bademme maà ba kwaà viteva kure muksaarua.

¹³ Egdzara aà Yakubu ta ñwaterante ge tara Sikaim an eddeñara an nama ate we adaba ta fem egdze a emmetare Dina am zherwe na. ¹⁴ A ba itare taà elvan ge itare : ñere ñaà tsa vanteka ñere egdze a emmeñere ge zhel na belaaka am shedkwe na, adaba ñaà de geva an epsawa jipu. ¹⁵⁻¹⁶ Daaci ñaà tsa maganaaka ate una kwaà katana kure na, sey maà gakurevge estuwa waà, ñaà vakurteve egdzaraanere kwaà naba gaterga, ñere keni ñaà naba ga egdzaraakure taà gev ñwashahañere, mi naba njaamiya aàtirpalle debiiye, mi gev ba jeba palle. ¹⁷ Amaà maà eksakurarka elvañere na waà, ñere ñaà tedesetede egdze a emmeñere, ñaà zlalañere.

¹⁸ Elva ñanna lyavaalya erwaunfa aà tara Hamaur antara egdzaara Sikaim. ¹⁹ Dawale ñanna de paaka hare an elva ñanna dekideki, adaba wayaawaya jipu an gyaale egdze aà Yakubu na. Am hufe aà haà aà eddeñara keni ñane an daradza jipu. ²⁰ Daaci tara Hamaur an egdzaara Sikaim ta naba dem jahava aà eksaatare ate we aà walkame an elva na. A ba itare taà elvan ge zlamakelaawa : ²¹ Emnde na waà, aà duwa elvaamiya, naba yawaterya a njarinja am lardaamiya, a magarmaga tsakalaatare. Slede ankwaa aà hyamiyarhye. Mi naba ga egdzaraatare mi gaterve ñwashahaamiya, mi vaterteva egdzaraamiya ge itare keni, taà naba gaterga. ²² Amaà, lauktu taà eksar gev palle antara miya, mi gev ba jeba palle antara itare na waà, sey maàki aàze miya keni zaala bademme taà demda am shedekwe ba seke itare. ²³ Maàki eksamiyarekse abi bademme a waldahaatare antara dabbahaatare umele ira kazlañatare umele bademme na aà de gev ba naàzaamiya? Naba eksawamiyarekse, a sarsawa mi se njaamiya aàtirpalle.

²⁴ Daaci bademme a emnde na taà ankwaa am jahava ñanna ate we aà walkame na eksararekse elva aà tara Hamaur an egdzaara na, zaala bademe daremda am shedekwe.

²⁵ Am hare ge keyire am iga a dem shedekwaatare waà, zaala bademme taà aà zlava adaba zladaara. Daaci duwa aà egdzara aà Yakubu buwa, tara Simaun antara Laiwi egdzar mamahañara ge Dina, ta naba halem katsarkar am erva, ta daterarhe an naàza erva, ta cebaa zaala bademme. ²⁶ Tara Hamaur an egdzaara Sikaim keni taà an ceba bukerde. Am iga aà una ñanna ta tedese egdze a emmetare am mba aà Sikaim ba ezlaatare. ²⁷ Ta naba sawhe zlaabe adaliye ge egdzara aà Yakubu umele maa, ta naba daterarhe ge emnde na taà am emtsa na, ta zu ekse bademme adaba zherwe na ta fem egdze a emmetare am hufaara. ²⁸ Kyawaha, eslslaha, ezzenwaha antara kazlañ umele am hufe aà ekse antara ba una zlaabe am fe, bademme halarsehale. ²⁹ Dete ba emndimagwaha, egdzara mesheshe antara ñwasha ira kazlañ na am berahaatare, halarsehale rezege aà ekse ñanna bademme, zlarzlala an ñane.

³⁰ A ba Yakubu aà elvan ge egdzaraara, tara Simaun antara Laiwi : Kwaye fakurimfa am dzama ire yaïke. Adaba tsakurantetse erwaunfa a emnde a haha na bademme aàsete ya. Amaana: Emnde a Kanaana antara Pairisiyaha. Naàwa watse itare taà de jemaa yaatare, taà se gweyargwe, emndaaruwa keni taà cekwa vayvaya. Kay! una waà, aà de juka haaruwa dekideki. ³¹ Ta ñwanante ge tara Simaun an Laiwi, a ba

itare: Egdze a emmenjere ba ge njere taà ganve seke mukse zaware waà, zlauzle ba baaka elvan emtu?

35

Dadaamiya a gar barka ge Yakubu am Baytila

¹ Daaci a ba Dadaamiya à elvan ge Yakubu: Tsetstse àhuna, ezlzlala à dem Baytila, de njanaanja iraanja àahuwa. De nderinndera tate à fiya sadake ge iya ya Dadaamiya na ya marakaa iraarua, am sarte na ka zhagade àtuge egdza a emmenja Isuwa na.

² Daaci a ba Yakubu à elvan ge emndaara bademme, emnde na taà am hufe à haara antara emnde na taà ààzejaara bademme: Sawansese helaha à emnde a jeba umele na am dagavaakure, barawaabara irakure cufedfe, mbadawaambada kazlanja keni ba tsefanjtsedanje. ³ Magaumimaga niya watse mi maga shula à dem Baytila, yaà de nderana tate à fana sadeke àtekwa ge Dadaamiya àahuwa. Dadaamiya na ni a meliwa am sarte a zladfa, anjwa antara ya ma yaà deme keni bademme na.

⁴ Daaci ta naba janme helaha à emnde a jeba njanna ndza anjwa am erwaatare na bademme antara naàza hyemahaatare, ta naba vante ge Yakubu, njane a naba hefante ge ekte à nafa umele am Sikaim, nafa njanna yaikke jipu. ⁵ Mazlaara ba tsaatare am tate njanna, ta naba kezla. Duwa à Dadaamiya maa, a naba faterem iyawa yaikke am vuwa ge emnde a eksaha à haha njanna bademme, baaka ura a dateraa wava ge egdzara à Yakubu an eddetare defekideki.

⁶⁻⁷ Daaci a daa estuwa Yakubu antara emnde na taà ààzejaara bademme à dem Lairuz am haha à Kanaana, Baytila njara ba tate njanna. A de nderan tate à fana sadake àtekwa ge Dadaamiya, a fete zhera à tate njanna: Dadaamiya à Baytila. Adaba Dadaamiya a maranaa irara am tate njanna am sarte à zhagadaara àtuge egdze a emmenjaara Isuwa. ⁸ Cekwaanjudi waà, emtsamtsa Daibaura slefanu uba ge Raibaika. Ta hefenaa à dem ahaara ge Baytila njanna, am ekte à nafa umele anjwa, nafa njanna an ndzedfa jipu. Ta fete zhera à nafa njanna: Nafa à kyua ura.

⁹ Am sarte na saasa Yakubu am Paddan Aram, Dadaamiya a naba maranaa irara, a gar barka. ¹⁰ A ba Dadaamiya à elvan ge njane: Kina waà, zheraanja Yakubu, amaà à salikataliya na waà, taà de dfahaka an Yakubu ka mazlaara, zheraanja Iserayiila. Daaci Dadaamiya a fete zheraara Iserayiila. ¹¹ A ba Dadaamiya à elvan ge njane zlabé adaliye: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma bademme à ba am erwaaruwa. Gevge eddarge nalgaha kwakya, vanakteva ya. Egdzaraanja taà de ya lardaha gergere, sleksaha gergere kwakya taà de segashe am emndaanja. ¹² Haha na ndza ya vante ge Ibrahiima antara Isiyaaku na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraanja am igaanja, à de gev ba hahaaatare.

¹³ Am iga una njanna, a zlalehe ge Dadaamiya, a yaa Yakubu am tate njanna a ndahan elva na. ¹⁴ Yakubu a naba dzefaa nakwa à yeha Dadaamiya am tate njanna, a kete egdze a mbazla àtekwa sadakaara ge Dadaamiya, a kete antara egdze a waye ate nakwa njanna. ¹⁵ Daaci Yakubu a fete zhera à tate njanna Baytila.

Yaà Bainjamainj an emtsa à Rahiilu

¹⁶ Ta naba tse zlabé adaliye, ta kezla am Baytila. Itare keni a yaterar ba cekwaanjudi sharanaasha ekse à Aifrata, tsekwanfetsekwe hufe à yaà ge Rahiilu, a naba ye egdzere zhele, amaà a yaa am palasa. ¹⁷ Am Rahiilu a yaà am zladfa jipu, a ba mukse na anjwa a eyya na à elvan ge njane: A wanja iyawa, shakansha egdzere zhele adaliye. ¹⁸ Amaà a yaa ba cekwaanjudi à kata emtsa Rahiilu. Adaba ndza a kata segashe shifa am njane, a fete zhera à egdze njanna Bain Auni, amaana: Egdze a

palasaaruwa. Amaà eddarge egdzere waà, a fete zhera a Bainjamain, amaana: Egdze a nadafa. ¹⁹⁻²⁰ Emtsamtsa Rahiilu, ta hedehe ate barama à Aifrata. Ba tate nanna una taà d'ahana an Baytilaama kina. Yakubu a naba dzebaa nakwa à dzama Rahiilu ate irekhyaara. Sem vatena keni zlafe an'kwa nakwa à dzama Rahiilu nanna.

²¹ Iserayiila a naba tse aàhuwa, kwaye a de magaa berahaara an kacakaca am iga à bere sladde na taà d'ahana an Migdal Aidair na.

Egdzara à Yakubu kelaawa ju buwa

²² Am sarte na taà am larde nanna maa, Rubain a naba katu Bilha palle à n'washaha à eddenaara, cenancena eddenaara.

Yakubu, nane ndza an egdzara kelaawa ju buwa egdzar zaala. ²³ Egdzara à Lee`a tara Rubain, nane egdzere zun'wire, an Simaun an Laiwi an Yahuuda an Isakar ira Jabulaun. ²⁴ Egdzara à Rahiilu, tara Yusuf taà an Bainjamain. ²⁵ Egdzara à Bilha kwatena à Rahiilu, tara Dan taà an Naiftalim. ²⁶ Egdzara à Jilpa kwatena à Lee`a, tara Gada taà an Asair. Kwaye nane egdzara à Yakubu a yayanaa am Paddan Aram.

Emtsà à Isiyaaku

²⁷ Daada Yakubu aàtevege eddenaara Isiyaaku am Mamre, am Kiriya Arba. Kina waà, Haiburun zhera à tate nanna, tate na ni ta nja aàtekwa tara Ibrahiima antara Isiyaaku. ²⁸ Iva à Isiyaaku a magaa dermeke an kul tise am sarte na à emtsa. ²⁹ Ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, a jesaa an je am iraara nja an shifa. A daahe à deza eggyahaara am faya. Ta hedana ba egdzaraara, tara Isuwa antara Yakubu.

36

Labare à Isuwa an eggyahaara

¹ Naàwa una waà, labare à kergema à emnde à Isuwa. Aidaum keni ba nane. ² Isuwa a ge n'washahaara, bademme ba egdzara à emnde a Kanaana. Naàwa n'washahaara nanna: Ada egdze à Hailaun, nane ura Haiti; Auhaulibama egdze à Ana a Jibaiyaun, nane keni ura Haiwi, ³ antara Basmat egdze à Isma`iilu, egdze a emmenaara ge Naibayaut. ⁴ Ada a yan Ailifas ge Isuwa. Basmat a yan Raiwail. ⁵ Auhaulibama, nane keni a yan Yai`us antara Ya`alaam ira Kaura. Kwaye nane egdzara à Isuwa na a yayateraa am haha à Kanaana.

⁶ Isuwa a naba kezla atevege egdze a emmenaara, Yakubu, kwaye a zlala à dem haha umele yiyiye jipu an nane. A naba kezla an n'washahaara, egdzaraara, emnde na taà am hude à haara antara dabbahaara ira naàzena am rezegaara a ganaa am haha à Kanaana bademme. ⁷ Kezla à Isuwa aàtevege Yakubu na waà, adaba kwakya nalmanaatare, kaamba cekwa ge tate à piya waldahaatare. Dzegwaranka nja am tate palle, adaba taà an waldaha kwakya jipu. ⁸ Daaci Isuwa kwaye a de njaara am hude à wa à Se`ir. Isuwa na waà, ba Aidaum.

⁹ Nawa emnde na waà, wulfaha à Isuwa, eggyetare ge Aidaumiyaha, am hude à wa a Se`ir. ¹⁰ Nawaà zhera à egdzara à Isuwa, egdzar zaala: Ailifas, egdze à Ada, Raiwail egdze à Basmat. ¹¹ Naàwa emnde na keni egdzara à Ailifas: Tara Taiman, an Aumar, an Jaifau, an Gatam ira Kainas. ¹² An'kwa zlafe Timna, nane keni ba mukse à Ailifas a eksanta aàkataliya, nane keni a yan Amalaik. Kwaye nane eggyahaara ge Isuwa, egdzara à egdzara à muksaara Ada. ¹³ Nawa emnde na keni egdzara à Raiwail: tara Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Kwaye nane eggyahaara umele ge Isuwa, egdzara à egdze a muksaara Basmat. ¹⁴ Auhaulibama egdze a Ana, eggyenaara ge Jibaiyaun keni maa, a yayan tara Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura ge Isuwa.

¹⁵ Nawa sleksaha à emnde à Isuwa: Sleksu Taiman, an Aumar, an Saifau, an Kainas, ¹⁶ an Kaura, an Gatam ira Amalaik. Kwaye ñane sleksaha à Ailifas am haha à Aidaum. Ailifas ñanna waà, egdzere zunñwiraatare ge tara Isuwa antara muksaara Ada. ¹⁷ Nawa emnde na keni eggyahaatare ge tara Isuwa an muksaara Basmat, egdzara à egdzaatare Raiwail: Sleksu Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Itare sleksaha à emnde à Raiwail am haha à aidaum. ¹⁸ Nawa eggyahaatare ge tara Isuwa antara muksaara Auhaulibama: Tara sleksu Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura. Itare keni ndza ta sleksaha à emnde à Auhaulibama, zhera a mukse à Isuwa egdze à Ana. ¹⁹ Itare bademme na, ta ba wulfaha à Isuwa ndza ta sleksaha à emnde a hahaatare am Aidaum. Aidaum na keni ba zhera à Isuwa ñanna.

²⁰ Naàwa egdzara à Se`ir eggyetare ge Hauriyaha emnde a nja am haha ñanna zunñwe: Lautan, Saubal, Jibaiyaun, Ana, ²¹ Disaun, Aijair ira Disan. Kwaye ñane sleksaha à hauriyaha emnde a Se`ir am haha à Aidaum. ²² Naàwa egdzara à Lautan keni : tara Hauri antara Hemam. Ankwà egdze a emmeñaara mukse ge Lautan ñanna keni, zheraara Timna. ²³ Nawa emnde na keni egdzara à Saubal: Aluwam, Manakat, Aibal, Saifau ira Aunam. ²⁴ Naàwa egdzara à Jibaiyaun: Tara Aya an Ana. Ba Ana na ndza a shaa yawaha an mbera am kaamba am sarte na a piya ezzenwaha à eddenaara na. ²⁵ Naàwa emnde na waà, egdzara à Ana: Disaun ñane egdzere zhele, taà an Auhaulibama ñane waà, egdzere mukse. ²⁶ Nawa emnde na keni egdzara à Disaun: Tara Haindan, an Aisban, an Yaituran ira Kairan. ²⁷ Naàwa una keni egdzere à Aijair: Bilhan, Ja`awan ira Akan. ²⁸ Naàwa emnde na keni egdzara à Disan: Us, an Aaran. ²⁹ Naàwa sleksaha à Hauriyaha: Lautan, Saubal, Jibaiyaun, Ana, ³⁰ Disaun Aijair ira Disan. Kwaye ñane sleksaha à Hauriyaha ate jebaha gergere am haha à Se`ir.

Sleksaha à larde à Aidaum

³¹ Naàwa emnde na ni ndza ta sleksaha sadafde am haha à Aidaum, lauktu ta jesarje sleksaha am Iserayiila: ³² Baila egdze à Bai`aur ñane ndza slekse à Aidaum. Zhera à eksaara Daimhaba. ³³ Emtsamtsa Baila maa, a demaa Yaubaba egdze à Sairak am sledoara. Yaubaba, ñane ura ekse à Bausra. ³⁴ Emtsamtsa sleksu Yaubaba, a demaa Hausam am sledoara. Hausam ñane ura larde à Taimani. ³⁵ Emtsamtsa Husam maa, Hadaadu egdze à Baidada a demaa am sledoara. Ba Hadaadu na ndza a ga ndzedà arge emnde a Madiyan am larde à Mau`ab na. Zhera à eksaara Awit. ³⁶ Emtsamtsa Hadaadu, a demaa Samla ura ekse à Masraika am sledoara.

³⁷ Emtsamtsa Samla, a demaa Sawulu ura ekse à Raikaubaut ate we à haye am sleksire. ³⁸ Emtsamtsa Sawulu, a demaa Ba`al Hanan egdze à Akkaur am sledoara. ³⁹ De emtsamtsa Ba`al Hanan egdze à Akkaur, a demaa Hadar am sledoara. Zhera à eksaara ge ñane keni Pa`u. Zhera à muksaara Maihaitabaiyail, egdze à Maitiraida, eggyenaara ge Maijahat.

⁴⁰ Naàwa una keni zheraha à emnde na ndza ta sleksaha am emnde à Isuwa, ma waraatare keni ndza slekse am jebaara, an kwaraara: Sleksu Timna, Aluwa, Yaitait, ⁴¹ Auhaulibama, Aila, Pinaun, ⁴² Kainas, Taiman, Mipsaara, ⁴³ Magdiyail ira Iram. Kwaye ñane emnde na ndza ta sleksaha am Aidaum, ma waraatare keni ndza à ba an sledoara, à ba an kwaraara. Kwaye ñane nja à emnde à Isuwa, eggyetare ba ñane ge emnde à Aidaum.

37

Labara à Yusufu antara egdzara à mamahañara.

¹ Daaci Yakubu njaanja am haha à Kanaana, am tate na ni ndza a nja àatekwa eddenaara na. ² Naàwa labare à egdzara à Yakubu ñanna. Am sarte ñanna maa, Yusufu magamaga egdze à yawe kelaawa ju vuye. ñane antara egdzara à

eddenjaara egdzara à Bilha antara egdzara à Jilpa njwashaha à eddenjaara, taà anjwa a piya nawaha antara kyawaha à eddetare. Mbate Yusufa na waà, elva a mandzawe na taà anjwa à tsakana egdzara à eddenjaara am tate à piya na waà, bademme à se balananse ge eddenjaara.

³ Iserayiila keni a wayete ba Yusufa njanna kwakyaara am egdzaraara, adaba njane egdze a emgyegwiraara. Daaci a naba dzebana nanjyuwe na ni an daradza jipu naa. ⁴ De diyareddiye egdzara mamahaara geni njane shansha welawire àza eddetare, ervaunfaatare a naba yaa Yusufa na. Mele baaka ura à bana elva emtake am dagavaatare mazlaara.

⁵ Vacite umele maa, Yusufa a naba shaa shene, a ndahaterhe shenaara njanna ge egdzar mamahaara na. Itare ta farhe zlahe adaliye ge yaa Yusufa na am ervaunfaatare. ⁶ Adaba nawa naazu a baterna njane, a nanaa am shenaara. A ba njane à elvan ge itare: Cenaucena naawa yaà ndakur shenaaruwa: ⁷ Ma de ica hiya am fe waà, ma njwadaa dabakwahaara waà, naazaruwa waà tsatsa ba darayye am dagave à naazahaakure, amaà naazahaakure waà, ta jantaave ge nazaaruwa na, taà anjwa à kezlan ugje bademme. ⁸ Ta ndavanuhe ge egdzara mamahaara na, a ba itare taà elvan ge njane: Manaa watse kaà gev sleksaanjere kaà de maga sleksiraanja ate njere emtu? Gevge waà, ba zhara Yusufa keni wayarka mazlaara. Adaba shena antara elvaara na a ndaaterse na.

⁹ Am iga à una njanna zlahe adaliye, Yusufa a naba shaa shene umele, a naba ndaterhe ge egdzar mamahaara njanna zlahe adaliye, a ba njane: Naawa yaà anjwa à ndakur shenaaruwa ya shanaa ya: Am shenaaruwa waà, ta kezli ugje tara vaciya, tre antara terlyakwaha kelaawa jemtekwe. ¹⁰ A naba ndaterhe parakke ge tara eddenjaara keni antara egdzar mamahaara. A valarhe ge eddenjaara, a ba njane à elvan ge njane: Shenara njane ka shanaa ka! Amaana watse njà de kezlakek ugje, emmenja, egdzar mamaha a nj antara ba iya an iraruwa njà de kezlakek ugje ge ekka emtu? ¹¹ Egdzar mamahaara bademme tsarantetse shelha a dete njane, amaà eddenjaara waà, elva na seska am irara dekideki.

Ta velu Yusufa à dem Misera

¹² Vacite umele maa, egdzar mamahaara ge Yusufa ta de piya nawaha antara kyawaha à eddetare am Sikaim. ¹³ A ba eddetare à elvan ge Yusufu : Abi egdzar mamaha a nj ta de piya am Sikaim, sawa nawa yaà belakbela à dezetare. Ane, à ba egdze na.

¹⁴ Daaci a ba Yakubu à elvan ge njane: Edduwa de zharinaazhara egdzar mamaha a nj antara dabbaha, taà a ba anjwa he, kaà siya labare. A belanaa à da am dambake à Haiburun, à dem Sikaim. ¹⁵ Daaci Yusufa anjwa à ja daba am kaamba à Sikaim, de jarje ire antara ura umele, a ba eddaara à elvan ge njane: Kaà tataya uwe ka? ¹⁶ A ba Yusufa : Yaà anjwa à tataya egdzar mamahaaruwa taà anjwa à piya. Taslaanja ndindaha tate na taà aatekwa. ¹⁷ Daaci a ba eddaara : Ta baaka aàhuna, zlarzlala. Adaba ya cenancena waà, ta bantsa itare: Mi zlalawa à dem Dautan. Daaci zhagade ge Yusufa, anjwa à bakaterbaka, kwaye a de shaterte am Dautan. ¹⁸ Kerten naranna itare ba zlahe yiyiye an itare emtsaade. Lauktu à daada Yusufa aàzetare waà, njwadarananjanjwada itare am dagavaatare geni sey taà kedanaakeda shifaara. ¹⁹ A ba itare am dagavaatare: Kwaye anjwa à sawa edda à shene na. ²⁰ Sawmbare gwaumiyargwe, jaumija shifaara, mi eblyanme am suwa, daaci mi de ba a zuwa naàza kaamba. Maà ezhzhara kwa maà watse à gevge shenaara njanna.

²¹ Cenatercena Ruubain maa, a naba magaa niya a njzlese shifa à Yusufa, a ba njane à elvan ge itare: Jaumika shifaara. ²² A farhe zlahe adaliye, a ba njane : Jaumika shifaara taslawakure. Arge una njanna waà, ambane eblyawanmeblye

am suwa kwaye nane am kaamba aahuwa. Amaà shifaara waà, gejauka. Niyaara ge nane waà, geni aà fertanaaferta aatuge itare, a daada aà deza eddenaara.

²³ Ba demdaara ge Yusufu aà deza egdzar mamahaara nanna maa, ta naba eksevaah, ta tsekwansa am nangyuwaara na an daradza jipu na, ²⁴ ta eksante iraara, ta naba elbyanme am suwa. Amaà am suwa nanna waà, baaka yawe am hudfaara welasewele ba dekidefeki.

²⁵ Daaci de njarinja am aha reppe ge za egdze a duksa. Estuwa ta kante ice waà, taà zhara ba emnde, ta vayye jipu, taà ankwaa aà sawa. Emnde nanna waà, emnde aà Isemayiila ta tsete am Gileat, taà maga shula aà dem Misera. Taà an naàzasaha gergere ate iga aà ezlegwamahaatare, taà dana aà dem Misera nanna. Umele yawyawaara, umele naavawe aà se emtake jipu, umele keni slalwe aà duksa aà se emtake keni. ²⁶ A ba Yahuuda aà elvan ge egdzar mamahaara : Maàki jamija kwa kina egdze a emmemiya ba ge miya, mi shebanve emtsaara waà, mi sha uwe miya am hudfaara? ²⁷ Sawmbare mi velateruvele ge emnde aà Isemayiilu na. Gejaumika shifaara. Adaba ma estara keni ba egdze a emmemiya, vuwaamiya ba ge miya. Ta naba cenavah ge egdzar mamahaara. ²⁸ Taà ankwaa aà degashe emnde a tsakala, emnde a Madiyan maa, ta naba tedese Yusufu am suwa na, ta velateruhe ge emnde aà Isemayiilu nanna aà maga gursa kulbuwa. Daaci itare ta danhe Yusufu na aà dem larde a Misera.

²⁹ Eptsa aà Ruubain aà dem suwa na de beyeka Yusufu am hudfaara. A naba tataa nangyuwaara ate vuwa, ³⁰ a eptsehe a deza egdzar mamahaara na, a ba nane aà elvan ge itare : Digiya baaka egdze na kina mu yaà magana estara ?

³¹ Ta naba eksevaa usale, ta icantiye, ta hanme nangyuwe aà Yusufu am uzhaara. ³² Daci ta naba bela ura an nane, aà saà, a sanan ge eddetare, a sanaa labare na, a ba elvaatare taà elvan ge eddetare: Naàwa naàzena na shanaa nere am kaamba. Zharanaazhara ba shagera mu, nangyuwe aà egdzaana emtu nane ka he ?

³³ Yakubu a naba disehe, a ba nane: Una nangyuwe aà egdzaaruwa, yaà! baaka egdze na zauze naàza kaamba. Dzaadzaadzae dabba a kaamba Yusufu aaruwa. ³⁴ Daaci a naba dzadzaa nangyuwe ate vuwa, a tsekweme am emgywe a buhwaha, a fantau ge kyuwa egdzaara hare wanyarwanyara. ³⁵ Egdzaraara bademme, egdzar zaala antara egdzar nwasha taà ankwaa aà de gan use, amaà kwalevkwale ba dekidefeki, aà ekhyeka ervaandfaara. A bantsaa nane: yaà de beya estuwa egdzaaruwa am faya keni, yaà yanka kyuwa dekidefeki. A fantauhe zlahe adaliye ge kyuwa egdzaara.

³⁶ Amaà Yusufu waà, de velaruvele emnde a Maadiyan am Misera. Ta de velanu ge Pautifar nakawa yaikke, eddawni ni fetarfe sleksu Firawna an nane, male aà sawjiyaha na taà ufa nane.

38

Labara aà tara Yahuuda an Tamar

¹ Am sarte nanna maa, Yahuuda a naba yaa egdzar mamahaara waà, ba zlalaara aà dem Adulam, a de tsekwaa am mba a ura umele zharaara Hira.

² Yahuuda a naa gyaale ahuwa, zhara aà gyaale nanna Su'a, egdze aà emnde a Kanaana. Daaci a naba gehe a ganve muksaara. ³ Mukse na a shaa hufe, a ye egdzere zhele. Yahuuda a fete zhara aà egdzere Air. ⁴ A shaa hufe umele, a ye egdzere zhele adaliye, a fete zhara aà Aunan. ⁵ A shaa hufe umele zlahe adaliye, a ye ba una nanna, a fete aà Saila. Amaà taà yaà Saila waà, Yahuuda am Kaijip.

⁶ Yahuuda a eksanante gyaale ge Air, egdzere zunjwirraara. Zhara aà gyaale nanna Tamar. ⁷ Amaà Air egdze aà Yahuuda nanna waà, slemandzawe jipu am ice aà Yaakadada. Adaba una nanna a kefanah ge Yaakadada. ⁸ A ba Yahuuda

aà elvan ge Aunan: Naba melsemele mukse aà malenja na ngwedfaungweda nika, fanefa wakiyiya ge egdze a emmenja.

⁹ Daaci diyaadiya Aunan geni maà shanansha egdzere waà, egdze nanna aà tsa gevka egdzaara ge nane. Adaba una nanna, ba kelaa maà jarammeje antara mukse aà egdze a emmenjaara nanna waà, maà aà sawa yawe aà vuwaara waà, aà puwana aà ba aà dem haha. Adaba wayaaka fana wakiyiya ge egdze a emmenjaara na.

¹⁰ Nazena a maganaa nane nanna keni maàndzawe jipu am ice aà Yaakadada, a jehe ge Yaakadada nane keni ba shifaara. ¹¹ A ba Yahuuda aà elvan ge shawlaara Tamar : Ezlzala, de njinja am mba aà eddenja ba seke mukse weggye dem sarte na maà Sailaaruwa gevge zhele. Ane, a ba Tamar, a naba de nja am mba aà eddenjaara na. Mbate a banaa una nanna Yahuuda na waà, adaba aà ba sla aà iraara, a emtseka Saila keni seke egdzar mamahaara.

¹² Haraahare ba ngaa am iga a una nanna maa, a naba emtsehe ge egdze aà Su`a mukse aà Yahuuda. Am iga a mandzawe nanna, Yahuuda a dem Timna, ta zlala antara uraara Hira, ura Adaulam, a deza emnde a datsa uàgje ate kyawahaara.

¹³ Cenancena Tamar ganakini anjwa aà sawa shawlaara Yahuuda, aà dem Timna, aà de ica uàgje ate kyawahaara. ¹⁴ A naba tsekweise am nanjyuwe aà mukse na a kedaa zhelaara, a eksataa laafaya a puwerhe, a yan ba cekwaangwedei wafkaara agashe a de njehe ate we aà walkame aà ekse aà Ainayim ate barama a dem Timna. Adaba a naa Saila waltewala amaà nane gevka muksaara, Saila gevge tsa zhele.

¹⁵ De damda Yahuuda aàzenjaara, nane a kurken ba mukse zaware adaba a yan ba cekwaangudi wafkaara a gashe. ¹⁶ A naba cikante aà duhe aà dezenjaara. A ba nane aà elvan ge nane: Wayanakwaya ge kaà hyiyanvehye wederaaruwa. Diseka nane dekideki ganakini una nanna sawlaara. Ane, a ba Tamar, amaà kaà vite uwe? ¹⁷ A eptsanaa jawapa, a ba nane aà elvan ge nane : Watse yaà bela ura aàsezenja an usale aà sawa am waldaaruwa. Shagera, aà ba Tamar, amaà waà, sey kaà tsekwinaatsekwa dukse umele, dem sarte na maà samsa usale na. ¹⁸ A ba Yahuuda aà elvan ge nane: Kaà kata yaà tsekwaka uwe? A ba mukse na : Kaà tsekwiya daàmshaana na zheraanja an puwa atekwa na antara zawaana bademme ira zadaanja na am erva na. Kwalaaka Yahuuda, a naba vante. Mazlaara a de hyananve wederaara, a naba shaa huđe mukse na an nane. ¹⁹ Mazlaara a tsetehe ge Tamar, ba ezlzalaara, a de puwanve laafaya na, a tsekweme am nanjyuwe aà mukse mandzawe adaliye.

²⁰ Yahuuda a de bela usale na ate erva an uraara, ura Adulam na geni nane aà sanan ge Tamar, aà lyanvalya kazlaara na a tsekwanna nane ge mukse nanna, amaà se beyeka uraara mukse na. ²¹ Aà enndava aàza emnde a ekse, a ba nane: Ama mukse zaware na ndza aà nja ate barama aà Enayim na? Emnde ta eptsanaa jawapa: baaka mukse zaware aàhuna. ²² A eptsehe aàdeza Yahuuda, a ba nane : Shananka ya mukse na. Emnde a ekse keni ta biyaa baaka mukse zaware aàhuna. ²³ A ba Yahuuda : Naba yanya a nanaana nane kazlaara nanna, famika iraamiya aà dem zherwe ba dey. Aàbi ya ebbela nane usale nanna, shakanka aà ba an sha.

²⁴ Tere keye am iga aà una nanna waà, ta sanaa labare ge Yahuuda, a ba itare taà elvan ge nane: Naàwa shawlaana Tamar a magaa gwardzire, a naba shaa huđe am zawarire. A ba Yahuuda : A daransede aàdete iga aà ekse, a deraraadera an kara.

²⁵ Am sarte na taà anjwa aà danda Tamar aàdete iga a ekse, a naba bela ura an duksaha na aà deza shawlaara Yahuuda, a ba nane aà elvan ge nane : Una kazlaara aà eddawa ni a liyam huđe na. Taslaana zharanaazhara ba shagera mu daàmshen na antara zawaara ira zhera na ate damshe nanna mu naàza ware? Antara zade na zade aà ware? ²⁶ Yahuuda diyeddiye kazlaara, a ba nane: Slejirire ba nane arge iya. Adaba vananteka ge egdzaaruwa Saila geni aà gevge muksaara. Ba ser palle keni zlavareka kerde seke tara zhele an mukse.

²⁷ Hyephye sarte a yaara waà, huđe aà Tamar ñanna mbate wulhaha. ²⁸ Egdzere palle a velese ervaara, mukse sleya Tamar na a ñanaahe, a ñgudante sluzhe kyanñe atekwa, a ba ñane: A segasha ñane zunñwe. ²⁹ Amaà a naba danmehe ervaara adaliye, a segashe egdze a emmejaara zunñwe arge ñane. A ba sleyaà Tamar: Kay! takaata ka barama. Ta fete zharaara: Te. ³⁰ Am igaara, a sawa una an sluzhe kyanñwe ate erva na, ñane ta fete zharaara Jaara.

39

Labare aà Yusufa an mudze aà Pautifar

¹ Emnde aà Isemayiilu daranda Yusufa aà dem larde aà Misera, ta de velanu ge ura Misera umele zharaara Pautifar. Zhel ñanna keni nakawa yaikke, ñane male aà emnde a ufa sleksu Firawna. ² Amaà ankwaa Yaakadada antara Yusufa. Naàzena ni a maganaa ñane, baaka gavkaara, ankwaa aà njaara lanñe am huđe aà haà aà zanwaara ura Misera. ³ Ba zanwaara keni diyeddiye ganakini ankwaa Yaakadada antara ñane. Yaakadada ankwaa aà gaà barka am slera aà Yusufa. ⁴ Adaba una ñanna, Pautifar hayanhaya Yusufa jipu, a naba vante slera na ni baaka argina ðekidëki na, a fanem huđe aà haara antara naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa. ⁵ Fantau am sarte ñanna Pautifar a fanem haara, an naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa na waà, Yaakadada garge barka an tsaka ire ga haà zhel Misera ñanna adaba barka Yusufa. Barka aà Yaakadada waà, shansha zhel ñanna aà setarge naàzena am ervaara bademme, arge una am mba antara una an fe keni bademme. ⁶ Adaba una ñanna, Pautifar a fanem naàzu am rezegaara bademme am erva ge Yusufa, ñane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle.

Yusufa ñanna maa, dawale, garlaka zlabbe adaliye, an zariyire keni baaka arge ñane. ⁷ Haraare cekwaangudi waà, damda ice aà mukse aà edda haà am Yusufa. A ba ñane aà elvan ge Yusufa : Sawa ña zlava kerde seke tara zhele an mukse. ⁸ Amaà kwalefkwale Yusufa, a ba ñane aà elvan ge mukse aà zanwaara: Una aà tsa gevka ðekidëki. Zanwaaruwa a fiyem haara bademme am erva, ñane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle, bademme a naàzena am rezegaara aà ba am ervaaruwa, ⁹ ura aà jiyuje am huđe aà haà na keni baaka, hakuma bademme aà ba am ervaaruwa, aabi baaka naàzu a piyitaa zanwaaruwa am huđe aà ha na ðekidëki maàki ekka ka, adaba ka muksaara? Yaà magana estara haypa saksage na an Dadaamiya?

¹⁰ Amaà mukse na yanka ndahan elva a maàme ðekidëki ge Yusufa, una ba kelaazare kwalarkwale Yusufa ge zlava antara ñane seke tara zhele an mukse na, ba ge nja aàzenaara keni.

¹¹ Vacite umele maa, damda Yusufa am huđe aà haà, emnde a haà keni ba ura palle, ta baaka ðekidëki. ¹² Mukse na a naba eksevaa Yusufa ate zane, a ba ñane aà elvan ge ñane: Sey kaà zlaviyuzlave. Yusufa a naba yanaa zane ñanna am erva, a zhagadaa iraara aàsegashe. ¹³ A ezhzhara mukse na Yusufa a yanaa zane am erva, zhagadaazhagade iraara waà, ¹⁴ a naba ðetaa emnde a haà, a ba ñane aà elvan ge itare: Zharauzhara palasa na aà magina eddemiya na. A naba saa zhel emnde aà Ibrahiima na aà sem huđe aà haà, naàwa a se diyar ge iya sey ba ña nja kerde aabina, hula ge iya aà ba an ndzedfa lauktu a yihe. ¹⁵ Aà ezhzhara ya kante kwara, yaà hula aà ba an ndzedfa waà, a naba zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aà puwa aàtevege iya.

¹⁶ A naba shebanve zane aà Yusufa na, saasa eddetare, a se marananhe. ¹⁷ A tsakanse elva ñanna, a ba ñane: Naàwa nave, zhel emnde aà Ibrahiima na ka sanjerta

ka na a naba se diyar ge iya a se nyamalinyamala. ¹⁸ Ya naba kante kwara ya, ya fu hula, lauktu a zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aàtevege iya.

¹⁹ Zanwe aà Yusufa ba a cenaa elva nanna am mbuwe aà muksaara geni a nyamalinyamala na waà, a naba mberte ge ervaunɗaara waà, ba seke kara ndza.

²⁰ A naba eksevaa Yusufa, a elbyanme am dangay, baira ta de ngwedana aà ba am tate na ni taà an ngwada dangayaha aà slekse aàtekwa na. Daaci a njaara Yusufa am dangay.

²¹ A ba am dangay nanna keni anɗkwa Yaakadada antara Yusufa. A maganaa ngurna, male aà dangay nanna de hayanhaya Yusufa jipu. ²² nane keni a de fanem dangayaha umele bademme am erva ge Yusufa. Sleraha na ta magana am dangay na bademme aà ba am ervara. ²³ Baaka lambaara dekideki ge male aà dangay ate slera na a fanem am erva ge Yusufa na. Adaba anɗkwa Yaakadada antara nane, slera na anɗkwa aà magana nane bademme an barka.

40

Yusufa anɗkwa aà palatera mana aà shenahaatare ge dangayaha

¹ Haraare cekwaangudi am iga aà labare nanna maa, male aà emnde a magana naàza sha antara male aà gyan naàza zaha ge sleksu Firawna, garuge haypa an zanwaatare. ² Jaaja ervaunɗe slekse ate emnde a sleraara nanna, ³ a naba puwateremhe am dangay. Am dangay nanna maa, ta ngwadateraa am tate na ni atekwa Yusufa na. ⁴ Daaci male aà dangayaha a puwaterem am erva ge Yusufa, de hararaahare aàhuwa cekwaangudi.

⁵ An vayiya vacite umele, male aà emnde a maganaa naàze sha antara male aà emnde a gyan naàza za ge slekse sharansha shene bukerdaatare aà ba am dangay nanna. Shenahaatare nanna waà, ma naàza aà waraatare keni anɗkwa manaara.

⁶ Samsa Yusufa aàsezetare an enlya waà, aà zharaterzhara ma ware keni baaka higaatare dekideki. ⁷ A ba nane aà elvan ge itare: Labara parakparakeka fekaakure vatena? ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: An vayiya vatena, ma waraanjere keni shansha shene, amaà baaka ura aàhuna ge palanera maàna aà shenahaanere. A ba Yusufa : Estuwa ka, maànaha aà duksa waà, aà ba aàza Dadaamiya, naba ndaawindaha!

⁹ Male aà emnde a maga naàza sha a naba ndahanhe shenaara ge Yusufa, a ba nane: Am shenaaruwa, ya naa mama aà nafa aà inabauhi aà katafkaarua, ¹⁰ ervaha keye atekwa. Ya naa ba yaaya nafa na, a magaa ukbene, kertenj egdzere ndacebaire atekwa, an naha kyanje. ¹¹ Naàza sha duksa aà sleksu Firawna keni aà ba am ervaaruwa, ya tsakevaa egdzar a inabauhi na, ya beca yawaara, ya vante ge slekse.

¹² A ba Yusufa aà elvan ge nane : Naàwa maana aà shenaaja: ervaha aà nafa aà inabauhi keye na waà, aà mara hare keye. ¹³ Am hare keye, watse aà ndavakndava sleksu Firawna, aà de eptsaka aà dem sleraaja, kaà de vanta ka naàza sha am erva ba seke una ndza na. ¹⁴ Amaà taslaaja viyiyaaka. Maà shakansha hairire waà, yehiteyeha aàkatafke aà slekse magiyanmaga shagerire sisese am bere na. ¹⁵ Adaba aàsawa am haha aà emnde a Ibrahiima keni ta siyan aà ba an ndzedà beresse. Naàwa aàhuna keni baaka nazu ya guwaa ya ta ngudiyaa adaba nane na. ¹⁶ Male aà emnde a gya naàza za gergere am mba aà slekse cenancena ganakini Yusufa palannaapala maana aà shenaara shagera ge male emnde a maga naàza sha am mba aà sleksu Firawna. A ba nane aà elvan ge Yusufa : Iya keni naàwa shenaaruwa: Am shenaaruwa waà, yaà an kedayaha gergere keye an nyaaja am iraruwa. ¹⁷ Am kedayaha nanna waà, am una adetire caikcaike na waà, anɗkwa naàza zaha aà sleksu Firawna gergere am hudaara. Amaà ta naba halese ge yiyaha aà ba am iraruwa nanna.

¹⁸ A ba Yusufu aà elvan ge ñane: Naàwa maana aà shenaana ekka keni: Kendayaha ñanna keye na waà, amaana hare keye. ¹⁹ Am hare keye watse aà dahaka slekse, amaà taà de zleñelaka ate nafa, taà de zaka ba kuyaha.

²⁰ Am hare ge keyire waà, sleksu Firawna a magaa muñri, a jema nakawahaara bademme ge za muñri na. Daaci ta sanaa male aà emnde magana naàza sha antara male aà emnde aà maganaa naàza za gergere na, a tsatsateraa aàkatafke aà emnde a maàga sleraara bademme. ²¹ A eptsaa male aà emnde a maganaa naàza sha aà dem sledaara geni aà vanta ñane naàza sha am erva ba seke una werre na. ²² Amaà male aà emnde a maganaa naàza zaha na waà, a naba ndaasse elvaara ate ñane geni a zleñelarzleñela. Daada aà ba ate una a ndahanaa Yusufu na kalkale. ²³ Amaà male aà emnde a maganaa naàza sha ge slekse na dzamaaka Yusufu ðekidëki, a naba viyanaahe.

41

Yusufu ankwaa aà palana maana aà shenaara ge sleksu Firawna

¹ Magaamaga yawe buwa am iga a una ñanna waà, Sleksu Firawna a naba shaa shene. Am shenaara ñanna waà, ñane aà tse ate we aà haye, ² a naa ba saresse eslaha vuye, zariyiraatare keni ba ka ðuhe, taà an ñasla zlafe adaliye, taà ankwaa aà za masa ate we aà haye na. ³ A ba am haye ñanna, ta sessehe zlafe adaliye ge eslaha umele vuye, emnde ñanna waà, ta shagerkaha ba vayvaya, taà an unba zlafe adaliye. Ta de tsahe aàza emnde na ta segasha itare zuññwe am haye na. ⁴ Eslaha na ta shagerkaha, taà an unba zlafe adaliye na, ta naba zu eslaha na ni ta zariyaha, taà an ñasla zlafe adaliye na. Daaci a tsetehe ge Firawna am hare.

⁵ A pu hare adaliye, a naba shaa shene umele ge buwire. Am shenaara ñanna, a naa iraha aà nalkame vuye, an naha shagera, sadafde zlafe adaliye, ate naàzambakara palle. ⁶ Aa ba ate nazambakara ñanna, a sesehe ge iraha aà nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatere, an ula zlafe adaliye, a welansaa effeya, adaba kwakya effeya aà sawa am geði. ⁷ Iraha aà nalkame na baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatere na ta naba ndandu iraha aà nalkame na an naba shagera, sadafde zlafe aà adaliye na. A tsetehe ge sleksu Firawna am hare waà, mbate ba shene. ⁸ Werawera ekse waà, jaaja enjkale aà sleksu Firawna. A naba ðante emnde a maga namsulkwaha antara emnde a ilmu na taà am Misera bademme. Daaci a tsakaterse zlalava a shenahaara, amaà baaka ura a dzegwandzegwa palanna maana aà shenaha ñanna ðekidëki.

⁹ De cenancena male aà emnde a maganaa naàza sha ge slekse, a ba ñane aà elvan ge Firawna: Ambarka aà slekse, vatena waà, sey yaà yeheteyeha haypaha na ndza ya maganaa ya na bademme. ¹⁰ Ankwaa am sarte umele, ndza jakja ervaunðe jipu ate emnde a sleraana buwa, ate ñere antara male aà emnde magakaa naàza za. Ka naba puwanjeremhe am dangay, ña za dangay aà ñere am bere na ni aà ufana ba male aà emnde a ufa dangayaha ñanna an iraara. ¹¹ Vacite umele an vayiya, ña naba shaa shene ma waraajere keni. Ma shene aà ware keni an maanaara ba ge iraara. ¹² Ay am dangay ñanna maa, ankwaa ura, zhel emnde aà Ibrahiima, ñane nave aà male aà sawjiyaha aà ufa dangay ñanna. ña tsakanse shenahaajere ge ñane, a palaneraa maanaaara bademme, ma waraajere keni an maana aà shenaara. ¹³ Ba jirire gevge aà ba ate una a palanernaana ñane, dzalevka ðekidëki. Adaba naàwa iya, ka naba eptsiyaa aà sem sledaarua adaliye aambarkana, amaà male aà emnde a magakaa naàza za waà, ka ndaase elvaana, ta zleñelehe.

¹⁴ Daaci a ba sleksu Firawna a sairiyansa Yusufu. Kerten saransese Yusufu am dangay na. A sehese ire, a barevhe, a tsekweme am nanjyuwe umele a naba deza

slekse na. ¹⁵ A ba sleksu Firawna aà elvan ge Yusufu: Ya hare am shene, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliya maana aà shenaaruwa nanna. Ya cenancena geni ekka kaà dzegwandzegwa pala maana aà shene maà ndarakndaha zlalavaara. Ya d'ahaka adaba una nanna. ¹⁶ A nwanante ge Yusufu, a ba nane aà elvan ge sleksu Firawna: Iya ka aàmbarkaaŋa. Aà de vakta ba Dadaamiya jawapa na ni kaà hayanhaya na.

¹⁷ Daaci a ba sleksu Firawna aà elvan ge Yusufu: Am shenaaruwa, ba seke yaà ate we aà haye, ¹⁸ ya naa ba eslaha vuye, zariyiraatare ba ka d'uhe, taà an n'asla adaliye, ta segashe am guwa nanna, taà an'kwa aà za masa ate we aà guwa. ¹⁹ Am iga aà emnde nanna maa, ta d'abateremhe ge eslaha umele vuye, ta segashe aà ba am haye nanna, ta shagerkaha d'ekid'eki, taà an un'ba zla'be adaliye. Nananka eslaha shagerkaha seka una nanna am haha aà Misera bad'emme. ²⁰ Amaà slaha nanna shagerkaha na, ta naba zu slaha na ta segashe zun'we am guwa, zariyaha, taà an n'asla jipu na vuye bad'emme. ²¹ Aley, am iga aà ba ta zu emnde na taà an n'asla daked'ar daked'are nanna keni, d'ekid'eki kaà tsa banka ni ta zuwa itare. Adaba ba kelaa njaatare nanna ta shagerkaha na, taà an un'ba zla'be adaliye na. Am iga aà una nanna, tsanetse am hare. ²² Ya shaa shene umele zla'be adaliye, ya naa iraha aà nalkame vuye, an naha shagera, sadad'de zla'be adaliye ate nazambakara palle. ²³ A ba ate nazambakara nanna, a naba sesehe ge iraha aà nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa sakwatarsakwatara ba dey, an ula zla'be adaliye, a welansa effeya, adaba kwakya effeya aà sawa am ged'i. ²⁴ Iraha aà nalkame na baaka egdzere aàtekwa na, ta naba ndandu iraha aà nalkame vuye na an naha shagera, sadad'de zla'be adaliye na. Ya ndaterhe zlalava aà shenahaaruwa nanna ge emnde a maga namsulkwe, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliyaa maanaara d'ekid'eki.

²⁵ A nwanante ge Yusufu, a ba nane aà elvan ge sleksu Firawna: Shenahaana na waà, maanaara ba palle aàmbarkaaŋa. Dadaamiya an'kwa aà ngyekwakaa naazu watse aà magana nane aàkatafke. ²⁶ Eslaha vuye na ta zariyaha, taà an n'asla zla'be adaliye na waà, amaana yawe vuye, iraha aà nalkame vuye na an naha shagera, sadad'de zla'be adaliye na keni ba yawe vuye nanna. Shenaha nanna ba duksa palle. ²⁷ Eslaha vuye na ta sawa aàkataliya, ta shagerkaha, taà an un'ba zla'be adaliye na keni maa, amaana yawe vuye. Iraha aà nalkame vuye na baaka egdzere atekwa, d'ekid'eki, mele keni an ula zla'be adaliye, a welansaa effeya na a sawa am ged'i na keni maa, ba yawe vuye nanna zla'be adaliye. Watse an'kwa waya am yawe vuye. ²⁸ Daaci ba seke una ya ndakndaha na aàmbarkaaŋa waà, Dadaamiya an'kwa aà ndak nazena watse aà magana nane aàkatafke. ²⁹ Am ivaha vuye na aà de sawa na waà, watse baaka zlakta aà naàza za am haha aà Misera bad'emme. ³⁰ Amaà am iga aà una nanna waà, aà de sawa waya yaikke aà sem larde aà Misera bad'emme, una nanna keni yawe vuye zla'be adaliye. Watse emnde taà de zlanazle ndzed'a aà larde. ³¹ Ivaha na ndza baaka zlakta aà naàza za am hudaara na taà de viyanaaviya emnde bad'emme. Adaba waya nanna watse zlazlada jipu. ³² Elva aà shenahaana nanna, buwa aà ba aàtekwa aàtekwa na maa, amaana: Dadaamiya njantenja aàzenaara, watse a shekwaaka mazlaara. ³³ Ambarkaaŋa, naàzena kaà magana ka kina waà, naba tatayevaatataya ura, vanteva hakuma ate larde aà Misera bad'emme, amaà waà sey edda aà en'kale, an'kwa ilmu aàzenaara na. ³⁴ Farfe zla'be adaliye ge kezlakula aà emnde a ufa larde, taà de jahana itare naàza za am larde a Misera bad'emme. Am duksa ilyebe, itare taà de eksa palle. Taà de magan ba estuwa am yawe vuye na ni watse an'kwa naàza za na. ³⁵ A jaranmejahe naàza sa am hude aà Misera bad'emme am iyaha na watse an'kwa naàza za am hudaara na. Amaà waà, an hakuma na kaà de vaterta ka. A jaranmejahe naàza za am eksaha bad'emme, watse taà n'aa emnde an nane, a faranufe hyema ba n'gaa. ³⁶ Daaci watse an'kwa naàza za am larde aà

Misera ge zana am waya à iva vuye na. Daaci estuwa, waya nanna à de zланаaka ndzedfa à larde bademme.

A gevaa estuwa Yusufa waziri am Misera

³⁷ Elva nanna hayanhaya Firawna antara emndaara bademme. ³⁸ A ba Firawna à elvan ge emndaara: Maà de sha ware mazlaara seke dawale na nawa nane na, ura ankwá Shedefkwe à Dadaamiya antara nane? ³⁹ Daaci a ba nane à elvan ge Yusufa: Tsante à ba am sarte na ni Dadaamiya a kwarakse duksa nanna waà, ba ka nanna. nàà shanka edda à enjkale umele an ilmu seke ekka. ⁴⁰ Ka eddaara ba ka. Hufe à haaruwa antara lardaruwa bademme à ba am erwaana kina. Sey taà daba ba nazena ka ndaasa ka. baaka ura umele arge ekka dekideki, yaà jakuwa à ba an kurshi à sleksire palle. ⁴¹ A fanarhe zlafe adaliye, a ba nane à elvan ge Yusufa: Kwaye vanakteva hakuma ate larde à Misera bademme.

⁴² Daaci a naba sedaa jade ate erwaara, a fante ate erwa ge Yusufa, a tsekwanme am zane lefeddire ba ka duhe, a ngudanem naberasta à dindar am mbiye. ⁴³ Daaci a naba njanme am darkwaara à tedana belsa. Darkwa nanna waà, naàza à sledaba à slekse. Daaci hula ge emnde a daba Firawna à katafke à Yusufa na, a ba itare am hulaatare: Baraàma, baraàma, baraàma! A vante estuwa Firawna hakuma ge Yusufa am larde à Misera bademme, nane a gev wanziriyaara. ⁴⁴ A ba nane zlafe adaliye à elvan ge Yusufa: Ma ware eddaara keni, a gejeka seraara, a gejeka vuwaara dekideki ge maga duksa am larde a Misera bademme, maàki ndakseka ka elva. Ya ndahanaa ya Firawna una! ⁴⁵ A eptsanante zhera ge Yusufa, a fete zheraara Jafnat Panaiyak. A eksanante gyaale zheraara Asnat, egdze à Pautifaira, liman am ekse à Aun. Mazlaara a naba degashe. Yusufa, a jem daba am haha à Misera bademme.

⁴⁶ Yusufa magamaga iva kul keye kalkale am sarte na à dem slera à ngumna à Misera bademme. ⁴⁷ Am ivaha vuye nanna waà, haha magamaga jipu duksa bademme. ⁴⁸ Yusufa a janme naàza za an tsaka ire am Misera am ivaha vuye nanna. A janme naàza za nanna am eksaha gergere kwakya. Ekse na maà fafa Yusufa geni à jaha naàza za am huduara, emnde a makwata na taà herda am kwara nanna taà jaha naàza za na àdehuwa bademme. ⁴⁹ Daaci Yusufa a jemaa naàza za baaka zlaktaara, ba seke shili na am guwa na. yaranye ba dekideki tataya kezlakulaara, adaba à kezlaveka kwakya jipu.

⁵⁰ Lauktu ni à sawa waya nanna waà, Yusufa yaya egdzara buwa, egdzar zaala. A yanaa an Asnat egdze à Pautifaira liman am Aun. ⁵¹ Yusufa a fete zhera à egdzaara ge zunjwire: Manasa. Adaba a bantsa nane: Dadaamiya viyinaaviya zladahaaruwa bademme antara tega na ta naba tegañeraahe antara haà edderwa na. ⁵² Egdzaara ge buwire, a fete zheraa: Afrayim. Adaba a bantsa nane zlafe adaliye: Dadaamiya a vite ya am larde na ni a siyaa palasa à sem huduara.

⁵³ Daaci emnde ta magaa yawe vuye am emtakire am haha à Misera bademme mazlaara a naba zluhe ge emtakire nanna. ⁵⁴ Am iga à una nanna maa, a de semhe ge waya yaikke waà, yawe vuye emnde taà à ba am waya nanna ba seke una a ndahanaa Yusufa na. Waya maganaamaga hukumaara am duniya bademme, amaà am Misera waà, ankwá naàza za. ⁵⁵ Am sarte na naterana waya emnde am larde à Misera, ta daa kyuwaatare à deza Firawna. Amaà a ba nane à elvan ge itare: Zlauzlaala à deza Yusufa, magaumaga nazena a fakurara nane bademme. ⁵⁶ Am jetaaveje larde bademme baaka tata na ni baaka waya am huduara, Yusufa a naba werante magazanaha, a fantau ge velateru naàza za ge emnde a Misera bademme, adaba waya nanna jauje ge ndzedfa à emnde. ⁵⁷ Gevge waà, taà ankwá à sawa, emnde à sawa am lardaha gergere kwakya, taà se shekwa hiya àza Yusufa am

larde a Misera. Adaba waya nanna anjwa aà magatera palasa jipu ge emnde ma am lardara keni.

42

Egdzar mamahaṅaara ge Yusufa ta se shekwa hiya am Misera

¹ Daaci cenancena Yakubu ganakini anjwa naàza za am larde aà Misera. A ba nane aà elvan ge egdzaraara : Labara kwaà geya aàzharava aà dem ice am ice, aàzara paydaara? ² Nawa ya cenancena ganakini anjwa naàza za am larde a Misera waà, daumbare de shekwawamiyepshekwe, a cebamika waya ba dey. ³ Daaci daredde egdzar mamahaṅaara ge Yusufa, ta kelaawa, taà de shekwa naàza za am larde a Misera na. ⁴ Amaà Bainjamain pale aà egdzar mamahaṅaara ge Yusufa nanna waà, belaterteka eddetare, adaba a bantsa nane: A de shanka lamare umele aàhuwa. ⁵ A sawa estuwa, lauktu ta sawhe ge egdzara aà Iserayiila antara emnde a Kanaana umele ge se shekwa naàza za am Misera, adaba anjwa waya am Kanaana.

⁶ Ay, am Misera na, hakuma bademme aà ba am erva aà Yusufa. Aà velaterwa ba nane naàza za nanna ma ge emnde a lardara keni. Saremsa egdzar mamahaṅaara aà se katafkaara, ta naba kezlan ugje wafkaatare ba teppe ate haha. ⁷ A zharateraahe waà, a naba diyatereddiye, amaà waà, mbedateruka geni nane egdze a emmetare. A naba marateraa yaikkire, a ba nane aà elvan ge itare aà valaha: Kwa sawa ame kure? Ta eptsanaa jawapa emnde na, a ba itare: ṅa sawa am Kanaana, ṅa se shekwa naàza za.

⁸ Yusufa diyeddiye egdzar mamahaṅaara, amaà itare waà, diyarseka Yusufa dekideki. ⁹ Daaci Yusufa a naba yehete shenaha na ndza a shanaa nane aà dete itare na, a ba nane aà elvan ge itare: Baira d'eme kure kwa kelaadaha ta belakura an bela, kwa se zhara larde, kwaà kata dise tate na ni baaka payda aà emnde atekwa na. ¹⁰ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: Estuweka aàmbarkaṅa. Naàvahaṅa ta se shekwa ba naàza za. ¹¹ A ba itare zlaḅe adaliye: ṅere bademme ṅa ba egdzara aà zhel palle, ṅa emnde a jirire, ṅa kelaadaha ka dekideki.

¹² A ba Yusufa aà elvan ge itare: Eksanarka ya elvaakure na dekideki, kwa se zhara ba larde, kwa kata dise tate na tsaftsafe na. ¹³ Ta ṅwanante, a ba itare: Ba jirire, ṅere ṅa ba egdzara aà zhel palle am Kanaana aàmbarkaṅa. ṅa navahaṅa ndza ṅa kelaawa ju buwa ate eddeṅere, gaajiyaṅere waà, anjwa am mba antara eddeṅere, amaà pallaṅere waà, nane a keda werre.

¹⁴ A ba Yusufa aà elvan ge itare: Aàbi ya ndakurndaha ya, kure waà, baaka shaigaara dekideki ta belakura aà ba an bela, kwa se zhara ba larde. ¹⁵ Ba maàki kwa kelaadaha ka tsawe waà, mi ezhzhara kwa: Yaà zakuru ba wada an shifa aà sleksu Firawna, kure kwaà deska aàhuna dekideki maà samka gaajiyaakure na. ¹⁶ A ezlzala pallaakure emnde umele waà, sey kwaà demda am bere aàhuna, yaà zhara, tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni. Ay ka waà, kwaye Firawna an shifaara maàki kwa kelaadaha ka. ¹⁷ A naba puwateremhe am dangay bademmaatare, hare keye taà am bere na.

¹⁸ Am hare ge keyire nanna waà, a ba Yusufa aà elvan ge itare: Iya keni aà wiwa lyawa atuge Dadaamiya. Maà wayakurwaya an shifaakure waà, naàwa nazu kwa de magana kure: ¹⁹ Maàki ba kwa emnde a jirire waà, yawanya pallaakure am dangay aàhuna, amaà kure emnde umele waà, dawanda naàza za aà dem mba, adaba anjwa waya am mbaakure. ²⁰ Ama waà, sey kwaà siya gaajiyaakure na kwa yanaa am mba na, geni yaà diyeddiye jiriraakure, a kedeka shifaakure keni. Daaci ta naba ekserhe.

²¹ Am dagavaatare waà, ta fantau ge tsaka elva, a ba itare: Una waà, baaka shaigaara dekideki aà janera ba haypa yaikke na ṅa guwaa an egdze a emmemiya na. Adaba ṅa nanna palasa na a maganaa nane, a ṅalaṅeru zevarzire, amaà

zanjeranvaareka ðekideki. Daaci kwaye palasa ñanna a eptsamiyar ge miya vatena. ²² A ba Rubain àà elvan ge itare : Aàbi ndza ya ndakundaha a ba iya magauka jeba haypa saksage na an egdzere, amaà cenakurka. Kwaye Dadaamiya anjwa àà ndavamiyu uzhaara vatena.

²³ Itare diyarka ðekideki ganakini anjwa àà cenancena Yusufa elva na taà anjwa àà tsakana itare na, adaba anjwa turjuman am dagavaatare. ²⁴ A eptsaterve iga Yusufa, a zlalehe ààzetare waà, a de kyuwa. Am igaara, a naba epts aàsezetare, a se mbedateru elvaara, a eksevaa pallaatare zharaara Simaun, a naba puwete zawa ate ñane àà ba ate icaatare, a beleme am dangay. ²⁵ A naba ndaase elvaara Yusufa, geni a varartereva naàza za am kayawahaatare, a puwaraterempuwa antara shunjuwahaatare am kayawahaatare, a varartereva antara kazlanja àà waya ge maga shulaatare an ñane. Ta magateraa una ñanna bademme. ²⁶ Mazlaara egdzar mamahaara ta puwete kazlanjaatare ate iga àà ezzenwahaatare, ba ezlzlalaatare.

²⁷ Magaamaga vayiya de tsekwartsekwa am tate umele maa, pallaatare a pelaa kayawaara, àà kata vante naàza za ge ezzenwaaara waà, a beya shunju àà nalkame na àà ba ate waara. ²⁸ A ba ñane àà elvan ge egdzar mamahaara : Shunju àà eptsarinaptsa nazaaruwa, nawa ñane ya beyanaa ate we àà kayawa. Maà a de ñezlaa ge ervaunjaatare waà, palle a nazu ta ndahana itare baaka. A ba itare: Aàzara kena naàzena anjwa àà magamita Dadaamiya na?

²⁹ Saraasa am lardaatare am Kanaana, ta tsakanse nazena a shatersha na bademme ge eddetare Yakubu. ³⁰ A ba itare taà elvan ge eddetare: Edda àà larde ñanna banjeranka elva a hairire ðekideki. A bantsa ñane ta belanera an bela ña kelaadaha, ña de zhara larde. ³¹ A ba ñere ñaà elvan ge ñane : ñere ña kelaadaha ka, ña ba emnde a jirire. ³² Ndza ña kelaawa ju buwa ate eddenere, pallaanere kedakeda, amaà gaajiyaanere waà, anjwa am mba antara eddenere am Kanaana. ³³ Amaà a ba zhel ñanna àà elvan ge ñere: Naàwa nazena ya de diyeddiye aàtekwa tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni: yawanya pallaakure aàzerwa aàhuna, emnde umelaakure waà, a daranda jahwana àà dem mba, adaba anjwa waya am mbaakure. ³⁴ Zlauzlala àà daà, amaà sawiyansa kudere kure na kwa yanaa am mba na. Yaà de diyeddiye àà ba ate una ñanna geni kwa emnde a jirire. Am iga a una ñanna, yaà de belakura egdze a emmekure na aàzerwa na, kwaà tsakalaakure am lardaaruwa ba seke una kwaà katana kure.

³⁵ Ta tsekwa kayawahaatare ate iga àà ezzenwaha waà, ta ber shunjuwahaatare bademme am kayawaha na. Itare, eddetare, bademme ta nanna shunjuwaha na. Bademmaatare ñateranja lyawa. ³⁶ Ba wera waara ge Yakubu eddetare, a ba ñane àà elvan ge itare : Aàzara kwa! Bademme kwaà kediyakada egdzara! Yusufa keni baaka, nawa Simaun keni saaka zlafe adaliye, kwaà kata daà Bainjamain adaliye? Una waà, zlazlada ba ge iya. ³⁷ A ba Ruubain àà elvan ge eddetare: Fiyemfa Bainjamain am erva ge iya. Ba maàki sanakanaaka waà, kwaye egdzaraaruwa buwa, cebateraceba am kelaara. ³⁸ Amaà a ba Yakubu: ðekideki àà ðabakurka egdzaaruwa mazlaara, adaba diyandiyaa baaka egdze a emmenaaara an shifa. Yaà zhara ba ñane ñanna mazlaara, maà de shansha lamare umele zlafe adaliye ate barama a shula waà, ya emgyegwe a zhele seke una telle ire, àà zliyaka ervaunje àà ba àà da faya emtu?

43

Ta dan estuwa Bainjamain á de katafke á Yusufa

¹ Waya ankwa á far he maga hakuma-aara am haha á Kanaana. ² Emnde á Yakubu zlaranaazle nalkame na ta de sana am Misera na catte. A ba eddetare: Sey ba kwá eptsá á dem Misera na, de shekwawamiyepshekwe naza za cekwa. ³ A ba Yahuuda:

Estuweka Edda. Zhel ñanna a ndañerndaha ba parakke, a ba ñane: A puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna mazle-aara, máki sakuriyanka egdze a emmekure na kwa yanaa am mba na. ⁴ Daaci máki ká yanya egdze a emmeñere na á zlala antara nere wá, ñá de shekwa naza za na adaliye. ⁵ Amá má ká ñelesa egdze a emmeñere ge zlala antara ñere wá, ñá gejeka sera á ñere mazle-aara. Adaba a ndahañera an shebeka zhel ñanna, amá ba parakke. A ba ñane, a puwameka ice-aaruwa ate kure mazle-aara má sakurka antara egdze a emmekure na am mba na.

⁶ A be Iserayiila á elvan ge itare: Labara ñemme kwa magite jeba una, há ni kwa naba banan ge zhel ñanna ganakini anjka egdze a emmekure umele am mba na?

⁷ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A ndavañerwa ñane elva-aha gergere ate ñere antara jeba á ñere. A ba ñane á elvan ge ñere: Anjkahe eddekure an shifa? Anjkahe egdze a emmekure umele am iga? Daaci ñere keni ña vante ba jawapa-aha á ndava-aha-aara. Tamañerka ñekideki watse á bañera sawansa egdze a emmekure ñanna.

⁸ A ba Yahuuda á elvan ge eddetare Iserayiila: Belitebela egdze ñanna ge iya, ñá tse kerde, ñá zlala kerde, máki ekka an ire á ña antara ñere ira eggye-aha á ña mi kata nja an shifa adaliye. ⁹ Eksanaarekse ya shafa á egdze qanna ate ire-aaruwa. Má sanaaka an ñane, se fanakemka am erva wá, a gevge haypa saksage ya guwa ya an ka. ¹⁰ Sane kwakya mi keñanaamiya. Ma andze keñaminaaka sarte wá, baaka shaige-aara ma ser buwa keni ma sañeraasa kina.

¹¹ A ba eddetare Iserayiila á elvan ge itare: Máki ba estuwa wá, shagera. Dawananda kashi-aha á larde á miya ge zhel ñanna, jawanmejahe kazlaña shagera shagera na baaka argina ñekideki am larde á miya na: egdze a kajiji antara navawe-aha na á se emtake na antara dagwala á naza se antara naza se yawe yawe-aara antara nama ira egdzar nafa emtake emtake na an ula shagera na, dawananda. ¹² Iyau, viyawanaaka shungu-aha na kwa beranaa am kayawa-aha á kure na. Una ñanna a viyaterare á ba an viya. eksawantekse shungu umele keni am erva. ¹³ Naba eksawanteksa egdze a emmekure, eptsauptsa ádeza zhel ñanna. ¹⁴ Dadaamiya na slekse ba ñane palle na, an sleksire-aara á de magana ba ñane slera-aara am ervaunñe á zhel ñanna, lauktu á de zakurvara ñane, á de puwakura egdzara mama-aha a kure, tara Bainjamain antara Simaun na kwa yanaa áhuwa na, naza-aaruwa ge iya wá, ba dey. Má banba ñane a jaruka egdzara ázeña, ba tá juka ñanna.

¹⁵ Daaci egdzara á Yukubu ta janme kazlaña-aha na, ta eksetaa shungu an saga antara egdze e emmetare Bainjamain, ta zlala an ñane á dem Misera, ta de katafke á Yusufu.

¹⁶ Yusufu ba a puweñe ice ate Balñjamain am dagave á egdzara mama-aha-ñara umele wá, á ba ñane á elvan ge male á emnde a slera-aara: Daterda emnde na á dem bere, de vaterteva slede, eksevaksu dabba palle ganvege naza ñale, magawanaamaga naza za an saga, watse emnde tá za ñafa ázerwa an vacatire. ¹⁷ Ane, a be zhel na, a daa emnde na suuwe á dem mba á Yusufu, a de vaterte slede, a magaa nazena a banna Yusufu na bademme.

¹⁸ Amá am sente na tá datera á dem mba á Yusufu na wá, bademme damda lyawa am vuwa-aatare. Adaba ta bamsa itare : Tá de damiya á dem bere adaba shungu na mi beranaa miya am kayawa-aha na. Tá de damiyere an ja am here, tá de magamiya palasa antara ba ezzenwa-aha á miya keni, watse baaka ura á sesse, tá de gamivege nave-aha-aatare vatena.

¹⁹ Adaba una ñanna, ta naba mbedanu elva-aatare ge male á slera á Yusufu na ate we á wakiya, ²⁰ a ba itare tá elvan ge ñane: Anjka elva á nere ámbarka á ña. Ñere na wá, werre keni ndza ña sawa, ña se shekwa naza za á ba áhuna. ²¹ Am eptsu á ñere á dá wá, ña de tsekwa am ekse umele ganjerarga vayiya wá, ma ware

á n̄ere keni a beye shun̄gu ate we á kayawa-aara, ba kelaa á shun̄gu á nalkame n̄anna baɗemme. Shun̄gu n̄anna an̄kwa san̄eransa ba n̄ere an sera á n̄ere. ²² Una n̄á shekwa naza za umele an n̄ane keni an̄kwa baɗemme. Una n̄anna najipu, ma a puwan̄ermaa ware shun̄gu n̄anna am kayawa-aha á n̄ere keni diyankerka.

²³ Male na a eptsateraa jawapa, a ba n̄ane á elvan ge itare: A wakurka lyawa dekidfeki, una n̄anna slera á Dadaamiya á kure. Dadaamiya á eddekure. A puwakurmaa ba n̄ane nalmane n̄anna am kayawa-aha á kure. Shun̄gu-aha á kure ndza samsa á sem erva-aaruwa. Daaci a sanse Simaun ásezetare, ²⁴ a daterhe á dem hude á há á Yusufa, a sateraa yawe ge bara sera-aha-aatare, a vaterte masa ge ezzen̄wa-aha-aatare. ²⁵ Itare ta tsatsaa kazlan̄a na ta sanaa kashi-aara ge Yusufa na, daaci tá an̄kwa ufa sa-aara an vacitire, aɗaba ta cenaa watse tá za ɗafa antara n̄ane.

²⁶ Saasa Yusufa, ta kezle ugje ákatafke-aara reppe, ta vante kashi á larde-aatare na. ²⁷ N̄ane keni a ndavateru lapiyire á vuwa-aatare antara lapiyire á eddetare. A ba n̄ane á elvan ge itare: Awara emgyegwe a eddekure na ndza kwa ndinda na? A be an̄kwa n̄ane? Zlaɓe á ba an shifa? ²⁸ Ta n̄wanante, a ba itare: Náve à n̄a edden̄ere ba lapilayye, zlaɓe á ba an shifa. Tá ambera á kezzlan ugje reppe am aha. ²⁹ A zharaterzhara Yusufa, a naa Bainjamain̄ egdze a emmen̄ara emmetare palle, a ndavateruhe, a ba n̄ane: Una gaaji á kure na ndza kwa biyaa elva-aara na emtu? A ba itare: Ba n̄ane. A ba n̄ene á elvan ge Bainjamain̄: A tsufaktsufa Dadaamiya, egdze-aaruwa. ³⁰ Ba a ndaase una n̄anna wá, antara ba zlala-aara, aɗaba an̄kwa á sawa yawe á kyuwa-aara, Zhagade-aara, a de kyuwa am bere-aara, aɗaba haraare tegava-aatare antara egdze a emmen̄ara n̄anna.

³¹ Am iga á una n̄anna, a baraa ice, a naba sessehe, a sherse ice, a ba nane á elvan ge emnde-aara: Vawan̄erteva naza za. ³² Saranmesa ɗafa wá, ta vante naza-aara ba n̄ane palle, egdzara mama-aha-nara keni tá an ire-aatare, emnde a Misera na ta se za ɗafa ázen̄ara na kenl tá an ire-aatare. Adaba emnde a Misera tá zeka ɗafa átirpalle antara emnde a Ibrahiima. Una harem ge itare.

³³ Egdzara mama-aha-n̄ara ge Yusufa ta n̄jehe an ɗabava an ɗabava ákatafke-aara. Ta fantau ate makaaji á eddetare, dete gaaji-aatare. Tá maga ba najipu-aara, tá ámbera á ndaha elva an ice am dagave-aatare. ³⁴ Yusufa a sateranhe ɗafa na ni an̄kwa á zena n̄ane á katafke-aara na ge egdzara mama-aha-n̄ara. Amá wá, yaikke ba una a vante ga Bainjamain̄ na arge una a vaterte ge egdzara mama-aha-n̄ara umele, naza-aatare na sey ilyeɓe-aara lauktu á hyephye seke naza á Bainjamain̄. Má a de semhe ge higa-aatare baɗemme wá, ba ka duhe. Ta sharhe zlaɓe adaliye, a jese an je am ne-aatare.

44

Kwap á Yusufa ta janaa an lipela

¹ A ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maganaa slera: Vaterteva nalkame ge dawale-aha na, a naatenaha kayawa-aha-aatare ba shagera má ba tá dzegwandzewa danada-aara. Shun̄gu-aha-aatare keni fateremfa am kayawa-aha aatare ate we-aara. ² Eksameksa kwap-aaruwa, kwap na ta janaa an lipela na, fananufe ge we á kayawa á gaaji-aatare na antara shun̄gu na a se shekwa nalkame an n̄ane baɗemme. Zhel na a magaternaahe á ba me una a bannaa Yusufa na.

³ Werawera ekse wá, ta naba vaterte baráma a dá ge egdzara á Yakubu, ta da-aatare an ezzen̄wa-aha-aatare. ⁴ Ba degashe-aatare am hude á ekse, zlarvaazlala ba cekwaan̄gudí wá, a ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maga slera am hude á ha-aara: Ezzlala watsewatse ɗabaterɗaba emnde na. Máki shakateraasha, bateranba wá, labara tá pela shagerire an shagerkire? ⁵ Naba ndaterndaha, labara kwa ilu kwap

á zanwa-aaruwa ta janaa an lipela, á sha duksa keni an ñane, á naha keni á ba an ñane? Maga á kure na wá, mandzawe jipu.

⁶ Zhagade ge male á emnde a slera-aara na, a de shateraahe, a tsakaterse elva ñanna. ⁷ A ba egdzara á Yakubu: Labara zlafe eddaye ká sanse jeba elva na am mbuwe? Ba ser palle keni slarka nave aha á na ñe maga jeba une degiya! ⁸ Nawa shungu na ña de beranea am kayawa-aha á ñere, sanjerakansa kwaye am Kanaana. A sawa estara zlafe na se ila lipela antara dindar am mba á zanwe á ña? ⁹ Kwaye kazlaña á ñere, naba eppakya. Eddawna ka shaa duksa á kure am kazlaña-aara, njeka an shifa ðekideki, ñere emnde umele keni ganervege nave-aha á ña. ¹⁰ Shagera, a bá maie na, amá wá, sey ba eddawna má ya ber duksa ñanna am kazlaña-aara una á gev nave-aaruwa. Kure emnde umele wá, á shakuraaka ðekideki.

¹¹ Kertenj tsekwarnatsekwa kayawa-aha-aatare á dem aha, ma ware keni a werante naza-aara. ¹² Male na a fantau ge pakya kazlaña-aatare, a fantau ate makaaji-aatare dete gaaji. A shaa kwap á zanwe-aara am kazlana á Bainjamainj. ¹³ Ge jaterja emtanjire wá, ta tataa nanjyuwe ate vuwa-aatare bademme. Daaci ta naba eptsa á sem huðe á ekse an nalkame na ate iga á ezzenjwa-aha bademme.

¹⁴ Yahuuda antara egdzara mama-aha-ñara ta se demhe am huðe á há á Yusufa, ta se ber nane keni zlafe zlalaaka. Reppe ta kezzlan ugje am aha ákatafke-aara. ¹⁵ A ba Yusufa á elvan ge itare: Slera á kure una ka? Diyaweddiye ganakini iya kwá anjwa á zharizhara na wá, ya ura an diya. Ya an hakuma ge dise nazena ni a de magava bademme.

¹⁶ A ñwaname ge Yahuuda, a ba ñane á elvan ge ñane: Baaka nazu njá ndahana ñere ámbarka á ña. Njá ndaha tara uwe antara uwe? Nja ndaha uwe geni njá sha jirire an ñane na? Njere, ña emnde a haypa, a ñalesaa ba Dadaamiya an ire-aara kaypa á nave-aha á ña. Eddawna ta ber duksa á ña am kazlaña aara na, antara ñere bademme, ña ba nave-aha á ña ámbarka á ña. ¹⁷ Lálálá, estuweka, a ba Yusufa, ba eddawna ta ber kwap-aaruwa am kazlaña-aara na wá, á gevge ba ñane nave aaruwa. Amá kure emnde umele wá, á shakuraka, zlauzlala á dá, ádeza eddekure an hairire.

Yahuuda a yan estuwa shifa-aara adaba Bainjamainj

¹⁸ Daaci Yahuuda a naba ganaptehe ge Yusufa, a ba ñane á elvan ge ñana: Tasle á ña ámbarka á ña, nave á ña á shansha baráma ge ndakse elva-aara pane emtu? Adaba ekka kwa ba kalkale antara Firawna. Tasle á ña, a janjka ervaunje. ¹⁹ Ambarka á ña ndza ka ndavaterwa ba ka kahe ge nave-aha á ña, a ba ka a elvan ge itare: Anjwahe eddekure, bi egdze a emmekure umele am mba? ²⁰ Nja eptsakaa jawapa, a ba ñere anjwa emgyegwe a eddenjere antara kuderenjere a yanaa am emgyegwire, ndza ta buwa ate emmetare amá kedakeda maleñara, a yaa ba ñane pane, wayaawaya eddenjara jipu

²¹ Ambarka á ña, a ba ka á elvan ge nave-aha á ña: Sawiyansa egdze a emmekure ñanna yá se nanaana an ice-aaruwa. ²² Abi ndza ña ndakndaha sera-aara ámbarka á ña, geni egdze ñanna wá, tá pakyaveka an eddenjara. Má de baaka ñane wá, á dedde shifa am eddenjara. ²³ Amá a ba ka á elvan ge nave-aha á ña: Máki sakuremka an kuderekure ñanna wá, a puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna. ²⁴ Danjeraada maa, ña de mbedanu elva á ña na ge eddenjere ambarka á ña. ²⁵ Á ba eddenjere : Eptsauptsa zlafe adaliye á dem Misera, de shekwawamiyepshekwe nalkame cekwaanjudi. ²⁶ A ba ñere njá elvan ge eddenjere: Martapa a ñere he? Máki njá duwa antara kuderenjere Bainjamainj wá, una njá duwa. Adaba máki danjeranka kuderenjere na wá, njá dzegwanka de katafke á zhel ñanna ðekideki. ²⁷ A ba nave á ña eddenjere á elvan ge ñere: Ba kure keni diyakurdiya ya shaa ba egdzara buwa an mukse-aaruwa. ²⁸ Pane á egdzara ñanna a keda warre. Ya tamaa a jaa ba

naza á kaamba adaba sem vaatena puwanteka ice-aaruwa at nane. ²⁹ Kina máki zlalakurzlala zlafe adaliye an egdze a emmenjara na, máki de shansha zlafe adaliye lamare umele wá, á de jija ervaunde á ba a da faya, adaba ganevge emgyegwe a zhele, zlauzle ndzedá-aaruwa. ³⁰ Daci kina na ámbarka á na wá, yá dzegwanka eptsá ádeza waladí á na edderwa, má baaka egdze na am dagave á nere. Adaba edderwa wayaawaya jipu an egdze na, baaka pakyava-aatare dekideki. ³¹ Máki danjaraada ni náńka egdze na am dagave á nare wá, ba lette shifa am nane. Máki de gevge estuwa, ba nere nave-aha na ka emtu na ja edenjere á ba á da faya an ervaunde, emgyegwe a zhele telle ire? ³² Ambarka á na, iya wá, yananya ya shifa-aaruwa adaba egdze na. Asawa am mba, a ba iya yá elvan ge edderwa: Máki sanakanaaka egdze na wá, daaci haypa yaikke ya guwaa an ka, haypa saksage ká yiyarka dekideki. ³³ Adaba una njanna, tasle á na, belanaabela egdze na a zlarzlala á dá antara egdzara mama-aha-aaruwa, Nawa iya givege nave á na am keIa-aara. ³⁴ Yá dá ni, yá yá egdze na am iga? Yá de duwa estara á de katafke á edderwa? A nananka an ice-aaruwa dekideki palasa na ni á de magana edderwa na.

45

Yusufa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-nara

¹ Am iga á una njanna maa, nja á emnde na ta jantaave ge nane na, aley Yusufa dzegwanka na ervaunde-aara. A kante kwara, a ba nane: A dardede emnde bademme á degashe. Ba palle ura jauka ázenjara am sarte na ni anjka á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-nara na. ² Emtsaade wá, a fantau ge kyuwa á ba an ka kwara, haa cenarancena emnde a Misera. Dete ba emnde a há á Firawna keni cenarancena una.

³ Daaci a ba nane á elvan ge egdzara mama-aha-nara: Degiye una ba iya Yusufa. Zlafe anjka edderwa an shifa? Palle á ura dzegwandzegwa eptsanaa jawapa baaka am egdzara mama-aha-nara na. Adaba bademme-aatare tá anjka á gyagya ba seke maagara á katafke-aara.

⁴ A ba nane á elvan ge itare: Gawaptega ásezerwa! Ta ganaptehe. A be nane á elvan ge itare: Ba iya una ya Yusufa, egdze a emmekure na ni kwa naba veluhe á dem Misera na. ⁵ Amá kina wá, a wesheka ire á kure, hyawanaaka lyuwa ge ire á kure geni na magan ge uwe una. Duksa nanna wá, a siyaa ba Dadaamiya ásehuna zunjwe arge kure, geni yá lyelya shifa á kure. ⁶ Kina magaamaga yawe buwa waya am larde, amá a yaa yawe ilyebe zlafe adaliya baaka herda, baaka duksa na ni tá de sana emnde á sem mba. ⁷ Dadaamiya a bela iya zunjwe ákatafke á kure á sem larde na wá. ba geni a lyelye shifa á kure, a zluka wulfe á kure ba dekideki am duniya na. Lyakurselye an tsaka ire. ⁸ Duksa palle wá, kwa beliyaa kure ka asehuna, amá á beliyaa ba Dadaamiya an ire-aara. A give male yaikke an tsaka ire am kwara á Firawna bademme. Há á Firawna antara haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa. ⁹ Kina wá, eptsaweptsá watsewatse á dá, de ndawanndaha ge edderwa: a ba egdze á na Yusufa wá, Dadaamiya givege ura yaikke, haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa, sawa ásezerwa, shekwaaka dekldeki. ¹⁰ Nawa kwá se nja ba herzhe an iya am haha á Gausan antara egdzara á na antara eggye-aha á na, kyawe-aha á na, nawe-aha á na, badamme a nazena am rezege á na. ¹¹ Yá se geleka ba iya, adaba zlafe waya a yaa yawe ilyebe. Yá se vakte naza za á na antara hufe á na bademme antara ba dabba-aha á kure keni bademme.

¹² A farhe zlafe adaliye, a be nane á elvan ge itare: Abi kwá anjka á nanna ba kure keni an ice á kure? Baaka deme seke ekka Bainjamaij. Kina wá, diyakureddiye geni iya Yusufa una yá anjka ndakur elva na. ¹³ Zlauzlala kwa mazle-aara, de ndawanndaha ge edda njahire na ni ya shanaa iya am haha á Misera bademme na.

Tsakawansetseke nazena ni kwa nanaa kure am nja-aaruwa bademme. Sawiyansa irice-aara ásehuna shekwawaaka dekodeki.

¹⁴ Am iga a una ñanna, takwalle a ñañem Bainjamain am uksuwe, bukerde—aatare farantaufe ge kyuwa. ¹⁵ Zlaruzle antara Bainjamain, a fantau ge ñaña egdzara mama-aha-ñara umele á dem uksuwe ma ware-aazare keni, ámbera á kyuwa. Lauktu egdzara mama-aha-ñara na sharansha ndzedá ge ndaha elva antara ñane.

¹⁶ Daaci daada Iabare ñanna á dem huđe á há á Firawna, ta anƙwa á enndaha emnde bademme geni saremmsa egdzara mama-aha-ñara ge Yusufu, tá anƙwa am ekse na. Lyavaalya ervaunde á Firawna elva ñanna antara nakwa-aha-aara keni bademme. ¹⁷ A dante Yusufu, a ba ñane á elvan ge ñane: Ndaterndaha ge egdzara mama-aha a ña na wá, a halarantehala nalkame ate iga á ezzenwa-ana-aatare, a eptsareptsá á dem larde-aamra am Kanaana. ¹⁸ Eptsá-aatare á dem Kanaana wá, ba ge de sa eddetare anlara há-aatare bademme. Asarsawa ásezerwa áhuna. Asarsawa, yá se vaterte sleđe na ni baaka argina deƙideƙi am haha á Misera bademme na, tá se zana itare nampire á haha na, una shagera-aara ba jipu na. ¹⁹ Ndaterndaha zlađe adaliye elva na: Ya ndasaa iya, vanartereva baráma, geni a halarantehala darkwa-aha am Misera áhuna ge sá ñwasha-aha-aatare antara egdzara-aatare ira eddetare am huđe-aara, a sarsawa bademme. ²⁰ A waterka kazlaña-aatare deƙideƙi am ice. Adaba tá se ber umele jauje ba ge una ñanna am Misera ahuna. ²¹ Ane, a ba egdzara á Iserayiila, ta eksarhe maga nazena ta ndaternda na.

Yusufu a naba vaterte darkwa-aha á teƙana belsa ate una a ndahana Firawna, a vaterte antara naza la na tá maga shula an ñane. ²² Yusufu a vaterte amara zane-aha palpale ge egdzara mama-aha-ñara ge mbađese vuwa an ñane. Amá ge Bainjamain wá, a vante amara gursa dermeke keye, ámasla an zane-aha ilyebe. ²³ Kazlaña na a vaterte, ta danan ge eddeñara kenu ge ire aara: a velaanante bidale á ezzenwa kelaawa ge eddeñara, ezzenwa-aha ñanna bademme tá á ba an duksa ate iga, kazlaña ñgelaama ñgelaama na am Misera na antara úmá ezzenwa kelaawa tá an naza za ate iga: nalkame, depain antara jeba a naza za-aha umele gergere ge shula á eddeñara má watse á kezzla na. ²⁴ Am iga a una ñanna, a vaterte baráma a dá ge egdzara mama-aha-ñara. Amá a faer magiya, a ba ñane á elvan ge itare: Dagalauka degiya ate baráma!

²⁵ Daaci ba tse-aatare ge egdzara á Yakubu am Misera na, ta da-aatare ádeza eddetare am larde á Kanaana. ²⁶ Ba daada-aatare wá, a ba itare tá elvan ge eddetare: Anƙwa Yusufu á ba an shifa-aara. Baira male yaikke ba ñane am larde a Misera bademme. Amá ba seke tá ndaha elva keni diyaaka eddetare na, adaba fetarka an itare. ²⁷ Egdzara-aara na ta tsakanse eiva-aha á Yusufu bademme, a nanhe an ice-aara darkwa-aha na á teƙana belsa, a belanaa Yusufu ge da ñane am huđe-aara na, lauktu a fetuwa am una ñanna maga slera am eddetare. ²⁸ A naba kame kwara Iserayiila, a ba ñane: Hyaahyawa! Fawarka elva umele mazle-aara, an shifa Yusufu-aaruwa. Sey yá duwa, yá de puwetepuwe ice-aawwa ate nane lauktu yá emtsa.

46

A kezlese estuwa Yakubu antara emnde-aara bademme á dem Misera

¹ A naba kezzla Iserayiila an nazena am rezega-aara bademme. De tsekwaatsekwa am ekse á Birsaba maa, a vante sadake á dabba ge Dadaamiya á eddeñara Isiyaaku.

² Dadaamiya a naba ndahan elva an vayiya nanna am shene. A naba eddaha: Yakubu, Yakubu. A ñutehe: Na am á bina. ³ A be Dadaamuya á elvan ge ñane: Ba iya Dadaamiya, Dadaamiya na a dabanana eddeña na. A wañka lyawa deƙideƙi ge dem Misera. Adaba yá de yáterteya emnde á ña áhuwa, tá de gev nalga yaikke. ⁴ Yá daka ba iya an ire-aaruwa á dem Misera, watse yá saterasa zlađe adaliye emnde á

ṅa á sem tata na. Má watse zlauzle hairire á ṅa maa, á de hedakanuwa Yusufa an erva-aara ice á ṅa.

⁵ Daaci a naba tsa Yakubu am Birsaba, Iserayiila keni ba ṅane. Egdzara-aara ta eksame ṅane antara egdzara-aatare antara ṅwasha-aha-aatare, ta halateraa am darkwa-aha na á tedana belsa a vatertaa Firawna ge datera am huḍe-aara na. ⁶ A naba kezzla Yakubu antara emnde-aara baḍemme á dem Misera. Dabba-aha-aatare antara nalmane-aatare umele na ta ganaa am haha á Kanaana baḍemme. ⁷ A kez! ese estuwa Yakubu á dem Misera antara emnde-aara baḍemme, egdzara-aara zaala antara ṅwasha Ira eggye-aha-ṅara baḍemme.

⁸ Nawa zhera á egdzara á Iserayiila na ta sem Misera, amaana Yakubu an egdzara-aara: Egdze a walire á Yakubu wá, Ruubain.

⁹ Nawa egdzara á Ruubain: Hanauk, Fallu, Haisrunu ira Karmi.

¹⁰ Nawa Simaun amara egdzara-aara : Yainuyail, Yamain, Auhada, Yakin. Jaukar ira Sawulu. Sawulu wá, a yanaa an egdze á emnde a Kanaana.

¹¹ Nawa una Laiwi antara egdzara-aara: Gairsaun, Kahat ira Mairari.

¹² Nawa una Yahuuda antara egdzara-aara: tara Air antara Aunan antara Saila amara Farais ira Jara. Amá tara Air antara Aunan wá, ta matsaa am haha á Kanaana. Farais ṅane ndza an egdzara buwa, tara Haisruna an Hamul.

¹³ Nawa una Isakar antara egdzara-aara: Taula, Puwa, Yauba ira Simraun.

¹⁴ Nawa Jabulaun amara egdzara-aara: Sairait antara Ailaun ira Yaklaiyail.

¹⁵ Kwaye ṅane egdzara á Yakubu na a yanaa an Lee'a am Paddan-Aram. Anḵwa zlaḅe egdze a emmetare mukse, zhera-aara Dina. Emnde á Yakubu na a yateraa an Lee'a baḍemme, a magaa kulkeye ju keye.

¹⁶ Nawa emnde na keni tara Gada antara egdzara-aara: Tara Jaiflyaun antara Haggi amara Suni antara Aisbaun antara Airi amara Araudi ira Arah.

¹⁷ Nawa Asair amara egdzara-aara: Yimna, Yisuwa, Yisuwi, Bairiya ira Sairak egdze a emmetare mukse. Iyau, Bairiya a ye Baibair antara Malkiyail. ¹⁸ Kwaya ṅane egdzara á Yakubu na a yanaa an Jilpa, kwatena na a vantaa Laban ge egdze-aara Lee'a. itare keni ta kelaawa ju unḵwahe.

¹⁹ Rahiilu mukse á Yakubu, ṅane keni a yayan egdzara buwa, tara Yusufa antara Bainjamainṅ. ²⁰ Yusufa a ye tara Manasa amara Afrayim. A yateraa am haha á Misera, an mukse-aara Asnat, egdze á Pautifaira liman am Aun.

²¹ Nawa una keni Bainjamainṅ antara egdzara-aara: Baila, Baikair, Asbail, Gaira, Na'aman, Aiki, Raus, Muppim ira Arda. ²² Kwaya ṅane egdzara á Yakubu na a yanaa an Rahiilu, ta kelaawa ju ufade.

²³ Tara Dan, tá an egdzeaara Husim.

²⁴ Nawa Naiftalim antara egdzara-aara: Yaksayail antara Yaijair ira Silaim. ²⁵ Kwaye ṅane egdzara á Yakubu na a yanaa an Bilha, kwatena na a vantaa Laban ge egdze-aara Rahiilu, ta vuye.

²⁶ Emnde á Yakubu na ta sem Misera baḍemme, ta kul unḵwahe ju unḵwahe, baaka ṅwasha-aha á egdzara-aara am huḍe-aara. ²⁷ Iyau, antara egdzara á Yusufa buwa na a de yateraa am Misera na maa, emnde á Yakubu baḍemme ta magaa kul vuye am haha á Misera.

²⁸ Am sarte na zlaḅe tá duwa maa, Yakubu a naba bela Yahuuda ákatafke-aara, a belanaa ádeza Yusufa geni a se yainuye am kwara á Gausan. De tsekwaatsekwa Yakubu am tate ṅanna antara emnde-aara baḍemme. ²⁹ Yusufa keni a naba duhe á de yainu ge eddenjara am Gausan na, an darkwa-aara á tedana belsa. Má a de puwete ice ate eddenjara wá, ázarekwa! Takwalle a takwalem eddenjara na am uksuwe, á kyuwa an yawe á kyuwa na wá, ba ka ḍuhe, haa a shekwahe. ³⁰ Ba wera we-aara

ge Iserayiila, a ba ɲane á elvan ge Yusufa: Kina wá, ma emtsanemtsa keni ba zlauzle mazle-aara, adaba zlaɓe ká anƙwa an shifa, ya nakna an ice-aaruwa.

³¹ Am iga á una ɲanna baɗemme maa, a ba Yusufa á elvan ge egdzara mama-aha-ɲara antara huɗe á há â eddeɲara, a ba ɲane á elvan ge itare baɗemme-aatare: Kina wá, yá de mbedanumbede ge Firawna, a ba iya á elvan ge ɲane: Egdzara mama-aha-aaruwa antara huɗe á há á edderwa na ndza tá am haha á Kanaana na baɗemme saremsa ásezerwa. ³² Yá de ndandaha antara slera á kure baɗemme, geni kwa emnde a gela dabba-aha, sakuremsa antara dabba-aha á kure baɗemme, nawe-aha, kyawe-aha, essla-aha antara nalmane á kure umele, sakuremsa an kazlaɲa á kure baɗemme. ³³ Máki a dakurdaha Firawna. a ndavakuruhe, ázara slera á kure wá, ³⁴ bawananba a ba kure: Ambarka á ɲa, nave-aha á ɲa ta emnde a gela dabba-aha. Kwaye am egdzarire sem vatena slera á ɲere ba piya, ɲá anƙwa á maga ba slera á eggye-aha ɲere. Estuwa wá, watse tá vakurte kwara á Gausan ge sle|ɗe á nja á kure. Adaba emnde a Misera tá higarka ge emnde a gela dabba-aha, ma nawe-aha, ma kyawe-aha keni.

47

¹ Daaci ba zlala-aara ge Yusufa na ádeza Firawna, a danaa labare, a ba ɲane: Ambarka á ɲa, degiya saremsa tara edderwa antara egdzara mama-aha-aaruwa baɗemme. Saremsa antara nawe-aha-aatare, kyawe-aha-aatare, esla-aha-aatare antara nalmane-aha-aatare umele baɗemme, saremsa á sawa am haha á Kanaana. Nawa ta tsekwa am kwara á Gausan.

² Daaci a daa emnde ilyeɓe am egdzara mama-aha-ɲara na á de katafke á Firawna. ³ Firawna a ndavateru elva ge egdzara mama-aha-ɲara ge Yusufa na, a ba ɲane: Azara slera á kure? Ta eptsanaa jawapa. a ba itare: ɲa emnde a piya ámbarka á ɲa. ɲá anƙwa á maga ba slera á eggye-aha á ɲere. ⁴ A ba itare zlaɓe adaliye tá elvan ge Firawna: Anƙwa waya yaikke an tsaka ire am Kanaana ámbarka á ɲa. Ba tate á piya dabba-aha keni tá shanka nave-aha á ɲa mazle-aara. Adaba una ɲanna nawa saɲeremsa, ɲa wayve-aha am iarde á ɲa. Ká yanerya emtu ámbarka ɲa njinja am Gausan?

⁵ A ba Firawna á elvan ge Yusufa: Samsa eddeɲa na ni a yakaa ba ɲane na antara egdzara mama-aha a ɲa asetevge ekka. ⁶ Kwaye Iarde á Misera baɗemme á katafke á ɲa, zharaternaazhara sleɗe ɲgelaama na baaka argena ɗekideki na, njatersaanja am huɗe-aara. Tá naba njiinja am Gausan ɲanna keni baaka lambe-aarare. Ma tá anƙwa emnde na diyardrya slera ɲanna be shagera am dagave-aatare maa, ká naba gatervege male-aha arge sum-aha-aaruwa baɗemme.

⁷ Am iga a una ɲanna maa, Yusufa a daa eddeɲara keni á de katafke á Firawna, a de marananhe. Yakubu a gar barka ge sleksu Firawna. ⁸ Firawna a ndavanu ge Yakubu: Yawe á ɲa wanyara kina baɗemme? ⁹ Yakubu a eptsanaa jawapa, a ba ɲane: Yawe-aaruwa dermeke an kulkeye, ya ba seke wayve am duniya na. Ya nanna zlada-aha gergere am nja-aaruwa baɗemme Aley keni iva-aaruwa kwakya ba naza eggye-aha-aaruwa zlaɓe adaliye. ¹⁰ Daaci Yakubu a gan barka zlaɓe adaliye ge Firawna, lauktu a sessehe ázeɲara.

¹¹ Daaci Yusufa a de vaterte sleɗe ge rara eddeɲara antara egdzara mama-aha-ɲara. A de vaterte sleɗe na ni baaka argena ɗekideki na am haha á Misera baɗemme, ba seke una a ndahanaa Firawna. Kwara ɲanna Ramsais, sleɗe-aatare una ɲanna.

¹² Yusufa a vante zlaɓe adaliye ge eddeɲata antara egdzara mama-aha-ɲara nazu ta ezza. A vaterte ate keziakula á emnde-aha-aatare, ba kelaa nazu á fa erva am mbuwe na.

A kwuranaa estuwa Yusufa larde a Misera

¹³ Waya na, yaikke an ndzedaãara. Baaka naza za ðekidëki am duniya, emnde a Misera antara emnde a Kanaana bademme tá ankwá á maga ba palasa ge waya. ¹⁴ Shungu na ndza am erva á emnde Misera antara emnde a Kanaana bademme damda am erva á Yusufa, shakwarepshakwe nalkame an ñane. Ñane keni maa, a daa shungu na á dem mba á Firawna.

¹⁵ Am zlauzle shungu am erva á emnde bademme am Kanaana antara am Misera, ta naba sawa emnde a Misera á se katafke á Yusufa, a ba itare tá elvan ge nane: A wanjera waya. Ba ká zharanjerzhara ñá emtsa adaba baaka shungu á ñere emtu?

¹⁶ A ba Yusufa á elvan ge itare: Má baaka shungu, sawansa dabba-aha á kure lauktu yá vakurte nalkame. Sawansa dabba-aha á kure kwa mbedana an ñane. ¹⁷ Daaci ta fantau ge hala dabba-aha á sawa. Belsa-aha, ezzenwa-aha, esla-aha, kyawe-aha antara nawe-aha bademme tá ankwá á sanansa ge Yusufa na. Ate iva ñanna wá, ta iva, á za ðafa á ba an dabba-aha-aatare.

¹⁸ Ta yivetehe, saliye á shifa-aara keni ta sawhe zlaube adaliye áseza Yusufa, a ba itare tá elvan ge ñane: Ambarka á ña, ba ka keni diyakdiya shungu á ñere baaka, kwaye ba dabba-aha á ñere keni baaka zlauzle gevge atuge ekka. Baaka duksa na ñá sawa an ñane mazla-aara, máki vuwa á ñere ka. A yanerar ba fahe antara vuwa a ñere kina. ¹⁹ Ha! kwá zharanjera á ba an ice á ñá emtsemtsa ge waya, fahe-aha a ñere á de gev kaamba ba dey emtu ambarka á ña? Naba vawanjerteva naza za, shekwawanjershekwe ñere antara fahe-aha á ñere bademme, ñá gevge nave-ah á Firawna. Naba vawanjerteva wulfe, geni ñá shansha nazu ñá ñá shifa á ñere an ñane, fahe-aha á ñere keni kedaaka.

²⁰ Daaci Yusufa a shekwanve haha á Misera bademme ge sleksu Firawna, adaba waya ñanna jauje ge ndzedá á emnde bademme. Emnde a Misera bademme valaruvala fahe-aha-aatare. A magava estuwa, lauktu haha á Misera bademme a gev ba naza á Firawna halal. ²¹ A gaterve estuwa Yusufa emnde a Misera bademme nave-aha á Firawna, an tate pane ka. ²² Sey ba fahe á liman-aha palle una shekwaaka, adaba ankwá shairiya a puwetaa Firawna ate fahe á liman-aha. Daaci ta zanaa ba itare fahe-aha-aatare na a vatertaa Firawna, itare wá, velarka fahe-aha-aatare dekideki.

²³ A be Yusufa á elvan ge emnde bademme: Kina wá, shekwanakurepshekwe. Kure ire á kure antara fahe-aha á kure kwá atuge Firawna. Nawa yá vakurte wulfe, de jauja am fahe-aha á kure bademme. ²⁴ Amá am ice duksa ma gyegakuragyega wá, am duksa ilyebe, ilyabire na wá, kwá vante ge Firawna. Ufade na wá, una ñanna naza á kure. Wulfe á kure watse kwa jana am shifa antara naza za á kure antara egdzara á kure ira emnde na tá am huðe á há a kure bademme.

²⁵ Tá ñwanante ge emnde bademme, a ba itare: Hyahya ndzedá á kure ámbarka á na, lyakuranjeraalya. Ura-ara keni ká fanjerwa ba ka tsawe hyema wá, eksanjerarekse ña nave-aha á Firawna.

²⁶ Daaci Yusufa a naba tsaa shairiya ge larde á Misera bademme, a ba shairiya ñanna: Am duksa ilyebe ilyebire naza á Firawna. Sem vatena keni ta tsaa á ba ate una ñanna. Sey ba fahe á liman-aha palle una gevka atuge Firawna na.

Namaana na a vantaa Yakubu ge Yusufa

²⁷ Daaci njarinja Iserayiila-aha am haha á Misera, am kwara á Gausan. Sharansha slede-aatare, tá ankwá á huya á ba an ndzeda, yanrteye jipu. ²⁸ Yawe á Yakubu am Misera, yawe kelaawa ju vuye. Am lauktu na a emtsa Yakubu wá, iva-aara deremke an ku! ufaddë ju vuye.

²⁹ Am sarte na diyeddiye Yakubu am vuwa geni herzhe emtsa-aara, a naba ðante egdza-aara Yusufa, a ba ñane á elvan ge ñane: Má ba jirire hayakihaya wá, magiyanmaga shaigerire antara jirire, hefika am Misera áhuna ðekidëkki. Nawa

fiyemfa erva á ña am dagave á sera-aha-aaruwa, ziyuze wada, ³⁰ ma emtsanemtsa eksiteksa yaka am Misera áhuna, de zlaviyazlava am irekhya á eggye-aha-aaruwa. A eptsanaa jawapa Yusufa, a ba ñane: Yá de magan ba seke una ka binaa ka na edda. ³¹ A ba Yakubu: Sey má zakiyuze wada. A naba zanu wada na Yusufa.

Am iga a una ñanna maa, Iserayiila a naba gaavehe ate ire á egdera-aara, ankwa á slafa we-aara.

48

Yakubu a gaterar barka ge tara Aifrayim antara Manassa

¹ Am iga á una ñanna wá, ta danaa labare ge Yusufa, geni lapika eddenjara. Yusufa keni a eksetaa egdzara-aara buwa, tara Aifrayim antara Manassa, ta duwa kerde. ² Ta de mbedfanuhe ge Yakubu geni samsa egdze a ña Yusufa, anjwa ágashe a sawa ásezeña. A naba magaa dzañdzañire, zlahhe a tsetehe, a njehe ate egdera-aara.

³ Damda Yusufa maa, a ba Yakubu á elvan ge ñane: Dadaamiya Slekse a naba mariya ire-aara ge iya am Luus am haha á Kanaana, a giyar barka. ⁴ A ba ñane á elvan ge iya: Yá gakvege ura kwakya jeba-aara jipu, haha na keni yá de vaterte ge emnde á ña, á de gev naza-aatare dem ba ge dekidefeki.

⁵ Daaci a ba ñane zlahe adaliye á elvan ge Yusufa: Egdzara á ña buwa na ka yateraa am haha á Misera áhuna, tara Aifrayim antara Manassa, ba lauktu yá semsa ya ásezeña keni itare tá an ya na wá, itare ta ba kalkale antara Ruubain antara Simaun-aaruwa. ⁶ Amá emnde na ka yateraa am iga-atere na wá, emnde ñanna wá, egdzara á ña. Tá an dza warata-aatare adaba emnde buwa na. ⁷ Adaba am sarte na ya átira sa am Paddan-Aram, a yanjerar ba cekwaangudi herzhanjerameherzhe Aifrata wá, a naba emtsiyarhe ge Rahiilu emmeña. Daaci ya naba hedehe emmeña am baráma Aifrata ñanna, am haha á Kanaana. Aifrata ñanna wá, tá dáhana an Baytilaama kina.

⁸ A ba am sane ñanna maa, Iserayiila a naa egdzara á Yusufa, a ba ñane: Una mu egdzara á ware? ⁹ Yusufa a ñwanáne ge eddenjara, a ba ñane: Egdzara-aaruwa na a vitaa Dadaamiya am Mtsera áhuna. A be eddenjara: Satersa áse katafke-aaruwa, yá gaterar barka.

¹⁰ Am sane ñanna, Iserayiila gevge emgyegwe an tsaka ire, gulaagula ndzedá á ice-aara jipu, á nanka ngelaama. Daaci Yusufa a daterhe egdzara-aara na ádekatefke-aara, a halateremhe am huviye, a ñateraahe takwalle. ¹¹ Daaci a ba ñane á elvan ge Yusufa: Ndza a tamanaa ware ganakini watse yá puwete ice-aaruwa ate ka mazle-aara. Amá vatena na wá, a naba jamimehe zlahe adaliye ge Dadaamiya antara ba egdzara á ña keni ya natema.

¹² Daaci Yusufa a tsekwaterahe egdzara-aara na ate sera-aha a eddenjara na, a kesle ugje am haha, wafke-aara ba teppe ate haha. ¹³ Am iga a una ñanna maa, a halaterte ge Yusufa egdzara na bukerde-aatare ákatafke á Iserayiila. Aifrayim a eksanaa an nadafa-aara am nazlaba á Iserayiila, Manassa a eksanaa an nazlaba-aara am nadafa á Iserayiila. A gante egdzara na ádezeñara. ¹⁴ Iserayiila a pelese erva á nadafa-aara a fanem am ire ge Aifrayim, amá wá, kudere nane. Nazlaba-aara keni a fanem am ire ge Manassa. diyaadiya tsa geni male ba ñane. ¹⁵ Daaci a fantau ge gan barka-aara ge Yusufa, a ba ñane: Yá anjwa á ñala Dadaamiya na ndza tá ákatafke-aara tara eggyerwa Ibrahiima antara edderwa Isiyaaku, Dadaamiya na ni a tsufete shifa-aaruwa sem vatena na, ¹⁶ antara Malika na a tsufite am emtanjire bademme na, geni a gaterar barka ge egdzara na. Adaba barka-aatare, a kedeka zhera-aaruwa antara zhera á eggyerwa Ibrahiima ira zhera á edderwa Isiyaaku. A yaiterteya Dadaamiya, a hyairemhye am larde bademme.

¹⁷ Am sarte na Yusufu a naa eddenjara a fanem nadafa-aara am ire ge Aifrayim nane higaaka dekideki. A de nna erva á eddenjara na ganakini a janaaja am ire ge Aifrayim na, á fanemfa am ire ge Manassa. ¹⁸ A ba nane á elvan ge eddenjara: Estuwa ka edda! Nawa male una, fanemfa nadafa á nna am ire ge nane. ¹⁹ Amá a naba kwalefhe ge eddenjara, a be nane á elvan ge nane: Diyandiya egdze-aaruwa, diyandiya bademme. Nane keni watse á de gev ura male, á de gev eddarge nalga yaikke. Amá wá, á de januje kuderenjara. A de januje kuderenjara an yaikkire, nane á de gev eddarge nalga-aha kwakya.

²⁰ Vacite nanna a gaterar barka, a ba nane am e!va-aara: IserayiiIa-aha bademme tá de ga barka an zhera á nna. Ta de ba: A gagvege Dadaamiya sake tara Aifrayim antara Manassa. A ganve estuwa Aifrayim male arge Manassa.

²¹ Am iga a una nanna maa, a ba nane á elvan ge Yusufu: naza-aaruwa zlauzle mazle-aara, yá de haraaka kwakya. Amá a tsufakurtsa Dadaamiya, a eptsakuraptsa zlahe adaliya á dem haha á eggye-aha á kure. ²² Am haha nanna wá, ya vakte kwara á Sikaim ge ekka. Una nanna tá shanka egdzara mama-aha á nna umele. Baaka arge tate nanna dekideki am haha nanna bademme. Ndza ya liyianaa am erva á Amauri-aha an katsakar amara gurma-aaruwa.

49

Yakubu ankwa á gaterar barka ge egdzara-aura kelaawa ju buwa

¹ Yakubu a detaa egdzara-aara bademme, a ba nane á elvan ge itare: Sawmbare bademme jawammeje ázerwa, Nawa yá balakurse nazu watse á magava ate kure á katafke. ² Jawammeje, cenaucena nazu yá bakuma ya ba shagera, kwa egdzara-aaruwa ya Yakubu. Cenaucena nazu yá ndakura ya, ya eddekure Iserayiila:

³ Ekka Ruubain wá, ka makaji-aaruwa, ka hakuma-aaruwa ba ka arge egdzara mama-aha á nna bademme, adaba ka ndzedá-aaruwa zunjwe ba ka am sarte na yá an ndzedá á dawalire-aaruwa bademme. ⁴ Ká puwa sem aha seke ba yawe, ama wá, ká tsa iceka ire. Adaba ekka ka naba magiya nazena zlayeka ge iya, kwa naba nja amara palle á nwashaha-aaruwa.

⁵ Tara Simaun amara egdze a emmeoara Laiwi, itare ye-aatare pane, ta emnde a garda. ⁶ Yanaaya ervaunde-aaruwa sawari-aatare, á ekseka ire-aaruwa dem jahava-aatare dekideki. Am ica ervaunde-aatare, ta ceba shifa á zaala kwakya. An sunu-aatare ta badzanve shifa á dalau-aha kwakya. ⁷ A nyainyainyainyainye Dadaamiya ervaunde-aatare nanna, adaba kwakya kelaadire am huđe-aara, baaka zevarzire ázetare. Yá de tegese egdzara-aatare gergere kwakya am haha á Yakubu, yá de zadaxarvezade an palpale am dagave á Iserayiila-aha.

⁸ Ekka Yahuuda maa, ekka wá, egdzara mama-aha a nna bademme tá de gala ba zhera á nna. Ká de gateraga ba ka an erva á nna kelaade-aha á nna é katafke á na. Dete ba egdzara mama-aha a nna keni, tá de gana ba itare ire á katafke á na ge ekka. ⁹ Ekka Yahuuda-aaruwa wá, ka egdze-aamwa. Ka ba seke ervare na ni a sa am tate a tsagwada dabba a kaamba, hyanhya hyuwa na. Ka egdze-aaruwa ge iya! Má kezlakkezla ugje am haha seke áza ervare zlavakzlava, seke ba mukse á ervare, ware edda-aara á de egjekja ge tsantetse na? ¹⁰ Zade á sleksire wá, á degasheka am huđe á ha á Yahuuda dekideki, hakuma á de nja á ba am erva á emnde-aara, dem sarte na ma samsa edda á zade nanna an jirire, eddawnu m larde bademme á de fansarfe na. ¹¹ Nane watse a se nguda ezzenjwa-aara an egdzere am inabauhi. Watse a reva kacakaca-aara an mbazla á egdze a inabauhi, zane-aara watse a revana an yawe á egdze a inabauhi nanna. ¹² Ice-aha-aara á de nja á ba an deva kyanje ge mbazla á inabauhi, sera-aha-aara á de geva dzayye telle adaba uba.

¹³ Jabulaun maa, ɲane á de nja ate we á haye, tate á tsekwa pare á yawe-aha. Nakwe á haha-aara ge ɲane á de shanaasha Sidaun.

¹⁴ Isakar wá, ɲane ezzenwa na ni ndzendzedɛa jipu na, á zlava am dale-aha. ¹⁵ Be a naa tate ɲanna emtake ge puwansepuwe am huɗe-aara, haha ɲanna keni snagera jipu wá, a naba gaa nahyapaihyape-aara, ge sepa gwatame, a ganve ire-aara nave.

¹⁶ Dan maa, ɲana wá, á de kwaratera ba ɲane emnde-aara ba seke jeba-aha umele am Iserayiila. ¹⁷ Dan, ɲane á garava an zahe na á zlava ate baráma, seke ba pushe na ni á zlava ate we á unɲule, a waa belse ate sera, a naba kezletaare ge eddawna ate iga a belsa ɲanna, an iga an iga, á sete haha na. ¹⁸ Saksage-aaruwa, yá anɲkwa á fetare ate ka geni watse ká lyilyire.

¹⁹ Gada maa, watse tá gwargwe emnde a za baráma, amá waíse á bakatera ba ɲane, tá de enzla ba zlahhe.

²⁰ Amba á Asair wá, watse baaka zlakta á ɗafa ɗekideki. Haha ɲanna a de gedeta emnde, watse ta ba seke slekse-aha.

²¹ Naiftalim maa, ɲane á garava an kaamba na ni gelgela jipu, zara-aha na ta am huɗe á kaamba ɲanna ta zariya-aha jipu na.

²² Yusufa keni maa, ɲana á garava an nafa na ni an dzeɓa ate we á haye, a ya egdzere shagera, á vala erva-aha-aara átarge riya bademme na. ²³ Kelaade-aha-aara tá naba kata elva-aara, ta naba danaa wawa ta puwa gurme ate ɲane, ²⁴ amá ɲane tsatse degdege an gurme-aara, erva-aara á gyaigyaika ɗekideki, aɗaba anɲkwa á melanumele suni na ɲane palaha á Iserayiila na, Dadaamiya Slekse na anɲkwa á kezlan ugje Yakubu. ²⁵ A melakumele Dadaamiya na anɲkwa á fansarfe eddena na. A vakteva Dadaamiya Slekse barka na á hyana ɲane am yawe á sawa am huɗe á samaya antara barka na am yawe na á segashe am huɗe á haha na, antara barka na ni á vaterte ya ge ɲwasha na, amara uba na ta fateru ge egdzera. ²⁶ Barka-aha na á vakta eddena wá, jauje ge barka-aha na am huɗe á wa-aha saɗaɗɗe na a zleka na antara am egdzar wa-aha bademme. A tsekwanaatsekwa Dadaamiya barka-aha ɲanna á setarge ekka Yusufa, ekka na jakateruje ge egdzar mama-aha a ɲa bademme an malire na.

²⁷ Bainjamain wá, ɲane á garave an indale na á ceɓa dabba-aha. An enɲya, á za dabba-aha na á cebanaa ɲane, an icawaya á tega nazena a shanaa ɲane.

²⁸ Kwaya ɲane emnde na watse tá gev jeba-aha á Iserayiila kelaawa ju buwa. Eddetare a tsakaterse elva-aha ɲanna, a gaterar barka. Barka ɲanna maa, a gater an palpale, ma ware-aatare keni á ba an barka-aara.

Emtsa á Yakubu

²⁹ Am iga á una ɲanna bademme, Yakubu a ndaterse elva na ge egdzara-aara, a ba ɲane: Má emtsanemtsa ya, zlalanzlala ádeza eggy-aha-aaruwa wá, kwa de heɗiya am hwalakwa na am fahe á Aifruna ura Haiti. ³⁰ am Makpaila, á dam gedi-aara ge Mamre na. Hwalakwa ɲanna, kwaye ndza a shekwanaa Ibrahiima antara fahe ɲanna bademme ge heɗa emtsa am huɗe-aara. ³¹ Tara Ibrahiima ɲanna antara mukse-aara Saraatu, tara Isiyaaku antara mukse-aara Raibaika, bademme ta heɗatera á ba am tate ɲanna, ira Lee'a keni, ya heɗanaa ba iya an erva-aaruwa á ba am tate ɲanna. ³² Fahe ɲanna antara hwalakwa na am huɗe-aara na bademme an shekwa, ta shekwanaa am erva á Haiti-aha.

³³ Zlaurle am tsakatera elva na Yakubu ge egdzara-aara, tejelemme a zlavehe ate egdera-aara, haaffe a puwese shifa wá, baaka zlaazlala ádeza eggye-aha-ɲara á faya.

¹ Daaci a duhe ge Yusufu á ba ate watsewatsire, a de mbaɗar ge eddeɗara na, ámbera á kyuwa á dem ice-aara. ² Daaci a ba ɗane á elvan ge dauktar-aha-aara: Tsatsawanaatsatse vuwa á edderwa ba shagera an waye. Dauktar-aha na ta naba tsatsaa vuwa á Iserayiila an waye-aha antara nazase-aha gergere. ³ Ate naɗe-aatare, hare kul ufaɗe dauktar-aha na tá tsatsa ba emtsa na an waye-aha antara nazase-aha gergere geni a sefka. Hare kul vuye kalkale emnde a Misera tá anɗkwa á kyuwa Yakubu.

⁴ Am sarte na zlauzla sarte a kyuwa Yakubu, a ba Yusufu á elvan ge waziri-aha á Firawna: Taslawu á kure, máki bashakuribasha wá, ndawanndaa ge Firawna: ⁵ Am sarte na zlaɓe an shifa edderwa, a ba ɗane sey ká de heɗiya am Kanaana. Sey ká ziyuze waɗa máki watse ká emmaga. Ya naba zanu waɗa ɗanna. Daaci kina wá, a viteva baráma, yá de heɗehe edderwa am hwalakwa na ni a tsatsanaa ba ɗane kashi-aara am haha á Kanaana, lauktu watse yá sa. ⁶ A be Firawna á elvan ge Yusufu: Ezzlala de heheɗa eddeɗa ate una ni a ndaaka ɗane na. ⁷ Daaci a tsetehe ge Yusufu, anɗkwa á dá eddeɗara na, á de heɗana am Kanaana. Ta daa á dabana waziri-aha á Firawna antara male-aha na tá am mba-aara antara male-aha á haha á Misera baɗemme. ⁸ Tá anɗkwa emnde á Yusufu nanna baɗemme am itare antara egdzara mama-aha-ɗara baɗemme ira emnde na tá am huɗe á há eddetare ɗanna baɗemme, jauka ura am kwara á Gausan ɗekideki, sey ta yaa ba egdzara antara dabba-aha. ⁹ Kwakya emnde a ɓelsa antara emnde na tá an darkwa á teɗana ɓelsa, kwakya nalga na a daa puwa emtsa á Yakubu.

¹⁰ Daraada am laare Ataada am tate á weɗiɗe-aha á emnde á ekse ɗanna ate iga a guwa Urdun á dem giɗe-aara, ta naba fantau ge kyuwa Yakubu áhuwa á ba an ka kwara. Hare vuye kalkale Yusufu anɗkwa á kyuwa eddeɗara áhuwa. ¹¹ Tá anɗkwa á zharaterzhara emnde a Kanaana na tá am laare Ataada ɗanna, a ba itare am dagave-aatare: Kay! zlazlaɗa kyuwa ura á emnde a Misera. Aɗaba una ɗanna, ta fete zhera á tare ɗanna á katafke á Urdun: Awil-Miserayim. Amaana: kyuwa á ura á emnde a Misera.

¹² Egdzara á Yakubu magarananmaga ge eddetare ba seke una a katanaa ɗane a ndaternda na. ¹³ Ta naba daa emtsa-aara á dam larde á Kanaana, ta de heɗana am hwalakwa am fahe am Makpaila, fahe na ni ndza a shekwanaa Ibrahiima werre am erva á Aifruna ura Haiti, á dem geɗi á Mamre.

¹⁴ Hedareheda eddeɗara maa, Yusufu a naba eptsa sem Misera, ɗane, egdzara mama-aha-ɗara ira emnde na ta daa aɗabaterɗaba á de heɗa eddeɗara na baɗemme.

Yusufu a ekhyateraa estuwa ervaunɗe ge egdzara mama-aha-ɗara

¹⁵ Am iga a emtsa á eddetare, a ba egdzara mama-aha-ɗara ge Yusufu am dagave-aatare: Kina wá, eddemiya ɓaaka, emtsamtsa. Má banba Yusufu sey á pelsepele ate miya kelaadire na ndza mi maganta miya na wá, mi magana estara?

¹⁶ Daaci ta naba ɓela ura á deza Yusufu an labare na, a ba itare tá elvan ge nane: Nawa elva na a ndaɗera eddeɗa am sarte na zlaɓe an shifa geni watse ɗá mbedakumbede,

¹⁷ a ba ɗane wá, naba zatervarze ge egdzara mama-aha á ɗa, yateraarya kelaadire na ni ndza ta magaktaa itare na baɗemme. Daaci a be egdzara á Yakubu, tá elvan ge egdze a emmetare Yusufu: Kina wá, tasle á ɗa yanɗeraarye egdze a emmaye. Aɗaba kelaadire na ni ndza ɗa magakta ɗere na ba jire wá, naza tsaleka. Naba yanɗeraarye, aɗaba ɗere keni né anɗkwa á daba ba Dadaamiya na ni ndza a ɗabanaa eddeɗa na. Ba a cenaa una ɗanna Yusufu wá, a naba fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹⁸ Am iga a una ɗanna, ta duhe ba itare an ire-aatare egdzara mama-aha-ɗara na, reppe ta de kezle ugje á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge ɗane: Nawa ɗere ɗa nave-aha á ɗa ámbarka á ɗa. ¹⁹ Amá a ba Yusufu á elvan ge itare: A wakurka lyawa ɗekideki, iya ganafka Dadaamiya. ²⁰ Ukkure wá, ndza kwa kwamaa magite

kelaadire. Amá Dadaamiya a kwamaa eptsante kelaadire nanna, a ganve hairire ge enjlese emnde kwakya, ba kure keni kwa ankwá á nanna an ice á kure vatena.

²¹ Adaba una nanna, a gazleka ervaunde á kure defekideki, yá fakurufe hyema antara nwasha-aha á kure ira egdzara á kure bademme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunde, lauktu ta shetaa higa.

Emtsa á Yusufa am Misera

²² Daaci Yusufa a nja am Misera antara hude á há á eddenjara bademme. Yawe á Yusufa bademme a magaa dermeke an kelaawa. ²³ Yusufa nanna egdzara á egdze-aara Aifrayim dem eggye buwa. Emnde á Manasse maa, eggye-aha-njara ge buwire, egdzara á Makir a gelateraa ba njane, ta waleta á ba am huvuye-aara.

²⁴ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yusufa, a ba njane á elvan ge egdzara mama-aha-njara: lya wá, ya baaka am dza á kure mazle-aara, amá Dadaamiya ankwá antara kure ma vaatere keni. Á de tsakurta ba njane am larde na, á de dakura á dem larde na ni a baa watse á vaterte ge tara Ibrahiima antara Isiyaaku ira Yakubu, a zateru ba wada-aara na. ²⁵ A be njane zlafe adaliye: Má tsekwaatsekwa Dadaamiya zakurvarze ge kure wá, taslawá á kure yawanka hyaihye-aaruwa áhuna, dawanda am erwa bademme. A faterar za wada, a ba njane: Zawiyuze wada ma watse kwá emmaga. Ta zanu wada na.

²⁶ Á emtsa Yusufa am Misera wá, yawe-aara dermeke an kelaawa. Ta tsekwanme emtsa-aara am nazase, ta zlavanaahe am nakwati á nákwá am Misera nanna.

Labare á higa na a puwetaa MATA

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu
(Luka 3:23-38)*

¹ Náwa *kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu. ɲane ta yanaa am emnde á *Dawuda. *Dawuda keni wulfe á Ibrahimima. ² Ibrahimima a yese Isiyaaku, Isiyaaku a yese Yakubu, Yakubu a yese Yahuda antara egdzara a mama-aha-ɲara. ³ Yahuda a yese tara Farais, antara Jara, a yateraa an Tamar. Daaci Farais a yese Haisruna, Haisruna a yese Aram, ⁴ Aram a yese Aminadabu, Aminadabu a yese Nasanu, Nasanu a yese Salmuna, ⁵ Salmuna a yese Bauyais, a yanaa an Rahab. Bauyais a yese Aubaid, a yanaa an Rut, Aubaid a yese Yaisa, ⁶ Yaisa a yese *Dawuda, ba ɲane una gevge slekse na. *Dawuda a yese Suleymanu, a yanaa an mukse na ndza mukse á Uriya na. ⁷ Suleymanu a yese Raubawam, Raubawam a yese Abiya, Abiya a yese Asa, ⁸ Asa a yese Yusafat, Yusafat a yese Yauram, Yauram a yese Ujiya, ⁹ Ujiya a yese Yauwatam, Yauwatam a yese Akas, Akas a yese Haijaikiya, ¹⁰ Haijaikiya a yese Manasa, Manasa a yese Amais, Amais a yese Yusiya, ¹¹ Yusiya a yese Yaihukiya antara egdzara a mama-aha-ɲara am sarte na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila na.

¹² Am iga á una ɲanna maa, Yaikuniya a yese Salatiyail, Salatiyail a yese Jauraubabila, ¹³ Jauraubabila a yese Abihuda, Abihuda a yese Ailiyakim, Ailiyakim a yese Ajaura, ¹⁴ Ajaura a yese Sadauka, Sadauka a yese Akim, Akim a yese Ailihuda, ¹⁵ Ailihuda a yese Ailiyajaaru, Ailiyajaaru a yese Mattan, Mattan a yese Yakubu, ¹⁶ Yakubu a yese Yusufa zhele á Maari na a yaa Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu.

¹⁷ Daaci kezlakula á jeba-aha ɲanna, a fetuwe áte Ibrahimima sem zamane á *Dawuda, á maga jeba kelaawa ju ufafe. Fantau áte *Dawuda sem zamane na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila, jeba kelaawa ju ufafe. Tsante am zamane ɲanna, sem sarte na ta yaa Yaisu *Almasiihu keni, jeba kelaawa ju ufafe.

*Laukta á ya Yaisu *Almasiihu
(Luka 2:1-7)*

¹⁸ Náwa a sawa estuwa laukta ta yese Yaisu *Almasiihu. Emmeɲara Maari wá, á shebaná ba Yusufa. Ba lauktu á danaada Yusufa á dem mba-aara keni, kertenɲ Maari lyemlye huɗe an hákuma á Sheɗekwe Cudeɗɗe. ¹⁹ Daaci zhele-aara Yusufa maa, ɲane dzayye ervaunɗe-aara, wayeteka ɗekideki ganakini á balaná áza emnde, á kátá yanya á ba an nasherire. ²⁰ Daaci ba ɲane keni átira dzama una ɲanna, a naba jesarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aara am shene, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yusufa egdza á *Dawuda, a wanɲa lyáwá ge gá mukse á ɲa Maari. Adaba egdze na am huɗe-aara na wá, a lyanmá ba Sheɗekwe Cudeɗɗe an hákuma-aara. ²¹ Á de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu, adaba á de lya emnde-aara am haypa-aha-aatare.»

²² Baɗemme á una ɲanna, aɲkwa á magava á ba áte una ndza a ndahanaa Yaakadada á kya an we á nabi na kalkale. Adaba a ba ɲane: ²³ «Náwa watse á shá huɗe gyaale na zlaɓe diyaaka zhele na, á de yá egdzere zhele, zhera-aara wá, tá de dahaná an Aimanuwail.» Zhera ɲanna wá, á kátá ba: Dadaamiya aɲkwa antara miya.

²⁴ Daaci tsetsa Yusufa am háre, a magán ba seke una a banna malika á Yaakadada na. A naba gá Maari ge mukse-aarire. ²⁵ Amá Yusufa njaaka antara Maari ɗekideki

seke tara zhele an mukse, dem sarte na a yese egdze-aara egdzere zhele na. Daaci Yusuf a fete zhera á egdzere Yaisu.

2

Emnde a ilmu ta se zhara Yaisu á sa am gedí

¹ Am sarte na yareya Yaisu am Baytilama, am kwara á Yahudiya, am zamane á *Hirudus, ta naba semhe ge emnde a ilmu á sem Urusaliima, ta sawa á sa am gedí.

² A ba emnde a ilmu nanna: «Áma nane slekse á Yahudiya-aha na ta yán ba herzhe na? Adaba nanjeránna terlyakwa-aara á sa am gedí. Adaba una nanna na se kezlan ugje.»

³ Ba a cenaa una nanna sleksu *Hirudus, ba palle a názu á enndaha keni baaka. Baɗemme á emnde a Urusaliima diyarka názena tá ndahaná itare. ⁴ Daaci sleksu *Hirudus a naba jatermaare ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha na tá am larde-aara baɗemme, a ndavateruhe elva, a ba nane á elvan ge itare: «Ate una am wakita á Dadaamiya mu, ta baa watse tá yáná áma nane *Almasiihu?» ⁵ Ta nwanante, a ba itare: «Am Baytilama, am kwára á Yahudiya. Adaba a bá nabi á Dadaamiya áte elva nanna:

⁶ «Ekka Baytilama am kwára á Yahudiya wá, gakefka cekwa am ekse-aha na tá am Yahudiya ɗekideki. Adaba watse á jesaare am ka slekse yaikke na watse á náná nane larde-aaruwa *Iserayiila.» »

⁷ Daaci sleksu *Hirudus a naba ɗante emnde a ilmu na an nasherire, ta shanuwa itare jirire á sarte na ni a jesaara terlyakwa átekwa na. ⁸ A belaa ba itare nanna zlaɓe áɗaliye slekse á dem Baytilama, a ba nane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tatayawtátaya egdze nanna ba shagera. Máki shakuránsha wá, sawmbare mbedawiyumbede labare, iya keni yá de kezlan ugje.»

⁹ Daaci cenarvaacena emnde a ilmu elva na a baternaa slekse, lauktu ta zlala. Am sarte na tá aɗkwa á zlala maa, tá zhára ba terlyakwa na ndza ta zharanaa á sawa am gedí na, aɗkwa á zlala á katafke-aatare. Ba daada terlyakwa nanna arge sleɗe na ni aɗkwa egdzere átekwa na wá, a naba tsaahé mazla-aara. ¹⁰ Ba ta naa terlyakwa na tsaatse, ta naba higete an ervaunɗe-aatare baɗemme. ¹¹ Daaci ta naba demhe á dem bere, ta de beraa egdzere áɗwaslire, antara Maari emmenjara, daaci ta kezlaa ugje am haha, ta kezlanaa ugje na ge egdze nanna. Ta palaa kazlanja-aatare, ta vante sadake á dindar, antara ɗagwala á názase, umele keni yawyawé-aara am kudera ge egdze nanna. ¹² Am iga á una nanna maa, Dadaamiya a naba fatermaa am vuwa ge emnde a ilmu na am shene, ganakini a eptsarka á deza *Hirudus mazla-aara. Daaci ta naba eksetaa baráma-aatare umele, ta naba dá-aatare á dem larde-aatare.

Yusufa á zhagade an egdzere á dem Misera

¹³ Am sarte na daraada emnde a ilmu, a naba tsekwehe ge malika á Yaakadada á deza Yusuf a shene, a ba nane á elvan ge nane: «Tsetse ba kina an egdzere ira emmenjara, ezzlala á dem Misera dem sarte na watse yá bakaná ya ganakini sawa á sá. Adaba watse *Hirudus á tataya egdzere ge já shifa-aara.»

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Yusuf á ba an vayiya nanna an egdzere, ira emmenjara, a naba zlala an itare á dem Misera. ¹⁵ Ta de njaa am Misera dem sarte á keɗa *Hirudus. Una nanna a magava ba kalkale antara názena ndza a balanaa Yaakadada á kya an we á nabi-aara. Adaba a ba nane: «Egdza-aaruwa wá, watse yá ɗahaná á sa am Misera.»

*A ba sleksu *Hirudus a cebarceba egdzar zála*

¹⁶ Am nanna sleksu *Hirudus ganakini emnde a ilmu magarka áte una a katanaa nane, a naba jehe ge ervaunɗe, a ba nane, a cebarceba egdzar zála baɗemme am

Baytilama, antara am kwára á ekse-aatare bademme. A ba nane, a cebarceba egdzara na zlahe sharnaaka yawe bubuwa na, antara ba emnde na sharnaasha yawe bubuwa keni bademme. Ba kelaa egdzara na ta yateraa am sarte na ni a jesaara terlyakwa áte una ta se kwaransaa emnde a ilmu na a jaruka an shifa d'ekideki. ¹⁷ Daaci una a gevaa ba názena ndza a balanaa nabi Yairaimiya werre na. A ba nane:

¹⁸ «Njaanja hula am Rama, anjwa kyuwa antara d'akwa á ba an ká kwára. Rashail anjwa á kyuwa egdzara-aara, wayaaka tá ekhyaná ervaunje d'ekideki, adaba ta baaka egdzara-aara an shifa.»

Eptsan an egdzere á sa am Misera

¹⁹ Am sarte na emtsamtsa sleksu *Hirudus, a naba tsekwe ge malika á Yaakadada á de katafke á Yusufa am Misera am shene. ²⁰ A ba nane á elvan ge nane: «Ettsetse, eptseptsan an egdzere antara emmenjara á dem *Iserayiila. Adaba emnde na ndza tá kátá shifa á egdzere na tá baaka an shifa mazla-aara.» ²¹ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa antara egdzere ira emmenjara, ta naba sá-aatare á sem *Iserayiila. ²² Amá cenáncena Yusufa ganakini Arkilawus egdza á sleksu *Hirudus demda am sleksire á eddenjara, ge kwára larde á Yahudiya, jaaja lyawa ge de njá am larde njanna mazla-aara. Am jaaja lyawa njanna, Dadaamiya a naba kwaranse názena á maganá nane am shene. ²³ Daaci a maganaa á ba áte una njanna lauktu a de nja am Nasarátu am kwára á Galili na. Una njanna, gevge á ba áte una ta ndahanaa nabi-aha werre. A ba itare: «Watse tá dahaná an ura Nasarátu.»

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma (Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

¹ Shekwaashekwa duniya maa, a naba jesaarehe ge Yuhanna slemaga baptisma, a fantau ge bálá waazu am kaamba a Yahudiya. ² A ba nane am waazu-aara: «Magaumága tuba, adaba herzhapteherzhe sarte na ni emnde tá njá am *kwára á Dadaamiya.»

³ Yuhanna njanna wá, nabi Aisaya ndza a enndahá elva-aara, a ba nane: «Anjwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara, a gevge ba ndedde.»

⁴ Am sarte njanna wá, Yuhanna ndza a tsekwa nanjyuwe na ta hanaa an úgje á ezlegwame, ndza á nguda ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁵ Daaci emnde a Urusaliima, antara emnde na tá am kwára á Yahudiya bademme, antara emnde a ekse-aha na ta herherzhe an guwa á Urdun na bademme ta sesehe, ta sezenjara. ⁶ Emnde njanna ta naba sanse haypa-aha-aatare, ta magaa tuba. Daaci Yuhanna keni a naba baraterve am guwa á Urdun.

⁷ Am nanna Yuhanna ganakini tá anjwa á sawa *Farisa-aha, antara *Saduki-aha ásezenjara kwakya, tá se ndavanu baptisma, a ba nane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enjlesenjzle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá anjwa am ervaunje-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. ⁹ Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, ma egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: Ba nákwá-aha na náwa nane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ¹⁰ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge datsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme á náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kára. ¹¹ Yá anjwa bakurá ba jirire: iya wá, yá anjwa á magakurá baptisma an yawe wá, ba

ge mara tuba á kure, ganakini magakuraamaga tuba. Amá anƙwa ura á sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dagave á kure wá, ɲane watse á magakurá bap̄tisma an Shedekwe Cufedfe, antara an kárá. Edda-aara ɲanna wá, an hákuma ba ɲane arge iya, ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya defekideki. ¹² ɲane wá, anƙwa á sawa an kazlanja a fáhá duksa-aara am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kárá na á emtseka defekideki na.»

*Bap̄tisma á Yaisu *Almasiihu*
(Mark. 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Daaci am sarte ɲanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu á sa am Galili, a seza Yuhanna áte we á guwa á Urdun, a se ndavanu bap̄tisma ge Yuhanna. ¹⁴ Amá á kátá manƙa Yuhanna. A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Iya maa, yá kátá ká maginá ka bap̄tisma ni, ká se ndaviwa ka bap̄tisma ge iya?» ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Eksaareksa ka á ba an higa. Adaba baráma-aara ba estuwa, lauktu mi maganaamaga názena á kataná Dadaamiya.»

Daaci a naba eksaarhe ge Yuhanna, ¹⁶ a maganaa bap̄tisma. Sessa Yaisu am yawe wá, a naba wertehe ge samaya wá, Yaisu á zhara ba anƙwa á tsekwa Shedekwe á Dadaamiya á setarge ɲane ba seke takala, a se tsekwa áte ɲane. ¹⁷ Cekwaangudí wá, tá cená kwárá á sa am samaya, a ba ɲane: «Ba ɲane una Egdza-aaruwa, wayanwaya jipu, bademme á higa-aaruwa á ba áte ɲane.»

4

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu
(Mark. 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Am iga á una ɲanna maa, Shedekwe á Dadaamiya a naba daa Yaisu á dem kaamba ganakini á de badaná Shaitaine. ² Yaisu a de magaa háre kul ufade am ndera áhuwa, vayi vaciyeka zawka duksa. Am iga á una ɲanna maa, a naba ɲanaahe ge waya mazla-aara. ³ Daaci a duhe ge slekeda emnde ádezejara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, bateránba ge nákwá-aha na a nyarefnye dafa ká ezza.» ⁴ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Ura á njá an shifa adaba dafeka palle, amá á fanemá elva-aha na a ndahesaa Dadaamiya bademme na shifa am vuwa.” »

⁵ Shaitaine a naba zlala antara ɲane á dem huɗe á berni cufedfe, ta de daltaa antara ɲane áte ire á *mashidi yaikke, ⁶ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambeda ire á ɲa á dem áhá. Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de cuwáká á ba am erva, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ɲa keni áte nákwá.” » ⁷ Una keni a naba ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Anƙwa an puwa zlaɓe adaliye am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ɲa defekideki.” »

⁸ Shaitaine a dánhe zlaɓe adaliye á dete ire á wa umele anƙwa, wa ɲanna sladfe jipu, a maranaa yaikkire na anƙwa am huɗe á duniya na bademme, antara ngahire-aara bademme á sáhuwa. ⁹ Daaci a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Máki kezlakiyaakezla ugje, ká ɲala ázerwa wá, yá vakteva duksa-aha ɲanna ka nanaa ka na bademme.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ekka wá, ka Shaitaine ezzlálá áhuna. Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ɲa palle, ká ɲala á ba ázeɲara palle.” » ¹¹ Mazla-aara a yanhe ge Shaitaine áte una ɲanna. Am sarte ɲanna maa, ta semhe ge malika-aha á Dadaamiya, ta se maganaa slera.

Zunhwire á slera á Yaisu am kwára á Galili
(Mark. 1:14-15; Luka 4:14-15)

¹² Cenancena Yaisu ganakini ngudarengudá Yuhanna am dangay maa, a naba tsetehe áhuwa, a dem Galili. ¹³ Njaaka nane am Nasarátu na mazla-aara, kwaye a de nja am Kafarnahum. Ekse nanna áte we á guwa á Galili nanna. Kafarnahum nanna wá, áte nákwá á kwára á Jabulaun antara kwára á Naiftalim. ¹⁴ An una nanna wá, gevge elva na ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre na. Adába a ba nane:

¹⁵ «Am kwára á tara Jabulaun antara Naiftalim, antara ekse-aha na tá am ndanñire á háye á Galili na bademme, an ekse-aha na tá á katafke á Urdun, ira am Galili á emnde na garevka Yahudiya-aha na,

¹⁶ bademme á emnde na ni tá am tabedammire na, tá de nanna parakkire yaikke. Emnde nanna tá njá am slede tabedamme jipu, shifa-aatare ba paihyhye na, watse á shateraasha parakkire yaikke.»

¹⁷ A fantau á ba am sarte nanna Yaisu ge bálá waazu. A ba nane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba. Adába samsa sarte á njá am *kwára á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zunhwe ta ufáde
(Mark. 1:16-20; Luka 5:1-11)

¹⁸ Daaci Yaisu a dába we á guwa á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, nane una tá dahaná an Piyer, tá an egdza emmenjara Andarawus. Tá ankwá á puwa narre-aatare á dem yawe, adába itare ta emnde a sluwa kelfe. ¹⁹ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dabawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke má tá jahava kelfe-aha á dem narre á kure,» a ba nane á elvan ge itare. ²⁰ Ba watsewatse ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa, ta dába Yaisu.

²¹ Ta zlalete ba cekwaanğudí á de katafke wá, Yaisu a naa egdzar mama umele ádaliye ta buwa, egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba, tá an egdza emmenjara Yuhanna. Antara ba eddetare keni ankwá ázetare, tá am paare á yawe, tá ankwá á tsatsa narre-aatare. Daaci a naba daterdáhá Yaisu itare keni. ²² Ba watsewatse, itare keni ta naba yaa paare, antara eddetare áhuwa, itare, ta dába Yaisu.

Yaisu ankwá á magaterá waazu ge emnde,

á mbatermbe am lapikere keni
(Luka 6:17-19)

²³ Daaci Yaisu a jem dába am kwara á Galili bademme, a magateraa waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare. Waazu nanna wá, waazu á labare á higa, ganakini emnde tá njá á ba am *kwára á Dadaamiya mazla-aara. Emnde na ta lapika-aha, antara nguryekwe-aha, a mbateraahe bademme. ²⁴ Daaci ta hyanme labare-aara am slede bademme am larde á Siriya. Bademme á emnde na ni ankwá á magaterá palasa lapikere gergere, ta sateraa áseza Yaisu. Emnde na á wáterá tauraurau, emnde na tá an shaitaine, antara emnde a nguryekwe, bademme á emnde na ni ta lapika-aha na, a mbateraahe. ²⁵ Kwakya nalga na a dába Yaisu. Emnde na ta sawa á sá am Galili, emnde umele ta sawa á sá am ekse na tá dahaná an ekse kelaawa na, antara emnde na ta sawa á sá am Urusaliima antara Yahudiya bademme, ira emnde a ekse-aha na tá á katafke á Urdun na bademme ta dába Yaisu.

5

Waazu áte ire á wa
(Luka 6:20-23)

¹ Yaisu nanna nalga á emnde ñanna maa, a ðalete áte wa, a de ñjehe. Ta ðabem ge pukura-aha, ta duhe ádezeñara. ² Daaci a fantau ge tsakateraa elva áhuwa, a ba ñane á elvan ge itare:

Higa jirire
(Luka 6:20-23)

- ³ «Higa yaikke ge emnde na ni diyardiya ba itare keni am ire-aatare ganakini hyarepka ba názara keni áza Dadaamiya. Aðaba tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ⁴ Higa yaikke ge emnde na tá an yawe á kyuwa am ice kina, aðaba watse Dadaamiya á de halaterse yawe á kyuwa am ice.
- ⁵ Higa yaikke ge emnde na tá añkwa á maga kemaarire, aðaba tá de shá slede na a ba Dadaamiya watse á vaterteva na.
- ⁶ Higa yaikke ge emnde na tá an wedera á mága jirire á Dadaamiya jipu, aðaba Dadaamiya á vaterteva ge itare keni názena á kataná ervaunðe-aatare.
- ⁷ Higa yaikke ge emnde a mága zevarzire, aðaba Dadaamiya á de zatervaareze ge itare keni.
- ⁸ Higa yaikke ge emnde na an bára ervaunðe-aatare, aðaba watse tá nanna Dadaamiya á ba an ice-aatare.
- ⁹ Higa yaikke ge emnde na ni tá melaterá itare emnde a dágala, aðaba tá de ðahaterá an egdzara á Dadaamiya.
- ¹⁰ Higa yaikke ge emnde a shá zlaða aðaba ta magaa názena á kataná Dadaamiya, aðaba watse tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ¹¹ Higa yaikke ge kure má tá añkwa á zlazlakurzlázle emnde, má tá fákurá áte ñgudiyire, tá añkwa á tsaka elva a mándzawe áte kure aðaba kwa emnde-aruwa.
- ¹² Máki tá añkwa á magakurte una-aha ñanna wá, higa yaikke ge kure, jákurja geða. Aðaba laða á kure kwakya jipu am samaya. Nabi-aha werre keni ndza ta magaterán ba estuwa.»

Ekkure kwa ba seke elleña, antara parakkire
(Mark. 9:50; Luka 14:34-35)

- ¹³ «Ba názena ni á magaterná elleña ge emnde am duniya na wá, ba kure una kwa elleña ge duniya. Amá máki elleña ñanna baaka ðañðañjire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ðañðañje zlaðe áðaliye? Baaka pute ðekideki. Máki estuwa, baaka nampire-aara, sey ba tá eppuwa á degashe, tá payaná emnde an sera.
- ¹⁴ «Zlaðe áðaliye, ba kure una kwa parakkire ge duniya, kwa ba seke berni na ni áte ire á gávaye, ma á sawa áme keni tá zhará ba ñane na. ¹⁵ Zlaðe áðaliye, kwa ba seke kára á fanus. Máki mbarantembe kára á fanus wá, tá uñmbarka tasa, sey tá zleñelaná áte tate-aara, ganakini á maraterá parakkire ge emnde na tá am huðe á bere ñanna baðemme. ¹⁶ Ba duksa palle ge kure keni. Kwa parakkire á duniya. Marawateránmára parakkire á kure ge emnde baðemme. A naránna emnde shagerire na kwá maganá kure, lauktu tá de gálá Eddekure Dadaamiya am samaya.»

*Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte *tawraitá*

- ¹⁷ «Bawánka am ire á kure, ganakini ya se mbeðaa shairiya-aha á Dadaamiya na a sanaa Muusa na, bi ya se mbeðaa elva-aha na ta kwaratersaa nabi-aha werre ge emnde. Amá ya se palateraa ba jirire á duksa-aha ñanna ge emnde, ya se ganvege.
- ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire: Baaka duksa na á shekwaashekwa seke tara samaya antara haha. Amá tá zlauzle itare; ba egdza elva cekwaañgudí keni á eblyantaaveka ge názu am *tawraitá, sey má gevge baðemme. ¹⁹ Yá bakurná aðaba una ñanna: Ma ware una a epsawaa ba egdza duksa am shairiya-aha á Dadaamiya, bi a kwaraterse

epsawa shairiya á Dadaamiya ge emnde, á de gevá kataliya ba ñane am *kwará á Dadaamiya. Amá edda una ni anƙwa á fansaarfe ge shairiya-aha á Dadaamiya, ámbera á kwaraterse ge emnde geni a faransaarefe keni na wá, watse male ba ñane am *kwará á Dadaamiya. ²⁰ Yá bakurá ba jirire: Kwá demka am zlanna á Dadaamiya ðekidfeƙi, máƙi jakurateruka ge malum-aha, antara *Farisa-aha an mága názena á kataná Dadaamiya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica ervaunƙe

²¹ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggýe-aha: “Jauka shifa. Ma a janaa ware shifa keni á de ñezleka am shairiya.” ²² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma a ñanaa ware egdza emmeñara am ervaunƙe keni, á dem shairiya. Ma a bannaa ware ge egdza emmeñara “Baaka enƙale á ña”, edda-aara á dem shairiya yaikke. Ma a bannaa ware ge ura “Ká an shaitaine”, edda-aara á dem kára á jahanama. ²³ Adaba una ñanna, máƙi ka sanaa sadake á ña ge Dadaamiya, amá á ba á katafke á Dadaamiya ñanna wá, ka naba yehete ganakini anƙwa duksa ka maganta ka ge egdza emmeña wá, ²⁴ naba yanya sadake á ña ñanna á ba áhuwa, de melawemela emtsaafde antara egdza emmeña, lauktu ká se vante sadake á ña ge Dadaamiya.

²⁵ «Máƙi anƙwa sledágala á ña watse á dáƙá á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezeñara, de melawemele arge una ni á de fakem am erva ge narkali-aha. Narkali-aha, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáƙa á ba á dem danƙay. ²⁶ Yá baká ba jirire: Watse baaka segashe á ña áhuwa ðekidfeƙi, ma a juwa ba shishi-aara keni, sey má pelaksepele baðemme.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a gwardzire

²⁷ «Kwa cenán vateneka, ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Mañka gwardzire.” ²⁸ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a zharaa mukse, wayetewáyá am ervaunƙe-aara, maganaamaga gwardzire an mukse ñanna am ervaunƙe-aara. ²⁹ Daaci má anƙwa á mbedáká á dem haypa ice á naðafa á ña wá, naba sansese ice ñanna, eblyanveblye yiyye an ka. Ambáne ká keðá ba duksa palle áte vuwa á ña, arge una ni iricaña baðemme ká dem kára á jahanáma na. ³⁰ Zlafe ádaliye, má anƙwa á mbedáká á dem haypa erva a naðafa á ña wá, naba icica erva ñanna, eblyanvebelye yiyye an ka. Ambáne ká keðá ba ubiya palle áte ka, arge una ni iricaña baðemme ká dem kára á jahanáma na.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica nika

(Mat. 19:8-9; Mark. 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini má zhele á ica nika an mukse-aara wá, sey á vante nalmesheri á ica nika ñanna am erva ge mukse, ganakini a belanaa ba ñane. ³² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a eksevaa am gwardzireka, uweka, máƙi mukse na de gaaga zhele umele wa, a eblyanmaa ba ñane am gwardzire. Ma a ganaa ware mukse na a segashe am mbá á zhele keni, a magaa ba gwardzire.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a za waða

³³ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggýe-aha: “Zawka waða á fida, zawza ba waða á jirire á katafke á Dadaamiya.” ³⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Zawka waða ðekidfeƙi ma an uwe keni. Ma an samaya keni zawka waða. Adaba una ñanna tate á njá á Dadaamiya an sleksire-aara. ³⁵ Ma an haha keni zawka waða. Adaba haha tate á puwa sera á Dadaamiya. Ma an Urusaliima keni zawka waða. Adaba anƙwa Slekse yaikke am berni ñanna. ³⁶ Ma á ba an ire á kure keni zawka waða ðekidfeƙi. Adaba kure, ba úgje á ire á kure palle keni kwá taa

maganaaka, ma kuliya, ma úgje danŋwe keni. ³⁷ Elva á kure ge kure wá, a tsatse á ba áte duksa palle. Ma “a'aa” keni, ba a'aa. Máki “ane” á bá kure keni, ba ane. Máki jauje am una ŋanna wá, ba slera á Shaitaine.»

Elva a eptsanna haypa ge ura

(Luka 6:29-30)

³⁸ «Zlaŋe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ma a kyannaa ware ice ge ura, ŋane keni tá kyanaakya ba ice ŋanna; ma slare keni, tá mbadaava á ba an slare ŋanna.” ³⁹ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: eptsawannaaka mandzawire ge ura. Má edda-aara a tedaku babárva am ekte a hyema á naɗafa wá, naba eptsananteptsá náza á názlaŋa keni. ⁴⁰ Ma a ndavakuwaa ware ɗanciki á ŋa ge dáka á dem shairiya keni, naba yanánya, a lyevaalya antara ba zane keni. ⁴¹ Ma a fakaara ware sepa gwatama an ndzedá ba kilaumaiter palle keni, naba danánda ma kilaumaiter buwa keni. ⁴² Má ura a ndavaku duksa wá, naba vanteva. Edda una a de ndava gema keni yanveka.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure

(Luka 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Zlaŋe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ewwaya an sleriya á ŋa, amá edda una ni ŋane kelaade á ŋa wá, ka keni yanaaya.” ⁴⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magaumága maduwa arge emnde na ni tá fá zlaɗa áte kure ba dey na. ⁴⁵ Magaumága una ŋanna, lauktu kwá geva egdzara á Eddekure na am samaya na á ba an jirire. Adaba ŋane wá, aŋkwa á maraterá vaciya-aara ge emnde a mága kemaarire, antara emnde a mága mandzawire baɗemme; á hyaterá yawe ge emnde na an bara ervaunɗe-aatare, antara ge emnde na danŋwa huɗe-aatare baɗemme. ⁴⁶ Máki kwá wáyá ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, baaka laɗa á kure áza Dadaamiya. Adaba ba emnde á ŋezla keni tá aŋkwa á magán ba estuwa. ⁴⁷ Zlaŋe ádaliye, má kwá gater use ba ge egdzar mama-aha á kure, kwá jaterwa an uwe kena ge emnde umele? Adaba ba emnde na ɗabarka Dadaamiya keni, tá aŋkwa á magán ba estuwa. ⁴⁸ Adaba una ŋanna, a eksakuraareka enkale ɗekideki, gawevge ba seke Eddekure na am samaya na.»

6

Elva á melateru ge talaga-aha

¹ «Máki kwá kátá mága duksa adaba Dadaamiya wá, magauka áte ice á emnde ganakini a naranna. Máki kwá kátá zleba á emnde wá, nube á kure ba una ŋanna, kwá shánka laɗa áza Eddekure na am samaya na mazla-aara. ² Daaci máki ká kátá melanu ge talaga wá, baleka an bálá. Amaana: maŋka áte ice á emnde geni a naranna. Magauka jeba á duksa na ndza ta maganaa fida-aha na am mashidi, antara áte we á layye-aha, ganakini a galaratergálá emnde na. Yá bakurá ba jirire: Jeba á emnde ŋanna, laɗa-aatare ba una ŋanna, baaka umele. ³ Amá ekka wá, máki ká kátá vante sadake á ŋa ge ura wá, emmága an nasherire. Ba názlaŋa á ŋa keni a diseka názena á maganá naɗafa á ŋa. ⁴ Emmága maggwire á ŋa á ba an nasherire. Edeŋa Dadaamiya wá, baaka názu á nanka ŋane. Daaci á de vakteva ba ŋane laɗa-aara.»

Nazu á kwaratersá Yaisu ge emnde

áte elva a mága maduwa

(Luka 11:2-4)

⁵ Má kwá aŋkwa maga maduwa wá, gawufka seke emnde a fida. Itare wá, wayarwaya maga maduwa am tate a tse am mashidi ira áte we á layye-aha, geni a naraterna emnde. Yá bakurá ba jirire: laɗa-aatare ba una ŋanna ge jeba emnde

ɲanna. ⁶ Amá ekka wá, má ká kátá mága maduwa wá, demde am bere á ɲa, hedfanuhede ge we á bere á ɲa; daaci enɲala Eddenɲa na ɲane aɲkwa am tata nasherire á ɲa ɲanna. Eddenɲa na ɲane aɲkwa á zhara názena ka maganaa an nasherire na, a de vakteva laɗa-aara. ⁷ Má kwá aɲkwa maga maduwa wá, kwakyawanveka elva-aha ba dey seke una tá maganá emnde na ɗabarka Dadaamiya. Itare tá kurken má tá tsaka elva-aha kwakya wá, watse Dadaamiya á cenatervarcene. ⁸ Kumauka garava-aatare ɗekideki, aɗaba Eddekure Dadaamiya ɲane diyaadiya wedera á kure ba lauktu kwá de ndavana ázenara keni. ⁹ Daaci náwa kwá maga maduwa á kure estuwa:

Eddenɲere am samaya, ekka wá, ka cuɗeɗe. Emmága dalila á ɲa ganakini emnde baɗemme a farfa zherwe áte ka.

¹⁰ Sawa an sleksire á ɲa. A gevge namaari á ɲa am duniya keni, ba seke una am samaya na.

¹¹ Vanɲerteva náza za a hyanɲerhye vatena.

¹² Yanɲeraarye haypa-aha á ɲere, ba seke una ɲere keni ɲa yateraare ge emnde a haypa an ɲere.

¹³ Danɲeremka am bada á Shaitaine, fertanɲeraaferta átuge haypa. ((Aɗaba ekka, sleksire á ɲa aɲkwa. Ká an hakuma, ká an ɗemɗemire dem ba ge ɗekideki. *Aamin.))

¹⁴ «Aɗaba má kure kwá aɲkwa yateraare haypa-aatare ge emnde a haypa an kure wá, Eddekure na am samaya na keni á yakuraarye ge kure keni. ¹⁵ Amá má kwá yateraareka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na keni, á yakuraareka ge kure keni.»

Elva a tsufa ndera

¹⁶ «Má kwá aɲkwa tsufa ndera wá, eptsawanteka njá á kure ba seke kwá am zlaɗa, seke una tá maganá emnde a fida na tá kwashante feka-aatare, geni a naranna emnde ganakini tá am nderire na. Yá aɲkwa bakurá ba jirire: jeba á emnde ɲanna laɗa-aatare ba una ɲanna. ¹⁷ Amá ekka wá, má ká am ndera wá, baraabare ica á ɲa ba tseɗanɲe, tsatsanaatsatse ba shagera úgje am ire á ɲa, ¹⁸ lauktu tá de diseka emnde geni ká am nderire. Sey ba Eddenɲa na ma am tate a nasherire keni ɲane aɲkwa na palle una diyaadiya. Daaci Eddenɲa na ɲane aɲkwa a nanna názu ká maganá ka an nasherire na, á de vakteva laɗa-aara.»

Berbire na am samaya

(Luka 12:33-34)

¹⁹ «Jahauka nalmane á kure á ba am duniya na, aɗaba á naba badzanvebadze weshege-aha antara viya. Neyle-aha keni tá kyaɓa bere-aha a emnde, tá ila kazlaja am huɗe-aara. ²⁰ Ekkure wá, jahaujaha nalmane á kure á ba am samaya, ma weshege-aha, ma viya, ma neyle-aha keni, baaka názu á de badzená áhuwa. ²¹ Aɗaba am tate na ni átekwa nalmane á ɲa wá, ire á ɲa keni á ba am tate ɲanna.»

Parakkire na áte vuwa

(Luka 11:32-36)

²² «Ice wá, ɲane ba seke kára á fanus ge vuwa. Má lapiya ice á ɲa wá, baɗemme á vuwa á ɲa ba parakke. ²³ Amá má shagerka ice á ɲa wá, vuwa á ɲa baɗemme á ba am tabedammire. Daaci má parakkire na am ka na gevge danɲwe wá, á tsaame tabedammire na ká tse am huɗe-aara!»

Slera á Dadaamiya bi slera á nalmane

(Luka 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á mańka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Dzamauka ire an kazlańa á duniya
(Luka 12:22-31)

²⁵ «Yá bakurná ańaba una ńanna, geni dzamauka ire an duksa na kwá de zaná kure, bi duksa na kwá de shaná kure, bi názena kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. Yaikke ba shifa ka arge náza zuze emtu? Yaikke ba vuwa ka arge zane emtu? ²⁶ Zharauzhára á ba áte yiye-aha á samaya, tá ja duksa ka, tá icananá á dem mba ka, tá halaná á dem kuvere ka, amá Eddekure na am samaya na á gelatergela. Kwá jateruka ba kwakya ge yiye-aha emtu? ²⁷ Ware am kure una á dzegwandzegwa sladńa shifa-aara ba cekwaanńudńi keni an dzama ire na á maganá ńane? ²⁸ Ay labara kwá dzama ire á zane ge tsekwana áte vuwa á kure? Zharauzhára áte ugbene-aha am kaamba, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka, ²⁹ amá yá ndaakur ba jirire ba Suleymanu an kwakyire á nalmane-aara keni, ndza tsekwaremeke am zane na ni zariya ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ńanna keni. ³⁰ Má másá na anńkwa vatená, makuralla kertenń faraterufe ge kára maa, Dadaamiya á tsekwaterektsekwatere am ugbene-aha zariya, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

³¹ «Ańaba una maa, dzamauka ire deńkideńki geni watse ńá de za uwe? Bi ńá de sha uwe? Bi ńá de tsekwa uwe? ³² Sey ba emnde na deńbarka Dadaamiya na una tá ńá á ba dzama kazlańa ńanna. Ekkure wá, diyaadiya Eddekure na am samaya na ganakini kwá an wedera á duksa-aha ńanna keni. ³³ Zunńwe wá, tatayautataya kure ba ńá am kwara á Dadaamiya, antara mága jirire-aara, daaci Dadaamiya á de vakurteva duksa-aha umele keni. ³⁴ Dzamauka ire áte duksa á makuralla. ńane keni á de sakurá ba dzama ire-aara tsekemme. Ańaba ba kelaa hare á bere á ba an dzama ire-aara.»

7

Habazauka sera á emnde
(Luka 6:37-38, 41-43)

¹ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvaarze Dadaamiya am shairiya. ² Ańaba ba shairiya na kwá maganá á dete emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurá á ba áte una ńanna. Bańemme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ńanna ge kure keni. ³ Labara ńane ge ekka ká zhára esseba na am ice á egdza emmeńa, amá ká tapanaaka slalńe sladńe na am ice á ńa ge ekka? ⁴ Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeńa: “Sansa yá sakansese esseba am ice”, amá ekka ká an slalńe sladńe am ice á ńa? ⁵ Egdza á fida na, sansese emtsaade slalńe sladńe na am ice á ńa na, ká nanna ice á ńa parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeńa.

⁶ «Vawaterteka duksa cudńeńe ge kere-aha, kuvaukuva geni a eptsarakuraareka, a cebarakuraaka; velyawanveka náza hyema á kure á katańke á nabezhe-aha geni a payeraaka an sera.»

Ndavaundáva, tatayautataya, deńńaha á dem mba
(Luka 11:9-10)

⁷ «Naba ndavaundáva tá de vakurteva; tatayautataya, kwá de shansha; deńńaha emnde a há tá se werakurantewera wakyiya. ⁸ Ańaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey á shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewere. ⁹ Anńkwa ura am kure, má egdza-aara á ndavanu deńńa, ńane á

vante nákwá emtu? ¹⁰ Bi má a ndavanu kelfe, ñane á vanta zahe? ¹¹ Kwa mandzaweha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Ñane á jauje ge emnde bademme an vante duksa shagera ge emnde na tá ndavaná ázeñara.

¹² «Názu kwá kataná kure áza emnde bademme, kure keni magawateránmaga ba estuwa ge emnde. Adaba una ñanna jirire á názena a belateraare *tawraitá á Muusa ge emnde, ira názena am wakita á nabi-aha.»

Wakyyiya becce

(Luka 13:24)

¹³ «Dawemde á kya wakyyiya becce. Adaba wakyyiya na gatatte antara baráma yaikke wá, á da ura á dem kefa, aley emnde kwakya tá daba ba una ñanna. ¹⁴ Amá á kya wakyyiya becca, antara unñule shairre wá, á dá ura á dem tate á shifa, emnde na tá daba una ñanna ta cekwa.»

Nafa wá, tá diyeddiye á ba áte egdza-aara

(Luka 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ «Tsufautsufa ire á kure áza nabi-aha fida. Má tá sawa á sezekure, tá ganve ire-aatare ba seke kyawe-aha, amá am hude-aatare wá, ta ba seke indale-aha na mandzawe-aha na. ¹⁶ Kwá de diyatersediye áte názena á de maraná slera-aatare. Tá ñazlewaaka egdzara á nderza áte dake, bi egdzara á gwayafa áte zaza. ¹⁷ Nafa na shagera na, á yá egdzere emtake, nafa na shagerka na, á yá egdzere keni emtañka. ¹⁸ Nafa shagera á taa yeka egdzere emtañka; nafa na shagerka keni á taa yeka egdzere emtake. ¹⁹ Bademme á nafa na á yeka egdzere emtake na, a icarsice, a epsharapsha an kára. ²⁰ Una keni ba duksa palle: Kwá de diyatersediye nabi-aha fida ñanna áte slera-aatare.»

Diyanakurka ya dekideki

(Luka 13:25-27)

²¹ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á emnde na tá biya: Yaakadada, Yaakadada na ka una watse tá shá dem zlanna am samaya. Sey edda una á maga názena á kataná Edderwa na anñkwa am samaya na. ²² Vacite ñanna, emnde kwakya tá de biya: Yaakadada, Yaakadada, ñere keni ndza ña magaa slera á nabiyire an zhera á ña; ndza ña ñgyanse jini-aha am ura an zhera á ña; ndza ña magaa najipu-aha gergere an zhera á ña. ²³ Daaci ge emnde ñanna watse yá baterá: Ndza diyanakurka ya dekideki. Gawiyapteka zlalauzlálá, kure kwa emnde a maga haypa.»

Bere-aha gergere buwa

(Luka 6:46-49)

²⁴ «Daaci ma a cenanaa ware elva-aaruwa ñanna, a maganaahe áte una ñanna, ñane á garava an zhele slenjkale, a nderaa bere-aara, a yese haha, á de faná ekte áte palaha. ²⁵ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ñanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, aley bere ñanna mbedáaka, adaba ta nderanaa áte palaha. ²⁶ Amá ma ware una a cenvaahé elva-aaruwa ñanna, maganaaka áte una ñanna maa, ñane á gáráva an zhele uce, a naba nderaa bere-aara áte shiili. ²⁷ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ñanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, daaci a mbedanaahe reppe.»

Hákuma á Yaisu ge kwaranse duksa ge ura

²⁸ Am sarte na Yaisu zlauzle am ndaha elva-aha ñanna, bademme á zlamaha tá maga ba najipu-aara, ²⁹ adaba kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, ñane a kwaraterse á ba an hákuma.

8

Yaisu a mbanaahe slederve
(Mark. 1:40-45; Luka 5:12-16)

¹ Tsekwaatsekwa Yaisu á sá áte ire á wa, kwakya nalga na a daa d'aba nane. ² A semhe ge ura á wana derve, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wayá ka dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba nane á elvan ge nane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á na.» Ba seke ndaha miya na, a naba mbehe ge slederve nanna metedde. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge nane: «Eccena ba shagera: Balanaseka ma ge ware keni dekideki. Názena ká de maganá ka wá, de maranánmárá ire á na ge *liman, vanteva sadake na ndza a ndahanaa Muusa na, ká maraterná an una nanna ge emnde ge mbakmbire.»

Náwa a mbanaa estuwa

Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma
(Luka 7:1-10)

⁵ Daaci damda Yaisu á dem Kafarnahum. A demhe ge male á sawji-aha á Rauma á dezerara, a de nalan geni a melanumele. ⁶ A ba nane á elvan ge nane: «Yaakadada, an'kwa nave-aaruwa á zlava am mba, lapika ba zlazlada, matsamatsa ubiya-aha áte nane, á shá zlada jipu.» ⁷ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Yá an'kwa duwa, yá de mbanaambe.» ⁸ A nutehe zlafe ádaliye ge male á sawji-aha á Rauma na, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Malum, hyanefka dekideki geni ká sem huđe á ha-aaruwa. Ndaasendahe ka ba elva á na palle, á mbemmbe nave-aaruwa. ⁹ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá an'kwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlava. Má ya d'aha palle-aatare ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

¹⁰ Ba cenancena Yaisu elva-aara nanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a ba nane á elvan ge emnde na tá an'kwa á d'aba nane na: «Yá bakurá ba jirire: á ba am *Iserayiila keni, shananka ura an fetarfire estuwa. ¹¹ Yá an'kwa bakuranba: Emnde kwakya una tá de sawa á sá á ba am gedí, antara á sá á ba am yala, tá de zá emtakire áza Ibrahima, Isiyaaku, ira Yakubu am zlan'na am samaya. ¹² Amá emnde na ma andze náza-aatare zlan'na á Dadaamiya wá, itare tá de puwaterpuwa á dem tabedammire ágashe, tá de kyuwa ambera tá kerda slare-aatare ge zlada.» ¹³ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge male á sawji-aha na: «Ezzlala á dem mba á na, a gevge áte una ka fetaare átekwa na.» Kerten' a naba mbehe ge nave á male á sawji-aha na á ba am sarte nanna.

Yaisu a mbaa lapika-aha kwakya
(Mark. 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴ Am iga-aara maa, Yaisu a dem mba á Piyer, a de bera shawle á Piyer mukse á zlava, á wáná zlagzlagi. ¹⁵ Yaisu ba a de fete erva-aara áte mukse na, daaci a naba yanhe ge zlagzlagi, a tsetehe, a maganaa slera-aha. ¹⁶ Herzhe manjaripu maa, ta sanaa emnde na tá an shaitaine na kwakya. A naba ngyanse jini-aha nanna am itare an elva-aara, a mbaa emnde na tá áte lapikere na bademme. ¹⁷ Estuwa ganvege názena ndza a ndasaa nabi Aisaya, a ba nane: «Ba nane an ire-aara a lyamivaare lipire á miya ira lapikere á miya bademme.»

Emnde na wayarwaya d'aba Yaisu
(Luka 9:57-62)

¹⁸ Yaisu nanna kwakyire á nalga na átevge nane, daaci a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» ¹⁹ A ganaptehe ge malum á *tawraitá

umele, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Malum, yá dɔabakɔaba ma ka deme keni.» ²⁰ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare; yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare. Amá iya *Ura á emnde baɔemme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa keni baaka.» ²¹ A ba ura umele zlaɓe áɔaliye am dagave á emnde a dɔaba ɲane, á elvan ge ɲane: «Yaakadada, viteva barama yá de heɔheɔa emtsaɔe edderwa.» ²² A ɲwanantehe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Sawa, dɔabidɔaba, yaterya emtsa-aha, a heɔarheɔa emtsa-aha-aatare.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mark. 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Yaisu a de demhe am paare á yawe, pukura-aha-aara keni ta naba dɔabemhe. ²⁴ A naba tsetehe ge válale yaikke arge haye ɲanna. Yawe na a fatsana effeya na a nduhe paare, amá Yaisu á pá ba hare-aara. ²⁵ Ta de tsantehe ge pukura-aha-aara, tá ámbera eɔɔaha: «Yaakadada, lyamilye degiya má baaka.» ²⁶ A ɲwutehe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Labara á wakurwa lyawa estuwa? Ekkure wá, cekwa fetarfire á kure!» Daaci a naba tsetehe, a valaterarhe ge tara effeya antara haye. Ba seke ndaha miya na, a tsaahɔ tseriyye ba seke ndza gejaaka duksa. ²⁷ Emnde baɔemme tá maga ba najipu, a ba itare: «Ware ɲane jeba á zhele na, dete ba effeya antara haye keni tá fansarefe na?»

A mbateraa estuwa Yaisu emnde buwa tá an shaitaine

(Mark. 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gadaraina-aha maa, ba tsekwa-aatare am paare wá, tá de ja ba ire antara emnde buwa tá an shaitaine, tá segashe am irekhy-aha, ta zlazlaɔa-aha jipu, tá an kuwa áza emnde, ura á taa deseka á kya unɲule ɲanna. ²⁹ A ba itare á ba an ka kwara: «*Egɔza á Dadaamiya, ázara am dagave á ɲere antara ekka? Zlaɓe ba laukte-aara keni samka kertenɲ ka se fa zlaɔa áte ɲere emtu?»

³⁰ Ay, áhuwa ɲanna maa, anɲkwa walda á nabezhe yaikke, tá anɲkwa piya. ³¹ Jini-aha na ta naba ɲala Yaisu a ba itare: «Má ká ɲgyanɲerɲgye wá, vanɲerteva barama ɲá de njá am walda á nabezhe-aha na.» ³² «Dawmbare», a ba Yaisu á elvan ge jini-aha na. Daaci ta sesehe am emnde na, ta de demhe am walda á nabezhe-aha na. Ta naba zlerɔaa zhagade ge nabezhe-aha na daga á sate egɔza wa ɲanna, ta se valyeme am haye, a ndateruhe ge haye baɔemme.

³³ Zhagade á dem ekse ge suni-aha á nabezhe na, ta de balaterse labare ɲanna ge emnde, antara názena ta shanaa emnde buwa na ndza tá an shaitaine na baɔemme. ³⁴ Daaci emnde a ekse baɔemme saresse, tá se yainu ge Yaisu. Ba puwartepuwa ice áte ɲane maa, ta ɲalanaa á ba an ɲála geni a dedde am larde-aatare ba dekiɔeki.

9

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aha-aara

(Mark. 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Yaisu a demhe am paare á yawe tá antara pukura-aha-aara, a icese haye, a saahɔ á sem ekse-aara. ² Daaci ta sanaa ura lapika an matsa ubiya-aha-aara, tá sá sepaná áte egɔera. Am Yaisu nanna fetarfire-aatare, a ba ɲane á elvan ge edda una lapika na: «A gazleka ervaunɔe á ɲa egɔza-aaruwa, aɔaba an bárá haypa-aha á ɲa.»

³ Daaci tá anɲkwa malum-aha á *tawraitá áhuwa, a ba itare am ervaunɔe-aatare: «Kwaye zhele na anɲkwa á lyiya sleɔe á Dadaamiya.» ⁴ Kertenɲ Yaisu diyeddiye názu tá dzamaná itare, a ba ɲane: «Labara kwa dzamete elva kelaadire estuwa am ervaunɔe á kure?» ⁵ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bárá haypa-aha á ɲa, bi baná: Tsettse ezzlala an sera á ɲa? ⁶ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde

bademme, yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci, a ba ɲane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aha-aara na: «Tsettse, ezzlala á da.»⁷ A naba tsetehe, a zlalehe á dem mba-aara.⁸ Amá nalga á emnde na tá áhuwa na naranna una ɲanna, bademme gazlargazla, ta fantau ge gálá Dadaamiya, adaba hákuma ɲanna a vante ge urimagwe na.

*Náwa ndza a dántaa estuwa Yaisu Mata
(Mark. 2:13-17; Luka 5:27-32)*

⁹ Daaci Yaisu a tsetehe áhuwa, anƙwa á zlala áte barama; átira zlala, a naa zhele umele zhera-aara Mata, á njá am bere á hadama. A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Tsettse sawa dábídaba.» A naba tsetehe, a dábete Yaisu.

¹⁰ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá anƙwa za dáfafa antara pukura-aha-aara am mba á Mata ɲanna, ta naba semhe ge *emnde a jaha hadama, antara emnde a haypa umele kwakya, ta se nja átirpalle antara Yaisu.¹¹ *Farisa-aha ba naranna una ɲanna maa, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labara malum á kure á za dáfafa antara emnde a jaha hadama ira emnde a mága ser haypa?»¹² De cenatercena Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar.¹³ Zlalauzlala, de tsahautsaha názena am huɗe á wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Názena yá kataná ya kwakya wá, baira zezarzi, sadake á dabba-ka. Adaba iya wá, sanká ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

*Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mark. 2:18-22; Luka 5:33-39)*

¹⁴ Ta se ndavanuhe ge pukura-aha á Yuhanna slemaga baptisma, a ba itare: «Ŋere antara *Farisa-aha, ɲa eksa ndera, labara pukura-aha á ɲa tá ekseka ndera dƙidƙi na?»¹⁵ Daaci a ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na tá dáhaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka dƙidƙi. Amá anƙwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ɲanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

¹⁶ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanɲyuwe an baukta áɲwaslire, adaba una áɲwaslire na á de teɗa una emgyegwe na, daaci á de ette ba kwakya zlaɓe adaliye.

¹⁷ «Zlaɓe adaliye, tá puweka mbazla áɲwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavenahe, á tata kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya-aha keni badzavbadze. Sey tá puwa mbazla áɲwaslire á dem *kanyakanya keni áɲwaslire lauktu baaka una á de badza am huɗe-aara.»

Labare á egdza á male á

*Yahudiya-aha an mukse na a geƙante nanɲyuwe á Yaisu
(Mark. 5:21-43; Luka 8:40-56)*

¹⁸ Ba Yaisu anƙwa á baterá elva-aha ɲanna, a semhe ge palle á male á Yahudiya-aha, a naba kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Emsamtsa egdza-aaruwa mukse ba kinamina na, amá naba sawa fetefa erva á ɲa áte ɲane, á de shifeteshifa.»¹⁹ A naba tsetehe ge Yaisu, ta dábemhe antara pukura-aha-aara.

²⁰ Anƙwa mukse, á maga yawe kelaawa ju buwa, á maga ba palase áte lapikere á kela uzhe, a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanɲyuwe-aara.²¹ Adaba ndza a slaslan ba estuwa am ervaunɗe-aara, a ba ɲane: «Ma shanansha ya fete ba erva-aaruwa áte nanɲyuwe-aara keni, ya mbembe.»²² A eptsapte ge Yaisu, a zharanaahe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Mbakaambe fetarfire á ɲa egdza-aaruwa. A gazleka ervaunɗe á ɲa dƙidƙi.» A ba am sarte ɲanna a naba mbehe ge mukse na.

²³ Daaci damda Yaisu á dem mba a male á Yahudiya-aha, a de bera jahava a emnde kwakya tá kyuwa, emnde umele keni tá ferta derma. ²⁴ Daaci a ba ñane a elvan ge itare: «Dawedde áhuna adaba egdzere an emtseka, á pá ba hare.» Ta naba puwar dzáká, agira tá epsawepsawa. ²⁵ Daredda emnde á degashe maa, a demhe ge Yaisu á dem bere ñanna, a de ñanaa ba erva ge egdze na, daaci a naba tsetehe. ²⁶ Ta naba hyanme labare ñanna am larde ñanna bademme.

Yaisu a mbaa wulfe-aha ta buwa

²⁷ Tsettsa Yaisu áhuwa zlazlálá, ta naba dabemhe ge wulfe-aha umele ta buwa, tá ámbera edfaha an ka kwara: «Ambarka á ña Yaisu *Egdza á Dawuda zanjervaarze.» ²⁸ De demda Yaisu am bere, ta demhe ge wulfe-aha ñanna keni ádezenjara, a ndavateruhe ge Yaisu: «Fakurtarefa geni yá dzegwándzegwa vakurtá ice emtu?» Ta naba ñwanantehe: «Ane, fanjertarefe Yaakadada.» ²⁹ Daaci Yaisu a semtateraa ice, a ba ñane: «A gevge áte una kwá fetaara kure átekwa.» ³⁰ A naba werte ge ice-aatare. Yaisu a fantau ge giyatergiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Fawfa hyema ba shagera: a cenanka ura umele d'ekideki.» ³¹ Aley itare ba zlala-aatare, tá de balese labare á Yaisu am larde ñanna bademme.

Yaisu a mbaa ura an jini

³² Am sarte na tá átire á zlala, ta naba sanaa ura an shaitaine ge Yaisu, ba elva keni á taa ndaaseka d'ekideki. ³³ Ba Yaisu ñgyansengye jini na am ñane maa, uce na a naba fantau ge ndaha elva. Daaci nalga á emnde na bademme ta fantau ge mága najipu, ta bantsa itare: «Ndza nanjeranka jeba una am *Iserayiila d'ekideki.» ³⁴ Amá ta bantsa *Farisa-aha: «A vantaa ba male á shaitaine-aha hákuma ñanna ge ñgyanse jini am ura.»

Yaisu anjwa á zanvarze ge nalga á emnde

³⁵ Yaisu jemje d'aba am berni-aha antara am ekse-aha bademme, á kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha-aatare, a balateraa labare á higa, labare á dem *kwará á Dadaamiya, ámbera á mbatermbe am lapikere gergere, ira názena a badza ura bademme. ³⁶ Am Yaisu a zharanaahe nalga á emnde na, daaci a naba zatervaarehe, adaba kudarevkude, zlauzle ndzed'a-aatare. Ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare. ³⁷ Daaci, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehálá-aara á dem mba. ³⁸ Adaba una ñanna, ñalaunjala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde á dem fe-aara.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mark. 3:13-19; Luka 6:12-26)

¹ Yaisu a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, daaci a vaterte hákuma ge ñgyanse jini-aha am ura, tá mba emnde am lapikere gergere antara emnde na tá an badza bademme. ² Náwa itare zhara-aha a emnde a bela kelaawa ju buwa ñanna: Zunjwe wá, ba Simaun, ñane una ta d'ahanaa an Piyer, tá antara egdza emmenjara Andere; egdzara á Jaibaidaiyus buwa tara Yakuba an Yuhanna, ³ Filip, Bartaulauma, Taumas, Mata ñane una slejaha hadama, Yakuba egdza á Halfa, Tadawus, ⁴ Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

⁵ Yaisu á bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Daumbareka á dem tate á emnde a jeba umele, daumbareka á dem ekse-aha á emnde a *Samariya keni. ⁶ Daumbare kure á ba deza Iserayiila-aha, itare tá ba seke kyawe-aha na ta kefa an kefa na. ⁷ Daumbare an waazu, bawateranba:

Sarte á njá am *kwárá á Dadaamiya herzhapteherzhe. ⁸ Daaci mbaumbe lapika-aha, tsautse emnde am emtsa, mbaumbe emnde na á waterá derve, ngyaungye jini-aha am emnde keni bademme. Há kuma nanna kwá shan ba dey, kure keni magawateránmaga ba dey ge emnde. ⁹ Daumbareka an dindar, bi lipela, ma shungu keni am lyiba-aha á kure. ¹⁰ Eksauka nambela á kashi am erva ge mága shula á kure, ma nangyuwe buwa keni áte ura palle. Halauka kimake, ma zade keni am erva, adaba edda á slera wa, zlayánzlaya geni á lyevalya dáfa keni. ¹¹ Má dakuremde am berni, bi am ekse, tatayautataya ba edda una an kwa higa-aara ge lyyakurlyiya na, njawinja á ba am mba-aara, dem sarte á zlala á kure áhuwa. ¹² Má kwá an kwa dem mba á ura, bawateránba emtsaade ge emnde á há nanna: A vakurteva Dadaamiya hairire! ¹³ Daaci má lyarakurvalye emnde a há nanna tá shansha hairire na. Amá má lyyarakurka, tá shanka hairire nanna. ¹⁴ Má dakuremde am mbá á emnde, bi am ekse na lyyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. ¹⁵ Yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma antara emnde a *Gaumaura na, arge názá á emnde a ekse nanna.»

Zlada-aha na watse á sawa na
(Mark. 13:9-13; Luka 21:12-17)

¹⁶ «Cenaucena: Náwa yá belakurbela wá, kwa ba seke kyáwe-aha am dagave á indale-aha. Amá gawuvge yaimyaima-aha ba seke záhe, gawuvge emnde a kamaare ba seke zalke-aha. ¹⁷ Faufa hyema áte ire á kure, adaba watse tá dakurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an já am mashidi-aha-aatare. ¹⁸ Watse tá dákurá á de katafke á male-aha á duniya, tá de dákurá á de katafke á slekse-aha á daba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare antara áza emnde a jeba umele keni. ¹⁹ Amá, má darákurda wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, bi geni kwá de ndaaná estara. Adaba á ba am sarte nanna wá, watse á semsa elva-aha na kwá de ndaaná kure á sem ire-aha á kure. ²⁰ Adaba kwá de ndaaná kure-ka, á de ndaaná ba Shefekwe á Eddekure elva-aha nanna am kure.

²¹ «Am sarte nanna maa, emnde umele tá de vatertá ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Dada-aha keni tá de vatertá ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Egdzara umele keni, tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ²² Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa, amá edda una má tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, nane á lyelye shifa-aara. ²³ Amá am ekse na má tá fá zlada áte kure, zhagadawzhagade á dem ekse umele, adaba uwe, una yá bakurá ba jirire: yá de semsa ya ba estuwa, ya *Ura á emnde bademme, kwá de zланаaka ja daba am berni-aha á *Iserayiila bademme.

²⁴ «Baaka pukura na ni á januje ge málum-aara an malire; baaka walaadī na á januje ge zanuwe-aara an malire. ²⁵ Á juka am, ma waletewala pukura, nane keni á gevge seke malum-aara, ma walaadī keni á juka am á gevge seke zanuwe-aara. Má edda á há maa, tá dahaná an *Bailjaibul ni, sákwa emnde na tá am huđe á há nanna emtu?»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle
(Luka 12:2-9)

²⁶ «Adaba una nanna, kuvauka urimagwe dēkidēki. Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ²⁷ Názu yá bakurná ya an shebe na, de balausebale ba parakke. Una tá ndaakurse á dem hyema an nasherire na keni, de balaubala á ba an ká kwárá á dem huđe á ekse. ²⁸ Kuvawaterka emnde na tá dzegwándzegwa cebakurceba ba shifa á

kure am duniya na. Itare tá dzegwánka mága duksa áte shifa a dem zlanna. Kure wá, kuvaukuva ba edda una ni nane an hákuma ge cebakurceba kina, an hákuma ge dakurá á dem kárá á jahanama keni. ²⁹ Njedú-aha buwa tá velan ba ge kwába palle-ka emtu? Amá ba palle á njedú-aha nanna keni á taa kedfeka ba estuwa, sey má a wayetaa Eddekure na am samaya na. ³⁰ Ba duksa palle ge kure keni: Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. ³¹ Adaba una nanna gazlauka dekidfeki, kwá an dárádza ba kure arge njedú-aha nanna ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba nane una Yaakadada
(Luka 12:8-9)

³² «Ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya keni yá de enndaha ba parakke á katafke á Edderwa am samaya geni nane ura-aaruwire. ³³ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya á katafke á Edderwa am samaya.»

Hairire-ka amá kelaadire
(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Slaslauka geni iya ya saa hairire á sem duniya. Sanka an hairire á sem duniya, amá ya saa ba kelaadire. ³⁵ Sawa-aaruwa wá, ya se wesha tara egdzere an dada, tara egdzere mukse an emmenjara, ira tara egdzere mukse antara shawle-aara mukse. ³⁶ Ba emnde a há-aatare una tá de gev kelaade-aha-aara.

³⁷ «Ma ware una a hayaa ba eddenjara bi a hayaa emmenjara arge iya, nane wa, hyafka sledabidaba. ³⁸ Ma ware una eksanteka dzangala-aara emtsaade ge d'abidaba an nane, nane wá, hyafka sledabidabi. ³⁹ Ma ware una á kátá nejlese shifa-aara na, edda-aara á kedanaakeda, amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, nane á nejlesejezle.»

Elva a sha lafa
(Mark. 9:41; Luka 10:16)

⁴⁰ «Ma a lyakurvaa ware keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Edda una lyivaalye, a lyevaa ba edda una a belibela na. ⁴¹ Ma ware una a lyevaa nabi á Dadaamiya adaba nane nabi á Dadaamiya, nane keni á de shansha lafa á nabiwire. Edda una a lyevaa ura jirire adaba nane slejirire, nane keni á de shá lafa á slejirire. ⁴² Yá bakurá ba jirire: Ma ware una a vante ba yáwe lailaidfe ge cekwa á pukura-aha-aaruwa, adaba nane pukura-aaruwa, á shansha lafa-aara.»

11

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Luka 7:18-35)

¹ Am Yaisu zlauzle á tsakaterá elva nanna ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa maa, a naba tsetehe áhuwa mazla-aara, ge de kwaraterse elva antara ge balatera waazu ge emnde am ekse-aha á larde nanna.

² Am sarte nanna maa, Yuhanna slemaga baptisma am dangay. Ba cenancena labáre á slera na anjwa á maganá Yaisu *Almasiihu na, daaci a belanve emnde umele am pukura-aha-aara, ³ geni tá de ndavanundave estuwa: «Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sáwa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsákwá hyema adaliye he?» ⁴ A nwaterantehe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «De bawanánba kure názena á cenaná hyema á kure, antara názena kwá zheraná á ba an ice á kure na ge Yuhanna nanna. ⁵ Bawanánba ganakini wulfe-aha tá anjwa nanna ice-aatare, emnde a dere tá anjwa zlala ba lanje, emnde a derve garevge ba metedmetedfe, makwaya-aha tá anjwa cenancena, emnde na ndza emtsaremsta

keni tsarettse, talage-aha keni maa, cenarvaacena waazu á labare á higa. ⁶ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

⁷ Am sarte na tá anjwa zláá pukura-aha á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndahater elva á Yuhanna ge zlamáha, a ba nane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhára uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhára masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una nanna-ka dekideki. ⁸ Ay ndza kwa de zhára uwe? Ndza kwa de zhára ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsekwa zane zariya keni tá á ba am mba á slekse-aha. ⁹ Ay ndza kwa de zhára uwe? Ndza kwa de zhára nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsáka á ba an nabi keni. ¹⁰ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anjwa á ndaha elva-aara a ba nane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á na, ge tsatsaká baráma, á ba Dadaamiya.”

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: am emndimagwaha na tá yaterá ba njásha, baaka ura á jauje ge Yuhanna slemaga baptisma an malire. Aley edda una cekwa ba nane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, nane á jauje ge Yuhanna an malire. ¹² Kwaye a fantuwa estuwa Yuhanna slemaga baptisma ge bala waazu, sem vatena, kwara á Dadaamiya á shá ba zláda áza kelaade-aha, tá kátá ba ta berduhe daaci tá kwaraná itare. ¹³ Adaba bademme á nabi-aha, antara *tawraitá á Muusa ta magaa nabiyire-aatare áte kwara á Dadaamiya. Itare wá, halarvuhale á ba áte Yuhanna. ¹⁴ Má kwá cena náza-aaruwa wá, *Ailiya na Dadaamiya á balese werre am wakita-aara ganakini watse á sawa na, ba nane Yuhanna nanna. ¹⁵ Edda una anjwa hyema-aara ge cena duksa, a cenvaacena elva na ya bakurna ya na ba shagera.

¹⁶ «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Yá sláterá an egdzara na tá beđa ba nara áte we á layye am huđe á ekse, a ba emnde umele, tá elvan ge emnde umele-aatare: ¹⁷ Na fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; na tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka. ¹⁸ Haá! Samsa Yuhanna, nane zaaka duksa-aha umele, shaaka mbazla, nane wá, an shaitaine deme ákyiye! ¹⁹ De samsa *Ura á emnde bademme, nane wá, anjwa ezza, anjwa essha keni, ta bantsa: Kwaye zhele na slera-aara ba huđe, nane deme wá, ura á emnde a nezla antara emnde na tá maga ba haypa na ákyiye! Amá ilmu á Dadaamiya wá, anjwa á máráva jirire-aara am slera na anjwa á maganá nane.»

*Zláda árge eksa-aha na ta kwaleve mága tuba
(Luka 10:13-15)*

²⁰ Daaci Yaisu a naba valateraarhe ge emnde a ekse-aha na ndza a magaa najipu-aha kwakya am huđe-aara, aley magarka tuba dekideki na. A ba nane áte ekse-aha nanna: ²¹ «Degiya watse zláda arge ekka, ekka Kaurajin; zláda arge ekka, ekka Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa am kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremetsakwa emnde a ekse-aha nanna am buhwa-aha, ma andze daremde am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ²² Adaba una nanna, yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge názá á kure. ²³ Ekka keni Kafarnahum, ka kurken watse á kakteka Dadaamiya, á dakaada á dem samaya emtu? Baaka dekideki! Watse á gakaage á dem jahanama. Adaba najipu-aha na ya maganaa am ka na wá, una nanna ma andze am *Saudauma wá, sem vatena keni ekse nanna ma ba nja-aara. ²⁴ Adaba una nanna, yá baká ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba zláda na Dadaamiya á de faná áte emnde a *Saudauma na arge názá á na.»

*Sawmbare ásezerwa kwá shansha puwansepuwe
(Luka 10:21-22)*

²⁵ Am sarte nanna, a eksante elva ge Yaisu, a ba nane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá anjwa slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka

sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enjkale. ²⁶ Ba estuwa Edderwa, una namaari á ña ganakini a gevge ba estuwa.

²⁷ «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya máki Eddenjara ñanna-ka. Dada keni, baaka ura á diyeddiye máki Egdza-aara-ka palle, antara emnde na a wayaterántaa Egdza-aara ge marateránmara.

²⁸ «Kwa emnde na kudakurefkude ge sapa gwatama demdeme na, sawmbare bademme ásezerwa, yá lyakurvárelya kwá puwánsepuwe. ²⁹ Naba fawisarefe, tsahautsaha duksa ázerwa, adaba ya ura maggwe, ya slekemaare. Ba jirire geni kwá shansha puwansepuwe ge ire á kure. ³⁰ Adaba duksa na yá de fakuraara iya, á de magakuránmaga emtakire, gwatame na yá de fakuraara iya keni, zlazlada-ka essepa-aara dekideki.»

12

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe

(Mark. 2:23-28; Luka 6:1-5)

¹ Daaci shekwaashekwa cekwaangudí, vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe Yaisu a degashe am dágave á fe-aha á hiya, á wáterá waya ge pukura-aha-aara maa, ta naba kezleve ire á hiya na, ta zuhe. ² Ba narátarna *Farisa-aha maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ezzhara pukura-aha á ña tá maga názu piyatepiya shairiya á miya an vaci puwansepuwe.»

³ A naba ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ñateraana waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, ta de zuhe tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na. Baráma á zuze-aara keni belarateránka tsa. Una á ndaaná shairiya á miya wá, sey tá zana ba *liman-aha palle. ⁵ Emtu ndaakurseka am *tawraitá, ganakini *liman-aha wá, ma vaci puwansepuwe keni, itare tá diya ba mága slera am mashidi emtu? Adaba una ñanna, itare ma tsufarteka una am *tawraitá keni, baaka haypa áte itare. ⁶ Ay degiya, anjkwá názu jauje ba ge mashidi keni an yaikkire áhuna. ⁷ Á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Maggwire una yá kataná iya sadake á dabba-ka, á bina. Ma andze diyakurdiya una ñanna wá, ma andze kwá faterarka shairiya ge emnde na baaka haypa-aatare na. ⁸ Ya ndahanaa ádfaba uwe una, adaba ba iya *Ura á emnde bademme una ya edda á vaci puwansepuwe ñanna.»

Zhele an emtsa erva-aara

(Mark. 3:1-6; Luka 6:6-11)

⁹ Tsetsa Yaisu áhuwa, a de demhe am mashidi-aha-aatare umele. ¹⁰ Am mashidi ñanna wá, anjkwá zhele an emtsa erva-aara. Emnde na tá am huđe á bere ñanna itare tá tsagwada ba Yaisu, má watse á maganaamaga duksa na áte unjule-aara-ka, lauktu ma ta puwar elva. Ta ndavanuhe ádfaba ba una ñanna, a ba itare: «*Tawraitá á naba vamiteva baráma geni mí mbanaambe ura an vaci puwansepuwe emtu?» ¹¹ A ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki a eblyemaa kyawe á kure á dem evege sladde an kwaskwe á puwansepuwe, kyawe á edda-aara keni palla ba ñane, á zlála-ka á de sansese emtu? ¹² Sakwa ura emtu? Una ba jirire ganakini yaikke ba ura arge kyawe. Daaci estuwa, *tawraitá á vante baráma á mága slera á maggwire ge ura an vaci puwansepuwe.» ¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Pelánsepele erva á ña». A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanje ba seke umele. ¹⁴ Mázle-aara ba zlalá ge *Farisa-aha ta de maga sawari-aatare geni tá maganá estara, lauktu tá kefanaakeda shifa á Yaisu.

Sleslera na Dadaamiya a eksese njane

¹⁵ De diyeddiye Yaisu sawari-aatare njanna maa, a naba yaa tate njanna, a naba zlala á dem tate umele. Dikele á emnde estuwa ta daa d'aba njane. A mbateraaha emnde na ta lapika-aha na bademme. ¹⁶ Amá a giyateraaha á ba an ndzedá geni a de balateranseka labáre-aara ge emnde, ma ware njane keni. ¹⁷ Estuwa jiranvejire njane elva na ndza a balanaa nabi Aisaya, á ba njane:

¹⁸ «A bantsa Dadaamiya:

Nawa una sleslera-aaruwa ya eksesaa ya, njane edda una a wayanaa ervaunde-aaruwa, yá higa jipu áte njane. Watse yá se tsekwaná áte njane Shedekwe-aaruwa, á de balaterá njane ge nalga-aha bademme, geni watse yá kya shairiya-aatare bademme.

¹⁹ Njane, tá de mbad'eka we antara ura dekideki, á de feka hula, baaka ura á de cenancena kwara-aara á dem zhegela áte we á layye-aha.

²⁰ Njane wá, ma edda una ba seke n'azambakara na an dzala keni, njane á kezleka dekideki. Ma ba seke k'ará á n'azambakara na herzhe á emtsa keni, njane á emtsanaaka dekideki. Á de magán ba estuwa sey má ganvege jirire á Dadaamiya am dagave á emndimagwaha.

²¹ Bademme á nalga-aha, watse tá fete tama-aatare á ba áte njane palle.»

*Jawapa a vatertaa Yaisu ge *Farisa-aha*

(Mark. 3:20-30; Luka 11:14-23)

²² Daaci ta sanaa zhele an jini ge Yaisu, jini na ganvege zhele njanna wulfe, ganvege uce. Amá Yaisu a naba mbanaahe zhele njanna, an'kwa á nanna ice-aara, á ndaha elva ba lanje zla'be ádaliye. ²³ Emnde bademme tá an'kwa maga ba najipu-aara, a ba itare: «Watse ba njane una wulfe á sleksu *Dawuda, njá an'kwa ufufa na ka?» ²⁴ Amá am sarte na cenaratercena *Farisa-aha, a ba itare: «Zhele njanna, a shaa hakuma á ba áza male-aatare á shaitaine-aha, zhera-aara *Bailjaibul, ge njya jini-aha am emnde.»

²⁵ Amá kertenj diyeddiye Yaisu názu am ire-aatare, daaci a ba njane á elvan ge itare: «Estuweka. Bademme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara njanna, tá an'kwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire njanna ba badzavbadze. Ma berni-ara, bi ma hu'de á há-ara keni, máki emnde na tá am hu'de-aara garevka palle, tá an'kwa dagala am dagave-aatare wá, ba badzavbadze. ²⁶ Daaci máki shaitaine á njya jini-aha-aara ba ge njane wá, á wava áte ire-aara ba ge njane, á zlala estara kena kwara-aara á de katafke? ²⁷ Náwa kwa bantsa kure, a vitaa ba *Bailjaibul hakuma ge njya jini-aha am ura. Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hakuma á njya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁸ Yá ndaakur ba jirire: Yá an'kwa njya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara aseze kure.»

²⁹ Yaisu an'kwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba njane á elvan ge itare: «Á dzegwaná estara ura de za há á slendzedá máki eksevaaka slendzedá njanna emtsa'de, a puwanse erva á kataliya, lauktu á za há-aara bademme?

³⁰ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, njane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, njane slezadaterzadá. ³¹ Ad'aba una njanna maa, yá an'kwa ndaakur ba jirire: Á naba yateraareye Dadaamiya ge emnde ma haypa-ara keni, antara elva-aha mandzawe na tá valyaná itare bademme. Amá edda una a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cuded'de wa, baaka yanarye dekideki. ³² Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe

Cudfedde wá, baaka yanarye ge ñane ðekiddeki, ma am zamane na, ma am zamane na á de sawa na keni.»

Bademme á nafa-aha ta diyaterse á ba áte egdzara-aatare
(Luka 6:43-45)

³³ «Egdza á nafa na emtake, sey tá shaná áte nafa na shagera. Tá shanka egdza á nafa emtake áte nafa laake. Ma nafa-ara keni tá diyeddiye á ba áte egdza-aara. ³⁴ Kure, elva-aha á kure á ja shifa seke wenye á zahe, kwá taa ndaaseka duksa shagera adaba kwa mandzawe-aha. We á ura wá, á ndaha ba názu jauje am erwaunde á edda-aara. ³⁵ Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am erwaunde-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am erwaunde-aara, á sanse ba názena emtanika ðekiddeki na. ³⁶ Yá ndaakur ba jirire: Vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á duniya bademme wá, emnde bademme tá de shansha elva-aha laakire na tá anƙwa tsakaná itare na bademme. ³⁷ Adaba ma ware keni tá de kyanaa shairiya á ba áte elva na anƙwa á tsakaná ñane bademme na, ma edda-aara áte jirire, ma áte fida keni.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas
(Mark. 8:11-12; Luka 11:29-32)

³⁸ Daaci a ba emnde umele am malum-aha á *tawrait, antara *Farisa-aha, tá elvan ge Yaisu: «Malum, ñá kátá ká marañerá najipu palle, ñá diyeddiye átekwa máki a belakaa ba Dadaamiya.» ³⁹ A ñwete ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wa, ta mandzawe-aha váyya, varanteka erwaunde-aha-aatare ge Dadaamiya. Itare tá anƙwa ndava najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka ðekiddeki. Hyaahya ba najipu na a marsaa Dadaamiya áte nabi Yaunas na. ⁴⁰ Ba seke una Yaunas a magaa váha keye, vayiya keni keye, am huðe á kelfe na wá, iya *Ura á emnde bademme keni yá de gá váha keye vayiya keni keye am irekhya ba estuwa. ⁴¹ Vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe tá de mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu a Yaunas, magarnaamaga tuba. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manƙa tuba. ⁴² Zlaðe ádalíye, vaci shairiya wá, anƙwa slekse mukse, ñane keni watse á mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba ñane kwaye ndza a tsetaa am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.»

Eptsa á jini á dem urimagwe
(Luka 11:24-26)

⁴³ «Má sesse jini am ura wá, á de ja ðaba á ba am kaamba, ge tataya tate á puwansepuwe. Máki shanka wá, ⁴⁴ á bánba jini ñanna: Ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am huðe-aara na. Má eptsapta wá, á de bera ba bere an hyaða, an tsatse tseðañje, amá baaka ura am kwa. ⁴⁵ Daaci á zlálá-aara, á de ðaha jini-aha umele na jaruje ba ge ñane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huðe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunñwire na. Náza emnde a zamane mandzawe na keni, watse ba estuwa.»

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ñara ge Yaisu
(Mark. 3:31-35; Luka 8:19-21)

⁴⁶ Yaisu anƙwa á ndaater waazu ge emnde am bere wá, ta semhe ge tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ñara wá, ta tsatsehe ágashe, tá kátá tá ndaha elva antara ñane. ⁴⁷ Daaci ura umele a de mbedanuhe ge Yaisu, geni tá anƙwa ndavaná tara emmenjara, tá antara egdzar mama-aha-ñara ágashe. ⁴⁸ Yaisu á ñwanante ge edda-aara, a ba ñane: «Ware ñane emmerwa ge iya? Emnde-ara ñane egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ⁴⁹ Daaci á mara pukura-aha-aara an erva, a ba ñane: «Náwa

tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ⁵⁰ Ma ware una anƙwa á maga názu á kataná Edderwa am samaya, edda-aara egdza emmerwa zhele, bi egdza emmerwa mukse, bi emmerwa.»

13

Naraje an slepuwa wulfe (Mark. 4:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Vacite ɗanna wá, Yaisu a tseta á ba am mba, a de nja áte we á haye geni á kwaraterse elva ge emnde. ² Daaci emnde kwakya se jarammeje ázeɗara, ɗane a naba njema am paare áte ire á haye; emnde wá, baɗemme tá á ba am haha áte we á haye ɗanna. ³ A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ɗane á elvan ge itare: ⁴ «Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. Am sarte na anƙwa á puwa nalkame ɗanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unɗule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sesehe á ba áte watseswatsire aɗaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára wá, deraadera aɗaba baaka slalwe ɗgelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlaɓe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a magaa ire shagera. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara deremke deremke; ekte-aha umele ta yayaa egdzara kul unƙwahe kul unƙwahe, ekte-aha umele zlaɓe ádaliye ta yayaa kul keye kul keye.» ⁹ Daaci a ba ɗane á elvan ge itare: «Edda una máki anƙwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha? (Mark. 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am iga á una ɗanna maa, ta naba sawa pukura-aha áseza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɗane: «Labára ká ndater elva ge emnde an naraje-aha?» ¹¹ A ɗwaterante, a ba ɗane: «Kure wá, vararakurteva barama geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá itare sharanka una ɗanna. ¹² Aɗaba edda una anƙwa ázeɗara wá, tá de fanaarfe á de jauje á ba áte ɗane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázeɗara na keni, watse tá de lyanvulye. ¹³ Aɗaba una ɗanna, yá ndater elva an naraje. Aɗaba ma tá anƙwa ezzhárá ɗeme keni tá nánka; tá effa ɗeme hyema keni, tá cenánka duksa ɗekidɗeki, á duka á dem hyema-aatare. ¹⁴ Estuwa, názena ndza a ndahanaa Dadaamiya á kya an we á nabi Aisaya na gevge jirire-aara. Aɗaba a ba ɗane:

Kwá anƙwa eccena an hyema-aha á kure, amá kwá cenanka ba názara keni. Kwá anƙwa ezzhara an ice-aha á kure, amá kwá nanka duksa.

¹⁵ Aɗaba degdega ire á emnde ɗanna. An vanya hyema-aha-aatare, geni a demka elva-aaruwa á demkwa. An háɗá ice-aha-aatare, geni a naránka duksa-aaruwa an ɗane. Aɗaba ire-aatare degdege jipu, tá sawka á sem sera-aaruwa, geni yá se mbateraambe, a ba Dadaamiya.

¹⁶ Amá kure wá, higa yaikke ge kure, aɗaba ice-aha á kure anƙwa á nanna duksa-aha á Dadaamiya, hyema-aha á kure anƙwa cenancena. ¹⁷ Yá bakurá ba jirire: Kwakya nabi-aha antara emnde á Dadaamiya umele ta kátá puwete ba ice-aatare áte názena kwá anƙwa zharaná kure kina, amá naranka. Ndza ta kátá cena názena kwá anƙwa cenaná kure kina, amá cenaranka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe (Mark. 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸ «Cenaucena ba shagera náwa yá anƙwa ndaakur maana á naraje an slepuwa wulfe na. ¹⁹ Emnde umele, tá cenvá elva áte *kwara á Dadaamiya, amá á duka á

dem ire-aatare. Daaci á sawa zhele mándzawe, á se eksese elva ñanna am vuwa-aatare. Itare wá, ta ba seke unñjule. ²⁰ Emnde umele ta ba seke cacera. Itare, má cenarvaacena elva áte kwara á Dadaamiya wá, kerten t́a lyiyaná á ba an higa. ²¹ Amá t́a vanteka slede ge elva á Dadaamiya am vuwa-aatare. Daaci má jerje lámare umele bi zladfa adaba elva á Dadaamiya na wá, t́a ya fetarfire-aatare ba watsewatse. ²² Emnde umele zlafe adaliye wá, ta ba seke dake. T́a lyevalya tsa elva á Dadaamiya, amá wá, á dem dagave á dzama á ire-aha á duksa á duniya gergergre, antara wáyá á nalmane á duniya kwakya. Á becanta ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare na, á manka nampire defideki. ²³ Amá emnde umele wá, ta ba seke haha na slede shagera na. Itare, má cenarvaacena elva á Dadaamiya wá, á duwa á dem ire-aatare ba shagera. Elva á Dadaamiya á sha slede am itare, itare t́a maga nampire. Emnde umele kwakya nampire-aatare; emnde umele nampire-aatare ba deydey. Emnde umele zlafe adaliye, nampire-aatare ba cekwa.»

Naraje an ezleha am dagave á hiya

²⁴ Daaci a bateraa naraje umele zlafe adaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názu á garava an *kwara á Dadaamiya. Ankwa ura umele a ica faha-aara, a de jem hiya. ²⁵ Vacite umele an vayiya maa, duwa kelaade-aara, a naba de janem wulfe á ezleha am hiya-aara ñanna, a naba zlala. ²⁶ Am sarte na waltewala hiya a sanse ire maa, ezleha-aha keni sesse. ²⁷ Daaci duwa á emnde a slera á edda á fe ñanna á dezenjara, a ba itare t́a elvan ge ñane: Ambarka á ña male! Ábi ka jaa ba wulfe á jirire am faha á ña? Labara kwakya ezleha am hiya á ña? ²⁸ A ñwaterante, a ba ñane: A maganaa ba kelaade-aaruwa lámare na. A ba emnde a slera t́a elvan ge ñane: Eksakaarekse emtu ña de ica ezleha-aha ñanna bademme á dem áhá? ²⁹ Yawanya, a ba ñane á elvan ge itare, adaba watse kwá icesice antara hiya shagera. ³⁰ Yawanya bademme á narnáhá; má narvenahe, hyephye sarte á ica hiya wá, watse yá bateranba ya ge emnde a ica hiya geni a icarsice emtsaade ezleha-aha, a jaranmejahe am tate palle, a epsharupsha an kára, lauktu t́a haliya hiya-aaruwa á dem kuvere.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mark. 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe adaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ba seke mága á wulfe á pilli, a eksante ge ura umele, a de beleme am haha am fe-aara. ³² Cekwa ba ñane am wulfe-aha á duksa, amá má de sesse, waltewala wá, hyema-aha-aara jauje ge hyema á duksa-aha umele an prempremire, gevge mama á nafa, haa yiye-aha t́a maga bere-aha-aatare áte erva-aha-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Luka 13:20-21)

³³ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe adaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á shahi á makala. Á ekseváksa mukse ba cekwaangudi, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

A maganaa estuwa Yaisu slera an naraje-aha

(Mark. 4:33-34)

³⁴ Yaisu a kwaraterse elva-aha ñanna bademme na an naraje-aha gergergre, baaka názu a baterna ñane baaka naraje am hude-aara. ³⁵ An una ñanna wá, maganaamaga názena ndza a ndaanaa nabi Aisaya am nabiyire-aara na, a ba ñane: «Watse yá bateranba elva-aha-aaruwa ge emnde an naraje-aha.» A ba ñane zlafe adaliye: «Duksa-aha na ndza an shebe kwaye am fakte á duniya keni, watse yá ndaatersendahe.»

Maana á naraje an ezleha am hiya

³⁶ Am sarte na Yaisu puwaterapuwa emnde, ñane keni a de demhe am bere. Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Palañernaapala maana á naraje an ezleha am hiya na.»

³⁷ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Sleja wulfe wá, ba iya ya *Ura á emnde bademme. ³⁸ Fe wá, duniya. Hiya keni maa, emnde na watse tá dem *kwara á Dadaamiya. Ezleha maa, emnde na tá átuge zhel mándzawe. ³⁹ Kelaade na a de jem ezleha ñanna am hiya, Shaitaine. Sarte á ica hiya, amaana halavuwa á duniya. Emnde á ica hiya, malika-aha á Dadaamiya. Kwaye ñane maana á naraje ñanna. ⁴⁰ Ba seke una ta icese ezleha am hiya, ta de peshanaa an kára na wá, am halavuwa á duniya keni watse ba estuwa. ⁴¹ Iya *Ura á emnde bademme, watse yá puwa malika-aha-aaruwa á sawa, tá se dzerese emnde a emtañkire á hala antara emnde na tá vaterte ektapaare ge emnde na am kwara-aaruwa. ⁴² Malika-aha tá de puwaterem am kára á jahanama, tá de kyuwa am kára ñanna, tá de kerda slare am kára. ⁴³ Amá emnde na tá añkwa fansarfe ge Dadaamiya wá, itare tá de gev ba seke vaciya an wulwulire am zlanna á Eddetare Dadaamiya. Edda una añkwa hyema-aara a cenvaacena elva ñanna.»

Naraje an nalmane an hedfa am fe, antara náza hyema

⁴⁴ «*Kwara á Dadaamiya wá, á garava an nalmane na an hedfa am fe, de shansha ura umele, a shebanvehe zlafe ádaliye, á higa jipu. A de vala názu am erva-aara bademme geni sey á shekwepshekwe fe na.

⁴⁵ «Zlafe ádaliye, kwara á Dadaamiya á garava an sletsakala, á tataya ba náza hyema na shagera na. ⁴⁶ Má shansha palle, una shagera jipu zlazlada gane-aara na, á valuvale názena am erva-aara bademme, á de shekwa náza hyema ñanna.»

Naraje an narre á sluwa kelfe

⁴⁷ «Zlafe ádaliye, *kwara á Dadaamiya á garava an narre na tá puwaná emnde a sluwa kelfe á dem haye, tá duwa jili á kelfe-aha gergergre á dem huđe-aara. ⁴⁸ Má naatena, tá tedese ásegashe, tá dzera kelfe shagera shagera á dem ilila-aha-aatare, una baaka nampire-aara na ta puwanvehe. ⁴⁹ Am halavuwa á duniya keni watse á magava ba estuwa. Watse tá sawa malika-aha, tá se lateraale emnde na shagera hala-aatare, antara emnde na shagerka hala-aatare. ⁵⁰ Daaci emnde na shagerka hala-aatare na maa, watse tá puwaterá á dem kára á jahanáma, tá de kyuwa, tá de kerda slare am kára ñanna.»

Naraje an edda una emgyegwe a duksa antara una añwaslire keni añkwa am mba-aara

⁵¹ Am iga á naraje-aha ñanna maa, Yaisu a ndavateru ge pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Cenakurancena una-aha ñanna bademme?» «Cenañerancena», a ba pukura-aha tá elvan ge ñane. ⁵² Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Máki estuwa, ma ware una malum á *tawraita na añkwa fansarfe ge Slekse yaikke am samaya na, ñane á garava an edda á há na emgyegwe a duksa keni, sey tá shaná á ba am mba-aara, duksa añwaslire keni á ba am mba-aara na.»

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu (Mark. 6:1-6; Luka 4:16-30)

⁵³ Zlauzle Yaisu am tsakaterse naraje-aha ñanna maa, á tsetehe am tate ñanna, ⁵⁴ a zlalehe á dem ekse na a waletaa am huđe-aara na. A de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha. Emnde na tá áhuwa bademme tá maga ba najipu-aara geni a shanaa áme ilmu-aara ñanna, a vantaaware hakuma á mága najipu-aha-aara ñanna. ⁵⁵ Ta bantsa itare wá: «Ábi ba ñane una egdza á slega

nafa na? Ba ɲane kahe una zhera á emmeɲara Maari na? Ábi ba ɲane una egdza emmetare ge tara Yakuba, antara Yusufu antara Simaun ira Yahuda? ⁵⁶ Ábi egdzar mama-aha-ɲara ɲwasha keni tá anƙwa á ba am dagave á miya áhuna? A shanaa áme kena ɲane hakuma estuwa?» ⁵⁷ A piyatertaa ba una ɲanna ge fetaare áte ɲane, baaka umele.

Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am ekse-aara wá, tá feka zherwe áte ɲane.» ⁵⁸ Daaci Yaisu a magaa najipu-aha ba cekwaanƙuɗi áhuwa, aɗaba tá fetareka emnde áte ɲane.

14

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 6:14-29; Luka 3:19-20; 9:7-9)

¹ Daaci am sarte ɲanna cenancena sleksu *Hirudus labare á Yaisu. Hirudus ɲanna wá, ɲane slekse á kwara á Galili. ² A ba ɲane á elvan ge emnde-aara: «Una degiya ba Yuhanna slemaga baptisma. A tsetaa ba ɲane am faya. Aɗaba una ɲanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»

³ A bateraa una ɲanna aɗaba ndza a ndahanaa ba ɲane ɲanna geni a eksarvaksu Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte ɲane, ta de belema am dangay. A ɲuɗanaa aɗaba uwe Hirudus Yuhanna, aɗaba Hirudus ɲanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmeɲara Filip. ⁴ Amá anƙwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmeɲara na wá, una ɲanna zlayeka dekiɗeki. ⁵ Ndza Hirudus á kátá keɗa shifa á Yuhanna á ba am sarte ɲanna, amá a kuva emnde a ekse, aɗaba baɗemme á Yahudiya-aha fartarefe an Yuhanna, geni ɲane nabi á Dadaamiya.

⁶ Daaci shekwaashekwa cekwaanƙuɗi wá, samsa sarte á ya Hirudus, a magaa egdza muɲri. Duwa á egdza á Hirudiya mukse, a de shekelaterante ge emnde na a ɗahateraa Hirudus á sem muɲri-aara. Una ɲanna hayanhaya jipu sleksu Hirudus. ⁷ A naba zanu ba waɗa ge gyaale ɲanna, geni ma a ndavanu uwe keni sey á vanteva. ⁸ Ba zlala ge gyaale na, a de ndava sawari áza emmeɲara emtsaade. Zlarauzle am sawari antara emmeɲara maa, sawa-aara áseza sleksu Hirudus, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Iya wá, yá kata ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ⁹ Una ɲanna namaari-aareka dekiɗeki ge sleksu Hirudus, amá am a zanuwa ba ɲane waɗa ge gyaale ɲanna á katafke á emnde-aara baɗemme, a naba eksaarhe. Daaci a ba ɲane: A varanteva ba názena a ndavana ɲane. ¹⁰ Daaci a naba beɓa ura á de ica ire á Yuhanna slemaga baptisma am dangay. ¹¹ Ta de icaa ire áte Yuhanna am dangay wá, tá sanhe am kwatame, ta se vante ge gyaale ɲanna, ɲane keni a zlala an ire na á deza emmeɲara. ¹² Saremsa pukura-aha-aara ge Yuhanna, ta se eksante emtsa-aara, ta de hedéhe, ta naba de mbeɗanu labare ge Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe

(Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

¹³ Cenancena Yaisu labare á emtsa á Yuhanna, ta naba tsetehe am tate ɲanna, ta dema am paare á yawe, ta zlala á dem tate na ta baaka emnde átekwa na. Cenarancena emnde am huɗe á ekse geni zlazlala Yaisu maa, baɗemme á emnde sariesse am eksa-aha-aatare, ta ɗabem Yaisu an sera, ta ɗaba ba we á haye, we á haye. ¹⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhára ba dikele á emnde tá kela ádezeɲara, a naba zatervaarhe, a mbateraahe emnde na ta lapika-aha am dagave-aatare.

¹⁵ Eblyabelya vaciya maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeɲara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba, ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha, tá de shakwanu náza za

ge shifa-aha-aatare.» ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma zlalarka keni ba kalle, vawaterteva ba kure názu tá zuze.» ¹⁷ Amá ta nwanante a ba itare: «Baaka duksa ázenjere, sey ba depainj ilyebe, antara kelfe buwa, baaka umele.» ¹⁸ «Sawansa una nanna ásezerwa», a ba Yaisu. ¹⁹ Daaci a ba nane á elvan ge emnde: «Njawinja bademme áte masa na.» Nane a halante depainj ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, daaci a kwacaa depainj-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta ge emnde. ²⁰ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huđe-aara, aley jauje zlađe adaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara nanna wára kelaawa ju buwa. ²¹ Kezlakula á emnde a zá náza zá nanna wá, tá maga zála debu ilyebe, baaka nwashá antara egdzara am huđe-aara.

Yaisu á zlalá an sera áte ire á haye
(Mark. 6:45-52; Yuh. 6:15-21)

²² Shekwaraaka dƒekideki am iga á za depainj nanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunjwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaafde emnde.» ²³ Puwateraapuwa emnde maa, a naba dƒaleme am egdza wa ba nane palle, ge de maga maduwa. Dem vayiya ba shagera, ba nane palle áte wa nanna.

²⁴ Am sarte nanna wá, paare na pukura-aha tá am huđe-aara na, zlazlala yiyiye. Amá anƒkwa á maganá palasa vadza á yawe áhuwa, adaba a se yateruwa válale, á berhaterá á sem iga.

²⁵ An irenlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, amá á zlala á ba an sera-aara áte ire á haye nanna. ²⁶ Ba naranna pukura-aha-aara nane anƒkwa á zlala áte yawe na wá, gazlargazla jipu, ta naba fu hula ge lyawa, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ²⁷ Kertenj a ndaater elva Yaisu: «Gazlauka degiya una ba iya, a wakurka lyawa», a ba nane á elvan ge itare. ²⁸ A nwanante ge Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «Máki ba jirire una ba ka Yaakadada wá, ndaasendahe elva á na palle, geni yá duwa á dezeja áte yawe ba seke náza á na.» ²⁹ «Sawa!» a ba Yaisu á elvan ge nane. A naba tsekweise am paare na ge Piyer, a fantau ge zlala áte yawe á deza Yaisu. ³⁰ Amá ba a fantau ge zhára mága á effeya wá, a ja ge lyawa, a fantau ge ngye á dem yawe. Daaci a naba fu hula: «Yaakadada-aaruwa lyilya!» ³¹ Kertenj a velante erva-aara Yaisu, a de nanaahe, a ba nane á elvan ge nane: «Degiya jeba á cekwire á fetarfire na! Labara ka magaa shaige?»

³² Daaci ta dƒalema am paare bukerdƒe-aatare. Tseriyye a naba dƒuhe ge válale keni. ³³ Pukura-aha bademme ta kezlan ugje ge Yaisu am paare nanna. A ba itare tá elvan ge nane: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya ba jirire.»

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait
(Mark. 6:53-56)

³⁴ Ba ebzarubze haye, daaci daraada am haha á Gainaizarait. ³⁵ Emnde a ekse na ta de tsekwa am huđe-aara na diyareddiye Yaisu, daaci duwa-aatare ge itare ta hyenme labare-aara am haha-aatare bademme, ta naba sanaa emnde na ta lapika-aha na bademme ge Yaisu. ³⁶ Ta ndavanuhe geni a vaterteva baráma ge emnde na lapika vuwa-aatare na, tá fafetefafa ba erva-aha-aatare á ba áte we á nanjyuwe-aara keni. Daaci emnde na ta fafete erva-aha-aatare áte nanjyuwe á Yaisu bademme mbarembe.

15

Elva a nađe á eggye-aha werre
(Mark. 7:1-13)

¹ Am iga á una ñanna maa, ta semhe ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita á sa am huđe á Urusaliima, ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ² «Labara pukura-aha á ña tá mañka názu ta kwaramisaa eggye-aha á miya? Adaba ñá añkwa zharaterzhara tá bareka erva ge za náza za áte nađe á emnde a nadina.»

³ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ekkure maa, labara kure keni kwá añkwa cuđa názu a ndaasa Dadaamiya, an tsaha na kwa jansaara ba kure?

⁴ Adaba a ba Dadaamiya, dematervedeme tara eddeña an emmeña. Ma a ndahesaa ware elva mándzawe áte eddeñara, bi áte emmeñara keni, sey tá ejja ba shifa-aara.

⁵ Amá kwa bantsa kure wá: Máki ndakansendahe ge eddeña, bi ge emmeña, geni nalmane na ma andze yá melakumele an ñane na wá, añkwa fanefa tsekemme, watse yá danán ge Dadaamiya. ⁶ Máki ndakansendahe estuwa wá, ka baaka an wedera melanu ge eddeña, ma emmeña keni mazle-aara. An jeba á tsaha á kure ñanna, kezlakuranveka názena a ndaasaa Dadaamiya emtu? Kezlakuranvekezle ba parakke!

⁷ Egdzara á fida-aha, tá demka am huđe á kure dekideki. Sesse jirire á názena ndza a ndahanaa Aisaya am nabiyire-aara na. Ndza a ndahanaa á ba áte kure. Adaba a ba ñane:

⁸ “A bantsa Dadaamiya wá: Emnde na wá, tá añkwa á galiyá á ba áte we, am ervaunđe-aatare ta yiyiye an ya.

⁹ Tá añkwa jáháva deme am sera-aaruwa, amá una ñanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nađe-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.” »

Kazlaña na á badza ura an Dadaamiya

(Mark. 7:14-23)

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera: ¹¹ Názu á badza ura wá, á badzaná názu á fana edda-aara á dem mbuweka, á badzaná ba názu á segashe am mbuwe á edda-aara.»

¹² Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Diyakdiya emtu ganakini añkwa á waterwa elva á ña na am ervaunđe ge *Farisa-aha?» ¹³ A ba Yaisu: «Bademme á wulfe na a janaa Edderwa na am samaya na ka tsawe, watse tá ebbeta á degashe. ¹⁴ Yawaterya seke itare, ábi ta wulfe-aha tá táďá wulfe-aha seke itare. Máki wulfe á táďá ukfeñara wulfe, ba bukerďire-aatare tá de puwa á dem evege.»

¹⁵ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Palañeraapala maana á naraje na ñá cenvaacena.»

¹⁶ «Ba kure keni kwaasau kwá cenanka? ¹⁷ Bademme á názena á dem mbuwe á urimagwe, a tsekwa á ba á dem huđe, amá á degashe zlađe adaliye am ñane; una ñanna ni diyakurka? ¹⁸ Amá názu á segashe am mbuwe á ura wá, kwaye a fantau á sawa am ervaunđe, á badzaná ba una ñanna edda-aara. ¹⁹ Adaba kwakya dzama ire mandzawe na á segashe am ervaunđe á ura. Á berhaná ba una ñanna á de ja shifa, antara mága gwardzire, antara dakarire, an neylire, fidire, ira sanse elva yaiyaihe. ²⁰ A badzaná ba jeba á duksa-aha ñanna ura. Adaba zu duksa an erva na baraaka áte nađe á emnde a nadina wá, una ñanna á badzeka ura.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu

(Mark. 7:24-30)

²¹ Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ñanna, kwaye a zlala á dem haha á Tirus antara Sidaun. ²² Añkwa mukse Kanani umele á njá am haha ñanna, a sawhe á seza Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane á ba an ka kwara: «Edda-aaruwa! Ura jeba á *Dawuda! Tasle á ña zivarze! Adaba añkwa egdza-aaruwa mukse an shaitaine, añkwa á maga ba palasa.» ²³ Amá mbedanareka Yaisu ba elva palle keni. Mukse na keni yanka đabaterđaba. Ta naba duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ndandaha seke elva palle ge mukse na a ezzlala mazle-aara, adaba

aŋkwa á hulamitehula ba dey.» ²⁴ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Iya wá, belarika ge emnde umele, ta beli ba ge emnde a *Iserayiila, adaba itare ta ba seke kyawe-aha na, ta kefa an kefa na.»

²⁵ Amá cenaaka mukse na, a naba se ŋanta sera ge Yaisu: «Tasle á ŋa meliyumele edderwa», a ba ŋane á elvan ge Yaisu. ²⁶ A ŋwanante ge Yaisu, a ba elva-aara á elvan ge mukse na: «Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, zlayeka dekidefeki.» ²⁷ «Ba estuwa», a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á dada-aha-aatare na.» ²⁸ A ba Yaisu: «Ekka mukse na, kwakya fetarfire á ŋa. Názena ká kataná ká ŋanna wá, a gevge á ba áte una ŋanna.» A naba mbehe ge egdza á mukse ŋanna á ba am sarte ŋanna.

Yaisu a mbateraaha emnde na ta lapika-aha

²⁹ Am iga á una ŋanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ŋanna, a daba we á haye á Galili, a de dfaleta áte egdza wa umele, a de njehe áte egdza wa ŋanna. ³⁰ Nalga á emnde kwakya ta dábem Yaisu á dete wa ŋanna, ta danaa antara emnde a dere, antara wulfe-aha antara ŋguryekwe-aha, an uce-aha, antara lapika-aha umele gergere kwakya, ta de puwateraa am sera á Yaisu, a mbateraaha bademme. ³¹ Emnde na ndza ta uce-aha tá aŋkwa ndaha elva ba laŋŋe; emnde na ndza ta ŋguryekwe-aha mbarembe; emnde na ndza ta dere-aha tá aŋkwa zlala ba laŋŋe; emnde na ndza ta wulfe-aha keni tá aŋkwa nanna ice-aha-aatare bademme. Bademme á emnde na ta naa una ŋanna, tá maga ba najipu-aara. Daaci bademme ta fantau ge gálá Dadaamiya á emnde a *Iserayiila.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ufade

(Mark. 8:1-10)

³² Am iga á una ŋanna maa, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba ŋane á elvan ge itare: «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu tá ezza keni baaka. Wayanka yá puwateraapuwa ba estuwa tá an waya am huđe, a de mbadateraaka waya áte barama a da.» ³³ A ba pukura-aha tá elvan ge ŋane: «Mí de shaná áme kena náza zá am kaamba na ni haa á hyater ge emnde kwakya estuwa?» ³⁴ «Aŋkwa wanyara depain ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. A ba itare: «Aŋkwa depain vuye, antara egdza kelfe-aha cekwaangudi.» ³⁵ Daaci «njawinja am haha,» á ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. ³⁶ ŋane a halante depain-aha vuye antara egdza kelfe na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaaha, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, itare ta tegateraa ge emnde. ³⁷ Ma ware-aatare keni a zuhe á ba áte huđe-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta jemaá jugena-aara ilila vuye. ³⁸ Kezлакula á emnde na ta za náza za ŋanna, tá maga zála debu ufade, baaka ŋwasha antara egdzara am huđe-aara. ³⁹ Daaci Yaisu a puwaa emnde. Am iga-aara maa, a dema am paare, a zlala á dem haha á Magadan.

16

**Farisa-aha antara *Saduki-aha tá ndava nalaama áza Yaisu*

(Mark. 8:11-13; Luka 12:54-56)

¹ Ta sawhe ge *Farisa-aha, antara *Saduki-aha áseza Yaisu, ta se tsagwadana áte elva, a ba itare tá elvan ge ŋane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maraŋeranmara najipu palle geni ná diyeddiye átekwa.» ² A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ábi kure máki hyaahya yawe kwakya dem eblya vaciya, kwá ba: Makuralla wá, watse ba laŋŋe sleđe. ³ An enlya-waabere keni, má kwa nanna danŋwe ekte á samaya, á ŋgya vaciya á ba am huđe-aara, kwá ba: Watse á maga yawe vatena. Iyau, nalaama-aha na aŋkwa á magava áte samaya wá, bademme diyakurdiya; duksa-aha na aŋkwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! ⁴ Kure emnde

na kwá am zamane na, kwa mándzawe-aha jipu, vakuranteka ervaunđe á kure dekideki ge Dadaamiya. Kure kwá ndava najipu! Ba palle keni kwá nanka mazle-aara, hyaahya ba una kwá anƙwa ndaaná áte Yaunas werre na.» Ba a ndaaterse una, a naba yaterhe, a zlala-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha
(Mark. 8:14-21)*

⁵ Am sarte na tá anƙwa zlala, tá átira degashe am haye á dete iga á guwa, pukura-aha ta naba viyaa depain, slaslarka ekseksa-aara. ⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Faufa hyema ba shagera, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha.» ⁷ Am cenaranka pukura-aha názu a ndahanaa nane, a ba itare am dagave-aatare: «Yaisu a ndaha una nanna adaba mi viyaa depain na.»

⁸ Carare cenancena Yaisu elva na tá anƙwa ndahaná itare am dagave-aatare, a ba nane á elvan ge itare: «Labara kwá tsala elva a baakire á depain am dagave á kure? Kure degiya baaka fetarfire á kure dekideki! ⁹ Sem ba kina keni aley zlafe ba kwá cenanka? Kwá yeheteka á ba áte depain ilyebe na ya kwacateraa ya ge emnde debu ilyebe na emtu? Kwá yeheteka á ba áte kezlakula wára-aha na kwa nahetaa an jugena-aara na emtu? ¹⁰ Zlafe adaliye kwá yeheteka áte depain vuye na ya kazlateranvaa ya ge emnde debu ufafe antara kezlakula á ilila-aha na kwa nahete an jugena-aara na emtu? ¹¹ Labara kwá lanaaka ganakini ya ndaakur elva á depain ka? Iya wá, ya bakuraa, tsufautsufa ire á kure ba shagera atuge shahi á makala na á segashe am *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

¹² Daaci sharantaushe pukura-aha mazle-aara geni Yaisu ndahaaka elva a shahi á makala na tá puwaná am depain; nane a ndaha ba elva a názu tá kwaratersa *Farisa-aha antara *Saduki-aha ge emnde.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mark. 8:27-30; Luka 9:18-21)*

¹³ Am iga á una nanna maa, Yaisu a zlalehe antara pukura-aha-aara á dem Kaysariya á Filip. A de ndavateru ge pukura-aha-aara áhuwa, a ba nane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme mu, emnde ta baa ya ware?» ¹⁴ Ta nwanante, a ba itare: «Ta bantsa emnde umele ka Yuhanna slemaga baptilama; a baa emnde umele, ka *Ailiya; a baa emnde umele zlafe adaliye ka Yairaimiya, bi ka ba nabi umele.» ¹⁵ «Ay, kure ma, kwá ba ya ware?» ¹⁶ A nwanante ge Simaun Piyer: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na á fa shifa am ura na.»

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge nane: «Simaun egdza á Yaunas, ekka wá, shakansha barka kwakya, adaba jirire na ka cenaana áza urimagwe ka, a vaktaa ba Edderwa na am samaya na an ire-aara. ¹⁸ Yá ndak ba jirire Piyer: Ábi zhera á nana nanna wá, amaana palaha. Yá faná áte palaha nanna emnde na tá fetaare áte ya na bademme. Ma emtsa keni á de dateruka dekideki. ¹⁹ Yá fakem egdza a tsekweram á wera *kwara á Dadaamiya am erva ge ekka. Ma ka piyetaa uwe ge emnde am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna. Ma ka yateraa baráma á uwe ge emnde keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna.»

²⁰ Am iga á una nanna maa, a tedaterte hyema ge pukura-aha-aara, geni a ndaranka ge ura umele dekideki, ganakini *Almasiihu nanna ba nane.

*Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(Mark. 8:31-9:1; Luka 9:22-27)*

²¹ Yaisu a fantau am sarte nanna ge ndaaterse elva á ire-aara ge pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Sey ba yá duwa á dem Urusaliima. Tá de magiya palasa kwakya male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita. Tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare ge keyire wá, watse yá sesse

zlaɓe adaliye an shifa.» ²² A naba ɗahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «A piyetepiya Dadaamiya jeba una, a gevka deme jeba una áte ka Yaakadada-aaruwa!» ²³ Amá Yaisu a eptsanaa ge Piyer, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Giyapteka ɗekideki, ekka, ka Shaitaine, ká kátá mbediya á dem haypa. Adaba názena ká dzamaná ka na jaramme ka antara náza á Dadaamiya, náza á ɗa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

²⁴ Daaci a ba ɗane á elvan ge pukura-aha-aara baɗemme: «Máki edda-aara wayaawayá ɗaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɗekideki, a eksanteksa dzangala-aara, á ɗabidaba an ɗane. ²⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de keɗanaakeda. Amá edda una a keɗaa shifa-aara adaba ya, á de shansha zlaɓe adaliye. ²⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na baɗemme keni, máki keɗanaakeda shifa-aara wá, ázara nampire-aara ge ɗane? A de maganáka duksa ɗekideki. Adaba baaka duksa na urimagwe á de vara shifa-aara an ɗane. ²⁷ Ya *Ura á emnde baɗemme wá, watse yá sawa antara malika-aha-aaruwa, an sleksire á Edderwa. Watse yá se pelaterse ge emnde baɗemme, ma ware keni yá se pelansa á ba áte názena ndza a maganaa ɗane.» ²⁸ A ba ɗane zlaɓe adaliye: «Yá ndaakur ba jirire: a ba am dagave á kure na keni, tá aɗkwa emnde na ni tá de emtseka ba estuwa, sey má naranna sawa-aaruwa ya *Ura á emnde baɗemme, má watse yá sawa am sleksire yaikke.»

17

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele (Mark. 9:2-13; Luka 9:28-36)

¹ A magaa hare aɗkwahe am iga á una ɗanna maa, Yaisu a ɗetaa tara Piyer, antara Yakuba, ira Yuhanna egdza emmɗara ge Yakuba ɗanna, a dateraa áte ire á wa umele sladɗe ba itare-itare áhuwa. ² Daraada ahuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ɗane ka mazle-aara. Feke-aara aɗkwa á mba wulwulire ba seke vaciya, nangyuwe-aara gevge dzayye ba telle, aɗkwa mbe ba seke parakkire. ³ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara Muusa antara *Ailiya, tá aɗkwa ndaha elva antara Yaisu. ⁴ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Yaakadada-aaruwa, una shagera jipu ɗere keni ɗa aɗkwa áhuna na. Má wayak-wayá wá, yá maganaamaga dzadzawe-aha keye, palle náza á ɗa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁵ Zlaɓe ba elva ɗanna keni ndaaseka Piyer wá, a naba tsekwaterarhe ge kumba. Aɗkwa kwara á ndaha elva am kumba ɗanna. A ba edda-aara: «Una na wa, Egdza-aaruwa! Baɗemme á higa-aaruwa á ba áte ɗane. Cenacena názena á bakurná ɗane.» ⁶ Cenarancena pukura-aha na kwara ɗanna maa, jaterja lyawa baɗemme, reppe ta kazlaa ugje am haha baɗemme. ⁷ A gapte ge Yaisu á dezetare, a de gejatertehe: «Naba tsawetse. A wakurka lyawa,» a ba ɗane á elvan ge itare. ⁸ Ta kante ire wá, ta naa ba Yaisu palle baaka ura umele ázeɗara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ɗanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma ge ware keni ndaawanka názena kwa nanaa kure na ɗekideki, dem sarte na má tsanetsa ya, ya *Ura á emnde baɗemme am faya.» ¹⁰ Zlauzle elva-aara, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha na, a ba itare tá elvan ge ɗane: «Máki estuwa, labara tá bantsa malum-aha á *tawraita geni watse á semse emtsaɗe Ailiya adaliye na?» ¹¹ A ɗwaterante ge Yaisu: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ɗanna, á eptsá Ailiya emtsaɗe, á se tsatsanaatsatsa ɗane duksa baɗemme. ¹² Amá wá, yá ndaakur ba jirire: Ailiya wá, ndza eptsapta á sawa, diyarseka ba emnde, ta naba maga hakuma-aatare áte ɗane. Ya *Ura á emnde baɗemme keni tá de magiyán ba estuwa.»

¹³ Daaci diyareddiye pukura-aha mazle-aara ganakini á ndaater elva a Yuhanna slemaga baptisma.

Yaisu ngyansengye jini am egdzere
(Mark. 9:14-29; Luka 9:37-43)

¹⁴ Tsekwaretsekwa á sa áte ire á wá, ta se bera jahava á emnde. A duhe ge zhele umele, a de kezla ugje am sera á Yaisu, ¹⁵ a ba nane á elvan ge nane: «Yaakadada-aaruwa, tasle á na zanvareze seke ge egdza-aaruwa, ankwá á maganá palasa tauraurau, ser kwakya á valyaná á dem kárá, antara á dem yawe. ¹⁶ Ya saterán ge pukura-aha á na, amá dzegwaránka mbanaamba.» ¹⁷ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunde dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze nanna ge iya!» ¹⁸ Daaci Yaisu a valaarhe á ba an ndzedá ge jini na am vuwa á egdze nanna, a ngyansehe, kertenj a naba mbehe ge egdzere á ba am sarte nanna.

¹⁹ Am iga á una nanna maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya ge ndavanu una nanna, a ba itare tá elvan ge nane: «Labara dzegwanjeranka nere ngyesaa jini nanna?» ²⁰ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «A maganaa cekwire á fetarfire á kure. Yá ndaakur ba jirire: Máki ankwá fetarfire á kure cekwaangudí, ma ba seke wulfe á pilli keni, kwá bananba ge wa na: Tsetse áhuna, ezzlala ádehuwa, ba jirire á tsetse, á zlala, baaka názu á jakurviyaaje dekideki. ((²¹ Amá keni, jeba á jini na, sey tá ngyanse an maduwa, antara tsufa ndera.))»

Yaisu á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mark. 9:30-32; Luka 9:43-45)

²² Vacite umele jaremmeje pukura-aha am Galili, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, watse ta fime am erva ge emnde. ²³ Emnde nanna tá de jija. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» Ba cenarancena una nanna pukura-aha maa, daremda am dzama ire yaikke.

Elva a puwa hadama á mashidi

²⁴ Am sarte na daremda tara Yaisu antara pukura-aha-aara á dem Kafarnahum, ta duhe ge emnde a jaha hadama á mashidi á deza Piyer, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Malum á kure na nane á puweka hadama á mashidi emtu?» ²⁵ A nwaterante ge Piyer: «Á eppuwa», a ba nane á elvan ge itare.

Daaci am sarte na Piyer ankwá á dem bere, Yaisu a ndavanu elva, a ba nane á elvan ge nane: «Ndindaha mu, emnde-ara una tá puwaná hadama antara náza nejla ge slekse á larde? Egdzara á larde emtu, wayve-aha he?» ²⁶ A nutehe ge Piyer: «Tá puwaná ba wayve-aha», a ba nane. A ba Yaisu: «Daaci estuwa tá puweka egdzara á larde. ²⁷ Aley keni wá, mi zladaterveka ervaunde ge emnde nanna. Daaci edduwa áte we á haye, de puwumpuwa narre á na á dem haye, kelfe na ká de eksaná ka zunjwe na wá, naba werura we-aara, watse ká shansha shungu am mbuwe á kelfe nanna, á hyephe ge puwa hadama á miya antara ka, naba vaterteva.»

18

Ware male am kwara á Dadaamiya?
(Mark. 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ A ba am sarte nanna, ta duhe ge pukura-aha á deza Yaisu, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Am *kwara á Dadaamiya mu, ware una male arge emnde umele?» ² Ge vaterte jawapa, Yaisu a dante egdzere, a tsanaahe á katafke-aatare, ³ daaci a ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki eptsakurapteka, gakurevka ba seke egdzara

mesheshe, kwá demka am kwara á Dadaamiya ðekidèki. ⁴ Ura male am kwara á Dadaamiya wá, ba edda una má ganaaga ire-aara, a ganve ire-aara ba seke egdze na náwa ñane na. ⁵ Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa.»

Kazlaña na á mbedá ura á dem haypa
(Mark. 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Má edda-aara mbedánaambeda palle á egdzara ñanna ta fetaare áte iya na á dem haypa, ámbane tá ngudanemnguda nákwá á ha hiya am mbiye, tá eblyanma am haye á emtsa, ngulme ba una ñanna ge edda-aara. ⁷ Kay! Palase á duniya na, adaba kwakya názena á puwa emnde á dem haypa, baaka janaaje-aara ðekidèki. Amá laruwa ge edda una emnde tá puwa á dem haypa adaba ñane na.

⁸ «Máki erva á ña, bi sera á ña ankwá á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle bi an sera palle, arge una ká njá an ubiyya-aha á ña bademme, amá ká dem kára náza ba ge ðekidèki na. ⁹ Máki ice á ña á dáká á dem haypa wá, sansese ice ñanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka ðekidèki na an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ña bukerde, amá ká dem kára na baaka emtsa-aara dem ba ge ðekidèki na.»

Naraje an kyawe na ndza kedaakeda, sharánsha
(Luka 15:3-7)

¹⁰ «Tsufautsufa ire á kure ba shagera, epsawanaaka ba ura palle keni am egdzara ñanna. Yá ndaakur ba jirire: Malika-aha-aatare tá ba tsatse á katafke á Edderwa am samaya. ((¹¹ Adaba iya *Ura á emnde bademme wá, ya se ñezla una kedaakeda na.)) ¹² Máki ura an kyawe-aha-aara deremke, amá kedaakeda kyawe palle am kaamba, á yanka kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na áte wa, ñane á tsekwa á de tataya una kedaakeda na emtu? Emtu ázara a ba kure? ¹³ Yá ndaakur ba jirire, má de shánsha wá, á higetehiga ervaunde-aara jipu á ba arge kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na tá ankwá na keni. ¹⁴ Eddekure na am samaya na keni ba estuwa. Ñane wayaaka ðekidèki ganakini á keda ba palle-aatare keni am egdzara-aara ñanna.»

Elva áte egdza emmeña má a gu haypa an ka

¹⁵ «Máki egdza emmeña gawge haypa an ka wá, de ndandaha ba kure kwa buwa antara ñane. Má cenakvaarcene, tsakanmartse ge egdza emmeña. ¹⁶ Amá máki yanaaya elva á ña wá, ká se tatayevá ura palle, bi emnde buwa, lauktu kwá duwa zlahe adaliye antara itare, geni a gevge á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ma ugje-ara keni a tsaatse á ba áte seyde á emnde buwa bi keye na. ¹⁷ Amá máki cenaaka náza-aatare zlahe adaliye wá, naba bateranba ge emnde a fetarfe am jahava. Má cenaaka náza á aiklaisiya wá, a gevge ba seke ura á jeba umele, ba seke edda ñezla mazle-aara á katafke á ña.»

Má kwa yanaa kure ura, am samaya keni tá de yanaa

¹⁸ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Yá bakurá ba jirire: Ma kwa piyetaa uwe am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna. Ma kwa yateraa baráma á uwe keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna.

¹⁹ «Yá ndaakurndaha zlahe adaliye: Má emnde buwa am dagave á kure ta ngudaa ye-aatare palle ge ndava duksa am maduwa, á vaterteva Edderwa na am samaya na duksa ñanna. ²⁰ Adaba am tatu ta jamme emnde buwa bi keye am zhera-aaruwa, iya yá ankwá am dagave-aatare.»

*Naraje an sleslera na kwalevkwale yanaare haypa ge ura
(Luka 17:4)*

²¹ Daaci a tsetehe ge Piyer damme á deza Yaisu ge ndavanundave, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, yá yanaare haypa ser wanyara ge egdza emmerwa, máki ñane á far ba mága haypa an ya? Dem ser vuye emtu?» ²² «A'aa ser vuyeka, ser kul vuye kul vuye ser vuye», a ba Yaisu.

²³ Am iga á una ñanna a ba ñane: «Náwa gáráva á názu á magavá am *kwara á Dadaamiya: Ankwa slekse umele, a detaa emnde a slera-aara geni tá vante lisaafi á nalmane-aara bademme. ²⁴ Demde am lisaafi wá, jesarje edda á gema-aara á daban ge nalmane kwakya jipu, ta eksanvaahé. ²⁵ Edda-aara ñanna ba názara-aara keni baaka ge pelese gema na. Daaci a ba zanwe-aara: Eksauvaksa irice-aara velawuvele. Velawuvele mukse-aara, antara egdzara-aara, ira názu am huđe á há-aara bademme, ge pela gema-aaruwa an ñane. ²⁶ Daaci a duhe ge zhel ñanna á deza edda á gema, a de kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe ambarka á ña, yá eppela bademme. ²⁷ Ura male na a naba zanvaarehe, a yanaa gema ñanna bademme, a belanaahe.

²⁸ «Amá ñane ba segashe-aara, a se ja ba ire antara ukfeñara, ndza tá am slera palle, ñane keni a daban ge egdza gema wá, a naba ñanaahe am kwara: Sey ká pelisepele duksa-aaruwa, a ba ñane á elvan ge ukfeñara na. ²⁹ Ukfeñara a kezlanaa ugje, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe yá pelaksepele bademme! ³⁰ Amá faaka ervaunđe dekidfeki, a de ngudehe am dangay, sey máki pelesepele duksa-aara bademme.

³¹ «Ba ta naa una ñanna emnde umele na ndza tá am slera kerđe na wá, tá geja ba ire. Tá de balanse labara ñanna bademme ge zanwe-aatare. ³² Daaci zanwe a naba belaa emnde-aara, ta de dñante, a ba ñane á elvan ge ñane: Ekka wá, ka slemándzawe ba jire. Ekka ni ya naba yakaare gema-aaruwa bademme adaba slapala á ña; ³³ Abi zlaya ka keni ma ká zanvaareze estuwa ge ukfeña? ³⁴ Jaaja ervaunđe zanwe-aara. A ba ñane: A daránda á dem dangay, ñane keni sey má pelesepele gema-aaruwa bademme.»

³⁵ Am iga á una ñanna maa, a far una Yaisu: «Edderwa na am samaya na keni, á de magakurán ba estuwa ge kure keni, má kwá yateraareka an ervaunđe á kure palle ge emnde a magakuraa haypa.»

19

*Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mark. 10:1-12)*

¹ Yaisu zlanazle elva-aara, a naba tsetehe am Galili, a zlala á dem haha á Yahudiya áte iga a guwa á Urdun. ² Emnde kwakya ta dñabemhe áduwa, emnde umele tá an emnde-aha-aatare ta lapika-aha. Yaisu a de mbateraahe.

³ Daaci ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, ta de tsagwadanaa áte elva. Ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraitá baráma ge zhele geni á belánaabelá mukse-aara adaba dalila á ma uwe keni?» ⁴ A ñwaterantehe, a ba ñane: «Ndaakurseka názu am wakita á Dadaamiya emtu? Am fakta wá, Dadaamiya a nderaterhe tara zhele an mukse.» ⁵ Daaci a ba ñane: «Adaba una ñanna, zhele á yá tara eddeñara antara emmeñara, tá mázláva an mukse-aara; itare ta buwa ñanna, tá gevge ba vuwa palle. ⁶ Estuwa, ta buweka mázle-aara, tá geva ba vuwa palle. Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

⁷ *Farisa-aha ñara ta ndavanuhe: «Labara a bantsa Muusa zhele á vante nalmesheri á ica nika ge mukse, máki ba estuwa?» ⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Muusa a vakurte baráma a pakyava antara ñwasha-aha á kure na wá, adaba degdegire á ire á kure. Am fakta wá, ndza estuweka dekidfeki. ⁹ Yá

ndaakur ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a ekseva am gwardzire, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

¹⁰ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Máki elva á tara zhele an mukse gevge estuwa wá, ambane emnde tá yanya elva á nika ba ðekideki.» ¹¹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde baðemme ka una tá dzegwándzegwa eksar elva ñanna, sey ba emnde na Dadaamiya a vaterte hákuma á nja estuwa. ¹² Ankwa dalila-aha gergere na ni á piyante gá mukse bi de gá zhele ge ura: Ura umele wá, ta yanaa á ba an ñane, vuwa-aara ba estuwa, elva á nika á taa gevka ge ñane. Náza á emnde umele, ta halatertaave ba emndimagwaha. Emnde umele zlaðe áðaliye, ta yaa nika aðaba *kwara á Dadaamiya. Kwaye ñane tsáha ñanna, edda una á dzegwándzegwa na, a eksanteksa.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mark. 10:13-16; Luka 18:15-17)*

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu, ganakini á puwaterar erva a barka-aara, antara á magaterar maduwa, amá pukura-aha ta naba valateraarhe ge emnde a saa egdzara ñanna. ¹⁴ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, aðaba *kwara á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.» ¹⁵ Daaci a puwateraarhe erva a barka-aara áte ire-aha-aatare, a tsetehe am tate ñanna, a zlalehe.

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mark. 10:17-31; Luka 18:18-30)*

¹⁶ A sawhe ge dawale umele áseza Yaisu, a ba ñane: «Malum, shagera slera-ara yá maganaamaga, lauktu yá sha shifa na á zleka na?» ¹⁷ A ba Yaisu, á elvan ge ñane: «Labara ka ndaviyu elva áte duksa na shagera? Baaka ura shagera ðekideki sey ba ura palle. Máki wayak-wáyá ká daada á dem tate á shifa na á zleka na wá, ñanaañja shairiya-aha á Dadaamiya.» ¹⁸ A ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ura-ara-aha-aara ge shairiya-aha?» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una a ba: Jeka shifa, mañka gwardzire, ileka, mañka seydire á fida áte ura, ¹⁹ ðematervedeme tara eddeña an emmeña, ira ewwáyá sleriya á ña ba seke ire á ña. Kwaye ñane shairiya-aha ñanna.» ²⁰ A ba dawale ñanna á elvan ge Yaisu: «Una ñanaañja baðemme. A juwa uwe umele?» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ká kátá gev edda una hyephye am duksa baðemme wá, de valuvále názu am rezege á ña baðemme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha. Ekka watse ká shánsha láðá-aara am samaya, daaci sawa ðabidába.» ²² Ba a cenaa una ñanna dawale ñanna maa, a da á ba an dzámá ire, aðaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurá ba jirire: Zlazlaða jipu ganakini ura berba á demda á dem *kwara á Dadaamiya. ²⁴ Yá ndaakurndáhá zlaðe áðaliye: Náwa zlazlaða ganakini á dedde nazlegwame am ðiye á lipere, amá zlazlaða ba náza á sleberba zlaðe aðaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁵ Ba ta cenaa una ñanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ñezlesenjle ðekideki.» ²⁶ A zharateraaha ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare. «Áza emnde wá, una á taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu á janviya ge ñane.»

²⁷ Piyer a eksetaa elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye ñere, yaneránya duksa baðemme, náwa ñá ðaba ba ka na mu, watse á geva estara náza á ñere?» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Am sarte na má watse se njaniinja ya, iya *Ura á emnde baðemme am kurshi á sleksire-aaruwa am duniya na watse á de sawa anjwaslire na, am sarte ñanna wá, kure emnde kelaawa ju buwa na kwá ankwa ðabidába na keni, watse kwá sha kurshi á yaikkire kelaawa ju buwa áte kure, kwá de njá am kurshi-aha ñanna ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.

²⁹ Ma ware una a yaa eddenjara, bi emmenjara, bi egdzar mama-aha-ɲara zála an ɲwásha, bi egdzara-aara, bi fe-aara, bi a yaa huɗe á há-aatare baɗemme aɗaba iya, á de shánsa una-aha ɲanna huɗe deremke ira shifa na á zleka na. ³⁰ Amá emnde kwakya ta emnde a zuɲɲwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

20

Naraje an emnde a mága bariyama am fe

¹ «Am *kwara á Dadaamiya wá, náwa tá gáráva an labáre na náwa ɲane na: Ankwa edda á há a degashe an enlya werre ge de hálá emnde bariyama á dem fe á náfá-aara. ² Daaci mbera-aatare maa, ta zluwa á ba áte gane na ndza tá vaterteva ba kelaazare na; gane ɲanna suley suley áte váha. Daaci a naba daterhe á dem fe-aara. ³ A sesehe zlaɓe ádaliye am saa maselmana maa, á zhára ba emnde umele áte we á kwaskwe, baaka slera-aatare. ⁴ A ba ɲane á elvan ge itare: “Kure keni daumbare á dem fe-aaruwa, watse yá vakurta názena deydey á slera á kure.” ⁵ Tá naba duhe. Edda á fe ɲanna a sesehe zlaɓe ádaliye an vacitire keni, a magán ba estuwa. An lásar keni a magán ba seke una ɲanna. ⁶ Herzhe watse emnde tá maga niya sá am fe maa, a sesehe ge edda á fe ɲanna, á zhára ba emnde umele zlaɓe ádaliye tá áte we á kwaskwe, a ba ɲane á elvan ge itare: “Labára kwa váha á njá áhuna, baaka názena kwa maganaa kure?” ⁷ Tá ɲwanante, a ba itare: “Aɗaba baaka ura a ndavanɲerndáva.” A ba ɲane á elvan ge itare: “Kure keni naba saumbare á sem fe-aaruwa, magaumaga slera.”

⁸ «Eblyablya vaciya maa, a ba edda á fe á elvan ge male á emnde a slera-aara: “Daterɗáhá, tegatertega mbera-aha-aatare, ká fantau áte emnde na ta duwa á kataliya, ká zláná áte emnde na ta duwa itare zuɲɲwe á dem slera.” ⁹ Ta duhe ge emnde na ta de fantau ge slera herzhe á eblya vaciya na, baɗemme-aatare ta sha suley palpale. ¹⁰ Am iga-aatare, ta duhe ge emnde na ta fantuwa itare zuɲɲwe ge slera na. Itare ta kurken watse an saga náza-aatare, amá itare keni ta vaterte ba suley palpale ɲanna. ¹¹ Ta lyevaahé, amá jaterja ervaunɗe áte edda á fe ɲanna. ¹² A ba itare tá elvan ge edda á fe: “Náwa emnde na ta se gejante slera ba cekwaanɗuɗi ni, ka biyateraa shunɗu kalkale antara náza á ɲere na ɲa váha deppe á maga slera áte zlaɗa á vaciya na!” ¹³ Amá edda á fe a ɲwanante ge palle-aatare, a ba ɲane á elvan ge ɲane: “Ba palle a zlerma na ya magakanaa ya baaka ura-aaruwa. Ha! Ndza zlamiyuka am gane geni suley palle áte váha emtu? ¹⁴ Lyevaalya suley á ɲa, jinaaja. Iyá yá kátá vanteva ge edda una a fantau á kataliya na keni ba seke názá á ɲa. ¹⁵ Emtu ankwa slepiyite mága slera an shunɗu-aaruwa áte una yá kataná iya emtu? Emtu ká shelha aɗaba ya maganaa shagerire ge ura emtu?” » ¹⁶ Yaisu zlauzle am tsáká elva-aara, a farhe zlaɓe ádaliye, a ba ɲane: «Emnde na tá am kataliya kina, tá de gev emnde a katafke. Emnde na tá á katafke kina, tá de gev emnde a kataliya.»

Yaisu ankwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya (Mark. 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ Ankwa á dem Urusaliima Yaisu wá, a ɗetaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa. Tá átira a zlalá, a ba ɲane á elvan ge itare: ¹⁸ «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde baɗemme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. ¹⁹ Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de zlazlisá itare, tá de jiya itare, tá de zleɲeliya itare áte dzanɗala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.»

Ndáva á emmarge tara Yakuba an Yuhanna (Mark. 10:35-45)

²⁰ Duwa á emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, ta duwa antara ba egdzara-aara ñanna á de katafke á Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ndavanuhe máki á shansha ñálá ázeñara. ²¹ «Ká kátá uwe ka emmaaye,» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A ñwanante, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Máki dakemda am sleksire á ña wá, yá kátá palle á egdzara-aaruwa na á de shá njá am nadafa á ña, palle keni á de shá njá am názlaɓa á ña.» ²² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlaɗa áte náza-aaruwa na watse yá essha na?» Tá ñwanante: «Ŋá dzegwándzegwa,» a ba itare. ²³ «Zlaɗa-aaruwa wá, ba jire watse kwá de essha, amá elva a de njá am nadafa-aaruwa antara am názlaɓa-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Tá aɱkwa emnde na a dzeratersaa Edderwa ge de njá am sleɗe-aha ñanna.»

²⁴ De cenarácena pukura-aha umele na jaruje kelaawa na labáre ñanna, a naba jaterhe ge ervaunɗe áte egdzar mama-aha buwa ñanna. ²⁵ A ɗaterthe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini slekse-aha á larde wá, itare tá aɱkwa á kwára larde-aha-aatare an mára hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni tá aɱkwa á mára hákuma-aatare am ekse. ²⁶ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadi á kure. ²⁷ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke náve á kure. Malire wá, ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ²⁸ Ba iya *Ura á emnde baɗemme keni, sanká geni tá se magiya emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

Wulfe-aha buwa sharánsha ice áza Yaisu
(Mark. 10:46-52; Luka 18:35-43)

²⁹ Segashe-aatare am ekse á Yairikau maa, emnde kwakya ta daa ɗaba Yaisu. ³⁰ Tá aɱkwa wulfe-aha buwa tá á njanja áte we á unɱule, cenarácena aɱkwa á degashe Yaisu, ta naba kante kwára: «Yaakadada, *Egdza á Dawuda, tasle á ña zaɱervareze,» a ba itare. ³¹ Ta valateraarehe ge emnde, ta bateraa a ɗarude, amá itare ta farhe zlaɓe adaliye á ba an hula, a ba itare: «Yaakadada, Egdza á Dawuda, zaɱervareze.» ³² A tsaáhe ge Yaisu, a ɗaterthe á dezeñara, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá magakurá estara kina?» ³³ Ta ñwanante, a ba itare: «Ŋá kátá ba ñá nanna ice á ñere Yaakadada.» ³⁴ Yaisu a zatervaarehe, a semtateraa ice-aha-aatare. Ba seke ndaha á miya na emnde buwa na sharansha ice-aha-aatare, ta ɗabete Yaisu.

21

Yaisu á dem huɗe á Urusaliima
(Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

¹ Daraada am ekse á Baytifaji áte vuwa á Wa Anyaranyara, zlauzle herzharante-herzhe Urusaliima maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba kerten kwá de bera úmá á ezzeñwa an ñguɗa, tá antara egdza-aara wá, pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki a ndaakur elva ura umele wá, bawanánba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, á de yakuránya, kwá sánsa.» ⁴ Á magava una ñanna, geni a gevge elva na aɱkwa a ndahesaa nabi na, a ba ñane:

⁵ «Bawateránba ge emnde a berni á *Siyauna wá: Kwáye aɱkwa á sawa slekse á kure á sem ekse á kure an kemaarire, aɱkwa á sawa áte úmá á ezzeñwa ira egdza-aara.»

⁶ Daaci ta naba zlala pukura-aha na, ta de magán ba seke una a baternaa Yaisu. ⁷ Ta sanmehe úmá á ezzeṅwa na antara egdza-aara áseza Yaisu, ta ndakaa zane-aha-aatare áte ezzeṅwa-aha ṅanna lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Kwakya nálgá, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina, ta pelanse áte baráma ṅanna. ⁹ Daaci ma emnde na tá á zlala á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni baḍemme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda, a ganga barka ge edda una á sawa am zhera á Yaakadada na, Slekse ba Dadaamiya palle am samaya.»

¹⁰ Am sarte na Yaisu anḵwa á dem huḍe á Urusaliima maa, emnde baḍemme am huḍe á berni ṅanna, tá anḵwa á ndava geni ware ṅane zhele ṅanna. Baḍemme á huḍe á ekse ba hayakhayake. ¹¹ Ta ṅwaterante ge dikele á emnde na tá dá dāba Yaisu na, geni una nabi Yaisu ura Nasarátu am haha á Galili.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mark. 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹² Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de beraa emnde a válá kazlaṅa, antara emnde a shákwá kazlaṅa am mashidi, a naba ṅgyaterse. A zaḍanve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar baḍemme. ¹³ Am iga á una ṅanna maa, a ba ṅane á elvan ge itare: «Anḵwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá dāháná an bere á maduwa. Amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁴ Tá anḵwa wulfe-aha antara emnde a dere, ta semhe áseza Yaisu á ba am mashidi ṅanna, a naba mbaterahe. ¹⁵ Ba ta naa slera á najipu na a maganaa Yaisu na male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita wá, a naba jaterhe ge ervaunḍe. Aḍaba antara ba egdzara keni tá anḵwa á hula á ba dem zhegela, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda.» ¹⁶ A ba male-aha ṅanna, tá elvan ge Yaisu: «Ka cenáncena názena tá ndahaná itare ka?» «Ane, ya cenáncena», a ba Yaisu. «Kure ndaakurseka-he názena am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Shakánsha gálá am mbuwe á egdzara saḍaḍḍe, antara egdzara na tá áte erva na emtu?» ¹⁷ Mázla-aara, ba zlala-aara ázetare, a desehe am huḍe á berni baḍemme. Kwaye a zlála á dem Baytaniya, a de háre áhuwa.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda

(Mark. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Mákuralla-aara anḵwa á sá Yaisu á sem huḍe á berni maa, ṅanaaṅa waya. ¹⁹ Daaci a naa mama á nabugda áte we á unṅule, a duhe á dem ekte á nabugda ṅanna, shánka egdzere átekwa, jauwa ba hyema. A ndahese elva-aara áte nabugda ṅanna, a ba ṅane: «Egdzere áte ka wá, gadḍiru tá nánka.» Kertenṅ welasewele nabugda na baḍemme. ²⁰ Tá maga ba najipu pukura-aha am ta naa una ṅanna. Ta ndavanu ge Yaisu geni a sawa estara welasewele nabugda na shekwaaka dēkidēki. ²¹ A ṅwaterante ge Yaisu, a ba ṅane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki fakurtaarefe á ba an jirire, magakurka shaige, anyya una náwa ya maganta iya ge nabugda na ka, ma kwa banán ba ge wa na: Tsetse áhuna de mbedanaambedá ire á ṅa á dem háye keni, sey á magaavemage. ²² Máki anḵwa fetarfire á kure wá, ma kwa ṅála uwe keni kwá shánshá.»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

²³ Yaisu a duhe á dem mashidi, a de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde. Ta duhe ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á dezeṅara, a ba itare tá elvan ge ṅane: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ²⁴ A ṅwaterante ge Yaisu, a ba ṅane á elvan ge itare: «Iya keni yá ndavakurundave, máki vakuriteva jawápa wá, yá ndaakurse tate na ni ya shaa

hákuma átekwa.» ²⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá bap̄tisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?» Ta fantau ge ndahanaa am dágave-aatare emtsaaf̄e: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: labára fakurtaareka an ñane? ²⁶ Má mi baa, ta belanaa ba emndimagwaha, sey mí kuva emnde keni, ad̄aba emnde bad̄emme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ²⁷ Ad̄aba una ñanna, «Diyañerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an egdzara buwa

²⁸ Yaisu a fateraarehe zlafe ad̄aliye ge elva an naraje na. A ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa ura an egdzara buwa. A de banaa ge una male na: Vatena ká de maga slera am fe. ²⁹ A ñwanante ge egdzere: Yá duka, á bina. A dzamanaahe wá, am iga-aara a naba duhe. ³⁰ Daaci duwa á dada á deza palle na keni, a de banaa ba elva ñanna. Ñane wa: Ane, yá duwa edda, á bina, amá wá, daaka. ³¹ Ate kure mu, ura-ara am egdzara ñanna una a magaa názena a katanaa edden̄ara?» «Ba egdze na ta ndaan ge ñane zun̄ñwe na,» a ba itare. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Watse tá daada ba emnde á ñezla antara zaware-aha zun̄ñwe á dem zlanna á Dadaamiya arge kure. ³² Ad̄aba sám̄sa Yuhanna, a kwarakurse baráma a jirire, fakurtaareka an ñane. Amá emnde a ñezla, antara zaware-aha wá, fartaarefe an ñane. A ba am sarte na nakurán̄na duksa ñanna zlauzle keni, aley eptsakurka am tuba geni kwá fetaraarfe an ñane.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mark. 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ «Cenaucena naraje umele zlafe ad̄aliye,» a ba Yaisu: «Ndza ankwa edda á há umele, a dzebaa náfa á inabauhi am fe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza á náfa, ira bere á edda á ufa fe ñanna, daaci a yateraa fe ñanna bad̄emme am erva ge emnde a slera, ñane a daa shula. ³⁴ Samsa sarte a tsaka inabauhi maa, edda á fe na a belaa emnde a slera-aara umele áseza emnde na a yateraa fe am erva, geni tá lyanvaalya dza á inabauhi-aara. ³⁵ Amá náwa názu ta magatertaa itare: Ta sluwatervaahe bad̄emme á emnde na a belateraa edda á fe na, ta hyanhe ge palle-aatare an ja, buwire-aatare ta ja shifa-aara ba d̄ekid̄eki, keyire-aatare ta dzagese an nákwá. ³⁶ Edda á fe na a naba belaa emnde a slera-aara umele jauje ba ge una am zun̄ñwire na, amá emnde a mága slera am fe ta de magateraa ba názena ta magaterte ge emnde zun̄ñwe. ³⁷ Mazla-aara wá, edda á fe na a belateraa egdza-aara ba ge ñane. A ba ñane: Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fa zherwe áte ñane. ³⁸ Amá ba ta puwete ice áte ñane emnde a mága slera am fe wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná ñane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumija ba shifa-aara, fe-aara ñanna watse á gev ba náza á miya. ³⁹ Daaci má ta eksevaah̄e, ta danse áte iga a dala á fe ñanna, ta naba ja shifa-aara.»

⁴⁰ A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na?» ⁴¹ Ta ñwanante, a ba itare: «Watse á zatervaareka d̄ekid̄eki ge emnde a mándzawe ñanna, sey watse á cebaterceba, watse á yaterá inabauhi-aara am erva ge emnde na ni watse tá vante dza á inabauhi-aara an un̄ñule-aara na.» ⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ad̄aliye: «Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

“Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzed̄a á bere ñanna bad̄emme. Kwaye ñane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa ñanna.” Ábi ndaakursende naraje ñanna.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire, una keni watse ba estuwa ɲanna. Watse Dadaamiya á de sanse hákuma á maga slera-aara am erva á kure, á de vaterte ge emnde a jeba umele na tá de fansaarefe na. ⁴⁴ Nákwá ɲanna wá, ma ware una a mbedeɓe átekwa keni, sey á kezlevkezle am tate umele. Edda una a eblyaara nákwá ɲanna ge ɲane, á hánaahe edda-aara á ganvege ba seke haha.»

⁴⁵ Ba ta cenaa naraje-aha á Yaisu na, male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha wá, ta naba diyeddiye geni á ndahaná áte itare. ⁴⁶ Ta naba tátaya pute á ekseksa-aara, amá á waterwa lyawa átuge jáháva á emnde na, adaba emnde bademme njarantenje Yaisu, geni ɲane nabi á Dadaamiya.

22

Naraje an muɲri á larusa (Luka 14:15-24)

¹ Yaisu anƙwa á vaterte sera á elva á ba an naraje zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: ² «Náwa názu á gárává an dem zlanna á Dadaamiya: Anƙwa slekse, a magaa muɲri á larusa, a ganaa gyaale ge egdza-aara. ³ Daaci a belaa walaadfi-aha-aara, tá de danante emnde na ni tá se za dafa á larusire na, amá emnde ɲanna kwalarevkwále sarka. ⁴ A belaa emnde umele zlaɓe ádaliye an nara-aara, a ba ɲane: Bawateranba ge emnde na ya ndavateraa ya na wá: Cebanceɓa dalau-aha-aaruwa, antara dabba-aha-aaruwa umele na ni tá an ɲasla jipu na, an tsatsa duksa bademme, sawmbare á sem muɲri á larusa! ⁵ Amá emnde na ta dáhateraa á dem muɲri ɲanna faranuka hyema ge una ɲanna dekideki, ta zlalehe á dem tate á wedere-aha-aatare. Ura umele a dem fe-aara, umele a dem tsakala-aara, ⁶ emnde umele ta sluva emnde a bela á slekse ɲanna, ta magateraa palása, ta cebaa shifa-aatare. ⁷ Daaci jaaja ervaunɗe slekse maa, a naba bela sawji-aha-aara geni tá de cebá emnde a ceɓa shifa ɲanna, ta zu ekse-aatare bademme an kára. ⁸ Daaci a ba slekse á elvan ge emnde a slera-aara umele: Muɲri á larusa wá, an gya, amá emnde na ndza ya daterdaha na wá, tá fuka mázla-aara. ⁹ Naba zlalauzlala á dete we á wálkame-aha, ma kwa shaa emnde-ara keni dewaterdáhá, a se zaruze. ¹⁰ Duwa-aatare á dete we á wálkame-aha, bademme á emnde na ta de shateraa itare na, ta saterhe bademme, emnde a jirire, an emnde a mándzawe bademme, a se nahete ge huɗe á há an nalga.

¹¹ «A tsete ge slekse, a de zhára emnde na a dáhateraa ɲane maa, a naa ba ura, tsekwámka am nanɗyuwe á dem larusa. ¹² A ba ɲane á elvan ge ɲane: Ura-aaruwa, ka shanaa estara ka baráma á sehuna tsekwakemka am nanɗyuwe á larusa na? Palle á elva na a ndahanaa zhel na baaka. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge kwakwane-aha-aara: Puwawanempuwa zawa am mbiye ge zhel na, takwasawutakwasa ba shagera erva-aha antara sera-aha-aara bademme, de eblyawanmeblye á dem tate na tabedamme jipu na ágáshe, a kyuwa kwa áhuwa, a ekkerɗa slare-aara.» ¹⁴ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba ɲane: «Kwakya emnde na á dáháterá Dadaamiya, amá á dzerese ba cekwa am huɗe-aara.»

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma (Mark. 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Daaci duwa á *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare geni sey tá eksevaksa Yaisu áte elva. ¹⁶ Am iga á sawari-aatare ɲanna maa, ta naba bela pukura-aha-aatare umele antara emnde á *Hirudus á deza Yaisu, geni tá de ndavanu elva na. A ba itare: «Malum, diyaɲerdiya geni ekka wá, ka slejirire, ka slekwaraterse jirire á Dadaamiya ge emnde áte una á kataná ɲane, baaka lámbe á ɲa áte ɲgahire á urimagwe na tá ndahaná emnde na. ¹⁷ Daaci náwa ɲá ndava ázeɲa wá, ndaɲerndaha názena ka disaa ka. Am *tawraitá á miya mu, anƙwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?» ¹⁸ Amá kerten diyeddiye Yaisu mándzawire na ta

kwamanaa itare bademme. A ba ɲane á elvan ge itare: «Kwa emnde a fida, labára kwá tsagwaditsagwada? ¹⁹ Marawiyánmárá emtsaade shunngu na tá puwa hadáma an ɲane na.» Ta maranaa suley palle. ²⁰ A ba ɲane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunngu na? Ira zhera na mu, zhera á ware?» ²¹ Ta ɲwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» ²² Tá maga ba najipu á jawapa na ta cenanaa itare na. Daaci ta yaa Yaisu, ba zlala-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mark. 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³ Ba vacite ɲanna zlaɓe ádaliye maa, ta naba sem ge *Saduki-aha áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, ɓaaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ²⁴ «Malum, a ba Muusa, máki emtsamtsa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara geni á yaná egdzara ge egdza emmenjara na kedáakeda na. ²⁵ Iyau, ndza tá anƙwa dawalaa vuye ázeɲere ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, áma a naba kedefehe, a yaa mukse na ɓaaka egdzere. ²⁶ A melese ge sledfaba-aara, ɲane keni a kedefehe, a yaa mukse na ɓaaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa, itare vuye na bademme ta gaa ba mukse ɲanna, bademme zlaruzle yaránka egdzere ba palle keni. ²⁷ Am iga-aatare bademme, a kedefehe ge mukse ɲanna keni. ²⁸ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba ɲane palle!»

²⁹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire, adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dƙidƙi. ³⁰ Má tsaretse emnde a faya wá, ɓaaka gá mukse, ma ɲwasha keni ɓaaka de gá zhele. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ³¹ Tse á emnde am faya keni maa, kure ndaakurseka názu a bakurnaa Dadaamiya áte elva ɲanna emtu? Adaba a ba ɲane áte eggye-aha á kure werre: ³² Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahim, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ɲane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka.» ³³ Bademme á dikele á emnde na ta cenaa jawapa-aara na tá maga ba najipu-aara.

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?
(Mark. 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Cenaráncena *Farisa-aha geni jawapa á Yaisu katevaaka ye ge *Saduki-aha maa, ta naba jamme átirpalle. ³⁵ Anƙwa ura palle am dáɓave-aatare wá, ɲane malum á *tawrait, a magaa niya-aara geni á de tsagwada Yaisu áte elva. A ba ɲane á elvan ge Yaisu: ³⁶ «Malum yaikke, yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?» ³⁷ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ɲa an ervaunƙe á ɲa bademme, an shifa á ɲa bademme, an enƙale á ɲa bademme. ³⁸ Yaikke ba una ɲanna am shairiya-aha á Dadaamiya, dƙemƙeme zlaɓe adaliye. ³⁹ Náwa buwire-aara na ni tá gáráva na: Ewwáya sleriya á ɲa ba seke ire á ɲa. ⁴⁰ Am *tawrait á Muusa antara názu ndza ta kwaratersaa nábi-aha umele ge emnde, yaikke-aara ba shairiya-aha buwa na.»

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*
(Mark. 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹ Am tá anƙwa *Farisa-aha jarammeje átirpalle maa, Yaisu a ndavateru elva na, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁴² «Kure mu, kwá slanve uwe ge *Almasiihu? Kwá ba wulfe á ware?» Ta ɲwanante a ba itare: «Wulfe á *Dawuda.» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare:

«Ay estara kena Dawuda keni ndza á ðaháná an Yaakadada na? Adaba a ba Dawuda an hákuma á Shedfekwe Cufedfe:

⁴⁴ “A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am naðafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ña tate á puwa sera á ña.”

⁴⁵ Máki ndza a ðantaa Dawuda Almasiihu an Yaakadada, á sawa estara kena zlaðe áðaliye ni á gev wulfe-aara na?» ⁴⁶ Ba palle keni jerka edda una ni á ñwanantenwa. A fantau á ba am sarte ñanna, ðaaka ura á kwamaha de ndavanu elva mázla-aara.

23

*Yaisu ankwá á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha*

(Mark. 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge jáháva antara pukura-aha: ² «Malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha wá, slera-aatare tá kwaraterse názu a ndahanaa tawraitá á Muusa ge emnde ákyiye. ³ Daaci fawatersaarefe, magaumága názena tá bakurná itare baðemme. Amá wá, magauka názena tá maganá itare na ðekideki. Adaba názu tá kwaraterse ge emnde na, itare tá mañka áte una ñanna. ⁴ Tá faterar gwatame ðemðeme ge emnde, amá itare ba gulanda-aatare keni tá feka átekwa ðekideki ge melaterumele. ⁵ Baðemme á názena tá maganá itare, tá magán ba geni a zhararaterzhárá emnde. Estuwa, tá puwa nayya-aha, tá dzebemá am duksa ba seke laya, tá ñgudaná áte wafke-aha-aatare antara áte erva-aha-aatare, ira tá saganve jeba á puwa-aha umele ankwá áte zane-aha-aatare. ⁶ Ma am muñri-ara keni itare tá kátá ba sleðe na ni an dárádza jipu na. Am mashidi keni sleðe-aatare sey á jauje ge náza á emnde baðemme, ma ware keni á náterna. ⁷ Tá kátá emnde tá ðaháterá an “malum”, tá gater use an ga ire am dágave á zlamaha. ⁸ Amá kure wá, vawaterteka baráma ge emnde geni tá ðahákurá an malum-aha, adaba baðemme á kure kwa ba egdzar mama, ankwá Malum á kure ba palle. ⁹ Dahauka ura áte duniya na an dada ðekideki, adaba Eddekure ba palle ankwá am samaya. ¹⁰ A ðaharakurka an male ðekideki, adaba ankwá Male á kure ba palle, ba ñane una *Almasiihu. ¹¹ Ma male ware am dágave á kure keni, a gevge waladí á kure. ¹² Ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Áma edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á balaterse zlaða á malum-aha á *tawraitá an *Farisa-aha*

(Mark. 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ «Watse zlaða ge kure malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Watse zlaða ge kure adaba kwá piyaterante dem *kwárá á Dadaamiya ge emnde. Kure keni dakuremka, emnde na tá kátá demda na keni kwa piyaterante.

((¹⁴ «Watse zlaða ge kure malum-aha á tawraitá antara Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Kwá lyatervuwe duksa-aatare ge wegyegwar ñwasha, daaci kwá slaðanve maduwa-aha á kure geni tá fakura áte emnde a jirire. Adaba una ñanna, zlaða á kure á de jauje ge náza á emnde baðemme.))

¹⁵ «Watse zlaða ge kure malum-aha á tawraitá antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Watse zlaða ge kure, adaba kwá ankwá ja ðaba am larde-aha antara áte ire á haye-aha baðemme, geni kwá shansha ura palle á gevge am dza á kure ge ðaba nadina á kure. Má shakuránsha keni, kwá ganve edda-aara dza á kára, á jakuruuje ba ge kure ma ser buwa keni.

¹⁶ «Watse zlaða ge kure malum-aha, wulfe na ni kwá táðá wulfe-aha. Adaba a ba kure: Má ura zauze waða an *mashidi yaikke, ðaaka názu á maganmága, sey máki a zu waða án dindar na am mashidi na lauktu á eððaba waða-aara. ¹⁷ Kure wá, kwa uce-aha ba jire, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara ñane am duksa-aha ñanna? Amaana

yaikke dindar na am mashidi emtu? Tá eksetá mashidi wá, tá ganve dindar cufedfde an nane emtu? ¹⁸ Kwa bántsa kure zlafe ádalíye wá: Má ura a zu waɗa an názu tá fa sadake átekwa wá, baaka názu á maganmága ɗekideki. Amá máki edda-aara a zu waɗa an sadake na átekwa na wá, á edɗaba waɗa-aara nanna. ¹⁹ Kure wá, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara nane am duksa-aha nanna? Amaana yaikke sadake arge duksa na tá faná átekwa na emtu? Emtu yaikke duksa na tá fa sadake átekwa, á ganvá nane sadake nanna cufedfde na he? ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, máki edda-aara zauze waɗa an duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na wá, edda-aara a zu waɗa an duksa nanna ira sadake na átekwa na keni. ²¹ Edda una má zauze waɗa an *mashidi yaikke, a zu waɗa an mashidi ka palle. A zu waɗa an Dadaamiya na am mashidi nanna keni. ²² Edda una a zu waɗa an samaya, a zu waɗa an kurshi á sleksire á Dadaamiya, ira Dadaamiya na á njá am kurshi nanna keni.

²³ «Watse zlaɗa ge kure, malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, aɗaba kwa emnde a fida! Dále-aha seke tara ɗale á minti, antara timba ira makshaksha wá, kwá anɗkwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá duksa yaikke na á kwaratersa *tawraita ge emnde seke tara jirire, antara maggwire, ira dzayyire á ervaunɗe wá, kwá maɗka. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha nanna, baaka una kwá yanseye. ²⁴ Kure keni kwa wulfe-aha, kwá taɗa wulfe-aha seke kure. Kwá yemese ugjanja am yáwe á kure, amá ezlegwame wá, yemakurka, kwá shaná á ba antara nane.

²⁵ «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita an Farisa-aha, aɗaba kwa emnde a fida! Kwá bárá iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá an naha tara neylire, antara shagerkire am huɗe-aara. ²⁶ Ekkure Farisa-aha wá, kwa wulfe-aha! Barawábará emtsaade huɗe á tasa-aha á kure, iga-aara watse á gevge tseɗaɗe.

²⁷ «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Kure kwa ba seke irekhye-aha na an bárá an duksa dzayye, zariya am ice á emnde, amá am huɗe-aara wá, an naha ba se á emtsa, an weshege-aha gergere. ²⁸ Kure keni kwa ba seke una nanna. Ágáshe wá, kwa emnde a jirire áza emnde, amá kwakya fida antara mándzawire am kure.»

*Malum-aha á *tawraita an *Farisa-aha tá de ɗezleka am shairiya
(Luka 11:47-51)*

²⁹ «Watse zlaɗa ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, aɗaba kwa emnde a fida! Kwá anɗkwa nderá irekhya á nabi-aha geni hayakuránháya slera á eggye-aha á kure, kwá anɗkwa caɗa irekhya á emnde na ndza ta magaa jirire á Dadaamiya, ³⁰ aley wá, a ba kure: Ma andze náj anɗkwa am zamane á eggye-aha á nere wá, ma náj melateruka ge ceɓa shifa á nabi-aha. ³¹ Ba kure keni diyakurdiya am ire á kure geni kwa wulfe-aha á emnde na ndza ta ceɓaa shifa á nabi-aha. ³² Naba magaumaága slera á kure yawánka, zlawanaazle slera á eggye-aha á kure.

³³ «Kwa havale-aha, kwa egdzara á pushe ba jire! Una ni kwá de ɗezla am shairiya, kwá duka á dem kára á jahanáma, a ba kure? Kwá ɗezleka ɗekideki. ³⁴ Aɗaba una nanna yá ndaakur ba jirire, cenaucena elva na: Watse yá belakurá nabi-aha, antara emnde a enɗkale, ira malum-aha, amá emnde umele-aatare watse kwá ceɓa shifa-aatare, emnde umele watse kwá zlenjelátera áte dzangala, emnde umele watse kwá slerpátera an ja am mashidi-aha á kure, watse kwá de tatayatertátaya am ekse-aha baɗemme. ³⁵ Daaci baɗemme á uzhe á emnde cufedfde na ndza ta cebateraa am duniya na, kwaye emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya baɗemme á ba am mbiye á kure. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya egdza á Barakiya na ndza kwa janaa am dagave á tara bere cufedfde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya

átekwa na. ³⁶ Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde ñanna á ba am mbiye á emnde a zamáne na!»

*Elva á Yaisu áte Urusaliima
(Luka 13:34-35)*

³⁷ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa, ba seke náza á mama á ukkula, máki a jemaa egdzara-aara á dem ekta á zlbake-aara. Amá kwalakefkwa. ³⁸ Kina wá, yanakaaya, ká de gev ba kaamba! ³⁹ Yá ndaakur ba jirire: Kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini a ganga Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na!»

24

*Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke
(Mark. 13:1-2; Luka 21:5-6)*

¹ Daaci sessa Yaisu am *mashidi yaikke, ankwá á zlála maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na.» ² Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Una ñanna kwá zharaná kure bademme na, watse á mbedá bademme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfeñara nákwá.»

*Zlaða-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mark. 13:3-13; Luka 21:7-19)*

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya á dezeńara, ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ndanerndaha watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ñá dise áte uwe ganakini herzha sawa á ña, an zle á duniya?»

⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kefarakuraaka emnde umele. ⁵ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu. Daaci tá se kefa emnde kwakya. ⁶ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka ðekideki. Sey á de magava una-aha ñanna, amá zlafe zle á duniya ka emtsaade. ⁷ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwára á slekse umele an wáva. Waya antara gejava á haha á de magava am tate-aha gergere. ⁸ Bademme á una-aha ñanna, zlafe ba fakta á zlaða emtsaade, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlaða á yá.

⁹ «Watse tá sluwakursluwa, tá vakurte ge emnde tá magakurá palasa, tá de ceba shifa á kure. Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁰ Emnde kwakya tá de yá fetaare áte ya mazla-aara am sarte ñanna, tá de maga ba kelaadire, antara dugune am dagave-aatare. ¹¹ Tá de jesaareje nabi-aha fida kwakya, tá de kefa emnde kwakya. ¹² Watse á kwakyevaa ba shagerkire am dagave á emnde. Watse kwakya emnde na á de gula wáyáva-aatare. ¹³ Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara. ¹⁴ Á hyemhya labare á higa, elva a sem *kwara á Dadaamiya, am huðe á duniya bademme, watse tá maganaamaga seydire am larde-aha bademme, lauktu á sawa zle á duniya.»

*Zlaða na baaka kalle-aara na
(Mark. 13:14-23; Luka 21:20-24)*

¹⁵ «Watse kwá náanna duksa na ni tá ðahána an shagerkire emtañka ðekideki na am tate á cuðeðe. Nabi Daniyail wá, ndza a enndaha elva-aara werre. Ma a ndaasa

ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ñanna ba shagera. ¹⁶ Vacite na ni má nakuranna duksa ñanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huđe á wa. ¹⁷ Edda una áte ire á bere keni, a tsunƙa á dem huđe á bere ge hálá kazlaŋa-aara. ¹⁸ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nanɗyuwe-aara.

¹⁹ «Watse á tsaame kwa zlaɗa á ñwasha na watse tá á huđe am sarte ñanna, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva na! ²⁰ Ñalaunƙála Dadaamiya ganakini zhagade á kure a gevka am sarte á ekhye, bi an kwaskwe á puwansepuwe! ²¹ Adaba watse kwakya jipu zlaɗa am sarte ñanna. Ta nderaa estuwa duniya, sem vatena, jerka jeba á zlaɗa ñanna ɗekideki. Á de jesarka keni zlaɗa na ni ta kalle an una ñanna. ²² Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlaɗa ñanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ñane.

²³ «Daaci am sarte ñanna, ma a bakurnaa ware: Nawa aŋkwa *Almasiihu áhuna, bi kwaya aŋkwa áhuwa, lyiyauka elva ñanna ɗekideki. ²⁴ Adaba watse tá jesareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte ñanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere kwakya, geni ambane tá keɗateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya áte enƙale. ²⁵ Cenawáncena! Náwa fanakuremfa ya am vuwa zlauzle.

²⁶ «Daaci ma tá bakurá: Kwaye aŋkwa *Almasiihu am kaamba keni, kure daumbareka. Ma tá bakurá: Náwa ñane, a shebevaa ire-aara áhuna keni, fautaareka an elva-aatare ɗekideki. ²⁷ Adaba ba seke mága á kára á ráde á sawa am samaya, á fantau am geɗi dem pute keni ba ñane na wá, watse sawa á *Ura á emnde baɗemme keni ba estuwa. ²⁸ Adaba am tate na ni aŋkwa lipa átekwa, zaatate-aha keni tá jaháva á ba ádehuwa.»

*Sawa á *Ura á emnde baɗemme*
(Mark. 13:24-27; Luka 21:25-28)

²⁹ «Kerten am iga á zlaɗa ñanna maa, vaciya á de gevge danɗwe baɗemme, tere keni á de máreka parakkire-aara, terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, baɗemme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ñarɗare slede. ³⁰ Daaci tá de zhára ba nalaama á *Ura á emnde baɗemme á sawa am samaya. Baɗemme á emnde na tá am duniya na tá de kyuwa, daaci tá zhára ba iya Ura á emnde baɗemme yá aŋkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara ɗemɗemire. ³¹ Tá de fertanteferta derkwákwá yaikke, daaci yá de bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, geni tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na baɗemme.»

Gárava an nabugda má yaaya hyema aŋwaslire
(Mark. 13:28-31; Luka 21:29-33)

³² «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele aŋwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ³³ Una keni ba duksa palle. Máki aŋkwa á magava duksa-aha ñanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire: Emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naránna duksa-aha ñanna. ³⁵ Tara samaya an haha wá, tá naba keɗa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keɗeka ɗekideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mark. 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Elva á hára á bere, antara sarte ñanna wá, baaka slediya-aara ɗekideki. Ma malika-aha am samaya, ba iya *Egdza á Dadaamiya keni diyanka, sey diyaa ba

Dadaamiya palle nane Dada. ³⁷ Ba názena ndza a magava am zamane á *Nuhu na wá, watse ba seke una nanna kalkale má watse yá sawa iya ya *Ura á emnde bademme. ³⁸ Am sarte na zlabé samka yáwe á kedá duniya wá, slera á emnde ndza ba tátaya emtakire á duniya; tá ezza, tá essha, tá gá larusa, tá vaterte gyaale-aha-aatare ge zála, a semaa estuwa kwaskwe na a demaa Nuhu á dem paare-aara, tá maga ba una. ³⁹ A se kedateraahé ba estuwa yawe á kedá duniya, farka hyema dekidéki. Má watse yá de sawa iya ya Ura á emnde bademme keni, á de magava ba estuwa. ⁴⁰ Watse yá se bera emnde buwa am fe, watse yá eksa palle, palle-aatare yá yánya. ⁴¹ Nwasha buwa tá há hiya, yá eksa palle, yá yá palle. ⁴² Adaba una nanna, njawinja á ba am niya á kure. Adaba diyakurka sarte na ni á de sawa Yaakadada á kure átekwa na. ⁴³ Ankwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á peka háre dekidéki, adaba wayaaka á demda neyle á dem huđe á há-aara. ⁴⁴ Kure keni ba estuwa. Sarte na ni watse iya *Ura á emnde bademme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunđe-aara, an una danjwe ervaunđe-aara

(Luka 12:41-48)

⁴⁵ «Sleslera-ara nane dzayye ervaunđe-aara, slenkale zlabé adaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aatare a yanaa huđe á há-aara bademme am erva ge nane, á vatertá nane náza za ge emnde na tá am huđe á há nanna bademme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴⁶ Yá ndaakur ba jirire, watse higa yaikke ge sleslera nanna, máki zanwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁷ Rezege-aara bademme keni á naba fanemfe am erva zanwe-aara ge sleslera nanna. ⁴⁸ Amá máki danjwe ervaunđe á sleslera nanna wá, á naba bánba am ervaunđe-aara ganakini labára á saaka zanwe-aaruwa watsewatse. ⁴⁹ Daaci á fantau ge magateraa palasa an ja ge emnde a slera umele, á zá názu am huđe á há, á essha antara emnde a mbazla umele. ⁵⁰ Daaci má á sa zanwe á sleslera nanna wá, á sa á ba an kwaskwe na ni tamaaka nane dekidéki, á sa am sarte na ni diyaaka nane dekidéki na. ⁵¹ Palasa na á se magante zanwe-aara ge sleslera nanna wá, náza enndaaka. Ba emtanjire na ni á se puwa emnde a fida á demkwa na wá, nane keni á ba am huđe-aara. Á de kyuwa-aara am tate nanna, á de kerda ba sláre ge zlada.»

25

Naraje an gyaale-aha kelaawa

¹ «Daaci dem zlanna á Dadaamiya wá, watse á gáráva an labare á gyaale-aha ta kelaawa, ta tsetehe an kára á fanus-aha-aatare am erva, ta de yainu ge edda á larusa. ² Emnde ilyebe am gyaale-aha nanna baaka enkale-aatare dekidéki. Ilyebe-aatare keni, ta emnde a enkale jipu. ³ Duwa á gyaale-aha na baaka enkale-aatare na maa, ta haletaa ba kára-aha á fanus-aatare, amá magarka kaashi á kanandzir. ⁴ Amá gyaale-aha na tá an enkale na wá, ta haletaa kára á fanus-aha-aatare, ira kwalaba-aha-aatare kanandzir am huđe-aara. ⁵ Saaka edda á larusa nanna watsewatse maa, a naba cebaterhe ge háre. Gyaale-aha kelaawa na bademme parupe háre.

⁶ «Am huđe á vayiya wá, tá cena ba hula: Náwa samsa edda á larusa! Sawesse ásezenjara, a ba itare. ⁷ Daaci gyaale-aha kelaawa na bademme tsaretse am háre na, tá fantau ge mba kára á fanus-aha-aatare. ⁸ Daaci: Kawanjeruke kanandzir-aha á kure na, náwa á emtsa kára-aha á njere, a ba emnde na baaka enkale-aatare na, tá elvan ge emnde a enkale. ⁹ Ta njwaterante ge emnde a enkale, a ba itare tá elvan ge itare: Njere njá velka! Watse á hyamiyarka antara kure, dawmbare ádeza emnde a válá kanandzir. ¹⁰ Ba zlarzlálá itare á de shekwa kanandzir na, a semhe ge edda á larusa

keni. Gyaale-aha ilyebe na ndza tá am niya-aatare na daremda á dem bere á ga nika antara edda á larusa ñanna, ta hedetaa bere an tsekweram. ¹¹ Shekwaashekwa wá, saremsa gyaale-aha umele na keni. Ta ketaa kwara: Edda! Edda, weranjerantewera bere, a ba itare. ¹² Amá a ñwaterante ge edda á larusa, a ba ñane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Diyanakurka ya ðekideki, ma kwa emnde-ara keni.»

¹³ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ma vaatara keni, njawinja á ba am niya á kure, adaba diyakurka kwaskwe ñanna, diyakurka sarte ñanna.»

Naraje an emnde a slera ta keye

¹⁴ «Adaliye dem zlanna á Dadaamiya wá, á gáráva an zhel umele a daa shula. Lauktu á zlála, a ðetaa emnde a slera-aara, a tegateraa nalmane-aara. ¹⁵ A vante jekka deremke ilyebe ge slezuññwe-aatare. Ge buwire-aatare, a vante jekka deremke buwa. Ge keyire-aatare, a vante jekka deremke. Ma ware keni a vante ba deydey á ndzedá-aara, daaci ba zlála-aara ge ñane. ¹⁶ Duwa edda una a shaa jekka deremke ilyebe, kerten a de mbedá erva an ñane, a shetaa riba jekka deremke ilyebe. ¹⁷ Edda una ta vante jekka deremke buwa na keni, a de magán ba estuwa, ñane keni a shetaa riba jekka deremke buwa. ¹⁸ Amá edda una ta vante jekka deremke na wá, ñane a de yese evege am haha, a hedem nalmane á zanwe-aara am huðe-aara.

¹⁹ «Shekwaashekwa wá, a naba saahe ge zanwe á emnde a slera ñanna, a ðaterte ge zhárá lisaafi á slera na ta maganaa itare. ²⁰ A sawhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke ilyebe na, a ba ñane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke ilyebe, náwa ya shante riba jekka deremke ilyebe. ²¹ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ka sleslera á jirire, dzayye huðe á ña. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunðe á ña palle; kazlaña na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya. ²² A semhe ge edda una ndza a vante jekka deremke buwa, a ba ñane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke buwa, náwa ya shante riba keni jekka deremke buwa. ²³ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ká sleslera á jirire, dzayye ervaunðe á ña. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunðe á ña palle; kazlaña na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²⁴ «Am iga-aatare baðemme maa, a semhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke palle na keni áseza zanwe. A ba ñane á elvan ge ñane: Ambarka á ña male, diyandiya ganakini ka slemándzawe, ma janka ba wulfe á duksa á ña keni, ká hálá ba duksa; ma teganka ba duksa á ña keni ká jáha ba duksa. ²⁵ Iya jiija lyawa, ndza ya hedem shunngu á ña am haha, náwa ñane duksa á ña. ²⁶ A ñwanante ge zanwe, a ba ñane á elvan ge ñane: Ka sleslera mándzawe, ka masefe! Diyakdiya ganakini ya slemándzawe, á ba ka? Ma janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hálá ba duksa; ma teganka ba duksa-aaruwa keni yá jáhá ba duksa, á ba ka? ²⁷ Máki ba estuwa wá, ma andze ka de puweme nalmáne-aaruwa am ban kwa, daaci ma ya se lyiya nalmáne-aaruwa an yawe. ²⁸ Daaci lyauvaalya jekke deremke na ázeñara na, a ba ñane á elvan ge emnde na tá tsatse ázeñara, vawanteva ge edda una an jekka deremke ilyebe, riba keni estuwa na. ²⁹ Adaba edda una anka ázeñara wá, tá de fanaarefe, tá de sagananvesage ba kwakya. Amá edda una shanteka ðekideki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyevaalya am erva-aara. ³⁰ Ngudi na baaka námpire-aara ðekideki ñanna maa, naba dawansede á degashe, de eblyawanmeblye á dem tate na ni tabedamme jipu na, á de kyuwa-aara am huðe-aara, á de kerða ba sláre ge zláda.»

Shairiya á emnde vaci tsa faya

³¹ «Má watse samsa *Ura á emnde baðemme am sleksire antara malika-aha-aara baðemme wá, a se njema am kurshi á sleksire-aara. ³² Daaci baðemme á emnde na tá

am huɗe á duniya tá de jammeje á katafke-aara, á de láterá ñane emnde baɗemme, ba seke náza suni má á lesa kyáwe-aha, á saterse am dagave á náwe-aha. ³³ Kyawe-aha wá, watse á puwáterá am naɗafa-aara, nawe-aha keni am nazlaɓa-aara. ³⁴ Náwa elva na á de baterná slekse ge emnde na tá am naɗafa-aara: Kure emnde na Edderwa a gakur barka-aara na, sawmbare á sem yaikkire na ta tsatsakurán ge kure kwaye am fakta á duniya. ³⁵ Adaba am sarte na a wiwa waya, kure kwa vite náza za; a wiwa ndera, kwa vite názu yá shushe; ndza ya wayve, kwa lyivaahé á dem mba á kure. ³⁶ Am sarte na yá an ukhyiye dey, kwa tsekwime am nanɗgyuwe; ndza ya lapika, zakurivaareze; ndza yá am danɗay, kwa duwa á de zharizhara. ³⁷ Daaci watse tá ñwanantenɗwa emnde a jirire na á ndaater elva na: Ndza ña nák vaatara á wáká waya, lauktu ña vakte náza za na Yaakadada? Ña nák áme á wáká ndera, ña vakte yawe? ³⁸ Ña nák vaatara ka wayve am ekse á ñere, ña lyiyáká am mba á ñere? Bi ká an ukhyiye dey ña tsekwakeme am nanɗgyuwe? ³⁹ Ña nák vaatara lapika, bi ká am danɗay, ña de zharakzhárá? ⁴⁰ Watse á ñwaterantenɗwa slekse: Náwá yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwa magateraa una-aha ñanna ge egdzar mama-aha-aaruwa na cekwa ndzedfa-aatare na wá, kwa magiyán ba ge iya.

⁴¹ «Am iga á una ñanna maa, náwa názu watse á baterná slekse ge emnde na tá am názlaɓa-aara: Jawinaaja ázerwa, kure emnde na nyainyaikurvenyainye Dadaamiya, zlalauzlalawa á dem kárá na ɓaaka emtsa-aara ɗekiɗeki, ta tsatsanna ge Shaitaine antara malika-aha-aara na! ⁴² Adaba ndza a wiyaa waye, kure vakuriteka náza za; ndza a wiyaa ndera, vakuriteka yawe; ⁴³ ndza ya wayve, lyiyakurika á dem mba á kure; ndza yá an ukhyiye dey, vakuriteka nanɗgyuwe; ndza ya lapika, ndza yá am danɗay, dakurka á de zharizhárá. ⁴⁴ Daaci watse tá ñwanantenɗwa itare keni: Ndza ña nák vaatara á wáká waya antara ndera, bi ka wayve, bi ká an ukhyiye dey, melañerakuka na Yaakadada? Ndza ña nak vaatara ká lapika, bi ká am danɗay, danɗerka á de zharakzhárá? ⁴⁵ Watse á ñwaterantenɗwa slekse: Náwa yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwalakurekwala magateraa una-aha ñanna ge emnde na cekwa ndzedfa-aatare na, magakuriyanka ba ge iya. ⁴⁶ Daaci itare, watse tá dáterá á de magaterá palasa na á zleka ɗekiɗeki na. Amá emnde a jirire wá, tá de shá shifa na á zleka na.»

26

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu (Mark. 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Zlanaazle Yaisu tsáká elva-aara maa, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: ² «Diyakurdiya muñri á *Paska wá, a juwaa ba háre buwa. Iya *Ura á emnde baɗemme wá, watse tá eksiva á ba am muñri ñanna, tá de zlenɗeliyá áte dzanɗala.»

³ De jarammeje male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á ba am sarte ñanna am mba Kayafas ñane male á *liman-aha baɗemme. ⁴ Daaci ta njantaa átirpalle geni tá eksevaksá Yaisu an nasherire, tá keɗánaakedfa shifa-aara. ⁵ A ba itare am dáɗave-aatare: «Magaumika una ñanna vaci muñri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu (Mark. 14:3-9; Yuh. 12:1-8)

⁶ Am sarte na Yaisu am Baytaniya na wá, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve, ⁷ a demhe ge mukse umele an kuderá á waye-aara, á se emtake, kwakya gane-aara, a de puwar waye ñanna ge Yaisu áte ire-aara am sarte na anɗkwa á za ɗafa. ⁸ Ba ta naa una ñanna pukura-aha, a naba jaterhe ge ervaunɗe, a ba itare: «Azara shagerire-aara jeba á báɗza duksa na? ⁹ Ambane ka ma ta velu waye ñanna, ma tá sha shunɗu kwakya an ñane, daaci ma tá tegater ge talága-aha!» ¹⁰ De cenáncena

Yaisu elva na tá weshaná itare, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá hyaná lyuwa ge mukse na? Názena a maginaa ñane na shagera jipu. ¹¹ Adaba uwe, talága-aha wá, ma vaatara keni watse tá ankwá átevege kure, amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ¹² Ñane wá, waye na a puwiyaare ñane na wá, tsatsiyaatsatse ge ñeliya am evege. ¹³ Yá ndaakur ba jirire: Am huđe á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de ñálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda ankwá á vela Yaisu
(Mark. 14:10-11; Luka 22:3-6)

¹⁴ Daaci ankwá palle á pukura-aha kelaawa ju buwa, zhera-aara Yahuda Iskariyaud, a tsete duwa-aara á deza male-aha á *liman-aha, ¹⁵ a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá vite uwe yá magakuránmaga ya pute na ni á demda Yaisu am erva á kure?» Ta naba kezlanaa shunngu kul keye, cappe ta puwanem am erva. ¹⁶ A fantau á ba am sarte ñanna Yahuda ge tataya faterem Yaisu am erva ge emnde na á ba an keski.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(Mark. 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

¹⁷ Am váha zunñwire na tá za muñri na baaka shahi á makalá am huđe-aara na, duwa á pukura-aha, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Ká kátá ñá de tsatsaká dafa á *Paska am tate-ara?» ¹⁸ A ñute ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem mba á manya am huđe á ekse, de bawanánba wá: a ba malum wá, hyephye sarte-aaruwa yá kátá za muñri á Paska antara pukura-aha-aaruwa am mba á ña.»

¹⁹ Pukura-aha ta magaa názena a baternaa Yaisu na, daaci ta tsatsaa muñri á Paska.

²⁰ Am iga a mangaripu maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ta nja arge masane. ²¹ A ba ñane á elvan ge itare arge masane ñanna wa: «Náwa yá ndaakur elva, yá ndaakur ba jirire: Watse á veliya ba palle á kure.» ²² Daaci, bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa, ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni ba: «Iya ka ndza Yaakadada?» ²³ A ñute ge Yaisu, a ba ñane: «Edda una ni erva á ñere antara ñane am tása na wá, watse á veliya ba ñane. ²⁴ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara sey ba yá emtsa. Ate una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte iya wá, ba estuwa. Amá watse zladá jipu ge edda una ni á de veliyá ñane, ambane ma yareka.» ²⁵ Yahuda wá, á de velaná ba ñane keni, a eksetaa elva, a ba ñane: «Iya ka ndza Yaakadada?» A ñwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

Masane cudédfe
(Mark. 14:22-26; Luka 22:15-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²⁶ Am sarte na tá ankwá za masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlantve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. «Nawmbare zawuze,» a ba ñane, «una ñanna vuwa-aaruwa.» ²⁷ Am iga á una ñanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte: «Shawushe», a ba ñane á elvan ge itare. ²⁸ «Adaba una ñanna uzhe-aaruwa; a puvaa adaba emnde kwakya, geni emnde kwakya a sharánsha gaberá á haypa-aha-aatare, Dadaamiya á ngudaterá an una ñanna namána ge emnde. ²⁹ Yá ndaakur ba jirire: Am salí kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza á náfa antara kure mázla-aara, sey watse mí de shá ba una anwaslire am zlaná á Edderwa.» ³⁰ Am iga á una ñanna maa, ta eksante lahe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlala ádete ire á Wa Anyaranyara.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer
(Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An vayiya vatena wá, bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba

ɳane: Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha am walda tá de kya. ³² Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zuɳɳwe arge kure á dem Galili.» ³³ A ɳwanante ge Piyer, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá yakaaka dekideki.» ³⁴ A ɳwanante ge Yaisu: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwa tsákálá, watse ká bánba ka ser keye geni diyakikire.» ³⁵ A ba Piyer: «Yá ndaaka una dekideki. Ma emtsa antara ka keni ba yá emtsa.» Bademme á pukura-aha umele keni ta ndahán ba estuwa.

Yaisu am Gaicaimane
(Mark. 14:32-42; Luka 22:39-46)

³⁶ Daaci daada Yaisu antara pukura-aha-aara á dem tate na tá dahaná an Gaicaimane na. A ba ɳane á elvan ge pukura-aha: «Náwa njawinja áhuna, iya kwaye yá de maga maduwa áhuwa.» ³⁷ A eksetaa tara Piyer, antara egdzara á Jaibaidaiyus buwa, ta duwa antara ɳane. Fantaufe wá, á tápá emtaɳkire, á tápá ba zlaɳa na ni an tsaka ire na am ervaunɳe-aara. ³⁸ Daaci a ba ɳane á elvan ge itare: «Baaka zlaɳa na ni yá tapánka na am ervaunɳe-aaruwa, yá tápá zlaɳa á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka háre dekideki, sheraumishera ice ba shagera.» ³⁹ A zlalehe yiyiye cekwaanɳuɳi an itare, a de kezlaa ugje am haha, wafke-aara ba teppe áte haha, a magaa maduwa. A ba ɳane am maduwa-aara: «Eddaye-aaruwa, máki á gevge wá, tasle á ɳa jinaaja zlaɳa na ba yiyiye an ya. Amá wá, áte una yá wayaná ya ka, áte una ka wayetaa ka.»

⁴⁰ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am háre. A ba ɳane á elvan ge Piyer: «Dzegwakuránka njá an ice ba saa palle keni degey?

⁴¹ Pauka háre! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payɳa á vuwa.» ⁴² A daliye zlaɳe ádaliye ge buwire, a de magaa maduwa-aara, a ba ɳane: «Eddaye-aaruwa, mákini á taa jaaveka zlaɳa ɳanna áte ya na, sey ba yá shushe wá, a gevge ba namaari á ɳa.»

⁴³ Eptsa-aara zlaɳe ádaliye á seza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am háre. Dzegwaránka basha háre dekideki. ⁴⁴ A daliye zlaɳe ádaliye á dem tate á maduwa-aara, a de magaa ba kelaa maduwa-aara ɳanna ge keyire. ⁴⁵ Zlaurle wá, a eptsehe zlaɳe ádaliye á seza pukura-aha-aara na. A ba ɳane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba háre á kure, kwá anɳkwa puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya, iya *Ura á emnde bademme, hyeɳhye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴⁶ Tsawetse! Kwaye samsa edda una ni a veliyaa ɳane na, mí de yainuye.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu
(Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴⁷ Ba elva ɳanna keni zlaɳe zlanaaka Yaisu wá, tá zhára ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá dɳaba Yahuda ɳanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁸ Yahuda na a veluwa ɳane Yaisu na maa, kwaratersekwara nalaama á ɳgyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ɳanna. A ba ɳane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá anɳkwa gan use ge ura ni, seke anɳkwa urire á ɳere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ɳane, naba eksauváksa.»

⁴⁹ Ba watsewatse wá, a duhe ge Yahuda ɳanna á deza Yaisu: «Use malum», a ba ɳane á elvan ge ɳane, daaci á gan use an ervaunɳe-aara palle agire. ⁵⁰ A ɳwanante ge Yaisu, a ba ɳane: «A gevge názena ka se maganaa ka na ura-aaruwa.» Daaci yálla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahe. ⁵¹ Ura palle am emnde á Yaisu, a naba tedese masalam-aara ɳane keni, a wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle. ⁵² «Femfa masalám á ɳa am bere-aara», a ba Yaisu á elvan ge ɳane. «Adaba emnde na tá tedá masalam, itare keni watse tá kedaterá á ba an

masalám. ⁵³ Diyaŋka ka yá dzegwándzegwa dāha Edderwa ge se meliyumele, ba seke ndáhamina ká zhárá ba malika-aha á wáva á tsaaka an debu kelaawa ju buwa emtu? ⁵⁴ Amá watse á geva estara kena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya na? Adāba áte una am wakita wá, sey á gevge ba estuwa.»

⁵⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge dikele á emnde ŋanna bademme: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? Ábi kelaazare yá njá á ba am mashidi, yá aŋkwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? ⁵⁶ Amá diyaweddiye geni bademme á mága ŋanna wá, ba geni a gevge elva-aha na ni ta ndahanaa nabi-aha aŋkwa am wakita á Dadaamiya na.»

Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha bademme, ta naba yánhe.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mark. 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Daaci emnde na ta eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á Kayafas ŋane male á *liman-aha. Mbate kertenj jarammeje malum-aha á *tawraitā, antara male-aha á ekse katakappe am mba á male ŋanna. ⁵⁸ Piyer wá, a daa dāba Yaisu á dehuwa, amá wá, gaterápteka dēkidēki. A de demhe á ba á dem riya-aara, a de njehe am dágave á emnde a ufa mashidi, ge zhara lámare ŋanna, ma watse á zla estara keni.

⁵⁹ Male-aha á *liman-aha antara emnde a *kendekyiya na bademme farantaufe ge tataya ba ni ma a ndarsende emnde umele elva an dzála áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ŋanaaŋa shairiya á emtsa. ⁶⁰ Kwakya tsa emnde na ta de dātsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ŋane. Am iga-aara, saremsa emnde umele ta buwa wá, ⁶¹ a ba itare: «Zhel na degi a bantsa ŋane: Yá dzegwándzegwa mbedánaambeda *mashidi á Dadaamiya yaikke na. Yá nderaalindere am hare keye, á bina.»

⁶² Hattse a tsete ge male á *liman-aha na, a ba ŋane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaka elva dēkidēki ka? Tá ndáhá uwe ŋane áte ka emnde na?» ⁶³ Amá a dū ba we-aara Yaisu. Daaci a ba male á liman-aha na á elvan ge ŋane: «Yá ndavaku una an zhera á Dadaamiya edda á shifa, ndindaha ba jirire ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na emtu?» ⁶⁴ A ŋwanante ge Yaisu, «Ba estuwa,» a ba ŋane á elvan ge ŋane. «Amá wá, á katafke cekwaanḡudī watse kwá niina ya *Ura á emnde bademme yá njá am nadafa á Saksage na Slekse ba ŋane na, watse kwá niina zlaŋe adaliye, má watse yá sawa áte kumba á samaya.» ⁶⁵ Daaci male á liman-aha na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara, a ba ŋane: «A ganve ire-aara kalle an Dadaamiya.» A ba ŋane á elvan ge emnde: «Baaka wedere á miya an seyde-aha mazla-aara. Ábi cenakurāncena an hyema á kure názena a ndahanaa ŋane. ⁶⁶ Emtu estara á bá kure?», a ba ŋane á elvan ge emnde a *kendekyiya. A ba emnde: «Una ba haypa-aara, a njeka an shifa dēkidēki.» ⁶⁷ Daaci ta naba kyefanem nyaihe am ice, ta vavante dēdekwa, emnde umele ta vavante babárva, ⁶⁸ a ba itare tá elvan ge ŋane: «*Almasiihu, diyeddiye mu a jakaa ware.»

A ba Piyer ŋane diyaaka Yaisu dēkidēki

(Mark. 14:66-72; Luka 22:56-62, 63-71; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Am sarte ŋanna wá, Piyer aŋkwa á njá am dagela am huŋe á riya á male á *liman-aha. Daaci a sesehe ge kwatena á male á liman-aha maa, a ba ŋane á elvan ge Piyer: «Ka keni ka ura á Yaisu zhel emnde a Galili na.» ⁷⁰ Amá eksarka Piyer dēkidēki, a ba ŋane á elvan ge kwatena ŋanna á katafke á emnde bademme: «Ma ká ndaha elva á uwe keni diyanka ya dēkidēki.» ⁷¹ A tsete ge ŋane aŋkwa á dete wakiya, sesse kwatenaha umele daduwa á dezeńára. Ba a puwete ice áte ŋane wá, a ba ŋane á elvan ge emnde: «Degiya una keni ba ura á Yaisu zhel emnde a Nasarātu

na!» ⁷² Piyer a naba kwaleve zlafe ádaliye, a ba ñane: «Náwa wada-aaruwa máki diyandiya dawale ñanna. Ba jirire diyanka dawale ñanna.»

⁷³ Cekwaanḡudí am iga á una ñanna maa, ta gapte ge emnde na tá anḡkwa áhuwa á deza Piyer, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ba jirire ka keni ka ba palle-aatare, adaba á ba áte nara á ña keni diyarakdiya emnde, diyardiya tate na ka sawa átekwa na.»

⁷⁴ Daaci Piyer a fantau ge za wada-aha, a ba ñane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ñanna deki.» Á ba am sarte ñanna wá, tsáksákwalikwaa, á ba tsákálá. ⁷⁵ Daaci Piyer a naba yehete elva na ndza a bannaa Yaisu, a ba ñane: Lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. Mazla-aara ba segáshe-aara, a de kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

27

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mark. 15:1; Luka 23:1-2; Yuh. 18:28-32)

¹ Weráwera ekse an enlya werre wá, bademme á male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse njarantenja mazle-aara ganakini sey tá ejja shifa á Yaisu. ² Ta naba puwete záwa áte ñane, ta danán ge sleksu *Pilaatu, ñane slekse yaikke am kwara ñanna, a fanaa ngumna a Rauma.

Emtsa á Yahuda

(Sler. emnde 1:18-19)

³ Yahuda na a velanaa ñane Yaisu na nanna ganakini ngudarnḡudá Yaisu am shairiya maa, a deme am tuba, a naba sateraa shunḡu-aatare kul keye na ndza ta vanta áte Yaisu na ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse. ⁴ A ba ñane á elvan ge itare: «Yá an haypa ba iya, adaba ya velu ura cudedde geni tá ejja shifa-aara.» A ba itare tá elvan ge ñane: «Ázara lámbe á ñere áte una ñanna? Una á shá ba ka.» ⁵ Yahuda a naba puwateranve shunḡu am *mashidi yaikke, a de zlenelaa ire-aara áte záwa.

⁶ Daaci male-aha á liman-aha ta halante suley na. Amá á bá itare: «An piya am *tawrait ganakini mi puwante suley na ge suley á slera á Dadaamiya, adaba gane á shifa á ura.» ⁷ Daaci ta magaa sawari am dagave-aatare, geni tá shekwevshekwe fe á slendera gahe umele an ñane, ge hefa wayve-aha am hude-aara, ta naba shekweve. ⁸ Adaba una ñanna, sem vatena tá dáhá fe ñanna an fe á uzhe. ⁹ Daaci gevge názena ndza a ndahanaa nabi Yairaimiya, a ba ñane: «Halarantehálá suley kul keye na egdzara á *Iserayiila, ta ges gane-aara átekwa na, ¹⁰ daaci ta shekweve fe á slendera gahe an ñane, ba seke una a binaa Yaakadada na.»

*Sleksu *Pilaatu anḡkwa á ndavanu elva ge Yaisu*

(Mark. 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuh. 18:33-38)

¹¹ Tsarnaatse Yaisu á katafke á slekse yaikke, a ndavanuwa ñane elva ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A nwanante ge Yaisu, «Ba estuwa», a ba ñane á elvan ge ñane. ¹² Am iga á una ñanna maa, male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, tá anḡkwa datsanve elva wá, Yaisu a naba dū we-aara mazla-aara. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge ñane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ¹⁴ Amá Yaisu a dū ba we-aara, kamákamá ndahaaka elva. Haa slekse a magaa najipu kwakya.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mark. 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

¹⁵ Ba kelaa má samsa munri á *Paska wá, slekse anḡkwa á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare na ge emnde a ekse. ¹⁶ Ay am sarte ñanna maa, ndza anḡkwa slemandzawe umele am dangay, zhera-aara Yaisu Barabas. ¹⁷ Daaci á bá slekse á

elvan ge jáháva: «Am dágave á tara Yaisu Barabas, antara Yaisu na tá d'ahaná an *Almasiihu na mu, kwá kátá yá belakurá ware?»¹⁸ Diyaadiya tsa ganakini ta danaa Yaisu adaba ba shelha baaka elva umele.

¹⁹ Am sarte na sleksu *Pilaatu anjwa á kya shairiya á Yaisu na ma, mukse-aara a naba belanvaa ura, a ba nane á elvan ge nane: «Maganánka ba uwe keni ge zhel nanna dekideki, baaka haypa-aara. Adaba vatena ya hare á ba am palasa á shene adaba nane.»

²⁰ Amá a ba male-aha á *liman-aha, antara male á ekse tá elvan ge jáháva: «Bawánba kure geni a belarakurnaabela ba Barabas, a jareja Yaisu.»²¹ Slekse a ndavateruhe zlahe adaliye, a ba nane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá belakurá ware am emnde buwa nanna?» Ta vante jawapa, á ba itare: «Belanernaabela ba Barabas.»

²² A ba nane á elvan ge itare: «Yá maganá uwe ge Yaisu na tá d'ahaná an Almasiihu na?» Bademme-aatare ta nwanante, a ba itare tá elvan ge nane: «Zlejelezlejele áte dzangala!»²³ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zlejelezlejele áte dzangala!»

²⁴ Am nanna sleksu Pilaatu baaka názu á maganá nane, emnde tá far ba hula maa, a kevaa yawe, a baraa erva-aara á katafke á emnde, a ba nane á elvan ge itare: «Shifa á zhel na kwá de jáná kure na, haypa-aara á shika dekideki, á shá ba kure.»

²⁵ Bademme á jáháva a nwanante, a ba itare tá elvan ge nane: «Una á shakaaka, haypa á ja shifa á zhel na á ba am mbiye á nere antara egdzara á nere.»²⁶ Daaci sleksu Pilaatu a naba belateraa Barabas, amá Yaisu wá, ta zu an ja, lauktu ta de zlejelaná áte dzangala.

Sawji-aha tá anjwa á epsawa Yaisu

(Mark. 15:16-20; Yuh. 19:2-3)

²⁷ Daaci ta naba danhe ge sawji-aha á sleksu *Pilaatu Yaisu na á dem huđe á há á slekse, ta de jamme ge sawji-aha bademme, tá á ba arge nane.²⁸ Ta naba tsekwanse am nanjyuwe-aara, ta tsekwanse am dira hanje.²⁹ Am iga á una nanna maa, ta nderse dake, ta fadanse ire an nane ágire *danjkaula, ta fanem zade am nadafa-aara. Mazla-aara ta gyanu rume ágire tá epsawupsawa, a ba itare tá elvan ge nane: «Aska á na, slekse á Yahudiya-aha!»³⁰ Ta naba kyefanem nyaihe am ice. Ta lyevaa zade na am erva-aara, geni tá jáná an nane am ire.³¹ Zlaruzle am maganaa palasa, ta tsekwanse am dira hanje na, ta tsekwanse am náza-aara, lauktu ta dáná á dem tate na ta zlejelanaa áte dzangala.

Náwa ta zlejelanaa estuwa Yaisu áte dzangala

(Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

³² Am sarte na daransede, ta de jaa ire antara ura Siraine umele zhara-aara Simaun, ta naba hyarhe ganakini á sepá dzangala á Yaisu.³³ Daraada am tate nanna tá d'ahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire maa,³⁴ ta de fanu mbazla ge Yaisu áhuwa. Mbazla nanna keni anjwa duksa yaiyaihe am huđe-aara. Amá ba a tapanaahe ge Yaisu mbazla na wá, a naba kwalve, shaaka dekideki.³⁵ Daaci ta naba tsakwanse am kazlana-aara, ta zlejelehe áte dzangala, ta tegaa kazlana-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlana-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná nane ma uwe keni.³⁶ Daaci ta njehe á ba áhuwa nanna ge ufufa-aara.

³⁷ Ta puwete názena ta bantsa itare tá jáná adaba nane na áte naláwa, ta fetehe átire ge nane. Náwa názena ni ta puwetaa itare: «Ba nane una Yaisu, slekse á Yahudiya-aha.»³⁸ Tá anjwa neyle-aha buwa ta zlejelater átirpalle antara Yaisu áte dzangala-aha-aatare. Palle ta zlejelanaa am nadafa, palle keni am názlaba.

³⁹ Emnde a degáshe am tate nanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle.⁴⁰ A ba itare tá elvan ge nane: «Ábi ka bántsa ka ká naba mbedanaambedá *mashidi yaikke na, á

ba am hare keye ká nderendere umele á ba ka? Labara ká taa ɲezlanaaka ba ka ire á ɲa? Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya, tsekwanaatsekwa kwa ire á ɲa áte dzaɲgala na!»⁴¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawrait, ira male-aha á ekse bademme ta fantau ge epsawa Yaisu. Ta bántsa itare wá:⁴² «Iyau, á dzegwándzegwa ɲezla emnde umele, ire-aara wá, á taa ɲezlanaaka! Ábi ɲane slekse á Iserayiila-aha? A tsekwanaatsekwa kwa ire-aara áte dzaɲgala na? Máki tsekwanaatsekwa wá, bademme mi fetarfe áte ɲane.⁴³ A bántsa ɲane a fetaare an Dadaamiya, ɲane *Egdza á Dadaamiya, mi ezzhara kwa kina má watse á sawa Dadaamiya ɲanna á se melanumele!»⁴⁴ Neyle-aha buwa na ta zleɲelaterhe áte dzaɲgala antara Yaisu na, itare keni ta zlazlese Yaisu ba seke male-aha ɲanna.

*Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)*

⁴⁵ Daaci a tsekwaa ge tabedammire an vacitire am huɔe á duniya bademme, dem lásar emnde ta á ba am tabedammire ɲanna.⁴⁶ Á maga saa keye wá, Yaisu a ketaa kwára á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?»⁴⁷ Á bá emnde umele am emnde na tá aɲkwa á tsaatse áhuwa: «Zhel na degiya á dāha nabi *Ailiya.»⁴⁸ Palle-aatare a tefante zhagade, a de eksetaa sausau, a ɲgudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele dāɲdāɲe ba estuwa, daaci a kante, a fante áte we ge Yaisu geni a shushe.⁴⁹ Amá a ba emnde umele-aatare: «Tsawaatse emtsaade, mi ezzhara má watse á semsa Ailiya ɲanna á se melanumele.»⁵⁰ Yaisu a fu hula zlaɔe ádaliye, mazla-aara a naba zlu ge shifa-aara.

⁵¹ Am sarte ɲanna maa, aɲkwa kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. Haha keni aɲkwa á gajava, palaha-aha tateptate ba ɔaley ɔaley.⁵² Irekhya-aha keni kertenj tá an wara, emnde á Dadaamiya na ndza matsarematsa na kwakya tsaretse am faya.⁵³ Emnde na ta tsetaa am faya ɲanna wá, am sarte na tsetsa Yaisu am faya na, daremda á dem berni cudede, emnde kwakya naráterna.

⁵⁴ Sawji-aha na a sáterraa ɲgumna a Rauma, antara male-aatare bademme tá aɲkwa ufa Yaisu na. Ba ta naa gejava á haha antara názena magaavemaga bademme na wá, dámdá lyawa am itare jipu. A ba itare: «Zhel na egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁵⁵ Tá aɲkwa ɲwasha keni kwakya am tate ɲanna. Ta tsahe yiyiye, ta zhara názena ni aɲkwa á magava na. ɲwasha ɲanna kwaye ta saa á dāba Yaisu á sawa am kwara á Galili ge maganaa slera.⁵⁶ Tá aɲkwa tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmetare ge tara Yakuba an Yusufa, ira emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, am dagave á ɲwasha ɲanna.

*Faremfa Yaisu am irekhya
(Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)*

⁵⁷ Herzhe watse á belya vaciya wá, a naba semhe ge sleberba umele ura á ekse á Arimatiya zhara-aara Yusufa. ɲane keni fetarfe áte Yaisu.⁵⁸ A duhe ge Yusufa ɲanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. Daaci a ba slekse a varanteva.⁵⁹ Duwa á Yusufa, a eksante emtsa na, a de fademe am kalpakane aɲwaslire tseɲaɲe, jeba á kalpakane ɲanna ba lefedde.⁶⁰ Daaci a de zlavanaahe am irekhya-aara halál na a yese am cacera, zlaɔe ba unɲule á zlauzle-aara ge yá irekhya ɲanna. Daaci a berhanu palame yaikke ge we á irekhya ɲanna, lauktu a zlala.⁶¹ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na wá, itare zlalarka, ta naba ɲjehe, wafke-aatare ba ndaɲe á deza irekhya na.

Sawji-aha tá aɲkwa ufa irekhya á Yaisu

⁶² Makuralla-aara, amaana kwaskwe á puwansepuwe wá, ta naba tsetehe ge male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha ta deza sleksu *Pilaatu. ⁶³ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ambarka á ña, yehanerteyeha názena a ndahanaa slefida ñanna am sarte na zlafe an shifa. A bantsa ñane, watse á tsetse am faya am hare-aara ge keyire am evege. ⁶⁴ Ambane ká bela emnde tá de ufa irekhya-aara am hare keye ñanna. A de tefarseka pukura-aha-aara, daaci watse tá baterán ge emnde geni tsetse am faya. Daaci fidire-aatare ñanna á de jauje ge una werre.» ⁶⁵ A ba edda á hákuma á elvan ge itare: «Kwaye sawji-aha ñanna, dawmbare, de magaumága názena kwa dzegwanaa kure ge ufufa-aara.» ⁶⁶ Daaci ba zlála-aatare, ta de vanyaa we á irekhya ba shagera, ta fafete damshe á ñgumna, ta baazlaa sawji-aha ge ufufa-aara.

28

Yaisu tsetse am faya

(Mark. 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe, an enlya werre ge laade wá, daremda tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na ta de zhara irekhya na. ² Ba watsewatse shekwaraaka dekideki wá, bademme á haha á gyagya á ba an ndzedá, a tsekwa ge malika á Yaakadada á sawa am samaya, a berhanvuwe palame na ge we á irekhya maa, a njetaa átekwa. ³ Malika na á mbá wulwulire ba seke kára á ráde. Nangyuwe-aara dzayye telle jauje ba ge sluzhe keni. ⁴ Naranna emnde a ufa irekhya na wá, ba gyaagya keni tá gyagyeteka mazla-aara ge lyawa, garevge ba seke baaka shifa am itare dekideki.

⁵ Amá ñwasha na wá, a ba malika ñanna á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki, adaba diyandiya kwa se tataya Yaisu na ta zlenelaa áte dzangala na.

⁶ Amá ñane baaka áhuna mazla-aara, tsetse am faya ba seke una ndza a enndaha na. Sawmbare nawanaana tate na ndza á zlava átekwa. ⁷ Kina wá, dawmbare ba watsewatse, de mbedewaterumbede labare ge pukura-aha geni baaka, tsetse. Baira watse á daada ba ñane zunñwe arge kure á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa. Una ya bakurnaa ba iya.» ⁸ Daaci ba zlála-aatare ge ñwasha na áte we á irekhya, ta zlálaa á ba á zhagade ge daterá labare na ge pukura-aha á Yaisu. Tá zlála na wá, ervaunñde-aatare ba seke nama, an wesha an lyawa zlafe adaliye.

⁹ Cekwaanñudí wá, Yaisu a se yaiterwa á ba an ye ge ñwasha na: «A vakurteva Dadaamiya hairire», á bá ñane á elvan ge itare. Zhagade ge ñwasha na ádezenara, ta kezlan ugje, ta ñante sera, tá anñkwa á eggala. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki. De bawateranba ge egdzar mama-aha-aaruwa, a darduwa á dem Galili, tá de niina áhuwa.»

Názu watse tá ndahaná sawji-aha á ufa irekhya

¹¹ Zlafe tá á ba átira zlala emtsaade ñwasha na wá, sawji-aha á ufa irekhya na keni, emnde umele-aatare zlarzlala á dem huđe á ekse, ta de mbedateru labare ge male-aha á *liman-aha. ¹² Male-aha á liman-aha ta magaa sawari am dagave-aatare antara male-aha á ekse maa, ta vaterte shunñgu camballe ge sawji-aha na. ¹³ A ba itare ta elvan ge itare: «Bawanba geni tá se tefesaa ba pukura-aha-aara an vayiya am sarte na ñere ñá am hare. ¹⁴ Ma a cenanaa ba edda á hákuma keni, diyañerdiya ñere názena ni ñá de ndahaná ñere, ba názára keni á shakuraaka dekideki.» ¹⁵ Daaci sawji-aha ta naba lyevaa shunñgu na, ta maganaa áte una ni ta ndaaterndaa na. Ta naba hyanme fida ñanna am dagave á Yahudiya-aha bademme, sem vatena ta tsaa á ba áte una itare.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁶ Daaci zlarzlala pukura-aha kelaawa jemtekwe keredde á dem Galili, ta deba áte egdza wa na ndza a baternaa Yaisu na. ¹⁷ Ba ta puwete ice áte nane, ta kezlan ugje, tá ankwá á eggala. Amá emnde umele-aatare ta magaa shaige ganakini nane ka. ¹⁸ Samsa Yaisu á sezetare ba herezhzhe, a ba nane á elvan ge itare: «Bademme á hákuma ta fimaa á ba am erva-aaruwa, ma am samaya, ma am duniya keni. ¹⁹ Daaci naba dawmbare ma á dem larde-ara keni bademme, ma emnde-ara keni gawatervege emnde-aaruwa, mágawateránmaga baptisma an zhera á Edderwa, an zhera á Egdza-aara, an zhera á Shedekwe Cudedde. ²⁰ Kwarawatersekware maga fesarfire am názena ya fakuraara ya bademme. Diyaweddiye ganakini iya antara kure wá, yá ankwá antara kure ma vaatara keni, dem halavuwa á duniya.»

Labare á higa na a puwetaa MARKUS

*Waazu á Yuhanna slemaga baptisma
(Mat. 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)*

¹ Náwa a fantuwa estuwa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya: ² Ankwa an puwa am wakita á nabi Aisaya, a ba Dadaamiya: «Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, á tsatsakaná ñane baráma.

³ Zlafe á daliye a ba ñane: Ankwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unñule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara a gevge ba ndedfe.»

⁴ Am iga a una ñanna maa, a naba semhe ge Yuhanna slemaga baptisma á sem kaamba, ba seke una a ndaana nabi ñanna, a fantau ge balaterá waazu ge emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁵ Daaci saresse emnde a Urusaliima ba kwakya, antara emnde na tá am kwará á Yahudiya gergere bademme, ta seza Yuhanna ge cena waazu-aara, daaci ta naba sanse haypa-aha-aatare, ñane keni maa, a magateraa baptisma am guwa á Urdun.

⁶ Nangyuwe na a tsekwanaa Yuhanna wá, ta hanaa am úgje á ezlegwame, ndza á nguda ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁷ A baa ñane am waazu-aara: «Ankwa á sawa ura am iga-aaruwa wá, edda-aara ñanna an hakuma ba ñane arge iya, ba ge sadanse kimake am sera keni hyanefka ya dekideki. ⁸ Iya, yá ankwa á magakurá baptisma an yawe, amá ñane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cudedfe.»

*Baptisma á Yaisu
(Mat. 3:13-17; Luka 3:21-22)*

⁹ Á ba am hare-aha ñanna maa, a naba semhe ge Yaisu á sa am Nasarátu am kwará á Galili, Yuhanna a se baranve am guwa á Urdun. ¹⁰ Am sarte na sessa Yaisu am yawe, a naa wertehe ge samaya, ankwa á tsekwa Shedekwe Cudedfe á setarge ñane ba seke takala. ¹¹ Cekwaangudí wá, tá cená ba ye á sawa am samaya ñanna, a ba edda-aara á elvan ge ñane: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

*Shaitaine ankwa á bada Yaisu
(Mat. 4:1-11; Luka 4:1-13)*

¹² Cekwaangudí am iga á una ñanna wá, Shedekwe á Dadaamiya á naba daa Yaisu á dem kaamba. ¹³ Hare kul ufade á njá á ba am dagave á dabba-aha am kaamba, a de badanaa Shaitaine am hare kul ufade ñanna. Ta magannaa ba malika-aha slera am kaamba ñanna.

*Pukura-aha á Yaisu zunñwe ta ufade
(Mat. 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Ngudarnguda Yuhanna am dangay maa, am iga-aara daduwa Yaisu keni á dem kwará á Galili, a de fantau ge balaterá labare á higa na ni a belanaa Dadaamiya ge emnde. ¹⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, hyefhye sarte na ni a tsanaa Dadaamiya, samsa sarte á nja am kwará-aara, magaumága tuba, lyauvalya labare á higa.»

¹⁶ A gapte ge Yaisu cekwaangudí a dába we á haye á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, tá an egdza emmenjara Andere. Tá ankwa á puwa narre-aatare

á dem yawe adaba itare ta emnde a sluwa kelfe. ¹⁷ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawbare dabawidába, yá gakuvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke una ni má tá jahava kelfe-aha á dem narre na,» a ba nane á elvan ge itare. ¹⁸ Ba watsawatse, ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa nanna, ta dába Yaisu.

¹⁹ Ta gapte ba cekwaanjudi á de katafke wá, Yaisu a naa egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba tá an egdza emmenara Yuhanna tá am paare á yawe, tá ankwá á tsatsa narre-aatare. ²⁰ Daaci a naba daterdáha Yaisu itare keni, ta naba yaa eddetare Jaibaidaiyus am paare áhuwa antara emnde a slera-aara, itare ta dába Yaisu.

*Yaisu ngyainsengye shaitaine am ura
(Luka 4:31-37)*

²¹ Am iga á una nanna maa, Yaisu antara pukura-aha-aara nanna ta zlala á dem huđe á Kafarnahum. Samsa kwaskwe á puwansepuwe a naba dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de kwaraterse elva á Dadaamiya. ²² Itare ta mága ba najipu-aara, adaba nane kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, amá edda á elva nanna ba nane, á kwaraterse á ba an hákuma.

²³ Vacite nanna maa, ndza ankwá ura an shaitaine am vuwa-aara am jáháva-aatare, ²⁴ a naba fu hula zhel nanna, a ba nane a elvan ge Yaisu am hula-aara: «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázenere? Niya á na ka se kedanerkefa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cufedfe na belakaa Dadaamiya na.» ²⁵ Yaisu a naba valarhe ge shaitaine nanna, a ba nane á elvan ge nane: «Dufe we á na, sesse am zhel na ba kina!» ²⁶ Daaci a naba slakalapte ge shaitaine am zhel na, a fu hula an ndzedá-aara bademme, a sesehe am nane. ²⁷ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dágave-aatare: «Ázara kena jeba una? Ba vaci palle keni cenaneránka jeba á tsaha na, naneránka keni jeba á hákuma na ni, ura ba a ndanse elva ge shaitaine am ura ni, a naba sesehe!» ²⁸ Kertenj hyaranmehye labare á Yaisu am kwará á Galili bademme.

*Yaisu a mbateraahe emnde kwakya am lapikere gergere
(Mat. 8:14-17; Luka 4:38-41)*

²⁹ Ba segashe-aatare am mashidi wá, Yaisu a daba tara Simaun antara Andere á dem mba-aatare, ta dabaterdába tara Yakuba antara Yuhanna keni á dehuwa. ³⁰ Duwa-aatare maa, ta de beraa shawle á Piyer mukse, á ba á zlava, á wáná zlagzlagi. Daaci ba demda á Yaisu, ta naba mbedfanuhe. ³¹ A duhe ge Yaisu á dezenara, a de nanaa ba erva, a tsantehe, a naba mbehe, a fantau ge magateraa kashi.

³² Eblyabelya vaciya, herzha mángaripu maa, emnde ta saa emnde-aha-aatare na lapika vuwa-aatare, antara emnde na tá an shaitaine na bademme áseza Yaisu. ³³ Bademme á emnde a huđe á ekse saresse, ta se jamme áte we á wakiya nanna. ³⁴ Yaisu a mbateraahe emnde kwakya am lapikere-aha-aatare gergere, a ngyanse shaitaine-aha kwakya am emnde. Vaterteka baráma dekideki ge shaitaine-aha nanna ge ndaase elva, adaba itare diyardiya Yaisu ma ware nane keni.

*Yaisu ankwá á ja daba an waazu
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Mákurálla-aara wá, a sesehe ge Yaisu á ba an irenlya, a zlalehe á dem kaamba yiyye an ekse ba shagera, a de maga maduwa áhuwa. ³⁶ Daaci ta naba dabemhe ge tara Simaun antara emnde na ni tá ba kerde, ta de tataya tate na átekwa. ³⁷ De sharánsha maa, a ba itare tá elvan ge nane: «Degiya emnde bademme tá ankwá á tatayaktátaya jipu!» ³⁸ Amá a nwaterante, a ba nane á elvan ge itare: «Mi zlalawa á miya á dem ekse-aha na herherzhe, yá de magaterá waazu ge emnde a ekse-aha nanna keni, adaba a siyaa ba una nanna.» ³⁹ Mázla-aara ba zlalá-aatare, ta fantau

ge já d̄aba am kwárá á Galili bad̄emme, an̄kwa á magaterá waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare, an̄kwa á n̄gya shaitaine-aha keni am vuwa á emnde.

Yaisu mbanaambe slederve
(*Mat. 8:1-4; Luka 5:12-16*)

⁴⁰ A semhe ge slederve umele, a se kezlaa ugje á katafke-aara, a fantau ge n̄ala ázeṅara, a ba n̄ane á elvan ge n̄ane: «Má wayak-waya wá, ká dzegwándzegwa givege ba meted̄de vuwa-aaruwa.» ⁴¹ Daaci Yaisu a naba zanvaarhe, a pelse erva-aara, a de fete áte n̄ane, a ba n̄ane á elvan ge n̄ane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba meted̄de vuwa á n̄a.» ⁴² Ba seke ndaha á miya na, a naba mbehe ge slederve n̄anna meted̄de. ⁴³ Amá lauktu á belanaabela wá, a tedanánte hyema ba shagera, ⁴⁴ a ba n̄ane á elvan ge n̄ane: «Balananseka ma ge ware keni d̄ekid̄eki. Názena ká de maganaaka wá, de maranánmárá ire á n̄a ge *liman, vanteva sadake á n̄a ge Dadaamiya áte una a ndanaa Muusa ge seydire á n̄a á katafke á emnde bad̄emme ganakini mbakmbe.» ⁴⁵ Amá n̄ane, ba zlala-aara wá, a de balse labare n̄anna áza emnde bad̄emme. Ad̄aba una n̄anna Yaisu dzegwánka marse ire-aara áza emnde mazla-aara, sey á n̄já á ba am kaamba yiyiye an̄ ekse, tá duwa ba emnde ádezeṅara, á sawa am tate-aha gergere.

2

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(*Mat. 9:1-8; Luka 5:17-26*)

¹ Haraahare cekwaangud̄i wá, a naba eptsehe ge Yaisu, á sem huḁe á Kafarnahum, cenarancena emnde ganakini saasa, an̄kwa am mba. ² Daaci kwakya nalga a se jamme am huḁe á ha n̄anna, sete we á wakyiya keni baaka slede d̄ekid̄eki ge kwakyire á emnde. Daaci Yaisu a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ³ Á ba am sarte n̄anna maa, ta semhe ge emnde umele, ta sanaa ura an matsa ubiya-aara, ta saa sepanaa emnde ufaḁe am dagave-aatare. ⁴ Amá dzegwaránka dáná á de katafke á Yaisu ad̄aba kwakyire á nalga. Daaci ta naba d̄alte áte ire á dzuguru, ta naba weraa ire á dzuguru n̄anna am ndan̄jire á tate na ni átekwa Yaisu, ta velem zhel na antara egdera-aara bad̄emme. ⁵ Nánn̄a Yaisu fetarfire á emnde n̄anna maa, a ba n̄ane á elvan ge edda una lapika na: «An b́ará haypa-aha á n̄a bad̄emme egdza-aaruwa.»

⁶ Áy, tá an̄kwa malum-aha á *tawrait̄a umele á n̄anja am tate n̄anna. Malum-aha n̄anna ta fantau ge dzamanaa am ervaun̄de-aatare, a ba itare: ⁷ «Kwaye zhel na an̄kwa á lyiya slede á Dadaamiya. Ware edda una á dzegwándzegwa yanár haypa ge ura máki Dadaamiya ka palle?» ⁸ Kerten̄ a naba diyeddiya Yaisu názena tá an̄kwa á dzamaná itare, a ba n̄ane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaun̄de á kure?» ⁹ Ázara una tsaftsafe jauje ge banán ge edda una lapika vuwa-aara: An b́ará haypa-aha á n̄a, bi baná: Tsettse, eksanteksa egdera á n̄a, ezzlala an̄ sera á n̄a? ¹⁰ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bad̄emme yá an h́akuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba n̄ane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: ¹¹ «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á n̄a, ezzlala á da.» ¹² Kerten̄ tsettse zhele na á katafke-aatare bad̄emme, a eksante egdera-aara, a naba zlálá. Bad̄emmire-aatare tá maga ba najipu-aara, a ba itare: «Ba ser palle keni ndza nan̄eránka jeba á una d̄ekid̄eki.» Daaci ta fantau ge gala Dadaamiya.

Náwa ndza a d̄antaa estuwa Yaisu Laiwi
(*Mat. 9:9-13; Luka 5:27-32*)

¹³ Yaisu a naba eptsa ad̄aliye ad̄ete we á haye á Galili. Kwakya nalga ta duhe ádezeṅara, daaci a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga á tsetse-aara áhuwa,

a naa egdza á Halfa á njá am bere á hadáma, zhera-aara Laiwi, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsetse, sawa, dɓabidába.» A naba tsa Laiwi, a dɓába Yaisu.

¹⁵ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá aɲkwa za dɓafa antara pukura-aha-aara am mba á Laiwi ɲanna, ta naba záná átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a haypa umele, adɓaba kwakya jeba á emnde ɲanna ta daa dɓaba Yaisu. ¹⁶ Tá aɲkwa *Farisa-aha umele, ta malum-aha á *tawraita, ta naa Yaisu aɲkwa za dɓafa antara emnde a jaha hadáma ira emnde a maga haypa gergere. A ba itare tá elvan ge pukura-aha-aara: «Labára á za dɓafa antara jeba á emnde ɲanna?» ¹⁷ De cenatercena Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Luka 5:33-39)

¹⁸ Vacite umele maa, pukura-aha á Yuhanna antara *Farisa-aha tá aɲkwa tsufá ndera, amá pukura-aha á Yaisu tsufarka. Daaci ta naba duhe ge emnde umele, ta ndavanu ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Labára pukura-aha á ɲa tá ekseka ndera?» ¹⁹ Daaci a ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Am sarte na ni aɲkwa zhele á larusa am dagave-aatare wá, tá dzegwánka tsufa ndera dɓekidɓeki. ²⁰ Amá aɲkwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ɲanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

²¹ «Baaka ura a venya emgyegwe a naɲgyuwe an baukta áɲwaslire, adɓaba máki á venyaná an una áɲwaslire, una áɲwaslire na á tɓda emgyegwe a naɲgyuwe na, daaci á farfe te-aara.

²² «Zlaɓe ádalije, tá puweka mbazla áɲwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adɓaba máki tsetse mbazla, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. Daaci máki mbazla áɲwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya-aha na áɲwaslire.»

Ba Yaisu una edda á vaci puwansepuwe
(Mat. 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe, a degashe Yaisu antara pukura-aha-aara praatte am dágave á fe-aha á hiya maa, pukura-aha-aara ta naba fantau ge kázla ire á hiya na. ²⁴ A ba *Farisa-aha tá elvan ge Yaisu: «Labára pukura-aha á ɲa tá maga duksa na an piya vaci puwansepuwe?» ²⁵ A naba ɲwaterantehe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ɲateraana waya, tá an wedere á náza za ba jipu na emtu? ²⁶ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ɲanna a naba eksante tapiske na ta fan ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte barama ba ge *liman-aha palle za tapiske ɲanna. A mágava una ɲanna am zamane á Abiyatar ɲane male á liman-aha.»

²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádalije: «Á maganá ba kwaskwe á puwansepuwe nampire ge urimagwe. Urimagweka una á maganá nampire ge kwaskwe á puwansepuwe. ²⁸ Daaci ba *Ura á emnde bademme una edda á vaci puwansepuwe.»

3

Zhele an emtsa erva-aara (Mat. 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a daliye zlaḃe ádaliye á dem mashidi, a de bera ura an emtsa erva-aara vacite ḡanna. ² Am mashidi ḡanna maa, tá anḡkwa emnde na tá tsagwaḃa ba Yaisu, ta fantau ge zhára Yaisu an enḡkale-aatare baḃemme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe, lauktu ma tá puwar elva aḃaba una ḡanna. ³ Amá Yaisu a naba banán ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde baḃemme.» ⁴ Daaci a naba ndavateru ge emnde baḃemme, a ba ḡane á elvan ge itare: «A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keḃa ura he?» Ta naba heḃu we-aatare ḡwarka. ⁵ Jaaja ervaunḃe á Yaisu, a zharateraahe, degdegire á ire á emnde ḡanna wantewa jipu. Daaci a ba ḡane á elvan ge zhele na: «Pelansepele erva á ḡa.» A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanḡe ba seke erva-aara werre. ⁶ Mazla-aara ba zlálá á degashe ge *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare antara emnde á *Hirudus, geni tá maganá estara, lauktu tá keḃanaakeḃa shifa á Yaisu.

Nalga na áseza Yaisu áte we á haye

⁷ Daaci ba zlálá ge Yaisu antara pukura-aha-aara á dete we á haye á Galili. Kwakya nalga na ta aḃabanaa ádehuwa. Emnde ḡanna ta segashe am kwara á Galili, emnde umele ta sawa á sa am huḃe á Urusaliima, ⁸ antara am kwara á Yahudiya baḃemme, antara á sa am kwara á Idumaya, antara á sa á katafke á guwa á Urdun, ira á sa am kwara á Tirus antara Sidaun. Emnde ḡanna baḃemme ta se á ba áza Yaisu aḃaba cenarácena labare-aara. ⁹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara, tatayauwivaatataya egdza paare á yawe, geni a becariteka emnde. ¹⁰ Aḃaba ḡane slemba emnde, daaci emnde na lapika vuwa-aatare na kwakya ta berdavuwa ásezeḡara, geni tá fetefa erva-aatare áte ḡane. ¹¹ Emnde na tá an shaitaine, ba ta puwete ice-aatare áte ḡane maa, reppe ta naba mbeḃa am sera-aara, ta ámbera hula, a ba itare am hula-aatare: «Ba ekká una ka *Egdza á Dadaamiya.» ¹² Amá a naba valaterarhe ge Yaisu á ba an ndzeḃa geni a ndaharka elva áte ḡane aḃekideki, ma ware ḡane keni.

Yaisu anḡkwa á dzera pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Am iga á una ḡanna maa, Yaisu a aḃetaa emnde na a wayateraa ḡane, ta aḃala emnde ḡanna antara ḡane áte egdza wa. ¹⁴ Ate wa ḡanna maa, a de dzerese emnde kelaawa ju buwa am itare, a aḃateraa an emnde a bela. A dzeraterse ganakini tá nja antara ḡane ba kelaazare, á belaterá á de balaterá labare á higa ge emnde. ¹⁵ Daaci a vaterte hákuma á ḡya jini-aha am ura. ¹⁶ Náwa zhera-aha á emnde a bela ḡanna: Simaun ḡane una Yaisu a fante zhera á Piyer, ¹⁷ tara Yakuba tá an egdza emmeḡara Yuhanna itare ta egdzara á Jaibaidaiyus, Yaisu a faterte zhera á Bauwanairgais, amaana: hula á samaya, aḃaba itare ta emnde a ica ervaunḃe watsewatse; ¹⁸ Andere, Filip, Bartaulauma, Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Tadawus, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ¹⁹ ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Emnde á Yaisu ta kurken an shaitaine Yaisu

²⁰ Saasa Yaisu maa, se jarammejahe emnde zlaḃe ádaliye, ba sarte á zu duksa keni sharánka tara Yaisu an pukura-aha-aara. ²¹ Am sarte na cenarácena emnde a há-aatare, a ba itare: «Una wá, hairireka mazla-aara.» Daaci ta naba duhe geni tá tedesetede am dagave-aatare.

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine

(Mat. 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²² Tá anƙwa malum-aha á *tawraita am emnde ɲanna ta sawa á sa am huɗe á Urusaliima, ta bantsa itare: «Anƙwa *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha am ɲane.» Emnde umele keni ta ndahán ba estuwa, a ba itare: «A vanta ba slekse á shaitaine-aha ɲanna hákuma ge ɲgyesaa shaitaine am ura na.»

²³ Daaci Yaisu a ɗaterte baɗemme á dezeńara, a vaterte elva an naraje, a ba ɲane á elvan ge itare: «Á sáwá estara ni Shaitaine á báká ire-aara na? ²⁴ Am kwára á slekse palle, máki emnde tegarsetege gergere buwa wá, á zlaleka hákuma mazla-aara. ²⁵ Zlaɓe ádaliye, am huɗe á há palle, máki tegarsetege emnde gergere buwa, huɗe á há ɲanna á zlaleka mazla-aara. ²⁶ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Má gevge ni Shaitaine a teganse ire-aara buwa am kwára-aara wá, hákuma-aara á duka á de katafke, ma vaatara keni á zle.»

²⁷ Yaisu anƙwa á sla Shaitaine an slendzedá, a ba ɲane á elvan ge itare: «Baaka ura á dzegwándzegwa zá há á slendzedá, máki eksevaaka emtsaade slendzedá a puwanse erva ákataliya, lauktu ɲane á zá há-aara baɗemme.

²⁸ «Diyaweddiye una ba shagera: Baɗemme á haypa-aha na tá maganá emnde, antara elva a mándzawe na tá valyaná itare áte Dadaamiya na, á yateraareya Dadaamiya baɗemme. ²⁹ Amá edda una ni a ndaase elva a mándzawe áte Shedekwe Cufedde wá, baaka yanarye ge ɲane ɗekideki. Adaba haypa-aara ɲanna náza ba ge ɗekideki.» ³⁰ A bateraa una Yaisu na wá, adaba ta bantsa emnde umele-aatare: An shaitaine.

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ɲara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹ Am iga a una ɲanna maa, ta semhe ge tara emmenjara, antara egdzar mama-aha á ɲara, ta tsaahé á ba ágashe, ta belaa ura, ta de ɗante. ³² Am sarte ɲanna kwakya emnde ázeńara, amá ta naba ndahanhe, a ba itare: «Tá anƙwa á ndaváká tara emmena, antara egdzar mama-aha-ɲa ágashe.» ³³ A ɲwaterante, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ware ɲane emmerwa ge iya? Emnde-ara itare egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ³⁴ Daaci a zharaa emnde na tá ázeńara, a ba ɲane á elvan ge emnde baɗemme: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ³⁵ Ma ware una á maga názu á kataná Dadaamiya, egdza emmerwa ba ɲane, emmerwa ba ɲane.»

4

Naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Yaisu a daliye zlaɓe á de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde áte we á haye á Galili. Kwakya nalga á emnde a jemaa á katafke-aara. Adaba una ɲanna, a njema am paare, ɲane áte ire á haye; emnde wá, baɗemme tá á ba am haha áte we á haye ɲanna. ² A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ɲane á elvan ge itare: ³ «Cenawancena, náwa yá bakurá elva: Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. ⁴ Am sarte na anƙwa á puwa nalkame ɲanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unɲule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sese á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára-aara wá, deraadera adaba baaka slalwe ɲgelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlaɓe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake, magaaka ire. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a sesehe ba shagera, a waltaa an unɲule-aara, a magaa ire. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara kul keye kul keye, ekte-aha umele ta yayaa kul unƙwahe kul unƙwahe, ekte-aha umele zlaɓe

ádaliye ta yayaa deremke deremke.» ⁹ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Edda una máki an̄kwa hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am sarte na baaka dikele á emnde ázeñara, ta juwa ba emnde umele-aatare antara pukura-aha kelaawa ju buwa, ta naba ndavanu maana á naraje-aha-aara. ¹¹ A ñwaterante, a ba ñane: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá emnde umele wá, ma yá ndaterndáhá keni sey á ba an naraje. ¹² Estuwa, ma tá an̄kwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka ðekid̄eki; ma tá an̄kwa á cenaná á ba an hyema-aatare keni, tá ceneseka ðekid̄eki. Adaba itare, baaka wedere-aatare an ðaba Dadaamiya. Ayka wá, ma andze á naba yateraarye Dadaamiya!»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina cenakuránka naraje na? Máki cenakuránka una, kwá de cenaná estara kena naraje-aha umele na? ¹⁴ Náwa maana á naraje ñanna. Slepuwa wulfe ñanna wá, á puwa ba elva á Dadaamiya. ¹⁵ Emnde umele, itare ta ba seke un̄jule. Tá cenevaacena elva á Dadaamiya, amá kerten̄ á sawa shaitaine, á tsakse elva ñanna am itare. ¹⁶ Emnde umele itare ta ba seke cacera. Má cenarácena elva á Dadaamiya, kerten̄ tá lyiyaná á ba an higa. ¹⁷ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya ñanna am itare. Daaci má jerje lámare umele bi zlaða adaba elva ñanna wá, tá yá fetarfire-aatare ba watsewatse. ¹⁸ Emnde umele zlaðe ádaliye, itare ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, ¹⁹ amá wá, á dem dagave á dzama á ire an kazlaña á duniya, antara waya á nalmane kwakya, ira waya á duksa-aha umele gergere am duniya na. Á becanta ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare, á mañka nampire ðekid̄eki. ²⁰ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Tá cenevaacena elva á Dadaamiya, tá lyiyaná an ervaun̄de-aatare palle, elva ñanna á maga nampire am itare. Emnde umele an̄kwa nampire-aatare cekwa, emnde umele nampire-aatare deydey, amá emnde umele wá, kwakya nampire-aatare.»

Naraje an kára á fanus

(Luka 8:16-18)

²¹ Yaisu a farhe zlaðe ádaliye ge tsakaterá elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Ware edda una máki a mbante kára á fanus, á fáná am ekte á egdera, bi á un̄mbar tasa? Baaka ðekid̄eki, sey tá zlen̄elaná á ba áte tate-aara. ²² Daaci diyaweddiye ganakini baðemme á názena an shebe kina, watse á sesse ásegashe. Baðemme á názena nasherire kina, watse tá diyeddiya emnde baðemme. ²³ Edda una, máki an̄kwa hyema-aara, a cenevaacena.»

²⁴ Zlaðe ádaliye a ba ñane, á elvan ge itare: «Faufa hyema am názena kwá cenaná kure baðemme na. Adaba baðemme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ñanna ge kure keni. Baira á de januje ñane am una kure kwá magaterán ge emnde. ²⁵ Edda una máki an̄kwa ázeñara na wá, watse tá de fanaarfe zlaðe adaliye ge ñane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázeñara na keni, tá de lyanvulye.»

Naraje an wulfe á wálá á ba an ire-aara

²⁶ Yaisu a farhe zlaðe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názu á gáráva an názena á magava am *kwara á Dadaamiya: Duwa á ura umele, a puwaa wulfe am fe-aara. ²⁷ Daaci ñane á pá ba hare-aara, á kezla ba hare á bere, amá wulfe ámbere

á ba segashe, anƙwa á wala, baaka názu a disaa ɲane am huɗe-aara dekiɗeki. ²⁸ Baɗemme, á maganá ba haha slera. A sanse wulfe, a walante, a magaa ire, haa a nanve. ²⁹ Má welasewele, edda fe a duwa á ba an náza wa masa-aara, a de icica, aɗaba hyephye sarte.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

³⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Mí slaterá an uwe *kwara á Dadaamiya? Mí shateru an naraje-ara ge emnde? ³¹ Kwara á Dadaamiya wá, á gáráva an wulfe á pilli. ɲane wá, cekwa ba ɲane am wulfe-aha baɗemme. ³² Amá má jaremje am haha, sesse wá, á wala jipu, haa á jauje ba ge duksa-aha umele an wala, á vala erva, yiye-aha tá njá am shedekwe-aara, tá maga bere-aatare keni átekwa.»

³³ Yaisu a kwaraterse estuwa elva ge emnde an naraje-aha áte una tá cenáncena. ³⁴ Baɗemme á elva-aara a kwaraterse á ba an naraje. Amá ge pukura-aha-aara, am sarte na baaka emnde ázetare wá, a palateraa sera-aara baɗemme.

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Ba vacite ɲanna herzha mangaripu wá, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibze haye ádehuwa-aara.» ³⁶ Daaci ba tse-aatare, ta yaa emnde am tate ɲanna. Pukura-aha ta daa Yaisu am paare na a njemaa ɲane am huɗe-aara, amá paare-aha umele keni ndza anƙwa áhuwa. ³⁷ Cekwaangudí wá, a naba tsete ge válale yaikke átire á haye ɲanna, a maganaa ɲane vádza á haye á ba an ndzedá haa a nante paare an yawe. ³⁸ Yaisu ɲane á zlava áte kataliya á paare, a belete ire-aara áte náza bela ire, á pá ba hare-aara. Duwa á pukura-aha-aara, ta tsante am hare na, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Malum, mí keɗa ni baaka lambe á ɲa?» ³⁹ Ba tsetse-aara, a naba valarhe ge válale na, a ba ɲane á elvan ge haye: «Tsaatse ba tseriyye.» Daaci a naba tsahe ge válale, tseriyye sleɗe ba seke ndza magaaveka duksa.

⁴⁰ Am iga á una ɲanna maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Baaka fetarfire á kure áte ya emtu?» ⁴¹ Daaci jaterja lyawa jipu, a ba itare am dagave-aatare: «Ware kena ɲane una ni dete ba effeya antara haye keni tá fansarfe na?»

5

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine

(Mat. 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Am sarte na icaransice haye ɲanna maa, daraada áte iga a guwa ɲanna. Tate ɲanna wá, am kwara á Gairasaine-aha. ² Ba a tsekwese ge Yaisu am paare wá, a naba sesehe ge zhele umele am dagave á irekhya-aha, a se yainu á ba an ye ge Yaisu. ³ Zhele ɲanna wá, an jini am ire, á njá á ba am dagave á irekhya-aha. Baaka ura á dzegwándzegwa tákwasa ɲane, ma an tsavaytsavaye keni. ⁴ Aɗaba ser kwakya tá puwante sasala áte sera, tá tákwasaná erva an tsavaytsavaye, amá a bataanhe baɗemme. Baaka ura á dzegwándzegwa ɲá zhel ɲanna dekiɗeki. ⁵ Vayi vacika á já á ba dábá am dagave á irekhya-aha antara áte ire á wa-aha, ámbera á hula, á tata vuwa-aara an nákwá.

⁶ Am sarte na ni a naa Yaisu, a se yainuye na wá, a sawa á ba an zhagade, kreppe a se mbedehe am sera-aara, ⁷ a fu hula an ndzedá-aara baɗemme, a ba ɲane am hula-aara á elvan ge Yaisu: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Yá ndaaka aɗaba Dadaamiya, tasle á ɲa, fiyemka am zlaɗa!» ⁸ A ndanaa aɗaba uwe una ɲanna, aɗaba a ndaase elva-aara Yaisu, a ba ɲane: «Ekka shaitaine, sesse am zhel na!» ⁹ Daaci Yaisu a ndavanu zhara-aara ge zhele ɲanna, a ɲwanante,

a ba ñane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde, adaba ña vayye.» ¹⁰ Zhele ñanna a fantau ge kyuwanfe ge Yaisu geni a yaterya jini-aha ñanna, a njarinja á ba am kwara ñanna.

¹¹ Am tate ñanna maa, ndza anƙwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa maa, ¹² jini-aha ñanna ta fantau ge ñala Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Tasla á ña, vanerteva ka baráma, njá de njá am nabezhe-aha na.» ¹³ Yaisu a naba vaterte baráma ñanna. Mazla-aara ta naba sesehe ge jini-aha am zhel na, ta dem nabezhe-aha ñanna. Nabezhe-aha ñanna á maga debu buwa, amá ta naba zlerdaa zhagade a sate egdza wa ñanna, ta puwamme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

¹⁴ Daaci zhagade ge suni-aha á nabezhe ñanna, ta dateraa labáre ge emnde a makwata antara emnde a huđe á ekse bademme. Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ñanna ge de zhárá názena magavmage. ¹⁵ Daraada áza Yaisu, tá zhárá ba zhel na ndza an jini-aha am ñane na á njá, an enƙale-aara ba lanje, a tsekweme am nanɣyuwe ba seke emnde. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ¹⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága ñanna bademme na, ta fantau ge tsakaterse sera-aara bademme, geni a shanaa estara ire-aara zhel ñanna, antara kedá á nabezhe-aha na. ¹⁷ Amá itare, ta ñala Yaisu geni a dedde am larde-aatare ba deƙideki.

¹⁸ Estuwa Yaisu a naba dƙalme am paare á yawe, amá zhele na shansha ire-aara na a ndavanu ge Yaisu, geni ñane keni a edƙaba. ¹⁹ Amá eksarka Yaisu. A ba ñane á elvan ge ñane: «Eptseptsá á dem mba á kure, de vaterteva sera á názena a magakanaa Yaakadada na, antara zezarzi-aara na a zakvaara ñane na bademme ge emnde á kure.» ²⁰ Daaci ba zlála á zhele ñanna, a de fantau ge bala labare-aara am kwara na tá dƙahaná an Ekse Kelaawa na. Bademme á emnde na ta cenaa labare-aara na tá maga najipu.

*Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a geƙante nanɣyuwe á Yaisu
(Mat. 9:18-26; Luka 8:40-56)*

²¹ A eptsehe zlaƙe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara, ta se jamme ge nalga a emnde kwakya zlaƙe ádaliye ázeɲara. ²² A semhe ge palle á male-aha am mashidi, zhera-aara Yayrus, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, ²³ a fantau ge ñala ázeɲara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Tasla á ña, sawa fetefa erva á ña áte egdza-aaruwa mukse lapika, adaba herzhe á degashe shifa am ñane. Má dakemda ka wá, á emtseka mazla-aara, sey á mbembe.» ²⁴ Daaci Yaisu a naba duhe antara ñane, kwakya emnde ta daa á dƙabaná ádehuwa, tá ámbera eƙbeca áte baráma.

²⁵ Ndza anƙwa mukse am dagave á emnde ñanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. ²⁶ Kwakya zladá na a shanaa mukse ñanna áza dauktar-aha. A kedaa nalmane-aara bademme, aley shanka ngulmire deƙideki, sey ba á farfe. ²⁷⁻²⁸ De cenáncena mukse ñanna labáre á Yaisu maa, a ba ñane: «Una wá, ma ya de fete erva-aaruwa á ba áte nanɣyuwe-aara keni, yá mbembe.» Daaci a naba duhe á ba am dagave á emnde ñanna, a de fete erva-aara áte nanɣyuwe á Yaisu á kya iga. ²⁹ Kertej a naba icevhe ge kela á uzhe-aara ñanna, ba ñane keni tapanaatápá am vuwa-aara ganakini mbaambe.

³⁰ Á ba am sarte ñanna a naba tapanaahe ge Yaisu keni am vuwa-aara ganakini sessa ndzedá am ñane, mbanaambe ura. A naba eptsavte am dagave á nalga ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «A geƙantaa ware nanɣyuwe-aaruwa?» ³¹ Ta nwanante ge pukura-aha-aara, a ba itare: «Ká zhárá dikele á emnde ñanna tá becakbeca na ni, a geƙantaa ware, a ba ka?»

³² Amá a zharaterahe ge Yaisu, ge dise edda una a magaa una ñanna. ³³ Daaci gazlaagazla mukse na, adaba tapanaatapa názu a gev am vuwa-aara. Daaci a sawhe

ámbera á gyagya ba seke maagara, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a ndanse jirire-aara bademme. ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbakaambe fetarfire á ña egdza-aaruwa, ezzlálá á ba an hairire, de njinja ba layye.»

³⁵ Yaisu zlafe á ba an elva áte we, ta semhe ge emnde á sawa am mba á Yayrus male am mashidi, a ba itare tá elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ³⁶ Amá Yaisu fanuka hyema ge elva-aatare. A ba ñane á elvan ge Yayrus: «A wan̄ka lyawa ðekideki, naba fetarfe ka.» ³⁷ Daaci a duhe, amá velaaka baráma ðekideki ganakini tá ðabaná emnde ádehuwa, sey ta ðabanaa ba tara Piyer, Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba ñanna.

³⁸ Daraada am mba á Yayrus maa, ta de beraa emnde kwakya tá maga ba emtan̄kire. Emnde umele tá kyuwa, emnde umele tá tsáka ðákwa. ³⁹ A demhe ge Yaisu á dem huðe á há, a ba ñane á elvan ge emnde: «Labára kwá maga emtan̄kire, kwá kyuwa estuwa? Egdzere emtsaaka, á pá ba háre.» ⁴⁰ Amá ta naba puwar dzáká, ágire tá epsawepsawa. Daaci Yaisu a naba bakaterse ásegashe bademme, a yaa ba tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere, ira pukura-aha-aara keye na, ta demhe antara ñane á dem bere na á zlava am huðe-aara egdze na. ⁴¹ Daaci ñane a de ñanaa ba erva ge egdze na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Talita kuma», amaana: «Egdzere, ya bakanaa ba iya tsettse.» ⁴² Ba seke ndáhá á miya na tsetsa egdze na. Egdze ñanna, yawe kelaawa ju buwa. Daaci bademme tá maga ba najipu-aara. ⁴³ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a balarka ðekideki. Am iga á una ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Vawanteva náza za ge egdzere.»

6

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu (Mat. 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Daaci a tsete ge Yaisu áhuwa, a zlala á dem ekse na ni a waletaa am huðe-aara na. Pukura-aha-aara keni ta duwa á ba antara ñane. ² Samsa kwaskwe á puwansepuwe maa, ta naba dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Emnde kwakya jarammeje am mashidi ñanna. Am sarte na cenarvaacena elva-aara, ta mága najipu kwakya áte ñane, a ba itare: «A de mbese áme elva na estuwa? A shanaa áme ñane ilmu na? Ázara kwa ba najipu-aha na á maganá ñane na! ³ Ábi ba ñane una slega nafa egdza á Maari na? Egdza emmetare ge tara Yakuba antara Yauseys, Yahuda, ira Simaun. Egdzar mama-aha-ñara ñwasha keni ta ba am dagave á miya.» A piyatertaa ba una ñanna ge fetare áte ñane, baaka umele. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am huðe á há-aatare, antara vara-aha-aara, ira emnde a ekse-aara bademme wá, tá feka zherwe áte ñane.» ⁵ Daaci magaaka najipu-aha kwakya am ekse ñanna, sey ba una a puwaterar erva ge emnde umele-aatare, a mbateraahe. ⁶ Yaisu á maga ba najipu-aara adaba baakire á fetarfire á emnde a ekse ñanna.

Am iga á una ñanna maa, a naba tse am ekse ñanna, a zlálá á dem ekse-aha na herherzhe na, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha ñanna.

Yaisu a bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:5-15; Luka 9:1-6)

⁷ Vacite umele maa, a jatermaare ge pukura-aha-aara am tate palle, a vaterte hákuma áte shaitaine-aha, lauktu a fantau ge belaterbela bubuwa. ⁸ Lauktu a belaterbela wá, a fater bariya, a ba ñane á elvan ge itare: «Eksauka ba uwe keni am erva, sey ba zade á kure palle. Magauka kashi á náza za, ma shun̄gu keni am lyiba. ⁹ Fawaumfa kimake am sera, amá dawánka zane bubuwa.» ¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Máki dakuremda am ekse wá, njawinja á ba am

mba na máki lyarakurvaalya am huŕe-aara na, dem sarte á zláá á kure am ekse ɳanna. ¹¹ Má lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. Magawateránmaga una ɳanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ¹² Daaci ba zláá ge pukura-aha, tá de belaterá elva á Dadaamiya ge emnde geni a magarmága tuba. ¹³ Ta ɳgyesaa jini-aha kwakya am emnde; emnde na lapika vuwa-aatare keni, ta gaterve waye an zhera á Dadaamiya, mbarateraambe baɕemme.

*Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma
(Mat. 14:1-12; Luka 9:7-9)*

¹⁴ A cenanaa estuwa sleksu *Hirudus labare á Yaisu aɕaba baɕemme á emnde tá ndáhá ba ɳane. Ta bantsa emnde umele: «A tsetaa ba Yuhanna slemaga baptisma am faya. Aɕaba una ɳanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.» ¹⁵ Amá a ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlaɕe ádaliye: «Una ba nabi umele tsekemme, amá ɳane keni ba nabi á Dadaamiya ba seke nabi-aha werre.»

¹⁶ De cenánceña sleksu Hirudus gajawe-aatare maa, a ba ɳane: «Una ba Yuhanna slemaga baptisma. Ndza icanaayica ire áte ɳane, amá a tsetaa ba ɳane ɳanna am faya!» ¹⁷ A bateraa una ɳanna aɕaba ndza a ndahanaa ba ɳane ɳanna geni a eksarvaksá Yuhanna. Daaci ta naba eksevaáhe, ta puwete zawa áte ɳane, ta de belema am danggay. A ɳgudanaa aɕaba uwe Hirudus Yuhanna; aɕaba Hirudus ɳanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmeɳara Filip. ¹⁸ Amá aɳkwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmeɳara na wá, una ɳanna zlayeka ɕekidɕeki. ¹⁹ Aɕaba una ɳanna Hirudiya wayaaka zhára Yuhanna an shifa ɕekidɕeki, baaka ba pute-aara ge já shifa-aara. ²⁰ Aɕaba Hirudus wá, ɳane á kuvá Yuhanna jipu, wayaaka á geja shifa-aara, aɕaba diyaadiya ganakini Yuhanna ura á Dadaamiya, ura jirire. Ba kelaa máki Yuhanna aɳkwa á baná elva ge sleksu Hirudus wá, á taa weranteka ba we-aara keni, amá wayaawáyá tsa eccena-aara.

²¹ Vacite umele maa, shansha Hirudiya baráma á já Yuhanna. Samsa sarte á ya sleksu Hirudus, a naba gyaá muɳri, daaci a naba ɕante galipa-aha-aara, antara male-aha á sawji-aha ira male-aha umele am kwara á Galili. ²² Duwa á gyaale á Hirudiya, a de shekelaterante ge male-aha na a ɕahateraa slekse na. Hayaranháya jipu tara slekse an emnde-aara baɕemme. A naba banánba slekse ge gyaale ɳanna, a ba ɳane: «Ma ká kátá uwe keni, naba ndaviyundave, yá vakteva.» ²³ A naba zanu waɕa-aara, geni ma a ndavanu uwe keni, sey a vanteva, una ma kyalma á rezege-aara keni, sey á vanteva.

²⁴ Daaci ba degashe-aara ge gyaale na, a deza emmeɳara, ge ndavanu názena ni á se ndavanu ge slekse na. Amá a ba emmeɳara: «De enndava ka a varakteva ba ire á Yuhanna slemaga baptisma.» ²⁵ Kerten a semhe áseza slekse, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Yá kátá ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ²⁶ Una ɳanna namaari-aareka ɕekidɕeki, amá dzegwánka kwalarkwale aɕaba waɕa na a zanuwa ɳane á katafke á emnde-aara na. ²⁷ Daaci a naba bela sawji á dem danggay, ge de sá ire á Yuhanna na. Ba zláá á sawji na, á dem danggay na, a de ica ire áte Yuhanna, ²⁸ a sanán ge gyaale ɳanna am kwatame. Duwa á gyaale ɳanna, a de vante ge emmeɳara.

²⁹ Daada labare ádeza pukura-aha-aara, ta naba sawhe, ta eksante emtsa-aara, ta de heɕehe.

*Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyeɕe
(Mat. 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)*

³⁰ Saraasa emnde a bela á Yaisu, ta se ndahanhe baɕemme á názena ta maganaa itare antara názena ta kwaraterse ge emnde. ³¹ Emnde keni ba tá sawa emnde na, tá zláá emnde na, baaka ica-aatare ɕekidɕeki áza tara Yaisu antara pukura-aha-aara. Ba

sarte á za náza za keni ta shanka ðekideki. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare, «Máki estuwa wá, mi zlalawa á dem tate na ta ðaaka emnde na, kwá de puwansepuwe cekwaangudi.» ³² Daaci ta naba deme am paare, ba zlalá-aatare á dem tate na ta ðaaka emnde átekwa, ba itare an ire-aatare. ³³ Amá naraterna emnde kwakya am sarte na tá zlalá na, daaci ta naba diyatersediye, ta ðabateremhe an sera. Emnde umele keni saresse am ekse-aha gergere, ta ðabateremhe an sera. Baira ta dema ba itare zunḡwe arge tara Yaisu an pukura-aha-aara.

³⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhárá ba dikele á emnde tá kela ádezeḡara. Á zharaterzhara wá, a naba zatervaarhe, adaba ta ba seke kyawe-aha na ðaaka suni am ekte ge itare na. Daaci a fantau ge kwaraterse duksa kwakya áte Dadaamiya. ³⁵ Eblyabelya vaci maa, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeḡara, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Degey ðaaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba. ³⁶ Ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe áhuna, tá de shakwanu náza za ge we-aatare.» ³⁷ A ḡwaterante ge Yaisu, a ba ḡane: «Vawaterteva ba kure náza za!» A ba pukura-aha tá elvan ge ḡane: «Ká kátá ḡá de shekwatérá náza za jekka deremke wanyara, lauktu á hyater ge emnde na?» ³⁸ A ndavateru ge Yaisu, a ba ḡane á elvan ge itare: «Kwá an depaiḡ wanyara ázekure? De zharawazhara wára?» Ta de zharanaahe, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Depaiḡ á ḡere anḡkwa ilyeḡe ámasla an kelfe buwa.»

³⁹ Mazla-aara a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawateraanja emnde áte masa an slala an slala.» ⁴⁰ Daaci ta naba njateraaha emnde deremke deremke, am slala-aha umele kul ilyeḡe kul ilyeḡe. ⁴¹ Zlaurle una ḡanna maa, Yaisu a naba halante depaiḡ ilyeḡe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiḡ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vatertá itare ge emnde. Am iga á una ḡanna a tegateraa kelfe-aha na keni. ⁴² Baḡemme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huḡe-aara náza zá na, aley jauje zlaḡe adaliye. ⁴³ Pukura-aha ta halante jugena á depaiḡ antara kelfe ḡanna wára kelaawa ju buwa. ⁴⁴ Kezlakula á emnde a zá náza zá ḡanna wá, tá maga zála debu ilyeḡe.

Yaisu á zlalá an sera áte ire á haye
(Mat. 14:22-33; Yuh. 6:15-21)

⁴⁵ Shekwaraaka ðekideki am iga á una ḡanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunḡwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaade emnde.» ⁴⁶ Puwateraapuwa emnde maa, a naba ðalete áte egdza wa, a de maga maduwa. ⁴⁷ Zhedaazheda ice, gevge vayi maa, zlarzlálá pukura-aha an paare á dem dagave á haye ba shagera, amá Yaisu wá, á ba áte wa ḡanna ba ḡane palle. ⁴⁸ Á zhárá pukura-aha-aara á sawa áte wa ḡanna wá, tá baka paare an zlaḡa jipu, á magatérá palasa effeya á eptsatérá á dem iga. An ireḡlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, ḡane á zlalá á ba an sera-aara áte ire á haye ḡanna. Amá a de magaa ba seke á kátá yaterseye. ⁴⁹ Ba naranna pukura-aha-aara anḡkwa á zlalá an sera-aara áte ire á yawe na wá, ta naba fu hula, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ⁵⁰ Itare baḡemme ba seke á degáshe shifa am itare ge lyawa. Daaci kertenḡ a ndahater elva Yaisu: «Gazlauka, degiya una ba iya!» ⁵¹ Daaci a naba ðaleme am paare á dezetare wá, tseriyiye a naba tsaaha ge effeya na. Tá geja ba ire pukura-aha-aara, tá maga najipu. ⁵² Adaba degdege ire-aatare jipu, cenaranka itare najipu na a maganaa an depaiḡ na.

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainazarait
(Mat. 14:34-36)

⁵³ Ba ebzarubze haye wá, tá am haha á Gainazarait, daaci ta ngudfaa paare-aatare áte we á guwa. ⁵⁴ Ba segashe-aatare am paare wá, emnde ta naba dise Yaisu. ⁵⁵ Daaci ba zhagade-aatare á dem ekse-aha-aatare, ta de sanaa emnde-aha-aatare na ni á waterá vuwa-aatare áte egdera-aha-aatare. Ma a dem tate-ara Yaisu keni, tá maga ba una emnde. ⁵⁶ Bademme á tate na ni a de tsekwaá átekwa Yaisu, ma a de tsekwaá am berni, ma áte makwata, ma am egdza ekse bademme, emnde ta sanaa emnde-aha-aatare na ni lapika vuwa-aatare, ta fanaa á katafke-aara am dagave á emnde bademme, ta njalaterunjale geni tá fetefa erva-aha-aatare á ba áte we á nanjyuwe-aara keni. Daaci bademme á emnde na ni ta fete erva-aatare áte njane mbarembe.

7

Elva a nade á eggye-aha werre (Mat. 15:1-9)

¹ Am iga á una njanna maa, *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá umele ta sawa am Urusaliima ta se jamme áza Yaisu. ² Amá ta naa pukura-aha umele ta naba zu dafa an erva a liya, bararaaka emtsaade áte una ta kwaratersaa am nadina-aatare. ³ Adaba Farisa-aha antara Yahudiya-aha-aatare bademme wá, tá zeka dafa an erva a liya dekideki, sey tá bara erva-aatare ba shagera emtsaade. Estuwa tá anjka maga duksa á eggye-aha-aatare an enjka-aatare bademme. ⁴ Ma ta saa á ba am kwaskwe keni, tá zeka dafa dekideki, máki tsakaraaka yawe. Anjka zabe kwakya nade á eggye-aha-aatare na tá fansaare itare, ba seke bara tasa-aha-aatare, antara gahe-aha-aatare, ira kazlaja na ta janaa an verzhagane bademme á ba an tsufa ázetare.

⁵ Adaba una njanna, ta duwa Farisa-aha antara malum-aha á tawraitá á deza Yaisu, ta de ndavanundave, a ba itare: «Labára pukura-aha á njá tá fansarka ge názena ta kwaranjersaa eggye-aha a njere, tá naba zá dafa an erva a liya na?» ⁶ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Una wá, ba jire á Aisaya, adaba ndza maganaamaga njane nabiyire áte kure kwa emnde na. Anjka an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

Emnde na wá, tá anjka á galiya á ba áte we, am ervaunde-aatare ta yiyiye an ya.

⁷ Tá anjka jáháva deme am sera-aaruwa, amá una njanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nade-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.»

⁸ Daaci a eksante elva-aara zabe ádalije Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kure kwa yaa shairiya á Dadaamiya, kwá anjka fansar ge nade-aha á emndimagwaha.»

⁹ A ba njane á elvan ge itare zabe ádalije: «Diyakurdiya eptsanve iga ge shairiya á Dadaamiya, geni kwá ganvege nade-aha á emndimagwaha. ¹⁰ Ábi a enndaha Muusa, a ba njane: Dematervedeme tara emmena an eddenja. Ma ware una a ndaase elva yaiyaihe áte eddenjara bi áte emmenjara, edda-aara a njeka an shifa dekideki. ¹¹ Amá kwa bantsa kure, ma edda-aara á kátá melanu ge eddenjara bi ge emmenjara keni, máki ndasendahe edda-aara ganakini anjka duksa ma andze yá melaku an njane, amá ya fan ge slera á Dadaamiya wá, ¹² daaci baaka wedera á edda-aara ge melanu ge eddenjara bi ge emmenjara mazla-aara. Estuwa á ba elva á kure. ¹³ An una njanna wá, kwa ganve elva á Dadaamiya ba seke duksa dey, kwa tsaa áte nade-aha á eggye-aha á kure. Kwakya jeba á duksa-aha njanna kwá maganá kure.»

Kazlaja na á badza ura an Dadaamiya (Mat. 15:10-20)

¹⁴ Am iga á una njanna maa, a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera. ¹⁵ Nazu á badza ura an Dadaamiya wá, názena á faná edda-aara á dem mbuweka, á badzená názena á segashe am mbuwe á edda-aara.» ((¹⁶ Edda una máki anjka hyema-aara, a cenevaacena.))

¹⁷ Am sarte na yaterya Yaisu emnde, a de deme am bere maa, pukura-aha ta de ndavanu maana á naraje ñanna. ¹⁸ A ñwaterante, a ba ñane: «Iyau, kure keni kwaasau zlaɓe shakuranka enjkale-aara, cenakuranka? Diyakurka ganakini ɓaaka názu á duwa ádagashe á dem mbuwe á urimagwe, á badzaterá an Dadaamiya emtu? ¹⁹ Aɗaba una ñanna á duka á dem ervaunɗe, amá á dem huɗe, á segashe zlaɓe ádaliye am edda-aara.» An elva-aara ñanna wá, ganvege náza za bademme ba halal. ²⁰ A ba ñane á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Ba názena ni á segashe am mbuwe á edda-aara una á badzaterá an Dadaamiya. ²¹ Aɗaba kwakya shagerkire á hala na á segashe am ervaunɗe á ura. Á berhaná ba una ñanna á de maga dakarire, neylire, á de já shifa, ²² á de maga gwardzire, á dem waya duksa á ura, á de maga mandzawire, á de zlerma ura, á de maga ñgudiyire, á dem shelha, á dem zá vuwa á ura, á dem gálá ire, ira á dem wucire. ²³ Daaci bademme á duksa-aha ñanna, á segashe á ba am ervaunɗe á urimagwe, á badzaterá ba una ñanna an Dadaamiya-aara.»

*Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu
(Mat. 15:21-28)*

²⁴ Tsetsa Yaisu áhuwa, kwaye a zlá lá á dem ekse-aha na herherzhe an berni á Tirus. A de demhe am bere, wayaaka tá diyeddiya emnde, amá dzegwanka sheɓe. ²⁵ Ankwa mukse umele an shaitaine egdza-aara, egdzere mukse maa, ba a cenaa labare á Yaisu wá, a naba duhe ádezenara, a de kezlanaa ugje, ²⁶ a fantau ge ñala Yaisu geni a ñgyainsenɗye shaitaine ñanna am egdza-aara. Mukse ñanna wá, mukse á Yahudiya ka, ñane mukse á Yunaniñkau am emnde á Siraufiniki. ²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yaterya a zaruze emtsaade egdzara ɗafa. Haleta ɗafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, una zlayeka ɗekidɗeki.» ²⁸ «Ba estuwa,» a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á ɗafa na á valya á sawa am erva á egdzara.» ²⁹ A lyevaa ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ñwakteñwa shagera. Naba zlá lá á da, ɓaaka shaitaine am egdza á ña mazla-aara.» ³⁰ Daaci a naba da-aara mukse na, a de bera egdza-aara, á zlava áte egdera ba lapilayye, ɓaaka shaitaine am ñane.

Yaisu a mbanaahe makwaya na elva keni a ndaaseka an unñule-aara

³¹ Am iga á una ñanna maa, a tsete ge Yaisu am Tirus, a zlá lá á dem Sidaun. Tsante am Sidaun maa, a segashe am kwara á tate na tá ɗahaná an Ekse Kelaawa na praatte, ge sete we á haye á Galili. ³² Ahuwa maa, ta sanaa makwaya umele zhele, á taa ndaaseka elva an unñule-aara keni. Daaci ta ñala Yaisu ganakini á puwar erva-aara, á mbanaambe. ³³ Daaci Yaisu a sanse zhel ñanna am dagave á emnde, a de tsanaahe ba ñane palle, a shabanem gulanda-aha-aara am hyema, a kyefaa nyaihe-aara, a gante áte nara, ³⁴ a kante ice á dem zhegela, a puwese shifa á ba an ndzedá; «Aifata,» a ba ñane á elvan ge zhel ñanna. Amaana: A wartewára hyema-aha á ña. ³⁵ Ba seke ndaha á miya na kerten wartewára hyema-aha-aara, a werte ge we-aara keni, a fantau ge ndaha elva á ba an unñule-aara. ³⁶ Amá Yaisu a fater magiya kwakya geni a ndaaranka ma ge ware keni. Amá ba seke una ñane a fater magiya kwakya na wá, itare keni ta de ɓalse labare ñanna kwakya áza emnde. ³⁷ Daaci bademme á emnde tá maga ba dikere-aara, a ba itare am dagave-aatare: «Bademme á názena a maganaa ñane na ba shagera! Antara ba makwaya-aha keni á vaterte hyema degey! Wuce-aha keni á weraterta we, tá ndaha elva ba lanje!»

8

*Yaisu a zateru duksa ge emnde debu ufaɗe
(Mat. 15:32-39)*

¹ Am sarte nanna maa, ta semhe ge emnde umele zlafe ádaliye ta kwakya jipu, ta se jamme áza Yaisu. Am baaka náza za áza emnde nanna, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: ² «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu á ezza keni baaka. ³ Máki puwanateraapuwa ba estuwa, baaka názu ta zuwaa itare wá, á de cebateraaceba waya áte baráma. Adaba emnde umele-aatare, ta sawa á sa am tatu yiyiye.» ⁴ Ta nwanante ge pukura-aha, a ba itare: «Á de shaná áme kena ura náza zá am kaamba na ni á hyater ge emnde na?» ⁵ «Ankwa wanyara depain ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. Ta nwanante, a ba itare: «Ijá an depain vuye.» ⁶ Daaci: «Njawinja am haha,» a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. Nane a halante depain-aha vuye na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaache, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá itare ge emnde. Daaci pukura-aha ta tegateraa depain na ge emnde. ⁷ Ndza ankwa egdza kelfe-aatare zlafe ádaliye. Yaisu a slafanaa we-aara ge Dadaamiya arge kelfe nanna keni, daaci a tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá kelfe nanna keni ge emnde. ⁸ Bademme-aatare, ma ware keni a zuwa á ba áte hude-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta halante jugena-aara keday vuye. ⁹ Emnde nanna keni ta vayye tsa, tá maga debu ufafe.

Am iga una nanna maa, Yaisu a naba puwateraahe, ¹⁰ nane a demhe am paare antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlala á dem kwara á Dalmanuta.

**Farisa-aha tá ndava najipu áza Yaisu ge dise nane átekwa
(Mat. 16:1-4)*

¹¹ Ta duhe ge *Farisa-aha ádeza Yaisu wá, a dateraa ba gajawe, ta de tsagwadanaa áte elva. A ba itare tá elvan ge nane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maraneranmára najipu palle geni ná diyeddiye átekwa.» ¹² Daaci Yaisu a puwese shifa á ba an ndzedá, a ba nane: «Labára nane emnde a zamane na tá tataya ba najipu na? Yá ndaakur ba jirire, baaka najipu na ni tá marateranmára mazla-aara.» ¹³ Mazla-aara ba tse-aara áhuwa, a deme am paare, a eptsehe zlafe ádaliye ásete we á guwa á sehuna-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Hirudus
(Mat. 16:5-12)*

¹⁴ Am tse-aatare nanna maa, pukura-aha ta naba viyaa náza zá, tá á ba an depain palle ázetare. ¹⁵ Hyemhye am ndáhá elva a Yaisu an naraje an shahi á makala maa, a fater magiya, a ba nane á elvan ge itare: «Degiya faufa hyema, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha, antara *Hirudus!» ¹⁶ A ba pukura-aha am dagave-aatare: «A ndaha una Malum, adaba na viyaa depain.» ¹⁷ Diyeddiye Yaisu názena tá ndahaná itare, a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwa bantsa kure, adaba kwa viyaa depain? Kwaasau zlafe diyakurka, ba egdza a una ni kwá taa cenvaaka? Kwaasau zlafe shakuránka enkale? ¹⁸ Kwá á ba an ice á kure ni, aley kwá nanka? Kwá á ba an hyema á kure ni, kwá cenánka? Yehauteyeha ¹⁹ á ba áte depain ilyebe na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ilyebe na. Kwa halante jugena-aara wára wanyara?» Ta nwanante: «Wára ilyebe,» a ba itare. ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Depain vuye na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ufafe na mu, kwa halante jugena-aara keday wanyara?» Ta nwanante: «Keday vuye,» a ba itare. ²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Aley ni kwaasau zlafe diyakurka?»

Yaisu a mbaa ura wulfe am Baytisayda

²² Se tsekwartsekwa am Baytisayda, ta se yainu á ba an ye ge Yaisu emnde, ta sanaa ura wulfe, a ba itare tá elvan ge nane: «Puwetepuwa erva á na áte zhel na tasla á na, geni a mbembe.» ²³ Yaisu a naba ná zhel nanna áte erva, a danse á dete iga a ekse. Daraada áhuwa maa, a de kyefaa nyaihe-aara, a gante áte ice-aha ge zhel na, a ba

ɲane á elvan ge ɲane: «Ká aɲkwa nanna emtu?» ²⁴ A kante ice-aara wulfe na, a ba ɲane: «Yá aɲkwa nanna emnde tá aɲkwa zɛlálá, amá ta ba seke nafa-aha.» ²⁵ Daaci a puwanem erva-aha-aara zɛbe ádaliye am ice, mazla-aara a naba ɲɣyaingyesaa ice-aara zhel na, a mbehe á ba áte una ɲanna, aɲkwa á nanna ba laɲɲe. ²⁶ Mazla-aara a belanaahe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ezzɛlálá á da, eptseka á dem huɛe á ekse na mazla-aara.»

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mat. 16:13-20; Luka 9:18-21)*

²⁷ Am iga á una ɲanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha-aara, kwaye ta zɛlálá á dem ekse-aha na am kwara á Kaysariya á Filip. Tá áte baráma á zɛlálá maa, a ndavateru ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ta baa uwe emnde áte iya, ta baa iya ware?» ²⁸ Ta ɲwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga bapɛtisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zɛbe ádaliye, ka ba nabi umele tsekemme.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure ma, kwá ba, ya ware kena?» A ɲwanante ge Piyer, a ba ɲane: «Ba ka una ka *Almasiihu na.» ³⁰ Daaci a fater magiya Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ndahawanka ge ura umele mazla-aara.»

*Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(Mat. 16:21-28; Luka 9:22-27)*

³¹ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu a fantau ge vaterte sera á elva ge pukura-aha-aara. A ba ɲane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde baɛemɛme wá, baaka pekya-aara, sey yá shushe zɛɛɛ kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá zɛlanaazle shifa-aaruwa baɛemɛme, amá am hare buwa ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² A ndaterse una ɲanna ba parakke, shebaaka. A naba ɛfahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a de maganaa gajawe áte elva ɲanna. ³³ Amá a naba eptsavte ge Yaisu áseza pukura-aha umele, a fantau ge valar ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Jinaaja ekka ka Shaitaine. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ɲa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

³⁴ Mazla-aara Yaisu a ɛante pukura-aha-aara antara emnde baɛemɛme, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki edda-aara wayaawáyá ɛaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɛekideki. A eksanteksa dzanɣala-aara, a ɛabidɛába an ɲane. ³⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, antara adaba labare á higa wá, á de shansha zɛbe ádaliye. ³⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na baɛemɛme keni wá, ázara námpire-aara ge ɲane máki kedanaakeda shifa na á katafke na? ³⁷ Emtu watse aɲkwa názu ura á de várá shifa-aara an ɲane emtu? Baaka ɛekideki. ³⁸ Am zamane na wá, emnde eptsaranveptsa iga ge Dadaamiya, wayarka fetaara áte ɲane. Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe am dáɣave-aatare ge baa ura-aaruwire, bi ge ndahater elva-aaruwa wá, iya *Ura á emnde baɛemɛme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ɲane ura-aaruwire, má watse yá sawa an malika-aha ɛuɛɛɛɛ, an yaikkire á Edderwa.»

9

¹ Yaisu a farhe zɛbe ádaliye ge ndaaterndaha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá aɲkwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara an hákuma-aara.»

*Eptsapɛpetisa Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-13; Luka 9:28-36)*

² A magaa hare unjwahe am iga á una nanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer antara Yakuba ira Yuhanna, a dateraa áte ire á wa umele sladfde, ba itare itare áhuwa. Daraada áhuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke nane ka mazla-aara. ³ Nanjyuwe-aara gevge dzayye ba telle, tellire-aara an tsaka ire. Nanjyuwe-aara nanna wulwule jipu. ⁴ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara *Ailiya antara Muusa, tá anjwa ndaha elva antara Yaisu. ⁵ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Malum, nere keni ná anjwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ná magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á nja, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» ⁶ A ndaase elva nanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndahaná nane. Adaba itare pukura-aha keye nanna gazlargazla jipu. ⁷ Cekwaangudí wá, a naba tsekwateraarhe ge kumba. Daaci tá cená ba kwara am kumba nanna. A ba edda-aara: «Una náwa nane na wá, Egdza-aaruwa na ya wayetaa ya. Cenancena názena á bakurná nane.» ⁸ Estuwa ta kante ice wá, ta naa ba Yaisu palle, baaka ura umele ázenara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa nanna maa, Yaisu a fater magiya, a ba nane á elvan ge itare: «Ndawanka názena kwa naaná kure na ma ge ware keni, a njinja á ba am huđe á kure dem sarte na tsetsa *Ura á emnde bademme am faya.» ¹⁰ Faransarfe am elva nanna, amá a ba itare am dagave-aatare: «Uwe nane tsete am faya na a ndahanaa nane na?» ¹¹ Adaba una nanna, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Labára tá bantsa malum-aha á *tawraitá, sey máki eptsapta nabi *Ailiya emtsaade?» ¹² A nwaterante, a ba nane: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare nanna, á eptsá Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa nane duksa bademme. A ba iya wá, labára a ba wakita á Dadaamiya, watse á shushe zladá kwakya *Ura á emnde bademme, watse tá epsawanaapsawa emnde? ¹³ Ay degiya wá, ya ndaakur ba jirire, ndza eptsapta Ailiya á sawa, amá emnde ta naba magaa hakuma-aatare áte nane. Una nanna daada á ba áte una á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

*Yaisu ngyansengye jini am egdzere
(Mat. 17:14-21; Luka 9:37-43a)*

¹⁴ Am sarte na saraasa maa, ta se bera emnde kwakya antara malum-aha á *tawraitá áza pukura-aha umele na. Tá anjwa gajawe malum-aha á tawraitá antara pukura-aha na am dagave-aatare. ¹⁵ Bademme á emnde na, ba ta naa Yaisu wá, tá maga ba najipu-aara. Ba zhagade ádezenara, ta de yainuye an use. ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwa gajawe arge uwe kure antara emnde na?» ¹⁷ A njwete ge ura palle am dagave á emnde, a ba nane: «Malum, ya sakaa egdza-aaruwa egdzere zhele, adaba anjwa jini am nane, á piyante ndaha elva. ¹⁸ Jini-aara nanna, ma a tsete am tate-ara keni, sey ba á velyanaavelya á dem haha, á kela ugbalyailye, á kerda slare, á wulesewule vuwa-aara kangelanje. Ya njala pukura-aha á nja ganakini tá ngyansengye jini nanna am nane, amá dzegwaranka.»

¹⁹ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure d'ekideki! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunde dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze nanna ge iya!» ²⁰ Daaci ta naba saa egdzere ásezenara. Ba a puwete ice-aara áte Yaisu jini na am egdza nanna wá, a naba fantau ge slakala am egdzere, a velyaa egdze na am ire, á tabara egdze na am haha, á kela ugbalyailye am mbuwe-aara. ²¹ Yaisu a ndavanu ge eddenjara, a ba nane: «A fanantau am sarte-ara?» A ba eddenjara: «A fanantau daga am sarte na zlabé egdzere cekwa. ²² Ba kelaa ma tsetse jini-aara nanna wá, sey ba á maganánmaga palasa. Am sarte umele á eblyanme am kára, am sarte umele á eblyanme am yawe, á kátá ba já shifa á egdzere. Daaci máki ká dzegwándzegwa wá,

tasla á ña zañervarze, melañerumele.» ²³ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Máki yá dzegwándzegwa emtu, a ba ka? Áza edda una ni ankwá fetarfire-aara wá, baaka názena ni á gevka na.» ²⁴ Kerten ñwatenwa eddarge egdzere, a ba an ká kwara a ba ñane: «Fantarfe, amá á hyepka fetarfire-aaruwa, tasla á ña meliyumele am huđe-aara.»

²⁵ Daaci Yaisu á zhárá ba tá ankwá kela emnde ásezetare, a naba valarhe ge jini ñanna, a ba nane: «Ekka jini na ká piyante ndaha elva ge ura, ká ganve ura makwaya na, ya bakanaa ba iya, sesse am egdze na, ezzlálá, salika á sem ñane ðekideki.» ²⁶ A naba fu hula jini na am egdzere, a slakalme am egdzere, a naba sesehe am ñane. Amá ba seke baaka shifa am ñane, haa ta bantsa emnde umele: «Baaka, emtsamtsa egdze na.» ²⁷ Amá Yaisu a ñanaahe áte erva, a tsante, a naba tsaahé ge egdzere an sera-aara.

²⁸ Am sarte na daraada, ta juwa ba itare antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labara dzegwaneranka ñere ñgyesaa jini ñanna?» ²⁹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Jeba á jini na wá, sey tá ñgyansá an maduwa.»

*Yaisu ankwá á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mat. 17:22-23; Luka 9:43b-45)*

³⁰ Daaci tsaretse am tate ñanna, ba zlálá-aatare á dem tate umele, ta degashe am huđe á Galili praatte. Am sarte ñanna wá, ndza wayaaka Yaisu tá diyeddiye emnde tate na tá átekwa. ³¹ Adaba ankwá á vaterte sera á elva-aha ge pukura-aha-aara. A ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Iya *Ura á emnde baðemme wá, watse tá fime am erva ge emnde, tá de já shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² Ba palle cenaranka pukura-aha elva-aara ñanna. Amá ge ndavanu elva-aha keni, a wateraa lyawa.

*Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(Mat. 18:1-5; Luka 9:46-48)*

³³ Am iga á una ñanna maa, daraada am Kafarnahum. Am sarte na tá am bere, a ba Yaisu á elvan ge emnde-aara baðemme: «Ndza kwa gajawe arge uwe kure áte barama?» ³⁴ Amá ta heđu ba we-aatare, baaka ura á ndaha elva. Adaba ndza ta gajawe arge yaikkire, geni watse mala ware am dagave-aatare. ³⁵ Daaci a njehe ge Yaisu áte tate a njá, a ðetaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, á ganvege ire-aara ba seke ñane slekataliya á emnde baðemme, antara walaadi á emnde baðemme.»

³⁶ Am iga á una ñanna maa, a eksante egdzere, a se tsanaahe á katafke-aatare am huviye-aara ge ñane, daaci a ba ñane á elvan ge itare: ³⁷ «Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una a lyevaa iya maa, a lyevaa iya ka palle, a lyevaa ba edda una a belibela na an ire-aara.»

*Edda una dagalaaka ásete miya, ura á miya ba ñane
(Luka 9:49-50)*

³⁸ A ba Yuhanna á elvan ge Yaisu: «Malum, ñere wá, ña naa ura umele á ñgyá jini-aha am emnde an zhera á ña, amá ña naba piyante, adaba ñane palle á miya ka.» ³⁹ A ba Yaisu: «A'aa, piyawanteka. Adaba baaka ura a magaa najipu an zhera-aaruwa ni, am iga-aara á valya elva áte iya. ⁴⁰ Adaba máki edda-aara dagalaaka tsawe ásete miya wá, ura á miya ba ñane. ⁴¹ Yá ndaakur ba jirire, ma edda-aara a vakurte ba yawe á essha keni, máki a vakurtaa adaba zhera-aaruwa geni kwa emnde á *Almasiihu wá, edda-aara á de shansha laða-aara.»

Haypa wá, náza a gwágweseka
(*Mat. 18:6-9; Luka 17:1-2*)

⁴² Zlaɓe ádalíye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Má edda-aara mbedanaambedɓa palle á egdzara ɲanna ta fetaare áte iya na á dem haypa wá, ámbane tá ɲgudɓanem nákwá á há hiya am mbiye, tá eblyanma am haye, á emtsa, ɲgulma ba una ɲanna ge edda-aara.

⁴³ «Máki erva á ɲa aɲkwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle, arge una ká njá an erva-aha á ɲa bukerɗe, amá ká dem kárá á jahanama, kárá na á emtseka ɗekidɗeki na. ((⁴⁴ Jahanama ɲanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka ɗekidɗeki.))

⁴⁵ Máki sera á ɲa aɲkwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an ser palle, arge una ká njá an sera-aha á ɲa bukerɗe, amá tá de eblyaká á dem kárá á jahanama na. ((⁴⁶ Jahanama ɲanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka ɗekidɗeki.))

⁴⁷ Zlaɓe ádalíye, máki ice á ɲa aɲkwa á dáká á dem haypa wá, naba sansese ice ɲanna. Ámbane ká dem zlanɓa á Dadaamiya an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ɲa bukerɗe, amá tá de eblyaká á dem kárá á jahanama na. ⁴⁸ Jahanama ɲanna wá, ma weshege-aara, ma kárá-aara keni, á emtseka ɗekidɗeki.

⁴⁹ «Diyaweddiye geni, ma ware keni, á de maraná ba kárá názu am edda-aara, ma emtake, ma emtaɲka keni, ba seke náza elleɲa á maraná ɲane emtakire á ɗale.

⁵⁰ Elleɲa wá, duksa ɲgelama. Amá máki elleɲa ɲanna ɓaaka ɗaɲɗaɲire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe ganakini á gevge ɗaɲɗaɲe zlaɓe ádalíye? Baaka pute ɗekidɗeki. Adaba una ɲanna, marausemare duksa ɲgelama am kure, njawinɲa an hairire am dagave á kure.»

10

Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(*Mat. 19:1-12; Luka 16:18*)

¹ A naba tsete ge Yaisu am tate ɲanna, a zlála á dem kwara á Yahudiya. Am Yahudiya, a de ebzu guwa á Urdun. Áhuwa keni de jarammeje emnde kwakya ázeɲara, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya, adaba ɲane nja-aara ba estuwa.

² Am sarte ɲanna maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádezeɲara, ta de ndavanu elva geni tá tsagwadɓaná átekwa. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Vantevahe *tawraita barama ge zhele geni á belanaabelá mukse-aara?» ³ Ge vaterte jawápa maa, Yaisu keni a ndavaterundave, a ba ɲane á elvan ge itare: «A bakuraa uwe Muusa áte una ɲanna?» ⁴ A ba itare: «Muusa wá, a yaa barama geni zhele ɲanna á puwanante nalmesheri á ica nika ge mukse, á vanteva am erva.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Muusa a puwakurte una ɲanna adaba ba degdegire á ire á kure. ⁶ Amá áte una am fakte wá, estuweka. Am fakta, am sarte na Dadaamiya a nderaa duksa bademme wá, “a nderaterhe tara zhele an mukse”. ⁷ “Adaba una ɲanna zhele á ya tara eddeɲara an emmeɲara, tá njá antara mukse-aara. ⁸ Itare ta buwa ɲanna, tá gevge ba vuwa palle.” Estuwa, ta buweka mazla-aara, tá geva ba vuwa palle. ⁹ Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

¹⁰ Am sarte na tá am bere antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanu ge pukura-aha á ba áte elva ɲanna zlaɓe ádalíye. ¹¹ A ba ɲane á elvan ge itare: «Ma ware una zhele, máki a belaa mukse-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire, guge haypa an mukse-aara na a belanaa ɲane. ¹² Ba duksa palle ge mukse keni. Máki a segashe am mba á zhele-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

*Yaisu a gaterar barka ge egdzara
(Mat. 19:13-15; Luka 18:15-17)*

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu geni á puwaterar erva a barka-aara, amá pukura-aha ta naba valaterarhe ge emnde a sá egdzara nanna. ¹⁴ Amá náterna Yaisu wá, a naba jehe ge ervaunđe, a ba nane á elvan ge pukura-aha: «Piyawaterteka, yawáterya, a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwará á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni, máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, nane á taa demka đekidėki.» ¹⁶ Am iga á una nanna, a naba lyevaa egdzara á dem erva-aara, a puwaterar erva, a gaterar barka.

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mat. 19:16-20; Luka 18:18-30)*

¹⁷ Dedde Yaisu áte barama, anƙwa á zlalá maa, a duhe ge zhele umele ádezenjara á ba an zhadage, a de kezlaa ugje am sera-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁸ A nwanante ge Yaisu, a ba nane: «Labára ká dahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe, máki Dadaamiya ka palle. ¹⁹ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba nane: Jeka shifa, maƙka gwardzire, ileka, maƙka seydire á fida áte ura, zlermeka duksa á ura, đematervedeme tara eddenja an emmeja. Ábi diyakdiya una-aha nanna bademme.» ²⁰ A nƙwete, a ba nane: «Una nanna kwaye á sawa am egdzarire-aaruwa keni nanaaƙa.» ²¹ A belanu ice á Yaisu, wayetewaye jipu am ervaunđe-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Máki estuwa wá, a yakar ba duksa palle. De valuvale názu am rezege á nana bademme, tegatertega shunƙu-aara ge talage-aha, ekka watse ká shánsha lafa-aara am samaya. Daaci sawa đabidfaba.» ²² Ba a cenaa una nanna wá, puwaapuwa vuwa-aara, ba epts a iga-aara, a zlalá an dzamá ire campaukkwe, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Kay! Zlazlafa jipu geni tá demda emnde a berba am *kwara á Dadaamiya.» ²⁴ Palle á názu tá ndahaná pukura-aha baaka, elva nanna jauje ge ndzedfa-aatare. Amá nane a faterarhe zlaƙe adaliye, a ba nane: «Una yá ndaakur ba jirire, zlazlafa jipu ganakini tá demda emnde á dem kwara á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlafa ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlafa ba náza á sleberba zlaƙe adaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁶ Ba ta cenaa una nanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á nƙzlesenƙle đekidėki.» ²⁷ A zharateraahe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Áza emnde wá, una taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu dzegwanka nane.»

²⁸ Piyer a eksetaa elva, a ba nane á elvan ge nane: «Kwaye nƙere, yanjeranya duksa bademme, nana đaba ba ka.» ²⁹ A nƙwete ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire, ma ware una a yaa há-aara, bi egdzar mama-aha-nara zala an nƙwasha, bi emmeƙara, bi eddenjara, bi egdzara-aara, bi fe-aara, máki a yanaa adaba zhera-aaruwa antara adaba labare á higa wá, ³⁰ ba jirire á de shansha zlaƙe adaliye una-aha nanna bademme ma huđe deremke keni; ma bere, ma egdzar mama-aha-nara zala an nƙwasha, ma emmeƙara, ma egdzara-aara, ma fe-aha. Bademme á de shansha zlaƙe adaliye á ba am duniya na. Amá wá, zlafa keni á shushe. Á katafke á de shá shifa na á zleka na. ³¹ Amá emnde kwakya ta zunƙwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

*Yaisu anƙwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mat. 20:17-19; Luka 18:31-34)*

³² Tara Yaisu antara pukura-aha-aara tá áte barama á d'fala á dem Urusaliima. Yaisu wá, ñane á katafke, pukura-aha-aara tá an'kwa d'abaná á kataliya, ta yiyiye cekwaangudí antara ñane. Pukura-aha-aara tá á ba an lyawa am vuwa. Dikele á emnde na tá d'abaterd'aba na keni, tá á ba an lyawa ñanna. Yaisu a d'ante pukura-aha-aara zlafe ádaliye ádezen'ara, a ndaaterahe zlafe ádaliye názena watse á de shá ñane, ³³ a ba ñane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde bademme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, ³⁴ tá de zlazlisá itare, tá de kyafiyar itare nyaihe, tá de ziyá itare an ja, tá de janá itare shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

*Ndáva á tara Yakuba antara Yuhanna
(Mat. 20:20-28)*

³⁵ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba an Yuhanna, ádeza Yaisu. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, náwa ña se ñala ázeña, máki ñá shansha barama-aara.» ³⁶ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá uwe kure ázerwa?» ³⁷ A ba itare: «Máki á bashañerbasha ervaunde á ña wá, má watse de njakiinja am yaikkire á ña wá, ñá kátá palle á ñere á de njá am nad'afa á ña, palle á ñere keni á de njá am názlaba á ña.» ³⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlad'á áte náza-aaruwa na watse yá essha na? Zlafe ádaliye, watse kwá dzegwándzegwa emtu sepá názena watse yá sepaná ya am vuwa-aaruwa na?» ³⁹ Ta naba ñwanante: «Íjá dzegwándzegwa,» a ba itare. A ñwaterante ge Yaisu: «Shagera,» a ba ñane á elvan ge itare: «Watse kwá de shá zlad'á á ba áte náza-aaruwa, watse kwá de sepá názena yá de sepaná ya am vuwa á kure. ⁴⁰ Amá elva a de njá am nad'afa-aaruwa antara názlaba-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Sled'e-aha ñanna náza emnde na ni Dadaamiya a tsatsaterán ge itare.»

⁴¹ De cenarácena una ñanna pukura-aha umele kelaawa na maa, ta naba ica ervaunde áte tara Yakuba antara Yuhanna. ⁴² Cenácena Yaisu, a d'aaterte bademme-aatare ádezen'ara, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini emnde na ta slekse-aha á larde ba itare am duniya na wá, tá an'kwa á kwárá larde-aha-aatare an m'ará hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni, tá an'kwa á m'ará hákuma-aatare am ekse. ⁴³ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadi á kure. ⁴⁴ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke nave á kure. Malira ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ⁴⁵ Ad'aba ba iya *Ura á emnde bademme keni, sanká geni tá se magina emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa, geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

*Yaisu a vante ice ge Bartimawus
(Mat. 20:29-34; Luka 18:35-43)*

⁴⁶ Mazla-aara maa, daraada am Yairikau. Am sarte na tá an'kwa á z'lálá am ekse ñanna tara Yaisu antara pukura-aha-aara maa, kwakya emnde na ta d'abaterd'aba. An'kwa ura wulfe zhera-aara Bartimawus egdza á Timawus, a njehe áte baráma na tá an'kwa d'abaná itare na, ge ñala áza emnde. ⁴⁷ Am sarte na cenácena ganakini ba Yaisu ura Nasarátu una á degashe na, a fantau ge d'aha Yaisu á ba an ká kwara, a ba ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁸ Kwakya emnde na ta valarhe, ta banaa a d'ufe, amá ñane a far ká kwara, a ba ñane: «Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁹ Daaci a tsaah'e ge Yaisu, a ba ñane: «Daud'aha, á sawa.» Ta

de dante wulfe na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ehhiga kwa mazla-aara, kwaye á dakdaha, sawa ásezenjara.» ⁵⁰ A naba tsetehe á ba áte watseswatsire, a puwanve kacekaca-aara, a duhe á ba an zhadage. ⁵¹ Daada áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe, a ba ñane: «Yá kátá ba ice, malum-aaruwa.» ⁵² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Naba zlalá á da, mbakaambe fetarfire á ña.» Ba seke ndaha á miya na, shansha ice-aara, a dábete Yaisu.

11

Yaisu á dem huđe á Urusaliima (Mat. 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

¹ Herzharanteherzhe Urusaliima am dalbe á ekse-aha buwa tara Baytifaji antara Baytaniya, tá áte vuwa á Wa Anyaranyara maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba tara demda á kure wá, kwá de bera egdza á ezzenjwa an ñguda, zlađe njateka ura áte iga-aara, naba pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki ura a bakuraa, kwá maga uwe kure, bawanamba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, watse á eptsakurnaptsa zlađe ádaliye.»

⁴ Mazla-aara ta naba zlala, ta de bera ezzenjwa áte ñguda áte wakyyiya á ura herzhe an we á baráma, ta naba eppela. ⁵ Ta ndavateru ge emnde na tá áhuwa, a ba itare: «Labára kwá pelá ezzenjwa na?» ⁶ Ta ñwaterantehe, ta bateraa elva na a ndaateraa Yaisu na, daaci ta naba yaterhe ge emnde ñanna, ta sawa an ñane. ⁷ Ta sanaa ezzenjwa na ge Yaisu, ta ndakete kacekaca-aha-aatare áte iga á ezzenjwa ñanna, lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Emnde kwakya ta pelanse kacekaca-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina am fe, itare keni ta se pelanse. ⁹ Daaci ma emnde na tá á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni, bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «Dadaamiya wá, Slekse. A ganga barka ge edda una á sawa an zherá á Yaakadada na. ¹⁰ A famfe Dadaamiya barka am kwará á wulfe á eggyemiya *Dawuda na watse mí njá am huđe-aara na. Dadaamiya am samaya wá, Slekse ba ñane palle.»

¹¹ Daaci a dem ge Yaisu á dem huđe á Urusaliima, a zlalá ba suuwe á dem *mashidi yaikke. De zharanaazhara názu am mashidi maa, ba segashe-aara, ta naba eptsá á dem Baytaniya antara pukura-aha-aara, adaba anjwa á sawa vayiya.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda (Mat. 21:18-19)

¹² Makuralla-aara maa, ta naba segashe am Baytaniya, tá anjwa á eptsá zlađe ádaliye. Ate baráma maa, ñanaaŋa waya Yaisu. ¹³ A naa mama á nabugda an hyema átekwa yiyiye cekwaangudi an itare, a naba duhe geni ámbane anjwa egdzere átekwa. Duwa-aara á dem ekte á nabugda ñanna, amá shanka ba náza keni átekwa, sey a jauwa ba hyema, adaba sarte a yá á nabugdeka. ¹⁴ Daaci a ndaase elva-aara áte nabugda ñanna, a ba ñane: «Ekka wá, gadđiru tá nánka egdzere áte ka mazla-aara.» Cenarancena pukura-aha una ñanna bademme.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke* (Mat. 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹⁵ Am sarte na daraada am Urusaliima maa, Yaisu a de á ba am *mashidi yaikke. Daduwa á dem mashidi maa, a de beraa emnde a válá kazlaŋa antara emnde a shekwa-aara am huđe-aara, a naba ñgyaterse ásegashe. A zadánve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar. ¹⁶ A piyaterterte ge emnde a degashe an kazlaŋa am huđe á mashidi, ge dáná á dem tate umele. ¹⁷ Daaci a fantau ge kwaraterse názu am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Anjwa an puwa

am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá d'ahaná an bere á mága maduwa á emnde bademme. Amá kure, kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁸ Ba ta cenaa una nanna male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita wá, mazla-aara ta naba fantau ge mága pute-aatare ge kefa shifa á Yaisu. Damda lyawa am itare, adaba bademme á emnde hayaranhaya jipu elva na a kwaratersaa nane.

¹⁹ Eblyablya vaci maa, ba degashe Yaisu am huɗe á berni antara pukura-aha-aara bademme.

Tá shaná estara emnde duksa na tá yekaná áza Dadaamiya
(Mat. 21:20-22)

²⁰ Makuralla-aara an enlya-waabere maa, ta naba eptsehe zlaɓe ádaliye, tá sem berni. Am sarte na tá áte baráma á sawa maa, ta naa nabugda na welasewele antara uksuwe-aara bademme. ²¹ A naba yehete ge Piyer elva na a ndaasa Yaisu áte nabugda nanna. Daaci a ba nane á elvan ge nane: «Malum, ezzhárá emtsaade, nabugda na ka nyainyaivaa ka áwaya na, emtsamtsa bademme.» ²² Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Yá ndaakur ba jirire, máki fakurtarfe an Dadaamiya wá, ²³ ma kwa banán ba ge wa na náwa nane na: Tsetse áhuna, de eblyememblye am haye keni, á naba gevge. Máki magakurka shaige, fakurtaarfe á ba an jirire geni názena kwá ndavaná kure á de gevge wá, ba á gevge nanna adaba kure. ²⁴ Adaba una nanna yá ndaakur ba jirire, máki kwá yeká duksa wá, fawtarfe ba seke shakuránsha duksa nanna zlauzle, sey ba kwá shansha. ²⁵ Daaci máki kwá ankwá á maga maduwa, amá diyakurdiya ganakini ankwá slehaypa an kure wá, naba yawanarye, Eddekure na am samaya na á de yakuraarye ge kure keni. ((²⁶ Amá má kure kwá yateraarka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na, á yakuraarka ge kure keni.))»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?
(Mat. 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷ Saremsa zlaɓe ádaliye á sem Urusaliima maa, ta naba dem *mashidi yaikke. Yaisu ankwá á jadaba am mashidi nanna, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita ira male-aha á larde ádeza Yaisu, ²⁸ ta de ndavanu elva, a ba itare: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ²⁹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle. Máki vakuriteva jawápa wá, iya keni yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ³⁰ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he? Vawiteva jawápa.» ³¹ Ta fantau ge ndahanaa am dagave-aatare emtsaade: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: Labára fakurtaareka an nane? ³² Má mi banaa ta belanaa ba emndimagwaha keni, zlazlada zlaɓe.» Ta kuva emnde jipu adaba bademme á emnde fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya. ³³ Adaba una nanna, «Diyajerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

12

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mat. 21:33-46; Luka 20:9-19)

¹ Am iga a una nanna maa, Yaisu a vaterte elva an naraje na. A ba nane á elvan ge itare: «Ankwá ura umele a ica fe-aara, a dzeɓaa náfa á inabauhi am huɗe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza a náfa, ira bere á edda á ufa fe nanna, daaci a yateraa fe nanna bademme am erva ge emnde a slera, nane a daa shula.

² Samsa sarte á egdza a náfá maa, a naba belaa palle á emnde a slera-aara áseza emnde na a yateraa fe am erva na, geni á se lyanvaalya dzaanara am egdzara á náfá na. ³ Amá itare, ta naba eksevaa sleslera nanna, ta zuhe an já, ta belanaahe an erva dey. ⁴ Edda á fe a naba belaa sleslera-aara umele. Nane keni ta se zlazlese, ta kyanmaarhe. ⁵ Edda á fe na a naba belaa sleslera-aara zlafe ádaliye. Nane wá, ta se jaa ba shifa-aara. Kwaye nane názena ta magaterte ge emnde a slera á edda á fe. Umele ta shanu ba zlada, umele ta jaa ba shifa-aara. ⁶ A jauwa ba ura palle áza edda á fe ge ebbela-aara, egdza-aara ba ge nane wayaawáyá jipu na. Am iga-aara a belaa ba nane. A ba nane: “Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fá zherwe áte nane.” ⁷ De samsa egdza-aara nanna maa, a ba emnde a kwara fe am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná nane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumiya shifa-aara, fe-aara nanna á de gev ba náza á miya. ⁸ Daaci ta eksevaa egdza-aara nanna, ta naba jaa shifa-aara, ta de eblyanve áte iga á dala.»

⁹ Daaci a ndavateru ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Kina wá, watse á magaterá uwe edda á fe ge emnde a kwara fe nanna? Ay degiya watse á se ceba emnde nanna bademme, á faterem fe-aara am erva ge emnde umele. ¹⁰ Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

Ba nákwá nanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á náná nane ndzedá á bere nanna bademme.

¹¹ Kwaye nane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa nanna.

Ábi ndaakursende naraje nanna.»

¹² Male-aha á Yahudiya-aha tá kátá eksa Yaisu á ba am sarte nanna, adaba diyardiya ganakini á bálá nákwá nanna á ba áte itare. Amá a wateraa lyawa átuge emnde, daaci ba tse-aatare, ta naba zlálá, ta yanhe.

*Elva á hadáma ge male á larde á Rauma
(Mat. 22:15-22; Luka 20:20-26)*

¹³ Daaci ta de magaa sawari-aatare, ta belanve *Farisa-aha antara emnde á sleksu *Hirudus, ge de ndavanu elva tá tsagwadfaná an nane. ¹⁴ Ta duhe ge emnde nanna, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum, diyanjerdiya geni ekka wá, ka slejirire, baaka lambe á na átuge ice á emnde, baaka lambe á na áte ngahire á urimagwe keni. Ka, ká kwaraterse ba unjule á Dadaamiya ge emnde. Ndaanjernda ba jirire, am *tawraita á miya mu, ankwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he? Buweka dekideki, ná eppuwa emtu, ná puweka he?»

¹⁵ Amá diyaadiya Yaisu názena a satersa na. Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Labára kwá tsagwaditságwadfa? Sawiyansa shungu yá nanaana.» ¹⁶ Ta naba de sanaa shungu na. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shungu na? Ira zhera na, zhera á ware?» Ta nwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» Bademme-aatare tá maga ba najipu á jawapa-aara nanna.

*Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Luka 20:27-40)*

¹⁸ Daaci ta duhe ge *Saduki-aha keni ádeza Yaisu. Ba itare emnde na tá bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ¹⁹ «Malum, ankwa a puwamitaa Muusa, a ba nane: má kedfaakeda egdza emmenjara ge ura, a yaa mukse baaka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara ge zhele-aara mukse nanna, a fanfa wulfe ge egdza emmenjara na kedfaakeda na. ²⁰ Iyau, ndza tá ankwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kedefe, a yaa

mukse na, baaka egdzere. ²¹ Daaci a naba melese ge sledába-aara mukse na, nane keni a naba kedehe, a yaa mukse na baaka egdzere. A melese ge keyire-aatare keni, nane keni ba lahe nanna. ²² Itare vuye na ta gaa ba mukse nanna palle, amá baaka ura a yaa egdzere an nane, lauktu á kedá. Am iga-aatare, a kedá ge mukse na keni. ²³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware mukse na palle? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba nane palle!»

²⁴ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire. A jakuraa uwe áte barama? Adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dfekideki. ²⁵ Adaba máki tsarettse emnde am faya wá, baaka gá mukse, ma nwashá keni baaka de gá zhele mazla-aara. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ²⁶ Elva a tse á emnde am faya maa, ndaakurseka názena a puwetáa Muusa áte elva a dake emtu? Adaba a ba Dadaamiya á elvan ge Muusa áte eggye-aha á kure werre wá: Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahima, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. ²⁷ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, nane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Daaci diyaweddiye ganakini jakuraaveje ba jirire.»

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mat. 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸ Ankwa malum á *tawraitá umele, a cenanaa á ba an hyema-aara názena ta ndaana tara Yaisu antara *Saduki-aha maa, nane a nanna ganakini nwaterenwa Yaisu shagera. Daaci nane keni a naba duhe an ndava-aara ádezenara, a ba nane á elvan ge nane: «Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?» ²⁹ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Eccena kwa, náwa yá ndakndaha: Cenevaacena elva na ba shagera *Iserayiila! Yaakadada Dadaamiya á miya wá, ba nane palle una Yaakadada. ³⁰ Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á nana an erwaunde á nana bademme, an shifa á nana bademme, an enkale á nana bademme, ira an ndzedá á nana bademme. ³¹ Eccena zlafe ádalíye náwa buwire-aara: Ewwáya sleriya á nana ba seke ire á nana. Baaka una á ju ge una-aha nanna.»

³² A ba malum á tawraitá na á elvan ge Yaisu: «Una wá, nwaktenwa shagera, malum. Elva á nana ba kalkale-aara. Yaakadada wá, ba nane palle una Dadaamiya, baaka umele. ³³ Shagera ba urimagwe á wáyá Dadaamiya-aara an erwaunde-aara bademme, an enkale-aara bademme, an ndzedá-aara bademme, ira á wáyá sleriya-aara ba seke ire-aara. Yaikka ba una nanna arge sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na tá vante ge Dadaamiya.» ³⁴ Nanna Yaisu ganakini a nwanante á ba an unjule-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Ekka wá, a yakar ba kapáka palle ge dem *kwara á Dadaamiya.»

Am iga á una nanna, baaka ura a kwamaa ndavanu elva mazla-aara.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mat. 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Daaci Yaisu ankwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke maa, a naba ndavateruhe, a ba nane: «Ta bantsa malum-aha á *tawraitá *Almasiihu wulfe á *Dawuda mu, a sawa estara? ³⁶ Adaba ndza a banba Dawuda an hákuma á Shedfekwe Cufedfe, a ba nane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á nana tate á puwa sera á nana.

³⁷ Dawuda an ire-aara a dhanaa an Yaakadada. Ay á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

Bademme á dikele á emnde nanna, ta cenanaa á ba an higa.

*Yaisu anƙwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá*

(Mat. 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Daaci am sarte na anƙwa á vaterte sera á elva-aha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraitá. Adaba itare ta emnde a waya marava am zane sadafde, tá kátá emnde tá gater use an ga ire am dagave á zlamaha. ³⁹ Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átire ge náza á emnde bademme na. Ma am muɲri keni, itare sey tá de kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. ⁴⁰ Emnde a za ɲwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá slafanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zladá-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse

(Luka 21:1-4)

⁴¹ Daaci a njehe ge Yaisu herzhe an nakwati na tá puwa sadake á nasherire á dem huƙe-aara na, á zhárá emnde tá anƙwa puwa sadake á dem nakwati na. Á zhárá dikele á emnde a berba, tá puwa sadake-aatare wá, sadake-aatare kwakya jipu. ⁴² Am iga-aatare maa, a tsetehe ge wegyege a mukse umele ɲane taláge, a de puwum kwaba-aara buwa. ⁴³ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ɲane talage ba jipu na wá, ɲane a puwum názá-aara, jauje ge náza á emnde bademme. ⁴⁴ Adaba itare wá, kwakya nalmane-aatare ta saa ba cekwa-aara ge sadake á nasherire. Amá mukse na wá, ɲane talage. Baaka tsa umele, amá a naba saa názu am rezege-aara bademme.»

13

*Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke*

(Mat. 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Saresse am *mashidi yaikke maa, a ba pukura-aara umele á elvan ge ɲane: «Malum ezzhara emtsaafde jeba á nderáva á mashidi na, yaikkire-aara antara zariyire á nákwá-aha-aara na bademme.» ² A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ká nanna una ɲanna bademme na wá, watse á mbedá bademme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfenjara nákwá.»

Zladá-aha na watse á magava lauktu á zla duniya

(Mat. 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara am ndaɲɲire á *mashidi yaikke. Pukura-aha-aara tara Piyer an Yakuba, Yuhanna ira Andere, itare wá, tá anƙwa ázeɲara. Ta ndavanuhe ge pukura-aha-aara ɲanna, a ba itare tá elvan ge ɲane: ⁴ «Ndaɲerndaha watse á magava am sarte-ara una ɲanna? Watse ɲá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa-aha ɲanna?»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kefarakuraaka emnde umele. ⁶ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhara-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ya ɲane ba iya. Daaci tá se kefa emnde kwakya. ⁷ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka defideki. Sey á magaavemage una-aha ɲanna, amá zlafe zle á duniya ka emtsaafde. ⁸ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwara á slekse umele an wáva. Á de gejava haha am tate-aha gergere, á de demda waya am larde-aha gergere. Una-aha ɲanna wá, zlafe ba fakta á zladá emtsaafde, ba seke náza á mukse na fanantaufe zladá á ya.

⁹ «Amá kure wá, faufa hyema ba shagera áte ire á kure. Adaba watse tá dákurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an ja am mashidi-aha-aatare. Watse tá de tsákurá á katafke á male-aha á duniya, tá de tsákurá á katafke á slekse-aha adaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare. ¹⁰ Amá wá, sey máki cenarácena emnde labare á higa am jeba-aha á emnde na tá am duniya bademme, lauktu á zla duniya. ¹¹ Am sarte na ni watse tá dákurá á de katafke á shairiya na wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, de ndaundaha ba názena ni á de semsa á sem ire á kure am tate nanna. Adaba una nanna elva á kure ka, á de vakurta ba Shedekwe Cudedde. ¹² Am sarte nanna maa, emnde umele tá de vaterta ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Dada-aha keni tá de vaterta ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Egdzara umele keni tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ¹³ Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara.»

Zladá na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴ «Watse kwá nanna duksa na ni tá dahaná an shagerkire emtanjka d'ekideki na am tate na zlaya-aara ka. (Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva nanna ba shagera). Vacite na ni má nakuranna duksa nanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huđe á wa. ¹⁵ Edda una áte ire á bere keni, a tsunja á dem huđe á bere ge hálá kazlaja-aara. ¹⁶ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nanjyuwe-aara. ¹⁷ Watse á tsaame kwa zladá á njwasha na watse tá á huđe am sarte nanna, antara njwasha na tá an egdzara áte erva na! ¹⁸ Njalaunála Dadaamiya ganakini a gevka lámare nanna am sarte á ekhye. ¹⁹ Adaba watse kwakya jipu zladá am sarte nanna. Ta nderaa estuwa duniya daga am fakta sem vatena, jerka jeba á zladá nanna d'ekideki. Á de jerka keni zladá na ni ta kalle an una nanna. ²⁰ Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zladá nanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa nane tá átuge nane na.

²¹ «Daaci am sarte nanna, ma a bakurnaa ware: Náwa anjwa *Almasiihu áhuna, bi kwaye anjwa áhuwa, liyauka elva nanna d'ekideki. ²² Adaba watse tá jesaareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte nanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere, geni ambane tá kedateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya na áte enjale. ²³ Kure wá, faufa hyema ba shagera, adaba fanakuremfa am vuwa zlauzle.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme*
(Mat. 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴ «Am iga a hare-aha á zladá nanna maa, vaciya á de gevge danjwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara, ²⁵ terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba njare slede. ²⁶ Daaci watse tá zhára ba iya *Ura á emnde bademme yá anjwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ²⁷ Watse yá bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na á sawa am tate-aha bademme.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema anwaslire
(Mat. 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸ «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare.

²⁹ Una keni ba duksa palle. Máki anjwa á magava duksa-aha nanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá á ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁰ Yá ndaakur ba jirire: emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naranna duksa-aha nanna. ³¹ Tara samaya an haha wá, tá nabe keda, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kefeka dekideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mat. 24:36-44)

³² «Amá elva á hárá á bere, antara sarte nanna wá, baaka slediya-aara dekideki. Ma malika-aha am samaya, ba *Egdza á Dadaamiya keni diyaa, sey diyaa ba Dadaamiya palle nane Dada. ³³ Daaci faufa hyema, pauka hare, adaba diyakurka sarte nanna. ³⁴ Una nanna watse á magava ba seke náza á edda á há, má á daa shula. Lauktu á zlálá, á faterem huđe á há-aara am erva ge emnde a slera-aara, ma ware keni á far slera na á de maganá nane, á vante sawari ge slewufa á wakyyi, geni a peka hare dekideki. ³⁵ Daaci ba duksa palle ge kure keni. Pauka hare, tsakwautsakwa hyema, adaba diyakurka sarte na ni á de sá edda á há átekwa na. Bi watse á sá an manjaripu, bi an huđe á vayiya, bi an irenlya, bi an enlya. ³⁶ Máki saasa am beressire wá, a se berakurka kwá am hare. ³⁷ Elva nanna ya bakurnaa iya na wá, ge emnde bademme. Daaci bademmire á kure, pauka hare, tsakwautsakwa hyema!»

14

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mat. 26:1-5; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ A juwaa ba hare buwa tá maga munri á *Paska antara munri á depain na baaka shahi á makala am huđe-aara na. Am sarte nanna maa, male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, tá anjwa tatayaná á ba an ndzedá dabari ganakini tá eksevaksa Yaisu á ba an nasherire, tá kešanaakeda shifa-aara. ² A ba itare am dagave-aatare: «Magaumika una vaci munri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(Mat. 26:6-13; Yuh. 12:1-8)

³ Am sarte na Yaisu am Baytaniya maa, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve. Tá arge dfafa maa, a duhe ge mukse umele an kuderá á waye umele tá dfahaná an nardisa, á se emtake, kwakya gane-aara keni. Daaci mukse na a naba kezlanvuhe ge we á kuderá á waye nanna, a puwanem waye na am ire ge Yaisu. ⁴ Emnde na tá anjwa áhuwa nanna wá, emnde umele-aatare a naba jaterhe ge ervaunde, a ba itare am dagave-aatare: «Azara nampire-aara kina ta badzanve waye na? ⁵ Ábi ma andze tá naba veluvela ma gursa deremke keni, daaci ma tá naba tegatertega ge talaga-aha.» Daaci ta fantau ge far haypa ge mukse na.

⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshawananteka ire ge mukse na. Labára kwá hyainá lyuwa? Názena a maginaa nane na shagera jipu. ⁷ Adaba talaga-aha wá, ma vaatara keni watse tá á ba átevege kure. Ba kelaa má kwá kátá magaterá shagerire, watse ba kwá emmaga. Amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ⁸ Mukse na wá, nane maginaamaga názena ni a dzegwanaa nane. A puwiyar waye na wá, tsatsiyaatsatse zlauzle ge beliya am evege. ⁹ Yá ndaakur ba jirire, am huđe á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda anjwa á vela Yaisu
(Mat. 26:14-16; Luka 22:3-6)

¹⁰ Am iga a una nanna maa, a naba tsetehe ge Yahuda Iskariyaut, nane keni ba palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. A duhe ge nane ádeza male-aha á *liman-aha,

a de bateraa á kátá velateru Yaisu. ¹¹ Higa ge male-aha na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse ñá vakte nalmane.» Daga á ba am sarte ñanna, Yahuda a fantau ge tataya faterem Yaisu am erva-aatare.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(*Mat. 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30*)

¹² Am váha zunṅwire na ni tá zá muṅri na baaka shahi á makala am huḍe-aara na wá, tá cebán ba vacite ñanna egdza kyawe á *Paska. Ta ndavanu ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ká kátá ñá de tsatsakaná áme ḍafa á Paska?»

¹³ Daaci Yaisu a eksetaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a belateraa á de katafke. A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem huḍe á ekse, kwá de já ire antara zhele á sepa yawe am hwama wá, ḍabaudḍaba á dem mba na á duwa ñane. ¹⁴ De bawanánba ge edda á há wá, a ba Malum: Áma bere na ñá de zá ḍafa á Paska am huḍe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹⁵ Daaci ñane á de marakurá bere yaikke átire ge bere an tsatsa kazlaṅa am huḍe-aara baḍemme, kwá de tsatsamiya ḍafa á muṅri am huḍe-aara.» ¹⁶ Daaci ba zlála ge pukura-aha na á dem huḍe á ekse, tá de bera duksa ba seke una a baternaa Yaisu na. Ta tsatsaa ḍafa á muṅri am bere ñanna.

¹⁷ Am iga a maṅaripu maa, daada Yaisu antara pukura-aha-aara. ¹⁸ Am sarte na tá aṅkwa á zá masane, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure, kwa emnde na náwa má zá ḍafa átirpalle na.» ¹⁹ Daaci baḍemme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa. Ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni á baná ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²⁰ A ṅwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Watse á veliya ba palle á kure, kwa pukura-aha kelaawa ju buwa na náwa má zá ḍafa am tása palle na. ²¹ Iya *Ura á emnde baḍemme wá, baaka pekyaa-aara, sey ba yá emtsa. Áte una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte ya wá, ba estuwa. Amá watse zlaḍa jipu ge edda una ni á de veliyá ñane, ambane ma yareka.»

Masane Cudḍeḍe
(*Mat. 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Kaur. 11:23-25*)

²² Am sarte na tá aṅkwa zá masane maa, Yaisu a eksetaa ḍafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve ḍafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. A ba ñane á elvan ge itare: «Nawmbare, lyauvalya. Una na wá, vuwa-aaruwa.» ²³ Am iga a una ñanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte, itare baḍemme sharushe. Am sarte na tá aṅkwa esshá, a ba ñane á elvan ge itare: ²⁴ «Una ñanna uzhe-aaruwa a puvaa aḍaba emnde kwakya, Dadaamiya á ṅuḍaterá an una ñanna namána ge emnde. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire, am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza a náfa mazla-aara, sey watse yá de shá ba una aṅwaslire am zlanna á Dadaamiya.» ²⁶ Am iga á una ñanna maa, ta eksante láhe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlála ádeté ire á Wa Anyaranyára.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer
(*Mat. 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38*)

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Baḍemme á kure na watse kwá yiyaaya. Aḍaba aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Watse yá eja suni, baḍemme á kyawe-aha tá de zadevzade.” ²⁸ Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zunṅwe arge kure á dem Galili.» ²⁹ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá taa yakaaka ḍekidḍeki.» ³⁰ A ṅwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, watse ká banba ka ser keye geni diyakikire.» ³¹ Amá a farhe zlaḍe ádaliye Piyer, a ba ñane: «Yá ndaaka

una d'ekid'eki. Ma á eksa shifa keni, emtsa á miya ba buwa.» Pukura-aha umele keni bad'emme ta ndaha ba una.

Yaisu am Gaicaimane
(Mat. 26:36-46; Luka 22:39-46)

³² Am iga á una n'anna maa, daraada am tate umele tá d'ahaná an Gaicaimane. A ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawinja áhuna, kwaye iya yá de maga maduwa áhuwa.» ³³ A eksetaa tara Piyer an Yakuba ira Yuhanna, á z'lálá antara itare á dem tate n'anna. Daaci a fantau ge tápá emtan'kire, antara zladá na ni an tsaka ire na am ervaun'de-aara. ³⁴ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Baaka zladá na ni yá tapanka am ervaun'de-aaruwa na, yá tápá zladá á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka hare d'ekid'eki, sherauseshere ice ba shagera.» ³⁵ A zlalehe yiyiye cekwaan'gudí an itare, a de kezlaa ugje am haha, a magaa maduwa, a n'ala Dadaamiya geni máki á gevge wá, a sawka zladá n'anna ásete nane. ³⁶ A ba nane: «Eddaye-aaruwa, baaka názu á gevka ázeña. Tasle á na, jinaaja zladá na ásete iya na. Amá wá, a gevge ba namaari á na arge náza-aaruwa.»

³⁷ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am hare. A ba nane á elvan ge Piyer: «Simaun, ka n'ara ka pa hare? Dzegwakanka njá an ice ba saa palle keni degey? ³⁸ Pauka hare! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ad'aba ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payda á vuwa.»

³⁹ A zlalehe zlab'e ádaliye, a de magaa ba maduwa-aara n'anna. ⁴⁰ Eptsa-aara zlab'e ádaliye áseza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am hare. Dzegwaránka b'asha háre d'ekid'eki. Daaci ta ba haslakke ba estuwa, baaka názu tá nwananta itare.

⁴¹ Am sarte na a eptsa ge keyire, a ba nane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba hare á kure, kwá an'kwa á puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya hyaahya pa hare n'anna, iya *Ura á emnde bad'emme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴² Tsawetse, kwaye samsa edda una ni a veliyaa nane na, mí de yainuye!»

Ta eksevaa estuwa Yaisu
(Mat. 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴³ Ba elva n'anna keni zlab'e z'lanaaka Yaisu wá, kerten' tá zh'ará ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá d'aba Yahuda n'anna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawrait'a, ira male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁴ Yahuda na a veluwa nane Yaisu na maa, kwaratersekwere z'lauzle nalaama á ngyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde n'anna. A ba nane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá an'kwa gan use ge ura ni, seke an'kwa urire á n'ere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba nane, naba eksauvák'sa, n'awanaa'na ba shagera, má kwá danda na belawanaaka.»

⁴⁵ Ba samsa Yahuda n'anna wá, a naba duhe suuwe ádeza Yaisu wá, «Use Malum,» a ba nane, á gan use an ervaun'de-aara palle ágire. ⁴⁶ Daaci yalla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba ekseva'he.

⁴⁷ Ay, palle á emnde á Yaisu a naba tefese masalam-aara am bere, a waa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge emnde na ta se eksa nane: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? ⁴⁹ Ábi kelaazare yá njá á ba am dagave á kure am mashidi, yá an'kwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, lab'ara eksakurika? Amá diyaweddiye geni una n'anna a gev ba geni, a gevge názena á ndaaná wakita á Dadaamiya.» ⁵⁰ Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha bad'emme, ta naba yánhe.

⁵¹ Anƙwa dawale umele a ɗaba Yaisu maa, ɲane a duwá á ba an gwadƙau-aara áte vuwa. Ta ekseksa ɲane keni, ⁵² amá a naba yateraa gwadƙau am erva, ba zhagade-aara an ukhyiye dey.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mat. 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Daaci ta naba daa Yaisu na á dem mba á male á male-aha á *liman-aha baɗemme. Kertenɲ jarammeje male-aha á liman-aha, antara male-aha á larde, ira malum-aha á *tawraita baɗemme am mba á liman ɲanna. ⁵⁴ Piyer wá, a daa ɗaba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka ɗekideki. A de demhe á ba á dem riya á liman ɲanna. Áhuwa maa, a de demhe am dagave á emnde a ufa mashidi, tá anƙwa cena kára, a njehe.

⁵⁵ Male-aha á liman-aha antara emnde a *kendekyiya na baɗemme farantaufe ge tataya emnde ge mága seydire áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ɲanaaɲa shairiya á emtsa. ⁵⁶ Kwakya tsa emnde na ta de ɗatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ɲane. ⁵⁷ Daaci ta tsetehe ge emnde umele, ta de magaa seydire á fida na áte Yaisu, a ba itare: ⁵⁸ «Zhel na degey ndza ɲa cenáncena am mbuwe-aara a ba ɲane: Yá naba mbedánaambeda *mashidi yaikke na ta nderanaa emndimagwaha na, yá nderaalindere á ba am hare keye, á duka erva á urimagwe á dem huɗe-aara, á bina.» ⁵⁹ Aley, ba itare keni jammeka elva-aatare am seydire-aatare.

⁶⁰ Daaci a tsete ge liman yaikke na á katafke á emnde baɗemme, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaaka elva ɗekideki ka? Tá ndáhá uwe ɲane áte ka emnde na?»

⁶¹ Amá ɲwaaka Yaisu, a ɗu ba we-aara. A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge liman na, a ba ɲane: «Ba ekka una ka *Almasiihu, Egdza á Saksage na emtu?» ⁶² A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane: «Ane, ya ɲane ba ya. Amá baɗemmire á kure na, watse kwá niina zlaɓe ádaliye iya *Ura á emnde baɗemme, yá njá am naɗafa á Saksage na Sleksa ba ɲane na. Zlaɓe ádaliye watse kwá niina yá sawa am kumba á samaya.» ⁶³ Ba a ndaase una Yaisu wá, liman yaikke na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara. A ba ɲane: «Una wá, ɲa baaka an wedere á seyde umele mazla-aara. ⁶⁴ Ábi kwa cenanaa á ba an hyema á kure, a ganve ire-aara kalle an Dadaamiya. Ázara a ba elva á kure?» A ba itare baɗemme-aatare, «Una wá, ɲanaaɲa shairiya, a njeka an shifa ɗekideki.»

⁶⁵ Daaci emnde umele ta fantau ge kyefanem nyaihe am ice ge Yaisu, ta fadanse ice an kacekaca, ta vavante ɗeɗekwa, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Diyeddiye emnde na ta jakja na.» Ta eksante emnde a ufa mashidi, ta vavante babarva itare keni.

A ba Piyer ɲane diyaaka Yaisu ɗekideki

(Mat. 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Amá Piyer wá, zlaɓe ba nja-aara am áhá-aara, am huɗe á há ɲanna. Daaci a duhe ge palle á kwatena-aha á *liman ɲanna ádezetare, ⁶⁷ a naa Piyer á cená kára, a zharaa Piyer ba shagera, a ba ɲane: «Ábi ka keni ka ba ura á Yaisu ɲanna, ura Nasarátu na?» ⁶⁸ Amá eksarka Piyer ɗekideki, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ma ká ndaha elva á uwe keni, diyanka ya ɗekideki. Elva á ɲa na á duka á dem ire-aaruwa.» Daaci a naba tsetehe am tate ɲanna, a zlala ásete wakiya. Tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá keni. ⁶⁹ Cekwaangudí wá, kwatena na nanna Piyer zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Degiya zhel na kwaya ɲane na keni, ba palle-aatare.»

⁷⁰ Amá Piyer ba eksarka ɲanna. Shekwaashekwa cekwaangudí a ba emnde na tá áhuwa, tá elvan ge Piyer: «Baaka shaige-aara ɗekideki, ka keni ka ba palle-aatare. Aɗaba ekka keni, ka ura Galili.» ⁷¹ Amá Piyer a fantau ge za waɗa-aha, a ba ɲane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ɲanna ɗekideki.» ⁷² Ba ɲane keni zawze waɗa wá, tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá ge buwire. Daaci a naba yehete názena a ndaana Yaisu. Aɗaba a bananba Yaisu: «Lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, ká de banba ka ser keye geni diyakikire.» Daaci a naba fantau ge kyuwu.

15

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(*Mat. 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yuh. 18:28-38*)

¹ Daaci makuralla-aara á ba an enjlya-waabere, ta naba jamme ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, malum-aha á *tawraita ira male-aha umele na tá njá am *kendekyiya na bademme. Ta puwete zawa áte Yaisu, ta dáná ádeza sleksu *Pilaatu. ² A ndavanu ge slekse, a ba nane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha tá enndá na?» A nwanante ge Yaisu: «Ba estuwa,» a ba nane á elvan ge nane. ³ Male-aha á liman-aha ta fantau ge datsanve fida kwakya ge Yaisu. ⁴ Daaci a ba sleksu Pilaatu á elvan ge nane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná itare áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ⁵ Amá Yaisu dúwa ba we-aara, ndahaaka elva mazla-aara, haa Pilaatu á maga najipu-aara.

*Sleksu *Pilaatu a magaa názena tá kataná emnde-aara*
(*Mat. 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16*)

⁶ Ba kelaa má samsa munri á *Paska maa, mbarsemba emnde a ekse, slekse á belaterá danggay palle, edda una tá kataná itare. ⁷ Ay am sarte nanna maa, ndza anjwa dawale umele, zhara-aara Barabas an ngudfa am danggay. Ta halateraa antara emnde umele, ta magaa fitenire, haa ta naba ja shifa am fitenire nanna. ⁸ Daaci ta naba d'álá emnde a ekse ádeza sleksu *Pilaatu, ta de ndavanu názena ni mbarsembe ba kelaa iva na. ⁹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Wayakurwáyá emtu an slekse á Yahudiya-aha, yá belakurnaabela?» ¹⁰ Diyaadiya tsa ganakini male-aha á *liman-aha ta danaa Yaisu adaba ba shelha, baaka elva umele. ¹¹ Amá male-aha á liman-aha ta naba fantau ge gaa ervaunje á emnde. Adaba una nanna ta bantsa itare: «Belanernaabela ba Barabas.» ¹² A ndavateruhe zlafe adaliye ge slekse, a ba nane á elvan ge itare: «Ay yá maganá uwe ge edda una kwá dahaná an slekse á Yahudiya-aha na?» ¹³ Ta nwanante á ba an ká kwara á dem zhegela, a ba itare: «Zlejelezlejele áte dzangala!» ¹⁴ A ba slekse á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedfa, a ba itare: «Zlejelezlejele!» ¹⁵ Am slekse á kátá higatertehiga emnde, a naba belateraa Barabas. Amá Yaisu wá, ta zu an já, lauktu tá de zlejelelaná áte dzangala.

Sawji-aha tá anjwa á epsawa Yaisu
(*Mat. 27:27-31; Yuh. 19:2-3*)

¹⁶ Daaci ta naba tedante ge sawji-aha á dem huđe á há á sleksu *Pilaatu, ta de jemmaa sawji-aha bademme ásetarge nane. ¹⁷ Ta tsekwanme am dira hanje, ta nderse dake, ta fadanse ire an nane agire *danjkaula. ¹⁸ Mazla-aara ta fantau ge gyanu rume agire, a ba itare: «Aska á na, slekse á Yahudiya-aha.» ¹⁹ Ta naba tafanu zade am ire, ta kyafanem nyaihe am ice, ta kezlaa ugje á katafke-aara, tá fá daradza áte nane agire. ²⁰ Zlaruzle am epsawepsawa maa, ta tsakwanse am dira na, ta tsekwanme am nanjyuwe-aara. Daaci ta danse á dem tate na tá de zlejelelaná átekwa na.

Náwa ta zlejelelanaa estuwa Yaisu áte dzangala
(*Mat. 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27*)

²¹ Tá anjwa danda maa, ta naba jaa ire antara ura Siraine umele, zhara-aara Simaun, eddetare ge tara Alaikzandere antara Rufus, nane átira sa á sawa am makwata. Daaci sawji-aha na ta naba hyarhe ge sepala dzangala á Yaisu. ²² Ta danhe Yaisu na á dem tate na tá dahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire. ²³ Áhuwa nanna maa, ta kátá fanu mbazla ge Yaisu. Mbazla nanna keni anjwa duksa yaiyaihe am huđe-aara ge gulanna zladfa, amá Yaisu shaaka. ²⁴ Mazla-aara ta naba zlejelehe áte dzangala. Itare ta tegaa kazlaja-aara am dagave-aatare. Ge tega

kazlaŋa-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

²⁵ Am sarte na ta zleŋelanaa áte dzangala ñanna wá, ta zleŋelanaa am saa maselmana á enlya. ²⁶ Ta naba puwete dalila á já shifa-aara an ire ge ñane, a ba itare: «Ñane una slekse á Yahudiya-aha.» ²⁷ Tá ankwá neyle-aha buwa ta zleŋelateraa átirpalle antara Yaisu áte dzangala-aha-aatare. Palle ta zleŋelanaa am nadafa-aara, palle keni am nazlaŋa-aara. ((²⁸ A gevaa estuwa názena ni a ndaana wakita á Dadaamiya. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Ñane keni ta femhe am kezlakula á emnde a mága haypa.»))

²⁹ Emnde a degáshe am tate ñanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle. A ba itare tá elvan ge ñane: «Há! ba ka una! Ábi ka bantsa ka: Ká naba mbedfanaambedfa *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele, á ba ka? ³⁰ Labára ká taa ñezlanaaka ba ka ire á ña? Tsekwanaatsekwa kwa ire á ña áte dzangala na!» ³¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá keni, ta epsawse ba estuwa. A ba itare am dagave-aatare: «Iyau, á dzegwándzegwa ñezla emnde umele; ire-aara wá, á taa ñezlanaaka! ³² Ábi ñane *Almasiihu, slekse á *Iserayiila keni ba ñane. A tsekwanaatsekwa ire-aara áte dzangala wá, bademme mí fetarfe áte ñane.» Antara ba emnde na ta zleŋelateraa antara Yaisu na keni, ta ezzlazle.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(*Mat. 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30*)

³³ An vacitire wá, a naba tsekwa ge tabedammire ásetarge duniya bademme, dem lásar emnde tá á ba am tabedammire ñanna. ³⁴ Am saa keye wá, Yaisu a ketaa kwárá á ba an ndzedfa: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ³⁵ Á bá emnde umele am emnde na tá ankwá á tsatse áhuwa: «Á dāha nabi *Ailiya degiya ñane.» ³⁶ Palle-aatare a naba tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ngudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele dāŋdāŋe ba estuwa, daaci a kante, a fantaa áte we ge Yaisu geni a shushe. Daaci a ba ñane: «Zharaumizhárá emtsaade, má watse á semsa *Ailiya ñanna á se tsekwanaatsekwa.» ³⁷ Amá Yaisu a fu hula á ba an ndzedfa, mazla-aara á dese ge shifa am ñane.

³⁸ Am sarte ñanna maa, ankwá kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. ³⁹ Male á sawji-aha á Rauma na ankwá áhuwa, á njá am ndañjire á wafke á Yaisu, nanna emtsa a Yaisu maa, a ba ñane: «Zhel na wá, egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁴⁰ Nwasha umele keni ndza tá ankwá áhuwa. Ta tsaahē yiyiye, lauktu ta zhara názena ni ankwá á magava na. Tá ankwá tara Maari mukse á emnde a Magdala, an Salaume, ira Maari emmetare ge tara Yakuba cekwa antara Yauseys. ⁴¹ Nwasha ñanna wá, daga am Galili tá ankwá dāba Yaisu, tá ankwá melanumele. Tá ankwá zlaŋe ádaliye ñwasha umele am tate ñanna, itare keni ta saa á dāba ba Yaisu.

Hedfa á Yaisu
(*Mat. 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42*)

⁴² Vacite ñanna maa, vaci mága niya, adaba makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe. Herzhe á belya vaci wá, ⁴³ a semhe ge Yusufa ura Arimatiya. Yusufa ñane wá, ura male am *kendekyiya yaikke. Am ervaunŋe-aara ñane keni ankwá á ufa ba zamane á njá am *kwara á Dadaamiya. Daaci ñane a naba sherse ice, a duhe ádeza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁴⁴ Cenáncena sleksu Pilaatu ganakini kerten emtsamtsa Yaisu, a mága ba najipu-aara. Adaba una ñanna a belaa we, ta de dāhanante male á sawji-aha. A se ndavanuhe, a ba ñane: «Emtsa-aara shekwaashekwa emtu?» ⁴⁵ Am sarte na cenáncena jirire-aara

áza male á sawji-aha na, a naba vante baráma ge Yusufa. ⁴⁶ Daaci Yusufa a de shekuve kalpakane, jeba á kalpakane ñanna ba lefedde, a se tsekwa emtsa á Yaisu áte dzaŋgala, a de faɗeme am kalpakane na. Daaci a de feme am evege ta yese am cacera, a berhanu palame yaikke ge we á evege ñanna. ⁴⁷ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yauseys wá, itare ndza tá á ba áhuwa, ta ezzhara am sarte na tá hedá Yaisu ñanna.

16

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe maa, tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yakuba, ira Salaume, ta de shekuve waye-aatare á se emtake, ta fehe, geni watse tá de wecar ge emtsa á Yaisu. ² An enjlya werre ge laade, lauktu á sessa vaci wá, daraada itare ádete irekhya. ³ Am sarte na tá átira duwa, a ba itare am dagave-aatare: «Kina mu, watse á berhamiyanvuwa ware dada palame na ge we á evege?» ⁴ Amá daraada wá, ta de beraa ba an berha dada palame ñanna áte we á evege. ⁵ Ta naba duhe á dem huɗe-aara wá, ta de beraa ba dawale á njá am naɗafa, am nanɗyuwe dzayye. A naba jaterhe ge lyawa ñwasha na. ⁶ «A wakurka lyawa,» a ba dawale ñanna á elvan ge itare. «Aɗaba kwa se tataya Yaisu ura Nasarátu na ta zleɗelanaa áte dzaŋgala na. Ñane baaka áhuna, tsetse am faya. Náwa tate na ndza á zlava ñane átekwa na. ⁷ Kina wá, kure wá, zlauzlálá, dawateranda labáre ge pukura-aha-aara, Piyer keni á ba am itare. Baira ɗeme watse á daada ba Yaisu ñanna zunɗwe arge kure, á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa, ba seke una ndza bakurnaa ñane.»

⁸ Daaci ba segashe-aatare am irekhya na wá, ta tedante zhagade emtsaɗe ge lyawa, tá gyagya ba seke maagara, palle á ura á baná elva ge ura baaka am itare, aɗaba gazlargazla jipu.

UNA DIYARKA EMNDE JIRIRE-AARA, MÁKI A PUWETAA BA MARKUS:

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Yuh. 20:11-18)

⁹ Am sarte na tsetsa Yaisu am faya, an enjlya werre ge laade na wá, a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala zunɗwe. Mukse ñanna wá, ndza ngyansengye Yaisu jini-aha vuye am ñane. ¹⁰ A de balatersaa ñane labáre á tse á Yaisu am faya ge emnde na ta ɗába ñane. A de berater baɗemme tá á ba am emtaɗkire, tá kyuwa. ¹¹ Anɗkwa á bateranba ɗeme mukse na ganakini tsetsa Yaisu am faya, a naana á ba an ice-aara, aley fartarka.

Yaisu a maraterse ire-aara ge emnde-aara umele ta buwa

(Luka 24:13-35)

¹² Am iga á una ñanna maa, Yaisu a marateraa ire-aara ge emnde buwa-aatare, tá áte baráma dete makwata, amá a nyanve ire-aara seke ñane ka. ¹³ Ta daahe, ta de balaterse labáre-aara ge emnde-aatare umele, aley ba fartarka ñanna.

Yaisu a marateraa ira-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe

(Mat. 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁴ Shekwaashekwa zlaɓe ádaliye maa, Yaisu a de marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe tá arge ɗafa. A naba velateraahe aɗaba baakire á fetarfire antara degdegire á ire na ta maganaa itare na. Aɗaba fartarka an emnde na ta naa ñane á ba an ice-aatare am iga a tsetse-aara am faya.

¹⁵ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Zlauzlálá á dem huɗe á duniya baɗemme, dawateranda labáre á higa na ge emnde baɗemme. ¹⁶ Ma a fetaara ware, lyevaalya baptisma, á lyelye shifa-aara. Edda una má fetarka wá, á de ɲezleka am shairiya á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa najipu-aha na watse tá naana emnde, tá maganá emnde a fetarfe. Watse tá ɲgya jini-aha am ura an zhera-aaruwa. Watse tá ndáhá elva áɲwaslire na ni ba itare keni diyarka na. ¹⁸ Watse tá puwaterar erva ge emnde na ta lapika-aha, tá de mbembe. Zlabe áɗaliye, ma ta halante zahe am erva, ma ta shu daldalkwanu keni, baaka nazu á magateránmaga duksa-aha ɲanna.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Luka 24:50-53; Sler. emnde 1:9-11)

¹⁹ Am sarte na ni zlauzle á tsakaterá elva Yaakadada Yaisu ge pukura-aha-aara maa, a naba kapte á dem samaya, aɲkwa á njá am naɗafa á Dadaamiya. ²⁰ Pukura-aha-aara keni, ta naba kyaa á de ɓálá labáre á higa am huɗe á duniya baɗemme. Ndza aɲkwa Yaakadada an itare am slera-aatare. A maratersaa ɲane ge emnde geni waazu-aatare jirire, aɗaba a magaa najipu-aha gergere á kyá erva an itare.

Labare á higa na a puwetaa LUKA

Elva zunḡwe na a ndaana Luka ge Tiyaufilus

¹ Áska á ḡa Tiyaufilus,

Emnde kwakya puwartepuwa labáre á názena a magava am dagave á miya. ² Ta puwete názena ḡa cenanaa áza emnde na ta naana an ice-aatare duksa ḡanna daga á ba am fakta-aara. Emnde ḡanna wá, Dadaamiya a faterar slera á balaterá labáre ḡanna ge emnde bademme. ³ Adaba una ḡanna, iya keni ya fantau ge pakya sera-aara daga fakta-aara dem halavuwa-aara, hayananhaya jipu am mbarka á ḡa. Una ḡanna yá anḡwa puwakte ge ekka keni názena ya shanaa ya na bademme, yá puwakte á ba áte una ya cenanaa ya na kalkale. ⁴ Bademme á una yá magán ba geni ekka keni ka diyeddiye jirire á elva ḡanna ta ndakndaa na.

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yuhanna slemaga baptisma

⁵ Am zamane na ni ndza sleksa *Hirudus am Yahudiya maa, ndza anḡwa *liman umele zhera-aara Zakariya, ḡane palle á liman-aha na male-aatare liman Abiya. Zhera á mukse-aara Ailizabait, ḡane wulfe á *Haruna male á liman-aha werre. ⁶ Bukerḡe-aatare antara mukse-aara ta emnde a jirire á katafke á Dadaamiya, ta emnde a fansaare ge shairiya-aha á Yaakadada bademme. ⁷ Amá egdzere wá, sharánka ba palle keni, adaba Ailizabait dziire. Am sarte ḡanna wá, bukerḡe-aatare garevge emgyegwar emnde.

⁸ Vacite umele maa, Zakariya anḡwa á maga slera á limanire-aara á katafke á Dadaamiya, adaba daada áte itare liman-aha á Abiya bademme. ⁹ Ge tega slera-aatare am dagave-aatare liman-aha maa, mbarsembe maga njeri. Daaci vacite ḡanna maa, daada áte ḡane ganakini á de dīzaná ḡane kajijji am mashidi á Yaakadada. ¹⁰ Am sarte á dīza kajijji ḡanna maa, bademme á emnde tá maga maduwa á ba ágashe.

¹¹ Daaci a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke á Zakariya, a tsaahé áte vuwa á duksa na tá dīza kajijji átekwa na, am nadafa-aara. ¹² Ba a puwete ice áte ḡane Zakariya wá, a naba gazlehe, baaka názu á ndaana ḡane. ¹³ Amá a ba malika á elvan ge ḡane: «Zakariya, a wanḡa lyawa. Adaba Dadaamiya lyevaalya maduwa á ḡa. Mukse á ḡa Ailizabait á de yaka egdzere zhele, watse ká fá zhera-aara Yuhanna. ¹⁴ Watse á gev higa yaikke ge ekka. Emnde kwakya tá de higatehiga adaba egdze ḡanna. ¹⁵ Adaba áza Yaakadada wá, watse ura male ba ḡane am emnde. ḡane wá, watse á sheka mbazla antara názu á já enḡkale á ura bademme. ḡane watse an naha ba Shedekwe Cufedḡe am ḡane daga á sawa am huḡe á emmenḡara. ¹⁶ Watse á jatermaara ḡane ge *Iserayiila-aha kwakya á sem sera á Yaakadada Dadaamiya-aatare. ¹⁷ Watse á sawa ḡane á katafke á Yaakadada, hala-aara antara hákuma-aara watse ba kalkale antara náza á nabi *Ailiya werre. Á se jemá ḡane ye á dada-aha antara egdzara-aatare. Emnde na tá fansaareka ge Dadaamiya keni, á se tsatermaara ḡane. Á se tsatsaná ḡane emnde ge ufa Yaakadada.»

¹⁸ Amá a ba Zakariya á elvan ge malika: «Yá dise áte uwe ganakini una ḡanna á de gevge? Adaba ḡere antara mukse-aaruwa bademme ḡa emgyegwar emnde.» ¹⁹ Daaci a ḡwanante ge malika, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Iya wá, ya malika *Jeberilla. Ya tsetaa á katafke á Dadaamiya, ya sleslera-aara. A beliyaa ba ḡane ganakini yá saká labáre á higa na. ²⁰ Amá faktarka an iya. Ay degiya watse á gevge ba jirire, má

hyephye laukte-aara. Adaba faktarka ñanna wá, ká gevge uce, ká taa ndaaseka elva ðekidèki, dem sarte na má gevge duksa ñanna.»

²¹ Am sarte ñanna maa, bademme á emnde tá ufa ba Zakariya ágashe, tá maga ba najipu á shekwaashekwa-aara am mashidi. ²² De sesse maa, dzegwánka ndaater elva ðekidèki, a ñgyakwateraa elva-aara á ba an erva. Ta dise áte una ñanna emnde ganakini ankwá názu a naaná ñane am mashidi.

²³ Am sarte na zlauzle slera á limanire á Zakariya maa, a naba dahe á dem mba-aara. ²⁴ De haraare cekwaangudí am mba maa, mukse-aara Ailizabait a naba shaa huðe. Amá a esshebe, tere ilyebe á sheba ba ñane. A ba ñane am ervaunðe-aara: ²⁵ «Kina wá, siisessa Yaakadada am zherwe am dagave á emnde.»

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yaisu

²⁶ Ailizabait an huðe á tere unkwáhe maa, Dadaamiya a naba belaa malika *Jeberilla á dem ekse á Nasarátu am kwara á Galili. ²⁷ A belanaa ádeza gyaale umele, á shebaná dawale na zhera-aara Yusufa na. Yusufa ñanna wá, ñane wulfe á sleksu *Dawuda. Zhera á gyaale na a shebanaa ñane Maari. ²⁸ Daaci a demhe ge malika na ádeza gyaale ñanna, a de gan use-aara, a ba ñane: «Use gyaale. Ekka wá, Dadaamiya Yaakadada magakánmaga ñgurna, ankwá ñane antara ka.» ²⁹ Amá use-aara ñanna weshanantewesha ire ge Maari, a ba ñane am ervaunðe-aara: «Ázara kena jeba á ga use na?» ³⁰ A ba malika á elvan ge ñane: «A wanika lyawa Maari. Adaba Dadaamiya magakánmaga ñgurna. ³¹ Kina wá, watse ká shá huðe, ká de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu. ³² Watse ura male, *Egdza á Dadaamiya Slekse. Watse Dadaamiya á vante sleksire ba seke náza á eggyenara *Dawuda werre. ³³ Á de kwaraná ñane larde á *Iserayiila dem ba ge ðekidèki. Sleksire-aara á de tseka ðekidèki.»

³⁴ A ba Maari á elvan ge malika: «Á de magava estara una ñanna? Adaba iya, ya ba gyaale.» ³⁵ A ñwanante ge malika, a ba ñane á elvan ge ñane: «Watse á sawa Shedekwe Cudedðe á setarge ekka, á de maganá ba Dadaamiya Slekse hákuma-aara am ka. Adaba una ñanna, egdze na ká de yaná ka na wá, watse cudedðe, ñane *Egdza á Dadaamiya. ³⁶ Vareña Ailizabait keni á huðe á egdzere zhele, gevge emgyegwe á mukse tsa. Ndza dziire tsa, amá a shaa huðe tere unkwáhe vatena. ³⁷ Adaba baaka názu á janviya ge Dadaamiya.»

³⁸ Daaci a ba Maari: «Iya ya kwatena á Dadaamiya. A giyanvege Dadaamiya á ba áte una ka ndaana ka.»

Maari á dem mba á vareñara Ailizabait

³⁹ Á ba am sarte ñanna maa, ba watsewatse a naba tsetehe ge Maari, a naba zlala á ba an hadzala, á dem mba á vareñara Ailizabait am ekse umele am huðe á wa a Yahudiya. ⁴⁰ Daaduwa, á de demhe am mba á Zakariya, a de gan use ge Ailizabait. ⁴¹ Am sarte na cenancena Ailizabait use-aara, egdzere am huðe-aara a naba fantau ge fatsava. A nahetaa á ba am sarte ñanna Ailizabait an Shedekwe Cudedðe, ⁴² a ba ñane á ba an ká kwara: «Dadaamiya a gakar barka ba ge ekka am dagave á ñwasha bademme. Barka-aara a njinja am egdze na am ekka na. ⁴³ Ya hyep ware ha ni emmenara ge Yaakadada-aaruwa á sem mba-aaruwa na? ⁴⁴ Ya ndaana adaba uwe una? Adaba am sarte na ya cenea ga use á ña na wá, egdzere a naba fantau ge shekela am huðe-aaruwa á higa. ⁴⁵ Higa yaikke ge ekka, adaba faktarfe am ervaunðe á ña ganakini názena ta balaksebale na á de ganvege Yaakadada bademme.»

Maari á gálá Yaakadada

⁴⁶ Daaci a ba Maari: «Yá gálá Yaakadada Dadaamiya an ervaunðe-aaruwa bademme.

⁴⁷ Á higa ervaunðe-aaruwa kwakya áte ñane Slelya shifa-aaruwa.

- ⁴⁸ Adaba nane á zhára ba iya ya kwátena-aara na hyainepka ba uwe keni. Daga ba kina keni tá ankwá á banba emndimagwaha, tá de banba zlafe adaliye ma vaatara keni, geni yá an barka á Dadaamiya am vuwa.
- ⁴⁹ Adaba Dadaamiya na Sleksa ba nane palle na a magiyaa duksa yaikke. Nane wá, zhera-aara cudédde.
- ⁵⁰ Á de zatervaara ba nane zlafe ádaliye ge emnde na tá an lyawa-aara am ervaunde dem eggye-aha.
- ⁵¹ Maganaamaga nane slera yaikke an ndzedfa á erva-aara, a zadfanve emnde a mága kuravire,
- ⁵² a tsekwaá slekse-aha áte sleksire, a vaterte daradza ge talaga-aha.
- ⁵³ A gater barka kwakya ge emnde na peteke erva-aatare, amá a puwaa emnde a berba an erva-aatare ilyeé.
- ⁵⁴ A tsaterme am iga ge emnde a slera-aara Iserayiila-aha. Adaba viyanaaka magaterá shagerire-aara ge emnde-aara,
- ⁵⁵ áte una ndza a banán ge eggyemiya Ibrahimá, ganakini watse á maganá ge nane dem eggye-aha-ñara bademme na.»
- ⁵⁶ Á hyephye tere keye a maganaa Maari am mba á Ailizabait, lauktu a zlala á dem mba-aara.

Yuhanna slemaga baptisma am sarte na yarseye áñwaslire

⁵⁷ Am iga a una nanna maa, a naba hyephye ge sarte á Ailizabait, daaci a naba yaa egdzere zhele. ⁵⁸ Am sarte na cenarácena vara-aha-ñara antara emnde a slala-aatare, ganakini Dadaamiya a magateraa shagerire kwakya, ta naba sawa, ta se higa antara itare.

⁵⁹ Am hare ge tiisire maa, ta naba eptsehe zlafe ádaliye ge se bela egdzere am shedekwe, antara ge fá zhera. Itare tá kátá fá Zakariya cepen á eddenara, ⁶⁰ amá a ba emmarge egdzere: «Estuweka, zhera-aara Yuhanna.» ⁶¹ Amá a ba itare tá elvan ge nane: «Ábi ba palle á ura tá dahaná an zhera na keni, ßaaka am emnde á ña.» ⁶² Daaci ta ndavanu ge eddarge egdzere, ta ngyakwanaa an ngyakwa, geni á kátá faná zhera-ara ge egdza-aara. ⁶³ Daaci Zakariya a ndavateru naláwa, ta vante, a puwete: «Zhera-aara Yuhanna,» a ba nane. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara.

⁶⁴ Ba a puwete zhera nanna wá, kerten a naba pelehe ge nara-aara keni, a fantau ge ndaha elva, á gala Dadaamiya á ba an ká kwara. ⁶⁵ Daaci bademme á emnde a slala-aatare, ta farhe zlafe ádaliye ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunde-aatare, ta hyanme labáre nanna am hué á wa a Yahudiya bademme. ⁶⁶ Bademme á emnde na ta cenaa labáre nanna, ta fantau ge dzamaná am ire-aatare geni watse á gev ware egdze nanna á de katafke. Amá ba jirire ndza ankwá hákuma á Yaakadada antara egdze nanna.

Zakariya á gálá Dadaamiya am nabiire-aara

⁶⁷ Ba vaci fá zhera nanna maa, Zakariya eddarge egdzere a naba nahete an Shedekwe Cudédde, a fantau ge mága nabiire, a ba nane:

⁶⁸ «Yaakadada Dadaamiya á *Iserayiila-aha wá, ßaaka kalle-aara. Adaba a tsaterme am iga ge emnde-aara, ankwá ñezlaternezla,

⁶⁹ a naba jansaare ge slelya ura an hákuma jipu am dagave á wulfe-aha á sleslera-aara *Dawuda.

⁷⁰ Maganaamaga názena ndza a ndaase á kya an we á nabi-aha-aara werre.

⁷¹ Adaba ndza a ndaase werre ganakini watse á ñezlaminezla am erva á kelaade-aha, ßaaka názu tá de eksaná itare áte miya dekideki.

⁷² Ndza a baterán ge eggye-aha á miya ganakini watse á zatervarze dem eggyeggye, á de viyanaaka namana-aara dekideki. Una nanna á maganá nane kina.

- ⁷³ Adaba ndza a zanu ba wadfa-aara Dadaamiya ge eggyemiya Ibrahimia,
⁷⁴ ganakini watse á ñezlemiyaañezla am erva á kelaade-aha á miya, á de gamive emnde a slera-aara na ni tá an higa an ervaunđe,
⁷⁵ ta emnde cudedđe, ta emnde a jirire á katafke-aara ma vaatara keni.
- ⁷⁶ «Ay ekka wá, egdza-aaruwa, ká de gev nabi á Dadaamiya Slekse. Adaba ká de zlalá ka á katafke á Yaakadada, ká de tsatsanaa ka baráma-aara.
⁷⁷ Watse ká fateremá ka am vuwa ge emnde-aara ganakini á se lyaterá ñane, á se yateraare haypa-aha-aatare bademme.
⁷⁸ Adaba kwakya wayavire antara maggwire á Dadaamiya. Á de maraminá ba ñane parakkire-aara á sawa am samaya,
⁷⁹ ge maraterá parakkire ge emnde na tá am tabedammire, tá kuva emtsa na; antara ge kwaramise zlalá áte baráma á hairire.»
⁸⁰ Daaci a walte ge Yuhanna, farfe enkale-aara keni ba kwakya, a fantau ge de njá am kaamba, dem sarte na ni a marse ire-aara á katafke á Iserayiila-aha-aatare bademme, ganakini ñane sleslera á Dadaamiya.

2

Yaisu am sarte na yarseye áñwaslire (Mat. 1:18-25)

- ¹ Á ba am sarte ñanna yaireya Yuhanna na maa, jerje elva á sawa áza male á haha á Rauma bademme, zhera-aara Agustus, geni sey tá já jembel á emnde na tá am kwara-aara bademme. ² Já jembel á emnde ñanna wá, zunñwire-aara ba una ñanna. Am sarte ñanna maa, ndza Kiriniyus una slekse yaikke am haha á Siriya. ³ Daaci bademme á emnde, ma ware keni a zlala, á de puwa zhera-aara á ba am ekse-aara.
⁴ Yusufa keni maa, a naba tsetehe am Nasarátu am kwara á Galili, a zlala á dem Baytilama ekse á sleksu *Dawuda werre am kwara á Yahudiya. Adaba ñane wulfe á Dawuda ñanna. ⁵ Daaci ta zlala antara Maari na á shebaná ñane lyemlye hude na, geni ta de puwa zhera-aatare itare keni.
⁶ Am sarte na tá am Baytilama ñanna maa, a naba hyephe ge sarte á Maari, ⁷ a yaa egdzere zhele, egdzere zunñwire-aara. A yanaa á ba am bere á dabba-aha, adaba baaka slede am bere á wayve-aha ge kwakyire á nalga. Daaci a fademe am baukta, a zlavanaahe am náza za duksa á dabba-aha.

Jesaarje malika á Dadaamiya á katafke á suni-aha

- ⁸ Am ekse ñanna maa, tá ankwá suni-aha wá, itare tá njá á ba am kaamba-aatare. An vayi wá, tá hare á ba tsákwá hyema áte walda-aha-aatare. ⁹ An vayi vacite ñanna maa, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aatare, Yaakadada a naba maraa parakkire-aara an tsaka ire ásete itare wá, jaterja lyawa jipu. ¹⁰ Amá: «A wakurka lyawa,» a ba malika na á elvan ge itare. «Adaba ya sakuraa labáre á higa, á de gev higa yaikke ge emnde bademme. ¹¹ Ankwá yarakuraaya Slelya ura á ba an vayi na, am ekse á *Dawuda. Egdze ñanna wá, ba ñane una *Almasihu, Yaakadada. ¹² Náwa názena ni kwá de dise egdze ñanna átekwa: watse kwá de berá egdzere áñwaslire an fada am baukta, á zlava am náza za duksa á dabba-aha.»
¹³ Am iga á una ñanna maa, kerten, jarsaarje dikele á malika-aha umele á sawa am samaya, ta se jamme antara ñane, ta fantau ge gala Dadaamiya, a ba itare:
¹⁴ «Daradza wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle am samaya. A tsekwaa hairire-aara á sem duniya, á sem emnde na ni a wayateraa ñane.»

Suni-aha ta dem Baytilama

¹⁵ Am sarte na yaraterya malika-aha, zlarzlálá á dem samaya maa, a ba suni-aha am dagave-aatare: «Mi zlalawa á dem Baytilama, mí de zhara názena a jesaara áhuwa, a baminaa Yaakadada na.» ¹⁶ Daaci ta naba tsetehe, ta zlala á ba an hadzala, ta de beraa Maari antara Yusufu, ira egdzere ánwaslire á zlava am náza za duksa á dabba-aha. ¹⁷ Zhararaazhára egdzere maa, ta tsakse názena ni a baternaa malika áte egdze ñanna bademme. ¹⁸ Bademme á emnde na ta cenaa názena ta tsakatersaa suni-aha na, tá maga ba najipu. ¹⁹ Maari wá, ñane cenáncena elva ñanna bademme, ñanaaṅa am ire-aara, aṅkwa á eddzama am ervaunḡe-aara.

²⁰ Am iga a una ñanna maa, ta naba eptsa-aatare suni-aha na á dem tate-aatare. Tá aṅkwa gálá Dadaamiya am yaikkire-aara átira zlala. Ta galanaa adaba názena ta naana itare, antara názena ta cenanaa itare na bademme, adaba ta de beraa duksa na a baternaa malika na bademme.

*Daranánda Yaisu ge Yaakadada á dem *mashidi yaikke*

²¹ Am hare ge tiisire maa, hyephye sarte ge bela egdzere am shedekwe. Ta fete zhera keni ba vacite ñanna. Ta fete zhera á Yaisu. Una zhera na ni a ndaana malika, ba huḡe-aara keni zlaḡe shanka emmeṅara na.

²² Hyephye sarte á bara Maari maa, ta naba zlala á de maga názena a ndaana *tawraitá á Muusa áte mukse na a yaa egdzere, geni a gevge cuḡeḡe zlaḡe adaliye. Daaci ta duhe, ta dáná antara egdzere á de katafke á Yaakadada am *mashidi yaikke am Urusaliima, geni átuge ñane. ²³ Adaba aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, geni bademme á egdzere zhele na egdza walire na wá, á wálá átuge Yaakadada. ²⁴ Ta vanta antara sadake-aatare ge Yaakadada áte una a ndaana tawraitá-aara, a ba ñane: «Tá fá takala-aha buwa bi takala-aha á masar buwa.»

²⁵ Ay, am sarte ñanna maa, ndza aṅkwa zhele umele am Urusaliima, zhera-aara Simaun. Zhele ñanna slefa-zherwe áte Dadaamiya jipu, ura mággwe. Ñane á ufa ba edda una ni watse á se lyaterá ñane *Iserayiila-aha bademme na. Aṅkwa Shedekwe Cuḡeḡe keni antara ñane. ²⁶ A ndandaha Shedekwe ñanna, geni ñane á emtseka dekiḡeki, máki nánka *Almasiihu Slebela á Yaakadada.

²⁷ Ay, vacite ñanna maa, a naba banánba Shedekwe Cuḡeḡe, geni a ezzlala zlaḡe adaliye á dem *mashidi yaikke. Am sarte na ni tara emmeṅara antara eddeṅara ge Yaisu, ta daa Yaisu á dem mashidi ge de maganaa názena a ndaana *tawraitá na wá, ta de beraa ba Simaun ñanna. ²⁸ Simaun a de lyevaa egdze na am erva-aara, a naba slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ba ñane:

²⁹ «Yaakadada-aaruwa, kina wá, gevge názena ndza ka binaa ka na. Yanya a emtsemtsa sleslera á ṅa á ba an hairire.

³⁰ Adaba puwantepuwa ice-aaruwa áte edda una ni ka belanaa ka ge se lya emnde.

³¹ Ya nanna unṅule á lya na ka tsatsateraa ka ge nalgaadama bademme.

³² Una wá, ñane parakkire na ni á de marakse am ice á emnde a duniya bademme, tá de diyaksediye. Á de gev daradza yaikke ge emnde á ṅa Iserayiila-aha keni.»

Simaun á tsaká elva a nabiyire

³³ Tara emmeṅara antara eddeṅara ge Yaisu, tá maga ba najipu á elva na á tsakaná Simaun áte egdza-aatare na. ³⁴ Simaun a naba gater barka. Am iga á una ñanna, a ba ñane á elvan ge Maari: «Egdze na náwa ñane na wá, á de maraterná ñane Dadaamiya ge emnde, amá tá de lyyeka emnde. Dadaamiya a eksese ñane, ganakini ñane á gev náza vaterte ektápaare ge emnde kwakya am *Iserayiila-aha. Á ba am Iserayiila-aha ñanna zlaḡe adaliye, emnde kwakya tá de shá yaikkire, á de katerteka Dadaamiya adaba ñane. ³⁵ Estuwa, á se marsá ñane ásegashe názena tá slaslaná emnde am ervaunḡe-aatare bademme. Ekka emmeṅara keni maa, baaka zladá na ni watse ká tapánka ka am ervaunḡe á ṅa na.»

Hanna nabi mukse

³⁶ Ndza anƙwa mukse umele nabi, zhera-aara Hanna, ɲane egdza á Fanuyail. Fanuyail ɲane wulfe á Asair werre. Hanna ɲanna gevge emgyegwe a mukse kurcumme. Am gyaalire-aara, ndza ta magaa ba yawe vuye antara zhele-aara na a sanse am mba á eddeɲara, daaci a naba kedehe ge zhele-aara. ³⁷ Am iga á una ɲanna wá, gaaka zhele umele mazla-aara, a nja ba wegyegye a mukse. Vayi vacika a maganaa ba slera ge Dadaamiya, á eksa ndera, á ɲala ba Dadaamiya-aara am mashidi. Daaci am sarte ɲanna ta daa Yaisu á dem mashidi na wá, mukse ɲanna shanaasha yawe kul tiise ju ufaɗe. ³⁸ A gateraptehe ge emnde a há á Yaisu. ɲane keni a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a fantau ge baterá elva-aara ge emnde na tá ufa ba sarte na ni Dadaamiya á se lya Urusaliima na.

Eptsareptsá emnde a há á Yaisu á dem Nasarátu.

³⁹ Am sarte na zlarinaazle emnde a há á Yaisu mága názena a ndaana *tawraitá á Yaakadada maa, ta naba da-aatare an egdzere á dem ekse-aatare am Nasarátu am kwara á Galili. ⁴⁰ Egdze ɲanna anƙwa á farfe an wala, antara an dzaɲɲaɲire. Egdze ɲanna an enƙale jipu, an barka á Dadaamiya am vuwa.

*Yaisu egdza yawe kelaawa ju buwa am *mashidi yaikke*

⁴¹ Ba kelaá sakanderi emnde a há á Yaisu tá de maga muɲri á *Paska am Urusaliima. ⁴² Ate iva na Yaisu shanaasha yawe kelaawa ju buwa, ta duwa antara ba ɲane. ⁴³ Zlauzla muɲri wá, ta naba da-aatare, amá ta yaa egdzere am Urusaliima, itare diyarka. ⁴⁴ Ta kurken ɲane keni á ba anƙwa am dagave á emnde na ta saa kerɗe. Lauktu tá diyeddiye wá, varváha deppe á zlala. Am iga á una ɲanna, ta fantau ge tatayanaa áza emnde-aatare ge itare, antara áza emnde a diyava-aatare baɗemme, ⁴⁵ amá sharánka. Daaci ba eptsá-aatare zlaɓe ádaliye á dem Urusaliima. ⁴⁶ Am hare ge keyire lauktu ta de shanaa am *mashidi yaikke, á njá am dagave á malum-aha, anƙwa á cenatercena, ámbera á ndavateru elva-aha. ⁴⁷ Baɗemme á emnde na tá cená názena a ndaana ɲane, tá maga ba najipu áte ɲane. Aɗaba kwakya enƙale-aara, jawapa-aha-aara á ba an unɲule-aara.

⁴⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte ɲane tara emmeɲara an eddeɲara wá, tá maga ba najipu-aara. A ba emmeɲara á elvan ge ɲane: «Labára ka maganeraa una, egdza-aaruwa? ɲere antara eddeɲa, daɲeremda am dzama ire yaikke aɗaba ka, ɲá ámbera tatayaktataya kinekinaka.» ⁴⁹ A ɲwaterante, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá tatayiyá aɗaba uwe? Diyakurka ganakini zlaya-aaruwa ge njá am bere á Edderwa emtu?» ⁵⁰ Amá cenaránka názu am elva-aara ɲanna ɗekideki.

⁵¹ Daaci a naba saa antara itare á sem Nasarátu. A fatersaarfe jipu. Amá emmeɲara wá, ba palle keni elva-aha ɲanna keɗarka ɗekideki, baɗemme á ba am ire-aara.

⁵² Daaci anƙwa farfa Yaisu an wala, antara an enƙale. Hayanhaya Dadaamiya egdze ɲanna, emnde keni hayaránhaya baɗemme.

3*Waazu á Yuhanna slemaga baptisma*

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yuh. 1:19-28)

¹ Haraare áte iva na mala Tibairiyus am haha á Rauma, shanaasha yawe kelaawa jiilyeɓe am malire-aara wá, ndza sleksa Pauntiyus *Pilaatu am kwara á Yahudiya, *Hirudus slekse am kwara á Galili, egdza emmeɲara Filip á kwará Ituriya antara Tarakaunitisa, Lisaniyus slekse am kwara á Abilain. ² Male-aha á *liman-aha wá, tara Hanas antara Kayafas.

Am laukte nanna maa, Dadaamiya a naba banaa elva-aara ge Yuhanna egdza á Zakariya am kaamba. ³ Daaci Yuhanna a naba fantau ge ja d'aba an waazu am ekse-aha na herherzhe an guwa á Urdun na bademme, a ba nane á elvan ge emnde: «Magaumágá tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁴ Estuwa wá, názena a puwetaa nabi Aisaya na gevge. Ad'aba a ba nane:

«Ankwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara:

Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara ba nded'fe.

⁵ Bademme á d'ambake-aha watse á gevge ba kalkale,

Wa-aha antara gavaye-aha bademme watse baaka,

Kwaana-aha á baráma keni watse á njeka, bademme watse ba tsekke.

Bademme á baráma na an badza na, á de gevá an memiya áte kalkalire.

⁶ Bademme á emnde watse tá nanna unjule a lya na ni a tateraa Dadaamiya.»

⁷ Daaci kwakya emnde ta kelaa ádeza Yuhanna am kaamba nanna, ganakini á magateránmaga baptisma. Amá a ba nane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enjlesenjle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá ankwa am ervaun'fe-aara na?

⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, mi egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: ba nákwá-aha na náwa nane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ⁹ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge d'atsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme a náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an k'ará.»

¹⁰ Ba ta cenaa una nanna dikele á emnde nanna maa, ta naba ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge nane: «Ay wá, njá maganá estara kina?» ¹¹ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Edda una ankwa nanjyuwe-aara buwa, a vanteva palle ge edda una baaka náza-aara. Edda una ankwa náza za ázenjara keni, a emmága ba estuwa.» ¹² Ta sawhe ge *emnde a jaha hadáma keni ásezenjara, geni á magaterá baptisma. A ba itare tá elvan ge nane: «Malum, njere keni njá maganá estara?» ¹³ A njwaterante, a ba nane: «Fawaterarka biya názena ndahaaka shairiya á ngumna ge emnde.» ¹⁴ Ta ganaptehe ge sawji-aha keni, a ba itare: «Njere maa, njá maganá estara?» A ba nane á elvan ge itare: «Liyiayuka duksa á ura ba dey an ndzedá na, puwauka emnde áte lamán am fida ba dey, amá pakaupaka ba d'afa á kure.»

¹⁵ Bademme á emnde tá ankwa ufáná á ba an niya-aatare labáre, geni watse *Almasiihu njara ba nane. ¹⁶ Daaci a ba Yuhanna á elvan ge itare bademme: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá ankwa á sawa ura umele am iga-aaruwa wá, an hákuma ba nane arge iya. Ba ge slesad'anse kimake am sera keni hyanefka ya d'ekid'eki. Nane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cud'ed'fe antara an k'ará. ¹⁷ Ankwa á sawa an kazlaña a fáhá duksa-aara keni am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante k'ará na á emtseka d'ekid'eki na.»

¹⁸ Yuhanna a faterem ndzedá am vuwa an elva-aha gergere kwakya, a balaterse á ba am una nanna labáre á higa keni ge emnde nanna. ¹⁹ Ay, á ba am sarte nanna maa, Yuhanna a naba valaarhe ge sleksu *Hirudus, ad'aba a eksantaava Hirudiya ge egdza emmenjara Filip, antara ad'aba haypa-aha umele gergere a guwaa nane. ²⁰ Aley, Hirudus a naba farhe zlafe ad'aliye ge haypa-aha-aara, a naba ngud'aa Yuhanna am dangay.

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11)

²¹ Amá am sarte na zlaɓe damka Yuhanna am zawa maa, emnde bademme sharánsha bara ázeɲara. Yaisu keni a duhe, a de barevhe ɲane keni. Am sarte ɲanna maa, Yaisu a mága maduwa. ɲane á maga maduwa na wá, a naba wertehe ge samaya wá, ²² tá zhára ba aɲkwa á tsekwa Shedekwe Cufedɗe ásetarge ɲane ba seke takala, á zharava ba parakke. Cekwaanɲudfi wá, tá cená ba kwára á ura á sawa am samaya, a ba edda-aara: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu
(Mat. 1:1-17)*

²³ Am sarte na Yaisu aɲkwa á fantau ge mága slera-aara wá, á maga egdza yawe kul keye. Ate emnde wá, ɲane egdza á ba Yusufa. Yusufa keni maa, ɲane egdza á Haili. ²⁴ Haili ɲane egdza á Mattat, Mattat ɲane egdza á Laiwi, Laiwi ɲane egdza á Mailiki, Mailiki ɲane egdza á Yaana, Yaana ɲane egdza á Yusufa, ²⁵ Yusufa ɲane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas ɲane egdza á Amaus, Amaus ɲane egdza á Nahum, Nahum ɲane egdza á Haisli, Haisli ɲane egdza á Nagay, ²⁶ Nagay ɲane egdza á Mata, Mata ɲane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas ɲane egdza á Saimayna, Saimayna ɲane egdza á Yausaike, Yausaike ɲane egdza á Yauda, ²⁷ Yauda ɲane egdza á Yauwánan, Yauwánan ɲane egdza á Raisa, Raisa ɲane egdza á Zauraubabila, Zauraubabila ɲane egdza á Salatiyail, Salatiyail ɲane egdza á Nairi, ²⁸ Nairi ɲane egdza á Mailiki, Mailiki ɲane egdza á Addi, Addi ɲane egdza á Kausam, Kausam ɲane egdza á Ailmadam, Ailmadam ɲane egdza á Airi, ²⁹ Airi ɲane egdza á Yaisu, Yaisu ɲane egdza á Ailiyaijair, Ailiyaijair ɲane egdza á Yaurim, Yaurim ɲane egdza á Mattat, Mattat ɲane egdza á Laiwi, ³⁰ Laiwi ɲane egdza á Simaun, Simaun ɲane egdza á Yahuda, Yahuda ɲane egdza á Yusufa, Yusufa ɲane egdza á Yaunam, Yaunam ɲane egdza á Ailiyakim, ³¹ Ailiyakim ɲane egdza á Mailiya, Mailiya ɲane egdza á Menna, Menna ɲane egdza á Mattata, Mattata ɲane egdza á Naatan, Naatan ɲane egdza á *Dawuda, ³² *Dawuda ɲane egdza á Yaisa, Yaisa ɲane egdza á Aubet, Aubet ɲane egdza á Bauwas, Bauwas ɲane egdza á Sala, Sala ɲane egdza á Naasunu, ³³ Naasunu ɲane egdza á Aminadabu, Aminadabu ɲane egdza á Admin, Admin ɲane egdza á Arni, Arni ɲane egdza á Haisruna, Haisruna ɲane egdza á Farais, Farais ɲane egdza á Yahuda, ³⁴ Yahuda ɲane egdza á Yakubu, Yakubu ɲane egdza á Isiyaaku, Isiyaaku ɲane egdza á Ibrahim, Ibrahim ɲane egdza á Tara, Tara ɲane egdza á Nakaur, ³⁵ Nakaur ɲane egdza á Saruku, Saruku ɲane egdza á Ragaw, Ragaw ɲane egdza á Falaik, Falaik ɲane egdza á Aibair, Aibair ɲane egdza á Sala, ³⁶ Sala ɲane egdza á Kayinam, Kayinam ɲane egdza á Arfasada, Arfasada ɲane egdza á Saim, Saim ɲane egdza á *Nuhu, Nuhu ɲane egdza á Lamaik, ³⁷ Lamaik ɲane egdza á Matusala, Matusala ɲane egdza á Anuhu, Anuhu ɲane egdza á Yaratu, Yaratu ɲane egdza á Malaliyail, Malaliyail ɲane egdza á Kayinam, ³⁸ Kayinam ɲane egdza á Ainaus, Ainaus ɲane egdza á Saitu, Saitu ɲane egdza á Naadama, Naadama wá, ɲane egdza á ba Dadaamiya.

4

*Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu
(Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13)*

¹ Yaisu naatenaha an Shedekwe Cufedɗe. Ba tse-aara am Urdun maa, Shedekwe Cufedɗe a naba daa ɲane á dem kaamba. ² Hare kul ufaɗe aɲkwa á badaná Shaitaine am kaamba ɲanna. Am hare-aha ɲanna wá, zawka ba uwe keni ɗekidɗeki. Am iga á hare-aha ɲanna wá, a naba ɲanaahe ge waya. ³ A ba Shaitaine á elvan ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, ndaanda ge nákwá na a nyefnye ɗafa, ká ezza.»

⁴ Amá a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Ura á njá an shifa adaba dafeka palle.” »

⁵ Daaci Shaitaine a daltaa antara ñane ádetire ba ñгаа, a maranaa yaikkire na am huđe á duniya na bademme á ba am dupalle, ⁶ a ba ñane á elvan ge ñane: «Bademme á yaikkire na am duniya antara ñgahire-aara na, ya vakteva. Adaba bademme á una-aha ñanna ta fime am erva ba ge iya, yá dzegwándzegwa vante ge edda una ni yá kataná ya. ⁷ Daaci máki kezlakiyaakezla ugje wá, bademme á una ñanna ba náza á ña.» ⁸ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á ña palle, ká ñala á ba ázeñara palle.” »

⁹ Shaitaine a naba zlala antara ñane á dem huđe á Urusaliima, ta de daltaa antara ñane áte ire á *mashidi yaikke. A ba ñane á elvan ge ñane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambeda ire á ña á dem áhá. ¹⁰ Adaba ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de faku hyema.” ¹¹ Ankwa zlađe am tate umele, a ba ñane: “Tá de cuwáká á ba am erva-aatare, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ña keni áte nákwá.” » ¹² Yaisu a ñwanante zlađe adaliye, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ña dëkidëki.” » ¹³ Shaitaine ñanna zlauzle pute-aara ge bada Yaisu maa, a naba yanhe kwa mazla-aara, ba zlala-aara, sey vacite umele.

Yaisu a fantau ge slera-aara am Galili

(Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15)

¹⁴ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a naba saa á sem huđe á Galili, an hákuma á Shedekwe Cufedde kwakya am ñane. Daaci emnde ta fantau ge ndaha elva-aara am kwára á Galili bademme. ¹⁵ A fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha gergere, a gev ura an daradza áza emnde bademme.

Emnde a Nasarátu yarnaaya Yaisu

(Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6)

¹⁶ Daaci saasa Yaisu á sem Nasarátu ekse na a waltaa am huđe-aara. Vaci puwansepuwe maa, a naba dem mashidi, ba seke una á magán ba kelaazare. Daaci á naba tsetehe am mashidi ñanna, geni á kátá ndaha wakita á Dadaamiya. ¹⁷ Daaci ta naba vante wakita á nabi Aisaya. A naba palanse wakita na, a werante ba tate na ni ankwa an puwa átekwa, a ba ñane:

¹⁸ «Ankwa Shedekwe á Dadaamiya antara ya. A eksisaa ba Dadaamiya, geni yá saterá labáre á higa ge talaga-aha. A beliyaa ba ñane ge saterá labáre ge dangay-aha, geni watse tá shansha ire-aatare. Ge wulfe-aha keni, geni watse tá shansha ice-aha-aatare. A beliyaa ñane, geni yá se satersá ya emnde na ni tá maga palasa am erva á emnde.

¹⁹ A beli geni yá se bala iva na Yaakadada á de magaterá ñgurna ge emnde átekwa na.»

²⁰ Ndaasendaha maa, a fadante wakita na, a vante ge edda una am erva-aara wakita ñanna, daaci a njehe. Bademme á emnde na tá am huđe á mashidi, tá zhára ba ñane.

²¹ A fantau ge ndaater elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Elva na kwa cenanaa kure, ya ndaase am wakita na wá, gevge vatena á ba am sarte na kwa cenanaa kure na.»

²² Bademmire-aatare ta fantau ge zleba Yaisu, tá maga ba najipu áte shagerire á elva na a ndaasaa ñane, a ba itare: «Há! Ábi ba ñane egdza á Yusufá na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ndawisendahe naraje na. Diyandiya ganakini á jakurviyaaka: “Dauktar, mbanaamba ba ka ire á ña.” Adaba watse kwá banba ganakini názena ña cenáncena ka maganaa am Kafarnahum na wá, maganaamaga am ekse á miya keni.» ²⁴ Daaci a fahe zlađe adaliye, a ba ñane á elvan ge itare:

«Yá ndaakur ba jirire, baaka nabi na ni emnde ta faa zherwe áte ñane am ekse-aara ba ge ñane. ²⁵ Náwa yá ndaakurnda kwa: am zamane á nabi *Ailiya wá, diyakurdiya ganakini ndza kwakya ñwasha weggye am dagave á Iserayiila-aha. Amá am sarte na yawe keye an kyalma hyaaka yawe ðekideki, samsa waya yaikke na wá, ²⁶ Dadaamiya belaaka Ailiya ma á dem mba á ware-aatare keni am ñwasha ñanna. Kwaye a belanaa á dem mba á weggye a mukse umele á njá am Saraipta am kwara á Sidaun. ²⁷ Am zamane á nabi Ailisa keni maa, ndza kwakya emnde a derve am *Iserayiila. Amá ba palle-aatare keni mbanaaka Ailisa ðekideki, sey ba Naaman palle ñane ura Siriya.»

²⁸ Baðemmire-aatare am huðe á mashidi ñanna, watertuwa jipu elva ñanna ta cenanaa itare na. ²⁹ Daaci ta naba eksevaahé, ta danse ádete iga a ekse, ta de ðalte áte ire á wa á ekse-aatare antara ñane, tá kátá hanvaare á sawa áte ire á wa ñanna. ³⁰ Amá a naba dese am dagave-aatare selaakke, a zlalhe shifa-aara.

*Yaisu ñgyainsengye jini am ura
(Mark. 1:21-28)*

³¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a zlala á dem Kafarnahum á ba am Galili ñanna. An kwaskwe á puwansepuwe wá, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ³² Baðemme á emnde ta maga najipu áte tsaha-aara, aðaba añkwa hákuma am huðe-aara.

³³ Am mashidi ñanna maa, ndza añkwa ura an jini am ire, a naba fu hula á ba an ndzeða, a ba ñane: ³⁴ «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeñere? Niya á ña ka se keðañerkeða emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cuðeðe, ka slebela á Dadaamiya.» ³⁵ Yaisu a naba valarhe ge jini ñanna, a ba ñane á elvan ge ñane: «Duðe we á ña, sesse am zhel na ba kinamina!» Daaci jini na a naba mbeða zhel na am dagave á emnde, a sessehe am ñane, maganáka ba uwe keni. ³⁶ Baðemme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dagave-aatare: «Ázara kena jeba á hákuma na am elva-aara na? Ma valar ba ge jini keni, sey á sesse degey!» ³⁷ Daaci hyaranmehye labáre á Yaisu am kwara ñanna baðemme, ma am tate-ara keni tá ndaha ba ñane.

*Yaisu a mbateraahé emnde kwakya
(Mat. 8:14-17; Mark. 1:29-34)*

³⁸ Daaci ba segashe á Yaisu am mashidi ñanna wá, a zlala ba suuwe á dem mba á Simaun. A de beraa shawle á Simaun mukse á zlava, á wáná zlagzlagi, zlagzlagi ñanna an ndzeða. Daaci ta ndavanu ge Yaisu ganakini a mbanaambe. ³⁹ A duhe ge Yaisu ádeza mukse na, a de tsarhe, a naba valarhe ge zlagzlagi na. A naba yanhe ge zlagzlagi mazla-aara. Hattse a tsete ge mukse na, a fantau ge magatera kashi.

⁴⁰ Eblyablya vaciya maa, emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na á waterá vuwa baðemme áseza Yaisu. Á waterá lapikere gergere kwakya. Daaci Yaisu a puwaterar erva-aara, a mbateraahé baðemme. ⁴¹ Vacite ñanna wá, kwakya jini-aha saresse am emnde, tá ámbéra hula, ta bantsa itare tá elvan ge Yaisu: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya.» Amá Yaisu a naba valaterarhe á ba an ndzeða, a piyaterterte ba ðekideki ge ndaha elva, aðaba itare diyardiya ganakini *Almasiihu na ba ñane.

*Zlaya ganakini emnde a ekse-aha umele keni tá cenancena waazu
(Mark. 1:35-39)*

⁴² Makuralla-aara ba kyaakya ádaga wá, a naba sesse ge Yaisu am huðe á ekse, a zlala á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera. Baðemme á emnde ta fantau ge tataya ñane. De sharansha, wayarka ðekideki á yaterya Yaisu á dem tate umele. ⁴³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Una zlaya ganakini yá dateránda labáre á higa, elva a njá am kwara á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha umele keni. Aðaba ta beliyaa aðaba

ba una ɲanna.» ⁴⁴ Daaci ba zɓala-aara, a de ɓálá waazu am mashidi-aha gergere am kwara á Yahudiya.

5

Pukura-aha á Yaisu zuɲɲwe (*Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20*)

¹ Vacite umele Yaisu ádete we á haye á *Gainaizarait. Kwakya emnde ta kelaa ádezeɲara ge cenaa elva á Dadaamiya, ta de ɓeleme am dagave. ² Daaci Yaisu a naa paare á yawe-aha buwa, ta tsekwesaa emnde a sluwa kelfe am huɗe-aara, tá aɲkwa bárá narre-aha-aatare. ³ Paare-aha ɲanna wá, palle náza á Simaun. Daaci Yaisu a ɗalme am náza á Simaun ɲanna, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Sawa gitega emtsaafé á dem dagave á yawe cekwaanɲuɗi.» Daaci Yaisu a njehe am paare ɲanna átire á haye, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

⁴ Am sarte na zɓauze elva-aara, a ba ɲane á elvan ge Simaun: «Kwaye gantega paare á dem tate na slaɗɗa yawe-aara na, sluwausluwa kelfe antara emnde á kure.»

⁵ Amá a ba Simaun á elvan ge ɲane: «Aɗaba ka ndaanaaka ka wá, degey ɲa hare ba paɲɲe á maga slera am tate ɲanna, má shaɲeranka duksa ɗekidɗeki, Malum.»

⁶ Daaci ta naba de puwa narre-aatare á dem tate ɲanna, ta sluwevaa kelfe kwakya jipu, haa a fantau ge bátá narre-aatare. ⁷ Daaci ta fantau ge ɗaha emnde-aatare tá am paare umele an erva, ge se melaterumele. Ta sem ge emnde ɲanna, a naate ge paare-aha-aatare bukerɗe an kelfe, haa paare-aha-aatare ta fantau ge ɲgya á dem yawe.

⁸ Ba a naa una ɲanna Simaun Piyer wá, a se ɲantaa sera ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada-aaruwa, zɓaya á ɲa ka ɗekidɗeki ganakini mí njá kerɗe an iya, aɗaba iya ya slehaypa.» ⁹ Ge jirire wá, tara Simaun antara emnde na tá am paare kerɗe, tá maga ba najipu-aara, aɗaba ta sluwevaa kelfe ɲanna kwakya jipu. ¹⁰ Ba duksa palle ge egdzara á Jaibaidaiyus tara Yakuba antara Yuhanna na tá maga slera átirpalle antara Simaun ɲanna. Amá: «A wanka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge Simaun. «Á fantau ba vatena na, gakevge slejaha emnde á sem sera-aaruwa mazla-aara, ba seke kelfe na ká sluwaná ka na.» ¹¹ Daaci ta fantau ge sawa an paare-aha-aatare ásete we-aara ge haye, ta se yanhe baɗemme, itare ta ɗaba Yaisu.

Yaisu mbanaambe slederve (*Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45*)

¹² Daada Yaisu á dem huɗe á ekse, a naba duhe ge zhele umele badzanvebadza derve ádezeɲara, a kezɓaa ugje á katafke-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wáyá ká dzegwándzegwa givege ba metedɗe vuwa-aaruwa.» ¹³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Wayanwáyá ká mbembe.» Ba seke ndáhá á miya na a naba mbehe ge slederve metedɗe. ¹⁴ Yaisu a fan magiya, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ndaananka ma ge ware keni degiya! De maranánmára ka ba ire á ɲa ge *liman, vanteva sadake á ɲa áte una a ndaana *tawrait a Muusa, a diyareddiya emnde ganakini mbakmbire.» ¹⁵ Aley labáre á Yaisu aɲkwa á far ba de katafke am dagave á emnde. Kwakya nalga á emnde na tá kelá ásezeɲara ba kelaazare, ge se cená elva-aara antara ganakini á mbateraambe. ¹⁶ Yaisu keni a yaterya ba kelaazare, a zɓala á dem kaamba, a de maga maduwa áhuwa.

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara (*Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12*)

¹⁷ Vacite umele, Yaisu aɲkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, tá aɲkwa *Farisa-aha antara malum-aha á *tawrait keni ázeɲara. Emnde ɲanna, emnde

umele-aatare ta ba emnde a Galili, emnde umele ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á sa am ekse-aha umele á ba am kwara á Yahudiya ɲanna. Anƙwa hákuma á Yaakadada ázeɲara ge mba emnde an ɲane.

¹⁸ Daaci ta semhe ge emnde umele, an ura-aatare an matsa ubiya áte ɲane baɗemme, ta saa á sepaná antara egdera-aara baɗemme. Ta tataya baráma a dáná á de katafke á Yaisu, ¹⁹ amá jaterviyaaaja aɗaba kwakya nalga á emnde. Daaci itare ta naba ɗalte áte ire á dzuguru, ta werante, ta naba velemhe ura-aatare antara egdera-aara baɗemme á de katafke á Yaisu am dagave á emnde. ²⁰ Nanna Yaisu fetarfire á emnde ɲanna maa, a ba ɲane á elvan ge ɲguryekwe na: «An bára haypa-aha á ɲa baɗemme, ura-aaruwa.»

²¹ Daaci farantaufe malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha na ge dzama duksa umele, a ba itare am ervaunɗe-aatare: «Ware kena ɲane zhel na á lyiya sleɗe á Dadaamiya na? Anƙwa ura á dzegwándzegwa yanar haypa ge ura emtu, máki Dadaamiya ka palle?» ²² Amá kertenɗi diyaadiya Yaisu názena tá anƙwa dzamaná itare. A ba ɲane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunɗe á kure?» ²³ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bára haypa-aha á ɲa, bi baná: Tsettse, ezzlala an sera á ɲa? ²⁴ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde baɗemme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba ɲane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ɲa, ezzlala á da.» ²⁵ Hattse a naba tset ge zhel na á katafke á emnde baɗemme, a eksante egdera na ta sanaa áte ɲane na, a naba da-aara, á gálá Dadaamiya átira zlala. ²⁶ Emnde baɗemme tá maga ba najipu-aara, ta fantau ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunɗe, a ba itare am dagave-aatare: «Vatena wá, namiyanna duksa!»

Náwa ndza a ɗantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Mark. 2:13-17)

²⁷ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a degashe á de ja ɗaba, a naa palle á *emnde a jaha hadáma umele, zhara-aara Laiwi, anƙwa á njá am bere á hadáma ɲanna. A naba eɗɗaha Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsettse, sawa, ɗabidaba.» ²⁸ A naba tsetehe ge Laiwi, a yaa duksa baɗemme, ɲane a ɗaba Yaisu.

²⁹ Daaci Laiwi a danhe á dem mba-aara, a de magaa náza za kwakya. Emnde a jaha hadáma umele antara emnde umele, ta kwakya una ta za ɗafa átirpalle antara Yaisu. ³⁰ Daaci a naba tsekwaá ge higa á *Farisa-aha antara malum-aha-aatare na tá anƙwa áhuwa na baɗemme, ta fantau ge wesha elva, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labára kwá zá duksa átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a mága haypa gergere na?» ³¹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ³² Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa, geni tá maga tuba.»

Ndava áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22)

³³ Ta duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de ndavanu elva. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Pukura-aha á Yuhanna, antara pukura-aha á *Farisa-aha wá, baaka sarte na ni eksarka ndera na, tá ámbera maga maduwa keni baɗemme. Labára pukura-aha á ɲa, itare tá zá ba duksa, tá shá ba yawe-aatare na?» ³⁴ Daaci a ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na tá ɗahaterá á sem larusa keni, tá dzegwándzegwa lyaterar tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka ɗekideki. ³⁵ Amá anƙwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ɲanna wá, itare keni watse tá tsufa ndera.»

³⁶ Yaisu a vaterte naraje na keni. A ba ɲane á elvan ge itare: «Baaka ura á tanve baukta áɲwaslire, ge de venya emgyegwe a kacakaca an ɲane. Máki estuwa, a badzanve una áɲwaslire, antara emgyegwe-aara keni tá maslaveka.

³⁷ «Zlaɓe áɗaliye, mbazla áɲwaslire wá, tá puweka á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavena mbazla wá, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. ³⁸ Daaci máki mbazla áɲwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya keni á ba áɲwaslire. ³⁹ Daaci máki edda-aara shaushe mbazla na naavenahe wá, baaka wedere-aara an una zlaɓe tsatka na. Adaba ta bantsa wá: Emtake ba una naavenahe.»

6

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe (Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28)

¹ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe wá, Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya praatte antara pukura-aha-aara. Duwa á pukura-aha maa, ta naba kazleva hiya, tá aɲkwa ezza. ² A ba *Farisa-aha umele tá elvan ge itare: «Labára kwá maga duksa na an piya an kwaskwe á puwansepuwe?» ³ A naba ɲwaterantehe ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ɲateraana waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ɲanna a naba eksante tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte baráma á za tapiske ɲanna ba ge *liman-aha palle.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe áɗaliye: «Ba ya *Ura á emnde bademme una, ya edda á vaci puwansepuwe ɲanna.»

Zhele an emtsa erva-aara (Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6)

⁶ An vaci puwansepuwe umele zlaɓe áɗaliye, Yaisu a dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Vacite ɲanna maa, ndza aɲkwa zhele umele an emtsa erva nadafa-aara am mashidi ɲanna. ⁷ Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, itare tá tsagwada ba Yaisu. Ta fantau ge zhára Yaisu an eɲkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe. Adaba itare, tá kátá ba názena tá eksená átekwa, lauktu ma tá puwar elva.

⁸ Amá Yaisu diyaadiya huɗe-aatare bademme. A ba ɲane á elvan ge edda una an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde áhuna.» Hattse a naba tsetehe ge zhel na, a tsahe. ⁹ Daaci Yaisu a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ɲane á elvan ge itare: «Aɲkwa ndáva-aaruwa ázekure. A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keɗa ura he?» ¹⁰ Daaci a zharaterahe, a ba ɲane á elvan ge zhel na: «Pelansepele erva á ɲa.» A naba pelansehe, erva-aara gevge ba lanje ba seke erva-aara werre. ¹¹ Amá emnde ɲanna wá, a naba jaterhe ge ervaunɗe, ta fantau ge ndaha názena ni watse tá magante ge Yaisu am dagave-aatare.

Yaisu aɲkwa á dzera emnde a bela (Mat. 10:1-4; Mark. 3:13-19)

¹² Am sarte ɲanna maa, Yaisu a ɗaltaa áte ire á wa, a de magaa maduwa. A hare panje an ice, á maga ba maduwa áza Dadaamiya. ¹³ An eɲlya-waabere wá, a naba ɗante pukura-aha-aara bademme, a dzerse emnde kelaawa ju buwa am itare, a ba ɲane: «Kure wá, kwa emnde a bela.» ¹⁴ Náwa zhera-aha á emnde a bela ɲanna: Simaun, ɲane una Yaisu a fante zhera á Piyer, antara egdza emmenara Andere, Yakuba ta antara Yuhanna, Filip, Bartaulauma, ¹⁵ Mata, Taumas, Yakuba á Halfa,

Simaun na tá dahaná an edda una wayaaka tá kwaráterá emnde na, ¹⁶ Yahuda á Yakuba, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Yaisu anƙwa á magaterá waazu ge emnde, á mbatermbe am lapikere keni
(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Am iga a una ɲanna maa, a naba tsekwese á sem vaada antara itare, ta se beraa emnde a daba ɲane kwakya am tate ɲanna. Tá anƙwa zlaɓe ádaliye nalga emnde ta kwakya jipu ázetare. Emnde umele-aatare ta sawa á sa am huɗe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á ba á sa am kwara á Yahudiya ɲanna, emnde umele zlaɓe ádaliye kwaye ta sawa á sa am Tirus antara Sidaun, ekse-aha ɲanna tá áte we á haye yaikke. ¹⁸ Dalila á sawa á emnde ɲanna baɗemme na wá, ta se cena waazu ázeɲara antara ganakini á mbateraambe. Emnde na ndza á magaterá palasa shaitaine am dagave-aatare keni, baɗemme mbarmbe mazla-aara. ¹⁹ Vacite ɲanna wá, ma ware keni ndza á berdava ádeza Yaisu, ganakini á fetefa erva-aara áte ɲane, aɗaba anƙwa hákuma á mbatermbe ázeɲara, mbateraambe baɗemmire-aatare.

Higa jirire bi zlaɗa jirire
(Mat. 5:1-12)

²⁰ Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare:
«Higa yaikke ge kure talage-aha, aɗaba watse kwá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

²¹ Higa yaikke ge kure emnde na á wakurá waya kina, aɗaba watse á juwa á ba áte kure duksa.

Higa yaikke ge kure emnde na kwá an yawe á kyuwá am ice kina, aɗaba watse kwá dzaktedzáká.

²² Higa yaikke ge kure máki emnde tá fakurá áte kelaadire, yarakuraaya, tá anƙwa peshakurá an zlazle, tá anƙwa epsawakurepsawa.

Higa yaikke ge kure, má tá magakurá una-aha ɲanna aɗaba iya *Ura á emnde baɗemme.

²³ Ma ta magakurte una vaatara keni, naba higauhiga, a gevge geɗa ázekure. Aɗaba laɗa á kure kwakya jipu am samaya. Aɗaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha werre.

²⁴ «Amá watse zlaɗa yaikke ge kure kwa emnde a berba aɗaba zakuruze emtakire á kure.

²⁵ Watse zlaɗa yaikke ge kure kwa emnde na an emtsa waya á kure kina, aɗaba anƙwa waya yaikke á katafke á kure.

Watse zlaɗa yaikke ge kure kwa emnde na kwá anƙwa dzáká kina, aɗaba anƙwa emtanƙire á katafke á kure, watse kwá kyuwetekyuwa.

²⁶ Watse zlaɗa ge kure, máki emnde baɗemme tá anƙwa zlebakurzleba kina, aɗaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha fida werre.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure keni
(Mat. 5:38-48; 7:12a)

²⁷ «Ya ndaa ba kure kwa emnde na kwá anƙwa cená elva-aaruwa: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. ²⁸ Gawaterga barka ge emnde na tá nyainyaikurnyainye, ɲalawateruɲale Dadaamiya ge emnde na tá magakurá palasa. ²⁹ Má ura a tefaku babárva am ekte a hyema wá, eptsananteptsá dalbe umele keni. Má edda-aara a lyevaa zane á ɲa an ndzeɗa wá, piyanantepta a dánda antara ba danciki keni. ³⁰ Ma a ndavakuwa ware duksa keni, yainanveka. Má edda-aara a lyevaa duksa á ɲa an ndzeɗa, ndaveka ka, naba yanánya a zuze. ³¹ Daaci baɗemme á názena ni kwá kátá tá magakurná emnde ge kure na wá, kure keni magawateránmaga ge emnde umele.

³² «Máki kwá waya ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni tá waya ba emnde-aatare. ³³ Máki kwá magaterá shagerire ba ge emnde na ni itare keni tá anƙwa magakurá shagerire wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá maga ba una ɲanna. ³⁴ Zlaɓe ádalíye, máki kwá vaterte duksa á kure ba ge emnde na ni diyakurdiya watse tá eptsakurnaaptsa wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá vaterte duksa-aatare ba ge emnde a haypa seke itare, adaba diyardiya watse tá shálishé duksa-aatare. ³⁵ Amá wá, estuwéka. Wayanwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. Vawaterteva duksa á kure ge emnde, tamawka duksa umele am iga-aara. Kure, watse kwá shá laɗa kwakya, watse kwá gev egdzara á Dadaamiya Slekse. Adaba ɲane wá, á magaterá maggwire ge emnde na tá banka ususe antara ge emnde a mandzawe keni bademme. ³⁶ Gawevge emnde a maggwé ba seke Eddekure.»

Habazauka sera á emnde
(Mat. 7:1-5)

³⁷ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvarze Dadaamiya am shairiya. Mbedawka emnde, kure keni Dadaamiya á de mbedakurka am shairiya. Yawateraarye ge emnde, kure keni, á yakuraarye Dadaamiya. ³⁸ Vawaterteva duksa á kure ge emnde, kure keni á yakuraaka Dadaamiya. Tá de ndakakuranta á ba an ndaka ge we á ervaunɗe á kure. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ɲanna ge kure keni.»

³⁹ Yaisu a vaterte naraje na zlaɓe ádalíye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Anƙwa wulfe á dzegwándzegwa taɗa ukfeɲara wulfe emtu? Ábi tá de puwa á dem evege ba bukerɗe-aatare. ⁴⁰ Á ba anƙwa pukura ni á januje ge malum-aara an malire? Baaka ɗekidɗeki, sey máki ndaasendahe laya-aara ba shagera, lauktu á shá malire seke malum-aara.

⁴¹ «Labára ɲane ge ekka ká zhára esseɓa na am ice á egdza emmeɲa, amá ká tapanaaka slalɓe sladɗe na am ice á ɲa ge ekka? ⁴² Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeɲa: “Sansa yá sakansese esseɓa am ice egdza emmaaye,” amá ekka ka an slalɓe sladɗe am ice á ɲa? Egdza a fida na, sansese emtsaade slalɓe sladɗe na am ice á ɲa na, ká nanna ice á ɲa parakke, lauktu ká de sananse esseɓa am ice ge egdza emmeɲa.»

Náfá wá, ta diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Náfá shagera wá, á yeká egdzere emtaɲka. Náfá laake keni, á yeka egdzere emtake. ⁴⁴ Zlaɓe ádalíye ma náfá-ara keni ta diyeddiye á ba áte egdza-aara. Adaba tá tsakavaaka anyaranyara áte zaza, tá tsakavaaka nderza áte dake. ⁴⁵ Ba duksa palle ge emndimagwaha keni. Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunɗe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunɗe-aara, á sanse ba názena emtaɲka ɗekidɗeki na. Adaba ba názena ni jauje am ervaunɗe á edda-aara na wá, am mbuwe-aara keni á sanse ba ɲane.»

Bere-aha gergere buwa
(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Labára kwá ɗahiya an Yaakadada, Yaakadada, amá kwá maɲka názena yá bakurná ya? ⁴⁷ Cenausena, náwa yá marakurá garava á edda una á maga názena á se cenaná ázerwa bademme. ⁴⁸ Ura estuwa, ɲane á garava an zhel slenƙale, a nderaa bere-aara shagera. A yese emtsaade ba shagera, lauktu a fanaa ekte áte palaha. A sawhe ge yawe a kela, a se eblyete áte bere ɲanna á ba an ndzedá, amá

baaka názu a eksanaa áte ñane, adaba an ndera shagera. ⁴⁹ Amá edda una ni á de manka názena á se cenaná ázerwa wá, ñane á garava an edda una ni a fanaa ekte ge bere-aara á ba áte haha ba estuwa. De samsa yawe á kela, a se eblyete áte bere ñanna wá, a naba mbedfanaahe reppe.»

7

Náwa a mbanaa estuwa Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma (Mat. 8:5-13)

¹ Am sarte na zlanazle Yaisu tsakaterá elva-aara ge emnde, a naba zlala á dem Kafarnahum. ² Am Kafarnahum ñanna maa, anƙwa male á sawji-aha á Rauma umele, lapika nave-aara na ni ñane wayaawaya jipu na. Herzhe á degashe shifa am ñane.

³ Cenáncena male ñanna labáre á Yaisu maa, a naba bela male-aha á Yahudiya-aha umele ádezejara, geni a se mbanaambe nave-aara lapika na. ⁴ Daraada emnde ñanna áza Yaisu, ta fantau ge ñala Yaisu an ervaunƙe-aatare palle. A ba itare tá elvan ge ñane: «Zhele ñanna wá, á zlayanlaya ganakini ká de mbanaambe ura-aara ñanna. ⁵ Adaba zhel ñanna keni, anƙwa á ñámiyá an ervaunƙe-aara palle. Bá mashidi á ñere keni, a nderanaa ba ñane an nalmane-aara.» ⁶ Daaci a naba duhe ge Yaisu antara itare.

Ba herzhazharantehzhe há wá, ta naba ja ire antara slakate-aha á male á sawji-aha na a belateraa ñane áseza Yaisu. A ba ñane: «Malum, shunƙuleka deƙideƙi ge se mba-aaruwa. Adaba hyanefka geni ka sem huƙe á há-aaruwa. ⁷ Adaba ba una ñanna danka ba iya an ire-aaruwa á de katafke á ña. Ndaasendaha ka ba elva á ña palle, á mbemembe nave-aaruwa. ⁸ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá anƙwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má yá dƙaha palle-aatare, ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

⁹ Cenáncena Yaisu elva á zhel ñanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a naba eptsavte ádeza nalga á emnde na tá anƙwa dƙaba ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa cenáncena emtu? Á ba am *Iserayiila keni shanáncá ura an fetarfire seke zhel ñanna.» ¹⁰ Daaci ta naba eptsaaatare ge emnde a bela á male á sawji-aha na, ta de beraa nave á ura-aatare na lapiya ba layye.

Yaisu a tsante egdze á wegyegye a mukse ndza an emtsa

¹¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a zlala á dem ekse na ta dƙahaná an Nayin. Ta dƙabanaa pukura-aha-aara antara emnde kwakya ádehuwa. ¹² Daraada áte we á wakiya á ekse maa, ta de jaa ba ire antara emnde kwakya tá sá sepa emtsa, tá daná á dem evege. Emtsa ñanna wá, egdzere zhele palle á ba ñane ge emmenjara. Emmenjara keni wegyegye a mukse. ¹³ Yaakadada, ba a belanu ice ge mukse ñanna wá, a naba zanvaarhe. A ba ñane á elvan ge ñane: «Naba dƙuƙe kyuweka.» ¹⁴ Daaci a naba duhe ádeza emnde a sepa emtsa na, a de fete erva-aara áte leba na tá sepa emtsa átekwa na, ta naba tsaahé ge emnde a sepa emtsa na. A ba Yaisu: «Egdze a dawale, ya bakanaa ba iya, naba tsettse!» ¹⁵ A naba tsete ge emtsa na, a njihe, a fantau ge ndaha elva. Daaci: «Kwaye egdza á ña,» a ba Yaisu á elvan ge emmenjara.

¹⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara, tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunƙe-aatare. Ta fantau ge galá Dadaamiya, a ba itare: «Kina wá, shamiyánsha nabi yaikke. A tsekwa ba Dadaamiya an ire-aara a se tsaterme am iga ge emnde-aara.» ¹⁷ Cenaráncena labare á názena a maganaa Yaisu am kwara á Yahudiya bademme dem ekse-aha na tá átakwe antara Yahudiya ñanna.

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu (Mat. 11:2-19)

¹⁸ Daaci Yuhanna maa, de ndaaranndáhá pukura-aha-aara názena a maganaa Yaakadada na bademme. A naba dete emnde buwa am pukura-aha-aara, ¹⁹ a belaterhe ádezenara, geni tá de ndavanundave elva na: «Ba ekka edda una diyaŋerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsákwá hyema ádaliye he?» ²⁰ Daraada áza Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «A belateraa Yuhanna slemaga baptisma, ge se ndavakundave: Ba ekka edda una diyaŋerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsákwá hyema adaliye he?»

²¹ Ay, á ba am sarte njanna maa, Yaisu a mbaterahe emnde kwakya am lapikere keni gergere kwakya, a ngyesaa shaitaine-aha am vuwa á emnde kwakya, a vaterte ice ge wulfe-aha kwakya. ²² Daaci a vaterte jawápa ge emnde na a belateraa Yuhanna na, a ba njane á elvan ge itare: «De bawanánba kure ba názena a cenanaa hyema á kure, antara názena kwa zharanaa á ba an ice á kure na ge Yuhanna njanna. Bawanánba ganakini wulfe-aha sharánsha ice, emnde a dere sharánsha sera-aha-aatare, tá aŋkwa zlala ba laŋje, emnde a derve mbarembe ba metmette, makwaya-aha sharánsha hyema-aha-aatare, emnde na ndza emtsaremmtsa keni tsatertetse, talage-aha keni maa, cenarvaacena labáre á higa. ²³ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

²⁴ Am sarte na zlarzlala emnde a bela á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva á Yuhanna ge emnde, a ba njane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una njanna ka dekideki. ²⁵ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsakwa zane zariya, emnde a za duniya keni, tá á ba am mba á slekse-aha. ²⁶ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsaaka á ba an nabi keni. ²⁷ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya aŋkwa ndaha elva-aara, a ba njane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ŋa, ge tsatsaka baráma, a ba Dadaamiya.”

²⁸ Una ya ndaakuraa ba iya: am emndimagwaha na tá yaterá ba njwasha na, baaka ura á jauje ge Yuhanna an malire. Aley, edda una cekwa ba njane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, njane á jauje ge Yuhanna an malire.»

²⁹ Daaci bademme á dikele á emnde njanna antara *emnde a jaha hadáma na tá aŋkwa am dagave-aatare, cenarvaacena waazu á Yaisu ba shagera, adaba itare wá, ndza ta cenaa waazu áza Yuhanna, fartarfe ganakini una njanna elva á Dadaamiya ba jirire, lyarvaalya baptisma ázenara. ³⁰ Amá *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, itare cenarka Yuhanna, yarnaaya názena a bashateraa Dadaamiya, eksararka baptisma á Yuhanna.

³¹ A ba Yaisu zlaŋe ádaliye: «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Tá garava an uwe? ³² Ta ba seke egdzara na tá beda ba nara áte we á layye am huŋe á ekse, a ba emnde umele tá elvan ge emnde umele-aatare: Na fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ŋa tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka, a ba itare na. ³³ Haá! Samsa Yuhanna, njane shanka za dafa, shaaka mbazla, njane wá, an shaitaine deme ákyiye! ³⁴ De samsa *Ura á emnde bademme, njane wá, aŋkwa ezza, aŋkwa essha keni, ta bantsa: kwaye zhel na slera-aara ba huŋe, njane deme wá, ura á emnde a nejla, antara emnde na tá maga ba haypa na akyyiye. ³⁵ Amá ilmu á Dadaamiya wá, aŋkwa á máráva jirire-aara ba parakke áza emnde-aara.»

Názena a maganaa Yaisu am huŋe á há á Simaun ura Farisa

³⁶ Aŋkwa ura *Farisa umele, zhera-aara Simaun, a dafa Yaisu ge de za dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á dem mba á zhel njanna, tá aŋkwa zá dafa na.

³⁷ Ay, am ekse njanna maa, aŋkwa mukse zaware umele, cenancena ganakini aŋkwa Yaisu am mba á Simaun. Daaci a naba sawhe ge mukse njanna an kuderá á waye-aara

am erva, se-aara emtake jipu. ³⁸ Ba semsa-aara wá, a se fantau ba ge kyuwa am sera á Yaisu, a baranaa sera ge Yaisu an yawe á kyuwa, a mesanaahe an úgje á ire-aara. A nante sera ge Yaisu, a gante waye-aara nanna áte sera-aara.

³⁹ Ankwa á ezzhara ura Farisa na a dahanaa nane Yaisu, a ba nane am ervaunđe-aara: «Zhel na, ma andze nabi á Dadaamiya á ba an jirire wá, ma andze a naba diyeddiye mukse na a nyamala nane na, antara názena á maganá nane bademme. Adaba kwakya haypa na á maganá nane.» ⁴⁰ Daaci a ba Yaisu: «Simaun, ankwa názu yá bakaná ya.» «Naba ndaha, malum,» a ba Simaun á elvan ge nane. ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ankwa emnde buwa á dábaterá ba ura palle áte gema. Palle-aatare a dábán ge gursa deremke buwa. Palle wá, a dábán ge gursa kul buwa. ⁴² Ay, bukerde-aatare baaka edda una á dzegwándzegwa pelese gema na. Daaci edda á gema a naba yateraarhe gema nanna bukerde-aatare. Ate ka mu, ware am itare á waya edda á gema-aatare na kwakya?»

⁴³ A nwanante ge Simaun, a ba nane: «Yá tama, á wayaná ba edda una ndza kwakya gema-aara áte nane na.» «Ba jire á na,» a ba Yaisu á elvan ge nane. ⁴⁴ Daaci a eptsavte ádeza mukse na, a ba nane á elvan ge Simaun: «Mukse na wá, ya sem ba estuwa á sem huđe á há á na, vakiteka yawe á bara sera, a bariyaa ba nane sera-aaruwa an yawe á kyuwa-aara, a mesinaahe an úgje á ire-aara. ⁴⁵ Lyakivaaka an unjule-aara am huđe á há á na, amá mukse na, daga ya sem ba estuwa, sem kina keni, a ntaa ba sera. ⁴⁶ Gakifka waye áte ire-aaruwa, amá mukse na wá, a give waye-aara áte sera-aha-aaruwa. ⁴⁷ Adaba una nanna yá baká ba jirire: kwakyire á wayavire-aara na ni a wayitaa an nane na wá, tá diyeddiye á ba áte una nanna, ganakini an bára haypa-aha-aara, ma a kwakyaava estara keni.» ⁴⁸ Daaci a ba nane á elvan ge mukse na: «An bára haypa-aha á na.»

⁴⁹ Emnde na tá arge dafa kerde na, ta fantau ge dzamanaa am ervaunđe-aatare: «Ware kena nane zhel na ni á yanaara nane haypa ge ura na?» ⁵⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge mukse na: «Lyakaalya fetarfire á na, ezzlala á ba an hairire.»

8

Nwasha na ta da á daba Yaisu na

¹ Am iga á una nanna maa, Yaisu a fantau ge ja daba am berni-aha antara am makwata-aha gergere, ankwa á magaterá waazu ge emnde, á balaterá labáre á higa, elva a njá am *kwara á Dadaamiya. Pukura-aha kelaawa ju buwa na wá, tá á ba antara nane. ² Tá ankwa zlađe nwasha-aha umele, a nezlattersaa Yaisu am erva á shaitaine, a mbateraarhe am lapikere gergere, itare keni ta daba Yaisu am jadaba nanna. Náwa zhera á nwasha nanna: Maari mukse na tá dahaná an Maari á Magdala na, nane una Yaisu a ngyesaa jini-aha vuye am nane, ³ Yuwanna, mukse á Huja nakawa am kwara á sleksu *Hirudus, Suzanna, ira nwasha umele na tá ankwa melanu ge Yaisu antara pukura-aha-aara an nalmane-aatare na.

Naraje an slepuwa wulfe (*Mat. 13:1-9; Mark. 4:1-9*)

⁴ Ta se jamme ge emnde kwakya áza Yaisu, ta sawa am ekse-aha gergere. Yaisu a fantau ge vaterte elva á Dadaamiya an naraje na. A ba nane á elvan ge itare: ⁵ «A sesehe ge sleherda umele an wulfe á nalkame-aara, á de puwaná am fe-aara. Am sarte na ankwa á eppuwa maa, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule. Ta payanaahe ge emnde an sera, ta tsekante ge yiye-aha. ⁶ Wulfe-aha umele a de valyaa áte cacera, a sesehe ba watsewatse, amá shekwaraaka emtsa, adaba baaka narase. ⁷ Wulfe-aha umele zlađe adaliye, a de valyaa am dake. Ta wala antara dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera. A sesehe ge

nalkame ñanna, a magaa ire. Ba kelaa ekte a yaa egdzere deremke.» A farhe zlaɓe ádaliye ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Edda una máki anjƙwa hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Mark. 4:10-12)

⁹ Am iga á una ñanna maa, ta de ndavanuhe ge pukura-aha-aara maana á naraje ñanna. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya. Amá ge emnde umele wá, sey yá vaterte á ba an naraje, geni ma tá anjƙwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka, ma tá effa ðeme hyema keni, tá cenanka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Mark. 4:13-20)

¹¹ «Náwa maana á naraje ñanna: Wulfe wá, una ñanna elva á Dadaamiya. ¹² Daaci emnde umele, itare ta ba seke unjule. Ta cenevaacena elva á Dadaamiya, á sawa shaitaine, á tsakse elva ñanna am itare na, á piyaterterte ge fetarfe geni a sharánka shifa-aatare. ¹³ Emnde umele, ta ba seke cacera. Tá cenevaacena waazu, tá Iyyaná á ba an higa, amá tá vanteka sleɗe am vuwa-aatare. Tá fetarfe cekwaangudí, amá má samsa zlaɗa wá, kertenj tá yanya. ¹⁴ Emnde umele zlaɓe ádaliye, itare ta ba seke há á dake. Tá cenevaacena tsa elva á Dadaamiya á ba an unjule-aara, amá wá, tá yanka dzama á ire an kazlaña á duniya, antara tataya berbire, ira tataya emtakire á duniya na. Á ðecantá ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare na, á sanseka ire ðekiðeki. ¹⁵ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na sleɗe shagera na. Má cenarácena elva á Dadaamiya wá, tá ñaná á ba an ervaunɗe-aatare palle, an shagerire á ervaunɗe. Tá farvaunɗe, tá maga nampire.»

Naraje an kára á fanus

(Mark. 4:21-25)

¹⁶ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á unjubar darau bi á faná am ekte á egdera. Estuweka. Kára á fanus wá, tá zlenjelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huɗe á bere ñanna, tá nanna ice parakke. ¹⁷ Daaci baɗemme á názena an shebe kina, watse á sesse, tá nanna emnde baɗemme. Názena nasherire kina keni maa, baɗemme watse á marapsemare, watse tá diyeddiye emnde baɗemme.

¹⁸ «Aɗaba una ñanna maa, faufa hyema áte cená duksa á kure! Aɗaba edda una, máki anjƙwa ázeñara na wá, watse tá de fanaarfe zlaɓe ádaliye ge ñane. Amá edda una an erva dey wá, ba cekwa-aara na á tamaná ñane am erva-aara ma keni tá de Iyanvulye.»

Tara emmeñara antara egdzar mama-aha-ñara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35)

¹⁹ Am iga á una ñanna maa, ta semhe ge tara emmeñara antara egdzar mama-aha-ñara ge Yaisu ta sezeñara, amá sharánka jammeje aɗaba kwakyire á nalga. ²⁰ Ta ðelanve we ge Yaisu, a ba itare: «Náwa tá anjƙwa ndavaká tara emmeña antara egdzar mama-aha-ña ágashe.» ²¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge emnde baɗemme: «Emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa wá, ba emnde na tá anjƙwa cená elva á Dadaamiya, tá anjƙwa fansarfe na.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Mark. 4:35-41)

²² Vacite umele maa, tara Yaisu antara pukura-aha-aara ta demhe am paare á yawe. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» Daaci ta naba zlála.

²³ Tá anjƙwa zlála maa, Yaisu a naba pu hare. Cekwaangudí wá, a naba tsete ge

válale átire á haye ñanna, a naba nante paare na an yawe. Daaci bademme-aatare, shifa-aatare a gev ba paihyhye. ²⁴ Ta de tsante Yaisu am hare na, a ba itare: «Malum, malum, degiya ma ßaaka!» Tsetsa Yaisu, a naba valarhe ge válale na, a valarhe ge vadza á yawe keni, tseriyye ba seke ndza ßaaka duksa.

²⁵ Daaci a ba ñane ge pukura-aha-aara: «Áma fetarfire á kure ge kure?» Amá itare, tá maga ba najipu-aara, jaterja lyawa keni jipu. A ba itare am dagave-aatare. «Ware kena ñane una ni á ndaater elva ge tara válale an yawe keni, tá eccena na?»

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine
(Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20)

²⁶ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gairasaine-aha. Tate ñanna wá, wafke-aara ba ndañje á sem Galili. ²⁷ Ba a sesehe ge Yaisu am paare wá, a se yainu á ba an ye zhele umele, ñane keni ba ura huðe á ekse. Zhele ñanna haraare an shaitaine. Wayaaka an nanjyuwe, wayaaka an bere keni, sey á njá á ba am irekhye-aha. ²⁸ Ba pute ice-aara áte Yaisu wá, a naba fu hula áseza Yaisu na, a se mbedaa am sera-aara, a ba ñane á elvan ge ñane á ba an ka kwara: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Tasle á ña, fiyemka am zladfa!» ²⁹ A ndaana adaba uwe una, adaba Yaisu a banaa elva ge shaitaine am ñane, a ba ñane: «Sesse am zhel na!»

Shaitaine-aara ñanna wá, maganánmaga palasa ser kwakya. Ser kwakya tá puwanem sera am sasala, tá puwante tsavaytsavaye áte erva, amá á eßbátá bademme, shaitaine ñanna á daná á ba dem kaamba.

³⁰ Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhel ñanna, a ba ñane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde.» A ndaha una ñanna, adaba kwakya jini-aha am ñane. ³¹ Jini-aha ñanna ta fantau ge ñala Yaisu, a ba itare: «Tasle á ña, ma ká ngyañerngya am ñane keni, danjerka á dem evege sladfe na ßaaka halavuwa-aara na.»

³² Ay, am tate ñanna maa, ndza anjwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa. Jini-aha ñanna ta ñala baráma áza Yaisu, geni tá dem nabezhe-aha ñanna. Yaisu a naba vaterte baráma. ³³ Daaci jini-aha na ta naba segashe am zhel ñanna, ta deme am nabezhe-aha ñanna, daaci bademme á walda kyaakya ásate egdza wa ñanna, valyaremvalye á dem haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³⁴ Suni-aha á nabezhe-aha ñanna, tá zhára duksa ñanna wá, kyaakya zhagade ge itare keni, ta dateraa labáre ge emnde am huðe á ekse antara áte makwata bademme.

³⁵ Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ñanna, tá de zhára názena magavmage na. Daruwa ádehuwa maa, ta de beraa zhel na ta segashe jini-aha am ñane na, á njá am sera á Yaisu, an tsekwa am nanjyuwe ba seke emnde, an enjkale-aara ba lanje. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ³⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága ñanna bademme na, ta fantau ge palateraa sera-aara ge emnde, geni a shanaa estara zhele ñanna ire-aara. ³⁷ Aley a ba emnde a haha á Gairasaine ñanna bademme tá elvan ge Yaisu: «Tasle á ña, ezzlálá am larde á ñere.» Adaba bademme-aatare damda lyawa am itare. Daaci Yaisu a naba deme am paare á yawe, anjwa á zlala. ³⁸ Amá zhele na shansha ire-aara na, a ñala baráma áza Yaisu, geni ñane keni á dabaterdfaba. Amá a naba eptsanaahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: ³⁹ «Eptseptsa á dem mba á kure, de bateránba názena a magakanaa Dadaamiya bademme na.» Daaci ba zlálá á zhele ñanna á dá, a de hyanme názena a maganaa Yaisu na am huðe á ekse bademme.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanjyuwe á Yaisu
(Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43)

⁴⁰ A eptsehe zlaße adaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara maa, a se tsekwaá á ba am dagave á nalga, ta se lyiya ñane. ⁴¹ A semhe ge ura male, zhera-aara Yayrus,

ɲane palle á male-aha am mashidi. A se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a fantau ge ɲalaná á dem mba-aara, ⁴² adaba aɲkwa egdza-aara mukse palle ba ɲane, á maga yawe kelaawa ju buwa, herzhe á degashe shifa am ɲane.

Tá átire á zláá maa, emnde ta fantau ge beca Yaisu. ⁴³ Ay, aɲkwa mukse umele am dagave á emnde ɲanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. A kedaa nalmane-aara bademme áza dauktar-aha, amá baaka edda una mbanaambe. ⁴⁴ Daaci mukse ɲanna a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanɲyuwe á Yaisu. Kertenj a naba icevhe ge kela á uzhe-aara ɲanna. ⁴⁵ «A gejitaa ware?» a ba Yaisu. Bademme á emnde, ma ware keni ba iya ka. Daaci a ba Piyer á elvan ge ɲane: «Malum! Ká zhárá nalga ɲanna ká am dagave-aatare, tá becakbeca na ni a gejaktaa ware, a ba ka?» ⁴⁶ Amá a ba Yaisu: «Aɲkwa ura a gejitegeje. Adaba tapannaatápá sessa ndzedá am iya.» ⁴⁷ Nanna mukse na ganakini á taa shebevká maa, a naba marse ire-aara á katafke á Yaisu ámbera á gyagya, a kezlaa ugje am sera-aara, a ndaanhe á katafke á emnde bademme dalila na a de gejaken nanɲyuwe á Yaisu na, antara ganakini a naba mbehe á ba am sarte ɲanna. ⁴⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Mbakaambe fetarfire á ɲa egdza-aaruwa, ezzláá á ba an hairire.»

⁴⁹ Zlaɓe á ba an elva ɲanna Yaisu áte we maa, a naba semhe ge ura á sawa am mba á Yayrus male am mashidi na, a ba ɲane á elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ⁵⁰ Amá cenáncena Yaisu názena á ndaana ɲane. A ba Yaisu á elvan ge Yayrus: «A wanjka lyawa, naba fetarfe ka, á mbembe egdza á ɲa.» ⁵¹ Daraada á dem mba ɲanna maa, a piyaterterte ge emnde bademme ge dem bere na á zlava egdzere am huɗe-aara. Sey a yateraa baráma ba ge tara Piyer, Yuhanna, Yakuba ira tara emmeɲara antara eddeɲara ge egdzere. ⁵² Bademme á emnde na tá am huɗe á há ɲanna, tá kyuwá egdze na, tá tsaka dákwa. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kyuwauka, an emtseka egdzere, á pá ba háre.» ⁵³ Amá itare ta zhárá Yaisu ba seke wuce, adaba diyardiya itare, ganakini baaka shifa am egdzere. ⁵⁴ Amá Yaisu a de ɲanaa ba erva ge egdze na, a ba ɲane á ba an ka kwara: «Naba tsettse egdza-aaruwa.» ⁵⁵ A naba shifete ge egdze na, tsekwadde a naba tsetehe. Daaci a ba Yaisu: «Vawanteva náza za, a zuze.» ⁵⁶ Tara emmeɲara an eddeɲara tá maga ba najipu-aara. Amá Yaisu a fater magiya, geni a ndaaranka ma ba ge ware keni.

9

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:5-15; Mark. 6:7-13)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a jatermaare ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a vaterte hákuma áte jini-aha bademme, antara hákuma á mba emnde áte lapikere. ² Daaci a naba belaterbela, á de balaterá labáre ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara, antara ganakini a mbarmbe emnde na tá áte lapikere. ³ A ba ɲane á elvan ge itare: «Eksauka ma uwe keni am erva ge mága shula an ɲane, ma zade, ma kashi á náza za, ba nambela keni eksauka. Zlaɓe adaliye dawanka nanɲyuwe bubuwa áte kure, ma shungu am lyiba keni. ⁴ Bademme á há na, máki lyarakurvaalye am huɗe-aara wá, njawinja á ba am mba ɲanna, dem sarte á zláá á kure am ekse ɲanna. ⁵ Am tate na máki lyarakurka emnde wá, zlalauzláá am ekse-aatare, papawateraapape berbere á haha-aatare áte sera á kure. Magawateránmaga una ɲanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ⁶ Daaci ba zláá-aatare ge pukura-aha, ta zláá á de bala labáre á higa am ekse-aha gergere, emnde na lapika vuwa-aatare keni ta mbaterahe am tate na ta demaa itare bademme.

*Labáre á Yaisu weshanantewesha ire ge *Hirudus (Mat. 14:1-12; Mark. 6:14-29)*

⁷ Am sarte ɲanna maa, cenáncena sleksu *Hirudus názena tá maganá itare baɗemme na. Amá ba palle á názu á ndaana ɲane baaka. Aɗaba ta bantsa emnde umele: «Tsettse Yuhanna slemaga baptisma am faya.» ⁸ A ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlaɓe áɗaliye: «A tsetaa ba nabi umele tsekemme am faya.» ⁹ Amá a ba sleksu Hirudus: «Ábi ndza icaniica ire áte Yuhanna. A jesaara ware zlaɓe áɗaliye yá cená labáre-aara na?» Daga á ba am sarte ɲanna, Hirudus á kátá naa wafke á Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyeɓe
(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yuh. 6:1-14)

¹⁰ Saraasa emnde a ɓela ɲara, ta se ndahanhe názena ni ta maganaa itare baɗemme ge Yaisu. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawmbare mi zlááwa á dem tate umele.» Ta naba zláá á dem ekse ɲanna tá ɗahaná an Baytisayda na, ba itare an ire-aatare. ¹¹ Amá kertenj cenaráncena emnde, ta naba ɗabateremhe á dem tate ɲanna. De lyatervaalye Yaisu, a vaterte waazu, elva a njá am *kwara á Dadaamiya; emnde na lapika vuwa-aatare keni a mbateraahé.

¹² Eblyablya vaciya maa, ta ganaptehe ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Puwaterapuwa nalga á emnde na mazla-aara, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe an tate na, geni tá shansha názu tá zanu ge we-aatare, antara tate na tá zlava shifa-aatare átekwa. Aɗaba tate na kaamba, mi yiyye an ekse.» ¹³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vawaterteva ba kure náza za.» Ta ɲwanante, a ba itare: «Ázeɲere ba depaiɲ ilyeɓe ámasla an kelfe buwa. Emtu ká kátá ɲá de shekwaterve náza za ge nalga na emtu?» ¹⁴ Emnde ɲanna wá, tá maga zála debu ilyeɓe. A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Naba njanjawateraananja kure emnde kul ilyeɓe, kul ilyeɓe.» ¹⁵ «Ane,» a ba pukura-aha, ta nabe maganaahé. ¹⁶ Daaci Yaisu a halante depaiɲ ilyeɓe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiɲ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta itare ge nalga ɲanna. ¹⁷ Baɗemme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huɗe-aara náza zá na, aley jauje zlaɓe áɗaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara wára kelaawa ju buwa.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na*
(Mat. 16:13-19; Mark. 8:27-29)

¹⁸ Vacite umele am maduwa Yaisu ba ɲane palle, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeɲara. A de ndavateru elva, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde mu, ta baa uwe áte iya, ta baa ya ware?» ¹⁹ Ta ɲwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlaɓe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme, a tsetaa ba palle á nabi-aha werre am faya.» ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure maa, kwá ba ya ware kena?» A ɲwanante ge Piyer, a ba ɲane: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka sawa áza Dadaamiya.» ²¹ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a ndaaranka ma ge ware keni.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(Mat. 16:20-28; Mark. 8:30-9:1)

²² Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde baɗemme wá, ɓaaka pekyaa-aara, sey yá shushe zlaɗa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá de zlanazle shifa-aaruwa baɗemme. Amá am háre ge keyire wá, watse yá sesse zlaɓe áɗaliye á ba an shifa.»

²³ Daaci a ba ɲane á elvan ge emnde baɗemme: «Máki edda-aara wayaawáyá ɗaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɗekideki. Ma vaatara keni a eksanteksa dzaɲgala-aara, a ɗabidɗaba an ɲane. ²⁴ Aɗaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á

de keƔanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya wá, á de shansha zlabé adaliye. ²⁵ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara nampire-aara ge ɲane, máki keƔanaakeda ire-aara, á de shanka shifa na á katafke na? ²⁶ Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe ge baa ɲane ura-aaruwire, bi ge ndaater elva-aaruwa ge emnde wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ɲane ura-aaruwire, má watse yá sawa an yaikkire á Edderwa, antara yaikkire-aaruwa, ira yaikkire á malika-aha cuƔedde. ²⁷ Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá anƔwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara.»

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(*Mat. 17:1-8; Mark. 9:2-8*)

²⁸ Á maga háre tiise am iga á elva-aara ɲanna maa, Yaisu a Ɣante tara Piyer, antara Yuhanna, ira Yakuba, a Ɣálá ádete ire á wa antara itare, ge de maga maduwa. ²⁹ Am sarte na ɲane á maga maduwa áhuwa ɲanna maa, a naba eptsavte ge wafke-aara, nanɣyuwe-aara keni gevge dzayye ba telle ámbera á maga wulwulire. ³⁰ Cekwaanɣudí wá, tá zhárá ba zála buwa, tá ndaha elva antara Yaisu. Emnde buwa ɲanna wá, tara Muusa antara *Ailiya nabi-aha werre. ³¹ Ta jesaare ba estuwa an yaikkire á Dadaamiya. Tá anƔwa ndaha elva antara Yaisu áte emtsa-aara na watse á de emtsa am Urusaliima, ge zlaa slera-aara bademme. ³² Tara Piyer wá, ndza tá am háre, am sarte na Yaisu anƔwa á maga maduwa na. Ta tsete am háre á ba am sarte á sawa á emnde ɲanna. Daaci ta nanna itare yaikkire á Yaisu antara emnde buwa ɲanna ta sezenara na.

³³ Tá kátá zlalá emnde na maa, a ba Piyer á elvan ge Yaisu, «Malum, ɲere keni ɲá anƔwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ɲá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ɲa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» A ndaase elva ɲanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndaaná ɲane. ³⁴ Ba ɲane á ndáhá una ɲanna wá, tabedamme a tsekwaterarhe ge kumba bademme-aatare. Daaci a naba jater ge lyawa pukura-aha na adaba kumba ɲanna. ³⁵ Cekwaanɣudí wá, tá cená ba kwara á sawa am kumba ɲanna, a ba edda-aara: «Una náwa ɲane na wá, Egdza-aaruwa ya belaa ba ɲane. Cenausena názena á bakurná ɲane.» ³⁶ Am iga á kwara ɲanna maa, ta naa ba Yaisu palle mazla-aara, ta baaka emnde na.

Amá elva ɲanna a njaa á ba am huƔe-aatare, balarka emtsaade pukura-aha na Ɣekideki.

Yaisu ɲgyansengye jini am egdzere
(*Mat. 17:14-18; Mark. 9:14-27*)

³⁷ Makuralla-aara maa, ta naba tsekwese á sawa áte ire á wa na. Emnde kwakya ta de yainu ge Yaisu. ³⁸ Am dagave á nalga ɲanna wá, anƔwa ura lapika egdza-aara, palle ba ɲane, a naba Ɣaha Yaisu á ba an ka kwara: «Malum, malum, tasle á ɲa, zharinaazhárá egdza-aaruwa na! ³⁹ Á maganá palase shaitaine jipu. Ba kelaa máki tsekwanvetsekwe wá, á hula egdzere, á velyanaaveleye am áhá, á kelá ugbalyiile. Sey á magannaamaga palasa lauktu á yanya. ⁴⁰ Ya saterán ge pukura-aha á ɲa, amá dzegwaránka ɲgyanse jini ɲanna am egdzere.»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure Ɣekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Há! Watse yá njá antara kure, yá fakurá ervaunƔe dem laukte-ara estuwa? Siyansa kwa ka egdze á ɲa ɲanna ge iya.» ⁴² AnƔwa á sawa egdze ɲanna áseza Yaisu maa, a naba velyanaahe ge jini ɲanna am ire, anƔwa á maganá palase am áhá. Amá Yaisu a naba valarhe ge jini ɲanna, a mbanaahe egdze na, «Kwaye egdza á ɲa,» a ba ɲane á elvan ge eddenara.

⁴³ Baɗemme á emnde tá maga ba najipu áte hákuma na a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara.

Yaisu anƙwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mat. 17:22-23; Mark. 9:30-32)

Am zlaɓe emnde baɗemme tá maga ba najipu áte názena á maganá ɗane baɗemme na, a ba ɗane á elvan ge pukura-aha-aara: ⁴⁴ «Náwa yá bakurá elva wá, a deseka elva ɗanna am ire á kure: Iya *Ura á emnde baɗemme wá, watse tá fime am erva ge emnde.» ⁴⁵ Amá ba palle á názu ta cenanaa pukura-aha am elva ɗanna ɓaaka. An sheɓe maana á elva ɗanna ge itare, geni a cenaránka baɗemme. Ndavanu ge Yaisu keni, a waterwa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(Mat. 18:1-5; Mark. 9:33-37)

⁴⁶ Farantaufe pukura-aha ge mága gajawe am dagave-aatare, geni watse mala ware am itare. ⁴⁷ Kertenj diyeddiye Yaisu názena tá anƙwa á dzamaná itare. Daaci a eksante egdzere, a tsanaahe átevge ɗane, ⁴⁸ a ba ɗane á elvan ge itare: «Ma ware una a lyevaa egdze na aɗaba iya, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una lyivaalye, edda-aara a lyevaa ba sleɓelibela an ire-aara. Edda una a gev ba seke cekwa ba ɗane am dagave á kure wá, mala ba ɗane am kure.»

Edda una dagalaaka ádete kure, ura á miya ba ɗane
(Mark. 9:38-40)

⁴⁹ A eksante elva Yuhanna, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Malum, ɗere wá, ɗa naa ura umele á ɗgyá jini-aha am emnde an zhera á ɗa, amá ɗa naba piyante, aɗaba ɗane ura á miya ka.» ⁵⁰ A ba Yaisu, «A'aa, piyawanteka. Aɗaba máki edda-aara dagalaaka tsuwe ádete kure wá, ura á miya ba ɗane.»

*Anƙwa ekse palle am *Samariya lyiyaaka Yaisu*

⁵¹ Nána Yaisu ganakini herzhapteherzhe sarte á zlála-aara á dem samaya maa, a naba magaa niya-aara ganakini sey á zlála á dem Urusaliima mazla-aara. ⁵² Tá anƙwa zlála maa, herzharanteherzhe ekse umele am kwará á *Samariya, a ɓelaa pukura-aha-aara á katafke ge tsatsaná sleɗe. ⁵³ Amá liyarkka emnde a ekse ɗanna, aɗaba ɗane átira dem Urusaliima. ⁵⁴ Daaci a ba tara Yakuba an Yuhanna tá elvan ge ɗane: «Yaakadada, wayak-wayaa emtu ɗá dáhá kára á sa am samaya á se zlateraazle?» ⁵⁵ Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetare, a naba valaterarhe. ⁵⁶ Daaci ta naba zlála-aatare á dem ekse umele.

Emnde na wayarwáyá d'aba Yaisu
(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Tá á ba átira zlala ɗanna maa, a naba semhe ge ura umele, a ba ɗane á elvan ge Yaisu: «Yá d'abakɗaba ma ka deme keni.» ⁵⁸ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare, yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare, amá iya *Ura á emnde baɗemme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa átekwa keni ɓaaka.»

⁵⁹ Ura umele zlaɓe ádaliye maa, a ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Sawa, d'abid'aba.» Amá a ba ɗane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, viteva baráma yá de heɗeɗeɗa emtsaade edderwa.» ⁶⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Yaterya emtsa-aha, a heɗarheɗa emtsa-aha-aatare. Ekka wá, ezzlala á de ɓalaterá waazu ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara.»

⁶¹ A ba ura umele zlaɓe ádaliye ge keyire, «Yá d'abakɗaba, Malum, amá wá, viteva emtsaade baráma yá de magaterá á jamimá shifa ge emnde a há á ɗere.» ⁶² A ba

Yaisu á elvan ge ñane: «Ma ware una a gaave áte weza, ámbera á zhára ice á dem iga wá, baaka nampire á edda-aara am kwara á Dadaamiya.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kul vuye ju buwa

¹ Am iga á una ñanna maa, Yaakadada a dzerse pukura-aha umele emnde kul vuye ju buwa, a belaterbela bubuwa. A belateraa á dem berni-aha antara makwata-aha na watse á duwa ñane ádemkwa na bademme. ² Lauktu tá zláá, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhálá-aara á dem mba. Adaba una ñanna, ñalaunjala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde, á dem fe-aara. ³ Zlalauzlálá, náwa ya belakurbela wá, kwa ba seke egdzar kyawe-aha am dagave á indale-aha. ⁴ Eksawka partamami am erva, ma nambela á kashi keni. Ba kimake keni, dawánka. Tsatsauka áte baráma ge ga use áte emnde. ⁵ Ma kwa de tsekwa am mba á ware keni, bawateránba emtsaade ge emnde a há ñanna: A vakurteva Dadaamiya hairire. ⁶ Máki ankwá edda una an barka am vuwa am huđe á há ñanna wá, hairire á kure á de tsekwá áte ñane. Máki baaka wá, á eptsá hairire á kure á ba ásezekure zlađe ádaliye. ⁷ Am huđe á há na, máki lyarakurvaalye wá, njawinja á ba am mba ñanna, dem sarte á zlala á kure, mbađauka há á emnde. Naba zauza, shausha názena ni ta fanaa itare á katafke á kure. Adaba sleslera wá, zlayánzláyá mbera-aara. ⁸ Máki dakuremda am ekse, lyarakurvaalye emnde wá, zauze názena ni ta fanaa itare á katafke á kure bademme. ⁹ Mbawmbe emnde-aatare na ni lapika vuwa-aatare na. Bawateránba ge emnde a ekse ñanna ganakini itare wá, a hyatermaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara. ¹⁰ Amá am ekse na máki lyiyarakurka emnde ñanna wá, tsawaatse áte we á layye am huđe á ekse ñanna, bawateránba ge emnde ñanna: ¹¹ Ba berbere á haha á kure na áte sera á ñere keni, náwa njá papakuraapape duksa á kure. Ay degiya, diyaweddiye ganakini a hyakurmaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara, kwa yanaa ba kure.» ¹² A farhe zlađe ádaliye ge Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire, vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma arge náza á emnde a ekse ñanna.»

Zlađa arge ekse-aha na ta kwalve mága tuba (Mat. 11:20-24)

¹³ «Watse zlađa ge kure emnde a Kaurajin, antara emnde a Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa iya am ekse-aha á kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremstakwa emnde a ekse-aha ñanna am buhwa-aha, ma andze daremda am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ¹⁴ Adaba una ñanna, vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge náza á kure. ¹⁵ Kina wá, yá elvan ge kure emnde a Kafarnahum. Kwa kurken watse á kakurteka Dadaamiya, watse kwá daada á dem samaya emtu? Baaka kwá daaka đekideki! Watse á gakuraage á dem jahanáma.»

¹⁶ Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kure wá, edda una a cena elva á kure, a cena ba elva-aaruwa. Edda una cenaaka elva á kure, cenaaka ba elva-aaruwa. Ay degiya, edda una a yaa ya wá, a yaa ba edda una a belibeli na.»

Sarassa pukura-aha kul vuye ju buwa

¹⁷ Haraare maa, saraasa pukura-aha kul vuye ju buwa na á ba an higa. A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada á ñere, ba jini-aha keni farañersarfe, am sarte na ña bateraa elva an zhera á ña.» ¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba estuwa. Ndza ya nanna Shaitaine am sarte na á eblya á sá am samaya, ba seke mága á kára a rađe. ¹⁹ Vanakurteva hákuma ge kure, ganakini kwá payanaapaya zahe antara herdza-aha an sera-aha á kure, kwá ngerdfanaangerdfa kelaade á kure, ma ñane slehákuma keni,

baaka názu kwá kuaná kure ðekideki am duniya na. ²⁰ Amá wá, higa á kure a tseka á ba áte hákuma na kwa shanaa kure áte jini-aha; higauhiga adaba zhera-aha á kure ankwá an puwa am samaya.»

*Yaisu ankwá á higar ge názena a maganaa Dadaamiya
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Yaisu a naba shaa higa yaikke am sarte nanna, á sawa áza Shedekwe Cudedde, a ba nane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá ankwá slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enkale. Ba estuwa, Edderwa, una namaari á na ganakini a gevge ba estuwa.

²² «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya, máki Eddeñara nanna ka palle. Dada keni, baaka ura á diyeddiye, máki Egdza-aara ka palle, antara emnde na a wayaterantaa Egdza-aara ge marateránmara.»

²³ Daaci a eptsapte ádeza pukura-aha-aara, a ndaater elva na ba ge itare palle, a ba nane: «Higa yaikke ge kure, kwa emnde na kwá ankwá zharaná an ice á kure duksa-aha nanna. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire, ndza kwakya nabi-aha antara slekse-aha sadadde tá kátá puwete ice-aatare áte duksa na kwá zharaná kure kina, amá sharánka. Ndza tá kátá cenvaacena duksa na kwá cenaná kure kina, amá sharánka keni.»

*Naraje an magwire á ura *Samarinya*

²⁵ A tsete ge malum á *tawraitá umele, a de tsagwadá Yaisu áte elva, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, yá maga uwe kina lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ²⁶ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ka beraa uwe ka am tawraitá? Ká cenaná estara ka, máki ká enndaha?» ²⁷ A ba nane: «A ba tawraitá wá: Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á na an ervaunde á na bademme, an shifa á na bademme, an ndzedá á na bademme, ira an enkale á na bademme. A ba nane zlafe adaliye: Ewwáya sleriya á na ba seke ire á na.» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Iwaktenwa shagera. Maganaamaga una nanna, ká shansha shifa.»

²⁹ Amá malum nanna á kátá shaná dalila ge ire-aara wá, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Ware nanna sleriya-aaruwa nanna?» ³⁰ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ankwá ura, a tsete am Urusaliima, á tsekwa á dem Yairikau maa, a de velyeme am dagave á emnde a za baráma, ta tsakwanse am nangyuwe-aara, ta hyanhe an já, ta yán ba ge emtsa. ³¹ Á ba am sarte nanna maa, a tsete ge *liman umele, nane keni a dába ba baráma nanna. Ba a naa zhele na á belá wá, a naba cikante, a yanaa baráma. ³² Adaliye a semhe ge ura *Laiwiñkau am tate nanna. Nane keni, ba a naa zhele nanna, a naba cikante, a yanaa baráma. ³³ Amá daaduwa ura *Samarinya umele á dem tate nanna átira mága shula-aara wá, ba a naa zhele na wá, a naba zanvaarhe, ³⁴ a duhe á ba ádezenara. Nane a naba baranaa wige-aha na an mbazla-aara ankwá, a gananu waye, daaci a fadanaahe an gabaga. A eksante zhele nanna, a njante áte ezzenwa-aara, a dáná á dem bere á tsekwa wayve-aha, a de fanu hyema áhuwa. ³⁵ Makuralla-aara maa, a sanse gursa-aara, a vante ge edda á tate á tsekwa wayve-aha nanna, a ba nane á elvan ge nane: Náwa lyevaalya una, watse yá eptsá zlafe adaliye á ba kya una. Naba fanufe hyema ge zhel na, ma ka kedaa uwe keni, yá se eppela bademme.» ³⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum á *tawraitá na: «Ate ka mu, ware una ura á zhele na a de velyeme am dagave á neyle-aha na?» ³⁷ A ba nane: «Ura-aara ba edda una a zanvaarze na.» Daaci a ba Yaisu á elvan ge nane: «Ezzlálá, ekka keni de emmága ba seke una nanna.»

Yaisu am mba á tara Marta an Maari

³⁸ Yaisu átira mága shula antara pukura-aha-aara. De sharnaasha ekse umele, anƙwa mukse zhera-aara Marta, a tsekwataraa am mba-aara. ³⁹ Anƙwa egdza emmenara mukse ge Marta nanna, zhera-aara Maari, nane a njehe am haha áza Yaisu, á cená elva na á tsakaná nane. ⁴⁰ Amá Marta wá, nane anƙwa á shunƙula ba slera-aha umele am bere a gya dfa. Daaci a naba seza Yaakadada, a ba nane á elvan ge nane: «Labára baaka lambe á na áte iya, yá shunƙula ba iya palle an slera-aha á mba na? Banánba seke ge egdza emmerwa na a se meliyumele.» ⁴¹ Amá a nwanante ge Yaakadada, a ba nane: «Marta, Marta, ekka ká hyaná lyuwa ge ire á na an slera-aha ba dey, ⁴² una nanna ka, una duksa yaikke. Maari wá, nane a eksese duksa yaikke na tá taa lyevaaka am erva-aara dƙidƙe na.»

11

Mága maduwa na a kwaratersaa Yaisu ge pukura-aha-aara (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Vacite umele am tate umele maa, Yaisu a magaa maduwa. Am iga á una nanna, a ba pukura-aha-aara tá elvan ge nane: «Yaakadada, kwaranjersekwere ge nere keni mága maduwa nanna, seke una a kwaratersaa Yuhanna ge pukura-aha-aara na.» ² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki kwá maga maduwa wá, bawánba a ba kure: Eddenere Saksage, ekka wá, ka cufedfe. Emmága dalila á na ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka. Sawa an sleksire á na.

³ Vanjerteva náza za a hyenjerhya ma vaatara keni.

⁴ Yanjeraarye haypa-aha á nere, adaba nere keni ná anƙwa yateraare ge emnde a haypa an nere bademme. Danjeremka am bada á shaitaine.»

⁵ Yaisu a fateraarhe zlaƙe adaliye, a ba nane: «Máki palle á kure a shaa wayve an huƙe á vayiya, baaka názena á faná á katafke-aara wá, sey ba a de mba á sleriya-aara, á de baná: Vawiteva ukpa, ⁶ adaba ya shaa wayve, baaka názena yá faná á katafke-aara. ⁷ Bi á nwanantenwa sleriya-aara nanna á sawa am huƙe á bere, a ba nane: Weshiyanteka ire! An zleja bere, nere ná pá háre antara yalla-aha-aaruwa. Ná taa tseteka mazla-aara ge vakte ukpa. Amá nane wá, a manka ervaunde. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, ma tsarka ge vante ukpa nanna adaba urire-aatare keni wá, sey tá tsetse tá vanteva geni á hyateraaka lyuwa mazla-aara. ⁹ Názu yá bakurná iya wá, naba ndavaundava, tá de vakurteva. Tatayautataya, kwá de shansha. Daudaha emnde a há, tá se werakurantewera wakyiya. ¹⁰ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey a shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewera. ¹¹ Emtu ware dada am kure, má egdza-aara a ndavanu nabuhwa, nane á vante zahe? ¹² Bi máki egdzere a ndavanu slaya, á vanteva emtu herdza? ¹³ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Nane wá, ma a ndavanaa ware Shedekwe Cufedfe ázenara keni, sey ba á shansha.»

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine (Mat. 12:22-30; Mark. 3:20-27)

¹⁴ Vacite umele maa, Yaisu anƙwa á ngya jini am ura, jini nanna a piyanante ge ndaha elva. Ngyansengye Yaisu jini nanna wá, zhele nanna a fantau ge ndaha elva ba lanje. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. ¹⁵ Amá ta bantsa emnde umele wá: «A vanta ba *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha hákuma á ngya jini-aha nanna.»

¹⁶ Emnde umele zlaƙe adaliye, ta de tsagwadfa Yaisu áte elva wá, a ba itare tá elvan ge nane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjeránmárá najipu palle, ganakini ná diyeddiye átekwa.» ¹⁷ Amá kerten diyeddiye Yaisu názu ta sawa an nane am ire. Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Bademme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere

buwa am kwara ñanna, tá anƙwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ñanna ba badzavbadze, ba bere-aha-aatare keni tá kyabanaakyaba bademme. ¹⁸ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Máki gevge ni á wava ba ñane áte ire-aara wá, á zláá estara kwara-aara á de katafke? Adaba kwa bantsa kure, a vitaa ba slekse á shaitaine-aha hákuma áte jini-aha. ¹⁹ Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hákuma á ñgya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, yá anƙwa ñgya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara ásezekure.»

²¹ Yaisu anƙwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki ñgwadapsenƙwade slendzedá, anƙwa á ufa há-aara wá, baaka názu á geja kazlaja na am huđe á há ñanna. ²² Amá má daaduwa edda una jauje ge ñane an ndzedá wá, ba náza a erva-aara keni á lyanvulye bademme, á halesehale kazlaja-aara bademme, tá de zaná antara emnde-aatare.

²³ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, ñane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, ñane ba slezadaterzadá.»

Eptsa á jini á dem urimagwe

(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Má sesse jini am ura wá, á de ja dƙaba á ba am kaamba, ge tataya puwansepuwe. Máki shanka wá, á bánba jini ñanna, ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am huđe-aara na. ²⁵ Má eptsapta wá, á de berá ba bere an hyada, an tsatse tseƙanƙe. ²⁶ Daaci á zláá-aara, á de dƙaha jini-aha umele na jaruje ba ge ñane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huđe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunƙwire na.»

Higa jirire

²⁷ Ba zlauzle Yaisu am tsáká elva ñanna wá, a ba mukse umele á ba am nalga ñanna á elvan ge ñane á ba an ka kwara: «Mukse na ni a sepakaa am huđe-aara, a faku ufa-aara na wá, higa yaikke ge ñane!» ²⁸ Amá a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Higa yaikke wá, ba náza á emnde na tá cená elva á Dadaamiya, tá anƙwa emmága na.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas

(Mat. 12:38-42)

²⁹ Am tá anƙwa far ba jáhá ge emnde áseza Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wá, ta mandzawe-aha váyya! Itare tá anƙwa ndava ba najipu ge diyise átekwa, máki a béliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka dƙidƙeki, hyaahya ba una tá anƙwa ndaaná áte Yaunas werre na. ³⁰ Adaba ba seke una ni Dadaamiya a marse hákuma-aara am Yaunas werre á katafke a emnde a *Niniwe na wá, watse ba duksa palle am *Ura á emnde bademme keni á katafke á emnde a zamane na.

³¹ Vaci shairiya wá, anƙwa slekse mukse, watse a mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba ñane kwaye ndza a tseta am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.

³² Zlafe ádalaye, vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe keni tá de mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu á Yaunas wá, magarnaamaga tuba. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá maƙka tuba.»

Parakkire na áte vuwa

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á shebanve am ice á duksa umele, bi á unƙbar darau. Estuweka. Kára á fanus wá, tá zlenjelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huđe á bere ñanna, tá nanna ice parakke. ³⁴ Ice á

ɲa wá, ba seke kárá á fanus ge vuwa á ɲa. Má lapiya ice á ɲa wá, baɗemme á vuwa á ɲa ba parakke. Amá má shagerka ice á ɲa wá, vuwa á ɲa baɗemme á ba am tabeɗammire. ³⁵ Aɗaba una ɲanna maa, sey ká fá hyema ba shagera, ganakini parakkire na am ka na, a nyefka tabeɗammire. ³⁶ Daaci máki baɗemme á vuwa á ɲa ká á ba am parakkire, ɓaaka tate na am tabeɗammire wá, ɓaaka tate na ni ká nanka keni áte ka, ba seke kárá á fanus aɲkwa á maraká parakkire-aara.»

*Yaisu a ɓalaterse zlaɗa-aatare ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita (Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)*

³⁷ Am sarte na zlauzle Yaisu am tsáká elva-aara maa, a naba ɗante ge ura *Farisa umele, ge de zá ɗafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á de zá ɗafa na. ³⁸ Á maga ba najipu ura Farisa na áte Yaisu, aɗaba a naa Yaisu baraaka erwa lauktu á zá ɗafa. ³⁹ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Kwaye kwa mága á kure *Farisa-aha: Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá am huɗe á kure wá, kwa neyle-aha an tsaka ire, kwa emnde a mandzawe ba kure. ⁴⁰ Amá kwa uce-aha degiya kure! Máki a nderanaa Dadaamiya iga á duksa, huɗe-aara wá, a nderanaa ɲane ka emtu? ⁴¹ Kure wá, vawaterteva kure ba náza za ge talaga-aha antara názu tá shushe, kure kwá gev ba emnde cuɗeɗe, ma am uwe keni.

⁴² «Watse zlaɗa ge kure Farisa-aha, aɗaba ɗále-aha, tara ɗále á minti antara daugdza ira ɗále-aha umele wá, kwá aɲkwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá tara jirire antara wayavire áte Dadaamiya wá, kwá maganá an iga a erwa. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ɲanna, ɓaaka una kwá yanseye.

⁴³ «Watse zlaɗa ge kure Farisa-aha, aɗaba kwá kátá ba sleɗe na ni átire ge náza á emnde baɗemme na am mashidi, kwá kátá emnde tá gakur use an ga ire am dagave á zlamaha. ⁴⁴ Watse zlaɗa ge kure! Aɗaba kwa ba seke irekhya-aha na diyarka emnde, tá naba zlálá átekwa na.»

⁴⁵ Daaci a ba malum á *tawraita umele á elvan ge ɲane: «Malum, názena ká tsakaná ka na wá, ká zlazlaɲerá antara ba ɲere.» ⁴⁶ «Ba estuwa,» a ba Yaisu, «Watse zlaɗa ge kure keni, kwa malum-aha á tawraita! Aɗaba kwá faterar gwatame ɗemɗeme, amá kure wá, á ba an gulanda á kure keni kwá melateruka ge sepa gwatame ɲanna. ⁴⁷ Watse zlaɗa ge kure, aɗaba kwá aɲkwa nderaná kure irekhya á nabi-aha werre na ta cebanaa eggye-aha á kure. ⁴⁸ Kwá aɲkwa maraná an una ɲanna, ganakini hayakuranhaya slera á eggye-aha á kure. Ta cebanaa itare nabi-aha á Dadaamiya, kwá tsatsaná kure irekhya-aha-aatare. ⁴⁹ Aɗaba una ɲanna, a ba Dadaamiya Edda á ilmu: Watse yá ɓela nabi-aha-aaruwa, antara emnde a ɓela-aaruwa, amá watse tá de cebá emnde umele-aatare, emnde umele wá, tá de shateru ba zlaɗa. ⁵⁰ Daaci baɗemme á uzhe á nabi-aha na ndza ta cebateraa an ceba daga am fakte á duniya na, á ba am mbiye á emnde a zamane na. ⁵¹ Daga emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya baɗemme. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya na ndza ta janaa am dagave á tara bere cuɗeɗe antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Una yá ndaakur ba jirire: Baɗemme á uzhe á emnde ɲanna á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵² «Watse zlaɗa ge kure, malum-aha á *tawraita! Aɗaba kwa lyevaa egdza a tsekweram á wera tate á shá diya, kure keni kwá duka á dem huɗe-aara; emnde na tá kátá demda na keni, kwa piyaterante.»

⁵³ Sessa Yaisu am tate ɲanna, aɲkwa á zlálá maa, malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, ta ɗabanaa an elva gergere, ta ndavanu elva-aha gergere kwakya, ⁵⁴ ge tsagwadanaa an ɲane.

12

*Fá hyema am baakire á jirire na tá maganá *Farisa-aha (Mat. 10:26-27)*

¹ Am sarte ɲanna maa, jammeje nalga áza Yaisu wá, ma debu wanyara keni ta hyephye, tá zláá á ba áte sera-aatare. Ba wera we-aara zunɲwe wá, a ndaater ba ge pukura-aha-aara emtsaade, a ba ɲane á elvan ge itare: «Tsufantsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha. Amaana wá, baakire á jirire na tá maganá itare. ² Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ³ Yá bakurná adaba una ɲanna, bademme á názena ni kwá ndaaná kure an shebe kina, tá de cenáncena emnde ba parakke. Názena kwá ndaaná kure kina á dem hyema antara ura umele keni, watse tá cenáncena emnde bademme, ba seke ta balanaa an bala á dem huđe á ekse.»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle (Mat. 10:28-31)

⁴ «Ya ndaa ba kure emnde-aaruwa: kuvauka emndimagwaha na ma ta ceɓaa ba shifa á kure keni, baaka názu tá maganá itare áte kure mazla-aara na. ⁵ Edda una kwá kuvaná kure wá, edda una ni an hákuma á já shifa am duniya na, zlaɓe ádaliye an hákuma á dakurá á dem kára á jahanama. Názu yá bakurná iya wá, kuvaukuva ba ɲane palle.

⁶ «Njedu-aha ilyeɓe tá velan ba ge kwaɓa buwa ka emtu? Amá baaka una a viyanaa Dadaamiya ba palle-aatare keni. ⁷ Ba duksa palle ge kure keni. Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. Gazlawka ɗekideki, kwá an daradza ba kure arge njedu-aha ɲanna, ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba ɲane una Yaakadada (Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Una yá bakurná ba iya; ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde, ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya *Ura á emnde bademme keni, yá de enndaha ba parakke á katafke á malika-aha á Dadaamiya, ganakini ɲane ura-aaruwire. ⁹ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya edda-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya.

¹⁰ «Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cudedɗe wá, baaka yanarye ge ɲane ɗekideki.

¹¹ «Má watse darákurda á de katafke á shairiya wá, ma ta dákurá á de katafke á male-aha am mashidi, ma ta dákurá á de katafke á male-aha á ekse, ma ta dákurá á de katafke á slekse-aha keni, a wakurka lyawa ɗekideki. Dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, ge lyá ire á kure. ¹² Adaba á de bakuranba Shedekwe Cudedɗe á ba am sarte ɲanna názena kwá ndaaná kure.»

Naraje an sleberba na uce

¹³ Á ba ura umele á elvan ge Yaisu, á ba am jahava wá, «Malum, ndaandaa seke ge egdza emmerwa a tegaɲeransetege waráta á eddenere na.» ¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ya ndaa ba ka ura-aaruwa, a givaa ware narkali á kure bi sletagakurá waráta ge kure?» ¹⁵ Daaci a ba ɲane á elvan ge emnde bademme: «Faufa hyema ba shagera am elva a gaa nalmane. Adaba emtakire á njá wá, tá shaná an nalmane ka, una ma edda-aara a shaa nalmane ba seke uwe keni.»

¹⁶ Daaci a vaterte naraje na, a ba ɲane á elvan ge itare: «Aɲkwa sleberba umele kwakya fe-aha-aara, a herɗaa hiya kwakya. ¹⁷ A ba ɲane am ervaunɗe-aara: Kina mu, yá de puwaná áme hiya-aaruwa na, adaba baaka sleɗe mazla-aara. ¹⁸ A ba ɲane: Názena yá de maganá ya kina wá, sey yá kyábá kuvare-aha-aaruwa na, yá nderá

una sadafadde, lauktu yá gyega hiya-aaruwa na á dem hufe-aara, antara duksa-aha-aaruwa umele bademme. ¹⁹ Estuwa wá, yá banba am ire-aaruwa, ganakini baaka lambe-aaruwa, baaka zlakta á nalmane-aaruwa, ma yawe wanyara keni yá zá ba nane. Yá naba banánba ge ire-aaruwa, ganakini gedaktegeda mazla-aara, naba ezza, essha, baaka lambe á nã. ²⁰ Amá a ba Dadaamiya á elvan ge nane: Ekka ka uce! Á ba an vayiya na, yá dándã shifa á nã. Daaci bademme á nalmane nãna ka jahanán ge ire á nã na wá, watse á zaná ware?» ²¹ Yaisu a far elva na, a ba nane á elvan ge itare: «Ba duksa palle ge edda una ni á jahaná nalmane ba ge ire-aara, amá am ice á Dadaamiya wá, talage ba dey.»

Dzamauka ire an kazlaŋa á duniya
(Mat. 6:25-34)

²² Daaci a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurná adãba ba una nãna: Dzamauka ire an názena kwá de zaná kure, bi kazlaŋa na kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. ²³ Adãba yaikka ba shifa arge náza za, yaikka ba vuwa arge nanjyuwe. ²⁴ Zharauzhára á ba áte zalke-aha. Wallá tá já duksa ka, tá icáná á dem bere ka, tá an tate á sheba duksa ka, tá an kuvere ka, uwe ka, á geláterá ba Dadaamiya. Yaikka ba kure ka arge yiye-aha nãna emtu, a jakurma uwe? ²⁵ Ware am kure, á dzegwándzegwa sladva shifa-aara ba cekwaanjudi keni an dzámá ire na á maganá nane? ²⁶ Máki diyakurdiya ganakini baaka názu kwa dzegwanaa kure ba una cekwa keni wá, kwá dzamán ge uwe ire á umele? ²⁷ Zharauzhára zlaŋe adaliye áte ugbene-aha áte másá, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka. Amá yá ndaakur ba jirire, ba Suleymanu an kwakyire á nalmáne-aara na keni ndza tsekwámka am zane na ni zariya, ba seke zariyire á palle á ugbene-aha nãna keni. ²⁸ Másá na bá nánna emnde vatena ankwã am kaamba, amá makuralla tá fanu ge kára ni, Dadaamiya á tsekwaneme á ba an tsekwa am ugbene-aha, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka? ²⁹ Dzamauka ire á názena ni kwá de zaná kure, antara názena kwá de shaná kure dekideki. ³⁰ Sey ba emnde a duniya na dabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzámá duksa-aha nãna. Amá kure wá, magauka una nãna. Diyaadiya Eddekure ganakini kwá an wedere á duksa-aha nãna keni. ³¹ Kure wá, duksa zunjwe na kwá maganá kure wá, tatayautátaya kure ba njá am *kwára á Dadaamiya, á de vakurteva nane duksa-aha umele na keni.»

Berbire na am samaya
(Mat. 6:19-21)

³² «Kure walda cekwa, a wakurka lyawa dekideki. Adãba Dadaamiya a wayakurante de njá am zlanãa-aara ge kure an ervaunde-aara palle. ³³ Naba valawuvála kazlaŋa á kure bademme, tegawatertega shungu-aara ge talage-aha. Magawanánmaga partamami na baaka bádza-aara dekideki na ge ire á kure, jahawanánjáhá nalmáne na á iceka dekideki na ge ire á kure am samaya. Adãba am samaya wá, ma neyle, ma weshege keni, baaka una ni á shanaasha dekideki. ³⁴ Adãba am tate na ni átekwa nalmáne á nã wá, ire á nã keni á ba am tate nãna.»

Walaadi-aha na ni tá tsákwá ba hyema na

³⁵ «Ŋgwadawápsenkwáde ba shagera, njawinja á ba am niya ge mága slera á kure, kára á fanus á kure a njinja á ba an mbe. ³⁶ Walaadi-aha, má dedde zánwe-aatare á dem tate á larusa wá, itare tá tsákwá ba hyema, geni ma a saa am laukte-ara keni, má janteja paare á bere wá, tá se weranantewera ba watsewatse. Daaci kure keni gawevege ba seke itare. ³⁷ Yá ndaakur ba jirire: Watse higa yaikke ge emnde na má a se berateraa zanwe-aatare, tá á ba am niya-aatare na. Watse á tsekwemtsekwa ba nane am kazlaŋa á tega dafa, watse á vatertá ba nane an erva-aara slede antara náza

za. ³⁸ Ma a saa an huɗe á vayiya, ma a saa dedde am huɗe á vayiya keni, máki a se berater tá tsákwá ba hyema wá, jaterja geɗa ge emnde ɗanna. ³⁹ Anƙwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á yánka ni á demda neyle am mba-aara ɗekideki. ⁴⁰ Kure keni ba estuwa, sarte na ni watse iya *Ura á emnde baɗemme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunɗe-aara, an una danɗwe ervaunɗe-aara
(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Daaci a ba Piyer á elvan ge ɗane: «Yaakadada! Naraje na ká ndaaná á ba áte nere emtu, áte emnde baɗemme he?» ⁴² A ɗwanante ge Yaakadada, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Sleslera-ara ɗane dzayye ervaunɗe-aara, slenƙale zlaɓe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aara a yanaa huɗe á há-aara baɗemme am erva ge ɗane, á vatertá ɗane náza za ge emnde na tá am huɗe á há ɗanna baɗemme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴³ Higa yaikke ge sleslera ɗanna, máki zánwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁴ Yá bakurá ba jirire: Rezege-aara baɗemme keni á fanemfe am erva zánwe-aara ge sleslera estuwa. ⁴⁵ Amá máki bánba sleslera ɗanna am ervaunɗe-aara ganakini labára shekwaashekwa zánwe-aaruwa; kwaye ya keni yá maga názena á kataná ire-aaruwa. Daaci a fantau ge magatera palase an já ge emnde a slera á zánwe-aara am huɗe á há, an zála ka, an ɗwásha ka, a fantau ge zá názu am huɗe á há, á shá ba mbazla-aara haa á danse am enƙale wá, ⁴⁶ zánwe á sleslera ɗanna keni á saasa á ba am sarte na ɗane tsakwaaka hyema ɗekideki, tamaaka ɗekideki na. Palase na á se maganná zánwe-aara ɗanna wá, náza enndaaka. ɗane keni á de gev ba seke kelaade-aha-aara umele.

⁴⁷ «Zlaɓe ádaliye, sleslera na diyaadiya názena á kataná zánwe-aara, amá baaka lambe-aara magaaka, ɗane wá, watse á shá já ba kwakya áza zánwe-aara. ⁴⁸ Amá sleslera na diyaaka názena á kataná zánwe-aara, a naba magaa názena wayaaka ervaunɗe á zánwe-aara, ɗane keni á shansha já, amá ba cekwa. Edda una máki ta vante kwakya, ta de ndavanundave keni ba kwakya. Edda una máki kwakya názu ta fanem am erva ge ɗane, tá de ndavanundave keni ba kwakya.»

Yaisu wá, a saa hairire ka
(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ «Iya wá, ya saa ba kára á sem duniya. Duksa na yá kataná ya kina wá, a mbetembe kára ɗanna ba kinamina. ⁵⁰ Amá wá, anƙwa baptisma-aaruwa umele, sey magiyánmaga emtsaade. Yá dzámá ba ire-aara kina, dem sarte na máki magariyánmaga na. ⁵¹ Emtu sawa-aaruwa á sem duniya na, kwa kurken ya saa hairire ɗane? Baaka ɗekideki. Iya, ya se tega ba ye á emnde. ⁵² Á de katafke cekwaanɗuɗi wá, watse emnde ilyebe tá am mba palle, á de tega ye-aatare gergere buwa, emnde keye tá arge emnde buwa, emnde buwa tá dagala an emnde keye. ⁵³ Tá de gyaaveka tara dada an egdza-aara; tara mama keni tá de gyaaveka an gyaale-aara; tara shawle mukse, tá de gyaaveka antara eggyenara.»

Dise nalaama-aha á názena á de magava
(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ Daaci a ba Yaisu zlaɓe ádaliye á elvan ge nalga ɗanna: «Ábi kure máki kwa nána tsettsa kumba am ekte á samaya á kya geɗi, kwá bá: Watse á hyá yawe na ba kina. Ba jirire á magava á ba áte una ɗanna. ⁵⁵ Zlaɓe ádaliye, máki kwa nána ice á effeya á sawa á sá am pute keni, kwá bá: Watse á sawa ɗgudeffire ba watsewatse. Ba jirire á magava á ba áte una ɗanna. ⁵⁶ Há! Iyau, nalaama-aha na anƙwa á magava

áte samaya an una á magava áte haha wá, diyakurdiya sera-aara bademme. Duksa-aha na anƙwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! Kure degiya baaka jirire á kure ɗekidɗeki.»

Melawemele an sledágala á ña ba watsewatse
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Labára kwá taa diseka ba kure an ire á kure duksa na ni watse an unɗule-aara na? ⁵⁸ Máki anƙwa sledagala á ña watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezeɗara, de melawemele á ba am dagave á kure, a ɗarakteka am shairiya. Adaba máki dakemda am erva á narkali-aha wá, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem dangay. ⁵⁹ Yá baká ba jirire: Ma a juwaa ba kwaɓa-aara keni, ká seska áhuwa ɗekidɗeki, máki pelakseka bademme.»

13

Ba bi mága tuba, bi shá emtsa

¹ Á ba am sarte ñanna maa, ta naba duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de banaa labáre á emnde a Galili na a cebateraa *Pilaatu ta átire a vante sadake á dabba ge Dadaamiya na. ² A nwaterante ge Yaisu a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde ñanna ta cebateraa estuwa na wá, kwa kurken ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Galili bademme emtu? ³ Estuweka ɗekidɗeki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba, kure keni bademme watse kwá emtsa ba seke itare. ⁴ Emtu emnde kelaawa ju tiise na a mbedateraar dzagwawáye am Silauwam bademme emtsaremtsa na wá, ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Urusaliima bademme emtu? ⁵ Estuweka ɗekidɗeki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba wá, kure keni watse kwá emtsa ba seke itare.»

Naraje an nabugda na á yeka egdzere

⁶ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, a ba ñane á elvan ge itare: «Anƙwa ura an mama á nabugda am fe-aara, amá á yeka nabugda ñanna. Á duwa á de tataya egdzere átekwa keni, á shánka ɗekidɗeki. ⁷ Daaci a ba edda á fe ñanna á elvan ge edda una anƙwa á maganá slera am fe ñanna: Icesice náfá na kwaye ñane na bademme ádegashe. Náwa yawe keye vatena ni, yá sawa keni ba yá shánka egdzere átekwa, labáre á badziyá fe ba dey? ⁸ Amá a ba sleslera-aara á elvan ge ñane: Ányya emtsaade vátana zánwe-aaruwa. Yá magantemága kyála, yá puwante nargwa, ⁹ ámbáne watse á yá egdzere am shifa. Máki yaaka zlaɓe ádaliye wá, lauktu watse mí icesice.»

Yaisu mbanaambe mukse a badzanvaa shaitaine an kwaskwe á puwansepuwe

¹⁰ An kwaskwe á puwansepuwe umele maa, Yaisu anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ¹¹ Ay anƙwa mukse am mashidi ñanna wá, mukse ñanna an jini am ñane, badzanvebadze jini ñanna, yawe kelaawa ju tiise á taa tsemka mukse na ndeɗɗe am zhegela. ¹² Náanna Yaisu mukse na wá, a naba ɗante. A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbákmbe emmerdzagwale. Ka ba layye mazla-aara.» ¹³ Ba a ndaase una ñanna, a puwar erva a barka-aara, ndeɗɗe a naba tsetehe ge mukse na, a fantau ba ge gálá Dadaamiya.

¹⁴ Amá a naba jehe ge ervaunɗe edda una ñane male am mashidi ñanna, a fantau ge tsaketera elva ge emnde bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «Diyakurdiya anƙwa háre unƙwahe ge mága slera-aha á kure. Máki kwá kátá lapiyire wá, a mbarakuraambe am háre-aha ñanna, amá an kwaskwe á puwansepuwe ka.» ¹⁵ A naba nwanante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Amá kure wá, baaka

jirire á kure ðekideki. Ábi kure kwá anƙwa belá esla-aha á kure, antara ezzenwaha á kure an kwaskwe á puwansepuwe, kwá de fateru yawe? ¹⁶ Ay labára kena mukse na ɲane keni ba wulfe á Ibrahimia miyenne, tá taa pelanaaka an kwaskwe á puwansepuwe na? Yawe kelaawa ju tiise vátena a ɲgudanaa Shaitaine ma.» ¹⁷ Elva á Yaisu ɲanna faterarfe zherwe kwakya ge emnde na lyarefka mbe á mukse ɲanna. Amá emnde bademme wá, ma ware keni ervaunɗe-aara ba seke nama. Tá higa arge slera-aha á jirire na a maganaa Yaisu na bademme.

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32; Mark. 4:30-32)

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Ba seke estara ɲane *kwára á Dadaamiya? Yá slaterá an uwe kina? ¹⁹ Kwára á Dadaamiya wá, ɲane ba seke mága á wulfe á pilli, ura umele a eksante, a de beleme am haha am fe-aara. A sesehe, a naba walete ba nafa, haa yiye-aha ta magaa bere-aatare áte erva-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Mat. 13:33)

²⁰ Yaisu a bateraa naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá sláná an uwe zlaɓe ádaliye *kwara á Dadaamiya? ²¹ Kwara á Dadaamiya wá, ɲane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevaakse mukse ba cekwaanɲudi, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

We á bere becce

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Yaisu anƙwa á maga shula á dem Urusaliima. Am shula-aara ɲanna maa, anƙwa á tsatse am berni-aha gergere antara am makwata-aha gergere, anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. ²³ A duhe ura umele ádezenara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, ba jirire watse ba cekwa emnde na tá lyelye shifa-aatare na emtu?» A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: ²⁴ «Naba dawemnde á kya we á bere becce. Yá bakurá ba jirire, kwakya emnde na tá kátá demde na, amá watse tá dzegwánka.

²⁵ «Má watse tsetse edda á há, a zlenɗe bere-aara an tsekweram ni, zlaɓe kure kwa tsatse á ba gashe wá, ma kwa fantau ge já we á bere, kwá ðahá: Yaakadada, Yaakadada, weranɗerantewera bere keni, á de lyevka mazla-aara. Á de bakurá: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Zlalauzlálá. ²⁶ Watse kwá baná: Degiya ba ɲere emnde na ndza mi zaa duksa ba kerɗe, mi shaa yawe á miya keni ba kerɗe, ka kwaranɗerse elva á Dadaamiya áte we á layye-aha am ekse á ɲere na. ²⁷ Názu á de ɲwakurantá ɲane wá, á de bakurá ba: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Bademmire á kure, kwa emnde a mága haypa, a nanákurka áhuna ðekideki, zlalauzlálá á dem tate á kure! ²⁸ Daaci kwá de kyuwá á kure áhuwa, kwá de kerɗá slare ge zlaɗa. Amá kwá zhára tara Ibrahimia antara Isiyaaku an Yakubu ira nabi-aha bademme tá am zlanna á Dadaamiya. Amá kure wá, puwarakurvepuwe ádegashe. ²⁹ Watse emnde tá kela á sawa am gedí, á sawa am yala, á sawa am pute, ira á sawa am manem bademme, tá de zá emtakire am zlanna á Dadaamiya. ³⁰ Ay degiya, emnde na tá á kataliya itare kina, emnde umele-aatare watse ta emnde a katafke ba itare. Emnde na tá á katafke itare kina keni maa, emnde umele-aatare tá de gevá am kataliya á emnde.»

Elva á Yaisu áte Urusaliima

(Mat. 23:37-39)

³¹ Ba vacite ɲanna zlaɓe ádaliye maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ezzlálá, dánda ire á ɲa áhuna, aɗaba anƙwa á

tsagwadafaktsagwada sleksu *Hirudus á já shifa á ña ba dekideki.» ³² A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «De bawanánba ge maskwata á kure ñanna wá, iya baaka lambe-aaruwa, náwa yá maga ba slera-aaruwa. Yá ankwá ñgyá jini-aha am emnde, yá ankwá mbá emnde na lapika vuwa-aatare, zlafe kwakya slera-aaruwa, vatena, makuralla, dem wergekse, lauktu yá zланаazle. ³³ Amá vatena, antara makuralla, dem wergekse na wá, zlafe yá maga ba slera-aaruwa emtsaade am shula-aaruwa ge dem Urusaliima. Adaba á zlayánka ge nabi á Dadaamiya ganakini tá janá ágashe, sey am Urusaliima.

³⁴ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa ba seke náza á mama á ukkula, máki á jaha egdzara-aara á dem ekte á zlambake-aara. Amá kwalakefkwale. ³⁵ Kina wá, yanakuraaya mazla-aara. Yá ndaakur ba jirire, kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini, a gangá Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na.»

14

Yaisu mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe

¹ An vaci puwansepuwe umele maa, daarantedaha Yaisu am mba á palle á male-aha á *Farisa-aha ge de zá dafa. Bademme á emnde na ta daaterterte am mba á male ñanna tá fá ba hyema áte Yaisu. ² Ay ankwá ura lapika, vuwa-aara bademme an sháfá maa, a njehe á ba á katafke á Yaisu. ³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha na tá ankwá áhuwa: «Am tawraitá mu, ankwá emtu baráma ge mba ura lapika an kwaskwe á puwansepuwe, emtu an piya he?» ⁴ Amá ñwaranarka dekideki, ta dñu ba we-aatare. Mazla-aara Yaisu a naba ñanaahe zhel na, a mbanaahe, a belanaahe, «Ezzlálá á ña,» a ba ñane á elvan ge ñane. ⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina kure, máki mbedemmeda egdza á kure, bi esla á kure am suwa an kwaskwe á puwansepuwe, kwá zhagadeka emtu á de sansese?» ⁶ Dzegwaránka vante jawápa dekideki.

Tá dzeganá estara slede, tá daana estara emnde

⁷ Daaci náanna Yaisu ganakini emnde na ta dahateraa á de zá dafa ñanna, ma ware keni á dzera ba slede na á kataná ñane ge njá am huđe-aara. A naba vaterte naraje na ge itare bademme, a ba ñane á elvan ge itare: ⁸ «Máki daaraktedáhá á dem muñri á larusire wá, de njeka am slede na ni an dárádza arge slede-aha umele na dekideki. Adaba diyánka ámbane daarantedáhá ura male jauje ge ekka an dárádza, ⁹ daaci edda una a daakurdáhá na á de baká: Tsetse, yanánya slede ñanna ge male. Daaci ká de tse an zherwe, á dem slede na baaka dárádza-aara dekideki na. ¹⁰ Arge una ñanna wá, máki daaraktedáhá á dem jeba á tate ñanna wá, de njinja ka á ba am slede na ni baaka dárádza-aara dekideki na. Má samsa edda una a daakdaa na, á se baká: Labára ura-aaruwa! Sawa náwa njinja am una. A se vakte slede na an dárádza jipu na. Daaci una ñanna á gev dárádza palle ge ekka á katafke á emnde na kwá zá dafa kerde. ¹¹ Adaba ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, tá de ganaage edda-aara. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

¹² Am iga á una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge edda una a daaná á dem mba-aara ñanna: «Máki ká dáhá emnde ge se zá dafa am mbá á ña, bi ge se zá masane am mbá á ña wá, daaterka emnde na ni watse tá dzegwándzegwa daaktedáhá ka keni, tá de pelaksepele na. Ma slakate-aha á ña, ma egdzar mama-aha a ña, ma vara-aha a ña, ma emnde a riya á ña keni, máki ba ta emnde a berba, daheka jeba á emnde ñanna dekideki. ¹³ Máki ka magaa muñri á ña wá, daaterdáhá ka ba talága-aha, emnde a

dere, antara lipa-aha umele, ira wulfe-aha. ¹⁴ Daaterdáhá ka ba jeba á emnde ɲanna, watse ká higetehiga, adaba itare tá dzegwánka pelaksepele duksa á ɲa. Daaci á de pelaksá ba Dadaamiya, vacite na má tsatertetse emnde a mága shagerire am faya.»

Naraje an muɲri yaikke a gyanaa ura male

(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Ura umele am dágave á emnde a zá dafa antara Yaisu na, ba a cenaa una ɲanna wá, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Edda una watse á de zá una am zlanna á Dadaamiya na, watse higa yaikke ge ɲane ka?»

¹⁶ Yaisu a vante naraje na, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Aɲkwa ura male a gyaa muɲri yaikke am mba-aara, a detaa emnde keni ba kwakya ge de zá muɲri ɲanna.

¹⁷ Hyephye laukte a zá dafa á muɲri ɲanna maa, a naba belaa slebela-aara, a ba ɲane: De bateranba ge emnde-aaruwa na a sarsawa, duksa bademme an tsatse mazla-aara.

¹⁸ Amá bademme á emnde na a dateraa ɲane ɲanna, ma ware keni a fantau ba ge slápala, geni á taa daaka. A ba zuɲɲwire-aatare: Ya shekuve fe áɲwaslire, yá de ezzhára. Adaba una ɲanna yá taa daaka. De banánba: Tasle-aara, a yiyaarye. ¹⁹ A

ba ura umele: Iya ya shakuve esla-aha kelaawa, yá de salatersála. Adaba una ɲanna yá taa daaka na. De banánba: Ba tásle-aara a yiyaarye. ²⁰ A ba ura umele zlaɓe

ádaliye á elvan ge slebela na: Iya wá, yá an larusa am bere, zlaɓe ba unɲule a gaa gyaale-aaruwa ɲanna, yá taa daaka ya. De banánba ba estuwa. ²¹ Daaci slebela na

ba eptsaa-aara á dá, a danaa nara-aatare ge zánwe-aara. Amá jaaja ervaunɗe edda á há jipu. A ba ɲane á elvan ge slebela-aara: Ezzlálá ba watsewatse á dem huɗe a ekse,

de eija dába áte we á layye-aha, ma ka bera talaga-aha-ara, ma ka bera emnde a dere antara lipa-aha-ara, ira wulfe-aha, daaterdáhá bademme ásehuna. ²² Cekwaɲɲuɗi

wá, eptsapta slebela na áseza zánwe-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Bademme magannaamaga názena ka ndaaná ka, amá zlaɓe ba nja sleɗe-aha na baaka emnde

am huɗe-aara. Shagera, a ba zánwe. ²³ A ba zánwe á elvan ge ɲane: Ezzlálá á dete mákwáta-aha, de eɗdába we á baráma, we á baráma, antara unɲule-aha, ma

ka shaa ware keni naba sánsa á ba an ndzeɗa, geni a naatená huɗe á há-aaruwa bademme. ²⁴ Amá emnde na ya daaterdáhá, kwalarevkwale na wá, ba palle-aatare

keni á fuka dafa-aaruwa mazla-aara. Elva-aaruwa una ge iya.»

Tá gevá estara pukura-aha á Yaisu

(Mat. 10:37-38)

²⁵ Kwakya nalga á emnde, ta daa daba Yaisu. Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetare, a ba ɲane á elvan ge itare: ²⁶ «Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa dɓabidɓaba,

máki edda-aara yánka dzámá eddenjara, emmenjara, mukse-aara, egdzara-aara, egdzar mama-aha-ɲara zála antara ɲwásha, ira ire-aara ba ge ɲane. ²⁷ Ma ware

una eksanteka dzangala-aara ge dɓabidɓaba, edda-aara á taa gevka pukura-aaruwa. ²⁸ Aɲkwa duksa palle, cenawáncena ba shagera. Baaka ura á fantau ge nderá

dzagwavaye, máki zlauka am lasáfi-aara ba shagera. ²⁹ Edda-aara, má magaaka una ɲanna wá, á naba fantaufe, amá á taa zlanaaka bademme. Daaci bademme á emnde

na tá zhára slera-aara ɲanna, tá dzáká ba ɲane. ³⁰ Tá de bánba emnde geni, máki ba baaka nalmane-aara mu, a fantau ge uwe ba dɓekidɓeki.

³¹ «Ba duksa palle ge slekse á larde keni. Máki tá wava an ukfeɲara wá, sey a puwa sawari am ire-aara emtsaade ba shagera, máki á dzegwándzegwa de wava

an emnde-aara debu kelaawa na, antara slekse na á siyanuye an emnde debu kul buwa. ³² Máki a nanna watse á dzegwánka wá, ba zlaɓe kelaade-aara yiyiye an

ɲane wá, á puwa emnde-aara ádezenjara, ge ndavanundave názena á kataná ɲane, lauktu tá emtsanámtsa wava ɲanna. ³³ Ba duksa palle ge kure keni. Baaka ura á

dzegwándzegwa gev pukura-aaruwa, máki yánka bademme á duksa na am dalbe-aara.»

Elleŋa na baaka nampire-aara mazla-aara
(Mat. 5:13; Mark. 9:50)

³⁴ «Elleŋa wá, duksa ŋgelama. Amá máki elleŋa ŋanna baaka dāŋdāŋire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge dāŋdāŋe zlaŋe ádaliye? Baaka pute dekideki. ³⁵ Máki estuwa, baaka nampire-aara mazla-aara. Ge nyanve nargwa zlaŋe adaliye an ŋane keni, á gevka; ge danaa á ba dem fe keni, baaka nampire-aara, sey tá puwanve á ba degashe. Edda una máki aŋkwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

15

Naraje an kyawe na ndza keŋaakeda, sharánsha
(Mat. 18:12-14)

¹ Kwakya emnde a mága haypa antara *emnde a jáhá hadáma se jarammeje áza Yaisu, tá aŋkwa cená elva ázeŋara. ² A naba jaterhe ge ervaunŋe *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita, a ba itare am dagave-aatare: «Labára ŋane ge zhele na á lyiya emnde a haypa, á zá dafa antara itare?»

³ Yaisu a vaterte naraje na, a ba ŋane á elvan ge itare: ⁴ «Ware am kure, má a keŋaa palle am kyawe-aha-aara derenke, á yánka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na, á de tatayá palle na keŋaakeda na emtsaade? ⁵ Máki shánsha, á eksante á ba an higa áte ye-aara, á sá an ŋane. ⁶ Máki saasa maa, á dáhá slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara, tá se higa átirpalle, adaba a bateraa labáre á higa, a shaa kyawe-aara na ndza keŋaakeda na.»

⁷ Daaci a ba ŋane á elvan ge itare: «Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire, am samaya wá, kwakya ba higa na arge slehaypa palle na a eptsanve iga ge haypa-aha-aara, arge emnde kul maselmane ju maselmane na, ta bantsa itare, ta emnde jirire, baaka wedere-aatare an mága tuba na.»

Naraje an gursa na ndza keŋaakeda, sharánsha

⁸ «Zlaŋe ádaliye, mukse máki an gursa-aara kelaawa, amá a eblyantaave palle á ba am bere-aara, á mbanteka kára á ba am sarte ŋanna, á ettátaya ba shagera, á hyadese bere ŋanna bademme sey má shánsha? ⁹ Máki shánsha wá, slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara sey tá cenáncena bademme, tá se higa átirpalle, adaba a bateraa labare á higa, a shaa gursa-aara na ndza keŋaakeda na. ¹⁰ Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire: málika-aha á Dadaamiya tá higa jipu, máki slehaypa palle a eptsanve iga ge haypa-aha-aara.»

Naraje an egdzere ndza keŋaakeda, sharánsha

¹¹ Yaisu a fateraare naraje umele zlaŋe ádaliye, a ba ŋane á elvan ge itare: «Aŋkwa ura an egdzara buwa zála. ¹² A ba kudere á elvan ge eddetare wá: Názena ni ma andze ŋa záná am warata am iga á ŋa na wá, iya yá kátá náza-aaruwa ba kina eddaaye. Ane, á ba eddetare. A naba daaterterte, a tegateraa nalmáne na.

¹³ «Am iga á una ŋanna maa, kudere na a gaa ba hare cekwaangudfi wá, a naba jimaa kazlaŋa-aara, umele a valuhe a puwem shuŋgu-aara am lyiba, puwwe a naba zlálá á dem duniya-aara. Daaduwa áhuwa maa, a de keŋaa nalmáne-aara na a shanaa áza eddeŋara na bademme, am dákárire ba dey. ¹⁴ Ba ŋane keni pacanvepáce nalmáne-aara bademme cátte zlauzle duksa am erva-aara wá, samsa waya yaikke á sem larde ŋanna keni. Palle á názu á eksáná áte erva baaka mazla-aara. ¹⁵ Daaci á tataya slera mazla-aara. A ba palle á emnde a ekse ŋanna á elvan ge ŋane: Aŋkwa slera á piya nabezhe-aha am mba-aaruwa, má ká emmága.

Wayanwáyá, a ba ñane; a naba duhe. ¹⁶ Anƙwa ice-aara am shayawe á duksa-aha na tá vante ganakini á dateran ge nabezhe-aha, amá varanteka baráma á zuze-aara.

¹⁷ «Daaci a fantau ge shá enƙale áte nja-aara ñanna, a ba ñane: Emnde na tá maga slera am mba á edderwa ni tá yáná ba itare dafa ni, iya ni á jiija waya áhuna!

¹⁸ Ambane yá tsetse, yá eptsa á dá. Yá de banánba ge edderwa ganakini ya ganu ge ñaneka palle haypa na, amá ya gu haypa an Dadaamiya. ¹⁹ Am nja-aaruwa kina na wá, ba geni tá dakiyá an egdza á ña keni zlayeka mazla-aara, hyainefka. Naba givege ka, a ganevge ba seke emnde a slera á ña umele am huđe á há á ña. ²⁰ Mazla-aara a naba tse, a saa á se mba á eddeñara na.

«Am sarte na saasa herzhanteherzhe há á eddeñará, daga ba zlafe yiyiye, a naba diyeddiye eddeñará, a naba zanvaarehe, hattse a naba tsetehe, a de yainuye, tákwálle a de ñanaahe an erva buwa, á higa arge ñane. ²¹ Daaci: Eddaaye, a ba egdza-aara á elvan ge ñane, haypa-aaruwa wá, ya gaku ge ekka ka palle, haypa yaikke ya guwa an Dadaamiya. Hyanefka mazla-aara ganakini yá gev egdza á ña ádaliye. ²² Amá ba hyema keni fanuka eddeñara na ge názena anƙwa tsakaná ñane. A ba ñane á elvan ge emnde na tá maga slera am mba-aara: Dawmbare watsewatse á dem bere, de sawansa záne zariya, antara kimake, ira jađe palle, sawmbare an ñane, tsekwawanemtsekwa am kazlaña. ²³ Dawmbare, de sawansa dalau na mi gelanaa á ba an niya na, icawantice watsewatse, una muñri yaikke, higaumihiga. ²⁴ Adaba egdza-aaruwa na náwa ñane na wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, ñane kina wá, ba seke a tsete am faya. Ndza keɗaakeɗa ba dƙiɗeki, amá kwaya ñane jesaarje. Daaci ta fantau ge mága muñri-aara, higa yaikke am huđe á há-aara baɗemme.

²⁵ «Amá am sarte ñanna wá, makaji á edda á há ñanna baaka am mba, a dem kaamba. Anƙwa á sá maa, á cená ba gusa am mba-aatare, njaanja ganja tá shekela emnde. ²⁶ A naba dfaase palle á emnde na tá maga slera am mba-aatare, a ndavanu elva, a ba ñane: A jaara uwe am mbá á miya? ²⁷ A ba walaadĩ-aatare ñanna á elvan ge ñane: Saasa egdza emmeña, eddeña a icante dalau na mi gelanaa á ba an niya na, adaba a shaa egdza-aara ba lapilayye. ²⁸ Mazla-aara a naba icaa ervaunɗe makaji á edda á há ñanna, a kwaleve ge dem mbá ñanna ba dƙiɗeki. Daaci a segashe ba eddeñara an ire-aara, a se slapalana á dem mba. ²⁹ Amá a ba ñane á elvan ge eddeñara: Edda, iya náwa yawe wányarwányara yá magaká ba slera, ba ser palle keni yannaaka elva á ña ni, aley ba ser palle keni vakiteka ba egdza a nawe keni, ganakini ña zuze antara slekate-aha-aaruwa ni. ³⁰ Gevge saasa egdza á ña, ñane wá, a de keɗakaa nalmáne á ña baɗemme áte záware-aha ba dey ni, aley ka se icanante dalau na mi gelanaa á ba an niya na ádaliye! ³¹ Ba estuwa egdza-aaruwa, a ba eddetare; Ekka wá, ba jire ba ádeme keni dakeska dƙiɗeki. Ay degiya, baɗemme á názena am huđe á há na ba náza á ña. ³² Duksa palle wá, shagera ba mi maganaamaga muñri, mi higa. Adaba egdza emmeña ñanna wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, kina ñane gevge ba seke a tsete am faya. Ndza ba seke a keɗaa an keɗa am kaamba, náwa shanánsha zlafe ádaliye.»

16

Sleslera na diyaadiya fanu hyema ge ire-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Anƙwa sleberba umele, an sleslera-aara a yanaa duksa kwakya am erva. Ta naba sem ge emnde umele áseza sleberba ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: Degiya sleslera á ña na anƙwa á badzaká nalmane kwakya. ² Daaci a naba dante sleslera-aara ñanna ádezeñara. A ba nane á elvan ge ñane: Ázara kena ká maganá ka ta se ndindaha na? Máki estuwa wá, viteva lasafi á slera á ña, ká njeka am slera-aaruwa mazla-aara.

³ «Daaci a ba sleslera ñanna am ervaunḡde-aara: Kina mu, watse yá maga tara uwe antara uwe kena? Adaba baaka shaige-aara, á ngyingye zanwe-aaruwa am slera. De herḡa keni yá dzegwánka mazla-aara, ñála keni zherwe. ⁴ A ba ñane: Kina wá, diyandiya názena yá maganá ya, ma ta sise am slera keni, watse tá liyilyiya emnde am mba-aatare.

⁵ «Daaci a naba fantau ge ḡáhá emnde na zanwe-aara á ḡabater gema an palpale. A ndavanu ge edda una a sawa ñane zuḡḡwe: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? a ba ñane á elvan ge ñane. ⁶ A ḡwanante, a ba ñane: Waye gaunḡauḡ mawya deremke buwa. A ba sleslera na á elvan ge ñane: Njinja, puwetepuwa áhuna gaunḡauḡ deremke, daaci ba seke pelaksepele gaunḡauḡ deremke. ⁷ A ḡante ura umele zlaḡe, a ba ñane á elvan ge ñane: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? A ḡwanante, a ba ñane: Nalkame buhwa deremke ilyeḡe. A ba sleslera á elvan ge ñane keni: Sawa, náwa puwetepuwa áhuna buhwa deremke ufade, daaci ba seke pelaksepele buhwa deremke ufade.

⁸ «Daaci zanwe a fantau ge gálá sleslera-aara ñanna. Diyaadiya tsa ganakini magaaka jirire am slera-aara, amá a galanaa adaba diyaadiya fanu hyema ge ire-aara á de katafke. Adaba emnde a duniya na wá, itare diyardiya fanu hyema ge ire-aatare jaruje ba ge emnde na tá am parakkire keni.»

⁹ Daaci Yaisu a farhe zlaḡe áḡaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Názu yá bakurná ya wá, magaumaḡa urire an emnde an nalmane á duniya na. Daaci am sarte na má watse zlauzle am erva á kure wá, tá de liyakurlyiya am tate na ni á zleka ḡekideki na. ¹⁰ Ma ware una a magaa jirire am duksa na cekwa, am duksa yaikke keni estuwa. Amá edda una a magaaka jirire am duksa cekwa wá, am duksa yaikke keni á maga ba baakire á jirire ñanna. ¹¹ Adaba una ñanna, máki magakurka slera an nalmane á duniya na an unḡule-aara mu, á de vakurta ware nalmane á jirire? ¹² Zlaḡe áḡaliye, máki magakurka an unḡule-aara áte nalmane á emnde mu, á de vakurta ware náza á ire á kure?

¹³ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á maḡka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Magiya áte duksa gergere

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mark. 10:11-12)

¹⁴ *Farisa-aha, emnde a waya nalmane na, ba ta cenaa elva ñanna wá, ta naba puwar dzáká ge Yaisu áḡire tá epsawepsawa. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure, kwá ganve ire á kure ba seke kwa emnde a jirire, amá Dadaamiya diyaadiya ervaunḡde á kure. Adaba duksa na emnde tá zharán ge yaikkire wá, hyapka ba náza keni áza Dadaamiya.

¹⁶ «Ndza á faterá ba *tawraita á Muusa, antara wakita á nabi-aha emnde áte baráma á Dadaamiya. Una ñanna shekwaashekwa sem zamáne á Yuhanna slemaga baptisma. Ta fantau á ba am sarte ñanna emnde ge cená labare á higa, elva a njá á ba am *kwárá á Dadaamiya. Daaci ma ware keni á wava an ndzeḡa-aara baḡemme, ganakini á demda ñane keni am kwara ñanna. ¹⁷ Amá wá, á eblyantaaveka ba egdza duksa keni ge názu am *tawraita. Butu ba keḡá á tara samaya an haha arge keḡa a egdza duksa ba cekwaunḡuḡi am tawraita.

¹⁸ «Ma ware una a belaa mukse-aara, a gaa umele, a magaa ba gwardzire. Edda una a gaa mukse na a segashe am mba á zhele, ñane keni a magaa ba gwardzire.»

Naraje an sleberba an Laajarus

¹⁹ «Ndza anḡkwa sleberba umele, á tsekwa ba zane na ni lefeḡḡe jipu, kwakya gane-aara na. Ma vaatara keni am mba-aara tá gyeka duksa laake, ñane á zá ba

emtakire am mba-aara. ²⁰ Anƙwa zlaɓe talage umele zhera-aara Laajarus, baɗemme á vuwa-aara ba wige maa, a de zlavehe áte we á wakyiya á sleberba na. ²¹ Nane wá, ice-aara ndza am kwácá á ɗafa na á valya á sawa am erva á sleberba na, ganakini á wazantewaza. Amá itare ta naba fanarhe ge zlaɗa, kere-aha ta se emtakanaa wige-aha-aara na. ²² Am iga á una ɗanna maa, a naba emtsehe ge Laajarus, eksaranteksa malika-aha shifa-aara, ta dáná ádeza Ibrahimima am samaya. Sleberba ɗanna ɗane keni a naba emtsehe, heɗareheɗa. ²³ Amá sleberba ɗanna anƙwa á maga palasa an tsáká ire am faya. A kante ice am zlaɗa-aara ɗanna wá, á zhárá ba Ibrahimima antara Laajarus ázeɗara, ta yiyiye jipu an ɗane. ²⁴ A fu hula á ba an ndzeɗa, a ba ɗane: Eddaaye Ibrahimima! Tasle á ɗa zivarze! Ebbela Laajarus, a de femfa ba we á gulanda-aara keni am yawe, a se ekhyinaakhya nara, yá am zlaɗa degiya am kára na! ²⁵ A ɗwanante ge Ibrahimima, a ba ɗane: Egdza-aaruwa, una wá, baaka kwa mazla-aara. Ká dzamteka ka á ba áte emtakire na ka zanaa ka am duniya, Laajarus a shu zlaɗa kwakya na! Kina wá, anƙwa á puwansepuwe ɗane mazla-aara, ka keni ba ká shá zlaɗa á ɗa. ²⁶ Baira ɗeme, anƙwa evege sladɗe am dáɗave á miya, ma emnde á ɗere una tá kátá dezekure keni, tá dzegwánka; ma emnde á kure tá kátá sezeɗere keni tá dzegwánka. ²⁷ A ba zhel ɗanna ndza sleberba na á elvan ge Ibrahimima: Máki estuwa wá, ba baaka elva-aara. Amá yá dalide zlaɓe ádaliye ge ɗalakhála eddaaye, tasle á ɗa, ebbela seke Laajarus á dem mba á edderwa am duniya, ²⁸ tá anƙwa egdzar mama-aha-aaruwa ilyeɓe zála, a de fateremfa am vuwa, ganakini a saremká itare keni á sem tate á zlaɗa ɗanna yá am huɗe-aara na. ²⁹ A ba Ibrahimima á elvan ge ɗane: Egdzar mama-aha-ɗa wá, anƙwa *tawraitá á Muusa antara wakita á nabi-aha umele tá ndaater waazu ge emnde am huɗe-aara wá, itare keni a cenarcena. ³⁰ Amá a ba zhel ɗanna: Una á hyepka eddaaye Ibrahimima. Amá máki a tsete ura am faya ni a de beraterbera wá, tá eptsanteptsá nja-aatare mazla-aara. ³¹ A ba Ibrahimima á elvan ge ɗane: Máki ba tá ceneka elva á tara Muusa antara nabi-aha umele wá, ma a tsetaa ba ura am faya lauktu a de ndaaterndáhá keni, tá de maga ba una ɗanna.»

17

Elva á vantá ektápaare antara yanaare haypa ge ura

(Mat. 18:6-7, 21-22; Mark. 9:42)

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara wá: «Ganakini a magarka emnde haypa ɗekidɗeki wá, baaka dabari-aara ɗekidɗeki. Amá zlaɗa ge edda una ni á vatertá ɗane ektápaare ge emnde á dem haypa ɗanna. ² Ambane ba ta ɗgudanem nákwá á há hiya am mbiye ge edda-aara, ta puwaterme am haye, arge una ni á vante ektápaare ba ge palle á egdzara keni. ³ Faufa hyema áte ire á kure! Máki a gaku haypa egdza emmeɗa wá, naba duwa, de ndaandáhá ba shagera. Máki yá dalika á bina wá, naba yanarya. ⁴ Ma a gaku haypa ser vuye á ba áte váha palle keni, máki ba kelaa haypa ni á se slapala wá, ka keni ba ká yanarya.»

Fetarfire seke ice á pilli á hyephye

⁵ A ba emnde a bela tá elvan ge Yaakadada: «Shagera ba ká faneraarfe ge fetarfire á ɗere.» ⁶ A ɗwaterante ge Yaakadada, a ba ɗane á elvan ge itare: «Máki hyephye fetarfire á kure ba seke ice á pilli palle wá, ma kwa banán ba ge mama á nafa na kwaye ɗane na: Beteseɓete ire á ɗa, de tsaatse am haye keni, sey á zlalá nafa ɗanna.»

Walaadfi-aha wá, ta ba walaadfi-aha

⁷ A ba ɗane á elvan ge itare: «Zharauzhárá á ba áte slera á walaadfi: Ware am dáɗave á kure an walaadfi-aara? Máki walaadfi á ɗa a de maga slera am fe, bi a de piya, má saasa, ká banánba emtu, sawa zuze duksa? ⁸ Ábi ká banánka. Ekka ká baná: Mbaɗanaambaɗa kazlaja á ɗa watsewatse, gyigya masane, siyansa. Máki zanuze ya,

lauktu ká de zá náza á ña. ⁹ Ábi baaka ura á slafaná we ge walaadfi adaba fesarfire na a maganaa ñane. ¹⁰ Ba duksa palle ge kure keni. Máki magakurnaamaga názena a fakuraara Dadaamiya wá, diyaweddiye am ire á kure ganakini kwa magaa ba slera á kure, kwa walaadfi-aha.»

Emnde a derve kelaawa a mbateraa Yaisu átirpalle

¹¹ Zlafe Yaisu a ba átire á mága shula ge dem Urusaliima na. Kina wá, daada átakwe á tara Galili antara *Samariya. ¹² Ate nakwe á kwara-aha ñanna maa, ankwake, ba Yaisu keni á kátá dem ekse ñanna, ta se ica ba wafke-aara emnde a derve ta kelaawa, amá ta tsaahé ba yiyiye an we á baráma. ¹³ Bademmire-aatare ta fu hula á ba an ndzedá ge d'aha Yaisu. A ba itare: «Ambarkaaña Yaisu, tasla á ña, zanervarze.» ¹⁴ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a zharateraahe, a ba ñane á elvan ge itare: «Zlauzlálá, de marawateránmára ire á kure ge *liman-aha.» Ba ta eptsa iga, tá ankwake zlalá wá, ta naba mbehe bademmire-aatare.

¹⁵ Ankwake palle am dagave-aatare, ba a belanu ice ge vuwa-aara, nanna ganakini mbaambe wá, a naba eptsa áseza Yaisu ámbera á gálá Dadaamiya á ba an ka kwara. ¹⁶ A se kezlanáa ugje ge Yaisu, wafke-aara ba teppe áte haha, ankwake á slafaná we an ervaun'de-aara palle. Zhele ñanna wá, ura *Samariya. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde: «Ábi bademmire-aatare ta kelaawa na, mbarembe. Labára kena a sawa ba ñane palle? ¹⁸ Emnde maselmane na, ba palle-aatare keni dzamarka se slafanaa we ge Dadaamiya, sey be wayve na palle degey?» ¹⁹ Daaci: «Tsettse,» a ba Yaisu á elvan ge ñane, «Ezzlalá á da. Mbakaambe fetarfire á ña.»

Sawa á Dadaamiya an sleksire-aara ge gaterve emnde am kwara-aara (Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ *Farisa-aha ta ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á sawa vaatara Dadaamiya an sleksire-aara, ge gamive á ba am kwara-aara palle na?» A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Njá am *kwara á Dadaamiya wá, tá nanka an ice. ²¹ Tá bakanka keni: Náwa tate na wá, á kwaraná ba Dadaamiya, bi: Kwaye tate na keni, á kwaraná ba Dadaamiya. Diyaweddiye ganakini kwára á Dadaamiya ñanna ankwake á ba am dagave á kure.»

²² Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ankwake á sawa sarte na ni watse kwá kumetekuma hare-aha na ya *Ura á emnde bademme yá ankwake antara kure na, amá ba palle keni watse kwá shánka mazla-aara. ²³ Watse tá bakuránba emnde ganakini degiya samsa kwaye ñane ankwake áhuwa, bi watse tá bakurá: Náwa ñane ankwake áhuna. Amá kure cenauka, daumbarka d'ekideki. ²⁴ Adaba má watse yá sawa ya, iya Ura á emnde bademme wá, watse tá niina emnde ba parakke. Ba seke mága á kára á rade á fantau am dalbe palle ge ekte á samaya, dem dalbe umele keni tá nanna emnde na wá, sawa-aaruwa keni watse ba estuwa. ²⁵ Amá wá, sey yá shushu zladá ba kwakya emtsaadé, tá de yiyaaya emnde a zamáne na. ²⁶ Ba názena ni ndza ta maganaa emnde am zamane á *Nuhu na wá, am sarte na watse yá eptseya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ñanna. ²⁷ Am zamane á Nuhu wá, slera á emnde ndza ba shunñula náza za, náza sha, ga larusa, vaterte gyaale-aha-aatare ge zála. A demaa estuwa Nuhu am paare á yawe, a tsekwa ge yawe á kedá duniya, a kedateraahe bademme. ²⁸ Am zamane á *Ludu keni ndza a magava ba estuwa. Emnde tá shunñula ba náza zá, antara náza sha, tá shakwa kazlana, emnde umele tá evvala, tá herdá duksa á dem bere, tá ndera bere-aha bademme. ²⁹ Amá vacite na ni sassa Ludu am *Saudauma wá, Dadaamiya a naba hyateraarhe kára an wesha an *baraudau á sawa am samaya, a kedateraahe bademme. ³⁰ Má watse herzhe yá eptsa ya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ñanna.

³¹ «Vacite ñanna wá, edda una ma a beranaa áte ire á bere keni, a tsunka á dem hufe-aara ge hálá kazlaña-aara. Ba duksa palle ge edda una a beranaa am fe, ñane keni a eptseka á sem mba. ³² Diyaweddiye á ba áte mukse á *Ludu. ³³ Edda una a tataya ñezla shifa-aara, watse á kefanaakeda. Edda una tatayaaka ñezla shifa-aara, ñane á shansha shifa-aara. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire, am hare ñanna wá, watse emnde buwa tá zlava áte egdera palle, palle watse yá eksanteksa, yá de yá palle. ³⁵ Nwásha buwa tá há hiya átirpalle, yá de eksa palle, yá yá palle. ((³⁶ Watse yá bera emnde buwa am fe, yá de eksa palle, yá ya palle.)) ³⁷ Daaci ta naba ndavanuhe ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á magava áme una ñanna Yaakadada?» A ñwaterante, a ba ñane: «A ba am tate na ni ankwá lipa, zaatate-aha tá jaháva á ba ádehuwa.»

18

Naraje an mukse wegyege tá an narkali

¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ge batera a magarmaga maduwa ba kelaazare, a yaranka ðekideki. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Ankwá narkali am ekse umele, baaka ura á kuaná ñane ðekideki, ba Dadaamiya keni ñane á kuveka ðekideki. ³ Ay ankwá zlahe mukse wegyege á ba am ekse ñanna, ba kelaazare áseza narkali na, á se bana: Náwa dagalañerevdagale an ura, maranánmára jirire-aaruwa ge sledagala-aaruwa. ⁴ Am zunñwire wá, narkali na eksarka emtsaade elva á mukse na ðekideki. Amá de shekwaashekwa á yanka mukse na wá, a ba ñane am ervaunðe-aara: Baaka ura yá kuaná ya ðekideki, ba Dadaamiya keni yá kuveka ya ice-aara, ⁵ amá mukse na wá, ambane yá maranánmára jirire-aara ge sledágala-aara ñanna, adaba á se weshita ire kwakya.»

⁶ A eksetaa elva-aara zlahe adaliye Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Mándzawe narkali na, kwá cenanceneka názu a ndaana ñane? ⁷ Daaci Dadaamiya wá, emnde na ni a dzertersaa ñane, vayi vacika tá ázejárá na wá, ñane á shekwaaka ðekideki ge marse jirire-aatare. ⁸ Yá ndaakur ba jirire: Á marse jirire-aatare ba watsewatse. Amá má watse yá sawa ya, iya *Ura á emnde bademme, watse ba yá se bera emnde na tá an fetarfire am duniya na?»

Naraje an slejaha hadáma, antara ura Farisa

⁹ Daaci Yaisu a bateraa naraje na zlahe adaliye, á ndaaná áte emnde na tá zhara ire-aatare ta emnde a jirire ba itare, tá epsawa emnde umele na. ¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare: «Zála buwa ta de maga maduwa am *mashidi yaikke. Palle ura *Farisa, palle na slejaha hadáma. ¹¹ A tsetehe ge ura Farisa, a tsaathe, a magaa maduwa am ervaunðe-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, ya slafaká we-aaruwa kwakya, adaba ña gergere antara emnde umele. Adaba itare ta neyle-aha, ta mándzawe-aha, ta emnde a mága gwardzire. Ususe kwakya adaba ña gergere an slejaha hadáma na náwa ñane na. ¹² Iya, ba kelaa maka yá eksa ndera ser buwa, yá ankwá á sakanse luser am názena yá shaná ya bademme. ¹³ Slejaha hadáma na keni, a tsaathe yiyiye an ñane, amá ñane wá, ba ketaa ire-aara ge zhara samaya keni magaaka ñane. Daaci a puwanu erva ge ervaunðe, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, tasle á ña zivarze, iya ya slehaypa.»

¹⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Tá dá wá, a shanaa ba zhel ñanna mele an Dadaamiya arge ura Farisa na. Adaba ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16)*

¹⁵ Duwa á emnde, ta sanaa egdzara ge Yaisu antara ba egdzara mesheshe keni, geni á puwaterar *erva a barka, amá naráterna pukura-aha emnde a saa egdzara nanna wá, ta naba valaterarhe. ¹⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwára á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁷ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, á taa demka dekideki.»

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu

(Mat. 19:16-30; Mark. 10:17-31)

¹⁸ A tsetehe ge palle á male-aha á Yahudiya-aha, a de ndavanu ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁹ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Labára ká dahiya an ura mággwe? Baaka ura mággwe máki Dadaamiya-ka palle. ²⁰ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba nane: Manka gwardzire, jeka shifa, ileka, manka seydire á fida áte ura, dematervedeme tara eddena an emmena.»

²¹ A nwanante ge zhel nanna, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Una nanna nannaana bademme daga am egdzarire-aaruwa.» ²² A ba Yaisu á elvan ge nane: «Una wá, a yakar ba duksa palle: De valuvale názu am rezege á na bademme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha, ekka watse ká shánsha lafa-aara am samaya. Daaci sawa dafidaba.» ²³ Ba a cenaa una nanna zhel nanna wá, a fantau ge dzama ire an tsaka ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²⁴ Nanna Yaisu ganakini am dzamá ire zhel na, a ba nane á elvan ge emnde: «Zlazlada jipu ganakini tá demda emnde a berba á dem *kwára á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlada ganakini á dedde názlegwame am fiye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlafe adaliye ge dem kwára á Dadaamiya.»

²⁶ A ba emnde na ta cenanaa an hyema-aatare elva nanna: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á nezlesenjle dekideki.» ²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Názu á taa gevka dekideki áza emnde na wá, áza Dadaamiya ba keski.»

²⁸ Daaci a ba Piyer á elvan ge nane: «Amá nere wá, yanjanya duksa bademme, ganakini ná daba ba ka palle.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a yaa há-aara, bi mukse-aara, bi egdzar mama-aha-nara, bi tara eddenara an emmenara, bi a yaa egdzara-aara, adaba *kwára á Dadaamiya wá, ³⁰ kina keni á shansha bademme á jauje ba ge una nanna, á katafke keni á de sha shifa na á zleka na.»

Yaisu anjwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34)

³¹ Daaci Yaisu a dfante pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba nane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, názena ta puwetaa nabi-aha áte iya *Ura á emnde bademme na bademme á de gevge. ³² Adaba tá de eksivaksa, tá de vite ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de epsawisa itare, tá de zlazlisezlazle, tá de kyefiyem nyaihe am ice, ³³ tá de ziyuze an ja. Am iga a una nanna maa, tá de zliyaazle shifa-aaruwa ba dekideki. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.» ³⁴ Amá palle a názu ta cenanaa pukura-aha na am elva nanna baaka dekideki. Ázetare wá, maana á elva nanna seska dekideki, cenaranka elva na a ndaateraa Yaisu na.

Ura wulfe shansha ice áza Yaisu

(Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52)

³⁵ Yaisu herzhanteherzhe Yairikau maa, anjwa ura wulfe umele á njá áte we á baráma, anjwa á njala. ³⁶ Daaci wulfe na á cena ba tá anjwa á degashe emnde. A

naba enndáva: «A jaara uwe?» a ba ñane. ³⁷ A ba emnde: «Una anjka á degashe Yaisu ura Nasarátu.» ³⁸ A naba kante kwára ge ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasle á ña zivarze.» ³⁹ Ta naba valarhe ge emnde a katafke ganakini a dufe, amá ñane a far ká kwára á ba a dem zhegela: «*Egdza á Dawuda! Tasle á ña zivarze.»

⁴⁰ Daaci a tsahe ge Yaisu, a ba ñane: «Sawansa ásehuna.» Daada wulfe ñanna á katafke á Yaisu, a ndavanu ge Yaisu, a ba ñane: ⁴¹ «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe na, a ba ñane: «Yá kátá ba ice malum-aaruwa.» ⁴² A ba Yaisu: «A wertewera ice á ña, mbakaambe fetarfire á ña.» ⁴³ Ba seke ndaha á miya na a naba werte ge ice-aara, a dába Yaisu, ámbera á gala Dadaamiya. Bademme á emnde na ta naaná an ice-aatare, itare keni ta fantau ge gálá Dadaamiya.

19

Tara Yaisu antara Jakayus

¹ Daaci damda Yaisu am huđe á Yairikau maa, a degáshe am huđe á ekse praatte. ² Am ekse ñanna maa, anjka ura zhera-aara Jakayus, ñane male á shungu á hadáma, sleberba jipu. ³ A ekkata jipu ganakini á puwetepuwa ice-aara áte Yaisu, ware ñane Yaisu ñanna. Amá dzegwanká adaba ñane paihyhye vayvaya am emnde. ⁴ Daaci ba zhagade-aara á de katafke, a de daleme am mama á zlemnda, geni watse á nanna má á degashe. Adaba anjka á daba ba tate ñanna Yaisu.

⁵ Ba damda Yaisu am tate ñanna maa, a naba kante ice á dem nafa na, a ba ñane á elvan ge Jakayus: «Tsekwesetsekwe watsewatse Jakayus. Vatena na wá, sey yá de háre á ba am mba á ña.» ⁶ A tsekwe ge Jakayus ba watsewatse, a se lyevaa Yaisu á ba an higa, ge daná á dem mba-aara.

⁷ Bademme á emnde na tá anjka á zharaterzhára na, anjka á waterwa am ervaunđe. Ta bantsa itare: «Ezzhára ka, á de hare am mba á slehaypa.» ⁸ Amá a tsahe ge Jakayus, a ba ñane á elvan ge Yaakadada: «Yaakadada-aaruwa, sey yá tegatertega kyalma á nalmane-aaruwa ge talage-aha. Máki anjka edda una ndza ya lyevaa duksa-aara ba dey wá, yá de eptsannaapetsa huđe ufađe.» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Vatena wá, huđe á há á ña shánsha shifa, ka keni ka ba eggjenjara ge Ibrahimia. ¹⁰ Adaba sawa-aaruwa ge iya ya *Ura á emnde bademme wá, ya se tataya ba edda una an kefa na, geni yá lyelye edda-aara.»

Naraje an gursa ge tsakala an ñane

(Mat. 25:14-30)

¹¹ Ge emnde na ta zluwa á cena elva ñanna, Yaisu a bateraa naraje na zlađe adaliye. Adaba herzharanteherzhe Urusaliima ba nga, njarantenja emnde ganakini herzhe segashe-aatare mazla-aara am erva á emnde, Dadaamiya á de faterá slekse yaikke tá njá am kwara-aara. ¹² Daaci a ba ñane am naraje-aara: «Anjka egdza á ura male a naba tsete, a zlala á dem larde yiyiye, a de tatayanvaa sleksire ge ire-aara, á de eptsá adaliye. ¹³ Lauktu á zlala maa, a dante emnde a slera-aara kelaawa, a vaterte gursa kelaawa: Tsakalautsákala an ñane, a ba ñane á elvan ge itare, dem sarte na má sanaasa ya. ¹⁴ Amá emnde a jeba-aara wayarka an ñane. Zlazlala ñane wá, ta naba belante emnde, a ba itare: Wayanjerka ñere, á se kwaránerá zhel na.

¹⁵ «Amá de shánsha sleksire ñanna, mazla-aara a naba saahé á sem larde-aara. Am sarte na saasa maa, a belaa we, ta danante emnde a slera-aara na ndza a vaterte gursa kelaawa ge mbedarva an ñane na, geni á zhara riba á ma ware-aatare keni. ¹⁶ A semhe ge slezunjwire-aatare, a ba ñane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huđe kelaawa. ¹⁷ A ba slekse yaikke a elvan ge ñane: Shagera jipu, ka sleslera á jirire. Adaba dzayyire á huđe á ña am duksa cekwa, yá gakvege male arge berni kelaawa. ¹⁸ A semhe ge buwire-aatare, a

ba ñane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huđe ilyeđe. ¹⁹ A ba slekse yaikke á elvan ge ñane keni: Ekka, yá gakvege male arge berni ilyeđe.

²⁰ «A de semhe ge umele wá, a ba ñane: Náwa názena ndza ka vitaa ka zanwe, ndza ya fademe am bagwadza, ya shebanve. ²¹ Jiiya lyawa, adaba diyandiya am ire-aaruwa ganakini ka mandzawe; ma fanƙa ba duksa á ña keni, ká shánsha; janƙa ba wulfe á duksa á ña keni, ká hala ba duksa á juwa á ba áte ka. ²² A ba slekse á elvan ge ñane: Ba elva á ña na keni hyaahya, ñakaaña shairiya. Mbate ka ngudí, ka sleslereka. Diyakdiya ganakini ya mándzawe á ba ka? Ma faneka ba duksa-aaruwa keni yá shánsha; janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hala ba duksa á juwa á ba áte ya, á ba ka? ²³ Máki ba estuwa wá, labára de puwanƙa nalmane-aaruwa am bañ, ma yá se lyiyaná an riba?»

²⁴ «Daaci a ba ñane á elvan ge emnde na tá á tsaatse ázenara na: Lyauvaalya shungu na ázenara na, fawanarfe ge edda una a shante riba huđe kelaawa na. ²⁵ A ba itare tá elvan ge ñane: Yaakadada, degi ázenara keni anƙwa deme gursa ñanna? ²⁶ A ñwaterante a ba ñane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Tá fanaare ba ge edda una anƙwa ázenara na. Amá edda una shanteka dekideki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyanvulye. ²⁷ Kelaade-aha-aaruwa na wayarka yá gev slekse arge itare na keni maa, sawatersa ba watsewatse, datsawatertedatsa á ba á katafke-aaruwa.»

Yaisu á dem huđe á Urusaliima
(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Yuh. 12:12-19)

²⁸ Zlauzle á tsaka elva ñanna Yaisu maa, ba zlala-aara zuññwe ákatafke á emnde ge dem Urusaliima. ²⁹ Herzhanteherzhe Baytifaji antara Baytaniya, daraada áte vuwa á wa na tá dahaná an Wa Anyaranyara na wá, a belaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: ³⁰ «Dawmbare á dem ekse na kwaye ñane á katafke na wá, watse kwá de bera egdza á ezzenwa an ngudá, ba ser palle keni zlađe njateka ura átekwa wá, naba pelawaapele sawánsa. ³¹ Máki ura a bakuraa: Kwá pelaná á deme? bawanánba ge edda-aara: Á kataná Yaakadada.»

³² Daaci ba zlala-aatare ge emnde a bela na, bademme ta de berán ba seke una a baternaa Yaisu na. ³³ Am sarte na tá anƙwa pela ezzenwa na wá, a ba dada-aha-aara: «Kwá pelaná á deme?» a ba itare, tá elvan ge itare. ³⁴ Ta ñwaterante, a ba itare: «Á kataná Yaakadada.» ³⁵ Mazla-aara ta naba saa ezzenwa na áseza Yaisu, ta se ndakaa zane-aha-aatare áte iga á ezzenwa ñanna, lauktu ta njetaa Yaisu átekwa. ³⁶ Fantaufa Yaisu ge zlala maa, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, a zlalá ñane átekwa.

³⁷ Am sarte na herzharanteherzhe Urusaliima maa, tá áte baráma a tsekwa á sawa áte Wa Anyaranyara na wá, higartehiga pukura-aha jipu, ta fantau ge gálá Dadaamiya á ba an ká kwára, tá galaná adaba najipu-aha na ta naana itare bademme na. ³⁸ Ta bantsa itare: «A ganga Dadaamiya barka ge slekse yaikke na kwaya ñane á sawa am zhera á Yaakadada na. Ma ba hairire wá, anƙwa am samaya; yaikkire wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle.»

³⁹ Tá anƙwa *Farisa-aha umele am dikele á emnde ñanna maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum! Bateránba ge pukura-aha á ña a daruđe.» ⁴⁰ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ma ta dñuwa ba itare keni, nakwá-aha na tá fantaufa á ba an ka kwara, una yá ndaakur ba jirire.»

Yaisu á kyuwa Urusaliima

⁴¹ Yaisu herzhanteherzhe berni ba ñga maa, ba a puwete ice-aara áte berni wá, a fantau ge kyuwa berni na, ⁴² a ba ñane: «Ekka keni ma ká diyeddiye seke ba názena

ni ma andze á vakte hairire vacite ñanna! Amá am kinire na wá, an shebe atuge ice á ña, ká taa diseka mazla-aara. ⁴³ Amá diyeddiye ganakini ankwá á sawa hare-aha umele, watse tá jaktaaveje kelaade-aha á ña á de jauje ge ndzedá á ña, ká de gevge an beca jipu. ⁴⁴ Watse tá kedakurkedá ba dekidfeki antara emnde á ña. Ka berni, amá watse ba nákwá palle keni tá de nánka áte ukfenjara nákwá, bademme watse tá ngerdfakngerda, adaba diyakseka sarte na ni a sawa Dadaamiya a se melakumele.»

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Mark. 11:15-19; Yuh. 2:13-22)

⁴⁵ Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de fantau ba ngya emnde a tsakala á segashe, ⁴⁶ a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, ba bere á mága maduwa, amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

⁴⁷ Daaci Yaisu a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am hufe-aara ba kelaazare. Male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ira male-aha á ekse ta tátaya ja shifa á Yaisu, ⁴⁸ amá baaka dabari-aatare ge ekseksa-aara, adaba bademme á emnde tá cena ba názena ankwá á kwaratersá ñane na an enjkale-aatare bademme.

20

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33)

¹ Vacite umele, Yaisu ankwá á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke, ankwá á balaterá antara labare á higa maa, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ira male-aha á ekse ádezenjara. ² A ba male-aha ñanna tá elvan ge ñane: «Banjeránba tate na ni ka shaa hákuma á mága duksa-aha na átekwa. Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ³ A nwaterante ge Yaisu, a ba ñane a elvan ge itare: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle, vawiteva jawapa.» ⁴ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge magatera baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?»

⁵ Ta fantau ge ndaha elva ñanna am dagave-aatare emtsaade, a ba itare: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiyá labára fakurtaareka an ñane. ⁶ Máki mi baa ta belanaa ba emndimagwaha, bademme á emnde tá de yámika an nákwá, tá de cebamiceba, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.»

⁷ Daaci ta nwanante ge Yaisu, a ba itare: «Ma a belanaa ware keni diyajerka ñere.»

⁸ A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa, ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mat. 21:33-46; Mark. 12:1-12)

⁹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva an naraje na ge zlamaakelaawa, a ba ñane: «Ankwá ura a dzebaa nafa á inabauhi am fe-aara, a yateraa fe ñanna am erva ge emnde a slera, ñane a naba zlala á da shula, á de shekwaashekwa áhuwa jipu. ¹⁰ Samsa sarte á tsáká inabauhi maa, a naba bela sleslera-aara á deza emnde na a yateraa fe am erva na, geni a lyanvaalya dza á inabauhi-aara. Amá emnde na a yateraa fe am erva ñanna ta hyanhe an ja ge slebela-aara ñanna, ta belanaahe an erva-aara dey. ¹¹ Edda á fe na a naba bela sleslera-aara umele, ñane keni ta de zlazlese, ta hyanhe an ja, ta belanaahe an erva-aara ilyebe. ¹² A naba bela umele zlahe ádaliye ge keyire. Ñane deme ta gyegese, vuwa-aara bademme ba wige, ta tedese á degashe. ¹³ Daaci, a ba edda á fe ñanna: Yá maganá estara kena? A ba ñane: Kina wá, yá ba egdza-aaruwa. Egdza-aaruwa wayanwáya

jipu na wá, ámbane tá de fa zherwe áte ñane. ¹⁴ Amá ba ta puwete ice-aatare áte ñane emnde a mága slera am fe na wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á záná ñane waráta á fe á miya na. Eksaumivaksa, jaumija shifa-aara, daaci fe ñanna á de gev ba náza á miya. ¹⁵ Daaci ta naba eksevaahe, ta danse ádegashe, ta de jehe shifa-aara.»

A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na? ¹⁶ Ay degiya, má watse samsa edda á fe ñanna wá, á se kedanaakeda shifa a emnde a mága slera am fe ñanna bademme, á yaterá fe am erva ba ge emnde umele.» A ba emnde bademme: «A janaaja Dadaamiya una ñanna!» ¹⁷ A zharateraahe emtsaade ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme. Una ñanna mu, á kata ba uwe kena, a ba kure?

¹⁸ «Edda una má a mbedaa áte nákwá ñanna, sey á kezlevkezle edda-aara am tate umele. Sakwa edda una má a eblyaara ñanna ge ñane, sey á hánaahe edda-aara ba ñgerdekdeke.»

¹⁹ Malum-aha á *tawraitá antara male-aha á *Farisa-aha ta naba diyeddiye ganakini Yaisu a ndaha naraje ñanna á ba áte itare. Daaci ta kátá eksa Yaisu á ba am sarte ñanna, amá ta kuva ba zlamaakelaawa.

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma

(Mat. 22:15-22; Mark. 12:13-17)

²⁰ Mazla-aara maa, ta fantau ge tsagwada Yaisu á ba am sarte ñanna, ta belanvaa emnde-aatare; emnde ñanna ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a jirire, daaci ta danaa ndáva ge Yaisu, ágire tá tsagwada elva a mandzawe am mbuwe-aara, lauktu ma tá eksaná átekwa, ma tá dateránda ge emnde a ñgumna. ²¹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, diyañerdiya ganakini ekka wá, bademme á názena ká ndaaná ka, antara názena ká kwaratersá ka ge emnde bademme ba jirire. Má ká kwaraterse duksa ge emnde, diyañerdiya ganakini ká ndaha ba tsekkire-aara ge elva, an namaari á Dadaamiya. ²² Ndaañernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, ankwá emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

²³ Amá kerten diyeddiye Yaisu yaimyaimire na tá ankwá á maganá itare bademme, a ba ñane, a elvan ge itare: ²⁴ «Marawiyánmára emtsaade suley palle yá nanaana.» Ta maranánhe. A ba ñane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shungu na? Ira zhera na mu zhera á ware?» Ta ñwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²⁶ Ta ettságwada á katafke á emnde bademme, amá baaka sharanka názu tá eksaná átekwa, ta yaa á maga ba najipu á jawapa na a vatertaa ñane, daaci ta du ba we-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya

(Mat. 22:23-33; Mark. 12:18-27)

²⁷ Ta naba semhe ge *Saduki-aha umele áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya dekideki na. Ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ²⁸ «Malum, ankwá a puwamitaa Muusa, a ba ñane: Máki kedaakeda zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara, geni á yana egdzara ge egdza emmenjara na kedaakeda na. ²⁹ Iyau, ndza tá ankwá dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kedefehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ³⁰ A melese ge sledaba-aara, ñane keni a emtsehe, a yaa mukse na

baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa. ³¹ Itare vuye na bademme ta gaa ba mukse nanna, amá bademme zlaruzle, yaránka egdzere ba palle keni. ³² Am iga-aatare bademme, a emtsehe ge mukse nanna keni. ³³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare ta vuye na ndza mukse-aatare ba nane palle!»

³⁴ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Am duniya na wá, zála antara nwásha tá ankwá á gaava am dagave-aatare. ³⁵ Amá am duniya na watse á sawa á katafke na wá, ma zála, ma nwásha keni, emnde na ni hyairephye ge tsete am faya, se njá am huđe-aara wá, watse baaka elva á nika mazla-aara. ³⁶ Adaba watse baaka emtsa mazla-aara, tá de gev ba seke malika-aha á Dadaamiya. Itare ta ba egdzara á Dadaamiya, adaba ta tsete am faya. ³⁷ Muusa wá, ndaasende ba parakke ganakini watse tá tsete emnde a faya an shifa. Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, am tate na á ndaaná áte dake na, a ba nane áte eggye-aha á kure werre: Yaakadada, Dadaamiya á Ibrahimá, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakuba. ³⁸ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, nane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Bademme á emnde a shifa tá an shifa ba ge nane.»

³⁹ A ba emnde umele am malum-aha á *tawraitá: «Elva á nana ka ndaase ba tsekke malum.» ⁴⁰ Gazlaregazla mazla-aara, baaka ura a ndavanu elva am iga a una nanna.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mat. 22:41-46; Mark. 12:35-37)

⁴¹ Yaisu a ndavateru elva ge itare, a ba nane: «Estara nane ta bantsa emnde ni *Almasiihu wulfe á *Dawuda na? ⁴² Dawuda an ire-aara keni a dahaná an Yaakadada, ankwá am Jabura, a ba nane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa,

⁴³ dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á nana tate á puwa sera á nana.

⁴⁴ Ha! Dawuda an ire-aara a dahaná an Yaakadada *Almasiihu. Áy á sawa estara keni ni á gev wulfe-aara na?»

*Yaisu ankwá á gíyá pukura-aha geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá*

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

⁴⁵ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara á dem hyema á emnde bademme: ⁴⁶ «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraitá. Adaba itare ta emnde a wáyá marava am záne sadafde, tá kata emnde ta gater use an ga ire am dagave á zlamaha. Am mashidi keni maa, tá kátá ba sleđe na átire ge náza a emnde bademme na. Ma am munri keni itare sey tá de kátá ba sleđe na ni an dárádza jipu na. ⁴⁷ Emnde a zá nwásha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá sladánve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlada-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

21

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse

(Mark. 12:41-44)

¹ A kante ice-aara Yaisu, á zhára emnde a berba tá puwa sadake á nashirire á dem nakwati á jáhá sadake am *mashidi yaikke. ² A naa wegyege a mukse umele nane baaka duksa-aara, a puwum kwaba buwa nane keni. ³ Daaci a ba Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya nane, taláge ba jipu na wá, nane a puwum

náza-aara jateruje ge emnde baɗemme. ⁴ Adaba uwe, itare wá, anƙwa nalmane-aatare, ta saa ba cekwa-aara ge mága sadake an ɗane. Amá mukse na wá, ɗane talage. Baaka tsa umele, amá a naba se puwumhe názu am erva-aara baɗemme.»

*Yaisu á ndáhá elva a mbeɗa *mashidi yaikke*
(Mat. 24:1-2; Mark. 13:1-2)

⁵ Emnde umele tá anƙwa á ndaha elva á *mashidi yaikke am dagave-aatare, geni mashidi ɗanna wá, an ndera. Nákwá-aha-aara, antara kazlaɗa na ta sanaa sadake-aara ge Dadaamiya, ta caɗaa mashidi ɗanna an ɗane na, zariya jipu. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: ⁶ «Anƙwa á sawa sarte na ni watse ba nákwá palle keni á jauka áte ukfenara nákwá, watse baɗemme á mbeɗa á dem áhá kwá ezzhara na.»

Zlaɗa-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mat. 24:3-14; Mark. 13:3-13)

⁷ Ta naba ndavanuhe, a ba itare: «Witse á magava am sarte-ara una ɗanna? Witse ɗá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa ɗanna?»

⁸ A ba Yaisu: «Faufa kure ba hyema a se keɗarakuraaka emnde umele. Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware-aatare keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu, hyephye laukte á miya mazla-aara. Amá kure wá, ɗabawaterka ɗekiɗeki. ⁹ Má kwa cenaa labare á wáva-aha, á dagala ervaunɗe á male-aha gergere wá, kure gazlauka ɗekiɗeki, adaba watse á de magava ba una-aha ɗanna zunɗwe, amá zlaɓe zle á duniya áte una ɗanna-ka emtsaade.» ¹⁰ A farhe zlaɓe ádaliye, a ba ɗane: «Witse kwá cená ba darda larde umele ge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele dararde ge kwára á slekse umele an wáva. ¹¹ Á de gejava haha an ndeɗa jipu am tate-aha gergere; witse á magava masiba-aha, antara waya am tate-aha gergere. Witse tá nanna emnde najipu-aha antara nalaama-aha saɗaɗɗe á sáwa am samaya.

¹² «Amá lauktu ni á magava duksa-aha ɗanna wá, kure watse tá sluwakursluwa, watse tá magakuránmaga palasa; watse tá de tsákurá am shairiya am mashidi-aha gergere, tá de dákurá á dem ɗanɗay. Witse tá de tsakurá á katafke á slekse-aha gergere, antara male-aha á larde gergere adaba zhera-aaruwa. ¹³ Daaci watse á vakurta ba una ɗanna baráma ge kure, mága seyɗire an zhera-aaruwa á katafke-aatare. ¹⁴ Duksa palle viyawanaaka wá: Dzamauka ire á názena watse kwá ndaaná kure ge ɗezla ire á kure an ɗane. ¹⁵ Adaba watse yá vakurtá ba iya an ire-aaruwa enƙale antara elva na kwá de ndaaná kure, tá de dzegwánka kelaade-aha á kure vakurte jawapa, tá de dzegwánka mbeɗakurmbede ɗekiɗeki. ¹⁶ Náwa ba dada-aha a kure antara mama-aha a kure, egɗzar mama-aha a kure, vara-aha a kure, antara slakate-aha á kure keni, tá de vakurte ge emnde, tá de ceɓa shifa á emnde umele am kure. ¹⁷ Emnde baɗemme watse tá dá ba kelaadiɗe ádeɗe kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁸ Amá wá, ba úgje ire á kure palle á keɗeka. ¹⁹ Kure wá, tsawaatse ba shagera. Máki tsakuraatse shagera wá, kwá ɗezlesenɗle.»

Zlaɗa na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-21; Mark. 13:14-19)

²⁰ «Máki kwa nanna jarantaaveje kelaade-aha ge Urusaliima an wáva wá, diyaweddiye geni herzha keɗa-aara. ²¹ Daaci watse tá zhagada emnde na tá am Yahudiya am sarte ɗanna á dem huɗe á wa. Emnde na tá am huɗe á Urusaliima keni, watse tá kyá á deɗe mákwátá. Emnde a mákwátá wá, a sarka á sem Urusaliima ɗekiɗeki. ²² Adaba hare-aha ɗanna baɗemme ba hare-aha á zlaɗa, geni a gevge názena am wakita á Dadaamiya baɗemme. ²³ Kay! Witse á tsaame kwa zlaɗa á ɗwasha na watse tá á huɗe, antara ɗwasha na tá an egɗzara áte erva am sarte ɗanna! Adaba watse kwakya jipu zlaɗa am hare-aha ɗanna. Witse á marateránmára

Dadaamiya ge emnde a larde ɲanna, geni tá aɲkwa am ervaunɗe-aarire. ²⁴ Watse tá ceɓa shifa-aatare an masalam; emnde umele-aatare watse tá sluwatersluwa, tá dáterá an shifa á dem larde-aha umele; watse tá lyevaalya emnde na ɓaaka nadina-aatare Urusaliima, tá de ganvege ba seke berbere, dem sarte na má zlauzle náza-aatare ge itare keni.»

*Sawa á *Ura á emnde baɗemme*
(Mat. 24:29-31; Mark. 13:24-27)

²⁵ «Watse tá nanna emnde nalaama áte vaciya, áte tere, áte terlyakwa-aha keni baɗemme. Ate haha keni watse ba ire keni tá de kanteka emnde am larde-aha gergere ge lyawa. Aɗaba watse á vadza haye-aha á ba an ndzedá, watse kwakya hula-aara. ²⁶ Watse kwakya emnde na á de cebatera ba lyawa, aɗaba tá de dzámá názena watse á setarge emnde am duniya na kwakya. Aɗaba baɗemme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ɲaɲare sleɗe. ²⁷ Am sarte ɲanna wá, tá de zhárá ba iya *Ura á emnde baɗemme yá aɲkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demɗemire. ²⁸ Ba máki kwa nanna aɲkwa á magava duksa-aha ɲanna wá, pauka hare mazla-aara, tsakwautsákwa hyema á dem samaya, aɗaba herzhe kwá ɲezla mazla-aara.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema aɲwaslire
(Mat. 24:32-35; Mark. 13:28-31)

²⁹ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a bateraa naraje maa, a ba ɲane á elvan ge itare: «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda antara nafa-aha umele. ³⁰ Máki kwa nanna puwaapuwa hyema áte nafa, yaaya umele aɲwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare mazla-aara. ³¹ Una ɲanna keni ba estuwa. Ba máki kwa nanna aɲkwa á magava duksa-aha ɲanna wá, diyaweddiye ganakini herzhavteherzhe dem zlanna á Dadaamiya. ³² Yá ndaakur ba jirire, tá de zlauka emnde a zamane na ba estuwa, sey má naránna gevge duksa-aha ɲanna. ³³ Tara samaya an haha wá, tá naba keɗa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keɗeka ɗekidɗeki, sey má gevge.»

Pauka hare, magaumága maduwa

³⁴ «Faufa hyema am ire á kure! Gawevka emnde a dakarire antara emnde a mbazla. Dzamauka ire an kazlaɲa á duniya. Máki estuwa, á se berakurbera háre-aha ɲanna ba estuwa, kwa ɓaaka am niya. ³⁵ Aɗaba watse á setarge duniya baɗemme ba seke narre, ɓaaka ura á geya ágashe ɗekidɗeki. ³⁶ Aɗaba una ɲanna, pauka háre, magaumága maduwa ma am laukte-ara keni, lauktu kwá de shá ndzedá ge ɲezla átuge duksa-aha ɲanna baɗemme watse á setarge emnde na, watse á wakurka zherwe ge tse ákatafke-aaruwa ya *Ura á emnde baɗemme keni.»

³⁷ Ba kelaa vaha, Yaisu á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke. Amá an vayiya wá, á de hare áte ire á wa na tá ɗaháná an Wa Anyaranyara na. ³⁸ Ba enlyya-waabere wá, kertenɲ tsekwaasetsekwe, baɗemme á emnde tá de cena elva ázenara am *mashidi yaikke.

22

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Herzhapteherzhe vayvaya muɲri á depaiɲ na ɓaaka shahi á makala am huɗe-aara, muɲri na tá ɗahaná an *Paska na. ² Am sarte ɲanna maa, de jaremmeje male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ta tátaya pute a keɗa shifa á Yaisu ba ɗekidɗeki. Ta magaa estuwa, aɗaba á wateraa lyawa á ba átuge emnde a ekse.

Yahuda anƙwa á vela Yaisu
(*Mat. 26:14-16; Mark. 14:10-11*)

³ Daaci de demda Shaitaine am Yahuda, an Iskariyaut keni tá dƙaha ba ƙane, ƙane ƙanna palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. ⁴ A duhe ge Yahuda ƙanna ádeza male-aha á *liman-aha antara male-aha á emnde á ufa *mashidi yaikke, ta de magaa sawari kerde, geni á de faterem estara Yaisu am erva á ba an keski. ⁵ Daaci higa ge male-aha na, a ba itare una wá, «Ŋá vakte shunƙu.» ⁶ A eksarhe ge Yahuda. Am iga a una ƙanna maa, a fantau ba ge tátaya dabari á faterem Yaisu na am erva salaakke, a diyarseka emnde dƙidƙeki.

*Ta tsatsanaa masane á *Paska ge Yaisu*
(*Mat. 26:17-25; Mark. 14:12-21; Yuh. 13:21-30*)

⁷ Gyaregya muƙri á depain na tá puweka shahi á makala am huƙe-aara na, vaci ica egdza kyawe á *Paska wá, ⁸ Yaisu a naba bela tara Piyer tá an Yuhanna, a ba ƙane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tsatsaumiyaatsatse dƙafa á Paska, mí de ezza.» ⁹ Ta ndavanu ge pukura-aha na, a ba itare: «Ká kata ƙá de tsatsakaná áme?» ¹⁰ A ƙwaterante, a ba ƙane á elvan ge itare: «Máki dakuremda am huƙe á berni wá, kwá de puwa ba ja ire antara zhele á sepa yawe am hwama, naba dƙabaudƙaba á dem mba na á demkwa ƙane. ¹¹ Máki dakuremda maa, bawanánba ge edda á há ƙanna: A ba malum wá: Áma bere na yá de zá dƙafa á Paska am huƙe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹² Daaci á de marakurá bere yaikke átire ge bere, an tsatsa kazlana am huƙe-aara. Kwá tsatsamiya dƙafa á muƙri am huƙe-aara.» ¹³ Mazla-aara ba zlalá ge pukura-aha na, tá de bera duksa baƙemme ba seke una a baternaa Yaisu na. Daaci ta tsatsaa dƙafa á Paska am bere ƙanna.

Masane cuƙeƙe
(*Mat. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1 Kaur. 11:23-25*)

¹⁴ Hyephye laukte-aara maa, anƙwa á njá arge masane na antara pukura-aha-aara, ¹⁵ a ba ƙane á elvan ge itare: «Una názu ya katanaa ya an ervaunƙe-aaruwa baƙemme, geni yá zuze dƙafa á *Paska na antara kure, lauktu yá de shá zlaƙa-aaruwa. ¹⁶ Adaba zá Paska ƙanna wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale ba vatena náza-aaruwa, sey mí de zá ba una am zlanna á Dadaamiya, má sessa maana-aara baƙemme parakke.»

¹⁷ Daaci a eksante feka, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a ba ƙane á elvan ge itare: «Nawmbare shawushe baƙemme á kure. ¹⁸ Adaba iya wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale á ba áte una ge iya, geni yá eksanteksa feka yá fetefa áte we-aaruwa. A juwaa ba á sarte na ni emnde tá de njá am *kwara á Dadaamiya átekwa na.»

¹⁹ Am iga a una ƙanna maa, a eksante dƙafa, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve, a ba ƙane á elvan ge itare: «Una na wá, vuwa-aaruwa, ((yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Magaumága una ma vaatara keni, geni kwá dzamidzámá an ƙane.» ²⁰ Am iga a náza za keni a magán ba estuwa, a eksante feka, a ba ƙane á elvan ge itare: «Una uzhe-aaruwa a puva adaba kure, Dadaamiya á ƙgudaterá namána ge emnde an ƙane.))

²¹ «Amá náwa edda una ni á veliyá ƙane mí zá dƙafa ba kerde. ²² Iya *Ura á emnde baƙemme wá, sey ba yá emtsa baaka pekyaa-aara, adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya. Amá palase ge edda una ni á veliyá ƙane.» ²³ Daaci pukura-aha ta fantau ge ndáva am dagave-aatare, geni á maganá ware una ƙanna.

Ware una á de gev male á miya baƙemme

²⁴ Njaanja gajawe am dagave á pukura-aha, tá kátá dise edda una ni tá zhára ƙane ba seke male-aatare baƙemme. ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Slekse-aha á larde, tá anƙwa á mára sleksire-aatare áte larde-aha, baƙemme á emnde a hákuma tá kátá

emnde tá baterá shagera slera-aatare. ²⁶ Amá kure wá, estuweka. Edda una gevge male am dagave á kure, a gevge cekwa á kure ba ñane. Slekatafke á kure, a gevge sleslera á kure ba ñane. ²⁷ Am dagave á tara edda una á se beraná á ba am tate á njá dafa, antara walaadi mu, málá ware am itare? Ábi málá ba edda una á se beraná á ba am tate á njá náza za na? Amá iya, nja-aaruwa am dagave á kure wá, ya ba seke walaadi.

²⁸ «Kure wá, kwa emnde na ni kwá anjwa antara ya ba kelaazare, kwá anjwa antara ya am sarte-aha na a badiyaa shaitaine bademme. ²⁹ Ba seke una ni a vite yaikkire ge iya Edderwa na wá, iya keni vanakurteva ge kure. ³⁰ Watse kwá de njá antara ya am yaikkire-aaruwa, mí de záná átirpalle duksa, mí de sháná átirpalle. Kwá de njá am kurshi-aha á yaikkire ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.»

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yuh. 13:36-38)

³¹ «Simaun! Simaun!» a ba Yaakadada á dáhá Simaun, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye shansha baráma Shaitaine ganakini á maganá an kure ba seke hiya na tá anjwa eggýega na. ³² Amá ya magaa maduwa adaba ka, geni a kezlevka fetarfire á ña bademme. Am sarte na má watse eptsakeptsá á sem sera-aaruwa wá, fateremfa ndzedá am vuwa ge egdzar mama-aha á ña.» ³³ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada, iya wá, ma tá damiyá á dem dangay keni, tá dami ba buwa; ma tá ceba shifa á miya keni, sey mi ba buwa.» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire Piyer: Ba vatena na lauktu á kyuwa tsákálá wá, watse ká bánba ka ser keye ganakini diyakikire.»

Yaisu á ndaha elva á partamami, nambela á káshi ira masalam

³⁵ Am iga a una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Am sarte na ya belakurbela, ma shungu, ma kashi ba kimake keni dakuránka na mu, anjwa názu kwa kumanaa kure emtu?» Ta nwanante, a ba itare: «Baaka názu ña kumanaa ñere dekideki.» ³⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, estuweka mazla-aara. Edda una ni anjwa shungu-aara, a eksanteksa; edda una anjwa kashi-aara keni, a eksanteksa; edda una má baaka masalam-aara, a veluvele nanjyuwe-aara, a shekwepshekwe. ³⁷ Ya bakurnaa adaba uwe, shagera ba á gevge názena a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ya na mazla-aara. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: “Ñane faremfa am emnde a mága haypa.” Daaci daada áte una ñanna kina geni á gevge.» ³⁸ A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada náwa anjwa masalam buwa.» A nwaterante, a ba ñane: «Hyaahya ba una ñanna.»

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Mark. 14:32-42)

³⁹ Ba segashe-aara ge Yaisu wá, a zlala á ba áte Wa Anyaranyara na mbasmba ñane na, ta dabemhe ge pukura-aha-aara keni. ⁴⁰ Daraada áhuwa maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ñjalaunjalá Dadaamiya geni a badakuruka shaitaine.» ⁴¹ Daaci a gapsehe ba yiyye an itare, á hyephye velya nákwá palle, a de kezlaa ugje, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: ⁴² «Tasle á ña Eddaye-aaruwa jinaaja zladá na a shika, máki wayakiyantewayá. Amá a gevka áte náza-aaruwa, a gevge á ba áte náza á ña.» ((⁴³ Daaci a naba jesarhe ge malika á Dadaamiya á sawa am samaya, a se fanem ndzedá am vuwa. ⁴⁴ Ge kwakyire á dzama ire na a shaa ñane na wá, a magaa maduwa an ndzedá-aara bademme, haa a ses ge ngudeffire cuuwe áte vuwa-aara, á tádá á dete haha tak, tak, take ba seke uzhe.))

⁴⁵ Zlanaazle maduwa-aara mazla-aara, a naba tsetehe a seza pukura-aha-aara maa, a se berater tá am háre, adaba haraare ta taa puka hare, tá am dzámá ire yaikke. ⁴⁶ A

tsaterite, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá pá háre? Pauka háre; magaumága maduwa geni a badakuruka shaitaine.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Yuh. 18:3-11)

⁴⁷ Ba elva ñanna keni zlaɓe zlanaka Yaisu wá, saressa emnde ta ba kwakya, Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa á katafke-aatare. Daaci a duhe ge Yahuda ñanna suuwe ádeza Yaisu, a de ñanaahe takwalle, á gan use an erwaunde-aara palle ágire. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yahuda, ká se gi use ganakini ká fiyá an una ñanna emtu á dem erva á emnde, iya *Ura á emnde bademme?»

⁴⁹ Emnde tá antara Yaisu tá zhára mága ñanna wá, watse zlazlada jipu. Daaci a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ñere keni ñá naba waterwá emtu an masalam-aha á ñere?» ⁵⁰ Kertenj velesevele erva palle-aatare, a naba wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema a nadafa. ⁵¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yawánya, magauka una.» A de semtanaa hyema-aara ñanna ge zhel na, a mbanaahe.

⁵² Daaci a ba Yaisu á elvan ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa *mashidi yaikke, ira male-aha á ekse na ta se eksa ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade am erva na mu, ya neyle emtu?»

⁵³ Ábi kelaazare yá á ba ázekure am mashidi yaikke, eksakurika dekideki? Daaci sarte na wá, sarte á kure, sarte á tabedammire ge marse hákuma-aara.»

A ba Piyer ñane diyaaka Yaisu dekideki

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mark. 14:53-54, 66-72; Yuh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Daaci ta naba eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme. Piyer wá, a daa daba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka dekideki. ⁵⁵ Mbarantembe kára am huɗe á riya á male á liman-aha na, jarantaaveje emnde ge kára na maa, Piyer keni a de njeme am dagave-aatare. ⁵⁶ Daaci á ezhára kwátena umele Piyer na, á njá átuge kára, á ezhára, a ba ñane: «Degi zhel na keni ba ura á Yaisu ñanna.» ⁵⁷ Amá eksarka Piyer, a ba ñane: «Diyanka ya zhel ñanna emmaye-aaruwa.»

⁵⁸ Cekwaangudi wá, a nanhe zlaɓe adaliye ge ura umele, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka keni ka ba palle á emnde ñanna.» A ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Iya ñane ka ya, eddaye-aaruwa.»

⁵⁹ Shekwaashekwa á maga saa palle wá, a ba ura umele zlaɓe adaliye á ba an ndzedá: «Baaka shaige-aara dekideki, dawale na keni ba ura á zhel ñanna. Adaba ñane keni ba ura Galili ñanna.» ⁶⁰ Amá a ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Naba ennda seke elva á ña ma ká ndaha uwe keni.» Ba elva-aara keni zlaɓe zlanaka Piyer, tsáktsákwalikwaa á ba tsakala. ⁶¹ A eptsavte ge Yaakadada, a zharaa Piyer ba yamme, daaci Piyer a naba yehete názena a bannaa Yaakadada, a ba ñane: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. ⁶² Mazla-aara a naba sesehe ge Piyer ásegashe, a se fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Ta zlazlese Yaisu, ta zuhe an ja

(Mat. 26:67-68; Mark. 14:65)

⁶³ Daaci emnde na tá ufa Yaisu na ta naba zlazlese, ta zuhe an ja. ⁶⁴ Ta fadanse ice, ta vavante dedekwa, am iga-aara ta ndavanundave ganakini a jakaa ware, diyeddiye edda-aara. ⁶⁵ Ta epsawse Yaisu an tsáká elva-aha gergere ádete ñane.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Yuh. 18:19-24)

⁶⁶ Ba a werehe ge ekse, an enlya werre wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha bademme; amaana male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Ta saa Yaisu á sem jahava-aatare. ⁶⁷ Daaci ta ndavanuhe ge Yaisu a ba itare: «Ba ka una

ka *Almasiihu na emtu? Naba ndaanjernda.» A njwaterante ge Yaisu a ba njane: «Má yá ndaakurnda, kure kwá fetarka. ⁶⁸ Ma ya ndavakuru elva keni, kwá de viteka jawapa. ⁶⁹ Duksa palle wá, a juwa ba keski mazla-aara, iya *Ura á emnde bademme yá zlala á de njá am nadafa á Dadaamiya na Sleksa ba njane na.» ⁷⁰ A ba itare bademme tá elvan ge Yaisu: «Ekka mu, ka *Egdza á Dadaamiya emtu estara?» A njwaterante ge Yaisu a ba njane: «Ba seke diyakurdiya, ba estuwa.» ⁷¹ A ba itare am dagave-aatare: «Ázara wedere á miya am seyde-aha mazla-aara, ábi cenamiyáncena názena a ndaanaa njane.»

23

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Yuh. 18:28-38*)

¹ Daaci ta tsetehe bademme-aatare am *kendekiyi ya njanna, ta daa Yaisu na á de katafke á sleksu *Pilaatu. ² Daraada ákatafke á slekse maa, ta de fantau ge ica sera á Yaisu á ba áhuwa. Ta banán ge slekse: «Náwa zhel na á wesha larde á miya. A bantsa njane, a varanteka hadáma ge male á larde á Rauma d'ekid'eki. A bantsa njane zlafe: Ba iya una ya *Almasiihu, ya slekse yaikke.» ³ A ndavanuhe ge sleksu Pilaatu: «Ba ka una slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A njwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

⁴ A ba Pilaatu á elvan ge male-aha á *liman-aha antara dikele á emnde njanna bademme: «Shanáńka ya haypa áte zhel na dammaru ge záná an shairiya.» ⁵ Amá itare ta farhe zlafe ádaliye á ba an ndzedá, a ba itare: «Degey an názena á kwaratersa njane ge emnde na á tsante fitenire am larde á miya! Kwaye ndza a fantau á ba am Galili, amá a se hyanme am Yahudiya bademme, se ba áhuna keni samsa an njane!»

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Hirudus*

⁶ Sleksu *Pilaatu ba a cenaa ta tsalante Galili am huđe-aara na wa, a fantau ge ndáva tate na ni a sawa Yaisu átekwa, a ba njane: «Zhel njanna ura Galili emtu?» ⁷ Am sarte na diyeddiye ganakini Yaisu a sawa á sa am tate na á kwaraná sleksu *Hirudus, a naba belanaa ádezeńara. Adaba am hare-aha njanna Hirudus keni á ba am huđe á Urusaliima. ⁸ Sleksu Hirudus a higa jipu am sarte na a puwete ice-aara áte Yaisu. Adaba haraare á cená ba labare-aara, haraare á kumá ba njane, geni watse á nanna najipu ázeńara. ⁹ Daaci a ndavanu elva-aha gergere, amá njwanárka Yaisu d'ekid'eki.

¹⁰ Tá anjkwá male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá áhuwa maa, ta fantau ge ica sera á Yaisu á ba an ndzedá. ¹¹ Mazla-aara sleksu Hirudus antara sawji-aha-aara ta fantau ge valyanse elva a epsawa ge Yaisu, ta epsawse ba nga, ta tsekwanme am zane zariya jipu, ta naba eptsanaahe ádeza sleksu Pilaatu. ¹² Garevge slakate-aha ba vacite njanna tara Hirudus an Pilaatu, adaba ndza ta emnde a dágala.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(*Mat. 27:15-26; Mark. 15:6-15; Yuh. 18:39-19:16*)

¹³ Sleksu *Pilaatu a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse ira emnde a ekse bademme, ¹⁴ a ba njane á elvan ge itare: «Náwa kwa siyaa zhel na, a ba kure á wesha larde, amá ya ndavanu elva-aha njanna á ba ákatafke á kure, shanáńka haypa-aara áte una kwa se puwar ugje kure ganakini á njanańja shairiya. ¹⁵ *Hirudus keni shanka haypa na a guwaa zhel na ganakini á njanańja shairiya. Adaba una njanna a eptsanaahe zlafe ádaliye ásezemiya. Estuwa, ba baaka haypa na a guwaa njane hyephe ja shifa-aara. ¹⁶ Adaba una njanna, yá zuze á ba an ja, daaci yá belanaabela.»

((¹⁷ Am mbarsembe emnde ba kelaa munri á *Paska sey slekse á belaterá dangay palle maa,)) ¹⁸ bademme-aatare ta jar ye ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge Pilaatu á

ba an ka kwára: «Ejja zhel na a njeka an shifa d'ekid'eki, belan'ernaabela Barabas.»
¹⁹ Barabas wá, ta ngud'anaa ad'aba fitenire umele ta tsante am huđe á ekse antara elva á shifa.

²⁰ Sleksu Pilaatu wá, nane á kátá bela Yaisu. Ad'aba una nanna, a se mbed'ateruhe zlađe ad'aliye elva-aara ge emnde a ekse. ²¹ Amá ta nwanante á ba an hula: Zlen'elezlen'ela áte dzangala, zlen'elezlen'ela áte dzangala, zlen'elezlen'ela áte dzangala, bad'emme-aatare ba estuwa. ²² A ndaaterhe zlađe ad'aliye sleksu Pilaatu ge keyire: «Labára nane ge kure? A gu uwe nane zhel na diyanka ya na? Iya wá, diyanka ya haypa na a guwaa nane, hyep'hye ja shifa-aara na. Yá zuze á ba an ja, yá belanaabela.»

²³ Amá itare tsaraatse degdege á ba áte náza-aatare, ta farhe zlađe ad'aliye ge hula geni a zlen'elarzlen'ela Yaisu. Daaci jeje am ire á Pilaatu, ta ganaa ba itare ndzedá. ²⁴ Mazla-aara a naba eksarhe geni a gevge názena tá kataná itare nanna. ²⁵ Daaci a naba belateraa edda una ta danaa ad'aba fitenire á dem dangay, antara elva á shifa na, a vaterte Yaisu geni tá de maga názena tá kataná itare áte nane.

Náwa ta zlen'elanaa estuwa Yaisu áte dzangala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Yuh. 19:17-27)

²⁶ Tá an'kwa á dánda Yaisu maa, de jarja ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun átire sa á sawa am makwata maa, ta naba eksevaahe, ta far sepa dzangala á ba an ndzedá, á d'aba Yaisu an nane. ²⁷ Estuwa dikele á emnde a ekse ta daa d'aba Yaisu na antara n'washa. N'washa na wá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka d'ákwa.

²⁸ Amá a eptsavte ge Yaisu, a ba nane á elvan ge n'washa nanna: «Kure n'washa-aha á emnde a Urusaliima, kyuwawika iya, amá kyuwaukyuwa ire á kure antara egdzara á kure. ²⁹ Ad'aba an'kwa á sawa hare-aha na ni tá de bánba emnde: Sharánsha ire-aatare n'washa dziire antara n'washa na zlađe faranuka uba-aatare ge egdzere, ira n'washa na tá yeka mazla-aara na. ³⁰ Am sarte nanna maa, tá de bateranba emnde ge wa-aha sad'ad'ede: Mbed'awan'erarmbede. Tá de bateranba ge egdzar wa-aha: Shebawan'erveshebe taslawa á kure! ³¹ Ad'aba má ta magante una ge nafa an'wáslá, watse átsáme kena náza á náfa na an ula?»

³² Á ba am sarte nanna maa, tá an'kwa emnde a bádza sleđe ta buwa, ta daterhe antara Yaisu, ta de cebatera átirpalle. ³³ Daraada am tate nanna tá d'ahaná an Feka á Ire na maa, ta naba zlen'elaa Yaisu, antara emnde a bádza sleđe nanna áte dzangala-aha-aatare, palle am nadafa-aara, palle keni am názlaba-aara. ³⁴ Amá a ba Yaisu: «Eddaye-aaruwa, naba yateraarye haypa-aatare, ad'aba diyarka.» Itare ta tegaa kazlaña á Yaisu am dagave-aatare. Ge ettega-aara wá, ta maga njeri ganakini a sesse edda una ni á zaná nane ma uwe keni.

³⁵ Emnde bad'emme tá á ba á tsatse, tá ezzhara. A ba male-aha á Yahudiya-aha ágire tá epsawepsawa: «Ábi nane a lyese emnde umele? A lyelye kwa ire-aara keni, má ba nane una *Almasiihu a eksesaa Dadaamiya.» ³⁶ Sawji-aha keni ta ganaptehe, ta de valyananse elva a nyainye, ta maranaa mbazla d'an'dane tá kátá fanufe. ³⁷ A ba itare tá elvan ge nane: «Ábi ka bantsa ka, ka slekse á Yahudiya-aha, lyelye kwa ba ka ire á na!» ³⁸ Náwa názu ta puwetaa itare áte naláwa, ta fetehe áte dzangala átire ge Yaisu: «Ba nane una slekse á Yahudiya-aha.»

³⁹ Emnde a badza sleđe na ta zlen'elateraa antara Yaisu na, palle-aatare a naba zlazlese Yaisu, a ba nane: «Gakefka *Almasiihu mazla-aara emtu? Lyelye kwa ire á na, lyan'erlye nere keni.» ⁴⁰ Amá a naba valarhe ge palle na, a ba nane: «Ekka wá, labára á wan'ka lyawa átuge Dadaamiya? Ka keni ká á ba am zladá nanna tsa. ⁴¹ Miya antara ka wá, á jamiya ba haypa á miya. Názena tá magamiyán ge miya ba deydey á názena mi maganaa miya keni. Amá nane mu, a gu uwe, ábi baaka?»

⁴² Daaci a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Tasle á ña iya wá, vacitu watse ká de sawa an yaikkire á ña na, ba tasle á ña yehiteyeha iya keni.» ⁴³ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yá baka ba jirire: Ba vatena na, mí dá ba buwa á dem zlanna á Dadaamiya.»

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(*Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Yuh. 19:28-30*)

⁴⁴⁻⁴⁵ Am sarte ñanna wá, á maga vacitire. Amá má a de tsekwaá ge tabedammire wá, duniya baðemme baaka vaciya, dem saa keye ba estuwa. Kacekaca á dzegwa na am *mashidi yaikke keni, a naba tamme kalkale am dagave. ⁴⁶ Daaci Yaisu a naba kante kwára á ba an ndzedá, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, fanakemfa shifa-aaruwa am erva ge ekka.» Ba a ndaase una ñanna, mazla-aara a naba emtsehe.

⁴⁷ Male á sawji á Rauma, ba a naa duksa ñanna magaavemage na wá, a fantau dise jirire á Dadaamiya, a ba ñane: «Zhel na wá, ba jirire baaka haypa-aara.» ⁴⁸ Baðemme á nalga á emnde na ndza a sateraa ba se zhára ice na, ta daa á ñaaja ba ervaunðe adaba názena ta naana itare na. ⁴⁹ Slakate-aha á Yaisu, antara ñwasha na kwaye ta dabanaa á sawa am kwára á Galili na, ta tsaahé yiyiye an itare, lauktu ta zhara názena ankwá á magava na.

Faremfa Yaisu am irekhya
(*Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yuh. 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Daaci ndza ankwá ura umele zhara-aara Yusufa, ñane ura Arimatiya am Yahudiya. Zhel ñanna wá, ura jirire, dzayya huðe-aara, ankwá á ufa zamane na ni emnde tá de njá á ba am *kwara á Dadaamiya na. Ñane keni ura male am *kendekyiya yaikke, amá enjkale-aara dabaka názena tá ankwá á slaslaná emnde umele, antara názena ta maganaa itare am sarte ñanna. ⁵² Daaci a duhe ge ñane á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁵³ A se tsekwaá emtsa na áte dzañgala, a faðeme am kalpakane anwaslire, jeba á kalpakane ñanna ba lefeðe. Daaci a de zlavanaahe am irekhya ta yese am cacera, ba ser palle keni zlahe zlavaranaaka emtsa am huðe-aara. ⁵⁴ Vacite ñanna wá, ge zlema, herzhe á fantaufe kwaskwe á puwansepuwe.

⁵⁵ Nwasha na ta saa á daba Yaisu kwaye á sawa am kwara á Galili na wá, ta daba Yusufa á dem tate á heða Yaisu na, ta de zharanaahe irekhya-aara antara zlava-aara am irekhya. ⁵⁶ Mazla-aara ba zlala-aatare á dá, ta de tsatsaa waye-aha-aatare, antara náza se-aatare, ganakini watse tá de wecar ge Yaisu.

Vaci puwansepuwa maa, ta puwansehe emtsaáde áte una am *tawraitá.

24

Yaisu tsetse am faya
(*Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-8; Yuh. 20:1-10*)

¹ Werre an enjya-waabere ge laade wá, ta duhe ge ñwasha ñanna ádete irekhya á Yaisu an waye-aha na ta tsatsanaa itare na. ² Amá ta de beraa irekhya á ba an wácene, an tambara páláme yiyiye an we-aara. ³ Ta demhe am irekhya na, amá sharánka Yaakadada Yaisu ðekideki. ⁴ Daaci palle a názu tá ndaaná itare baaka ðekideki. Ba itare tá átira mága najipu ñanna, ta naba jesarhe ge zála buwa ákatafke-aatare ba estuwa, ta tsekwe am nanjyuwe na á maga wulwulire jipu na. ⁵ Jaterja lyawa ñwasha na, ta puweme erva am ice. A ba emnde ñanna tá elvan ge itare: «Labára kwá se tataya edda una an shifa am dagave á emnde a faya?» ⁶ Ñane baaka áhuna tsetse, ankwá an shifa-aara ádaliye. Elva na a bakurnaa ñane am haha á Galili na dedde am ire á kure emtu? ⁷ Adaba ndza a ndaakurnda, a ba ñane: Iya *Ura á emnde

bademme wá, watse tá vite ge emnde a mága haypa, tá de zlenjeliya áte dzangala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

⁸ Daaci saasa elva-aha na ndza a baternaa Yaisu na bademme á sem ire-aatare. ⁹ Mazla-aara ba zlalá-aatare áte we á irekhya, tá dateraa labáre ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe, antara emnde-aara umele bademme. ¹⁰ Náwa zhera á njwasha na ta dateraa labáre ge pukura-aha njanna: Maari mukse á emnde a Magdala, Yauwanna, Maari emmarge Yakuba, ira njwasha umele na ndza ta kerde, bademme ta daa ba labáre njanna. ¹¹ Amá pukura-aha eksaranteka elva á njwasha na seke elva a jirire, fartarka an itare dekideki. ¹² Piyer wá, njane a naba tsetehe á ba am sarte njanna, zhagade-aara á dete we á irekhya na, a de zharaa ice á dem huđe-aara, a de beraa ba kalpakane. Daaci ba eptsaa-aara á da, á maga ba najipu-aara.

*Ate baráma a dem Aimawus
(Mark. 16:12-13)*

¹³ Ba vacite njanna maa, ta tsetehe ge pukura-aha buwa, ta dem ekse umele tá d'aná an Aimawus, dagave-aatare an Urusaliima á maga kilaumaiter kelaawa jemtekwe. ¹⁴ Daaci tá ankwá á ndaha názena a magava áte Yaisu am hare-aha njanna am dagave-aatare.

¹⁵ Zlađe itare keni tá ndaha ba elva njanna am dagave-aatare maa, ba Yaisu an ire-aara a duhe ádezetare, ankwá á zlalá antara itare áte baráma. ¹⁶ Tá zhára ba ura, amá ankwá názu a piyaterterte ge diyeddiye-aara. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwá ndaha elva uwe kure áte baráma na?» Ta tsaathe wá, puwaapuwa vuwa-aatare. ¹⁸ A naba njwanante ge palle-aatare zhera-aara Kiliyaupas, a ba njane á elvan ge njane: «Ka wayve am Urusaliima, zlađe cenakánka názena a magava am hare-aha na ka?» ¹⁹ A ba njane á elvan ge itare: «A jaara uwe?»

Ta njwanante, a ba itare tá elvan ge njane: «Názena a magava áte Yaisu ura Nasarátu na cenakánka? Njane nabi á Dadaamiya, an hákuma jipu am slera-aara á katafke á Dadaamiya, ankwá hákuma á ndaha elva á katafke á emnde ázenjára. ²⁰ Amá male-aha á *liman-aha á miya, antara male-aha á Yahudiya-aha á miya, ta naba jar ye, ta de faterem am erva ge emnde a duniya, ganakini sey ta maganaa shairiya á shifa, daaci ta naba zlenjelehe áte dzangala. ²¹ Bademme ndza nj tamán geni á de lyaná ba njane larde á *Iserayiila. Amá kwaye njane názena a magava áte njane, hare keyire-aara vatena. ²² Zlađe ádalije maa, jarañerja enkale njwasha umele tá á ba ázenjere. Adaba ta duhe ge itare an enjya-waabere ba vatena á dete we á irekhya-aara wá, ²³ de berareka am irekhya. Mazla-aara ta naba saa, ta se mbedañeru labáre, a ba itare: Ta naba jesarhe ge malika-aha á katafke á njere ba estuwa, ta bantsa malika-aha njanna tsetse am faya. ²⁴ Ta duhe ge emnde umele á njere á dete we á irekhya njanna, ta de bera ba seke una ta ndaanaa njwasha njanna. Njane wá, itare keni naránka.»

²⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, baaka enkale á kure dekideki, mbate elva-aha na ta balanaa nabi-aha na bademme daaka á dem ire á kure, fakurtarka. ²⁶ Diyakurka dekideki ganakini sey *Almasiihu á shushe zladá-aha njanna, lauktu á dem yaikkire-aara? Ndza cenakuránka una?» ²⁷ Daaci a palateraa názu á ndaana wakita á Dadaamiya á dete njane bademme. A fantau am wakita-aha na a puwetaa Muusa, date una ta puwetaa nabi-aha umele bademme.

²⁸ Herzharanteherzhe ekse na tá demkwa na maa, Yaisu a magaa ba seke njane wá, zlađe zlauka shula-aara. ²⁹ Daaci ta fantau ge njananaa ázetare, a ba itare: «Gevge manjaripu mazla-aara Malum, vayiya ge de katafke, naba hare ázenjere.» «Ane,» á bina, a naba duhe antara itare.

³⁰ Njarinja arge masane maa, a eksante d'afa am erva, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve d'afa na, a vaterte ge itare. ³¹ Mazla-aara a naba werte ge

ice-aatare, diyareddiye ge ñanire, amá naránka ñane mazla-aara. ³² A ba itare am dagave-aatare: «Kay, ázara kena emtakire á ervaunđe á miya am sarte na á palamiya názu am wakita á Dadaamiya áte baráma a sawa na. Higa eksanteka ervaunđe á miya ba seke kára emtu?»

³³ Ta naba eptsehe a ba am sarte ñanna á sem Urusaliima, ta se beraa pukura-aha kelaawa jemtekwe na jarammeje antara emnde a nja-aatare. ³⁴ Ta anƙwa ndaha elva a Yaakadada am dagave-aatare, a ba itare: «Ba jirire tsetse Yaakadada am faya, adaba a maranaa ire-aara ge Simaun.» ³⁵ Itare keni ta ndaaterhe labáre-aatare áte baráma, ta ndaaterhe geni diyareddiye Yaisu am sarte na a kezlanve dafa, a vaterte na.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

³⁶ Itare keni zlaƙe tá ndaha ba ñane, ta naa ba Yaisu á tse am dagave-aatare, «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ñane á elvan ge itare. ³⁷ Má de gazlargazla wá, jaterja lyawa jipu, adaba itare tá kurken náza nye. ³⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Labára kwá maga shaige estuwa am ervaunđe á kure? ³⁹ Ábi una ba iya? Nawanaana erwa-aha-aaruwa antara sera-aha-aaruwa. Fautefa erwa á kure áte iya, tapawiyaatapa ba shagera. Adaba náza nye wá, ñane baaka vuwa-aara. An hyuweka, an hyaihyeka.» ⁴⁰ Á baterá una ñanna wá, ámbera á maraterá erwa-aara, antara sera-aha-aara bademme. ⁴¹ Aley zlaƙe fartarka emtsaade. Adaba ge kwakyire á higa wá, tá geyá mága ba najipu áte ñane. A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Anƙwa emtu náza za ázekure áhuna?» ⁴² Ta vante hyuwa á kelfe an teƙa shagera. ⁴³ A lyevaahé, a naba zuhe á ba á katafke-aatare.

⁴⁴ Am iga a una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Am sarte na ndza yá á ba an shifa-aaruwa am dagave á kure keni, ndza ya ndaakurnda bademme, a ba iya: Bademme á názena á tsakaná *tawraita á Muusa áte iya, antara una am wakita á nabi-aha umele, ira una ta puwete am jabura, ndza ya ndaakurnda geni bademme sey watse á gevge.» ⁴⁵ Daaci a naba vaterte enƙale ganakini tá cenevaacena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya. ⁴⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názena an puwa am wakita á Dadaamiya: Sey máki shushe *Almasiihu zlaƙa, emtsamtsa. Am hare ge keyire á de tsetse am faya. ⁴⁷ Sey tá magateránmaga waazu ge nalgaadama bademme an zhera-aara, geni a magarmága tuba, Dadaamiya á yaterarye haypa-aha-aatare. Tá fantau am Urusaliima. ⁴⁸ Daaci ba kure una kwa seyde-aha á elva-aha ñanna. ⁴⁹ Iya wá, yá de belakurá názena a ba Edderwa watse á vakurteva na á sawa. Amá wá, njawinja á ba am huƙe á berni áhuna, dem sarte na má tsekwatsekwa hákuma á Dadaamiya ñanna á sawa am samaya, á setarge kure.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Mark. 16:19-20; Sler. emnde 1:9-11)

⁵⁰ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a daterse am huƙe á ekse, kwaye a dateraa á dem Baytaniya. Daraada áhuwa maa, a ketaa erwa-aha-aara a gaterar barka. ⁵¹ Am sarte na a gaterar barka ñanna wá, ámbera á tegava an itare, a zlálá á dem samaya. ⁵² Itare ta fantau ge kazlan ugje á ba am tate ñanna, lauktu ta eptsa á sem Urusaliima, ervaunđe-aatare emtake jipu. ⁵³ Ba kelaazare icaranseka dem *mashidi yaikke, tá de galá Dadaamiya am mashidi-aara.

Labare á higa na a puwetaa YUHANNA

*Yaisu *Almasiihu nane elva á Dadaamiya*

¹ Kwaye am fakta, ba lauktu Dadaamiya á nderá duksa keni, edda una tá d'ahaná an elva á Dadaamiya na ndza an'kwa tsawe. Elva nanna ndza ta ba kerde an Dadaamiya, elva nanna Dadaamiya. ² Daaci elva nanna wá, kwaye am fakta ta ba kerde an Dadaamiya. ³ Bademme á duksa, Dadaamiya a nderanaa áte erva an nane. Baaka názena ni ta nderanaa áte erva an nane ka. ⁴ Elva nanna wá, á vatertá ba nane shifa ge emnde. Shifa nanna maa, an'kwa á vaterte parakkire á jirire ge emnde. ⁵ Parakkire nanna an'kwa á mbe am tabedammire, amá dzegwánka tabedammire ganakini á emtsanaametsa.

Elva áte Yuhanna slemaga baptisma

⁶ An'kwa ura ndza a belanaa Dadaamiya werre, zhera-aara Yuhanna. ⁷ Sawa-aara ge nane wá, ndza a sawa ge balateraa elva á parakkire nanna ge emnde, ganakini a fartarfe emnde áte parakkire nanna. ⁸ Nane-ka una parakkire nanna; nane wá, á maga ba seydire á elva á parakkire nanna. ⁹ Parakkire nanna wá, parakkire á jirire, a semhe á sem huđe á duniya wá, an'kwa á mbe am dágave á emnde bademme, á maraterá parakkire á jirire.

¹⁰ Edda una ni tá d'ahaná an elva á Dadaamiya na wá, ndza á ba am huđe á duniya. Ba duniya na keni Dadaamiya a nderanaa á ba áte erva an nane, amá duniya diseka nane d'ekideki. ¹¹ Nane a sem larde-aara ba ge nane, amá emnde-aara nanna liyarka. ¹² Aley keni wá, tá an'kwa emnde na ni ta lyevaa nane, fartarfe áte nane. Ge emnde nanna wá, a naba vaterte barama á gev egdzara á Dadaamiya. ¹³ Garevka egdzara á Dadaamiya áte una tá yaná emndimagwaha am duniya na, amá Dadaamiya a vaterta shifa an'waslire, geni tá gevge egdzara-aara.

¹⁴ Elva á Dadaamiya gevge urimagwe, a se nja á ba am dágave á miya, huđe-aara palle áte emnde, ura jirire an tsaka ire, namiyánna yaikkire-aara, yaikkire na ni a vanta Eddenjara ge nane, Egdza-aara palle ba nane na. ¹⁵ Am sarte na a puwete ice-aara áte nane Yuhanna, a naba kante kwará, a ba nane á elvan ge emnde: «Náwa edda una ndza ya bakuraa elva-aara, á ba iya: An'kwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje nane an ngahire na. Adaba kwaye zlađe yarika ya, amá nane an'kwa.»

¹⁶ Adaba nane a hyephe a jauka, a gamiyar barka an tsaka ire ge miya bademme. ¹⁷ Dadaamiya a sateraa *tawraitá ge emnde á kya erva an Muusa, amá tara ngurna-aara antara jirire-aara bademme wá, a sanaa á ba áte erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Baaka ura ndza nanna Dadaamiya d'ekideki, amá Egdza-aara na palle ba nane, ta ba palle an Dadaamiya na, a se maratersaa nane Dadaamiya ge emnde.

Seydire á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18)

¹⁹ Vacite umele, male-aha á Yahudiya-aha am Urusaliima ta belaa *liman-aha antara *Laiwiŋkau-aha á deza Yuhanna geni tá de ndavanundave nane mu ware. ²⁰ Yuhanna kwalaaka, a naba vaterte jawápa: «Iya wá, ya *Almasiihu-ka», a ba nane á katafke á emnde bademme. ²¹ Ta ndavanuhe: «Ka *Ailiya werre na emtu?» A nute ge Yuhanna: «A'aa, ya Ailiya-ka.» «Ka nabi na njá an'kwa cena elva-aara am wakita á Dadaamiya na emtu?» «Ya nane ka», a ba nane zlađe. ²² «Ay ká ware kena? Ndanerndaha názena ni njá de mbedateru ge emnde na ta belanerbela na. Ate ka

mu, ka ware?» ²³ A nwaterante ge Yuhanna, a ba nane: «Iya wá, ya edda una ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre, a ba nane: Ankwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Ankwa á sawa Yaakadada, tsatsawanaatsatse barama ba ndedde na.»

²⁴ Emnde na ta belateraa á deza Yuhanna nanna wá, emnde umele-aatare ta *Farisa-aha. ²⁵ Itare ta ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge nane: «Labára ká magaterá baptisma ge emnde máki ka Almasiihu-ka, ka Ailiya-ka, ka nabi na á ndahaná wakita á Dadaamiya-ka?» ²⁶ A nwaterante ge Yuhanna, a ba nane: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá ankwa ura á de sawa am iga-aaruwa, ba kina keni ankwa á ba am dágave á kure diyakurka ba kure, nane wá, ²⁷ ba ge slesadanse kimake am sera keni lyanefka d'ekid'eki.»

²⁸ Una-aha nanna a magava am Baytaniya áte iga a guwa á Urdun, tate na Yuhanna á magaterá baptisma ge emnde.

Yaisu egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya

²⁹ Makuralla-aara, ma ba a puwete ice-aara Yuhanna áte Yaisu, ankwa á duwa ádezenara wá, a ba nane: «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, á bezaná nane haypa á duniya bademme. ³⁰ Ba nane edda una ndza ya bakuraa elva-aara, a ba iya: Ankwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje nane an ngahire, adaba kwaye zlafe yarika ya keni nane ankwa na wá, ba nane. ³¹ Ba iya keni ndza diyanka dawale nanna estuwa, mbate adaba ba nane una ya se magateraa baptisma an yawe ge emnde geni a diyareddiye emnde a *Iserayiila ba shagera.» ³² A ba Yuhanna zlafe adaliye: «Ya nanna Shedekwe Cudedde á tsekwa á sawa am samaya ba seke takala wá, a se tsekwehe áte nane. ³³ Werre wá, ndza diyanka ganakini nane ura estuwa, amá ndza a biyanba Dadaamiya na a beli ge se magateraa baptisma an yawe ge emnde na, a ba nane: Watse ká nanna Shedekwe Cudedde á se tsekwanem am ire ge ura, ura nanna wá, ba nane una watse á magaterá baptisma ge emnde an Shedekwe Cudedde na. ³⁴ Ya nanna una nanna», a ba Yuhanna, «Adaba una nanna yá enndáhá ba párákke geni ba nane una *Egdza á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zunjwe

³⁵ Gurgekse-aara keni ba nja-aara am tate nanna Yuhanna, tá ankwa emnde buwa am pukura-aha-aara ázenara. ³⁶ A naa Yaisu ankwa á degáshe wá, «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya!» á bina. ³⁷ Cenarácena pukura-aha-aara buwa na elva nanna, ta naba tse, ta dába Yaisu. ³⁸ A eptsavete ge Yaisu wá, a naa ba tá dabaná am iga. A ndavateruhe: «Kwá kátá uwe kure?» Tá nwanante a ba itare: «Ká njá áme ká Rabbi?» (amaana malum). ³⁹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane: «Sawmbare, nawanaana tate nanna.» Daaci ta duhe, ta de zharanaahe tate na á nja Yaisu átekwa nanna, ta zlansau váha ázenara. Duwa-aatare nanna á maga saa ufade á ice a vaciya.

⁴⁰ Pukura-aha buwa na ta cenvaa seydire na a maganaa Yuhanna áte Yaisu, ta dába Yaisu na wá, palle-aatare Andere, egdza emmenara ge Simaun Piyer. ⁴¹ Am iga a tegava-aatare antara Yaisu wá, Andere ta de ja ire an egdza emmenara Simaun zunjwe. Daaci a mbedfanuhe, a ba nane: «Njere shaneránsha *Almasiihu vatena» (amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya). ⁴² Daaci a puwanse á deza Yaisu na. Darenda áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge nane: «Ba ka Simaun egdza á Yuhanna na ka? Mazla-aara wá, zhera á nja Kaifas.» Amaana: Piyer. Piyer na wá, palaha.

Yaisu á dáhá tara Filip an Natanayail

⁴³ Makuralla-aara tsetse ire á Yaisu ge eptsá á dem kwará á Galili maa, de jarje ire antara Filip. «Sawa d'abid'aba», a ba nane á elvan ge nane. ⁴⁴ Filip, nane ura Baytisayda, ekse-aatare ba palle antara Andere ira Piyer. ⁴⁵ Duwa á Filip, nane keni

ta de jaa ire antara Natanayail, a mbedfanuhe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ɔjere shaɲeránsha edda una Muusa a puwete elva-aara am *tawraita, nabi-aha umele keni ta ndaha elva-aara na. Una ba Yaisu egdza á Yusufa, ura Nasarátu.» ⁴⁶ A ba Natanayail á elvan ge ɲane: «Duksa shagera estuwa ni á jesaare á kya Nasarátu Filip?» A ba Filip: «Sawa nanaana ba ka.»

⁴⁷ Am sarte na aɲkwa duwa Natanayail ádeza Yaisu, a ba Yaisu: «Náwa ura *Iserayiila jirire na ni baaka fida am ɲane ɔekideki.» ⁴⁸ «Ka diyise áme?» a ba Natanayail á elvan ge ɲane. A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane: «Ba lauktu á duwa Filip á de ɔakɔáhá am ekte á nabugda na keni, iya yá zhárá ba ka.» ⁴⁹ Daaci a ba Natanayail á elvan ge ɲane: «Malum, ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya, ka Slekse á *Iserayiila ba jire.» ⁵⁰ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ká fetare áte ya, aɔaba ya bakaa ya nákná am sarte na ká am ekte á nabugda na emtu? Duksa na á jauje ba ge una keni, sey watse ká nanna.» ⁵¹ A ba ɲane zlaɓe ádaliye á elvan ge ɲane: «Yá ndak ba jirire: watse kwá nánna degiya samaya an wacene ba wanɲe, daaci malika-aha á Dadaamiya tá ɔálá á dem samaya, tá tsekwa zlaɓe á setarge iya ya *Ura á emnde baɔemme.»

2

Muɲri á larusa am Kana

¹ Am háre ge keyire am iga a tse-aara, jerje muɲri á larusa am Kana am kwárá á Galili. Aɲkwa emmeɲara ge Yaisu am larusa ɲanna. ² Yaisu antara pukura-aha-aara keni ɔaraterɔáhá á dem larusa ɲanna. ³ Daaci eksateraarektse mbazla maa, a ba Maari á elvan ge Yaisu: «Degiya baaka zlauzle mbazla-aatare.» ⁴ Amá a ɲwanante ge Yaisu a ba ɲane: «Emma ká kwarisá ka slera-aaruwa emtu? Iya zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁵ Amá duwa á Maari, a ba ɲane á elvan ge emnde a tega duksa, «Ma a bakuraa uwe keni naba magaumágá.»

⁶ Aɲkwa jeba á gahe á yawe-aha umele am tate ɲanna, Yahudiya-aha tá bara an ɲane áte una á kwaratersá nadina-aatare. Gahe-aha ɲanna wá, palle-aara á ekse yawe deydey hwámá ilyeɓe. ⁷ A ba Yaisu á elvan ge emnde a tega duksa: «Nawantenáhá gahe-aha na an yawe.» Ta naba nante yawe am gahe-aha na an we-aara. ⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina wá, kawvaaka cekwaanɲuɔi, vawanteva ge male á muɲri na.» Ta naba kevaáhe, ta danánhe. ⁹ Male á muɲri ɲanna a tapaa yawe na a nyev mbazla na, diyaaka tate na ni ta sanaa átekwa. Amá emnde a tega duksa wá, itare diyardiya aɔaba ta payema ba itare yawe ɲanna á dem gahe-aha. Daaci male á muɲri na a ɔante zhele á larusa, ¹⁰ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Emnde tá tegater mbazla na emtake jipu na emtsaade zuɲɲwe ge emnde, má hyaterhya mbazla ge emnde lauktu tá payaterá una ektseváktsa emtakire-aara ni, ekka sem kina keni ka sheɓanve una emtake jipu na á ba am bere?»

¹¹ Kwaye ɲane najipu á Yaisu zuɲɲwe, a maganaa am Kana, am kwárá á Galili. A marese estuwa yaikkire-aara, pukura-aha ta fetarehe áte ɲane. ¹² Am iga a una ɲanna maa, ɲane, emmeɲara, egdzar mama-aha-ɲara, ira pukura-aha-aara, ta zlalá á dem Kafarnahum. De hararaaháre cekwaanɲuɔi áhuwa.

Názena a maganaa Yaisu am mashidi

(Mat. 21:12-13; Mark. 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Herzhapteherzhe muɲri á Yahudiya-aha na tá ɔaháná an *Paska na maa, a naba tsetehe ge Yaisu, a dem Urusaliima ge mága muɲri ɲanna. ¹⁴ Daada-aara am Urusaliima wá, a dem *mashidi yaikke. Duwa-aara, a de bera emnde tá aɲkwa válá sla-aha, kyawe-aha, antara emnde a válá takala, ira emnde a peteke, tá an tabel-aha-aatare á katafke. ¹⁵ Yaisu a naba kezlante záwá, a ganve ba seke kurpe,

a ngyaterse antara dabba-aha-aatare na bademme am mashidi na, a naba mbaɗɗaa tabel-aha á emnde a peteke, a puwevhe ge shungu-aha-aatare ɗanna á dem áhá. ¹⁶ A ba ɗane á elvan ge emnde a vela takala keni «Jawanaaja áhuna! Labára kwá ganve bere á Edderwa bere á tsakala?» ¹⁷ Pukura-aha-aara tá zhára ba maga-aara na wá, ta naba yehete názu am wakita á Dadaamiya, anƙwa an puwa a ba ɗane: «Dadaamiya-aaruwa, wayantewáyá bere á ɗa an ervaunɗe-aaruwa bademme, yá taa njeka tsekadɗe ɗekideki.»

¹⁸ Am iga a una ɗanna maa, a ba male-aha á Yahudiya-aha, tá elvan ge ɗane: «Ká maraɗerá najipu-ara kina lauktu ɗá dise átekwa geni a vaktaa ba Dadaamiya hákuma á mága una?» ¹⁹ A ɗwaterante ge Yaisu, a ba ɗane: «Naba mbedawanaambeda kure mashidi na, yá tsantetse zlaɓe áɗaliye am háre keye.» ²⁰ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ɗane: «Yawe kul ufaɗe ju unƙwahe tá nderá ba mashidi na náwa ɗane na ni, ká tsantetse ka am háre keye?»

²¹ Mbate ɗane a ndanaa áte mashidi-ka, ɗane a ndaha elva a emtsa-aara, antara tse-aara am fáyá. ²² Am sarte na tsetsa Yaisu am fáyá wá, saasa elva ɗanna á sem ire á pukura-aha-aara, ta fetarehe áte názena am wakita á Dadaamiya, antara elva-aha na ndza a ndahanaa ɗane bademme.

Ma ware keni Yaisu diyaadiya huɗe-aara

²³ Am haraare Yaisu am Urusaliima am muɗri á *Paska maa, kwakya najipu-aha na a maganaa ɗane, emnde keni kwakya fartarfe áte ɗane aɗaba najipu-aha ɗanna. ²⁴ Amá Yaisu wá, fetareka an itare, aɗaba ɗane diyaadiya názu am ervaunɗe-aatare bademme. ²⁵ Aɗaba ɗane wá, tá banná emndeka elva áte ura, diyaadiya ba ɗane názu am huɗe á emnde bademme.

3

Tara Yaisu an Nikaudaimus

¹ Ndza anƙwa ura *Farisa umele zhera-aara Nikaudaimus, palle á male-aha á Yahudiya-aha wá, ² a seza Yaisu an vayiya, a se ndava elva ázeɗara. «Malum», a ba ɗane á elvan ge Yaisu: «Diyaɗerdiya geni a belakaa Dadaamiya, aɗaba baaka edda una á dzegwándzegwa mága najipu-aha na ká anƙwa maganá ka na, máki baaka Dadaamiya antara ɗane.» ³ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Yá ndak ba jirire: Baaka ura á dem zlanna á Dadaamiya máki yairseka ge buwire.» ⁴ A ba Nikaudaimus á elvan ge ɗane: «Tá yáná estara kena emgyegwe a zhele, á dzegwándzegwa dem huɗe á emmeɗara, lauktu tá eyya áɗaliye emtu?» ⁵ A ba Yaisu á elvan ge ɗane «Yá ndak ba jirire: Ma ware edda-aara keni á daaka á dem zlanna á Dadaamiya ɗekideki má yairseka an yawe antara an Shedekwe Cudedɗe. ⁶ Una tá yáná emnde am duniya na keni ba ge ire-aara. Tate na á yáná Shedekwe Cudedɗe keni á yáná ba shedekwe. ⁷ Maɗka najipu aɗaba ya bakaa sey tá yakurseye ge buwire. ⁸ Effeya wá, ma á dem tate-ara keni ba á vátá. Ká cenáncena mága-aara, amá wá, ma a tsetaa áme keni diyaɗka, ma á de tse áme keni diyaɗka. Edda una tá yáná an hákuma á Shedekwe Cudedɗe keni ba estuwa.» ⁹ A ba Nikaudaimus á elvan ge ɗane: «Á magava estara una ɗanna?» ¹⁰ A ɗwanante ge Yaisu: «Iyau ekka wá, ka malum á *Iserayiila-aha yaikke keni diyaɗka una? ¹¹ Yá ndak ba jirire, ɗere wá, ɗá ndakur názena ni diyaɗerdiya, antara názena ɗá nanna, amá kwá ceneka elva á ɗere. ¹² Máki yá bakurá elva áte kazlaɗa á duniya aley cenakurvaaka fakurtaareka áte ya, sakwa kazlaɗa á samaya emtu? ¹³ Ay degiya baaka edda una ndza a dem samaya ba palle keni. Cenaucena elva-aaruwa ya *Ura á emnde bademme na ya sawa am samaya.»

¹⁴ «Yeheteyeha názena ndza a maganaa Muusa am kaamba werre: A magaa havale an verzhagane, a zlejelete áte zade, a kante á dem zhegela. Iya *Ura á emnde bademme keni watse tá de zlejelíyá ba estuwa. ¹⁵ Daaci ma a fetare ware áte ya keni á shansha shifa na á zleka na. ¹⁶ Adaba Dadaamiya wayatewáya duniya kwakya. Adaba una nanna a vante Egdza-aara palle ba nane. Ma a fetara ware áte Egdza nanna keni, á kedeka d'ekid'eki, á shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya belaaka Egdza-aara á sem duniya geni á se ngwada emnde, amá a belán geni tá nejlesenjele emnde áte erva an nane. ¹⁸ Edda una fetarfe áte nane wá, baaka shairiya áte nane. Amá edda una má fetareka áte nane wá, ba kina keni nánáña shairiya, adaba fetareka áte *Egdza á Dadaamiya palle ba nane. ¹⁹ Náwa názena ni watse emnde tá shá ngwada adaba nane: Samsa parakkire á sem duniya, amá emnde a duniya yarnaaya, itare ta hayaa ba tabedammire, adaba shagerka názena tá maganá itare. ²⁰ Ma ware una á maga duksa shagerka na, wayaaka an parakkire d'ekid'eki, a hayaa ba nja am tabedammire, geni a marseka parakkire shagerkire na á maganá nane na. ²¹ Amá edda una ni á maga duksa shagera wá, nane á kátá ba parakkire, geni a naránna emnde shagerire-aara antara geni a diyareddiya emnde fesarfire na á maganán ge Dadaamiya.»

Ngahire á Yaisu an názá á Yuhanna slemaga baptisma

²² Am iga a una nanna maa, a tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha, ta dem tate umele á ba am kwará á Yahudiya nanna, hararaare jipu am tate nanna, ta magateraa baptisma ge emnde áhuwa. ²³ Yuhanna slemaga baptisma keni an'kwa á magaterá baptisma ge emnde am ekse á Aynun herzhe an Salim, adaba kwakya yawe am tate nanna. Emnde kwakya tá dezenara, á magaterá baptisma. ²⁴ Adaba zlafe eksarvaaka Yuhanna á dem dangay am sarte nanna.

²⁵ Ay emnde umele am pukura-aha á Yuhanna, tá an'kwa gajawe antara ura Yahudiya umele arge nade á Yahudiya-aha ge bára, lauktu tá shá cufed'fire áza Dadaamiya. ²⁶ Duwa-aatare á deza Yuhanna, «Malum yaikke», a ba itare tá elvan ge nane, «Zhel na ndza á njá ázena áte iga a guwa á Urdun, ndza ka baneraa elva-aara na, zlafe an'kwa emtu am ire á na? Kwaye nane keni an'kwa á magaterá baptisma ge emnde, bademme á emnde tá kela á ba dezenara.» ²⁷ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Baaka ura á shansha ba názara keni máki vanteka Dadaamiya. ²⁸ Náza-aaruwa wá, ba kure keni diyakurdiya. Adaba ya bakurnaa ba iya an we-aaruwa geni iya wá, ya Almasiihu-ka, amá ya slebela á Dadaamiya ge se tsatsanaa baráma ge *Almasiihu. ²⁹ Diyakurdiya zhele á larusa wá, edda á mukse ba nane. Náza á slákáte wá, nane ba á njá átevege ura-aara zhele á larusa, á higa jipu ge cena kwará á ura-aara máki á ndáhá elva. Ba duksa palle ge iya keni. Ya ba seke ura á zhele á larusa, kina ervaun'de-aaruwa ba seke nama. ³⁰ Shagera ba á farfe ngahire-aara ge nane, á gulá náza-aaruwa.»

Edda una a sawa am samaya

³¹ Edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara. Amá ura á duniya wá, nane ba urimagwe, elva-aara keni á ndaha ba elva á duniya. Amá edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara. ³² A ndáhá názena ni a nanaa nane, antara názena ni a cenanaa nane, amá baaka ura á cena elva-aara. ³³ Ma ware una a cenvaa elva-aara keni, edda-aara njantenja jirire á Dadaamiya. ³⁴ Slebela á Dadaamiya wá, á ndáhá ba elva á Dadaamiya, adaba Dadaamiya á vante Shed'ekwe-aara baaka zlakta-aara. ³⁵ Dadaamiya wá, wayetewáyá Egdza-aara, bademme á duksa a fanem am erva ba ge nane. ³⁶ Ma a fetaare ware áte *Egdza á Dadaamiya keni shánsa shifa na á zleka na. Amá edda una fetarka áte nane wá, á shanka shifa, á segasheka edda-aara am ervaun'de á Dadaamiya d'ekid'eki.

4

*Tara Yaisu an mukse á *Samariya*

¹ Cenaráncena *Farisa-aha geni Yaisu anƙwa á magaterá baptisma ge emnde kwakya, ma emnde keni vayya ba emnde-aara arge emnde á Yuhanna. ² Cenáncena Yaisu elva-aatare bademme. Ge jirire wá, Yaisu an ire-aara magannaaka baptisma ge ura, tá maganá ba pukura-aha-aara. ³ A cenaa ba elva á *Farisa-aha ƙanna Yaisu wá, a naba tsete am kwára á Yahudiya ƙanna bademme, ge eptsá á dem kwára á Galili. ⁴ Ge dem Galili ƙanna maa, sey á degáshe am huƙe á *Samariya praatte.

⁵ Daada am ekse umele tá dáhána an Sikar am kwára á Samariya maa, anƙwa fe ndza a vantaa Yakubu ge egdza-aara Yusufá áte iga a ekse ƙanna. ⁶ Anƙwa suwa ndza a yanaa Yakubu werre am fe ƙanna. Daaci a duhe ge Yaisu, a de njehe áte we á suwa ƙanna adaba kudfukkuƙe vuwa-aara ge zlalá. Am sarte ƙanna keni hyephye vacitire.

⁷ Ay samsa mukse á emnde a Samariya a se ká yawe maa, «Viteva yawe yá shushe», a ba Yaisu á elvan ge ƙane. ⁸ Am sarte ƙanna zlarzlalá pukura-aha-aara, ta de shekwa náza za am huƙe á ekse. ⁹ A ba mukse na á elvan ge ƙane: «Ká ura a Yahudiya ni, ká ndaviyu yawe ge iya ya mukse a Samariya? Yá vakteva ká essha?» (A ndaa una mukse na wá, adaba tá gyaaveka Yahudiya-aha antara Samariya-aha.) ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ƙane: «Ba diyankire ka wá, ma andze diyakdiya duksa na ni á vaterta Dadaamiya ge emnde, antara edda una náwa á ndavaku yáwe á sha na wá, baira ma ká ndavanuwa ba ka, ma ká shánsha yawe na á fá shifa am ura na.»

¹¹ A ba mukse na á elvan ge ƙane: «Ká káná an uwe kwa eddaaye? Ganta á ƙa keni baaka, suwa sladde vayvaya, ká sháná estara yawe á shifa ƙanna ká ndaná ka na? ¹² Ekka jakuje ge eggyenere Yakubu na a yaner suwa na emtu? Ƙane, egdzara-aara ira walde-aha-aara bademme ta shaa ba yawe á suwa na!» ¹³ A ba Yaisu á elvan ge ƙane: «Bademme á názena á shá yawe á suwa, ndera keni ba á wanwa zlaƙe adaliye. ¹⁴ Amá edda una a shu yawe na yá vanta ya wá, á wanka ndera mazla-aara. Adaba yawe ƙanna yá vantá ya na á de nyev suwa am ƙane, suwa ƙanna á vante shifa na á zleka na ge edda-aara.» ¹⁵ A ba mukse na á elvan ge ƙane: «Viteva ka yawe ƙanna eddaaye, geni a wika ndera mazla-aara, yá shansha ire-aaruwa ge se ka yawe áhuna.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge ƙane: «De dantedaha kwa zhele á ƙa, kwá sawa kerde.» ¹⁷ «Baaka zhele-aaruwa», a ba mukse na á elvan ge Yaisu. «Baaka zhele á ƙa a ba ka na wá, ndaksenda jirire», a ba Yaisu á elvan ge ƙane. ¹⁸ «Adaba zala-aha á ƙa miyenne ka gateraa ka wá, tá ilyebe, amá zhel na ká am mba-aara kina na zhele á ƙa ka. Baaka fida am elva á ƙa na.» ¹⁹ A ba mukse na: «Kina wá, diyandiya ganakini ka nabi eddaaye. ²⁰ Ká cenáncena emtu ndza ba werre keni eggye-aha á ƙere ta kezlan ugje ge Dadaamiya á ba áte wa na náwa ƙane na, amá á ba kure Yahudiya-aha sey Urusaliima palle una tate á kezlan ugje ge Dadaamiya.» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ƙane: «Náwa yá ndaaka elva emmaaye, eccena ba shagera: Anƙwa á sawa sarte umele wá, tate á kezlan ugje ge Dadaamiya watse áte wa na ka palle, am Urusaliima ka palle. ²² Kure Samariya-aha wá, ma kwá kezlan ugje ge ware keni diyakurka. Amá ƙere Yahudiya-aha wá, diyanderdiya edda una ni ƙa kezlan ugje ƙere. Adaba slelya ura á jesaare á ba dagave á Yahudiya-aha. ²³ Amá anƙwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa sarte ƙanna, emnde tá de kezlan ugje ge Dadaamiya na Dada ba ƙane na, an hákuma á Shedekwe Cufedde, tá de kezlan ugje á ba an jirire. Adaba Dadaamiya wá, á kátá emnde na ni tá kezlan ugje áte una ƙanna. ²⁴ Dadaamiya wá, Shedekwe, emnde na tá kezlan ugje keni a kezlarankezla an hákuma á Shedekwe Cufedde, a kezlarankezla á ba an jirire.»

²⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Diyandiya watse á sawa *Almasiihu, watse á se palañernaapálá ñane sera á duksa baðemme.» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya Almasiihu ñanna yá ndaka elva na.»

²⁷ Am sarte ñanna, pukura-aha á Yaisu keni saremsa mazla-aara. Tá maga najipu-aara itare, Yaisu anƙwa á nda elva antara mukse na. Amá baaka ura a ndaana elva ge mukse na, geni ká kátá uwe ázeñara, baaka edda una a banán ge Yaisu geni a jakurma uwe antara mukse na.

²⁸ Daaci mukse na a naba belaa hwámá-aara áhuwa, a eptsehe á dem huðe á ekse, a ba ñane á elvan ge emnde: ²⁹ «Sawmbare emtsaade, nawanaana zhele umele náwa ñane áhuna, a balise názena ndza ya maganaa ya baðemme, watse *Almasiihu ñara emtu estara?» ³⁰ Estuwa kelá á emnde á sawa am huðe á ekse, tá anƙwa deza Yaisu.

³¹ Am sarte na ni eptsaptsa mukse na á de ðaha emnde am huðe á ekse, a ba pukura-aha tá elvan ge Yaisu: «Sawa seke zuze egdza náza za malum!» ³² Amá a ñwaterante: «Anƙwa náza zá-aaruwa, ðafa na ni diyakurka kure na.» ³³ A ba pukura-aha am ðagave-aatare «Watse anƙwa ura a sanaa náza za emtu?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza zá-aaruwa ñanna wá, ba fansaare ge edda una a belibela na, antara mága slera na a fiyaara ñane na baðemme.» ³⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlaðe áðaliye: «A ba palle á naraje-aha á kure: Zlaðe a juwa tere ufaðe lauktu tá ica hiya. Amá názena yá bakurná iya wá: Zharawanaazhárá emtsaade fe ba shagera, duksa baðemme naavene kyañe, herzhe icica-aara. ³⁶ Edda una á ica hiya wá, á ba anƙwa mbera-aara, á jáhá hiya ñanna á dem tate á shifa na á zleka na. Daaci tara sleja hiya antara edda una á icica tá de higa baðemme. ³⁷ Anƙwa naraje umele zlaðe áðaliye, a ba ñane: Á janá ura umele, icica keni á icaná ura umele. Naraje ñanna jire. ³⁸ Ya belákuraa á de hala duksa am fe na magakurka slera am huðe-aara ðekideki, ta maganaa ba emnde umele, amá kwá tapaná kure emtakire á slera-aatare.»

³⁹ Kwakya emnde a *Samariya na tá am ekse ñanna fartarfe áte Yaisu, aðaba elva na a de baterna mukse ñanna a ba ñane: «A balise názana ndza ya maganaa ya baðemme.» ⁴⁰ Aðaba una ñanna, am sarte na saremsa emnde a Samariya áseza Yaisu, ta enñála geni a haraare ázetáre. A naba eksarhe ge Yaisu, a gaa hare buwa.

⁴¹ Emnde kwakya zlaðe áðaliye fartarfe áte ñane, aðaba názu ta cenanaa am waazu-aara. ⁴² A ba itare tá elvan ge mukse na: «Kina wá, ñá fetaare aðaba elva á ña ka palle, ñá fetaare áte ñane aðaba ña cenevaa á ba an hyema á ñere elva am mbuwe-aara. Diyañerdiya ba jirire geni slelya duniya ba ñane.»

Yaisu mbanaambe egdza á ura umele

⁴³ Yaisu a magaa hare buwa am tate ñanna maa, mazla-aara a naba tse, a zlalá á dem kwará á Galili. ⁴⁴ Aðaba ba ñane an ire-aara keni a bánba geni nabi á shanka ñgáhire am eksa-aara ba ge ñane. ⁴⁵ Amá ba daadá-aara am Galili wá, emnde a Galili ta liyianaa á ba an erva buwa, aðaba itare keni ta duwa á de maga muñri am Urusaliima, daaci naránna itare keni názena a maganaa Yaisu am muñri ñanna baðemme.

⁴⁶ Daaci Yaisu a daliye zlaðe áðaliye á dem Kána, ekse na ndza a nyanve yáwe, a ganve mbazla am huðe-aara na. Ay anƙwa ura male, a fanaa ñgumna, á njá am Kafarnahum maa, lapika egdza-aara. ⁴⁷ Cenáncena ura male na ganakini saasa Yaisu á sa am Yahudiya, anƙwa am Galili, a naba ðezeñara: «Tasle á ña ðabidába á dem Kafarnáhum, ká de mbanaambe egdza-aaruwa, shifa a juwa ba cekwa am ñane», a bina. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Palle ura á fetaare áte ya am ðagave á kure na baaka ðekideki, máki nakuránka najipu-aha.» ⁴⁹ A ba zhel na: «Mi zlala kwa á dem mba-aaruwa Yaakadada, a zlauka shifa am egdzere!» ⁵⁰ «Ezzlalá á dá, baaka duksa

áte egdza á ña», a ba Yaisu á elvan ge ñane. Ñane a naba fetaarehe áte elva na a ndaana Yaisu na, a naba dá-aara.

⁵¹ Ñane keni anƙwa á da wá, ta jaa ire antara walaadi-aha-aara, «Mbaambe egdzere ba lapiya layye», a ba itare tá elvan ge ñane. ⁵² A ndavateruhe: «A shánaa am sarte-ara ngulmire?» A ba itare tá elvan ge ñane: «Deydey zura awaya wá, belanaabelá zlágzlági.» ⁵³ Amá eddarge egdzere wá, a naba diyeddiye geni egdzere a mbe á ba am sarte na a bannaa Yaisu ezzlálá á dá, baaka duksa áte egdze á ña na. Daaci ñane antara huđe á há-aara bademme fartarfe áte Yaisu.

⁵⁴ Kwaya ñane buwire á najipu na a maganaa Yaisu am kwára á Galili, a maganaa am sarte na saasa á sa am Yahudiya.

5

Yaisu mbanaambe ura nguryekwe

¹ Am iga á una ñanna maa, gyaregya munri á nadina am Urusaliima, tá anƙwa duwa Yahudiya-aha. Yaisu keni a duhe. ² Urusaliima wá, an bela am dala bademme an wakiya-aha gergere. Anƙwa derve yaikke herzhe an wakiya na tá dahána an wakiya á kyawe-aha na. Ta jantaave ge derve ñanna an bere-aha ilyebe. Zhera á derve ñanna Baytijaata an elva á Ibraninƙau-aha.

³ Daaci bademme á ekte á bere-aha ñanna ba emnde na lapika vuwa-aatare, wulfe-aha, emnde a dere, antara nguryekwe-aha. ((Tá ufa gejava á derve ñanna. ⁴ Adaba an wapaka, á tsekwa malika á Dadaamiya á sem derve ñanna, daaci bademme á yáwe á gejava. Daaci am iga á gejava á yáwe ñanna, ma a tsekwemaa ware zunƙwe keni á mbembe edda-aara ma á waná uwe keni.))

⁵ Anƙwa ura umele á ba am dágave-aatare ñanna, yáwe kul keye ju tiise á ba áte lapikere. ⁶ Am sarte na damda Yaisu, á zhára zhel ñanna á zlava. Am diyaadiya ganakini haraare lapikere-aara, a naba ndaan elva: «Wayak-wáyá emtu ká mbembe ba lanƙe?», a ba ñane, á elvan ge ñane. ⁷ A ba zhel na á elvan ge ñane: «Á eksitá ware-aaruwa kwa á dem derve am iga a gejava á yáwe malum-aaruwa? Ba kelaa má yá wava ge duwa, caare ba damda ura umele zunƙwe arge iya.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ettse, fadantefádá buce á ña, ezzlálá á da.» ⁹ Kerten a naba mbehe, a tsetehe, a fadante buce-aara, anƙwa á zlalá ba uwe keni á maganka.

Amá vacite ñanna wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁰ Adaba una ñanna, a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge zhel ñanna: «Vatena kwaskwe á puwansepuwe, an piya am *tawraita ganakini ká sepa buce á ña vatena ge da.» ¹¹ A ba zhel na á elvan ge itare: «Iya a binaa ba edda una a mbiyahe na ettse, fadantefádá buce á ña, ezzlálá á dá.» ¹² Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ware ñane edda una ni a bakaa fadantefádá buce á ña, ezzlálá na?» ¹³ Zhel na a mbanaa Yaisu na keni, diyaaka edda una ni a mbanaa am lapikere ñanna. Adaba a zlalá watsewatse Yaisu am tate ñanna, a kuva kwakyire á emnde.

¹⁴ Shekwaashekwa maa, Yaisu a duhe ádeza dawale ñanna am *mashidi yaikke. A ba ñane á elvan ge ñane: «Kina wá, mbákmbe. Manƙa haypa mazla-aara geni a shanƙa una jauje ge una ñanna.» ¹⁵ Mazla-aara a naba disehe geni ndza a tsantaa ñane áte lapikere na, a de ba áza mala-aha á Yahudiya-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndza a mbiyaa ba Yaisu am lapikere-aaruwa.» ¹⁶ Adaba una ñanna, male-aha á Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Yaisu an elva, geni a magán ge uwe una an kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁷ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Edderwa wá, ma vaatara keni á maga ba slera. Adaba una ñanna, iya sey ba yá emmaga.»

¹⁸ Elva-aara ñanna a de vaterte ba ngwádáva zlađe adaliye geni sey tá janaaja shifa-aara. Adaba a ba itare: «Faaka zherwe áte kwaskwe á puwansepuwe-ka palle, a bantsa ñane, Dadaamiya Eddenjara, a ganve ire-aara kalkale an Dadaamiya.»

*Hákuma á *Ura á emnde bademme*

¹⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: Baaka názu yá maganá iya an ire-aaruwa ya Egdzere, sey ya naaná á ba áza Edderwa. Bademme á názena ni á maganá Dada, Egdzere keni á maga ba ɲane una ɲanna. ²⁰ Adaba Dada wayawáyá jipu an Egdza-aara. Anƙwa á kwaranse názena á maganá ɲane bademme. Duksa yaikke a jauje ba ge una keni watse á kwaransekware. Á tsaame najipu na watse kwá maganá kure. ²¹ Ba seke una ni Edderwa anƙwa á tsatertetse emnde na ba seke tá an emtsa, anƙwa á vaterte shifa na wá, Egdza-aara keni ba estuwa, a naba vante shifa ge edda una á kataná ɲane. ²² Baaka edda una ni á de kyáná Edderwa shairiya-aara. Bademme á shairiya a fanem am erva ge Egdza-aara. ²³ A magaa una geni emnde bademme a farfa zherwe áte Egdza-aara keni, ba seke una tá anƙwa fáná áte ɲane na. Edda una faaka zherwe áte Egdzere wá, faaka á ba áte Eddenjara na a belanaa na ɲane na.

²⁴ «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a cenvaa elva-aaruwa, a fetaarehe áte edda una a belibela na, edda-aara shánsha shifa na á zleka na. Baaka shairiya áte edda-aara deƙideƙi, ɲane dedde am emtsa, daada am tate á shifa na á zleka na. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire: Anƙwa á sawa sarte umele, ba kina keni ba seke samsa. Am sarte ɲanna wá, emnde na ba seke tá an emtsa na watse tá cenáncena kwárá á *Egdza á Dadaamiya. Ma a cenanaa ware kwárá-aara keni á gevge an shifa. ²⁶ Ba seke una ni an hákuma Edderwa ge tsante ura, á gev an shifa na wá, a vante hákuma ge Egdza-aara keni, geni á tsante ura, á ganve an shifa. ²⁷ A vante hákuma á kyá shairiya ge Egdza-aara keni, adaba Egdza-aara ɲanna *Ura á emnde bademme. ²⁸ Magauka najipu á una ɲanna deƙideƙi. Adaba anƙwa á sawa sarte umele, ba emnde na tá an emtsa, tá am irekhye keni, watse tá cenáncena kwárá-aara, ²⁹ watse tá sesse. Emnde na ni ndza ta magaa shagerire na, watse tá tse ge shaa shifa na á zleka na. Amá emnde na ndza ta magaa shagerkire wá, itare watse tá tse ge dem zlaɗa.»

*Seyde-aha á Yaisu *Almasiihu*

³⁰ A ba Yaisu zlaɓe ádaliye: «Iya an ire-aaruwa wá, ba uwe keni yá dzegwánka emmága-aara, sey má biyánba Dadaamiya. Daaci shairiya na yá kyáná ya wá, shairiya a jirire. Adaba yá kyáná áte una yá kataná ya-ka, yá kyáná áte una á kataná edda-una a belibela. ³¹ Máki ya seyde á ire-aaruwa ba iya, tá dise estara kena emnde jirire-aaruwa? ³² Amá anƙwa ura umele sleseyde-aaruwa ɲane. Diyandiya seydire na á maganá ɲane áte ya jirire. ³³ Ndza kwa belaa emnde á deza Yuhanna, ɲane keni maganaamaga seydire áte edda una ni ɲane jirire na. ³⁴ Yá anƙwa sá elva á Yuhanna antara seydire-aara á sem ire á kure na wá, ba geni kwá shánsha sawari, kwá lyelya shifa á kure. Iya ya baaka an wedere á seydire na á maganá urimagwe áte ya. ³⁵ Yuhanna wá, ɲane ndza ba seke parakkire, ndza á mbe am dágave á kure, ndza kwa higa an ɲane am sarte cekwaanƙuɗi. ³⁶ Iya wá, anƙwa seydire yaikke áte ya, jauje ge una a maganaa Yuhanna. Slera na a beliyaa Edderwa ge ɲane, yá anƙwa maganá ya na wá, á maganá ba slera-aaruwa ɲanna seydire áte ya, geni ya slebela á Dadaamiya. ³⁷ Ba Edderwa ɲanna a belibela na keni maganaamaga seydire-aara áte ya, amá kure cenakuránka kwárá-aara, nakuránka ɲane an ice á kure keni. ³⁸ Daaci ɲakurnaaka elva-aara am kure, adaba fakurtarka áte Egdza-aara na a belanaa ɲane. ³⁹ Kwá anƙwa ndá wakita á Dadaamiya, adaba anƙwa am ire á kure geni watse kwá shá shifa na á zleka na. Ay degiya wakita á Dadaamiya ɲanna á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁰ Aley kure wayakurka sezerwa ganakini kwá shánsha shifa ba jirire.

⁴¹ «Yá kátá yaikkireka ya áza emnde. ⁴² Amá duksa palle wá, am ervaunɗe á kure wá, wayakurka kure an Dadaamiya deƙideƙi. ⁴³ Iya, ya sawa an elva á Edderwa, liyakurika deƙideƙi, amá má samsa ura umele á ba an ire-aara wá, kwá ellyiya.

⁴⁴ Ma ware á kure keni á kátá ba gálá áza emnde, kwá paŋka ni á galákurá ba Dadaamiya palle. Ay una ni, kwá fetaare estara kena áte ya? ⁴⁵ Amá bawánka zlaŋe am ervaunċe á kure, geni watse yá de icakuraare sera áza Edderwa. Edda una watse á de icakuraare sera wá, Muusa na kwa fetaare kure an ŋane na. ⁴⁶ Amá ma andze fakurtarfe áte Muusa ba jirire wá, iya keni ma kwá fetarfe áte ya. Adaba názena a puwetaa Muusa na á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁷ Am fakurtareka áte názena a puwetaa ŋane, kwá fetaare estara kena áte elva na yá ndaná ya?»

6

Yaisu a zateru náza zá ge zala debu ilyeŋe

(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17)

¹ Am iga á una ŋanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a zlalehe a dete iga a guwa á Galili. Tibariyas keni tá dáhá ba háye na am guwa ŋanna. ² Emnde kwakya ta dabemhe á dem tate ŋanna, adaba naránna najipu-aha na a maganaa ŋane, a naba mbataraahe emnde na lapika vuwa-aatare. ³ Yaisu antara pukura-aha-aara ta dalaetaa áte egdza wa, ta de njehe. ⁴ Muŋri á Yahudiya-aha na tá d'aná an *Paska na keni herzhavteherzhe.

⁵ Yaisu a kante ice wá, á zhárá ba dikele á emnde tá aŋkwa deŋeŋara. A ba ŋane á elvan ge Filip: «Mí de sháná áme náza zá na á se hyaterhye ge emnde na?» ⁶ A ndán ba ge cena názu am mbuwe á Filip ka wá, ŋane diyaadiya názena ni watse á maganá ŋane. ⁷ A ŋwanante ge Filip, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Ma mi shekweve náza zá á gursa deremke keni á hyeteka d'ekid'eki áte emnde, máki má kátá ma ware-aatare keni a shánsha cekwa.»

⁸ A ba Andere egdza emmeŋara ge Simaun Piyer, palle á pukura-aha-aara, a ba ŋane á elvan ge ŋane: ⁹ «Náwa aŋkwa egdze umele áhuna an depaiŋ ilyeŋe antara kelfe buwa, amá keni á magaterá uwe kena ge dikele á emnde na?»

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bawateránba ge emnde a njarinja bademme áte másá.» Adaba kwakya másá am tate ŋanna shagera ge nja átekwa. Tá naba njehe ge emnde, kezlakula á zála á maga debu ilyeŋe. ¹¹ Yaisu a lyevaa depaiŋ na, a slafan we-aara ge Dadaamiya, daaci a kazlanve, a tegatera ge emnde na tá njanja áte másá na. Arge kelfe keni a magán ba estuwa. Bademme á emnde zaruze á ba áte huŋe-aatare. ¹² Hyaterhya ge emnde bademme maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Jawanmárje ge jugena-aara na bademme, a badzevka ba palle keni.» ¹³ Depaiŋ ilyeŋe ŋanna á hyaterhe ge emnde, baira jauje. Jarantejáhá jugena-aara, a netaa kenday sadad'ŋe kelaawa ju buwa.

¹⁴ Naránna emnde najipu na a maganaa Yaisu maa, a ba itare ba parakke: «Zhel na wá, ba jirire ba ŋane nabi na ta bantsa watse á sawa á sem duniya na.» ¹⁵ Daaci diyeddiye Yaisu ganakini watse tá se fáná am sleksire á ba áte laarire, a zlalehe zlaŋe ádaliye á dete ire á egdza wa, ba ŋane palle.

Yaisu á zlala an sera áte haya.

(Mat. 14:22-23; Mark. 6:45-52)

¹⁶ Eblyabelya vaciya maa, ta tsekweŋe ge pukura-aha-aara á sawa áte wa, ásete we á haye, ¹⁷ ta demhe am paare á yawe ge dem Kafarnáhum. Gevge vayiya, amá zlaŋe samka Yaisu emtsaad'e. ¹⁸ A tsetehe ge válale, bademme á haye á vaza. ¹⁹ Bakarvaabáká paare, á maga kilaumaiter ilyeŋe, ma un'kwahe keni wá, tá zhárá ba Yaisu am iga-aatare, á zlála áte yawe, á dezetare tá am paare na. Daaci bademme-aatare ŋáteráŋa lyawa. ²⁰ Amá «A wakurka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge itare, «degiya ba iya.» ²¹ Ba itare keni varanteve baráma ge dem paare wá, tá zhárá ba tá áte we á guwa am tate na tá kátá demkwa itare na.

Emnde tá anƙwa a tataya Yaisu

²² Mákuralla-aara maa, ba kelaa á emnde na ta geyaa áte iga a guwa na, ta fantau ge tataya Yaisu. Amá diyardiya ganakini ndza baaka paare umele defekideki am tate nanna, sey ba palle na ta zlalaa pukura-aha an nane na. Diyardiya geni damka Yaisu am paare nanna. ²³ Daaci ta naba demhe ge paare-aha umele á da am Tibairiyas á ba á dem tate nanna Yaakadada a slafanaa we ge Dadaamiya arge náza za, a hyaterhe an nane na. ²⁴ Emnde tá ezzhara wá, ma Yaisu, ma pukura-aha-aara keni bademme ta baaka. Ta naba demhe am paare-aha nanna, ta zlalá á dem Kafarnahum, ta de zharanaa áhuwa.

Yaisu dafa na á fá shifa á jirire am ura

²⁵ Sawa-aatare wá, ta se bera Yaisu áte we á guwa. Ta ndavanuhe, a ba itare: «Ka sawa vaatara á sehuna Malum?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Kwá tatayiyá adaba ba náza za na ya zukurwa ya, kwa yanaa ba kure na. Cenakuránka ba náza keni am názena yá kátá bakurná ya an najipu-aaruwa. ²⁷ Shunɗulauka náza za na á shekwaaka bádza na, shunɗulaushunɗula una á badzeka defekideki, á vante shifa na á zleka na ge ura. Náza za nanna yá vakurta ba iya *Ura á emnde bademme, yá vakurte an hákuma na a vita Edderwa Dadaamiya.»

²⁸ Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge nane: «Ŋá shunɗula slera-ara una á kataná Dadaamiya na?» ²⁹ A nwaterante, a ba nane «Náwa slera na á kataná Dadaamiya ázekure: slera á kure wá, ba kwá fetare áte edda una a belanaa nane». ³⁰ A ba itare tá elvan ge nane: «Máki estuwa wá, marañeránmárá najipu na ni nã diyakse átekwa geni a belakaa Dadaamiya, nã nanaana an ice á nere, lauktu nã faktarfe. ³¹ Werre wá, eggye-aha á nere ndza zaruze mannu am kaamba, anƙwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba nane: A vaterte náza za á sawa am samaya.» ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Degiya ba mannu nanna keni ndza a vakurtaa Muusa ka, amá náwa Edderwa anƙwa á vakurte náza za á jirire á sawa am samaya. ³³ Adaba náza za na ni á vakurta Dadaamiya na wá, ba nane edda una a sawa am samaya na. Á vanterta ba nane shifa ge emnde.»

³⁴ Daaci a ba itare tá elvan ge nane: «Malum, vanjerteva náza za nanna ba kelaazare.» ³⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya una ya dafa na á vante shifa ge ura. Ma ware una a sezerwa, a fetarhe áte ya, á wanka waya antara ndera defekideki. ³⁶ Ya ndakurndáha tsa, kure keni nakurina tsa, aley fakurtareka áte ya. ³⁷ Bademme á emnde na ni a vitaa Edderwa na watse tá sáwá ázerwa. Ma a semaa ware á sezerwa keni yá banka defekideki. ³⁸ Adaba sanká á sawa am samaya ge se maga názena yá kataná ya, amá názena á kataná edda una a belibela. ³⁹ Náwa názena ni á kataná edda una a belibela na: Emnde na ni a vitá nane na, yá keƙanaaka ba palle keni. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse bademme am faya. ⁴⁰ Názena á kataná Edderwa wá, bademme á emnde na ni ta naa ya Egdza-aara, ta fetarhe áte ya na, tá shansha shifa na á zleka na. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse am faya.»

⁴¹ Daaci farantaufe Yahudiya ge wesha elva áte Yaisu, adaba a bantsa nane: «Ya náza za na a tsekwaá á sawa am samaya.» ⁴² Ta bantsa itare: «Abi Yaisu nara ba nane, ba nane una egdza á Yusufa? Diyanjerdiya tara eddenara an emmenara. Ay ni a ba nane a sawa am samaya?» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshauka elva am dáƙave á kure ba dey. ⁴⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa ba nane an ire-aara sezerwa, sey á taƙaná Edderwa na a beliyaa á sem duniya na. Ma ware una a sezerwa keni sey yá tsantetse am faya am halavuwa á duniya. ⁴⁵ Anƙwa puwatepuwa nabi-aha, a ba itare: Dadaamiya watse á kwaratersekwara ba nane elva-aara ge emnde. Daaci edda una máki faafa hyema am elva á Edderwa nanna, lyevaalya wá, nane á sáwá

ásezerwa. ⁴⁶ Una á banka ganakini anƙwa ura nanna Dadaamiya. Baaka deƙidfeƙi. Sey edda una a sawaa am samaya na. Njane wá, nanna adaba Eddenjara.

⁴⁷ «Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaare ware áte ya keni, shánsha shifa na á zleka na. ⁴⁸ Ba iya una ya dafa na á fá shifa á jirire am ura na. ⁴⁹ Eggye-aha á kure ta zu dafa na tá dƙaná an mannu na am kaamba, aley keni ba emtsaremtsá. ⁵⁰ Amá náwa dafa na ni a tsekwa á sawa am samaya, ma a zuwaa ware dafa njanna keni a emtseka deƙidfeƙi. ⁵¹ Ba iya una ya dafa njanna a tsekwa á sawa am samaya, á vante shifa ge ura na. Ma a zuwaa ware dafa njanna keni á shánsha shifa na á zleka na. Dafa njanna yá vantá ya na wá, vuwa-aaruwa ba ge iya, yá vanterte ge emnde a duniya bademme, ganakini tá shánsha shifa an njane.»

⁵² Elva njanna a tsante elva yaikke am dágave á Yahudiya-aha. A ba itare am dágave-aatare: «Á vamite estara vuwa-aara geni mí ezza na?» ⁵³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki zakuruka hyuwa á vuwa-aaruwa, shakuruka uzhe-aaruwa, iya *Ura á emnde bademme, kwa baaka an shifa am kure deƙidfeƙi. ⁵⁴ Edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, á shá uzhe-aaruwa keni wá, shánsha shifa na á sleka na, am halavuwa á duniya yá tsantetse edda-aara am faya. ⁵⁵ Adaba ba iya una ya dafa á jirire, uzhe-aaruwa keni náza shá á jirire. ⁵⁶ Daaci ma ware una anƙwa á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, anƙwa á shá uzhe-aaruwa, edda-aara njanna slenja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá anƙwa antara njane. ⁵⁷ Edderwa na a beliyaa njane na wá, edda á shifa ba njane, a njiyaa ba njane an shifa. Ba duksa palle ge edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa keni, yá njanaanja edda-aara an shifa. ⁵⁸ Una njanna dafa á jirire na ni a tsekwa á sawa am samaya; gergere antara una ndza ta zanaa egghye-aha á kure am kaamba werre. Itare sharánka shifa a jirire an njane. Amá dafa na yá teganá ya wá, ma a zuwaa ware keni á shá shifa na á zleka na an njane.»

⁵⁹ Elva-aha njanna a kwaratersaa Yaisu ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha am Kafarnahum.

Elva na á fá shifa a jirire am ura

⁶⁰ Am iga a elva njanna maa, emnde kwakya á ba am emnde a daba Yaisu, ta bántsa: Elva na degdege, á dzegwánka ura. ⁶¹ Náanna Yaisu ganakini tá wesha elva emnde a daba njane am dagave-aatare, a ba njane á elvan ge itare: «Á wákurá ba elva-aaruwa na emtu am ervaunde? ⁶² Má watse nakuránna anƙwa á zlalá *Ura á emnde bademme á dem tate na ndza a sawa átekwa mu, watse kwá bá uwe? ⁶³ Á vantá ba Shedekwe á Dadaamiya shifa ge ura. Slera á emndimagwaha an ndzedá-aatareka una. Daaci elva-aaruwa na yá anƙwa á bakurná ya na wá, Shedekwe njara ba njane, shifa njara ba njane. ⁶⁴ Amá tá anƙwa emnde na fartarka am dágave á kure.» Adaba á ba am fantaufe keni Yaisu diyaadiya emnde na watse tá fetareka na, diyaadiya edda una watse á de vela njane keni.

⁶⁵ A farhe zlaƙe adaliye, a ba njane: «Ya bakurnaa adaba una njanna, a ba iya, baaka ura á dzegwándzegwa ba njane an ire-aara sezerwa, sey máki a tadanaa Edderwa.»

⁶⁶ A fantau á ba am sarte njanna, emnde a fetarfe kwakya ta yaa daba Yaisu, zlalarka antara njane mazla-aara. ⁶⁷ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa: «Kure keni kwá kátá yiya emtu?» ⁶⁸ A njwanante ge Simaun Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, njá shá shifa na á zleka na á ba am elva á nj palle, njá de daba ware umele? ⁶⁹ Nere wá, fanertarfe. Adaba diyajerdiya ganakini ba ka una ka sáwá áza Dadaamiya, ka cufedfe.»

⁷⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwa emnde kelaawa ju buwa na, ábi ya dzerakursaa ba iya? Ay anƙwa ura palle am kure, njane ura á shaitaine.» ⁷¹ Una njanna wá, a ndanaa áte Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. Adaba Yahuda njanna, njane keni ba palle á pukura-aha á Yaisu kelaawa ju buwa tsa, amá a velanaa ba njane Yaisu.

7

Egdzar mama-aha-ɲara ge Yaisu fartareka áte ɲane

¹ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu aɲkwa á já dɓaba á ba am kwárá á Galili, wayaaka de nja am Yahudiya mazla-aara, adaba Yahudiya-aha tá aɲkwa tsagwaɗa ba ɲane ge ja ba shifa-aara. ² Herzhapteherzhe muɲri á Yahudiya-aha na tá dahaná an muɲri á *bere á kacakaca maa, ³ a ba egdzar mama-aha-ɲara tá elvan ge ɲane: «Yánya dágave na mazla-aara, tsetse ezzlálá á dem Yahudiya, a de naránna emnde á ɲa na tá áhuwa keni slera á ɲa. ⁴ Adaba edda una ni á kátá emnde bademme tá diyeddiye ɲane wá, á shebeka ire-aara. Ábi ká maga najipu-aha á ba ka? Shagera ba ká de maganaamaga una ɲanna á katafke á nalga á emnde wá, lauktu tá diyaksediye.» ⁵ Ba egdzar mama-aha-ɲara keni fartareka áte ɲane d'ekid'eki.

⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza á kure wá, ma sarte-ara keni bademme ba shagera. Iya wá, yá duka á dem muɲri ɲanna, adaba zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade. ⁷ Kure wá, emnde a duniya tá dzegwánka fákurá áte kelaadire. Amá iya wá, wayarika emnde a duniya, adaba yá mára shagerkire á slera-aatare á segashe. ⁸ Ekkure wá, daumbare á dem muɲri. Amá iya wá, yá duka adaba zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁹ A ndaterse una ɲanna, a njehe am kwárá á Galili, ɲane zlalaaka.

*Yaisu am muɲri á *bere-aha á kacakaca*

¹⁰ Zlarzlálá egdzar mama-aha-ɲara á de zá muɲri ɲanna maa, shebanve ire-aara atuge ice-aatare ɲane keni a duhe á dem muɲri ɲanna, amá wá, marateranka ire-aara ge emnde. ¹¹ Male-aha á Yahudiya-aha tá aɲkwa tataya ba Yaisu am muɲri ɲanna, tá aɲkwa enndáva am dágave á emnde: «Kwa naaná áme Yaisu?» ¹² Daaci bademme á emnde am muɲri ɲanna, tá ndáhá ba elva á Yaisu am dágave-aatare an gá kwárá. A ba emnde umele: «Yaisu ɲanna wá, ura maggwe.» A ba emnde umele: «Zhel ɲanna slekeɗa emnde.» ¹³ Amá bademme á una ɲanna tá ndaaná á ba an ila, adaba tá kuva a cenaráterka male-aha á Yahudiya-aha.

¹⁴ Amá am dagave á muɲri wá, tá zhára ba dámnda Yaisu á dem *mashidi yaikke am Urusaliima, aɲkwa á ndater elva ge emnde. ¹⁵ Tá maga ba najipu-aara Yahudiya-aha. Ta bántsa itare: «Zhel na mu a shanaa áme ɲane diya estuwa na, wallá a ndaase laya á malumireka, uweka?»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Elva na yá tsakaná ya na wá, yá ndaaná ya an ire-aaruka, elva-aha ɲanna á sáwá áza Dadaamiya na a belibela na. ¹⁷ Edda una ni á kátá mága názena á kataná Dadaamiya wá, á naba diyeddiye elva-aaruwa na, tara a sawa áza Dadaamiya, an tara yá ndaaná ba iya an ndzedɗa-aaruwa keni. ¹⁸ Edda una ni á ndáhá ba elva á ire-aara, á kataná yaikkire ge ire-aara. Amá edda una á kataná yaikkire ge edda una a belanaa ɲane wá, slejirire ba ɲane, baaka zlerma am ɲane d'ekid'eki. ¹⁹ Sakuránka Muusa *tawraitu emtu? Ay ábi ba palle á kure keni baaka edda una d'abátedɗaba shairiya-aha na am huɗe-aara. Ya gu uwe kena kwá kátá jija na?»

²⁰ A ba emnde na tá am jáháva, tá elvan ge Yaisu: «Ká an shaitaine emtu? Ware ɲane á kátá jagja na?»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya magaa ba slera palle an kwaskwe á puwansepuwe, amá bademme á kure kwá maga ba najipu-aara. ²² A ba Muusa am *tawraitu wá: Kwá belá egdzere am shedekwe am hare ge tiisire. Ge jirire wá, a fantauwa Muusa ka, ta fantau am eggie-aha á kure werre. Adaba elva á Muusa ɲanna wá, kwá aɲkwa belá egdzere am shedekwe ma an kwaskwe á puwansepuwe keni. ²³ Má kwá aɲkwa maga una ɲanna an kwaskwe á puwansepuwe geni a badzevka tawraitu á Muusa, sakwa ura lapika vuwa-aara emtu? Labára kwá ica ervaunɗe áte ya geni labára ya

mbá ura an kwaskwe á puwansepuwe, ura lapika vuwa-aara tsa? ²⁴ Yawánya mága jeba una. Zharauka kure názena áte iga na, amá magaumága jirire.»

*Watse ba Yaisu una *Almasiihu na emtu?*

²⁵ A ba emnde a Urusaliima: «Edda una tá tatayán ge ja ba shifa-aara na nane ka una? ²⁶ Ankwa á ndá elva-aara ba parakke mazla-aara, baaka ura á piyantepiya. Watse diyareddiye male-aha á miya ganakini ba nane una *Almasiihu ka? ²⁷ Amá keni estuweka. Má watse samsa Almasiihu wá, watse baaka ura á diyeddiye tate na a sawa átekwa. Amá náza á zhel na diyamidiya bademme tate na ni á sawa nane átekwa.»

²⁸ Am sarte nanna maa, Yaisu ankwa á ndater elva ge emnde am *mashidi yaikke. A kante kwará, a ba nane á elvan ge itare: «Kina diyakuridiya emtu ba jirire? Diyakurdiya emtu tate na ya sawa átekwa? Iya wá, sanká ba ya an ire-aaruwa, ankwa edda una a belibela, diyakurka ba kure. Edda-aara nanna ura jirire seke nane baaka. ²⁹ Iya wá, diyandiyá edda-aara, adaba ya sawa ázenara, a beliyaa ba nane.» ³⁰ Tá kátá ekseksa, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva, adaba zlafe samka sarte-aara. ³¹ Mbate kwakya emnde na fartarefe áte nane am jáháva nanna. Ta bantsa itare: «Una ni ta bantsa watse á sawa *Almasiihu umele, á se maga najipuaaha na á jauje ge náza á zhel na zlafe adaliye?»

*Kwakwane-aha á *Farisa-aha antara male-aha á *liman-aha tá de eksa Yaisu*

³² Cenarácena *Farisa-aha elva na tá ankwa ndaaná emnde áte Yaisu an ila maa, ta naba magaa sawari antara male-aha á *liman-aha, daaci ta naba puwaa emnde a ufa mashidi á de eksa Yaisu na. ³³ Nánna Yaisu estuwa, a ba nane á elvan ge emnde: «Iya wá, yá haraaka kwakya ázekure mazla-aara, yá eptsa ádeza edda una a belibela na. ³⁴ Watse kwá tatayítaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya.»

³⁵ A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á deme kena nane ni, miya mi taa daaka na? Watse á zlalá ádeza Yahudiya-aha á miya na zlararzlalá á dem dágave á Yunaniñkau-aha na, ge magateraa waazu ge Yunaniñkau-aha ka? ³⁶ Elva na a bantsa nane ni, watse kwá tatayítaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya, a ba nane na mu, á kátá ba uwe nane?»

Haye na á vante shifa ge ura

³⁷ Daaci kwaskwe na ni á zle muñri nanna átekwa na wá, jauje ge hare-aha umele bademme am muñri nanna. Vacite nanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a tsahe am dágave á emnde, a kante kwará ba shagera, a ba nane á elvan ge emnde: «Ma á wáná ndera ge ware keni a se shushe ázerwa. ³⁸ Ma a fetaara ware áte ya keni, a jerje háye am edda-aara, háye na ni á vante shifa ge ura á degeza am edda-aara. Una názu a ndaana wakita á Dadaamiya.» ³⁹ Yaisu á ndá elva a Shedekwe Cudedde na watse tá sháná emnde a fetarfe. Am sarte nanna zlafe sharánka Shedekwe Cudedde emtsaade, adaba zlafe demka Yaisu am yaikkire-aara.

Bademme an tega ye á emnde áte Yaisu

⁴⁰ Am sarte na cenarvaacena emnde a jáháva elva-aara nanna maa, a ba emnde umele-aatare: «Zhel na, ba jirire ba nane nabi na ta baa watse á sawa na.» ⁴¹ A ba emnde umele: «*Almasiihu na ba nane.» A ba emnde umele zlafe adaliye: «Almasiihu na tá enndá na á jesare am Galili ka. ⁴² Adaba a ba wakita á Dadaamiya wá, Almasiihu á de jesare á ba am dágave á emnde a jeba á *Dawuda, á jesare am Baytilama ekse na ndza á njá amkwa Dawuda nanna.» ⁴³ Bademme á ye á emnde am jáháva gevge gergere am elva a Yaisu nanna. ⁴⁴ Emnde umele am dágave-aatare tá kátá eksa Yaisu, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva.

Male-aha á Yahudiya-aha fartarka áte Yaisu

⁴⁵ Daaci eptsaraapetsa kwakwane-aha á *Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha na ba estuwa á dezetare. Ta de ndavateruhe ge emnde na, a ba itare tá elvan ge itare: «Labára sakuránka Yaisu na?» ⁴⁶ Tá nwaterante ge emnde na, a ba itare: «Kay! Zhel nanna ba vaci palle keni cenanjeránka ura á ndáhá elva seke nane.» ⁴⁷ A ba Farisa-aha tá elvan ge itare: «Kure keni watse badakurubade zhel na ka? ⁴⁸ Kwa nanna fartarfe male-aha, antara Farisa-aha á njeré áte nane emtu? ⁴⁹ Ábi sey tá fetaara ba ngudí-aha áte nane, emnde na diyarka *tawraita dfekideki, tá an nyainye áza Dadaamiya na.»

⁵⁰ Amá ankwá Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu an vayiya na am dagave-aatare, nane keni ba palle á Farisa-aha na tá áhuwa nanna, a ba nane á elvan ge itare: ⁵¹ «Ay degiya am tawraita á miya wá, mi taa ngudeka ura ba estuwa, sey máki cenamivaacena elva am mbuwe-aara antara názena a guwaa nane.» ⁵² A ba itare tá elvan ge Nikaudaimus: «Ekka keni ka ura á Galili emtu a gá? Eppákyá názu am huđe á wakita má watse ká shánsha ba palle keni nabi na a jesaare am Galili!»

((⁵³ Am iga á una nanna maa, ma ware keni a eksaa ba baráma de mba-aara.

8

Mukse na ta ekseva am gwardzire

¹ Yaisu wá, a dete ire á Wa Anyaranyara. ² Ba enjlya-waabere wá, a tsekwese, a eptsá á ba dem *mashidi yaikke suuwe, a de njehe, ta duhe ge emnde ádezenjara, a fantau ge vaterte sera á elva. ³ Daaci malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha ta naba sanaa mukse ta ekseva am gwardzire, ta tsa mukse na á katafke á emnde bademme. ⁴ Daaci ta ndavanu elva ge Yaisu: «Malum,» a ba itare, tá elvan ge nane: «Náwa mukse na wá, na eksevaa am gwardzire. ⁵ Názu a banjerna Muusa am *tawraita wá, mukse na á maga jeba una wá, ba tá ja shifa-aara an nákwá. Ekka mu ázara á ba elva á na?» ⁶ Ta banaa una ba geni tá tsagwadáná an nane, geni tá shánsha elva na an dzálá am mbuwe-aara. Amá a gaavehe ge Yaisu, ankwá á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁷ Am itare yaránka ndáva na, á kante ire Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Máki ankwá edda una ndza maganaaka haypa dfekideki am kure wá, a fantaufe edda-aara zunjwe ge dzega mukse na an nákwá.» ⁸ A ndaase una nanna, a gaavehe zlađe ádalije, ankwá á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁹ Ba ta cenaa elva nanna wá, ta fantau ge zlalá an palpale, ta fantuwa male zunjwe, a jauwa ba mukse na palle á tse á katafke á Yaisu. ¹⁰ A kante ire Yaisu, a ba nane á elvan ge mukse nanna: «Tá áme emnde na? Baaka edda una dzegwándzegwa ngudaknguda emtu?» ¹¹ A nwanante ge mukse na, a ba nane: «Baaka degiya malum.» A ba Yaisu á elvan ge nane: «Iya keni yá ngudanjka. Ezzlalá, amá dalika á maga haypa.»))

Yaisu wá, parakkire ge duniya

¹² A ba Yaisu zlađe ádalije á elvan ge emnde: «Ba iya una ya parakkire ge duniya. Ma a dfabiyaa ware keni á shánsha parakkire na á vante shifa ge ura na, edda-aara á zlađe am tabedammire mazla-aara.»

¹³ A ba *Farisa-aha tá elvan ge nane: «Ká ankwá á maganá ba ka seydire áte ire á na na wá, elva á na nanna jirireka dfekideki.»

¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma yá maganá ba ya seydire áte ire-aaruwa keni, elva-aaruwa jirire. Adaba diyandiya tate na ya sawa átekwa, diyandiya tate na yá zlalá ádetekwa. Amá kure diyakurka ma tate na ni ya sawa átekwa, ma tate na yá zlalá ádetekwa keni. ¹⁵ Kure kwá naba icanve elva áte ura, áte una kwá kataná kure emndimagwaha, amá iya yá ngudeka ura dfekideki. ¹⁶ Ma ya icanve elva áte ura keni, yá maganá á ba an jirire, adaba ganevka an ire-aaruwa am elva nanna, amá ankwá

Edderwa na a belibela na antara ya. ¹⁷ Anƙwa an puwa am *tawraitá á kure, a ba ɲane: Máki seyde-aha buwa ta ndaase ba elva palle wá, elva-aatare jirire. ¹⁸ Náwa yá anƙwa maga seydire áte ire-aaruwa. Edderwa na a belibela na keni anƙwa á maga seydire áte ya.»

¹⁹ A ba itare tá elvan ge Yaisu «Áma eddeɲa ɲanna?» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya keni diyakurika sakwa Edderwa emtu? Ma andze diyakuridiya wá, ma kwá naba diyeddiye Edderwa keni.»

²⁰ Kwaye ɲane elva na Yaisu a ndater ge emnde am *mashidi yaikke, am tate na tá fá sadake á nasherire átekwa na. Baaka ura a piyante elva-aara dekideki adaba zlaɓe samka sarte-aara emtsaɗe.

Kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa na

²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Iya wá, yá zlála, watse kwá tatayítataya, amá watse kwá shika. Watse kwá emtsa á ba am haypa-aha á kure. Kwá dzegwánka dem tate na yá detekwa ya na.»

²² A ba Yahudiya-aha am dáɗave-aatare: «Watse á de já ire-aara ka? Adaba a ba ɲane, kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure kwa jesaare á ba am duniya na, amá iya wá, ya sawa á sa am samaya. Kure kwa ba emnde a duniya na, amá iya wá, ya ura á duniya-ka. ²⁴ Ya bakurnaa adaba una ɲanna watse kwá emtsemtsa á ba am haypa-aha á kure. Adaba ba jirire watse kwá emtsa á ba am haypa-aha kure máki fakurtaareka ganakini ba iya una Iya.»

²⁵ A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ka ware?» A ɲwaterante, a ba ɲane: «Ya ba edda una kwaye am fantaufe ya ndaakur ba ɲane na. ²⁶ Yá an elva kwakya ge ndanaa áte kure, ba jirire kwá taa ɲezleka am elva ɲanna. Amá baɗemme ba jirire. Adaba yá ndaakur ba názena ya cenanaa áza edda una a belibela na.»

²⁷ Cenaránka dekideki geni á ndater elva á Eddeɲara. ²⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vacite na ni kakuranteka *Ura á emnde baɗemme wá, kwá de dise ba vacite ɲanna, ganakini iya wá, ya ba Iya. Kwá de diyeddiye geni názena yá maganá ya baɗemme na wá, ba iya an ire-aaruwa ka. Ma yá ndáhá uwe keni, yá ndá ba názena a kwarisaa Edderwa. ²⁹ Edda una a belibela na anƙwa antara ya, á yika ya palle dekideki, adaba ma vaatara keni yá magá ba názena á kataná ɲane.»

³⁰ Ba Yaisu a ndaase una ɲanna wá, emnde kwakya fartarfe áte ɲane.

Emnde a mága haypa ta náve-aha á haypa

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge Yahudiya-aha na fartarfe áte ɲane: «Máki tsakuraatse á ba áte elva-aaruwa wá, kwa emnde-aaruwa ba jirire, ³² kure kwá diyeddiye jirire, jirire á kure á palakuraapálá. Kwá kwaraná ba kure ire á kure.» ³³ A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ázara a ba ka? ɲere ɲa eggye-aha á Ibrahimia miyenne, ba vaci palle keni danjeremka am erva á ura ni, watse kwá kwaraná ba kure ire á kure, á ba ka?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una á magá ba haypa na, edda-aara náve á haypa. ³⁵ Náve wá, ma estara keni á gevka ura á huɗe á há dekideki. Amá egdzere wá, ma vaatara keni ba ura á huɗe á há ɲanna. ³⁶ Daaci máki a palakuraa *Egdza á Dadaamiya am navire á kure wá, shakuránsha ire á kure ba jirire. ³⁷ Diyandiya degiya ganakini kwa eggye-aha á Ibrahimia. Amá labára kena kwá liyeyeka elva-aaruwa, kwá anƙwa á tataya ja shifa-aaruwa na? ³⁸ Yá ndá ba názena ya naaná áza Edderwa, kure keni kwá magá ba názena a bakurnaa eddekure.»

³⁹ A ba itare, tá elvan ge Yaisu: «Eddeɲere ba Ibrahimia ge ɲere.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa egdzara á Ibrahimia ba jirire wá, ma kwá maga ba názena ndza a maganaa ɲane. ⁴⁰ Amá náwa yá anƙwa ndaakur ba jirire názena ya cenanaa ya áza Dadaamiya, aley kure kwá tataya ba já shifa-aaruwa. Ibrahimia wá,

ɲane magaaka una ɔekidɛki. ⁴¹ Kure kwá maga ba slera á eddekure.» A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ŋjere ɲa masagwa-aha ka ɔekidɛki, Eddenjere ba Dadaamiya palle.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze ni kwa egdzara á Dadaamiya ba jirire wá, ma andze kwá wayiwáyá. Adaba iya ya sawa ázejara ge sezekure na. Sanka ba ya an ire-aaruwa, a beliyaa ba ɲane, yá njá á ba áte ɲane áhuna na. ⁴³ Labára ɲane á duka elva-aaruwa á dem ire á kure ɔekidɛki? Á duka á dem ire á kure adaba kwá dzegwánka cena elva-aaruwa. ⁴⁴ Kure wá, eddekure ba Shaitaine. Kwá kátá maga názena á kataná eddekure. Adaba ɲane sleceba emnde kwaye am fakta, baaka jirire-aara ɔekidɛki, adaba baaka jirire am ɲane. Ndáhá fida wá, duksa-aara ge ɲane, adaba slera-aara ba fida, ɲane male á fida. ⁴⁵ Amá iya wá, yá ndáhá ba jirire. Adaba una ɲanna wayakurika. ⁴⁶ Emtu ware edda-aara am kure á sansese haypa-aaruwa parakke? Ay má yá ndá ba jirire bademme, labára kwá fetarka áte ya? ⁴⁷ Ura á Dadaamiya wá, á cená elva á Dadaamiya. Amá kure kwa emnde á Dadaamiya-ka. Adaba una ɲanna kwá feka hyema áte elva-aaruwa.»

Kwaye zlaɓe yareka Ibrahim aɲkwa Yaisu

⁴⁸ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge Yaisu: «Ndaɲeraɲka emtu ganakini ka wá, ka ura *Samariya? Ndza ndaɲeraɲka emtu ganakini ká an jini am ire?» ⁴⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá an shaitaine ka ɔekidɛki, yá gálá ba Edderwa, amá kure kwá aɲkwa epsawipsawa. ⁵⁰ Iya wá, ndanka ya ganakini a galarigálá emnde. Amá aɲkwa edda una a wayiyantaa ɲane ganakini a galarigálá emnde. Daaci watse á ndaaná ba ɲane elva á kure. ⁵¹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a magaa fesarefire am elva-aaruwa, ɲane á emtseka ɔekidɛki.»

⁵² A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ɲane: «Kina wá, diyaɲerdiya mazla-aara geni ba jirire ká an jini am ire. Ibrahim emtsametsa, nabi-aha umele keni matsarmatsa, ekka ni má ura á maga fesarefire am elva á ɲa, á emtseka, á ba ka? ⁵³ Eggyemiya Ibrahim an ire-aara maa, emtsametsa, jakuje ge ɲane emtu? Nabi-aha keni emtsaremtsa, ka mu ká zhára ire á ɲa ka ware?»

⁵⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki yá galaná ba iya ire-aaruwa wá, yaikkire-aaruwa hyepka duksa ɔekidɛki. Iya á galiya ba Edderwa. Ba ɲane edda una kwa bantsa kure Dadaamiya na. ⁵⁵ Amá diyakurka ɲane ɲanna ɔekidɛki. Iya wá, diyandiya. Ma ya bánba diyanka wá, ya slefida seke kure. Diyandiya ba parakke, yá aɲkwa á fansarefe am elva na á ndaaná ɲane. ⁵⁶ Dadaamiya ndza a banánba ge eggyekure Ibrahim ganakini watse á hyemhye am sarte-aaruwa, a higa jipu arge elva ɲanna. Am sarte na marannaamará Dadaamiya, ervaunɔe-aara ndza ba seke nama.»

⁵⁷ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ɲane: «Ba yáwe kul ilyebe keni ká hyefka ni, ka nánna Ibrahim, a ba ka?» ⁵⁸ «Yá ndaakur ba jirire,» a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwaye zlaɓe yareka Ibrahim keni yá aɲkwa ya.» ⁵⁹ Ta naba halem nákwá am erva tá kátá eddzága maa, a naba shebevhe ge Yaisu, a sesehe am mashidi ɲanna.

9

Yaisu mbanaambe ura wulfe ta yán ba estuwa

¹ Daaci aɲkwa á degashe Yaisu am tate umele wá, a naa ura wulfe ta yán ba estuwa. ² Ta ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Malum, ta yanaa adaba haypa á ware zhel na wulfe? Haypa á tara eddenjara an emmenjara emtu? Emtu haypa-aara ba ge ɲane he?» ³ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ta yese wulfe adaba haypa-aara ka, tara eddenjara an emmenjara keni haypa-aatare ka. Una a gev ba geni a naránna emnde slera yaikke na á de maganá Dadaamiya áte ɲane. ⁴ Am zlaɓe aɲkwa tsawe vaciya wá, magaumimága slera á edda una a

belibela na. Adaba anƙwa á sawa vayiya, ura á dzegwánka mága slera mázla-aara.
⁵ Am sarte na zlaƙe yá anƙwa am duniya na wá, ya parakkire ge duniya.»

⁶ Ba a ndaase elva ɗanna, mazle-aara a naba kyefaa nyaihe á dem áhá, a wasletaa egdza haha cekwaangudi an nyaihe-aara, a ndabanaanuhe ge ice á wulfe na, ⁷ a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Ezzlálá de baraabárá ice á ɗa am derve na tá daná an Silauwam na.» Silauwam ɗanna wá, amaana: slebela. A duhe ge wulfe na, a de baraa ice-aara wá, anƙwa a nanna. Á sá wá, ba lanƙe ice-aara.

⁸ Daaci emnde a slala-aara, antara emnde na ndza ta naa á ɗala na, a ba itare: «Una ni ba wulfe na á ɗala, á njá áhuwa na ka?» ⁹ A ba emnde umele; «Ba ɗane». Amá a ba emnde umele: «Una ɗaneka, ba gáráva.» Amá «Una ba iya,» a ba ɗane á elvan ge itare. ¹⁰ Ta ndavanu elva: «A wertaa estara ice á ɗa?» a ba itare tá elvan ge ɗane. ¹¹ A ɗwaterante, a ba ɗane: «Anƙwa ura zhera-aara Yaisu, a wasletaa haha cekwaangudi, a naba ndabinu ge ice-aaruwa wá, a ba ɗane á elvan ge iya, ezzlálá de baraabárá ice á ɗa am derve á Silauwam. Ya naba duhe á dete we á derve ɗanna, ya baraa ice-aaruwa wá, yá nanna ice.»

¹² «Áma zhel ɗanna?», a ba itare tá elvan ge ɗane. «Diyanka», a ba ɗane á elvan ge itare.

**Farisa-aha tá ndavanu elva ge ura wulfe ta yanaa an ɗane*

¹³ Daaci ta naba dá zhel na ndza wulfe, amá shánsha ice-aara na ádeza *Farisa-aha. ¹⁴ Adaba háre na ni Yaisu a wasletaa egdza haha, a ndabananuhe ge ice á wulfe na wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁵ Adaba una ɗanna, Farisa-aha ta ndavanu ge zhel ɗanna, a ba itare tá elvan ge ɗane: «A mágava estara ɗane kina ká anƙwa á nanna ice na?» A ɗwaterante, a ba ɗane: «Ba a wasletaa egdza haha, a ndabinuhe ge ice, ya de baraa ice-aaruwa wá, yá anƙwa á nanna.» ¹⁶ A ba emnde umele am dágave á Farisa-aha: «Ma a maganaa ware una ɗanna keni, a belanaa Dadaamiya ka deƙidfeƙi, adaba anƙwa á badza kwaskwe á puwansepuwe.» Amá a ba emnde umele-aatare: «Slehaypa ni á dzegwándzegwa mága najipu-aha na?» Daaci ye-aatare gevge gergere.

¹⁷ *Farisa-aha ta ndavanu elva zlaƙe ádaliye ge wulfe na shánsha ice-aara na: «Ekka mu ázara a ba elva á ɗa áte edda una a werakanta ice ɗanna?» A ba ɗane: «Nabi á Dadaamiya.»

¹⁸ Mazla-aara eksararka male-aha á Yahudiya-aha ganakini zhel ɗanna ndza wulfe werre, a shanaa an sha ice. Ta naba detaa tara eddeɗara an emmeɗara. ¹⁹ Ta se ndavateruhe, a ba itare: «Una ba jirire ba egdza á kure emtu? Ndaundá ba jirire ndza kwa yán ba wulfe emtu? Ay a sawa estara á nanna ice na?»

²⁰ Ta ɗwaterante ge tara eddeɗara an emmeɗara, a ba itare: «Egdzere wá, ba egdza á ɗere, ɗa yese ba wulfe. ²¹ Amá ma a shanaa estara ice keni diyaɗerka, ma a vanta ware ice keni diyaɗerka. ɗane keni egdzere-ka mázla-aara, ndavawanundave ba ge ɗane, a ɗwuteɗwa ba ɗane an ire-aara.» ²² Ta ndaa una tara eddeɗara an emmeɗara na wá, adaba a wáterá lyáwá átuge male-aha á Yahudiya-aha. Adaba zlaruzle male-aha á Yahudiya-aha am sawari-aatare, geni ma a ndaasa ware Yaisu wá, *Almasiihu, tá ɗgyansengye edda-aara am jeba-aatare ba deƙidfeƙi. ²³ Ta ndaaná adaba una ɗanna tara eddeɗara an emmeɗara: ɗane keni egdzere-ka mázla-aara, a ɗwuteɗwa ba ɗane an ire-aara na.

²⁴ *Farisa-aha ta dante zhel na ndza wulfe, shánsha ice na ge buwire, a ba itare tá elvan ge ɗane: «Ɗere wá, diyaɗerdiya ganakini zhel ɗanna slehaypa. Azara á ba elva á ɗa? Enndá jirire á katafke á Dadaamiya!» ²⁵ A ɗwaterante, a ba ɗane á elvan ge itare: «Iya wá, ma anƙwa haypa-aara, ma baaka haypa-aara keni diyanka ya. Duksa palle ya disaa ya wá, ndza ya wulfe, kina wá, yá anƙwa á nanna.»

²⁶ Ta ndavanuhe zlaɓe ádalíye, a ba itare tá elvan ge ɲane: «A magakaa uwe lauktu a wertehe ge ice á ɲa na?» ²⁷ A ɲwaterante, a ba ɲane: «Ábi ya ndakurndáhá cenakurka. Kwá kátá yá bakurá uwe kena ádalíye? Emtu kure keni kwá kátá gev emnde a dɓaba ɲane?» ²⁸ Tá zlazlewahe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ká sledɓaba ɲane ba ka! Ɗere wá, ɲa emnde a dɓaba Muusa. ²⁹ Adɓaba Muusa wá, diyaɲerdiya ta ndaa elva an Dadaamiya, amá ɲane ba tate na á sawa átekwa, diyaa ware?»

³⁰ A ba zhel na: «Kwaye kwa najipu! Zhel na a weritaa ice na ni diyakurka kure tate na a sawa átekwa? ³¹ Amá wá, diyamidiya slehaypa wá, Dadaamiya á ɲwanárka dekideki, sey edda una ni á gálá ɲane, antara á maga namaari-aara. ³² Kwaye á ba am fakta á duniya keni, vaci palle ndza cenamiyánka ta weranantaa ice ge wulfe na ta yanaa an ɲane. ³³ Daaci zhel ɲanna, ma andze a ɓelanaa Dadaamiya ka wá, ma andze á dzegwánka ba mága uwe keni.»

³⁴ «Ka wá, ka slehaypa kwaye á sawa am huɗe á emmeɲa, ká kwaranɲersá ka duksa ge ɲere emtu?» Daaci ta naba ɲgyanse á segashe am mashidi.

Yaisu á ndáhá elva á wulfire am ervaunɗe

³⁵ Am sarte na cenáncena Yaisu ganakini ɲgyaransengye maa, a naba de tataya tate-aara. De shánsha, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Faktarefe áte *Ura á emnde baɗemme emtu?» ³⁶ A ɲwanante a ba ɲane: «Ɗane mu ware ɲane malum, geni yá fetarfe áte ɲane?» ³⁷ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ká zhárá ba ɲane maa, ba edda una á ndaaka elva na.» ³⁸ «Fanaktarfe Yaakadada», a ba ɲane á elvan ge ɲane, a kezlanaa ugje am áhá.

³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Sawa-aaruwa ge iya á sem duniya na wá, ya se lá wulfe-aha geni itare tá shánsha tá nánna duksa. Amá emnde na ta bantsa itare tá nanna na wá, tá gevge wulfe-aha.»

⁴⁰ Cenaráncena *Farisa-aha na tá anjka áhuwa na, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ɗere keni ɲa wulfe-aha emtu?» ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa wulfe-aha wá, ma ɓaaka haypa á kure. Amá kwa bántsa kure anjka ice á kure tsawe wá, haypa á kure ba nja-aara.»

10

Suni shagera an kyawe-aha-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádalíye: «Yá ndaakur ba jirire: má ura á dem gargare á kyawe-aha ni, daaka á kya we-aara, a naba tsekweme á kyá ire á riya wá, edda-aara ɲanna neyle, slezá baráma. ² Amá edda una ni á duwa á kya we á gargare wá, ba ɲane una suni á kyawe-aha. ³ Daaci slewera gargare, á weranántewera gargare ge suni, ɲane á dáhá kyawe-aha-aara an zhera an zhera, kyawe-aha tá cenáncena kwárá-aara, tá edɗaba ásegashe. ⁴ Máki saterse ásegashe maa, á dedda ɲane á katafke, tá dábáná kyawe-aha-aara á kataliya, adɓaba diyardiya kwárá-aara. ⁵ Amá kyawe-aha tá dɓabeka edda una diyarka, á wáterá lyáwá átuge ɲane, adɓaba diyarka kwárá-aara.»

⁶ Kwaya ɲane naraje na a baterna Yaisu, amá cenaránka naraje-aara, ma a bateraa elva áte uwe keni.

Yaisu suni shagera

⁷ Lauktu a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ba iya una ya we á gargare á kyawe-aha. ⁸ Baɗemme á emnde na ta sawa ákatafke-aaruwa, ta ba neyle-aha, ta emnde a zá baráma. Adɓaba una ɲanna diyaraterka kyawe-aha, cenarka elva-aatare. ⁹ Ba iya una ya we á gargare. Ma ware una á dema á kya ya á dem gargare na, á shánsha ire-aara, á duwa á ba an enjkale-aara, á sesse keni á ba an enjkale-aara, á

shánsha náza zá-aara á ba an unḡule-aara. ¹⁰ Neyle wá, á sá ba mága neylire geni á icica, á kedánaakeda. Amá iya wá, ya sawa ganakini kyawe-aha tá shánsha shifa, tá njinja an shifa-aatare lanḡe.

¹¹ «Ba iya una ya suni shagera. Ya suni shagera na ni yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa. ¹² Amá suni na á piyá ba geni a shánsha mbera-aara, ḡane gevka edda á kyawe-aha wá, gevka suni shagera. Máki nanna anḡwa á sawa indale wá, á zhagada ire-aara, daaci á kyateraakya indale kyawe-aha na, á dzadzatervedzadze. ¹³ Á zhagada shifa-aara, adaba ḡane baaka lambe-aara áte kyawe-aha. Á dzámá ba mbera-aara palle. ¹⁴ Ba iya una ya suni shagera, diyandiya kyawe-aha-aaruwa, itare keni diyaridiya ¹⁵ ba seke una ni a diyidiya Edderwa, iya keni diyandiya ḡane na. Yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa. ¹⁶ Iyau, zlaḡe tá anḡwa kyawe-aha-aaruwa umele ágashe, saremká á sem walde. Shagera ba yá satersa itare keni á sem walde, tá se cena kwára-aaruwa. Tá se njá am walde palle, suni á gev ba palle.

¹⁷ «Wayiwáya jipu Edderwa, adaba eksanarekse yá shifa-aaruwa, watse yá shánsha zlaḡe adaliye. ¹⁸ Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa já shifa-aaruwa, ya eksera ba ya emtsa. Yá naba emtsemtsa, amá ya an hakuma á tse am faya. Yá magán ba seke una a binaa Edderwa.»

¹⁹ Elva-aara ḡanna a tsante elva yaikke zlaḡe adaliye am dagave á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya emnde am dagave-aatare ta baa: «Ura an jini am ire, an wesha ire-aara, kwá cena uwe áte elva-aara?» ²¹ A ba emnde umele-aatare: «Una fida, ura an wesha ire-aara wá, á taa ndaaseka elva estuwa. Há! Ura an wesha ire-aara ni á weratertá ice ge wulfe-aha?»

Kwalarevkwále Yahudiya-aha ge fetaare áte Yaisu

²² Daaci samsa sarte á mága muḡri á wera *mashidi yaikke am Urusaliima maa, ta naba gyaa muḡri. Sarte ḡanna, sarte á lailaidḡire. ²³ Daaci vacite umele, anḡwa á já daba Yaisu am dzadzáwe á mashidi, am tate na tá dahána an dzadzawe á Suleymanu na maa, ²⁴ de jarammeje zlaḡe adaliye Yahudiya-aha á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Máki ba jirire ba ka una ka *Almasihu á Dadaamiya wá, ndanḡndá jirire-aara, geni a shunḡuleka ire á ḡere mázle-aara. Kinekinéka ḡá ufa ba una ázeḡa.»

²⁵ A ḡwaterante ge Yaisu, a ba ḡane á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha fakurtaareka áte ya. Slera na yá anḡwa á maganá ya na wá, yá maganá á ba an hakuma á Edderwa. Una ḡanna á bakurá ba elva ge kure áte ya, ma ya ware keni. ²⁶ Aley kwá fetareka áte ya, adaba kwa kyawe-aha-aaruka. ²⁷ Kyawe-aha-aaruwa wá, tá cena kwára-aaruwa, tá dḡabidába, iya keni diyanterdiya. ²⁸ Yá vaterte shifa na á zleka na, tá emtseka dekideki, baaka ura á dzegwándzegwa saterse am erva-aaruwa. ²⁹ Edderwa na a vite kyawe-aha ḡanna, yaikke ba ḡane arge duksa bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa sanse kyawe-aha ḡanna am erva á Edderwa. ³⁰ Iya antara Edderwa ḡa ba palle.»

³¹ Daaci Yahudiya-aha ta naba haletaa nákwá zlaḡe adaliye, tá kátá ejja. ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náwa kwakya slera shagera shagera na ya maganaa ya am dagave á kure an hákuma á Edderwa. Kina kwá kátá jiyá an nákwá adaba ura-ara palle?» ³³ A ba Yahudiya-aha ḡanna tá elvan ge ḡane: «Ijá jáká an nákwá adaba shagerire na ka maganaa ka ka. Amá ḡá jáká adaba elva mándzawe na ká ndaná ka áte Dadaamiya. Ka keni ka ba urimagwe, amá ka ganve ire á ḡa Dadaamiya.»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Anḡwa an puwa am *tawraitá á kure, a ba Dadaamiya: Kure kwa dadaamiya-aha. ³⁵ Diyamidiya názu an puwa am wakita á Dadaamiya wá, baaka ura á ebzebza. Dadaamiya a detaa emnde na ni a vaterte elva-aara ta dadaamiya-aha. ³⁶ Janateruka ya ge emnde ḡanna emtu, ya na a eksisaa ba

Dadaamiya, a beliyaa á sem duniya? Kwa baa yá anƙwa á zlazla Dadaamiya, adaba ya baa: ya *Egdza á Dadaamiya? Áma ñane zláze ñanna? ³⁷ Máki kwá ezzhárá slera na yá maganá ya slera á Edderwa ka, fautareka áte ya. ³⁸ Amá máki yá mága ba slera á Edderwa ba jirire wá, ma kwá fetareka áte ya keni, fautarefe kure á ba áte slera-aaruwa ñanna, geni kwá diyeddiye jirire-aara, ganakini iya antara Edderwa ña ba palle.»

³⁹ Tá kátá ekseksa, amá sharánka zlaɓe ádaliye. ⁴⁰ A zlahe ge Yaisu á dete iga a guwa á Urdun, tate á mága baptisma á Yuhanna, a de njehe áhuwa. ⁴¹ Amá kwakya emnde ta kelaa á dezeńara. Ta bántsa emnde ñanna am dagave-aatare: «Yuhanna wá, baaka najipu na a maganaa ñane, amá bademme á názena a ndaanaa ñane áte zhel na bademme ba jirire.» ⁴² Emnde kwakya fartarfe áte ñane am tate ñanna.

11

Emtsamtsa Laajarus

¹ Anƙwa zhel emnde a Baytaniya umele zhera-aara Laajarus wá, lapika ba zlazlada. Egdzar mama-aha-ñara ñwasha, tara Marta antara Maari keni tá á ba am ekse ñanna. ² Maari ñanna wá, ba Maari na ndza a puwar náza se áte sera ge Yaakadada, a halanaahe an úgje á ire-aara na. Laajarus lapika na egdza emmenjara ge Maari ñanna.

³ Daaci egdzar mama-aha ñwasha buwa ñanna, ta naba belanve ura ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Yaakadada, náwa lapika ura á ña Laajarus.» ⁴ Cenáncena Yaisu labare ñanna maa, a ba ñane: «Lapikere á Laajarus á taa jeka shifa-aara. Amá watse tá nanna emnde yaikkire á Dadaamiya, antara yaikkire á Egdza-aara keni, adaba lapikere-aara zhel ñanna.»

⁵ Yaisu wayatertewáyá jipu tara Maari antara Marta ira Laajarus. ⁶ Adaba una ñanna daaka watsewatse am sarte na a cenaa labare á lapikere á Laajarus na. A gaa háre buwa am tate ñanna, am iga-aara lauktu a tse, a duwa.

⁷ Am iga a háre buwa ñanna maa, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Mi zláwá, mi eptsá ádaliye á dem Yahudiya.» ⁸ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Malum, á ba am háre-aha na tá kátá jakjá Yahudiya-aha á ba an nákwá ni, ká kátá eptsá ádaliye á ba ádehuwa?» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya emtu ganakini anƙwa saa kelaawa ju buwa am váha palle? Máki ura á zláwá an vaciya wá, á jeka ektápaare. Adaba anƙwa parakkire am duniya. ¹⁰ Amá máki edda-aara á zláwá an vaciya wá, á naba ejja ektápaare, adaba baaka parakkire am ñane.»

¹¹ Am iga á elva-aara ñanna maa, a ba ñane zlaɓe ádaliye á elvan ge itare: «Anƙwa á paa háre ura á miya Laajarus, amá yá de tsantetse am háre-aara ñanna.» ¹² A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada máki á pupe háre wá, una watse á mbembe.» ¹³ Yaisu anƙwa á baterá baaka Laajarus emtsamtsa, pukura-aha ta kurken á ndater ba háre á jirire. ¹⁴ A naba ndaterse ba parakke Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka emtsamtsa Laajarus. ¹⁵ Iya wá, yá higa jipu adaba lámare ñanna a shaa Laajarus am iga-aaruwa. Una a magava estuwa na wá, adaba ba kure, geni a farfe zlaɓe adaliye fetarfire á kure áte iya. Daaci tsaumitse, mi zláwá mi dezeńara.» ¹⁶ A ba Taumas, (Wulhe keni ba zhera-aara,) a ba ñane á elvan ge pukura-aha umele: «Mi keni mi zlalawa, mi de emtsa ba kerde antara ñane.»

Ba Yaisu una sletsá emnde am faya

¹⁷ Lauktu á daada Yaisu á dem Baytaniya maa, a de beraa hedarehe Laajarus zlaule, háre-aara ufaɗe am evege. ¹⁸ Ekse á Baytaniya ñanna ba herzhe an Urusaliima á maga ba kilaumaiter keye. ¹⁹ Yahudiya-aha kwakya ta sem mba á tara Maari antara Marta, ta se gater use adaba a kedaa egdza emmetare.

²⁰ Am sarte na cenáncena Marta ganakini sámša Yaisu maa, a naba tsetehe, a zlala á de yainuye áte baráma a sawa. Maari wá, ñane a nja am mba. ²¹ A ba Marta á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, egdza emmerwa ma andze á emtseka ðekideki. ²² Amá ba kina keni diyandiya ganakini Dadaamiya á yakveka názena ka ndavanuwa ka.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Sey á sesse egdza emmeña á ba an shifa-aara.» ²⁴ «Diyandiya,» a ba Marta. «Diyandiya ganakini watse á tsetse vaci tsa emnde á faya am halavuwa á duniya.»

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya una ya edda tsa emnde am faya, ba iya una ya slefaterem shifa na á zleka na am vuwa ge emnde. Má ura fetarfe áte ya wá, ma emtsamtsa keni á tsetse á ba an shifa-aara. ²⁶ Ma ware una an shifa, a fetaare áte ya, á emtseka edda-aara ðekideki. Faktarfe emtu áte elva-aaruwa na?» ²⁷ «Ane fantarfe», á ba Marta, «fantarfe ganakini ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya, ba ka edda una diyañerakdiya ganakini watse ká sawa á sem duniya na.»

Sesse yawe á kyuwa ge Yaisu

²⁸ Am iga á elva-aara ñanna Marta wá, ba eptsa-aara a detevege egdza emmeñara Maari, a de mbedanuhe an nasherire, a ba ñane á elvan ge ñane: «Samsa Malum ankwá á ndavakndává.» ²⁹ Ba tara cenáncena, antara ba tsetse-aara ge Maari, a duhe ádezeñara. ³⁰ Amá zlañe samka Yaisu á sem huñe á ekse emtsaade, zlañe á ba am tate ñanna a de yainuwa Marta na. ³¹ Tsetsa Maari an hádzala á segashe maa, bañemme á Yahudiya-aha na tá njá ázeñara, ta de gater use na keni, tá sa eñdaba. Itare ta kurken á de kyuwa áte irekhya.

³² Dámnda Maari á deza Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, ma andze á emtseka egdza emmerwa ðekideki.» ³³ Daaci Yaisu á zhára ba á kyuwa Maari na, Yahudiya-aha na ta daa eñdaba na keni bañemme tá ankwá kyuwa. Una ñanna wantewa jipu am ervaunñe ge Yaisu. ³⁴ A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa heñanaa áme ñane emtsa ñanna?» «Sawa njá marakanaamára Yaakadada», a ba itare tá elvan ge ñane. ³⁵ Daaci sessa yawe á kyuwa ge Yaisu keni. ³⁶ Daaci a ba Yahudiya-aha: «Kay, zhel na wayawáyá jipu an Laajarus na.» ³⁷ Amá a ba emnde umele-aatare: «Ábi ba ñane una a weranante ice ge zhel wulfe na? Ay ábi ma andze á janviyaaka piyeta emtsa á Laajarus keni?»

Yaisu tsantetse Laajarus am faya

³⁸ Wantewa zlañe ádalije am ervaunñe ge Yaisu, a naba duhe á dete irekhya ñanna. Irekya ñanna keni, ndza ta yese ba evege ba estuwa am uksuwe á palaha, ta heñanuhe an palame. ³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Tambarawanvuwetámbara palame ge we á evege.» A ba Marta egdza emmeñara ge edda una am evege: «Yaakadada, watse á se kwakya degi mazla-aara, adaba háre ufade vatena ehheñ-aara.» ⁴⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ndza ndaananka a ba iya, máki faktarefe watse ká nanna yaikkire á Dadaamiya?» ⁴¹ Daaci ta naba tambaranvuwe pálame na ge we á evege. A kante ice-aara á dem samaya Yaisu, a ba ñane: «Yá ankwá á slafaká we-aaruwa Edderwa, adaba cenakivaarcene. ⁴² Diyandiya ganakini ká ankwá cenivaarcene ma vaatara keni, amá ya ndaa una adaba emnde na náwa itare tá ázerwa na, geni a fartarfe ganakini ka beliyaa ba ka.»

⁴³ Am iga á maduwa-aara maa, á ba ñane á ba an ka kwára: «Laajarus, sesse á segashe!» ⁴⁴ A sessehe ge Laajarus antara ba kálpákane na ndza ta fañeme am huñe-aara na bañemme. Sera-aha-aara, antara erva-aha-aara, ira ire-aara bañemme á ba an fáñá. A ba Yaisu: «Palawanaapále áte ñane, belawanaabelá.»

*Yahudiya-aha tá anƙwa maga pute a eksa Yaisu
(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-12; Luka 22:1-2)*

⁴⁵ Dikele á Yahudiya na ta de gater use ge tara Maari na, ba ta naa najipu na ni a maganaa Yaisu na wá, ta naba fetarhe áte ñane. ⁴⁶ Amá á ba am dagave-aatare, emnde umele ta de balaterse názena a maganaa Yaisu na baɗemme ge *Farisa-aha.

⁴⁷ Daaci Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha ta jemaa emnde a *kendekyiya yaikke, a ba itare: «Mí magáná estara kina? Náwa zhel na anƙwa a far ba mága najipu-aha? ⁴⁸ Máki mí zharaná á ba an ice wá, watse baɗemme á emnde tá fetarfe áte zhele na. Daaci watse á tsetse elva yaikke, watse tá demda emnde a Rauma na tá an hakuma na á dem elva ñanna, watse tá mbeɗanaambeɗa mashidi á miya yaikke na, tá keɗanaakeɗa larde á miya.»

⁴⁹ Daaci a ba Kayafas, ñane male á *liman-aha am sarte ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure wá, baaka názu kwa disaa kure emtsaade. ⁵⁰ Diyakurka ganakini máki jamija shifa-aara ñane palle á emtsemtsa aɗaba emnde, á shansha ire-aara larde á miya emtu?» ⁵¹ Amá wá, a ndaanaa ñane an ire-aara ka una ñanna. Am ba ñane una a gev male á liman-aha am sarte ñanna, a maganaa ba Dadaamiya geni á maganaamaga nabiyire áte Yaisu, geni a emtsemtsa Yaisu am kela á Yahudiya-aha baɗemme. ⁵² Am kela á Yahudiya-aha ka palle, amá geni á jatermarje ge egdzara á Dadaamiya na tá am huɗe á duniya baɗemme tá gevge palle.

⁵³ Daaci male-aha á Yahudiya-aha ta magaa sawari á ja shifa á Yaisu ba vacite ñanna. ⁵⁴ Aɗaba una ñanna Yaisu dalika á jaɗaba am dagave á Yahudiya-aha áte parakkire. A naba zlalehe á dem ekse umele tá ɗaháná an Aifrayim herzhe an kaamba, ta de nja áhuwa antara pukura-aha-aara.

⁵⁵ Herzhevteherzhe muñri á Yahudiya-aha na tá ɗaháná an *Paska na maa, baɗemme á Yahudiya-aha na tá am ekse-aha umele, tá anƙwa jahava á ba á dem huɗe á Urusaliima zlaɓe samka hare-aha á muñri emtsaade, geni tá de maga náde á cuɗeɗɗire ge ire-aatare, lauktu tá za muñri. ⁵⁶ Am sarte na jarammeje emnde am mashidi wá, ta tátaya Yaisu. A ba itare am dagave-aatare: «Watse á ba á sawa zhel na á sem muñri? Emtu estara a ba kure?» ⁵⁷ Ta ndanaa aɗaba uwe estuwa, aɗaba a ba male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha, ma a naanaa ware tate á Yaisu keni, a sheɓeka, itáre tá de ekseksa.

12

*Maari a puwanante náza se áte sera ge Yaisu
(Mat. 26:6-13; Mark. 14:3-9)*

¹ A juwaa ba háre unƙwahe tá gyá muñri á *Paska wá, damda Yaisu á dem Baytaniya ekse á Laajarus na a tsante am faya na. ² Ta naba gyanaa ɗafa ge Yaisu am ekse ñanna. Tara Yaisu antara Laajarus ira emnde umele tá arge ɗafa. Marta wá, ñane slevaterte ɗafa ñanna antara kazlaña-aara baɗemme.

³ Daaci duwa á Maari, a naba eksetaa náza se-aara kyalma á liter zlázláɗa gane-aara jipu. Náza se ñanna wá, tá gyaná an nardisa. A naba puwanante áte sera beɗbeɗbeɗe ge Yaisu, a halanaahe an úgje á ire-aara. Daaci baɗemme á huɗe á bere ba se á náza se na. ⁴ A ba Yahuda Iskariyaut palle á pukura-aha-aara, edda una watse á de valateru ge Yaisu kelaade-aha keni ba ñane ñanna, a ba ñane: ⁵ «Labára kwá maga una? Ma tá veluka náza se zlázláɗa seke una, ma gursa kul vuye keni, daaci ma tá tegatertega ge talage-aha!» ⁶ Ndahaaka una aɗaba slezatervaare ge talage-aha, amá aɗaba ñane neyle. Á ñáná ñane shunƙu-aatare, amá anƙwa á ilila. ⁷ A ba Yaisu: «Weshawananteka ire ge mukse na. Aɗaba anƙwa á maginá ñane zunñwe slera a vacite na má watse tá heɗiheɗa na. ⁸ Talage-aha wá, ma vaatara keni tá á ba ázekure. Amá ya wá, watse ya baaka ázekure.»

*Male-aha á *liman-aha tá ngwadá sawari á já shifa á Laajarus*

⁹ Cenarácena Yahudiya-aha ganakini anƙwa Yaisu am Baytaniya maa, baɗemme ta berdava á ba ádehuwa. A dáteraa ba wedere á Yaisu ka palle, ta de zharanaa antara Laajarus na a tsante am faya na. ¹⁰ Daaci male-aha á *liman-aha ta ngwadáa sawari-aatare geni sey tá keɗanaakeɗa shifa á Laajarus keni. ¹¹ Aɗaba Yahudiya-aha kwakya eptsaraterveptsá iga ge itare, ta fetaare áte Yaisu aɗaba ɗane.

*Yaisu á dem huɗe á Urusaliima
(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40)*

¹² Makuralla-aara wá, baɗemme a nalgaadama á jamme am huɗe á Urusaliima ta se za muɗri á *Paska na, cenarácena ganakini anƙwa á sawa Yaisu á sem huɗe á Urusaliima. ¹³ Baɗemme-aatare ta naba ɗatsemaa hyema á debina am erva, daredde á de liyya Yaisu an ɗane áte barama. A ba itare á ba an ká kwara: «Galaugala Dadaamiya! A gagga Dadaamiya barka ge ekka na ká sawa an zhera á Yaakadada na. A gagga Dadaamiya barka ge ekka, ka slekse á *Iserayiila.»

¹⁴ Am sarte ɗanna, Yaisu shansha ezzeɗwa zlauzle, a njete áte ezzeɗwa ɗanna, gevge á ba áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ɗane:

¹⁵ «Ekkure emnde a berni á *Siyauna, a wakurka lyawa ɗekiɗeki, kwaye á sawa slekse á kure áte úma á ezzeɗwa.»

¹⁶ Am sarte ɗanna wá, ndza cenaránka emtsaade pukura-aha jirire-aara. Sey am sarte na zlazlálá Yaisu á dem yaikkire-aara, lauktu saasa á sem ire-aatare baɗemme, geni názena ta magannaa emnde ge Yaisu na ba kalkale antara una a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ɗane.

¹⁷ Vacite na Yaisu a ɗaase Laajarus am irekhyá, a tsante am faya na wá, emnde kwakya tá anƙwa áhuwa. Ta de balatersaa emnde ɗanna ge emnde umele názena ta nannaa itare. ¹⁸ Aɗaba una ɗanna emnde baɗemme ta se yainu ge Yaisu. Aɗaba cenarácena najipu na a maganaa ɗane. ¹⁹ A ba *Farisa-aha am dagave-aatare: «Zharauzhára, baɗemme á emnde tá zhagade á ba á dezeɗara! zhel na degiya mi danuka?»

Yunaninƙau-aha tá kátá deza Yaisu

²⁰ Tá anƙwa Yunaninƙau-aha umele am ɗagave á emnde na ta sem Urusaliima ge se kezlan ugje ge Dadaamiya am muɗri na, ²¹ ta duhe ge Yunaninƙau-aha ɗanna á deza Filip, ura Baytisayda am kwára á Galili, a ba itare tá elvan ge ɗane: «Malum ɗá kátá deza Yaisu». ²² A tsetehe ge Filip a de mbeɗanu elva ɗanna ge Andere, daaci bukerɗe-aatare ta duhe á deza Yaisu, ta ndaanhe.

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Hyephye sarte a zlálá *Ura á emnde baɗemme á dem yaikkire-aara. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire: Ice á hiya palle, máki jakemka am haha keɗakanaakeɗa, ma vaatara keni ba ɗane palle ɗanna. Amá máki jakemja am haha keɗakanaakeɗa wá, á yá egdzere kwakya. ²⁵ Daaci ma ware una a wayete shifa-aara keni á de keɗanaakeɗa, amá edda una a yaa shifa-aara am duniya na wá, á shá shifa na á zleka na. ²⁶ Edda una má á kátá magiya slera ge iya wá, sey á ɗabiɗába. Daaci tate na ni ya átekwa ya na wá, sleslera-aaruwa keni á de njá á ba áhuwa. Ma ware una á magiya slera ge iya na, Edderwa á gálá ba ɗane.»

Yaisu anƙwa á ndáhá elva a emtsa-aara

²⁷ A ba Yaisu kina wá: «Yá anƙwa dzámá ire! Yá baná uwe kina ge Edderwa? Yá baná: Eddaaye, piyetepiya zlaɗa-aaruwa na emtu? Yá ndaaka una ɗekiɗeki. Aɗaba a siyaa ba una ɗanna á sem duniya. ²⁸ Arge una ɗanna wá, náwa názena ni yá banán ge Edderwa: Eddaaye, emmága slera á ɗa am emnde geni a diyareɗɗiya yaikkire á ɗa.» Daaci tá cená ba kwára yaikke á ndáhá elva á sawa am samaya, a ba ɗane:

«Maranateránmárá zlauzle yaikkire-aaruwa ge emnde, amá yá marateránmárá zlafe ádaliye geni a galarigálá emnde.»

²⁹ Emnde na tá anƙwa áhuwa cenáráncena kwárá ɲanna, amá a ba emnde umele válaha á samaya, a ba emnde umele keni, anƙwa á ndaan elva malika. ³⁰ Yaisu a ndaterse jirire-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwárá ɲanna á biyá elva ge iya ka, amá á bakurán ge kure. ³¹ Sarte na náwa ɲane na wá, á kyaavekye shairiya á duniya na, tá eblyanseblye slekse á duniya na á degashe. ³² Iya wá, má watse kariteka ya áte haha na, a detire wá, baɗemme á emnde watse yá sátersa ásezerwa.» ³³ Kwaya ɲane sera á elva-aara na a pálá jeba á emtsa na ni á de emtsa ɲane na an ɲane.

³⁴ Daaci a ba emnde tá elvan ge ɲane: «Anƙwa an puwa am *tawraitá ɲa cenáncena wá, *Almasiihu wá, á emtseka ɗekideki. Ekka keni a ba ka sey tá kanteka *Ura á emnde baɗemme á detire. Ware ɲane *Ura á emnde baɗemme ɲanna?» ³⁵ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kina wá, zlafe anƙwa parakkire am dágage á kure na wá, dawmbare á ba á de katafke, a se shakurka tabeɗammire. Aɗaba edda una á zlála am tabeɗammire diyaaka ba tate na á detekwa keni. ³⁶ Aɗaba una ɲanna, fautarefe áte parakkire am sarte na ni anƙwa parakkire ázekure, geni kwá gevge emnde a zlála am parakkire.»

Kwalarekwale Yahudiya-aha ge fetare áte Yaisu

Ba a ndaase elva-aara Yaisu wá, a naba zlalehe ba yiyiye an itare, a de shebevehe duksa-aara. ³⁷ Yaisu maganaamaga tsa najipu-aha gergere naránna an ice-aatare, aley fartarka ɗekideki áte ɲane. ³⁸ Una ɲanna gevge á ba áte una ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɲane:

«Yaakadada, anƙwa ura a fetaare áte waazu á ɲere emtu? Yaakadada mu a maraná hákuma-aara ge ware ɲane?»

³⁹ Zlafe ádaliye, dzegwaránka fetarfe na wá, gevge elva na ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ɲane:

⁴⁰ «Dadaamiya a haɗateraa ice geni a naránka an ɲane, a vaterte degdegire á ire, geni a cenarvaaka elva-aara. Baɗemme á una ɲanna wá, ba geni a saremká ásezerwa geni yá mbateraambe.»

⁴¹ Nabi Aisaya a ndaa una ɲanna na wá, aɗaba á ba am date keni ɲane nanna Yaisu am yaikkire-aara lauktu a magaa nabiyire ɲanna áte ɲane.

⁴² Am una ɲanna wá, á ba am dágage á male-aha á Yahudiya-aha keni kwakya emnde na fartarfe áte Yaisu, amá ndarseka parakke, aɗaba ta kuva ice á *Farisa-aha, geni a ɲgyaraterseka am jeba á Yahudiyire ba ɗekideki. ⁴³ Ta hayaa ba ɲgáhire na tá sháná áza emnde, arge ɲgáhire na á de vatertá Dadaamiya.

Am halavuwa á duniya elva á Yaisu á de mbaɗa emnde am shairiya

⁴⁴ Daaci a kante kwárá á ba an ndzeɗa Yaisu, a ba ɲane: «Ma a fetaara ware áte ya keni, a fetaara áte ya palle ka, amá a fetaare áte edda una a belibela na keni.

⁴⁵ Ma a niyaa ware keni, edda-aara náanna edda una a belibela na keni. ⁴⁶ Sawa-aaruwa á sem duniya na wá, ya parakkire ge duniya, geni ma a fetaara ware áte ya keni, a njeka am tabeɗammire mázla-aara. ⁴⁷ Ma a cenanaa ware elva-aaruwa, amá magaaka fesarfira wá, yá ɲgudaná ya ka edda-aara. Aɗaba sanká á se ɲgwada emnde a duniya, amá ya se lyaterlya. ⁴⁸ Ma a yiyaa ware, ma a yanaa ware elva-aaruwa keni, anƙwa názena ni á de mbeɗa edda-aara am shairiya. Ba elva-aaruwa ɲanna a cenevaa ɲane, amá fetareka na wá, á de mbeɗaná ba elva ɲanna vaci shairiya.

⁴⁹ Aɗaba elva á ire-aaruwa ka. Baɗemme á názena yá anƙwa ndaater ge emnde, antara názena ni yá anƙwa kwaraterse ge emnde na wá, baɗemme ndza a binaa ba Edderwa. ⁵⁰ Diyandiya ganakini elva ɲanna a beliya Edderwa an ɲane na wá, á

saterá shifa na á zleka na ge emnde. Daaci bademme ya se ndá ba názena ni a binaa Edderwa.»

13

Yaisu á baraterá sera ge pukura-aha-aara

¹ Ay, a jauwaa ba háre palle mazla-aara tá gya munri á *Paska, Yaisu diyaadiya ganakini herzhavteherzhe sarte-aara jipu ge zlala á dem mba á Eddenjara, á yá duniya. Wayatertewáyá an tsáká ire emnde-aara na ni á yaterá am duniya na.

² Daaci, tá arge masane tara Yaisu antara pukura-aha maa, Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut wá, fanemfa Shaitaine am ervaunđe zlauzle, ganakini a veluvele Yaisu.

³ Yaisu wá, diyaadiya nane ganakini ndza a sawa áza Dadaamiya, watse á eptsa zlađe adaliye á deza Dadaamiya. Diyaadiya geni bademme á hákuma á ba am erva-aara.

⁴ Daaci a naba tsanvaare ge masane na, a tsekwese am zane-aara, anƙwa patele áhuwa a halante, a ngudese huđe an nane, ⁵ a kevaa yawe am tasa, daaci a fantau ge barateraa sera ge pukura-aha-aara, á halateraa yawe áte sera an we á patele na a ngudese huđe an nane na.

⁶ Daada áte Simaun Piyer maa, «Lyafka,» a ba nane. «Ka ni ka bariya sera ge iya Yaakadada?» ⁷ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Názena yá anƙwa maganá ya na diyanƙa emtsaade, amá watse ká diyeddiye.» ⁸ A ba Piyer: «Baaka, ká báreka sera-aaruwa defekideki.» A ba Yaisu á elvan ge nane: «Máki baranakaaka sera wá, ba icevice dágave á miya antara ka.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge nane: «Yaakadada, máki estuwa wá, serka palle, antara ba erva-aha-aaruwa, antara ire-aaruwa, náwa barivebare.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Máki ura barevbare wá, á bareka mazla-aara adaba tseďanƙe vuwa-aara. Sey á bára ba sera. Kure wá, tseďanƙe vuwa á kure. Amá wá, kure bademme ka.» ¹¹ Edda una ni watse á de vela Yaisu na wá, Yaisu diyaadiya, a ndaanaa adaba una nanna: Bademme á kureka kwa tseďanƙe.

¹² Am sarte na zlauzle am baratera sera maa, a tsekweme am zane-aara zlađe adaliye, a de njehe am tate á nja-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Kina diyakurdiya názena ya magakurnaa ya na emtu? ¹³ Náwa kwá đahiyá an malum antara Yaakadada. Shagera jipu, una nanna ba unƙule-aara. Adaba ba jire ya ba estuwa.

¹⁴ Iya na ya malum antara Yaakadada ni náwa ya barakuraa sera ge kure na wá, daaci kure keni shagera barabára sera-aha á kure am dagáve á kure. ¹⁵ Iya wá, maranakuránmára gárava-aara, geni kure keni kwá de magáná á ba áte una ya magakurnaa ya na. ¹⁶ Náwa yá ndakurndá kwa adaliye: Ge jirire wá, walaadí á januka ge zánwe-aara, slebela keni á januka ge edda una ni a ebbela na. ¹⁷ Kina wá, cenakuráncena mazla-aara, máki kwa emmága áte una nanna wá, á de jakurja geda.

¹⁸ «Elva-aaruwa na wá, yá ndaakur ge kure bademme á kure ka. Diyanaterdiya ya emnde-aaruwa na ya dzeratersaa ya. Názena ni an puwa am wakita á Dadaamiya na keni shagera ba a gevge. Adaba a ba nane: Palle á emnde na na zu đafa kerde á de gev kelaade-aaruwa. ¹⁹ Ndaanakursendá ya mázla-aara, a njinja am vuwa á kure, geni má sámsa duksa nanna wá, kwá diyeddiye geni iya wá, Iya. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Ma a lyiyanaa ware slebela-aaruwa keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Iyau, edda una a lyevaa ya maa, a lyevaa ba edda una ni a belibela na.»

Ngyanmengye Shaitaine am ervaunđe ge Yahuda

(*Mat. 26:20-25; Mark. 14:17-21; Luka 22:21-23*)

²¹ Ba a ndaase una nanna Yaisu wá, mázla-aara damda dzámá ire yaikke á dem nane. A ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure.»

²² Farantaufe pukura-aha ge zháráva á dem ice am dágave-aatare, diyarka edda una Yaisu á bálá nákwá áte ñane na dekideki. ²³ Ankwa pukura palle, ñane a nja herzhe an Yaisu, Yaisu a wayete ñane kwakya-aara. ²⁴ Simaun Piyer a maganaa nalaama, geni a ndavanundave: á bálá nákwá áte ware ñane. ²⁵ Pukura ñanna a naba ndavanu ge Yaisu an enkale, a ba ñane: «Yaakadada, ware ñane edda-aara?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kwaye watse yá ukcevaukca vanḡwala yá gar dále wá, edda una má ya fanem am erva na ba ñane.»

Daaci Yaisu a naba ukcevaa vanḡwala na, a gar dále, a vante ge Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. ²⁷ Ba a lyevaa dafa na Yahuda am erva á Yaisu wá, Shaitaine a naba ngyanme am ervaunḡe. A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ábi ká am niya á ña ge slera á ña na? Edduwa emmága watsewatse.»

²⁸ Amá ma a bannaa adaba uwe Yaisu elva ñanna ge Yahuda keni, palle á ura diyaadiya baaka dekideki am dágave-aatare ñanna. ²⁹ Adaba á ñaná Yahuda shunḡu maa, emnde umele-aatare ta kurken Yaisu a banaa de shekwamiveshekwe duksa na mí maga munri an ñane, bi a banaa de tegatertega egdza duksa ge talága-aha. ³⁰ Am sarte na lyevaalya Yahuda vanḡwala na am erva á Yaisu, antara ba degashe-aara ba watsewatse. Am sarte ñanna vayiya.

Shairiya anwaslire na a vatertaa Yaisu ge emnde-aara

³¹ Sesse Yahuda zlazlálá maa, a ba Yaisu: «Kina wá, á de marápsemará yaikkire á *Ura á emnde bademme mázla-aara, tá de zharaná áte ñane emnde yaikkire á Dadaamiya keni. ³² Ba seke una ni marapsemará yaikkire á Dadaamiya áte Egdza-aara na wá, Dadaamiya keni á de marateránmára ba ñane an ire-aara yaikkire á Egdza-aara ge emnde. Á de magán ba herzhe na duksa ñanna, má watse á dáná á dem samaya. ³³ Daaci, yá haraaka antara kure kwakya mazla-aara egdzara-aaruwa. Kina wá, názena ndza ya ndaater ge Yahudiya-aha na, yá ndakurnda ge kure keni: Watse kwá tatayítaya, amá kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya na. ³⁴ Náwa shairiya anwaslire yá vakurte ya: Shairiya ñanna wá, mága wáyávire am dágave á kure. Kure keni wayawaavewáye am dágave á kure á ba áte una ya wayakurtaa ya na. ³⁵ Máki kwá ankwa wayaavewáye wá, tá naba diyakurreddiye emnde a duniya ganakini kure wá, kwa pukura-aha-aaruwa.»

Piyer á de pelaará we ge Yaisu

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ A ndavanu ge Simaun Piyer, a ba ñane: «Ká zlalá a deme ka Yaakadada?» A nwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kina zlaḡe ká dzegwánka emtsaade dabiyá á dem tate na yá detekwa ya, sey watse ká dabiyá á katafke.» ³⁷ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada labára yá dzegwánka dabakdaba kina? Ya keni yá am niya-aaruwa, yá kátá ya shifa-aaruwa adaba ka.» ³⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba jirire ká am niya a ya shifa á ña adaba ya emtu? Yá ndak ba jirire: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de ndaasendá ka ser keye, diyakika, a ba ka.»

14

Ba Yaisu palle una baráma á deza Dadaamiya

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «A gazleka ervaunḡe á kure dekideki, fautarfe áte Dadaamiya, fautarfe áte ya keni. ² Kwakya slede am huḡe á há á Edderwa. Ma andze baaka wá, ma yá ndakurka. Yá zlalá, yá de tsatsakurá slede. ³ Má tsatsanakuraatsatse slede zlauzle maa, watse yá eptsa, yá se halakurá á dezerwa, geni kure keni kwá de njá á ba am tate na ni yá njá ya átekwa. ⁴ Baráma á dem tate na yá detekwa ya wá, diyakurdiya.»

⁵ A ba Taumas á elvan ge ñane: «Yaakadada, ba tate na ká detekwa ñanna keni diyañerka ni, diyañerdiya baráma-aara? Njá dise estara kena?» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ya baráma ñanna ba iya, jirire keni á ba ázerwa palle, shifa keni á ba ázerwa palle. Baaka ura á daada á deza Edderwa á kya baráma umele ðekidëki, sey máki a se ðaba ya. ⁷ Máki diyakuridiya iya wá, Edderwa keni ba diyakurdiya. Ba kina keni diyakurdiya, kwá añkwa zhárá ba ñane.»

⁸ A ba Filip á elvan ge ñane: «Yaakadada, marañeránmárá ka ba Eddeña na ge ñere wá, zlauzle náza á ñere.»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kinekinëka yá am dágave á kure ni kwaasau diyakika Filip? Ma a niyaa ware keni, edda-aara a naa ba Edderwa, una ni marañeránmárá Eddeña, á ba ka? ¹⁰ Emtu faktarka ganakini yá añkwa am Edderwa, Edderwa keni añkwa am ya emtu? Baðemme á názena yá bakurná ya na elva á ire-aaruwa ka, á bina ba Edderwa. Zlaþe áðaliye baðemme á názena yá maganá ya na keni, á maganá ba ñane slera-aara am ya. ¹¹ Máki ya bakurnaa ba ya: Yá añkwa am Edderwa, Edderwa keni añkwa am iya wá, naba fautarfe. Máki una ka maa, fautarfe kure á ba áte slera-aha na yá maganá ya na. ¹² Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaara ware áte ya keni, ba kelaa názena yá maganá ya na, edda-aara keni á emmága. Jauje ba ge una yá añkwa á maganá ya na keni á de emmága ñane, aðaba yá añkwa duwa ya ádetevge Edderwa. ¹³ Ma kwa yeka uwe an zhëra-aaruwa keni yá emmága, geni a naránna emnde yaikkire á Edderwa aðaba Egdza-aara. ¹⁴ Máki kwá ñala duksa an zhëra-aaruwa wá, ma uwe keni yá emmága.»

A ba Yaisu watse á bela Sheðekwe Cufedðe á sawa

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaþe áðaliye: «Máki wayakuriwayá wá, magaumága názena yá bakurná ya. ¹⁶ Iya wá, yá de ñala Edderwa, ganakini á þelakurá ura umele, á se melakurwa ñane. Edda-aara ñanna wá, Sheðekwe na á kwaraterse jirire ge emnde na, á se njá ñane antara kure ma vaatara keni. ¹⁷ Emnde a duniya wá, itare tá shánka Sheðekwe ñanna ðekidëki, aðaba diyarka Sheðekwe ñanna, tá nánka keni. Amá kure wá, diyakurdiya ñane aðaba á njá antara kure, watse á njá am kure. ¹⁸ Amaana yá yakurka an ire á kure ba seke egdzar tahe-aha, sey yá sawa ásezekure. ¹⁹ Á katafke cekwaangudí wá, tá de nika emnde a duniya mázle-aara, amá kure wá, watse kwá nina yá á ba an shifa-aaruwa. Aðaba una ñanna, kure keni kwá de shá shifa jirire. ²⁰ Watse kwá de dise ba vacite ñanna ganakini ñere an Edderwa wá, ña ba palle. Kure antara ya keni ma ba palle.

²¹ «Ma a ñanaa ware názena ya bakurnaa ya na, añkwa á emmága, edda una wayiwáyá ba ñane. Nere an Edderwa wayañerwáyá jipu an edda-aara, yá maranánmára ire-aaruwa ge edda-aara.»

²² Añkwa Yahuda umele ñane Yahuda á Iskariaut ka, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, á geva estara kena ni, ká de marañerá ire á ña ba ge ñere, tá nañka emnde a duniya na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki wayitewáyá edda-aara, añkwa á magá názená yá bakurná ya wá, Edderwa keni á wayetewaya edda-aara. Daaci ñere an Edderwa ñá de njá an edda-aara. ²⁴ Máki wayika edda-aara wá, názena yá añkwa bakurná ya na keni a mañka ðekidëki. Amá a viyakurarka ganakini baðemme á elva na yá bakurná ya na wá, elva á ire-aaruwa ka, a bina ba Edderwa na ni a þelibela na. ²⁵ Yá añkwa á bakurná ya elva-aha ñanna aðaba zlaþe yá añkwa antara kure emtsaðe. ²⁶ Má zlalanzlálá iya wá, watse Edderwa á þelakurá Sheðekwe Cufedðe slemelanu ge ura á de sawa an zhëra-aaruwa. Má watse samsa ñane wá, á se kwarakurse duksa baðemme, á se yehakuranta ñane názena ya bakurnaa ya na baðemme.

²⁷ «Kina wá, yá zlála, náwa yá yakurá hairire. Hairire-aaruwa ñanna wá, gergere antara hairire na á vantá duniya ge ura. Yá vakurte ba hairire na yá an ñane ya am ervaunđe-aaruwa. Daaci a gazleka ervaunđe á kure ðekideki, dzamauka ire keni. ²⁸ Ábi kwa cenancena elva-aaruwa, a ba ya ma zlalanzlála keni watse yá eptsa zlabé ádaliye ásezekure. Wayakuriwáyá tsawe wá, higauhiga áte zlála-aaruwa keni, adaba yá anƙwa zlála á dem mbá á Edderwa, yaikke ba Edderwa arge iya. ²⁹ Kina wá, fanakuremfa duksa-aha ñanna am vuwa geni vacitu má de gevge duksa-aha ñanna wá, kwá de fetarfe áte iya. ³⁰ Yá ndáka elva kwakya mazla-aara, adaba anƙwa á sawa slekse á duniya na. Amá á kwariyá ñane ka ðekideki, ³¹ á magava una ñanna, ba geni a diyareddiye emnde a duniya, ganakini wayanwáyá an Edderwa, yá maganá á ba áte una a binaa ñane ma uwe keni. Tsawetse mi zlála wa áhuna!»

15

Anƙwa nafa tá ðahaná an inabauhi, ya nafa ñanna, a ba Yaisu

¹ A ba Yaisu: «Ba iya una ya mama á inabauhi á jirire, Edderwa wá, ñane edda á fe á nafa ñanna. ² Daaci baðemme á erva-aha na tá áte ya baaka nampire-aatare na, á ðatsaná á ba á dem áhá edda á fe. Á hyahyalaná antara ba erva-aha shagera shagera na keni cekwa cekwa, geni erva-aha ñanna tá yá egdzere ñgeláma. ³ Daaci kure kina wá, kwá an tsaatse, á tsatsakuraa názena ya kwarakursaa ya baðemme na. ⁴ Gawevge emnde a nja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá njá á ba átevege kure. Erva a nafa máki icaráyica áte mama wá, á taa yeka egdzere mázla-aara. Ba duksa palle ge kure keni, kwá taa maganaaka ba náza keni máki kwa baaka atevege ya.

⁵ «Daaci ya mama á nafa ñanna ba iya, kure kwa erva-aha-aaruwa. Edda una á njá á ba átevege ya, iya keni yá anƙwa átevege ñane wá, ñane á magannaamaga námpire ge Dadaamiya. Amá máki kwa baaka átevege iya, ya baaka átevege kure wá, kwá taa maganaaka ba náza keni. ⁶ Edda una á njá yiyiye an ya wá, á eblyansebelye Dadaamiya ádegashe, ba seke náza erva á nafa na an ica na. Ta eblyanse á degashe, má welesewele tá fante kára. ⁷ Máki kwá nja á ba áte vuwa-aaruwa, elva-aaruwa keni kwá anƙwa emmága wá, naba ndavaundáva názena kwá kataná kure, kwá shánsha. ⁸ Máki anƙwa námpire na kwá maganá kure wá, tá de diyakureddiye emnde ganakini kwa pukura-aha-aaruwa ba jirire, tá de dise estuwa yaikkire á Edderwa keni. ⁹ Yá keni wayanakurwáyá ba seke una a wayitaa Edderwa na. Ma vaatara keni diyaweddiye ganakini wayanakurwayire. ¹⁰ Máki kwá anƙwa á fisarfe am názena yá bakurná ya wá, ma vaatara keni kwá diyeddiye ganakini wayanakurwáyá, ba seke una yá anƙwa á fansaara ya ge Edderwa, ma vaatara keni diyandiya geni wayiwáyá Edderwa.

¹¹ «Ya sakuranse una na wá, ganakini a naatená higa-aaruwa na ni yá an ñane na am ervaunđe á kure, geni kure keni á natená ervaunđe á kure an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹² Náwa názena yá bakurná ya: Wayawaavewaye am dagave á kure ba seke una ya wayakurtaa ya. ¹³ Máki ba mága wayavire wá, baaka arge una ni ura a naba yaa shifa-aara adaba slakate-aha-aara na. ¹⁴ Daaci kwa slakate-aha-aaruwa ba kure máki kwá anƙwa á maga názena yá bakurná ya. ¹⁵ Daaci estuwa wá, yá ðaakurka an walaadi-aha mázla-aara, adaba walaadi diyaaka sawári na am ire á zánwe-aara. Yá ðaakura á ba an slakate-aha-aaruwa, adaba shanakurushe sawari na ya shanaa áza Edderwa na baðemme ge kure. ¹⁶ Kwa eksisaa kure ka lauktu ya gev Yaakadada á kure, amá ya dzerakursaa ba ya geni kwá se ðabidaba. Ya fakuraare slera zlabé ádaliye, geni kwá magannaamaga námpire na ni saksage na. Daaci ma kwa ndavanu uwe ge Edderwa keni á vakurteva, máki kwá ndavaná an

zhera-aaruwa. ¹⁷ Wayawaavewaye am dágave á kure. Ba una názu yá fakuraará ya.»

Duniya yanaaya Yaisu antara emnde-aara

¹⁸ «Máki yarakuraaya emnde a duniya wá, diyaweddiye ganakini ta yaa ba ya zuṅṅwe. ¹⁹ Ma andze kwa emnde a duniya wá, ma tá yákuraaka emnde-aara keni, adaba ma kwa ba palle. Amá kwa emnde a duniyeka, ya dzerakursaa ya, ya sakurse am itare. Adaba una ṅanna yarakuraaya na. ²⁰ Viyawanaaka kure ba elva-aaruwa na: Walaadī wá, á taa januka ge zanwe-aara an yaikkire. Máki ta faa zladá áte ya wá, watse tá fá zladá áte kure keni. Máki ta cena elva-aaruwa wá, názá á kure keni watse tá eccena. ²¹ Bademme á lámare ṅanna wá, tá de magakurte adaba ba zhera-aaruwa, adaba diyarka edda una ni a belibela na. ²² Ma andze sanemka á se ndaternda wá, ma haypa-aatare ka. Amá kina wá, watse baaka we-aatare mazla-aara, ba haypa-aatare. ²³ Ma a yiyaa ware keni, a yaa ba Edderwa. ²⁴ Ma andze magannaaka slera-aha na ndza magaaveka am dágave á emndimagwaha d'ekideki na áte ice-aatare wá, ma haypa-aatareka. Amá náwa naranna slera-aaruwa bademme, aley yaraṅeraaya antara ba Edderwa keni. ²⁵ Mága-aatare ṅanna wá, a gevaa ba názena an puwa am tawraitaaatare. Ankwa an puwa am *tawraitaa, a ba ṅane: Yariyaaya ba dey.»

²⁶ A ba ṅane á elvan ge itare zlaḅe ádalije: «Watse á sawa Slemelakurumele á de vakurtá Edderwa, yá de belaná á sawa am mba á ṅere máki danaada ya. Slemelakurumele ṅanna wá, Shedekwe Cudedde á kwaratersá ṅane jirire ge emnde, á se maganá ṅane seydire áte ya. ²⁷ Kure keni watse kwá mága seydire áte ya, adaba ya fantuwa estuwa slera-aaruwa, sem kina ma ba kerde.»

16

¹ «Náwa yá ankwa fakuremfa am vuwa á kure, ganakini a de kezlevka fetarfire á kure áte ya. ² Adaba watse tá ṅgyakurṅgye am jeba á Yahudiya ba d'ekideki, kwá duka á dem mashidi. Ankwa á sawa sarte umele wá, ma a janaa ware shifa á kure keni, á de banba am ervaṅde-aara geni á maganá slera shagera ge Dadaamiya. ³ Una ṅanna tá de maganá adaba diyaraṅerka ma Edderwa, ma iya keni. ⁴ Kwaya ṅane, fanakuremfa am vuwa á kure zlauzle. Daaci má samsa sarte ṅanna wá, watse kwá diyeddiye ganakini ya ndakurndá.»

Slera á Shedekwe Cudedde am duniya

A ba ṅane á elvan ge itare: «Ndanakurka una am fantaufe na wá, adaba yá ankwa ba ya an ire-aaruwa am dagave á kure. ⁵ Kina wá, ya ndakursende adaba yá ankwa eptsa á deza edda una a belibela na. Amá baaka ura a ndaviyu elva am dagave á kure áte zlala-aaruwa ṅanna. ⁶ Kwá dzámá ire estuwa adaba ya bakuraa yá eptsa ádeza edda una á belibela na emtu? ⁷ Amá yá ndaakur ba jirire: Baira ge kure wá, shagera ba yá zlalá ṅanna. Adaba máki zlalanka ya, á sawka Slemelakurumele na keni. Amá máki zlalanzlalá ya wá, yá de belá ṅane, á de sawa ṅane ásezekure. ⁸ Má watse samsa ṅane wá, á se weratertá ice ge emnde a duniya áte haypa-aatare, áte jirire-aaruwa antara áte shairiya na á de kyáná Dadaamiya. ⁹ Haypa-aatare ṅanna wá, adaba fartareka áte ya. ¹⁰ Ate jirire-aaruwa keni maa, adaba watse kwá nika mazla-aara yá eptsa ádeza Edderwa. ¹¹ Ate shairiya á Dadaamiya maa, adaba ṅateraaja shairiya antara slekse á duniya na bademme.

¹² «Kwakya duksa na yá kátá bakurná ya, amá yá ndakurka adaba zlaḅe kwá dzegwánka. ¹³ Daaci má watse samsa Shedekwe Cudedde ṅanna á kwaranse jirire ge ura na wá, watse á se ndakursá ṅane jirire á duksa bademme. A se ndaakur elva á ire-aareka, amá á se ndáhá ba názena ni a cenáncena na, antara duksa na watse á magava á katafke na bademme. ¹⁴ Watse á se mbedakurwa ṅane elva-aaruwa, daaci

estuwa emnde bademme watse tá nanna yaikkire-aaruwa. ¹⁵ Bademme á duksa á Edderwa ba náza-aaruwa. Ya bakurnaa adaba una, watse Shedfekwe Cudedfde á sakurá elva-aaruwa.»

Dzama ire á de gev higa yaikke

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Á de katafke cekwaangudi wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudi, watse kwá nina zlafe adaliye.» ¹⁷ Daaci a bá pukura-aha umele am dagave-aatare: «A ba Yaakadada, á de katafke cekwaangudi wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudi wá, watse kwá nina zlafe adaliye. A ba nane zlafe adaliye: Yá zlala á dem mbá á Edderwa, watse kwá nika na mu, amaana estara nane elva nanna?» ¹⁸ A ba itare: «Á de katafke cekwa na á ndaana nane na wá, nã taa diseka defideki.»

¹⁹ Amá kertenj diyeddiye Yaisu ganakini anjwa ndava-aatare azenara. Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Kwá kátá dise elva-ara nane kwá anjwa á ndava am dagave á kure na? Ba elva na ya bakurnaa ya, á bá ya: Á de katafke cekwaangudi watse kwá nika, má shekwaashekwa cekwaangudi, watse kwá nina zlafe adaliye na emtu?

²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Kure wá, watse kwá kyuwa, watse kwá tsákáná á ba antara dakwa. Emnde a duniya wá, watse tá dzaka. Watse kwá dzámá ire kwakya, amá cekwaangudi á de katafke wá, á de gev higa yaikke ge kure. ²¹ Ba seke náza á mukse á hufe, máki herzhe yá-aara wá, sey ba á dzámá ire adaba herzhe zladá-aara. Amá má yaaya wá, á shá higa yaikke, á gev ba seke ndza wanka duksa, adaba yaaya ura. ²² Watse ba duksa palle ge kure keni, kina wá, kwá anjwa dzama ire, amá watse yá nakurná zlafe adaliye ba kure nanna, kwá higa, watse baaka ura á dzegwándzegwa piya higa nanna am kure.

²³ «Má watse samsa sarte nanna wá, bademme á maana á duksa watse á ba bálá ázekure, baaka ura á de ndava elva ázerwa. Yá ndaakur ba jirire: Ma kwa ndava uwe an zhera-aaruwa keni, á vakurteva Edderwa. ²⁴ Zlafe ndavakurka emtsaade ba náza keni an zhera-aaruwa. Ndavaundáva, kwá shánsha duksa na kwá ndavaná kure, geni a natena higa am ervaunde á kure.»

Yaisu gaaga ndzedá arge duniya

²⁵ A ba nane á elvan ge itare zlafe adaliye: «Sem vatena wá, yá eksa duksa á duniya ganakini yá palakurá sera á elva á Edderwa an nane. Amá anjwa á sawa sarte na ni watse yá ndaakur elva á Edderwa ba parakke. ²⁶ Má samsa sarte nanna wá, watse kwá ndavaná ba kure an ire á kure duksa áza Edderwa an zhera-aaruwa. Bawanka ni watse yá yekakurná ba iya duksa. ²⁷ Adaba Edderwa wayakurtewáyá kure keni. A wayakurte adaba kure wayakuriwaya, fakurtarfe geni ya sawa ázenara. ²⁸ Ba jire ya sawa á ba áza Edderwa, ya sem duniya. Kina wá, yá anjwa ya duniya, yá eptsá á deza Edderwa.»

²⁹ A ba pukura-aha-aara: «Yawwaa, una wá, ndaksenda elva parákke, baaka naraje am hufe-aara defideki. ³⁰ Kina wá, diyanderdiya ganakini diyakdiya duksa bademme, diyakdiya ka názu am ire á ntere, baaka ni nã ndavaku an ndave emtsaade. Adaba una nanna diyanderdiya mázla-aara geni ka sawa áza Dadaamiya.»

³¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya mázla-aara ka? ³² Amá anjwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa wá, bademme watse kwá kyivaarkye, ma ware keni watse á zhagade á de cuwa há-aara, watse kwá yiya ba ya palle. Amá ge jirire wá, watse ya palle ka, adaba anjwa Edderwa antara ya. ³³ Bademme á una nanna yá anjwa fakurem am vuwa na wá, geni a gazleka ervaunde á kure defideki, adaba kwa ba palle antara ya. Am duniya na wá, kwá shushe zladá, amá tsawaatse ba shagera, adaba gannaaga ya ndzedá arge duniya.»

17

Maduwa á Yaisu arge pukura-aha-aara

¹ Am sarte na zlanazle elva-aara Yaisu, a kante ice á dem samaya, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, kina wá, hyephye sarte mázla-aara. Marateranmárá yaikkire á Egdza á ña ge emnde, geni ya keni ya marateranmárá yaikkire á ña. ² Adaba ka vitaa ba ka hákuma áte emnde bademme, geni yá vaterte shifa na á zleka na, ge emnde na ka dzeratersaa ka ge se d'abid'aba. ³ Shifa na á zleka ñanna wá, ba ni a diyarakse diya ba shagera, ka Dadaamiya á jirire baaka umele, a diyariyeddiye iya Yaisu *Almasihu na ka beliyaa ka. ⁴ Maranateránmárá yaikkire á ña ge emnde am duniya, magannaamaga slera na ni ka fiyaara ka. ⁵ Daaci kina wá, eptsiyaptsa kwa á dem yaikkire-aaruwa na ndza yá am kwa átevege ekka kwaye zlabé nderaaveka duksa ba d'ekid'eki na.

⁶ «Kwaranatersekwere zhera á ña bademme ge emnde na ka dzeratersaa ka am duniya, ka vite ge d'abid'aba na. Ta emnde á ña ba ge ekka, amá ka puwatermaa am erva-aaruwa. Itare wá, tá an'kwa cena elva á ña, tá an'kwa á faksarefe. ⁷ Kina wá, itare diyardiya bademme ganakini bademme á názena ya shanaa ya ázeña, a sawa á ba ázeña. ⁸ Mbedanaterumbede elva á ña bademme, lyarvaalya an ervaun'de-aatare palle, diyardiya ganakini ba jirire ya sawa ázeña, fartarefe geni ka beliyaa ba ka.

⁹ «Yá an'kwa ñaláká ad'aba itare. Yá ñalák ge duniya bademme ka, amá ad'aba emnde na ni ka vite ge ya na. Ta emnde á ña ba ge ekka. ¹⁰ Duksa-aaruwa, ba duksa á ña. Duksa á ña keni ba duksa-aaruwa. Daaci emnde tá zharaná am itare yaikkire-aaruwa. ¹¹ Iya wá, yá an'kwa yá duniya, yá eptsá á dezeña, amá itare wá, zlabé tá njá á ba am duniya na. Edderwa ka cud'ed'de, yá an'kwa dá kina á dezeña na wá, yá an'kwa ñalak'jala geni ká tsufatertsufa an hákuma na ni an'kwa am zhera á ña, zhera á ña na ka vite ge iya na, geni itare keni a garevge palle, ba seke una ni miya antara ka ma ba palle na. ¹² Am sarte na yá an'kwa ya am dagave-aatare wá, tsufanateraatsufa an hákuma na an'kwa am zhera á ña, zhera na ka vite ge ya na. Baaka ura kedaakeda am dagave-aatare, sey ba edda una an'kwa elva-aara ta puwete am wakita á ña na. Gevge ba kalkale antara una a ndaanaa wakita. ¹³ Amá kina yá an'kwa tse, yá zlala á dezeña na wá, yá an'kwa ndaha elva ñanna antara ka emtsaade, geni ma zlananzlala keni, a naatenaha ervaun'de-aatare an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹⁴ Mbedanaterumbede elva á ña, lyarvaalya an ervaun'de-aatare palle. Amá wayaraterka emnde a duniya mazla-aara, ad'aba garevge gergere. Ba seke una iya keni ganevka ura á duniya na. ¹⁵ Yá ñalák ganakini ká satersese am duniya bademme ka, amá geni ká tsufatertsufa, a magaterteka emtan'kire slemándzawe. ¹⁶ Ba seke una ni ya ura á duniya ka ya na wá, itare keni ta emnde a duniya ka. ¹⁷ Emmága sleksire á ña am ervaun'de-aatare, barateraabará an jirire á ña. Ba elva á ña una jirire ñanna. ¹⁸ Ba seke una ka beliyaa ka á sawa am samaya, á sem duniya na wá, iya keni yá an'kwa á belaterbela á dem hu'de á duniya. ¹⁹ Yá an'kwa vakte ire-aaruwa bademme ad'aba itare, geni itare keni tá yaká ire-aatare á ba an jirire.

²⁰ «Kina wá, yá ñaláká arge itare ka palle mazla-aara, yá ñaláká arge emnde na ni watse tá de fetaare áte ya ad'aba waazu-aatare na keni bademme. ²¹ Yá an'kwa ñalak'jala Edderwa, geni bademme-aatare ñanna, ká gatervege ba palle, lauktu tá gevge palle antara miya, ba seke una yá an'kwa am ka, ka keni ká an'kwa am ya na. Itare keni a garevge palle, lauktu tá de fetarfe emnde a duniya ganakini ka beliyaa ba ka. ²² Yaikkire na ni ka vitaa ka ge iya na wá, vanaterteva ya ge itare keni, geni a garevge palle, ba seke una miya antara ka ma ba palle na. ²³ Ba seke una ni ekka ká an'kwa am ya, iya keni yá an'kwa am ka na wá, itare keni a garevge ba palle. Á de

dise áte una ñanna duniya ganakini ka beliyaa ba ka, wayakaterwáyá itare keni ba seke una ka wayite ya na.

²⁴ «Daaci Edderwa, emnde ñanna ka vitaa ka na wá, yá kátá itare keni tá de njá á ba am tate na yá de njá ya átekwa na, geni a naránna yaikkire na ka vitaa ka. Yaikkire-aaruwa ñanna wá, adaba wayakitewáya kwaye zlaɓe nderaaveka duksa ba dekideki na. ²⁵ Eddaye-aaruwa, ka ura jirire, amá diyaraŋka emnde a duniya, ya diyaksa ba ya. Emnde ñanna ka vitaa ka na keni diyardiya ganakini ka beliyaa ba ka. ²⁶ Kwaranatersekwáre zhera á ña ge itare, yá aŋkwa á kwanatersekwáre zlaɓe ádaliye dem katafke keni, ganakini wayava na ka wayitaa ka an ñane na wá, itare keni tá wayaavewáye á ba áte una ñanna, iya keni yá njinja am itare.»

18

Ta eksanaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53)

¹ Am sarte na zlanazle Yaisu mága maduwa ñanna, mazla-aara ta naba zlála antara pukura-aha-aara á dete iga a egdza guwa na tá daaná an Kaidairaun na. Aŋkwa fe áte iga a guwa ñanna maa, ta demhe am fe ñanna antara pukura-aha-aara. ² Yahuda na a velanaa ñane Yaisu na wá, ñane diyaadiya tate ñanna. Adaba mbaasemba Yaisu ge dem tate ñanna antara pukura-aha-aara. ³ Daaci a dateraa Yahuda ñanna sawji-aha, antara emnde a ufa mashidi na ta belateraa male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha na. Daaci daredde, tá an kazlaŋa á wáva-aatare am erva, antara kára á fanus-aha-aatare, ira kára á názambakara.

⁴ Yaisu wá, diyaadiya ñane názu watse á shá ñane baɗemme. A tsetehe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá aŋkwa tatayá ware kure?» ⁵ Ta ñwanante, a ba itare: «Ŋá aŋkwa tatayá ba Yaisu ura Nasarátu.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya Yaisu ñanna ba iya.» Daaci ta tsaahé kwa, antara Yahuda na a velanaa ñane na á tse á katafke-aatare. ⁶ Am sarte na ni ya Yaisu ñanna ba iya, a ba Yaisu á elvan ge itare na wá, baɗemme eptsaraapetsa an iganiga, reppe puwaraapuwa á dem áhá baɗemme.

⁷ Yaisu a ndavateruhe zlaɓe ádaliye: «Kwá aŋkwa tatayá ware kure?» Ta ñwanante, a ba itare: «Ŋá aŋkwa á tatayá Yaisu ura Nasarátu.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha? Máki kwá aŋkwa á tatayá ba iya wá, yawáteryá emnde na a zlarzálá, ya Yaisu ñanna ba iya.»

⁹ Yaisu a ndaa una ñanna, geni a gevge á ba áte elva-aara na a banán ge Eddeñara Dadaamiya na, adaba a ba ñane: «Ba ura palle keni keɗaaka am dagave á emnde na ka vitaa ka.»

¹⁰ Simaun Piyer maa, aŋkwa masalam ázeñara, a naba tedese masalam-aara ñanna, a waa walaadi á male á *liman-aha an ñane, a lanaa hyema á naɗafa. Zhera á walaadi ñanna Malkus. ¹¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge Piyer: «Femfa masalam á ña am bere-aara. Ka kurken eksanarka shá zlaɗa na a fiyaara Edderwa emtu?»

Daránda Yaisu á dem mba á Hannas

¹² Daaci ta naba gwarhe ge sawji-aha antara male-aatare ira Yahudiya-aha emnde a ufa mashidi na, ta naba puwete zawa áte Yaisu. ¹³ Zunñwe wá, ta daa Yaisu á dem mbá á Hannas emtsaade, shawleñara ge Kayafas male á *liman-aha am sarte ñanna. ¹⁴ Ba Kayafas na ndza a baterán ge Yahudiya-aha, a ba ñane: «Máki jamija shifa-aara ñane palle, á shansha ire-aara larde á miya na.»

A ba Piyer: Ya pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:69-70; Mark. 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Simaun Piyer antara pukura umele wá, ta daa ɗaba Yaisu am sarte na eksarvaaksa na. Palle á Piyer ñanna wá, male á *liman-aha diyaadiya ñane ba

shagera. Adaba una nanna a shaa baráma á daba Yaisu á de ba am huđe á há á male á liman-aha. ¹⁶ Amá Piyer wá, a tsaahé áte we á wakyiya. Daaci a naba eptsehe ge pukura palle na diyaadiya male á liman-aha na, ta se ndaave elva antara mukse na á ufa wakyiya na, daaci a dánme Piyer keni á dem huđe á há. ¹⁷ Mukse nanna sle-ufa wakyiya na a se ndavanu ge Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «Ábi ka keni ka ba pukura á zhel nanna?» A nwete ge Piyer, a ba nane: «Iya ka». ¹⁸ Am sarte nanna anƙwa ekhye maa, mbarantembe kára walaadī-aha antara emnde a ufa mashidi, tá anƙwa á cena kára na. Piyer keni a de tsaahé ázetare, tá cena kára na kerde.

*Yaisu á katafke á Hannas male á *liman-aha werre*

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹ Hannas emgyegwe a male á *liman-aha a ndavanu elva ge Yaisu áte pukura-aha-aara, antara názena a kwaratersaa nane ge emnde. ²⁰ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Bademme á elva-aaruwa ya ndahán ba párákke. Ya kwaraterse ge emnde am *mashidi yaikke, antara am egdzar mashidi-aha. Baaka elva na ya ndaanaa an shebe dƙideƙi. ²¹ Labara ká ndaviyu elva áte una nanna? Ndavaterundave ba ge emnde na ni a cenanaa hyema-aatare elva am mbuwe-aaruwa, itare diyaadiya názena ya ndaanaa ya.»

²² Ba a ndaase una nanna Yaisu wá, palle á emnde a ufa mashidi na tá á tsatse áhuwa, a se vante babárva, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Tá nwanante ba estuwa ge male á liman-aha?» ²³ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Máki ya ndaanaa an dzálá wá, naba ndanerndaa tate na ni ya ndaanaa an dzálá na. Amá máki ya ndaanaa á ba áte unjule-aara wá, labara ká jija?»

²⁴ Daaci á bá liman Hannas: «Dawánda kwa á dem mba á Kayafas.» Ta daa Yaisu á ba an takwasa nanna á dem mba á Kayafas male á liman-aha.

Dalide Piyer ge baa nane pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:71-75; Mark. 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵ Am sarte nanna, zlaƙe Simaun Piyer á ba tse áte we á kára na, á cena kára. Ta ndavanuhe ge emnde a cena kára nanna, a ba itare tá elvan ge nane: «Ka keni ka ba palle á pukura-aha á zhel nanna ka?» A nwete ge Piyer a ba nane: «Ya pukura-aara ka.» ²⁶ Anƙwa palle á walaadī-aha á male á *liman-aha, ba egdza emmenara ge edda una Piyer a icanaa hyema an masalam na, a ba nane á elvan ge Piyer: «Ka ni nanaƙa antara nane am fe áhuwa na?» ²⁷ «Aley ba ya pukura-aara ka», a ba Piyer. Ba nane keni ndaasende, tsaktsakwalikwaa a ba tsákálá.

*Yaisu á katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸ An enlya werre wá, ta danse Yaisu am mbá á Kayafas male á *liman-aha, ta dánaa á dem mbá á *Pilaatu slekse yaikke ta fanaa emnde a Rauma. Amá darka Yahudiya-aha á dem huđe á há á slekse nanna, adaba tá an bára cudede, anƙwa muƙri á *Paska á katafke-aatare geni tá shánsha zá muƙri nanna. ²⁹ A segashe adaba una nanna sleksu Pilaatu ásezetare ágashe, a ba nane á elvan ge itare: «Kwa se puwaar ugje adaba uwe ge zhel na?»

³⁰ Ta nwanante ge slekse, a ba itare: «Ma andze baaka názu á maganá nane wá, ma nǎ sánka á sem mbá á nǎ.» ³¹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Máki ba estuwa wá, nawmbare dawánda, de kyawkya ba kure shairiya-aara áte una am *tawraitá á kure.» Ta nwanante ge male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge nane: «Adaba baaka baráma-aara ge nere, ganakini nǎ kyá shairiya a keƙa shifa á ura.» ³² Mǎga nanna wá, sesse jirire á elva á Yaisu na a ndaanaa áte emtsa-aara na. Adaba a ba nane: Watse tá tsitetse áte dzanƙala.

³³ *Pilaatu a naba demhe am huđe á há-aara, a dfaante Yaisu, a de ndavanuhe, a ba nane á elvan ge nane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Una ba elva á ire á na emtu, ta se ndaaka emnde he?» ³⁵ A ba Pilaatu á elvan ge Yaisu: «Iya ya ura Yahudiya emtu? Ábi ta se puwakaare ugje ba emnde á kure antara male-aha á *liman-aha ázerwa, ka gu uwe ka?»

³⁶ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ya slekse, amá kwára-aaruwa wá, am duniya ka. Ma andze tate na yá kwaraná ya am duniya wá, ma tá sawa kwakwane-aha-aaruwa á se waviyuwave, ma tá eksivaaka Yahudiya-aha dekideki. Amá tate na ni yá kwaraná ya na wá, am duniya ka.» ³⁷ A ba Pilaatu á elvan ge nane: «Máki estuwa wá, ka slekse kwa?» A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ba seke ndáhá na. Ya slekse. Dalila á sawa-aaruwa á sem duniya na wá, a siyaa ba se maratera jirire ge emnde. Ta yiyaa adaba ba una nanna. Edda una ankwá jirire ázenara wá, á cená elva-aaruwa keni.» ³⁸ A ba Pilaatu á elvan ge nane: «Uwe nane jirire nanna?»

Am iga-aara maa, a naba sessehe zlađe adaliye ge Pilaatu nanna áseza Yahudiya-aha na ágashe, a ba nane á elvan ge itare: «Shanáka ya haypa áte zhel na ba palle keni. ³⁹ Am mbakurseme ganakini ba kelaa sakanderi yá belakurá dangay palle am muñri á *Paska maa, wayakurwáya emtu an slekse á Yahudiya-aha yá belakurnaabela á da?» ⁴⁰ Amá a ba itare bademme-aatare tá elvan ge nane á bá an ká kwára: «A'aa nane ka, belanaaka nane. Nere ná hayá ká belanera Barabas.» Degiya Barabas nanna sleceba shifa.

19

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu (Mat. 27:15-31; Mark. 15:6-20; Luka 23:13-25)

¹ Daaci a ba slekse á elvan ge sawji-aha-aara: «Dawánda Yaisu, de zawuze an ja.» ² Ta dánhe ge sawji-aha Yaisu na, ta de nderse dáke, ta fadanse ire an nane, ákurá *danjkaula, ta tsekwanme am dira kyanje. ³ Mazla-aara ta tsaahé akatafke-aara, ta gyanu rume: «A vakteva Dadaamiya shifa slekse á Yahudiya-aha!» Daaci ta naba vavante babárva.

⁴ Am iga-aara maa, sleksu *Pilaatu sesse zlađe adaliye áseza zlamaakelaawa, a ba nane á elvan ge itare: «Kwaye yá de sansese zhel nanna á se katafke á kure, ba palle keni shanáka ya haypa-aara, ganakini yá ngudaná adaba nane.»

⁵ Daaci ta sanse Yaisu ásegashe wá, an tsekwa am dira kyanje, ta fadanse ire an dake. A ba slekse á elvan ge itare: «Kwaya nane zhel nanna.» ⁶ Aley ba ta puwete ice-aatare áte Yaisu, *liman-aha antara emnde a ufa mashidi wá, ta kante kwara á ba á dem zhegela, a ba itare tá elvan ge slekse: Zlenjelezlenjela áte dzangala. Bademme-aatare tá ndaha ba nane. «Áy náwmbare de zlenjelawzlenjela ba kure áte dzangala nanna, shanáka ya haypa na ni yá zlenjelaná adaba nane.» ⁷ A ba Yahudiya tá elvan ge nane: «Máki áte shairiya na am *tawraitá á nje wá, á njeka an shifa dekideki, adaba a bantsa nane: nane *Egdza á Dadaamiya.»

⁸ Am sarte na cenáncena sleksu *Pilaatu, a ba Yaisu nane Egdza á Dadaamiya na wá, farfe zlađe adaliye gázla-aara. ⁹ A eptsehe zlađe adaliye á dem huđe á há, a de ndavanu ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ka ura ekse-ara ka?» Amá nwanárka Yaisu dekideki. ¹⁰ A ba slekse á elvan ge nane: «Ká nweka ndza? Diyakika ganakini yá an hákuma ge belakaabela, bi ya zlenjelakhe áte dzangala emtu?» ¹¹ A ba Yaisu á elvan ge slekse: «Hákuma nanna ká maganá ka áte ya na keni a vaktaa ba Dadaamiya. Ma andze vakteka Dadaamiya wá, ma baaka hákuma á na áte ya ba cekwaanjudi keni. Daaci kwakya ba haypa á edda una a se vite ge ekka na arge haypa á na.»

¹² A fantau á ba am sarte ñanna slekse, baaka názu magaaka ganakini á belanaabela Yaisu. Amá ta puwaar hula Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ñane am hula-aatare: «Máki belakanaabela zhel na wá, ka ura á male á larde a Rauma ka ðekidfekei. Adaba ura ni a ganve ire-aara slekse na wá, ñane kelaade á male á haha á Rauma.»

¹³ Ba a cenaa elva ñanna sleksu *Pilaatu wá, a naba sanse Yaisu ádaliye, a njema am kurshi á shairiya áte egdza gavaye-aara ta maganaa án nákwa, an elva á Ibraniñkau tá ðaháná an Gabbata. ¹⁴ Am sarte ñanna wá, herzhe á maga vacitire. Ba makuralla-aara una muñri á *Paska. Daaci a ba sleksu *Pilaatu á elvan ge Yahudiya-aha: «Náwa slekse á kure». ¹⁵ Amá a ba itare á bá an ká kwara á dem samaya: «A njeka an shifa! A njeka an shifa! Zleñelezleñela áte dzañgala», a ba itare. A ba slekse á elvan ge itare: «Yá já slekse á kure emtu?» A ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Baaka slekse á ñere umele arge male á larde á Rauma.» ¹⁶ Daaci slekse a naba yateraa Yaisu, ganakini a de zleñelarzleñela áte dzañgala, ta danhe ge sawji-aha.

Zleñelarzleñela Yaisu áte dzañgala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43)

¹⁷ Daaci daransede Yaisu á dete iga a ekse, a sepanaa ba ñane dzañgala-aara á dem tate na tá ðaaná an Gaulgauta an elva a Ibraniñkau-aha na, amaana: Tate á delame á ire. ¹⁸ Daraada áhuwa maa, sawji-aha na ta naba zleñela Yaisu áte dzañgala. Ankwa zala buwa ta zleñelaterhe kerðe. Palle ta zleñelehe áte dzañgala am naðafa á Yaisu, ura palle keni am názlaða, Yaisu am dagave, ma ware keni áte dzañgala ge ire-aara. ¹⁹ Sleksu *Pilaatu a puwete názena ni ta jaa Yaisu átuge na, a fete áte dzañgala. Náwa názena a puwetaa ñane: Yaisu ura Nasarátu, ñane slekse á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya Yahudiya-aha na de ndarsende puwa ñanna, adaba yiyiyeka an kevaye an berni. Puwa ñanna keni ta puwete an elva a Ibraniñkau, an elva a Yunaniñkau, ira elva a Rauma. ²¹ Amá a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge sleksu Pilaatu: «Puweka slekse á Yahudiya-aha na, puwetepuwa: A bantsa ñane ya slekse á Yahudiya-aha.» ²² Amá a ba slekse á elvan ge itare: «Názu puwantepuwa wá, á njá á ba áte una ñanna.»

²³ Sawji-aha am sarte na zlaruzle am zleñela Yaisu maa, ta tegaa nanjyuwe-aara am dagave-aatare gergere ufade áte itare. Daaci a juwa zane-aara icarka an ica ðekidfekei, ta hán ba estuwa. ²⁴ A ba sawji-aha am dagave-aatare: «Tataumika zane na, magaumimága njeri, watse á jesarje edda una á zaná ñane na.» Daaci estuwa, gevge ba seke una an puwa am wakita á Dadaamiya. A ba wakita á Dadaamiya wá: Ta tegaa nanjyuwe-aaruwa am dagave-aatare, ta magaa njeri áte zane-aaruwa.

²⁵ Tara emmeñara antara egdza emmeñara mukse ge emmeñara ñanna, antara Maari mukse á Kaulaupas, ira Maari mukse na am Magdala na, itare tá á tsatse á ba áte vuwa á dzañgala na Yaisu átekwa na. ²⁶ Yaisu a belanu ice ge emmeñara, tá antara pukura-aara na ni kwakya-aara a wayete ba ñane na, a ba ñane á elvan ge emmeñara: «Emmaaye, dawale ñanna wá, egdza á ña ba ñane.» ²⁷ A ba ñane á elvan ge pukura ñanna: «Emmeña ba ñane.» Pukura ñanna a naba eksante Maari á ba am sarte ñanna, a danaahe á dem mba-aara.

Emtsa á Yaisu

(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸ Am iga a una ñanna maa, am diyaadiya Yaisu ganakini zlauzle slera-aara baðemme, a ba ñane: «Á wiya ndera.» Estuwa gevge názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya. ²⁹ Daaci ankwa hwámá ta netaa mbazla á egdza nafa am huðe-aara ðañðañe mbazla ñanna; duwa á sawji-aha, ta nguðete jeba á sausau umele áte lálá, ta shebeme am mbazla ñanna, ta fante áte we ge Yaisu. ³⁰ Ba a shu una ñanna

Yaisu, a ba ñane: «Kina wá, zlauzle slera-aaruwa bademme.» Mazla-aara a naba gá ire-aara, a emtsehe.

Zhel sawji a waa Yaisu an upa am slerpa

³¹ Vacite ñanna maa, makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe á Yahudiya-aha, kwaskwe á puwansepuwe ñanna keni jauje ge kwaskwe á puwansepuwe-aha umele, adaba munri á *Paska. Adaba una ñanna wayarka male-aha á Yahudiya ganakini kwaskwe á puwansepuwe á se berá emtsa á emnde áte dzaᅅgala. A deteraa una ñanna á deza sleksu *Pilaatu, geni a kazlaratervekazla emnde na am sera, a tsekwarateraatekwa áte dzaᅅgala-aha.

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta de kazlaa emnde buwa na ta zleᅅlateraa antara Yaisu áte dzaᅅgala na am sera. ³³ Amá Yaisu wá, ta beraa baaka shifa am ñane. Adaba una ñanna kezlarka sera-aara ge ñane. ³⁴ Amá palle á sawji-aha a naba wehe an upa am slerpa wá, kertenj a kelaa uzhe antara yawe ásegashe. ³⁵ Una a ndaanaa ba edda una a naanaa an ice-aara. Ankwa á maga seydire-aara ganakini ba jirire. Ñane wá, diyaadiya ganakini a geva ba estuwa ba jirire, geni kure keni kwá fetarfe.

³⁶ Una ñanna gevge ba kalkale antara una an puwa am wakita: A ba wakita á Dadaamiya wá: Tá de kyabeka hyahya-aara dekideki. ³⁷ Am tate umele zlaᅅe adaliye á ba am wakita á Dadaamiya ñanna, a ba ñane: Watse tá zhára edda una ni ta wanaa an upa na.

Zlavarnaazlava Yaisu am irekhya

(Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ Am iga á una ñanna maa, ankwa Yusufa umele ura Arimatiya, a de ndavanaa ñane barama áza sleksu *Pilaatu, ganakini á tsekwanaatekwa emtsa á Yaisu, á dánda. Yusufa ñanna wá, fetarfe áte Yaisu, amá ndahaaka parakke adaba á wána lyawa átuge Yahudiya-aha. A duwa ñane ádeza slekse, slekse a vante barama. Daaci a de eksantaa ñane emtsa á Yaisu. ³⁹ Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu vacite umele an vayiya na keni ankwa áza Yusufa ñanna. Nikaudaimus a duwa antara naavawe á nafa umele tá dahaná an Mirt, a weshaterte antara iga a nafa umele tá dahaná an Alauwe á se emtáke, á maga kilau kul keye. ⁴⁰ Ta tsekwanaa itare ta buwa ñanna emtsa á Yaisu áte dzaᅅgala, ta eksante, ta de fademe am kalpakane. Tá effáda ñanna wá, ta gete emtsaade naavawe á názase na áte kalpakane, lauktu ta fademe emtsa am huᅇ-aara, ta magán ba seke una tá maganá Yahudiya-aha má tá hedá ura. ⁴¹ Ankwa fe ba herzhe an tate á zleᅅela á Yaisu ñanna maa, ankwa irekhya anwaslire ndza zlavarnaaka emtsa am huᅇ-aara dekideki. ⁴² Am makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe-aatare, irekhya keni ankwa ba herzhe na wá, ta naba hedaa Yaisu am huᅇ-aara, adaba herzhe tá de maga niya á Yahudiya-aha.

20

Baaka Yaisu am irekhya

(Mat. 28:1-8; Mark. 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ An enlya werre ge laade, zlaᅅe ba ice keni á zháreka wá, dedde Maari mukse á emnde a Magdala á dete irekhya á Yaisu. Duwa á Maari maa, a de beraa irekya á ba an wacene baaka páláme átuge evege. ² Daaci ba eptsaa-aara, a zhágade á deza tara Piyer antara pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na, a ba ñane á elvan ge itare: «Degiya tedarsetede Yaakadada am evege, ma ta dánaa á deme keni diyangerka.»

³ Ta naba duhe ge tara Piyer antara pukura ñanna á dete irekhya. ⁴ Bukerde-aatare ta dá á ba zhagade. Amá á tedáná ba pukura palle na zhágade arge Piyer, daada ba ñane zunᅅwe áte irekhya. ⁵ A de zharaa ice á dem irekhya wá, a naa ba kalpákane á puwa ba dey. Amá wá, daaka á dem huᅇ á irekhya. ⁶ Dámnda Piyer keni, ñane a

naba demhe á ba dem huđe-aara, amá ñane keni a de beraa ba kalpakane á puwa. ⁷ Amá baukta na ndza ta fađanaa ire an ñane na wá, an kazla, á bela á ba an ire-aara. ⁸ Daaci a naba demhe ge pukura na ni ndza a deme ba ñane zunñwe á dete irekhya na, a zharanaahe, a naba fetarehe ganakini tsetsa Yaakadada. ⁹ Se ba am sarte ñanna keni ndza cenaránka pukura-aha názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya áte Yaisu, ganakini watse á tsetse am faya na. ¹⁰ Daaci ta naba dá-aatare ge pukura-aha buwa ñanna.

*Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala
(Mat. 28:9-10; Mark. 11:9-11)*

¹¹ Am sarte ñanna wá, eptsapetsa Maari zlađe adaliye á sete we á irekhya. A tsaahé wá, á kyuwa. Duwa-aara á de zharaa ice á dem irekhya wá, ¹² á zhára ba malika-aha ta buwa, tá am nanjyuwe dzayye dzayye, tá njanja am tate na ndza ta zlavaa Yaisu na. Palle á malika-aha ñanna a nja am tate á bela ire, palle keni ám tate á sera. ¹³ Daaci ta ndavanu elva malika-aha ñanna: «Labara ká kyuwa emmaaye?», a ba itare tá elvan ge ñane. A ñwaterante, a ba ñane: «Ya kyuwa Yaakadada-aaruwa, ma ta danaa á deme keni diyanka.»

¹⁴ Ba a ndaase una ñanna, estuwa a eptsetaa ice wá, á zhára ba Yaisu á tse, amá wá, diyaaka ganakini una ñane. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká kyuwa uwe ka emmaaye? Ká tatayá ware ka?» Maari, ñane a kurken ba edda una á maga slera am fe. Daaci a ba ñane á elvan ge ñane: «Máki ka danaa ka wá, tasle á ña biyanba tate-aara eddaaye, yá de eksanteksa.» ¹⁶ «Maari!» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A eptsaptse ge Maari á dezeńara: «Rabbuni,» a ba ñane á elvan ge ñane an elva a Ibraniñkau, amaana malum-aaruwa.

¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Piyiyanteka, adaba zlađe zlalanka emtsaafé á dem mba á Edderwa. Amá ezzlala de bateránba ge egdzar mama-aha-aaruwa: Náwa tsanetse, watse yá zlalá á deza Edderwa, kure keni Eddekure ba ñane, yá deza Dadaamiya-aaruwa, kure keni Dadaamiya á kure ba ñane.»

¹⁸ Daaci ba ezzlala-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala na, a dateraa labare ñanna ge pukura-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya nanna Yaakadada!» A naba ndaterhe názena ni a bannaa Yaisu na.

*Yaisu á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara
(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49)*

¹⁹ Ba vaci laade ñanna maa, ta jamme ge pukura-aha am bere, am iga a mangaripu, ta naba zlanjete we á bere-aha bađemme an tsekweram adaba lyawa á Yahudiya-aha wá, tá zhára ba dámda Yaisu, a tsaahé am dagave-aatare. «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ñane á elvan ge itare. ²⁰ Am iga a elva ñanna maa, a marateraa erva-aha-aara antara slerpa-aara. Daaci higa ge pukura-aha adaba naranna Yaakadada. ²¹ A ba ñane á elvan ge itare zlađe adaliye: «A vakurteva Dadaamiya hairire. Ba seke una ni a beliyaa Edderwa á sem duniya na wá, iya keni yá anjwa belakurbela á dem huđe á duniya.» ²² Daaci a naba futateraare effeya an we, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwayaumbare Shedekwe Cufedfe. ²³ Máki kwa yanaara kure haypa ge ura, Dadaamiya keni yanarye ge edda-aara. Máki yakuranaarka ge edda-aara, Dadaamiya keni yanaarka.»

Yaisu á maraná ire-aara ge Taumas

²⁴ Am sarte na a sawa Yaisu áseza pukura-aha na wá, baaka Taumas palle á pukura-aha, Wulhe keni ba zhera-aara. ²⁵ Samsa Taumas wá, a ba pukura-aha umele tá elvan ge ñane: «Ijere nanjéranna Yaakadada.» A ba Taumas á elvan ge itare: «Máki nanánka tate á kusa-aha na ta paslanmaa am erva-aha na á ba an ice-aaruwa, ya fem

gulanda-aaruwa, máki fanemka erva-aaruwa am tate á upa na ta wanaa am slerpa na wá, ya fetareka ya d'ekid'eki ganakini tsetse am faya na.»

²⁶ Samsa máka-aara wá, jarammeje zlaɓe ádaliye pukura-aha am bere. Vacite ɲanna wá, anƙwa Taumas keni am dágave-aatare. Ta zlanjete we á bere-aha an tsekweram, amá tá zhárá ba samsa Yaisu, a tsaahé am dágave-aatare, a ba ɲane á elvan ge itare: «A vakurteva Dadaamiya hairire.» ²⁷ Ba a ndaase una ɲanna: «Sawa an gulanda á ɲa, náwa erva-aha-aaruwa,» a ba ɲane á elvan ge Taumas. «Sánsa erva á ɲa, femfa am slerpa-aaruwa keni. Yánya mága shaige mazla-aara, fetarfe á ba an jirire.» ²⁸ A ba Taumas á elvan ge ɲane: «Ka Yaakadada-aaruwa, ka Dadaamiya-aaruwa.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ábi ka fetaara áte ya ad'aba nakina? Gefa wá, tá sháná emnde na ni natika, amá ta naba fetarfe na.»

Názena ni ta puwete wakita na ad'aba ɲane

³⁰ Yaisu a magaa najipu-aha gergere kwakya zlaɓe ádaliye áza pukura-aha, puwarteka najipu-aha ɲanna baɗemme am wakita na. ³¹ Názena ni an puwa am wakita na wá, ta puwete ganakini kwá fetarfe áte Yaisu, geni ba ɲane una *Almasiihu, *Egdza á Dadaamiya. An fetarfire á kure áte ɲane wá, kwá shá shifa ad'aba ɲane.

21

Yaisu á maraterá ire-aara am Galili ge emnde-aara vuye

¹ Haraare cekwaangudí wá, Yaisu a de marateraa ire-aara zlaɓe ádaliye ge emnde vuye am pukura-aha-aara. A marateraa ire-aara áte we á haye á Tibairiyas. Náwa a marateraa estuwa ire-aara ɲanna. ² Vacite ɲanna jarammeje pukura-aha na am tate palle, tara Simaun Piyer an Taumas ba ɲane una tá d'ahaná an Wulhe, antara Natanayail ura ekse á Kana am kwára á Galili, an egdzara á Jaibaidaiyus buwa, antara pukura-aha umele buwa. ³ A ba Simaun Piyer á elvan ge itare: «Iya yá zlala á de sluwa kelfe.» A ba emnde na: «Ijere keni njá d'abak'dába.» Daaci ba tse-aatare, ta demhe am paare á yawe. Ta hare paɲɲe, amá slumarvaaka kelfe d'ekid'eki. ⁴ Anƙwa á wera ekse, palaahé sleɗe maa, a naba jesarhe ge Yaisu áte we á haye, amá diyarseka pukura-aha d'ekid'eki ganakini ɲane. ⁵ Yaisu a ndavateruhe elva: «Ba sluwakurvaasluwa kelfe dawalaa?» Ta ɲwanante a ba itare: «Ba palle keni shaɲeránka duksa.» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Puwawumpuwa narre á kure á dem yawe am dalbe á naɗafa á paare, kwá sluvaasluwa.» Ta naba puwumhe wá, slumarvaasluwa kelfe kwakya jipu, jaterviyyaaje ge teɗa narre na antara kelfe am huɗe-aara, á dem huɗe á paare.

⁷ A ba pukura na wayaawáya Yaisu kwakya na á elvan ge Simaun Piyer: «Una degiya Yaakadada!» Piyer ba a cenaa: Una degiya Yaakadada na wá, a tsakweme am naɲgyuwe-aara, ad'aba ndza tsekwesetsekwe, daaci a ebzema á dem yawe. ⁸ Daaci ta semhe ge pukura-aha umele á se teɗa kelfe na am narre, ta yiyiyeka d'eme an kevaye an we á haye, á magá ba maiter deremke palle.

⁹ Saresse am yawe maa, tá zhárá ba kára an mbe antara kelfe an puwa átekwa, anƙwa depaij zlaɓe á puwa. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawánsa kelfe na kwa sluwanaa kure kina na cekwaangudí.» ¹¹ Daaci a d'alemhe ge Simaun Piyer á dem paare, a de teɗante we á narre an naha an kelfe-aha sad'ad'ɗe am huɗe-aara na á sete haha. Kelfe deremke an kul ilyeɓe ju keye am narre ɲanna, aley tataaka narre d'ekid'eki. ¹² Daaci «Sawmbare zaumiyuze,» a ba Yaisu á elvan ge itare. Amá baaka pukura na a slásla ndavanu elva ganakini ka ware. Ad'aba baɗemme diyareddiye ganakini Yaakadada. ¹³ A gaptehe ge Yaisu, a eksetaa depaij, a tegaterhe, a tegateraa kelfe zlaɓe ádaliye.

¹⁴ Ge keyire una, Yaisu anƙwa á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara, am iga a tsetse-aara am faya.

Yaisu anƙwa á ndaan elva ge Piyer

¹⁵ Am sarte na zaruze duksa, Yaisu a ndavanu elva ge Simaun Piyer, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Simaun, egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu ba kwakya jakuje ge emnde na?» A ɗwanante, a ba ɗane: «Wayanak-wáya Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Eppiya egdzar kyawe-aha-aaruwa.» ¹⁶ A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge buwire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?» A ba ɗane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Faterufe hyema ge kyawe-aha-aaruwa» ¹⁷ A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge keyire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?»

Mazle-aara Simaun Piyer fantaufe ge dzámá ire, aɗaba ndáva ɗanna a ndavanuwaa Yaisu ge keyire, ganakini wayakiwáyáhe na. A ɗwanante ge Simaun, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Yaakadada, palle á názu diyaŋka ka ɓaaka, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Eppiya kyawe-aha-aaruwa.»

¹⁸ A ba ɗane á elvan ge ɗane zlaɓe ádaliye: «Yá ndak ba jirire: am sarte na zlaɓe ka dawale wá, ká eksantá ba ka kandá á ɗa, ká ɗgudese huɗe an ɗane, daaci ka zláá á dem tate á wedere á ɗa. Amá má watse gakevge emgyegwe a zhele wá, watse ká pelanse erva-aha á ɗa ge ura umele, á de takwasáká ɗane, watse á dáká á dem tate na ni wayaŋka na.» ¹⁹ Am huɗe á elva ɗanna wá, Yaisu anƙwa á ɓálá jeba á emtsa na ni má watse á emtsa Piyer na. Emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya aɗaba emtsa-aara. Daaci «Sawa ɗabidɗaba,» á ba Yaisu á elvan ge ɗane.

Elva á Yaisu áte pukura na wayaawaya kwakya na

²⁰ Daaci Piyer a zharaa ice á dem iga wá, á zhára ba anƙwa á ɗabaterɗaba pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na am iga. Ba pukura na ndza á njá herzhe átevege Yaisu am sarte na tá anƙwa arge masane, a ndavanu ge Yaisu a ba ɗane: Watse á veláká ware ɗane Yaakadada na.

²¹ Am sarte na nanna Piyer anƙwa á ɗabaterɗába pukura ɗanna maa, a ndavanu ge Yaisu, a ba ɗane: «Yaakadada, una mu watse á shaná uwe kena ɗane?» ²² A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, una á shákaaka. Naba ɗabidɗaba ka.»

²³ Daaci ta naba hyanme labare-aara am ɗágave á emnde a fetarfe baɗemme wá, ta bántsa watse á emtseka pukura ɗanna ɗekiɗeki. Amá Yaisu ndahaaka una. Názu a bannaa Yaisu ge Piyer wá, a ba ɗane: Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, á shákaaka. ²⁴ Pukura ɗanna Yaisu a ndaha elva-aara na wá, anƙwa á maganá ba ɗane an ire-aara seydire á labare ɗanna, wakita na keni a puwetaa ba ɗane. Diyaŋerdiya ganakini baɗemme á názena a puwetaa ɗane, baɗemme ba jirire.

Elva na tá zlá wakita na átekwa

²⁵ Kwakya jipu názena ni a maganaa Yaisu ádaliye na. Ma andze ta eppuwa baɗemme am wakita, ba palle keni yaranseka wá, yá tama ma andze á taa ɗanaaka duniya na wakita-aha ɗanna.

Slera-aha á emnde a bela á Yaisu

Watse Edderwa á velakurte Shedekwe Cudedde

¹ Ámbarka á ña Tiyaufulus: Náwa názu yá puwaktá ya áte elva a Yaisu: Am wakita na ndza ya puwakte zunñwe na keni ndza ya ndakndaha bademme, názu ndza a maganaa ñane, antara názu ndza a kwaratersaa ñane ge emnde, fetaufe á slera-aha-aara, ² dem vacite na a eksante ge Dadaamiya á dem samaya. Am sarte na zlafe zlalaaka á dem samaya na wá, a kwaraterse názu watse tá de maganá itare bademme ge emnde a bela-aara. A kwaraterse an hakuma á Shedekwe Cudedde. ³ A marateraa ire-aara ser kwakya, geni a diyareddiye ba shagera ganakini ñane an shifa ba jirire; háre kul ufade á kwaraterse elva áte *kwará á Dadaamiya. ⁴ Vacite umele tá arge náza za wá, a ba ñane á elvan ge itare: «Njawinja á ba áhuna am Urusaliima, ufawufa názena a ba Edderwa watse á de vakurteva ya ndakurndaa na. ⁵ Adaba Yuhanna wá, ñane a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure wá, á de haraaka kwakya watse tá magakurá baptisma an Shedekwe Cudedde.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

⁶ Daaci ta jamme ge pukura-aha átevege ñane, ta ndavanuhe: «Watse ká tsatsaná á ba am sarte ñanna emtu sleksire á *Iserayiila Yaakadada?» ⁷ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «A tsanaa ba Edderwa palle an hakuma-aara zamane-aha, antara sarte-aha ñanna, slera á kure-ka ge dise una. ⁸ Kure wá, watse kwá shá hakuma áza Shedekwe Cudedde na á de vakurtá Dadaamiya na, kwá de maga seydire an zhera-aaruwa am Urusaliima áhuna, am huđe á Yahudiya bademme, am *Samariya, dem huđe á duniya bademme.»

⁹ Ba a ndaase una ñanna Yaisu wá, a naba tsetehe á dem samaya á ba áte ice-aatare, a shebanvehe ge kumba. ¹⁰ Áma itare zlafe tá zhara ba ice á dem samaya. Daaci ta naba jesaarehe ge zala buwa, tá am nangyuwe dzayye á katafke-aatare ba estuwa, ¹¹ a ba itare tá elvan ge itare: «Ekkure emnde a Galili na labára kwa tsatsehe estuwa, kwá zhara ice á dem samaya na? Yaisu ñanna kwá zharaná kure a yakurhe na wá, watse á eptsa zlafe ádaliye ba seke una kwá ankwá zharaná kure á zlala á dem samaya na.»

Ta eksetaa ura am kelá á Yahuda

¹² Daaci ta naba tsekwehe ge pukura-aha áte egdza wa ñanna tá dáháná an Wa Anyaranyara na, ta naba eptsa-aatare á sem Urusaliima. Wa ñanna yiyiyeka dekideki, dágave-aatare á jauka am kilaumaiter palle antara Urusaliima. ¹³ Ba saraasa am Urusaliima maa, ta dálá á ba á dem bere-aatare na mbarsembe nja am huđe-aara, bere átire ge bere umele na. Náwa itare zhera-aha-aatare: Piyer, Yuhanna, Yakuba, Andere, Filip, Taumas, Bartaulauma, Mata, Yakuba egdza á Halfa, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, antara Yahuda egdza á Yakuba, itare una ta emnde a bela, ¹⁴ antara tara Maari emmenjara ge Yaisu, ira egdzar mama-aha-ñára ge Yaisu, antara ñwasha umele. Emnde ñanna bademme tá ankwá jáháva ba kelaazare, tá ankwá ñala Dadaamiya átirpalle.

¹⁵ Vacite umele maa, jarammeje emnde a fetarfe tá maga deremke an kul buwa wá, a tsetehe ge Piyer, a tsahe am dágave-aatare, ¹⁶⁻¹⁷ a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, Yahuda, ñane keni ndza ba palle á miya, a maganaa slera ge Dadaamiya á ba am dágave á miya, amá am sarte na emnde tá kátá eksa Yaisu wá, ñane a gev slekatafke-aatare. Elva á Yahuda wá, ndza a enndáhá

Shedekwe Cudedfde á kya *Dawuda ganakini watse á geva ñane slekatafke á emnde a eksa Yaisu. Daaci shagera ba á sessa jirire-aara,» a ba Piyer.

¹⁸ (Yahuda maa, a de shekweve fe an shungu na ta vanta adaba haypa-aara ñanna, amá a shaa emtsa am fe ñanna. Duwa-aara á dem fe ñanna, a de mbedehe á ba an ndzedfa, a naba kyehe ba seke feka, a paceve ge nanje-aara. ¹⁹ Bademme á emnde a Urusaliima diyardiya lámare ñanna. Adaba una ñanna, ta fanaa zhera á Akaidama ge fe ñanna an elva a ekse-aatare, amaana: Fáhe á uzhe.)

²⁰ Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlafe adaliye, a ba ñane: «Elva á Yahuda wá, ankwá puwartepuwa am jabura, geni sey wulfe-aara á nyefnye ba gela. De ba á katafke keni, baaka ura á fá sera am slede-aara. Ankwá an puwa zlafe adaliye geni sey á demá ba ura umele á dem kela-aara.

²¹⁻²² «A ndahanaa wakita á Dadaamiya tsawe estuwa wá, daaci sey mi shansha ura palle á njá antara miya, mi maga seydire á tse á Yaakadada Yaisu am fáyá kerde. Edda-aara ñanna keni sey mi eksana am dagave á emnde na ni ndza tá ankwá antara miya ba kelaazare, am sarte na má ankwá já daba antara Yaakadada Yaisu am hufe á larde na. Sey edda una ndza ankwá antara miya daga segashe á Yaisu am yawe á baptisma áza Yuhanna, dem sarte a zlalá-aara á dem samaya.» Estuwa a ba Piyer.

²³ Daaci ta tsatsaa zala buwa, tara Yusufá, ñane una a shaa zhera á Barsabas, Yustus keni ba zhera-aara, tá antara Matiyas. ²⁴ Daaci ta magaa maduwa á deza Dadaamiya, a ba itare: «Yaakadada á miya, ekka wá, diyakdiya názu am hufe á emnde bademme. Adaba una ñanna, marañeránmára edda una ni ka eksesaa ka am emnde buwa na, ²⁵ ge mága slera na a yanaa Yahuda na. Adaba zlazlálá ñane á dem tate na á zlayán ge ñane.» ²⁶ Daaci ta puwete zhera-aha-aatare áte nákwá, ta magaa njeri wá, a segasha zhera á Matiyas, ta maslaterve ge emnde a bela, ñane a gevaa kelaawa ju buwire-aatare.

2

Sawa á Shedekwe Cudedfde

¹ Am samsa muñri á *Pantaikausta maa, ta jamme ge emnde a fetarfe bademme am tate palle am muñri ñanna. ² Daaci cekwaangudi wá, tá cena ba hula á duksa á sá am samaya ba seke mága á effeya yaikke, hula-aara a se hyema am hufe á bere na tá am hufe-aara na. ³ Tá zhara ba sessa duksa umele á gáráva an nara á kára wá, duksa ñanna a tegese gergere kwakya, a tsakwaa áte ire-aha-aatare pálpale bademme. ⁴ Ta nahete estuwa an Shedekwe Cudedfde, ta fantau ge ndáhá elva an we á ekse gergere, tá ndahaná an hakuma na a vatertaa Shedekwe Cudedfde na.

⁵ Am sarte ñanna maa, tá ankwá Yahudiya-aha na ta segáshe am larde-aha á duniya bademme, tá njá am Urusaliima, ñarnaaja nadina-aatare á ba an jirire. ⁶ Am sarte na cenarácena hula á duksa ñanna maa, ta naba sawa, ta se jamme am tate ñanna. Weshaptewesha enkale-aatare bademme, adaba ma ware-aatare keni á cená emnde a fetarfe na tá ndáhá elva á ba an we á ekse-aara. ⁷ Bademme-aatare tá maga ba najipu-aara, diyarka ba názu tá enndáhá keni. A ba itare: «Emnde na tá ndáhá elva na, ábi bademme-aatare ta ba emnde a Galili? ⁸ Ay a sawa estara kena bademmire á miya má ankwá á cenatercena, ma ware á miya keni á cena ba elva na ta yanaa am hufe-aara na? ⁹ Miya, náwa emnde umele á miya kwaye ta sawa am haha á Partiya, emnde umele ta sawa am Maidiya, emnde umele ta sawa am Ailamiya, emnde umele ta sawa am Maisaupautamiya, emnde umele ta sawa am Yahudiya, emnde umele ta sawa am Kapadaukiya, emnde umele kwaye ta sawa am Pauntus, antara Aziya, ¹⁰ emnde umele ta sawa am Pirigiya, antara Pamfliya, emnde umele ta sawa am Misera, antara dalbe palle am haha á Libiya átevege haha á Siraine, emnde umele kwaye ta sawa á sa am larde á Rauma. ¹¹ Zlafe adaliye, emnde umele kwaye ta sawa

am Kairaita, antara Arabiya. Tá anƙwa Yahudiya-aha miyenne, antara emnde na ta deme an de á dem nadina á Yahudiya-aha. Aley ni baƙemmi á miya mi cena ma ware keni tá anƙwa á ndaha slera yaikke na a maganaa Dadaamiya na á ba an we á ekse-aara?» ¹² Najipu ɲanna jauje ge ndzedá-aatare, diyarka ba názu tá enndáhá keni. Ázara kena jeba una, a ba itare am dáƙave-aatare. ¹³ Amá emnde umele-aatare áƙire tá epsawa emnde a fetarfe wá, a ba itare a datersaa ba mbazla am enƙale.

Waazu á Piyer

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Piyer antara emnde a bela umele, a fantau ge ndahater elva ge emnde a jahava á ba an ká kwára, a ba ɲane: «Kure Yahudiya-aha, antara emnde umele na tá am huƙe á Urusaliima na baƙemmi, fawfa hyema ba shagera, cenawáncena názu yá anƙwa á ndakurndaa na: ¹⁵ Emnde na wá, weshateka ire-aatare áte una kwá slaná kure na. Adaba zlaƙe ba gusere emtsaade. ¹⁶ Una ba jirire á názena ndza a ndahanaa nabi Yauwail, a ba ɲane:

¹⁷ A bantsa Dadaamiya: Náwa názu watse á de magava am halavuwa á zamáne-aha: Watse yá hyantehye Sheƙekwe-aaruwa áte emnde baƙemmi. Egdzara á kure zála, an ɲwasha tá de shá wahayu-aha, tá de maga slera á nabiyire, yá de vaterte shene ge emgyegwar zala-aha á kure.

¹⁸ Yá de hyantehye Sheƙekwe-aaruwa áte náve-aha-aaruwa, antara kwatena-aha-aaruwa keni. Baƙemmi tá de maga nabiyire am sarte-aha ɲanna.

¹⁹ Watse yá maganaamaga najipu-aha na ndza magaaveka ƙeƙiƙe na am samaya antara áte haha. Watse anƙwa tara uzhe, antara kára, ira yire á kára yaikke ba seke kumba.

²⁰ Zlaƙe ádaliye: Vaciya á de gev danɲwe, tere keni á de gev kyanɲe ba seke uzhe. Am iga á una-aha ɲanna maa, á de sawa kwaskwe yaikke na an dáradza jipu, á sawa Yaakadada átekwa na.

²¹ Daaci ma a ƙantaa ware zhera á Yaakadada keni á lyelye shifa-aara. Kwaya ɲane názena ni a ndahanaa Dadaamiya á kyá Yauwail.»

²² Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlaƙe ádaliye, a ba ɲane: «Ekkure emnde a *Iserayiila, cenaucena názu yá bakurná ya na: Yaisu ura Nasarátu na wá, a belanaa ba Dadaamiya á sezekure. Adaba Dadaamiya a magaa nalaama-aha, antara najipu-aha umele gergere á kyá erva an ɲane am dáƙave á kure, ba kure keni diyakurdiya baƙemmi. ²³ Á ba am date keni Dadaamiya a tsanaa ba estuwa. ɲane diyaadiya ganakini watse á de fakurme am erva ge kure. Adaba una ɲanna kwa naba faterem am erva ge emnde a haypa, kwa jaa shifa-aara áte dzanɲala. ²⁴ Amá a naba ɲezlese ge Dadaamiya am zlaƙá á fáyá, anƙwa an shifa-aara zlaƙe ádaliye. Adaba baaka hákuma á emtsa ganakini á ɲanaaɲa. ²⁵ Náwa názu a ndahanaa *Dawuda áte ɲane: Ba kelaazáre yá zhara ba Yaakadada an ice-aaruwa, anƙwa á njá am naƙafa-aaruwa geni a gazleka ervaunƙe-aaruwa ƙeƙiƙe.

²⁶ Adaba una ɲanna, gedantedeƙa jipu am ervaunƙe-aaruwa, baƙemmi a názena a sansaa we-aaruwa, yá ndahaná á ba an higa. Ma yá an vuwa a laakire na keni, watse yá puwanse á ba an hairire, yá fá táma-aaruwa áte Dadaamiya.

²⁷ Adaba ekka Dadaamiya wá, ká eblyanveka shifa-aaruwa ba estuwa am faya, ká yánka á sepe vuwa á sleslera á ɲa ƙeƙiƙe.

²⁸ Ka marisaa ka baráma a dem tate á shifa, ekka ká anƙwa antara iya ba kelaazáre, adaba una ɲanna ervaunƙe-aaruwa ba seke nama. Estuwa a ba *Dawuda.»

²⁹ Piyer a eksetaa elva-aara zlaƙe ádaliye, a ba ɲane: «Egdzar mama-aha-aaruwa, máki ba eggyemiya *Dawuda wá, tsawaatse yá ndakurndaha jirire-aara: ɲane wá, jaaveje heƙarheƙa, sem vatena keni zlaƙe anƙwa irekhya-aara. ³⁰ ɲane ndza nabi á

Dadaamiya, ndza diyaadiya názu a banna Dadaamiya. Dadaamiya a zanu ba wadaaara, a ba ñane: Yá de vante sleksire á ña ba ge palle á eggye-aha á ña, á de geva ba ñane slekse am iga á ña. ³¹ Á ba am date keni ndza diyaadiya *Dawuda ganakini á de tsetsa *Almasiihu am fáyá, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya. A ndahanaa adaba una ñanna Dawuda, a ba ñane:

Dadaamiya yánka ñane am fáyá, safka vuwa-aara ge ñane ðekideki.

³² Ba Yaisu ñanna degiya una tsantetse Dadaamiya am fáyá na. Náwa ñere ña emnde a mága seydire-aara. ³³ Ñane a ðemanve ge Dadaamiya, a njanaahe am nadafa-aara, a de vante Shedekwe Cufedde na ndza a bántsa ñane watse á de vanteva na. Daaci názu kwá nanaa kure, kwá cenaná kure kina na wá, á maganá ba Shedekwe Cufedde ñanna a shanaa Yaisu na, a hyantaa ñane áte ñere. ³⁴ *Dawuda an ire-aara wá, ñane zlalaaka á dem samaya, amá a ba ñane:

A ba Yaakadada, Dadaamiya á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njiinja ka am nadafa-aaruwa,

³⁵ dem sarte na yá gatervege kelaade-aha á ña náza puwa sera á ña.

³⁶ «Daaci kure emnde a *Iserayiila wá, baðemme á kure diyaweddiye ba shagera ganakini Yaisu ñanna kwa naba zlañelehe áte dzañgala na wá, ba ñane una a tsanaa Dadaamiya ge Yaakadadire, ba ñane una *Almasiihu, edda una a eksesaa ñane.»

³⁷ Ba cenarácena elva á Piyer ñanna wá, ba palle a eñkale-aatare baaka ñezlañezla ervaunðe-aatare. Daaci a ba itare tá elvan ge tara Piyer antara emnde a bela umele: «Íjá maganá estara kina egdzar mama-aha-aaruwa?» ³⁸ A ñwaterante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, a magarakurnaamaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu, geni a yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure. Daaci Dadaamiya á vakurte Shedekwe-aara Cufedde. ³⁹ Adaba a ba Dadaamiya á de vakurte duksa ñanna ge kure antara egdzara á kure, á de vaterte ge emnde na ta yiyiye, á de vaterteva ge emnde na ni watse á ðahaterá ñane á sezeñára na baðemme.»

⁴⁰ Piyer a fateraare elva-aha umele gergere kwakya ge tsante eñkale-aatare, antara ge faterem ndzedá am vuwa. A ba ñane á elvan ge itare: «Sawansese ire á kure am dágave á emnde a maga mándzawire.» ⁴¹ Vacite ñanna, emnde kwakya lyarvaalya waazu á Piyer fartarfe, magarateraamaga baptisma. Á maga emnde debu keye fartarfe ge emnde a fetarfe. ⁴² Ta faa hyema jipu ge cenaa waazu-aha na tá añkwa kwaratersa emnde a bela, ta wáva jipu ge gev palle am duksa baðemme áte njá á egdzar mama, antara ge zá ðafa-aatare átirpalle, antara geni a icarseka am tate á maduwa ðekideki.

Njá á emnde a fetarfe.

⁴³ Emnde baðemme tá geja ba ire, adaba Dadaamiya a magaa najipu-aha gergere kwakya á kya erva an emnde a bela. ⁴⁴ Emnde a fetarfe baðemme garevge ba palle, názu am erva-aatare keni ba palle. ⁴⁵ Tá njá á ba válá kazlaña-aatare, tá sá shunngu-aara áseza emnde a bela, tá se te ganá am dágave-aatare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ⁴⁶ Tá añkwa jáháva ba kelaazare am *mashidi yaikke, tá añkwa jáháva am mba-aha-aatare ge zá duksa-aatare átirpalle, tá añkwa za ðafa-aatare an higa, ervaunðe-aatare palle. ⁴⁷ Tá añkwa á gala Dadaamiya, emnde baðemme hayaráterháya. Daaci Yaakadada añkwa á lya emnde umele keni ba kelaazare, añkwa á sagatersága.

3

Mbaambe zhel ñguryekwe

¹ Vacite umele an lásar, tara Piyer, antara Yuhanna tá anjwa á d'álá á dem *mashidi yaikke ge de maga maduwa á lásar maa, ² anjwa zhel nguryekwe umele tá yán ba estuwa á sawa am huđe á emmenára, anjwa á njá átuge palle á we-aha á mashidi nanna, átuge una zhera-aara We á bere Zariya na. Zhel nanna wá, tá anjwa á dánda emnde-aara ba kelaazáre, á de n'ala áza emnde a dem mashidi.

³ Vacite nanna maa, ba a naa tara Piyer antara Yuhanna, tá anjwa duwa tá dem mashidi wá, a naba n'lateru sadake. ⁴ Tá ezzhára tara Piyer antara Yuhanna. «Zharan'zhára!» a ba Piyer á elvan ge zhel nanna. ⁵ A zharateraaha ge nguryekwe na ba shagera. Adaba a kurken watse á shá sadake ázetare. ⁶ Daaci a ba Piyer á elvan ge nane: «Ma gursa, ma shungu keni baaka ázerwa d'ekideki. Amá yá vakte názu a shanaa erva-aaruwa: Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasihu ura Nasarátu, tsetse ezzlala.» ⁷ Daaci a naba n'anaahe an nadafa-aara, a tsante. Kerten sharánsha dzandzanjire sera-aha-aara, ⁸ a naba ebzavte á sá am haha, a tsaaha áte sera-aha-aara, a fantau ge z'álá. A dem mashidi antara tara Piyer tá an Yuhanna, á z'álá estuwa, á vaza, anjwa á g'álá Dadaamiya. ⁹ Emnde bademme naránna anjwa á z'álá, anjwa á g'álá Dadaamiya. ¹⁰ Am sarte na diyareddiye ganakini ba nguryekwe na á n'ala áte we á mashidi na tá d'ahaná an We á bere Zariya na, bademme tá maga ba dikere, tá geja ba ire áte zhel nanna.

*Waazu á Piyer am *mashidi yaikke*

¹¹ Am z'lalaaka zhel nanna átevege tara Piyer antara Yuhanna, ta duhe á dem dzadzáwe á *mashidi yaikke nanna ba kerde, am dzadzáwe na tá d'ahaná an dzadzáwe á Suleymanu na, daaci emnde bademme tá zhagade á ba ásetetare, adaba tá am najipu yaikke. ¹² Ba a naa emnde nanna Piyer, a ba nane á elvan ge itare: «Kure emnde a *Iserayiila mu, kwá anjwa á maga najipu á uwe kure? Labára kwá zharan'zhára estuwa? Kwa kurken zhel na a shaa sera-aara na an ndzedá á n'ere emtu? Emtu adaba n'anjerna'na nadina á n'ere emtu? ¹³ Una nanna ka d'ekideki. Ba Dadaamiya na ta kezlan ugje eggje-aha a miya tara Ibrahim, antara Isiyaaku ira Yakubu na, a vanta ba nane d'emdemire na ge sleslera-aara Yaisu. Amá kure, kwa danaa ba kure á deza male-aha á duniya, kwa yanaa ba kure á katafke á sleksu *Pilaatu, ndza a b'ánba tsa nane ganakini á belanaabela. ¹⁴ Kwa yaa ura cudede, ura jirire, kwa n'ala sleksu Pilaatu ganakini á belakurá sleceba shifa. ¹⁵ Daaci kwa janaa ba kure edda á shifa na, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá, n'ere n' seyde-aha-aara. ¹⁶ Zhel nanna kwá anjwa á zharaná kure diyakurdiya na wá, a vanta ba hakuma na am zhera á Yaisu na ndzedá. Ba fetarfire áte Yaisu una a mbanaahe ba d'ekideki, kwaya nane á katafke á kure.

¹⁷ «Amá diyandiya ganakini názena kwa maganaa kure antara male-aha á kure áte Yaisu na wá, kwa maganaa adaba diyakurka. ¹⁸ Amá Dadaamiya a magaa ba jirire á názena ni a ndahanaa nane am mbuwe á nabi-aha-aara werre bademme na. Adaba a ba nane, sey *Almasihu-aara á shushe z'adá. ¹⁹ Sawmbare á sem sera á Dadaamiya, magaumága tuba geni á yakuraarye haypa-aha á kure. ²⁰ Daaci Yaakadada á vakurteva hairire am ervaun'ge, á vakurteva Almasihu na ndza á ba am date keni ndza a eksakurse ba ge kure na. Amaana: Yaisu. ²¹ Amá kina wá, z'abe Yaisu *Almasihu á njá á ba am samaya emtsaade, dem sarte na Dadaamiya ganvege duksa bademme an'waslire, ba seke una a ndahanaa nane werre á kya an we á nabi-aha-aara cudede na. ²² Ábi ndza a enndáhá Muusa, a ba nane:

Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á jesaare á ba am d'ágave á egdzar mama-aha á kure, kwá de cená názena á de bakurná nane bademme.

²³ Ma ware una cenaaka elva á nabi na, sey tá dansede edda-aara am d'ágave á emnde á Dadaamiya, tá ked'anaakeda shifa-aara ba d'ekideki.

²⁴ Nabi-aha umele keni ndza ta enndáha ba seke náza Muusa, bademme ndza ta ndaha ba názena watse á magava am zamane á miya na. Kwaye nabi Samiyail, sem nabi-aha na ta sawa am iga-aara bademme. ²⁵ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu a baternaa Dadaamiya ge nabi-aha ñanna wá, a ndahanaa á ba áte kure. Zlabe ádaliye, am sarte na Dadaamiya ankwá á nguda namána antara eggyekure Ibrahimia, a ba ñane: Yá de gá barka áte duniya bademme adaba emnde á ña. Amaana: Namána ñanna a magakurán ba ge kure. ²⁶ Daaci sleslera-aara Yaisu keni, a belakurán ba ge kure emtsaade zunñwe Dadaamiya, geni kwá shá pakyaava antara haypa-aha á kure, á gakuraar barka.»

4

Tara Piyer antara Yuhanna tá á katafke á shairiya áza male-aha á Yahudiya-aha

¹ Am sarte na tá ankwá á ndahater elva tara Piyer antara Yuhanna ge emnde, saremsa *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa mashidi, ira *Saduki-aha ásezetare. ² Játerja ervaunđe jipu adaba emnde a bela tá ankwá á kwaraterse duksa ge emnde arge Yaisu, tá ankwá á ndaterndáhá geni tsetsa Yaisu am fáyá. Amaana: Tá naba tsetsa emnde a fáyá zlabe ádaliye. ³ Daaci ta naba sluwatervaahe, ta naba zlenaterme am dangay ge ufa mákurálla-aara, adaba baaka sarte mázla-aara. ⁴ Amá am sarte ñanna wá, kwakya názena fetarfe na am dágave á emnde na cenarvaacena waazu na. Kezlakula á emnde a fetarfe á maga emnde debu ilyebe ba zála.

⁵ Mákuralla-aara wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari-aha-aatare, ira malum-aha á *tawraitá, bademme jarammeje am huđe á Urusaliima. ⁶ Ta magaa jáháva ñanna antara tara *liman Annas, ba ñane una male á liman-aha, Kayafas, Yuhanna, Alaikzandere, ira emnde na tá am huđe á há á Annas bademme. ⁷ Daaci ta tsatsaa emnde a bela na á katafke-aatare, ta ndavateru elva, a ba itare: «Kwa mbanaa an hakuma-ara kure nguryekwe na? Emtu a vakurtaa ware hákuma ñanna?»

⁸ Naatená Shedefkwe Cufedfde am Piyer, a ñwaterante, a ba ñane á elvan ge itare: «Ámbarká á kure emnde a sawari, antara male-aha á ekse, ⁹ kwa vanerte ndáva adaba shagerire na ña maganán ge nguryekwe na ka? Kwa ndavañerwá ba kure geni ña maganaa estara, a ba kure? ¹⁰ Shagera ba una, daaci sey kure antara emnde a *Iserayiila bademme kwá diyeddiye geni zhel ñanna náwa á tse á katafke á kure ba lapiya layye na wá, a mbanaa ba zhera á Yaisu ura Nasarátu na. Ba ñane una kwa janaa kure áte dzangala, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá. ¹¹ Elva na ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Nákwá na ta eblyanvaa emnde a nyáña bere, mbate ñane jauje ge nákwá-aha umele bademme na wá, a ndahanaa á ba áte Yaisu ñanna. ¹² Daaci ñá bakurá ba jirire: Baaka ura am huđe á duniya na dekidfeki, a belanaa Dadaamiya ge se lyamilya, sey ba ñane palle.»

¹³ Bademme á emnde na tá am jáháva ñanna, tá maga ba najipu á dzandzanjire á tara Piyer, antara Yuhanna, sakwa diyaratereddiye ganakini baaka dárádza-aatare, ndarseka láyá kwakya na. Diyareddiye zlabe ádaliye, geni ta emnde na ndza tá áte vuwa á Yaisu. ¹⁴ Palle a názu tá ndahaná itare baaka. Adaba zhel na keni á ba á tse áte vuwa á tara Piyer, antara Yuhanna, ba lapiya layye. ¹⁵ Ta ñgyesaa tara Piyer ásegashe, geni tá ndáhá elva ñanna zlabe adaliye am dágave-aatare. ¹⁶ A ba itare am dágave-aatare: «Mí magaterá uwe kina ge emnde na? Adaba emnde bademme am huđe á Urusaliima diyareddiye geni najipu ñanna á zharaná ba ice á emnde na a magava á kya erva an itare, mí dzegwánka mága gajawe dekidfeki. ¹⁷ Amá geni a duka elva ñanna á de katafke wá, sey mi gyatertegye an elva ba shagera, ganakini a ndaranka elva ma ge ware keni an zhera á Yaisu ñanna mazla-aara.»

¹⁸ Daaci ta d'etaa emnde a bela na, ta naba piyaterante, a ba itare tá elvan ge itare: «A cenaranka dekideki kwá kwaraterse elva a Yaisu ge emnde, ba tsála zhera-aara keni am mbuwe á kure.» ¹⁹ Ta n'wete ge tara Piyer, antara Yuhanna, a ba itare: «Kyawanaakya ba kure elva nanna á katafke á Dadaamiya, má shagera n'á fakursaare ge kure arge una n'á fansaare ge Dadaamiya. ²⁰ Duksa palle, n'ere wá, n'á dzegwánka yá ndater názu n'a naaná an ice á n'ere, n'á cenaná an hyema á n'ere na ge emnde.» ²¹ Ta valataraarhe ge emnde a jáháva geni a daralika, daaci ta puwateraaha. Sharánka pute na ni tá zaterá an shairiya adaba nane. Adaba emnde bademme tá an'kwa á gálá ba Dadaamiya adaba duksa nanna magaavemage na. ²² Zhel nanna ta mbanaa itare na wá, iva-aara jauje am kul ufafe.

Maduwa á emnde a fetarfe

²³ Tara Piyer, antara Yuhanna, ba belarateraa'bela wá, ba z'lálá-aatare á deza emnde-aatare, ta de tsakaterse elva-aha na ta ndahanaa male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari na bademme. ²⁴ Ba cenarancena emnde a fetarfe una nanna, ta fantau ge n'ála Dadaamiya an erwaunde-aatare palle, a ba itare: Dadaamiya slekse, ba ka una ka nderaa samaya, antara haha, haye, ira názu am hu'fe-aha-aatare bademme. ²⁵ Ka ndahanaa ba ka á kya an we á eggyenere sleslera á n'a *Dawuda, a ba nane an hákuma á Shedekwe á n'a: Labáre emnde a larde tá ngyaingyaare ice ba dey? Tá ngud'aaara ye ge názu baaka sera-aara na.

²⁶ Labára ngwad'arapsengwádá slekse-aha á duniya an fitenire, tá an'kwa á ngud'aaara ye male-aha ge Yaakadada, antara Almasiihu-aara, edda una a eksesaa nane.

²⁷ «Samsa-kwa elva nanna. Adaba jarammeje tara *Hirudus, antara Pauntiyus *Pilaatu, antara emnde a larde-aha umele, ira emnde a *Iserayiila, ganakini tá gwaare ge ura cud'ed'fe, sleslera á n'a Yaisu na ka eksesaa ka geni nane *Almasiihu na.

²⁸ Magarnaamaga itare názu ndza ka tsanaa ka an hákuma á n'a, ka wayetaa ka zun'we na. ²⁹ Ká cenancena emtu elva na tá an'kwa á puwaná itare na Yaakadada? Van'erteva hákuma á ndáhá elva á n'a ge n'ere emnde a slera á n'a, geni n'á ndaaná á ba an dzan'dzanjire, an baakire á lyawa. ³⁰ Marsemare ndzedá á n'a, geni a gevge nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, a mbarembe emnde na tá áte lapikere an zhera á sleslera á n'a Yaisu ura cud'ed'fe.»

³¹ Ba zlaruzle am n'ála-aatare áza Dadaamiya wá, a naba gyagyete ge slede na ta jamme amkwa na n'ar'jare, itare bademme na nartenáhá an Shedekwe Cud'ed'fe, ta de bálá elva á Dadaamiya á ba an dzan'dzanjire.

Emnde a fetarfe ta jemaa nalmáne-aatare átirpalle

³² Jarammeje emnde a fetarfe am en'kale palle, antara erwaunde palle antara ba nalmáne-aha-aatare keni. Baaka ura á ba: Náwa una nalmáne-aaruwa ba ge iya palle. Názu am erwa-aha-aatare bademme gevge ba palle. ³³ Emnde a bela ta magaa seydire an hákuma jipu, geni ba jirire tsetsa Yaakadada Yaisu am fáyá. Dadaamiya a gateraar barka an tsaka ire ge emnde a fetarfe bademme. ³⁴ Baaka ura a ektsaara duksa dekideki am dagave-aatare. Adaba ura umele a velu fe-aara, ura umele a velu há-aara, ³⁵ ta saa shun'gu-aara áseza emnde a bela, daaci tá teganá itare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ³⁶ Ba seke an'kwa zhel *Laiwin'kau umele ta yanaa am Kiprus, zhera-aara Yusufa, emnde a bela ta fante Barnabas, á kátá ba: slefanem ndzedá am vuwa ge ura. ³⁷ Nane keni ba veluvele fe-aara, a saa shun'gu-aara á ba áseza emnde a bela.

5

Labáre á tara Hananiyas an Safira

¹ Ankwa zhele umele zhera-aara Hananiyas, zhera á mukse-aara Safira. Njane keni a velu fe-aatare. Amá zlaruzle am ndáhá antara mukse-aara ge ica fida maa, ² lauktu á dánda shungu á fe na wá, a naba tegese, a daa ba kyalma-aara á deza emnde a bela. Mukse-aara wá, diyaadiya bademme. ³ Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «A ngyemaa estara Shaitaine á dem ervaunde á na estuwa Hananiyas, ká icaná fida ge Shedekwe Cudedde? Adaba ka icanme kyalma á shungu á fe na ge ire á na, ka saa ba kyalma, a ba ka bademme. ⁴ Ábi am sarte na zlafe velakuka na ndza fe á na ba ge ekka? Ma náwa velakuvele keni ba shungu á fe á na? Ka magán ge uwe una Hananiyas? Fida na wá, ka maganerán ge njereka palle, amá ge Dadaamiya.» ⁵ Ba cenáncena una njanna Hananiyas wá, kreppe a naba mbedehe, antara ba emtsa-aara. Emnde na ta cenaa labáre njanna bademme dámda lyawa am itare. ⁶ Daaci ta sem ge dawalaa, ta fademe emtsa-aara am kalpakane, ta de hedehe.

⁷ Shekwaashekwa cekwaanjudi á maga saa keye wá, a semhe ge mukse-aara keni. Amá an kaltaada á názu a shaa zhele-aara. ⁸ A ndavanuhe ge Piyer, a ba njane: «Kwa velu fe á kure ba ge shungu na náwa njane na emtu?» A njwete: «Ane, na velu ba ge una njanna.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge njane: «Labára njane ge kure, kwa zluhe am ndáhá antara zhele á na ge zhára názu am hude á Shedekwe á Yaakadada na? Ká cenáncena emtu? Dawalaa ta zluwa á hedfa zhele á na ba kina, tá ankwa áte we á bere, ekka keni tá daksede.» ¹⁰ Ba we keni zlafe hedfanuka slebela na wá, kreppe a naba mbedehe ge mukse á Hananiyas, a emtsehe njane keni, ta se fadese ge dawalaa na, ta de hedfanve ge zhele-aara. ¹¹ Daaci tá puwanu ba erva ge ervaunde emnde a fetarfe bademme, antara emnde na ta cenaa labáre njanna bademme.

Najipu-aha na ta maganaa emnde a bela

¹² Emnde a bela ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. Bademme á emnde a fetarfe tá ankwa á jáháva átirpalle am dzadzawe na tá dháná an dzadzawe á Suleymanu na. ¹³ Tá ankwa á zlebaterzleba tsa, amá ba palle á ura a sherse ice ge dezetare baaka dekideki am emnde na fartareka na. ¹⁴ Aley ba kelaa wera á ekse, an zála-ka, an njwasha-ka, emnde kwakya tá ankwa á fetaare áte Yaakadada, tá se saga emnde a fetarfe. ¹⁵ Emnde kwakya tá dá emnde-aha-aatare á dete we á baráma, tá de zlavaterá áte egdera-aha, antara áte buce-aha, ganakini má á degasha Piyer wá, ma a shátershá ba shedekwe-aara keni emnde umele am itare. ¹⁶ Emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na ta lipa-aha, emnde umele tá an shaitaine, ta sateraa á sawa am ekse-aha na ta herherzhe an Urusaliima na, bademme mbarembe.

Zlada na ta shateru ge emnde a bela

¹⁷ Daaci a naba tsante shelha male á *limán-aha, antara emnde na tá am ekte ge njane, amaana: *Saduki-aha. Ta tsante shelha áte emnde a bela ge magateraa palasa. ¹⁸ Ta halaterte, ta de puwatermhe am dangay, áte ice á emnde bademme. ¹⁹ Amá a naba semhe ge malika á Dadaamiya an vayiya, a werante dangay njanna, a sanse emnde a bela, a ba njane á elvan ge itare: ²⁰ «Zlauzlálá! dawmbare á dem *mashidi yaikke, bawateránba elva á shifa anwaslire na ge emnde bademme.» ²¹ Ane, á ba emnde a bela. Ba werre an enlya-waabere wá, ba zlala-aatare á dem *mashidi yaikke, ta de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

Cekwaanjudi á ba an enlya njanna maa, male á *liman-aha antara emnde-aara ta dante emnde a sawari, antara male-aha á Yahudiya-aha bademme, ta magaa jáháva yaikke. Daaci ta belaa sawji-aha-aatare á de sá emnde a bela na am dangay. ²² Duwa-aatare, de beraraterka emnde a bela na. Sawji-aha á ufa dangay keni tá á ba áhuwa tsa. Daaci ba eptsa-aatare an labáre áseza male-aha na, ²³ a ba itare: «Duwa á njere á dem dangay, na de shanaa á ba an zleja kángelánje, sawji-aha keni bademme

tá á ba áhuwa, amá ña werante wá, shañeránka ñere ura am huđe-aara.» ²⁴ Ba ta cenaa una ñanna male-aha á *liman-aha, antara male á emnde a ufa mashidi na wá, ba palle a názu tá ndahaná itare keni baaka. Tá dzámá ta zlalaa estara emnde a bela, antara názu watse á de magava na.

²⁵ Cekwaangudí wá, samsa ura, a ba edda-aara á elvan ge itare: «Kwaye emnde na kwa dateraa á dem dangay áwaya na, tá anjka á kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi yaikke.» ²⁶ A tsetehe ge male á emnde a ufa mashidi, a duhe antara emnde-aara, ta de saa emnde a bela na. Amá ta sateraa á ba an enjkale, adaba ta kuva emnde bademme, ganakini a dzagaraterseka an nákwá.

²⁷ Sarateremsa á se katafke á male-aha ñanna, a naba valaterarhe ge male á *liman-aha ge emnde a bela na. ²⁸ A ba ñane á elvan ge itare: «Ábi ña piyakurtepiya geni ndahauka elva á dawale ñanna, ma zhera-aara keni ðekidëki am larde na? Kwá maga uwe kena kure kina? Kwa hyanme waazu á kure ñanna am huđe á Urusaliima, kwá kátá puwanerem uzhe á zhel ñanna am mbiye á ñere ge ñere emtu?» ²⁹ Ta ñwete ge tara Piyer, antara emnde a bela umele: «Ñere wá, ñá fansaare ba ge Dadaamiya arge emnde. ³⁰ Kure kwa naba zlejela Yaisu áte dzangala a emtsehe, amá tsantetsa Dadaamiya na ta fansaara eggye-aha a miya werre na am fáyá. ³¹ Ñane a demanve ge Dadaamiya, kina anjka am nadafa-aara, a ganve slekse arge emnde bademme, a ganve slelya geni á kwaraterse baráma a tuba ge emnde a *Iserayiila, geni a yateraareye Dadaamiya haypa-aha-aatare. ³² Ñere, antara Shedekwe Cufedde na Dadaamiya anjka á vaterte ge emnde na tá anjka á fansaarefe na, ña seyde-aha á labáre ñanna bademme.»

³³ Ba ta cenaa una ñanna, a naba jaterhe ge ervaunde, haa tá kátá ceba shifa á emnde a bela na bademme. ³⁴ Amá anjka ura *Farisa umele am dagave-aatare, zhera-aara *Gamaliyail, ñane malum á *tawrait, emnde bademme tá anjka á fá zherwe áte ñane. A tsetehe ge ñane, a ba ñane: A daratersede emtsaade emnde ñanna cekwaangudí. ³⁵ Daratersede emnde a bela na á degáshe maa, a ba ñane á elvan ge emnde am jáháva: «Fawfa hyema am názu watse kwá magaterán ge emnde na egdzar mama-aha-aaruwa. ³⁶ Yehauteyeha Taiwdas, a naba ganve ire-aara male, ya slendzedá a ba ñane, emnde tá hyephye deremke ufade ta dabete ñane, amá jarejja. Emnde-aara ñanna keni zadaratervezáde, ba uwe keni cenaránka mázla-aara. ³⁷ Am iga á Taiwdas keni jesarje Yahuda ura Galili, a jesaare am sarte á ja jembel á emnde. Ñane keni ndza ta dabete ba estuwa emnde, amá ta naba ja ñane, emnde-aara ñanna keni zadarevzáde. ³⁸ Daaci názu yá bakurná ya wá, kina keni naba yawaterya kure a zlarzlálá. Slera-aatare ñanna máki ta jansaara ba emnde wá, watse á zlauzle. ³⁹ Amá máki ba jirire slera-aatare ñanna ni a sawa á ba áza Dadaamiya wá, baaka názu kwá eksáná áte itare ðekidëki. Amá magaumága enjkale. A gevka kwá wava an Dadaamiya.» Daaci bademme á jáháva eksarekse sawari á *Gamaliyail. ⁴⁰ Ta dahaterterte emnde a bela na zlafe adaliye, ta zateruhe an ja, a ba itare: «A cenañeránka faikke kwá bálá waazu zlafe adaliye an zhera á zhel ñanna ba ðekidëki.» Daaci ta puwatarehe. ⁴¹ Amá ta segáshe á ba an higa emnde a bela am tate á shairiya ñanna. Adaba a diyatersaa ba Dadaamiya ganakini hyairephye lauktu a fateraar jeba á zlada ñanna adaba zhera á Yaisu. ⁴² Ba kelaazare tá bálá ba waazu am *mashidi yaikke, antara am mba-aha-aatare, tá anjka á kwaraterse elva a Yaisu labáre á higa na ge emnde, geni ba ñane una *Almasihu.

6

Zála vuye ta dzeraterse ge slera á Dadaamiya

¹ Haraare cekwaanḡuđi tá anḡkwa far ba sága emnde a fetarfe maa, Yahudiya-aha na tá ndáhá elva a Yunaniḡkau na farantaufe ge ica ervaunḡe áte Yahudiya-aha na tá á ba am larde. Ta bántsa itare, ba kelaa má tá tegaterá náza zá ge nḡwasha wegyegye wá, tá fateruka hyema ge emnde-aatare. ² Daaci emnde a bela kelaawa ju buwa na ta jemaa emnde a fetarfe baḡemme, a ba itare: «Ganakini nḡere nḡa yá balaterá elva á Dadaamiya ge emnde ni, nḡa shunḡula tega náza zá wá, una zlayeka ḡekideki. ³ Daaci dzerausedzere zála na ni tá an enḡkale na vuye egdzar mama-aha-aaruwa, emnde na ni tá an naha an Shedekwe Cudedḡe am itare na. Daaci nḡa faterem slera nḡanna am erva ge itare. ⁴ Nḡere wá, nḡa shunḡula ba maduwa, antara balaterá elva á Dadaamiya ge emnde.» ⁵ Emnde a fetarfe baḡemme hayaránháyá elva nḡanna. Daaci ta dzerse tara Aitiyain, zhel fetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedḡe, antara Filip, Pauraukaurus, Nikanaur, Timaun, Parmainas, ira Nikaulawus nḡane ura Antakiya a dema an de am nadina á Yahudiya-aha. ⁶ Ta tsatsaa emnde vuye nḡanna á katafke á emnde a bela, ta magaterar maduwa, ta puwaterar antara *erva a barka. ⁷ Ta zlala estuwa emnde á Dadaamiya á de katafke, sagarevsage jipu emnde a fetarfe am huḡe á Urusaliima. *Liman-aha kwakya eksaraarekse itare keni fetarfire.

Male-aha á Yahudiya-aha ta eksevaa Aitiyain

⁸ Aitiyain nḡanna wá, kwakya nḡurna, antara hákuma na a shanaa nḡane. A magaa nalaama-aha, antara najipu-aha kwakya am dáḡave á emnde. ⁹ Tá anḡkwa Yahudiya-aha na ta sawa am Kiraine, antara am Alaikzanderi am tate nḡanna, itare tá jáháva am mashidi na tá ḡahaná an bere á emnde na sharánsha ire-aatare na. Tá anḡkwa Yahudiya-aha umele zlaḡe áḡaliye, ta sawa am Silikiya, antara Aziya; itare baḡemme hayaránka elva á Aitiyain ḡekideki, tá anḡkwa á gan ḡajawe kwakya. ¹⁰ Amá baaka ura á danude ḡekideki, aḡaba Shedekwe Cudedḡe anḡkwa á vante enḡkale á ndahá elva.

¹¹ Aḡaba una nḡanna ta shekweve emnde umele, ganakini a baránba emnde nḡanna: Na cenaa Aitiyain á valya elva yaiyaihe áte Muusa, antara áte Dadaamiya keni. ¹² Ta tsante estuwa ervaunḡe á emnde a ekse, antara male-aha á ekse, ira malum-aha á *tawraita baḡemme. Ta ḡwarhe estuwa ge Aitiyain, haa ta dáná á dem shairiya, á katafke á jáháva á male-aha á Yahudiya-aha baḡemme. ¹³ Ta naba saa seyde-aha á fida nḡanna, geni tá ḡatsa fida-aatare nḡanna. Ta bántsa itare: «Zhel na ba kelaazare á valya ba elva áte mashidi á Dadaamiya, antara *tawraita a Muusa. ¹⁴ Na cenánčená a ndahanaa á ba an we-aara, a ba nḡane: Yaisu ura Nasarátu na wá, watse á kyaba mashidi na, antara naḡe-aha na a mbamisaa Muusa na keni baḡemme watse á eptsantepts.» ¹⁵ Daaci baḡemme á emnde na tá am jáháva na tá puwa ba ice áte Aitiyain. Amá tá zhára wafke-aara wá, ba seke malika á Dadaamiya.

7

Aitiyain anḡkwa á tsaka elva á katafke á zlamaha

¹ Daaci male á *liman-aha a ndavanu elva ge Aitiyain, a ba nḡane: «Názu tá ndahaná itare na ba jire ba estuwa emtu?» ² A nḡwete ge Aitiyain, a ba nḡane: «Cenawivaacena emtsaade egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa: Dadaamiya slekse, a maranse ire-aara ge eggyemiya Ibrahim wá, kwaye zlaḡe am Maisaupautamiya, zlaḡe daaka emtsaade á dem Haran. ³ A ba Dadaamiya á elvan ge nḡane wá: Tsetse am larde á nḡa, sesse am jeba á nḡa baḡemme, ezzlálá á dem larde na watse yá nḡyekwakanvaa ya. ⁴ Daaci Ibrahim a kezlese am Kaldiya, kwaye a de njaa am Haran. De keḡaakeda eddenara maa, a kezlansehe zlaḡe áḡaliye ge Dadaamiya á sem larde na kwá nḡa kure am huḡe-aara kina na. ⁵ Am sarte nḡanna wá, Dadaamiya vanteka sleḡe ge Ibrahim ba kapáka palle keni am larde na, amá a ba nḡane á elvan

ge ñane: Larde na bademme watse yá vakteva vacite umele, kwá de kwaraná ba kure antara egdzara á ña. Amá zlaɓe ba egdzere ñanna keni nánka Ibrahimida dekiɓe. ⁶ A ba Dadaamiya á elvan ge ñane zlaɓe ádaliye wá: Egdzara á ña tá de njá emtsaade am erva á emnde, tá de gev nave-aha á emnde, tá de magaterá palasa am iva deremke ufade. ⁷ Amá watse yá shaterushe zlaɓa ge emnde a larde ñanna keni, lauktu watse tá sesse egdzara á ña am larde-aatare, tá se kezli ugje am larde na. ⁸ Am iga á una a tsakanse una-aha ñanna Dadaamiya ge Ibrahimida maa, a maganaa namána, a ba ñane á elvan ge ñane: Dem sheɓekwe una á gev nalaama á namána na. De shánsha Ibrahimida Isiyaaku, a belemaa am sheɓekwe áte háre ge tiisire-aara. Isiyaaku keni a fem Yakubu am sheɓekwe, Yakubu keni a puwum egdzara-aara eggye-aha a miya kelaawa ju buwa.

⁹ «Am iga a una ñanna maa, eggye-aha a miya ñanna ta naba velu kuderetare Yusufa á dem Misera adaba shelha. Amá ndza anƙwa Dadaamiya antara ñane. ¹⁰ Dadaamiya yánka Yusufa am zlaɓa-aha-aara. Bairá a vante ngahire. A vante ilmu á katafke á *Firawna slekse á larde á Misera, slekse a naba ganve Yusufa male arge larde á Misera bademme, male arge emnde na tá am huɗe á há-aara bademme. ¹¹ Daaci a naba sem ge waya yaikke á sem larde á Misera, antara larde á Kanaana maa, emnde bademme tá á ba am palasa-aara, haa eggye-aha a miya ñara tá shánka ba názu tá zuze keni dekiɓe. ¹² Cenáncena Yakubu ganakini anƙwa nalkame am Misera, a beláa ba egdzara-aara ñanna ta duhe ser palle. ¹³ Ta daliye ge buwire wá, Yusufa a de maraterse ire-aara, sleksu *Firawna keni a dise á ba am una ñanna emnde a jeba á Yusufa. ¹⁴ Daaci Yusufa a naba belaa ura, ta de sanaa eddenjara Yakubu an huɗe á há-aara bademme, emnde á Yakubu ta kul vuye jiilyeɓe. ¹⁵ Daaci a naba de nja-aara ge Yakubu am Misera, a emtsaa á ba áhuwa, egdzara-aara keni bademme ta matsaa á ba áhuwa. ¹⁶ Amá emtsa á eggye-aha a miya ñanna wá, bademme ta halateraa á ba á dem Sikaim, ta de heɗateraa am irekhya na kwaye ndza a shekwanaa Ibrahimida am erva á egdzara á Hamaur.

¹⁷ «Am sarte na ni herzhe watse á magava duksa na a bannaa Dadaamiya ge Ibrahimida na wá, emnde á miya am Misera tá far ba sága á ba an ndzeɗa. ¹⁸ Daaci faremfa slekse umele anwaslire diyaaka Yusufa dekiɓe maa, ¹⁹ slekse ñanna a naba eksaterve sawari ge eggye-aha a miya, a naba shateru zlaɓa kwakya, a naba hyateraarhe an ndzeɗa, ganakini a puwaranvepuwe egdzara-aatare mesheshe, a njarka an shifa dekiɓe. ²⁰ A ba am sarte ñanna wá, ta naba yá Muusa keni, egdzere zariya jipu, hayánháya Dadaamiya. Tere keye kalkale tá anƙwa á tsufaná á ba am huɗe á há á eddenjara, ²¹ lauktu ta danse á degashe. Amá de shánsha egdze á sleksu *Firawna, a de gelantaa ñane ba seke egdza-aara a yanaa ba ñane. ²² Muusa a waltaa á ba an diya á názena tá maganá emnde a Misera bademme. A gevaa estuwa Muusa edda una an hákuma á ndáhá elva, antara edda á hákuma am slera-aha-aara bademme.

²³ «Muusa shanaasha iva kul ufade lauktu a shaa enƙale á de zhara emnde a jeba-aara. Amaana: Emnde a *Iserayiila. ²⁴ Duwa á Muusa maa, a naa zhel emnde a Misera anƙwa á já ura jeba-aara. Daaci a naba de gwe, a jehe shifa á zhel ñanna. ²⁵ Ñane a kurken watse tá cenáncena emnde a jeba-aara Iserayiila-aha ganakini watse á lyateraalya Dadaamiya á kya erva an ñane, tá de shánsha ire-aatare, amá cenaránka emnde na dekiɓe. ²⁶ Makuralla-aara zlaɓe ádaliye, a de shaa Iserayiila-aha ta buwa, tá anƙwa á dagala. Ñane á kátá tegatertega, a ba ñane á elvan ge itare: Kay! Dawalaa na? Kure kwa ba egdzar mama keni kwá dagala, a jaara uwe ge kure? ²⁷ Amá edda una ñane anƙwa á maganá palasa ge ura, a naba puwan tsekuda ge Muusa, a ba ñane á elvan ge ñane: Ka mu a gakvaa ware male arge ñere geni ká se kyaná ka shairiya á ñere? ²⁸ Emtu ká kátá jija seke una ka jaa zhel emnde a

Misera áwaya na emtu? ²⁹ Daaci elva ɲanna ɲgyámɲgye am vuwa á Muusa, antara ba kezla-aara am larde ɲanna ba ɔekideki, kwaye a zhagade á dem Madiyan, a de yayaa egdzar zála buwa áhuwa.

³⁰ «Am iga a yawe kul ufaɔe á ba am larde ɲanna maa, malika á Dadaamiya a maranse ire-aara ge Muusa áte vuwa á wa Sina, a maranse ire-aara am nara á kára á guzla. ³¹ Muusa anƙwa á maga najipu á duksa ɲanna, anƙwa á ganávtege ge guzla ɲanna geni á nanaana duksa ɲanna ba shagera wá, á cená ba kwára á Yaakadada, a ba ɲane: ³² Ba iya Dadaamiya na ndza ta kezli ugje eggje-aha a ɲa na, ya Dadaamiya á Ibrahimia, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakubu. Muusa jaaja lyawa, á gyagya ba seke maagara, kwalekwála ge zhára ice ádehuwa mázla-aara. ³³ A ba Yaakadada á elvan ge ɲane: Sadfesadáfe kimake á ɲa. Adaba tate na ká tsá ka átekwa na tate cuɔeɔe. ³⁴ Ya nanna zlaɔa na tá shána emnde-aaruwa am Misera, ya cenáncena kyuwa-aatare, ya tsekwa adaba ba una ɲanna, ya se lyaterlya, sawa yá beláká á dem Misera.

³⁵ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, ba Muusa ɲanna ta ndahanaa itare a gakvaa ware male arge ɲere, geni ká se kyána ka shairiya á ɲere na wá, Dadaamiya a belaa ba ɲane geni á de gev slekse-aatare, á saterse am erva á emnde. Dadaamiya a magaa slera ɲanna á kya erva an malika na a maranse ire-aara ge Muusa am kára á guzla na. ³⁶ A satersaa ba ɲane emnde a *Iserayiila am larde a Misera, an mága nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, am Misera ɲanna, antara am Haye Kyaɲɲe. Dem yawe kul ufaɔe, ndza slekatafke-aatare ba Muusa ɲanna am kaamba. ³⁷ Ndza a bateránba Muusa ge emnde a *Iserayiila, a ba ɲane: Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á belakurá ba ura jeba á kure. ³⁸ Ba Muusa ɲanna una ndza slekatafke á emnde a Iserayiila am kaamba, ndza ba ɲane una sledágave á eggje-aha a miya werre, antara malika na a banaa elva áte ire á wa Sina na. A lyamivaa ba ɲane elva á Dadaamiya, elva na á vante shifa ge ura na, lauktu a samiyansa.

³⁹ «Aley ndza faransaareka eggje-aha a miya ɔekideki ge Muusa, yarnaaya elva-aara, ta hayaa ba eptsa á dem Misera. ⁴⁰ Adaba una ɲanna, a ba itare tá elvan ge *Haruna: Nderamíndera-ka hele-aha na mí sepaterá á katafke á miya. Adaba diyamika názu a shaa Muusa ɲanna a samise am Misera na. ⁴¹ Daaci ta naba nderaa hele-aatare, á gáraɔa an egdza a dalau, ta icanaa sadake, ta magaa munri, tá higa á katafke á názu ta nderanaa ba itare an erva-aatare. ⁴² Amá a naba yaterhe ge Dadaamiya ba ɔekideki tá anƙwa á kezlan ugje ge hele-aatare, tá anƙwa á kezlater ugje ge terlyakwa-aha áte samaya keni, ba seke una anƙwa ta puwete am wakita á nabi-aha na. Ta puwetaa nabi-aha, a ba Dadaamiya á elvan ge emnde a *Iserayiila: Kure Iserayiila-aha: Kina iva kul ufaɔe kwá vite sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na, ba jirire kwá vite ba ge iya emtu?

⁴³ Una ge iya ka ɔekideki, *mashidi á kacakaca na kwá sepaná kure ba ge dadaamiya á kure *Maulaukau, kwá sepá ba dadaamiya á kure Rafan na kwa maganaa ba kure, gáraɔa á terlyakwa na. Kwaya ɲane hele-aha na kwa nderanaa kure ge kezlater ugje. Adaba una ɲanna yá dakurda á de katafke átsaaka á ba an *Babila keni.»

⁴⁴ Daaci a ba Aitiyain: «Am sarte na tá am kaamba eggje-aha a miya, ndza tá an mashidi á Dadaamiya ta maganaa an kacakaca, ta dise áte una ɲanna ganakini anƙwa Dadaamiya an itare. Ta dzeɔaa mashidi ɲanna a ba áte una a kwaransaa Dadaamiya ge Muusa. Adaba a banánba Dadaamiya ge Muusa geni a emmága á ba áte una a naanaa ɲane. ⁴⁵ Dedde zamane-aatare, ta yaterán ge eggje-aha a miya umele. Ndza Zhausuwe slekatafke-aatare. Ta se dema itare an mashidi ɲanna am larde na. Am demda-aatare, Dadaamiya a naba bakese emnde a jeba umele am katafke-aatare. Daaci mashidi á nalba ɲanna a nja estuwa, dem zamane á sleksu *Dawuda.

⁴⁶ Shánsha Dawuda háyá áza Dadaamiya á Yakubu maa, a naba ndavanu ganakini á nderanaa mashidi. ⁴⁷ Amá a nderanaa Suleymanu mashidi nanna ge Dadaamiya.

⁴⁸ Ay degiya Dadaamiya am yaikkire-aara wá, á njeka am bere-aha na ni ta nderanaa ba emndimagwaha. A ba nane á kya an we á nabi-aara:

⁴⁹ Samaya una tate á nja-aaruwa am sleksire-aaruwa; haha wá, tate á puwa sera-aaruwa. Kwá de nderiya bere-ara kure ge iya? Áme slede na ni yá de puwansá ya am hude-aara na?

⁵⁰ Ábi duksa-aha nanna bademme ya nderanaa ba iya? Estuwa á ba elva a Yaakadada.

⁵¹ «Kure wá, degdege ire á kure ba jire, kwá ceneka elva á Dadaamiya dekideki. Wayakurka cena názu á bakurná Shedekwe Cudedde, kwa ba kalkale antara eggye-aha a kure werre na ndza kwalarevkwálá na. ⁵² Ankwa nabi na ni eggye-aha a kure magaranánka palasa emtu? Ta naba cebaa emnde a bela á Dadaamiya ge sateraa labare á slejirire ba nane palle na. Ba nane una a yanaa ice á kure, jakurja na. ⁵³ Kure lyakurvaalya *tawraita á Dadaamiya na a vakurtaa á kya erva an malika-aha, amá magakurka.»

Tá dzaga Aitiyain an nákwá ge ja shifa-aara

⁵⁴ Am sarte na cenarácena una nanna male-aha á Yahudiya-aha maa, jaterje ervaunde jipu áte Aitiyain, tá zá ba erva-aatare an slare. ⁵⁵ Amá Aitiyain, nane an naha an Shedekwe Cudedde. Ba a ketaa ice-aara á dem samaya wá, a naa tate na ni á njá átekwa Dadaamiya an sleksire-aara, Yaisu ankwa á tse am nadafa á Dadaamiya.

⁵⁶ Daaci a ba nane: «Cenaucena: Iya wá, yá zhárá ba samaya an wera, yá zhárá ba *Ura á emnde bademme á tse am nadafa á Dadaamiya.» ⁵⁷ Ta naba fu hula á dem zhegela geni a demka elva nanna á dem hyema-aatare, ta gwarhe bademme-aatare, ⁵⁸ ta naba danse á dete iga a ekse, ta de dzaganaa an nákwá áhuwa ge ja shifa-aara. Seyde-aha na ta tsakwese am zane-aha-aatare, ta puwehe a ufateraa dawale umele zhera-aara Sawulu. ⁵⁹ Daaci emnde na tá dzaga nane an nákwá, amá Aitiyain a magaa maduwa, a ba nane: «Yaakadada Yaisu! Iyevaalya shifa-aaruwa.» ⁶⁰ A kezlaa ugje am haha, a ba nane á ba an kaa kwárá: «Yaakadada! Yateraarye haypa na tá ankwa á maganá itare na.» Ba a ndaase una nanna wá, a naba emtsehe.

8

Sawulu a tsante fitenire áte emnde a fetarfe

¹ Vacite nanna, tsarantetse fitenire yaikke ádete emnde a fetarfe am hude á Urusaliima, bademme zhagadarzhagade á dete makwata-aha á Yahudiya, antara *Samariya, sey ta juwaa ba emnde a bela. ² Emnde na dabartedaba Dadaamiya ta hedaa emtsa á Aitiyain, kyuwarsekyuwe jipu emtsa-aara. ³ Sawulu wá, ankwa á wava geni á zlanazle emnde a fetarfe bademme, á já dába sera á wakyiya sera á wakyiya, á halaterá á dem dangay bademme an zála-ka an nwashaka.

*Labáre á Yaisu daada á dem *Samariya*

⁴ Daaci emnde a fetarfe na zadaratervezade na, tá ankwa á bala ba waazu ma áme keni am tate na ta demaa itare bademme. ⁵ Filip maa, nane a dem berni á *Samariya, a de fantau ge balatera elva á *Almasiihu ge emnde áhuwa. ⁶ Emnde bademme fartefa hyema ge cena elva á Filip, hayaránhaya. Najipu-aha na a maganaa nane keni naránna bademme. ⁷ Jini-aha sarsesse am emnde kwakya tá ámbera hula, nguryekwe-aha antara emnde a dere keni kwakya mbarmbe. ⁸ Njaanja higa yaikke ge emnde a berni nanna.

⁹ Am sarte nanna maa, ndza ankwa zhele umele am *Samariya nanna zhera-aara Simaun, nane haraare á maga namselkwe-aara, antara wadakire, emnde bademme tá

maga ba najipu áte ñane, a ganve ire-aara ura ñгаа. ¹⁰ Emnde bademme, an emnde a ñгааага ka, an talaga-aha ka, baaka ura á ebza elva-aara dekideki. Baránba emnde ganakini hákuma yaikke, hákuma á Dadaamiya na wá, ba zhel ñanna. ¹¹ Baaka ura á ebza elva-aara, adaba haraara anjwa á maga najipu-aha-aara am ice-aatare. ¹² Amá am sarte na dámda Filip an labare á higa, elva a dem zlanna á Dadaamiya, á kwaraterse antara zhera á Yaisu *Almasiihu na wá, emnde kwakya fartarefe, an zálaka an ñwasha-ka lyarvaalya baptisma. ¹³ Ba Simaun ñanna keni fetarfe, lyevaalya baptisma. Am ba kelaazare á iceka Simaun átevega Filip maa, á maga ba najipu áte nalaama-aha, antara najipu-aha na anjwa á maganaa Filip na.

¹⁴ Am iga á una ñanna maa, cenarácena emnde a bela am Urusaliima ganakini fartarefe emnde a *Samariya áte elva á Dadaamiya, daaci ta naba bela tara Piyer antara Yuhanna á dezetare. ¹⁵ Daraada tara Piyer antara Yuhanna am Samariya, ta de magaterar maduwa ge emnde a fetarfe na tá áhuwa na, ganakini a vaterteva Dadaamiya Shedekwe Cudedde. ¹⁶ Adaba zlahe ta shaa ba baptisma an zhera á Yaakadada Yaisu, amá zlahe samka Shedekwe Cudedde á sem itare á ba am palle-aatare keni. ¹⁷ Am sarte na ni puwaraterarpuwa erwa-aha-aatare tara Piyer, antara Yuhanna áte ire-aha-aatare na wá, daaci sharánsha Shedekwe Cudedde.

¹⁸ Nanna Simaun ganakini emnde na sharánsha Shedekwe Cudedde adaba erwa na ta puwataare emnde a bela na wá, a naba vaterte shungu ge tara Piyer antara Yuhanna, ¹⁹ a ba ñane á elvan ge itare: «Vawiteva hákuma ñanna ge iya keni, geni máki ya puwaare erwa-aaruwa ge ura wá, edda-aara keni sey á shánsha Shedekwe Cudedde ba seke una.» ²⁰ A ñwete ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «A kedakuraakeda Dadaamiya antara shungu á ña ñanna bademme. Adaba ka kwamaa shekwa názu a vanta Dadaamiya ge ura an nalmane. ²¹ Ekka baaka barama ge ekka, baaka tate á ña am slera á ñere na dekideki, adaba shagerka erwaunde á ña á katafke á Dadaamiya. ²² Emmága tuba arge haypa na ka maganaa ka, esslápala Dadaamiya ganakini á yakareye jeba á dzáma ire ñanna máki á gevge. ²³ Adaba ña naa erwaunde á ña kelaade, gakevge náve á haypa.» ²⁴ A ba Simaun á elvan ge tara Piyer, antara Yuhanna: «Taslawa á kure, slapalawislápala áza Yaakadada á kure ñanna geni a shika názena kwa ndanaa kure na.»

²⁵ Tara Piyer, antara Yuhanna ta magaa seydire kwakya, ta balaterse elva á Yaakadada ge emnde. Am iga a una ñanna maa, ta naba eptsaa-aatare á dem Urusaliima. Átira daa zlahe adaliye, ta balese labáre á higa, elva a Yaisu am ekse-aha á *Samariya.

Tara Filip antara zhel emnde a Aitiyaupiya

²⁶ Am iga á una-aha ñanna maa, a ba malika á Yaakadada á elvan ge Filip: «Tsetse ezzlala á dem manem, duwa áte emgyegwe a baráma tsekwa á da am Urusaliima ge dem Gaza na.» ²⁷⁻²⁸ A naba tsetehe ge Filip, a duhe. Duwa-aara á dem tate ñanna wá, ta de puwa ba jaa ire antara ura Aitiyaupiya umele nadíma, átira dá. Zhel ñanna nakawá yaikke. Ñane pataka á sleksu Kandake, mukse na sleksa ñane am larde á Aitiyaupiya. Daaci zhel ñanna wá, ndza a se kezlan ugje ge Dadaamiya am Urusaliima. Átira dá ñanna maa, anjwa á ndahá wakita á nabi Aisaya, á njá am *darkwa-aara, á tedaná belsa. ²⁹ «Naba duwa, herzhanteherzhe darkwa ñanna ba shagera,» a ba Shedekwe Cudedde á elvan ge Filip. ³⁰ Daaci a naba tedante ge Filip an zhágade, a de shanaahe, á cena zhel ñanna á ndaha wakita á nabi Aisaya. «Ká anjwa á cenácena emtu jirire á názena ká ndahaná ka na?» a ba Filip á elvan ge ñane. ³¹ «Yá cenaná estara jirire-aara máki á paliná ura ka?» Daaci a dante Filip geni a dalem dálá á dezeńara am *darkwa, á njinja ázeńara. ³² Náwa názu a ndahesaa ñane am wakita á Aisaya:

Ŋane gevge ba seke zhel kyawe na tá daná á de icica na, ba seke zhel kyawe na tá betá úgje áte ŋane keni á kyuweka đekideki, ba we-aara keni weraaka.

³³ Ŋane wá, garanaaga á dem áhá, magaranánka jirire đekideki. Ware đeme á de tsala wulfe-aara am duniya na? Adaba ta ján werre shifa-aara.

³⁴ Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Palinaapala elva na tásle á ŋa, á ndaná áte ware nabi á Dadaamiya elva na estuwa? Á ndaná a ba áte ire-aara emtu, á ndaná áte ura umele-he?» ³⁵ Filip a eksetaa elva, a dzegwanu ba ge elva ŋanna am Aisaya na, a balanse labáre á higa, elva a Yaisu. ³⁶ Ba tá zlalá, tá zlalá, ta de shaa tate á yawe. Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Náwa shamiyansha yawe mu, ankwá názu á piyite geni ká magiya baptisma emtu?» ((³⁷ A ŋwete ge Filip: «Máki faktarefe áte Yaisu an ervaunđe á ŋa palle wá, baptisma á ŋa a naba gevge.» A ŋwete ge zhel emnde a Aitiyaupiya na: «Fantarefe ganakini Yaisu *Almasiihu wá, ŋane *Egdza á Dadaamiya.»)) ³⁸ Daaci tsaatse, a ba ŋane á elvan ge sletedaná belsa. Ta naba tsekwese am *darkwa na tara Filip, antara zhel emnde a Aitiyaupiya ŋanna, ta tsekweme am yawe, Filip a naba maganaa baptisma. ³⁹ Ba segashe-aatare am yawe wá, Shedekwe Cufedđe a naba eksante Filip ba estuwa, mele nánka zhel emnde a Aitiyaupiya na mázle-aara. Amá a eksetaa baráma-aara zlađe ádaliye an higa yaikke. ⁴⁰ Filip keni á zhárá ba á tse am Ajaustus. Daaci ba zlala-aara á dem ekse-aha gergere, ankwá á balaterá labáre á higa, elva a Yaisu ge emnde, a daa ba estuwa á dem Kaysariya, á maga ba ŋane.

9

Tuba á Sawulu (22:6-10; 26:12-18)

¹ Am sarte-aha ŋanna bademme na maa, Sawulu wá, ŋane á mberá ba wáva áte emnde na fartarfe áte Yaakadada Yaisu na, a bantsa ŋane sey á zlateraazle bademme. A naba deza male á *liman-aha, ² a de ndavanu nalmesheri á seydire geni á duwa an ŋane am erva á dem egdzar mashidi-aha-aatare na tá am Dimaska. Estuwa, máki a de shaa emnde na ta fetaare áte Yaakadada Yaisu, ma zhele, ma mukse keni, á saterá á ba am erva á sem Urusaliima.

³ Ba a shaa nalmesheri ŋanna wá, antara ba zlala-aara. Ba ŋane keni herzhante-herzhe berni á Dimaska ŋanna wá, a naba tsekwaa ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ŋane, ⁴ a naba mbedehe ge Sawulu á dete haha, daaci á cena ba á đahaná kwara umele: Sawulu, Sawulu, labára ká magiya palasa, á bina. ⁵ A ŋwete ge Sawulu: «Ka ware ka edda-aaruwa?» A ba kwárá ŋanna á elvan ge ŋane: «Ba iya Yaisu na ká ankwá á maganá palasa na. ⁶ Amá tsetse, edduwa á dem huđe á ekse, tá de bakánba áhuwa názu ká de maganá ka.» ⁷ Emnde na tá am iga á Sawulu ŋanna diyarka názu tá ndaná itare đekideki. Tá ankwá cenáncena kwárá á ura, amá itare tá nánka edda-aara đekideki. ⁸ Tsetsa Sawulu am haha, a werante ice, amá á nánka. Sey ta ŋanaa áte erva, ta tađanaa an táđá á dem Dimaska. ⁹ Hare keye, ba slerba-aara keni nánka đekideki. Am hare keye ŋanna wá, zawka shawka đekideki.

¹⁰ Ankwá slefetarfe umele am Dimaska ŋanna, zhera-aara Hananiyas, a naba marananse ire-aara Yaakadada am wahayu, ¹¹ a đante: Hananiyas. Nam, a ba Hananiyas. A ba Yaakadada á elvan ge ŋane: «Tsetse ba kina, edđaba ba baráma na tá đaaná an baráma ndedđe na, edduwa á dem mba á Yahuda, enndáva ura zhera-aara Sawulu ura Tarsus, ŋane ankwá átira mága maduwa kina. ¹² Zhel ŋanna a shaa wahayu, am wahayu ŋanna maa, ankwá á zhara ba ura zhera-aara Hananiyas a duhe á dezeńara, a de puwaare *erva a barka ganakini á nanna ice-aara zlađe ádaliye.» ¹³ A naba ŋwete ge Hananiyas, a ba ŋane: «Emnde kwakya ta se balise labáre á zhel ŋanna degiya Yaakadada. Emtanjire na a magaterna a ŋane ge emnde á ŋa am

Urusaliima keni ndarindaha bademme. ¹⁴ Ba sawa-aara ásehuna na keni a sanaa ba una ñanna, ta vantaa male-aha á *liman-aha hákuma á se hálá emnde na tá ñala Dadaamiya an zhera á ña.» ¹⁵ Amá a ba Yaakadada á elvan ge ñane: «Naba duwa ka. Adaba ya eksese zhel ñanna keni ge mága slera-aaruwa, ganakini á de kwaratersa ñane zhera-aaruwa ge emnde a jeba umele, antara slekse-aha-aatare, ira emnde a *Iserayiila, geni a diyariyeddiye ba shagera. ¹⁶ Yá de marannaamárá zladfa-aha na watse á sháná ñane adaba zhera-aaruwa.»

¹⁷ Daaci a naba zlalá ge Hananiyas, a de demá am huđe á há ñanna, a de puwar erva a barka-aara ge Sawulu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawulu egdza emmerwa, a beliyaa ba Yaakadada Yaisu na a marakse ire-aara áte baráma a sawa na, geni ká náanna ice á ña zlađe adaliye, ká shansha Shedekwe Cudedde.» ¹⁸ Ba ndah keni zlađe ndaaseka Hananiyas wá, ta naba sesehe ge duksa-aha umele am ice á Sawulu ba seke iga a kelfe wá, a fantau ge zhara ice-aara zlađe adaliye. A tsetehe ta maganaa baptisma. ¹⁹ Daaci a zu duksa, shansha ndzedfa-aara.

Sawulu anƙwa á maga waazu am Dimaska

Sawulu haraare cekwaangudi áza emnde a fetarfe na tá am Dimaska. ²⁰ Ba watsewatse, a fantau ge ja dába am mashidi-aha á Yahudiya-aha gergere, ge bálá waazu á elva a Yaisu, geni Yaisu wá, *Egdza á Dadaamiya. ²¹ Emnde na tá anƙwa á cena elva-aara na bademme tá maga ba najipu. A ba itare: «Ábi una ba zhel na a cebaa emnde a dába Yaisu am Urusaliima na? Ábi ásehuna keni a sanaa ba una ñanna, geni á daterá á ba am zawa ádeza male-aha á *liman-aha?» ²² Amá waazu á Sawulu anƙwa á far ba mága slera am emnde. Baaka názu tá maganá Yahudiya-aha na tá am Dimaska na á katafke-aara, adaba anƙwa á marateránmárá jirire-aara geni ba Yaisu una *Almasiihu, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya.

²³ Haraare maa, Yahudiya-aha ta naba demaa am sawari, ta naba njante geni sey tá kedanaakedfa shifa á Sawulu. ²⁴ Amá cenáncena ñane keni názu ta ngwadanaa itare áte ñane bademme. An vayi vacika bademme tá anƙwa á ufa we á ukvake á berni, tá tsagwada ba ñane geni sey tá kedanaakedfa shifa-aara. ²⁵ Daaci vacite umele an vayi maa, emnde na tá am iga-aara, ta naba njaneme am keday yaikke, ta naba tsekwanse á kya fiye á ukvake á dem iga a ekse.

Eptsapta Sawulu á dem Urusaliima

²⁶ Am sarte ñanna, eptsapta Sawulu á dem Urusaliima. Am eptsaa-wa wá, a de tataya jammeje antara emnde a fetarfe, amá baaka ura a fanaa vuwa dekideki, adaba fartareka geni ñane keni gevge sletarfe ba jirire. ²⁷ Amá Barnabas wá, a naba eksante Sawulu ñanna ádezenjara, a puwansaa ñane ádeza emnde a bela, a de baterna ñane ganakini Sawulu nanna Yaakadada áte baráma á dem Dimaska, antara elva na ni a banna Yaakadada ge Sawulu bademme. A ndaterhe zlađe adaliye dzanđzanjire na a maganaa Sawulu ge ndater elva a Yaisu ge emnde am huđe á Dimaska. ²⁸ A fantau á ba am sarte ñanna nja Sawulu antara emnde a bela, a jaa dába am huđe á Urusaliima ba seke una á kataná ñane mazla-aara ge mága waazu an zhera á Yaisu, an baakire á lyawa. ²⁹ Ádeza Yahudiya-aha na tá ndáhá ba elva a Yunaniƙau keni a duwa Sawulu an elva a Yaisu, a ndaterndáhá sera-aara ba kwakya, amá itare tá tataya keda shifa-aara. ³⁰ Cenaráncena egdzar mama-aha-ñara maa, ta naba danse á dem Kaysariya, ganakini a ezzlála á dem Tarsus.

³¹ Daaci emnde a fetarfe am haha á Yahudiya, antara Galili, ira *Samariya njarinja an hairire mázla-aara, tá anƙwa á far ba mága dzanđzanjire am elva á Yaisu, tá anƙwa á fá zherwe áte Yaakadada, anƙwa Shedekwe Cudedde am dagave-aatare, á sagatersaga ba kelaazare.

A mbetaa estuwa Aynaiyas

³² Am sarte ɲanna maa, Piyer á já ba d'ába am tate-aha gergere. Vacite umele maa, a de zhara emnde a fetarfe na tá am Lida. ³³ Duwa-aara á dem ekse ɲanna, a de bera ura umele zhara-aara Aynaiyas, yawe tiise á taa tseteka am haha d'ekid'eki, adaba gevge ɲguryekwe. ³⁴ Á ba Piyer á elvan ge ɲane: «Mbakaambe Yaisu *Almasiihu, tsetse, tsatsanaatsatse egdera á ɲa.» Kertenj tsetsa Aynaiyas. ³⁵ Emnde na tá am Lida ɲanna, antara emnde a Saraun bademme naránna, itare keni ta naba fetarehe áte Yaakadada Yaisu.

Tsetsa Tabita am emtsa

³⁶ Ndza ankwá mukse umele slefetarfe am ekse á Jaupe, zhara-aara Tabita, an elva a Yunaniɲkau wá, Daurkas. Amaana: Zaara. Mukse ɲanna wá, ma vaatara keni ɲane á maga ba slera á maggwire, ankwá á melateru ge talaga-aha keni. ³⁷ Daaci a eksevaahe ge lapikere wá, a naba emtsehe. Bararanvebáre, ta de zlavanaahe am bere. Bere ɲanna átire ge bere-aha umele.

³⁸ Dagave á tara Lida antara Jaupe yiyiyeka an kevaaye. Daaci cengarácena emnde a fetarfe na tá am Jaupe, ganakini ankwá Piyer am Lida. Daaci ta naba belanvaa emnde buwa, ganakini a sawa ba watsewatse tasle-aara. ³⁹ Ba watsewatse a tsetehe ge Piyer, ta zlala ba kerde antara emnde a de d'áha na. Ba damda Piyer wá, ta dán ba suuwe á dem bere na átire na, Piyer a de beraa wegyege a ɲwasha bademme tá ankwá á kyuwa emtsa na. Ba ta naa Piyer, tá ankwá á kyuwa ásezenara, tá ámberá ɲgyekwaná buba antara náza tsekwa-aha umele na ndza a dzebanaa Daurkas am sarte na zlaɓe á ba an shifa-aara am dagave-aatare. ⁴⁰ Daaci Piyer a naba bakese emnde bademme á segashe, a kezlaa ugje, a magaa maduwa, daaci a eptsapte á deza emtsa na, a ba ɲane: Tabita! tsetse! A naba werante ice-aara Tabita, a tsetehe, a njehe. ⁴¹ Piyer a ɲanaahe erva, a tsante bademme, daaci a d'ante wegyege a ɲwasha na, antara emnde a fetarfe umele, a marateraa Daurkas an shifa-aara. ⁴² Labare ɲanna hyemhye am huɓe á Jaupe bademme, emnde ta naba fetarhe áte Yaakadada Yaisu. ⁴³ Am iga a una ɲanna maa, Piyer haraare zlaɓe ádaliye am huɓe á Jaupe, am mba á slek'eda gwagwa umele zhara-aara Simaun.

10

Kaurnailiyus á d'áhá Piyer á dem mba-aara

¹ Ankwá ura umele am Kaysariya zhara-aara Kaurnailiyus, palle á male-aha á sawji-aha á Rauma na tá d'aháterá an sawji-aha á Italiya na. ² Zhel ɲanna wá, ɲanaaɲa nadina á Yahudiya-aha an tsáká ire. ɲane an lyawa á Dadaamiya jipu, ɲane antara emnde-aara bademme am huɓe á há-aara tá iceka de ɲala Dadaamiya. Ankwá á melaterumele jipu ge Yahudiya-aha na tá am baakire.

³ Vacite umele an naduwar wá, Kaurnailiyus a shaa wahayu á sawa áza Dadaamiya, a naa malika á Dadaamiya samsa ba ɲgayye ásezenara. A ba malika ɲanna á elvan ge ɲane: Kaurnailiyus! ⁴ A kante ice-aara Kaurnailiyus, a zharaa malika na amberá á gyagya, a ba ɲane: «A jaara uwe, edda-aaruwa?» A ɲwete ge malika na, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Dadaamiya lyevaalya maduwa á ɲa, hayánháya slera á maggwire na ká ankwá á maganá ka átevege talaga-aha, ɲane viyakaaka d'ekid'eki. ⁵ Kina wá, naba eɓbela emnde á ɲa á dem Jaupe, a de d'arakanteda dawale umele ankwá áhuwa zhara-aara Simaun Piyer. ⁶ Zhel ɲanna ankwá am mba á patuma-aara cepen-aara Simaun slek'eda gwagwa, bere-aara áte we á guwa yaikke.» ⁷ Ba zlazlálá malika na, Kaurnailiyus a naba d'ante emnde buwa am dagave á emnde na tá maganá slera am huɓe á há, antara sawji palle am sawji-aha na tá ufa há-aara, sawji ɲanna keni

dabeterdaba nadina á Yahudiya-aha ba shagera. ⁸ Daaci a bateraa názu a ndanaa malika na bademme, a naba belaterbela á dem Jaupe na.

⁹ Dem makuralla-aara keni tá á ba áte baráma. Herzhe á maga vacitire wá, herzharanteherzhe Jaupe. Piyer nanna keni daltedálá áte ire á dzuguru ge mága maduwa. ¹⁰ Am sarte nanna keni nanaana waya Piyer, á kátá náza za mázla-aara. Am sarte na ni tá ankwá á tsatsaná náza za nanna maa, nane shánsha wáháyu á sawa áza Dadaamiya. ¹¹ Am wahayu-aara, á zhara ba samaya an wera wanje, ankwá á tsekwa duksa umele ba seke gwadfa yaikke á sem áhá, an nana we á námbanwa-aha-aara ufafe kerde. ¹² Ankwá dabba-aha jeba gergere bademme, antara názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme am hufe á duksa nanna. ¹³ A ba kwara umele á sawa am samaya á elvan ge Piyer: «Tsetse eksevaksá, icantice, ezza.» ¹⁴ Amá a nwete ge Piyer, a ba nane: «A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba vaci palle keni zanuka harám, ma lipa keni.» ¹⁵ A ba kwara nanna á elvan ge nane zlafe adaliye: «Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cudefde seke lipa.» ¹⁶ Ser keye ankwá á banánba estuwa. Am iga á una nanna, a naba eptsehe ge kazlana nanna adaliye á dem samaya.

¹⁷ Piyer wá, ankwá á dzama ba názena ni á kátá á banná Dadaamiya an waháyu nanna. Daaci emnde a bela á Kurnailiyus keni tá ankwá á tsatse áte we á bercome-aara, tá ankwá á enndava. ¹⁸ Ta kante kwará, a ba itare: «Ankwá ura zhara-aara Simaun Piyer am mba na emtu?» ¹⁹ Piyer am dzama ire keshekke, ankwá á tataya jirire á názena á kátá banánba Dadaamiya an wahayu na, á cená ba tá ankwá á tatayaaká zála keye ágashe, a ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge nane. ²⁰ Tsetse ettsekwa, de dabaterdaba ba kina, manka gajawe dekideki adaba ya belateraa ba iya, a ba Shedekwe Cudefde. ²¹ Daaci a tsekwehe ge Piyer, a duhe á deza emnde nanna, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa iya, iya edda una kwá ankwá á tatayaná kure, ázara á ba kure?» ²² Ta nwetehe, a ba itare tá elvan ge nane: «A belaneraa Kurnailiyus male á sawji-aha, ura mággwe, an lyawa á Dadaamiya jipu, ba Yahudiya-aha keni diyardiya. A banna ba malika á Dadaamiya ganakini sey á dakdáhá á dem mba-aara, ká de banánba názu ká an nane ge ndanda na.» ²³ Daaci a lyatervaahe ge Piyer á dem bere, a vaterte tate a zlava ge hare.

Mákuralla-aara ta tsetehe, a zlala antara itare. Emnde a fetarfe na tá am Jaupe keni emnde umele ta dabaterdaba. ²⁴ Wergekse-aara lauktu daraada am Kaysariya. Daaci Kurnailiyus a dante emnde-aatare, antara slakate-aha-aara, tá ankwá ufa sawa á Piyer na. ²⁵ Am sarte na damda Piyer, a se yainu á ba áte we á bercome Kurnailiyus, a kezlanaa ugje ba shagera á katafke-aara. ²⁶ Amá a tsante ge Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «Tsetse, iya keni ya ba urimagwe.» ²⁷ Piyer á baná ba elva ge Kurnailiyus ta demaa ba estuwa á dem hufe á há. Ta de beraa emnde kwakya jarammeje áhuwa. ²⁸ A ba nane á elvan ge itare: «Ba kure keni diyakurdiya ganakini ura Yahudiya wá, á belannaaka nadina-aara ge nja antara ura á jeba umele, sakwa ge dem mba-aara. Amá a marisaa ba Dadaamiya geni ma ware keni a zharanka seke lipa. ²⁹ Adaba una nanna náwa sanemsa adaba dhaha á na, maganka gajawe dekideki. Kina wá, wayanwáyá cena pute na ka dhayaa átugena na.»

³⁰ A nwete ge Kurnailiyus, a ba nane: «Hare ufafire-aara vatena, vacite nanna yá ankwá á maga maduwa á icavaciya, an zura ba seke una wá, yá zhára ba ura á tse á katafke-aaruwa, nangyuwe-aara á maga wulwulire ba seke uwe, ³¹ a ba nane á elvan ge iya: Kurnailiyus, lyevalya Dadaamiya maduwa á na, mela na ká ankwá á melaterwa ka ge talaga-aha na keni viyanaaka. ³² Kina wá, ebbela emnde á dem Jaupe, a de darakanteda Simaun Piyer, ankwá am mba á cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, há-aara ankwá áte we á guwa yaikke. ³³ Daaci ba watsewatse ya naba belakvaa emnde á ba am sarte nanna ge de dakdaha, ka keni fanjka erwaunde, daaci

yá slafaká we-aara adába sawa á ña. Kina wá, bademme á ñere na, ña jamme á katafke á Dadaamiya áhuna ba ge cena názu a fakaara Yaakadada ge enndáhá-aara na.»

Waazu á Piyer am mba á Kurnailiyus

³⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva a ba ñane: «Kina wá, diyandiya ganakini ba jirire gergerka emnde áza Dadaamiya. ³⁵ Emnde bademme, máki ura á njá an lyawa á Dadaamiya, ankwá á maga jirire wá, ma ura a ekse-ara keni á hayánháyá Dadaamiya. ³⁶ Diyakurdiya Dadaamiya a velante elva-aara ge larde á *Iserayiila, elva ñanna wá, labáre á higa geni emnde tá shánsha hairire an Dadaamiya á kya erva an Yaisu *Almasiihu, ñane Yaakadada á emnde bademme. ³⁷ Ba kure keni diyakurdiya elva ñanna a fantau am Galili, am sarte na Yuhanna ankwá á balaterá waazu á baptilisma ge emnde na; diyakurdiya názu a mágava am huđe á Yahudiya bademme am sarte ñanna. ³⁸ Ba kure keni diyakurdiya baakire á zlakta á Shedefkwe Cufedde na a vantaa Dadaamiya ge Yaakadada Yaisu ura Nasarátu, diyakurdiya názu a maganaa Yaisu am larde na, slera á maggwire na a maganaa ñane, a naba mbateraahé emnde na tá an shaitaine, adába Dadaamiya ankwá antara ñane. ³⁹ Ñere wá, ña seyde-aha á názena a maganaa ñane am huđe á Yahudiya bademme, antara am Urusaliima na. Ñane maa, ta janaa áte dzaŋgala. ⁴⁰ Amá Dadaamiya a tsante am fáyá am hare ge keyire. A vante baráma ganakini á marañeránmárá ire-aara ge ñere. ⁴¹ A marateraa ire-aara ge emnde bademme-ka, sey ba ge ñere ña emnde na ni a dzerañerise werre Dadaamiya ganakini ña seyde-aha na. Am iga a tsantetse-aara am fáyá na wá, ñere zañeruze, shañerushe antara ñane. ⁴² A bañerna ba ñane an we-aara ganakini ña ndaterndáhá elva-aara ge emnde bademme, ña maga seydire-aara geni ba ñane edda una a tsanaa Dadaamiya ge mága shairiya á emnde na tá an shifa, antara shairiya á emnde a fáyá bademme. ⁴³ Nabi-aha bademme ndza ta enndáhá elva áte Yaisu, a ba itare: Ma ware una a fetaare áte ñane keni, Dadaamiya á yanárye haypa-aha-aara adába ñane.»

Ma emnde na garevka Yahudiya-aha keni sharánsha Shedefkwe Cufedde

⁴⁴ Am sarte na Piyer ankwá á maga waazu na wá, tsekwatartsekwa Shedefkwe Cufedde ge emnde a cenaa waazu-aara na bademme. ⁴⁵ Yahudiya-aha na ta saa á daba Piyer, itare fartarefe na, daremda am mága najipu yaikke, geni mbate Dadaamiya á vaterteva Shedefkwe Cufedde ge emnde umele keni. ⁴⁶ Adába tá cená ba tá ankwá á ndáhá elva-aha anwaslire, tá ankwá á gálá Dadaamiya am yaikkire-aara. Daaci a ba Piyer: ⁴⁷ «Emnde na keni sharánsha Shedefkwe Cufedde ba seke una ña shanaa ñere. Kina mu, á piyaterantaa ware ganakini tá magaternaamaga baptilisma an yawe?» ⁴⁸ Daaci a ba ñane, a magarateranmaga baptilisma an zhera á Yaisu *Almasiihu. Am iga a una ñanna maa, itare ta ndáva Piyer, ganakini á haraterveháre cekwaanġuđi.

11

Piyer ankwá á vaterte sera á elva áte Kurnailiyus ge emnde a fetarfe am Urusaliima

¹ Cenarácená emnde a bela, antara emnde a fetarfe umele na tá am Yahudiya, ganakini ba emnde a jeba umele keni tá ankwá emnde umele lyarvaalya elva á Dadaamiya. ² Daaci am sarte na daada Piyer á dem Urusaliima maa, Yahudiya-aha na fartarfe na ta fantau ge hábaza sera á Piyer, a ba itare tá elvan ge ñane: ³ «Ekka ni ka naba dem mba á emnde na ta baaka am shedefkwe, ka zu duksa antara itare!»

⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva, a tsakaterse sera á elva ñanna bademme an pálpale. ⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Iya wá, ndza yá am berni á Jaupe. Yá átira mága maduwa wá, ya naba shaa wáháyu. Yá zhára ba duksa umele yaikke, á tsekwa á

sawa am samaya á sezerwa ba herezhzhe. Duksa ɲanna ba seke gwadau, an ɲaɲa we á nambaɲwa-aha-aara ufaɗe kerɗe. ⁶ Ya fete ice-aaruwa ba yamme ge zhára názu am huɗe-aara wá, aɲkwa dabba-aha á bere, antara dabba-aha á kaamba jeba gergere baɗemme, názu á hulmba am haha jeba gergere baɗemme, ira yiye-aha jeba gergere baɗemme. ⁷ Daaci yá cená ba kwára á biya elva á sawa am samaya: Piyer, tsetse, eksevaksa, icantica, ezza. ⁸ Amá ya ɲwanante: A'aa estuweka Yaakadada, aɗaba ba ser palle keni damka duksa harám, ma lipa keni am mbuwe-aaruwa. ⁹ A ba kwára ɲanna zlaɓe áɗaliye á sawa am samaya: Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cuɗeɗɗe seke lipa. ¹⁰ Ser keye aɲkwa á biyánba kwára ɲanna estuwa. Am iga-aara a naba eptsehe zlaɓe áɗaliye ge kazlaɲa ɲanna á dem samaya. ¹¹ Á ba am sarte ɲanna maa, saremsa zála ufaɗe á sem mba na ya tsekwaam am huɗe-aara na, a belateraa zhel emnde a Kaysariya á sezerwa. ¹² A ba Sheɗekwe á Dadaamiya á elvan ge iya: Ezzlálá antara itare, maɲka gajawe ɗekidɗeki. Daaci ya naba tse ya duwa. Egdzar mama-aha a miya na náwa itare ta uɲkwahe na keni, ta naba duhe antara ya á de ba am huɗe á há á zhel ɲanna. ¹³ A ndaɲerhe sera-aara baɗemme, geni a tsekwaam malika á Dadaamiya am huɗe á há-aara ba ge ɲane, a ba malika ɲanna, eɓbela zála, a de ɗarakantedá Simaun Piyer am Jaupe, ¹⁴ watse á se bakánba ɲane elva na ni ká lyelye shifa á ɲa an ɲane, ekka antara huɗe á há á ɲa baɗemme. ¹⁵ Daaci ya naba magateraa waazu. Yá aɲkwa á magaterá waazu wá, a tsekwaam ge Sheɗekwe Cuɗeɗɗe á setarge itare ba seke una ndza a tsekwamiyar ge miya am zuɲɲwire na. ¹⁶ Daaci yehanteyeha elva na ndza a ndanaa Yaakadada, a ba ɲane: Yuhanna wá, a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure, tá de magakurá baptisma an Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na. ¹⁷ Daaci estuwa, a vatertaa ba Dadaamiya an ire-aara Sheɗekwe Cuɗeɗɗe, ba seke una ndza a vamite ge miya aɗaba fetarfire á miya áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. Yá dzegwándzegwa piyantaa slera-aara ge Dadaamiya emtu?»

¹⁸ Cenarancena elva ɲanna, lauktu daralika á hábaza sera á Piyer mazla-aara. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: Una wá, ba jirire. A magaternaa ba Dadaamiya pute a maga tuba ge emnde a jeba umele keni, ganakini a sharansha shifa.

Emnde a fetarfe na tá am Antakiya

¹⁹ Am diyakurdiya ba kure keni, ganakini am sarte á ja Aitiyain, ndza aɲkwa zlaɗa áte emnde a fetarfe kyarkya á dem ekse-aha gergere, emnde umele-aatare kwaye ta zlálá á dem Finikiya, antara Kiprus, ira Antakiya na wá, itare ta de ɓálá ba waazu. Amá wá, sey ba ge Yahudiya-aha. ²⁰ Emnde umele-aatare ge emnde a Kiprus, antara emnde a Siraine, ta naba dem Antakiya. Itare wá, ta de magaterán ge Yahudiya-aha ka palle waazu, antara emnde na garevka Yahudiya-aha keni baɗemme. Ta de ndaater labáre á higa, elva a Yaakadada Yaisu. ²¹ Yaakadada Yaisu maresemáre hákuma-aara am itare. Aɗaba una ɲanna, emnde kwakya fartarefe, saremsa á sem sera-aara.

²² Dámnda labáre-aatare á deza emnde a fetarfe na tá am Urusaliima maa, daaci ta naba ɓela Barnabas á dem Antakiya ɲanna. ²³ Duwa-aara, ba ɲane keni de nanna ganakini Dadaamiya a gaterar barka kwakya ge emnde a fetarfe ɲanna, higa ge ɲane keni. A faterem ndzedá am vuwa kwakya geni a njarinja an lya á Dadaamiya, a dzalarka ɗekidɗeki. ²⁴ Barnabas ɲanna wá, ura mággwe, slefatarfe an tsaka ire, an naha an Sheɗekwe Cuɗeɗɗe. Daaci emnde kwakya fartarfe áte Yaakadada.

²⁵ Am iga a una ɲanna maa, Barnabas a sem Tarsus ge tataya Sawulu. ²⁶ Am sarte na shansha, ta saa ba kerɗe á sem Antakiya. Ta se magaa sakanderi átirpalle, ta kwaraterse duksa kwakya ge emnde a fetarfe. Ta fantau á ba am Antakiya ɲanna zuɲɲwe ge dáhá emnde a fetarfe an emnde á *Almasiihu.

²⁷ Tá anƙwa nabi-aha umele ta tsete am Urusaliima, ta dem Antakiya am sarte ƙanna, ²⁸ a balese ge palle á nabi-aha ƙanna an hákuma á Shedefkwe Cufedfe, zhera-aara Agabus, a tsetehe, a tsaathe am dagave á emnde, a ba ƙane: Anƙwa á sawa waya yaikke á sete duniya bademme. (Ba jirire ndza samsa waya ƙanna am zamáne á sleksu Kalawdiyus.) ²⁹ Daaci ta naba nguɗaa sawari-aatare emnde a fetarfe, ganakini ma ware keni a faafa názu a dzegwanaa ƙane, tá de melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya an ƙane. ³⁰ Ta naba jemaa sadake ƙanna, ta belaa tara Barnabas tá antara Sawulu an ƙane ádeza male-aha á emnde a fetarfe am Yahudiya.

12

**Hirudus a ja Yakuba, a belem Piyer am dangay*

¹ Am sarte ƙanna, fantaufe sleksu *Hirudus ge shateru zlaɗa ge emnde a fetarfe umele. ² A ba ƙane: A jareja Yakuba egdza emmenara ge Yuhanna an katsakar, ta naba jehe. ³ Nanna hayaránháyá Yahudiya-aha maa, a naba eksevaa Piyer keni, am hare-aha á muƙri á depain na baaka shahi á makala am huɗe-aara na, a de zlenma am dangay. ⁴ Am sarte na eksevaksa na wá, a puwaa sawji-aha kelaawa ju unƙwahe, ta tegese sawji-aha ƙanna gergere ufaɗe ge ufufa-aara. Ate *Hirudus wá, ma andze á dáná á dem shairiya á katafke á zlamaha má zlauzla muƙri á *Paska ƙanna bademme. ⁵ Daaci ba njá á Piyer am dangay na, amá baaka puwansepuwe á emnde a fetarfe dekiɗeki ge mága maduwa aɗaba ƙane.

Malika a sanse Piyer am dangay

⁶ Lauktu á semsa hare na a tsanaa *Hirudus na wá, á ba an vayiya ƙanna Piyer á pá ba hare-aara am dáɗave á sawji-aha buwa, erva-aara palle an nguɗa áte sawji na, erva palle keni an nguɗa áte una an kaderci bademme. Sawji-aha na tá ufa we á bere á dangay ƙanna keni tá anƙwa bademme. ⁷ A naba semhe ge malika á Yaakadada, hyemhya parakkire á Dadaamiya am huɗe á dangay ƙanna bademme. Daaci malika na a de gejante Piyer, a tsante am hare: «Ettse ba watsewatse!» a ba ƙane á elvan ge ƙane. A palehe ge tsavaytsavaye áte erva-aha-aara ba estuwa, a puwehe á dem haha bademme. ⁸ A ba malika na á elvan ge ƙane: «Halantehála náza nguɗa huɗe á ƙa, nguɗesengude huɗe, puwempuwa kimake á ƙa am sera.» A naba maganaahe una ƙanna Piyer. A ba ƙane á elvan ge ƙane: «Tsekwemtsekwa am kazlaja á ƙa, sawa mi zlala.» ⁹ A tsetehe ge Piyer ba estuwa, anƙwa á ɗaba malika na, amá njanteka ƙane áte jirire názena anƙwa á maganá malika na, ƙane a kurken á ba am wáháyu.

¹⁰ Daaci ba tá sawa, tá sawa, ta yesaa tate á njá á sawji-aha palle, ta yesaa una ge buwire, saremsa áte wákyiya yaikke na an maga an íre miyenne, má sakesse am una ƙanna ká de ba am huɗe á berni na. Saremsa áte wákyiya ƙanna, a wertaa ba ƙane an ire-aara, ta naba sesehe á segáshe. Ta zlalete ba cekwaanɗuɗi áte barama á dem huɗe á berni wá, a meɗehe ge malika na, a yaa Piyer ba ƙane palle. ¹¹ Piyer á nanna mazla-aara názena a maganaa malika, a ba ƙane: «Kina wá, diyandiya kwa, mbate Yaakadada a bela malika, a se nezlise am hákuma á *Hirudus, antara lámare na ta yekivaa Yahudiya-aha na bademme.»

¹² Am sarte na shushe Piyer yawe am mága ƙanna bademme maa, a naba dem mba á Maari emmarge Yuhanna, Markus keni ba zhera-aara, a de beraa emnde kwakya tá anƙwa ƙala Dadaamiya. ¹³ Daaci anƙwa á já we á bere Piyer am mba á Maari, a sawa gyaale umele zhera-aara Raude, a se cena labare wá, ¹⁴ á cena ba kwará á Piyer. Higetehiga Raude, kelaa ma á werá we á bere ƙanna wá, ƙane a eptsaa á dem huɗe á bere zlaɓe áɗaliye ge ndahater ge emnde umele ganakini anƙwa Piyer á tsá ágáshe. ¹⁵ A ba itare tá elvan ge ƙane: «Ká an shaitaine emtu Raude?» A ba ƙane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire una fideka.» A ba itare, má estuwa wá, una

ba shedekwe-aara. ¹⁶ Amá Piyer yánka já we á bere na. Mázla-aara ta se werante, tá zhárá ba irice á Piyer á tse, tá maga ba najipu-aara. ¹⁷ A magateraa nalaama an erva ganakini a ndarka elva. A ndaterhe názena a maganaa Yaakadada ge sanse am dangay na, a ba nane á elvan ge itare: «Mbedawaterumbede ge tara Yakuba, antara egdzar mama-aha a miya umele.» Daaci ba segáshe-aara, a zlalehe á dem tate umele.

¹⁸ Weraawera ekse wá, ba palle a názu tá ndaaná sawji-aha na ta ufaa Piyer na baaka. Názu tá ndaaná itare, ba Piyer na mu a magáná estara? ¹⁹ A ba sleksu *Hirudus sey a tatayartátaya. Amá sharánká Piyer d'ekid'eki. A dateraa ndáva-aha ge sawji-aha na, am iga-aara, a ba nane, má ba estuwa wá, a cebareceba sawji-aha nanna am kelaa-aara. Ba a ndaase una nanna, mazla-aara ba zlala-aara á dem Kaysariya, a de shekwahe áhuwa.

*Elva áte emtsa á sleksu *Hirudus*

²⁰ A ba am sarte-aha nanna maa, ndza an'kwa ervaunde á sleksu *Hirudus áte emnde a ekse á Tirus, antara emnde a ekse á Sidaun bademme. Daaci emnde a ekse-aha nanna ta magaa sawari geni tá de slapala áza slekse; ta naba tatayevaa Balastus geni á dáterá nane á deza slekse nanna. Balastus nanna ura male. Hufe á há á slekse nanna bademme am erva-aara. Daaci duwa-aatare ádeza sleksu Hirudus, ta de tataya hairire am dágave-aatare. Adaba zuze á emnde a ekse-aha nanna bademme á segáshe á ba am kwárá á slekse nanna.

²¹ Daaci sleksu Hirudus a fateraa sarte á já ire-aatare. Samsa sarte nanna maa, Hirudus a tsekwemaa am zane á sleksire a njemaa am kurshi á sleksire, a fantau ge ndaater elva. ²² Amá ta naba njwete ge emnde bademme á ba an ká kwárá á dem zhegela, a ba itare: Dadaamiya una á ndáhá elva na, urimagweka. Ba a cenaa una nanna sleksu Hirudus, a naba shafante ire-aara. ²³ Daaci a se zlavanaahe ge malika á Yaakadada á ba am sarte nanna an lapikere, adaba a eksetaa slede á Dadaamiya. A zanse hufe záhe á hufe, daaci a naba emtsehe. ²⁴ Amá elva á Dadaamiya wá, hwiyaahwiya baaka zlakta-aara.

²⁵ Tara Barnabas antara Sawulu magarnaamaga slera na ta faterarfe, ta belaterbela á dem Urusaliima na, ta saa ba kerde antara Yuhanna Markus á sem Antakiya.

13

Tá an dzera tara Barnabas antara Sawulu ge dem larde umele

¹ Am aiklasiya á Antakiya wá, tá an'kwa nabi-aha, antara emnde a kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Náwa zhera-aha-aatare: Barnabas, Simaiyaun, Ura Danjwe keni ba zhera-aara, Lukiyus, nane ura Siraine, Manahun, nane slenja á sleksu *Hirudus, ira Sawulu. ² Vacite umele tá am sera á Dadaamiya, tá an'kwa tsufa ndera wá, a ba Shedekwe Cufed'ede á elvan ge itare: «Tara Barnabas antara Sawulu wá, yawáterya ge ire-aatare ge mága slera na ya daater ge nane na.» ³ Daaci ta tsufete ndera, ta magaterar maduwa, ta puwaterar *erva a barka, lauktu ta belaterbela á de maga slera nanna.

Slera á tara Barnabas antara Sawulu am Kiprus

⁴ Am a dzeratersaa Shedekwe Cufed'ede tara Barnabas antara Sawulu ge belaterbela, ba zlala-aatare á dem Sailaiwkiya, ta de dema am paare á yawe áhuwa ge dem Kiprus am dágave á yawe. ⁵ Ta de tsekwa am Salami am haha nanna, daaci ta de fantau ba ge de bálá elva á Dadaamiya am *mashidi-aha á Yahudiya-aha áhuwa. Yuhanna Markus keni antara ba itare, an'kwa á melaterumele. ⁶ Ta jem d'ába praatte am haha á Kiprus nanna. Herzhe tá degáshe am haha nanna, kwaye ta dem Pafaus am halavuwa-aara. Am Pafaus maa, ta de já ba ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Bar-Yaisu, slemaga namselkwa, a bantsa nane: Ya nabi, mbate fida. ⁷ Zhel

ɳanna ta emnde a nǵá antara raizhaun ǵ haha ǵ Kiprus, zhera-aara Sairgiyus Paulaus slenjkale jipu. Daaci raizhaun a ɗante tara Barnabas antara Sawulu ǵ dezeńara, aɗaba ǵ kátá cená elva ǵ Dadaamiya. ⁸ Amá Ailimas, una zhera ǵ slemaga namselkwe na an elva a Yunaniŋkau-aha, ɳane ekserka duwa ǵ tara Barnabas ǵ deza raizhaun na dekidfeki. Á kátá piyantá fetarfire ba dekidfeki ge raizhaun.

⁹ Daaci Sawulu, Paul keni ba zhera-aara, an naha an Shedekwe Cudedɗe, a ɳgyaiŋgyainse ice, ¹⁰ a ba ɳane ǵ elvan ge zhel ɳanna: «Hey! Zhel shaitaine, a ba ka ka yaimyaime, ká maga ba kemaŋgerire, ka kelaade ǵ jirire baɗemmeka? Ká yainya emtu badza slera ǵ Dadaamiya na? ¹¹ Náwa Dadaamiya ǵ fakar názu ǵ fakarfe, sey ká gevge wulfe emtsaade cekwaanɗuɗi, ká shekwaashekwa ká nánka vaciya an ice ǵ ɳa.» Kerten ǵ naba wulfete ge Ailimas, ǵ tatapaná an naɗafa antara názlaɓa baɗemme ge tataya ura ǵ taɗaná an erva. ¹² Nanna raizhaun una ɳanna, ɳane a naba fetarehe áte Yaakadada, aŋkwa ǵ cená názu tá kwaransekwáre, aŋkwa ǵ maga najipu-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Antakiya, haha ǵ Pisidiya

¹³ Tara Paul yaránya Pafaus, daremda am paare ǵ yawe, zlarzlálá ǵ dem Pairge am haha ǵ Pamfliya. A de yateraa áhuwa Yuhanna Markus, ɳane a eptsaa ǵ dem Urusaliima. ¹⁴ Amá tara Paul wá, ta tsete am Pairge ɳanna, kwaye ta zlálá ǵ dem Antakiya am haha ǵ Pisidiya. An vaci puwansepuwe maa, ta duhe ǵ dem *mashidi ǵ Yahudiya-aha, ta de njanjehe. ¹⁵ Am sarte na ndarsende *tawraita, antara wakita ǵ nabi-aha, male-aha ǵ mashidi ɳanna ta belaterve we ge tara Paul, a ba itare tá elvan ge itare: «Máki aŋkwa elva kwá ndaater ge emnde ge vaterte ndzedá an ɳane wá, ndaundáhá kina egdzar mama-aha-aaruwa.»

¹⁶ Daaci a naba tsetehe ge Paul, a magateraa nalaama an erva, a fantau ge ndaater elva, a ba ɳane: «Kure emnde a *Iserayiila, kure emnde na kwá an lyawa ǵ Dadaamiya baɗemme, cenaucena: ¹⁷ Dadaamiya na mí ɗabaná miya emnde a *Iserayiila na wá, ndza a dzeratersaa ba ɳane eggye-aha a miya werre, kwaye a de gelateraa am haha ǵ emnde, am Misera. Am iga ǵ una ɳanna maa, a saterse am Misera ɳanna an hákuma-aara. ¹⁸ Yawe kul ufade ǵ fá ba ervaunɗe an itare am kaamba. ¹⁹ Daaci a kedaa jeba gergere vuye antara slekse-aha-aatare baɗemme am Kanaana, a vaterte haha ge emnde-aara Iserayiila-aha. ²⁰ Baɗemme ǵ una ɳanna wá, shekwaashekwa-aara ǵ maga yawe deremke ufade an kul ilyeɓe. Am iga-aara maa, Dadaamiya a dzerese emnde umele am itare, a gaterve narkali-aha ge kyá shairiya-aatare. A magán ba estuwa dem zamane ǵ nabi Samiyail.

²¹ «Am iga-aara maa, itare ta ndavanu slekse ge Dadaamiya, a vaterte Sawulu egdza ǵ Kis. ɳane ura jeba ǵ Bainjamain. A magaa iva kul ufade am sleksire. ²² Am iga ǵ yawe kul ufade wá, Dadaamiya yanaaya Sawulu, a vaterte *Dawuda ge slekse-aatare. Náwa názu a ndaasa Dadaamiya áte sleksu Dawuda: Ya hayanaa ǵ ba an háyá Dawuda egdza ǵ Yaisa, diyandiya geni ǵ de maganaamaga ɳane názena yá kataná ya baɗemme. ²³ Kina wá, Dadaamiya a eksese ura am dáɗave ǵ eggye-aha ǵ Dawuda ɳanna, a ganve slelyaterlya itare emnde a *Iserayiila baɗemme. Ba seke una ni ndza a bateranba ganakini watse ǵ vaterte ura, slelyaterlya na. Ura ɳanna wá, Yaisu. ²⁴ Am sarte na zlaɓe marseka Yaisu ire-aara parakke áza emnde wá, Yuhanna a magateraa waazu ge emnde a Iserayiila, a ndaterndáhá geni a magarmága tuba, tá magateraamaga baptisma. ²⁵ Am sarte na herzhe watse ǵ emtsa Yuhanna wá, a naba ndavateruhe, a ba ɳane: Kwa kurken ya ware ɳane? Iya wá, ya edda una kwá ufaná kure ka. ɳane aŋkwa ǵ sawa. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya dekidfeki.

²⁶ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure eggye-aha á Ibrahimia, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme na, Dadaamiya a belamiyán ba ge miya labare á lya ura nanna. ²⁷ Amá cenaránka emnde a Urusaliima antara male-aha-aatare ganakini ba Yaisu una slelya ura, cenaránka názu ta ndahanaa nabi-aha na. Tá ndáhá ba nane tsa ba kelaa vaci puwansepuwe am mashidi-aha-aatare, aley ta eksevaa Yaisu, ta zuhe an shairiya. Estuwa, ta maganaahe keni ba itare nanna zlafe adaliye elva a nabi-aha nanna. ²⁸ Sharánka tsa haypa áte nane hyephye ge já shifa-aara, aley a ba itare tá elvan ge sleksu *Pilaatu: Sey ká ja ba shifa-aara bademme. ²⁹ Magaraamaga názu ndza ta ndahanaa nabi-aha áte Yaisu wá, ta tsekwanaahe ge emnde umele áte dzangala nanna, ta de hedehe. ³⁰ Amá a se tsante ge Dadaamiya am fáyá. ³¹ Am hare-aha kwakya una Yaisu ankwá á maraterá ire-aara ge emnde na ndza tá njá á ba antara nane na. Ankwá á maraterá ire-aara kwaye á sa am Galili, dem Urusaliima bademme. Ba emnde nanna una ta seyde-aha-aara. Tá ankwá á ndater elva-aara ge emnde a *Iserayiila. ³² Ba nere na keni, na sakuraa ba labare á higa nanna. Na se bakuraa duksa na ni ndza a baternaa Dadaamiya ge eggye-aha a miya ganakini watse á vaterteva na. ³³ A vamite ge miya na ma eggye-aha-aatare na duksa nanna. Adaba a tsante Yaisu am fáyá ba seke una ankwá an puwa am jabura buwa na. A ba nane:

Vatena wá, gakevge egdza-aaruwa, Iya keni ya Eddenja.

³⁴ Ndza a bánba zlafe adaliye Dadaamiya ganakini watse á tsantetse Yaisu am fáyá, á de sevka vuwa-aara dekideki. A ba nane:

Ba jirire, watse yá gakarge barka-aaruwa ba seke una ndza ya banán ge *Dawuda ganakini watse yá magannaamaga na.

³⁵ A ba Dawuda zlafe adaliye am wakita-aara:

Ká yánka á sevse vuwa á sleslera á na dekideki.

³⁶ Nane wá, a maganaa slera ge Dadaamiya am zamane-aara, amá zlauzla ndzedaaara, emtsamtsa, ta hedaterve ge eggye-aha-nara. Nane wá, sevse. ³⁷ Amá edda una tsantetsa Dadaamiya am fáyá na wá, nane sevka vuwa-aara dekideki. ³⁸⁻³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, shagera ba kwá cena názena ná ankwá ndakurndá na: Dadaamiya á de yakuraarye haypa-aha á kure wá, sey adaba Yaisu. Ma ware keni má fetarfa edda-aara á ba áte nane wá, Dadaamiya á vanteva jirire. Una názu dzegwánka *tawraita magaterán ge emnde. ⁴⁰ Faufa hyema ba shagera geni a gevka názena ta ndahanaa nabi-aha na áte kure. ⁴¹ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

Cenaucena kure emnde na kwá ankwá á epsawa elva á Dadaamiya na, dawemda am mága najipu, geni kedakurkedfire. Adaba yá de maga názena, ma tá palakurá sera-aara keni, kwá de cenánka dekideki na am zamane á kure.»

⁴² Tá degáshe am mashidi nanna tara Paul antara Barnabas wá, ta naba ndavaterndáva geni a sarsawa zlafe adaliye am maka na á de sawa na keni vaci puwansepuwe, geni tá se vaterteva zlafe adaliye waazu nanna. ⁴³ Am sarte na tá ankwá kya emnde bademme, kwakya Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na ta dema an de am nadina á Yahudiya-aha na, ta dába tara Paul zlafe adaliye. Daaci tara Paul tá an Barnabas ta vaterte sera á elva-aha kwakya, ta faterem ndzedá am vuwa kwakya geni a gazlarka dekideki, a tsaraatse á ba áte ngurna na ni a magaternaa Yaakadada.

⁴⁴ Samsa vaci puwansepuwe, saremsa emnde ba kwakya ba seke jarauka am bere dekideki, bademme ta se cena ba waazu. ⁴⁵ Ba ta naa dikele á emnde na Yahudiya-aha wá, ta naba fantau ge shelha am ervaunde-aatare áte emnde nanna. Daaci ba elva na ankwá á ndahaná Paul na keni, ta maganaa gajawe, ta zlazlese antara ba ire-aara. ⁴⁶ Tara Paul antara Barnabas ta naba sherse ice, a ba itare tá elvan ge itare: «Zlaya geni ná sakurán ge kure emtsaade zunjwe elva á Dadaamiya, amá kwa yanaa

ba kure tsawe wá, ñere zlalañerzlala á deza emnde a jeba umele. Emtu mándzawe ázekure Dadaamiya ankwá á vakurte shifa anwaslire na emtu? ⁴⁷ Cenaucena názu á ndahaná wakita á Dadaamiya; a fanjeraara Yaakadada:

Ya fak geni ká maraterá parakkire-aaruwa ge larde-aha á duniya bademme, ká daterná ka elva a lya shifa, ma ge emnde na tá áme keni bademme.»

⁴⁸ Ba ta cena a una ñanna emnde na ta Yahudiya-aha ka na wá, higa ge itare. Ta fantau ge gálá Yaakadada adaba elva-aara. Daaci bademme á emnde na ndza tá an dzera áza Dadaamiya ge sha shifa anwaslire na, garevge emnde a fetarfe. ⁴⁹ Daaci a hyemaa estuwa elva á Dadaamiya am larde ñanna.

⁵⁰ Amá duwa á Yahudiya-aha wá, ta de tsante ervaunđe á male-aha á berni ñanna, antara ñwasha nganğaha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na bademme áte tara Paul antara Barnabas, ta shateru zladá kwakya, ta naba bakaterse am kwara-aatare. ⁵¹ Daaci ta naba papateraahe berbere á haha-aatare áte sera-aha-aatare, ta yateraa áte uksuwe, ta naba zlala-aatare á dem Ikauniya. ⁵² Amá emnde a fetarfe na tá am Antakiya ñanna wá, baaka lámbe-aatare, tá an naha an Shedekwe Cufedde, higa-aatare ba kela-aara.

14

Tara Paul antara Barnabas am Ikauniya

¹ Am sarte na daraada tara Paul antara Barnabas am Ikauniya, áhuwa keni duksa a de magava ba kalkale antara una ta maganaa am Antakiya. Duwa-aatare á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de magaa waazu, Yahudiya-aha antara emnde na garevka Yahudiya-aha emnde kwakya fartarfe. ² Amá duwa á Yahudiya-aha na fartareka na wá, ta naba tsante ervaunđe á emnde umele na itare keni zlađe fartareka na, geni a darateránda dágala ge tara Paul.

³ Amá keni hararaaháre jipu am Ikauniya ñanna, ta kwaraterse elva a Yaakadada á ba an dzañdzañire ge emnde. Yaakadada keni a vaterte hákuma, ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. A maraterse an una ñanna geni elva na tá ankwá á kwaratersá itare ge emnde áte ngurna-aara na wá, jirire bademme. ⁴ Daaci emnde a ekse tegarsetege gergere buwa. Emnde umele tá am dalbe á Yahudiya-aha, emnde umele keni tá am dalbe á emnde a bela.

⁵ Daaci Yahudiya-aha, antara male-aha-aatare, ira emnde na garevka Yahudiya-aha, bademme ta magaa niya-aatare ge ceba emnde buwa na ba đekideki an nákwá. ⁶ Ba cenarácena una ñanna, mazla-aara zhagade ge itare á dem Listira, antara Dairbe, ekse-aha ñanna am haha á Likauniya, antara ekse-aha umele na am kwara ñanna bademme. ⁷ Ta de fantau ge bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasihu áhuwa.

Tara Paul antara Barnabas am Listira, antara Dairbe

⁸ Am Listira maa, ndza ankwá ura nguryekwe wá, á njá á ba am haha, adaba an mátsá sera-aha-aara bademme. Ta yese ba estuwa, tsamka am zhegela đekideki ge zlala, adaba ta yáná an mátsá ubiyya ba estuwa. ⁹ Vacite umele maa, zhel ñanna ankwá cena waazu á Paul. Slebela ñanna a zharaa zhel ñanna wá, a naba diyeddiye ganakini ankwá fetarfe á zhel ñanna ge sha ire-aara. ¹⁰ Daaci a kante kwara-aara á dem zhegela slebela: «Tsetse, tsatse am zhegela,» a ba ñane á elvan ge ñane. Hattse a naba tsete ge zhel ñanna, ankwá á zlala. ¹¹ Naranna dikele á emnde na najipu ñanna, ta naba fu hula á ba an ndzedá, a ba itare an elva a ekse ñanna, amaana elva a Likauniya: Dadaamiya-aha nyairevnye emnde, náwa itare saremsa ásezenere! ¹² Barnabas ta đanaa an dadaamiya-aatare Jaiwus, Paul ñane ta đahanaa an dadaamiya-aatare *Hairmais adaba ñane edda á ndáhá elva.

¹³ Hele-aatare ṅanna tá dahaná an Jaiwus na wá, ta nderanaa bere áte iga a ekse. Male á hele ṅanna tá dahaná an Jaiwus na, a naba saa dalau-aha tá an cada an ugbene-aha jili gergere, daaci a se tsateraahe áte we á bere á hele ṅanna. Male á hele, antara emnde bademme wayarwáyá tá cebaterá dalau-aha an cada na ge tara Paul antara Barnabas.

¹⁴ De cenarácena una ṅanna emnde a bela na, ta naba dzadzaa zane áte vuwa-aatare, ta duhe á dem dágave-aatare á ba an zhagade, ta kante kwara, a ba itare tá elvan ge itare: ¹⁵ «Ŋa baa ba kure dawalaa na: Kwá magán ge uwe jeba una? Ábi ṅere ṅa emndimagwaha ba seke kure. ṅere ṅa sakuraa labáre á higa geni kwa yánya hele-aha ṅanna, adaba baaka nampire-aara. Lyauvalya elva á Dadaamiya á jirire na á fá shifa am ura na. ṅane wá, a nderanaa ṅane samaya, antara haha, antara yawe-aha bademme, ira názu am huđe á duksa-aha ṅanna bademme. ¹⁶ Werre wá, Dadaamiya a yaa emnde bademme, ma emnde-ara keni ndza tá dfa ba unṅule-aatare. ¹⁷ Ba werre ṅanna keni wá, Dadaamiya ndza anṅkwa á maraterse ire-aara ge emnde an slera á maggwire na anṅkwa á maganá ṅane. Anṅkwa á hyakurá yawe á sá am samaya, á vakurte slak-slakire geni kwá sanaasa duksa-aha á kure an sarte-aara, anṅkwa á zakuru náza za, á vakurte higa am ervaunṅe, bademme ba Dadaamiya.»

¹⁸ Waazu ṅanna bademme demda tsa am hyema-aatare, aley ta piyaterante ba zlahhe ge kyula emnde a bela na.

¹⁹ Am iga-aara maa, ta sem ge Yahudiya-aha á sa am Antakiya am haha á Pisidiya, antara á sa am ekse á Ikauniya, ta se tsanta itare ervaunṅe á emnde bademme áte Paul. Daaci emnde bademme ta naba gwarhe ge Paul ge dzaganá an nákwá, ta tedese á dem iga a ekse, ta kurken emtsamtsa. ²⁰ Amá de jarammejáhá emnde a fetarfe arge ṅane wá, a naba tsetehe, ta dema am huđe á ekse antara ba ṅane. Makuralla-aara ta naba zlala-aatare antara Barnabas á dem Dairbe.

Tara Paul antara Barnabas eptsareptsá á sem Antakiya am Pisidiya

²¹ Tara Paul antara Barnabas magarnaamaga waazu á labáre á higa, elva a Yaisu am ekse á Dairbe, emnde kwakya fartarfe. Am iga-aara maa, ta eptsehe á sem ekse á Listira, antara Ikauniya, lauktu saraasa á sem Antakiya am Pisidiya. ²² Ta se faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe am ekse-aha ṅanna. A ba itare tá elvan ge emnde a fetarfe: Sey mi bashubáshe zlada-aha kwakya emtsaade, lauktu mi demda á dem zlanna á Dadaamiya. ²³ Bademme a ekse na ta dema itare, ta de shaa emnde a fetarfe, lauktu tá zlalá wá, tá dzeraterá emnde a sawari á ba am dágave-aatare ṅanna, tá tsufa ndera, tá magaterar maduwa ge emnde ṅanna, daaci tá yaterya am erva a Yaakadada na ta fetaara itare áte ṅane na, itare tá zlalá-aatare. ²⁴ Ta degashe praatte am haha á Pisidiya, tá magán ba estuwa, daraada á dem haha á Pamfiliya. ²⁵ Ta de ndaterhe elva á Dadaamiya ge emnde am ekse á Pairge, daaci kwaye ta zlala á dem Ataliya. ²⁶ Tsante áhuwa wá, ta zlalá an paare á yawe á dem Antakiya. Ekse ṅanna wá, ekse na ndza ta yateraa am erva a Yaakadada, geni á magaterá ṅurna á mága slera na a fateraara ṅane na. Slera ṅanna una magarnaamaga, saraasa na.

²⁷ Saraasa am Antakiya maa, ta se jemaa emnde a fetarfe, ta ndaterhe názena a maganaa Dadaamiya an itare bademme, antara baráma na a weratertaa Dadaamiya ge emnde a jeba umele, ganakini itare keni a fartarfe áte Yaisu. ²⁸ Njarinja áhuwa ṅanna, hararaaháre jipu áza emnde a fetarfe.

15

Jáháva yaikke am Urusaliima

¹ Ta duhe ge emnde umele á da am Yahudiya ta dem Antakiya, ta de kwaraterse elva na ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. A ba itare tá elvan ge itare: «Máki dakuremka

am shedekwe áte una a ndaanaa *tawrait a Muusa wá, kure kwá taa enjleska dekideki.» ² Amá eksararka tara Paul antara Barnabas tsáha nanna dekideki. Daaci njaanja gajawe yaikke am dágave-aatare arge elva nanna. Am iga-aara maa, itare bademme ta dema am sawari palle, geni a darduwa tara Paul antara Barnabas, ira emnde umele á dem Urusaliima a de ndarndáhá elva nanna antara emnde a bela, ira emnde a sawari á aiklaisiya áhuwa.

³ Daaci ta belateraa estuwa emnde a fetarfe. Am shula-aatare maa, ta kyaa ba huđe á Finikiya, antara huđe á *Samariya praatte, tá anƙwa á ndaater ge emnde a fetarfe átira zlala, geni emnde a jeba umele keni fartarfe áte Dadaamiya. Una nanna a vaterte higa ge emnde a fetarfe bademme. ⁴ Daraada am Urusaliima, lyaratervaalya emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme. Daaci tara Paul ta fantau ge ndaater názu a maganaa Dadaamiya an itare bademme. ⁵ Amá ta tsetehe ge Yahudiya-aha umele, ta emnde á *Farisa-aha, fartarfe tsa, amá a ba itare: Emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na wá, sey tá puwaterpuwa bademme á dem shedekwe, tá ndaaterndáhá sey tá dƙaba *tawrait a Muusa.

⁶ Jarammeja emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, itare ta njar ge ndáhá elva nanna zlaƙe ádaliye. ⁷ Shekwaraashekwa arge elva nanna, am iga-aara a tsete ge Piyer, a ba nane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Ba kure keni diyakurdiya ganakini Dadaamiya a eksise vateneka ge daterá labáre á higa ge emnde a jeba umele, geni itare keni a cenarvaacena, a fartarfe. ⁸ Am Dadaamiya nane diyaadiya ervaunđe á emnde, a naba vaterte Shedekwe Cufedde ba seke una a vamite ge miya na wá, ba ganakini lyatervaalyire. ⁹ Nane magaaka gergerire dekideki am dágave á miya antara itare, a baraterse ervaunđe adaba fartarfe. ¹⁰ Labára kure kwá faterar gwatame á *tawrait na kwaye am eggye-aha a miya, sem zamane á miya keni, ba palle á ura a dzegwándzegwa baaka na? Kwá tataya názu am huđe á Dadaamiya emtu? ¹¹ Ba miya keni am salikataliya na wá, famitarfe áte Yaakadada Yaisu, geni a lyamisaa á ba adaba ngurna-aara ba seke itare.»

¹² Emnde am jáháva bademme daruđe tseriye, ta cená ba tara Paul antara Barnabas mazla-aara, tá ndaater nalaama-aha, antara najipu-aha na a maganaa Dadaamiya á kya erva an itare am dágave á emnde a jeba umele.

¹³ Zlarnaazle itare elva-aatare bademme, a eksante elva Yakuba, a ba nane á elvan ge emnde: «Cenaucena egdzar mama-aha-aaruwa: ¹⁴ Náwa mi cenáncena a ndaamindáhá Simaun bademme, ganakini Dadaamiya anƙwa á fateru hyema ge emnde na garevka Yahudiya-aha kwaye am fantaufe á fetarfire, a dzeresaa ba nane emnde na, geni tá de gev emnde-aara. ¹⁵ Elva nanna wá, tá zlaláva antara elva-aha na ndza ta ndaanaa nabi-aha na. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

¹⁶ Am iga á una nanna wá, watse yá sawa, a ba Yaakadada. Yá se tsatsanaatsatse lákwá á há á *Dawuda na bademme. Ma haraare badza-aara keni, yá se tsatsanaatsatse bademme,

¹⁷ lauktu emnde umele tá de shantaushe ge tate á Yaakadada, ba estuwa ge emnde a larde-aha umele na a dattersaa nane am duniya bademme.

¹⁸ Kwaya nane názu a ndaanaa Yaakadada, edda una a sansaa nane vateneka duksa-aha nanna.»

¹⁹ Daaci a eksante elva-aara ádaliye Yakuba, a ba nane: «Áte ya wá, magaumika názena ni watse á vaterte shunƙula ge emnde a jeba umele na ta sem sera á Dadaamiya. ²⁰ Amá mi puwatertepuwa nalmesheri, mi ndaaterndáhá a zarka hyuwa na ta icanante ge hele, una nanna harám; a magarka gwardzire, a zarka uzhe, antara ma hyuwa-ara keni má icaaka. ²¹ Adaba kwaye am zamane-aha na dedde na emnde tá

anƙwa á bálá waazu am *tawraitá a Muusa am ekse-aha gergere, tá anƙwa enndáhá ba kelaa vaci puwansepuwe.»

Nalmesheri na ta belanaa aiklasiya-aha á Urusaliima á dem Antakiya

²² Am iga á una ɲanna maa, emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklasiya, ira emnde a fetarfe bademme, njarantenja ganakini tá dzeresedzere emnde am dágave-aatare, tá jatermaare antara tara Paul tá an Barnabas, tá belaterá á dem Antakiya. Daaci ta dzerese tara Yahuda Barsabas antara Silas. Bukerɗe-aatare ta ba emnde na tá an dárádza áza emnde a fetarfe bademme. ²³ Daaci ta puwete nalmesheri na, ta belaterbela an ɲane. A ba itare am nalmesheri ɲanna:

«Wakita na ɲa puwetaa ba ɲere emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklasiya, ɲa egdzar mama-aha a kure, ɲá anƙwa á gakur use á ɲere ge kure emnde a fetarfe na kwá am Antakiya, am Siriya, antara am Silikiya.

²⁴ Cenajeráncena ganakini de sharakursha emnde á ɲere umele, ta de fakurma am dzámá ire, antara shuɲɲula an elva-aha-aatare, amá ɲere wá, baaka we á ɲere am huɗe-aara ta duwa ba itare.

²⁵ Adaba una ɲanna, náwa ɲa dzerese emnde na ɲa diyatersaa ɲere áte ye á ɲere palle, tá anƙwa duwa antara tara Paul tá an Barnabas ádeze kure.

²⁶ Ba tara Paul antara Barnabas na ta yá shifa-aatare bademme ge mága slera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na.

²⁷ Kwaye ɲá belá tara Yahuda antara Silas ádeze kure, tá de palakurnaapálá itare názena ɲa puwetaa am nalmesheri á ɲere, we-aatare una, we á kure keni una.

²⁸ Namaari á Shedekwe Cudedɗe, antara ɲere wá, njanerantenja ganakini ɲá fakurarka duksa umele, hyaahya ba una náwa ɲane na; adaba degdega ba ɲane:

²⁹ Kure wá, zauka hyuwa na má ta icante ge mága hele, zauka uzhe, zauka hyuwa na má icaranteka an ica na, magauka gwardzire keni. Má tsufakurtetsufa ire á kure am una-aha ɲanna wá, magakurnaamaga duksa shagera. Á jámimá shifa!»

³⁰ Daaci ta vaterte nalmesheri na ge emnde na ta dzeratersaa itare na, ta faterte áte baráma á Antakiya. Daraada áhuwa maa, ta de jemaa emnde a fetarfe bademme, ta vaterte nalmesheri ɲanna. ³¹ Am sarte na ndarsendáhe nalmesheri ɲanna, elva ɲanna zlavanaazlava ervaunɗe-aatare, a faterem ndzedá kwakya am vuwa. ³² Tara Yahuda antara Silas ta kwaraterse elva kwakya, adaba itare an ire-aatare keni ta nabi-aha. Farateremfa ndzedá, antara midalire kwakya am vuwa. ³³ Daaci hararaare cekwa áhuwa. Am sarte na tá sa maa, ta puwatersehe ge egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta yekateru mága shula an hairire áseza emnde na ta belaterbela na. ((³⁴ Amá á njá áhuwa á ba Silas.))

³⁵ Tara Paul antara Barnabas wá, hararaare am Antakiya ɲanna. Itare antara emnde umele ta ba kwakya ta kwaraterse elva a Yaakadada ge emnde, ta magaa waazu baaka zlakte-aara.

Tegava á tara Paul antara Barnabas

³⁶ Haraare cekwaanɗudí wá, a ba Paul á elvan ge Barnabas: «Eptsamiptsa á dem eksa-aha na mi balese elva á Yaakadada am huɗe-aara na, mí de zhára egdzar mama-aha a miya ma ta estara keni.» ³⁷ Ane, a ba Barnabas, amá ɲane wá, á kátá á dábaterɗába Yuhanna Markus keni. ³⁸ Una ɲanna eksaaka ire á Paul, adaba ndza yaterya dawale ɲanna am Pamfiliya, zланаaka slera ɲanna antara itare. ³⁹ Daaci jammeka elva-aatare. Adaba una ɲanna ta naba tegava áhuwa. Barnabas a eksante Markus ɲanna antara ɲane, ta dema am paare á yawe, kwaye ta zlala á dem Kiprus.

⁴⁰ Paul wá, ɲane a eksese Silas. Emnde a fetarfe ta yateraa am erva á Yaakadada

an maduwa, ganakini á magaternaamaga ngurna ge mága slera-aara, lauktu ta zlala. ⁴¹ Itare keni ta de kyá huđe á Siriya, antara huđe á Silikiya praatte, ta de faterem ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe áhuwa.

16

Tara Paul ta eksetaa Timaute ge ja d'aba kerde

¹ Daaci daraada tara Paul am Dairbe, antara am Listira, ta de bera ura fetarfe umele áhuwa, zhara-aara Timaute, emmenjara mukse Yahudiya slefetarfe. Amá eddenjara wá, ura Yunaniŋkau. ² Baďemme á emnde a fetarfe na tá am Listira, antara Ikauniya, tá zleba ba njane. ³ Paul á kátá eksante Timaute njanna am dágave-aatare tá ja d'aba kerde. Daaci a eksante, amá a belema am shedekwe emtsaade, adaba ice á Yahudiya-aha. Adaba Yahudiya-aha na tá am ekse-aha njanna baďemme diyardiya ganakini Timaute egdza a zhel Yunaniŋkau.

⁴ Daaci baďemme a ekse na má ta demá itare, tá anjwa á ndaater elva na ta tsanaa emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklasiya á Urusaliima na, ganakini itare keni a magarmága fesarfira áte elva njanna. ⁵ Adaba una njanna, emnde a fetarfe baďemme sharánsha ndzedá, ma emnde na tá áme keni ba kelaazare tá far ba sága.

Paul shansha wahayu am Terauwas

⁶ Am iga a una njanna maa, tara Paul tá kátá de bálá elva á Dadaamiya am haha á Aziya wá, a naba piyaterterte ge Shedekwe Cudedde. Adaba una njanna, kwaye ta cikante á dem Firigiya, antara Galatiya. ⁷ Tsante áhuwa, tá kátá dem haha á Bitiniya. Ba daraada átevgge Miziya wá, dawmbarka á ba Shedekwe á Yaisu. ⁸ Daaci ta desa am Miziya njanna praatte, kwaye ta dem Terauwas áte we á háye yaikke. ⁹ An vayiya wá, shansha wáháyu Paul. Á zhára ba zhel Makiduniya á tse, a ba zhel njanna á elvan ge njane: Tásle á na sawa ásehuna, sawa melanjerumele am Makiduniya. ¹⁰ Am iga a wáháyu njanna wá, na magaa niya ba watsewatse ge dem Makiduniya njanna, adaba diyanjerdiya ganakini ba jirire á d'ahánerá ba Dadaamiya ge daterá labáre á higa ge emnde na tá am haha njanna.

Lidiya fetarfe áte Yaakadada am Filipi

¹¹ Daaci ba tse á njere am Terauwas, na demá am paare, kwaye na de tsekwa am haha á Samautaras am dágave á haye. Makuralla-aara na tsetehe, na de tsekwa am ekse á Niyapauli. ¹² Tsante áhuwa wá, na de tsekwa á ba am Filipi, berni am dalbe á zunjwire am haha á Makiduniya. Una njanna berni na tá kwaraná emnde a Rauma kwakya-aara am haha á Makiduniya baďemme. Haranjeraháre jipu am ekse njanna. ¹³ An vaci puwansepuwe maa, ba zlálá á njere á dete iga a ekse, á dete we á guwa. Adaba ná an tama ganakini watse njá de shá tate na tá maga maduwa Yahudiya-aha átekwa. Ba jirire wá, na de bera jarammeje njwasha-aha-aatare. Na njehe ázetare, daaci na vaterte egdza elva. ¹⁴ Anjwa palle á njwasha njanna zhara-aara Lidiya, mukse njanna á tsakala baukta kyanje zlazladá gane-aara, kwaye a sawa á sá am Tiyatira. Njane demda am nadina á Yahudiya-aha. Daaci a fantau ge cena elva na anjwa á ndaaná Paul na, Yaakadada a vante enjkale geni a cenvaacena ba shagera, a lyevaalya. ¹⁵ Am iga-aara maa, ta maganaa baptisma, njane antara emnde na tá am huđe á há-aatare baďemme. Daaci a danjerte á dem mbá-aara, a ba njane: «Máki ba jirire ganevge slefetare áte Yaakadada am ice á kure wá, sawmbare á se mbá-aaruwa.» A fanjerarhe ganakini sey njá daada á dem mba-aara.

Tara Paul antara Silas tá am dangay

¹⁶ Vacite umele njá áte baráma a dem tate á njála Dadaamiya wá, na naba ja ire antara mukse kwatena, an jini am njane, amá jini-aara njanna anjwa á baná názena

watse á magava á katafke na. Daaci mukse ɲanna aɲkwa á saterá nalmane kwakya ge dada-aha-aara. ¹⁷ A njaɲermá am iga mukse ɲanna wá, á dabanerá an hula, á baterán ge emnde, a ba ɲane: «Náwa emnde na wá, ta emnde a slera á Dadaamiya na Slekse ba ɲane palle na, ta se fákuraa áte baráma na watse kwá lyelya shifa á kure átekwa na.» ¹⁸ Ma háre wanyara keni á magán ba estuwa. Vacite umele naatenáha am ervaunɲe á Paul, a eptsavte á deza mukse ɲanna, a ba ɲane á elvan ge jini na am ɲane na: «Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu, dedde am mukse na!» Kerten a naba desehe ge jini na am mukse na.

¹⁹ Naránna dada-aha á kwatena ɲanna ganakini tá shánka duksa áte ɲane mazla-aara wá, ta naba ebzaterar ge tara Paul antara Silas á ba am dágave á nalga á emnde, ta tadaterá á deza male-aha á duniya. ²⁰ Emnde a hákuma ɲanna wá, ta emnde a Rauma. Ta daterhe á dezetare, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa emnde na itare ta Yahudiya-aha, tá se weshamiya ekse ge miya. ²¹ Tá se kwaranɲerse mága duksa na a piyetaa shairiya á miya emnde a Rauma. Ná dzegwánka ɲere dába náde-aatare ge itare.»

²² Baɲemme a nalga na ta gwaterar ba ge tara Paul antara Silas. Male-aha á duniya ta dzadzaa zane áte vuwa-aatare. Ta bántsa itare: A zarateruze an ja ba shagera. ²³ Zarateruze an ja, ta daterhe á dem bere á danggay, a ba itare tá elvan ge sle-ufa danggay-aha: Ngwadateraangwada ba shagera. ²⁴ Ba a cenaa una ɲanna sle-ufa danggay, a daterhe á ba á dem huɲe-aara am danggay ɲanna, a de puwaterem sera am degelambuni.

²⁵ Á maga huɲe á vayiya wá, tara Paul, antara Silas tá aɲkwa á maga maduwa, tá bela láhe, tá gálá Dadaamiya. Danggay-aha-aatare tá aɲkwa á eccena. ²⁶ Cekwaanɲuɲi wá, njaanja gejava á haha yaikke, antara ba ekte á bere á danggay gajaptegeja ba ɲaɲare. Kerten an wára bere á danggay baɲemme, tsavaytsavaye na áte erva á danggay-aha palaapala baɲemme.

²⁷ Ba tsetse á sle-ufa danggay-aha na am háre wá, á zhára ba we á bere-aha á danggay an wára baɲemme. ɲane a kurken baaka zhagadarzhagade danggay-aha. A naba tedese masalam-aara am bere, á kátá já ire-aara. ²⁸ Amá a kante kwára an ndzeɲa-aara baɲemme Paul, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Jeka ira á ɲa ba dey, ɲere ɲá aɲkwa baɲemme.» ²⁹ Daaci sle-ufa danggay-aha ɲanna aɲkwa á tataya kára, zhagade-aara á dem huɲe á danggay, a de mbedehe am sera á tara Paul antara Silas, á gyagya vuwa-aara baɲemme. ³⁰ Daaci a sanse tara Paul á segáshe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá maga uwe kina dawalaa, lauktu yá lyelye shifa-aaruwa?» ³¹ Ta ɲwanante, a ba itare: «Fetarfe áte Yaakadada Yaisu, ká lyelye shifa á ɲa, antara huɲe á há á ɲa baɲemme.» ³² Ta magateraa waazu elva á Yaakadada, antara emnde na tá am huɲe á há-aara baɲemme. ³³ Á ba an vayiya ɲanna, sle-ufa danggay-aha ɲanna a sanse tara Paul á segáshe, a barateraa wige-aha á tate a ja na. Ba watsewatse ta naba maganaa baptisma, ta magaternahe ge emnde na tá am huɲe á há-aara keni baɲemme. ³⁴ A dálá antara tara Paul á de mba-aara, a de vaterte náza za. ɲane, antara emnde-aara baɲemme tá aɲkwa á higa, adaba fartarfe áte Dadaamiya.

³⁵ Weraawera ekse wá, male-aha á emnde a Rauma ta belaa sawji-aha á deza sle-ufa danggay-aha, geni a yaterya emnde na áwayá na. ³⁶ Duwa á sle-ufa danggay-aha á deza tara Paul, a ba ɲane á elvan ge itare: «Náwa male-aha ta belaa emnde geni yá belakuraabelá. Sawesse, zlauzlálá á ba an hairire.» ³⁷ Amá a ba Paul á elvan ge sawji-aha ɲanna ta belateraa male-aha na: «Iyau, ta zanɲeruhe an ja ba dey áte ice á emnde baɲemme, ɲere keni ɲa ba Rauma-aha miyenne wá, daaci ba shairiya á ɲere keni baaka, tá puwáɲerá an ila? Una wá, á taa gevka dekideki. A sarsawa ba itare an ire-aatare, tá se puwaneraapuwa.» ³⁸ Daaci sawji-aha na ta de mbedateru elva á tara Paul, antara Silas ge male-aha na. Ba cenarácena ganakini tara Paul

keni ta Rauma-aha na wá, gazlaraagazla jipu. ³⁹ Adaba una ñanna, ta tsetehe á ba an sera-aatare, ta duhe ádeza tara Paul, ta de slapala ire-aatare emtsaáde, lauktu ta saterse. A ba itare tá elvan ge itare: «Taslawa á kure, dawedde am ekse á ñere.»

⁴⁰ Am sarte na saressa tara Paul antara Silas am dangay maa, ta zlala ba suuwe á dem mba á Lidiya emtsaáde. Duwa-aatare, ta de bera egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta faterem ndzedá am vuwa, lauktu ta yáteryá ta zlala.

17

Tara Paul antara Silas am Taisalauniki

¹ Ta desa am ekse á Amfipaulis, antara Appaulauniya praatte, lauktu ta dem Taisalauniki. Ankwa *mashidi á Yahudiya-aha am ekse ñanna. ² Am mbasmba vuwa-aara ge Paul, ma áme keni á magán ba estuwa, a dem mashidi ñanna. Maka keye ankwa á duwa ba kelaa vaci puwansepuwe, tá ankwa á ndaha elva a názu am wakita á Dadaamiya antara emnde na tá áhuwa. ³ Ankwa á palateraa maana-aara Paul, ankwa á ndaaterndáhá bademme geni názu á ndaná wakita wá, sey *Almasiihu á shushe zladá, á emtsemtsa, lauktu á tsetse am faya. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Yaisu na yá ankwa á bakurá elva-aara na wá, ñane una Almasiihu.» ⁴ Emnde umele am itare lyarvaalya, ta dábete tara Paul, antara Silas. Yunaniñkau-aha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na keni, kwakya lyarvaalya, ira ñwasha na ankwa dárádza-aatare na.

⁵ Amá Yahudiya-aha wá, jaterja shelha ba kwakya. Daaci ta de jema budari-aha á sa am huđe á ekse, ta se tsante elva, emnde bademme saresse am bere am huđe á ekse. Duwa-aatare bademme wá, ta de tataya tara Paul, antara Silas am mba á ura umele zhera-aara Yasaun, ge tadaterá á deza male-aha á ekse áte ice á emnde bademme. ⁶ Amá sharáterka tara Paul, antara Silas na, daaci ta tedese Yasaun na, antara emnde a fetarfe umele, ta daterá á deza male-aha á duniya. Ta de icaterar sera á ba an ká kwará áza male-aha na, a ba itare: «Emnde ñanna am duniya bademme baaka tate na de wesharanteka itare elva am huđe-aara, náwa saremsa á sem larde á miya keni! ⁷ Amá Yasaun a naba vaterte sleđe am mba-aara! Bademme-aatare na itare dábarka shairiya-aha á Kaysariya, slekse yaikke na d'ekideki. Ta bántsa itare: Ankwa slekse umele zlađe ádaliye yaikke, zhera-aara Yaisu.»

⁸ Elva ñanna a tsante ervaunde á male-aha, antara emnde a ekse bademme. ⁹ Daaci male-aha á duniya ta hyaterar ge tara Yasaun, antara emnde a fetarfe umele bademme, ganakini sey tá biyaabiya nalmane am ranna, lauktu tá zlála, dem sarte na má zlauzla elva, lauktu ta puwaterahe.

Tara Paul antara Silas tá am Bairiya

¹⁰ An vayiya wá, emnde a fetarfe ta danse tara Paul, antara Silas na á dem ekse á Bairiya. Daremda tara Paul am Bairiya maa, ta naba dem *mashidi á Yahudiya-aha. ¹¹ Shagera ba ervaunde á Yahudiya-aha na tá am Bairiya na, arge Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki. Itare lyarvaalya elva na tá ankwa á bateránba tara Paul na, dzamarka elva mándzawe d'ekideki. Ba kelaa wera á ekse tá habaza ba názu am wakita á Dadaamiya, ge slaterá an waazu á Paul máki ba jirire. ¹² Kwakya ba emnde na fartarfe na am dágave-aatare. Ñwasha-aha á Yunaniñkau-aha na tá an dárádza na, antara Yunaniñkau-aha umele, bademme na fartarfe.

¹³ Amá de cenarácena Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki geni Paul ankwa á bálá elva á Dadaamiya am Bairiya keni, ta naba sawhe, ta se fantau ge wesha elva, ta tsante ervaunde á emnde. ¹⁴ Daaci emnde a fetarfe ta danse Paul á dete we á háye, amá tara Silas, antara Timaute wá, njarinja am Bairiya. ¹⁵ Emnde na ta daa Paul á dete we á háye na wá, ta zlalá ba kerđe, ta daa puwanse á dem Ataina. Daaci itare ta naba eptsa-aatare á sem Bairiya. Ta sawa an elva a Paul, ta se mbedateru ge tara Silas

antara Timaute. A ba ɲane á elvan ge itare: «Sawmbare berawibera ba watsawatse máki á gevge.»

Waazu á Paul am berni á Ataina

¹⁶ Am sarte na Paul aɲkwa á ufa tara Silas, antara Timaute am Ataina na wá, wantewa ervaunɗe-aara ba kwakya aɗaba kwakyire á hele-aha na an cepa am ekse ɲanna. ¹⁷ Aɗaba una ɲanna, aɲkwa á ndaha elva ɲanna antara Yahudiya-aha, ira emnde a jeba umele na ta dema am nadina á Yahudiya-aha na am mashidi-aatare. Ma a shá ba emnde-ara keni, ma ta jamme áme emnde keni, á de ndaater ba una ɲanna ba kelaazare.

¹⁸ Tá aɲkwa emnde a nadina umele tá ɗahaná an Aipikauri, umele zlaɓe adaliye tá ɗahaná an Sitauykau, male-aha-aatare keni tá se maganaa gajawe kwakya ge Paul. A ba emnde umele-aatare: Á ndaha uwe kina slenara na? A ba emnde umele-aatare zlaɓe ádaliye: Á ndaha elva á dadaamiya-aha na ta jesaare áɲwaslire na. Ta de ndáhá una na wá, aɗaba Paul aɲkwa á ndaater waazu á elva a Yaisu, antara tse á emnde am faya. ¹⁹ Aɗaba una ɲanna, ta daa Paul á de katafke á zlamáha áte egdza wa-aatare umele aɲkwa tá ɗahá an Ariyaupagus. Tate ɲanna wá, tate á kyá shairiya-aatare. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndaaɲerndáhá jirire á tsáha á ɲa na ka shanaa ka áɲwaslire. ²⁰ Aɗaba názu ɲá aɲkwa á cenáná ázeɲa na ɲa wayve-aha-aara, ndza cenáɲeránka ɗekideki. Amá wá, ɲá kátá diyeddiye.» ²¹ Emnde a Ataina, antara wayve-aha-aatare baɗemme wá, itare ta emnde a wáyá cena elva-aha na a jesaara áɲwaslire. Ba tá sá una, tá sá una, tá vaha deppe á ba arge elva.

²² Daaci a tsahe ge Paul áte Ariyaupagus-aatare ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure emnde a Ataina, ya nánna wáva á kure baɗemme ge mága nadina á kure. ²³ Aɗaba am sarte na yá aɲkwa já ɗaba am ekse á kure, ya nánna tate-aha á mága nadina á kure baɗemme. Ya nánna áte tate á ica sadake á kure umele, kwa puwetepuwa, a ba kure: Una wá, náza a dadaamiya na zlaɓe diyarka emnde na. Daaci Dadaamiya na ni zlaɓe diyakurka tsa, amá kwá aɲkwa eɗɗába na wá, yá ndaakur elva á Dadaamiya ɲanna. ²⁴ Aɲkwa Dadaamiya a jirire, ba ɲane edda una a nderaa duniya, antara názu am huɗe-aara baɗemme; ba ɲane una Yaakadada á samaya, antara haha, ɲane á njeka am bere-aha na tá nderaná emndimagwaha. ²⁵ Tatayaaka ɲane ma uwe keni áza emndimagwaha ɗekideki. Aɗaba á vatertá ba ɲane duksa ge emndimagwaha, á vaterte shifa, antara duksa baɗemme. ²⁶ Emnde na tá am duniya baɗemme a nderateraa ba ɲane, a saterse á ba am ura palle, a njateraa ba ɲane áte haha na. Lauktu á nderá ba emnde ɲanna keni, kertenj ndza an ɗatsa sleɗe-aha-aatare, antara zamane-aha-aatare baɗemme ázeɲara. ²⁷ Dadaamiya a nderaa emnde wá, ba geni emnde ɲanna baɗemme, tá puwantá erva ba ge ɲane palle, ámbane watse tá shansha. Ge jirire wá, Dadaamiya ba herzhe an miya baɗemme. ²⁸ Aɗaba aɲkwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ɲane: Mi shaa shifa aɗaba ɲane, gamiyevge emnde aɗaba ɲane, má aɲkwa puwa shifa aɗaba ɲane. Shagera názena ta ndasaa emnde á kure umele am láhe-aatare na. Ta bántsa itare: ɲere keni ɲa ba egdzara-aara.

²⁹ «Máki mi egdzara-aara wá, slaslaumika ɗekideki mázla-aara ganakini Eddemiya Dadaamiya seke dindar, antara lipela, bi seke nákwá. Aɗaba duksa-aha ɲanna baɗemme, tá tsatsaná ba emndimagwaha an eɲkale-aatare, daaci tá ganve hele. ³⁰ Haypa-aha na ndza ta maganaa emndu werre wá, Dadaamiya á ɲeka am ervaunɗe, aɗaba am sarte ɲanna ndza diyarka. Amá kina wá, aɲkwa á ɗáhá emnde baɗemme geni a yarányá haypa-aha-aatare, a magarmága tuba ázeɲara. ³¹ Aɗaba kertenj faafa kwaskwe na ni watse á de kyá shairiya á duniya baɗemme átekwa na. A eksese edda una ni watse á de kyaná ɲane shairiya ɲanna á ba an jirire, a tsante edda-aara ɲanna am fáya, ganakini a diyareddiye emnde baɗemme.»

³² Am sarte na ni Paul anƙwa á ndaater elva a tse am fáyá na wá, emnde umele-aatare ta naba puwar dzáká. Amá á ba emnde umele: «Wayanjerwáyá ká ndaanerndáhá zlaɓe ádaliye vacite umele keni.» ³³ Daaci a naba sesehe ge Paul am dágave-aatare, a zlalehe. ³⁴ Amá wá, tá anƙwa emnde na ni ta dábete Paul, de fartarfe. Emnde ɲanna wá, tara Diyaunisiiyus, ɲane palle á emnde a kyá shairiya áte Ariyaupagus, antara mukse umele zhera-aara Damaris, ira emnde umele.

18

Waazu á Paul am Kaurintus

¹ Am iga-aara maa, a tsete ge Paul am Ataina, kwaye a zláá á dem Kaurintus. ² Ta de puwa ba já ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Akilas, ta yanaa am haha á Pauntus. ɲane keni zlaɓe ba unɲule a sá-aatare á sa am haha á Italiya tá antara mukse-aara Piriskila. Adaba a bántsa male á larde á Rauma, zhera-aara Kalawdiyus: A nanánka Yahudiya-aha am haha á Rauma dƙidƙi. Am iga a já ire-aatare ɲanna maa, a duhe ge Paul á dezetare, ³ a de berater tá anƙwa á maga ba saniya na á maganá ɲane. A diya ba njá antara itare, ta magaa slera-aatare átirpalle. Amaana: Bere-aha á kacakaca. ⁴ Ba kelaa vaci puwansepuwe, Paul á shateru ba labáre á higa ge Yahudiya-aha, antara Yunaniƙau-aha na tá am nadina á Yahudiya-aha na, geni itare keni a fartarfe.

⁵ Amá am sarte na daraada tara Silas, antara Timaute á dem Makiduniya wá, Paul magaaka slera umele mázla-aara, a yaa sarte-aara baɗemme ba ge bálá waazu, anƙwa á ndaaterndáhá jirire-aara baɗemme ge Yahudiya-aha, ganakini ba Yaisu una *Almasiihu. ⁶ Amá Yahudiya-aha liyarka elva-aara, ta zlazlese antara ba ire-aara keni. Adaba una ɲanna, Paul a naba hyadaa erva-aara áte itare, a ba ɲane: «Máki kedakurkeɗa watse kwá diyeddiya ba kure, á shiyaka ya mazla-aara. Kina wá, yá zláá á deza emnde a jeba umele.» ⁷ A yateraa estuwa Paul, a zláá á de tataya bere á mága waazu-aara am mba á ura umele zhera-aara Titus Yustus, ɲane am nadina á Yahudiya-aha, há-aara ba herzhe an *mashidi á Yahudiya-aha ɲanna. ⁸ Kirispus, ɲane *liman na á maga slera am mashidi ɲanna, ɲane antara huɗe á há-aara baɗemme fartarfe. Emnde a Kaurintus na cenarácena waazu á Paul na, itare keni kwakya fartarfe, magarateramaga baptisma.

⁹ Vacite umele an vayiya wá, Paul a naba shaa wahayu. A ba Yaakadada á elvan ge ɲane: «A wanka lyáwá dƙidƙi! Emmága slera á ɲa, dƙuka dƙidƙi, naba ndaaterndaha. ¹⁰ Baaka ura á de fá erva áte ka dƙidƙi, adaba iya yá anƙwa antara ka. Emmága slera, adaba kwakya emnde na tá átuge iya am ekse na.» ¹¹ Paul a magaa sakanderi an kyalma am Kaurintus, anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

¹² Am zamane á sleksu Galiyau ta fanaa emnde a Rauma, ɲane slekse yaikke am kwara á Akaya baɗemme wá, Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Paul, ta daná á dem shairiya. ¹³ A ba itare tá elvan ge sleksu Galiyau: Náwa zhel na anƙwa á kwaraterse njála Dadaamiya ge emnde, amá gergere antara una am *tawraita.

¹⁴ Paul keni á kátá ndaha elva, a naba cuvaa ge slekse zunɲwe, a ba ɲane á elvan ge Yahudiya-aha ɲanna: «Ma andze a magaa mandzawire, bi haypa umele yaikke wá, ma andze yá cenakurvaacena Yahudiya-aha-aaruwa. ¹⁵ Amá una ba gajawe á kure áte elva-aha, antara zhera-aha, ira tawraita na wá, una ba elva á kure, kyaukya ba kure duksa á kure, iya yá kyeka shairiya á jeba á elva-aha ɲanna.» ¹⁶ Daaci a naba ɲyaterse á segashe am bere á shairiya. ¹⁷ Ba segashe-aatare wá, ta se ba dar ge Saustainais ba *liman á Yahudiya-aha-aatare tsa áte ice á emnde baɗemme, á ba am tate á shairiya ɲanna. Amá baaka lámbe á sleksu Galiyau dƙidƙi.

Eptsá á Paul á sem Antakiya

¹⁸ Á ba am iga á una ñanna keni, Paul haraare zlafe ádaliye kwakya áza emnde a fetarfe am Kaurintus, lauktu a yaterhe, a zlála. Daaci ta zlála antara tara Akilas, tá antara mukse-aara Piriskila, ta dem Kainkairiya. Paul a de sehese ire áhuwa, adaba ndza a maganaa *waada ge Dadaamiya. Tsante am ekse ñanna maa, ta dema am paare á yawe, ta zlála á dem Antakiya am haha á Siriya. ¹⁹ Daraada am Aifaisus wá, Paul a dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de ndaha elva kwakya antara itare, áte názena am wakita á Dadaamiya. ²⁰ Ta ñála Paul kwakya áhuwa, ganakini a haraare ázetare, amá kwalevwale Paul. ²¹ Daaci a naba yaterhe, amá a ba ñane á elvan ge itare: «Má wayetewáyá Dadaamiya wá, watse yá eptsa zlafe ádaliye áseze kure.» Daaci tsanta am Aifaisus ñanna wá, Paul a yaa tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila áhuwa mazla-aara, ñane a dema am paare á yawe, a zlála á de katafke.

²² De tsekwaatsekwa Paul am Kaysariya, a zlála á ba á dem Urusaliima emtsaade, ge de gater use ge emnde a fetarfe, lauktu a dem Antakiya. ²³ Shekwaashekwa cekwaangudí maa, a tsetehe zlafe ádaliye, a de jem d'aba praatte am huđe á Galatiya, antara Firigiya, a de faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe bademme.

Waazu á Apaulaus am Aifaisus, antara am Kaurintus

²⁴ Am sarte ñanna maa, samsa zhel Yahudiya umele á sawa am Alaikzandriya, á sem Aifaisus, zhera-aara Apaulaus. Ñane an hákuma á ndáha elva jipu, diyaadiya názu am wakita á Dadaamiya keni. ²⁵ Kwakya diya-aara áte baráma a Yaakadada, vuwa-aara wayaawáyá jipu ndáhá elva á Dadaamiya. Ankwa á kwaraterse elva ge emnde áte Yaisu á ba an unñule-aara, amá wá, ñane a dise ba baptisma na ndza a maganaa Yuhanna. ²⁶ Daaci ankwa á maga waazu-aara ba estuwa an baakire á lyawa am *mashidi á Yahudiya-aha. Vacite umele cenarvaacena waazu-aara tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ta naba dante á dem mba-aatare, ta de palannahe zlafe ádaliye jirire á elva á Dadaamiya jauje ba ge una a disaa ñane.

²⁷ Am iga-aara maa, Apaulaus a magaa niya a dem Kaurintus am haha á Akaya. Emnde a fetarfe na tá am Aifaisus ta fanem ndzedá kwakya am vuwa, adaba ta puwaterte nalmesheri ge emnde a fetarfe na tá am Akaya, ta vante am erva ba ge ñane geni a lyarvaalya ba shagera am dágave-aatare. Daada-aara áhuwa maa, Dadaamiya a de maganaa ngurna, a de melateru kwakya ge emnde a fetarfe. ²⁸ Adaba a de ndaaterse wakita á Dadaamiya ge Yahudiya-aha, a palaternahe ba shagera ganakini ba Yaisu una *Almasiihu, a haslaterahe á katafke á emnde bademme, dzegwaránka ba wera we keni.

19

Waazu á Paul am Aifaisus

¹ Am sarte na Apaulaus ankwa am Kaurintus na wá, Paul a jem d'aba am wa-aha á kwará ñanna praatte, kwaye a de tsekwe á dem Aifaisus. A de shaa emnde a fetarfe umele am Aifaisus ñanna, ² a ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Am sarte na ni fakurtarfe na, shakuránsha emtu Shedekwe Cudedde?» Ta nwanante, a ba itare: «Ba ganakini ankwa Shedekwe Cudedde keni diyanerka ñere.» ³ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza ta magakuraa jeba á baptisma-ara kena?» A ba itare: «Ñere ña shaa baptisma na ndza a kwaratersaa Yuhanna ge emnde na.» ⁴ A ba Paul á elvan ge itare: «Baptisma á Yuhanna wá, náza á emnde na tá kátá mága tuba arge haypa-aha-aatare. Adaba a ba Yuhanna á elvan ge *Iserayiila-aha: Fawtarfe á ba áte edda una watse á sawa am iga-aaruwa na. Amaana: Yaisu.» ⁵ Cenarvaacena una ñanna, daaci ta lyevaa baptisma an zhera á Yaisu. ⁶ Daaci Paul a puwataare *erva a barka áte ire-aha-aatare, a naba tsekwa ge Shedekwe Cudedde á sete itare. Ta

fantau ge ndáhá elva-aha áŋwaslire, antara mága nabiyire bademme. ⁷ Kezлакula á emnde ŋanna ta kelaawa ju buwa.

⁸ Am huđe á tere keye ŋanna, Paul á málá ba sera á dem *mashidi á Yahudiya-aha ba kelaa kwaskwe á puwansepuwe. Ankwa á ndaater elva á Dadaamiya á ba an dzaŋdzaŋire ge emnde, ankwa á palaterá elva a dem *kwara á Dadaamiya an hákuma ge emnde na tá á katafke-aara. ⁹ Amá emnde ta maganaa degdegire á ire ge Paul, lyiyarka waazu-aara đekidėki, baira ta valyesaa elva na zlayeka đekidėki na áte elva a đába baráma á Yaakadada. Adaba una ŋanna, a yáterhe ge Paul, a dzerese emnde na fartarfe na, a zlalá antara itare á dem bere á Tiranus, bere á háya ge ndaha láyá am huđe-aara. Ankwa á shateru waazu ba kelaazáre am bere ŋanna. ¹⁰ Yawe buwa kalkale ankwa á magán ba estuwa Paul, haa Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na tá am kwara á Aziya bademme cenarácena elva á Yaakadada.

Labáre á egdzara á Sikaiwas, antara ndzedá á Dadaamiya

¹¹ Dadaamiya a magaa najipu-aha na ndza magaaveka đekidėki na á kya erva an Paul. ¹² Ta dateraa ba naŋgyuwe na a tsekwemaa Paul, antara nalbuta-aara na á hálá ŋgudėffire an ŋane ge emnde na tá lapika-aha, mbarembe bademme. Emnde na ndza tá an shaitaine keni, saresse shaitaine-aha ŋanna am vuwa-aatare.

¹³ Am sarte ŋanna maa, tá ankwa Yahudiya-aha umele tá ŋgyá jini-aha am emnde, tá ankwa á já đaba ma á deme keni. Daaci itare keni ta naba tápá ŋgyá jini-aha am ura an zhera á Yaisu. A ba itare tá elvan ge jini-aha: «Ŋá ankwa ndaakur an zhera á Yaisu na Paul ankwa á ndáhá elva-aara na: Dawedde.» ¹⁴ Emnde a mága una ŋanna wá, ba egdzara á limán Sikaiwas, ŋane male á *liman-aha. Egdzara-aara ŋanna ta vuye. ¹⁵ Amá a ŋwaterante ge jini, a ba ŋane: «Diyandiya ya Yaisu. Paul keni diyandiya bademme, amá kure mu kwa emnde-ara?» ¹⁶ Zhel na an shaitaine ŋanna a naba slakalemhe am itare an ndzedá-aara bademme, jateruje an ndzedá bademme-aatare, ta ŋezlese ire-aatare ba zlahhe á segáshe am mba-aara an ukhyiye dey, ta zlalá an ververe kwakya áte vuwa-aatare.

¹⁷ Emnde a Aifaisus bademme, Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele bademme cenarácena labáre ŋanna, dámnda lyawa am vuwa-aatare bademme. Fantau á ba am sarte ŋanna wá, emnde ta faa zherwe jipu áte zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁸ Emnde a fetarfe kwakya ta magaa tuba á katafke á emnde bademme arge slera á Shaitaine na ndza ta mazlanaa itare am erva-aha-aatare. ¹⁹ Emnde na tá an wakita-aha-aatare na á kwaraterse mága duksa an hákuma á Shaitaine kwakya saransese á segáshe, ta epshehe an kárá áte ice á emnde bademme. Ta magaa lisaafi á gáne á wakita-aha ŋanna wá, gursa debu kul ilyeđe. ²⁰ A zanaa estuwa elva a Yaakadada sleđe á ba an ndzedá, emnde bademme naránna ndzedá á Dadaamiya.

Elva yaikke na a tsetaa am Aifaisus

²¹ Am iga á labáre ŋanna maa, Paul a magaa niya a dem Urusaliima, á kyá huđe á haha á Makiduniya, antara haha á Akaya. A bántsa ŋane: Máki danaada am Urusaliima wá, sey yá de zhárá berni á Rauma keni. ²² Daaci a belaa emnde a melanumele buwa á katafke-aara, tara Timaute, antara Airastus, ta desaa itare zuŋŋwe á katafke-aara ge dem Makiduniya. Amá Paul an ire-aara wá, a shekwaah zlabė adaliye cekwaanğudfi am kwárá á Aziya.

²³ Á ba am sarte ŋanna, tsetsa elva yaikke am Aifaisus áte elva a baráma á Yaakadada. ²⁴ Ankwa edda egzla umele zhera-aara Daimaitriyus, ŋane á já egdzar bere-aha an lipela, gáráva á bere á dadaamiya á emnde a Aifaisus, tá đaháná an *Artaimis, ba seke gáráva á mukse, a ba itare. Daaci ŋane antara emnde a slera-aara tá ankwa á shá nalmane kwakya. ²⁵ A jemaa emnde a slera-aara ŋanna, antara emnde umele na tá ankwa á maga jeba á saniya ŋanna bademme, a ba ŋane á elvan

ge itare: «Ya baa ba kure dawalaa: Yá tamaa baaka ura am miya diyaaka ganakini saniya á miya na wá, a gedamitaa ba ñane. ²⁶ Amá ba kure an ire á kure keni zharauzhara emtsaade názena ankwá á maganá zhel ñanna tá d'aháná an Paul na? A bántsa ñane: Duksa-aha na tá jáná ba emndimagwaha an erva-aatare ni tá kezlater ugjehe! Aley ankwá á dzegwardzegwe, adaba emnde kwakya lyarvaalya elva-aara, á tsaaka an emnde a Aifaisus áhuna, amá dem haha á Aziya keni kwakya ba názena lyavaalya elva-aara. ²⁷ Máki estuwa wá, zhel ñanna á badzamiyanvebadze saniya á miya na. Á tsaaka an una ñanna, ba bere yaikke, bere á dadaamiya á miya *Artaimis na má ankwá á kezlan ugje na keni, watse baaka ura á de d'emed'dema mázla-aara. Ba *Artaimis an ire-aara na emnde a haha á Aziya, antara duniya bademme, emnde tá ankwá á kezlan ugje na keni, á de gev duksa ba dey.»

²⁸ Ba cenarácena elva-aha ñanna wá, mberátembera ervaun'de-aatare ba seke kárá. Ta kante kwárá á dem zhegela, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke. ²⁹ Elva ñanna de gyantegya hu'de á ekse bademme, emnde bademme ta de gwaterar ge tara Gayus, antara Aristarkus egdzara á emnde a Makiduniya na tá ankwá á puwa Paul am shula-aha-aara na, daaci ta tad'áterá á ba an zhagade á dem tate á gwagusa yaikke náza á zlamaakelaawa. ³⁰ Á kátá d'abaterd'ába Paul, amá ta naba ñanaahe ge emnde a fetarfe. ³¹ Emnde umele am slakate-aha-aara na ta male-aha am haha á Aziya keni ta belanve we, a ba itare, ba tasle-aara a duka ñane á dem tate á gusa ñanna. ³² Jáháva ñanna weshaptewesha jipu. Emnde na tá hula á kya una, emnde umele keni tá hulá náza-aatare á kya una, kwakya ba emnde na ni diyarka názu a daterá ádehuwa d'ekid'eki. ³³ Daaci ankwá zhel Yahudiya umele zhara-aara Alaikzanderi am jáháva ñanna, ñane wá, emnde umele ta shanu sera á labáre ñanna bademme, Yahudiya-aha umele tá ankwá á hyairhye ganakini a mbedaterumbefe elva ge zlamaakelaawa. Daaci Alaikzanderi a katerante erva-aha-aara ge emnde bademme, ankwá á magaterá nalaama ganakini a d'arude á ndaater elva. ³⁴ Amá de diyareddiye ganakini ñane keni ba ura Yahudiya, ta fantau ge fa hula á ba an elva palle áte we, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! Á hyephye saa buwa tá ankwá á ndaha ba una ñanna.

³⁵ Am iga-aara maa, a ekhyateraaha zlahhe ge ura-aatare male ñane saikeraitair yaikke názá á berni á Aifaisus. A ba ñane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure, kure emnde a Aifaisus: Am duniya bademme, diyardiya emnde bademme ganakini ankwá bere á dadaamiya á miya *Artaimis yaikke, antara gáráva-aara na a eblyaa á sawa am samaya na am berni á miya am Aifaisus, mí ufaná ba miya. ³⁶ Ware edda-aara ni á de bá diyaaka na? Magaumága sawari am ire á kure, magauka duksa máki slakurnaaka ba shagera. ³⁷ Emnde na náwa kwa sateraa á sehuna na, wallá ta ilu duksa am bere cud'ed'de á miya na bere á *Artaimis ka, wallá ta ndaase elva mándzawe áte *Artaimis á miya ka, uwe ka. ³⁸ Máki tá ankwá emnde a dágala á tara Daimaitriyus, antara emnde a slera-aara maa, ankwá sarte á kya shairiya, male-aha á duniya keni tá ankwá bademme, tá de puwa ugje-aatare, daaci tá kyaternaakya. ³⁹ Ma ankwá ba duksa umele kwá kataná kure keni, dawánda labáre á kure á deza male-aha vaci jáháva, tá de kyakurnaakya ba itare. ⁴⁰ Amá náza vatena na wá, ba kina mi shansha elva áza male-aha á miya, watse á jauje ge ndzedá á miya. Tá de bamiya ankwá dugune á kure ba giraara. Adaba baaka baráma á miya ge mága duksa estuwa d'ekid'eki. Watse á de kamivá ye ba ge miya.»

Daaci a zlanaahe elva-aara áte una ñanna. Am iga-aara maa, a ba ñane: Ma ware keni a ezzlála á dem mba-aara mazla-aara.

Shula á Paul á dem Makiduniya, antara Akaya

¹ Am sarte na ekhyaakhya elva ñanna maa, Paul a jemaa emnde a fetarfe, a faterem ndzedá am vuwa kwakya, daaci a magaterá á jámimá shifa, ba zlala-aara ge ñane á dem Makiduniya. ² A de jem dába praatte am huđe á haha á Makiduniya ñanna, a de ndzedaterterte emnde a fetarfe an waazu-aha gergere, lauktu a zlala á dem haha á Akaya. ³ A de magaa tere keye am haha á Akaya ñanna. Ba ñane keni maganaamaga niya a dem Siriya an paare á yawe, á cena ba tá ankwá á eksanvaa sawari Yahudiya-aha ge magante emtanƙire. Adaba una ñanna, a dába ba tate á sawa-aara ñanna zlađe ádaliye á kyá Makiduniya. ⁴ Ankwá Saupate egdza á Pirus ura Bairiya, ñane a duwá antara Paul. Zlađe ádaliye, antara tara Aristarkus, antara Saikundus, itare ta emnde a Taisalauniki, antara Gayus ñane zhel Dairbe, antara tara Tikikus tá antara Tauraufimus, itare ta emnde a haha á Aziya, ira Timaute. ⁵ Emnde ñanna bademme ta desaa itare á katafke á ñere, kwaye ta de ufaneraa am Terauwas. ⁶ Am iga á muñri á depain na baaka shahi á makala am huđe-aara na wá, ñere keni ña dema am paare á yawe am Filipi, ña dabaterdába. Ña ga hare ilyeđe, lauktu ña de shateraahe am Terauwas, ña de zu hare maka áhuwa.

Paul a hare pañje á maga waazu am Terauwas

⁷ Ña jamme an icavaciya ge sebde ge za dafa á Yaakadada wá, a ndaanaa Paul elva am jáháva ñanna. Am diyaadiya ganakini watse á zlalá má weraawera ekse, mele yánka waazu mazla-aara, dem huđe á vayiya keni á maga ba waazu. ⁸ Bere na ña jahava am huđe-aara ñanna wá, átire ge bere-aha umele, huđe-aara bademme ba kára á fanus-aha. ⁹ Ankwá egdza dawale, zhera-aara Aiwitikus, ñane a njanu ge we á fainaiter á bere ñanna ná am huđe-aara na. Am kwakyafkwakya waazu á Paul, a naba pu hare egdze na jauje ge ndzedá. Daaci a naba mbedehe kwaye á sawa átire á bere ge keyire á sem áhá. Ta de tsante, amá emtsamtsa. ¹⁰ A tsekwehe ge Paul, a de unbare ge egdze ñanna, a ñañanaahe an erva-aha buwa, a ba ñane: Gazlauka dekideki, á ba an shifa-aara egdzere. ¹¹ Daaci a eptsehe zlađe ádaliye, a dála á dem bere ñanna, a de kezlanve dafa, ta zuhe. Am iga a dafa keni yánka ndaater elva dekideki dem segáshe á vaciya am haha, lauktu a yaterhe, a zlala. ¹² Egdza dawale na keni ta puwansá á dem mba-aatare á ba an sera-aara, bademme a ervaunđe á emnde ba seke nama adaba ñane.

Shula á Paul tsanta am Terauwas dem Milaitus

¹³ Am iga á una ñanna maa, ñere ña dema am paare á yawe, ña degásha ñere zunñwe á katafke á Paul ge dem Assaus. Adaba a ba ñane tsanta áhuna wá, á duwa an sera, á de dema am paare antara ñere á ba am Assaus. ¹⁴ De shañeraasha am Assaus, a de dema am paare antara ñere, ña zlalá kerde á dem Mitilaine. ¹⁵ Ña tsetehe zlađe ádaliye áhuwa, makuralla-aara lauktu ña de shaa haha á Kiyaus am dágave á haye, ña desa am slerpa-aara ña vante názlađa. Wergekse wá, danjeraada am Samaus. Wergekse-aara zlađe ádaliye lauktu danjeraade am Milaitus. ¹⁶ Amaana: Ña yesaa Aifaisus am iga, adaba magaaka niya a dem ekse ñanna, wayaaka á kecfanaakeda sarte am haha á Aziya. Ñane á kátá á de maga muñri á *Pantaikausta am Urusaliima mákini á gevge.

Waazu na a vatertaa Paul ge emnde a sawari á aiklasiya á Aifaisus

¹⁷ Sañeraasa am Milaitus wá, Paul a naba belaterve labáre ge emnde a sawari á aiklasiya á Aifaisus, ganakini a sarsawa ásezeñara. ¹⁸ Saremsa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya semaa estuwa á sem haha á Aziya, kure diyaakurdiya nja-aaruwa bademme am sarte na yá am dágave á kure. ¹⁹ Diyaakurdiya slera na ya magannaa ya ge Yaakadada, ámasla an gá ire-aaruwa am slera ñanna, antara yawe á kyuwa na ta belimá am ice, emtanƙire na ta magive Yahudiya-aha na bademme.

²⁰ Diyaakurdiya ganakini sheβanakurvuka názena watse emtake áte kure ba palle keni, ndaanakurndáhá bademme, am zlamaakelaawa, antara am mba-aha á kure keni bademme. ²¹ Ya ndaaterndáhá ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele an ndzedá-aaruwa bademme, ganakini a yaránya mága haypa, a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a fartarfe áte Yaakadada Yaisu. ²² Daaci kina wá, yá ankwá dem Urusaliima una laarire áte ya, a binaa Shedekwe Cufedfe geni sey ba yá duwa. Diyanka názu watse á de magava áte ya áhuwa. ²³ Duksa palle ya disaa ya wá: Ba kelaa má de tsekwantsekwa am ekse wá, ankwá á ndindaha Shedekwe Cufedfe geni ankwá á pakaaka dangay, ká de shá zladá am tsavaytsavaye. ²⁴ Ate ya wá, ma yá ankwá an shifa, ma ya baaka an shifa keni ba kálkale. Iya wá, yá kátá ba yá maganaamaga slera na a fiyaara Yaakadada Yaisu na bademme, a jauka dëkidëki. Amaana: Bálá labáre á higa, elva a ngurna na a maganaa Dadaamiya.

²⁵ «Haranaaháre á bálá waazu á elva a dem *kwara á Dadaamiya am dágave á kure. Amá kina wá, diyandiya ganakini ba palle á kure keni baaka ura á de puwete ice áte ya mázla-aara. ²⁶ Yá ndaakur adaba una nanna kina vatena: Máki kedaakeda ura am dágave á kure wá, am mbiye-aaruka. ²⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba sanakuransese namaari á Dadaamiya bademme ásegashe. ²⁸ Fawanufe ba kure hyema ge ire á kure, fawanufe hyema ge walda na a fakurmaa Shedekwe Cufedfe am erva ganakini kwá piyanaa kure na. Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya na ba shagera degiya! Adaba a emtsehe ge egdza-aara emtsaade, lauktu ta jesaara emnde nanna. ²⁹ Diyandiya ganakini watse tá sawa emnde na ta ba seke indale-aha na á sem dágave á kure, tá se yakurka dëkidëki. ³⁰ Á ba am dágave á kure keni watse tá ankwá emnde a báda emnde a fetarfe umele an fida ge dabaterdába. ³¹ Amá faufa hyema, yehauteyeha geni yawe-aaruwa keye, vayi vacika yá ankwá á kwarakursekwáre an yawe á kyuwa am ice, puwananseka dëkidëki.

³² «Daaci kina wá, yá ankwá yakurá am erva á Dadaamiya, á de tsufakurá ba nane áte ngurna-aara, á de fakurwa ba nane hyema an elva-aara. An hákuma ba nane ge ndzedakurtendzedá, antara ge vakurte duksa shagera na a fater ge emnde-aara bademme na. ³³ Iya wá, tatayanka duksa á ura dëkidëki. Ma shungu, ma dindar, ma zane keni. ³⁴ Ba kure keni, ábi kwa nanna ya mága slera á ba an erva-aaruwa ge tátaya náza já wedera á nere antara emnde na tá ázerwa. ³⁵ Iya wá, maranakuránmárá am názena ya maganaa ya bademme, geni kure keni magaumága slera ba estuwa, melawaterumele ge emnde na tá taa maganaaka wedera-aha-aatare. Viyawanaaka elva na ndza a ndaanaa Yaakadada á ba an ire-aara, a ba nane: Higa kwakya wá, ba náza á edda vante sadake ge ura, arge náza slelyiya sadake.»

³⁶ Zlanaazle elva-aara Paul, ta kezlaa ugje am haha bademme, nane a magaa maduwa. ³⁷ Bademme-aatare tá kyuwa á ba an yawe á kyuwa, daaci ta njananaa erva ge Paul, a ba itare tá elvan ge nane: Á jamimá shifa, a dákaada Dadaamiya á ba an hairire. ³⁸ Ankwá á waterwa jipu elva na ta cenanaa am mbuwe á Paul, a ba nane tá puweteka ice-aatare áte nane mázla-aara na. Daaci ta puwanse á dem tate á paare á yawe.

21

Shula á Paul á dem Urusaliima

¹ Am iga á tegava á nere antara itare maa, na zlala ba suuwe an paare á yawe, kwaye na de tsekwa am Kaus. Makuralla-aara, na de tsekwa am Raudaus. Tsante am Raudaus, na de tsekwa am Patara. ² Duwa á nere, na de shaa paare na á dem Finikiya, daaci na naba demhe am huđe-aara. ³ Danjeraada átevege haha á Kiprus, na nánaa haha nanna am názlaba á nere, nere na zlalá ba suuwe á dem haha á

Siriya, ɲa de tsekwa am Tirus tate á tsekwa kazlaɲa á paare ɲanna. ⁴ ɲa de shaa emnde a fetarfe am ekse ɲanna, daaci ɲa ga hare maka ázetáre. Shedekwe Cufedfe a naba ndaaterhe názena ni watse á de shá Paul am Urusaliima na ge emnde a fetarfe ɲanna, itare keni ta naba mbedanu ge Paul geni a duka mazla-aara. ⁵ Amá ba zlauzle hare maka ɲanna wá, ɲa naba tsetehe, ɲá anƙwa á zlála. Daaci itare, antara ɲwasha-aha-aatare, ira egdzara-aatare, bademme ta puwaɲerse á dete iga a ekse, áte we á háye, ɲa kezlaa ugje áte we á háye ɲanna, ɲa magaa maduwa átirpalle.

⁶ Am iga á maduwa wá, ɲa magaa ájamimá shifa, ɲa daleme am paare, itare keni ta naba da-aatare. ⁷ Tsante am Tirus, ɲa de tsekwa am Pautaulaimayi, áhuwa keni lyaraɲervaalya egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ɲa váha deppe ázetare. ⁸ Makuralla-aara ɲa tsetehe, ɲa de tsekwa am Kaysariya am mba á malum Filip, ɲane palle á emnde vuye na ndza ta dzeraterse am Urusaliima na. ⁹ Filip ɲanna wá, an gyaale-aha-aara ufáde darka á de gá zhele, tá anƙwa á maga nabiyire.

¹⁰ Am haraɲeraahare cekwaanƙuɗi áhuwa, vacite umele, a naba semhe ge nabi á sa am Yahudiya zhera-aara Agabus. ¹¹ Samsa áseze ɲere wá, a naba lyevaa náza ɲƙuɗa huɗe á Paul wá, a naba takwasaa sera-aha-aara, antara erva-aha-aara an ɲane, a ba ɲane: «Náwa názu a ndaanaa Shedekwe Cufedfe: Edda á náza ɲƙuɗa huɗe na keni, tá de takwasán ba estuwa Yahudiya-aha am Urusaliima, tá de belaterma am erva ge emnde a jeba umele.» ¹² Ba ɲa cenaa una ɲanna wá, ba ɲere an ire á ɲere, antara egdzar mama-aha a ɲere na tá am Kaysariya na keni, ɲa ɲantaa ba sera ge Paul, geni a duka á dem Urusaliima na mázla-aara. ¹³ Amá a ba ɲane á elvan ge ɲere: «Labára ɲane kwá kyuwa na? Kwá kátá gyaigiyem lyawa am vuwa ge iya emtu? Iya wá, á tsaaka an takwasa, ba emtsa keni yá anƙwa átekwa adaba Yaakadada á miya Yaisu.» ¹⁴ Janerviyyaaja eptsanaaptsa-aara. Daaci ndaɲeranka elva umele mázla-aara, a ba ɲere: A gevge ba namaari á Yaakadada.

¹⁵ Haraɲeraahare cekwaanƙuɗi áhuwa maa, am iga-aara ɲa naba tse, ɲa zlála á dem Urusaliima. ¹⁶ Ta daa á puwaɲerpuwa emnde umele am dágave á egdzar mama-aha a ɲere emnde a Kaysariya. Ta daɲerhe ba suuwe á dem mba á Manasaun zhel emnde a Kiprus umele, haraahare am fetarfire, daaci ɲa nja am mba-aara.

Paul am mba á Yakuba

¹⁷ Daɲeraada am Urusaliima maa, lyaraɲervaalya egdzar mama-aha a ɲere emnde a fetarfe á ba an higa. ¹⁸ Makuralla-aara, a naba daɲerhe ge Paul á dem mba á Yakuba, ɲa de beyaa jarammeje emnde a sawari á aiklaisiya bademme am mba-aara. ¹⁹ Daaci Paul a gater use, a ndaater názena a ganvaa Dadaamiya bademme am slera-aara na a maganaa ɲane am dágave á emnde a jeba umele na. ²⁰ Cenarvaacena una ɲanna bademme wá, ta naba gálá Dadaamiya. Am iga-aara maa, a ba itare tá elvan ge Paul: «Ka cenáncena emtu egdza emmaaye? Emnde debu wányara am Yahudiya una fartarfe, amá bademme-aatare ta tsaá á ba áte *tawraita a Muusa. ²¹ Amá cenaráncena emnde ɲanna ta se ndahanaa emnde umele, a ba itare: Ka kwaratersaa ka ge Yahudiya-aha á miya na tá am ekse á emnde, geni a yaránya tawraita, a farka egdzara-aatare am shedekwe, a dábarka naɗe-aha á yahudiyire dekiɗeki. ²² Mí maganá estara kina? Adaba náwa watse tá cenáncena ganakini sakaasire. ²³ Ekka wá, eccena názena ɲá bakaná ɲere. Náwa tá anƙwa emnde ufáde, itare ta maganaa *waada ge Dadaamiya. ²⁴ Anƙwa á ceka sarte-aatare, herzhe tá de bárá, tá de sehá ire wá, ekka keni naba duwa antara itare, de baraabára ire á ɲa antara itare, biyaabiya názena tá kátá maganá itare ge sehá ire-aatare. Máki magakanaamága una wá, tá de diyeddiye emnde ganakini elva-aha na ta cenáncena tá anƙwa ndaana áte ka na, baaka jirire am huɗe-aara dekiɗeki, mbate ekka keni ká anƙwa á daba ba tawraita á Muusa. ²⁵ Náza á emnde a jeba umele na garevge emnde a fetarfe wá, baaka elva. Adaba ɲa puwatertepuwa nalmesheri, ɲa ndaterndaha názu

mi njante am sawari á miya, mi bateraa: A zarka hyuwa na má ta icante ge mága hele, a zarka uzhe, a zarka hyuwa na má icaranteka an ica, a magarka gwardzire.»

²⁶ Daaci makuralla-aara, a naba duhe ge Paul antara emnde ufade ɲanna, ta de baraa ire-aatare áte nade á Yahudiya-aha. Zlaruzle am mága slera á cufedɗire ɲanna, Paul a de ndaanhe ge *liman am huɗe á mashidi, a ba ɲane: «Am iga a hare vuye wá, watse ɲá eptsa, ɲá sawa an sadake-aha á ɲere, á se zlauzle slera á bárá á ɲere.»

Ta eksevaa Paul am mashidi

²⁷⁻²⁸ Ba hare vuye ɲanna keni herzhe á ceka wá, saremsa Yahudiya-aha umele á sawa am haha á Aziya. Itare ba ta puwete ice-aatare áte Paul wá, ta naba fante hula: «Tá áme dawale-aha á *Iserayiila-aha! Sawmbare! Náwa ɲane zhel na jemje dába am sleɗe baɗemme, aɲkwa á ɓalaterá waazu-aara ge emnde baɗemme, a bantsa ɲane ma miya emnde a Iserayiila, ma *tawraitá á Muusa, ma mashidi á miya yaikke na, baɗemme ɓaaka nampire-aara ɗekidɗeki á bina! Zlaɓe ádalaye, náwa a naba saa emnde a jeba umele á sem huɗe á mashidi, a se badzanve sleɗe cufedɗe na.» Daaci ta tsante ervaunɗe á emnde, ta naba eksevaa Paul. ²⁹ Ta kurken Paul a saa emnde a jeba umele á sem huɗe á mashidi na wá, aɗaba ta naa Tauraufinus zhel emnde a Aifaisus, ta antara Paul am huɗe á berni, daaci ta kurken a daa zhel ɲanna á dem mashidi keni.

³⁰ Labáre ɲanna de gyantegya huɗe á berni baɗemme, emnde ta sawa á ba an zhagade, ta eksevaa Paul, ta teɗese am mashidi, ta haɗanu ge mashidi ba watsewatse. ³¹ Itare tá kátá zlanazle shifa am Paul, amá kertenɗ damda labáre á deza male á sawji-aha á Rauma geni weshaptewesha huɗe á Urusaliima. ³² Ba watsewatse, ɲane keni a ɗante male-aha am sawji-aha, ta naba jemaa sawji-aha ta dem tate á elva ɲanna. Emnde a ekse ba ta naa male á sawji-aha, antara sawji-aha-aara na wá, ta naba yaa ja Paul mázla-aara. ³³ Daaci duwa á male á sawji-aha á deza Paul, a eksevaahé, a ba ɲane á elvan ge sawji-aha: Puwawtepuwa tsavaytsavaye buwa áte ɲane. Lauktu a fantau ge ndáva sera á elva áte zhel ɲanna, a ba ɲane: Zhel ekse-ara ɲane? A gu uwe? ³⁴ Amá emnde baɗemme ma ware keni á ndáhá ba náza-aara, ura umele á hula ba dey. Am á cenánka jirire á názena ta janaa átugena na, a ba ɲane á elvan ge sawji-aha: Dawánda á dem dala á kure. ³⁵ Am sarte na daraada sawji-aha an Paul am tate á ɗálá á dem dala, ta naba eksante Paul am erva, ta kante á dem zhegela, aɗaba wáva na tá aɲkwa á ɗabaterá emnde a ekse an ɲane. ³⁶ Aɗaba tá aɲkwa á ɗabaterá á ba an ndzeɗa, antara hula, á ba itare: A daaka an shifa!

Paul aɲkwa á ndáhá jirire á ire-aara

³⁷ Herzhe sawji-aha tá ɗánda Paul á dem huɗe á dala-aatare wá, a ba Paul á elvan ge male-aatare an elva a Yunaniɲkau: «Yá shánsha emtu baráma ge ndahak elva cekwaangudi?» A ɲwanante a ba ɲane: «Iyau, diyakdiya elva a Yunaniɲkau? ³⁸ Una wá, mbate ka zhel emnde a Misera na jaaja ervaunɗe, a zhagadaa á dem kaamba antara kwakwáne-aha-aara debu ufade, tá an náza erva-aatare baɗemme na, una watse ka ɲane ka?» ³⁹ A ɲwete ge Paul, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Iya ya ba ura Yahudiya miyenne, ta yiya am berni á Tarsus am haha á Silikiya. Ya egdza a berni yaikke. Tasle á ɲa viteva seke baráma, yá ndaaterse elva-aaruwa ge zlamaakelaawa.» ⁴⁰ Male á sawji-aha na a naba yanaa baráma. Daaci a tsaahé ge Paul áte tate a ɗala á dem dala á sawji-aha, a katerante erva ge zlamaakelaawa, a magateraa nalaama ganakini a ɗaruɗe. Tseriye ɗaruɗa emnde baɗemme, ba seke ndza ɓaaka duksa. Daaci Paul a fantau ge ndaater elva an elva a Ibraniɲkau, amaana: elva a ekse-aara.

22

¹ «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa, cenawivaacena kwa, yá ndaakurndáhá elva-aaruwa palle, kwá cenvaacena jirire-aaruwa.» ² Am sarte na tá ankwá á cena Paul á ndaater elva an elva á Ibraniŋkau na wá, ta farhe ge mága tsekadfire, baaka ura á geja vuwa dekideki. Daaci a ba Paul:

³ «Iya, ya ura Yahudiya, ta yiya am Tarsus am haha á Silikiya. Amá ya waltaa á ba am Urusaliima áhuna. Ndza malum-aaruwa *Gamaliyail ge iya, a kwarisaa nane daba *tawraitá á eggye-aha á miya áte una an puwa. Ndza ya dába Dadaamiya an ndzedá-aaruwa bademme áte una kwá ankwá á dabaná kure keni na. ⁴ Ndza ya shateru zladá kwakya ge emnde a dába unjule á Yaisu, ya sluvaa emnde nanna an zála-ka an nwashá-ka, ya puwateremhe am dangay. ⁵ Male á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya wá, itare diyardiya názena yá ankwá á ndaná ya na bademme, yá ndaakur ba jirire. Ndza ta vitaa ba itare nalmesheri á seydire am erva, ya daterán ge Yahudiya-aha á miya na tá am Dimaska. Adaba una nanna ya duwa. Ya duwa ge sluwa emnde na tá áte baráma á Yaisu, ge saterá á sem Urusaliima, ma andze tá se kyáná male-aha á Yahudiya-aha shairiya-aatare.»

Paul á ndáhá fakte á fetarfire-aara áte Yaakadada (9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Am sarte na yá ankwá á dem Dimaska nanna wá, á maga vacitire wá, a naba tsekwaá ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ya, ⁷ ya naba mbedehe, yá cena ba kwará á ura ankwá á biya elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiya palasa? a bina. ⁸ Ya ndavanuhe: Ka ware nane ka Yaakadada? A nwiante, a ba nane: Ba iya Yaisu, ya ura Nasarátu una ká ankwá á magiya palasa na. ⁹ Emnde na tá antara ya na wá, naránna parakkire, amá cenaránka kwará á edda una a biyaa elva na. ¹⁰ Ya naba enndáva: Yá maganá estara kina Yaakadada? A ba Yaakadada á elvan ge iya: Tsetse ezzlálá á dem Dimaska, watse tá de bakánba áhuwa názena a fakaara Dadaamiya bademme. ¹¹ A naba wulfiyaahe ge parakkire yaikke na a tsekwiyaare á sawa am samaya na, ta tadíya an táda emnde na tá antara ya na á dem Dimaska.

¹² «Ankwá ura Yahudiya á miya áhuwa, zhara-aara Hananias, nane sledába Dadaamiya an ndzedá-aara bademme, nanaana *tawraitá á miya ba shagera, bademme á Yahudiya-aha na tá am Dimaska hayaránhayá jipu. ¹³ A duhe ge nane ádezerwa, a de tsiyarhe, a ba nane á elvan ge iya: Sawulu egdza emmerwa, a wertewera ice-aha á na. Ba watsewatse a naba werte ge ice-aha-aaruwa, yá nanna nane. ¹⁴ A ba Hananias nanna á elvan ge iya: A saksaa ba Dadaamiya á eggye-aha a miya werre, geni ekka ká nanna edda una slejirire ba nane palle na, antara ganakini ekka ká cenvaacena elva á slejirire nanna am mbuwe-aara ba ge nane, ira ká diyeddiye namaari-aara. ¹⁵ Adaba ká de gev seyde-aara, ká de ndaater názena ka naanaa ka, antara názena ka cenananaa ka ge emnde. ¹⁶ Ká ufa uwe mázla-aara? Tsetse ká lyevaalya baptisma, enndava Yaisu geni a melakumele, a barakaabará Dadaamiya haypa-aha á na.»

Paul ankwá ndaha elva á duwa-aara á dem dagave á emnde a jeba umele

¹⁷ «Haraahare wá, ya naba eptsá á sem huđe á Urusaliima. Vacite umele yá am mashidi, yá ankwá á maga maduwa wá, ya naba shaa wahayu. ¹⁸ Ya naa Yaakadada am wahayu-aaruwa nanna, a ba nane á elvan ge iya: Tsetse watsewatse dedde am huđe á Urusaliima na. Adaba emnde a ekse na tá de lyyeka seydire na ká de maganá ka áte iya am dagave-aatare. ¹⁹ Ya nwete, a ba ya á elvan ge nane: Amá degiya Yaakadada, ba itare keni diyardiya ganakini ndza ya duwa ba ya nanna á dem mashidi-aha gergere, ya sluwa emnde a fetarfe á na, ya jaterja, ya dateraa á dem dangay bademme. ²⁰ Am sarte á ja sleslera á na Aitiyain keni ndza yá ankwá, ya

hayáterháya jipu emnde a ejja-aara, ya ufanaa ba iya nanɣyuwe-aha-aatare. ²¹ Amá a ba Yaakadada: Edduwa, adaba watse yá belakbelá yiyiye, á dem dágave á emnde na ta Yahudiya-aha-ka na.»

Paul á katafke á male á sawji-aha

²² Emnde bademme ndza tá cená ba Paul dem sarte na a fem elva á emnde na garevka Yahudiya-aha. Amá ba a ndaahese una ɲanna wá, ta naba puwar hula, a ba itare: Ura estuwa a njeka an shifa dƙidƙeki. ²³ Daaci tá aɲkwa á fa hula, tá slatsa erva, ta tsante berbere an dága haha á dem zhegela, ta tsakwese am záne-aha-aatare, ta naba puwanve.

²⁴ Daaci a ba male á sawji-aha a daránda Paul á dem huƙe á dala, a zaruze an ja ba shagera, lauktu watse á ndáhá jirire, labára emnde bademme tá slatsa ba erva áte ɲane. ²⁵ Daaci ta naba puwete zawa áte ɲane. Tá kátá ejja wá, a ba Paul á elvan ge zhel sawji ɲanna: «Aɲkwa baráma á kure ge ja ura Rauma miyenne zlaƙe kyareka shairiya-aara emtu?» ²⁶ Ba a cenaa una ɲanna sawji na, a naba yánhe, duwa-aara á deza male-aatare, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ázara á ba sawari á ɲa áte zhel na, adaba ɲane keni ba ura Rauma ba miyenne?» ²⁷ A naba sawhe ge male á sawji-aha na áseza Paul, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ndindáhá ba jirire: Ka ura Rauma ba miyenne emtu?» A ɲwete ge Paul, a ba ɲane: «Ya ura Rauma ba miyenne.» ²⁸ A ba male á sawji-aha na á elvan ge Paul: «Iya degiya danedde am nalmane kwakya lauktu náwa ganevge ura Rauma.» A ba Paul á elvan ge ɲane: «Iya wá, ta yi ba estuwa ya ba ura Rauma.» ²⁹ Daaci sawji-aha na ndza ta magaa niya ge ja Paul, geni a ndasendáhe jirire na, ta naba yánhe á ba áte watsewatsire. Ba male-aatare an ire-aara keni jaaja lyawa, adaba diyeddiye ganakini Paul ɲanna ɲane a puwete zawa áte ɲane na ba ura Rauma miyenne.

Paul á katafke á male-aha á Yahudiya-aha

³⁰ Daaci male á sawji-aha na maa, ɲane á kátá á diyeddiye jirire á názena ni Yahudiya-aha wayarka an Paul dƙidƙeki na. Adaba una ɲanna, makuralla-aara wá, a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a pelaa Paul, a sanse á se katafke-aatare.

23

¹ Paul a zharaa emnde na tá am jáháva ɲanna ba shagera, daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, diyandiya ganakini sem vatena keni shagera zlála-ava-aaruwa á katafke á Dadaamiya, ya ba cuƙeƙe duksa-aaruwa.» ² A ba Ananias male á *liman-aha á elvan ge emnde na ta herzhe an Paul: Jauvaaja áte we-aara ɲanna! ³ A ba Paul á elvan ge ɲane: «Ekka keni sey á jakvaaja Dadaamiya, egdza á danɲwa huƙe. Ka njehe ganakini ká kyivaara shairiya áte una am *tawraitá, amá ka ebzu tawraitá, adaba a ba ka a jarija!» ⁴ A ba emnde na ta herzhe an ɲane: «Ká zlazla male á liman-aha á Dadaamiya?» ⁵ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza diyanka ganakini male á liman-aha egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ndaheka elva mandzawe áte male á ekse á kure dƙidƙeki.»

⁶ Diyaadiya Paul, ganakini emnde tá an tega gergere buwa á ba am jáháva ɲanna. Emnde umele-aatare, ta *Saduki-aha, emnde umele keni ta *Farisa-aha. Adaba una ɲanna, a kante kwará á ba an ndzedfa, a ba ɲane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya Farisa, ta yiya á ba am huƙe-aara. Ta se puwiyar ugje ázekure adaba fetarfire-aaruwa áte elva a tse á emnde am faya.»

⁷ Ba ndasendáha ɲane una ɲanna wá, njaanja gajawe yaikke am dágave á Farisa-aha, antara Saduki-aha, kerten an tega ye á emnde gergere buwa am jáháva ɲanna.

⁸ Saduki-aha, itare fartareka ðekidëki áte elva a tse á emnde am faya na. Ma malika-aha, ma shedekwe á uwe keni baaka ðekidëki. Amá Farisa-aha wá, fartarfe ganakini ankwá duksa-aha ñanna bademme.

⁹ Am garanvege gajawe-aatare yaikke á ba an ká kwára á dem zhegela, ta naba tsetehe ge emnde umele am malum-aha á *tawraitá na ta Farisa-aha, ta ngyaingyesaa ice, a ba itare: «Shañeránka ñere haypa áte zhel na ba palle keni. Watse ba jirire a ndansaa ba shedekwe, bi malika á Dadaamiya elva ka wá, dey ka!» ¹⁰ Tsarantetse gajawe yaikke zlaþe ádaliye, a naba ja ge lyawa male á sawji-aha na geni a dzadzaraaka Paul, a naba belaa sawji-aha-aara, ta tsekwehe á dem jáháva ñanna, ta de tedese Paul am jáháva, ta ðalese an ñane á dem dala-aatare. ¹¹ An vayiya ba vacite ñanna wá, Yaakadada a naba maranse ire-aara ge Paul, a ba ñane á elvan ge ñane: «Gazleka ðekidëki! Magakanaamága seydire áte ya am huðe á Urusaliima áhuna, yá kátá ká de emmága ba estuwa am Rauma keni.»

Yahudiya-aha ta puwaa buwe áte shifa á Paul

¹² An enjya makuralla-aara wá, Yahudiya-aha umele ta naba zlauhe am ndaha, ta zu ba waða-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka ðekidëki, sey má jareja shifa á Paul. ¹³ Emnde na ta ngudaa sawari á una ñanna ta kul ufaðe an duksa. ¹⁴ Daaci ba zlálá-aatare ádeza male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa ñere ña zu ba waða-aara, ganakini ma uwe keni ñá feka áte we á ñere ðekidëki, sey máki jañerja shifa á Paul. ¹⁵ Kina kure wá, belawanveþela ba we ge male á sawji-aha á Rauma, ganakini a sakuránsa Paul á se katafke á *kendekyiya yaikke. Magaumága ba seke kwá se kya shairiya-aara á ba an jirire, náwa ñere ñá de puwanve buwe, ñá zlanazle shifa-aara, á se cuwakurvaaka kure ðekidëki.»

¹⁶ Amá ankwá egdzere zhele, egdza á egdza emmenjara mukse ge Paul, ñane cenáncena lámare ñanna. Daaci ba zlála-aara ge ñane á dem dala á sawji-aha, a de fanem elva ñanna am vuwa ge Paul. ¹⁷ Paul a ðante sawji palle, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye danda egdze na ádeza male á kure, aðaba ankwá názu á de ndaaná ñane.» ¹⁸ Sawji na a naba puwansehe ge egdze na ádeza male-aatare, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwá dangay palle zhara-aara Paul, a bántsa ñane yá saká egdze na, aðaba ankwá názu á se ndakndáha.» ¹⁹ «Ane!» a ba male na, a ñaa egdze ñanna áte erwa, a gapse antara ñane ba itare ta buwa, a ba ñane á elvan ge ñane: «Enndáha elva á ña.» ²⁰ A ba egdze na á elvan ge ñane: «Kwaye Yahudiya-aha zlaruzle am ndáhá, ganakini tá se ndavaku Paul makuralla geni ká dateránda á de katafke á *kendekyiya á ñere yaikke, tá se magán ba seke watse tá de kya shairiya-aara á ba an jirire am kendekyiya, ²¹ amá ceneka ndáva-aatare ðekidëki. Aðaba emnde kul ufaðe ju duksa tá de puwa buwe áte Paul, ta zu ba waða-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka ðekidëki, sey má jareja shifa-aara. Kina wá, itare zlarauzle am ndáhá-aatare bademme, a juwa tá ufa ba jawapa na ká de vatertá ka.» ²² «Ane!» a ba male á sawji-aha na. «Ezzlála kwa, amá ndanka ma ge ware keni ganakini ka se mbediyumbeðe.»

Male á sawji-aha á daná Paul ge raizhaun

²³ Am iga á una ñanna maa, a ðetaa male-aha buwa am sawji-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Jawammeje sawji-aha deremke buwa, emnde a belsa kul vuye, emnde na tá duwa an upa am erwa keni deremke buwa. Bademme á kure ngwadawápsenngwade, watse kwá maga shula á dem Kaysariya am saa maselmane á vayiya. ²⁴ Puwaupuwa belsa-aha na watse kwá dá Paul átekwa ba lapilayye, ba slerba a sera-aara keni a keðeka, sey kwá de fanem am erwa ba ge raizhaun, ba ge Failikus an ire-aara.»

²⁵ Daaci a puwaterte nalmesheri, a vaterte am erwa, a ba ñane:

²⁶ «Ambarka á ña sleksu Failikus: Ba iya Kalawdiyus Lisiyas, yá anƙwa gak use-aaruwa. ²⁷ Zhel na kwaye tá anƙwa á dakánda na wá, ta eksevaa Yahudiya-aha, tá kátá já ba shifa-aara. Amá de cenanácena ya ganakini ñane keni ba ura Rauma, daaci ya naba duhe antara sawji-aha-aaruwa, ya lyanse am erva-aatare. ²⁸ Ya kátá dise jirire á názena ni Yahudiya-aha ta yaa zhel ñanna adaba ñane, ya naba danhe á de katafke á male-aha-aatare am *kendekyiya. ²⁹ Amá názu ya disaa ya am mága-aatare ñanna wá, hyafka ge ja shifa á zhel na, ma ba ge ngudanaa am dangay keni, adaba ta gajawe á ba arge názu am *tawrait-aatare. ³⁰ Amá a sem ge ura a se mbediyuhe wá, a ba ñane: Yahudiya-aha ngudarnaanguda sawari-aatare geni sey máki jareja shifa á Paul. Adaba una ñanna, yá anƙwa bela emnde-aaruwa ba watsewatse tá dakánda zhel ñanna ge ekka. Ya ndaaterndáhá ge kelaade-aha á zhel ñanna geni a de puwarpuwa ugje-aatare ázena arge ñane.»

³¹ Daaci sawji-aha wá, itare ta maganaa á ba áte una ta ndaaterndaha na. Ta eksante Paul, á ba an vayiya ñanna, ta danhe emtsaade á dem Antipatris. ³² Makuralla-aara wá, ta eptsehe ge emnde na tá an sera na, ta yaa sawji-aha na tá áte belsa-aha tá anƙwa á dándá. ³³ Ba demda-aatare ge sawji-aha na am Kaysariya, ta vante nalmesheri na ge raizhaun, ta yaa Paul am erva-aara. ³⁴ Raizhaun a ndaase nalmesheri na catte, daaci a ndavanu ge Paul, a ba ñane: «Ka ura á haha-ara?» A shantuwa estuwa geni Paul ura haha á Silikiya. ³⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge ñane: «Watse yá kya shairiya á ña má saremsa emnde a dágala á ña.» Daaci a ba ñane á elvan ge sawji-aha: De belawembela Paul am hudƙa na ndza a nderanaa sleksu *Hirudus na.

24

Yahudiya-aha tá anƙwa á puwar ugje ge Paul

¹ Am iga á háre ilyebe, lauktu a semhe ge Ananias male á *liman-aha á sem Kaysariya. A sawa antara male-aha á Yahudiya-aha, antara Tairtulus, ñane edda una diyaadiya shairiya-aha á ngumna a Rauma ba shagera na. Daaci duwa-aatare á de katafke á Failikus, ta de puwar ugje ge Paul ázenara. ² Daaci d'arantedáhá Paul á sawa, Tairtulus ñara a naba fantau ge tsáká elva áte Paul, a ba ñane á elvan ge Failikus: «Ambarka á ña, adaba barka á ña una anƙwa hairire am larde na; adaba kwakya á enƙale á ña am slera-aha, duksa bademme tsemaartse am larde á miya. ³ Njá anƙwa á slafaká we á ñere kwakya adaba názena ña shanaa ñere ázena bademme na. ⁴ Hyainefka ba náza keni ge tsakakaa elva kwakya á katafke á ña, amá adaba kemaarire á ña wá, tásle á ña cenajervaacena egdza elva á ñere na ba cekwaangudi. ⁵ Ñere wá, ña bera zhel na kelaade jipu. Bademme á Yahudiya-aha na tá am huƙe á duniya a weshatertaa ba ñane. Ba ñane ñanna zlaƙe ádaliye una male á emnde a dába náza tsaha á ura Nasarátu. ⁶ Zlaƙe ádaliye, á kátá á nyamala mashidi á ñere. Mázla-aara wá, ña naba eksevaahé. ((Njá kátá maganá shairiya áte una am *tawrait á ñere, ⁷ amá a se lyevaahé ge Lisiyas male á sawji-aha á ba an ndzedá am erva á ñere. ⁸ Daaci a banerna ba Lisiyas ganakini njá sawa ásezena.)) Máki ká anƙwa á ndavanundave wá, watse ká diyeddiya ba ka keni, geni ña emnde a jirire ba ñere.» ⁹ Yahudiya-aha ta farhe zlaƙe ádaliye, a ba itare: Elva na a tsakanaa Tairtulus na, ba palle keni baaka fida am huƙe-aara, bademme ba jirire.

Paul anƙwa á ndáhá elva áte ire-aara á katafke á Failikus

¹⁰ Daaci a maganaa nalaama ge Paul an erva, geni ñane keni a enndáhá elva-aara. A ba Paul: «Ámbarka á ña, diyandiya ganakini gákga yawe kwakya ka sleshairiya am larde na. Adaba una ñanna, yá higa á ba an higa ge ndakse elva áte ire-aaruwa. ¹¹ Duwa-aaruwa á dem Urusaliima ya de kezlan ugje ge Dadaamiya wá, máki ká

habaza sera-aara, bademme keni á jauka am háre kelaawa ju buwa. ¹² Sharika am gajawe antara ura am *mashidi yaikke, ma am egdzar *mashidi-aha á Yahudiya-aha, ma am huđe á ekse keni đekideki. ¹³ Ba emnde ɲanna náwa itare na keni tá sanseka názena ni ta yiyaa adaba ɲane na. ¹⁴ Názu yá an ɲane ge ndakndáhá náwa yá á katafke á ɲa wá, iya yá ankwá á maganá slera ba ge Dadaamiya na ndza ta đabanaa eggye-aha á ɲere na palle, yá ankwá maganá an unɲule áɲwaslire na a ba itare una wecire na. Amá ba jirire, iya fantarfe áte názena am *tawraitá, antara elva á nabi-aha bademme. ¹⁵ Iya keni tamtamire-aaruwa á ba áte názena ni tá ankwá á tamaná itare. Yá an táma geni watse Dadaamiya á tsatertetse emnde am faya, emnde a jirire, antara emnde a mándzawe bademme. ¹⁶ Adaba una ɲanna yá ankwá á wava geni a njaninja lapiya á katafke á Dadaamiya, antara á katafke á emnde bademme.

¹⁷ «Am ya magaa yawe kwakya ya baaka am Urusaliima, ya naba saa, ya sawa an shunɲu ge melateru ge emnde a larde-aaruwa, ya se vante antara sadake-aaruwa ge Dadaamiya. ¹⁸ Náwa názu ya de maganaa ya am mashidi am sarte na ta eksiyeksa ɲanna: Emtsaade wá, iya keni ya dem dágave á emnde na tá ankwá á bárá na. Ndza baaka dikele á emnde ázerwa, baaka hula đekideki. ¹⁹ Amá ndza tá ankwá Yahudiya-aha umele ta sawa á sa am haha á Aziya wá, ma andze tá ndaaka itare máki ankwá duksa mándzawe ta naana itare am mága-aaruwa. ²⁰ Emtu máki ankwá haypa na ta shanaa itare áte ya am sarte na ta de tsiyaa á katafke á male-aha na, a ndarndaha ba emnde ɲanna náwa itare. ²¹ Máki elva-aaruwa ba una ya ndaase á ba an ká kwárá, a ba ya á elvan ge itare: Kwa tsiyaa am shairiya vatena na wá, adaba fantarfe áte tse á emnde am fáya baaka duksa umele.»

²² Am Failikus diyaadiya njá á emnde a fetarfe, a naba daa shairiya ɲanna á de katafke, a ba ɲane á elvan ge itare: «Sey má samsa Lisiyas male á sawji-aha, lauktu watse yá ica shairiya á kure.» ²³ Daaci a ba ɲane á elvan ge male á sawji-aha na Paul am erva-aara na: «Eptsanaaptsa zhel na á dem bere, de fawanufe hyema ba shagera, amá wá, fawarka zlada, yawáterya slakate-aha-aara, a darduwa á dezeńara, a magaranánmaga nampire.»

Waazu á Paul á katafke á Failikus antara Durusilla

²⁴ Am iga á hare cekwaangudí maa, samsa Failikus, tá antara mukse-aara Durusilla gyaale á Yahudiya-aha, daaci ta đahanante Paul ge cena elva a fetarfire áte Yaisu *Almasiihu am mbuwe-aara. ²⁵ Daaci fantaufa Paul ge tsaka elva-aha áte njá am jirire na baaka duksa mándzawe áte edda-aara đekideki, antara elva a kwára vuwa, geni á kwaruwa estara ura vuwa-aara, antara elva a shairiya á emnde na watse á kyaná Dadaamiya am halavuwa á duniya. Amá gazlaagazla Failikus, a ba ɲane á elvan ge Paul: «Ezzlala kwa mázla-aara, watse yá đakđáha zlađe ádaliye vacite umele má shanánsa sarte.» ²⁶ Zlađe ádaliye, Failikus maa, ɲane a kurken watse Paul á vante egdza shunɲu. Adaba una ɲanna, máki shekwaashekwa wá, ba á edđáhá ádezeńara tá de shá uya kerđe.

²⁷ Yawe buwa kalkale Paul á ba am dangay, dem sarte na ta naba daa Failikus ɲanna, ta saa Paurkiyus Faistus á sem kela-aara. Daaci Failikus a naba yaa Paul am dangay, adaba a kataa háya áza Yahudiya-aha.

25

Paul á kátá á kyáná slekse á Rauma shairiya-aara

¹ Sawa á Faistus á sem haha ɲanna keni zlađe ba hare keye, amá a naba tsete am Kaysariya, a zlala á dem Urusaliima. ² Daaci male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ta de puwar ugje ge Paul á katafke-aara keni. Baira a ba itare tá elvan ge Faistus: ³ «Máki ká bashanjeráaasha wá, sanjeránsa Paul á sem

Urusaliima.» Ta ndavanu estuwa ge slekse na wá, adaba zlarauzle am ndaha-aatare, tá kátá ja shifa á Paul áte baráma. ⁴ Amá a nwete ge Faistus, a ba nane á elvan ge itare: «Paul ankwá am dangay, iya keni yá eptsa ba kina á da. ⁵ Máki ankwá haypa na a maganaa zhel nanna wá, a dbaridába male-aha á kure á dem Kaysariya nanna, tá de puwar ugje-aatare áhuwa.»

⁶ Faistus haraahare ázetare am Urusaliima, a magaa hare tiise, ma kelaawa keni á hyephye, lauktu a eptsehe á sem Kaysariya, ta saa á dabaná male-aha á Yahudiya-aha nanna. Makuralla-aara, a de njehe am bere á shairiya, a ndaase elva-aara, ta de sanaa Paul. ⁷ Ba ta puwete ice-aatare áte Paul Yahudiya-aha na ta sawa am Urusaliima na wá, ta naba jantaave ge Paul, ta fantau ge tsaka elva-aha na bademme ba ser haypa na áte nane. Ta icaar sera, amá dzegwaránka njante jirire á názena ta tsakanaa itare nanna d'ekideki. ⁸ Amá a tsete ge Paul, a ndaase elva áte ire-aara, a ba nane: «Iya baaka haypa na ya maganaa ya d'ekideki, ma áte *tawraitá á Yahudiya-aha, ma áte *mashidi yaikke, ma áte male á larde á Rauma keni.»

⁹ Am Faistus á kátá háyá áza Yahudiya-aha, a ba nane á elvan ge Paul: «Wayakwáyá emtu dem Urusaliima geni yá de ica shairiya á na á ba áhuwa, adaba ugje na ta puwakarpuwe na?» ¹⁰ A nwete ge Paul, a ba nane á elvan ge nane: «Náwa iya yá tse am tate á shairiya áte náza á ngumna a Rauma, yá kátá á icevica shairiya-aaruwa á ba áhuna, ganateruka ya haypa ge Yahudiya-aha ba ka keni diyakdiya bademme. ¹¹ Ma andze ankwá haypa na ya maganaa ya, hyephye ge ja shifa-aaruwa wá, ma yá kwaleka shifa-aaruwa d'ekideki. Amá am baaka jirire am puwa ugje-aatare na ta se puwiyar ge iya na wá, yá dzegwánka faterem shifa-aaruwa am erwa ba estuwa. Tasle á na dándá shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma.» ¹² Daaci Faistus a dahaterte male-aha na tá am ekte ge nane na. Zlaruzle am sawari-aatare, a nwanante ge Paul, a ba nane: «Ka ndavanaa ba ka tsawe geni yá dákda ádeza male á larde á Rauma wá, ba tá dákdekwa ádezenara mazla-aara.»

Paul á katafke á sleksu Agaripa ta antara Bairnike

¹³ Haraahare cekwaangudí wá, samsa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike, ta se gan use ge Faistus. ¹⁴ Am haraahare cekwa áhuwa, Faistus a naba shanu elva a Paul ge sleksu Agaripa, a ba nane á elvan ge nane: «Ankwá zhel umele an ngudá áhuna, kwaye ta eksanaa am zamane á Failikus, amá a yán ba estuwa zlabé kyaaveka shairiya-aara. ¹⁵ Am sarte na danemda ya am Urusaliima, ta puwar ugje zlabé adaliye male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ázerwa, ta biyantsa itare: Sey yá mbedanaambeda am shairiya. ¹⁶ Daaci a ba iya yá elvan ge itare: Am shairiya á emnde a Rauma wá, tá manka estuwa. Sey tá jatermeje emnde a puwar ugje ge ura, antara edda una ta puwar ugje na, nane keni á shánsha baráma, á ndaasendahe elva áte ire-aara. Má baaka una wá, á taa gevka. ¹⁷ Itare keni ta naba sawa antara ya, iya keni se njanka an elva nanna d'ekideki; ba makuralla-aara wá, ya naba dem bere á shairiya. ¹⁸ Ta tsetehe ge kelaade-aha á zhel nanna, ta ndaase elva-aatare bademme, mbate ba palle á elva yaikke na a guwaa nane keni baaka. Iya wá, ndza ya kurken ankwá elva yaikke a guwaa nane. ¹⁹ Tá ga jawe á ba arge elva-aha na am nadina-aatare. Ankwá zlabé adaliye zhel umele zhera-aara Yaisu nane emtsamtsa, a ba Paul tsetse am faya, ankwá an shifa. ²⁰ Am iya keni diyanka sera á elva-aatare nanna, a ba iya yá elvan ge Paul: Ká eksaareksahe dem Urusaliima, tá de kya shairiya á na na áhuwa? ²¹ Amá a ba Paul: Tasle á na dándá shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma. Daaci a ba iya yá elvan ge emnde-aaruwa: Eptsawanaptsa emtsaade á dem bere. Kina watse yá belaná ádeza male á larde.» ²² A ba sleksu Agaripa á elvan ge nane: «Iya keni yá kátá cenevaacena á ba an

hyema-aaruwa elva á zhel ñanna.» «Watse ká cenevaacena kwa makurállá,» a ba Faistus.

²³ Makuralla-aara wá, njaanja samnawa, emnde tá ankwá á puwa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike á dem bere á jáháva, itare wá, tá am dágave á sawji-aha, antara male-aha á larde. Ba demda-aatare wá, a ba Faistus: A saransa Paul. Ta sateranhe. ²⁴ Daaci a ba Faistus: «Ya ndaa ba kure sleksu Agaripa, antara kure emnde na kwá antara ñere am huđe á bere na bademme: Zhel na náwa ñane á katafke á miya na wá, Yahudiya-aha bademme ta se puwar ugje ázerwa. Ma áhuna, ma ya dem Urusaliima keni, tá biya ba a njeka zhel ñanna an shifa. ²⁵ Amá iya wá, shanáka haypa á zhel na ba palle keni am elva-aha-aatare ñanna hyefhye ge ja shifa-aara. Iyau, a ndavanaa ba ñane tsawe geni yá dándá shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, kina ya magaa niya ge dáná á dehuwa. ²⁶ Amá baaka elva a jirire na yá puwante ge male á larde am elva a zhel na. Ya sanaa adaba una ñanna á se katafke á kure, kwakya-aara ba ka ámbarka á ña sleksu Agaripa, geni yá shansha názu yá puwetepuwa má zlamiyuzle am hábaza sera á elva ñanna. ²⁷ Adaba eksaaka ire-aaruwa dá dangay, tá de kya shairiya-aara am tate umele ni, jirire á názena ta se puwar ugje adaba ñane keni, yá taa palanaaka na.»

26

Paul ankwá á baná jirire-aara ge Agaripa

¹ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Kina wá, ká naba ndáhá elva áte ire á ña.» Daaci a ketaa erva-aara Paul, a fantau ge ndaha elva áte ire-aara, a ba ñane:

² «Ámbarka á ña sleksu Agaripa, vatena wá, yá higa jipu ge ndaase elva áte ire-aaruwa á katafke á ña, yá higa ge ndaase názena ni ta puwiyar ugje Yahudiya-aha adaba ñane na bademme. ³ Kwakya-aara wá, ervaunđe-aaruwa á higa adaba ekka diyakdiya nade-aha á Yahudiya-aha, antara názena á saterá gajawe ge itare bademme. Adaba una ñanna, tasle á ña fifa ervaunđe, cenivaarcene elva ñanna.

⁴ «Bademme á Yahudiya-aha diyardiya nja-aaruwa, diyardiya nja-aaruwa am egdzarire am dágave á emnde-aaruwa, antara nja-aaruwa am Urusaliima bademme. ⁵ Ta diyise werre Yahudiya-aha. Ma andze wayarwáyá wá, ba itare keni ma tá ndaasende nja-aaruwa werre am sarte na yá am dágave á emnde á miya *Farisa-aha, ndza ñannaanã nadina á miya an ervaunđe-aaruwa palle, janateruje ge Yahudiya-aha umele. ⁶ Ta siyaa á sem shairiya na wá, adaba fantarfe áte názena ni Dadaamiya a magateraa waada-aara ge eggye-aha á miya werre, a bántsa ñane watse á de vaterteva ge emnde-aara na. ⁷ Bademme á emnde á miya jeba-aha gergere kelaawa ju buwa na, tá ankwá á tama ba duksa ñanna am ire-aatare. Adaba una ñanna, an vayi vacika tá ankwá á kezlan ugje ge Dadaamiya. Ta puwiyar ugje Yahudiya-aha á miya adaba ba tama áte duksa ñanna ámbarka á ña slekse! ⁸ Kure Yahudiya-aha na kwá áhuna na, ábi diyamidiya miya ganakini Dadaamiya á de tsatertetse emnde am faya? Ay labara kena kwá fetarka?

⁹ «Werre wá, ba iya an ire-aaruwa keni ndza baaka názu maganka áte emnde a daba Yaisu ura Nasarátu, geni a nyainyairanvenyainye á ba an we-aatare zhera á Yaisu. ¹⁰ Názu ndza ya maganaa ya am Urusaliima ndza ba una. Male-aha á *liman-aha ta vite hákuma ba ge ñane, geni ma ya shateraa áme keni, yá halaterá á ba á dem dangay. Ya ngwadãaa emnde a fetarfe kwakya. Má ta kyaterá shairiya á emtsa, yá ba: Yawwaa shagera! ¹¹ Bademme á tate na ankwá *mashidi á Yahudiya-aha átekwa, ya de shateru laruwa kwakya am huđe-aara, baaka názu ndza maganateranka geni a puwaranvepuwe fetarfire-aatare. Mbertembera ervaunđe-aaruwa wá, dem ekse á emnde keni ya dabateremhe, ya de magateraa palása.»

*Paul anƙwa á ndáhá elva a fetarfire-aara
(9:1-19; 22:6-10)*

¹² «A tsitaa ba una ɲanna vacite umele ge dem Dimaska, male-aha á *liman-aha ta naba vite hákuma baɗemme, antara nalmesheri am erva, geni yá de maga hákuma-aaruwa áhuwa. ¹³ Daaci ba ɲá anƙwa á zláá antara kwakwáne-aha-aaruwa, magaamaga vacitire wá, a naba tsekwanjerarhe ge parakkire umele á sa am samaya wá, jauje ba ge vaciya piyuuwe an wulwulire, a se janjertaavehe; ¹⁴ kreppe mbadɲermbáɗa á dem áhá baɗemme. Daaci yá cena ba kwára á ndahi elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiyá palasa? An degdegire á ire na ká anƙwa á maganá ka na wá, ká anƙwa á maganná palasa ba ge ire á ɲa, seke názá á dalau na á shá wáwa áza edda-aara an serawɗa. ¹⁵ Ya ɲwanante: Ka ware ɲane Yaakadada? Ba iya Yaisu na ká anƙwa á maganá palasa na, a ba Yaakadada. ¹⁶ Amá wá, naba tsetse, tsaatse an sera á ɲa. Ya marakaa ire-aaruwa, aɗaba ya eksakse ganakini ká gevge sleslera-aaruwa. De ndaterndaha baɗemme geni ka nina vatena. Názu watse yá marakaná á katafke na keni, sey ká ndaterndaha baɗemme ge emnde. ¹⁷ Yá beláká á dem dáɗave á Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, yá lyakselya am zlaɗa-aha na watse tá fáná itare áte ka. ¹⁸ Yá belak geni ká de weratertá ice, ká de satersese am tabedammire, ká saterá á sem parakkire, ká ɲezlatersá am erva á Shaitaine, ká saterá á sem *kwára á Dadaamiya. Yá beláká á deza emnde ɲanna, geni a fartarfe áte iya, tá shansha bárá haypa-aha-aatare, tá shánsha sleɗe-aatare am dáɗave á emnde á Dadaamiya.»

Paul anƙwa á ndáhá elva á slera-aara

¹⁹ «Aɗaba una ɲanna, ámbarka á ɲa sleksu Agaripa, ya maganaa fesarfire ge Yaakadada am názena a marinaa ɲane á sá am samaya baɗemme na. ²⁰ Ya naba fantau ge magateraa waazu ge emnde a Dimaska emtsaɗe, antara ge emnde a Urusaliima, lauktu ya jaa ɗába am larde á Yahudiya-aha baɗemme, lauktu ya fantau ge dem larde á emnde a jeba umele. Ya ɗaterɗáhá baɗemme geni a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a magarmága tuba arge haypa-aha-aatare. Ya ndaterndáhá geni a magarmága shagerire, ta de disa áte una ɲanna emnde geni magarnaamaga tuba a jirire. ²¹ Ta eksiyaa aɗaba ba una ɲanna Yahudiya-aha am mashidi, tá kátá já shifa-aaruwa na, baaka umele ɗekideki. ²² Amá a naba tsufitehe ge Dadaamiya, sem vatena zlaɓe yá á ba an shifa. Tse-aaruwa kina á katafke á zlamaha keni yá ndaater ba una ɲanna, an egdzara-ka, an male-aha-ka. Baaka názu yá ndatera ya ge emnde máki názena ndza a ndahanaa Muusa, antara nabi-aha umele, ta bántsa itare watse á gevge na ka. A ba itare: ²³ Watse *Almasihu á shu zlaɗa kwakya, lauktu á emtsa, watse á gev slezuɲɲwe á emnde ge tsete am fáya, geni á se baterná ɲane ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, geni a saresse am tabedammire á sem parakkire.»

Paul anƙwa á ɗaha sleksu Agaripa á sem fetarfire

²⁴ Am Paul anƙwa á ndáhá elva áte ire-aara estuwa, a naba valarhe ge Faistus á ba an ka kwara: «Ká an shaitaine emtu Paul? Kwakyire á diya á ɲa na a gakve an shaitaine ka!»

²⁵ A ɲwete ge Paul: «Yá an shaitaine ka ya ámbarka á ɲa, yá á ba an enƙale-aaruwa. Elva a jirire una yá anƙwa á ndaaná ya. ²⁶ Sleksu Agaripa wá, ɲane diyaadiya elva-aha ɲanna baɗemme, baaka názu á keɗanarkedɗe, aɗaba gavka duksa na ta maganaa an shebe. Aɗaba una ɲanna, yá anƙwa enndáhá ba parakke á dem hyema-aara. ²⁷ Faktarfe emtu áte elva á nabi-aha ámbarka á ɲa sleksu Agaripa? Diyandiya ganakini faktarfe áte itare baɗemme.» ²⁸ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Ka kurken ká naba givege slefetarfe áte watsewatsire ba estuwa?» ²⁹ A ba Paul á elvan ge ɲane: «Ma áte watsewatsire, ma á shekwaashekwa keni, iya wá,

yá anƙwa á ɲala Dadaamiya, geni ekka palle ka, amá kure emnde na kwá anƙwa á cena elva-aaruwa bademme na kwá gevge ba seke iya. Amá a jakurnaaja Dadaamiya zawa na áte ya na.»

³⁰ Daaci tara slekse antara mukse-aara Bairnike, antara raizhaun, ira emnde na tá antara itare bademme tsarettse áhuwa. ³¹ Zlarzlálá áhuwa wá, tá anƙwa á ndahaná am dagave-aatare ganakini baaka haypa na a guwaa zhel na hyefhye ge ja shifa-aara, ma ge dáná á dem danƙay keni. ³² A ba sleksu Agaripa á elvan ge Faistus: «Zhel na ma andze ndavaaka da shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, ma mi naba belanaabela.»

27

Tá anƙwa á dándá Paul á dem Rauma

¹ Am njarantenja geni watse ɲá zlálá á dem Rauma am haha á Italiya, daaci ta fanem Paul, antara danƙay-aha umele am erva ge Yuliyus male á sawji-aha na tá daháterá an emnde na wá, ta sawji-aha á male á Rauma na, watse ɲá zlálá an paare á yawe. ² Daaci ɲa demhe am paare umele a sawa am Adaramitiya, anƙwa á eptsá á da, watse á de tsaatse áte we á haye-aha am ekse-aha gergere am kwara á Aziya. Daaci ɲa zlala am huđe-aara, anƙwa Aristarkus antara ɲere, ɲane ura ekse á Taisalauniki am haha á Makiduniya. ³ Makuralla-aara wá, danƙeraada am Sidaun. Am Yuliyus anƙwa á zanvaarze kwakya ge Paul, a naba vante baráma ge deza slakate-aha-aara am huđe á ekse, geni tá magannaamaga egdza duksa. ⁴ Eptsáptsá á sawa am huđe á ekse maa, ɲa demhe zlaɓe ádaliye am paare, ɲa dába ba we á haye we á haye, am ice á haha á Kiprus á kya dalbe ɲanna baaka effeya, adaba kwakya effeya am dagave á haye, á berhánjerá á sem kataliya. ⁵ Daaci ɲa ebzu haye átevege haha á Silikiya, antara Pamfliya, danƙeraada am ekse á Mira, am haha á Liziya. ⁶ Daaci male á sawji-aha na a naba shaneraa paare umele áhuwa, paare ɲanna kwaye a sawa am haha á Alaikzandriya, á dem haha á Italiya. A ba ɲane, daumiyemda am paare na, ɲa demhe.

⁷ Amá ɲa zlálá á ba an enƙale an enƙale, hare wanyara wanyara, lauktu zlahhe danƙeraada am Kinidus. Piyanertepiya effeya mazla-aara ge zlala am ndanɲire, daaci ɲa naba vecaava á dem ice á haha á Kiraita, ɲa desa á kya we á haha ɲanna, tate na tá dahaná an Salmauni na. ⁸ Daaci ɲa dába ba we á haye átevege haha ɲanna, an zlaɗa campaukkwe, lauktu danƙeraada am tate umele tá dahaná an tate á tsekwa paare shagera, tate ɲanna herzhe an ekse á Laseyya.

⁹ Keɗaakeda sarte á ɲere kwakya am shula ɲanna, haa dedde munri á bára haypa, zlaɓe ɲere ɲá á ba áhuwa. Zlazlaɗa jipu ge baka paare am sarte ɲanna, adaba kwakya effeya. Adaba una ɲanna a ba Paul á elvan ge itare: ¹⁰ «Emnde-aaruwa, kina wá, yá zhara shula á miya na watse zlazlaɗa jipu mazla-aara. Paare á miya, antara kazlaɲa na bademme watse á badza, ba shifa á miya keni bi watse mí shanka.»

¹¹ Amá male á sawji-aha na cenaaka elva á Paul, ɲane a fetaare á ba áte náza á edda á paare, antara slebaka paare ɲanna. ¹² Emnde kwakya tá kátá zlala á ba á de katafke, adaba tate á tsekwa paare ɲanna shagerka am sarte á ekhye á vátá effeya kwakya. Ma estara keni máki á gevge wá, tá kátá tá daada am Finike. Finike na wá, tate á tsekwa paare-aha umele am haha á Kiraita ɲanna. Tate ɲanna banɲire-aara á zhara á dem manem, á zhara á dem yala keni. Tá kátá de tsekwa áhuwa ɲanna dem sarte na má zlauzle sarte á ekhye.

Valale átire á haye

¹³ Samsa egdza effeya fairfairfaire á sa am manem wá, itare ta kurken zlauzla mazla-aara, a ba itare: «Shamiyansha názena mí kataná miya.» Daaci ta naba tedese

íre na tá tsa paare an ñane na am haye, ta d'ába we á haye á Kiraita ñanna an enjkale an enjkale. ¹⁴ Cekwaangudi wá, a naba tsekwa ge daada effeya tá d'ahaná an effeya á gedí wá, a danjerhe yiyiye antara paare á ñere á dem dágave á haye. Effeya ñanna a tsekwa á sawa áte ire á wa á Kiraita ñanna. ¹⁵ Ta tápá tsanmaartse emnde a baka paare ñanna, amá jaterviyaaja, adaba valale ñanna an ndzedá jipu. Daaci ta naba yanhe á danjerá effeya antara paare bademme. ¹⁶ Ba ankwá á danjerda effeya ñanna wá, ña naba de shaa haha umele am dágave á haye, zhera á haha ñanna Kawda. Ña dem am ice á haha ñanna am dalbe na á dem manem, lauktu ña shaa ire á ñere cekwaangudi. Ta pelaa egdza paare á ñezla ire-aatare na an ngudá áte paare yaikke. ¹⁷ Zlahhe ta femhe am paare yaikke geni a kedeka. Daaci ta naba ngwadáa paare yaikke ñanna an zawa-aha á jamargaul na tá tsufa paare an ñane na. Am sarte ñanna wá, diyareddiye ganakini ankwá jáhá shiili á sehuna-aara ge haha á Libiya. Adaba una ñanna, jaterja lyawa átuge shiili ñanna geni a de ñanaaka paare-aatare, daaci ta naba pelaa kakakaca na á ná effeya ge báká paare yawe á ba an ndzedá na, ta tsekwa náza tsa paare á haye, daaci ta yaa paare ba estuwa, á dáná ba effeya an enjkale. ¹⁸ Amá válale ankwá á far ba sawa á ba an ndzedá. Makuralla-aara wá, ta naba válya kazlaja na am paare na á dem haye. ¹⁹ Wergekse, ta halantaa ba itare an erva-aatare emnde a mága slera am paare ñanna kazlaja na tá tsufa paare an ñane, ta puwanve á dem haye. ²⁰ Hare wányara-wányara puwanjerteka ice á ñere áte vaciya, antara terlyakwa-aha adaba válale jauje ge ndzedá, ba shifa á ñere keni ndza tamanjerka dekideki.

²¹ Haraare estuwa na, aley emnde na tá am paare zaruka ba názara keni. Daaci a tsetehe ge Paul, a ba ñane á elvan ge itare: «Ázara kwa jeba una emnde-aaruwa! Ábi ma andze kwa cenaa názá-aaruwa, ma baaka ura á tse am Kiraita dekideki! Daaci ma andze á shamika palasa na, antara nasare yaikke na. ²² Amá táslawa á kure, gazlauka. Mi kedá ba paare ka wá, ba palle á kure keni á kedeka shifa-aara. ²³ Ya ndahanaa adaba uwe estuwa, adaba Dadaamiya na yá ankwá á maganá slera na a belive malika-aara an vayiya vatena, ²⁴ a ba ñane á elvan ge iya: Paul, gazleka dekideki, ká daada á de katafke á male á larde á Rauma. Dadaamiya a bashakaa shifa á emnde na tá am hude á paare na bademme ge ekka. ²⁵ Adaba una ñanna, gazlauka dawalaa, iya fantarfe an Dadaamiya geni watse á magava á ba áte una a se binaa ñane. ²⁶ Amá wá, watse á dámida válale, á de puwámíyá áte haha umele ankwá am dágave á haye.»

²⁷ Daaci hare kelaawa ju ufafe á danjerá ba effeya átire á haye ñanna tá d'ahaná an Maiditairaine na. An hude á vayiya wá, emnde a paare ta naba diyeddiye geni ña herzhe an haha umele. ²⁸ Daaci ta naba kuraa sladfire á yawe ñanna an zawa ta ngudete íre átekwa wá, uksuwe kul buwa. Á katafke cekwaangudi ta ekkura adaliye wá, ba uksuwe kelaawa jilyebe. ²⁹ Gazlargazla jipu geni a berhante effeya na paare á ñere ádete nákwá umele am haye, ta naba puwem zawa-aha na an ngwadá daada íre-aha átekwa ge tsa paare na ufafe á dem haye á kya iga-aara, ta ufán ba zlahhe wera á ekse. ³⁰ Daaci emnde a paare tá kátá ñezla shifa-aatare, ta naba tsekwa egdza paare á ñezla shifa-aatare na á dem haye, amá ta magán ba seke tá puwa zawa-aha á tsa paare yaikke á kya katafke-aara keni. ³¹ Amá a ba Paul á elvan ge male á sawji-aha na, antara sawji-aha-aara: «Máki njarka emnde a paare na á ba am hude á paare, ba palle á kure keni kwá ñezleka dekideki.» ³² Daaci duwa á sawji-aha, ta naba icaa zawa na an ngudá egdza paare átekwa na, zlazlálá egdza paare-aatare ñanna á dem dágave á haye.

³³ Herzhe á wera ekse wá, a ba Paul á elvan ge itare bademme: «Náwa hare kelaawa ju ufafe vatena, ba názara keni fakurteka áte we, kwá fá ba ervaunde,

taslawá á kure, sawmbare zawuze egdza duksa. ³⁴ Zawuze egdza duksa geni kwá shansha ndzedá ge ɲezla shifa á kure an ɲane. Yá ndaakur ba jirire: Ba úgje á ire á kure palle keni á kedfeka.» ³⁵ Ba a ndahese una ɲanna Paul, a eksante dafa, a tsetehe an ɲane, a slafanaa we ge Dadaamiya á katafke-aatare bademme, a kezlanve dafa na, a fantau ge ezza. ³⁶ Daaci bademme-aatare ekhyakhya ervaunđe-aatare, itare keni ta fantau ge ezza-aara. ³⁷ Kezlakula á emnde na tá am huđe á paare ɲanna bademme, ta deremke buwa an kul vuye ju unƙwahe. ³⁸ De natenáhá huđe-aatare wá, ta fantau ge válya nalkame na am paare na, geni a demanteka paare.

Yawe kyabanaakyábá paare

³⁹ Weraawera ekse, amá ma tá áme keni diyarka emnde a paare dƙidƙeki. Amá ta naa shiili am tate umele a zuwa yawe, haha á kya una, haha á kya una, daaci a ba itare: «Dawamiyanda paare á miya áte shiili ɲanna, a de geyegeya áhuwa má mi dzegwándzegwa.» ⁴⁰ Daaci ta naba datsaa náza tsa paare na, ta yaa íre-aha ɲanna am haye, ta palaa zawa áte duksa-aha na tá já kwána an ɲane, ta ɲgudaa kakakaca áte wafke-aara geni a demda effeya á dem huđe-aara ge baka paare. Daaci tá anƙwa á zláá á dem tate á shiili na ba suuwe. ⁴¹ Amá ta naba de velyete áte jáhá á shiili am tate á jaja ire á yawe am haye ɲanna, adaba gulaagula sladfire á yawe wá, a naba tsahe ge paare am tate ɲanna, a ɲgyemhe ge we-aara am shiili, sawa á yawe an ndzedá a se kazlanve ukhyiye-aara.

⁴² Daaci sawji-aha tá kátá ceba danƙay-aha-aatare geni a ɲezlareka bi diyardiya wá yawe. ⁴³ Amá a naba piyaterthe ge male-aatare, adaba ɲane wayaaka á emtsa Paul. Daaci ɲane a vaterte baráma ge emnde na diyardiya yawe emtsaade zunɲwe geni a warwa yawe, a de njarinja áte haha, ⁴⁴ lauktu a ba ɲane á elvan ge emnde umele: «Ma ware á kure keni a eksanteksa nafa á paare na palle am erva, amá ɲawanaaɲa ba shagera, dƙabaudába ba emnde na á dete haha.» Ʋa segashe estuwa am yawe, ba uwe keni shaɲerka dƙidƙeki.

28

Paul am haha á Malta

¹ Am sessa shifa á ɲere am haye ɲanna ba layye, daaci ta banjeraa zhera á haha ɲanna am dágave á haye ɲanna, geni zhera-aara Malta. ² Emnde a larde ɲanna ta lyanjervaahe an ervaunđe-aatare palle. Yawe keni fantaufe ge hya, náwa iya á ba ekhye, amá emnde a ekse ɲanna ta mbanjerrante kára yaikke, lauktu ta fantau ge ganjer use miyenne áte we á kára ɲanna. ³ Duwa á Paul a de halanu ceceme ge kára ɲanna maa, mbate anƙwa záhe na zlazladá jipu na am huđe-aara. Ba a cenaa hureffire á kára na záhe wá, a tsetehe am hare, a naba cuvaa Paul an slare áte erva tanduwalle. ⁴ Ba naranna emnde a ekse ɲanna záhe na an zlenela áte erva á Paul na wá, a ba itare am dágave-aatare: «Baaka shaige-aara dƙidƙeki zhel na sleceba shifa á emnde. Adaba una ɲanna ma ɲezlaaɲezla dƙeme am haye keni, dadaamiya á miya na zhera-aara jirire na á yanka ɲane keni an shifa.» ⁵ Amá Paul a slatsaa záhe na á dem huđe á kára, ba cekwaanƙuđi wanteka dƙidƙeki. ⁶ Itare ta kurken watse á háhyá erva-aara, bi watse á mbedá á ba am tate ɲanna á emtsa, amá shekwaraashekwa, baaka názu á maganmága ge Paul dƙidƙeki. Ta eptsante elva, a ba itare mbate ɲane keni dadaamiya.

⁷ Anƙwa slekse á emnde a larde ɲanna zhera-aara Publiyus, anƙwa slede-aara yiyiyeka an tate ɲanna, a danjerhe ádehuwa, a de vanjerte tate a zláva, ɲa gaa hare keye á ba am mba-aara emtsaade, lauktu ɲa segashe á sem huđe á ekse. ⁸ Anƙwa eddenjara ge sleksu Publiyus ɲanna lapika, á wáná kemaale, antara puwa huđe na zlazladá jipu na, a duhe ge Paul á de ezzhara. Daada Paul ázenjara, a magari maduwa,

a puwarhe erva-aha-aara, a naba mbanaahe. ⁹ Am iga á una ñanna maa, ta naba semhe ge emnde na lapika vuwa-aatare am haha ñanna bademme áseza Paul, itare keni a mbateraahé. ¹⁰ Ta vanjerte duksa kwakya ge marese zherwe na ta fanaa itare áte ñere. Am sarte na tsanjeretse am haha-aatare watse ña dem paare ñá zláá keni, ta vanjerte duksa camballe ge mága shula á ñere an ñane.

Paul daada am Rauma

¹¹ Ña gaa tere keye zlaábe adaliye am iga-aara lauktu ña tse, ña zlala an paare umele, paare ñanna tá d'aháná an dadaamiya á wulhe-aha, kwaye a sawa á sa am Alaikzandriya. Ñane keni a se zu sarte á ekhye á ba am haha ñanna am dágave á haye na. ¹² Danjeraada am Sirakus, ña de gaa hare keye áhuwa. ¹³ Ña tsante áhuwa, ña dába ba we á haye we á haye, ña daahe á dem Rigiyus. Makuralla-aara, a fantau ge egdza effeya á sawa am manem, ña daahe á dem Pautiyauli á ba am hare buwa. ¹⁴ Ña de shaa emnde a fetarfe am ekse ñanna, ta ndavunjeruhe geni ñá gá hare maka ázetare. Kwaya ñane, ña daa estuwa á dem Rauma.

¹⁵ Am sarte na cenarácena egdzar mama-aha a ñere na tá am Rauma labáre á ñere, ta naba se yainjeruhe am kwaskwe á Appiyus, emnde umele ta se yainjeru am ekse umele tá d'aháná an Kampemanj keye. Ba a puwete ice-aara áte itare Paul, a naba ekhyehe ge ervaunje-aara, ususe Dadaamiya á ba ñane.

Waazu á Paul am Rauma

¹⁶ Danjeraada am Rauma maa, ta naba vante baráma ge Paul geni á njá an ire-aara, amá antara sawji palle á ufufa.

¹⁷ Am iga á hare keye maa, Paul a naba d'ahetaa male-aha á Yahudiya-aha na tá am Rauma á dezerara. Jarammeje, a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa: Ba palle a haypa na ya maganaa ya keni baaka, amá ta naba eksivaahé am Urusaliima, ta vite ge Rauma-aha. Wallá ya ganu haypa ge jeba, wallá ya gu haypa áte nade-aha á eggye-aha a miya, ázareka. ¹⁸ Duwa á Rauma-aha maa, ta ndaviyu elva-aha. Am sharánka haypa áte ya hyephye ge kefa shifa-aaruwa, tá kátá beliyaabela. ¹⁹ Amá eksararka Yahudiya-aha dekideki ganakini tá beliyaabela na. Daaci baaka názu yá maganá ya umele, ya naba ndáva geni tá sá shairiya-aaruwa ásehuna, áza male á larde. Sanka ya á se icaterar sera ge emnde a jeba-aaruwa dekideki. ²⁰ Ya ndavakuraa adaba una ñanna, geni yá puwetepuwa ice-aaruwa áte kure. Zawa na kwá zharaná kure áte ya na wá, ya gu duksa umele ka, adaba ba edda una ni *Iserayiila-aha bademme keni tá anjwa á tamaha ba ñane na.»

²¹ A ba male-aha na tá elvan ge Paul: «Ñere wá, shanjeránka ñere labáre á ña á sawa am Yahudiya. Ba palle á egdzar mama-aha á miya na a se mbedanjeru elva áte ka geni ka gu duksa keni, nanjeránka ñere. ²² Amá wayanjerwáyá ñá cenevaacena názu ká dzamaná ka. Adaba diyanjerdiya ganakini ma áme keni emnde wayaraterka an emnde ñanna ká am itare kina na.»

²³ Daaci ta naba faa sarte. Vacite ñanna wá, ta sawa á ba an saga, ta vayye jipu, ta se beraa Paul am bere na á njá amkwa. Paul a váha deppe, a fantau an enjya, dem lasar, anjwa á palaterá ba sera á elva-aha áte elva a njá am *kwará á Dadaamiya. A palateraa názu a ndahanaa *tawraitá á Muusa, antara názu am wakita á nabi-aha umele áte Yaisu bademme, geni itare keni a lyarvaalya. ²⁴ Emnde umele-aatare lyarvaalya elva á Paul, amá emnde umele lyiyarka dekideki. ²⁵ Am diyaadiya Paul ganakini watse tá zlala an gajawe, zlaábe kyareka emtsaade, a vaterte elva na náwa ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Elva na a baterna Shedeke Cufedde ge eggye-aha a kure á kya an we á nabi Aisaya na wá, a ndaha ba jirire!

²⁶ A ba Dadaamiya: Duwa de bateránba ge emnde-aaruwa: Tá de eccena ba shagera, amá tá cenevaaka. Tá de ezzhara ba shagera, amá tá nánka.

²⁷ Afaba degdege ire á emnde ṅanna, ta vanyaa hyema-aha-aatare geni a demka elva-aaruwa; ta hadaa ice-aha-aatare geni a naránka duksa-aaruwa; tá maga degdegire á ire geni a demka elva-aaruwa á dem ire-aatare, geni a saremka á sem sera-aaruwa yá mbateraambe. Estuwa a ba Dadaamiya.»

²⁸ Daaci a eksetaa elva-aara zlaḃe ádaliye Paul, a ba ṅane: «Amá wá, diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya a belaa labáre á lya emnde ádeza emnde a jeba umele keni. Itare wá, tá de eccena.» ((²⁹ Ba a ndahese una ṅanna Paul wá, ta naba tsetehe ge Yahudiya-aha ṅanna, ta naba zlala, tá ámbera á gá jawe am dágave-aatare á ba an ndzedá.))

³⁰ Paul a magaa yawe buwa kalkale am bere á haya na a eksantaa ṅane, bademme á emnde na tá dezeńara keni, á lyiyaaterá á ba am ervaunḃe-aara. ³¹ A magateraa waazu ge emnde áte elva a njá am *kwára á Dadaamiya, a kwaraterse elva a Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge emnde á ba an eṅkale-aara, gazlaaka dfekideki.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a RAUMA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu. A dahite ba Dadaamiya, a give slebela-aara, a fi geni yá balaterá elva-aara ge emnde, amaana labare á higa.

² Labare á higa ɲanna wá, Dadaamiya a magamiyaa waada-aara daga werre á kya nabi-aha-aara. Daaci ta puwete ba estuwa am wakita-aara. ³ Labare á higa ɲanna wá, elva arge Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Má ge urimagwire wá, ɲane ta yanaa am emnde á sleksu *Dawuda. ⁴ Am sarte na tsetetse am fáyá, Dadaamiya a farehe zlaɓe ádaliye á ba an ndzedá geni ɲane wá, Egdza-aara. Una ɲanna baɗemme ndza an hákuma á Shedeƙwe Cudeɗde. ⁵ Adaba ba ɲane palle una Dadaamiya a magiyaa ɲgurna ge iya, a naba give slebela-aara ge de balatera elva-aara ge emnde a jeba umele keni baɗemme, geni a fartarfe an ɲane, a faransaarefe keni. Ba estuwa Yaisu *Almasiihu á de geva án dárádza. ⁶ Kure emnde a Rauma na a dzerakursaa Dadaamiya geni kwa geve emnde á Yaisu *Almasiihu na keni, kwá am dagave á emnde ɲanna ni Dadaamiya a beli ge itare na.

⁷ Daaci yá anƙwa gakur use-aaruwa baɗemme, kwa emnde na á wayakurta Dadaamiya, a dahakurte geni kwá nja ba cudeɗde átuge ɲane na. Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu a magarakurnaamaga ɲgurna, a varakurteva hairire.

Paul á kátá de zhara emnde a Rauma

⁸ Emtsaade wá, yá anƙwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya áɗaba kure, yá slafaná we-aaruwa an zhera á Yaisu *Almasiihu, adaba ma áme keni am duniya baɗemme tá ndaha ba labare á fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. ⁹ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa-aaruwa á deza Dadaamiya, yá anƙwa yehakuryeha keni am huɗe-aara, una yá ndaha ba jirire, Dadaamiya diyaadiya baɗemme. Adaba iya wá, yá maganá slera-aara ge bala labare á higa, elva a Egdze-aara ge emnde á ba an ervaunɗe-aaruwa palle. ¹⁰ Ba kelaazare, yanánka ɲala-aaruwa áza Dadaamiya, geni a viteva baráma mázla-aara yá daada á dezekure an namaari-aara. ¹¹ Wayanwáyá jipu ge yá daada á dezekure, yá dakuránda barka na á vaterta Shedeƙwe Cudeɗde ge emnde na, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá am fetarfire. ¹² Una ɲanna yá kátá bakura ba geni mi de femfa ndzedá am vuwa á miya ma ge ware á miya keni; yá de fakuremfa ndzedá am vuwa ge kure áɗaba yá slefetarfe an Yaisu *Almasiihu, kure keni kwá de fiyemfa ndzedá am vuwa an fetarfire á kure.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kure keni kwá diyeddiye geni ndza ya magaa niya-aaruwa ser kwakya ge dezekure, amá sem vatena sey ba jerje názu á piyitepiya. Waya-aaruwa ge dezekure ɲanna wá, ba geni a sesse námpire á slera-aaruwa am dagave á kure keni, ba seke una na am dagave á emnde á jeba umele baɗemme na. ¹⁴ Una wá, slera na a beliyara Dadaamiya ge iya, geni sey yá balaterá waazu á labare á higa ge emnde baɗemme. Ge emnde na an wera ire-aatare na, antara emnde na weraaka ire-aatare, ge emnde a diya, antara ge emnde na baaka diya-aatare na baɗemme. ¹⁵ Adaba una ɲanna, wayanwáyá jipu am ervaunɗe-aaruwa geni yá de balakurseɓale ge kure keni kwa emnde á Rauma.

*Anƙwa hákuma á Dadaamiya am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu*

¹⁶ Iya, emtake ervaunɗe-aaruwa jipu ge bala waazu á labare á higa ɗanna, aɗaba aɗkwa hákuma á Dadaamiya am huɗe-aara ge Iya emnde na fartarfe an ɗane na baɗemme. Emtsaade wá, áza Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele keni baɗemme. ¹⁷ Am waazu á labare á higa wá, Dadaamiya aɗkwa a marateran ge emnde geni ɗane á vantá estara jirire ge urimagwe á katafke-aara. Aɗkwa á emmara geni una ɗanna sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle, barama umele baaka, ba seke una ni aɗkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: Edda una shansha jirire áza Dadaamiya aɗaba fantarfe, ba ɗane una an shifa á jirire na.

Emnde baɗemme tá an haypa

¹⁸ Dadaamiya am samaya wá, aɗkwa á emmára ba parakke geni haypa á emnde á wanwa jipu am ervaunɗe, aɗaba ta yaa kezlan ugje ge ɗane. Ɗateraana shairiya emnde baɗemme aɗaba tá aɗkwa keɗa jirire á Dadaamiya an emtaɗkire na tá aɗkwa á maganá itare. ¹⁹ Ɗateraana shairiya emnde baɗemme na wá, aɗaba názu ma andze tá dise Dadaamiya átekwa na aɗkwa baɗemme, a maratersaa ba Dadaamiya an ire-aara, ta yanaa ba itare. ²⁰ Ge jirire wá, baaka ura ndza nanna Dadaamiya an ice ɗgayye, amá wá, á fantuwe áte sarte na Dadaamiya a nderaa duniya na sem vatená, emnde diyardiya geni Dadaamiya wá, aɗkwa an sleksire-aara aɗaba kazlaɗa na a nderanaa ɗane na; emnde diyardiya geni ɗane wá, saksage, ba ɗane palle una Dadaamiya. Aɗaba una ɗanna, tá de dzegwánka banán ge Dadaamiya geni baaka haypa-aatare. ²¹ Diyardiya tsa ge aɗkwa Dadaamiya, aley kezlaranánka ugje, slafaranánka we am duksa áte una zlaya-aatare ge tá maganá una ɗanna ge Dadaamiya. Ta yá mága una ɗanna, itare ta eksante ɗgudiyire am ire-aatare, tá taa diseka jirire ɗekideki, tá an naha an tabeɗammire baɗemme am itare. ²² Ta bantsa itare ta emnde a eɗkale, mbate ta uce-aha ba dey. ²³ Zlaya tá kezlaná ugje ge Dadaamiya saksage am sleksire-aara, amá itare tá kezlan ugje ge hele-aha, umele ba garava urimagwe ba dey, umele ba yiye, umele dabba, antara názu á hulmba am áhá.

²⁴ Aɗaba una-aha ɗanna, Dadaamiya a naba yaterhe geni a magarmága shagerkire ɗanna á kátána ervaunɗe-aatare na, tá aɗkwa á maga duksa zherwe jipu am dagave-aatare. ²⁵ Ta yaa jirire á Dadaamiya, ta naba mbedese an fidire. Zlaya ma tá kezlaná ugje ge slendera duksa wá, itare tá kezlaná ugje ge duksa-aha na a nderanaa ɗane, tá magaterá slera ge duksa-aha ɗanna. Ay degiya, emnde tá kezlarankezla ugje ba ge ɗane palle dem ba ge ɗekideki. *Aamin.

²⁶ Dadaamiya a yáteraa aɗaba una geni a magarmága duksa zherwe ɗanna á kátaná ervaunɗe-aatare ɗanna. Ɗwasha yaránya nja antara zála, tá maganá ba itare am dagave-aatare duksa na zherwe jipu zlayeka ɗekideki na. ²⁷ Zála keni tá magán ba estuwa, ta ya nja antara ɗwasha, tá cebá ire-aatare an mbagrire, tá zlavanu ba ge ire-aatare ákure muksire, tá aɗkwa á maga duksa na zherwe jipu na. An una-aha ɗanna, tá aɗkwa fáná ba itare ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, hyarephye ge zatera an shairiya, aɗaba magarnaaka duksa áte unɗule-aara.

²⁸ Ba seke una itare yarnaaya diya Dadaamiya á jirire wá, Dadaamiya a yateraa aɗaba una ɗanna, geni a sharánka eɗkale ge dzamete duksa áte unɗule-aara, a magarmága ba duksa na zlayeka ɗekideki na. ²⁹ Daaci ervaunɗe-aatare nahetenahe an jeba á duksa-aha ɗanna shagerka na baɗemme, ba seke: Fa ice am duksa á ura, danɗwire á huɗe áte ura, mága shelha áte ura, ja shifa á ura, dágala an ura, zlerma ura, mága fitenire, antara mága paysaɗa baɗemme; ³⁰ tá aɗkwa á jaja zherwe-aatare ba dey, ta kelaade-aha á Dadaamiya. Itare tá pasha ba emnde an zlazle, tá gálá ire-aatare, tá maga kuravire, tá njá á ba tataya jansaare ge haypa-aha umele aɗwaslire, tá fatersaareka ɗekideki ge dada-aha-aatare, antara mama-aha-aatare. ³¹ Itare baaka

zherwe áte ice-aatare ðekideki, tá an nara-aha kelawa-ju, tá emnde ndaha elva bu-buwa. Elva a háyáva ðaaka ázetare, tá zanvaareka ge ura ðekideki. ³² Diyardiya tsa ba jirire geni á bá shairiya á Dadaamiya: Baðemme á emnde a mága jeba á duksa-aha ñanna tá de shá ba emtsa. Aley itare ta faare ba emmága-aara. Baira tá ankwá zleba emnde na tá ankwá á maga jeba á duksa-aha ñanna.

2

Shairiya a Dadaamiya shairiya á jirire

¹ Ekka edda una ká ankwá faare shairiya ge emnde na wá, watse ká de dzegwánka bá ðaaka haypa á ña ma ka ware keni. Adaba ekka, ká ankwá faare shairiya ge emnde, mbate ká keni ká ankwá á maga ba shagerkire ñanna. Daaci an una ñanna wá, ká ankwá ñguða ba ka ire á ña áza Dadaamiya. ² Diyamidiya Dadaamiya wá, ñane á maga ba jirire ge ñá emnde a mága shagerkire ñanna an shairiya. ³ Ekka edda una ká faare shairiya ge emnde na, ka kurken ekka wá, watse ká de ñezla am shairiya á Dadaamiya emtu, ka keni ká ankwá magán ba seke itare ñanna tsa? ⁴ Emtu ká epsawa maggwire yaikke na a magakanaa Dadaamiya na, a heðanu ba ge we-aara antara ankwá á faká erwaunde geni ká eptsa am tuba na emtu? ⁵ Amá ekka ká ankwá far ba ge degdegire á ire arge eptsa am tuba. An una ñanna, ká ankwá faná ba ka ire á ña á dem shairiya vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á emnde baðemme. Ñane wá, á de kyaná á bá áte jirire-aara. Vacite ñanna wá, Dadaamiya á de marateránmára ge emndimagwaha geni tá ankwá am erwaunde-aara. ⁶ Watse á de pelatersepele ge emnde baðemme áte názena ndza ta maganaa itare na. ⁷ Emnde na ndza ta wáva ge mága maggwire na wá, Dadaamiya á de vaterte shifa na á zleka na, adaba itare ndza tá kátá shá shifa ñanna antara haya ira yaikkire á ba azenara. ⁸ Amá emnde na yarnaaya jirire á Dadaamiya, tá fansáreka ðekideki, ta eksese mága ba shagerkire na wá, tá ankwá am erwaunde á Dadaamiya, ankwá zlaða watse á de faterar ge itare. ⁹ Watse baðemme á emnde na ta eksese ba shagerkire na, tá de nanna zlaða áza Dadaamiya. Watse zuññwe ba Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹⁰ Amá emnde a mága maggwire wá, itare tá de shá háyá, antara yaikkire, ira hairire áza Dadaamiya; watse zuññwe á de vaterte ge Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹¹ Adaba baðemme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya.

¹² Emnde na ni garevka Yahudiya-aha na, antara tá ankwá á maga haypa an ðaakire á diya *tawraitá na keni, Dadaamiya á de keðateraakedá áte una diyarka tawraitá na. Amá emnde na diyardiya tsa tawraitá, aley tá maga ba haypa na wá, Dadaamiya á de keðateraakedá áte una a ndahese am tawraitá. ¹³ Adaba Dadaamiya á de vanteka jirire ge ura adaba cenancena názu am tawraitá, amá sey ma edda-aara ankwá maga názu a ndahesa tawraitá. ¹⁴ Má emnde na garevka Yahudiya-aha, diyarka tawraitá ðekideki, amá tá ankwá á maganá ba itare an ire-aatare názu a ndahesa tawraitá wá, ma diyarka ba tawraitá a Muusa keni, áte maga-aatare ñanna wá, daaci ba seke tá an tawraitá am vuwa-aatare. ¹⁵ Ate názena tá ankwá á maraná itare am zlaláva-aatare na wá, ba seke ankwá tawraitá am vuwa-aatare a faterma Dadaamiya. Adaba tá ankwá diyeddiye maga-aatare, tara ta magaa shagerire, an shagerkire keni. ¹⁶ Una ñanna á de sesse ba parakke vacite na Yaisu *Almasiihu á de kya shairiya á emnde áte una á de banná Dadaamiya na. Baðemme á názena am huðe á emnde á de sesse áte parakkire. Labara á higa na yá ankwá ðálá waazu-aara na keni á ndaha ba una.

*Yahudiya-aha, antara *tawraitá á Muusa*

¹⁷ Ekka, á bá ka, ká ura Yahudiya, ká gálá ire áte *tawraitá, ká kuráva áte Dadaamiya, ¹⁸ á bá ka diyakdiya namaari á Dadaamiya, tawraitá ankwá ge kwarakse duksa baðemme geni ka eksese barama jirire, ¹⁹ ká ankwá zhara ire á ña ba seke

hyakephye tádá ura wulfe, ka ba seke parakkire ge maranaa baráma ge edda una am tabedammire, ²⁰ ká zhara ire á ña ba seke hyakephye kwaraterse duksa ge emnde na diyarka duksa, hyakephye giya emnde na zlaɓe ta ba seke egdzara mesheshe am elva á Dadaamiya na, á bá ka diyakdiya jirire, diyakdiya duksa baɗemme aɗába diyakdiya tawraita. ²¹ Haá! Ekka ká kwaraterse ba ge emnde umele, labára ká kwaranseka ge ire á ña keni? Ká magaterá waazu ge emnde geni a yaránya neylire, labára ekka ká ıla na? ²² Ká elván ge emnde yawánya mága gwardzire, labára ekka ká emmága? Á bá ka, ka kelaade á hele, labára zlaɓe ká ıla duksa á hele ñanna? ²³ Ekka, ká kuráva áte tawraita, mbate keni ká maŋka áte náza á tawraita ñanna. An mága á ña ñanna wá, ká aŋkwa maganá ba ka geni emnde tá nyanya Dadaamiya. ²⁴ Aŋkwa puwartepuwa ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Áɗaba ba kure Yahudiya-aha, emnde a jeba umele tá aŋkwa nyanya Dadaamiya.

²⁵ Má kwá maga názu am tawraita wá, dem shedekwe á kure keni á magakuránmaga nampire. Amá má kwá maŋka názu am tawraita, una ba seke dakuremka am shedekwe ɗekideki. ²⁶ Má edda una daaka am shedekwe, amá ɗabetedaba tawraita ba shagera, ma ɓaaka am shedekwe keni, Dadaamiya á zhara una ñanna emtu mázla-aara? ²⁷ Edda una daaka am shedekwe, amá ma ɗabetedaba názu am tawraita ba shagera wá, á de fakerfe zherwe ge ekka edda una ta puwakte tawraita ñanna ge ekka, amá ɗabaŋka na, una ma ká ba am shedekwe ñanna keni. ²⁸ Geva ura Yahudiya áte ice á emnde-ka, una á gakve ura Yahudiya á jirire, una estuweka. Zlaɓe áɗaliye, dem shedekwe keni, á gakve-ka ura á Dadaamiya, una estuweka. ²⁹ Yahudiyire á jirire wá, edda una ura Yahudiya á sáwá am ervaunɗe, an belá am shedekwe am ervaunɗe-aara an hákuma á Shedekwe Cudedɗe, gevka áɗaba ta puwete estuwa am tawraita na. Daaci ñane una Yahudiyire á jirire; ñane wá, á ufa-ka gálá áza emndimagwaha, á de galáná ba Dadaamiya ñane.

3

¹ Má estuwa wá, Yahudiyire á farka ge duksa emtu? Ma bela ura am shedekwe keni ɓaaka názu á fanaare ge ura emtu? ² Duksa wá, á farfe ba kwakya ma am uwe keni. Yá ndahana áɗaba uwe una? Emtsaadɗe wá, Dadaamiya a yateraa elva-aara am erva ba ge Yahudiya-aha. ³ Ay mi ba uwe kina, má emnde umele-aatare tsaraaka áte elva-aara ñanna wá, Dadaamiya keni á de eptsante elva áɗaba itare emtu? ⁴ Una estuweka ɗekideki; ma emnde baɗemme yaránya jirire keni, Dadaamiya wá, á eptseka elva-aara buwa. Aŋkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ekka wá, má ndahaksendahe elva á ña, ma ware keni sey a cenancena jirire á ña.

Má tá kátá eksáká áte elva, shansha ba ka jirire.

⁵ Haypa á miya á maraterá jirire á Dadaamiya ge emnde, mi bá uwe kena mázle-aara? Mi bánba geni ɓaaka jirire á Dadaamiya, aɗaba á fá zlaɗa áte miya emtu? Una wá, ya ndahese áte una ta bántsa emndimagwaha na. ⁶ Amá una estuweka ɗekideki, aɗaba ma andze ɓaaka jirire á Dadaamiya, watse á de kyáná estara kena ñane shairiya á emnde?

⁷ Zlaɓe áɗaliye má gevge ni ɓaakire á jirire-aaruwa aŋkwa á melateru ge dise jirire á Dadaamiya ge emnde, antara aŋkwa á vaterte baráma á gálá Dadaamiya ge emnde wá, tá ñiya áɗaba uwe zlaɓe mázle-aara ge yá an haypire? ⁸ Daaci ta bántsa emnde umele, mbate mága emtaŋkire shagera, geni a sesse jirire á Dadaamiya, á piyaŋerta uwe mazle-aara ge emmága-aara? Baira emnde umele keni ta naba ndahese emtaŋkire áte iya, a bá itare: iya keni ndansendahe estuwa. A njá ñane á maga uwe, watse á de ndavaterundave Dadaamiya am shairiya.

Baaka ura an jirire ba palle keni

⁹ Estara á bá kure? ɲere Yahudiya-aha ɲá jateruje ge emnde umele emtu? Baaka, ɲá taa jateruka ɔ́kideki. Ábi am zuɲɲwire keni ndza ya bakuránba geni Yahudiya-aha antara emnde umele baɔ́emmire-aatare tá á ba am erva á haypa. ¹⁰ Aɔ́baba aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, á bá ɲane:

Baaka ura an jirire, baaka ba palle keni.

¹¹ Baaka edda á eɲkale ge cenva jirire, baaka edda una á kátá ɔ́baba Dadaamiya na.

¹² Emnde baɔ́emme dzalarevdzále áte uɲɲule á Dadaamiya, baɔ́emmire-aatare badzarevbadze. Baaka ura mággwe, baaka ba palle keni.

¹³ Názena á segashe am kwárá-aatare ba seke á segashe se á emtsa am huɔ́e-aara, we-aatare á ndáhá ba zlerma, názena á segashe am mbuwe-aatare ba seke wenye á záhe.

¹⁴ We-aatare sey á ndáhá ba elva yayiaihe, antara elva nyanya ura.

¹⁵ Sera-aatare tsaftsafe jipu ge de ceɔ́ba shifa á emnde.

¹⁶ Ba kelaa tate na tá degashe itare átekwa baɔ́emme, sey tá yaterá ba bádza antara emtaɲkire ge emnde.

¹⁷ Itare diyarka ɲjá lapiya antara emnde ɔ́kideki.

¹⁸ Baaka ma lyáwá á Dadaamiya keni am ervaunɔ́e-aatare.

¹⁹ Iyau, ge miya wá, diyamidiya geni baɔ́emme a názena á ndahaná *tawraitá wá, á ndahater ba ge emnde na tá am erva á tawraitá ɲanna. Daaci baaka edda una á de dzegwándzegwa bá baaka haypa-aara ge ɲane. Má estuwa, nálgadama baɔ́emme tá de ba am shairiya á Dadaamiya. ²⁰ Baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya á ba an ɔ́baba tawraitá. Amá tawraitá wá, á mara ba geni ura á diyeddiye haypa-aara.

Uɲɲule na emnde tá de shá jirire áza Dadaamiya

²¹ Amá kina wá, Dadaamiya aɲkwa á maramiyá uɲɲule na ni watse mí de shá jirire á katafke-aara an ɲane na, baaka elva á ɔ́babe *tawraitá emtsaade am una ɲanna ɔ́kideki. Tawraitá á Muusa, antara nabi-aha ndza ta enndaha una ɲanna baɔ́emme.

²² Uɲɲule na ni watse emnde tá de shá jirire an ɲane áza Dadaamiya na wá, ba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle. Una wá, gavka aɔ́baba emnde a jeba umele palle, amá ma ge emnde-ara keni, baɔ́emme emnde na má fetarfe áte Yaisu Almasiihu na. Aɔ́baba emnde baɔ́emme ta ba kalkale áza Dadaamiya. ²³ Emnde baɔ́emme ta ba emnde a mága haypa, ta yiyiye an parakkire á sleksire á Dadaamiya. ²⁴ Amá Dadaamiya an maggwire-aara wá, a naba magateraa ɲgurna, a vaterte jirire ba dey á kya erva an Yaisu Almasiihu na a lyaterse am haypa na. ²⁵ Dadaamiya wá, ɲane a tsaá Yaisu Almasiihu, geni á ya shifa-aara ba seke sadake, daaci Dadaamiya á baraterá haypa-aha-aatare an uzhe á Egdze-aara ɲanna ge emnde a fetarfe baɔ́emme. A magaa una ɲanna ge maraterá jirire-aara ge emnde. Werre wá, a magaa ba seke diyaaka haypa á emnde, ndza á fá ba ervaunɔ́e. ²⁶ Amá kina wá, a wayte maraterán ge emnde geni ɲane wá, edda á jirire, á kátá ɲa á ba áte jirire-aara ɲanna, á kátá vaterte jirire-aara ɲanna ge emnde na tá aɲkwa fetare áte Yaisu na keni.

²⁷ Má gevge estuwa, aɲkwa dalila á gálá ire á miya emtu mazle-aara? Baaka ɔ́kideki. Labára baaka? Aɔ́baba Dadaamiya vamiteka jirire á katafke-aara áɔ́baba mi ɔ́babe *tawraitá, amá a vamite jirire áɔ́baba famitarfe áte Yaisu *Almasiihu.

²⁸ Aɔ́baba diyamidiya geni emnde tá shá jirire áza Dadaamiya sey ma fartarfe áte Yaisu Almasiihu, tá taa shánka áɔ́baba ta ɔ́babe tawraitá. ²⁹ Emtu, Dadaamiya ɲanna sey ba ge Yahudiya-aha palle, ge emnde umele wá, Dadaamiya-aatare-ka emtu? Una estuweka, itare keni Dadaamiya-aatare ba ɲane ɲanna. ³⁰ Aɔ́baba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Má fartarfe Yahudiya-aha áte Yaisu Almasiihu á vaterteva jirire á katafke-aara. Ge emnde a jeba umele keni ba estuwa ɲanna; má fartarfe áte Yaisu Almasiihu wá, itare keni á vaterteva jirire á katafke-aara. ³¹ Emtu má ɲa ba:

Dadaamiya á vaterte jirire ge emnde sey má fartarfe ate Yaisu Almasiihu wá, ña ganve tawraita ba seke duksa dey emtu? Estuweka ðekidfeke. Baira ñá ankwá njante tawraita.

4

Náwa ba seke estara Ibrahimá a shaa jirire áza Dadaamiya

¹ Dzamawamidzámá áte eggyemiya Ibrahimá, mi ba uwe kina áte ñane? Ndza a shaa uwe ñane áza Dadaamiya? ² Ma andze Ibrahimá shánsha jirire áza Dadaamiya áðaba shagerire á slera-aara wá, ma andze á gálá ire-aara átekwa. Amá ñane ndza shánka dalila á gálá ire-aara á katafke á Dadaamiya. ³ Ankwá ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ibrahimá a fetaare áte Dadaamiya, daaci, áðaba ba fetarfire-aara ñanna, Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara. ⁴ Diyamidiya geni má ura ankwá á maga slera wá, duksa na tá de vanta am iga á slera ñanna gafka dey mázle-aara, una ñanna mbera-aara, zlayá-aara. ⁵ Una keni ba estuwa: Edda una má dzamaaka de shá jirire áza Dadaamiya á ba an shagerire á slera-aara, amá a fetaare á ba áte Dadaamiya, ge ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire ba dey. Adaba Dadaamiya wá, á dzegwándzegwa vanteva jirire ge slehaypa. ⁶ *Dawuda keni ndza a ndahese elva áte edda una a shaa jirire ba dey á katafke á Dadaamiya, a bá ñane: Edda-aara ñanna wá, gedetegeða.

⁷ Gedartegeða emnde na Dadaamiya a yateraare emtanqire-aatare, á zhareka haypa-aha-aatare na.

⁸ Gedetegeða zhele na má Yaakadada Dadaamiya á jaheka haypa-aha-aara na.

⁹ Geða ñanna á tsakaná Dawuda na wá, sey tá sháná ba emnde na tá am shedekwe emtu? Una estuweka, antara ba emnde na tá ðaaka am shedekwe keni bademme. Adaba a bá miya ba kina: Dadaamiya a vante jirire ge Ibrahimá adaba a fetaare áte ñane. ¹⁰ Emtu Ibrahimá ndza a shanaa am sarte-ara geva edda á jirire á katafke á Dadaamiya? Am sarte na demda am shedekwe emtu, kwaye am sarte na zlaðe daaka am shedekwe he? Ábi kwaye am sarte na zlaðe daaka am shedekwe ba ðekidfeke. ¹¹ Dem shedekwe na ndza a maganaa Ibrahimá wá, ndza ba nalaama ge marese fetarfire-aara áte Dadaamiya, antara jirire na a shanaa ñane am zunqwire á katafke-aara na. Daaci Ibrahimá a geva estuwa dada arge emnde na daremka am shedekwe, amá fartarfe na. Dadaamiya á vaterte jirire á katafke-aara keni, ba seke una ni ndza a vante ge Ibrahimá werre na. ¹² Zlaðe adaliye keni ba ñane una dada arge emnde na tá am shedekwe, amá tá ankwá daba fetarfire á eddemiya Ibrahimá na, ñane a fetaare kwaye zlaðe daaka dem shedekwe na.

Sha duksa á Dadaamiya an fetarfire

¹³ Werre wá, Dadaamiya ndza a maganaa *waada ge Ibrahimá, antara wulfe-aha-aara, geni watse á de vaterte duniya bademme ba seke warita. Dadaamiya maganáka waada ñanna ge Ibrahimá adaba a dabete *tawraita, amá adaba ñane fetarfe áte ñane haa a ganve edda á jirire á katafke-aara. ¹⁴ Ma andze Dadaamiya a magatera a waada ñanna ba ge emnde na ta tsaahé áte tawraita wá, ma andze ðaaka nampire á fetarfire, antara ba waada na a maganaa Dadaamiya na keni ma andze á gevá ba dey. ¹⁵ Ya ndahanaa adaba uwe una: adaba tawraita wá, ñane á maramiya ba ni ervaunðe jaaja Dadaamiya áte emnde, adaba faransárka. Baira am tate na emnde diyarka tawraita ðekidfeke na wá, tá dzegwanka maganá baakire á fesarfire, adaba ðaaka ahuwa.

¹⁶ Daaci estuwa, *waada na a maganaa Dadaamiya na wá, a magán ge fetarfire, geni bademme á wulfe-aha á Ibrahimá tá de shá duksa ñanna názá ba dey. Amaana: emnde a fetarfe na ta tsaá á ba áte tawraita na, antara emnde umele na itare tá

aṅkwa d̄aba fetarfire á Ibrahimia na keni, baɗemme tá de shansha á ba an jirire. Ad̄aba Ibrahimia wá, ṅane gevge eddemiya baɗemme. ¹⁷ Aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ba estuwa, a ba Dadaamiya á elván ge Ibrahimia wá: Yá gakvege dada arge emnde a jeba-aha gergere ba kwakya á bina. Daaci Ibrahimia a geva estuwa eddemiya baɗemmire á miya á katafke á Dadaamiya, ad̄aba a fetaare áte ṅane. Ba Dadaamiya una edda á tsante ura am fáya, antara edda á ganve duksa na ndza baaka dekid̄eki na keni á ba an elva na á segashe am mbuwe-aara na.

¹⁸ Ibrahimia wá, ndza gulanaaka ṅane fetarfire-aara dekid̄eki. Ma ndza emnde umele ta dzamán ba seke *waada á Dadaamiya á de gevka mazle-aara keni, Ibrahimia gulanaaka ṅane fetarfire antara tama-aara dekid̄eki. A gevaa estuwa dada arge emnde a jeba-aha gergere kwakya ba seke una ni ndza a bannaa Dadaamiya, a ba ṅane: Náwa watse egdzara á ṅa tá de kwakyefkwakye na. ¹⁹ Am sarte ṅanna, iva á Ibrahimia á maga deremke. Ma Ibrahimia á zhara ire-aara gevge emgyegwe kurcumme, diyaadiya geni mukse-aara Saraatu á taa yeka egdzere mázle-aara keni, aley Ibrahimia gulanaaka fetarfire-aara dekid̄eki áte názena a bannaa Dadaamiya. ²⁰ ṅane ndza diyaadiya geni ba jirire, watse á shánsa duksa na a ba Dadaamiya á de vanteva na. ṅane magaaka shaige-aara dekid̄eki. Baira fetarfire-aara ṅanna a vante ndzed̄a kwakya, á gálá ba Dadaamiya duksa-aara. ²¹ ṅane ndza njantenja am ervaun̄de-aara geni Dadaamiya an hákuma ge mága názena a maganaa waada-aara na. ²² Kwaye ṅane dalila na ni Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara ge Ibrahimia.

²³ Iyau, elva ṅanna keni puwartepuwe am wakita á Dadaamiya, geni Dadaamiya ganvege edda á jirire ákyiye na mu, a halavuwa á ba áte ṅane palle emtu? ²⁴ Elva ṅanna wá, ta puwete ad̄aba miya keni, mi emnde na famitarfe áte edda una ndza a tsante Yaakadada Yaisu am fáya, geni miya keni watse á vamiteva jirire á katafke-aara. ²⁵ ṅane a naba tsanaahe ge Dadaamiya, geni á emtsem̄tsa ad̄aba haypa-aha á miya. Am iga á em̄tsa-aara maa, a tsantehe zlābe ad̄aliye am faya, geni á vamite an una ṅanna ge miya keni jirire á katafke-aara.

5

Shamiyansha mela antara Dadaamiya

¹ Daaci am shamiyánsha jirire á katafke á Dadaamiya, ad̄aba barka á fetarfire á miya áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, melamimela antara Dadaamiya mazle-aara. ² Ba Yaisu ṅanna palle una a weramitaa baráma geni mi shansha ṅurna áza Dadaamiya ad̄aba famitárfe áte ṅane. Kina wá, tsamiyaatse áte ṅurna á Dadaamiya, gedamiteged̄a jipu, ad̄aba aṅkwa tama á miya ge de nja antara Dadaamiya am sleksire-aara. ³ Ged̄a á miya zlābe tsaaka áte una ṅanna palle. Una ma aṅkwa zlāda áte miya keni, ged̄a á miya ba kela-aara, ad̄aba diyamidiya geni zlāda ṅanna á mbamise farvaun̄de. ⁴ Má shamiyánsha farvaun̄de, am iga-aara mí de gevege emnde na hyarephye am duksa baɗemme. Má gamiyevge estuwa, daaci má á ba an tama áte duksa á Dadaamiya. ⁵ Tama á miya ṅanna wá, á tekamika dekid̄eki, ad̄aba Shedekwe Cud̄ed̄e aṅkwa á ndahamindaha am ervaun̄de geni Dadaamiya á wayámiwaya kwakya.

⁶ Ge jirire wá, werre ndza baaka dabari á miya dekid̄eki. Daaci am iga á una ṅanna, de hyephye sarte na ndza a tsanaa Dadaamiya na, lauktu a naba tsekwehe ge Yaisu *Almasiihu a em̄tsehe ad̄aba haypa-aha á emnde-baɗemme. ⁷ Zlazlāda jipu geni ura á em̄tsa am kela á ura umele, una ma edda-aara d̄abeted̄aba jirire baɗemme keni. Má edda una kwakya maggwire-aara áte emnde wá, ámbane ura umele á naba eksaarekse em̄tsa am kela-aara. ⁸ Amá Yaisu Almasiihu ṅane a naba em̄tsehe am kela á miya, kwaye zlābe ma emnde a haypa em̄tsaade. Daaci mi naba diyed̄diye áte una ṅanna geni Dadaamiya wayamiwaya ba kwakya. ⁹ Ad̄aba em̄tsam̄tsa Yaisu

Almasiihu am kela á miya wá, daaci mi shaa jirire áza Dadaamiya an uzhe-aara. Kina wá, njamitenja áte jirire-aara, geni watse á de lyamiyalye am názena watse á de magaterta Dadaamiya ge emnde adfaba tá anjwa jána an ervaunde. ¹⁰ Werre wá, ndza mi kelaade-aha á Dadaamiya, amá kina wá, baaka duksa am dagave á miya antara nane mázla-aara, zlanazle an emtsa á Egdza-aara. Sakwa kina deme melamimela na wá, njamitenja áte jirire-aara keni geni á de lyamilya ba ge dekideki, adfaba tsettse Egdza-aara am fáyá. ¹¹ Aley keni zlafe á tsaaka an una gefa á miya: Gefamitegefa jipu áte Dadaamiya adfaba názena a magaminaa nane á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu, shamiyánsha mela antara nane kina.

*Názu ndza a sanaa Naadama, antara una a sanaa Yaisu *Almasiihu*

¹² Ndza adfaba ba haypa á ura palle una samsa haypa á sem duniya, haypa nanna a sateraa emtsa ge emnde. Daaci a hyete estuwa emtsa áte emnde bademme, adfaba emnde keni bademme tá maga ba haypa. ¹³ Ndza ba lauktu Dadaamiya á tsekwaná *tawraita ge nabi Muusa keni, kertenj ndza njánja tsuwe haypa am duniya bademme. Amá am zamáne na ndza zlafe baaka tawraita, Dadaamiya keni ndza ndavaaka haypa-aha á emnde. ¹⁴ Aley keni wá, kwaye am zamáne á Naadama, sem zamáne á Muusa, emtsa á maga ba sleksire-aara áte emnde bademme. Ma hyepka haypa-aha-aatare ba seke názá Naadama na a kwaleve cena elva á Dadaamiya na keni, emtsa wá, yaterka dekideki.

Nja á Naadama wá, ba gáráva á zhele na ndza a sáwa am iga-aara na. ¹⁵ Amá wá, zala buwa nanna ta gergere jipu. Haypa na ndza a ganaa Naadama wá, náza slanveka dekideki ge yaikkire á ngurna na a velanaa Dadaamiya á sáwa ba dey na. Ba jirire, adfaba ba haypa á ura palle una emnde bademme sharánsha emtsa, amá jatermeka duksa an yaikkire á ngurna na á magaterná Dadaamiya ba dey ge emnde bademme. Una keni a maganaa á ba á kya erva an ura palle zlafe adaliye: Ura nanna Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Duksa na á vantá Dadaamiya ge ura wá, námpire-aara keni ba tsekemme, ká slateraaka antara una ndza a sanaa haypa á ura palle na. Názena a sanaa haypa á ura palle na wá, a saa ba záwa á sem mbiye á emnde bademme á katafke á Dadaamiya. Amá má Dadaamiya magateránmaga ngurna-aara ge emnde wá, ma a kwakyaave estara haypa-aatare keni, nane vaterteva jirire á katafke-aara geni a mbedateraaka shairiya. ¹⁷ Ge jirire wá, adfaba ba haypa á ura palle, emnde bademme daremde am erva á emtsa. Una bademme ba lámare á ura palle nanna. Amá ura ge buwire, amaana: Yaisu Almasiihu, nane a naba se magaa pute umele. Adfaba barka-aara emnde sharánsha ngurna yaikke áza Dadaamiya, á vaterteva jirire ba dey á katafke-aara. Itare wá, watse tá dem sha sleksire an shifa na á zleka na.

¹⁸ Daaci ba seke una emnde bademme daremda am zává á katafke á Dadaamiya adfaba haypa á ura palle na wá, ba estuwa zlafe adaliye una keni: Adfaba jirire na a maganaa ura palle, ura nanna Yaisu Almasiihu, emnde bademme sharánsha effeya, a halaterse am zává, a vaterte shifa. ¹⁹ Zlafe adaliye: Ba seke una emnde bademme daremda am erva ge haypa adfaba ura palle kwalevkwale cena elva á Dadaamiya na wá, ba estuwa zlafe adaliye una keni: Dadaamiya á vaterteva jirire ge emnde bademme adfaba fesarfire á ura ge buwire na.

²⁰ Amá Dadaamiya a naba saa *tawraita zlafe adaliye á sem duniya, geni á se kwakypkwakya haypa-aha á emnde. Má kwakya haypa á emnde, Dadaamiya keni á magaterá ngurna kwakya. ²¹ Ba seke una ndza a maganaa haypa sleksire-aara áte emnde bademme, á cebaterá an emtsa na wá, ngurna á Dadaamiya keni an hákuma jipu zlafe adaliye ge vaterta jirire ge emnde. Dadaamiya á kátá daterá á dem tata á shifa na á zleka na. Amaana tá de shá sleksire á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

6

Má an emtsa áza haypa, amá má an shifa áza Yaisu

¹ Mí bá uwe kina áte jeba á elva ñanna? Mí bánba kina ganakini naba magawamimága haypa á miya, geni Dadaamiya keni á de sagamiyanvesage ñgurna-aara emtu? ² Estuweka ðekideki. Má ge elva á haypa wá, miya má an emtsa. Daaci mí dzegwáná estara kena mága haypa mázle-aara? ³ Emtu diyakurka geni miya baðfemmire á miya, am sarte na tá ankwá baramibara am yáwe á baptisma na, miya gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Diyakurka geni am sarte ñanna ba seke emtsamimtsa kerðe antara ñane emtu? ⁴ An bára á miya am yawe á baptisma na wá, emtsamimtsa kerðe antara ñane, hedaramiheda kerðe keni. Daaci ba seke una ndza tsetetse Yaisu Almasiihu am fáya an hákuma á Eddenjara na, ba estuwa shifa á miya keni á eptsaptepts, gamiyevge anwaslire am njá á miya baðemme.

⁵ Daaci má gamiyevge palle antara ñane estuwa, an emtsa na ba seke názá-aara na, daaci ba jirire, ge tse am fáya keni ma ba palle. Dadaamiya á tsamitetse am fáya ba seke una ndza a tsantaa ñane. ⁶ Diyawamiyeddiye una ba shagera: Am sarte na tá ankwá zlejela Yaisu Almasiihu áte dzanjala, cebarateraceba kerðe antara shifa a haypire á miya werre na, geni shifa a haypire ñanna á zlauzle, mí sesse am erva á haypa mázle-aara. ⁷ Adaba má ura gevge emtsa wá, baaka názu á eksaná haypa áte edda-aara mázle-aara. ⁸ Má diyamidiya ge emtsamimtsa kerðe antara ñane wá, ge tsete am fáya keni diyamidiya geni mi de tsetse antara ñane. ⁹ Zlabe ádaliye: diyamidiya geni Yaisu Almasiihu wá, ñane tsetse am fáya, á emtseka mázle-aara, adaba á danuka emtsa ge ñane. ¹⁰ Adaba emtsa-aara ñanna wá, ndza a emtsa adaba haypa-aha á emnde, a emtsehe ba ser palle, hyephye ge baðemme. Amá shifa na an ñane kina na wá, atuge Dadaamiya. ¹¹ Ba duksa palle ge kure keni: Diyaweddiye ba shagera am ire á kure, geni kure wá, kwá an emtsa á katafke á haypa. Amá shifa na kwá an ñane kina na wá, kwá atuge Dadaamiya, adaba kwa ba palle antara Yaisu Almasiihu.

¹² Daaci yawanánka baráma ðekideki ge haypa á maga sleksire-aara áte kure, geni sey kwá maga ba shagerkire na á kátáná vuwa á kure na watse á de ba am haha na. ¹³ Yawanánka ba kure an ire á kure vuwa á kure ge haypa, geni ubiya-aha á kure á gevge kazlaña á mága emtanjire. Arge una ñanna, fawanemfa ire á kure am erva ge Dadaamiya, kwa emnde na ndza kwá an emtsa, tsakuretse am fáya na, geni baðemme á ubiya-aha á kure, á gevge kazlaña á mága slera á jirire. ¹⁴ Daaci fawanemka ire á kure am erva ge haypa ba dey, adaba kure gakurevka am erva á *tawrait, kure kwa emnde na kwá áte ñgurna á Dadaamiya.

Geva náve á haypa, bi sha jirire áza Dadaamiya

¹⁵ Ázara á bá kure kina? Mí bánba ganakini miya mi baaka am erva á *tawrait, má áte ñgurna á Dadaamiya, naba magaumimága haypa á miya emtu? Estuweka ðekideki. ¹⁶ Emtu diyakurka geni má kwa yanaa ba kure ire á kure am erva á ura geni kwá ðaba ba názá-aara, kure gakurevge náve-aha á edda-aara emtu? Ndza diyakurka estuwa emtu? Daaci má kwa nave-aha á haypa, kwá ðaba ba názá á haypa, amá ñane á dákurá á de cebakurceba. Amá má kwá ðaba názá á Dadaamiya, ñane wá, á de gakurvege emnde a jirire á katafke-aara. ¹⁷ Galaumigála Dadaamiya áðaba sakuresse am návire á haypa, kwá ankwá fansárfe ge Dadaamiya, kwá ankwá lyiya názu tá tsahakurse áte ñane an ervaunðe á kure palle. ¹⁸ Kina wá, sakuresse am erva á haypa, gakurevge náve-aha á Dadaamiya geni kwá maga ba jirire mázle-aara. ¹⁹ Yá ankwá vakurte gera á elva an návire am duniya na wá, áðaba ba yiyiyire á hyema á kure ge cenva elva áte watsewatsire. Werre, kure ndza kwa yaa ire á kure baðemme ge mága ba shagerkire, ba kelaazare ndza kwa fare ba ge mága emtanjire.

Una keni magaumága á ba áte una ñanna: Yawanánya ire á kure bademme ge Dadaamiya, gawuvge náve-aha-aara ge mága ba jirire bademme. Estuwa, kwá njinja áte cufedfíre.

²⁰ Am sarte na ndza zlaɓe kwá am návire á haypa, kure ndza ɓaaka lámbe á kure áte elva á mága jirire. ²¹ Ndza kwa shaa uwe am mága á kure werre ñanna, kina ba enndaha-aara keni á wakurwa zherwe na? Ábi ndza ɓaaka? Baira ma andze kwá shánsha emtsa am iga á una ñanna. ²² Amá kina wá, sakuresse am erva á haypa ñanna mázle-aara, gakurevge náve-aha á Dadaamiya. Námpire-aara keni shakuránsha jipu, gakurevge emnde cufedfíre kwá átuge Dadaamiya. Am iga á una ñanna keni, watse kwá shá shifa na á zleka na. ²³ Áɗaba má ura á maga ba haypa wá, edda-aara á de shá ba emtsa ge mbera-aara. Amá názu á vanta Dadaamiya ba dey ge ura wá, á vanta shifa na á zleka na, má garevge palle antara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

7

Gáráva an mukse á zhele

¹ Ge diyakurkire emtu egdzar mama-aha-aaruwa geni *tawraita anƙwa á maga hákuma-aara áte ura sey má zlaɓe edda-aara an shifa? Una elva-aaruwa una yá vakurte ge kure adaba kure diyakurdiya názu am tawraita. ² Ba seke mukse á zhele, má zlaɓe zhele á mukse ñanna an shifa, an piya jipu geni á verña mukse ñanna ge de ga zhele umele. Amá má ɓaaka zhele-aara an shifa wá, daaci á kwaráná ba ñane ire-aara mázle-aara, á piyanteka tawraita mázle-aara. ³ Má gevge ni zlaazlálá mukse ñanna, de gaaga zhele umele a ya ba zhele-aara an shifa wá, mukse ñanna maganaamaga gwardzire. Amá má keɗaakeda zhele-aara, ma de gaaga zhele umele keni, ɓaaka gwardzire áte ñane, an piyeka mázle-aara.

⁴ Ge kure keni ba estuwa ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, á kwarakurá tawraitaka mázle-aara, áɗaba kwá an emtsa á katafke-aara, emtsakuremtsa kerde antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, gakurevge átuge edda una ñanna ndza emtsamtsa, tsetetse am fáya na. Miya bademme keni am njá á miya kina antara kure na wá, mí maga ba duksa shagera na watse an námpire aza Dadaamiya na. ⁵ Áɗaba am sarte na ndza mi maga ba názena á katáná ire á miya wá, ndza mi maga ba haypa. Sámsa tawraita keni a se tsante enƙale á miya zlaɓe áɗaliye ge mága ba haypa. Estuwa, ma andze mi shánsha emtsa am iga-aara. ⁶ Ndza werre wá, mi ba seke dangay-aha á tawraita, amá kina shamiyánsha ire á miya ázeɗara. Áɗaba miya má an emtsa á katafke-aara. Daaci kina wá, mí an shifa áɗwaslire, mi dzegwándzegwa magannaamaga duksa ge Dadaamiya áte unɗule na á maramiyá Shedeƙwe-aara na. Gafka áte unɗule werre na ndza á yanaa názu am tawraita na.

**Tawraita á maraterá ba haypa-aha-aatare ge emnde*

⁷ Mi bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí banba ganakini an haypa *tawraita emtu? Estuweka ɗekideki. Aley keni wá, a se ɓalisaa ba tawraita názena tá ɗahaná an haypa na. Ma andze biyánka shairiya á Dadaamiya: Fe-ka ice am duksa á ura, ma andze yá diseka geni una ñanna haypa. ⁸ Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya ñanna, haypa shánsha baráma áte iya mázle-aara, berhiyemberha am fa ice am duksa-aha gergere ba kwakya. Ma andze ɓaaka tawraita, haypa keni ma á dzegwánka mága kelaadire áte ura. ⁹ Werre, am sarte na ndza zlaɓe diyanka tawraita wá, ndza ya kurken ya ba ura an shifa. Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya wá, náwa ya keni, á bá haypa, tsetse an shifa, ¹⁰ iya emtsanemtsa. Dadaamiya wá, ñane a saa tawraita ge vaterte shifa ge emnde, amá áte názá-aaruwa na wá, a siyaa ba emtsa. ¹¹ Ya ndahanaa áɗaba uwe una? Áɗaba am sarte na diyaneddiye shairiya á

Dadaamiya, haypa keni shánsha baráma áte iya, a jiyaa enkale-aaruwa bademme geni yá farfe ge mága haypa-aha umele. A jiyaa estuwa haypa, amá a ngudansaa ba tawraitá huđe. ¹² Amá tawraitá an ire-aara wá, nane cudedde, shairiya-aha á Dadaamiya na am huđe-aara bademme cudedde, bademme ba jirire, bademme shagera.

¹³ Daaci duksa shagera estuwa emtu á siya emtsa ge iya? Nane-ka dekideki. Iya wá, a jiyaa ba haypa. Ba áfaba dzegwanánka faba shagerire á názena am tawraitá, daaci a naba cavaditehe ge haypa, a tedese shifa am ya, an duksa shagera nanna. Tá dise áte una nanna ganakini haypa wá, haypa ba jire. Daaci, áfaba barka ba tawraitá, haypa maresemáre ire-aara geni nane wá, mándzawe ba jire.

Ura á kátá á maga shagerire, amá á daaka ndzedfa-aara

¹⁴ Diyamidiya *tawraitá wá, a sawa áza Dadaamiya, amá iya, ya ba urimagwe, ba seke tá veliwe an vela ge haypa, ganevge náve-aara. ¹⁵ Názena yá maganá iya na wá, ba iya keni cenanseka. Názena yá kátá maganá iya, á daaka ndzedfa-aaruwa, yá maga una wayanka na. ¹⁶ Má ganuge názu wayanka emmága-aara wá, yá dise áte una nanna shagerire á tawraitá. ¹⁷ Daaci má estuwa, mándzawire nanna yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na ankwá am vuwa-aaruwa na. ¹⁸ Diyandiya ganakini baaka shagerire azeruwa, amaana: ázeruwa urimagwe na. Áfaba ba jirire geni am ervaunde-aaruwa wayanwáyá mága shagerire, amá á daaka ndzedfa-aaruwa. ¹⁹ Shagerire na yá kátá maganá ya wá, á daaka ndzedfa-aaruwa, yá maga ba mándzawire na wayanka na am kela-aara. ²⁰ Má ganuge názu wayanka emmága-aara na wá, yá dise áte una nanna geni yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na ankwá am vuwa-aaruwa na. ²¹ Názu yá ankwá tapaná iya am vuwa-aaruwa wá, má yá kátá maga shagerire, kerten ba jarje shagerkire á katafke-aaruwa, yá maganaamaga una nanna am kela-aara. ²² Ate una am ervaunde-aaruwa wá, wayanwáyá yá dabetedaba tawraitá á Dadaamiya ba shagera. ²³ Amá ankwá duksa mándzawe am vuwa-aaruwa, nane wayiyanteka dekideki ganakini yá maganaamaga shagerire na diyandiya am ire-aaruwa. Duksa nanna a give ba seke yá náve-aara geni sey yá maga ba haypa na am vuwa-aaruwa na, baaka duksa umele. ²⁴ Kay! yá baaka degiya! An vuwa á haypire-aaruwa na wá, á shisha emtsa! Á lysisá ware-aaruwa? ²⁵ Dadaamiya wá, ankwá, yá slafaná we-aaruwa ba ge nane palle á kyá erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Daaci ba seke una ya enndaha na: Iya an ire-aaruwa wá, tsanaatse á ba áte una a ndahesa Dadaamiya am tawraitá na. Amá an vuwa a urimagwire-aaruwa na wá, yá ankwá maganá áte názá á haypa.

8

Emnde na tá maga ba názu á kataná Shedekwe Cudedde na

¹ Daaci kina wá, baaka zává mazla-aara am mbiye á emnde na garevge palle antara Yaisu *Almasiihu na. ² Áfaba Shedekwe Cudedde na ankwá vaterte shifa ge emnde na tá am erva á Yaisu Almasiihu, sisese am erva á haypa, sisese am erva á emtsa. ³ *Tawraitá wá, nane dzegwánka halese emnde am erva á haypa, áfaba baakire á payda á emndimagwaha ge mága názu a ndavateruwa nane. Amá wa, Dadaamiya maganaamaga duksa nanna janviyaaja ge tawraitá na. A maganaa estara nane? A naba bela Egdza-aara á sem duniya, áte nderáva á miya emndimagwaha na má an haypa na, geni á se lyamivaare nane haypa-aha á miya. Dadaamiya a puwanem estuwa zawa am mbiye ge haypa na am vuwa á emnde na. ⁴ Dadaamiya a magaa una nanna wá, ba geni mí manka názena á kataná ba ire á miya, amá mí maganaamaga jirire na á ndavaná tawraitá na bademme, miya emnde na á kwaramiya Shedekwe

Cufedde na. ⁵ Adaba emnde na tá maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dzama ba názena á kataná ire-aatare ñanna. Emnde na tá maga ba názena a baterna Shedekwe Cufedde, itare tá dzama ba názena á kataná Shedekwe Cufedde na. ⁶ Daaci emnde na itare tá maga ba názu á kataná ire-aatare, itare tá shánsha emtsa. Amá emnde na tá dzáma ba názu á kataná Shedekwe Cufedde, itare tá shá shifa na á zleka na, antara hairire. ⁷ Emnde na ni tá dzama ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dábeka tawraitá á Dadaamiya, itare tá dzegwánka daba Dadaamiya d'ekideki, ta kelaade-aha-aara. ⁸ Bademme á emnde na tá njá á maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá shánka háyá áza Dadaamiya d'ekideki.

⁹ Amá kure wá, kwá maganá áte una á kataná ire á kureka, á kwarakurá ba Shedekwe Cufedde, adaba ankwá Shedekwe ñanna am kure. Má ura baaka an Shedekwe ñanna wá, edda-aara gevka átuge Yaisu Almasihu. ¹⁰ Ma kwa an emtsa adaba lámare á haypa keni, amá má ankwá Yaisu Almasihu am kure wá, Shedekwe Cufedde á vakureteva shifa jirire, adaba kure gakurevge emnde a jirire á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Má ankwá Shedekwe á Dadaamiya na ndza a tsetaa Yaisu Almasihu am faya na am kure wá, una ba jirire ganakini ba ñane zlafe una watse á de femfa shifa am kure keni, an hákuma á Shedekwe-aara ankwá am kure na.

¹² Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, má estuwa wá, ba seke má an gema am vuwa geni sey mi maganaamaga názena á kataná Shedekwe Cufedde na, mi manka una á kataná ba ire á miya na. ¹³ Adaba uwe, má kwá dabaná áte una á kataná ire á kure na, kure kwá de shá ba emtsa. Amá má kwá ganapteka d'ekideki ge kazlanja-aha na á kataná vuwa á kure, á kwarakurá ba Shedekwe Cufedde, daaci estuwa wá, kwá shánsha shifa á jirire. ¹⁴ Bademme á emnde na tá dabaná áte una á maraterná Shedekwe Cufedde na wá, itare ta egdzara á Dadaamiya. ¹⁵ Adaba uwe, Shedekwe Cufedde na kwa shanaa kure áza Dadaamiya na, kwa shan geni á eptsakurá adaliye á dem návire á kure werre-ka, geni kwá njá an lyawa zlafe adaliye-ka, amá kwa shan geni á gakurvege egdzara á Dadaamiya, á vamita ñane baráma a d'áhá Dadaamiya an dada. ¹⁶ Iyau, ankwá á bamiyanba Shedekwe Cufedde ñanna am ervaunđe á miya, geni miya wá, ba jirire ma ba egdzara á Dadaamiya. ¹⁷ Am gamiyevge egdzara-aara estuwa, daaci miya keni má de shánsha dza á miya am duksa shagera na a fater ge emnde-aara na. Ba miya antara Yaisu Almasihu una má de shánsha duksa ñanna. Adaba má eksamiyaarekse sha zladá seke ñane, daaci má shánsha de nja am yaikkire keni antara ñane.

Yaikkire na má ufaná miya áza Dadaamiya

¹⁸ Una wá, diyandiya ba jirire ganakini zladá na má ankwá shaná miya kina wá, hyafka ba názena keni ká slaterka an yaikkire na watse á de vamita Dadaamiya na. ¹⁹ Adaba bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya, tá ankwá á tsakwa ba hyema á sarte na má watse Dadaamiya á mara egdzara-aara áte parakkire am sleksire-aara na. ²⁰ Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na wá, garevge ba seke duksa ba dey ázenara. Amá namaari-aatare-ka, a fateraare ba Dadaamiya ñanna adaba haypa á emnde. Aley, duksa-aha ñanna tá á ba an tama-aatare áte shagerire na watse á de magaterná Dadaamiya. ²¹ Elva ñanna wá, amaana: Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na, watse tá shánsha ire-aatare. Adaba watse tá sesse am erva á emtsa, watse tá lebe-ka mázle-aara, itare keni watse tá shá yaikkire ba seke egdzara á Dadaamiya. ²² Miya wá, diyamidiya ganakini sem ba vatená keni, bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na tá ankwá basha ba zladá emtsaade. Am ervaunđe-aatare tá ankwá ñiya ba seke mukse na am zladá á yá na. ²³ Amá tá ñiya ba duksa-aha ñanna-ka palle, antara ba miya. Amá Dadaamiya vamiteva Shedekwe-aara. Shedekwe ñanna wá, duksa zuññwe am nazena mí de shaná miya ázenara bademme. Daaci mí ámbera á ba ñiya ñanna am ervaunđe á

miya, má anƙwa tsákwa ba hyema á sarte na watse á se halamisehale Dadaamiya náza á ba ge ɗekideki am zlaɗa ɗanna, á gamivege egdzara-aara. ²⁴ Dadaamiya wá, ɗane a lyamise vatene-ka, amá miya zlaɓe má anƙwa tamaná á ba an tama emtsaade. Aɗaba uwe, má ura á nanna názu anƙwa á tamaná ɗane wá, á tamaná an tameka mazla-aara aɗaba shansha. Emtu ware edda una zlaɓe á tamaná an tama duksa na am erva-aara ba ge ɗane? ²⁵ Tama wá, mi fánaa áte duksa na zlaɓe namiyánka emtsaade na. Una wá, mí tsakwa hyema-aara ba shagera, mí farvaunɗe ba shagera am huɗe-aara.

²⁶ Daaci estuwa, Sheɗekwe Cuɗeɗɗe keni á sáwá á se melamiyumele aɗaba baaka ndzeɗa á miya ge miya. Miya wá, ba mága maduwa áte unɗule-aara keni diyamika, amá Sheɗekwe Cuɗeɗɗe á kyuwanva ba ɗane ge Dadaamiya am kela á miya, á ɗalamiyunaɗe ɗane áte una á taa tsakeseka ura na. ²⁷ Dadaamiya wá, ɗane diyaadiya názu am ervaunɗe á emnde. Daaci ɗane diyaadiya názena á kataná Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na keni, aɗaba Sheɗekwe Cuɗeɗɗe ɗane á ɗalateru ba ge emnde á Dadaamiya, á ɗalateru áte namaari á Dadaamiya.

²⁸ Daaci má estuwa, diyamidiya ganakini Dadaamiya wá, anƙwa antara emnde na a dzeratersaa ɗane ma am uwe keni. Itare keni wayarwáyá an Dadaamiya jipu. Ma jebara-aatare keni á zlauzle á ba áte shagerire. ²⁹ Emnde na Dadaamiya ndza a dzeraterse werre na wá, a ba am werrire ɗanna zlaɓe ádaliye a tsateraahe ganakini watse tá de gáráva antara Egdza-aara, lauktu Egdza-aara á de geva makaji am dáɗave á egdzara ɗanna baɗemme. ³⁰ Baɗemme á emnde ɗanna á dzeratersa Dadaamiya werre na, a ɗatersehe baɗemme, a vaterte jirire á katafke-aara, a naba vaterte nja antara ɗane am sleksire-aara.

Dadaamiya wayamiwaya baaka halawuwa-aara

³¹ Má Dadaamiya anƙwa antara miya estuwa, anƙwa názu mí ndahaná miya zlaɓe ádaliye arge una ɗanna emtu? Ware edda una á dzegwándzegwa geva kelaade á miya mázla-aara? ³² Dadaamiya, ɗane shebaaka Egdza-aara, amá a naba yananuhe ge emtsa aɗaba miya. Má Dadaamiya á vamite Egdza-aara estuwa, sakwa duksa-aha umele emtu? duksa-aha umele baɗemme keni watse á de vamiteva. ³³ Ware edda una á dzegwándzegwa icateraare sera ge emnde na a dzeraterse Dadaamiya? Baaka ɗekideki, aɗaba ba ɗane an ire-aara una a vaterte jirire na. ³⁴ Daaci estuwa, anƙwa ura a dzegwándzegwa mbeɗamimbeɗa am shairiya emtu? Baaka á jerka ɗekideki. Aɗaba Yaisu *Almasihu ɗane emtsamtsa aɗaba miya, zlaɓe ádaliye keni tsetetse am fáya, anƙwa am naɗafa á Dadaamiya, á ndahaná ɗane elva am kela á miya. ³⁵ Nja wayáva na á wayámiya Yaisu Almasihu na, anƙwa názu á dzegwándzegwa tegamiya an ɗane emtu? Baaka una á jerka ɗekideki. ɗane ba á wayamiwaya. Una ma palasa, ma beccire, ma zlaɗa na tá fáná emnde áte miya, ma waya am huɗe, ma petekkire á erva, ma nasáre na áte ura, una ma duksa na á zlanazle shifa am miya keni á dzegwánka ɗekideki. ³⁶ Zlaɗa á miya ge miya wá, ba seke una anƙwa puwartepuwe am wakita á Dadaamiya na, a bá ɗane:

Aɗaba ba ekka Dadaamiya, ɗere ba kelá á váha ba seke tá zlanazle shifa am ɗere, ganerevge ba seke kyawe-aha na tá dáterá á de cebaterceɓa na áza emnde.

³⁷ Nja una-aha ɗanna baɗemme na, aley miya wá, má vaatara keni sey mi gana ba miya midalire, aɗaba ndzendzeɗe á edda una wayamiwáyá jipu na. ³⁸ Una ba jirire diyandiya ganakini baaka ɗekideki duksa na á dzegwándzegwa tegamiya antara Dadaamiya, aɗaba wáyava-aara kwakya jipu áte miya. Una ma má emtsa, ma má ba an shifa á miya layye keni ba duksa palle ázenara. Ma malika-aha antara duksa-aha na am samaya na, ma duksa na anƙwa a magava kina, ma una watse á de magava á katafke na, ³⁹ ma duksa-aha na tá am zhegela átire, ma una am ekte á samaya keni, am duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya baɗemme á jerka ɗekideki

una á dzegwándzegwa tegamiya an Dadaamiya, áte wáyáva-aara na á wayámiya ñane á kya erva an Yaisu Almasiihu na.

9

Iserayiila-aha jirire na a dzeratersaa Dadaamiya

¹ Náwa elva-aaruwa na yá bakurná ya, yá ndaakur ba jirire, baaka fida amkwa, adaba ya sledaba á Yaisu *Almasiihu. Ba iya keni an hakuma á Shedekwe Cudedde, diyandiya am ire-aaruwa ganakini ba jirire baaka fida am elva-aaruwa ñanna dekidfeki. Yá bakurá geni ² yá áte paláse an tsaka ire, á wiwa jipu am ervaunde-aaruwa baaka ekhye-aara. ³ Á wiya adaba uwe? Adaba emnde a jeba-aaruwa diyareka Yaisu Almasiihu ge ñezla shifa-aatare. Ate iya kina wá, ma seke á naba gevge wá, wayanwaya geni á nyainyivenyainye Dadaamiya am kela-aatare, á mariyánka daba Yaisu Almasiihu ñanna mazla-aara, mákini itare tá shansha shifa ba jirire. ⁴ Itare ta emnde a *Iserayiila, a dzeratersaa ba Dadaamiya, a gaterve egdzara-aara, ba Dadaamiya ñanna a marateraa demdemire-aara ge itare, a magateraa namána, a vaterte *tawraitá, antara baráma á nja am sera-aara ba kelaazare, am magateraa *waada ganakini watse á de vaterte duksa; aley, itare eksaranteka dekidfeki. ⁵ Itare ta wulfe-aha á Ibrahimá tsa, am yá á vuwa, baira ta ba emnde a jeba antara Yaisu. Yaisu Almasiihu wá, ñane Dadaamiya, duksa bademme á bá am erva-aara. Galaumigálá ba ñane dem ba ge dekidfeki. *Aamin.

⁶ Dadaamiya eptsanteptsá elva-aara emtu? Una estuweka. Duksa na a ndahese Dadaamiya wá, baaka pekye-aara. Amá Iserayiila-aha kwakya diyarka Yaisu Almasiihu. Estuwa bademme-aatare-ka una garevge Iserayiila-aha á jirire. ⁷ Zlabe adaliye, Ibrahimá wá, kwakya wulfe-aha-aara, amá áte una ndza a ndahanaa Dadaamiya wá, bademme-aatare-ka ta wulfe-aha-aara ba jirire á katafke á Dadaamiya. Adaba a bá Dadaamiya á elvan ge Ibrahimá: Sey ba eggye-aha á Isiyaaku palle una ta wulfe-aha á ña ge ekka. ⁸ Elva ñanna wá, amaana: Am wulfe-aha á Ibrahimá bademme, tá ankwá emnde umele-aatare garevka egdzara á Dadaamiya. Sey ba emnde na Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimá emtsaade lauktu á shatersha na. ⁹ Náwa ndza a maganaa estuwa Dadaamiya waada ñanna ge Ibrahimá: Ndza a banaa: Má watse hyephye sarte-aaruwa, watse yá sawa, Saraatu á de ya egdzere zhele.

¹⁰ Zlabe halavuka áte una ñanna palle. Raibaika keni ndza a yanaa egdzara wulhe-aha buwa ge eggyemiya Isiyaaku. ¹¹⁻¹² Á ba am una zlabe yaraterka emtsaade keni kerten mbedanumbede tsawe Dadaamiya ge Raibaika, ganakini watse á malaavemale ba kudere arge male, watse male na á de maganá slera ge kudereñara. Baaka názu ta maganaa itare emtsaade, ma shagerkire ma shagerire keni. Dadaamiya a magaa una ñanna ge marese ganakini ma vaatara keni ñane á maga duksa á bá áte una á kataná ñane. Daaci má á dzera ura keni, á eksese ura-aara á ba áte una á kataná ñane, adaba slera á edda-aara-ka. ¹³ Daaci de sesse una ñanna am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Iya ya hayá ba Yakubu, wayanka an Isuwa.

¹⁴ Daaci, mí bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí bánba ganakini baaka jirire á Dadaamiya emtu? Una keni estuweka dekidfeki. ¹⁵ Ábi ndza banánba Dadaamiya ge Muusa, a bá ñane: Iya, yá diya ba magan shagerire ge edda una yá kata maganá shagerire na, yá diya ba zanvaareze ge edda una yá kata zanvaareze, á bina. ¹⁶ Daaci má Dadaamiya eksesekse ura wá, adaba a kataná edda-aara-ka, adaba slera-aara-ka, amá a wayta ba Dadaamiya maganá shagerire ge edda-aara. ¹⁷ Zlabe adaliye, ankwá puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá Dadaamiya á elvan ge sleksu *Firawna: Ganakveka slekse yaikke ba dey, ya gakve slekse yaikke geni watse yá marese hakuma-aaruwa áte ka, yá hyanmehye zhera-aaruwa am duniya bademme

an una n̄anna. ¹⁸ Kwaye n̄ane z̄láláva á elva n̄anna, geni Dadaamiya á maganá shagerire ge edda una á kataná n̄ane, á vante degdegire á ire ge ura umele, bademme á magán á ba áte una á kataná n̄ane.

Shagerire na á magaterná Dadaamiya ge emnde, antara má jaaja ervaun̄de

¹⁹ Ambane ura umele má cenáncena estuwa, á de biyá: Labára Dadaamiya á n̄á emnde an shairiya adaba shagerkire na tá maganá itare má ba zlauzle á sawa ázenjára? ²⁰ Ya bá ba ka ura-aaruwa: Ka urimagwe keni ká hyep uwe, baira ká gan jáwe ge Dadaamiya? Gahe keni á dzegwándzegwa maganá jáwe ge slendera-aara, á baná: ká nderi ge uwe estuwa emtu? ²¹ Slendera á gahe wá, á diya ba emmága názena á kataná n̄ane an ebb̄ehye-aara. Á bá an ebb̄ehye palle, á naba tegansetege buwa, á nderendera gahe na an daradza na an kyalmá-aara, an umele keni á nderendera zhera ba gahe an n̄ane.

²² Daaci má Dadaamiya keni á kata magán ba seke náza slendera á gahe, á shákaashá emtu ge ekka? Náwa n̄ane, á kátá maraterá ervaun̄de na á ja n̄ane na, antara kwakya á hakuma-aara ge emnde. Aley keni wá, zlābe an̄kwa á ebb̄asha emtsaade emnde na a nderateraa n̄ane na, antara ba emtan̄kire na tá maganá itare na keni, n̄ane á faterá ba ervaun̄de. Amá vacite umele wá, emnde n̄anna tá de shá ba emtsa. ²³ Ba estuwa n̄anna zlābe adaliye, Dadaamiya á kátá maraterá sleksire-aara ge emnde na a magateraa shagerire, a tsatsater kwaye am fantaufe geni watse tá de njá kerde am sleksire-aara. ²⁴ Emnde n̄anna wá, ba miya, a dzeramisaa n̄ane. A dzeramise á bá am Yahudiya-aha-ka palle, a dzerese am jeba-aha umele keni bademme. ²⁵ Una wá, ba seke una an̄kwa a ndahese am wakita-aara a puwetaa nabi Hausiya na, a bá n̄ane:

Emnde na ndza ta emnde-aaruwa-ka na watse yá gatervege emnde-aaruwa; emnde a jeba na ndza wayanaterka na watse yá gatervege náwiyá-aha-aaruwa, a bá n̄ane.

²⁶ Ba emnde n̄anna ndza ya baterna ba iya am larde-aatare geni ta emnde-aaruwa-ka dekid̄eki na, á bá am larde n̄anna watse yá bateránba zlābe adaliye: Ekkure, kwa egdzara-aaruwa ge iya, ya Dadaamiya slefa shifa am emnde.

²⁷ An̄kwa názu ndza a balesaa nabi Aisaya keni áte Iserayiila-aha, a ba n̄ane: Ma Iserayiila-aha yaireya ba kwakya, garevge ba seke shiili na am guwa na keni, aley watse cekwa emnde na tá de n̄ezlesen̄zle na am dagave-aatare, a bá n̄ane.

²⁸ Dadaamiya Yaakadada wá, á haraaka, watse á se emmága názena a ndahesaa n̄ane na bademme.

²⁹ Una keni ndza a balesaa ba nabi Aisaya n̄anna zlābe adaliye, a bá n̄ane:

Dadaamiya wá, slekse ba n̄ane palle. Ma andze dzereseka emnde umele am dagave á egdzara á miya wá, miya keni ma andze mi baaka ba seke tara ekse á *Saudauma antara *Gaumaura, ma andze miya keni á shamisha lámare ba seke itare.

*Yaisu *Almasiihu gevge ba seke nákwá á cēba emnde an ektápaare áza Yahudiya-aha*

³⁰ Estara n̄ane z̄láláva á elva n̄anna? Sera á elva n̄anna wá, náwa estuwa: Emnde a jeba umele itare tatayarka geva emnde a jirire am ice á Dadaamiya dekid̄eki. Amá kina wá, ta geva ba itare emnde a jirire áza Dadaamiya, adaba fartarfe an n̄ane. ³¹ Yahudiya-aha maa, itare ta tatayanaa á bá an ndzed̄a ge zla názena á ndahaná *tawrait̄a, ge sha jirire an n̄ane áza Dadaamiya, amá dáaka ndzed̄a-aatare.

³² Labára daaka ndzed̄a-aatare? Adaba fartareka am ervaun̄de. Itare tá slaslán ba seke watse tá shá jirire áza Dadaamiya, má watse z̄larnaazle mága názena á ndahaná

tawraita bademme. Daaci a cebateraa estuwa nákwá ñanna an ektápaare. ³³ Ankwá puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane:

Cenaucena bademme: Náwa yá belá nákwá palle am larde á *Siyauna, watse á de cebaná ñane emnde an ektápaare, watse ñane á geva palaha na tá mbaða emnde átekwa na. Amá edda una a fetaare áte ñane wá, á haslanaaka.

10

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya kwakya am ervaunđe-aaruwa, yá ankwá ñalaná áza Dadaamiya wá, yá kátá ba a saremsa Yahudiya-aha á ñere keni á sem sera á Dadaamiya, tá lyelya shifa-aatare. ² Ge jirire wá, yá endáhá ba parakke itare keni tá ankwá wava ge mága názena á kataná Dadaamiya, amá sharantauka ba emmága-aara. ³ Am sharantauka ge názena tá maganá emnde ge sha jirire an ñane aza Dadaamiya, itare ta naba njeta áte slera-aatare ge sha jirire. Daaci an una ñanna, itare sarka á sem sera á Dadaamiya ge sha jirire. ⁴ Am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu, slera á *tawraita keni zlauzle mazle-aara. Estuwa, má á fetaare ware áte ñane keni edda á jirire ba ñane áza Dadaamiya.

*Ma á fetaare ware áte Yaisu *Almasiihu keni á lyelye shifa-aara*

⁵ Werre wá, ndza a puwetaa nabi Muusa áte elva á sha jirire áza Dadaamiya an názena am *tawraita, a bá ñane: Má ura maganaamaga názena am tawraita wá, á shansha shifa. Amá wá, a yanseka ba palle keni, á bina. ⁶ Amá á ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlaße ádaliye, una tá puwete ge sha jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, estuweka. A bá ñane: Bánka am ervaunđe á ña ganakini ware una watse á kapte á dem samaya na. Elva ñanna wá, amaana á kata bá: ware una á de dāha Yaisu *Almasiihu am samaya. ⁷ Zlaße ádaliye: Bánka am ervaunđe á ña ganakini ware una á duwa á dem faya na. Amaana: a duwa ware á de dāha Yaisu Almasiihu na am faya. ⁸ Bánka estuwa, adaba a ba wakita á Dadaamiya wá: elva á Dadaamiya ba herzhe an ka, yiyiyeka dēkideki. Elva ñanna wá, á ba am mbuwe á ña keni ndaksendahe, faktarefe am ervaunđe á ña, a bina. Adaba elva umele-ka, ba elva na má ankwá balaterá waazu-aara ge emnde geni a fartarfe áte Dadaamiya na. ⁹ Má ndaksendahe an we á ña parakke ganakini ba Yaisu una Yaakadada, fakatarfe keni am ervaunđe á ña geni Dadaamiya tsantetse am faya wá, ekka ká ñezlesenžle. ¹⁰ Máki famitarefe áte Yaisu Almasiihu a ba an jirire, ira mí ndahaná an we á miya geni Yaisu Almasiihu wá, ñane Yaakadada, Dadaamiya á vamiteva jirire, á ñezlamisenžle. ¹¹ Ankwá á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ma a fetaare ware áte ñane keni, á tekanaaka, á bina. ¹² Una ñanna wá, a ndahanaa áte emnde bademme, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, Yaakadada-aatare ba palle, á magaterá shagerire ge emnde na tá ñala áženara na. ¹³ Adaba ankwá ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Bademme á emnde na tá ñala Yaakadada na, tá ñezlesenžle.

¹⁴ Amá elva na wá, bibiya. Tá ñala estara áženara má fartarka áte ñane? Ge fetarfe keni, tá fetaara estara kena áte ñane má cenaranka labáre-aara? Ge cena-aara keni, tá cenáná estara kena má de barateránka emnde umele? ¹⁵ Ge de ndaterndaha ñanna keni, tá de baterá estara kena má belarka emnde a bala waazu? Ba seke una ankwá ta puwete am wakita á Dadaamiya a bá ñane: Ankwá názu shagera seke sawa á emnde a bálá waazu á labáre á higa-he, á bina. ¹⁶ Amá keni wá, ta cekwa emnde na lyarvaalya an ervaunđe-aatare palle labáre á higa ñanna, ba seke una a bantsa nabi Aisaya na. A ba ñane á elvan ge Yaakadada: Yaakadada-aaruwa, tá ankwá-he deme emnde na fartarfe áte elva á ña na ña de balatersebále na, á bina. ¹⁷ Daaci diyaweddiye ba shagera ganakini, lauktu ura á fetarfe wá, á fetaare áte názena a

cenanaa nane am waazu. Má ura cenáncena waazu keni, á ba ankwá ura á balanse elva á Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Daaci mi bánba ganakini cenaránka emnde a *Iserayiila waazu á labáre á higa nanna emtu? Ba jirire cenaráncena. Am wakita á Dadaamiya keni ankwá an puwa, a bá nane: Ma áme keni emnde ta cena ba kwara-aatare tá bálá elva á Dadaamiya, labáre-aatare hyemhye am duniya bademme. ¹⁹ Una ni ba jirire mi bánba ganakini emnde a Iserayiila diyarka labáre á higa emtu? Ba jirire diyardiya, amá lyiyarka. Emtsaade wá, ndza a bánba nabi Muusa werre, geni a bantsa Dadaamiya:

Ankwá názu watse yá maganá ya, kwá de kuma shagerire á njá á emnde na ndza hyarefka ba názara keni na, watse á mbertembera ervaunđe á kure ba seke kára, adaba itare ta emnde na ndza baaka enkale-aatare na, á bina.

²⁰ Am iga á una nanna, nabi Aisaya keni shebaaka dekideki, a ndaha zlafe adaliye geni a bantsa Dadaamiya:

Emnde na ndza tatayarika na wá, sharisha, ya marateraa ire-aaruwa ba ge emnde na ndavarika dekideki na, a bá nane.

²¹ Amá a ba nane áte emnde a Iserayiila wá:

Váha deppe yá ankwá maraterá erva-aha-aaruwa geni yá daháterá ásezerwa, amá kwalariyarkwale, ta magiya degdegire á ire.

11

*Dadaamiya yanka emnde a *Iserayiila*

¹ Daaci má estuwa wá, ankwá ndava-aaruwa zlafe adaliye. Una á bánba ganakini Dadaamiya á yateraaya emnde-aara nanna emtu? Yateraaka dekideki. Adaba ba iya an ire-aaruwa keni, ya ba ura *Iserayiila nanna miyenne, na emnde a jeba palle antara emnde á Bainjamain, ya ba wulfe á Ibrahimia miyenne. ² Dadaamiya yateraaka emnde-aara na á dzeraterse kwáye am fantaufe á duksa bademme na. Caamane ábí diyakurdiya názena a ndasaa wakita á Dadaamiya áte nabi *Ailiya? Am sarte nanna Ailiya a de kyuwanve ge Dadaamiya geni a valateraarvala ge Iserayiila-aha, a bá nane á elvan ge nane: ³ Yaakadada-aaruwa, baaka cebareceba nabi-aha á na bademme, kyabarnaakyaaba tate á faká sadake ge ekka, náwa ya juwá ba iya palle kina ge dabakdába, ba iya nanna keni tá kata ba jija. ⁴ Zlanaazle náza-aara, a naba nwanánte ge Dadaamiya, a bá nane: Ka juwa ka palle-ka, yá an zála debu vuye una magarka hele, kezlaranka ugje ge Baal.

⁵ Daaci am zamáne á miya kina keni, tá á ba ankwá Yahudiya á nere na Dadaamiya a magateraa ngurna, a dzeratersehe na. ⁶ Má kwa cenáncena ganakini Dadaamiya a magateraa ngurna wá, a dzeraterse adaba shagerire á slera-aatare-ka. Ma andze adaba slera-aatare wá, daaci ngurna na gafka ngurna mázle-aara.

⁷ Ay á kátá bamiya uwe nane elva nanna? Amaana wá: Bademme á emnde a Iserayiila-aha-ka una sharánsha názena tá tatayaná itare na. Sey ta shanaa ba emnde cekwa am dagave-aatare, ta shanaa ba emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na. Emnde umele-aatare wá, ta magaa degdegire á ire. ⁸ Una nanna gevge á bá áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá nane: Dadaamiya a gaterve ba seke emnde na tá an ice á háre, ice-aatare keni á geva an hádá, tá nánka an nane, hyema-aatare keni ba grenje ba estuwa, tá cenánka na. Sem ba vatená keni ta ba estuwa nanna, á bina. ⁹ *Dawuda keni ndza a nyanyaterve ba estuwa, a bá nane:

Kwakyire á náza zuze-aatare na a nyaterfenye zlegde na watse á nátéráña kappe, tá segasheka dekideki am hufe-aara na, sey tá mbadembađa bademme, lauktu watse tá tapántápa názena á de magaterná Dadaamiya na.

¹⁰ A garevge wulfe-aha ba uwe keni a naránka dekideki. Sey Dadaamiya á faterarfe zlađa ba kelaazare, watse á zlanaazle ndzedá am itare bademme na.

¹¹ Ankwa ndáva-aaruwa zlafe ádaliye, a bá iya wá: Am sarte na jaterja ektápaare ge Yahudiya-aha na wá, mbedfarmbedá ba kereppe á dem haha emtu? Estuweka. Sera á elva nanna náwa estuwa: amaana: Itare garega haypa. Daaci Dadaamiya a yaterihe, a maraterán ge emnde a jeba umele mazle-aara unjule á sha shifa nanna. A magaa una nanna, ba ganakini a kumarkuma áza emnde a jeba umele. ¹² Baakire á jirire na ta maganaa Yahudiya-aha na, a sateraa barka ge emnde bademme. Keda-aatare áte unjule á Dadaamiya na ni, a sateraa rezegire estuwa ge emnde. Sakwa má watse eptsareptsa á sem sera-aara deme wá, watse kwakya shagerire na á de magaterná Dadaamiya ge emnde bademme na.

Paul á fater magiya ge emnde na ta Yahudiya-aha-ka na

¹³ Kina wá, yá elvan ge kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na: Iya, ganevge slebela á Dadaamiya ásezekure. Yá higa jipu áte slera-aaruwa nanna á fiyaare nane na. ¹⁴ Yá kátá geni tá kumetekuma Yahudiya-aha á nere námpire na á magaterná slera-aaruwa ge emnde umele na, watse yá lyelya emnde umele am itare kena. ¹⁵ Am sarte na Dadaamiya a yaa Yahudiya-aha na wá, kwakya emnde na melaremele antara Dadaamiya am duniya. Sakwa má watse lyaterválya Dadaamiya ádaliye deme wá, watse kwakya emtakire na tá de shansha emnde bademme na. Ba itare na ndza ba seke tá an emtsa na keni, watse á saasa shifa á sem itare bademme.

¹⁶ Má á bá am dafa palle, takwala zunjwire tá fán tsekemme ge slera á Dadaamiya, daaci dafa nanna bademme keni ba náza á Dadaamiya. Zlafe adaliye, má tara slalwe-aha antara uksuwe á náfa keni ba náza á Dadaamiya wá, daaci erva-aha á náfa nanna keni ba náza á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa náfa umele zhera-aara anyaranyara an dzeba am fe á ura, ta naba datsa umele-aha am erva-aha-aara, daaci ta saa erva-aha á umele á sawa am kaamba ba dey, ta se fafanuhe. Erva-aha á náfa na ta sanaa á sawa am kaamba na wá, una nanna á ndahá ba kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na. Daaci duksa shagera na ndza tá sháná ba Yahudiya-aha na wá, kina kure keni kwá shánsha, ba seke una ni erva-aha á náfa tá shá ndzedá-aatare áte tara uksuwe antara slalwe-aha á náfa na. ¹⁸ Adaba una nanna, epsawaterka dekideki emnde na ta ba seke erva-aha á náfa na ta datsateraahe áte mama na. Kwá dzegwánka magateraare kurávire dekideki, adaba kure keni kwa slalwe-aha-ka, kwa ba erva-aha áte mama náfa, ba erva-aha una tá shá ndzedá áte tara uksuwe, antara slalwe-aha á náfa. Erva-aha tá taa vaterteka ndzedá ge tara uksuwe antara slalwe-aha.

¹⁹ Ámbane á de bánba ura umele ganakini ta datsa erva-aha náfa nanna áte mama na wá, ba geni tá puwa nere á dem slede-aatare. ²⁰ Una nanna keni ba jirire, amá wá, itare ta tsekwataraahe áte mama adaba fartareka. Ekka na shakánsha slede na keni ka shanaa adaba faktarefe. Effa hyema ba shagera, manka kurávire. Arge una nanna, njinja á ba an lyawa á Dadaamiya am ervaunje. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba má Dadaamiya a magaterá estuwa ge Yahudiya-aha na itare ta ba seke erva-aha nanna á ba an jirire wá, ká kurken ekka wá, watse á yakya emtu má faktareka an jirire? ²² Diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya wá, slemággwe jipu, amá slezladá zlafe ádaliye: slezladá jipu áte edda una má á dabeka unjule-aara na. Ge kure kina wá, slemággwe jipu áte kure, amá sey má kwá ankwa dabaná áte názá-aara. Má baaka una, kure keni watse á tsekwákuraatsekwa ba estuwa. ²³ Názá Yahudiya-aha wá, má yaránya mága degdegire á ire wá, una hyefka duksa ázejara, á eptsateraptsa zlafe ádaliye á sem slede-aatare ba seke una á kataná nane. ²⁴ Ekkure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na wá, kwa ba seke erva-aha á náfa á mbeba na tá se fafanu ge náfa na shagera a dzebanaa ura na. Una duksa na á magaaveka dekideki áza emndimagwaha. Má janviyaaka mága duksa estuwa ge Dadaamiya, á de janviya eptsa Yahudiya-aha á sem slede-aatare emtu? Itare ta emnde na á bá am fantaufe keni ta erva-aha á náfa nanna an jirire ba itare!

Iserayiila-aha bademme watse tá de ñezlesenjezle

²⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde na gakurevka Yahudiya-aha na wá, yá kátá marakuránmára názena ndza nasherire na. Zlabe ádaliye yá kátá kwá maga enjkale, bawanka: Njá áte ire ba ñere arge Yahudiya-aha. Náwa nasherire ñanna: Yahudiya-aha umele ta naba maganaa degdegire á ire ge Dadaamiya, amá wá, geni tá njá ba estuwa dem ba ge ðekideki-ka. Am sarte na má de fartárfe emnde a jeba umele na a dzeratersaa Dadaamiya am duniya na bademme, itare keni tá de eptsa á sem sera-aara. ²⁶ Daaci má estuwa wá, *Iserayiila-aha bademme watse tá ñezlesenjezle ba seke una á ndahanaa wakita á Dadaamiya na. Am wakita, a bá ñane:

Watse á jesaarje slelya ura am berni á *Siyauna, á de bezaterá ñane haypa-aha-aatare ge emnde á Yakubu. ²⁷ Zlabe ádaliye, a bá Dadaamiya: Watse yá ñgufa namána-aaruwa antara itare am sarte na má watse yá yateraare haypa-aha-aatare na.

²⁸ Má ge cená labáre á higa wá, Yahudiya-aha cenarka ðekideki, garevge kelaade-aha á Dadaamiya. Una ñanna keni á wayakurantá ba Dadaamiya ge kure. Amá má áte dzera emnde-aara na a maganaa ñane wá, ta náwiyá-aha ba itare, adaba ndza ta shan werre eggye-aha-aatare áza Dadaamiya. ²⁹ Adaba má Dadaamiya dzersedzere emnde-aara, a gaterar barka wá, una ñanna náza dem ba ge ðekideki, ñane á eptseka elva-aara ðekideki. ³⁰ Werre, ndza kwá emnde na fakuransáreka ge Dadaamiya na ba kure. Amá kina adaba degdegire á ire á Yahudiya-aha wá, Dadaamiya á magakurá zevarzire. ³¹ Watse ba estuwa ge Yahudiya-aha keni. Kina wá, zlabe itare tá maganá ba degdegire á ire ñanna emtsaade ge Dadaamiya, ñane keni á magakurá shagerire ba ge kure. Amá wá, á magán ba geni a diyareddiye Yahudiya-aha á ñere ganakini hyarephye geni á zatervárze Dadaamiya, a sarsawa á sem sera-aara. ³² Daaci á belaterná ba Dadaamiya baráma ge emnde bademme geni a faransáreka na. Adaba am iga-aara, á kátá maraterá zevarzire-aara ge emnde bademme.

Yaikkire á Dadaamiya wá, jauje ge duksa bademme

³³ Dadaamiya wá, duksa bademme á bá ázenjara, slemággwe jipu áte emnde. Baaka ura á diyeddiye enjkale-aara, antara diya-aara, ira názena a njeta ñane ganakini á emmága na, baaka edda una á dzegwándzegwa pakya sera á názu am ire-aara ðekideki. ³⁴ Ba seke una ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ware edda una diyaadiya názena á slaslaná Yaakadada na? Áme edda una á dzegwándzegwa geva slesawari-aara na? ³⁵ Emtu anjkwá edda una ndza a vanta duksa ge Dadaamiya, anjkwá á dabaná áte gema emtu? Ura estuwa á jarka ðekideki, á bina. ³⁶ Adaba duksa bademme a nderanaa ba ñane. Má uwe keni á ñaná ba ñane, bademme ba náza-aara. Galaumigálá ba ñane palle dem ba ge ðekideki. *Aamin.

12

Elva á shifa á edda una átuge Dadaamiya

¹ Yá ñalákurá adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, geni kwá yaná ire á kure bademme ge Dadaamiya. Shifa á kure a gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná sadake-aara ge ñane na. Njawinja an cudefdíre áte una á kataná ñane. Magaumága á ba áte una ñanna, adaba ñane a zamivarhe, a magamiyaa maggwire kwakya. Unñule á kezlaná ugje ge Dadaamiya an jirire wá, baaka arge una ñanna. ² Dabauka mága á emnde a duniya na. Amá yawánya a eptsakurteptsa ba Dadaamiya an hakuma-aara, a vakurteva ba ñane enjkale á jirire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. Daaci má gakurevge estuwa, watse kwá naba diyeddiye názena á kátáná ñane keni. Nazena á kátáná ñane na wá, amaana: duksa na shagera na, antara una má hayánháya ñane na, ira duksa na áte unñule-aara na.

³ Adaba ngurna na a maginaa Dadaamiya, a naba give slebela-aara na wá, yá naba ndakurndaha iya ma ge ware á kure keni, ganakini ma ware á kure keni a kanteka ba njane ire-aara an kurávire, amá a tsaatse á bá áte deydey á ndzedá-aara na a vantaa Dadaamiya ge mága slera am fetarfire-aara. ⁴ Vuwa á urimagwe wá, ba palle zelette. Amá wá, an ubiya-aha antara duksa-aha gergere kwakya, daaci ma uwe keni slera-aara ba tsekemme am vuwa njanna. ⁵ Njá á miya keni ba estuwa njanna. Ma kwakya, amá mi ba seke vuwa á ura palle. Bademmire á miya má á ba an másláva an másláva. Adaba gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu keni. ⁶ Zlabe ádaliye, Dadaamiya a magamiyaa ngurna kwakya, a tegamiyaa hákuma á mága slera-aha keni gergergre bademme. Daaci ma ware á miya keni a emmága slera-aara an hákuma na a vantaa Dadaamiya ge njane. Daaci edda una a shaa hákuma á mága slera á nabiyire, sey a emmága á ba áte unjule-aara ba seke una a bannaa Dadaamiya na. ⁷ Edda una njane a shaa hákuma á melateru ge emnde, njane keni a emmága slera-aara. Edda una a shaa hákuma á kwaraterse duksa ge emnde keni, a njánáña slera-aara. ⁸ Edda una a shaa hákuma á faterem ndzedá am vuwa ge emnde áte unjule á Dadaamiya, a emmága. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde an nalmáne-aara, sey a emmága an ervaunje-aara palle. Edda una njane a shaa hákuma á geve slekatafke á emnde keni, a emmága slera-aara an shagerire á ervaunje. Edda una a shaa hákuma á mága maggwire, njane keni a emmága á ba an higa.

⁹ Wayauka emnde á ba áte we ba dey, amá wayauterwáyá an ervaunje á kure palle. Fauka vuwa á kure am tata á mága shagerkire dekideki, ma vaatara keni kure magaumága ba shagerire. ¹⁰ Magaumága wáyáva am dágave á kure áte wáyáva á egdza mamire; ma ware á kure keni a effa zherwe áte emnde umele an shagerire á ervaunje. ¹¹ Gawuvka emnde á masefe am slera á Yaakadada, amá gawuvge emnde a ndzendzedá am slera njanna, kwá maganá an ervaunje á kure palle. ¹² Ma vaatara keni gulawanaaka higa á kure dekideki, adaba kwá ankwá an tama áte duksa á Dadaamiya. Ma am zladá-ara keni, faufa ervaunje ba shagera, ma vaatara keni gulawanaaka maduwa á kure dekideki. ¹³ Melawaterumele ge egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na tá taa hyanveka ge wedera-aha-aatare na. Lyyaulyiya wayve-aha á kure keni an erva buwa.

¹⁴ Gawaterga barka ge emnde na tá ankwá fá zladá áte kure, yekawaterarka emtanjire dekideki. ¹⁵ Má tá am gedá emnde, kure keni higauhiga antara itare; má tá an yawe á kyuwa am ice itare, kure naba kyuwaukyuwa antara itare. ¹⁶ Njawinja á ba áte ye palle antara sleriya-aha á kure. Magauka kurávire dekideki, ma slera-ara keni naba magaumága, bawánka ganakini slera na zlaya á njere-ka. Zharauka ire á kure ba seke kwa emnde na kwakya diya á kure.

¹⁷ Má ura a magakuraa emtanjire, eptsawannaaka an emtanjire. Ekkure wá, tatayautátáya mága shagerire na watse emnde bademme tá de zlebakurzleba átekwa na. ¹⁸ Ekkure wá, mákini kwá shánsha wá, ma estara keni magaumága názena kwa dzegwanaa kure ganakini kwá njinja an hairire antara emnde bademme. ¹⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, eptsawaternaaka emtanjire na tá magakurná emnde na an emtanjire, yawánya, watse á eptsaterná ba Dadaamiya má watse nahetenáhá am ervaunje-aara. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini: A bántsa Yaakadada Dadaamiya: Watse yá eptsaternáptsa ba iya emtanjire-aatare, yá de peláná ba iya degun-aara. ²⁰ A bá njane zlabe ádaliye: Má á wáná waya ge slekeláade á njá wá, naba vanteva ka názu á zuze; má á wáná ndera, vanteva názu á shushe. Má ekka magakanaamaga una njanna, jakja an lindi zlauzle. ²¹ Yawanánka baráma dekideki ganakini emtanjire á egga midalire arge kure, amá gawegga ba kure midalire an mága maggwire.

13

Fawatersarfe ge emnde na tá an hakuma á ngumna

¹ Sey emnde bademme tá fathersarefe ge emnde na tá an hakuma á ngumna. Adaba bademme á emnde á hakuma, a vatertaa ba Dadaamiya hakuma nanna, a fanaa ba nane ngumna nanna. ² Daaci ma ware una á maganá garða ge edda á hakuma á ngumna keni, edda-aara a ebzu ba elva á Dadaamiya. Emnde a mága una nanna tá ankwá fa ire-aatare á dem zawa. ³ Má ura á maga ba shagerire, nane baaka lambeaara átuge emnde a hakuma. Sey ba emnde a magá shagerkire una tá njá á bá an lyawa átuge itare na. Daaci má wayanka nja an lyawa átuge male-aha á duniya wá, emmága ba shagerire, watse tá hayák-haya. ⁴ Adaba itare keni ta emnde a slera á Dadaamiya, tá ankwá mbakurse ba mága shagerire. Má gakúge emtanjkire wá, una wá, sey ká kuvaterkuva, adaba hakuma na a vatertaa Dadaamiya na gavka ba dey. Itare keni a tsateraa ba Dadaamiya ganakini tá gevá emnde a slera-aara. Edda una má á maga emtanjkire wá, itare tá pelansepele an emtanjkire-aara. Daaci una nanna á mara ba duksa na am ervaunđe á Dadaamiya na. ⁵ Adaba una nanna, shagera ba kwá fathersarefe ge male-aha á duniya. Una keni, a gevka adaba kwá kuva zladá, amá adaba diyakurdiya am ire á kure ganakini una nanna an unjule-aara.

⁶ Hadáma keni kwá puwaná adaba ba una nanna. Adaba itare emnde a ngumna nanna keni, a bazlateraa ba Dadaamiya geni a magarmága slera nanna áte shagerire. ⁷ Vawaterteva ma ge emnde-ara-aatare keni bademme. Adaba á belateraa ba ngumna. Vawaterteva hadáma-aatare ge *emnde a jáhá hadáma; ma emnde a jaha uwe keni, vawaterteva ge emnde a jaha názena a tsanaa ngumna na bademme. Faufa dárádza áte emnde na hyarephye geni kwá fa dárádza áte itare, faufa zherwe áte emnde na máki zlaya-aatare na keni.

Wáyávire áte sleriya

⁸ Njawka an gema áte kure dëkidëki. Názena á njá áte kure ba seke gema na baaka halavuwa-aara dëkidëki na ge kure wá, ba mága wáyávire áte emnde. Máki ura wayawáya an emnde wá, edda-aara maganaamaga názena am shairiya-aha á Dadaamiya na bademme. ⁹ A bá shairiya-aha á Dadaamiya wá: Manjka gwardzire, jeka shifa, ileka, feka ice á nja am duksa á emnde. Bademme á shairiya-aha nanna náwa itare na, antara ba umele-aha na zlahe tá ankwá na keni, tá á bá am huđe á shairiya palle na a bá: Ewwáyá sleriya á nja ba seke ire á nja, á bina. ¹⁰ Edda una má wayawáyá an sleriya-aara wá, á maganáka emtanjkire. Daaci máki wayak-wáya an sleriya á nja wá, ekka magakanáamaga názena á ndahaná shairiya-aha á Dadaamiya na bademme.

Tsakwawamitsakwa hyema ankwá á sawa Yaisu

¹¹ Daaci estuwa, wavauwáva ba shagera ge mága una nanna, adaba ba kure keni diyakurdiya ganakini zamáne na, zamane á kwá pá hare amkweka. Áza Dadaamiya wá, herzhapteherzhe sarte á lya shifa á miya náza ba ge dëkidëki. Seke una am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na ka mazla-aara. ¹² Kina wá, gevge ba seke má herzhe á wera ekse, á zlalá tabedammire mázle-aara. Daaci halaumiyantehálá kazlaña na mí de wava an nane na am erva, yawamiyánya shagerkire na tá maganá am tabedammire na mázle-aara. ¹³ Njauminja áte unjule-aara ba seke emnde na tá zlalá an vaciya na. Faumifa hyema mázle-aara, gaumiyevka emnde a mbazla, bi emnde a mága máme, antara gwardzire, an dágaldagala, an shelha áte ura, ira mága dakarire. ¹⁴ Amá eksawanteksa hala-aha á Yaakadada Yaisu Almasiihu ba seke kazlaña á wáva á kure. Shagerkire na á kataná ervaunđe á kure na, á ba an ire keni dzamauka mázle-aara.

14

Habazauka sera á emnde

¹ Má áte elva á wáyávire am dágáve á kure wá, viyawanaaka edda una zlafe gyepka am fetarfire na, habazauka sera á názena a fetaara ñane am ervaunđe-aara ge shagerire na. ² Náwa yá bakurá jeba á elva-aha ñanna áte náza za: Ura umele, ñane gyepgye am fetarfire, diyaadiya ganakini ma uwe keni á diya ba ezza bademme. Daaci ñane, baaka názu á yainya, á ezza bademme. Mbate, edda una zlafe gyepka am fetarfire na, bademme á hyuwa ñane á feka áte we-aara đekideki. ³ Daaci edda una baaka názu a yanaa ñane na keni, a epsaweka edda una á dzeraná an dzera duksa na. Iyau, edda una ñane á zá ba daugdza-aara na keni, a habazeka sera á edda una bademme hyuwa á ezza na. Adaba baaka edda una a yanaa Dadaamiya am itare. ⁴ Há! Ábi ñane nave á Dadaamiya. Ekka edda una ká habaza sera á náve á ura na, ka hyef ware ka? Ma á maganá áte unñule-aara ñane, ma á mañka áte unñule-aara watse á de mbedfa keni, naba yainya ka watse á banánba ba edda-aara ge ñane. Ñane keni á mbedeka đeme. Á hyefhye ndzedfa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge tsanmártse.

⁵ Zlafe adaliye, áza ura umele, váha umele jauje ge háre-aha umele bademme. Amá áza ura umele wá, bademme háre-aha ta ba kalkale. Ge jirire wá, shagera ba ma ware keni a diyeddiye ba ñane názena am ervaunđe-aara ge đaba barama shagera. ⁶ Edda una ñane á fá dárádza á ba áte váha palle am háre-aha á bere na keni, á kátá zleba ba Yaakadada an ñane, ba seke náza edda una á dzereka na. Iyau, edda una bademme hyuwa á ezza na keni á zleba ba Yaakadada an ñane, adaba zunñwe á slafaná we ba ge ñane emtsaade. Edda una ñane wayaaka zá duksa bademme na keni, ñane keni á magán ba ge zleba Yaakadada, á slafaná we-aara ba ge Dadaamiya ñane keni adaba názena á záná ñane.

⁷ Nawa yá bakuranba zlafe adaliye geni, baaka edda una am dagave á miya á njá an shifa ge ire-aara, baaka edda una watse á emtsa ge ire-aara keni. Miya wá, ma má an shifa keni, má an shifa ba ge Yaakadada á miya. ⁸ Ma má an emtsa keni, má an emtsa ba ge ñane. Daaci ma má á bá an shifa á miya, ma má an emtsa keni, bademme á miya ma ba náza-aha-aara. ⁹ Adaba ñane ndza a emtsehe, amá tsettse am fáyá geni á gevge Yaakadada á emnde na tá an shifa, antara emnde na tá am fáyá keni bademme. ¹⁰ Ay a dakmá uwe ge ekka, ká habaza sera á egdza emmeña na? A dakmá uwe geni ká epsawa egdza emmeña na? Ábí watse bademme á miya mí de tse á katafke á Dadaamiya á de kyáná ba ñane palle shairiya á miya? ¹¹ Adaba ankwanda náhan ba estuwa wakita á Dadaamiya, a bá ñane:

Á bántsa Dadaamiya Yaakadada: Bademme á emnde, watse tá se ba am sera-aara, tá se ndahaná ba itare an we-aatare geni ya Dadaamiya ba iya.

¹² Daaci estuwa, ma ware keni watse á de ndahaná ba ñane an we-aara á katafke á Dadaamiya názena ndza a maganaa ñane na.

Mañka názena á de vanta ektápaare ge egdza emmeña

¹³ Daaci má estuwa wá, ma ware keni a yanya hábaza sera á egdza emmeñara na mázla-aara. Náwa názena kwá de maganá kure arge una ñanna: Bademme a názena máki watse á vanta ektápaare ge egdza emmekure, watse á mbedfa á dem haypa adaba kure na, magauka duksa ñanna đekideki. ¹⁴ Am ganjerevge palle an Yaisu *Almasiihu, diyandiya ba jirire ganakini baaka duksa na gevge haram ba ge ire-aara na. Amá ge edda una ñane á zharán ba seke shagerka na wá, má zuze keni á zu ba haram ñanna ba jire. ¹⁵ Máki ká ankwanda za duksa na watse á de fanem shunñula am ervaunđe ge egdza emmeña wá, daaci ekka dzalakevdzala áte baráma á wáyávire á katafke-aara. Yaisu Almasiihu a naba yá ire-aara, a naba emtsehe adaba

egdza emmeŋa ŋanna, mbedfanaaka ka adaba duksa na ká záná á ba á dem huđe na. ¹⁶ Ekka wá, ndavakanundave ge ervaunđe á ŋa, amá má diyakdiya ganakini watse tá de wesha elva emnde adaba ekka wá, shagera ba ká yainya. ¹⁷ Adaba am tate na á nja Dadaamiya an sleksire-aara wá, duksa yaikke ba kazlaŋa na á vaterta Shedekwe Cudedde ge emnde na. Kazlaŋa ŋanna wá: Ba nja an jirire, antara hairire, ira higa. Yaikke ba una-aha ŋanna arge elva á náza za, antara elva á náza sha. ¹⁸ Edda una máki anƙwa á maganá slera ge Yaisu Almasiihu áte una ŋanna wá, ŋane shánsha háyá yaikke áza Dadaamiya, ba emnde keni tá de zleba ba ŋane.

¹⁹ Adaba una ŋanna, wavaumíwáva ba shagera ge mága názena watse á samiya ba hairire, watse á dá emnde á Dadaamiya á de katafke na. ²⁰ Badzanveka ka názena a maganaa Dadaamiya á ba adaba elva á náza za. Náza za wá, diyamidiya ganakini baaka una haram ba ge ire-aara na. Amá máki watse á de magaterá ektápaare ge emnde wá, zlaya á ŋa-ka mázla-aara ba ge faná áte we keni. ²¹ Duksa na ká maganá ka wá, máki watse á de vaterte ektápaare ge egdzar mama-aha á ŋa na wá, ma hyuwa, ma mbazla, ma uwe keni, yáinya ba deƙideƙi. ²² Názena ni ka disaa ka am ervaunđe á ŋa áte jeba á duksa-aha ŋanna wá, a njinja á ba am huđe á ŋa, am dágave á kure an Dadaamiya. An barka ba edda una á njá á ba an higa áte názena a maganaa ŋane. ²³ Amá edda una a naba zu duksa an shaige am ervaunđe, ŋane wá, femfa ire-aara am záwá, adaba a gu duksa na baraaka am ire-aara. Baƙemme á názena á maganá ura, má njanteka ba shagera am ervaunđe-aara ganakini gevge halál wá, una ŋanna haypa.

15

Elva a mága duksa na watse emtáke áte emnde

¹ Daaci miya emnde na gyaiŋerebgye am fetarfire na wá, shagera ba mí melaterumele ge emnde na zlaƙe cekwa ndzedá-aatare na, zharaumika ba ire á miya palle. ² Ma ware á miya keni, magaumimága názena watse emtáke áte egdzar mama-aha á miya, watse á dáterá á de katafke am elva á Dadaamiya na. ³ Ba seke una Yaisu *Almasiihu, ŋane ndza zharaaka ire-aara. Anƙwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane: Zlázle na ta zlazláká emnde na a eptsiyaare ge iya, a ba ŋane. ⁴ Baƙemme á názena ta puwetaa am wakita á Dadaamiya werre na, ndza ta puwete ba ge kwaramise duksa áte ŋane. Dadaamiya á kátá famiyem ndzedá am vuwa, á kátá kwaramise farvaunđe, á weramita estuwa ice áte duksa-aara, geni mí fetefa tama á miya átekwa. ⁵ Dadaamiya edda á vanta farvaunđe, antara edda á fanem ndzedá am vuwa ge ura, a jakurammeje ye á kure, lauktu ma uwe á kure keni kwá maganá á ba áte názá á Yaisu Almasiihu. ⁶ Zlaƙe ádaliye, lauktu baƙemmire á kure kwá de gálá Dadaamiya Eddenara ge Yaisu Almasiihu an ervaunđe á kure palle, kwará á kure keni átirpalle.

A higarhiga emnde baƙemme am duniya

⁷ Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba lyakurvaahge ge Yaisu *Almasiihu ge kure na wá, kure keni lyyaulyiya emnde an ervaunđe á kure palle. Magaumága una ŋanna, geni baƙemme á emnde a galargálá Dadaamiya. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, Yaisu *Almasiihu wá, ŋane a se melateru ge Yahudiya-aha, geni á maraterá jirire á Dadaamiya, geni ŋane á eptseka elva-aara deƙideƙi áte duksa na ndza a ndaater ge eggye-aha-aatare werre, ganakini watse tá shánsha na. ⁹ Zlaƙe ádaliye, a sawa geni emnde a jeba umele keni a galargálá Dadaamiya adaba zezarzi-aara. Ba seke una anƙwa ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane: Yá de galáká am dágave á emnde a lárde-aha á duniya baƙemme, watse yá galakgálá am láhe-aaruwa.

¹⁰ A ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlafe ádaliye, a ba ñane: Ekkure emnde a lárde-aha á duniya bademme, higauhiga antara emnde a lárde na a eksesaa Dadaamiya na.

¹¹ Zlafe zlauka emtsaade, a ba ñane zlafe ádaliye:

Bademme á kure kwa emnde a lárde-aha umele, galaugálá Dadaamiya Yaakadada, a jerka ura ðekideki ni ñane galaaka na.

¹² Nabi Aisaya keni ndza a enndáhá, a ba ñane:

Watse a jerje ura am emnde á Yaisa, ñane á se gev slekse arge emnde a jeba umele keni bademme. Bademme á emnde a jeba umele keni tá de shá táma á shifa adaba ñane.

¹³ Daaci Dadaamiya edda á vante táma ge ura, a vakurteva hairire geni kwá higetehiga am ervaunðe á kure, adaba fetarfire á kure áte ñane. Daaci estuwa, táma á kure na áte ñane na keni, watse a gyevgye ba seke duksa-aha ñanna dámnda am erva á kure zlauzle. Á de vakurte jeba á táma ñanna an hákuma á Shedekwe Cufedde.

Názena a berha Paul ge puwete elva na

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, diyandiya ba jirire ganakini shagera ervaunðe-aha á kure, diyakurdiya unñule á Dadaamiya bademme, hyaikurefhye ge tsanmaaretse ge ire á kure am dagave á kure. ¹⁵ Aley keni wá, á piyiteka duksa geni yá puwakurtepuwa elva-aha umele am wakita-aaruwa ñanna náwa ñane na, yá ndaakur elva-aha ñanna á ba an ndzedá, geni yá sanaasa enkale-aha á kure áte duksa na ba kure keni diyakurdiya na. Iya ñanna yá bakurá elva estuwa na keni, a maginaa ba Dadaamiya ñgurna-aara. ¹⁶ Ngurna na a maginaa Dadaamiya na wá, adaba a give sleslera á Yaisu *Almasiihu am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha na. Ñannaaja slera á balaterá labáre á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha na an ervaunðe-aaruwa palle ba seke *liman á Dadaamiya. Yá kátá itare keni shifa-aatare á gevge shagera am ice á Dadaamiya, ba seke sádáke na tá vantá emnde-aara áte namaari-aara, an hákuma á Shedekwe Cufedde. ¹⁷ Adaba una ñanna, am nja-aaruwa am erva á Yaisu Almasiihu na wá, gefantegedá jipu am slera á Dadaamiya na yá ankwá maganá ya. ¹⁸ Baaka elva na yá ndahaná ya an ndzedá-aaruwa bademme seke názena a maganaa Yaisu Almasiihu am slera-aaruwa ge sa emnde na garevka Yahudiya-aha á sem sera á Dadaamiya, geni itare keni a faransaarefe. A magaa duksa ñanna á kya slera-aaruwa, antara elva-aha na a segáshe am mbuwe-aaruwa na. ¹⁹ Shedekwe Cufedde keni marsemáre hákuma-aara, ya magaa najipu-aha gergere kwakya, baaka názu ya shebanvaa ya am labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na ya balanaa iya. Ya fantau am Urusaliima, kwaye ya de halavuwa átevege Iliriya. ²⁰ Wayanwáyá jipu bálá labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu am ekse-aha na ndza cenaránka emnde elva-aara ðekideki na, arge am ekse-aha na emnde cenarácena zlauzle na, geni a danká á de dzegwanu ge slera á ura umele. ²¹ Yá kátá maganá áte una ankwá ta puwete am wakita á Dadaamiya na, a ba ñane:

Emnde na ndza barateránka elva áte ñane ðekideki na, baira watse tá zharanaazhara á ba an ice-aatare. Emnde na ba uwe keni ndza cenaránka áte ñane na keni, watse tá cenácena.

Paul maganaamaga niya a dem Rauma

²² Ser kwakya ndza yá kátá dezekure, amá shanapteka adaba ba una ñanna. ²³ Iva wányara-wányara una yá kátá ba dezekure, amá shapteka ðekideki, á piyita ba slera-aha. Amá kina wá, zlauzle slera-aaruwa am ekse-aha ñanna. ²⁴ Kina wá, njanantenja mázla-aara geni sey yá dem larde á kure emtsaade, yá de puwansepuwe ázekure,

lauktu watse yá zláá á dem Aispaniya. Daaci má watse yá tse ázekure wá, yá kátá ma kwá meliyumele am shula-aaruwa ñanna.

²⁵ Amá am kinire na wá, zlahe yá eptsa á dem Urusaliima emtsaáde, adaba ankwá egdza slera yá de magaterán ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. ²⁶ Slera ñanna wá, amaana: Emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, antara emnde na tá am Akaya, ta magaa niya á melateru ge emnde a fetarfe na tá am Urusaliima cekwa duksa-aatare na, an názena a shanaa erwa-aatare. ²⁷ Una ñanna keni ta shantuwa ba itare an ire-aatare. Ge jirire wá, ta magaa duksa shagera, zlaya jipu. Adaba ndza ta melateruwa ba Yahudiya-aha zunñwe, lauktu tá shá barka estuwa áza Dadaamiya. Daaci itare keni zlaya ba ta melaterumele an nalmáne na am erwa-aatare. ²⁸ Ba seke una ya ndakurndáha na, máki zlanazle slera á da sadake ñanna, má danateránda nalmáne ñanna sesse am erwa-aaruwa wá, watse yá dedde emtsaáde á dezekure, lauktu watse yá meláná á dem Aispaniya. ²⁹ Ba jirire diyandiya ganakini ma watse danemda ya am dágave á kure, nja na ni watse mí de njá antara kure na wá, Yaisu *Almasiihu á de gamiyar barka an tsaka ire.

³⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá ñalákurá adaba Yaakadada Yaisu Almasiihu, antara adaba wáyávire na a vamitaa Shedekwe Cufedde na, melawiyumele an maduwa-aha á kure, ñalauminjálá Dadaamiya an erwaunde á miya palle, yawamiyánka dekideki. ³¹ Magaumága una ñanna, geni a ñezliyaañezla Dadaamiya áza Yahudiya-aha á ñere na fartareka áte Yaisu Almasiihu na am Urusaliima, antara geni wedere na á diye á dehuwa na keni a lyarvaalya emnde a fetarfe na tá áhuwa an erwa buwa. ³² Daaci estuwa, má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá de shákurá á ba an higa am erwaunde, yá de puwansepuwe am dágave á kure. ³³ Dadaamiya wá, edda á hairire ba ñane, a njinja an kure bademme. *Aamin.

16

Paul á gater use ge emnde an zhera an zhera

¹ Náwa yá ankwá bakurá elva áte egdza emmemiya mukse, zhera-aara Faibe, ñane egdza emmemiya am elva á Yaisu *Almasiihu. Yá ndaakurá ba iya una: Ñane sleslera á Dadaamiya jipu am Kaiñkairiya. ² Daaci má daada mukse ñanna am dágave á kure wá, lyauvaalya an erwa buwa áte una ni á lyayáter ge emnde a fetarfe na. Melawanumele am wedere-aha-aara bademme. Adaba ñane keni á magaterá maggwire ge emnde kwakya, ba iya na keni tapannaatápá maggwire-aara.

³ Gawaterga use-aaruwa ge tara Piriskila, antara zhele-aara Akilas, itare ta emnde na ndza ña magaa slera á Yaisu Almasiihu kerde. ⁴ Ndza ta hayaa ba á keđa shifa-aatare adaba iya. Itare wá, yá zlebáterá ya palleka, bademme á emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na tá zleba ba itare. ⁵ Yá ankwá gater use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare ge cena waazu na keni bademme. Yá ankwá gan use-aaruwa ge ura-aaruwa Aipaynaitus, slezunñwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu am haha á Aziya. ⁶ Gawanga use-aaruwa ba kwakya ge Maari keni, ñane mukse na wawaawáva jipu ge melakurumele am slera. ⁷ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a jeba-aaruwa tara Andaraunikus, antara Yuniyus na ndza ñgwadarañeráñgwada am danggay antara itare na. Má ge fetaare áte Yaisu Almasiihu wá, ta emnde a zunñwe ba itare arge iya, ta emnde a belá á Dadaamiya, diyardiya emnde a fetarfe una ñanna bademme.

⁸ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Ampliyatus, ñane ura-aaruwa jipu, a jañermaa ba Yaakadada. ⁹ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Urbanus ñane keni sleslera á Yaisu Almasiihu ba seke miya, ira ura-aaruwa Istaki. Gawaterga use-aaruwa bademme-aatare. ¹⁰ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Apailais, ñane edda una bashubáshe duksa adaba zhera á Yaisu Almasiihu, marsemare ba parakke ganakini ñane fetarfire.

Gawaterga use-aaruwa ge tara Aristubul antara emnde a huđe á há-aara bademme. ¹¹ Yá anƙwa gan use-aaruwa ge Hirudiyaun, ɲane keni ɲa ba palle, antara emnde na tá am huđe á há á Narkisu na tá anƙwa d̄aba Yaakadada na keni, gawaterga use-aaruwa bademme. ¹² Yá anƙwa gater use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya ɲwasha, tara Tarifina, antara Tarifusa, ɲwasha na tá anƙwa wava jipu an slera á Yaakadada na, ira Pairsis, ɲane keni ba egdza emmemiya mukse na wayamiwáyá jipu, anƙwa á wava jipu ge maganá slera ge Yaakadada na. Yá anƙwa gan use-aaruwa ba kwakya. ¹³ Yá anƙwa gan use-aaruwa ge Rufus, ɲane sleslera á Yaakadada na an diya na, tá antara emmeɲara na ya gev ba seke egdza á huđe-aara na. ¹⁴ Yá anƙwa gater use-aaruwa ge tara Asinƙiritus, an Filigaun, an Hairmais, an Patraubas, an Hairmas, ira egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá antara itare, yá anƙwa gater use-aaruwa bademme-aatare. ¹⁵ Yá anƙwa gater use-aaruwa ge tara Filaulaugus, antara Yuliya, ira Nairiyus tá an egdza emmeɲara mukse. Yá anƙwa gater use-aaruwa ge tara Aulimpas, tá antara emnde a d̄aba Dadaamiya na ta kerde na, yá anƙwa gater use-aaruwa bademme-aatare.

¹⁶ Gauga use-aaruwa am dágave á kure an ekhya ervaunđe á egdza mamire. Bademme á emnde a d̄aba Yaisu Almasiihu na tá am ekse-aha áhuna tá anƙwa gakur use-aatare ba kwakya.

Tsufautsufa ire á kure tá anƙwa emnde a mbádá ura

¹⁷ Yá ndaha ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Tsufautsufa ire á kure ba shagera, adaba tá anƙwa emnde na tá sá ba náza tega ye á emnde, ta mbaɗaa egdzar mama-aha-aatare kwakya, itare tá njá á ba maga ba gá jáwe arge elva na kwa tsahesaa kure zlauzle na. Njauka antara jeba á emnde ɲanna d̄ekideki. ¹⁸ Jeba á emnde ɲanna tá wavanu ba ge ire-aatare, palle á názu tá maganán ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, baaka d̄ekideki. Tá ekhyaterá kwárá lailaid̄e ge emnde an elva-aha emtáke emtáke, tá jaterá estuwa enƙale ge emnde na zlaɓe cekwa diya-aatare na. ¹⁹ Amá ázekure wá, una ɲanna á taa gevka d̄ekideki. Bademme á emnde diyardiya fesarefire á kure áte Yaakadada. Ekkure wá, higakuritehiga jipu. Daaci yá kátá á farfe zlaɓe adaliye enƙale á kure ge mága maggwire, weshawanteka an mága kelaadire. ²⁰ Áza Dadaamiya edda á hairire wá, a juwa ba keskiya mázla-aara ganakini á de ngerdanángerda Shaitaine, watse kwá de puwa sera á kure áte ɲane.

A magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ɲgurna ge kure bademme.

²¹ Á anƙwa á gakur use-aara Timaute sleslera á Dadaamiya ázerwa. Emnde a jeba-aaruwa tara Lukiyus, antara Yasaun, ira Sausipaterus, itare keni tá anƙwa gakur use-aatare.

²² Kina wá, iya Tairtiyus na ya gev erva á Paul, yá puwaná ya wakita na keni, yá anƙwa gakur use-aaruwa bademme á kure an zhera á Yaakadada.

²³ Anƙwa á gakur use-aara patuma-aaruwa Gayus; emnde a fetarfe umele na tá áhuna na keni bademme tá tsekwa á ba am mba-aara. Tara Airastus patáka á ɲgumna am berni na, tá antara egdza emmemiya Kawartus, tá anƙwa á gakur use-aatare itare keni.

((²⁴ A hyantehya Yaakadada Yaisu Almasiihu ɲgurna-aara áte kure bademme á kure. *Aamin)).

Elva a gálá Dadaamiya

²⁵ Galaumigálá Dadaamiya, edda á hákuma ba ɲane ge ndzedakurte-ndzedá áte una tá ndahaná am labáre á higa na yá anƙwa balaterná iya ge emnde na. Elva ɲanna wá, á maramiya názena ndza a slanaa Dadaamiya werre, ndza nasherire-aara ba ge ɲane palle na. Amaana wá, ndza marateránka Dadaamiya elva ɲanna ge emndimagwaha estuwa. ²⁶ Amá kina wá, adaba barka á puwa na ndza ta puwetaa

nabi-aha werre áte elva á labare á higa na wá, sesse jirire-aara mázla-aara parakke áza emnde. Gevge á ba áte una ndza a ndahesaa Dadaamiya saksage, a ba ɲane: Emnde a duniya bademme tá de fetaare á ba áte ɲane, tá de fansare ba ge ɲane palle. ²⁷ Ba Dadaamiya palle una edda á ilmu; adaba barka á Yaisu Almasiihu wá, ma vaatara keni galaumigálá ba ɲane palle. *Aamin.

Zuññwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAURINTUS

Ga use á Paul

¹ Ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte waya á ervaunđe-aara geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, ná anƙwa puwakurtá ba ñere wakita na, ná antara egdza emmemiya Saustainais. ² Ná anƙwa gakur use á ñere ge kure emnde á Dadaamiya am Kaurintus. Adaba ñgurna na a magakurnaa Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde á Dadaamiya, a dƙurtaa ba ñane geni kwá gevge cufedde antara emnde na tá yeka an zhera á Yaakadada Yaisu ma áme keni bademme, ba ñane una Yaakadada ge itare, Yaakadada ge miya bademme na. ³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakurnaamaga ñgurna, a varakurtevá hairire.

*Sláfá we á Paul adaba názena a velanaa Dadaamiya á kyá erva an Yaisu *Almasiihu*

⁴ Ba kelaazare, yá yanka slafanaa we-aaruwa ge Dadaamiya adaba kure, adaba ñgurna na a magakurnaa ñane á kyá erva an Yaisu *Almasiihu na. ⁵ Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde na ni hyakurevhye am duksa bademme áte unñule-aara. Daaci kina wá, diyakurdiya jirire, hyakurephye kwaraterse jirire ñanna ge emnde umele keni bademme. ⁶ Labare á Yaisu Almasiihu njaanja am kure, adaba kwa liyanaa án ervaunđe á kure palle am sarte na ná anƙwa balakursebáale na. ⁷ Adaba una ñanna, baaka názu á ektsevuktse ázekure ge dábá unñule á Dadaamiya, kwa emnde na ni kwá anƙwa ufa eptsa á Yaisu Almasiihu na. ⁸ Ba kelaazare, dete halavuwa á duniya, á de ndzedakurtaa ba ñane, geni á de mbedakuraaka shairiya vaci sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu. ⁹ Dadaamiya a naba dƙurte, geni kwá gevge palle an Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. Názena ni a ndaasa ñane na wá, bademme watse á de gevge, adaba Dadaamiya á eptseka elva-aara dƙideki.

Dágala antara tegáva á emnde a fetarfe am Kaurintus

¹⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá yekaná iya ázekure an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, a tegevka dágáve á kure, bademme á kure njawinja á ba áte ye palle, jawammeje am enƙale palle, we á kure keni palle. ¹¹ Yá ndahaná adaba uwe una egdzar mama-aha-aaruwa, adaba ta se ndahiya emnde á Kaulauwe, una ba emnde á kure, geni anƙwa dágala-aha am dágave á kure. ¹² Náwa názena yá kátá bakurná iya: Labára anƙwa tegáva gergere am dágave á kure? Adaba ta bántsa emnde umele am kure: Itare tá dábá ba iya Paul. A ba emnde umele: ñere wá, ná dábá Apaulaus. A ba emnde umele zlaƙe adaliye, ñere keni ná dábá ba Piyer. A ba emnde umele zlaƙe adaliye: ñere wá, ná dábá *Almasiihu. ¹³ Uwe? Kwá kurken Almasiihu an tega gergere kwakya emtu? Emtu kwa cenáncena wá, iya Paul ta zleñeliyaa áte dzañgala, ya emtsehe adaba kure emtu? Emtu ndza ta magakuraa baptisma na wá, an zhera-aaruwa iya Paul emtu? ¹⁴ Iya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba ndza maganakuránka baptisma ma ge ware á kure keni, má dedde ge tara Kirispus, tá an Gayus njainñe-ka. ¹⁵ Daaci ware edda-aara ni, baira á de bá ya magakuraa baptisma an zhera-aaruwa na? ¹⁶ Ane, a viyarka una ndza ya magateraa baptisma ge tara Aitiyain, antara emnde-aara na keni. Am iga a una wá, diyanka máki ndza ya maganaamaga baptisma ge ura umele. ¹⁷ Yaisu Almasiihu belika geni yá se magaterá baptisma ge emnde, a beli ge se bálá elva-aara, labáre

á higa ge emnde bademme, wallá yá wesháná an ilmu á duniya-ka, geni a ganveka emtsa á Yaisu áte dzaŋgala seke duksa ba dey.

Hákuma antara ilmu á Dadaamiya aŋkwa am elva á Yaisu

¹⁸ Áza emnde na tá an kedfa áte unŋule á Dadaamiya wá, má ká ndáhá elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaŋgala wá, tá zharák ba seke ká ndáhá elva a uksaŋwire, amá ázemiya mi emnde na má áte unŋule a jirire wá, aŋkwa hákuma á Dadaamiya am huđe á elva ŋanna. ¹⁹ Adaba uwe, aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane:

Emnde na tá an ilmu á duniya, yá de kedaternaakeda ilmu ŋanna, yá de já eŋkale á emnde na tá an diya jipu na.

²⁰ Daaci máki estuwa wá, emnde na tá an ilmu á duniya, áma edda á ilmu mázla-aara? Ma emnde na tá an diya kwakya am wakita, áma edda á diya kwasau? Antara emnde a gá jawe arge njá á zamane na, áma zhara-aatare? Dadaamiya ganvege ilmu á duniya názu baaka námpire-aara. ²¹ Dadaamiya a marateraa ilmu-aara ge emnde geni tá diyeddiye ŋane, ganakini ba ŋane una Dadaamiya á jirire, amá an ilmu á duniya, emnde diyarseka ŋane dekiŋdeki. Adaba una ŋanna, Dadaamiya a eksetaa barama umele an elva na mí balaná miya kina, itare tá zharán ba seke elva a uksaŋwire na, amá Dadaamiya tsaatse áte elva-aara ŋanna, geni á lyaterlya an ŋane, emnde na tá fetaare áte ŋane bademme. ²² Yahudiya-aha itare tá aŋkwa ndava naláama, geni tá nanna duksa an ice-aatare emtsaade, lauktu tá fetarfe. Yunaniŋkau-aha maa, itare tá kátá dise Dadaamiya an ilmu á ire-aatare. ²³ Amá miya wá, mí bálá ba elva a Yaisu Almasiihu na ta zlejela áte dzaŋgala na. Ge Yahudiya-aha wá, waazu ŋanna á jaterja an ervaunđe. Am hyema á emnde na garevka Yahudiya-aha keni maa, tá cenán ba seke elva a uksaŋwire. ²⁴ Amá áza emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni tá gevge emnde-aara an jirire wá, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, elva ŋanna gevka duksa dey, diyardiya geni ba jirire aŋkwa hákuma, antara ilmu á Dadaamiya am Yaisu Almasiihu. ²⁵ Á ba emnde umele: Názena a maganaa Dadaamiya na wá, una ba uksaŋwire, mbate jauje ge ilmu-aatare. Itare tá slán ba seke baaka payda á Dadaamiya, mbate baakire á payda ŋanna jauje ge ndzedfa-aatare. ²⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure na a dahakuraa Dadaamiya ge slera-aara na keni, zharauzhára ba shagera; ge ilmu na ta tsaa átekwa emnde a duniya wá, ábi am kure cekwa emnde a ilmu ŋanna? Ábi cekwa emnde a hákuma am kure? Cekwa emnde na tá an dárádza keni bademme. ²⁷ Amá ba emnde na ni emnde a duniya tá zharáter ba seke uksaŋwa-aha na wá, Dadaamiya a dzeraterse geni tá gev emnde-aara. An una ŋanna, a fateraar zherwe jipu ge emnde na tá an ilmu á duniya. A dzerese emnde na baaka payda-aatare, geni á fateraar zherwe ge emnde a ndzedfa. ²⁸ Dadaamiya a dzerese ba emnde na baaka dárádza-aatare am duniya, emnde tá zharáter ba seke ma ta baaka keni ba kalle na, geni á gatervege emnde na tá an dárádza na. ²⁹ Dadaamiya a dzerese jeba á emnde ŋanna, geni ma ware keni a galeka ire á katafke-aara. ³⁰ Ba Dadaamiya una a gakurve palle antara Yaisu Almasiihu, ba ŋane una a magaa puta, geni Yaisu Almasiihu á gev edda á ilmu á miya. Adaba barka á Yaisu Almasiihu ŋanna zlaŋbe ádaliye, Dadaamiya a eksamite ge ma emnde a jirire á katafke-aara, a lyamisehe, a gamive emnde-aara. ³¹ Adaba una ŋanna, gevge ba seke una am wakita á Dadaamiya aŋkwa an puwa, a ba Dadaamiya: Má ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.

2

Paul á bálá elva a emtsa á Yaisu áte dzaŋgala

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duwa-aaruwa á dezekure ge ndakur názena a marañeraa Dadaamiya na wá, ba iya keni ndanakurka elva ñanna an elva na zlazlafa tá kátána emnde a duniya na, ndaanakurka an ilmu á duniya keni. ² Ba lauktu yá dezekure keni, ndza njanantenja ya geni yá de ndakur ba elva a Yaisu *Almasiihu, kwakya-aara ba elva a emtsa-aara, yá de farka umele ðekiddeki. ³ Daaci am una ndza yá am dágave á kure keni, ndza ya tapaa ba baakire á payða am vuwa-aaruwa, ndza á wiwa lyawa jipu, yá ámbera gyaigya ba seke maagara. ⁴ Am sarte na yá ankwá á kwarakurse duksa áte elva á Dadaamiya na, belanakuremka ilmu á duniya, antara elva-aha na emtake am hyema na geni sey kwá lyevalya, amá a maganaa ba Shedekwe Cufedde slera-aara am kure, an hákuma á Dadaamiya, kwa naba diyeddiye geni elva-aha-aaruwa jirire. ⁵ Daaci estuwa, fetarfire á kure a gevka áte ilmu á emndimagwaha, amá a gevge áte slera á Dadaamiya, an hákuma-aara.

Ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde

⁶ Ge jirire wá, ge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya wá, yá ankwá kwaraterse ilmu á jirire, amá wá, ilmu á urimagweka, ilmu á male-aha na tá an hákuma am duniya, watse tá de zle na ka. ⁷ Ilmu na ni yá ankwá ndahaná iya na wá, ilmu á Dadaamiya. Una ndza ba nasherire á Dadaamiya, ndza diyarka emndu werre. Amá wá, kwaye zlafe am fakta á duksa bademme, kertenj ndza an tsatse ázenara geni watse mí de njá antara ñane am ðemðemire-aara na á maga wulwulire jipu na. ⁸ Ba palle keni baaka ura am male-aha á duniya na una diyaadiya jeba á ilmu ñanna. Ma andze diyardiya wá, ma andze tá jeka Yaakadada áte dzañgala. Adaba ba ñane una edda á ðemðemire ñanna wulwule jipu na. ⁹ Dadaamiya a magaa ba seke una ankwá an puwa am wakita-aara, a ba ñane:

Názena zlafe nánka ice á urimagwe, názu zlafe cenánka hyema á urimagwe, názena slaslaaka urimagwe ðekiddeki na, Dadaamiya a tsatsateraa una ñanna ge emnde-aara na wayarwáya na.

¹⁰ Amá ge miya wá, Dadaamiya a maramiyaa nasherire á duksa-aha ñanna á ba an Shedekwe Cufedde, adaba Shedekwe Cufedde diyaadiya duksa bademme, antara ba názu á slaslaná Dadaamiya keni bademme. ¹¹ Ba emndimagwaha keni wá, ankwá ura ni á dzegwándzegwa dise názu am hufe á ura emtu, má edda á vuwa-ka? Ba duksa palle an Dadaamiya keni, sey ba Shedekwe á Dadaamiya palle una diyaadiya názu am Dadaamiya. ¹² Amá miya wá, Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara ñanna diyaadiya názu am ñane na, Shedekwe umeleka. Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara geni á melamiyumele ge cena názena á vamita ñane. ¹³ Daaci má njá ankwá á kwaratersa elva ge emnde áte jeba á elva-aha ñanna wá, njá kwaratersa an ilmu na ta mbanjersa emndimagwahaka, á banjerna ba Shedekwe Cufedde ñanna ankwá am ervaunðe-aatare keni na. ¹⁴ Edda una má baaka Shedekwe Cufedde am ervaunðe-aara wá, á dzegwánka lyiya jirire na á baterná Shedekwe á Dadaamiya ge emnde. Ba eccena-aara keni á cenánka. Baira am hyema-aara, ñane á cenán ba seke elva ucire, adaba sey ba emnde na tá an Shedekwe á Dadaamiya una tá cenánkena duksa-aha ñanna. ¹⁵ Edda una ankwá Shedekwe Cufedde am ñane, á diyeddiye duksa bademme, tara una jirire, antara una mándzawe keni bademme, amá edda una baaka Shedekwe Cufedde am ñane wá, á taa diseka názu am edda una an Shedekwe Cufedde na. ¹⁶ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ware edda una diyaadiya názu á slaslaná Yaakadada a bina. Amá miya na má an Shedekwe á Dadaamiya na wá, diyamidiya názu á slaná Yaisu *Almasiihu.

3

Nere ña ba emnde a slera á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ge jirire wá, am duwa-aaruwa na ya dezekure na wá, ndza dzegwanánka ndakur elva áte una tá ndahater ge emnde na anjwa Shedekwe á Dadaamiya am itare na. Ndza ya bakuraa elva ba seke una tá ndaater ge emnde na ni zlaɓe tegaraaveka antara emnde a duniya ɗekidɗeki na, aɗaba ndza kwa ba seke egdzara mesheshe, zlaɓe kwá fantau an fe ge ɗaba Yaisu *Almasiihu. ² Názu ndza ya kwarakursaa iya, ndza ba seke uɓa na tá fanu ge egdzere ájwaslire, ndza vanakurteka ɗafa á jirire, aɗaba ndza zlaɓe kwá dzegwánka ezza-aara. Sem ba kina keni ba zlaɓe kwá dzegwánka ɗanna. ³ Áɗaba zlaɓe njá á kure geraraaveka antara njá á emnde a duniya. Kwakya shelha, antara ɗágala-aha am ɗágave á kure. An jeba á hala á kure ɗanna, kwa ba seke emnde a duniya-ka emtu? Una ba jirire, kwa ba kalkale antara itare. ⁴ Am ta bántsa emnde umele am kure: itare ta ɗaba iya Paul, a ba emnde umele, itare tá ɗaba Apaulus, an jeba á mága á kure ɗanna, kwa ba kalkale-ka antara emnde umele am duniya emtu?

⁵ Ware Apaulus keni? Iya Paul, ya hyeb ware kena? Bukerɗe á ɗere ɗa ba emnde a slera á Dadaamiya, a belánjeraa á sem ɗágave á kure ge fakurá áte barama á Yaisu *Almasiihu, geni kwá gevge emnde a fetarfe. Ma ware á ɗere keni á maga ba slera na a faara Dadaamiya na. ⁶ ɗere, ndza ɗa ba seke emnde a herɗa. Iya, ya dzeɓaa duksa, Apaulus maa, a fanu yáwe, amá á walantá ba Dadaamiya palle duksa ɗanna. ⁷ Daaci ma slejeba duksa, ma slefanu yáwe keni hyarebka duksa, sey ba Dadaamiya palle una átire, aɗaba á walantá ba ɗane duksa na an dzeɓa. ⁸ Edda una a dzeɓaa duksa, an slefanu yawe, ta ba kalkale. Dadaamiya á de vaterte ba laɗa-aatare ma ge ware-aatare keni áte názena ndza a maganaa edda-aara. ⁹ ɗere ɗá maganá ba slera ge Dadaamiya, slera á ɗere ba darame palle. Kure keni maa, kwa ba seke fahe á Dadaamiya, zlaɓe áɗaliye, kwa ba seke bere na a fanaa Dadaamiya.

¹⁰ Iya wá, Dadaamiya a magiyaa ɗgurna kwakya ge fantau ge slera-aara am ɗágave á kure. Ndza ya ba seke slefa haha na diyaadiya fa haha ba shagera na, ya fanaa ekte shagera ge bere, daaci emnde umele keni tá de katafke an slera ge ndera bere átekwa. Daaci baɗemme á emnde a ndera bere ɗanna, ma ware-aatare keni a maga enjale ba shagera áte slera na á maganá ɗane ge ndera bere ɗanna. ¹¹ Ekte á bere wá, an fa zlauzle, ba ɗane una Yaisu *Almasiihu, tá taa farka ekte á bere umele ge ɗane ɗekidɗeki. ¹² Ate ekte á bere ɗanna, emnde umele tá de nderanu an dindar, emnde umele tá de nderanu názá-aatare an lipela, emnde umele tá de nderanu an nákwá na an ɗáráɗza jipu na. Emnde umele zlaɓe áɗaliye, ma tá de nderanu názá-aatare an hazla, antara názambakará, emnde umele ma tá de maganu an kwatsape. ¹³ Vaci tsa fáya, ma slera á ware keni á de sheɓaaveka mázla-aara. Aɗaba vacite ɗanna wá, Dadaamiya á de maresemáre ma slera á ware keni, á de fanu slera-aha ɗanna ge kára emtsaade. Daaci mí de zhara gergerire á slera-aha á miya baɗemme tara una shagerire, antara una shagerkire keni. ¹⁴ Edda una má kára zaaka tate na ndza a maganaa ɗane wá, Dadaamiya á de vante laɗa-aara. ¹⁵ Amá edda una má kára zawza tate na ndza a nderanaa ɗane, ɗane wá, keɗanaakeda laɗa-aara, shifa-aara wá, á de shansha, amá wá, á de enjla ba zlahhe á sa am huɗe á kára.

¹⁶ Diyakurka geni kure wá, kwa ba seke bere á Dadaamiya, á njá Shedekwe á Dadaamiya am kure emtu? ¹⁷ Ay degiya, ma a kyabanaa ware bere á Dadaamiya ɗanna, Dadaamiya á de keɗanaakeda edda-aara keni. Aɗaba bere ɗanna, bere cuɗeɗe ge Dadaamiya. Daaci ba kure una kwa bere á Dadaamiya ɗanna.

¹⁸ A darka shaitaine ge ura umele am kure, a de sláná am ervaunɗe-aara geni ɗane gevge edda á ilmu am duniya na. Arge una ɗanna, a ganvege ire-aara ba seke edda una cekwa enjale-aara am ice á emnde, daaci á de shá ilmu á jirire. ¹⁹ Ya ndaanaa aɗaba uwe una, ilmu na ta disaa emnde a duniya, una ba ucire am ice á Dadaamiya. Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: Á shatertuwa ba Dadaamiya

ge emnde a ilmu, am yaimyaimire na tá maganá itare. ²⁰ Anƙwa an puwa á ba am wakita á Dadaamiya ɲanna zlaɓe ádaliye, a ba ɲane: Nazu tá sláná emnde a ilmu á duniya wá, ɓaaka nampire-aara áza Yaakadada. ²¹ Adaba una ɲanna, ma ware edda-aara keni a galeka ire áte ura umele ba dey. Diyaweddiye geni baɗemme á duksa á ba ázekure. ²² Ma iya Paul, ma Apaulaus, ma Silas, baɗemme á ɲere ɲá á ba am erva á kure. Ma shifa, ma emtsa, duksa na anƙwa kina, antara una á de sawa á katafke, baɗemme ba náza á kure. ²³ Amá kure an ire á kure wá, kwa emnde á Yaisu *Almasiihu, Almasiihu keni ɲane názá á Dadaamiya.

4

Elva a slera á emnde a bela

¹ Daaci estuwa, diyaweddiye ba shagera geni ɲere emnde a bela á Yaisu *Almasiihu wá, ɲa ba emnde a slera-aara, Dadaamiya a faɲerar de sateranse nazu ndza diyarka am elva-aara ge emnde. ² Diyakurdiya geni názu á kataná zánwe áza sleslera-aara wá, ba dzayyire á ervaunɗe áte slera na a faara ɲane. ³ Ázerwa ge iya wá, ɓaaka lámbe-aaruwa áte názena kwa sliva kure, ma emndimagwaha tá nderita elva-ara ge dise dzayyire á ervaunɗe-aaruwa keni, iya ɓaaka lámbe-aaruwa átekwa. Ba iya an ire-aaruwa keni njananteka ya am ervaunɗe-aaruwa geni dzayye ervaunɗe-aaruwa. ⁴ Diyanka dekiɗeki, má sem ba kina keni kwasau ba zlaɓe anƙwa duksa mándzawe am ervaunɗe-aaruwa. Amá yá taa bánka ganakini ya cudedɗe baɗemme. Sey á de kyáná ba Yaakadada palle shairiya-aaruwa. ⁵ Adaba una ɲanna, hadzalauka am elva dekiɗeki geni kwá njanta kure názu am huɗe á ura. Amá ufaufa ba náza á Yaakadada Yaisu *Almasiihu palle. Vacite na má de samsa ɲane, baɗemme á názena an shebe kina, antara názena am huɗe á emnde, baɗemme á de sansese. Daaci ma ware keni á de galaná ba Dadaamiya adaba slera-aara, ma ndza a magaa kwakya, ma ndza a magaa ba cekwaanɗuɗi keni.

⁶ Ya ndaase elva-aha ɲanna estuwa áte ire á ɲere antara Apaulaus na wá, ba geni kure keni kwá zharaná áte ɲere názena á kátá ndahana elva ɲanna. Názena yá kataná iya ázekure wá, ma am uwe keni dɓabaudába á ba áte una am wakita á Dadaamiya, geni ma ware á kure keni a galeka ire áte ura mázle-aara, a epsaweka ura umele keni. ⁷ A gakvaa ware male arge emnde? Ábi baɗemme á názena ka shanaa ka a vaktaa ba Dadaamiya? Ay labára kena ká gálá ire átekwa ba seke ka ganaa ba ekka an ndzedá á ɲa na?

⁸ Ekkure, kertenj njakurantenja am ervaunɗe á kure geni shakuránsha názena kwa katanaa kure baɗemme, an emtsa waya á kure, gakurevge slekse-aha an ire á kure. Amá ɲere wá, estuweka. Wayanwáya geni kwá gevge slekse-aha ba jirire am ice á Dadaamiya, lauktu watse mí de njá átirpalle antara kure am yaikkire-aara. ⁹ ɲere emnde a belá á Yaisu *Almasiihu wá, yá zharán ba seke Dadaamiya a danjeraa á dem kataliya á emnde ba cakcake, ɲa ba seke emnde na ɲáteraanɲa shairiya a emtsa, tá de ceɓa shifa-aatare áte ice á zlamáha na áza emnde. Am duniya baɗemme ganjerevge ba seke názá ezzhara, tá ámbera eddzaka na, antara ba malika-aha keni tá zhara ba ɲere. ¹⁰ ɲere ganjerevge ba seke uksanɲwa-aha áza emnde adaba zhara á Yaisu Almasiihu, amá kure wá, kwa bántsa kure, kwa emnde a enƙale adaba kwa náza-aha-aara. ɲere ɲa emnde na ɓaaka payɗe á ɲere, amá kure wá, kwa emnde a ndzedá, kwa emnde a dárádza, ɲere, ɲa emnde na ɓaaka demdemire á ɲere. ¹¹ Se ba am kina keni á ceɓanjerá ba lámbe, á wánerá ba waya antara ndera, náza tsekwa á ɲere keni ɓaaka, ɓaaka há á ɲere keni ge ɲere. ¹² ɲá maga mbera á ɲere geni ɲá shansha ba názu ɲá zuze ge we á ɲere. Má tá zlazlanɲerzláze emnde, ɲere ɲá gater barka, ma tá fá ba zladá-ara áte ɲere keni ba ɲá fá ervaunɗe. ¹³ Má emnde tá za

vuwa á ñere, ñere ñá eptsaterá an elva lailaidfe. Ñere ganjerevge ba seke ñugje áza emnde, se ba am kina keni tá zharáñer ba seke názu tá de puwanve áte ñugje.

¹⁴ Ya puwakurte una ge gula higa á kure an ñane ka, amá yá vakurte ba sawari-aha-aaruwa, adaba wayanakurwáyá an ervaunfe-aaruwa palle. ¹⁵ Ma kwa shaa ba emnde debu ge kwarakurse elva á Yaisu *Almasiihu keni wá, edda una gevge ba seke eddekure am emnde ñanna wá, sey ba palle. Eddekure ñanna ba iya. Adaba ndza ya dakurnaa ba iya zunñwe elva á Dadaamiya. ¹⁶ Daaci, táslawa á kure, gawevge ba seke iya. ¹⁷ Adaba una ñanna kina yá bela Timaute ádezekure, á de yehakuranteyeha ñane njá-aaruwa am elva á Yaisu Almasiihu. Názena á de kwarakursa ñane ba palle antara una yá anñkwa maganá iya am dágave á emnde a fetarfe ma áme keni bademme. Adaba ñane gevge ba seke egdza-aaruwa, slewaya-aaruwa, dzayye ervaunfe-aara áte elva á Yaakadada.

¹⁸ Kwakya emnde tá gálá ire am dágave á kure, itare ta kurken watse yá duka ádezekure ba ñekideki. ¹⁹ Amá má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá anñkwa duwa ba herzhe na. Daaci yá de nanna názena ta maganaa itare emnde a gálá ire ñanna, baaka wedere-aaruwa áte názena ta ndahanaa itare, nampire wá, ba názu ta maganaa itare. ²⁰ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya á ganveka sleksire-aara adaba nara á urimagwe, sey má anñkwa hákuma-aara am edda-aara. ²¹ Kwá kátá uwe kure kina ázerwa? Kwá kátá yá duwa an kurpe am erva emtu? Yá duwa an hairire, antara háyáva-he?

5

Shairiya á emnde a mága gwardzire

¹ Ma áme keni yá cena tá ndaha ba elva á kure geni kwa emnde a mága gwardzire, ba emnde na ñabarka Dadaamiya keni tá mañka jeba á una ñanna. Adaba yá cena anñkwa ura am dágave á kure á zlava an mukse á eddenara. ² Kelaa ma kwá kyuwa adaba haypa na jesarje am dágave á kure, amá kure kwá gálá ire zlahe adaliye. Naba ñgyawansengye edda una a magaa laakire ñanna am dágave á kure. ³ Iya wá, baaka irice-aaruwa am dágave á kure, amá am ervaunfe-aaruwa wá, yá á ba am dágave á kure. Yá bakurá ba jirire: Edda una a magaa duksa estuwa am dágave á kure na, ba kalkale irice-aaruwa keni anñkwa am dágave á kure, áte náza-aaruwa wá, belanarbelá ya shairiya ge edda-aara zlauzle. ⁴ Ya belaar shairiya ñanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Náwa názu yá bakurná iya: naba jawammeje am dágave á kure, una ba jirire geni am ervaunfe-aaruwa iya keni yá á ba am dagave á kure, hákuma á Yaakadada Yaisu *Almasiihu anñkwa am dagave á kure. ⁵ Daaci ura estuwa, naba yawanánya ge Shaitaine geni a keñekeña vuwa-aara, amá á de shá shifa vacite na má watse Yaakadada Yaisu Almasiihu á se kyá shairiya á emnde bademme na. ⁶ Aley ni kure kwá gálá ba ire na wá, ábi una unñule-aara-ka. Emtu diyakurka ganakini egdza shahi á makala ba cekwaanñgudí á naba tsantetse ukpa na an wáslá na bademme emtu? Amaana: Egdza haypa ba cekwaanñgudí, á naba hyemhya am kure bademme. ⁷ Daaci sawansese emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na am dágave á kure, daaci kwá gevge emnde cudfedfe duksa á kure. Diyandiya tsa geni Dadaamiya a gakurve vatene-ka emnde cudfedfe, adaba Yaisu Almasiihu emtsamtsa adaba miya, ñane gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná am muñri á *Paska na ge miya. ⁸ Daaci zaumiza muñri á Paska á miya, amá wá, baaka shahi á makala am huñe-aara. Amaana: magaumika emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na, amá njauminja cudfedfe, magaumimága jirire.

⁹ Am wakita na ndza ya puwakurte zunñwe keni, ndza ya bakuránba geni njauka an emnde a mága gwardzire. ¹⁰ Dzamanka iya áte emnde a mága gwardzire na ta baaka am elva á Yaisu *Almasiihu, bi emnde a fá ice am duksa á ura, bi neyle-aha, bi

emnde a mága hele. Ndanka ya áte emnde a duniya bademme, adaba ká taa piyeteka una, sey má ká njeka am duniya ba dekideki. ¹¹ Elva-aaruwa ge iya wá, edda una ni ankwá á daba Yaisu Almasiihu, mele zlafe adaliye ni á de maga gwardzire, bi á maga wáya á duksa á ura an erwaunde-aara bademme, bi á de maga hele, bi á pesha emnde an zázle, bi á gev slembazla, bi á ila duksa á emnde na wá, ura estuwa njauka kerde, baira ba ge zá duksa keni fauka erva á kure á dem tasa palle antara nane. ¹² Shairiya á emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu wá, una slera-aaruka, banakuránka una nanna. Ay emnde na tá am kure keni kwá kyeka shairiya-aatare emtu? ¹³ Náza emnde na fartareka áte Yaisu Almasiihu wá, á de kyaná ba Dadaamiya an ire-aara shairiya-aatare. Ekkure wá, magaumága ba una am dagave á kure áte una a ndaasa wakita á Dadaamiya, a ba nane: Bakausebáke slemaga duksa mándzawe am dagave á kure na.

6

Dawánka shairiya á kure á deza emnde a duniya

¹ A ba iya wá: má tsekwaatsekwa dagala am dagave á kure, kelaa ma kwá danda á deza emnde á Dadaamiya ni, kure kwá de puwa ugje áza emnde na fartarka áte Yaisu *Almasiihu dekideki na wá, una ni ba shagera? ² Diyakurka ganakini ankwá á sawa sarte umele, watse tá de kyaná ba emnde á Dadaamiya shairiya á emnde a duniya na bademme emtu? Má watse kwá de kyaná kure shairiya á nalgaadama ni, kwá dzegwánka ba egdza shairiya cekwaangudi emtu? ³ Diyaweddiye una ba shagera: am sarte nanna, ba malika-aha á Dadaamiya keni watse mí de kyaná ba miya shairiya-aatare. Máki estuwa, labára mi kyeka shairiya á miya á ba am zamane á miya na keni? ⁴ Daaci má jerje lámare á duniya am dagave á kure wá, kwá danda elva nanna á deza emnde a duniya na baaka slera-aatare dekideki am aiklaisiya na, geni tá de kyaná itare shairiya á kure emtu? ⁵ Jeba á una wá, zherwe jipu. Há! Ba palle keni baaka slenkale am dagave á kure geni á tsanaatse elva am dagave á emnde a fetarfe emtu? ⁶ Kwa emnde a fetarfe ni kwá de puwar ugje ge ire á kure áza emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu, una ni ba shagera? ⁷ Ge jirire wá, ankwá haypa á kure bademme, ma kwá de puwa ugje nanna á ba áza emnde á Dadaamiya keni. Una nanna á mará ba tsaftsaftsa á kure áte barama á Dadaamiya. Ma ura a magakte kelaadire, ma a ilu duksa á na keni, shagera ba farwaunde, arge dá ura á dem shairiya. ⁸ Baira deme, kure keni kwá maga ba kelaadire nanna tsa am ekte ge emnde umele, kwá ankwá zlerma duksa-aatare ma gakurevge ba egdzar mama-aha am elva a Yaisu Almasiihu keni. ⁹ Diyakurka geni bademme á emnde a mága kelaadire tá taa demka á dem zlanna á Dadaamiya emtu? Jawanaaveka ge unjule a jirire: Emnde a mága dakarire, emnde a kyula hele, emnde a mága gwardzire, an emnde na tá zlava an zála ba seke itare ákurá mukse, ¹⁰ zlafe adaliye neyle-aha, antara emnde a fá ice am duksa á ura, emnde a mbazla, emnde a pesha ura an zázle, ira emnde a za baráma, bademme á kelaade-aha nanna, itare tá shánka zlanna á Dadaamiya. ¹¹ Emnde umele á kure, njá-aatare ndza ba estuwa werre. Amá kina wá, adaba zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, kwá an bara áza Dadaamiya, a gakurve emnde-aara, a gakurve emnde cufedde an hákuma á Shedekwe-aara.

Dadaamiya nderaaka urimagwe ge mága dakarire an vuwa-aara

¹² Ta bántsa emnde umele á kure: ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál. Una ba estuwa, amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte itare. Iya keni yá slaslán ba estuwa geni ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál ge iya, amá wá, yá eksarka dekideki gev náve á duksa umele. ¹³ Kwa bántsa kure zlafe adaliye: náza za wá, ba ge zana á dem huđe, huđe keni ba ge za náza za á demkwa. Una keni ba jire ba estuwa. Ay degiya, vacite

umele, tara huđe antara náza za ɲanna baɗemme tá de keɗa baɗemme. Ay vuwa á urimagwe keni Dadaamiya a nderán ge mága dakarire an ɲane emtu? A'aa estuweka, Dadaamiya a nderami ba ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, Yaakadada keni ge vuwa á urimagwe, aɗaba á ɲámiya ba ɲane. ¹⁴ Dadaamiya wá, tsantetse Yaakadada Yaisu am faya, á de tsamitetse miya keni an vuwa á miya baɗemme an hákuma-aara.

¹⁵ Diyakurka ganakini vuwa á kure ubiya á Yaisu Almasiihu emtu? Mi dzegwándzegwa tevaa ubiya á Yaisu Almasiihu, mi de jaterme an vuwa á záware emtu? Una á taa gevka dámmaru. ¹⁶ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a demaa am mukse záware, garevge ba vuwa palle antara ɲane. Una wá, a ndaana wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Emnde buwa ɲanna, tá gev ba vuwa palle.

¹⁷ Ba duksa palle ge edda una a vante ervaunɗe-aara ge Yaakadada keni, ɲane, tá an Yaakadada, tá gev ba palle am shifa-aatare.

¹⁸ Aɗaba una ɲanna, camarauka tate á gwardzire ɗekidɗeki. Nja á haypa na á maganá urimagwe na, baɗemme á taa gevka palle antara vuwa á edda-aara, amá edda una a de magaa gwardzire wá, a maganta ba ɲane kelaadire ge ire-aara. ¹⁹ Diyakurka geni vuwa á kure bere á Sheɗekwe Cudɗɗe emtu? Sheɗekwe Cudɗɗe na a vakurtaa Dadaamiya na á njá am kure. Kwá kwaraná kure-ka vuwa á kure. ²⁰ Dadaamiya a varakurse an duksa na jauje ge ndzeɗa á urimagwe. Aɗaba una ɲanna, an vuwa á kure baɗemme, magaumaága ba názena ni kwá zleba ba Dadaamiya palle an ɲane.

7

Elva áte nika

¹ Nawmbare jawápa á ndáva á kure, ndza kwa puwite áte nalmesheri á kure: Ate iya wá, máki zhele á camareka tate á mukse ba ɗekidɗeki keni ba shagera. ² Amá aɗaba sabaaba á gwardzire wá, ambane ma ware keni á gá mukse palle, mukse keni á de gá zhele geni ɲane tá njá kerɗe. ³ Daaci sey zhele á vante wedere-aara ge mukse-aara, mukse keni á yanveka wedere-aara ge zhele-aara. ⁴ Aɗaba baaka hákuma á mukse arge vuwa-aara, á kwaraná zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, baaka hákuma á zhele arge vuwa-aara, á kwaraná ba mukse-aara. ⁵ Daaci kure, tara zhele an mukse, piyawapteka ɗekidɗeki am dágage á kure, sey má zlakuruzle am ndáhá geni kwá de njá gergere am sarte cekwaanɗuɗi, geni kwá yeka áza Dadaamiya. Am iga-aara wá, jawammeje zlaɓe ádaliye geni a mbedakuraaka Shaitaine á dem haypa, aɗaba cekwire á farvaunɗe á kure.

⁶ Elva na yá anɗkwa bakurná iya na wá, gevka laarire, yá kátá bakurá ba ni ma ura-ara keni ba shagera ba una a eksesaa edda-aara. ⁷ Ate iya wá, yá kátá emnde baɗemme tá njá ba seke iya. Amá á taa gevka, aɗaba ma ware keni á ba an názena a wayanantaa Dadaamiya; ge ura umele á vante waya nika, ge umele á vante ndzeɗa ge nja an ire-aara ba ɲane palle.

⁸ Kina wá, yá elvan ge emnde na zlaɓe gareka nika na, antara ɲwasha na a keɗaa zála-aha-aatare; itare wá, shagera tá njinja ba seke iya. ⁹ Amá má kwá taa kwaruka vuwa á kure wá, ambane kwá ɲuɗa nika. ɲgulme ba una ɲanna arge njá an mbagerire ba kelaazare.

¹⁰ Ge emnde na tá an nika zlauzle wá, una elva-aaruka, a fakuraara ba Yaakadada, geni mukse, a tegaraaveka ɗekidɗeki an zhele-aara. ¹¹ Má gevge ni tegaraavetege an zhele-aara wá, sey á njá baaka zhele, bi á se mela antara zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, a belanaaka mukse-aara ɗekidɗeki.

¹² Náwa una wá, yá ndahater ge jugená á emnde umele: una Yaakadada-ka, yá baterná ba iya: máki anɗkwa zhele na fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, an mukse na fetareka, a belanaaka mukse-aara. ¹³ Ba duksa palle ge mukse na fetarfe, máki á

mba á zhele na fetareka, má zhel ñanna wayaawáyá an mukse-aara, a ñinja am mba á zhele-aara. ¹⁴ Ya ndahanaa adaba una ka, adaba zhel ñanna zlaabe fetareka na, ñane keni ba gevge cudfedde adaba mukse-aara. Mukse keni má zlaabe fetareka, ñane keni ba gevge cudfedde adaba zhele-aara. Má baaka una wá, egdzara-aatare tá gevka cudfedde, amá estuweka, egdzara keni ta cudfedde-aha. ¹⁵ Amá má gevge ni edda una fetareka na á kátá tegaava an slefatarfe wá, naba vawanteva baráma. Daaci una jauje na, ma mukse, ma zhele keni am iga á lámare ñanna, ñane gevge ba egdza zhele, adaba Dadaamiya a d'ahákur geni kwá ñinja an hairire. ¹⁶ Ekka mukse, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelya zhele á ña emtu? Ma ka zhele keni, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelye mukse á ña emtu?

Ma ware keni a ñinja á ba áte njá-aara na a d'ahanaa Dadaamiya

¹⁷ Duksa palle wá, ma ware keni a eddaba barama á Dadaamiya áte una á maranná ñane, a tatayeka gev seke ura umele, a tsaatse á ba áte njá-aara ñanna ndza a d'antaa Dadaamiya am kwa na. Kwaya ñane názena yá fateraare ya ge aiklaisiya-aha na ma tá áme keni bademme. ¹⁸ Má ura a shaa d'aha á sawa áza Dadaamiya am sarte na an bela am shedekwe, a eptseka elva, a tsaatse á ba áte njá-aara ñanna. Edda una a d'antaa Dadaamiya am sarte na zlaabe demka am shedekwe keni, a dzameka elva a dem shedekwe mázla-aara. ¹⁹ Ma edda una demka am shedekwe keni, dem shedekweka una duksa, edda una an belá am shedekwe keni, dem shedekwe hyepka ba názara keni. Duksa yaikke wá, sey ba d'aba názu a ndahanaa Dadaamiya. ²⁰ Daaci ma ware keni, a tsaatse á ba am tate-aara na ndza a d'antaa Dadaamiya am kwa ge se d'aba ñane na. ²¹ Daha á Dadaamiya a de beráká am návire emtu, geni ká se d'aba ñane? Má estuwa, dzameka ire á návire mázla-aara, amá máki jerje pute umele geni ká gevge egdza zhele wá, una keni ba shagera ge ekka. ²² Yá ndahaná adaba uwe dzameka ire, adaba má ura am návire, Yaakadada a d'ante geni á d'aba ñane, edda-aara gevge ba seke egdza zhele áza Dadaamiya. Ba estuwa ge edda una á kwaraná ñane ire-aara am duniya na keni, má a d'antaa Dadaamiya geni á d'aba ñane, edda-aara keni gevge náve á Yaisu *Almasiihu. ²³ Dadaamiya á varakurse an duksa yaikke jauje ge ndzedá á urimagwe, daaci gawevka náve-aha á emnde d'ekid'eki. ²⁴ Estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ma ware á kure keni njawinja á ba am tate na ni ndza a d'akurtaa Dadaamiya átekwa na, njawinja ba estuwa á katafke-aara.

Elva a emnde na zlaabe gareka nika an mukse na a ked'aa zhele-aara

²⁵ Ate elva a gyaale-aha, antara dawale-aha wá, una wallá ya cenaná áza Yaakadada, wallá uwe, yá vakurte ba sawari-aaruwa. Diyakurdiya geni Yaakadada a magiyaa ngurna, ganevge ura-aara, daaci hyainevhye geni kwá cena názu yá bakurná iya. ²⁶ Adaba kwakyire á wahála na yá zharaná ya na wá, má ura á njá ba estuwa keni mándzaweka, a ba iya. ²⁷ Daaci ekka edda una ká an nika á ña zlauzle wá, tatayeka ica nika á ña. Amá ekka edda una zlaabe ngud'anka nika wá, sleka elva á nika mázla-aara. ²⁸ Ma ká gá mukse keni mándzaweka, ma gyaale keni máki á de gá zhele haypa-ka, amá duksa palle wá, emnde na garega nika na wá, an'kwa wahála ázetare ma vaatara keni. Daaci yá kátá lyakurse á ba am wahála ñanna.

²⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya wá, náwa zamáne á miya na á de haraaka kwakya mázla-aara. Daaci kure emnde na kwá an ñwasha keni, magawanaamaga duksa ge Dadaamiya ba seke kwa baaka an ñwasha. ³⁰ Kure emnde na kwá am laruwa keni, gawevge ba seke ndza shakurka emtan'kire; emnde na tá am gedá, a zhararzhára higa-aatare ba seke hyefka duksa; emnde a shákwa kazlaja á duniya keni a garevge ba seke baaka duksa-aatare. ³¹ Daaci bademme á názena á maga slera á ba an kazlaja á duniya na, fauka ire á kure átekwa, adaba duniya na á de zle.

³² Wayanka kwá hyá lyuwa an duksa umele d'ekid'eki. Edda una gaaka mukse, nane á fá hyema á ba áte názu á kataná Yaakadada, á kátá maga ba názu á de hayánháyá Yaakadada. ³³ Amá edda una an mukse wá, estuweka. Nane á shunṅula ba kazlaṅa á duniya geni á gedantegedá mukse-aara an nane, ámbera á dzámá slera á Dadaamiya keni. ³⁴ Daaci nane ire-aara gevge bubuwa. Ba duksa palle ge ṅwasha keni. Mukse má gaaka zhele ba d'ekid'eki, antara una zlaḅe gyaale wá, itare ire-aatare á ba áte namaari á Yaakadada, tá tataya vante ire-aatare, antara ervaunḅe-aatare bademme ge Dadaamiya. Amá mukse á zhele wá, nane á hyá lyuwa á ba an kazlaṅa á duniya, á kátá á gedante zhele-aara an nane. ³⁵ Bademme á elva-aha na, yá tsakán ge piyakurte duksa umeleka, yá kátá ba njá á kure, yá kátá kwá maganaamaga názu zlaya, ira kwá vante ire á kure bademme ge Yaakadada.

³⁶ Kina wá, mí ndáhá elva á dawale, má tá kátá pákyáva an gyaale na á shebaná nane. Amá má ervaunḅe-aara ndunde gyaale ṅanna, diyeddiye geni ba gyaale ṅanna keni á de zlaḅa ervaunḅe-aara kwakya áte una ṅanna, ervaunḅe-aara á kátá ba tá ṅgudá nika an gyaale, daaci baaka haypa am huḅe-aara d'ekid'eki, ba á gá gyaale-aara, a piyaraterteka názu njarantenja am ervaunḅe-aatare. ³⁷ Áma máki egdza dawale njantenja am ervaunḅe-aara geni á pekya ge sheba gyaale mazla-aara, baaka sawari á emnde umele am huḅe-aara, a tapanaa ba nane am vuwa-aara geni á dzegwándzegwa nja estuwa, á ṅanaṅa vuwa-aara, daaci ma gaaka mukse keni a magaa ba shagera. ³⁸ Jirire á elva ṅanna wá, edda una gaaga mukse keni a magaa duksa shagera, amá átira ba edda una má gaaka mukse na.

³⁹ Ge mukse á zhele, am sarte na zlaḅe zhele-aara anḅkwa an shifa, an piya ganakini á pakyaava an zhele-aara, á de gá umele, sey má ked'akedá zhele lauktu mukse á gevge egdza zhele; amá keni sey á de gá ba slefatarfe seke nane. ⁴⁰ Amá áte iya wá, á de shá higa kwakya má á njá an há-aara mázla-aara, arge una á de ga zhele umele na. Iya keni yá tama a binaa ba Shedekwe á Dadaamiya.

8

Elva a za názu ta icanante ge hele

¹ Kina wá, mí habaza elva a hyuwa na tá icanante ge hele na. A ba kure, bademme á miya diyamidiya jirire á elva ṅanna, una ba jire. Ay degiya, diya ṅanna á dá ura á dem kuraavire, sey ba wayavire palle una á dá emnde a fetarfe á de katafke. ² Má bánba edda-aara, iya wá, diyandiya duksa mázle-aara, nane zlaḅe shanka nane enḅkale á jirire. ³ Amá edda una anḅkwa á d'aba Dadaamiya áte waya á ervaunḅe-aara wá, nane an diya áza Dadaamiya.

⁴ Ate elva a zá názu tá icanante ge hele wá, kwá kátá yá bakurá uwe? Náwa, bademme á miya diyamidiya geni zhera ba hele tá maganá emnde am duniya na, baaka námpire-aara. Diyamidiya zlaḅe ádaliye geni Dadaamiya wá, buweka sey ba palle. ⁵ Gevge wá, duksa-aha na áte samaya, una áte haha, kwakya názu emndimagwaha tá kezlater ugje ba seke dadaamiya. Kwakya duksa-aha na garevge dadaamiya-aha áza emnde umele am duniya. Duksa-aha umele kwakya garevge ba seke Yaakadada-aha arge emnde. ⁶ Amá ázemiya wá, baaka Dadaamiya umele sey ba palle, Eddemiya na duksa bademme a nderanaa ba nane, shifa á miya, a nderamiya ba nane, mi emnde-aara. Yaakadada keni sey ba Yaisu *Almasiihu palle, Dadaamiya ndza a nderaa duksa bademme áte erva an nane; shamiyánsha shifa kina ad'aba nane.

⁷ Amá kure, emnde umele á kure zlaḅe diyarka jirire á elva ṅanna, geni baaka námpire á hele d'ekid'eki na. Daaci má tá anḅkwa zá názu ta icanante ge hele wá, kertenṅ tá fetarfe am ervaunḅe-aatare geni itare keni tá á ba am hele ṅanna. Ya ndahanaa ad'aba uwe una, ad'aba emnde ṅanna ndza mbarsembe mága hele ba

estuwa, mele zlaɓe ádalíye keni zlaɓe gyarebka am elva á Dadaamiya. Daaci itare ma ta zu vaatara hyuwa ɲanna keni, tá fetarfe á ba an jirire am ervaunɗe-aatare geni ta magaa duksa shagerka. ⁸ Má ge jirire wá, á badzámiya náza za-ka an Dadaamiya. Ma zamiyuze keni á sagamika, ma zamika keni baaka názu á gula áte miya.

⁹ Ekkure wá, kwá kwaraná kure ire á kure, ge zá názu kwá kataná kure. Amá wá, magaumaga enjkale, geni a mbedeka edda una zlaɓe gyebka am fetarfire na adaba kure. ¹⁰ Amaana: ba seke edda una zlaɓe gyebka am fetarfire na, máki á zhara ka edda una gyakebgye na, ká anjka njá am tate á maga hele, ká ámbera zá duksa á hele, daaci fakanemfa ndzedá am vuwa ge ɲane na zlaɓe gyebka am fetarfire na, ge eptsá á dem hele ka emtu? ¹¹ Daaci diyeddiye ba shagera geni ɲane ɲanna zlaɓe gyebka am fetarfire á eptsá á dem kataliya na wá, adaba ba ka na gyakebgye na. Ay degiya egdza emmeɲa ba ge ekka, Yaisu *Almasiihu a yaa shifa-aara adaba ɲane. ¹² Má nja á kure ba una wá, kwá anjka maga kelaadire áte egdzar mama-aha á kure na zlaɓe gyarebka am fetarfire na; an una ɲanna, kwá anjka puwaterpuwa á dem dzámá ire. Diyaweddiye geni kwá magaterán ge egdzar mama-aha á kure-ka palle kelaadire ɲanna, amá kwá maganán ge Yaisu Almasiihu. ¹³ Máki watse á mbedá egdza emmerwa adaba názu ya zuwa iya á dem huɗe, ambane yá zeka hyuwa ɲanna, geni a vananteka ektápaare ge egdza emmerwa.

9

Slera á slebelá an názu á zlayán ge ɲane

¹ Ba iya na kwá anjka zharizhárá na keni wá, ábi yá kwaraná ba iya ire-aaruwa. Emtu ya slebela á Yaisu *Almasiihu-ka emtu? Ndza nanánka Yaisu Almasiihu an ice-aaruwa ɲgayye emtu? Ekkure na náwa gakurevge emnde a fetarfe na keni barka ba slera na ya magannaa ya ge Yaakadada ka emtu? ² Ma hyainefka slebela áza emnde umele keni wá, ázekure wá, hyainefhye. Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaakadada keni á márá ba jawapa ganakini ya slebela á Yaakadada Yaisu Almasiihu, kwa jesaare na keni adaba slera na ya magannaa iya. ³ Yá de baterá ba una ya ge emnde na tá anjka á habaza názu am iya na. ⁴ Adaba slera na ya maganaa ya am dágave á kure na, zlayika ge yá zuze, yá shushe áte kure emtu? ⁵ Emtu ta piyite an piya ge iya ga mukse, geni ma andze njá ja dába kerɗe an mukse-aaruwa ge mága slera á Dadaamiya, seke una tá anjka á maganá tara Piyer, antara emnde a bela umele, an egdzar mama-aha-ɲara ge Yaakadada na emtu? ⁶ Emtu kwa dzeranjerse ba ɲere njainje antara Barnabas geni njá gelaná ba ɲere ire á ɲere emtu?

⁷ Ndza kwa cenáncena ser palle, geni zhel sawji anjka á wavanu ge larde ni á gelaná ba ɲane ire-aara? Á ba á jerje sleherɗa, á maga slera am fe, amá má magaamaga duksa áte fe wá, á feka áte we-aara? Emtu anjka suni na á piyá walda ni á sheka uba áte dabba-aha na á piyaná ɲane?

⁸ Emtu garáva-aha ɲanna ya tsakese ba názena tá anjka á slaslaná emndimag-waha emtu? Una, á ba am *tawraitá keni mi ndaha ba una. ⁹ Anjka an puwa am tawraitá á Muusa, a ba ɲane: Ngudanaanuka *japa ge we á dalau na anjka á maga slera na, á bina. Emtu Dadaamiya a ndahese una á ba áte dalau ba jirire emtu? ¹⁰ Ba jirire, Dadaamiya á tsaka elva-aha ɲanna á ba áte miya. Sleherɗa wá, á maga slera-aara an tama. Ba duksa palle ge emnde na tá gyega hiya keni, shagera jipu geni ta fetefa tama áte názu zlaya-aatare ge itare keni. ¹¹ Ay náwa ɲere ɲa se hyanme elva á Dadaamiya am kure ba seke ta hyanme wulfe am fe. Daaci máki ɲere njá lyiya ba kazlaɲa á duniya na am erva á kure ge zuze á ɲere, una mándzawe emtu? ¹² Má zlaya á emnde umele ge sha náza zuze-aatare am erva á kure, sakwa ɲere emtu? Má áte jirire wá, zlaya á ɲere ge ɲere keni, amá nja ba palása na njá anjka maganá

ɲere na, ba ɲá farvaunɗeka, ndavaɲerka ɲere geni kwá melanɲerumele, ɲá kuva ba ni a eptsarka emnde na tá se cena labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na.

¹³ Diyakurdiya emtu geni emnde na tá maga slera am mashidi, á gelaterá ba názu emnde tá danán ge Dadaamiya á dem mashidi? A ba am mashidi ɲanna zlaɓe ádaliye: Emnde na tá maga slera á ica dabba keni tá á ba an dza-aatare am hyuwa ɲanna? Diyakurka una ɲanna emtu? ¹⁴ Náza á emnde a bálá waazu keni ba estuwa. A ba Yaakadada an we-aara: Náza ɲá shifa á emnde bálá elva-aaruwa á segashe á ba am slera-aatare. ¹⁵ Jirire tsa, aley keni iya katanka ya názu yá ɲá shifa-aaruwa an ɲane áte una ɲanna. Ba kina keni, banakuránka una ge kátá duksa ázekure. Una ma yá emtsa keni, ya hayaa ba una ɲanna, arge una tá kedinaakeda názu yá gefa átekwa na. ¹⁶ Yá shánka zleba adaba yá bálá labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu, una gevge laarire áte iya, má yá báleka, watse laruwa ge iya. ¹⁷ Ma andze ya eksesaa ba iya an ire-aaruwa slera ɲanna wá, ma yá ndava mbera-aaruwa keni. Amá una estuweka, a fiyaara ba Dadaamiya ge iya. ¹⁸ Ay wá, ázara kena mbera-aaruwa ge iya? Mbera-aaruwa ge iya wá, ba yá balaterá elva á Yaisu Almasiihu ba dey ge emnde, yá lyyeka názu á zlayizláyá am slera-aaruwa.

¹⁹ Iya, yá kwaraná ba iya ire-aaruwa, ya náve á ura-ka. Amá ya ganvaa ba iya ire-aaruwa ba seke ya náve á emnde bademme, geni yá sá emnde ba kwakya áseza Yaisu *Almasiihu deydey á ndzedfa-aaruwa. ²⁰ Diyandiya tsa ganakini yá kwaraná ba iya ire-aaruwa am názena á ndahaná *tawraitá á Muusa, amá má yá am dágave á Yahudiya-aha wá, yá njá áte njá á Yahudiyire, geni a fartaarfe itare keni áte Yaisu Almasiihu. Má yá áza emnde na tá anɲkwa daba náde á Yahudiya-aha bademme áte laarire na, iya keni ba yá edfaba antara itare, geni yá gatervege emnde á Yaisu Almasiihu. ²¹ Zlaɓe ádaliye: Má yá am dágave á emnde na diyarka tawraitá á Muusa dekideki na keni maa, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una á bánka ni janaaveje áte tawraitá á Dadaamiya, una estuweka, adaba fanansaarfe ge una a ndasaa Yaisu Almasiihu na. Amá yá magán ba geni a shanátersha ge daba Yaisu. ²² Ba estuwa ɲanna zlaɓe ádaliye, má yá am dágave á emnde na zlaɓe gyarebka am fetarfire, iya keni yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una ma yá am dágave á emnde na nja-aatare estara keni, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare, geni yá lyelye emnde umele am itare an jeba á pute-aha ɲanna. ²³ Bademme á una ɲanna, yá magán ba geni a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am slede bademme, geni iya keni yá de shánsha dza lafa-aaruwa am huɗe-aara.

²⁴ Diyakurdiya emtu geni má emnde tá anɲkwa degeza zhágade geni á de icaná ware ire, emnde kwakya una tá zhagade, amá sey ba emnde na ta ica ire una tá lyiya duksa? Daaci kure keni wavauwáwa ba seke náza-aatare, kwá de shánsha názá á kure keni. ²⁵ Bademme á emnde na má watse tá de zhagade na wá, ma ware-aatare keni á ettsaha, á sala vuwa-aara ba kelaazare geni a mbesmbe vuwa-aara, lauktu á de icaná ɲane ire vaci lámare. Bademme a wava-aatare ɲanna wá, ba geni tá shánsha zleba á hare palle. Amá miya wá, wavaumiwáwa am slera á Dadaamiya geni mí de shánsha *dɲanɲkaula na á zleka dekideki na. ²⁶ Adaba una ɲanna, iya wá, yá zhagade á ba á de katafke. Zlaɓe adaliye, ya ba seke edda una ni anɲkwa á ja dedekwa na, amá wá, yá jeka á dem kaamba ba dey. ²⁷ Iya ya ba seke sleja dedekwa, a ba iya na wá, amaana: Yá hereka vuwa-aaruwa dekideki, sey ba yá kwarukware vuwa-aaruwa ma vaatara keni, geni iya edda á balaterán ge emnde vatena, a de velyariseka á degáshe adaba hyainefka.

10

Gawevka emnde a mága hele zlaɓe ádaliye

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanka kwá viyanaaviya názena ndza a shaa eggye-aha a miya werre am sarte na ndza tá antara Muusa. Dadaamiya ndza a shebatervehe badfemme-aatare am kumba am sarte na tá átira zílálá; badfemme-aatare, baaka una ndza ebzuka Haye Kyanje na. ² Am zílálá-aatare am kumba, ira degashe-aatare am guwa nanna, ndza ba seke magarateraamaga baptisma geni tá gevge emnde á Muusa á ba an jirire. ³ Itare badfemme, ndza baaka una zauka dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sa am samaya na. ⁴ Baaka una shauka yawe na ndza a vatertaa ba Dadaamiya an hákuma á Shedekwe-aara á segáshe á sawa am palaha na, badfemme-aatare ndza sharushe yawe nanna. Palaha na ndza a ngyekwateraa Dadaamiya nanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. Nane ndza ankwá antara itare ba kelaazare. ⁵ Aley, nja ba una nanna badfemme na, ndza kwakya emnde am dágave-aatare hayáterka Dadaamiya adaba shagerkire á mága-aatare. Adaba una nanna, zateruze duniya á ba am kaamba.

⁶ Daaci badfemme á una nanna, á bamiyá ba elva ge miya keni, geni kataumika jeba á hala nanna ta maganaa itare werre na. ⁷ Gawevka emnde a mága hele zlafe adaliye seke una ndza ta maganaa itare werre, daaci ta puwetehe am wakita á Dadaamiya geni emnde njarinja á katafke á hele, tá ankwá ezza, tá ámbera essha, daaci ta tsetehe tá shekela á bina. ⁸ Magauka gwardzire seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci ta naba matsehe, emnde debu kulbuwa ju keye una ta kefaa áte váha palle na. ⁹ Adaliye, tatayaumika gyá hala á Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde nanna werre, adaba una nanna a cebateraaha ge záhe na. ¹⁰ Zlafe adaliye, magaumika dugune áte Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci a naba kefateraaha ge Dadaamiya á kya erva an malika na á belaná á de ceba emnde na.

¹¹ Badfemme á lámare na ndza a shaa itare na wá, ba ge faterem am vuwa ge emnde umele geni itare wá, a magarmága enjkale. Ta puwete am wakita á Dadaamiya, ge fami magiya ge miya emnde na mi herzhe an kataliya á zamane na. ¹² Daaci faufa hyema ba shagera, sakwa edda una nane á tapán ba seke nane wá, tsaatse ba shagera na, sey á fa hyema ba shagera geni a mbedeka. ¹³ Lámare na á badakurá shaitaine an nane badfemme na, ndza a fantau vateneka. Emnde umele keni ndza ta bashaa ba una nanna. Dadaamiya wá, nane dzayye ervaunje-aara am názu ndza a ndaase nane badfemme. Á de belanaaka dekideki geni á shakursha názu á jauje ge ndzefa á kure. Báda á shaitaine wá, á ba ankwá, amá ma a shakur vaatara lámare nanna keni, Dadaamiya á de vakurte midalire, á de magakurná ba nane puta, geni á fertakuraferta an nane.

¹⁴ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, gawanápteka dekideki ge elva á mága hele. ¹⁵ Elva-aaruwa ba una ge kure, wallá kwa egdzara-ka, uweka, lawanaale ba kure elva-aaruwa nanna, tara jirire an fida keni. ¹⁶ Slawanaasle á ba áte náza sha na mi gan barka ge Dadaamiya argena má mi za dafa á Yaakadada na. Má mi eksante, mi shuhe na wá, gamiyevka palle antara Yaisu *Almasiihu adaba uzhe-aara na ndza a puwanvaa nane na emtu? Adaliye, má mi kezlanve dafa mi ezza na wá, gamiyevka palle antara Yaisu Almasiihu adaba shifa-aara na ndza a yanaa nane na emtu? ¹⁷ Dafa wá, ba dágwala palle, amá mi kwakya mi zá ba una nanna; amaana: am kwakyire á miya nanna wá, gamiyevge ba seke ura palle.

¹⁸ Zharauzhára áte una tá ankwá maganá emnde a *Iserayiila: Tá icanante dabba ge Dadaamiya áte tate-aara seke una a kwaratersaa nane, daaci emnde na má zaruze hyuwa nanna, badfemme-aatare garevge emnde á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Kwá á ba á cenánkena ndza názu yá ankwá bakurná iya na? Emtu kwá cenán ba seke hyuwa na tá icanante ge hele keni duksa emtu? Ba hele nanna deme, duksa á jirire emtu? ²⁰ Una duksa á jirireka dekideki. Arge una nanna, názu yá bakurná iya

wá: Má emnde na zlaɓe ɗabarka Yaisu *Almasiihu ta icataa duksa wá, tá vante ge Dadaamiya-ka, amá tá vaterte ge jini-aha. Aɗaba una ɗanna, wayanka kwá gev palle antara jini-aha. ²¹ Una á taa gevka ɗekiɗeki, kwá de shá názena ni tá fater ge jini-aha, áɗaliye kwá se sha una á katafke á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Zlaɓe áɗaliye: Kwá dzegwánka de zá názena tá gyater ge jini-aha, kwá se zá náza á Yaakadada Yaisu Almasiihu keni ba kure. ²² Má gevge ni mi magán estuwa wá, mi kátá elva á Yaakadada, emtu kwa kurken mí januje an ndzedfa emtu?

Ma am uwe keni magaumága aɗaba hairire á emnde umele

²³ A ba emnde umele á kure: Ábi duksa baɗemme gevge ba halál? Una ba jire-aatare. Amá wá, duksa baɗemmekka una watse emtake áte miya. Ta bántsa itare: Ankwa baráma á mága ma uwe keni. Ay degiya, duksa na watse á melamiyuka ɗekiɗeki ge ɗaba Dadaamiya keni ankwa. ²⁴ Ma ware á kure keni magaumága názena ni watse emtake áte emnde umele, zharauka názu watse emtake ba ge kure palle na. ²⁵ Baɗemme á hyuwa-aha na tá ankwa valaná am kwaskwe wá, ma ndza ta icanante ge hele keni ndaveka ka, dzameka ire átekwa ɗekiɗeki, ká naba esshekwa, ká de ezza duksa á ɗa. ²⁶ Aɗaba a ba wakita á Dadaamiya: Haha, antara názu átekwa baɗemme ba náza á Yaakadada.

²⁷ Ma a ɗahakte vaatara ura á ɗa na zlaɓe fetareka áte Yaisu ge de za náza za am mba-aara keni, má ba eksakaarekse duwa wá, ndaveka, dzameka ire áte náza za ɗanna ɗekiɗeki, ká naba ezza. ²⁸ Amá má a se ɓalaksehe ge ura umele geni hyuwa ɗanna ndza ta icanante ge hele wá, naba yanya, zeka mázla-aara, aɗaba á de sha shuɗɗula edda una a se ɓalakseɓale na. ²⁹ Ya ndaaná aɗaba uwe una: Yá kuva ba názu watse á de dzamaná ɗane na. Ekka wá, yá kuva náza á ɗa ka mázla-aara.

Bánka zlaɓe: Má ba mbate duksa baɗemme ba halál, ay labára yá zeka aɗaba edda una a se ɓaliseɓála na?

³⁰ Bánka zlaɓe áɗaliye, a ba ka: Má ba ganarge maduwa ge náza za-aaruwa an zhera á Dadaamiya, labára tá tsakiyaare elva arge názu ya magar maduwa lauktu yá ezza?

³¹ Duksa yaikke na yá bakaná iya wá: ma ka ján vaatara ire an náza za, bi náza essha, ma ká maga ba uwe keni, emmága á ba áte una ni watse emnde baɗemme tá de zleba Dadaamiya aɗaba ekka na. ³² Ma am uwe keni magaumága á ba áte una ni watse kwá de magateránka emtaɗkire ge emnde umele an ɗane, ma ge Yahudiya-aha, ma ge emnde a fetarfe, ma ge emnde-ara keni egdzara á nálgadama baɗemme. ³³ Magaumága á ba áte una yá ankwa á maganá iya na. Am názu yá maganá ya baɗemme wá, yá ankwa wava geni a gevge áte shagerire, emnde keni tá de hayánhaya. Yá manka názu watse emtake ba ge iya palle na, amá yá maga názu watse emtake áte emnde baɗemme, geni itare keni a lyarlya shifa-aatare áza Dadaamiya.

11

¹ Dabaudába ba sera-aaruwa, ba seke una iya keni yá ankwa ɗaba sera á Yaisu *Almasiihu na.

Fáɗa ire á ɗwasha á katafke á Dadaamiya

² Iya yá zleba ba kure, aɗaba danseka am ire á kure am názu kwá maganá kure baɗemme, kwá ankwa maga ba názu ndza ya bakurnaa iya na. ³ Amá náwa názu yá kátá kwá diyeddiye zlaɓe áɗaliye: Yaisu *Almasiihu wá, ire ba ɗane arge zala baɗemme, zhele keni ire ba ɗane arge mukse, Dadaamiya ɗane ire arge Yaisu Almasiihu. ⁴ Má zhele á ɗala áza Dadaamiya, bi ankwa á mbedateru elva na ndza a shanaa ɗane áza Dadaamiya ge emnde wá, sey á eksevarekse dzakwa emtsaade. Má magaaka una ɗanna wá, a epsawaa Yaisu Almasiihu na ire arge ɗane na.

⁵ Amá mukse wá, estuweka. Má mukse anƙwa á ɲala áza Dadaamiya, bi anƙwa á mbedateru názu a shanaa ɲane áza Dadaamiya ge emnde, an ire dey, ɲane keni anƙwa á epsawa zhele-aara na ire arge ɲane na. ɲane gevge ba seke mukse na a sehese ire na, una zherwe jipu. ⁶ Ha! Má mukse ɲanna wayaaka fáda ire, labára á icanvaareka, bi á sehesehe úgje ɲanna ba deƙideƙi? Ay degiya, una duksa zherwe náza enndaaka. Daaci má estuwa, sey mukse á fadesefade ire-aara.

⁷ Amá ge zhele wá, má anƙwa á ɲala áza Dadaamiya wá, á fádeka ire. Adaba Dadaamiya a nderaa zhele áte ndera-aara ge ɲane, zhele á mara yaikkire á Dadaamiya. Amá mukse wá, á mara ba yaikkire á zhele. ⁸ Diyamidiya geni Dadaamiya ndza sanseka zhele am vuwa á mukse, amá ndza a sanse ba mukse am vuwa á zhele. ⁹ Zlaɓe ádaliye: Dadaamiya ndza nderaaka zhele adaba mukse, amá ndza a nderaa mukse adaba zhele. ¹⁰ Adaba una ɲanna, sey ba mukse una á fada ire-aara, ge marese zherwe na á fáná ɲane áte zhele-aara, ira adaba malika-aha keni. ¹¹ Amá keni ge njá á miya am elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ma mukse keni á ba an dárádza-aara ba seke zhele, zhele keni á ba an dárádza-aara, ma ware-aatare keni á hyepka má baaka palle-aatare. ¹² Ba seke una ni Dadaamiya ndza a tedese mukse am vuwa á zhele na wá, kina keni ba mukse una á yá zhele, duksa bademme á maganá ba Dadaamiya slera-aara.

¹³ Lawanaale ba kure an ire á kure má shagera geni mukse á sem jáháva ge ɲala Dadaamiya an ire dey. ¹⁴ Zhele maa, áte názu mi zharanaa miya á ba am njá á emnde am duniya keni wá, úgje sladde am ire wá, á gev duksa zherwe ge ɲane. ¹⁵ Amá má mukse a shaa úgje sladde am ire wá, á fanaare ge dárádza. Adaba Dadaamiya ndza a vanta úgje sladde ba ge mukse ba seke lafaya ge sheba ire-aara an ɲane. ¹⁶ Má anƙwa ura á kátá gá jáwe arge elva ɲanna wá, nává názu yá banná iya ge edda-aara: ma ɲere, ma aiklaisiya-aha á Yaisu Almasiihu na tá áme keni, naɗe á miya ba una baaka umele.

Elva a dafa á dzámá Yaakadada

¹⁷ Am názu yá bakurná iya kina na wá, yá galakurka mázla-aara. Adaba am jáháva á kure á katafke á Yaakadada, kwá maga ba mandzawire, arge mága shagerire ge dákurá á de katafke. ¹⁸ Emtsaade wá, ta bántsa: Ba kelaa má jakurammeje á katafke á Dadaamiya wá, sey ba gergere ye á kure. Una ba iya keni kyalma-aara fantaarefe. ¹⁹ Baira deme, shagera ba kwá tegava ɲanna, geni tá sesse emnde na tá anƙwa daba Yaisu *Almasiihu an jirire na. ²⁰ Má kwá jáháva á kure ɲanna wá, kwá zá dafa á Yaakadada ka kure deƙideƙi. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba ma ware keni á de berda ba dafa-aara ge ɲane, daaci á zuze, á shushe á ba áte huɗe-aara haa á weshanante ire, amá emnde umele á waterá ba waya. ²² Má kwá maga ba una, baaka há á kure ge zá dafa á kure ɲanna, kwá shá duksa á kure am huɗe-aara emtu? Emtu kwá kátá epsawa aiklaisiya á Dadaamiya emtu? Emtu kwá kátá fateraare zherwe ge talága-aha emtu? Kwá kátá yá bakurá uwe kina? Kwa kurken yá galakurgála emtu arge una? Yá galakurka deƙideƙi.

²³ Náwa duksa na yá kwarakursa iya na wá, iya keni ndza a kwarisaa ba Yaakadada emtsaade. Lauktu tá velateru Yaakadada Yaisu ge kelaade-aha-aara wá, ba vacite ɲanna an vayiya, a eksetaa dafa, ²⁴ a slafan we-aara ge Dadaamiya argena, a ba ɲane á elvan ge emnde-aara: Una degiya vuwa-aaruwa, yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Kure keni magaumága ba estuwa ganakini kwá dzamidzáma an ɲane. ²⁵ Am iga á masane, a eksetaa náza sha keni, a ba ɲane: Una wá, namána anwaslire na watse á de ɲgudaterá Dadaamiya ge emnde an uzhe-aaruwa. Ma kwa jamme vaatara ge sha jeba á una keni, magaumága ge kwá dzamidzáma an ɲane.

²⁶ Elva á Yaakadada ñanna wá, amaana: ma kwa jamme vaatara ge zá dfa ñanna, ira sha náza sha ñanna, kwá ankwá bálá elva a emtsa-aara dem sarte na má de saasa ñane.

²⁷ Adaba una ñanna, ma ware una a zu dáfá á dzámá Yaakadada, a sharhe náza sha-aara an baakire á zherwe, daaci edda-aara gaaga haypa áte Yaakadada antara uzhe-aara. ²⁸ Daaci ma ware keni sey á zlauzle am hábaza názu am ñane emtsaade ba shagera, lauktu á ezza, á essha. ²⁹ Má edda-aara lanaaka ba shagera geni una vuwa á Yaakadada, ma a zuhe, a shuhe keni, a zaare ba shairiya ge ire-aara. ³⁰ Adaba ba una ñanna, emnde á kure kwakya ta lipa-aha, emnde umele keni garevge lipa-aha baaka ndzedá-aatare, emnde umele deme emtsaremtsa. ³¹ Amá ma andze mi habazesaa ba miya emtsaade názu am huđe á miya lauktu mi ezza, mi essha wá, daaci Dadaamiya ma andze á zamika an shairiya mázla-aara. ³² Ma Yaakadada Dadaamiya á fá zlađa áte miya keni geni duksa umeleka, una ba geni á fámiya am enkale, lauktu á de ñamika am shairiya mázla-aara seke emnde bademme am duniya.

³³ Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, má kwá jáháva ge zá dáfá á Yaakadada wá, faufa ervaunde geni a saremsa emnde bademme emtsaade. ³⁴ Má ankwá ura á taa bashuka waya, sey á zuze duksa am mba-aara emtsaade, geni tefawanteka shairiya áte ire á kure am jáháva á kure. Jugena á elva-aha umele wá, watse yá de palakurnaapálá ma danemda ázekure.

12

Hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá

Shedekwe Cufedde ge emnde

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, mí ndáhá elva áte hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá Shedekwe Cufedde ge emnde na. Yá kátá kwá cenevaacena una ba shagera. ² Diyaweddiye geni am sarte na zlađe fakurtareka áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ndza á tefakura ba Shaitaine an hákuma-aara á de maga hele, názu wallá á ndáhá elva ka. ³ Adaba una ñanna, yá kata kwá diyeddiye ba shagera: geni má ba jirire ankwá Shedekwe á Dadaamiya am ura ñanna wá, edda-aara á dzegwánka nyanya Yaisu Almasiihu. Zlađe ádaliye: ura ba dey, á taa ndaaseka áte Yaisu Almasiihu geni ba ñane una Yaakadada, sey á banná ba Shedekwe Cufedde ge edda-aara.

⁴ Ankwá hákuma á maga slera-aha gergere ge emnde, amá á tegaterá ba Shedekwe Cufedde palle. ⁵ Ankwá slera-aha gergere á fateraare Yaakadada Yaisu Almasiihu ge emnde-aara, amá tá maganán ba ge Yaakadada palle. ⁶ Zlađe ádaliye: ankwá hákuma á mága slera-aha gergere, amá ba Dadaamiya palle una á dá slera-aha ñanna á de katafke geni a gevge. ⁷ Shedekwe Cufedde ankwá máráva am kure an jeba á hákuma-aha ñanna, geni kwá magateránmaga námpire ge emnde an ñane. ⁸ Ge ura umele, Shedekwe Cufedde á vante hákuma á pálá sera á elva-aha an ilmu na a vantaa Dadaamiya. Ge ura umele, Shedekwe ñanna á vante hákuma á dise elva shagera ge enndaha. ⁹ Ge ura umele, ba Shedekwe ñanna, á vante hákuma á fetarfire áte duksa geni a de gevge ba jirire. Ge ura umele, á vante hákuma á mba ura áte lapikere. ¹⁰ Ba Shedekwe ñanna palle, ge ura umele á vante hákuma á mága najipu-aha; ge ura umele, á vante slera á nabiyyire; ge ura umele á vante hákuma á lanaale-aara, tara una jini, an tara Shedekwe Cufedde keni; ge ura umele á vante hákuma á ndáhá elva anwaslire na ni ba ñane keni diyaaka na; ba Shedekwe ñanna, á vante hákuma ge ura umele geni á palanaapálá elva ñanna. ¹¹ Bademme á hákuma-aha ñanna, ba slera á Shedekwe Cufedde palle, á tegaterá ge emnde-aara bademme áte una á kataná ñane.

Ubiya-aha kwakya am vuwa palle

¹² Diyamidiya geni vuwa á urimagwe wá, ñane palle ba ñane, amá ubiya-aha kwakya, antara duksa-aha gergere anƙwa an dzagwa am ñane. Ma kwakya ubiya-aha, an duksa-aha ñanna am ñane keni, zhera-aara ge ñane wá, ba vuwa palle. Vuwa á Yaisu *Almasiihu keni ba estuwa ñanna, amaana: aiklaisiya-aara. ¹³ Miya baɗemme á miya, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele, ma náve-aha, ma emnde na tá kwára ire-aatare na, baɗemme am sarte na magaramiyaamaga baptisma, mi naba jamme, gamiyevge ba palle. Una keni á ba an hákuma á Sheɗekwe Cuɗeɗɗe ñanna palle, ba Sheɗekwe ñanna palle una anƙwa am ma ware á miya keni baɗemme. ¹⁴ Vuwa á urimagwe gevka ba ubiya palle, amá ubiya-aha, an dzágwa á duksa-aha umele kwakya anƙwa am ñane. ¹⁵ Má bánba sera: Iya wá, yá máslaaveka an vuwa, aɗaba ganevka erva, una á ba magaavemage emtu, geni á njinja yiyye áte vuwa? ¹⁶ Má bánba hyema: Iya keni yá máslaaveka an vuwa, aɗaba ganevka ice, una ba jirire geni ñane gevka tate umele áte vuwa emtu? ¹⁷ Ma andze vuwa á urimagwe deme surumme ni ba ice palle wá, ma andze á cenána an uwe kena duksa? Bi ma andze Dadaamiya a nderaa ba hyema palle geni ura wá, ma andze á sáná an uwe kena duksa? ¹⁸ Amá Dadaamiya nderaaka ura estuwa. Dadaamiya a ndera vuwa á urimagwe wá, an duksa-aha umele gergere baɗemme an dzagwa am ñane, áte una á kataná ñane. ¹⁹ Ma andze Dadaamiya a nderaa ba duksa palle am njá á duksa-aha na mí zharaná miya áte vuwa á urimagwe na wá, una ma andze vuweka ɗekideki. ²⁰ Amá gevka estuwa; anƙwa ubiya-aha gergere, antara duksa-aha gergere an dzagwa am vuwa á urimagwe, baɗemme á duksa-aha ñanna, ta jemaa ba vuwa palle.

²¹ Daaci má estuwa, ice á taa banánka ge erva: baaka wedere-aaruwa an ka. Ire keni á dzegwánka baterán ge sera-aha: baaka wedere-aaruwa an kure. ²² Baira ba egdzar duksa-aha na tá am vuwa á miya, miya mi fateruka hyema geni baaka payɗa-aatare na wá, tá ñáná ba itare shifa á miya. ²³ Zlaɓe áɗaliye, duksa-aha umele keni tá anƙwa áte vuwa á urimagwe, amá miya mí feka ɗáráɗza áte itare, ira duksa-aha umele keni mí maga zherwe-aara jipu, mí njá á ba tsufatertsufa, tá ñáná ba itare zlaɓe adaliye shifa á urimagwe. ²⁴ Duksa-aha na áte vuwa á ura baɗemme, duksa na shagera ge ezzhárá-aara, á famika am zherwe, baaka wedere á miya ge etsufa-aara na keni, a nderanaa Dadaamiya ba estuwa áte una ndza a kataná ñane. Daaci a naba fa ɗáráɗza áte duksa na á fá ura am zherwe na kwakya-aara. ²⁵ Dadaamiya a naba jemaa duksa-aha ñanna am vuwa á urimagwe, wayaaka an tegava-aatare ɗekideki, á kátá tá maga duksa baɗemme átirpalle.

²⁶ Má anƙwa zlaɗa áte duksa palle am vuwa á ura, vuwa baɗemme á tápá ba zlaɗa ñanna. Má ubiya palle shansha geɗa, baɗemme á vuwa á eggeɗa.

²⁷ Daaci ba ekkure na una kwa vuwa á Yaisu *Almasiihu. Ma ware á kure keni ñane duksa palle áte vuwa ñanna. ²⁸ Náwa Dadaamiya á bazláter estuwa emnde am aiklaisiya-aara: Zunɗwe wá, a dzerese emnde a belá á Yaisu Almasiihu. Ge buwire, a dzerese emnde a mága nabiyire. Ge keyire, a dzerese emnde a kwaratersa duksa ge emnde. Am iga á emnde ñanna, a dzerese emnde a mága najipu-aha, antara emnde na a vaterte hákuma á mba emnde na ta lapika-aha na. Ge emnde umele, a vaterte hákuma á melateru ge emnde. Ge emnde umele a vaterte hákuma á gev emnde a sawari á aiklaisiya. Ge emnde umele zlaɓe áɗaliye, a vaterte hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni diyarka na.

²⁹ Am názu kwa cenanaa kure kina na wá, emnde baɗemme ta ba emnde a belá emtu? Emtu emnde baɗemme tá dzegwándzegwa mága nabiyire emtu? Emtu baɗemme tá dzegwándzegwa mága malumire, bi mága najipu-aha gergere emtu? ³⁰ Emtu, itare wá, baɗemme ma ware-aatare keni an hákuma á mba ura áte lapikere emtu? Emtu baɗemme-aatare tá an hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare

keni tá cenánka na emtu? Emtu má ndarsendáhe elva áŋwaslire ɲanna wá, ma ware keni á naba palanaapálá emtu? ³¹ Názu yá bakurná iya wá, kataukátá ba hákuma-aha na ni an námpire jipu na. Amá wá, yá marakuránmárá ba iya ɲanna zlaɓe ádaliye unɲule á duksa umele na ni jauje ge duksa baɗemme na.

13

Shá wayavire jauje ge duksa baɗemme

¹ Ma yá an hákuma á ndaha elva an we á emnde na tá am duniya na baɗemme, antara ba elva á malika-aha keni, máki baaka tsawe ba wáyáwire am iya wá, nara-aaruwa á gev ba dey. Baira yá gev ba seke hula á ganja, an nalgaita na baaka sera-aara ɗekideki, á waterwa am hyema ge emnde na. ² Una ma Dadaamiya a vite hákuma á nabiwire keni, ma diyandiya duksa baɗemme, ma ya shaa hákuma á dise nasherire-aha baɗemme, ma ya shaa fetarfire na yá naba tsantetse wa an ɲane keni, má baaka wáyáva am iya wá, hyanevka ba názara keni. ³ Zlaɓe ádaliye, ma ya tegaterse nalmane-aaruwa baɗemme ge talágá-aha, ma ya yaa shifa-aaruwa baɗemme geni a zariyuze an kára aɗaba fetarfire keni, má yirye mága wáyáwire wá, una-aha ɲanna baɗemme na á magiyánka námpire ɗekideki.

⁴ Wáyáwire wá, á vante farvaunɗe ge ura; wáyáwire, á vante magwire ge ura. Slewayava á feka ice am duksa á ura; wáyáwire á feka ura am kuráwire, á feka ura am galá ire keni. ⁵ Wáyáwire á manka baakire á zherwe. Ura anjwa wáyáva-aara wá, á magaterteka emtanjire ge emnde, á iceka ervaunɗe watsewatse, á manka dugune áte ura. ⁶ Ura an wáyáva, á higarka ge mandzawire, amá á higa arge jirire. ⁷ Wáyáwire, á faná ervaunɗe ge duksa baɗemme. Wáyáwire á vante fetarfire á jirire ge ura, á vante tama ge ura; ura anjwa wayava-aara á ɲanaaɲa ervaunɗe-aara am duksa baɗemme.

⁸ Wáyáwire wá, dem ba ge ɗekideki á njá ba kela-aara. Amá tara hákuma á mága nabiwire, antara hákuma á ndaha elva na ni ba edda-aara keni á cenánka na, ira hákuma á dise ndáhá elva shagera na, baɗemme watse á zlauzle. ⁹ Aɗaba kina wá, ma diya á miya, ma nabiwire á miya keni, baɗemme zlaɓe mí maga ba kyalma-aha-aara. ¹⁰ Amá má de samsa una hyebhye baɗemme na, daaci una kyalma kyalma na baɗemme watse á zlauzle.

¹¹ Am sarte na zlaɓe ndza ya ba seke egdzere wá, ma yá ndáhá elva, ma yá dzámá duksa, ma fa hyema-aaruwa áte duksa keni, ndza ya magán ba seke egdzere ɲanna. Amá am sarte na ganevge ura wá, yanánya hala á egdzarire mázla-aara. ¹² Am kinire na wá, ma uwe keni zlaɓe mí zhára ba kyalma-aha-aara ba seke má tá zhára duksa am kweteram na á zhareka shagera na. Amá vacite umele wá, watse mí de nanna duksa ɲanna ba tsefanɲe átuwa á ice á miya. Kina wá, ma uwe keni ya dise ba kyalma-aara, amá vacite ɲanna wá, yá de diyeddiye baɗemme, ba seke una a diyisaa Dadaamiya na.

¹³ Amá anjwa duksa-aha keye wá, baaka zle-aatare ɗekideki: Ba fetarfire, táma, ira wáyáwire. Amá yaikke-aatare wá, ba wáyáwire.

14

Hákuma á mága nabiwire an hákuma á ndáha elva áŋwaslire

¹ Wavauwáwa ba shagera geni kwá gevge emnde a wáyáva, kataukátá hákuma-aha na á vatertaa Sheɗekwe á Dadaamiya ge emnde na keni. Kwakya-aara wá, kataukátá ba hákuma á mága nabiwire. ² Má ura á ndáhá elva áŋwaslire na ni ba ɲane keni á cenánka na wá, á baterán ge emndimagwaha ka, á banán ba ge Dadaamiya an ire-aara, aɗaba ba Dadaamiya palle una á cenáncena. Aɗaba edda una ɲanna keni á ndaha ba nasherire na ni a vanta Dadaamiya an hákuma á Sheɗekwe Cudɗe.

³ Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ñane á baterán ba ge emndimagwaha geni á magaterá námpire, á faterem ndzedá am vuwa, ira á ekhyaterá ervaunđe zlađe ádaliye. ⁴ Daaci edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na wá, ñane á vante ndzedá ba ge ire-aara palle am fetarfire-aara. Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ñane á faterem ndzedá am vuwa ge emnde á Dadaamiya bademme am fetarfire-aatare. ⁵ Ate iya wá, ma bademme á kure shakuránsha hákuma á ndáha elva na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na keni ba shagera. Amá una yá kataná ya kwakya-aara wá, ma ware á kure keni á shánsha hákuma á mága slera á nabiyire. Adába átire ba nabiyire, arge edda una á tsáká elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na. Sey máki jesarje edda una á pálá elva ñanna, lauktu á maganá námpire ge aiklaisiya keni.

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina má danemda á dezekure, daaci yá de tsakakurse elva-aha, amá cenakuránka d'ekid'eki, ázara námpire-aaruwa ge kure? Shagera-aara wá, yá tsakakurse názu ndza a binaa Dadaamiya, bi yá vakurte diya-aha umele am elva á Dadaamiya, bi yá bakurá sera á elva á nabiyire-aaruwa, bi yá kwarakurse elva á Dadaamiya an elva na kwá cenáncena. Má baaka una ñanna wá, daaci námpire-aaruwa ge kure keni ba baaka.

⁷ Kina ba seke kazlaña á gá gwesa, seke tara nalgaita, an gadzavera, diyamidiya tsa geni tá ndaaka elva. Amá má edda á fertá nalgaita ñanna á ferteka an unñule-aara, má edda gadzavera keni á jeka an unñule-aara, má tá weshusha ba dey, á cenáná ware sera-aara, antara emtakire á gwesa? ⁸ Ge dáhá emnde á dem wáva keni ba estuwa. Má edda á fertá derkwákwá fertaaka náza wáva ba shagera á dem hyema á emnde, ware edda una á de ñgwád'áva ge dem wáva ba d'ekid'eki keni? ⁹ Ba duksa palle ge kure keni, má kwá ndáhá elva áñwaslire na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na, tá de cenákurá estara kena emnde? Daaci elva á kure kwá ndahaná á dem kaamba ba dey. ¹⁰ Ankwa elva-aha gergere kwakya am duniya, amá bademme á elva-aha, emnde a ndáhá-aara tá cenáncena maana-aha-aara bademme. ¹¹ Amá má gevge ni ura á biya elva, amá yá cenánka elva-aara d'ekid'eki wá, edda-aara gevge ba seke wayve ázerwa, iya keni ya ba seke wayve ázenara.

¹² Daaci ba seke una ni wayakurwáyá jipu an hákuma-aha na ni á vatertá Shedekwe Cufed'ede ge emnde á Dadaamiya na wá, kwakya-aara kataukátá ba hákuma á mága duksa na ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na.

¹³ Adába una ñanna, edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na wá, sey á ñala Dadaamiya zlađe ádaliye geni á vante hákuma á eppálá-aara keni. ¹⁴ Má yá ankwá maga maduwa an elva áñwaslire na ni ba iya keni yá cenánka na, am ervaunđe-aaruwa yá maga ba maduwa á jirire, amá am enkale-aaruwa, baaka duksa d'ekid'eki. ¹⁵ Ay yá maganá estara? Sey yá ñala hákuma á eppálá-aara keni áza Dadaamiya. Estuwa, yá maga maduwa an elva na tá cenáncená emnde na, yá emmága an elva á ekse-aaruwa keni. Ba estuwa ge belá láhe keni, yá beláná an elva na tá cenáncená emnde na, yá ebbela an elva á ekse-aaruwa keni. ¹⁶ Má baaka una, edda una ñane zlađe ba seke wayve na keni, má diyaaka sera á názu ká tsakaná ka am slafawe á ña á deza Dadaamiya, adába elva ñanna á cenánka ñane á de ñuta estara kena *Aamin? ¹⁷ Ekka wá, ma ká ankwá slafaná we á ña á ba an unñule-aara ge Dadaamiya keni, á melanuka d'ekid'eki ge edda una á cenánka na.

¹⁸ Yá ankwá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adába janakuruuje ge kure bademme an ndaha elva áñwaslire na ni ba iya keni diyanka na. ¹⁹ Amá má am jáháva á emnde a fetarfe wá, ya hayaa ba ndaase elva buwa, bi keye na tá cenáncena emnde na, geni yá kwaraterse duksa an ñane, arge elva-aha na tá cenánka na. Ma ya ndaase elva debu keni á hyefka ba názara keni.

²⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, gawevka ba seke egdzara mesheshe an enjkale. Má áte elva a haypa wá, gawevge ba seke egdzara mesheshe na zlaɓe ta dzegwánka mága haypa na. Amá an enjkale wá, gawevge ba seke zala na hyairefhye na. ²¹ Ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane:

Yá de bateránba elva-aaruwa ge emnde-aaruwa an elva na tá cenánka itare na; watse yá ɓela wayve-aha, tá de bateraa elva-aaruwa an elva na diyarka itare ɗekideki na, aley tá de fisaareka á bina.

²² Daaci estuwa, bateraa elva na tá cenánka emnde ɗekideki na ge emnde, una ɲanna gevge nalaama ge emnde na kwalarevkwále ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, geni itare garevka emnde á Dadaamiya, una ge emnde a fetarfe ka. Amá hákuma á mága nabiyire wá, una keni nalaama ge emnde na fartarfe na, geni Dadaamiya ankwá antara itare, una ta ɓaaka emnde umele amkwa.

²³ Máki seke jarammeje emnde á Dadaamiya am tate palle, daaci itare baɗemme farantaufe ge tsaka elva-aha na ni diyarka ɗekideki, má daremda emnde na zlaɓe gyairebka am fetarfire, antara emnde na zlaɓe fartaareka ɗekideki na, tá bánka emnde na tá an shaitaine emtu? ²⁴ Amá má am jáháva-aatare ni, baɗemme tá maga ba nabiyire, tá ɓálá waazu na ta cenanaa itare áza Dadaamiya am ɗágave-aatare an elva a ekse-aatare wá, una ma ta demaa ba emnde na zlaɓe gyarebka am fetarfire, an emnde na zlaɓe fartaareka ɗekideki na keni, ba vacite ɲanna itare keni tá diyeddiye haypa-aatare aɗaba názu ta cenanaa an hyema-aatare am jáháva ɲanna, tá diyeddiye am erwaunɗe-aatare geni ɲáteraanɗa shairiya á Dadaamiya. ²⁵ Daaci nasherire na am erwaunɗe-aatare baɗemme á semsa á sem enjkale-aatare, tá demda am sera á Dadaamiya, tá de ganaaga ire-aatare á dem áhá, tá de bánba ganakini ba jirire ankwá Dadaamiya antara emnde na.

Duksa baɗemme magaumága á ba an enjkale an unjule-aara

²⁶ Daaci yá bakurá uwe kina egdzar mama-aha-aaruwa? Názu yá bakurná iya wá: Ma kwa jamme vaatara ge cena elva á Dadaamiya keni, edda una má ankwá láhe ázeɲara na ba á ɓelá láhe. Iyau, edda una ni ankwá elva á Dadaamiya ázeɲara ge kwaraterkwára ge emnde na, ba á emmága. Ba estuwa ge edda una an názu ndza a maransaa Dadaamiya am wahayu keni. Adaliye: Edda una an hákuma á ndáhá elva anwaslire na ni ba ɲane keni á cenánka na, ɲane keni ba á eɓɓálá, lauktu á ɗabaná edda una an hákuma á pálá elva anwaslire ɲanna. Baɗemme á názu kwá de maganá kure wá, magaumága á ba áte una ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na. ²⁷ Náza á emnde a ndáhá elva-aha na á cenánka ura na wá, sey tá ndahaná ba emnde buwa, kwakya-aara a jauka am emnde keye. Zlaɓe ádaliye keni, sey tá ndahaná an palpale, á máslá sey á jesarje edda una ni an hákuma á pálá elva-aha-aatare ɲanna ge eptseptsaaara. ²⁸ Má gevge ni jesarka edda una an hákuma á palatera elva-aha ɲanna ge emnde wá, a kabalarka vuwa-aatare á katafke á jáháva, amá a ndarndáhá á ba am erwaunɗe-aatare antara Dadaamiya. ²⁹ Ba duksa palle ge emnde na tá an hákuma á mága nabiyire keni. Itare keni sey tá ndahaná ba emnde buwa, bi keye, emnde umele tá cenaná á ba an hyema, daaci tá lanaale tara elva ɲanna jirire, an fida keni. ³⁰ Má gevge ni á ba am sarte ɲanna, Dadaamiya a naba maranse duksa ge ura umele am ɗágave-aatare wá, daaci edda una an elva áte we na, sey ba á farwaunɗe emtsaade, á ndasendaha edda una a shaa nabiyire na. ³¹ Ábi baɗemme á kure, ma ware keni kwá de ndasendáhe nabiyire á kure? Amá ndaundaha á ba an palpale, geni kwá cenevaacena duksa am huɗe-aara, lauktu kwá de shá ndzedá an ɲane am fetarfire á kure. ³² Emnde na Sheɗekwe Cuɗeɗɗe a vaterte hákuma á mága nabiyire wá, tá naba kwarukwáre erwaunɗe-aatare keni, ma tá kátá ɗuɗe keni tá naba ɗuɗe.

³³ Ya ndanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya wayaaka wesha elva am dagave a miya, nane a wayamiyante ba hairire.

Ba seke una ni am aiklaisiya-aha a Dadaamiya bademme, ma ame keni ³⁴ nwashaha a daranude ge we-aatare ba tseriye am jahava a emnde a fetarfe na wa, daaci nwashaha a kure keni a dabardaba a ba ate una nanna. An piya ge nwashaha, geni ta ndaha elva am jahava. Sey nwashaha ta ganaaga ire-aatare ba seke una a ndahesa wakita a Dadaamiya na. ³⁵ Ma ankwa nazu cenananka ta kata enndava keni maa, a de ndavarndava aza zala-aha-aatare am mbaba. Adaba zherwe geni mukse a ndaha elva am jahava a aiklaisiya.

³⁶ Emtu kwa kurken elva a Dadaamiya nanna a fantau azekure zunwe emtu? Emtu kwa kurken ba kure palle una kwa emnde a cena elva a Dadaamiya nanna emtu? ³⁷ Ma edda-aara a slalan ba seke nane wa, ankwa hakuma a nabiyire azenara, nane shansha hakuma aza Shedekwe Cudedde wa, sey a diyeddiye edda-aara geni nazu ya bakurna iya na keni, a banerna ba Yaakadada. ³⁸ Ma edda-aara cenaaka, ma ware keni a cenaranvaareka ge edda-aara ate jirire.

³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, nazu ya bakurna iya kina wa, ya bakura ba kataukata maga nabiyire, kataukata an erwaunde a kure palle. Ama emnde na ta an hakuma a ndaha elva-aha na ta cenanka emnde, ba itare keni ta cenanka na keni, piyawaterka, a naba ndarndaha. ⁴⁰ Ama, duksa bademme, magaumaga a ba an enkale, magaumaga an unjule-aara.

15

*Elva a tse a Yaisu *Almasiihu am faya*

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wa, ya kata yekuranteyeha labare a higa, elva a Yaisu *Almasiihu na ndza ya balakurse iya na. Kure keni ndza lyakurvaalya, nakurnaana an erwaunde a kure palle. ² Ba seke una ndza ya ndakurndaha nanna wa, a de lyakura ba elva nanna ma kezlakuranveka fetarfire a kure. Ama ma ki magakurka ate una nanna wa, fetarfire a kure na a de gev ba dey.

³ Emtsaade wa, nawa iya, nazu ndza ya cenaana iya, ya bakuramba bademme, geni *Almasiihu yanya shifa-aara, a lyamivaare haypa ge miya ba seke una ta puwete am wakita a Dadaamiya werre na. ⁴ Ta hedehe emtsa-aara, ama am hare ge keyire a naba tsetehe am faya ba seke una a ndahanaa wakita a Dadaamiya na. ⁵ Am iga a tse-aara am faya nanna maa, a de marese ire-aara aza Piyer, lauktu a de maraterse ire antara pukura-aha umele ta kelaawa ju buwa. ⁶ Am iga a una nanna, a maraterse ire-aara ge emnde-aara ta tsaaka an emnde deremke ilyebe una ta naanaa atirpalle, baira emnde umele-aatare kwakya zabe ta a ba an shifa-aatare, ma emnde umele zlauzle hairire-aatare keni. ⁷ Am iga a una nanna zabe adaliye a marese ire-aara aza Yakuba, lauktu a maraterse ire-aara ta antara emnde a bela-aara umele bademme.

⁸ Am iga-aatare bademme, a marise ire-aara ge iya keni. Iya vacite nanna, ndza ya ba seke egdze na ta yese anwaslire, ama zabe hyafka sarte-aara na. ⁹ Iya wa, ya cekwa ba iya am dagave a emnde a bela a *Almasiihu. Baira ba ganakini ta dahiya an slebela nanna keni, hyanevka ya dekideki, adaba ndza ya shateru zada kwakya ge emnde a daba Almasiihu. ¹⁰ Ama Dadaamiya, am maggwire-aara, a naba magiya ngurna wa, kwaye nane ganevge ura estuwa vatena. Ngurna na a maginaa nane na gavka dey, baira janateruje ge emnde a bela umele bademme an maga slera-aara. Ate jirire wa, una ndedda-aaruka, a maginaa ba Dadaamiya ngurna ge emmaga-aara. ¹¹ Daaci labare a higa, elva a Yaisu Almasiihu na, ma ya ndakursaa iya, ma ta ndakursaa emnde a bela umele keni, baaka gergerire-aara, na balakura ba duksa palle na kwa fetaara kure am erwaunde a kure na.

Elva a tse á emnde am faya

¹² Náwa yá anƙwa balaná am waazu-aaruwa, ganakini Yaisu *Almasiihu wá, tsetse am faya. Ay a sawa estara zlaƙe ni, tá bántsa emnde umele am dágave á kure: tá taa tseteka emnde a faya, geni tá gev an shifa adaliye na? ¹³ Ma andze jirire geni tá taa tseteka emnde a faya wá, daaci amaana Almasiihu keni ba tseteka am faya. ¹⁴ Ay degiya, ma andze ba jirire geni tseteka Almasiihu am faya wá, daaci waazu á ƚere na keni ma andze ƚá maganá á dem kaamba ba dey. Fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu na keni ma andze ba dey. ¹⁵ Ma andze estuwa wá, ƚere keni ma andze ƚa emnde a mága fida áte Dadaamiya. Adaba ƚa bántsa ƚere: Dadaamiya tsantetse Yaisu Almasiihu am faya. Daaci ma andze baaka tse á emnde am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ƚane Yaisu Almasiihu keni am faya. ¹⁶ Ma andze jirire geni tá de tseteka emnde na zlauzle hairire-aatare na am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ƚane Almasiihu keni am faya deƙideƙi. ¹⁷ Ay ma andze ni tsateka Almasiihu am faya wá, fetarfire á kure áte ƚane na keni ma andze á de gev ba dey, sem ba kina keni ma zlaƙe ba ƚjá á kure am haypa-aha á kure. ¹⁸ Zlaƙe adaliye: Emnde na ndza ta matsa am zhera á Yaisu Almasiihu na keni, ma ba baaka elva-aatare, ma ba keƙarekeƙa ba deƙideƙi. ¹⁹ Má fetarfire á miya na ni ba ge melamiyumele am duniya na zlauzle wá, una wá, emnde baƙemme ma andze tá zamivaare ba ge miya kwakya-aara.

²⁰ Amá una ba jirire geni Almasiihu tsetetse am faya, ƚane slezuƚƚwe á emnde a faya ge tseta am faya, gev an shifa. ²¹ Amaana: ba seke una ndza a sanaa ba urimagwe emtsa á sem duniya na wá, ge tseta am faya keni á fantuwa ba ura zlaƙe adaliye. ²² Ba seke una ni egdzara á Naadama tá emtsa ba seke ƚane na wá, emnde na tá anƙwa daba Yaisu Almasiihu na keni baƙemme tá de tsetse am faya ba seke ƚane. ²³ Amá tseta am faya ƚanna wá, ma ura-ara keni á ba an sarte-aara. Almasiihu wá, ƚane slezuƚƚwe. Adaliye tá de tsa emnde na ta fetaare áte ƚane vacite na má de eptsaptsa ƚane. ²⁴ Am iga a una ƚanna maa, Yaisu Almasiihu á de keƙateraakeƙa jini-aha, antara male-aha-aatare baƙemme, ira emnde na tá an hákuma am duniya na keni baƙemme, lauktu á de yaná sleksire ge Eddeƚara Dadaamiya zlaƙe adaliye. Zlakta á duniya watse á ba áte una ƚanna mázla-aara. ²⁵ Adába sey Almasiihu á ƚjá an hákuma emtsaade, dem sarte na ni má Dadaamiya gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara. ²⁶ Kelaade na ni watse á de jáná Dadaamiya am iga a kelaade-aha umele baƙemme na wá, ƚane emtsa na á ceba emnde na. ²⁷ A ba wakita á Dadaamiya wá: Dadaamiya a ganve duksa baƙemme á dem sera á Egdza-aara. Ma a ndaase estuwa Dadaamiya am wakita-aara keni, una á bánka ganakini edda a jema duksa á dem sera á Egdza-aara na keni anƙwa am duksa-aha ƚanna. ²⁸ Má duksa baƙemme demda am sera á Egdza-aara maa, daaci ƚane ire-aara keni á de dáná á dem sera á Eddeƚara na ndza a vante hákuma na. Estuwa, duksa baƙemme á de kwaraná ba Dadaamiya.

²⁹ Anƙwa elva umele wá, slaslauminaaslasle elva ƚanna ba shagera: tá anƙwa emnde umele tá lyiyaterá baptisma ge emnde na emtsaremtsá na. Ma andze ba jirire geni baaka tse á emnde am faya wá, tá lyaterva ge uwe baptisma á emnde ƚanna mázla-aara? Ay má estuwa wá, názu tá maganá itare na watse ba dey kwaye kele? ³⁰ Ba ƚere ire á ƚere keni, labára ƚa naba eksarhe zlaƙa áte ire á ƚere estuwa, náwa ba kelaazare ƚá ƚjá á ba an emtsa am slerpa na? ³¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ba kelaa wera á ekse, ƚjá-aaruwa ge iya wá, ba watse yá vatevaahe an shifa, ba watse yá haretehárehe an shifa. Una yá ndakur ba jirire duksa ƚanna ba estuwa. A gedítaa ba ƚjá á kure kina gakurevge emnde á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na. ³² Wáva yaikke na yá anƙwa maganá iya am Aifaisus áhuna, ba seke yá anƙwa slakala an dabba-aha á kaamba na ni, ma andze baaka tse á emnde am faya una,

watse yá de shá uwe kena am wáva-aaruwa ñanna? Una ma andze estuwa wá, ma andze jire á naraje na a ba ñane: zaumiyuze, shaumiyushe ba vatena, adaba mákuralla názá á mika na.

³³ Degiya kedawanaaka ire á kure ba dey, adaba mbapse an ura ngudí wá, á badza enjkale á ura shagera. ³⁴ Magauka jeba á baakire á enjkale ñanna! Magauka haypa degiya! Ya ndanaa adaba uwe una: Adaba tá anjwa emnde na zlafe diyarka Dadaamiya na am kure. Yá bakurá una geni ma andze á wakursewe ba zherwe.

Elva a vuwa á emnde má tsaretse am faya

³⁵ Ámbane anjwa ura á enndáva geni watse tá tse estara emnde am faya, bi watse á de gevá estara vuwa-aatare? ³⁶ Ekka edda una ká ndava jeba á ndáva ñanna wá, yá baká ba ka uce! Diyanjka wulfe á duksa emtu? Má ka nanna sesse duksa na ndza ka jemaa am haha wá, ba diyakdiya ganakini una ndza ka janaa ka na lebaaleba. ³⁷ Wulfe na ká de janá ka á dem haha na keni, una ma hiya, ma wulfe á uwe keni, ekka ká de ja ba ice á duksa ñanna á dem haha, ká de ja duksa ñanna surumme an waleka. ³⁸ Daaci á de maganá ba Dadaamiya slera-aara, ma ge wulfe á uwe keni á vante nderáva-aara ba gergere antara nderáva á wulfe-aha umele, áte una a katanaa ñane.

³⁹ Zhera ba názu an shifa am vuwa, hyuwa-aha-aatare gergere bademme. Hyuwa á vuwa á urimagwe keni ba giraara, hyuwa á dabba keni ba giraara, hyuwa á yiye keni ba giraara, náza á kelfe keni ba giraara. ⁴⁰ Anjwa kazlaña áte samaya, áte haha keni anjwa duksa-aha, amá wulwulire á názu áte samaya keni ba giraara, zariyire á názu áte haha keni ba giraara. ⁴¹ Wulwulire á vaciya, ñane ba giraara. Wulwulire á tere keni ba giraara, náza á terlyakwa keni ba giraara, ba wulwulire á terlyakwa-aha keni ba gergere bademme.

⁴² Vací tse á emnde am faya keni watse ba estuwa. Jeba á vuwa ñanna, watse ba giraara tsekemme. Má hederehedá ura wá, á de ba leba. Amá vuwa na á de vanta Dadaamiya ge tse an ñane á sa am faya na wá, á kedeka mázla-aara. ⁴³ Má tá anjwa hedá ura wá, vacite ñanna, zlauzle payda á edda-aara, gevge shagerka am ice á emnde. Amá am sarte na má de tsetetse am faya wá, hákuma-aara keni á de gev umele, an zariyire keni watse ba ka hedu we.

⁴⁴ Zlafe adaliye: Má tá hedá ura wá, ta hedaa ba vuwa na á shekwaaka leba na, amá má á de tse edda-aara am faya wá, Dadaamiya á de vante vuwa á samayire. Má diyamidiya ganakini anjwa vuwa a nja am duniya na wá, daaci diyaumiyeddiye keni geni vuwa a de nja am samaya keni watse anjwa ba jirire. ⁴⁵ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Dadaamiya ndza fem shifa am Naadama ura zunjwe, amá Naadama na á de sawa am iga-aara na, amaana: *Almasihu, ñane Shedekwe á Dadaamiya, á de vatertá ñane shifa na á zleka na ge emnde. ⁴⁶ Kina am zunjwire na wá, emnde tá nánka vuwa a de nja am samaya, amá tá zhára ba vuwa na á shekwaaka leba na emtsaade, lauktu watse tá de ná vuwa á samayire. ⁴⁷ Urimagwe zunjwe wá, Dadaamiya ndza a nderanaa an haha, ñane ura á duniya, amá ura buwire na ndza a sawa am iga-aara na wá, ñane ura á samaya. ⁴⁸ Daaci emnde bademme am duniya na, ta de eksa ba edda una ñane ura duniya na. Emnde na watse tá de njá am samaya keni, watse tá eksa ba ura samaya. ⁴⁹ Kina wá, zlafe mí ba seke edda una ñane ura duniya na emtsaade, amá vacite umele, watse mí de gev seke ura samaya.

⁵⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kátá bakurná iya: Urimagwe á taa demka á dem zlanña á Dadaamiya an vuwa na mí zharaná miya kina. Vuwa na watse á de leba na, á taa másláveka an una baaka keda-aara defekideki na.

⁵¹ Náwa yá anjwa sakuranse nasherire umele: Bademme á miya ka una watse mí emtsa. Amá wá, bademme á miya watse á de eptsaptepsa vuwa-aha á miya.

⁵² Vacitu má de fertaranteferta derma á halavuwa á duniya, ba seke ndaha á miya na, ba tara hedanu ge ice, antara werura-aara, kertenj á eptsapteptsa vuwa-aha á miya bademme. Má fertaranteferta derma njanna wá, emnde na ndza zlauzle hairire-aatare na bademme tá de tsetse an vuwa na baaka leba-aara defekideki na. Miya emnde na zlafe má an shifa keni vuwa-aha á miya á de eptsapteptsa ba estuwa.

⁵³ Amaana: Vuwa á miya na náwa njane á se máki emtsamimetsa na wá, sey á gevge vuwa na baaka se-aara na emtsaade, lauktu á de njá náza ba ge defekideki. ⁵⁴ Daaci vuwa á miya na má emtsamtsa ura á sepse na wá, má eptsapteptsa estuwa wá, názu ndza ta puwete am wakita á Dadaamiya na gevge mázla-aara. Adaba a bántsa wakita á Dadaamiya:

Garega midalire arge emtsa, kedaranaakeda ba defekideki.

⁵⁵ A ba njane zlafe adaliye:

Ekka emtsa, áma upa á njana ká ceba emnde an njane na? Áma ndzedfa á njana kina? Zlauzle kwa hákuma á njana vatena.

⁵⁶ Amá kina wá, haypa-aha á emnde anjwa ngudanse huđe ba ge emtsa emtsaade, lauktu á de cebaná njane emnde. Haypa keni á ngudansa ba *tawraitu huđe, lauktu njane á de magaterá emtanjire ge emnde na. ⁵⁷ Amá bawamiyanba ususe ge Dadaamiya, adaba midalire na a vamitaa njane arge emtsa keni na. A vamite áte erva an Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

⁵⁸ Daaci adaba ba una njanna egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde-aaruwa keni ba kure, ma vaatara keni njawinja ba dzanjzane, tsawaatse ba shagera, dzalauka defekideki, yawánka maganaa slera ge Yaakadada an ervaunde á kure palle. Diyakurdiya, slera na kwá anjwa maganá kure ge Yaakadada na wá, slera á nampire ba njane.

16

Elva a jáhá sadake ge melateru ge aiklaisiya-aha am Urusaliima

¹ Kina wá, yá anjwa kwarakurse elva a jáhá sadake ge melateru ge emnde á Dadaamiya am Urusaliima. Ekkure keni magaumága á ba áte una ndza ya kwaraterse ge aiklaisiya-aha am Galatiya na. ² Elva njanna wá, amaana ba kelaa má samsa vaci laade wá, ma ware á kure keni sey á sansese shungu áte názena ndza a shanaa njane, daaci á fá una njanna an ire-aara, watse á melateru ge emnde á Dadaamiya an njane. Magaumága una njanna, ufauka sey sarte á duwa-aaruwa emtsaade á dezekure. ³ Má danemda ya á dezekure wá, kwá de dzeratersá ba kure emnde a dá sadake á kure njanna á dem Urusaliima. Daaci iya maa, yá de vaterte nalmesheri am erva ge emnde a dánda-aara. ⁴ Máki mi nanna zláláva á elva njanna ni, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa maa, daaci tá de puwisá emnde njanna á dem Urusaliima ge da shula njanna.

Ngwáfáva á Paul ge dem slera á Dadaamiya

⁵ Kina wá, zlafe yá dem Makiduniya emtsaade, lauktu watse yá dezekure. Adaba yá de kya ba larde njanna, lauktu yá daada á dezekure. ⁶ Máki danemda ádezekure wá, bi watse yá de shekwaashekwa ba cekwaangudi, bi watse yá de zlanazle sarte á lailaidfire bademme ázekure. Daaci má watse hyephye sarte a zlálá-aaruwa ázekure wá, kwá de meliyumele am shula-aaruwa ge dem tate na watse yá detekwa na bademme. ⁷ Wayanka yá de gá ba hare cekwa na má danemda ázekure. Má wayetewayá Dadaamiya wá, yá kátá de shekwaashekwa ba shagera ázekure. ⁸ Amá kina wá, yá kátá nja am Aifaisus áhuna emtsaade, dem sarte á munri á *Pantaikausta. ⁹ Adaba Dadaamiya a weritaa baráma á slera yaikke áhuna, slera njanna keni slera

á námpire zlaɓe ádalije. Diyandiya tsa ganakini kelaade-aha-aaruwa keni tá á ba ndaaka.

¹⁰ Má dámnda Timaute ádezekure, lyauvalya am dágave á kure, a njeka an lyawa am dágave á kure, adaba ɳane keni sleslera á Yaakadada ba seke iya. ¹¹ Epsawauka dekiɓeki. Baira dema, melawanumele ba shagera geni á maga shula-aara á ba an higa, melawanumele geni a se beribera. Náwa iya, an emnde a fetarfe na tá áhuna, baɓemme ɳá ufa ba sarte a sa-aara.

¹² Amá náza á egdza emmemiya Apaulaus wá, ser kwakya yá ɳalaná á ba an ɳálá, geni a darduwa antara emnde a fetarfe umele ge de tsakurartse, amá zlaɓe eksarka ire-aara emtsaade dekiɓeki. Má watse eksarekse ire-aara lauktu watse á duwa.

Ga use á Paul antara názu am halawuwa á elva-aha

¹³ Ma vaatara keni puwawanaaka vuwa á kure, tsawátse ba dzaɳɳaɳe am elva á Dadaamiya, gazlauka dekiɓeki, gawevge ba seke zála na gyarebgye na. ¹⁴ Ma kwá maga ba uwe keni magaumaága á ba an wáyáwa.

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi kure diyakurdiya Aitiyain antara emnde a há-aara baɓemme? Diyakurdiya geni ta emnde zuɳɳwe ba itare am larde á Akaya ge dába Yaisu *Almasiihu? Itare ta vante ire-aatare ge mágá slera á Dadaamiya am dágave á emnde-aara. Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya ázekure wá: ¹⁶ Táslawa á kure, cenaucena názu tá bakurná jeba á emnde ɳanna, fawatersaarefe ge itare, antara ge emnde na tá aɳkwa á maga slera ɳanna antara itare na baɓemme. ¹⁷ Yá higa jipu áte sawa á tara Aitiyain, antara Faurtunatus, ira Akaikus na. Adaba am sarte na saremsa ásezerwa na, a naba ekhyehe ge ervaunɓe-aaruwa wá, ba seke ya ná ba kure. ¹⁸ Se ekhyarinakhya ervaunɓe ba lailaiɓe, ba seke una ndza ta ekhyakuraa ge kure na. Diyawatersediye ba shagera jeba á emnde ɳanna, geni itare ɳanna wá, hyairebhye geni kwá fá zherwe áte itare.

¹⁹ Aiklaisiya-aha na tá am larde á Aziya baɓemme tá aɳkwa gakur use-aatare. Tara Akila, tá antara Piriskila, ira emnde a fetarfe na tá jáháwa am mba-aatare baɓemme, tá aɳkwa gakur use-aatare kwakya, adaba njá á kure antara itare na gakurevge ba palle am sera á Yaakadada. ²⁰ Baɓemme á emnde á Yaisu *Almasiihu na tá áhuna, tá aɳkwa gakur use-aatare. Gawga use-aha á ɳere am dágave á kure baɓemme, áte wáyáwa á egdzar mama.

²¹ Náwa una wá, yá aɳkwa puwetá ba iya an erva-aaruwa mázla-aara: Iya Paul keni yá aɳkwa á gakur use-aaruwa.

²² Má ura yanaaya Yaakadada, sey á nyainyainvenyainya Dadaamiya edda-aara. «Maranata», amaana: Yaakadada á miya, sawa!

²³ Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu a magakurnaamaga ɳurna. ²⁴ Wáyáwa-aaruwa baɓemme, yá wayakurá an ɳane, ekkure emnde na gamiyevge palle am sera á Yaisu Almasiihu na.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAURINTUS

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte namaari-aara, a give sleβela á Yaisu *Almasiihu. Ná anƙwa puwaná antara egdza emmemiya Timaute. Ná anƙwa á puwakurte ge kure emnde a fetarfe am Kaurintus, antara emnde a fetarfe na tá am kwára á Akaya bademme. ² A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ngurna, a varakurteva hairire.

Dadaamiya á ekhyaná ervaunƙe ge ura kwakya am sarte á zlaƙa

³ Ususe ge Dadaamiya, Eddeɗara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Dadaamiya wá, slemággwe áte emnde, sle-ekhyamiyá ervaunƙe ma vaatara keni. ⁴ Nane anƙwa á ekhyamiyá ervaunƙe am zlaƙa-aha á miya bademme. Á magamiyá una ɗanna, geni miya keni mi ekhyaternaakhya ervaunƙe ge emnde umele, áte una a ekhyaminaa ɗane ge miya. ⁵ Almasiihu wá, ndza shushe zlaƙa kwakya. Nere keni ɗá anƙwa á shá zlaƙa kina ba seke una ndza a shanaa ɗane. Daaci Dadaamiya keni anƙwa á ekhyamiyá ervaunƙe ba kwakya, aƙaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁶ Ma nere ɗá anƙwa á shá zlaƙa keni, ba geni kure kwá shánsha ndzedá, a lyakurselye Dadaamiya ma vaatara keni. Zlaβe adaliye, máki Dadaamiya anƙwa á ekhyanerá ervaunƙe ge nere, ba geni a balasebale ervaunƙe á kure, kwá gevge emnde a farvaunƙe ge básha jeba á zlaƙa-aha ɗanna. ⁷ Baaka shaige á nere ƙeƙeƙe áte kure, diyaɗerdiya ganakini baaka mbeƙa á kure áte barama á Dadaamiya. Na disaa aƙaba kwa palle antara nere am zlaƙa-aha. Daaci ma ba palle am ndzedá na á vamiƙá Dadaamiya keni.

⁸ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názena ni ɗá kataná nere wá, ɗá kátá kwá diyeddiye zlaƙa yaikke na ɗa shuwaa nere am kwára á Aziya na. Shaɗerushe zlaƙa an tsáká ire. Ndza tamanerka ƙeƙeƙe ganakini watse ɗá ɗá an shifa. ⁹ Una ɗá enndaha ba parakke, á ba áte vuwa á nere keni ndza ɗa tapántápa ganakini watse ɗá njeka an shifa na. Mbate wá, Dadaamiya a magaa una ɗanna, ganakini a faɗertarka áte ndzedá á nere, amá ɗá fetarfe á ba áte ɗane. Aƙaba ɗane wá, ma emtsaremƙa emnde keni, sletsatertetse ba ɗane am fáyá. ¹⁰ Daaci a lyaɗersaa ba ɗane am zlaƙa yaikke ɗanna á kátá eksá shifa á nere na. De katafke keni á de lyaɗerá ba ɗane. Una ba jirire ɗá fá táma á nere á ba áte ɗane palle, diyaɗerdiya geni ma vaatara keni á de lyaɗerá ba ɗane. ¹¹ Amá keni wá, naba melawaɗerumele an maduwa-aha á kure. Estuwa, emnde kwákya tá de melawaɗerumele an maduwa-aha-aatare. Máki lyevaalya Dadaamiya ɗála á miya, shamiyánsha barka-aara wá, watse emnde kwákya zlaβe ádaliye tá de gálá ɗane aƙaba nere.

Pekyaapekya Paul ge de Kaurintus

¹² Náwa una dalila á higa á nere: Nere wá, diyaɗerdiya am ire á nere ganakini shagera zláláwa á nere, baaka duksa mándzawe áte nere ƙeƙeƙe, baaka ƙeme seke am dáƙave á kure. A vaɗertaa ba Dadaamiya una ɗanna, enƙale á emndimagwahaka ƙeƙeƙe, ba Dadaamiya una a maganeraa ngurna-aara. ¹³⁻¹⁴ Daaci am duksa na ɗá anƙwa puwakurtá nere bademme na wá, ɗá anƙwa ndaakurnda ba parakke áte una kwá dzegwándzegwa eccena-aara na. Aley, sem ba kina keni zlaβe kwá cenevaaka

elva á ñere shagera. Yá tamaa ákatafke cekwaangudi wá, watse kwá diyeddiye bademme geni vaci sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ervaunđe á kure watse ba seke nama áte ñere, náza á ñere keni watse ba seke nama áte kure. ¹⁵⁻¹⁶ Adaba iya wá, ndza baaka shaige-aaruwa dekideki áte duksa-aha ñanna. Ndza ya kátá ba dezekure emtsaade, lauktu ma yá dem Makiduniya. Am tse-aaruwa am Makiduniya keni maa, ma yá eptsa á ba ásezekure ádaliye, ma andze kwá se meliwa ba kure ge mága shula-aaruwa á dem Yahudiya. Estuwa, ma andze yá naba melakurumele ser buwa.

¹⁷ Am sarte na fanakuremfa una ñanna am vuwa, amá maganka na wá, ya ndaaná á ba áte we emtu? Estuweka dekideki. Emtu am sarte na yá anƙwa maga niya-aaruwa, ya magán ba seke náza á emnde a duniya emtu? Ya ndaase «ane» á ba áte we emtu?

¹⁸ Yá ndaakur ba jirire, á katafke á Dadaamiya na á eptseka elva-aara dekideki na: Ndaanakurka á ba áte we, amá ya ndaana á ba an ervaunđe-aaruwa palle. ¹⁹ Adaba Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya na ña balakuraa elva-aara antara tara Silas an Timaute na wá, ñane á ndaaka elva á ba áte we, ma vaatara keni á ndaa ba jirire.

²⁰ Baaka shaige-aara dekideki, ba ñane una a njamiyante názena ni a baa Dadaamiya á de vamiteva na. Ba ñane una *Aamin á miya á katafke á Dadaamiya, ge gálá zhera á Dadaamiya. ²¹ Zlabe ádaliye, a dzeramisaa ba Dadaamiya an ire-aara, anƙwa á ndzedamítá ba ñane an ire-aara áte barama á Yaisu Almasiihu. ²² Arge una ñanna zlabe ádaliye, a vamite Shedekwe Cudedde am ervaunđe. Á maraná an una ñanna ganakini miya wá, ma emnde-aara. Á maraná á ba an una ñanna zlabe ádaliye geni duksa-aha umele na a baa watse á vamiteva na keni, watse mí shansha.

²³ Náwa Dadaamiya, a yiika an shifa máki ya magaa fida. Danka á dem Kaurintus na wá, ba ganakini yá ekhyakurnaakhya, a de zladanaturveka ervaunđe kwakya. ²⁴ Tatayanjerka ñere hyakuraare áte laarire ganakini sey kwá fetarfe. Adaba fetarfire wá, fakurtarfe zlauzle baaka arge una ñanna. Duksa na ña kataná ñere ázekure wá, ba mága slera átirpalle, ganakini kwá tapanaatápa emtakire-aara.

2

¹ Adaba una ñanna, eptsanka á ba an niya á dem ekse á kure. Ya naba njante geni yá eptseka ádezekure mázla-aara, geni a de zladanaturveka ervaunđe ádaliye.

² Adaba máki ya duwa wá, ba iya an ire-aaruwa keni watse emtanƙa ervaunđe-aaruwa. Baaka edda una á de ekhyiyá ervaunđe, adaba kure keni bademme watse á de zladá ervaunđe á kure. ³ Adaba una ñanna, ya puwakurtaa ba wakita, arge una ma andze ya duwa ba iya an ire-aaruwa. Ma andze danemda wá, ma andze á de zladá ervaunđe-aaruwa kwakya áte kure. Emnde na ma andze tá de vitá itare higa keni ba kure ñanna. Diyandiya ba jirire ganakini má emtake ervaunđe-aaruwa ge iya wá, kure keni á de higa ervaunđe á kure bademme. ⁴ Am sarte na yá anƙwa á puwakurte wakita ñanna wá, ndza yá am dzámá ire jipu, ndza an zladá ervaunđe-aaruwa ba laaklaake, antara ba yáwe á kyua am huđe-aara. Bawánka zlabe a ba kure, ya kátá ba zladakurve ervaunđe an puwa-aaruwa ñanna. Iya ya kátá kwá diyeddiye geni wayanakurwayire.

Paul anƙwa á yanaare haypa-aara ge edda á haypa

⁵ Diyandiya ganakini anƙwa slezladaná ervaunđe ge ura am dagave á kure. Amá diyaweddiye ganakini á zladiyán ge iya ka palle, amá ge miya bademme. Amá keni emtaka ba jirire, ge kure bademme ka. ⁶ Kwakya ba emnde na ta puwara elva na am kure, daaci yá tamaa hyaahya mázla-aara. ⁷ Kina wá, shagera ba kwá yanarye haypa-aara, kwá ekhyannaakhya ervaunđe geni a demka dzámá ire yaikke am ñane, a kefanaaka táma-aara bademme. ⁸ Adaba una ñanna, táslawa á kure marawanánmárá ba wáyáva mázla-aara. ⁹ Dalila na ni ya puwakurte wakita ñanna

wá, yá kátá diyeddiye átekwa, máki zlaŕe kwá á ba an fesarfire á kure áte ya, ge mága názena yá bakurná ya bademme. ¹⁰ Daaci máki kwá ankwá yanaare haypa-aara ge slehaypa nanna wá, naba yawanaarye, iya keni yá naba yanaarye haypa-aara. Una hyapka ba názara keni, yá naba yanaarye á katafke á Yaisu *Almasiihu geni a zlalavzlále njá á kure. ¹¹ Estuwa a shanka Shaitaine ndzedá arge miya. Adaba diyamidiya názena á kataná nane bademme.

Weshetewesha ire á Paul am Terauwas

¹² Daaci ya naba tse áhuwa, kwáye ya zlálá á dem Terauwas ge de bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa. Am sarte na danemda maa, ya nánna ganakini Yaakadada a weritaa baráma bademme ge bálá elva-aara áhuwa. ¹³ Amá wá, maganka, ndza an wesha ire-aaruwa bademme, adaba de beraneka egdza emmemiya Titus. Daaci ya naba magateraa ájamimá shifa ge emnde a fetarfe na tá am Terauwas nanna, ya naba fanuhe á dem kwárá á Makiduniya.

*Shá midalire adaba barka Yaisu *Almasiihu*

¹⁴ Amá galaumigálá Dadaamiya, adaba ndzedá na a ganaa Yaisu *Almasiihu na ankwá á vamite midalire ba kelaa wera á ekse. A puwamimaa ba nane am slera-aara ge bálá elva a Yaisu Almasiihu ma áme keni bademme. Daaci waazu á miya gevge ba seke se á kajiji, hyemhye am slede bademme, geni a diyareddiye emnde Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Ba jirire nere wá, na ba seke se á kajiji na emtake se-aara jipu na, á dízaná Yaisu Almasiihu á katafke á Dadaamiya. Adaba nere na emnde a hyanme elva a Yaisu Almasiihu am duniya bademme, áza emnde na tá áte unjule a lya, antara emnde na tá áte unjule a kefa keni bademme. ¹⁶ Áza emnde na tá áte unjule a lya wá, na emtake jipu, tá shá shifa am elva á nere. Amá áza emnde na tá áte unjule a kefa wá, na emtanka dekideki, elva á nere á teda shifa am itare ba dekideki. Ware edda una hyephye ge mága slera nanna an ndzedá á ire-aara? Baaka dekideki. ¹⁷ Nere wá, a belaneraa ba Dadaamiya ge mága slera nanna. Kwakya emnde tá tsakala an elva á Dadaamiya, amá nere wá, ganjerefka estuwa. Ná bálá ba elva á Dadaamiya an ervaunde á nere palle á katafke-aara, adaba na emnde a slera á Yaisu Almasiihu.

3

Maganaa slera ge Dadaamiya áte namána anjwaslire

¹ Emtu máki na bakuraa una wá, watse kwá banerá ná maga kurávire nará emtu adaliye? Nere wá, na baaka an wedere á nalmesheri á seydire am erva ganakini kwá de diyanersá átekwa. Ge kure keni, ná ndavakuruka nalmesheri nanna ge dem tate umele an nane. Tá maganá ba emnde nanna ka wá, nere ná manka, na gergere. ² Adaba ba kure una kwa nalmesheri á nere, an puwa áte nere. Ma ware keni diyaadiya una, tá dzegwándzegwa enndaha-aara geni ma ba estuwa antara kure am ervaunde á miya. ³ Ba jirire, a puwetaa ba *Almasiihu an ire-aara wakita nanna, a vanjerte ge nere. Amá wakita nanna wá, a puwanaa an narkalam ka, a puwanaa an hákuma á Shedekwe Cufedde á Dadaamiya na ma vaatara keni Dadaamiya nanna á ba ankwá na. Puwa nanna keni a puwetaa áte naláwa-aha á nákwá ka, a puwanaa am ervaunde á emndimagwaha.

⁴ Na ndaanaa adaba uneka, adaba nere fanjertarfe an Dadaamiya am duksa bademme, adaba Yaisu Almasiihu. ⁵ Diyanerdiya am ire á nere ganakini ba nere an ire á nere wá, á daaka ndzedá á nere ge mága slera nanna, ná maganá an ndzedá á Dadaamiya. ⁶ A ganjervaa ba nane emnde a slera-aara, geni ná bálá namána-aara anjwaslire na a ngudaterán ge emnde bademme na. Am namána anjwaslire nanna wá, seke shairiya-aha-aara na ta puwete am *tawraitá werre ka, á maganá Shedekwe

Cufedde mázla-aara slera. Adaba tawraitá wá, slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya, amá Shedekwe Cufedde wá, á vaterte shifa ge emnde.

⁷ Werre wá, Dadaamiya ndza a puwete shairiya-aha-aara áte nalawa-aha á nákwá, ndza naranna emnde sleksire-aara keni am sarte ñanna. Dadaamiya a magaa sleksire-aara wá, wafke á Muusa á mbá wulwulire na baaka kalle-aara dekideki na. Emnde a *Iserayiila dzegwaránka zharaná á dem ice dekideki. Parakkire ñanna keni á de shekwaaka tsa. Máki *tawraitá na slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya ni, Dadaamiya a marse sleksire-aara am huđe-aara estuwa wá, ⁸ sákwa máki á maganá Shedekwe Cufedde slera emtu, ñane slevaterte shifa ge emnde? Á tsaame sleksire na á de maganá Dadaamiya! ⁹ Tawraitá wá, slera-aara ba puwa emnde á dem shairiya. Máki Dadaamiya a marse sleksire-aara estuwa am duksa na á puwa emnde á dem shairiya, sákwa am namána á Dadaamiya áñwaslire na emnde tá shá jirire am huđe-aara emtu? Á tsaame kena sleksire na ankwá á maraná Dadaamiya am huđe-aara na! ¹⁰ Daaci mí naba bánba ganakini duksa na ni ndza Dadaamiya a marse sleksire-aara am huđe-aara werre na wá, sleksire á Dadaamiya werre ñanna hyepka ba názara keni, má mí sláterá an náza vatena. ¹¹ Duksa na Dadaamiya a vaterte ge emnde ba ge sarte cekwa, kerten dedde maa, Dadaamiya marsemare sleksire-aara am huđe-aara, sákwa am una á zleka dekideki na emtu? A jatermaa uwe?

¹² Ná ankwá á enndáhá ba parakke na wá, adaba fanertarfe an duksa ñanna geni jirire. ¹³ Muusa werre wá, ndza a puwem nalbuta am ice, adaba ankwá á gulá sleksire á Dadaamiya áte wafke-aara, daaci wayaaka tá diyeddiye emnde-aara emnde a *Iserayiila. Amá ñere wá, ña baaka an wedere á mága una ñanna mazla-aara. ¹⁴ Iserayiila-aha werre wá, ndza cenaránka maana á duksa-aha ñanna dekideki. Ba duksa palle ge egdzara-aatare vatena keni. Máki tá ndaha wakita á namána á Dadaamiya werre na, tá cenánka maana-aara dekideki, ba seke an fada enkale-aatare an nalbuta á Muusa werre ñanna. Adaba sey edda una lyevaalya *Almasiihu, lauktu á sesse enkale-aara am nalbuta ñanna. ¹⁵ Ba kina keni má itare tá ndáhá wakita-aha á Muusa werre wá, tá cenánka maana-aha-aara dekideki, ba seke an fada enkale-aatare an nalbuta. ¹⁶ Amá ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Ma a semaa ware áseza Yaakadada keni, sey á sesse am nalbuta ñanna.» ¹⁷ Daaci ba estuwa. Adaba tara Yaakadada antara Shedekwe Cufedde wá, ta ba palle. Daaci am tate na ni ankwá Shedekwe á Yaakadada wá, emnde ñanna tá shánsha ire-aatare, á kwaraterka mázla-aara *tawraitá. ¹⁸ Daaci miya kina wá, wafke á miya fadaaka an nalbuta werre ñanna, má ankwá á nanna Yaakadada Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Daaci ba kelaazare yaikkire á Yaakadada ankwá á gamive ba seke ñane. Yaikkire-aara am miya ankwá á far ba máráva am miya ba kelaazare keni. Kwaya ñane názena á maganá Shedekwe á Yaakadada am miya.

4

Baaka payda á ñere ge ñere amá ankwá ndzedá á Dadaamiya

¹ A zamivaare ba Dadaamiya lauktu a famiyar slera ñanna. Adaba una ñanna ña ba dzañdzañe am slera ñanna. ² Diyamidiya miya wá, mí feka erva á miya á dem slera na tá maganá emnde an shebe, duksa á zherwe ba dey na. Mí zlermeka emnde, mí feka fida á dem elva á Dadaamiya keni. Ñere wá, ña vaterte ba jirire á Dadaamiya parakke ge emnde. Názena ni ankwá á tataya jirire á Dadaamiya wá, ñane á diyeddiye jirire á ñere. ³ Labáre á higa na ña sanaa ñere na, tá cenanka emnde umele dekideki, ba seke an fadá enkale-aatare. Amá tá cenánka ba emnde na tá an kefa na. ⁴ Itare wá, ankwá á piyatertá Shaitaine, ñane slemándzawe na á kwára duniya na. Á piyaterte ganakini a naránka parakkire yaikke na á maraná

elva a Yaisu *Almasiihu á dete itare. Parakkire ñanna anjwa á mára Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Máki ura a naa ñane, a naa ba Dadaamiya. ⁵ Njá bálá elva á ire á ñerka, ñá bálá elva a Yaisu Almasiihu, geni ba ñane una Yaakadada arge emnde bademme. Nere wá, ña ba emnde a slera á kure ge melakurumele, adaba ña emnde a dába Yaisu. ⁶ Werre am fakta wá, a baa Dadaamiya: A gevge parakkire, á mbe am tabefammire. Kina keni ba Dadaamiya ñanna una á mára parakkire-aara á sem ervaunde-aha á ñere. Á marañerá yaikkire á Dadaamiya na anjwa á mbe áte wafke á Almasiihu.

⁷ Nere wá, ña ba seke gahe-aha na ta nderanaa an haha, amá wá, ñá an rezegire yaikke na a vanjertaa Dadaamiya na am ñere. Tá disá áte una ñanna emnde, ganakini hákuma yaikke na ña shanaa ñere ge mága slera á Dadaamiya na wá, hákuma á ñereka, náza á Dadaamiya. ⁸ Tá anjwa á becañerbeca an zladá-aha gergere, amá zlarañeraaka bademme. Ma a weshetaa estara ire á ñere keni, ñá á ba an táma á ñere am ervaunde. ⁹ Emnde tá anjwa á shañeru zladá jipu, amá yanjeraaka Dadaamiya. Tá magañerá palása am haha, amá ñere ñá emtseka. ¹⁰ Kelaazare emnde tá tataya ba cebá shifa á ñere seke una ndza ta jaa Yaisu *Almasiihu, amá náwa ba nja ñere an shifa. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni Yaisu á ba an shifa-aara. ¹¹ Nere emnde na zlabé ñá an shifa am duniya na wá, ba kelaazare tá tsagwadañertsagwada ge cebañerceba, adaba ña emnde a dába Yaisu Almasiihu. Amá náwa ba njá á ñere an shifa, ñá an vuwa a laakire na á shekwaaka na. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni á ba an shifa-aara Yaisu. ¹² Amaana elva ñanna wá, áte vuwa á ñere wá, anjwa á wava ba emtsa, emtsa seke náza á Yaisu. Amá am kure wá, á maga slera ba shifa añwaslire na kwa shanaa ázenará na.

¹³ Anjwa elva am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Fantarfe áte Dadaamiya. Adaba una ñanna yá anjwa á bálá elva-aara.» Daaci ba duksa palle ge ñere keni, ñere keni shañeránsha fetarfire áte Dadaamiya; adaba una ñanna ñá anjwa á bálá elva-aara. ¹⁴ Diyamidiya ganakini edda una a tsante Yaakadada Yaisu am fáya na wá, watse á tsamitetse miya keni, á kya erva an Yaisu. Bademme á miya watse á damiyá á ba átirpalle á de katafke-aara. ¹⁵ Bademme á duksa-aha ñanna anjwa á maganá Dadaamiya na wá, á maganá adaba ba kure, ge melakurumele, geni emnde kwakya a sharánsha ñgurna-aara. Tá de hwiya estuwa emnde a slafanaa we ge Dadaamiya, emnde a gálá zhara-aara.

Baaka lámbe á ñere, ñere enkale á ñere áte duksa na á zleka na

¹⁶ Adaba una ñanna, ña ba dzanđzane. Diyanjerdia tsa geni anjwa á far ba gulá ndzedá á ñere ba kelaazare, amá am ervaunde á ñere wá, ña emnde dzanđzane jipu. Adaba Dadaamiya anjwa á fanjerem ndzedá am vuwa. ¹⁷ Zladá wá, ñá anjwa á essha, amá watse á zlauzle. Anjwa yaikkire ñá de sháná ñere adaba zladá ñanna. Yaikkire ñanna keni watse baaka zle-aara, jauje ge duksa bademme. Máki yehañerteyeha una ñanna, ñá zhára zladá á ñere kina hyapka ba názara keni. ¹⁸ Adaba enkale á ñere áte duksa na á naaná ice ka, amá áte názena á nánka ice á urimagwe. Adaba bademme á názena á naaná ice á urimagwe watse á zle. Duksa-aha na ni á zleka dekideki wá, tá zharaná an ice ka.

5

¹ Diyanjerdia ganakini má mbedfaambeda bere á haha á ñere na ñá am hude-aara kina, amaana vuwa laakire á ñere na wá, Dadaamiya á de vanjerte bere umele añwaslire am samaya. Amaana: á de vanjerte vuwa umele am samaya, názá dem ba ge dekideki. ² Njá á ñere am duniya kina na wá, laruwa jipu, ñá kumá ba daa á dem bere á ñere añwaslire na am samaya na. ³ Adaba máki shañeránshá tsekwanjeremtsekwa am vuwa añwaslire na wá, shedekwe á ñere á gevka an

ukhyiye dey mázla-aara á katafke á Dadaamiya. ⁴ Amá am kinire na zlaɓe nǎ á ba am bere á haha á ɲere na wá, nǎ am zlaɗa an tsáká ire, á vaɲerte ba kyuwa. Tatayanerka ɲere ganakini nǎ kátá tsekweise am vuwa a laakire á ɲere ɲanna ba ɗekidɛki. Estuweka. Nǎ kátá ma ɲa tsekwarhe una áɲwaslire, vuwa á samayire na, daaci ma andze á shebanveshebe emgyegwe-aara na ɲane á emtsa na. ⁵ A tsatsaneraa ba Dadaamiya an ire-aara vuwa áɲwaslire ɲanna ge ɲere. A vaɲerte Shedekwe Cufedɗe na wá, á maraná an una ɲanna ganakini duksa na a baa watse á vaɲerteva na wá, ba jirire watse nǎ shánsha.

⁶ Adaba una ɲanna, ɲere ɲa ba dzaɲdzaɲe. Máki zlaɓe nǎ á ba am vuwa laakire na wá, diyaɲerdiya ganakini zlaɓe ɲa yiyyiye an tate na átekwa Yaakadada. ⁷ Kina wá, zlaɓe nǎ nánka emtsaade an ice á ɲere. Nǎ á ɲere antara ɲane wá, á ba an fetarfire. ⁸ Ba jirire ɓaaka shaige á ɲere ɗekidɛki. Máki nǎ shánsha nǎ tsekwesetsekwe am vuwa laakire na, nǎ zláá ádeza Yaakadada wá, wayaɲerwáyá jipu. ⁹ Duksa palle nǎ kataná ɲere wá, ma zlaɓe nǎ á ba am duniya na, ma daɲeraada ádezeɲará keni, nǎ maga ba názena á kataná ɲane. ¹⁰ Adaba baɗemme á miya watse mí de katafke á *Almasiihu am yaikkire-aara, á de kyáná ɲane shairiya á slera-aha á miya. Ma ware á miya keni á de pelansá á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara am duniya. Edda una a magaa shagerire, á de shá laɗa-aara. Edda una a magaa shagerkire an shagerkire-aara.

Dadaamiya á kátá emnde baɗemme tá melemela an ɲane

¹¹ Adaba una ɲanna, elva a fá zherwe áte Yaakadada wá, ɲa dise vateneka ɲere. Daaci nǎ aɲkwa á wawa ba ge maraterá jirire á ɲere ge emnde. Dadaamiya wá, ɓaaka názu diyaaka ɲane am ervaɲɗe á ɲere. Yá tamá ba kure keni diyakuridiya, má kwá ndáhá jirire á názena kwa disaa kure áte ya. ¹² Emtu watse kwá baɲerá nǎ gálá ire ɲará emtu ádaliye? Una nǎ gálá ireka, nǎ kwarakurse ba sera á elva, geni a njeka lambe á kure ɗekidɛki, naba fautarfe an ɲere, kwá de shánsha dza sera, kwá de háslaterá ba kure emnde a gálá ire ba dey na. Adaba itare tá zhára ba iga á duksa, ɓaaka lámbe-aatare áte nja-aatare am ervaɲɗe. ¹³ Emtu kure keni kwa ba seke emnde umele, kwá zharáɲer ba seke nǎ an shaitaine ɲará emtu? Máki estuwa wá, ɲa shaa shaitaine ɲanna adaba ba Dadaamiya. Amá ba lápiya ire á ɲere. Daaci an eɲkale á ɲere ɲanna wá, nǎ melakuru ba ge kure an ɲane. ¹⁴ Dalila á slera á ɲere wá, nǎ maganá adaba wáyávire yaikke na a magaminaa *Almasiihu na. ɲane a naba yaa ire-aara, a emtsehe adaba emnde baɗemme. Daaci áza Dadaamiya wá, baɗemme á emnde emtsaremtsa kerɗe antara Almasiihu. ¹⁵ Labára Almasiihu a emtsaa adaba emnde baɗemme? A emtsaa adaba itare, geni ma tá á ba an shifa-aatare keni, tá magán ge ire-aatare ka duksa, tá maganá áte namaari-aatare ka mázla-aara duksa, amá tá maga ba názena á kataná ɲane, adaba ɲane a emtsaa adaba itare, tsetse am fáyá keni adaba itare.

¹⁶ Daaci kina wá, gergerka emnde ázeɲere mázla-aara, emnde baɗemme ta ba kalkale, nǎ zháreka názena ágáshe. Werre wá, ice na ndza ɲa zhára *Almasiihu an ɲane na wá, ndza nǎ maga ba slera á emndimagwaha. Amá kina wá, nǎ maɲka mázla-aara. ¹⁷ Edda-aara máki garevge palle antara Almasiihu wá, nja-aara werre baɗemme dedde, ma jeba-ara-aara keni gevge áɲwaslire baɗemme.

¹⁸ Baɗemme á una ɲanna, a maganaa ba Dadaamiya. ɲane a belaa Almasiihu, a se melamiyaahe an ɲane. Daaci a famiyar slera ɲanna ge miya, geni á kátá emnde baɗemme tá shánsha mele an ɲane. ¹⁹ Amaana wá: Dadaamiya a belaa Almasiihu á sem duniya, adaba á kátá emnde baɗemme tá melemele an ɲane. Á ɲaterka am ervaɲɗe mázla-aara adaba haypa-aha-aatare. Daaci a famiyar slera á de ɓalaterá una ɲanna ge emnde baɗemme, geni aɲkwa baráma a mela an Dadaamiya.

²⁰ Daaci n̄ere wá, n̄a we á Almasiihu, á d̄ahákurá ba Dadaamiya an ire-aara á kya an we á n̄ere. N̄á an̄kwa á magaterá ba tásle ge emnde adaba barka á Almasiihu, táslawa á kure eksawarekse ganakini kwá melemela an Dadaamiya. ²¹ Almasiihu n̄ane maganaaka haypa d̄ekid̄eki, amá Dadaamiya a naba far haypa-aha á miya ge n̄ane, ganakini á gamivege miya ma emnde a jirire á katafke-aara, má gamiyevge palle antara Almasiihu.

6

*Slera á slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹ Náwa n̄á an̄kwa á bakurá elva: N̄ere wá, n̄a emnde na ni Dadaamiya an̄kwa á maga slera-aara á kyá erva an n̄ere. Dadaamiya wá, magakuránmaga n̄gurna. Táslawa á kure, gawanveka n̄gurna á Dadaamiya na seke duksa ba dey. ² Ábi bánba Dadaamiya an̄kwa an puwa am wakita-aara, a baa n̄ane:

«Am sarte na hyephye sarte á n̄gurna-aaruwa, ya cenakvaarcene.

Am sarte na hyephye sarte-aaruwa ge lya emnde, ya melakumele.»

Daaci diyaweddiye ganakini sarte á n̄gurna n̄anna ba una, sarte á lya emnde n̄anna ba una.

³ Wayan̄erka n̄ere vante ektápaare ge ura, wayan̄erka an duksa mándzawe am slera á n̄ere d̄ekid̄eki. ⁴ Názena n̄á kataná n̄ere wá, n̄á kátá tá diyānereddiye emnde ganakini n̄a emnde a slera á Dadaamiya. Una názena n̄á maganá n̄ere am duksa bad̄emme. Ma n̄á an̄kwa á shá zlad̄a yaikke, ma n̄á am emtan̄kire, ma kwakya palása na n̄á maganá n̄ere keni, ba n̄á farvaun̄de, n̄á eḃbásha. ⁵ Ja keni hyan̄erh̄ya áza emnde, á dem dan̄gay keni darán̄erda, ervaun̄de á zlamaa bad̄emme keni tsarantetse áte n̄ere. Máki ba slera wá, wavan̄erwava an n̄ane. Am sarte umele ba háre keni n̄a puka, zu náza za keni baaka d̄ekid̄eki. ⁶ N̄á an̄kwa á marateránmára ba parakke ge emnde ganakini n̄a emnde a slera á Dadaamiya. Diyānerdiya jirire á Dadaamiya, n̄á an̄kwa n̄á ba cud̄ed̄de, n̄á farvaun̄de am duksa bad̄emme, n̄á an̄kwa á maga kemaarire, Shed̄ekwe Cud̄ed̄de keni an̄kwa an n̄ere, n̄á an̄kwa á maga wáyávire an ervaun̄de á n̄ere palle, ⁷ n̄á an̄kwa á magaterá waazu á elva a jirire ge emnde, an̄kwa á van̄erteva Dadaamiya hákuma-aara. Kazlan̄a á wáva á n̄ere ge n̄ere wá, ba mága jirire. Ma ge wava keni á ba an n̄ane, ma ge lyá ire á n̄ere keni á ba an n̄ane. ⁸ Emnde umele tá zleban̄erzleba, emnde umele tá epsawan̄erepsawa. Emnde umele tá galañergálá, emnde umele tá zlazlan̄erzlázle. Emnde umele tá zharán̄er ba seke n̄a emnde a fida, amá n̄a emnde a jirire tsa. ⁹ Tá zharán̄er ba seke diyānerka, amá diyānerdiya tsa emnde bad̄emme. Emnde tá zharán̄er ba seke irekh̄ya-aha, amá baaka duksa umele áte n̄ere, n̄a ba lapilayye. Tá shan̄eru zlad̄a an tsáká ire, amá n̄á emtseka, náwa ba n̄á á n̄ere an shifa. ¹⁰ Emnde tá kátá tsekwanaatsekwa higa á n̄ere ba d̄ekid̄eki, amá ma vaatara keni n̄ere n̄á á ba an higa á n̄ere. N̄a ba talage-aha am duniya na, amá n̄á gatervaa ba n̄ere emnde, tá gevge emnde a berba an elva á Dadaamiya. Emnde tá zharán̄er ba seke baaka duksa á n̄ere, amá baaka názu eksan̄eraarektse d̄ekid̄eki.

¹¹ Kure emnde a Kaurintus wá, n̄a ndaakurndáhá ba parakke, sheban̄erakurvuweka názu am ervaun̄de á n̄ere d̄ekid̄eki. ¹² N̄ere wá, n̄á wayákurá an ervaun̄de á n̄ere palle, kwa yan̄eraa ba kure. ¹³ Ázerwa wá, kwa ba seke egdzara-aaruwa, iya keni ya ba seke eddekure, yá ndaakur elva. Kure keni shebawan̄ervuweka názu am ervaun̄de á kure, wayawan̄erwáyá ba seke una n̄a wayakuraa n̄ere.

Faufa hyema, gawevka palle an emnde na fartarka

¹⁴ Kure wá, gawevka am sawari palle antara emnde na fartarka Yaakadada na, una zlayeka ge kure dekideki. Tá másláva estara tara jirire á Dadaamiya an haypa? Tá njá estara tara parakkire, antara tabedammire am tate palle? ¹⁵ Á duwa estara elva á tara Yaisu an Shaitaine? Á duwa estara sawari á tara slefatarfe an edda una fetarka? ¹⁶ Tá másláva estara tara mashidi á Dadaamiya antara hele á shaitaine? Yá ndaakur ba jirire: Ba miya una mi mashidi á Dadaamiya na ma vaatara keni nane á ba ankwana. Ba seke una a ndaanaa nane ankwana an puwa am wakita-aara, a baa nane: «Watse yá njá á ba am dágave-aatare, yá njá antara itare. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹⁷ A ndaanaa adaba una nanna Yaakadada Dadaamiya zlafe adaliye, a ba nane: Sawesse am dágave-aatare, gawevka palle antara itare, njawinja cudede, lauktu yá lyiyakurlyiya;

¹⁸ Yá de gev Eddekure, kure keni zála an nwaasha bademme kwá de gev ba egdzara-aaruwa. Kwaya nane elva á Yaakadada na hákuma bademme á ba ázenará na.»

7

¹ Bademme á waada-aha nanna a maganaa Dadaamiya na wá, a magamiyán ba ge miya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba una nanna, barawamiyaabará ire á miya cudede. A jerka duksa na ni á badza shifa á miya, antara vuwa á miya dekideki am zlaláva á miya, adaba ma emnde a fa zherwe áte Dadaamiya.

Tara dzámá ire, antara higa á Paul

² A yanjeraaka erwaunde á kure ba dey, adaba baaka emtanjire na na magakurtaa nere ba ge palle á kure keni. Baaka edda una nere na maganaa ektapaare am kure dekideki, baaka edda una na zlermuwa nere dekideki am dágave á kure. ³ Bawánka zlafe ganakini ná kátá fakurar ba zherwe an elva na ná ankwana á tsakaná nere, una ka dekideki. Ba kina keni ya zluwa á ndaakur ba nane ganakini na wayakurtaa an erwaunde á nere palle. Baaka názu á pekyamiya an kure dekideki. Una ma zlafe ma á ba an shifa á miya, ma zlaule shifa á miya am duniya na keni. ⁴ Baaka shaige-aaruwa áte kure dekideki. Bademme á higa-aaruwa á ba áte kure. Bademme á zlada na ya shuwaa ya na, aley yá á ba an higa-aaruwa am erwaunde.

⁵ Zlada wá, ba jirire shajerushe. Á ba am Makiduniya keni se shajeránka hairire dekideki. Ma á kyá ura-ara keni á sawa ba shunula, emnde tá dabanerá á ba an elva. Ekhyaaka erwaunde á nere dekideki, ná dzámá ba ire. ⁶ Amá slekhyaterá erwaunde ba Dadaamiya ge emnde, máki weshetewesha ire-aatare. Daaci a ekhyaneraa ba nane erwaunde an sá á Titus. ⁷ Dadaamiya a ekhyaneraa erwaunde an sá á Titus ka palle, a ekhyaneraa erwaunde an elva na a melanuwa nane ge Titus ge tsakanersetsake na. Adaba se tsakanersetsake Titus ganakini ekhyakurnaakhya erwaunde ge nane keni. Zlafe adaliye, a ndaanernda ganakini kwá an wedere-aaruwa jipu, dakuremda am nambane arge názena kwa maganaa kure. Kina wá, bademme kwa á ba am iga-aaruwa, kwá ankwana á waviyuwave. Labáre á kure higitehiga jipu zlafe adaliye.

⁸ Diyandiya ganakini wakita na ya puwakurtaa ya na, a de vakurte dzámá ire kwakya, amá ba kalle. Yá kátá dem am nambane geni ma yá puwakurteka estuwa, adaba ya nanna ganakini puwanakurempuwa am dzámá ire kwakya. ⁹ Amá kina wá, ekhyaakhya erwaunde-aaruwa. Yá higa adaba ya puwakurme am dzámá ire ka, amá adaba kwá ankwana dzámá názena ndza zlalaaka an unjule-aara na, eptsakureptsam tuba. Dzámá ire á kure áte namaari á Dadaamiya. Daaci máki estuwa, baaka emtanjire na na magakurtaa nere dekideki. ¹⁰ Máki tá am dzámá ire emnde áte namaari á Dadaamiya wá, dzámá ire nanna shagera jipu. Adaba jeba á dzámá ire

ɲanna á dá ura á dem tuba. Daaci estuwa, Dadaamiya á lyelye edda-aara. Amá dzámá ire áte náza á emnde duniya wá, á saná ba emtsa ge ura á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Yá ndaakur ba jirire: Dzámá ire á kure ndza áte una á kataná Dadaamiya. Nawanaana ba kure keni slera na a maganaa Dadaamiya am kure am sarte na kwá am dzámá ire ɲanna! Nawanaana wáva á kure ganakini kwá kátá bára ire á kure am elva ɲanna! Nawanaana emtsaafde ganakini ba kure keni anƙwa á wakurwá am ervaunƙde mázlá-aara! Kwá anƙwa á tapanaatápa emtu lyáwa á kure, antara wedere á kure an iya kina! Nawanaana emtsaafde wáva á kure kina, geni kwá kátá namaari á Dadaamiya! Nawanaana emtsaafde shairiya na kwa far ge edda una a magaa shagerkire! Kwa nanna emtu ganakini baaka názu magakurka geni kwa baaka am elva ɲanna mázla-aara kwá an bára?

¹² Daaci diyaweddiye ganakini puwanakurteka wakita ɲanna adaba edda una a gu haypa, bi adaba edda una ta ganu haypa, una ɲanna ka palle. Ya puwakurte ganakini yá yehakuranteyeha bademme ákatafke á Dadaamiya, wáyáva á kure yaikke na kwa wayaneraa kure an ervaunƙde á kure palle na. ¹³ Adaba una ɲanna, kina wá, ekhyakuraɲeraakhya ervaunƙde mázla-aara.

An ekhya ervaunƙde á ɲere ba parakke! Názu a ekhyaɲeraa ervaunƙde zlaɓe adaliye kwakya-aara wá, Titus a se beranera an higa yaikke, adaba bademme á kure fakuranemfa ndzedá am vuwa. ¹⁴ Am sarte na yá anƙwa belaná ádezekure wá, ya zlebakurzleba jipu ázeɲára. Kina wá, yá anƙwa á nanna ganakini zleba ɲanna ya zlebakuraa ya na wá, fakuriyemka am zherwe. Bademme á elva-aha emtake emtake na ya ndaanaa ya áte kure na gevka fida. Daaci bademme á názena ndza ɲa banán ge Titus áte kure na, jirire. ¹⁵ Ba kelaa má yeheteyeha Titus názena kwa maganaa kure am sarte na a tsekwaá ázekure, kwa lyevaahé am dágave á kure, kwa gyaigarhe, kwa fansarfe keni am názena a de bakurnaa ɲane bademme na wá, higa-aara áte kure á far ba wala ba kelaazare. ¹⁶ Daaci yá higa jipu, adaba baaka shaige-aaruwa dekideki áte kure ma am uwe keni bademme.

8

Elva á náza melateru ge emnde na tá am baakire

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ɲá kátá kure keni kwá cenáncena názena ta maganaa emnde a fetarfe am kwára á Makiduniya na. A magaterna ba Dadaamiya ɲurna á maga duksa ɲanna. ² Sharushe zlaɓa an tsáká ire, amá baaka názu a eksanaa zlaɓa ɲanna áte itare dekideki, higa-aatare ba kelaa-aara. Ta talage-aha jipu, amá ta jemaa sadake-aatare ba kwakya. ³ Yá ndaakur ba jirire: Jaranmejahe ba kwakya, magarnaamaga ba seke ta jahanaa itare ka dekideki, hyahya ndzedá-aatare. Ndza ta sawa ba itare an ire-aatare ásezeɲere, ⁴ ta se ndava baráma, ganakini itare keni tá demda am slera á melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwára á Yahudiya na. ⁵ Emnde ɲanna ta magaa názena tamaɲerka ɲere dekideki. Emtsaafde, duksa zunɲwe na ta maganaa itare wá, ta gaa ire-aatare ákatafke á Yaakadada, lauktu ta se ganaahe ákatafke á ɲere keni. Bademme ta maganaa á ba áte namaari á Dadaamiya.

⁶ Amá ázekure keni fakurantaufe zlauzle, a dakurnaa Titus sawari-aara. Adaba una ɲanna maa, ɲá anƙwa á ndavanundave zlaɓe adaliye kina, geni a eptseptsá ádezekure, á de zlanazle slera á jirire na a fantuwa ɲane am dágave á kure na. ⁷ Ate baráma á Dadaamiya wá, kure hyaikurephye am duksa bademme. Ma fetarfire á kure, ma ge ndáhá elva á Dadaamiya, ma enƙale á kure ge dise ndaha elva, ma mága dzaɲɲaɲire am slera á Dadaamiya keni bademme. Wayakuraɲerwáyá an ervaunƙde á kure palle. Daaci yawánka mága slera á jirire ɲanna keni, magaumaága an ervaunƙde á kure palle.

⁸ Názena yá bakurná ya na wá, gevka laarire ganakini sey ba kwá fá sádake ñanna. Una yá vakurte ba seydire áte emnde na itare wayarwáyá jipu slera ñanna, itare tá ankwá á effá na. An una ñanna wá, yá kátá diyeddiye máki ankwá wáyáva á kure áte emnde umele. ⁹ Duksa palle wá, kure diyakurdiya ngurna yaikke na a magakurnaa Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Ñane, bademme á duksa á ba am erva-aara, amá a ganve ire-aara talaga adaba kure. A magante una ge ire-aara, geni kure kwá gevge emnde a berba áte baráma á Dadaamiya.

¹⁰ Kina wá, yá ndaakurse názena yá slakurvá ya: Mbakiya wá, ndza kwa hayanaa ba kure zunḡwe mága slera á jirire ñanna, kwa fantuwa ba kure zlaḡe ádaliye zunḡwe ge emmága-aara keni. Kina keni wallá laarire, wallá uwe, shagera ba kwá zlanazle slera ñanna fakurantaufe zlauzle na. ¹¹ Daaci yawánka, naba zlawanaazle slera ñanna an higa, ba seke una kwa fantuwa an ñane na. Faufa á ba áte názena kwa dzegwanaa kure. ¹² Adaba má kwá vante duksa ge Dadaamiya deydey á ndzeḡa á kure, kwá vante an higa wá, á ellyiya Dadaamiya. Dadaamiya á ndava ba una ankwá am erva á kure. Ñane á ndavakuruka názena baaka am erva á kure na.

¹³ Bawánka zlaḡe a ba kure: Paul á kátá puwanjerem am zlaḡa á emnde ñanna, itare tá de shá ire-aatare. Una ñanna ka dḡekideki. Yá kátá emnde bademme tá gevge palle. ¹⁴ Kina wá, ankwá duksa ázekure, shagera jipu máki ká vaterteva ge emnde na tá am baakire kina, daaci mákuralla má watse baaka ázekure, amá ankwá ázetare, itare keni tá de vakurteva ba estuwa. Máki estuwa, bademmire á kure kwa ba palle. ¹⁵ Máki estuwa, gevge á ba áte una ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya a ba ñane:

«Emnde na tá hálá dḡfá á samaya na, halarvaahála kwakya, gevka seke kwakya ba ta zuhe á dem huḡe ñanna.

Emnde na ta halante ba cekwaanḡuḡi keni, ta yanaa ba itare náza za.»

Titus antara emnde a puwansepuwe

¹⁶ Ná ankwá á slafaná we á ñere kwakya ge Dadaamiya, adaba a maganaa ba ñane slera am Titus. Ñanḡára ankwá á wava Titus ba seke ñere ge melakurumele na. ¹⁷ Na ndavanu ganakini a eptsepsa ádezekure, a naba eksarhe. Adaba ndáva á ñere ka palle, amá ba ñane an ire-aara keni wayaawáyá ervaunḡe-aara ge eptsá ádezekure, ge de melakurumele zlaḡe ádaliye.

¹⁸ Náwa ḡá ankwá á belante egdza emmemiya umele, tá ankwá á duwa kerḡe. Egdza emmemiya ñanna wá, emnde a fetarfe bademme tá zleba ba ñane adaba waazu na ankwá á balaná ñane. ¹⁹ Zlaḡe ádaliye, adaba ta eksesaa emnde a fetarfe, ganakini á dabanjerá ñane am shula-aha á ñere, a melanjerumele ge mága slera á jirire ñanna. Daaci slera ñanna á de maga námpire kwakya, emnde kwakya tá de gálá Yaakadada á miya am yaikkire-aara. Tá de dise áte una ñanna emnde, niya á ñere ge melateru ge emnde.

²⁰ Shunḡu wá, janjeranmejaha ba kwakya. Ná ankwá á fá hyema keni ba kwakya am slera á shunḡu ñanna, geni a tsalaranjerka emnde adaba shagerkire á mága. ²¹ Ná kátá á baraavebára shagerire na ḡá maganá ñere na á katafke á Yaakadada, amá a baraavebare áza emnde keni. ²² Náwa ḡá ankwá á belaterte egdza emmemiya umele ge emnde buwa ñanna. Ñane keni maranjeránmára wáva-aara ser kwakya, ḡa nanna ganakini wayaawáyá an slera á Dadaamiya. Kina dḡeme cenáncena labáre á kure, geni shagera zlááva á kure wá, ankwá á wava jipu ge de melakurumele. ²³ Titus wá, ñane edda una ḡá ankwá á ja dḡbá kerḡe ge mága slera á Dadaamiya am dáḡave á kure. Amá emnde buwa na tá ankwá á duwa antara ñane na wá, ta belateraa emnde a fetarfe bademme ádezekure. Emnde kwakya tá ankwá gálá *Almasiihu adaba barka á slera-aatare. ²⁴ Marawateránmára wáyáva á kure ge emnde ñanna. Daaci bademme á emnde a fetarfe na tá duwa ádzetare ge dezekure na, tá de cenáncena

labáre á kure, tá de dise áte una ñanna ganakini zleba na ña zlebakuraa ñere na wá, an unñule-aara.

9

Dadaamiya a hayaa ba edda una á fáná an higa

¹ Ate elva a náza melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya wá, baaka deme wedere kwakya ge puwakurte elva ñanna áte nalmesheri. ² Adaba diyandiya ganakini ba kure an ire á kure keni kwá an wedere á melaterumele. Zlebanakuraa-zleba ya zlauzle áza emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, geni emnde a fetarfe na tá am kwará á Akaya wayarwáyá jipu melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwará á Yahudiya. Kwaye mbákyi ya tá maga ba niya-aara. Daaci wáva á kure a tsante wayava á emnde kwákya am Makiduniya, itare keni kwakya ba názena á kátá melaterumele na.

³ Ñannára yá anñkwa á bela tara Titus antara egdzar mama-aha a miya umele buwa ádezekure, geni kwá zlauzle am slera á kure bademme ge jáha shungu ñanna, lauktu ñá daada ñere. Estuwa, zleba na ya zlebakuraa ya ázetare na á gevka fida. ⁴ Adaba máki danjeremda antara emnde a Makiduniya, ña de berakur zlafe baaka názena kwa maganaa kure wá, watse zherwe ge ñere, adaba ña bateraa baaka shaige á ñere áte kure. Názá á kure deme wá, náza ndaaka. ⁵ Daaci yá puwa sawari am ire-aaruwa wá, a ba ya duksa na wá, shagera ba yá ndavaterundave ge tara Titus antara emnde buwa na, geni a darduwa itare zunñwe, lauktu watse ñá dabaterá ñere vacite umele. Yá kátá kwá maganaamaga antara itare duksa á barka na ndza kwa enndaa na, lauktu ñá daada ñere. Daaci una ñanna á de mára názena am ervaunđe á kure, geni kwa maganaa á ba an kátire á kure duksa á barka ñanna, gevka laarire.

⁶ A ba naraje umele wá: Edda una a herdfante ba cekwaanğudí, á sem mbá keni, á sá ba cekwaanğudí. Edda una a herdaa kwakya wá, á sem mbá keni, á sá ba kwakya. Viyawanaaka naraje ñanna dekideki. ⁷ Magaumága kwa mazla-aara. Ma ware keni a emmága áte una a eksesaa ñane. Fauka an dzámá ire, a gevka laarire keni. Faufa á ba an higa, adaba Dadaamiya á háyá ba edda una á fáná an higa. ⁸ Dadaamiya an hákuma ganakini á kwakyakuranvekwákye duksa bademme, á juwá á ba áte kure, kwá hyephye zlafe ádaliye ge mága slera á shagerire bademme. ⁹ Estuwa, kwá gevge áte una anñkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Ura mággwe wá, pasakpasakke erva-aara áza talage-aha. Maggwire-aara á zleka dekideki.»

¹⁰ Bademme á wulfe á duksa na tá jáná emnde á dem haha, á walantá ba Dadaamiya, á vatertá ba ñane náza za-aatare ge emnde, antara wulfe na tá de jáná am shifa á ayiye keni. Una keni ba duksa palle. Máki kwá maga shagerire an názena am erva á kure wá, kwá de shánsha zlafe ádaliye ba kwakya; ma vaatara keni kwá de maganá ba kure zlafe ádaliye shagerire, shagerire á kure á de maga nampire kwakya. ¹¹ Dadaamiya á de gá barka áte názu am erva á kure bademme, geni kwá magateránmaga zlafe ádaliye shagerire ge emnde, á de katafke. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba duksa á barka na kwá anñkwa vatertá kure ge emnde ñanna á kya erva an ñere.

¹² Adaba slera á barka ñanna kwá maganá kure na wá, gevka ni sey ba ge zatervaare ge emnde á Dadaamiya, amá emnde kwakya zlafe ádaliye tá de gálá Dadaamiya adaba ñane. ¹³ Slera á barka ñanna kwá de maganá kure na wá, á de maraná una ñanna shagerire á ervaunđe á kure, tá de diyakursá áte una ñanna emnde, ganakini lyakurvalya labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á ba an jirire, kwá anñkwa á fansarfe á ba an jirire. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba ñane. Zlafe ádaliye, tá de galaná adaba shagerire na kwá de magaterán ge

itare, antara ge emnde umele keni bademme na. ¹⁴ Bademme á una ñanna, watse kwá maganá an ndzedá á kure ka, á de magakurná ba Dadaamiya ñgurna-aara. Má de sesse shagerire á kure parákke áza emnde wá, tá de hayakurhayá, tá de melakurumele zlaɓe ádaliye an maduwa. ¹⁵ Amá galaumigálá Dadaamiya adaba duksa yaikke na a vamitaa ñane, baaka názena mí sláterá an ñane.

10

Paul á ndáhá elva a hákuma na a vanta Dadaamiya

¹ Kina wá, iya Paul yá kátá ndaakurse elva-aaruwa palle. Kwa bantsa kure: Máki yá am dágave á kure wá, ya tsekadfe, amá máki ya yiye an kure wá, ya danɗane. Adaba barka á martaapire, an kemaarire á *Almasiihu wá, ² wayanka yá gev danɗane. Táslawa á kure, yáwánya jeba á mága á kure na. Máki yakuránka wá, má danemda watse baaka hairire am dágave á miya. Iyau, emnde na ta bantsa itare maganka jirire, yá maganá áte slera á duniya na keni maa, diyana ba iya názena yá de maganá an itare. ³ Ge jirire wá, ña ba emndimagwaha, amá wáwa á ñere wá, áte názá á emndimagwaha ka mazla-aara. ⁴ Adaba kazlaña á wáwa na ñá wawa ñere an ñane na wá, gevka kazlaña á wáwa á emndimagwaha, á vanjertá Dadaamiya kazlaña á wáwa á ñere. Kazlaña á wáwa á ñere an ndzedá jipu, á dzegwándzegwa kyáɓá dala yaikke na tá an shabe am huɗe-aara kelaade-aha á Dadaamiya. Amaana: ñá naba kezlanvekezle fidire na tá tsakaná emnde ñanna, ⁵ antara kuráviye na tá maganá itare, tá anƙwa piyaterite dise jirire á Dadaamiya ge emnde na. Náj kátá jemaa enƙale á emnde bademme, ñá gaterve ba seke danɗay-aha, geni sey tá fansar ba ge *Almasiihu palle. ⁶ Ba máki ña nanna fesarfira á kure, kwa emnde umele wá, ñere ñá anƙwa átekwa ge giya emnde na baaka fesarfira ázetare deƙideƙi na.

⁷ Kure kwá zhára ba iga á duksa. Tá anƙwa emnde umele am dágave á kure, ta bantsa itare ta emnde á *Almasiihu. A diyareddiye emnde ñanna ba shagera ganakini iya keni ya ba ura á Almasiihu. ⁸ Yaakadada a vite hákuma áte kure. Amá a vite hákuma ñanna geni yá zadakurzáda an ñane ka, a vite ge dákurá á de katafke an ñane. Ma ya galante ire-aaruwa kwakya keni, baaka názu á emmága, adaba yá galaná an unɗule-aara. ⁹ Amá bawánka zlaɓe a ba kure: Paul á kátá ganjerte ba lyáwa an elva na á tsakaná ñane am wakita-aara na. ¹⁰ Ta bantsa emnde umele á kure áte iya: Máki ya yiye an kure yá puwakurte nalmesheri wá, ya tsakakurse ba elva sadadfe, antara elva-aha na zlazladá áte emnde na. Amá máki danemda am dágave á kure wá, yá gev ba seke baaka ura, ba seke yá ndaaka elva. ¹¹ Náwa elva na ñá baterná ñere ge emnde ñanna; a cenarácena ba shagera: Bademme á názena ña puwakurtaa ñere na wá, má watse danjereɗa am dágave á kure keni, ñá de maganá á ba áte una ñanna.

¹² Itare ta ganvaa ba itare ire-aatare ta male-aha. Daaci ña gergere an emnde ñanna, ñere ñá sleka ire á ñere an itare deƙideƙi. Itare wá, ta fanaa ba itare ire-aatare am malire, daaci tá zhára ire-aatare áte una tá slaslaná itare, daaci ta bantsaa itare ta male-aha. Ta uce-aha degi emnde ñanna. ¹³ Amá ñere wá, ñá gáleka ñere ire áte názá-aatare na. Gálá ire á ñere á tsaatse á ba áte slera na a fanjeraara Dadaamiya ge ñere, ñá ebzeka náƙwe deƙideƙi. Slera na a fanjeraara Dadaamiya ge ñere wá, ñá daada ádezekure an labáre á higa. ¹⁴ Daaci duwa á ñere ádezekure na ña dakuraa labáre á higa, elva a *Almasiihu na wá, ebzanjeruka náƙwe á una a kwaranersaa Dadaamiya deƙideƙi. ¹⁵ Daaci estuwa, galañerka ire áte slera á ura, adaba ebzanjeruka náƙwe á una a kwaranersaa Dadaamiya. Náj tama kwá anƙwa á wálá ba lapiya am fetarfira, geni a farfe zlaɓe ádaliye slera á ñere am dágave á kure. Bademme á una ñanna, ebzanjeruka náƙwe deƙideƙi. ¹⁶ Má zlañeruzle

ázekure maa, lauktu bi watse ñá shá baráma a dá labáre á higa á dem larde na á katafke. Wayañerka ñere gev seke emnde umele, tá gálá ire áte slera á emnde na.

¹⁷ Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Máki ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.» ¹⁸ Adaba emnde na tá galaná ba itare ire-aatare ka una, tá de shá háyá áza Dadaamiya, sey emnde na ni a galateraa ñane.

11

Paul á tsáká elva áte emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela

¹ Kina wá, yá ndaakur elva ba seke ura an shaitaine, amá naba fawifa ervaunde. Ba estuwa, naba fawifa ervaunde. ² Yá ankwa á shelha jipu áte kure, ba seke náza á Dadaamiya kalkale. Zlabe adaliye, kure kwa ba seke gyaale, vanakurteva ge *Almasiihu zlauzle, kwa ba seke gyaale a sheba-aara. Daaci yá kátá kwá njá an enkale á kure, baaka duksa mándzawe áte kure, dem sarte na ni watse ñá jakurmeje na. ³ Amá yá á ba an lyawa, geni bi watse kwá njeka á ba átuge Almasiihu palle, kwá de wayeka an ervaunde á kure palle, ire á kure á de gev bubuwa áte ñane. Amá yehauteyeha Hawwa, ñane keni ndza a baduwa záhe ba estuwa an yaimyaimire antara fida-aara. ⁴ Yá an lyawa ba párákke áte kure. Adaba kure, ba a duhe ge ura ádezekure wallá slebela á Yaisu ka, uwe ka, waazu-aara áte ñane keni gergere tsa antara una kwa cenanaa ázeñere, shedekwe na ñane á maga slera an ñane keni gergere antara una kwa shanaa kure, aley kwa naba vante baráma ge ura estuwa. Shagera slera á kure!

⁵ Ay degiya, emnde ñanna ta bantsa itare ta emnde a bela baaka arge itare ñanna wá, diyandiya ganakini baaka názu ta jiwa an ñane. ⁶ Ambáne mbanka ndáhá elva emtake emtake. Amá diya wá, yá ankwa an ñane. Ba kure keni diyakurdiya diya-aaruwa, ya marakuránmára ser kwakya am duksa bademme.

⁷ Am sarte na yá am dagave á kure, yá ankwa á balakurá labare á higa elva á Dadaamiya, ya magán ba dey, ndavanka duksa á kure dekideki. Ya naba gulaa ire-aaruwa, ya kakurte kure, geni kwá wálá an unñule-aara. Emtu badzanevbadze emtu? ⁸ Am sarte na yá ankwa á maga slera am dagave á kure, kwaye ndza ta veliyantaa emnde á Dadaamiya á sawa am tate umele shungu. Una ñanna gevge ba seke ya zlaa ndzedá á emnde umele, mela wá, ya melakuru ge kure. ⁹ Am sarte na yá ankwa á maga slera am dagave á kure, ma yá an wedere á shungu keni, ndavanka ya duksa á kure, kwaye ndza ta sinaa emnde á Dadaamiya na tá am kwará á Makiduniya náza a já wedere-aaruwa. Hyanakuraaka ya lyuwa dekideki an wedere á ire-aaruwa. De katafke keni yá hyakuraaka ya lyuwa. ¹⁰ Yá ndaakur adaba jirire á *Almasiihu na am iya na: Una ñanna názu yá gálá ire átekwa. Am huđe á Akaya bademme, baaka ura á dzegwándzegwa piyitepiya. ¹¹ Emtu máki yá tsáká elva estuwa wá, wayanakurkire emtu? Una ka dekideki. Diyaadiya Dadaamiya ganakini wayanakurwáyire.

¹² De katafke keni yá liyieka ya duksa á kure, ganakini a sharánka názena ni tá gálá ire átekwa emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela, slera á ñere ba palle, mbate fida na. ¹³ Emnde ñanna ta emnde a bela á Yaisu *Almasiihu ka dekideki. Itare ta emnde a zlerma, amá tá mareka jirire á slera-aatare, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a bela. ¹⁴ Magauka najipu-aara. Adaba ba Shaitaine an ire-aara keni ankwa á magán ba estuwa, á ganve ire-aara ba seke malika á Dadaamiya. ¹⁵ Daaci una keni najipu ka. Emnde a slera-aara keni tá naba ganvege ire-aatare ba seke ta emnde a slera á Dadaamiya á jirire. Amá am halavuwa á duniya wá, názena tá ankwa á maganá itare na bademme watse tá de ebbera.

Paul á gálá ire an zladá-aha-aara

¹⁶ Yá enndáhá zlabé ádaliye elva-aaruwa ñanna ba seke ura an shaitaine na, amá wá, zharawika seke yá an shaitaine ba jire. Iya keni zharawizhárá á ba an ice, yá galantegálá ire-aaruwa, seke una kwá ankwá á zharáterá á ba an ice emnde umele na. ¹⁷ Ge jirire wá, una namaari á Yaakadada ka. Ba daaci am gálá ire-aaruwa ñanna wá, ganevge ba seke yá an shaitaine. ¹⁸ Yá zhárá ba emnde kwakya tá ankwá á maganá á ba áte slera á duniya, tá gálá ire an ñane na wá, daaci iya keni shagera yá galantegálá ire-aaruwa. ¹⁹ Há! kwa bántsa kure kwa emnde a enkale tsa, aley kwá zharáterá á ba an ice emnde ñanna tá an shaitaine na, baaka lámbe á kure! ²⁰ Tá ankwá á gakurve ba seke náve-aha-aatare, tá zákurá áte há, tá ankwá á zlermakurzlerma, tá ankwá á fakurar uksanwire, tá ankwá á magakurá palasa keni, aley kwá ndaaka elva! ²¹ Mbate ñere na ña gakurmarge na, a magañeraa ba baakire á hákuma á ñere ndza! Yawanerarye kwaye baakire á hákuma á ñere ñanna.

Kina wá, yá ndaa elva ba seke yá an shaitaine: Ma edda-aara á gálá ire an uwe keni, iya keni yá naba gálá ire an duksa ñanna. ²² Ta bántsa itare ta emnde á Ibrahimia; ay degiya, iya keni ya ba palle á emnde á Ibrahimia. Ta bántsa itare wá, ta Iserayiila-aha; iya keni ya ba ura *Iserayiila. Ta bantsa itare, ta eggye-aha á Ibrahimia; iya keni ya ba palle á eggye-aha á Ibrahimia. ²³ Ta bántsa itare, ta emnde a slera á *Almasiihu, amá janateruje ya. Uññule-aara ka tsa ndáhá una ñanna, amá ba waya-aara. Ba parakke janateruje an wáva am slera á Almasiihu. Iya wá, ser kwakya tá ngudñgudá jauje ge itare; ser kwakya tá ziya an já; ser kwakya una shifa-aaruwa á ferta ba zlahhe na. ²⁴ Ser ilyebe Yahudiya-aha tá ziya an já, kurpe kul keye ju maselmane, kul keye ju maselmane. ²⁵ Ser keye tá ziya emnde a Rauma an zade; ser keye á puwáñerá paare á dem háye; ankwá ser palle, ya vaha, ya háre am hude á háye; ankwá ser palle, tá kátá já shifa-aaruwa emnde an nákwá. ²⁶ Zlabé ádaliye, am shula-aha-aaruwa, ser kwakya á magiyá palasa yawe á guwa, shanushe zladá kwakya am erva á emnde a zá baráma, shanushe zladá kwakya áza emnde a jeba umele, áza emnde a jeba-aaruwa keni ba estuwa. Magariyánmaga palasa am berni-aha, antara áte makwata-aha gergere, shanushe zladá kwakya átira háye keni. Tá ankwá zlabé emnde na ta bantsa itare ta egdzar mama-aha á miya am fetarfire, amá ba fida. Ázetare keni shanushe zladá kwakya. ²⁷ Máki ba wáva an slera ñanna wá, ya wáva. Shanushe zladá an tsáká ire. Am sarte umele ba háre keni, yá taa puka ðekideki. Am sarte umele, ma ðafa, ma yawe keni, ádeteka áte we-aaruwa ðekideki, yá nja-aaruwa ba estuwa. Am sarte umele ba sarte ge zu ba duksa ñanna keni baaka. Shanushe wahála á lailaiððire keni kwakya, antara zladá á baakire á kacekaca áte vuwa.

²⁸ Zladá-aha-aaruwa umele keni zlabé ankwá ba kwakya, amá yá tsanþka mazla-aara. Duksa palle yá ankwá á shunñulaná ya wá, yá shunñula ba emnde a fetarfe, ma vaatara keni yá dzámá ba itare. ²⁹ Máki yá zhárá tsaftsafe ndzedá á palle-aatare, yá tapán ba seke áte ya. Sakwa máki mbedáambedá palle-aatare á dem haypa wá, á wiwa jipu ba seke áte ya.

³⁰ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte názena ni á mára baakire á payða-aaruwa. ³¹ Dadaamiya Eddenara ge Yaakadada Yaisu wá, diyaadiya jirire-aaruwa bademme. Galaumigálá ba ñane ma vaatara keni. ³² Ankwá zlabé ádaliye zladá palle ya nanaa ya am Dimaska am sarte na yá áhuwa: Am sarte ñanna wá, ndza á kwaraná Araitas larde-aatare. Slekse yaikke na a fanaa Araitas am Dimaska, a naba bazlaa sawji-aha áte we á wakiya-aha á ukvake ge tsagwadítságwadá. ³³ Amá ta naba njimhe am ílila emnde a fetarfe, ta ngudíte áte záwá-aha, daaci ta naba velise á kya ñiye á ukvake á sete iga a ekse. Ta fertiyaa estuwa emnde a fetarfe átuge slekse á larde ñanna.

12

Paul á gálá ire áte názena a marannaa Dadaamiya

¹ Ura-ara keni ba yá eggálá tsawe ire ñanna wá, zlaɓe yá anƙwa átekwa, ma shagerka gálá ire keni. Kina wá, yá ndaha elva a názena a marinaa Dadaamiya, antara wahayu-aha na ya shanaa ya baɗemme. ² Anƙwa slefatarfe umele ya disaa iya wá, ndza dánda Dadaamiya á dem mba-aara am samaya. Una yá ndaaná á ba áte ire-aaruwa. Yawe kelaawa ju ufaɗe vatena a mágava duksa ñanna. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ³ Yá enndáhá zlaɓe áɗaliye: Edda-aara ñanna ndza dánda Dadaamiya á dem zlan-na-aara. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ⁴ Anƙwa elva-aha ya cenanaa am zlan-na, amá á ndaaveka an elva á emndimagwaha ɗekiɗeki. Zlaɓe áɗaliye ba enndáhá-aara keni an piya. ⁵ Daaci mákí yá gálá ire wá, yá galaná áte jeba á iya ñanna. Máki áte ire-aaruwa na náwa iya na wá, yá gáleka ire ɗekiɗeki. Má uneka maa, yá gálá ire-aaruwa áte názena á mára baakire á payɗa-aaruwa. ⁶ Má wayanwáyá wá, ba iya na náwa ñane na keni, á jeviyaaka názena ni yá galantegálá ire-aaruwa átekwa. Yá gevka seke ura an shaitaine, aɗaba yá de gáleka ire am fida ba dey. Amá yá maƙka una, yá kuva a kariteka emnde kwakya aɗaba gálá ire na ta cenanaa itare am mbuwe-aaruwa. Amá yá kátá emnde tá fá zherwe áte ya aɗaba názena ta nanaa itare am nja-aaruwa, antara jirire na ta cenanaa ázerwa baɗemme.

⁷ Ma andze yá naba demda am kuravire yaikke aɗaba názena ya nanaa ya am mba á Dadaamiya. Amá Dadaamiya a naba magaa pute á kya erva an Shaitaine wá, ya shaa lapikere umele wá, ba seke tá wawiya á ba an sera am vuwa, á wiwa jipu. Ba kelaa má tsetse lapikere-aaruwa ñanna wá, yá maga ba palasa. Aɗaba una ñanna, baaka kurávire ázerwa. ⁸ Ya magaa maduwa ser keye ádeza Yaakadada, geni a halisehále lapikere ñanna am vuwa, ⁹ amá a ñwiyante, a ba ñane: «Yá magaká ñgurna ba ge eɓɓásha-aara. Aɗaba má baaka payɗa á ura, hákuma-aaruwa á márawa kwakya am edda-aara.» Daaci kina wá, emtake ervaunɗe-aaruwa jipu, yá gálá ire áte baakire á payɗa-aaruwa, a njinja ba hákuma á Yaakadada am ya. ¹⁰ Aɗaba una ñanna, am baakire á payɗa-aaruwa ñanna, amá ervaunɗe-aaruwa ba seke nama. Ma tá zlazlízle emnde, ma tá fá zlaɗa-ara áte ya, ma a shiyaa lámare-ara, ma yá maga palasa á uwe keni, baaka lambe-aaruwa ɗekiɗeki. Diyandiya ganakini a shiyaa zlaɗa ñanna aɗaba zhera á *Almasiihu. Aɗaba am sarte na ni baaka ndzeɗa am ya ɗekiɗeki na wá, yá shá ndzeɗa á jirire keni á ba am sarte ñanna.

¹¹ Ya tsakese elva ba seke ura an shaitaine, amá kwa maganaa ba kure. Aɗaba ma andze kwá maganá kure seydiré áte ya, tara hyainephe ura, an hyainepka ura keni. Ma hyainepka ura keni wá, janerammeka an male-aha á kure ñanna ta bantsa itare ta emnde a bela na. ¹² Aɗaba uwe, am sarte na yá am ekse á kure wá, ndza fanefa ervaunɗe jipu, Dadaamiya keni maganaamaga najipu-aha gergere á kya erva an ya, marsemáre ba parákke ganakini ya slebela á ba an jirire. ¹³ Emtu anƙwa shagerire na ya magaterán ge emnde umele, kwalanevkwále ge magakurán ge kure emtu? Baaka ɗekiɗeki, kure keni yanakuraaka ya. Duksa palle maganka ázekure wá, fanakurarka pelá mbera-aaruwa. Daaci yá an badza ba iya, yawiyarye haypa-aaruwa!

Paul á dzámá emnde a fetarfe na tá am Kaurintus

¹⁴ Kina wá, magannaamága niya a dezekure ge keyire. Amá wá, yá de fakurarka pelá mbera-aaruwa. Tatayanka ya shungu á kure, iya yá kátá ervaunɗe á kure. Egdzara wá, tá gelaná itare ka emnde a há, amá tá gelaterá emnde a há itare.

¹⁵ Iya wá, yá wawakuruwawe an ndzedá-aaruwa bademme; ma ya kefaa nalmane-aaruwa antara ire-aaruwa bademme adaba kure keni ba emtake. Emtu watse kwá gulanaagulá wáyáva á kure áte iya adaba wayanakurwáyá kwakya emtu?

¹⁶ Náwa bademmire á miya diyamidiya ganakini ndavanakuruka mbera-aaruwa. Ay labára zlaɓe, ta bantsa emnde umele á kure: Sleyaimyaime Paul, a zu shungu á miya á ba an zlerma. ¹⁷ Ya zlermákuraa estara? Ta de zlermakuraa emnde na ya belateraa ya ádezekure na emtu? Puwaupuwa sawari am ire á kure ba shagera. ¹⁸ Tara Titus tá antara egdza emmemiya umele na ba kure keni diyakurdiya, ya belateraa ya ádezekure na wá, ta de zlermuwa itare duksa á kure emtu? Tamanka una dekideki. Nere antara Titus wá, ɲa ba palle am slera á ɲere, eɲkale á ɲere keni ba palle.

¹⁹ Bawánka zlaɓe a ba kure, ɲá kátá lya ire á ɲere an elva na ɲá tsakaná ɲere kinekinaka na. ɲa emnde á *Almasiihu wá, estuweka. Elva na ɲá tsakaná ákatafke á Dadaamiya. An elva ɲanna ɲá tsakaná ɲere bademme na wá, ɲá kátá ba farfe á kure am elva á Dadaamiya, egdzar mama-aha-aaruwa. ²⁰ Lyawa-aaruwa kina wá, yá kuva ba ni bi watse yá de berakurka áte una yá kataná ya. Daaci kure keni kwá de hayiika am nja-aaruwa. Á njeka ervaunɗe-aaruwa, yá dzámá bi watse yá de berakurá am dágaldagala, kwá aɲkwa á shelha am dágave á kure, kwá aɲkwa á maga ervaunɗe, gergere ye á kure bademme, kwá aɲkwa á zlazlava, kwá aɲkwa á za vuwa á emnde, kwá aɲkwa á maga kurávire, bademme á duksa á ba an wesha. ²¹ Yá an lyawa jipu, yá kuva bi má danduwa ádezekure, kwá de fiyemfa am zherwe yaikke á katafke á Dadaamiya-aaruwa. Yá an lyawa jipu, yá dzámá bi watse yá bera emnde á kure kwakya mbadfarmbádá á dem haypa, amá eptsarka am tuba, zlaɓe tá maga ba názu zlayeka dekideki, tá maga ba dákárire, antara zawarire-aatare. Máki ya de berakur estuwa wá, watse yá kyuwa jipu.

13

Elva-aha na á zle átekwa

¹ Náwa watse yá duwa ge keyire á dezekure. Ba seke una ni aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, «geni shairiya á ura, sey tá kyáná áte seydire á emnde, cekwa-aara seyde-aha buwa bi keye na wá,» emnde na tá yánka mága mándzawire na keni, mí de kya shairiya-aatare á ba áte una ɲanna. ² Am sarte na ya dezekure ge buwire keni, ndza ya fater elva-aaruwa palle ge emnde ɲanna kwásau yaránka maga haypa na, ya ndaater ge emnde umele keni bademme. Kina ya yiyiye an kure keni, yá aɲkwa á ndaakurndáhá zlaɓe ádalije ba parakke: Má watse danemda ya wá, watse baaka zatervaare ge emnde ɲanna dekideki. ³ A ba kure keni, kwá kátá dise *Almasiihu, máki á maga slera am elva-aaruwa, watse kwá nanna degiya! ɲane wá, gavka ura cekwa payɗa-aara. Ba kure keni diyakurdiya hákuma-aara na á maganá ɲane am kure. ⁴ Am sarte na ta zleɲelanaa áte dzaɲgala wá, ba jirire ndza baaka payɗa-aara. Amá an hákuma á Dadaamiya wá, á ba an shifa-aara. Ay degiya, ɲere antara ɲane gaɲerevge ba palle. Daaci ɲere an ire á ɲere wá, baaka payɗa á ɲere. Amá ma watse daneremda ádezekure wá, watse kwá de nanna hákuma á Dadaamiya an ɲere, am slera na ɲá de maganá ɲere am dágave á kure. Adaba gaɲerevka an ire á ɲere, aɲkwa Almasiihu antara ɲere.

⁵ Amá njawinja emtsaade kure am áhá, habazauhábaza názu am zlálava á kure, diyaweddiye máki ba jirire kwá á ba am fetarfire. Ge jirire wá, baaka shaige-aara, diyakurdiya ganakini aɲkwa *Almasiihu am kure. Sey máki aɲkwa názu a mbedakuraa áte baráma-aara. ⁶ Amá keni yá tama á de jakurviyaaka, kwá de ba eddiya ganakini ɲere ɲa emnde a bela á jirire. ⁷ Amá ɲere wá, ɲa baaka an wedere á marakurá názena ma andze kwá diyañersá átekwa ganakini ɲa emnde a bela á jirire.

Názena n̄á yekaná n̄ere áza Dadaamiya wá, yawánya mága mandzawire bademme. Ma shaŋeránka n̄ere mazla-aara marakurá názena ma andze kwá diyaŋerse átekwa keni, baaka lambe á n̄ere. N̄ere n̄á kátá ba kwá maga shagerire. ⁸ Adaba n̄á taa yanaaka jirire, n̄ere keni n̄á maga ba slera á jirire n̄anna. ⁹ Máki hyakurephya kure emnde am elva á Dadaamiya wá, ma marápseka hákuma á n̄ere mazla-aara keni, n̄ere n̄á higa ba jipu. Daaci n̄ála á n̄ere kina áza Dadaamiya wá, a gakurvege emnde na ni baaka duksa mándzawe áte itare dfekidfeke na.

¹⁰ Wakita n̄anna yá aŋkwa á puwakurtá ya kina, ya yiye an kure na wá, ba geni kwá eptsepsa am tuba, daaci yá de valakurarka mázla-aara. Hákuma wá, viteva Dadaamiya áte kure. Amá wá, a vite hákuma n̄anna ge zadakurzáfeka, a vite ge dákurá á de katafke an n̄ane.

Halavuwa á elva an gá use

¹¹ Daaci a jamima shifa kwa egdzar mama-aha-aaruwa. Wavauwáva, gawansege duksa mándzawe am zláláva á kure bademme. Yawanaaka elva-aaruwa na, a deska am ire á kure. Njawinja á ba áte ye palle, magauka názena á de sakurá dágala na. Daaci á de yakuraaka Dadaamiya na edda á wáyáva ba n̄ane palle, á vatertá ba n̄ane hairire ge emnde na.

¹² Gauga use-aaruwa ba shagera am dágave á kure, kwa emnde á Dadaamiya bademme. Bademme á emnde a fetarfe na tá áhuna keni, tá aŋkwa á gakur use-aatare. ¹³ A melakurumela Dadaamiya, ganakini kwá shánsha n̄gurna á Yaakadada Yaisu *Almasihu ma vaatara keni, kwá shánsha wáyáva na a wayamiyaa Dadaamiya an n̄ane na am kure. A janmeje Shedfekwe Cufedfe ye á kure bademme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a GALATIYA

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Paul ya slebela á Yaisu *Almasiihu. A givaa urimagweka slebela ɗanna, a beliyaa urimagweka, a beliyaa ba Yaisu an ire-aara tá antara Eddenjara Dadaamiya na a tsante am faya na. ² Iya, ɗá antara emnde a fetarfe na tá áhuna baɗemme, ɗá anƙwa á gakur use á ɗere ge kure kwa emnde a fetarfe na kwá am larde á Galatiya baɗemme. ³ A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ɗurna, a varakurteva hairire. ⁴ Yaisu Almasiihu a yaa ba shifa-aara ge enzlamise miya am haypa-aha-miya, geni a shanka adaliye duniya laakire na hakuma áte miya mazla-aara. A maganaahe á ba áte una á kataná Eddemiya Dadaamiya. ⁵ Galaumigálá Dadaamiya dem ba ge dekiɗeki. *Aamin.

Baaka labare á higa umele sey ba palle na

⁶ Yá maga ba najipu áte kure, aɗaba Dadaamiya a magakuraa ɗurna á kya erva an Yaisu *Almasiihu, a gakurve emnde-aara, aley kertenj eptsakuranveptsa iga, kwa cenvaa labare á higa umele. ⁷ Amá baaka labare á higa umele sey ba palle ɗanna ya balakursebale na. Ya ndanaa aɗaba uwe una, aɗaba tá anƙwa weshakurweshwa emnde umele, tá kátá eptsante labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. ⁸ Amá ma a de balakursaa ware labare á higa umele arge una ɗa dakurnaa ɗere na wá, ma ba ɗere ɗanna, ma malika a sawa am samaya keni, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara. ⁹ Ndza keni ya ndakurndaha. Kina keni yá ndakurndaha zlaɓe ádaliye: ma ware una a de balakurse labare á higa umele, gergere antara una kwa cenanaa kure, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara.

¹⁰ Emtu kwa kurken yá tsáká una ganakini a zlebarizleba emnde emtu? Iya yá kátá á zlebiyá ba Dadaamiya. Emtu kwa kurken yá kátá haya áza emnde emtu? Máki yá kátá haya áza emnde zlaɓe ádaliye wá, yá taa gevka waladí á Yaisu Almasiihu.

*Náwa a gevaa estuwa Paul slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanwaya ge kwa diyeddiye ganakini labare á higa na ya balakursaa iya na wá, elva ɗanna elva á urimagweka. ¹² Aɗaba a binaa urimagweka elva ɗanna, a kwarisaa urimagweka, a binaa ba Yaisu an ire-aara.

¹³ Ábi kwa cenáncena nja-aaruwa werre am sarte na ya tse á ba áte nadina á ɗere Yahudiya-aha. Am sarte ɗanna ndza ya shateru zlaɗa kwakya ge emnde a fetarfe. Baaka názu ndza maganka ganakini yá keɗanaakeda elva ɗanna ba dekiɗeki. ¹⁴ Am jeba-aaruwa ndza ya jateruwa ba iya ge ukfe-aha-aaruwa umele ge mága názena am nadina á ɗere. Dabantedaba naɗe-aha na ta kwaranjersaa eggye-aha á ɗere an ervaunɗe-aaruwa palle.

¹⁵ Dadaamiya a eksise vateneka, a eksise kwaye zlaɓe yarika, a magiya ɗurna, a naba ɗahite geni yá gevge sleslera-aara. Samsa sarte na a wayetaa ɗane maa, ¹⁶ a naba marise Egdza-aara geni yá balaterá labare-aara ge emnde na ta baaka am nadina á Yahudiya-aha. Am sarte na a marise Egdza-aara ɗanna, danka ya ma ádeza ware keni ge ndava sawari. ¹⁷ Ma á dem Urusaliima keni danka ya dekiɗeki ge de ndava sawari áza emnde na ta gevaa itare zunɗwe emnde a bela á Yaisu *Almasiihu. Ya naba tse am Dimaska ɗanna, ya naba zlala á dem haha á Arabiya. Daaci ya eptsehe zlaɓe ádaliye á dem Dimaska. ¹⁸ Ya magaa yawe keye kalkale, lauktu ya dem Urusaliima, ya de mbapse antara Piyeɗ, ya magaa ba maka buwa ázenjara. ¹⁹ Amá

puwanteka ice-aaruwa d'ekid'eki áte emnde a bela umele, sey ya naa ba Yakuba egdza emmenjara ge Yaakadada. ²⁰ Náwa Dadaamiya, icanka fida am názena yá bakurná ya na ba palle keni.

²¹ Am tsa-aaruwa am Urusaliima, kwaye ya zlala á dem haha á Siriya, antara haha á Silikiya. ²² Am sarte njanna maa, zlafe diyarika emnde a fetarfe na tá am kwara á Yahudiya. ²³ Sey ta cenaa ba labare-aaruwa áza emnde a fetarfe umele. Ta bantsa emnde njanna: Edda-una ndza a shanjeru zlad'a werre na wá, eptsapteptsá. Kina wá, njane keni á anjwa bala labare á higa na ndza a kátá ked'anaaked'a ba d'ekid'eki na. ²⁴ Daaci ta fantau ge gálá Dadaamiya ad'aba slera-aaruwa.

2

Zunjwire á jammeje á Paul antara emnde a bela umele

¹ Daaci ya magaa yawe kelaawa ju ufade ágashe njanna, ya naba eptsá adaliye á dem Urusaliima, njá saa antara Barnabas, anjwa Titus ázenere. ² Eptsá-aaruwa njanna keni, ndza a marisaa ba Dadaamiya geni sey yá eptsá. Am saasa á njere njanna wá, njá magaa jahava sey ba njere antara male-aha á emnde a fetarfe. Daaci ya palaterse sera á labare á higa na ya balateraa ya ge emnde na ta baaka am nadina á njere Yahudiya-aha. Ad'aba má jammeka elva á njere antara itare, bademme á slera-aaruwa na ya maganaa ya werre, antara una ya maganaa am sarte njanna, ma andze a gev ba dey. ³ Titus na njá jaa d'aba kerde na wá, njane ura Yunaniñkau, amá hyarareka ganakini sey ba laari á demda am shedekwe, á gevge emtsaade ura Yahudiya. ⁴ Mbatu wá, tá anjwa emnde na ta bantsa itare ta emnde a fetarfe, mbate fida na, am jahava á njere njanna. Ta bantsa itare wá: Sey a demda emtsaade am shedekwe. Emnde njanna wá, ta sanjerte á ba an ila ge se gya gyad'a á njere. Ad'aba njá kwaraná ba njere ire á njere áte názena am nadina á njere Yahudiya-aha, ad'aba barka á Yaisu *Almasiihu. Daaci tá kátá eptsanjera á dem *tawraitá njanna zlafe adaliye. ⁵ Amá njere eksanjeraareka elva-aatare d'ekid'eki ba cekwaanjudi keni. Wayanjerká tá badzanvebadze labare á higa na, ad'aba njanna elva a jirire, geni kure keni kwá cenvaacena jirire njanna, kwá tsaatse átekwa.

⁶ Amá emnde na ta male-aha ba itare am emnde a fetarfe na wá, ma ta male-aha, ma ta male-aha ka keni, ba duksa palle ázerwa. Ad'aba Dadaamiya wá, njane á zhareka ice á ura. Am sarte na ya palateraa labare á higa na ya balateraa ge emnde na wá, male-aha njanna ndaharika geni yananseye elva am waazu-aaruwa. ⁷ Baira ta naba diyeddiye ganakini a fiyaara ba Dadaamiya slera á de balaterá labare á higa njanna ge emnde na ta baaka am nadina á njere Yahudiya-aha. Ba seke una a far ge Piyer ge de balateran ge Yahudiya-aha. ⁸ Ta naba lansaule geni ba Dadaamiya na a vantaa hakuma ge Piyer, a belanaa á dem Yahudiya-aha na wá, ba duksa palle ge iya keni, a beliyaa ba njane á dem dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha. ⁹ Daaci ba tara Yakuba antara Piyer ira Yuhanna una, ta male-aha á emnde a fetarfe njanna, naranna itare geni ba jirire a fiyaara ba Dadaamiya slera njanna. Ta naba vite erva, ta vante ge Barnabas keni, jammeje elva á njere áte una njanna. Daaci njá zluhe am sawari geni njere, njá de balaterá labare á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha, itare tá de balaterán ge Yahudiya-aha. ¹⁰ Elva palle ta banjerna itare wá, a ba itare: Viyawateraaka talage-aha á miya áhuna. Una njanna, duksa na ni yá maganá ya keni an ndzed'a-aaruwa bademme.

Paul a valaare ge Piyer á katafke á zlamaha

¹¹ Haraare am iga á una njanna maa, samsa Piyer á sem Antakiya, ya naba valaarehe á katafke á zlamaha, ad'aba magaaka duksa an unjule-aara. ¹² Ad'aba am zunjwire wá, ta zaa d'afa ba kerde an emnde na ta baaka am nadina á njere. Am sarte njanna

maa, Yakuba a belaa emnde á dezerere. Ba saremsa emnde ñanna wá, mele Piyer zaaka dafa antara ñere mazla-aara. Adaba a wanaa lyawa átuge itare. Adaba itare ñarnaana nadina á ñere an tsaka ire. ¹³ Yahudiya-aha umele na fartarfe na keni, garevge an dzama ire bubuwa ba seke Piyer. Ba Barnabas an ire-aara keni gazlaagazla, a magan ba seke náza-aatare. ¹⁴ Ba ya nanna dzalaranvedzale jirire á labare á higa, a ba iya, yá elvan ge Piyer á katafke-aatare bademme: Ekka, ka ura Yahudiya, amá ka sem ba estuwa ásehuna, ka ganve ire á ña ba seke ka ura Yahudiya ka, njan̄ka áte njá á Yahudiyire. Máki ba estuwa, ká dzegwaná estara hyaterar ge emnde umele geni a njarinja áte njá á Yahudiyire?

Emnde bademme tá en̄zlese á ba an fetarfire

¹⁵ Ñere wá, ña Yahudiya-aha miyenne. Ña emnde na baaka nadina-aatare, ña dahaterá an emnde a haypa na ka. ¹⁶ Amá diyañerdiya ganakini ura á shánka jirire áza Dadaamiya an d̄aba *tawrait̄a, sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Ba ñere keni, ña fetaare á ba áte ñane, lauktu ña shaa jirire áza Dadaamiya. Ña shanaa adaba ña d̄abete tawrait̄eka. Baaka ura á shá jirire adaba á d̄abete tawrait̄a. ¹⁷ Daaci kina wá, njá an̄kwa shá jirire á ñere áza Dadaamiya an fetarfire áte Yaisu Almasiihu. An una ñanna wá, ñere keni njá an haypa ba seke emnde bademme. Máki estuwa wá, amaana a sepuwañermaa ba Yaisu Almasiihu emtu am haypa ñanna? Estuweka dekideki. ¹⁸ Amá má ya eptsarhe zlaɓe ádaliye, yá habaza názena ya eptsanve iga wá, yá maga duksa laake á katafke á Dadaamiya.

¹⁹ Máki áte elva á tawrait̄a wá, iya ba seke yá an emtsa ázenara. Una keni a jiyaa ba tawrait̄a ñanna, geni yá shá shifa umele ge d̄aba Dadaamiya. Am sarte na ta zlen̄elaa Yaisu áte dzan̄gala, gevge ba seke ta cebaañer kerde antara ya. ²⁰ Shifa na yá an ñane kina na wá, shifa-aaruweka, yá njá an shifa á Yaisu Almasiihu. An shifa na yá njá an ñane am duniya na wá, yá njá an fetarfire áte *Egdza á Dadaamiya. A wayitaa ba ñane, haa a naba yaa shifa-aara adaba iya. ²¹ Iya wá, ya taa yanaaka ngurna á Dadaamiya, geni sey yá d̄aba ba tawrait̄a. Adaba ma andze tá naba shansha emnde jirire áza Dadaamiya an d̄aba tawrait̄a wá, daaci emtsa á Yaisu Almasiihu na ma andze á gev ba dey.

3

*Daba *tawrait̄a bi fetarfire áte Yaisu *Almasiihu*

¹ Kure emnde a Galatiya wá, baaka en̄kale á kure. A keɓakuraa ware estuwa? Ya palakurnaa tsa sera-aara bademme geni a emtsa estara Yaisu *Almasiihu áte dzan̄gala. ² Ndava-aaruwa ba palle ázekure, vawiteva jawapa! Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cuded̄de; kwa shaa Shedekwe ñanna adaba kwa d̄abete *tawrait̄a emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaun̄de á kure palle he? ³ A keɓakuraa uwe estuwa áte en̄kale? Am fantaufe wá, kwa tsaa á ba áte hakuma á Shedekwe Cuded̄de, amá kina wá, kwá kátá zlan̄aazle an ndzed̄a á ire á kure emtu? ⁴ Kwakya názena a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara am dagave á kure, bademme á una-aha ñanna á gev ba dey emtu? Tamanka ganakini una ñanna á gev ba dey. ⁵ Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cuded̄de, a magaa najipu-aha kwakya am dagave á kure. A magaa una-aha ñanna adaba kwa d̄abete tawrait̄a emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaun̄de á kure palle he?

⁶ Yahauteyeha názena a ndanaa wakita á Dadaamiya áte Ibrahim̄a, a ba ñane: Ibrahim̄a a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una ñanna a shaa jirire áza Dadaamiya. ⁷ Daaci diyaweddiye geni, bademme á emnde na fartarfe áte Dadaamiya á ba an jirire, ba itare una ta wulfe-aha á Ibrahim̄a. ⁸ Ndza a ndaase vateneka Dadaamiya názena a ganvaa ñane kina. A ba ñane am wakita-aara wá, ba emnde na garevka Yahudiya

keni, tá de fetarfe áte ñane. Adaba fetarfire-aatare ñanna wá, á de gatervege emnde a jirire á katafke-aara. Adaba una ñanna, a ndanse labare á higa ñanna ge Ibrahimia emtsaafe, a ba ñane á elvan ge ñane: Yá de ga barka áte nalgaadama bademme adaba ka. ⁹ Ibrahimia a fetaare áte Dadaamiya, daaci Dadaamiya a gan barka. Diyaweddiye ganakini bademme á emnde na ta fetaare áte Dadaamiya, Dadaamiya á de gater barka ge itare keni.

¹⁰ Adaba bademme á emnde na ta tsaa á ba áte *tawraitá, geni tá shá jirire an ñane áza Dadaamiya na wá, bademme tá an nyainye áza Dadaamiya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Edda una maganaaka názena á ndaaná tawraitá na bademme wá, an nyainye áza Dadaamiya. ¹¹ Baaka shaige-aara, diyamidiya ganakini baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya an daba tawraitá. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Edda una a shaa jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, ba ñane una an shifa a jirire. ¹² Tara daba tawraitá an fetarfire wá, tá maslaaveka. Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Edda una a tsaa á ba áte mága názena am tawraitá wá, shifa keni á shaná á ba an tawraitá ñanna.

¹³ Amaana wá, má an nyainye áza Dadaamiya, adaba dzegwamiyánka mága názena a ndahanaa tawraitá na bademme. Amá *Almasiihu a se lyamivaare nyainye ñanna ge miya, a demaa ñane am slede á miya. Ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, geni máki zlejelarzlejela ura áte nafa wá, amaana an nyainye edda-aara. ¹⁴ Yaisu Almasiihu a magaa una ñanna wá, geni barka na a ba Dadaamiya á elvan ge Ibrahimia á de gater ge nalgaadama bademme na wá, á gevge á kya erva an ñane. Zlabe ádaliye a magaa una ñanna geni mí shá Shedekwe Cudedde na a ba Dadaamiya á de vamiteva má famitaarfe na.

**Tawraitá á badzeka namána á Dadaamiya*

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena, náwa yá palakurá elva an garava á názena mí maganá miya emndimagwaha. Máki njarinja emnde buwa am haha, ta ngudaa namána wá, baaka slepekyateraapekya, baaka slefateraarfe keni. ¹⁶ Ba duksa palle an namána á Dadaamiya keni. Werre wá, Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimia. Waada ñanna a maganan ge ñane antara wulfe-aara. Adaba a ba ñane: Watse yá gan barka ge nalgaadama bademme á kya erva an wulfe á ña. Ndahaaka wakita á Dadaamiya: á kya erva an wulfe-aha á ña, amá a baa: wulfe á ña. Wulfe-aara ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁷ Náwa názena yá kátá bakurná ya: Duksa zunñwe wá, Dadaamiya a maganaa waada ge Ibrahimia. A magaa yawe deremke ufade an kul keye, lauktu a vaterte *tawraitá ge Yahudiya-aha. Aley keni tawraitá ñanna á badzeka názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimia werre. Tawraitá á pekyeka namána á Dadaamiya dfekideki, á pekyeka názena a magateraa waada-aara ge emnde keni. ¹⁸ Amá ma andze vaterteva Dadaamiya ge emnde názena a magateraa waada-aara na adaba ta dabete tawraitá wá, daaci ma a gevka adaba namána mazla-aara. Amá Dadaamiya a gan barka ge Ibrahimia, adaba a ngudanaa namána-aara.

¹⁹ Máki estuwa, ázara dalila á *tawraitá ñanna ba dfekideki? Dalila á tawraitá ñanna a faterara Dadaamiya ge emnde arge názena a magateraa waada-aara na wá, ba ge maraterá haypa-aha-aatare parakke. Dadaamiya a vaterte tawraitá ñanna ba ge sarte cekwaangudí ge emnde. Ba ge ufa wulfe á Ibrahimia na a ngudateraa namána ge emnde bademme á kya erva an ñane na. Ba samsa ñane wá, baaka hakuma á tawraitá mazla-aara. Tawraitá wá, Dadaamiya ndza a belaa ba malika-aha an ñane, ge saterán ge emnde. Amá ndza ankwá sledagave á emnde antara malika-aha ñanna. ²⁰ Deme keni wá, sledagave wá, á tseme am dagave á emnde buwa.

Amá am sarte na Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahim wá, ba nane antara Dadaamiya, baaka sledagave-aatare.

*Ázara dalila á *tawrait*

²¹ Una nanna á bánba ganakini tara *tawrait tá gyaaveka an namána á Dadaamiya emtu? Estuweka d'ekideki. Adaba ma andze a dzegwándzegwa tawrait vaterte shifa ge emnde wá, ma andze a dzegwándzegwa vaterte jirire keni á katafke á Dadaamiya. Amá baaka una áza tawrait. ²² Baira d'eme a ba wakita á Dadaamiya wá, bademme á emnde a duniya tá á ba am erva á haypa. Estuwa an'kwa á vaterte názena a magatera a waada-aara na ge emnde adaba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Á vaterte adaba fetarfire-aatare.

²³ Amá am sarte na ndza zlafe baaka barama ge emnde geni tá fetarfe áte Yaisu wá, ndza a kwaramiyaa ba tawrait, dem sarte na Dadaamiya a weramitaa barama á fetarfire. ²⁴ Una ba estuwa, ndza a giyamiyaa ba tawrait sem sarte na samsa Yaisu Almasiihu. Daaci shamiyánsha jirire áza Dadaamiya adaba famitarfe. ²⁵ Daaci kina wá, sarte á fetarfire áte Yaisu Almasiihu; á giyamiyá tawrait ka mazla-aara.

²⁶ Bademmire á kure kwa ba egdzara á Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu an fetarfire á kure áte nane. ²⁷ Bademmire á kure kwa emnde na magarakuránmaga baptisma an zhera á Yaisu Almasiihu na wá, kina wá, kwa de eksa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara. ²⁸ Mazla-aara wá, baaka gergerire am dagave á Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele bademme. Baaka gergerire am dagave á nave-aha antara emnde na tá kwaraná itare ire-aatare. Baaka gergerire am dagave á zhele an mukse. Bademme á kure kwa ba palle adaba kwa emnde a Yaisu Almasiihu. ²⁹ Zlafe adaliye máki kure gakurevge kwa emnde á Yaisu Almasiihu wá, daaci kure keni kwa wulfe-aha á Ibrahim. Daaci kwá de shaná ba kure názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahim antara wulfe-aha-aara na.

4

¹ Amaana elva nanna wá, egdzere wá, á de zaná ba nane tsa waráta á há á eddenjara bademme, amá am sarte na zlafe egdzere wá, tá kwaraná ba emnde ba seke nave. ² Am sarte na zlafe egdzere wá, tá fanuwa ba emnde hyema, tá giyaná ba itare, á cená ba náza-aatare, dem sarte na má banba eddenjara nane keni hyephye ura. ³ Ba duksa palle ge miya keni. Am sarte na zlafe ma ba seke egdzara wá, ndza tá kwarámiya ba jini-aha á shaitaine. ⁴ Daada áte sarte na a tsanaa Dadaamiya, a naba belaa Egdza-aara á sem duniya, a se yanaa ba mukse, ta yanaa á ba am *tawrait nanna, ⁵ geni a varsevare emnde na á kwaraterá tawrait, á gamivege egdzara á Dadaamiya.

⁶ Kure wá, kwa ba egdzara á Dadaamiya. Adaba una nanna a vakurte Shedekwe á Egdza-aara an'kwa am kure. Máki kwá d'aha Dadaamiya an Dada á d'aha ba Shedekwe-aara nanna á kyá an we á kure. ⁷ Bademmire á kure kwa nave-aha ka mazla-aara, kwa egdzara á Dadaamiya. Máki kwa egdzara-aara wá, bademme á názena am hufe á há-aara ba náza á kure.

Názena á kataná Paul áza emnde a fetarfe

⁸ Werre am sarte na diyakurka Dadaamiya wá, ndza kwa nave-aha á dadaamiya-aha á fida gergere kwakya. ⁹ Amá kina wá, diyakurdiya Dadaamiya á jirire, baira d'eme kwá an diya áza Dadaamiya. Kwá eptsaná estara zlafe adaliye ire á kure ádeza jini-aha á laakire nanna, baaka nampire-aatare na? Labara kwá kátá gev nave-aha-aatare zlafe adaliye? ¹⁰ Ya ndaanaa adaba uwe una? Adaba kure kwá dzámá ba

munri-aha, hare-aha á umele, tere-aha á umele, lauktu-aha á umele, ira sakanderi-aha bademme. ¹¹ Yá dzámá ire jipu, yá kuvá geni slera-aaruwa na ya maganaa ya am dagave á kure na a gevka dey.

¹² Ate elva á *tawraita wá, taslawá á kure gawevge ba seke iya, egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba iya, ya ura Yahudiya, amá ganevge ba seke kure. Sem vatena keni zlafe baaka emtanjire na kwa magitaa kure dekideki. ¹³ Diyakurdiya ba kure keni zunjwire á labare á higa na ya de vakurtaa ya wá, ndza a njyaa ba lapikere am ekse á kure, lauktu ya magakuraa waazu njanna. ¹⁴ Ge jirire wá, ndza shakurushe zlada arge iya am lapikere-aaruwa njanna. Amá yakurika, zharakurika seke ura dey. Baira deme lyakurivalya ba seke ya malika á Dadaamiya, ba seke ya Yaisu *Almasiihu an ire-aara. ¹⁵ Am sarte njanna wá, ndza kwakya higa á kure. A jaara uwe an higa á kure kina? Am sarte njanna wá, diyandiya geni ma andze kwá dzegwándzegwa wá, ba ice á kure keni, ma kwá sansese, kwá viteva. ¹⁶ Kina wá, kwá eksiya áte kelaadire mazla-aara, adaba ya bakuraa jirire emtu?

¹⁷ Diyandiya ganakini tá anjwa emnde na tá badakurbada geni kwá daba ba itare an enjale á kure bademme, amá ganakini kwá shá shifa ka. Tá kátá ba tegakuraahe an ya zlauzle. ¹⁸ Máki an unjule-aara wá, shagera jipu geni tá wayavewayá emnde am dagave-aatare. Amá iya keni, a yiyaaka ervaunje á kure, ma yá anjwa am dagave á kure, ma ya baaka am dagave á kure keni. ¹⁹ Iya wá, zlafe yá shá ba zlada adaba kure egdzara-aaruwa. Ya ba seke mukse na am zlada á ya egdzere. Lauktu á zlauzle zlada-aaruwa wá, sey má njánja Yaisu *Almasiihu am kure ba shagera. ²⁰ Kina wá, ervaunje-aaruwa á kátá ma ba ya am dagave á kure, lauktu ma yá shantaushe ge názena yá bakurná ya. Adaba kina na wá, an wessa ire-aaruwa jipu.

Tara Hajara an Saraatu ta garava-aha á namána gergere buwa

²¹ Ekkure emnde na kwa bantsa kure kwá kátá á kwarakurá *tawraitá na, cenakuránka názena a ndahanaa tawraitá emtu? Vawiteva emtsaade jawapa?

²² Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya wá, a ba njane wá, Ibrahimá ndza a shaa egdzara buwa. Egdzere palle a yanaa an kwatena, palle-aara a yanaa an mukse-aara.

²³ Egdza á kwatena na wá, ta yan ba seke emnde bademme. Amá mukse-aara wá, a yan estuweka náza-aara. Dadaamiya ndza a maganaa *waada-aara ge Ibrahimá geni watse á shá egdze njanna. ²⁴ Anjwa názu á baminá elva njanna. Nwasha buwa njanna, tara Hajara an Saraatu na keni, tá maramiyá namána-aha gergere buwa a ngudanaa Dadaamiya. Hajara wá, njane kwatena, á maramiyá namána na a ngudanaa Dadaamiya áte ire á wa Sina. Njane a yayaa egdzara-aara am navire.

²⁵ Adaba Hajara wá, njane gevge ba seke wa Sina am haha Arabiya. Adaliye njane gevge ba seke berni á Urusaliima vatena. Adaba bademme á emnde na tá am hude-aara, ta ba nave-aha á tawraitá. ²⁶ Mukse á há wá, njane gevge ba seke Urusaliima á jirire na am samaya na. Á kwaraná ba njane ire-aara, njane una emmemiya ge miya.

²⁷ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

Ekka mukse dziire na yanjka egdzere dekideki, tapakanaaka zlada á yá egdzere dekideki na, kina wá, ehiga an ervaunje á njane bademme. Adaba mukse á keliya wá, tá hwiya ba egdzara-aara arge egdzara á mukse á nawiya.

²⁸ Adaba una njanna kure keni yarakursiye ge buwire, gakurevge ba egdzara á Dadaamiya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya am waada-aara. Werre keni ndza a maganaa waada-aara ba estuwa ge Ibrahimá geni á de shá Isiyaaku. ²⁹ Am zamana á Ibrahimá werre njanna wá, egdze na a yanaa Hajara ba seke náza á emnde bademme na, a faa zlada áte egdze na a yanaa Saraatu an hakuma á Shedekewe Cudedde na. Am dagave á miya vatena keni ba duksa palle.

³⁰ Amá ázara a ba wakita á Dadaamiya? A ba njane: Ngyainsenjye mukse á kwatena

na, a ezzlálá an egdza-aara. Adaba egdza á kwatena á taa fetka erva-aara áte waráta á eddenjara, sey á záná ba egdza á mukse á há. ³¹ Adaba una njanna egdzar mama-aha-aaruwa, miya wá, ma egdzara á mukse á kwatena ka, ma egdzara á mukse á há na a kwaranaa ba njane ire-aara na.

5

Eptsauka á dem navire d'ekid'eki, kwaraukwara ba kure ire á kure

¹ Yaisu *Almasiihu a enjlamise am *tawraitá wá, geni mí kwaraná ba miya ire á miya. Adaba una njanna, tsawaatse ba shagera, a eptsarakuraaka zlaabe adaliye á dem navire.

² Náwa názu yá bakurná iya Paul: Máki eksakuraarekse geni tá puwakurá á dem shedekwe wá, baaka názena kwá shaná kure am elva á Yaisu Almasiihu d'ekid'eki.

³ Náwa yá ndakurndá, ma a de demá ware á kure am shedekwe njanna keni, famfa ire-aara am laarire, sey a maganaamaga edda-aara názu am tawraitá bademme.

⁴ Kure emnde na kwa bantsa kure, kwá shá jirire áza Dadaamiya an d'aba tawraitá na wá, tegakurevtege antara Yaisu Almasiihu, eptsakuranveptsá iga ge njurna á Dadaamiya. ⁵ Amá njere wá, fanjertefa tama á njere áte Dadaamiya ganakini watse á vanjerte jirire adaba fanjertarfe, adaba duksa umeleka. Una názena njá ufáná njere an ndzedá na á vanjerte Shedekwe Cuded'de. ⁶ Máki gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu wá, ma damiyemda am shedekwe, ma damiyemka keni ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba fetarfire. Amá wá, a naranna emnde fetarfire á miya. Una njanna slera á wayavire.

⁷ Am zunjwire ndza shagera zlaláva á kure. Á, salikataliya na wá, shagerka zlaláva á kure. A piyakurtaa ware ge mága jirire? ⁸ Edda-aara ba fida-aara, a belanaa Dadaamiya na a d'akurdfaha na ka. ⁹ Una ba jire, egdza shahi á makala ba cekwaangudi á tsantetse ukpa na an wasla bademme. ¹⁰ Adaba barka á Yaakadada wá, fantarfe an kure á ba an jirire, geni á de geraavka elva á miya. Amá edda una anjkwá á weshakurweshá njanna wá, ma ware edda-aara keni, á de njezleka am shairiya á Dadaamiya.

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya yán vateneka balaterá elva a dem shedekwe ge emnde, geni tá shá jirire an njane áza Dadaamiya. Ma andze yá bálá ba una njanna sem vatena wá, ma tá feka Yahudiya-aha zladá áte ya mazla-aara. Daaci elva a emtsá á Yaisu *Almasiihu áte dzangala na keni, ma andze á taa yanaaka ervaunje-aatare. ¹² Emnde njanna tá weshakurweshá na wá, a d'atsaraadátsá kwa náza-aatare bademme, a garevge nadima-aha.

¹³ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a d'ahakurtaa ba Dadaamiya, geni kwá kwaraná ba kure ire á kure. Am kwara ire á kure njanna maa, magauka názena á kataná ire á kure bademme. Arge una njanna wá, ma ware keni a maganánmaga duksa ge ura an wayavire. ¹⁴ Adaba shairiya-aha-aara bademme jammeje am shairiya palle, a ba njane: Ewwáya sleriya á njá ba seke ire á njá. ¹⁵ Amá má kwá dagala am dagave á kure, kwá wawa vuwa á kure an slare ba seke dabba-aha á kaamba wá, faufa kwa hyema, kedawanaaka shifa á kure bademme.

Yawanya a tedakurtedá ba Shedekwe Cuded'de

¹⁶ Názena yá bakurná iya na wá, yawanya a tedakurtedá ba Shedekwe Cuded'de. Magauka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁷ Adaba názena á kataná ire á urimagwe wá, tá gyaaveka antara náza á Shedekwe Cuded'de. Názena á kataná Shedekwe Cuded'de keni tá gyaaveka antara una á kataná ire á urimagwe. Duksa-aha buwa njanna wá, tá jammeka d'ekid'eki. Daaci kwá taa maganaaka názena ni á kataná ba

ire á kure. ¹⁸ Daaci má á tedaakurá Shedekwe Cufedfde wá, kwa baaka am erva á *tawraitá mazla-aara.

¹⁹ Baďemme á názena á kataná ire á urimagwe á ba áte parakkire. Duksa-aha ŋanna ba tara gwardzire, dakarire, zawarire, ²⁰ kyula hele, mága namselkwa, mága kelaadire, dagala, shelha, ica ervaunďe, gardire, tega ye á emnde, antara mága gergerire am dagave á emnde. ²¹ Zlađe ádaliye, danŋwire antara gev slembazla ira mága slakwatsire. Ankwa zlađe ádaliye jeba á duksa-aha ŋanna kwakya á kataná ire á urimagwe. Ba seke una ya ndakurndaha na, yá fakuremfede zlađe ádaliye am vuwa, baďemme á emnde na tá maga ba jeba á duksa-aha ŋanna, tá shánka á dem zlanna á Dadaamiya ďekidėki.

²² Amá nampire á slerá á Shedekwe Cufedfde wá, tara wayavire, higa, hairire, farvaunďe, zevarzire, maggwire, dzayyire á ervaunďe, ²³ kemaarire ira tá kwarukware vuwa-aatare. Baďemme á duksa-aha ŋanna wá, piyaaka shairiya á Dadaamiya. ²⁴ Emnde á Yaisu *Almasiihu wá, ceďaarceba sunu-aatare baďemme áte dzaŋgala, baaka am itare mazla-aara.

²⁵ Ba Shedekwe Cufedfde una slevamite shifa. Daaci yaumiyányá á taďamitáďá ba ŋane palle. ²⁶ Yaumiyányá gálá ire, tatayaumika dagala an emnde, shelaumika keni.

6

Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, máki kwá nanna dzalevdzale palle á kure á dem haypa wá, kure na kwá an Shedekwe á Dadaamiya na wá, naba melawanumele, eptsawanaaptsa zlađe ádaliye ásete barama. Amá wá, magauka an ervaunďe. Daaci ma ware á kure keni, a effa hyema geni a demka ŋane keni á dem huďe-aara. ² Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure. Má kwá ankwá maga una ŋanna wá, kwá ankwá maga názena a fakuraara Yaisu *Almasiihu am shairiya-aara. ³ Má ura ankwá slaslaná am ervaunďe-aara ganakini ŋane hyephye am duksa, mbate keni hyepka ba názára keni, an una ŋanna á keďaná ba ŋane ire-aara. ⁴ Daaci ma ware keni a zharanaazhárá názu am zlaláva-aara, máki shagera slera-aara, a vante higa ba ge ŋane, amá aďaba a jateru ge emnde umeleka. ⁵ Aďaba ma ware keni á ba an názena a faraa Dadaamiya ge ŋane.

⁶ Edda una á tsaha elva á Dadaamiya wá, a tegansetege názu am erva-aara baďemme, a vanteva ge malum-aara keni.

⁷ Diyaweddiye ba shagera geni ura á dzegwánka á zlerma Dadaamiya. Baďemme á názena ni a jemaa edda-aara am haha, á de shá ba una ŋanna. ⁸ Edda una á maga ba názena á kataná ire-aara, á de shá ba emtsa. Amá edda una á maga ba názena á kataná Shedekwe á Dadaamiya wá, ŋane á de shá shifa na á zleka na. ⁹ Yaumiyánka mága maggwire. Aďaba má samsa laukte-aara, zlađe yamiyánka wá, mí de shánsha nampire-aara. ¹⁰ Aďaba una ŋanna, vacitu má njaanja slera á mága maggwire á katafke á miya wá, magaumimága una ŋanna áte emnde baďemme. Baaka ďeme seke emnde na fartarfe.

Halavuwa á elva

¹¹ Náwa una wá, yá ankwá puwetá ba iya an erva-aaruwa, yá ankwá puwan ba yaikyaike. ¹² Emnde na tá kátá hyakuraare á ba áte laarire, geni sey kwá demda am shedekwe na wá, tá kátá haya á ba áza emnde. Una ŋanna tá magan ba geni a shaterka zlaďa má tá maga waazu áte emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaŋgala. ¹³ Aďaba ba emnde na tá am shedekwe ŋanna keni, ŋarnaaka názena am *tawraitá baďemme. Tá kátá puwakurá am shedekwe, ba geni tá gálá ire an kure, aďaba kwá ankwá ďabaterďába. ¹⁴ Amá iya wá, yá galaná á ba áte emtsa á Yaisu Almasiihu palle ire-aaruwa. Aďaba emtsa-aara áte dzaŋgala ŋanna wá, kazlaŋa á duniya gevge

ba seke emtsa á katafke-aaruwa, iya keni, ganevge ba seke emtsa á katafke á kazlaja á duniya. ¹⁵ Adaba áte barama á Yaisu Almasiihu wá, ma damda edda-aara am shedekwe, ma damka keni, ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba gev ura áŋwaslire.

¹⁶ Baɗemme á emnde na ni tá njá á ba áte una ɗanna wá, ba itare una ta emnde á Dadaamiya an jirire. Dadaamiya a zatervarze, a vaterteva hairire.

¹⁷ Fetu vatena, edda-aara a siyanka fitenire na mazla-aara. Adaba ververe-aha na áte iya na wá, á maraná ba una ɗanna ganakini iya wá, ganevge ya náza á Yaisu.

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, a magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ɗurna-aara ge kure baɗemme. *Aamin.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a AIFAISUS

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá bá iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa gakur use ge kure emnde á Dadaamiya am Aifaisus, ge kure emnde na ƙakurnaƙa elva á Yaisu Almasiihu an ervaunde á kure palle na. ² Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu, a magarakuránmaga ƙgurna, a varakurteva hairire.

Barka na á gaterá Dadaamiya ge emnde na garevge

*palle antara Yaisu *Almasiihu*

³ Galaumigála Dadaamiya Eddeƙara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba a gamiyar barka am duksa bademme á sá am samaya, adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁴ Dadaamiya ndza a dzeramise werre, kwaye zlaƙe ba duniya keni zlaƙe nderaaka emtsaade, geni mí de geva emnde cufedfe, mí de gev palle antara Yaisu Almasiihu, watse baaka duksa mandzawe áte miya á katafke-aara. ⁵ Adaba wayamiwayire, Dadaamiya a dzeramise werre geni á de gamive egdzara-aara á kya erva an Yaisu Almasiihu. A maganaa á ba áte namaari-aara. ⁶ Daaci galaumigala Dadaamiya adaba kwakyire á ƙgurna na a magaminaa ƙane ba dey á kya erva an Egdza-aara na a wayanaa ƙane na. ⁷ Adaba emtsa á Egdza-aara, Dadaamiya a naba lyamisehe, a yamiyaare haypa-aha á miya. Á maraminá an una ƙanna kwakyire á ƙgurna-aara na á magamiyán ge miya. ⁸ Dadaamiya a magamiyaa ƙgurna kwakya ge miya á bá iya na wá, adaba a vamite ilmu, a gamive emnde a enƙale geni mí diyeddiye názena á kátá maganá ƙane na. ⁹ A maramise nasherire á duksa na anƙwa á slaslaná ƙane kwaye kinekinaka, a njante geni á de maganá á kya erva an Yaisu Almasiihu na. ¹⁰ Duksa na á kátá maganá ƙane na wá, amaana á de jemá duksa bademme, una am samaya, antara una áte haha bademme, á de yaná am erva á Yaisu Almasiihu. Daaci á de geva ƙane slekse arge duksa-aha ƙanna bademme má samsa laukte-aara.

¹¹ Dadaamiya anƙwa á maga duksa bademme áte una ndza a slaslanaa ƙane, a njante ganakini á de emmága na. Daaci a naba dzeramise kwaye kinekinaka geni watse á de gamive emnde-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu, á de vamite dza á miya keni am duksa shagera na watse á de vaterte ge emnde-aara na. ¹² Daaci ƙere Yahudiya-aha na ƙa emnde zunƙwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu na wá, galaumigála Dadaamiya adaba una ƙanna bademme na. ¹³ Ba estuwa ge kure keni. Am sarte na cenakuráncena elva a jirire, elva a Yaisu Almasiihu na Dadaamiya a lyakurse an ƙane na, kwa naba fetarehe áte Yaisu Almasiihu. Daaci adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, Dadaamiya a naba fete damshe-aara áte kure, amaana Sheƙekwe Cufedfe na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁴ Dadaamiya a vamite Sheƙekwe Cufedfe ƙanna wá, ba seke namána. Una ƙanna ba seydire geni duksa shagera na a ba ƙane á de vaterteva ge emnde-aara na keni watse mí shansha bademme. Watse mí shá una ƙanna má lyamiselye náza ba ge ƙekideki na. Daaci galaumigála Dadaamiya am yaikkire-aara.

Paul á ƙalateru ilmu antara diya ge emnde a fetarfe

¹⁵ Adaba una-aha ƙanna egdzar mama-aha-aaruwa, yá anƙwa slafaná we-aaruwa kwakya ge Dadaamiya adaba kure. Adaba cenanáncena labare á kure ganakini

shagera fetarfire á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, cenanáncena zlafe ádaliye ganakini wayakurwáyá an emnde á Dadaamiya kwakya. ¹⁶ Ma vaatara keni yá ankwá slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya ádfaba kure, yá ankwá yehakuryeha jipu am maduwa-aha-aaruwa. ¹⁷ Yá ankwá nala Dadaamiya Saksage, Dadaamiya á Yaakadada Yaisu Almasiihu na, geni á gakurvege emnde a ilmu, á marakuránmárá ire-aara an pute na kwá de diyeddiye nane ba shagera na. ¹⁸ Zlafe ádaliye yá ankwá nalan ganakini á werakurta ice áte duksa-aha na a dfahakur ge nane na, antara geni kwa diyeddiye ganakini duksa-aha nanna jauje ge duksa bademme, a fakúr ge kure, antara emnde-aara umele bademme. ¹⁹ Zlafe ádaliye: Yá kátá kwá diyeddiye hákuma yaikke na jauje ge duksa bademme ankwá á maga slera ám miya emnde-aara na. Hákuma nanna wá, ba una ndza a magaa slera yaikke am Yaisu Almasiihu, ²⁰ am sarte na a tsantaa Dadaamiya am fáyá, a danaa á dem nafafa-aara am samaya na. ²¹ Am samaya nanna wá, Yaisu Almasiihu de gevge slekse á malika-aha, antara male-aha-aatare, antara duksa-aha na tá án hákuma am samaya bademme. Ba nane palle una átire ge emnde bademme, una ma edda-aara a shaa eksle-ara keni. Ba nane palle una á kwará emnde am duniya na, antara am duniya na watse á de sáwá na keni bademme. ²² Dadaamiya a fanem duksa bademme am erva ge nane. Zlafe ádaliye: a ganve slekse arge aiklaisiya-aara. ²³ Aiklaisiya wá, nane vuwa á Yaisu Almasiihu. Bademme á duksa na am Yaisu Almasiihu, ankwá am aiklaisiya. Yaisu Almasiihu wá, ma am tate-ara keni, nane ankwá bademme.

2

Tseta am emtsa geva an shifa

¹ Werre wá, ndza kwa ba seke emtsa á katafke á Dadaamiya adfaba shagerkire an haypa-aha na kwa maganaa kure. ² Ma am zlalava á kure keni, ndza kwa ba palle antara emnde umele am duniya. Ndza kwa dfaba ba male á jini-aha na an hakuma am zhegela na. Á maganá ba nane slera-aara am emnde na tá fansareka ge Dadaamiya dekideki na. ³ Werre wá, ba miya keni ndza mi ba seke emnde nanna, ndza mi maga ba názena á kataná ire á miya ge vuwa á miya. Adfaba una nanna, miya keni ma andze mí de shá zlada kwakya áza Dadaamiya ba seke emnde a haypa umele. ⁴ Amá gafka estuwa, adfaba Dadaamiya wayamiwaya kwakya, daaci a naba zamivarehe.

⁵ Ma ndza mi ba seke emtsa am ice-aara ádfaba haypa keni, adfaba wayava-aara áte miya na wá, a naba shifamite átirpalle antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, lyakurlya shifa á kure adfaba ngurna á Dadaamiya. ⁶ Adfaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, Dadaamiya a naba tsamite átirpalle antara nane, kwaye a damiyaa á dem samaya, geni mí de njá am yaikkire áhuwa antara Yaisu Almasiihu. ⁷ Dadaamiya a naba magamiyaa shagerire estuwa á kya erva an Yaisu Almasiihu na wá, geni ma vaatara keni á maraterná an una nanna ge emnde bademme ngurna yaikke na jauje ge duksa bademme na. ⁸ Ba jirire Dadaamiya a lyakurse adfaba slera á kure-ka, nane a lyakurse ádfaba ngurna-aara. Una duksa dey na a vakurtaa nane adfaba kwa fetare áte nane. ⁹ Adfaba slera á kure-ka, una dekideki, una ba ngurna-aara, geni ma ware edda-aara keni a galeka ire ba dey. ¹⁰ Dadaamiya wá, a nderamihe, a vamite shifa ánwaslire á kya erva an Yaisu Almasiihu geni mí maga ba duksa na shagera na. Shagerire nanna keni, a tsatsaminaa ba nane kwaye am fakta.

*Am erva á Yaisu *Almasiihu gamiyevge ba jeba palle*

¹¹ Adfaba una nanna, yehauteyeha ba shagera geni kwaye am fantaufe, am jeba á kure bademme ndza kwa ba emnde na baaka nadina á kure. Yahudiya-aha itare ta emnde na tá am shedekwe, ndza tá zharakur ba seke duksa ba dey adfaba kwa baaka am shedekwe. Amá una ba duksa na tá maganá ba emnde áte vuwa-aatare.

¹² Yehauteyeha zlafe ádaliye ganakini am sarte ñanna, kure ndza diyakurka elva a *Almasiihu ðekideki, ndza kwa ßaaka am kezlakula á *Iserayiila-aha. Dadaamiya a ñgudateraa namána-aha ge emnde-aara Iserayiila-aha, amá kure ndza kwa ßaaka am huðe-aara, ndza ßaaka tama á kure áte duksa á Dadaamiya ðekideki, kure keni kwa ba emnde tsa am duniya na, aley ndza diyakurka Dadaamiya. ¹³ Werre, ndza kwa yiyiye an Dadaamiya. Amá kina wá, kwa herzhe an Dadaamiya áðaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na ñane a naba yaa shifa-aara áte dzañgala adaba kure na.

¹⁴ Shamiyansha hairire am dagave á miya antara kure kina keni, adaba ba gamiyevge emnde-aara. Werre wá, ndza añkwa tegava am dagave á Yahudiya-aha antara emnde na ßaaka nadina-aatare, amá ñane a naba se magaa pute geni mí gevge ba palle. A janaahe ge ñane dugune na ndza ba seke riya am dagave á miya na an emtsa-aara áte dzañgala. ¹⁵ Shairiya á Yahudiya-aha na a ba ñane: Sey ká maga una bi mañka una na, a bezanaahe ge ñane, geni á jaterme Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele na ßaaka nadina-aatare na átirpalle. Ba seke una garevge palle am elva-aara na wá, daaci ßaaka gergerire-aatare mazla-aara, garevge ba palle, jeba añwaslire. A feme estuwa hairire am dagave á miya. ¹⁶ An emtsa-aara áte dzañgala ñanna wá, Yaisu *Almasiihu a naba janaahe dugune na ndza am dagave á jeba-aha gergere ñanna, a magaa pute geni tá gevge ba jeba palle. Zlafe ádaliye: a slapataterahe bademme-aatare áza Dadaamiya. ¹⁷ Sawa-aara á sem duniya na wá, a se ßala ba elva a hairire, geni kure emnde na ßaaka nadina á kure, ndza diyakurka Dadaamiya na, antara ñere Yahudiya-aha na diyañerdiya Dadaamiya na, bademmire á miya mí shansha hairire ñanna. ¹⁸ Adaba ñane, ñere antara kure bademme á miya shamiyánsa baráma á deza Eddemiya Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedde. Ba Shedekwe Cudedde palle una slemelamiyumele bademmire á miya.

¹⁹ Máki ba estuwa wá, kwa wayve-aha-ka mazla-aara, bi kwa emnde na ndza kwa sáwá an sawa, amá gakurevge ba emnde a larde miyenne, kwa emnde á Dadaamiya ba miyenne, kwa ba palle antara emnde umele na tá am huðe á há-aara na. ²⁰ Nabi-aha antara emnde a ßela Yaisu *Almasiihu ta fantau ge slera ñanna ba seke má tá faná ekte ge bere. Daaci kure wá, kwa ba seke nakwa-aha am dagave á nakwa-aha á nyaña bere ñanna. Yaisu Almasiihu an ire-aara wá, ñane nakwa na á ñá ndzedá á bere ñanna bademme. ²¹ Adaba barka-aara, bademme á bere á njá ba degdege, ámberá añkwa á wálá, geni á gevge bere cudedde na watse á njá Dadaamiya am huðe-aara na. ²² Ba seke una ni kure gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, kure keni gakurevge dalbe palle am bere ñanna. Kure antara emnde umele, bademmire á kure wá, gakurevge ba seke bere ñanna á nja Shedekwe á Dadaamiya am huðe-aara na.

3

Slera na a faara Dadaamiya ge Paul

¹ Adaba ba una ñanna, yá añkwa maga maduwa arge kure. Iya Paul yá am danğay kina, adaba ba slera á Yaisu *Almasiihu ñanna, ya maganaa am dagave á kure kwa emnde na ßaaka nadina á kure. ² Diyandiya ba jirire ganakini cenakurancena slera na a fiyaare Dadaamiya am dagave á kure, ba ñane ñanna zlafe ádaliye una a magiyaa ñgurna geni yá maganaamaga slera ñanna. ³ Dadaamiya a naba marise názena am ire-aara, ba kinamina na keni ya zluwa á puwakurte ba ñane cekwaañgudí.

⁴ Má kwá añkwa ndaha egdza elva-aaruwa ñanna ya puwakurtaa ya ba kina na wá, watse kwá naba diyeddiye átekwa ganakini diyandiya ya názena an shebe am elva a Yaisu *Almasiihu na bademme. ⁵ Am zamane-aha na dedde na wá, Dadaamiya ndza marateranka nasherire ñanna ge emndimagwaha. Amá am salikataliya na wá,

a naba magaa pute geni Shedekwe-aara Cufedfe á maratersemare duksa nanna ba parakke ge nabi-aha-aara antara ge emnde a bela-aara. ⁶ Nawa nane nasherire nanna: Dadaamiya a fateraa duksa shagera ge Yahudiya-aha geni á de geva átuge itare. Amá kina wá, kure emnde na ndza kwa baaka am nadina na keni, kwá ba am hude-aara, ankwá dza á kure. Kure, antara Yahudiya-aha gakurevge ba emnde a jeba palle mázla-aara. Daaci duksa na á ba Dadaamiya á de vaterteva ge Yahudiya-aha na wá, ge kure keni á de vakurteva. Bademme á duksa nanna wá, ba nampire á elva á Yaisu Almasiihu. Kwaya nane nasherire nanna.

⁷ Ganevge sleslera á Dadaamiya kina ge balatera labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde keni, una ndzedá-aaruwa-ka, ba hakuma á Dadaamiya. Ba nane una a magiyaa ngurna á una nanna. ⁸ Yá á kataliya ba iya am emnde á Dadaamiya bademme, aley Dadaamiya a naba magiyaa ngurna ba ge iya nanna keni, a give slebalatera rezegire na á zleka dekideki na ge emnde na baaka nadina-aatare. Rezegire nanna wá, a sanaa Yaisu Almasiihu, jauje ge diya á emnde bademme. ⁹ Zlabe ádaliye maa, a magiyaa ngurna á palaterná názu a slaslanaa nane am ire-aara na ge emnde bademme. Ba nane Dadaamiya na a nderanaa nane duksa bademme una ndza a shebanve duksa nanna kwaye am fakta á duksa bademme. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya maresemáre duksa nanna am aiklaisiya-aara, geni tá nanna malika-aha na tá am samaya, antara male-aha-aatare bademme, lauktu tá de diyeddiye geni ilmu á Dadaamiya wá, ankwá gergere ba kwakya baaka zlakta-aara. ¹¹ Daaci Dadaamiya a maganaa á ba áte una ndza a njantaa nane kwaye am fakta geni watse á de emmága na. Bademme á una nanna a maganaa á ba á kya erva an Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹² Ba ádaba famitarefe áte Yaisu Almasiihu, gamiyevge palle antara nane na wá, daaci shamiyánsha barama á deza Dadaamiya an baakire á lyawa. ¹³ Adaba una nanna, gazlauka dekideki ádaba zladá na yá ankwá shaná ya ádaba kure na, táslawa á kure. Baira una nanna ankwá á melakurumele ge kure.

*Háyáva na á wayámiyá Yaisu *Almasiihu an nane*

¹⁴ Adaba una nanna, yá ankwá kezlan ugje ge Eddemiya Dadaamiya, yá maga maduwa arge kure. ¹⁵ Bademme á emnde-aara na tá am samaya na, antara emnde na tá am duniya, tá á ba an dada-aha-aatare. Bademme tá njá á ba áte ndzedá á Eddemiya Dadaamiya palle. ¹⁶ Yá ankwá nala áza Dadaamiya geni á ndzedakurtendzedá ba nane an hákuma á Shedekwe-aara, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá áte unjule-aara. Á magakurá una nanna áte yaikkire-aara ge nane. ¹⁷ Yá ankwá nala ázenjara geni a njiinja Yaisu *Almasiihu am kure, ádaba fetarfire á kure áte nane. Zlabe ádaliye yá yekakuru wayavire, geni kwá wayaavewáye á ba an jirire am dagave á kure. Má kwá ankwá wayaavewáya am dagave á kure wá, kwá de gevge emnde ndzendzedá áte unjule-aara. Estuwa kwá tsaatse degdege ba seke náfa na má dámnda slalwe-aara ba shagera á dem haha na. ¹⁸ Daaci antara emnde a fetarfe umele átirpalle wá, kwá dzegwándzegwa eccena-aara ba shagera, geni Yaisu Almasiihu wá, ankwá á wayamiwáyá á ba an jirire. Una ma kwá dálá á detire, ma kwá tsekwá á dem áhá, ma kwá deme keni, kwá de bera wáyáva á Yaisu Almasiihu wá, á ba ankwá ba estuwa. ¹⁹ Yá ankwá nala Dadaamiya zlabe ádaliye: geni kwá diyeddiye wáyáva á Yaisu Almasiihu na jauje ge diya á emnde bademme na. Má shakuransha una nanna wá, názena an nane Dadaamiya wá, am kure keni ba una nanna.

²⁰ Dadaamiya wá, baaka názu á janviyaaja ge nane. Baira nane á januje am duksa na mí ndavanuwá miya, antara una mí slaslaná miya na. Bademme á una nanna á maganá á ba an hákuma-aara na ankwá á maga slera am miya na. Galaumigálá ba nane palle. ²¹ Ma vaatara keni dem ba ge dekideki, yaikkire ba názá-aara palle am aiklaisiya-aara, adaba Yaisu Almasiihu. *Aamin.

4

Geva vuwa palle

¹ Daaci, yá anjkwá ñalákurá ba iya Paul, ya dangay áǵaba slera á Yaisu *Almasiihu, taslawá á kure: ǵabauǵaba unjule á jirire áte una a ǵahakuraa Dadaamiya ge ñane na. ² Ma vaatara keni gauga ire á kure á katafke á emnde umele, gawevge emnde a kemaare, gawevge emnde a farvaunǵe, ma uwe keni naba bashaubasha am dagave á kure, kwá ámbera á wayaavewaye ba kelaazare. ³ Wavauwáva an ervaunǵe á kure palle, geni a tegevka ye á kure na a jakurmaare Shedekwe Cufedǵe, a vakurtaa antara hairire na. Ma vaatara keni njawinja á ba áte una ñanna. ⁴ Aiklaisiya wá, ñane gevge ba seke vuwa á Yaisu Almasiihu, daaci baaka vuwa umele sey ba palle ñanna. Shedekwe Cufedǵe keni sey ba palle, tama á miya áte duksa na a ǵahamiyaa Dadaamiya ge ñane na keni ba palle. ⁵ Yaakadada palle, fetarfire palle, baptisma keni baaka umele sey ba palle, ⁶ Dadaamiya palle, ba ñane una Dada arge emnde baǵemme, á kwaraná ñane duksa baǵemme, anjkwá am tate-aha baǵemme, am dagave á emnde baǵemme.

⁷ Yaisu *Almasiihu a naba magamiyaa ñgurna baǵemmire á miya, a tegaamiyaa hakuma á mága slera-aha gergere, ma ge ware á miya keni baǵemme. ⁸ Anjkwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Am sarte na ñane gaaga ndzedá arge kelaade-aha-aara na wá, a naba sluwatervaahe, daaci a naba kapte an itare á detire. Á sáwá áhuwa maa, a dzerese emnde a slera-aara, a tegateraa hákuma á mága slera-aha gergere.

⁹ Elva na a ba ñane: a kapte á detire na mu, á kátá bá uwe ñane? Elva ñanna wá, á kátá bá: ndza a tsekwe á sem duniya áhuna emtsaǵe. ¹⁰ Daaci edda una ndza a tsekwe á sem duniya na wá, ba Yaisu Almasiihu. Ba ñane ñanna zlaǵe ádaliye una a kapte á detire ge samaya geni á jemá duksa baǵemme, ma una am tate-ara keni, á kwaraná ba ñane palle. ¹¹ Daaci a tegateraa slera-aha ge emnde-aara, ma ware keni á ba an slera-aara. Emnde umele a gaterve emnde a ǵela, ge emnde umele a vaterte slera á nabiyire, ge emnde umele a vaterte slera á ǵala waazu ma am tate-ara keni baǵemme, ge emnde umele a vaterte slera á malumire, ge emnde umele zlaǵe ádaliye a vaterte hákuma á kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde.

¹² A ǵazlaa emnde ñanna baǵemme geni tá fatermá itare ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe am slera-aatare, geni aiklaisiya na gevge ba seke vuwa á Yaisu *Almasiihu na, á far wálá ba kelaazare. ¹³ Daaci miya baǵemmire á miya mí de gev ba palle, fetarfire á miya palle, diya á miya áte *Egdza á Dadaamiya na ba palle. Daaci mí de gevge emnde na gyamiyebgye am fetarfire, mí de gev ba kalkale antara Yaisu Almasiihu an ire-aara. ¹⁴ Má gamiyevge estuwa, enjkwá á miya á de gevka seke náza á egdzara mesheshe mazla-aara. Daaci tá de dzegwánka zlermamizlerma emnde a fida an yaimyaimire-aatare, tá de dzegwánka jamiyaa áte unjule á jirire an tsaha fida. ¹⁵ Miya wá, magaumimága ba jirire am dagave á miya, wayaumiyaavewaye an ervaunǵe á miya palle, lauktu mí de far an wálá am duksa baǵemme, mí de gevge kalkale-aara ge Yaisu Almasiihu na ñane ire á aiklaisiya na. ¹⁶ Ba ñane una a jatermaare ge emnde-aara a gaterve palle, áte ye palle, ba seke una vuwa á urimagwe: ubiya-aha antara duksa-aha umele tá an dzagwa átirpalle na. Daaci, má vuwa ñanna ba lapilayye, duksa-aha na tá am ñane tá maga ba slera wá, vuwa baǵemme á wálá ba shagera. Ba duksa palle ge emnde a fetarfe keni: má tá anjkwá wayaavewaye ba shagera wá, á wálá aiklaisiya.

*Shifa áñwaslire na mi shanaa áza Yaisu *Almasiihu*

¹⁷ Áǵaba una ñanna, náwa názu yá ndahakurá ya an zhera á Yaakadada: táslawa á kure, dawalika mágá názena tá maganá emnde na baaka nadina-aatare na. Áǵaba

itare tá dzama ba názena ni baaka nampire-aara đekideki na. ¹⁸ Tá taa cenevaaka jirire đekideki, tá shanka shifa aŋwaslire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde na, adaba degdegire á ire na tá maganá itare, baaka duksa na ta disaa itare áte unjule á Dadaamiya. ¹⁹ Itare baaka zherwe-aatare đekideki. Názena tá kataná itare an ervaunđe-aatare bademme wá, sey ba dakarire, antara duksa zherwe bademme.

²⁰ Amá ekkure wá, kwa tsahese une-ka áza Yaisu *Almasiihu. ²¹ Ekkure emnde na gakurevge palle antara nane na wá, ba jirire cenakurancena elva-aara. Ekkure wá, kwararakursekware jirire na a saminaa nane na. ²² Daaci ekkure wá, eptsawaneptse iga ba đekideki ge duksa-aha nanna shagereka ndza kwa maganaa kure werre na. Adaba am njá á kure werre nanna, ndza a jakuraa eŋkale ba duksa-aha mandzawe na a katanaa ervaunđe á kure na, a keđakuraa ba nane. ²³ Amá yawánya a mbedakursembeda Dadaamiya ervaunđe á kure bademme, á gakturvege aŋwaslire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. ²⁴ Daaci gawuvge aŋwaslire am ervaunđe á kure bademme áte una a mbedakursaa Dadaamiya, geni kure keni kwá gevge ba seke nane ám njá á kure bademme. Ba jirire, jeba á nja nanna wá, cuđedđe, wayaawáya Dadaamiya.

²⁵ Adaba una nanna, yawánya fida mazla-aara. Ma ware á miya keni a enndaha ba jirire áza ukfenjara, adaba gamiyevge palle, mi ubiya-aha á vuwa á ura palle. ²⁶ Ma jákurja ervaunđe ba jipu keni, magauka haypa am huđe-aara. Zlađe adaliye: a belyakuraareka vaciya kwásau zlađe kwá maga ba ervaunđe nanna. ²⁷ Yawanánka baráma ge Shaitaine đekideki. ²⁸ Ma edda una neyle keni, a yánya mazla-aara. Arge una nanna ambane nane keni a emmága slera á jirire, geni nane keni á vaterte duksa ge emnde na tá aŋkwa zatervaare emnde. ²⁹ Valyauka elva yaiyaihe am mbuwe á kure, ndahaundaha ba elva á námpire, elva na emnde tá de shá ndzedá an nane, tá wálá an nane áte unjule á Dadaamiya na. ³⁰ Becawanteka Shedekwe Cuđedđe na aŋkwa am ervaunđe á kure na. Shedekwe Cuđedđe nanna, nane gevge ba seke damshe á Dadaamiya áte kure geni kwa emnde-aarire. Daaci vacite umele watse á lyamiselye náza dem ba ge đekideki. ³¹ Daaci duksa mándzawe, sawansese am ervaunđe á kure bademme: ma dugune, ma ica ervaunđe, ma zláza ura, ma dágala, ma danjwire, sawansese jeba á duksa-aha nanna bademme am ervaunđe á kure. ³² Kure wá, magaumága ba shagerire á ervaunđe am dágave á kure, magaumága kamaarire, yawanáreye haypa ge ura am dágave á kure, ba seke una Dadaamiya a yakuraare haypa ge kure adaba Yaisu *Almasiihu na.

5

Zlálá ám parakkire

¹ Ekkure wá, kwa egdzara á Dadaamiya, a wayákuraa nane. Adaba una nanna, dabaudaba ba sera-aara am názena kwá maganá kure bademme. ² Am duksa na kwá de maganá kure bademme wá, yawánka wáyávire, ba seke una a wayámitaa Yaisu *Almasiihu ge miya, a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya adaba miya na wá, a magaa duksa na a katanaa Dadaamiya.

³ Kure wá, kwa emnde á Dadaamiya. Adaba una nanna, duksa ba seke gwardzire, fa ice am duksa á ura, antara jeba á duksa-aha nanna shagerka đekideki na, ba ettsála-aara keni zlayeka đekideki am dagave á kure. ⁴ Zlađe adaliye elva-aha na á maga zherwe, antara elva-aha na baaka sera-aara đekideki na, ira elva-aha na á de waterwá am ervaunđe ge emnde na bademme, una-aha nanna zlayeka am dagave á kure. Arge una-aha nanna wá, slafawanánsrafe ba we á kure ge Dadaamiya adaba duksa na a magakurnaa nane na. ⁵ Diyaweddiye una ba shagera: emnde a maga gwardzire, bi jeba á duksa-aha nanna shagerka đekideki na, antara fa ice am duksa

á ura, baira una nanna ba kalkale antara mága hele, emnde a mága duksa-aha nanna wá, ba palle-aatare keni á shanka dem zlaná á tara Yaisu *Almasiihu an Dadaamiya.

⁶ A kedarakuraaka emnde ba dey an elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. Adaba ba una-aha nanna, an zladá ervaunde á Dadaamiya jipu áte emnde a maganaa gardfire bademme. ⁷ Daaci a jakurmeka duksa antara jeba á emnde nanna dekideki. ⁸ Werre wá, ndza kwá am tabefammire. Amá kina wá, kwá am parakkire adaba gakurevge palle antara Yaakadada. Daaci kure keni magaumága ba duksa na ni tá maganá emnde na tá am parakkire na. ⁹ Adaba parakkire wá, nane á sá ba shagerire antara maggwire, ira jirire. ¹⁰ Wavauwáva an ervaunde á kure palle ge diya názena á kataná Yaakadada. ¹¹ Gawaterápteka ge emnde a mága názu watse baaka nampire-aara dekideki, una ba slera á tabefammire na. Amá marawateránmara shagerkire na tá ankwá maganá itare na ba parakke. ¹² Duksa na tá maganá jeba á emnde nanna an nasherire wá, ba enndaha-aara keni zherwe ge miya. ¹³ Amá má mí ndaaternda duksa-aha á zherwe nanna ba parakke wá, emnde bademme tá de diyeddiye nja-aatare ba shagera. ¹⁴ Adaba duksa na má sesse am parakkire, duksa nanna keni gevge parakkire. Adaba una nanna, ta bantsaa: Ekka na ká am hare na, tsetse am hare, tsetse am emtsa, Yaisu *Almasiihu á maraká parakkire.

¹⁵ Adaba una nanna, magaumága enkale ba shagera am njá á kure bademme, geni de gawevka emnde a cekwire á enkale, amá gawevge emnde a enkale. ¹⁶ Zamane á miya na degiya badzavbadze. Kedawanaaka sarte ba dey, magaumága shagerire. ¹⁷ Adaba una nanna, gawevka emnde a cekwire á enkale, cenaucena názena ni á kataná Yaakadada ázekure na.

¹⁸ Zlabe adaliye: a dakurseka mbazla am enkale dekideki, adaba á kedákurá ba una nanna. Kure wá, nawantenaha ervaunde á kure an Shedekwe Cudedde. ¹⁹ Ma ware á kure keni galaugálá Yaakadada am dagave á kure. Galaugálá an jabura, galaugálá an lahe-aha na á vakurtá Shedekwe Cudedde na, antara lahe-aha umele bademme. Galaugálá Yaakadada an ervaunde á kure palle. ²⁰ Slafawanánsrafe we á kure ge Eddemiya Dadaamiya ba kelaazare adaba duksa-aha na a maganaa nane na bademme, slafawanánsrafe we an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Nwasha antara zála-aha-aatare

²¹ Ma ware á kure keni, faufa zherwe am dagave á kure, adaba kwa emnde na kwá an lyawa á Yaakadada. ²² Yá elvan ge kure nwasha: Faufa zherwe áte zala-aha á kure áte una á kataná Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. ²³ Adaba ba zhele una á kwara mukse, ba seke una á kwaraná Yaisu Almasiihu aiklaisiya, aiklaisiya gevge ba seke vuwa-aara na. Nane wá, ire antara slelya. ²⁴ Adaba una nanna, sey nwasha tá fa zherwe áte zála-aha-aatare am duksa bademme, ba seke una ankwá fáná aiklaisiya zherwe áte Yaisu Almasiihu am duksa bademme na.

²⁵ Ekkure keni zála: wayauwáyá nwasha-aha á kure ba seke una a wayanaa Yaisu Almasiihu aiklaisiya-aara, a naba yaa shifa-aara adaba nane, ²⁶ a baranve tsefanje an yawe, antara elva-aara, geni á ganvege cudedde. ²⁷ A magaa una nanna bademme na wá, adaba á kátá zhara aiklaisiya-aara ba tsefanje á katafke-aara, zariya jipu, cudedde, á gevge an daradza baaka duksa mandzawe áte nane. ²⁸ Ba duksa palle ge zála keni: Wayauwáyá nwasha-aha á kure ba seke shifa á kure. Ma ware una zhele, wayetewáyá mukse-aara, a wayete ba shifa-aara. ²⁹ Baaka ura á magantá kelaadire ge ire-aara, amá á zanu duksa, á fanu hyema ba seke una ankwá á fanuwa Yaisu *Almasiihu hyema ge aiklaisiya na. ³⁰ Adaba bademmire á miya na wá, mi ba seke ubiya-aha antara duksa-aha umele na am vuwa-aara na. ³¹ A ba wakita á Dadaamiya wá: A sesse zhele am mba á eddenjara, a njarinja antara mukse-aara. Itare ta buwa nanna tá de gev ba vuwa palle. ³² Elva na am wakita á Dadaamiya nanna wá, a sanse elva yaikke. Ate iya wá, ankwá á pálá elva a Yaisu Almasiihu antara aiklaisiya-aara.

³³ Amá wá, antara ba názá á kure keni, geni ma ware á kure keni a ewwáyá mukse-aara ba seke shifa-aara, mukse keni a effa zherwe áte zhele-aara.

6

Náwa tá nja estuwa egdzara antara emnde a há-aatare

¹ Ekkure egdzara, cenaucena elva á dada-aha á kure an mama-aha á kure, adaba una nanna duksa na á kataná Yaakadada ázekure, zlayákurzláyá ge kure na kwa emnde-aara. ² A ba palle á shairiya-aha á Dadaamiya wá: «Effa zherwe áte tara eddena an emmena.» Zunḡwe ba una nanna am shairiya-aha á Dadaamiya na a ba Dadaamiya, á de vaterte duksa ge emnde na má dabartedaba an jirire na. ³ Duksa nanna wá: Ká de gedetegeḡa, ká de shekwaashekwa am duniya, á bina.

⁴ Ekkure dada-aha á egdzara keni, zladawaterveka ervaunḡe ge egdzara á kure, amá kwarawatersekwáre duksa, kwá ámbera giyatergiya áte una á de kwarakursá Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

Náwa tá nja estuwa náve-aha antara dada-aha-aatare

⁵ Ekkure náve-aha, fawatersarefe ge dada-aha á kure am duniya. Faufa zherwe áte itare, gawanaaga ire á kure á katafke-aatare, magaumága slera á kure an ervaunḡe á kure palle, ba seke una kwá anḡkwa fansaare ge Yaisu *Almasiihu na. ⁶ Magauka slera adaba ice-aatare geni a galarakurgálá, amá zharauzhára ire á kure ba seke kwá náve-aha á Yaisu Almasiihu. Magaumága názena á kataná Dadaamiya an higa á kure campaukkwe am ervaunḡe. ⁷ Magaumága slera á kure an ervaunḡe palle, ba seke kwá magaterán ge emnde-ka slera nanna, amá kwá maganán ge Yaakadada. ⁸ Diyaweddiye una ba shagera: ma ware una á maga ba shagerire na, edda-aara ma náve, ma á kwaraná nane ire-aara keni, watse á de pelansepele Yaakadada Yaisu Almasiihu.

⁹ Ekkure dada-aha á náve-aha keni: Magaumága shagerire á ervaunḡe áte náve-aha á kure, gawaterteka lyáwa, diyaweddiye geni kure antara náve-aara á kure bademme Edda á kure ba palle, anḡkwa am samaya. Nane wá, bademme á emnde ta ba kalkale ázenára.

Kazlaḡa á wáva á emnde a fetarfe

¹⁰ Náwa jugená á elva na yá bakurná ya ge kure. Ekkure wá, tatayautátaya ndzedá á kure á ba áza Yaakadada, yawánya a ndzedakurtendzedá ba nane an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na. ¹¹ Ngwadawápsenḡwadá ba shagera an kazlaḡa na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, tsawaatse ba shagera an nane, geni ma watse á sawa am laukte-ara Shaitaine ge badakurbáda keni, kwá gáná ba kure ndzedá. ¹² Wáva á miya nanna wá, degi mí wava an emndimagwaha-ka, mí wava an male-aha á jini-aha, antara jini-aha-aatare na tá an hákuma am zhegela antara am duniya bademme na. ¹³ Adaba una nanna, ngwadawápsenḡwáda ba shagera an kazlaḡa na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, lauktu kwá de tsaatse degdege am sarte á emtanḡkire, kwá de dzegwándzegwa, kwá de gevá midala-aha dete halavuwa-aara bademme.

¹⁴ Daaci, njawinja am niya á kure ba kelaazare; tsawaatse á ba áte jirire. Adaba jirire wá, gevge ba seke náza ngudá huḡe á kure ge kure. Zlabe adaliye, magaumága dzayyire á ervaunḡe. Má kwá anḡkwa maga dzayyire á ervaunḡe wá, una nanna ba seke kwá tsekweme am kebebbe. ¹⁵ Balaubálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á de vatertá nane hairire ge emnde. Yawánka ḡekideki. Una nanna keni maa, gevge duksa na kure kwá tse átekwa, ba seke kimake na am sera á kure ge ḡába unḡule á Dadaamiya. ¹⁶ Ma vaatara keni, gulawanaaka fetarfire á kure. Una nanna ba seke tsakuraatse am gulakwa ge lyiya gurme-aha na á devaná

Shaitaine á se wakurwa an ñane na. ¹⁷ Eksawanteksa am ervaunđe á kure geni á lyákurlye Dadaamiya. Una ñanna ba seke tunkur ge tsufakura ire á kure. Zlabe ádaliye, ñawanaa elva á Dadaamiya an ervaunđe á kure palle. Una ñanna keni ba seke masalám á kure a vakurtaa Shedekwe Cudedde. ¹⁸ Ñalaunála Dadaamiya ba kelaazare am laukte-aha bademme. Ñalaunála an ervaunđe á kure palle áte una á de marakurná Shedekwe-aara. Ma vaatara keni melawaterumele ge emnde a fetarfe umele an maduwa-aha á kure, yawanka una dekideki. ¹⁹ Magaumága maduwa arge iya keni, geni yá ndáhá elva á Dadaamiya ba parakke, yá palaternaapálá labare á higa na a tsekwanaa Dadaamiya na ge emnde. ²⁰ Adaba una ñanna, una ma yá am dangay keni, ya ba slebela á Yaisu Almasiihu. Daaci melawiyumele an maduwa geni a gazlanka dekideki, amá yá enndaha bademme áte una á kataná Dadaamiya.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²¹ Egdza emmemiya Tikikus na mí wayaná an ervaunđe á miya palle, ñane keni ba sleslera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an ervaunđe-aara palle na wá, á de palakurnaapálá ba ñane labare-aaruwa, antara duksa na yá anƙwa maganá ya bademme. ²² Yá belán ba ge una á dezekure, geni kure keni kwá diyeddiye zláláva á ñere áhuna, antara geni á de ekhyakurnaakhya ervaunđe.

²³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a varakurteva hairire, a faremfa háyávire am dagave á kure, a magarakuránmaga ñgurna geni kwá farfe ge fetar áte Yaisu Almasiihu á ba an jirire. ²⁴ A magateránmaga Dadaamiya ñgurna ge emnde na wayarwáya an Yaisu Almasiihu ge shifa-aatare am duniya bademme na.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a FILIPHI

Ga Use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, ñá antara Timaute, ña emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Njá puwakurte ge kure emnde a dába Dadaamiya am Filipi, ge kure bademme á emnde na kwá átuge Yaisu Almasiihu na. Njá puwakurte ge kure male-aha á emnde á Dadaamiya, antara emnde na tá an slera-aha am aiklaisiya bademme. ² Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ñgurna, á varakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge emnde a Filipi

³ Ba kelaa má dzamanakurtezámá, yá slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya. ⁴ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa arge kure, yá ñalakuru Dadaamiya an higa am ervaunđe. ⁵ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba kure. Adaba kwáye ba vacite na gakurevge emnde á fetarfe na, sem kina, kwa ba palle antara ya am slera á bálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. ⁶ Diyandiya ba jirire geni Dadaamiya na a fantau ge mága slera jirire am ervaunđe á kure na wá, á de yanka am dagave, sey á de zlnaazle, á yanka dekideki dem sarte á sawa Yaisu Almasiihu. ⁷ Shagera jipu yá anƙwa á dzámá una ñanna am ervaunđe-aaruwa arge kure. Wayanakurwáyá an ervaunđe-aaruwa palle. Adaba kure antara iya wá, bademme á miya Dadaamiya a gamiyaare barka. Adaba una ñanna melawiyumele. Ma kina yá am dangay na, ma am sarte na watse yá de katafke á shairiya na keni, melawiyumele geni yá palanaapálá labara á higa elva a Yaisu Almasiihu. Melawiyumele geni yá marateránmárá jirire ge emnde. ⁸ Dadaamiya diyaadiya bademme geni wayanakurwáyá an ervaunđe-aaruwa palle. Yaisu Almasiihu na am iya na á wayakúra ba ñane.

⁹ Dalila á una ni yá anƙwa ñalakuru Dadaamiya na wá, yá kátá kwá wayaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni, lauktu kwá de diyeddiye jirire á Dadaamiya ba shagera, kwá de diyeddiye shagerire antara shagerkire bademme. ¹⁰ Daaci, kwá de dzegwándzegwa lanaale názena gevge shagerire antara shagerkire, kwá de geva estuwa emnde na dzayye ervaunđe-aatare, dem vaciya á sawa á Yaisu *Almasiihu keni á de jerka shagerkire am kure dekideki. ¹¹ An ndzedá á Yaisu Almasiihu watse kwá de maga ba duksa shagera bademme. Daaci estuwa, bademme á emnde na tá de zhárá una ñanna, tá de fa zherwe á ba áte Dadaamiya, tá de gálá zhera-aara.

*Sey ba Yaisu *Almasiihu palle una slefa shifa am ura*

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kwá diyeddiye geni masiba-aha na á shá ya na wá, á piyeka labare á higa ge de katafke, amá á dáná á ba de katafke. ¹³ Adaba una ñanna, bademme á sawji-aha na tá ufa há á male á lárde, antara emnde umele kwakya, diyardiya ganakini yá am dangay kina adaba zhera á Yaisu *Almasiihu. ¹⁴ Zlabe adaliye: Yá am dangay tsa, aley anƙwa á vaterte ndzedá ge emnde a fetarfe kwakya áte unjule á Yaakadada Yaisu Almasiihu, jauje ge una werre. Sharánshá ndzedá jipu ge bálá elva á Dadaamiya á de katafke, baaka lyawa-aatare.

¹⁵ Amá tá anƙwa emnde umele-aatare wá, tá bálá waazu á elva á Yaisu Almasiihu, tá ámbera shelha áte iya. Amá emnde umele wá, tá bálá ba elva á Dadaamiya an shagerire á ervaunđe. ¹⁶ Itare na tá maganá an shagerire á ervaunđe na wá, adaba wayarwáyá an Yaisu Almasiihu. Diyardiya geni a siyaa ba Dadaamiya ásehuna, geni yá se palaternaapala elva-aara ge emnde, geni una ñanna jirire. ¹⁷ Emnde umele na

tá shelha áte iya na maa, tá maga waazu á elva á Yaisu Almasiihu tsa, mele tá kátá gev male arge iya zlaabe. Amá ervaunđe-aatare shagereka, tá kátá fiyaare ba ge zlađa zlaabe ádaliye am dangay. ¹⁸ Mbate, ma tá maganá an danjwire á ervaunđe waazu nanna, ma tá maganá á ba an shagerire á ervaunđe-aatare keni, tá bálá ba elva á Yaisu Almasiihu, daaci á vite ba higa ge iya. Yá ndaakur ba jirire, ma vaatara keni yá á ba an higa-aaruwa ya. ¹⁹ Adaba diyandiya geni bademme á una nanna ba barama ge ɳezliɳezla. Una nanna keni adaba ba maduwa á kure antara Shedekwe á Yaisu Almasiihu, bademme á meliyuwa ba una nanna.

²⁰ Názena yá kataná ya an ervaunđe-aaruwa kwakya wá, ma andze á wika zherwe, ma yá gazleka ba cekwaanɳuđi keni tsete am vatená dem ba ge đekideki, ma yá an shifa, ma yá an emtsa keni. Adaba an názena yá anjwa maganá ya na wá, yá kátá ba maratera yaikkire á Yaisu *Almasiihu ge emnde, geni a galargálá ba nane palle. ²¹ Iya wá, ma yá an shifa keni, shifa-aaruwa ba Yaisu Almasiihu palle. Sakwa má emtsanemtsa, una vayvaya zlaabe ádaliye. ²² Amá am sarte na zlaabe yá an shifa wá, yá naba melaterumele ge emnde. Daaci diyanka názena yá eksesa ya, ma njá an shifa, ma emtsa keni. ²³ Am duksa-aha nanna buwa na wá, ire-aaruwa gevge bu-buwa, amá yá kátá ba emtsa, geni njá de njá antara Yaisu Almasiihu, ya hayaa ba una nanna arge njá an shifa. ²⁴ Amá nja-aaruwa an shifa keni wá, anjwa nampire-aara ge kure. ²⁵ Estuwa, diyandiya ba jirire geni zlaabe yá njá an shifa. Mí nja kerđe an shifa, geni kwá farfe ge ndzedá á kure áte unjule á Dadaamiya, antara kwá farfe ge higa á kure am fetarfire. ²⁶ Daaci, vacite na má sanesse am dangay danemda zlaabe ádaliye á dem dagave á kure wá, kwá de gálá Yaisu Almasiihu adaba una nanna.

²⁷ Duksa palle wá, zlalava á kure a gevka gergere antara una kwa cenanaa am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na. Yá kátá ba cena geni kwá an ndzedá áte unjule á Dadaamiya, we á kure palle, kwá wava an ervaunđe á kure palle geni kwá da labare á Yaisu á de katafke, ma yá anjwa am dagave á kure, ma ya baaka keni. ²⁸ A wakurka lyawa átuge kelaade-aha á kure mazla-aara. Estuwa, ba itare an ire-aatare keni tá de diyeddiye geni tá an kedá ba itare, amá kure wá, an lya shifa á kure ba jirire. Una nanna keni á de maratarná ba Dadaamiya. ²⁹ Ge kure wá, Dadaamiya a magakuraa ngurna geni kure keni kwá fetarfe áte nane adaba Yaisu Almasiihu. Una nanneka palle, amá a magakuraa ngurna geni kwá shushe zlađa adaba nane. ³⁰ Á ba am nja-aaruwa keni, kure nakuranna wava-aaruwa. Ba kina keni kwá cená ba nane geni yá á ba am wáva nanna. Kina wá, kure keni dakuremda am wáva nanna ba seke iya.

2

Yaisu a shanaa estuwa yaikkire áza Dadaamiya

¹ Am gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na, a ndzedakurtaa ba una nanneka emtu? Wáyáva-aara áte kure na anjwa á vakurteva emtu ndzedá? Anjwa emtu Shedekwe á Dadaamiya á maga slera-aara am kure? Kwá anjwa wayaavewáye emtu kure keni? Anjwa emtu zezarfire am dagave á kure? ² Máki estuwa wá, wayawaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni. Enjwale á kure á gevge palle, we á kure keni á gevge palle. Má magakurnaamaga una nanna wá, iya keni á de higetehiga ervaunđe-aaruwa kwakya. ³ Zharauka sey ba ire á kure, galauka ire, amá arge una nanna wá, gawanaaga ire á kure, zharauzhára emnde umele ba seke ta male-aha arge kure. ⁴ Ma ware keni a emmága názena ni á de melateru ge emnde umele, zharauka sey ba ire á kure palle ge maga názena á de melakuru ba ge kure palle na. ⁵ Eksawanteksa enjwale á Yaisu Almasiihu á dem ire á kure.

- ⁶ Nane wá, ba jirire geni nane antara Dadaamiya tá ba palle, amá nane tatayaaka gev kalkale an Dadaamiya dekideki.
- ⁷ A yaa dzámá una nanna ba dekideki, a ganve ire-aara urimagwe. Á ba am urimagwire nanna keni, a geve sleslera á emnde zlafe ádaliye.
- ⁸ Án una nanna wá, a ganve ire-aara cekwa, a fansaarfe ge Dadaamiya, haa a danaa á dem emtsa. Emtsa nanna keni, baira ta janaa á ba áte dzaṅgala.
- ⁹ Adaba una nanna, a naba walantehe ge Dadaamiya, a vante yaikkire arge duksa bademme, a fanaa zhera na jauje ge zhera-aha bademme ba seke zawa á slera-aara.
- ¹⁰ A vante una nanna geni bademme á názena am samaya antara názena áte haha antara ba názena am ekte á haha keni, má cenarácena zhera-aara wá, tá se kezlan ugje á katafke-aara.
- ¹¹ Zlafe ádaliye ma ware keni á de ndahaná á ba an we-aara geni Yaisu Almasiihu wá, Yaakadada. Estuwa tá de gálá Eddeṅara Dadaamiya keni.

Gawuvge ba seke parakkire

¹² Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure keni fawansarfe ge Dadaamiya. Am sarte na ndza yá anḵwa ázekure wá, kwa fansaare ge Dadaamiya. Kina na yá baaka ázekure na keni, fawarfe zlafe ádaliye ge fesarfire á kure. Adaba Dadaamiya a lyakursehe, daaci kure keni magawanánmaga slera na ni á de mára geni a lyakursaa nane. Magaumága una nanna an lyawa-aara. ¹³ Adaba Dadaamiya wá, anḵwa á maganá ba nane slera-aara am kure, geni kwá wáyá ba názena á kataná nane kwá ámbera emmága.

¹⁴ Bademme á názena kwá maganá kure, magauka an ga jawe bi an ervaunḡe. ¹⁵ Daaci estuwa kure egdzara á Dadaamiya, kwá gev emnde na dzayye ervaunḡe á kure, baaka laakire am kure ge mága mandzawire. Gawuvge kwa parakkire-aha ba kure am dagave á emnde a mága kemangerire, ¹⁶ kwá baterná ba kure elva á shifa na, an shagerire á ervaunḡe. Má magakurnaamaga una nanna wá, yá de nanna geni zlaḡa á slera na ya maganaa iya na gevka dey.

¹⁷ Ervaunḡe á kure na kwa vante ge Yaisu *Almasiihu na wá, una nanna gevge ba seke sadake á nasherire á kure na kwa vante ge Dadaamiya. Iya wá, ámbane tá de ja shifa-aaruwa bademme, amá ma jarija keni, ba higa ge iya. Adaba uzhe-aaruwa keni á de gevge sadake na yá fakuraare ge náza á kure na. Má gevge estuwa, yá de higa jipu, yá kátá higa á kure keni á gevge ba seke náza-aaruwa. ¹⁸ Estuwa higauhiga bademme á kure, higaumihiga átirpalle.

Timaute antara Aipafrauditus

¹⁹ Má wayetewayaya Yaakadada Yaisu wá, yá tama bela Timaute ba herzhe na á dezekure, geni watse á se mbediwá nane labare á kure. Watse yá shá ndzedá átekwa ba seke una á de vakurte ge kure na. ²⁰ Áhuna wá, baaka ura enḵale á nere palle seke nane, adaba nane wá, á dzamakurdzámá jipu. ²¹ Amá emnde umele wá, ma ware keni á magá ba názena watse shagera ba ge nane na, tá dzameka názá á Yaisu *Almasiihu dekideki. ²² Amá Timaute wá, ba kure keni diyakurdiya shagerire á zlaláva-aara. Ná anḵwa maga waazu á labare á higa á ba antara nane, á meliyumele jipu am slera nanna, ba seke egdzere á melanu ge eddeṅara am slera. ²³ Daaci yá paka ba má icaranvice shairiya-aaruwa, yá de bela nane á dezekure ba watsewatse. ²⁴ Má wayetewayaya Yaakadada wá, ba iya keni, diyandiya yá anḵwa duwa á dezekure ba herzhe na.

²⁵ Egdza emmeruwa Aipafrauditus na kwa belanaa kure á sezeruwa an náza ja wedera-aaruwa na wá, maganernaamaga slera kwakya antara nane. Kina wá, shagera ba yá belanaabela, á eptsa á dezekure zlafe ádaliye. ²⁶ Adaba nane keni

wesheteweshe ire-aara, wayaawaya jipu geni á de zharakurzhará, adaba diyaadiya ganakini cenakuráncena lapikere-aara ge ñane. ²⁷ Ba jirire geni ndza lapika ba zlazladá, a juwa ba cekwaangudí ge emtsa. Daaci a zanvaare ba Dadaamiya, a mbanaahe. A zanvaare ge ñane palleka, a zivaare ge iya keni, geni a shananka shunñula umele zlahe adaliye. ²⁸ Adaba una ñanna, wayanwaya jipu geni yá eptsanaaptsa zlahe adaliye á dezekure, geni má de puwakurtepuwa ice á kure áte ñane, kwá de higa jipu, iya keni á de ekhya ervaunđe-aaruwa. ²⁹ Daaci má de damda am dagave á kure, lyauvaalya an higa á kure bademme, adaba egdza emmekure áte unñule á Yaakadada, faufa zherwe áte jeba á emnde ñanna. ³⁰ Adaba ñane a juwaa ba cekwaangudí ma á emtsa adaba slera á Yaakadada. Dzameka shifa-aara dekideki, geni á zlanazle slera na ma kwá maginá kure.

3

Tá shaná estara dzayyire á ervaunđe á katafke á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, higauhiga mazla-aara adaba kwa emnde á Yaakadada. Elva ñanna yá ekkudeka ya dekideki ge endáhá-aara, yá ankwá fakuraarefe zlahe adaliye eppuwa-aara adaba baaka shaige-aara kwá de shá ndzedá an ñane. ² Faufa hyema áte emnde á bala labare á fida, ngudí-aha na tá kátá ba puwa emnde á dem shedekwe na. ³ Dem shedekwe á jirire áza Dadaamiya wá, á ba am miya, itare diyarka. Adaba miya wá, mí ñala Dadaamiya an hakuma á Shedekwe Cudedde. Mí gala ba Yaisu *Almasiihu palle, mí fetarka áte názena mí maganna miya geni mí de shá dzayyire á ervaunđe áza Dadaamiya. ⁴ Ma seke nade-aha á emnde am duniya na á maga nampire wá, iya keni ma andze yá gálá ire an ñane. Má bánba edda-aara geni ankwá nampire á daba nade-aha á emnde am duniya na wá, náza-aaruwa ma andze á tsaaka. ⁵ Adaba iya wá, yá ba egdza á *Iserayiila miyenne, yá egdza á Bainjamain am jeba á Ibranñkau-aha miyenne, ta fiya am shedekwe am hare tiisire. Má ge daba *tawraitá á Yahudiya-aha, baira iya ndza ya ura Farisá. ⁶ Ndza ñannaña á ba áte kalkalire-aara bademme názena am tawraitá á Yahudiya-aha, de ba am zladá keni puwanaterempuwa emnde na tá daba Yaisu Almasiihu na. Má ge daba tawraitá wá, baaka ura á biyá: dabanñka tawraitá. ⁷ Bademme á duksa-aha ñanna ndza ya zharater ba seke duksa á nampire, amá kina wá, adaba yá ankwá daba Yaisu Almasiihu na wá, yá zharater ba seke duksa ba dey mazla-aara. ⁸ Eptsanaterveptsá iga ba dekideki ge duksa-aha ñanna, adaba diyandiya Yaakadada Yaisu Almasiihu. Una ñanna jauje ge duksa bademme. Eptsanaterveptsá iga ge duksa-aha ñanna adaba ñane, yá zharater ba seke dugje mazla-aara am ice-aaruwa, geni a jauje ba Yaisu Almasiihu palle am ervaunđe-aaruwa. ⁹ Ma yá njá an shifa keni, yá njá á ba an ñane palle. Ya ndahaka mazla-aara geni yá ura dzayye ervaunđe áza Dadaamiya adaba yá fansaare ge tawraitá, amá názena á givege sledzayye á ervaunđe áza Dadaamiya wá, sey ba yá fetaare áte Yaisu Almasiihu. Ba Dadaamiya palle a giyanvege ervaunđe dzayye, adaba yá fetaare áte ñane. ¹⁰ Názena yá kataná iya kina wá, ba yá diyeddiye Yaisu Almasiihu antara hakuma-aara na a tsete am faya an ñane na, antara yá shushe laruwa ba seke una a shanaa ñane; má yá emtsa keni, yá emtsa ba seke náza-aara, ¹¹ geni má a ewwáyá Dadaamiya wá, á shifiteshifa ba seke una a shifante ñane na.

Yá zhagade á ba á de katafke ge báká názena á katafke-aaruwa

¹² Ndahanka ya geni iya wá, damda duksa ñanna yá bakaná ya na am erva-aaruwa, ndahanka keni ganevge ura cudedde, amá yá ámbera á ba wava geni a demda duksa ñanna am erva-aaruwa, adaba lyivalya Yaisu *Almasiihu, ya am erva-aara ge ñane. ¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, ndahanka ya geni iya wá, shanásha duksa ñanna zlauzle, amá duksa palle yá maganá ya wá, yá eptseka wafke-aaruwa ge zhárá

názena ya eptsanve iga, amá yá zhagade á ba á de á katafke geni a shanánsha duksa nanna yá bakaná ya na. ¹⁴ Yá zhagade á ba á de á katafke, geni a danemda á dem tate nanna á kataná ervaunđe-aaruwa, yá de lyevalya lafa na á dahamiya Dadaamiya ge nane na, á ba nane: Sawmbare á sem mba-aaruwa am samaya, adaba fakurtarfe áte Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Adaba una nanna, miya emnde na gyaimiyebgye am elva á Dadaamiya na wá, shagera enkale á miya a gevge palle áte duksa nanna. Máki tá anƙwa emnde na elva nanna daaka á dem enƙale-aatare, watse á de marateránmára Dadaamiya ba parakke. ¹⁶ Duksa yaikke wá, unŋule nanna mí dabaná miya sem vatená na wá, eptsaumika á dem iga, amá mí zlaláwa á ba á de katafke.

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure bademmire á kure d'abaud'aba ba sera-aaruwa, zharauzhára gáráva á zlala nanna áte náza á emnde na tá anƙwa magán ba kalkale antara náza á n'ere na. Ekkure keni magauma á ba áte una nanna. ¹⁸ Adaba tá anƙwa emnde umele kwakya, labare-aatare keni ndza ya bakuránba ser kwakya, kina keni yá bakuránba zlaƙe ádaliye an yawe kyuwa am ice: mága-aatare nanna wá, tá kelaade-aha á emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzanƙala. ¹⁹ Vaci shairiya wá, watse tá dem kára, adaba d'abarka Dadaamiya. Dadaamiya-aatare ge itare sey ba huƙe, tá maga ba názena zherwe bademme, amá á waterka d'ekid'eki, baira tá gala ire an nane, tá dzama ba kazlaŋa á duniya. ²⁰ Miya wá, watse mí dem mba á Dadaamiya, mí páká ba sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu Slelyamilya, á sawa am samaya. ²¹ Am sarte na má de samsa nane an hakuma-aara, á se ganvege duksa bademme am sera-aara, á se eptsamiyantepsta vuwa a laakire á miya na, geni vuwa á miya keni á gevge an dárádza seke náza-aara.

4

Higauhiga, baaka lámbe á kure, kwá am erva á Yaakadada

¹ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, tsawaatse ba dzanƙzane, adaba kure wá, kwá am erva á Yaakadada. Á higa jipu ervaunđe-aaruwa áte kure, yá kátá ba ya pute ice-aaruwa áte kure, adaba kure wá, nƙahire-aaruwa ya shanaa á ba áte kure.

² Ekkure tara Aiwaudiya antara Sintike keni, yá n'alakurn'ala taslawá á kure melaumela. Adaba bukerd'ire á kure kwa ba emnde á Yaakadada. ³ Daaci yá bakanba ge ekka keni sleslera palle antara iya: Melaterumele ge n'washa na, adaba wavan'eruwava jipu antara itare ge balateraa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde. Iya, n'washa nanna, Kelementus, antara emnde a Yaakadada umele na anƙwa zhera-aatare am wakita á Dadaamiya na keni, bademmire á n'ere ndza n' magaa slera átirpalle.

⁴ Higauhiga ba kelaazare, adaba gakurevge am erva á Yaakadada. Yá ndahakurn-daha zlaƙe ádaliye: Higauhiga. ⁵ Magauma názena tá de diyeddiye emnde átekwa geni kwa emnde a farvaunđe. Yehauteyeha geni Yaakadada á eptsá ba herzhe na. ⁶ Dzamauka ire d'ekid'eki, bawanánba názena eksakuraarektse bademme ge Dadaamiya, n'alaun'ala ba nane palle geni á melakurumele, antara slafa we á kure ge nane campaukkwe. ⁷ Daaci Dadaamiya á de vakurteva hairire-aara na jauje ge diya emnde bademme na, á de tsufakurná ba hairire nanna ervaunđe á kure antara enƙale á kure, adaba kwá am erva á Yaisu Almasiihu.

Dzamaudzama duksa-aha na

⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa una halavuwa á elva-aaruwa. Bademme á názena gevge shagera, antara názena á wayaná Dadaamiya, viyawanaaka. Dzamaudzama názena gevge jirire, názena hyafhye geni emnde tá fa zherwe áte nane, názena áte unŋule-aara, názena gevge cufed'fe, názena an dárádza, názena

á de maga námpire, bademme. ⁹ Bademme á názena kwa tsahesaa kure ázeruwa kwa lyevaahé na, antara názena kwa cenanaa am mbuwe-aaruwa, názena ya maganaa ya zharakurnaazhara na, magaumága áte unṅule-aara. Daaci Dadaamiya slevamite hairire na á de tsufakurtsufa.

Paul á slafater we ge Filipi-aha adaba sadake á nasherire-aatare

¹⁰ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, antara higa-aaruwa campaukkwe, adaba zlaḃe danseka am ire á kure. Á ba am zunṅwire keni, ba jirire kwa dzamidzama, amá shakuranka ba barama á velita duksa, haa harahare estuwa. ¹¹ Banakuranka una adaba yá am ḃaakire, mbansembe njá an higa ma aṅkwa duksa-aaruwa, ma ḃaaka duksa-aaruwa keni. ¹² Diyandiya nja ma yá am ḃaakire, ma yá berba keni. Diyandiya nja ma yá estara keni, ma aṅkwa duksa ge zuze-aaruwa, ma ḃaaka ba názena yá zuze keni, ma yá berba, ma ektsiyarektse náza ja wedera-aaruwa keni. ¹³ Yá dzegwándzegwa mága una-aha ṅanna bademme adaba barka á Yaisu Almasiihu ṅane slevita ndzedá. ¹⁴ Aley keni, kwa magaa ba shagera ge una ni kwá aṅkwa meliyumele am laruwa-aaruwa na.

¹⁵ Ekkure emnde a Filipi wá, diyakurdiya ba kure keni geni kwaye á ba am sarte na ya fantuwanfe ge balakura elva á Yaisu *Almasiihu am Makiduniya na keni, ya zlalehe ba estuwa am larde á kure, sey ba kure palle una kwa meliyumele, ba kure palle una kwa vitaa duksa. ¹⁶ Am sarte na ya am Taisalauniki keni, ndza kwa velitaa ba kure duksa ser buwa ge ja wedera-aaruwa. ¹⁷ Yá ndahakur una geni yá kátá duksa-ka, amá yá higa adaba diyandiya geni Dadaamiya á de ga barka áte kure adaba sadake á nasherire á kure. ¹⁸ Lyanvalya názena kwa velitaa kure na bademme am erva á Aipafrauditus, hyafhye jipu, jauje am názena ndza ya katanaa ya. Duksa-aha ṅanna shagera jipu ge sadake á nasherire á katafke á Dadaamiya, ervaunḃe á Dadaamiya emtake jipu. ¹⁹ Dadaamiya na bademme á kwakyire á duksa á ba azeṅara na, á de hyakuranvehye wedera-aha á kure bademme an zhera á Yaisu Almasiihu. ²⁰ Demdemire ge Eddemiya Dadaamiya dem ba ge d'ekideki. *Aamin.

Use á tara Paul an emnde umele

²¹ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá am erva á Yaisu *Almasiihu bademme. Egdzar mama-aha á miya na tá antara iya áhuna keni tá aṅkwa gakur use-aatare. ²² Bademme á emnde a fetarfe tá aṅkwa gakur use-aatare, kwakya-aara ba emnde na tá á mba á male á larde á Rauma. ²³ Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu á gakurarga barka ge kure bademme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAULAUSIYA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, a eksisaa Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, ná anƙwa puwaná antara Timaute egdza emmemiya am elva á Yaisu Almasiihu. ² Ná puwakurte wakita na ge kure emnde á Dadaamiya na kwá am Kaulausiya. Ekkure, kwa egdzar mama-aha á miya na kwa dábete Yaisu Almasiihu an ervaunƙe á kure palle, Eddemiya Dadaamiya a magakuranmaga ngurna, a vakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge Kaulausiya-aha

³ Ba kelaa ma ná anƙwa maga maduwa adaba kure wá, ná slafaná we á nƙere jipu ge Dadaamiya Eddenjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, ná slafaná we adaba kure, ⁴ adaba cenanjerancena labare á fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu, antara wayakurwaya an emnde na tá anƙwa daba Dadaamiya bademme. ⁵ Kwá anƙwa maga una, adaba fakurtefa tama á kure áte duksa shagera na a fakuraa Dadaamiya am samaya na. Duksa nanna keni kwa cenán kinekineka am labare á higa na elva a jirire na. ⁶ Labare á higa nanna wá, nane wá, ba seke njá á nafa, á wálá, daaci á yá egdzere shagera. Adaba hyemhye am duniya bademme. Am kure keni hyemhye ba estuwa. Adaba kwaye ba vacite na kwa cenvaa ge zuññwire geni Dadaamiya magakuranmaga ngurna jirire na, sem vatena kwá far ba maga ba duksa na shagera.

⁷ Ba Aipafras una a de mbakurse labare nanna, wayanjerwáyá jipu dawale nanna an ervaunƙe á nƙere palle. Nere antara nane, na emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Nane á anƙwa maganá slera ge Yaisu Almasiihu an ervaunƙe-aara palle. Daaci ba nane una gevge sera á nƙere antara we á nƙere am dagave á kure. ⁸ Ba nane una a se mbedanjeru labare á kure geni Shedekwe á Dadaamiya a vakurte mága wayavire ge kure.

Jirire á názena á nalaterwa Paul ge emnde a Kaulausiya

⁹ Adaba una nanna, kwaye ba vacite na cenanjerancená labare á kure, sem vatena, ná nala ba Dadaamiya adaba kure, geni kwá diyeddiye názena á kataná Dadaamiya ázekure bademme, antara geni kwá shansha ilmu na á vatertá Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na, geni a eksakuraareka enƙale am duksa bademme. ¹⁰ An ilmu nanna maa, kwá de shá zlaláva na ni á zlayáter ge emnde á Yaakadada, zlaláva na á kataná nane. Daaci bademme á názena kwá de maganá kure, kwá de maga ba názena á de maganá nampire ge nane. Diya á kure áte Dadaamiya keni á de farfe ba kelaazare. ¹¹ Ná anƙwa nala Dadaamiya zlaƙe adaliye geni á gakurvege midale-aha an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na, lauktu kwá de gevge emnde a farvaunƙe. Daaci kwá de dzegwándzegwa basha duksa bademme. ¹² Slafawananslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an higa á kure bademme, adaba ba nane una a magakuraa pute, geni kure keni kwá de lyevalya dza á kure am duksa shagera na a fater ge emnde cufedde. Duksa nanna wá, am zlan-na-aara na anƙwa parakkire jipu na. ¹³ Ba nane una a lyamise am erva á slekse á tabedammire, a samiya á sem kwára á Egdza-aara na wayaawayá jipu na. ¹⁴ Daaci á ba kya erva an Egdza-aara palle, a varamise, a yamiyaarhe.

*Ngahire á *Almasiihu antara slera-aara*

¹⁵ Baaka edda una á nanna Dadaamiya an ice, amá Yaisu *Almasiihu wá, ndza naranna emnde. Nane garava á Dadaamiya, á maramiya njá á Dadaamiya. Ba nane una *Egdza á Dadaamiya, male arge duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Adaba nane wá, ndza anjwa am fakta á duksa bademme. ¹⁶ Dadaamiya a nderaa duksa bademme á kya erva an nane. Duksa-aha na tá am samaya antara una-aha áte haha, duksa-aha na tá nanna emnde antara una tá nanka emnde, malika-aha na tá an hakuma am samaya antara male-aha-aatare bademme, Dadaamiya a nderateraa á kya erva an Egdza-aara nanna bademme, a nderater ba ge nane. ¹⁷ Zunjwe á ba nane arge duksa bademme. Duksa bademme á njá an unjule-aara keni, á njáterá ba nane an hakuma-aara. ¹⁸ Ba nane una á kwára emnde na fartarfe áte nane. Nane wá, ba seke ire, emnde a fetarfe keni ta ba seke vuwa-aara. Ba nane una fakte á duksa bademme, zunjwe á ba nane zlafe adaliye ge tseta am faya, geni a gevge ire arge duksa bademme. ¹⁹ Wayetewáyá Dadaamiya geni Egdza-aara á de eksa ba nane am duksa bademme. ²⁰ A naba magaa pute geni bademme á názena a nderanaa nane, názena am samaya antara una áte haha, a sharánsha mela antara nane bademme, adaba uzhe na a puwanvaa Egdza-aara áte dzangala na. A magaa una nanna geni duksa bademme a sharánsha hairire antara nane.

²¹ Werre wá, ndza tegakurevtega antara Dadaamiya, ndza kwa kelaade-aha-aara adaba shagerkire á názena kwa maganaa kure. ²² Amá kina wá, Dadaamiya a magakuraa pute umele ge kure, shakuránsha mela antara nane adaba emtsa á Egdza-aara am sarte na gevge urimagwe a emtsehe na. A magaa una nanna geni kwa gevge emnde na dzayye ervaunđe á kure; watse kwá de katafke-aara baaka kwazlambire am ervaunđe á kure dekideki. ²³ Amá wa, yawánka dába Yaisu *Almasiihu, tsawaatse ba dzándzane, gazlauka dekideki, fautefa tama á kure áte názena tá ndahaná emnde a bala labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. Labare á higa nanna wá, balaratersebale ge emnde bademme am huđe á duniya. Ba iya Paul keni ya sleslera á Dadaamiya ba ge balaterá waazu á una nanna ge emnde.

Slera na a faraa Dadaamiya ge Paul

²⁴ Yá higa jipu am zladá-aaruwa na yá shaná adaba kure. Ba seke una ni Yaisu *Almasiihu shushe zladá werre na wá, iya keni yá shushe zladá kina, geni yá zlanazle slera-aara na a shu zladá adaba nane na. Yá shá zladá adaba emnde na ta fetaare áte nane garevge ba seke vuwa-aara na. ²⁵ Iya, ganevge sleslera á emnde a fetarfe, ba Dadaamiya una a fiyaare slera nanna geni yá melakurumele, yá magaterá waazu á elva-aara ge emnde, yá gulanaaka. ²⁶ Werre wá, Dadaamiya ndza maraaka elva nanna dekideki ndza á ba an shebe. Amá kina wá, a naba maraterse ge emnde na tá anjwa dába nane na. ²⁷ Dadaamiya wayetewáyá maratera slera shagera na watse á de maganá nane na ge emnde-aara. Slera nanna wá, baaka argena dekideki an shagerire, anjwa á maganá am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Amaana: Yaisu Almasiihu anjwa am kure, baaka shaige geni kwá dem zlanna tate na átekwa Dadaamiya an yaikkire-aara. ²⁸ Ba Yaisu Almasiihu una njá anjwa balaterá elva-aara ge emnde, njá anjwa faterem am tadá-aatare ge emnde bademme, njá mbaterse duksa áte nane an ilmu na a vanjertaa Dadaamiya, adaba njá kátá emnde bademme tá vante ervaunđe-aatare ge Yaisu Almasiihu, tá gyebgye am elva á Dadaamiya. ²⁹ Adaba una nanna ngudansengude huđe geni yá zlanazle slera nanna an ndzedá na á vitá Yaisu Almasiihu.

2

¹ Yá kátá kwa cenancena wava yaikke na yá anjwa maganá ya adaba kure, antara emnde á Lawdikiya ira emnde na itare keni narika an ice-aatare. ² Yá anjwa á maga una nanna geni bademme á kure kwa shansha ndzedá ge dába Yaisu Almasiihu, kwa

wayaavewayaya am dagave á kure áte ervaunċe palle, antara geni kwa cenvaacena elva na a sakuransehe ge Dadaamiya, daaci kwá tsaatse átekwa, ñane keni á gá barka áte kure. Elva ñanna ndza an shebe, a sakuransehe ge Dadaamiya na wá, ba Yaisu Almasiihu. ³ Tara enċale antara ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde na keni bademme anċwa am ñane.

⁴ Yá bakurá una, geni a badakuruka ura umele ba dey an elva emtakemtake. ⁵ Ma baaka ba ire-aaruwa am dagave á kure keni, am ervaunċe-aaruwa yá á ba am dagave á kure. Daaci yá higa jipu áte kure adaba duksa bademme kwá anċwa maganá á ba áte unñule-aara, antara adaba dzañdzañire á fetarfe á kure áte Yaisu Almasiihu.

Shifa jirire wá, á ba am Yaisu palle

⁶ Ba seke una ni lyakurvalya Yaisu *Almasiihu ge Yaakadadire na wá, zlaláva á kure keni a gevge ba seke una á kataná ñane. ⁷ Ba seke nafa, máki á wálá, á vela slalwe-aara á dem haha lauktu á tse degdege na wá, ge kure keni ba estuwa, njawinja degdege am erva-aara, ekhyawanaaka fetarfire á kure, dabaudfaba á ba áte una ta mbakurseme na. Slafawannaaslafa we á kure ge Dadaamiya ba kelaazare.

⁸ Faufa hyema geni a keċakuraaka ura umele ba dey an diya na tá mbesa emnde á ba am duniya na, baaka nampire-aara dekiċeki, adaba saaka á sawa aza Yaisu Almasiihu, á sawa aza jini-aha antara male-aha-aatare. ⁹ Ba Yaisu Almasiihu palle una a de eksa Dadaamiya am njá-aara bademme. ¹⁰ Daaci am nja á kure antara Yaisu na wá, shakuransha duksa bademme am shifa á kure. Ñane wá, malika-aha na tá an hakuma am samaya bademme, tá á ba am erva-aara.

¹¹ Gakurevge tsawe palle antara Yaisu Almasiihu wá, dakuremda am shedekwe. Amá dema am shedekwe na tá maganá emndimagwaha-ka, á maganá Yaisu Almasiihu an hakuma-aara. Amaana: a mbedakurse ervaunċe á kure na ndza á dákurá á dem haypa na. ¹² Am sarte na ta magakuraa baptisma, una ñanna á mára una ni kwa tsetaa am faya átirpalle antara ñane. Fakurtarfe geni Dadaamiya a tsante ñane am faya an hakuma-aara, fakurtarfe geni á de tsakurtetse kure keni. ¹³ Werre, ndza kwa ba seke emtsa-aha am ice á Dadaamiya adaba haypa-aha á kure, antara adaba ndza diyakurka shairiya-aha-aara. Amá kina wá, Dadaamiya a vakurtaa shifa anwaslire átirpalle antara Yaisu Almasiihu, a naba yamiyaare haypa-aha á miya bademme. ¹⁴ Haypa-aha ñanna wá, ndza ba seke gema áte miya, hyephye ge mbedamiya am shairiya. Amá Dadaamiya a naba yamiyaa gema ñanna, á ndavamiyuka mazla-aara adaba emtsa á Yaisu Almasiihu áte dzañgala. ¹⁵ A ganaa á ba áte dzañgala ñanna midalire arge jini-aha antara male-aha-aatare bademme, a sluwatervaahe, a jaterse zherwe á katafke á emnde bademme.

¹⁶ Máki estuwa, a mberzarakurka geni labara kwa za una? Bi labara kwa sha una? Labara magakurka muñri na? Bi náza ja tere na antara kwaskwe á puwansepuwe?

¹⁷ Bademme á una-aha ñanna ndza miyenne-aareka emtsaadċe, ndza ba ge ufa duksa shagera na á de sawa na. Duksa ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Tá anċwa emnde umele, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde na wayarka gálá ire, tá anċwa baterán ge emnde umele keni geni gálá ire wá, shagerka, tá baterán ge emnde geni a yekaryeka an zhera á malika-aha, wayarwáyá jipu ge bálá názena tá zharaná am shene-aha-aatare keni. Jeba á emnde ñanna wá, ta gala ire ba dey, dzama ire-aatare ba dzama ire á emnde am duniya. Vawaterteka barama ge maga una ñanna am dagave á kure, a tegarakuraaka antara duksa shagera na á katafke á kure. ¹⁹ Itare, ta yiyiye an Yaisu Almasiihu na ñane ire na, emnde na tá daba ñane bademme ta vuwa-aara. Daaci máki mí daba ba ñane, vuwa bademme, dzagwa á ubiya-aha antara perċe-aha tá wálá á ba áte unñule-aara, áte una á kataná Dadaamiya.

Emtsá átirpalle antara Yaisu, tsete átirpalle antara Yaisu

²⁰ Diyakurdiya geni emtsakuramtsa átirpalle antara Yaisu *Almasiihu, daaci baaka hakuma á jini-aha áte kure mazla-aara emtu? Ay ba estuwa wá, labara kwá njá ba seke mága á emnde na diyarka Yaisu Almasiihu na? Labara kwá fatersarfe ge shairiya-aha na a ba itare: ²¹ Gawanávteka ge duksa estuwa, zauka duksa estuwa, fauka erva áte duksa estuwa na? ²² Adaba jeba á shairiya-aha nanna, tá ndaha ba elva á názena á de zlauzle á ba am duniya na. Ta jansaara ba emnde ge una-aha nanna. ²³ Ge jirire wá, má ká cena shairiya-aha nanna wá, ká cenán ba seke náza vante enkale ge ura. Adaba a ba itare: sey kwá maga duksa ba kwakya ge daba Dadaamiya, sey kwá ganaaga ire á kure ba shagera, kwá ámbera maganá laruwa ge ire á kure. Amá una-aha nanna bademme á de melakuruka dekideki geni kwá kwarukware ervaunđe á kure am emtanjire á názena á kátá maganá vuwa á kure bademme.

3

¹ Diyakurdiya geni Dadaamiya a tsakurtehe am faya átirpalle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Adaba una nanna tatayautátaya kazlaña na am samaya am tate na anjwa á njá Yaisu Almasiihu am nadafa á Dadaamiya. ² An enkale á kure bademme, dzamaudzama ba kazlaña na am samaya na, dzamauka kazlaña na am duniya. ³ Adaba diyakurdiya geni shifa á kure werre na wá, emtsamtsa, Dadaamiya a tsakurtehe átirpalle antara Yaisu Almasiihu. Daaci shifa á kure anwaslire anjwa antara Yaisu Almasiihu, a shebakuranvehe ge Dadaamiya ázenara. ⁴ Ge jirire wá, shifa á kure ba Yaisu Almasiihu. Má de jesarja nane, kure keni kwá de jesarje an nane átirpalle am yaikkire-aara.

Zláláva werre antara náza vatena

⁵ Adaba una nanna, shagerkire á názena jauje am ervaunđe á kure na sawansese bademme, a gevge ba seke lipa á katafke á kure. Yawanya dakarire antara gwardzire antara mága emtanjire na á kátá maganá vuwa á kure bademme, antara waya duksa an ervaunđe á kure bademme. Adaba má kwá waya duksa an ervaunđe á kure bademme, duksa nanna gevge ba seke dadaamiya á kure. ⁶ Kwaya nane názena ni á piyaterterte ge emnde geni a faransareka ge Dadaamiya. Adaba una nanna tá anjwa am ervaunđe á Dadaamiya. ⁷ Kure keni, am sarte na zlafe sakurseka am duksa-aha nanna, zláláva á kure ndza ba estuwa.

⁸ Amá kina wá, puwanvepuwe kazlaña-aha na bademme, mága ervaunđe, mága kemangerire, zlazla ura antara elva yaihyaihe. ⁹ Magawaterka fida ge emnde, adaba kure sakuresse am zláláva werre, puwakuranvepuwe kazlaña werre bademme, ¹⁰ kwa eksante zláláva umele anwaslire. Una nanna keni a eptsakuranta ba Dadaamiya. Ba nane una a de gakuranvege ervaunđe á kure anwaslire ba kelaazare, geni á gevge ba seke náza-aara, daaci kwá de diyeddiye Dadaamiya ba shagera. ¹¹ Daaci estuwa, baaka una Yahudiya-aha, una emnde á jeba umele. Baaka una emnde na ta am shedekwe, una emnde na ta baaka am shedekwe. Baaka una emnde na weraaka ire-aatare, una emnde na tá á kataliya á emnde bademme. Baaka una nave-aha, una emnde na tá kwará ire-aatare. Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya. Adaba ba Yaisu *Almasiihu palle una ura yaikke, anjwa á njá am ervaunđe á emnde-aara bademme.

¹² Diyakurdiya geni zunjwe a wayakurtaa ba Dadaamiya emtsaade, daaci a naba dzerakursehe geni kwá gevge emnde-aara. Adaba una nanna, gawevge emnde a zevarze, emnde a maggwire á sawa am ervaunđe, gawevge emnde a kemaare, emnde a ga ire á katafke á emnde umele, ira emnde a farvaunđe. ¹³ Faufa ervaunđe am dagave á kure. Má ura a naba magakurte emtanjire, naba yawanarye haypa-aha-aara. Yaakadada á miya a naba yamiyaare ge miya. Adaba una nanna, kure keni

yawateraarye ge emnde umele. ¹⁴ Duksa yaikke wá, wayawavewaya am dagave á kure. Adaba ba wayava palle una á jatermaare ge emnde bademme. ¹⁵ Hairire na a vakurtaa Yaisu Almasiihu na wá, yawanya a shapteshe am ervaunde á kure. Adaba Dadaamiya a dahakur ba ge una nanna, geni kwá gevge ba seke vuwa á ura palle. Daaci slafawanaslafa we á kure ge nane. ¹⁶ Yawanya a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am vuwa á kure. Tsahautsáha ba shagera am dagave á kure. Fawanemfa am vuwa ma ge ware á kure keni am dagave á kure, an ilmu na a vakurtaa Dadaamiya. Galaugala Dadaamiya an jabura, galaugala an lahe á emnde-aara, galaugala an lahe na ni kwa jansaare an hakuma á Shedekwe Cufedde. Galaugala Dadaamiya an lahe-aha nanna kwá ámbera slafaná we á kure an higa am ervaunde. ¹⁷ Slera á kure antara názena kwá ndahaná kure bademme, magaumága an zhera á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Slafawanaslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an zhera-aara.

Shairiya-aha geni a njarinja emnde a fetarfe áte unjule-aara

¹⁸ Ekkure njwasha-aha, faufa zherwe áte zala-aha á kure, ba seke una á zlayater ge emnde a daba Yaakadada. ¹⁹ Ekkure keni zala-aha, wáyáuwaya an njwasha-aha á kure, fauka zladá áte itare.

²⁰ Kina wá, yá elvan ge kure egdzara: Fawatersarfe ge dada-aha a kure antara mama-aha a kure am duksa bademme. Adaba má kwá maga una nanna, Yaakadada wayaawaya jipu. ²¹ Ekkure dada-aha á egdzara, fauka zladá áte egdzara á kure ba dey, adaba má estuwa, á de nejla ervaunde á egdzara jipu.

²² Yá elvan ge kure kina nave-aha: Fawatersarfe ge dada-aha á kure am duksa bademme. Magawaterka slera adaba ice-aatare geni tá de zlebakurzleba, amá magawateranmaga slera an ervaunde á kure palle adaba fa-zherwe á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. ²³ Ma ta fakuraare ba slera-ara keni, magaumága an ervaunde á kure palle ba seke ta fakuraara emnde-ka slera nanna, kwá maganán ba ge Yaakadada Yaisu Almasiihu. ²⁴ A viyakuraareka geni ba Yaakadada Yaisu Almasiihu una á de vakurte ladá á kure. Názena a fater ge emnde-aara am samaya na wá, á de vakurteva ge kure keni. Daaci edda á kure na kwá maganá slera kina wá, ba Yaisu Almasiihu. ²⁵ Amá edda una á magá emtanjire, nane keni á de pelansepele Yaakadada emtanjire-aara ma ware edda-aara keni, adaba Yaakadada wá, á de eggerka emnde dekideki.

4

¹ Yá elvan ba ge kure dada-aha á nave-aha: Nawateraana nave-aha á kure an jirire, magaumaga antara itare an unjule-aara. A viyakuraareka geni kure keni anjwa Edda á kure am samaya.

Magaumága maduwa

² Yawánka mága maduwa dekideki, ekkudauka ge maga maduwa kwá ámbera slafaná we á kure ge Dadaamiya. ³ Má kwá maga maduwa á kure wá, magaumága maduwa arge njere keni, geni Dadaamiya a vanjerteva barama antara nara shagera ge balatera waazu á elva-aara ge emnde, na palaternaapala jirire á elva á Yaisu *Almasiihu na ndza an shebe werre na bademme. Diyakurdiya yá am dangay kina keni, ta siya adaba ba una nanna. ⁴ Magaumaga maduwa geni a meliyumele Dadaamiya, ya palaternaapala elva-aara ge emnde an unjule-aara.

⁵ Magaumága enjkale am zlaláva á kure am dagave á emnde na zlahe dabarka Yaisu Almasiihu. Kedawanaaka sarte shagera na a vakurtaa Dadaamiya geni kwá melaterumele na. ⁶ Tsatsawanaatsatse elva am mbuwe á kure ba shagera, a gevge

emtake ba seke izhe. Diyaweddiye geni kwá de vanta estara jawapa shagera ge edda una á de ndava elva ázekure bademme.

Ga use á Paul am halavuwa á elva

⁷ Tikikus, ba ñane una egdza emmemiya na wayamiwaya jipu, ñane keni ankwá á maga slera á Yaisu *Almasiihu an ervaunđe-aara palle, ñere antara ñane wá, ña maga ba slera á Yaakadada palle. Á de bakuránba ñane labare-aaruwa bademme.

⁸ Yá ñela ñane á dezekure, geni á de bakuránba ñane labare á ñere, á de vakurte antara ndzedá. ⁹ Ya ankwá ñela Unaizimus egdza emmemiya na wayamiwaya jipu na á duwa antara ñane á dezekure. Unaizimus wá, palle á kure ba ge kure, ñane keni ba sledába Yaisu Almasiihu an ervaunđe-aara palle, tá de bakuránba itare názena á magavá áhuna bademme.

¹⁰ Tá ankwá gakur use-aatare tara Aristarkus, ñane una ña kerde am dangay, ta antara Markus ñane palle á kudere-aha-ñara ge Barnabas. Má dámda Markus á dezekure wá, lyauvalya á ba an higa ba seke una ndza ya ndakurndaa na. ¹¹ Ankwá á gakur use-aara Yaisu na tá dahaná an Yustus na ñane keni. Sey ba emnde keye ñanna njanje am Yahudiya-aha una tá ankwá maga slera antara iya áhuna ge sa emnde á sem *kwara á Dadaamiya. Ba itare una tá ankwá vite ndzedá jipu ahuna.

¹² Á ankwá gakur use-aara Aipafra keni, ñane keni palle á kure ba ge kure, sleslera á Yaisu Almasiihu. Ba kelaazare á maga ba maduwa arge kure an ervaunđe-aara palle, geni kwá tsaatse dzañdzañe, kwá gevge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya, antara geni kwá dabetedaba názena á kataná Dadaamiya. ¹³ Yá ankwá zharaná á ba an ice-aaruwa wáva-aara ge magakuru slera ge kure antara emnde á Lawdikiya, antara ge emnde á Hiyairapaulis bademme. ¹⁴ Tara Lukas, dauktar á miya na wayamiwaya jipu na, ta antara Daimas, tá ankwá gakur use-aatare itare keni.

¹⁵ Gawaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá am Lawdikiya. Gawanga use-aaruwa ge Nimfa keni antara emnde a fetarfe na ta jahava á mba-aara na bademme. ¹⁶ Ma ndakursendahe nalmesheri na am dagave á kure wá, vawaterteva ge aiklasiya á Lawdikiya keni, itare keni a de ndarndaha am dagave-aatare. Emnde á Lawdikiya keni, a velarakurtevela umele na ta shanaa itare na, geni kure keni kwá se ndaha una ñanna zlañe ádaliye am dagave á kure. ¹⁷ Bawanánba ge Arkipus wá: Slera na a faara Yaakadada Yaisu Almasiihu geni a magannaamaga na wá, a ewwáva geni á zlannaazle.

¹⁸ Am tate na náwa ñane na wá, yá ankwá puweta ba iya Paul an erva-aaruwa geni yá gakur use. A viyakuraareka geni yá am dangay na. A vakurteva Dadaamiya hairire.

Zuññwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, nǎ antara Silwanus, ira Timaute. Nǎ puwakurte ge kure emnde á Dadaamiya, antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na: Eddemiya Dadaamiya á magakuránmaga ñgurna, á vakurteva hairire.

Njá á emnde a Taisalauniki am fetarfire-aatare

² Njere, nǎ anƙwa slafaná we á njere ba kelaazare ge Dadaamiya adaba kure bademme. Ba kelaa má nǎ anƙwa maga maduwa á njere ádeza Dadaamiya, nǎ anƙwa yehakuryeha kure keni am huɗe-aara. ³ Am maduwa á njere ñanna, nǎ anƙwa yeha názu kwá anƙwa maganá kure adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu, antara wáva á kure ge mága hayavire adaba zhera-aara, ira tama yaikke na kwá anƙwa maganá kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na bademme. ⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, njere nǎ anƙwa slafaná we á njere ge Dadaamiya adaba kure na wá, adaba ña dise á ba an diye geni a wayakurtaa ñane, a dzerakursaa ñane ge kwa emnde-aarire. ⁵ Am sarte na ña balakuraa labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na wá, banerakuranka á ba áte we ba estuwa, amá ndza ña bakurnaa an hakuma á Sheɗekwe Cudeɗɗe. Njere diyanerdiya geni bademme á názu nǎ bakurná njere ñanna ba jire. Ba kure keni diyakurdiya geni názu ndza ña maganaa njere ázekure na, ña wayakurante ba shagerire. ⁶ Ekkure wá, dábakurteɗaba sera á njere, dábakurteɗaba náza á Yaakadada keni. Adaba shakurushe zlaɗa kwakya adaba elva á Dadaamiya, aley kwá á ba an higa á kure argena, kwá an higa na á vakurtá Sheɗekwe Cudeɗɗe na.

⁷ Daaci, an una ñanna wá, kwá anƙwa á maraterá garava shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am larde á Makiduniya, an larde á Akaya na bademme. ⁸ Adaba barka á kure, elva á Yaakadada hyemhye am sleɗe bademme am Makiduniya antara Akaya. Ma áme keni emnde tá cena ba labare á fetarfire á kure áte Dadaamiya, una ñanna ma ndahanerka njere keni ba kalle. ⁹ Tá anƙwa ndahaná ba emnde an ire-aatare, geni ndza kwa lyaneravaahe, kwa ñañerñaá á ba an jirire am sarte na nǎ am mba á kure. Zlaɗe tá anƙwa á ndaha geni kwa eptsannaa iga ba ɗekideki ge hele, kwa sem sera á Dadaamiya á jirire, kwa anƙwa á maganá slera ba ge ñane na ni an shifa na. ¹⁰ Ira paka na ni kwá anƙwa pakaná kure Egdza-aara na ni watse á eptsá á sawa am samaya na. Egdza-aara ñanna wá, ba Yaisu na ndza a tsantaa ñane am faya, watse á de lyamiya am lámare na á de shá emnde na. Lámare ñanna watse á de magava am sarte na ni má jaaja ervaunɗe Dadaamiya am halavuwa á duniya na.

2

Paul ndza a magán estuwa slera á Dadaamiya am Taisalauniki

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya geni duwa á njere ádezekure na gavka dey. ² Diyakurdiya geni ba lauktu nǎ dáada ádezekure keni, ndza ta zlazlanerse emtsaade, magarañeránmaga palase kwakya am Filipi. Daneremde ázekure keni, ña de beraa ba kelaade-aha zlaɗe adaliye kwakya, aley Dadaamiya a fanerem ndzeɗa keni kwakya am vuwa, geni nǎ balakurseɓale labare á higa na a sawa ázeñara na. ³ Waazu na nǎ magaterá njere ge emnde na wá, gevka

elva á fida, baaka elva á danŋwire am huŋe-aara, ma zlerma keni baaka am huŋe-aara dekiŋeki. ⁴ Nere wá, ná bala ba názena á kataná Dadaamiya, adaba zuŋŋwe a habazesaa nane názu am ervaunŋe á nere, lauktu a fanerara de balatera labare á higa nanna ge emnde. Estuwa nere keni ná bálá ba názena á kataná Dadaamiya arge názu tá kataná ba emnde. Adaba nane wá, diyaadiya ervaunŋe á nere. ⁵ Ba kure keni diyakurdiya ganakini banerakuranka elva-aha na emtakemtake áte we ge badakurbada an nane, bi elva a kátá duksa. Una Dadaamiya diyaadiya jirire-aara bademme. ⁶ Emtu kwá kurken ndza ná kátá yaikkire ázekure emtu? Una estuweka, katanerka nere yaikkire ma ázekure, ma áza emnde-ara keni dekiŋeki. ⁷ Má áte jirire wá, ma andze ná naba marakuranmára hakuma á nere ge kure, adaba nere na emnde á bela á Yaisu *Almasiihu. Amá slaslanerka nere una nanna dekiŋeki, baira am sarte na ná ázekure na, ndza na marakuraa ba tsekadfire ba seke njá á tara mama antara egdzara-aara. ⁸ Adaba na wayakuraa nere an ervaunŋe á nere palle na wá, ba shifa á nere keni ndza wayanerwaya ná yainya adaba kure. Á tsaaka á ba an labare á higa na a sawa áza Dadaamiya, na de balakursaa nere na, amá ndza na wayakurte ba seke shifa á nere. ⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi ba kure keni zlaŋe viyakurarka zlaŋa á slera na ndza na shanaa nere am dagave á kure am sarte na ndza na de balakuraa labare á higa na? Vayi vacika ndza ná maga ba slera geni ná shansha ba názu ná zanuze ge we á nere keni, geni a ganerrefka gwatama arge kure.

¹⁰ Emtsaade wá, kure kwá diya ba njiinja ge seyde-aha á nere, Dadaamiya keni diyaadiya bademme geni ndza shagera zlaláva á nere am dagave á kure, ndza baaka duksa mándzawe na na maganaa nere, ndza emtake njá á nere áte kure bademme. ¹¹ Ekkure bademme diyakurdiya geni ma am uwe keni ndza na magakuran ba seke una ni á maganá dada áte egdzara-aara, ¹² ndza ná vakurte sawari-aha gergere, ná ekhyakurá ervaunŋe, ba kelaazare ndza ná bakurá ba magaumága názu á kataná Dadaamiya, a dahakur ge de nja antara nane am zlan-na-aara, am sleksire-aara na an daradza jipu, wulwule jipu na.

¹³ Duksa palle zlaŋe adaliye wá, ná yainka slafana we ge Dadaamiya adaba nane: Am sarte na ndza na de balakuraa elva á Dadaamiya, zharakurka seke elva á ura, amá kwa cenvahe, kwa lyevahe an ervaunŋe á kure palle geni elva á Dadaamiya ba jirire. Ba jire á kure una Dadaamiya ba jirire. A eptsantaa ba nane zlalava á kure kwa emnde na fakurtarfe na. ¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, iyau kure keni shakursha názu ndza a shaa emnde á Dadaamiya na tá yeka an zhara á Yaisu *Almasiihu am Yahudiya na: Adaba tá anŋwa shakuruwa ba emnde a larde á kure zlaŋa seke una ndza ta shateruwa Yahudiya-aha zlaŋa ge emnde-aatare na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ¹⁵ Degiya ba Yahudiya-aha nanna una ndza ta jaa Yaakadada Yaisu ba seke una ndza ta ceŋaa nabi-aha werre na. Kina keni tá anŋwa maganerá palase ge nere ma áme keni bademme. Itare wá, garevge ba seke kelaade-aha á emnde bademme, tá maga ba názu wayaaka ervaunŋe á Dadaamiya dekiŋeki na. ¹⁶ Adaba ta ettapa bademme ge piyanerterte de balatera elva á Dadaamiya ge emnde a jeba umele. Itare keni wayarka geni emnde umele tá lyelye shifa-aatare áza Dadaamiya. Kina wá, haypa-aha-aatare nanna jauje ge ndzeŋa, nahetenaha am ervaunŋe á Dadaamiya mazla-aara, tá de nezeleka am shairiya á Dadaamiya dekiŋeki.

Paul á kátá ba á de tsateraretse zlaŋe adaliye ge emnde á Taisalauniki

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, degi ba kwaye vaci tegava á miya antara kure na, nere ekhyaaka ervaunŋe á nere dekiŋeki, ire á nere á ba ázekure. Baaka pute na maganerka nere geni a shaneransha de tsakurartse na. ¹⁸ Ge eptsaa ádezekure na wá, nere ndza wayanerwayá jipu. Iya Paul wá, ndza ya tapán ser palle-ka geni a shanansha eptsaa ádezekure na, amá bademme una nanna ndza a piyetaa ba

Shaitaine. ¹⁹ Ge jirire wá, kure keni gakurevge duksa palle ázeñere ge melañeru ge fa tama á ñere áte Dadaamiya am duksa bademme, gakurevge dalila á higa á ñere; zlaɓe ádaliye gakurevge dalila á geɗa á ñere má de samsa Yaisu *Almasiihu. ²⁰ Una ba estuwa, ñá de geɗetegeɗa adaba kure, ñá de higa á ba áte kure.

3

¹ Am haraare cenaneránka labare á kure ɗekideki, dzeɗwaneránka ñere farvaunɗe mazla-aara. Daaci ña naba njante, a ba ñere: Ambane ñá bela Timaute ádezekure, ñere ñá njinja emtsaade an ire á ñere am Ataina. ² Timaute na ña belanaa ñere á dezekure na wá, ñane egdza emmemiya na ñá anƙwa maganá slera ge Dadaamiya átirpalle ge balatera labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu ge emnde. Ña belanaa ñere ge de fakurem ndzeɗa am vuwa, geni kwa fetarfe ba shagera áte Yaisu Almasiihu. ³ Ma ware á kure keni a gazleka adaba zlaɗa na kwá anƙwa bashaná kure na. Má ba zlaɗa wá, ba kure keni diyakurdiya una gevge duksa palle am názu a famiyaare Dadaamiya ge miya emnde a fetarfe. ⁴ Am sarte na ña ázekure keni, ndza ña ndakurnda bademme ge kure, geni miya wá, ma vaatara keni watse mí ñezleka am zlaɗa. Ñane una a shaa kure am iga á ñere na, amá kure diyakurdiya jirire-aara bademme. ⁵ Adaba una ñanna dzeɗwanánka farvaunɗe mazla-aara, ya naba bela Timaute ádezekure, geni á de cenanervacena ñane má degdege fetarfire á kure. Adaba yá an lyawa jipu geni bi shakurtushe Shaitaine, daaci slera á ñere gevge ba dey.

⁶ Amá kina wá, saasa Timaute ásezeñere, a sañeraa labare emtakemtake á sawa ázekure, a banerantsa ñane: Farfe fetarfire á kure, farfe háyávine am dagave á kure. A ba ñane zlaɓe ádaliye: Shagera ervaunɗe á kure áte ñere, kure keni kwá kumá ba kwa nañerhe an ice, seke una ni ñere keni ñá kumá ba puwete ice áte kure na. ⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, nja ba palase, antara zlaɗa na ñá naana ñere na, aley am sarte na saasa Timaute ásezeñere, bademme saasa higa á ñere adaba labare á fetarfire á kure na ña cenáncena farfe na. ⁸ Daaci kina wá, saasa shifa am ñere mazla-aara, adaba diyañerdiya geni tsakuraatse degdege, emtake njá á kure an Yaakadada. ⁹ Adaba ña shaa higa kwakya áte kure á katafke á Dadaamiya na wá, ma ñá slafaná ba ser wanyara we ge Dadaamiya keni, una á hyefka ba názara keni. ¹⁰ Vayi vacika ñá ñala ba Dadaamiya geni á melañerumele ñá daada á de zharakurzhara, we á ñere una, we á kure una, ge kwarakurse názu zlaɓe kwá an wedere-aara ge far ge fetarfire á kure na.

¹¹ Daaci sey tá de vañertá ba tara Eddemiya Dadaamiya, tá an Yaakadada á miya Yaisu barama a de zharakurzhára na. ¹² A fakurarefe Yaakadada ge háyáva á kure, geni kwá wayaavewaye am dagave á kure, kwá waya emnde bademme, ba seke una ni ñá anƙwa wayakurá ñere na. ¹³ Yaakadada á de vakurtá ba estuwa ndzeɗa, geni kwá de gevge emnde na shagera ervaunɗe-aatare, baaka duksa mándzawe am itare, vacite na má de samsa Yaakadada á miya Yaisu an emnde-aara. Daaci kwá de gevge emnde cufedɗe á ba an jirire áza Dadaamiya.

4

Zlalava shagera na á kataná Dadaamiya

¹ Náwa elva na ñá zlaná átekwa na: Ekkure wá, kwanerakursekwáre bademme geni tá njá estara emnde á fetarfe áte una á kataná Dadaamiya na. Diyañerdiya tsa ganakini kwá maganá á ba áte una ñanna, amá ñá anƙwa á ñalakurñála zlaɓe ádaliye an zhera á Yaakadada Yaisu, fawarfe zlaɓe adaliye á de katafke á de katafke. ² Náwa názu ndza a kwanerersaa Yaakadada Yaisu ge ñere. Ñere keni ña kwarakursaa á ba an ndzeɗa-aara diyakurdiya bademme. ³ Názu á kataná

Dadaamiya ázekure wá, á kátá kwá gevge emnde cufedfe á ba an jirire, kwá tsufa ire á kure ba krette ge mága gwardzire. ⁴ Ma ware edda una á ba an mukse am kure na, sey a mbesembe njá mukse-aara áte una á kataná Dadaamiya, emnde tá de zleba ba itare na. ⁵ Wáyáva á kure áte itare a gevka áfaba ndzedá á mbagrire seke una ni tá ánkwa maganá emnde na fábarka Dadaamiya na. ⁶ Ma ware á kure keni a maganáka kelaadire an gwardzire feki feki ge sleriya-aara. Zlermauka sleriya á kure feki feki. Baira ge kure, njá fantau vatene-ka ge bakuránba-aara, ndza fanerakuremfe am vuwa, geni Yaakadada Yaisu á de fateraare shairiya ge jeba á emnde a mága kelaadire njanna. ⁷ Dadaamiya fomiteka ge bamiya magaumága gwardzire, amá a fomite ge gev emnde-aara, ge nja am cufedfere. ⁸ Kwáye njane elva njanna; má edda-aara cenaaka, a kwalare ge ura-ka, a kwalare ba ge Dadaamiya na a vakurte Shedefwe Cufedfe na.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte elva a háyáva á egdza mamire am dagave á kure emnde a fetarfe wá, ma banerakuránka elva njanna mázla-aara keni ba kalle. Afaba ba kure an ire á kure keni cenakurancena názu a kwarakursaa Dadaamiya ge mága háyávire. ¹⁰ Ba kina keni má ba háyávire wá, a'aa kure kwá ánkwa emmága áte emnde a fetarfe na tá am lárde á Makiduniya na bademme. Aley keni njere njá bakurá ba magaumága zlafe ádaliye á de katafke. ¹¹ Iyau, ba seke una ndza ya ndakurnda na wá, magauka gaagusa feki feki ge tátaya nja áte ye palle, dawmbareka á dem elva á emnde. Ma ware á kure keni a emmága ba mbera-aara. ¹² Daaci má kure gakurevge estuwa wá, ba emnde na zlafe fartarka áte Yaisu *Almasihu na keni, watse tá fa zherwe áte kure, kure keni kwá de weshateranteka ire ge emnde, kwá de njaleka duksa áze itare.

Vaci eptsa á Yaakadada á sa am samaya

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu njá bakurná njere áte emnde na zlauzle shifa-aatare am duniya na; geni kure keni njauka an dzámá ire seke emnde na fábaka táma-aatare ge sha shifa umele am iga á emtsa na. ¹⁴ Miya wá, famitarfe geni ndza emtsamtsa Yaisu, amá tsettse am fáya. Estuwa, mí naba fetarfe zlafe ádaliye geni emnde na tá emtsa am fetarfire na wá, Dadaamiya keni á de tsatertetse geni tá de njá antara Yaisu.

¹⁵ Náwa elva na ndza njá shanaa njere áza Yaakadada, a ba njane wá: Vaci eptsa-aara á sawa am samaya njanna wá, watse mí desá mi-ka zunjwe arge emnde na emtsaremtsa na, á bina. ¹⁶ Vacite njanna wá, Dadaamiya á de ndasendahe elva-aara á ba an ká kwára. Male á malika-aha keni á de keta kwara, a ndahese náza-aara. Derkwákwá á Dadaamiya keni tá de fertanteferta, lauktu á de tsekwa Yaakadada á sawa am samaya. Am iga á una njanna maa, tá de tsettse emnde a fetarfe na ndza matsarmatsa werre na am fáya, ¹⁷ lauktu á de dámida Dadaamiya átirpalle antara miya emnde na watse má an shifa na bademmire á miya á dem kumba, mí de ja ire an Yaakadada am zhegela. Kwaye njane njá á miya na ni watse mí de njá estuwa áza Yaakadada dem ba ge feki feki. ¹⁸ Kwa cenáncenka-he una bademme? Ekhyawakhya ervaunfe á kure an elva njanna ma vaatara keni am dagave á kure.

5

Ma vaatara keni njawinja am niya á kure ge ufa Yaakadada

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte sarte na á de sawa duksa-aha njanna átekwa na maa, kure, ma banerakuranka mazla-aara keni ba kalle. ² Afaba kure keni diyakurdiya bademme, geni vacite na Yaakadada á de eptsa á sawa na wá, watse ba bresse ba estuwa ba seke sawa á neyle. ³ Á ba am sarte na tá de banba emnde: Kina wá, ánkwa hairire na, keda-aatare ba ge feki feki na keni á de tsekwateraare á

ba am sarte ñanna, am bressire ba estuwa seke má á tsekwaara yá egdzere ge mukse á huđe. Vacite ñanna wá, watse baaka ñezla-aatare dekideki.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa kure wá, gakurevka ba seke emnde na tá am tabedammire na, geni á se shakursha sarte ñanna am bressire ba estuwa. ⁵ Bademmire á kure, kwa ba seke emnde na tá zlalá am parakkire á vaciya na. Miya emnde a fetarfe wá, bademmire á miya gamiyevka ba seke emnde na ni tá zlalá am tabedammire á vaciya na.

⁶ Adaba una ñanna wá, paumika hare, njawamika ba seke emnde umele, weshawamiyanteka enkale á miya an duksa umele dekideki. ⁷ Njá ba nja keni ábi tá paná ba emnde na tá am vaciya na hare. Am larde-aha á miya, enkale am ire á emnde tá weshante á ba an vaciya ñanna. ⁸ Amá miya wá, samiyesse am vaciyire, gamiyevge emnde a zlala am parakkire á vaciya. Adaba una ñanna, njawaminja an enkale á miya, fawamitarfe áte Yaisu *Almasiihu, magawamimaga háyáviře. Duksa-aha ñanna gevge ba seke kebebbe á miya ge tsufa vuwa á miya. Zlabe adaliye: faumifa táma ba shagera áte vacite na watse á de ñezlamisenjezle Dadaamiya ba ge dekideki na. Táma ñanna keni gevge ba seke tunjur ge tsufa ire á miya. ⁹ Njauminja ba estuwa, adaba Dadaamiya dzeramiseka ge za miya an shairiya má de jaaja ervaunde, amá a dzeramise geni á ñezlamisenjezle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yaisu Almasiihu wá, ndza a emtsaa adaba miya. Ndza a emtsaa adaba miya geni watse mí de njá kerde antara ñane. Una ma emtsamimetsa, ma watse má á ba an shifa á miya emtsaade keni, watse mí de njá kerde má eptsapta á sawa. ¹¹ Kwa cenanceneka-he una bademme? Ma ware á kure keni a fanemfe ndzedá am vuwa ge ura umele an ñane, melawanumele ge ire á kure ma vaatara keni, áte una kwá anjwa maganá kure kina na.

Názu á kwaratersá Paul am halavuwa á elva-aara

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, njá anjwa á ñalakurñála: taslawá á kure, faufa zherwe áte emnde na a dzeratersaa Yaakadada ge maganaa slera-aara am dagave á kure na, a dzeraterse ge fakuru hyema antara tá kwarakurse elva-aara na. ¹³ Faufa zherwe áte itare, marawateránmara háyáva á kure adaba slera na tá maganá itare am dagave á kure na. Iyau, njawinja áte emtakire am dagave á kure kwa emnde a fetarfe bademme.

¹⁴ Njá anjwa á ñalakurñála zlabe adaliye egdzar mama-aha-aaruwa, taslawá á kure, valawaterarvale ge emnde a mága masefire na tá am dagave á kure; fawateremfe ndzedá am vuwa ge emnde na tá shekwaaka gázla na; melawaterumele ge emnde na baaka payda-aatare; fawaterfe ervaunde ge emnde bademme. ¹⁵ Ekkure wá, faufa hyema ba shagera, eptsawannaaka emtanjire ge ura an emtanjire. Arge una ñanna wá, ma vaatara keni wavauwáva ba shagera ge mága maggwire am dagave á kure, magaumága una ñanna áte emnde bademme.

¹⁶ Ma vaatara keni njawinja á ba an higa á kure. ¹⁷ Magaumága maduwa, icawanseka dekideki. ¹⁸ Ma a shakur vaatara duksa keni, bawanánba ususe ge Dadaamiya, una ma emtakire, ma emtanjire keni. Una duksa na á kataná Dadaamiya ázekure emnde na gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

¹⁹ Piyawanteka dekideki ge Shedekwe Cudedde slera-aara. ²⁰ Estuwa, má ura á ndahá nabiyaire keni, epsawanaaka elva-aara. ²¹ Ma uwe keni lawanaale emtsaade ba shagera, lauktu kwá ñanaaņa una shagera am huđe-aara. ²² Bademme á názu átuge shagerkire na, kure sawansese ire á kure am huđe-aara.

²³ Dadaamiya na edda á vamita hairire na, a gakurvege ba ñane zlabe adaliye emnde cudedde bademme, am enkale á kure, am shifa á kure, ira vuwa á kure bademme. Daaci á de jerka duksa mándzawe am kure dekideki vaci eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Dadaamiya na a dzerakursaa ñane ge gakurve

emnde-aara na wá, ñane á eptseka elva-aara dekidfeki, á de gakuranvege ba ñane una ñanna.

²⁵ Ña baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge ñere keni.

²⁶ Gauga use-aha á ñere ba shagera am dagave á kure emnde a fetarfe. ²⁷ Yá magakurá ba tasle, an zhera á Yaakadada, ndaundaha wakita na á katafke á emnde a fetarfe bademme.

²⁸ Ñgurna na á magaterá Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ge emnde na, a hyetehye áte kure bademme.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, nǎ antara Silwanus, ira Timaute. Nǎ anƙwa gaku use ge kure emnde á Dadaamiya an Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na.

² Tara Eddemiya Dadaamiya tá an Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Shairiya á emnde vaci eptsá á Yaakadada Yaisu

³ Na baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Nere wá, ma vaatara keni sey nǎ yanka slafaná we á n̄ere ge Dadaamiya áfaba kure. Una zlaya jipu, adaba farfe zlafe adaliye fetarfe á kure áte Yaisu *Almasiihu, háyávíre na am dagave á kure keni farfe ba kwakya. ⁴ Adaba una n̄anna, n̄ere nǎ higa á ba an higa ge ndaha labare á fetarfire á kure áza emnde á Dadaamiya bademme, adaba tá shakuru zlaɗa kwakya, aley gazlakurka d̄ekid̄eki, kwá á ba an fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu.

⁵ Una n̄anna á maramiya shairiya á jirire na watse á se maganá Dadaamiya áte emnde na. Iyau, ba kwakyire á zlaɗa na kwá anƙwa bashaná kure kina na keni, á maramiya ba duksa, geni kure hyaikurephye emnde a dem zlanna á Dadaamiya, zlanna na kwá anƙwa basha zlaɗa adaba n̄ane na. ⁶ Una ba jirire, Dadaamiya wá, á de kyá shairiya-aara á ba áte jirire. Nane á de eptsaternaaptsa zlaɗa n̄anna ge emnde na tá anƙwa magakurá palase kina na. ⁷ Amá kure emnde na kwá anƙwa shá zlaɗa am erva-aatare kina na, antara n̄ere, ge miya wá, á de vamiteva puwansepuwe, má eptsaptsa Yaakadada Yaisu á sa am samaya antara malika-aha-aara tá an d̄emd̄emire na. ⁸ Má watse á sáwá Yaakadada Yaisu n̄anna wá, á de sáwá am dagave á nara á kára yaikke, ge se kya shairiya á emnde na d̄abarka Dadaamiya, antara emnde na eksaranteka labare á higa, elva á Yaakadada á miya Yaisu na. ⁹ Ba seke bikere-aatare, Dadaamiya á de faterare laruwa yaikke, tá de n̄já am laruwa n̄anna ba ge d̄ekid̄eki, yiyiye an n̄ane, tá de puweteka ice-aatare d̄ekid̄eki áte sleksire á Yaakadada á miya an daradza-aara jipu na. ¹⁰ Bademme á una-aha n̄anna á de magava ba vaci á eptsá á Yaakadada Yaisu á sa am samaya. Vacite n̄anna, bademme á emnde na ta fetaare áte n̄ane wá, tá de gálá ba n̄ane á ba an ká kwara, tá de ed̄ema bademme. Daaci, kure wá, watse kwá anƙwa am dagave á emnde n̄anna keni, adaba eksakuranteksa elva-aara na ndza n̄a balakursebale na.

¹¹ Adaba una n̄anna wá, ma vaatara keni nǎ yanka n̄ála Dadaamiya adaba kure. Nǎ anƙwa n̄ala ba n̄ane geni á gakuranvege zlalava á kure áte una a dzerakurse geni kwá zlalá estuwa. Nǎ anƙwa n̄ala zlafe adaliye geni a melakurumele ge mága názu kwá kátá maganá kure ge shagerire, antara slera na kwá anƙwa maganá adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. Nǎ anƙwa n̄ala zlafe geni a magakuránmaga una-aha n̄anna an hakuma-aara. ¹² Daaci, adaba ngurna á tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu na wá, bademme á emnde tá shánsha gálá Yaakadada Yaisu adaba kure. Kure keni, watse tá galakurgála emnde adaba n̄ane.

2

Sesse á edda una zlazlaɗa hala-aara na lauktu á de sawa Yaisu

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kwarakursá ya áte sarte a eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na, watse bademme á miya mí de jammeje ázenjara na. Njá anjwa njalakuŋala, taslawá á kure, ² ma a se bakurnaa ware geni hyephye sarte á tsekwa á Yaakadada keni, kure magauka najipu-aara emtsaade, gazlauka dekideki. Una ma edda-aara a se balakurse am nabiyire, ma kwa cenanaa am waazu á malum-aha, bi watse á de bánba ura umele geni ndza a puwetaa ba Paul, dábauka kure dekideki. ³ A kedakuraaka ura umele ba dey sele, adaba vacite njanna á de sawka am tsekadfire ba estuwa. Am sarte njanna, emnde kwakya watse tá de dzámka áte Dadaamiya dekideki. Zlabe adaliye keni sey má sesse edda una mándzawe hala-aara na watse tá dá ba njane zunjwe á dem tate á shá zladá á emnde a mága haypa na. ⁴ Má sesse edda una mándzawe hala-aara njanna maa, watse á ganvege ire-aara ba seke Dadaamiya, watse á piyatertepiya ge emnde bademme geni a yanánya názu tá anjwa kezlán ugje na bademme, una ma emnde na tá anjwa kezlán ugje ge Dadaamiya an jirire na, ma emnde na tá kezlán ugje ge uwe keni, bademmire á emnde. De bá am mashidi á Dadaamiya na yaikke na keni, watse á naba duwa njane á de njá am hude-aara, geni emnde tá kezlán ugje ba ge njane palle na. ⁵ Ábi am sarte na yá ázekure keni, ndza ya ndakurnda duksa njanna bademme. Una njanna dedde am ire á kure emtu?

⁶ Amá kina wá, zlabe anjwa názu a piyetaa lámare njanna ge mágava kina. Kure keni diyakurdiya una njanna bademme. Estuwa, sey má hyephye sarte na a tsanaa Dadaamiya na, lauktu á de sesse edda una mándzawe hala-aara njanna áte parakkire. ⁷ Adaba ba kina na keni, njane á ba átira mága emtanjire-aara njanna am erwaunde á emnde kwakya, amá emnde njanna diyarka emtsaade. Watse á sawa, amá zlabe kineka emtsaade, sey má Dadaamiya ndansendahe ge edda una ni anjwa á piyantepiya na, geni a yanánya barama. ⁸ Am iga á una njanna wá, daaci á de sesse njane. Amá á se kedanaakeda Yaakadada Yaisu *Almasiihu á ba an effeya na watse á segashe am mbuwe-aara na, má samsa njane an hákuma-aara á sawa am samaya. ⁹ Sawa á edda á hala njanna wá, watse an hákuma á Shaitaine, á se mára nalaama-aha gergere, an najipu-aha gergere, amá watse bademme ba fida. ¹⁰ Má samsa njane wá, á se maga jeli á emtanjire gergere ge jateraa enjale ge emnde na tá áte unjule á keda na. Daaci tá de keda náza ba ge dekideki, adaba itare kwalarevkwale ge dába jirire, wayarteka geni jirire á lya ura am lámare njanna. ¹¹ Adaba yarnaaya jirire á Dadaamiya na wá, Dadaamiya keni a naba magaa hákuma-aara áte itare, a hefateraa enjale, ta naba fetaare áte duksa na fida ba dey. ¹² Kwa cenánceneka-he una bademme? Daaci bademme á emnde na erwaunde-aatare yanaaya fetaare áte jirire, tá kátá mága ba emtanjire bademme na wá, tá de nejleka vaci shairiya.

Dadaamiya a dzerakurse ge lyakurselye

¹³ Njere wá, ma vaatara keni njá yanka slafaná we ge Dadaamiya adaba kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Dadaamiya wá, wayakurwaya, ndza a dzerakurse kwaye zlabe am fantauke á duksa bademme, geni watse á lyakurselye an hakuma á Shedekwe Cudedde. Estuwa a gakurvaá njane emnde-aara, adaba kure eksakuranteksa jirire-aara. ¹⁴ Adaba una njanna Dadaamiya a dakurte am sarte na njane de balakursaa labare á higa na. Daaci kure keni, watse kwá á ba an slede á kure ge higa antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu am yaikkire-aara na an daradza jipu na.

¹⁵ Adaba una njanna, tsawaatse ba degdege am fetarfire á kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Nawanaanja ba shagera názu njane kwarakursaa njere na bademme, ma una ndza njane kwarakurse á ba an we, ma una ndza njane puwakurte áte nalmesheri keni, a seska am ire á kure dekideki.

¹⁶ Eddemiya Dadaamiya wayamiwaya. Am ngurna-aara a naba vamite tsekadfire am erwaunde naza ba ge dekideki, anjwa á melamiyumele ge fete táma á miya áte

ɲane. ¹⁷ A fakuremfa ba ɲane palle, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu tsekadɔfire am ervaunɔde; ma vaatara keni a varakurteva ba itare ndzedɔ ge ndáhá názu shagera, ma ge mága duksa jirire keni badɛmme.

3

Magaumága maduwa arge ɲere

¹ Anɲkwa duksa palle jauje, egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge ɲere, geni a hyemhye elva á Yaakadada am slede badɛmme áte watsewatsire. Magaumága maduwa geni emnde keni a farfe zherwe áte elva á Yaakadada ba seke názá á kure. ² Zlaɓe ádaliye, ɲalaunjala Dadaamiya geni a danjeremka am erva á emnde a mándzawe. Adaba tá anɲkwa emnde na yanaaya ervaunɔde-aatare fetare áte Yaakadada.

³ Yaakadada á yakurka an ire á kure. Á de fakurma ba ɲane ndzedɔ am vuwa, á de tsufakurtsufa am masiba-aha na á de saná shaitaine á sete kure badɛmme na. ⁴ ɲere keni a melanjerwa ba Yaakadada geni a maganjerka shaige áte kure dekidɛki. Diyanjerdiya ganakini kwá anɲkwa maga ba názu ndza ɲa kwarakursekware na, diyanjerdiya geni kwá de yánka ma vaatara keni.

⁵ A melakurumele Yaakadada Yaisu *Almasiihu am ervaunɔde á kure geni kwá diyeddiye háyáva na á wayakurá Dadaamiya an ɲane na. A melakurumele geni kure keni kwá gevge emnde á farvaunɔde ba seke ɲane.

Shagera ma ware keni a emmága slera

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu ɲá bakurná ɲere an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ɲá bakurá ba ni: má kwa naa ura fetarfe á maga masefire, ɲane cenaaka elva á ɲere na wá, ura estuwa, naba yawánya tate-aara. ⁷ Ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya sera-aara badɛmme ge nja áte náza á ɲere. Adaba am sarte na ɲá ázekure na wá, maganjerka masefire dekidɛki. ⁸ ɲere zanjerka dáfá áte ura ba dey. ɲere keni ndza ɲá maga ba ɲgedɛpa á ɲere vayi vacika, geni a ganjerevka gwatame arge kure ge zanjeru náza za. ⁹ Una ɲanna keni ndza ɲá magán geni baaka hakuma á ɲere ge zá dáfá áte kureka. Amá ndza ɲa magán ge marakura gáráva shagera. ¹⁰ Am sarte na zlaɓe ɲá ázekure keni, ndza ɲa ndakurndaha badɛmme, a ba ɲere: Má edda-aara kwalevkwale ge mága slera, a zeka dáfá keni. ¹¹ ɲa ndahanaa ádaba uwe una ɲanna? Adaba ɲá anɲkwa cena: tá anɲkwa emnde na wayarka mága slera dekidɛki na am dagave á kure, slera-aatare ba dem elva-aha á emnde umele. ¹² Náwa elva na ɲá baterán ge jeba á emnde ɲanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu: Ekkure keni eksawanteksa mága enjkale, magaumága slera á kure ge gela ire á kure.

¹³ Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, ma vaatara keni yawánka mága maggwire dekidɛki. ¹⁴ Má kwa naa ura ni cenaaka názu ɲá anɲkwa kwarakursá ɲere am wakita na wá, diyaweddiye edda-aara ba shagera, yawánya tate-aara, geni a jeja zherwe. ¹⁵ Amá wá, eksauka áte kelaadire; ekkure wá, bawanánba áte njá á egdza mamire.

Use antara barka am halavuwa á elva-aha

¹⁶ Yaakadada wá, edda á hairire ba ɲane. Ma vaatara keni a vakurteva hairire áte una a disaa ɲane; a yákuraaka deme Yaakadada.

¹⁷ Náwa una wá, yá anɲkwa puwaná ba iya Paul an erva-aaruwa mazla-aara ge gakur use-aaruwa zlaɓe ádaliye, ba seke una ni yá magán ba estuwa am wakita-aha-aaruwa badɛmme na. Kwaye ɲane fantefa erva-aaruwa áhuna.

¹⁸ A hyetehye ɲgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu áte kure badɛmme á kure.

Zunḡwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá anḡkwa á puwetá ba iya Paul, ya slebela á Yaisu *Almasiihu na mí fete tama á miya áte ḡane na. Ya slebela-aara adaba ta eksisaa ba itare antara Dadaamiya Slelyamilya. ² Yá anḡkwa puwaktá ge ekka Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba ka fetare áte Yaisu Almasiihu ázeruwa. Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakánmaga ḡgurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Faufa hyema, tsahauka názena á zlaleka an elva á Dadaamiya

³ Am sarte na yá zlálá á dem Makiduniya keni, ndza ya bakánba geni njinja am Aifaisus. Kina keni ya bakánba zlaḡe adaliye: njinja á ba áhuwa, geni ká piyaterantá ka ge emnde na tá kwaraterse názena á zlaleka an elva á Dadaamiya na ge emnde. ⁴ Ká baterná ka geni a yaránya shunḡula á labare á eggye-aha an ervaunḡde-aatare bademme na. A yaránya pákyá *kergema á eggye-aha baaka halavuwa-aara dekideki na. Adaba á melateruka ge emnde dekideki ge mága namaari á Dadaamiya, á saterá ba gá jawe ge emnde. Namaari á Dadaamiya ḡanna wá, mí dise á ba an fetarfire á miya áte ḡane. ⁵ Dalila una ni ká de bateraná ka una ḡanna maa, ba geni a wayarwaya an emnde an ervaunḡde-aatare palle. Ge wáyá emnde umele keni maa, ervaunḡde-aatare a gevge an bara, tá maga ba duksa shagera na á kataná Dadaamiya na, antara tá fetarfe á ba an jirire. ⁶ Emnde umele wá, dzalarevdzále áte unḡule á jirire, yaranya mága shagerire ḡanna, tá shunḡula ba elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. ⁷ Wayarwáya geni tá gevge malum-aha á *tawraita, tá kwaraterse ge emnde á ba an ndzedá, amá ba itare keni tá cenánka duksa ḡanna tá ndahaná ba itare an we-aatare, tá ámbera kwaraterse ge emnde na.

⁸ Diyamidiya ganakini shairiya-aha á Dadaamiya wá, shagera má ura á edfaba an unḡule-aara. ⁹ Diyamidiya geni Dadaamiya wá, a saterán ge emnde a jirireka shairiya-aha-aara, amá ge emnde na kwalarefkwale daba ḡane. A saterán ge emnde na baaka lyáwá á Dadaamiya am ervaunḡde-aatare, ge emnde na ta feka zherwe áte ḡane, antara emnde a mága haypa, antara ge emnde na ta epsawa názu a ndahanaa wakita-aara, antara ge emnde a ceḡa shifa á dada-aha-aatare antara mama-aha-aatara, ge emnde a ceḡa shifa á emnde bademme. ¹⁰ Zlaḡe adaliye: Dadaamiya a sateraa shairiya-aha-aara ge emnde a mága gwardzire, antara emnde na tá zlava an zala-aha umele ba seke itare ge muksire; ge emnde na tá ila emnde ge de valateraa am tate umele, ira ge emnde a fida. Dadaamiya a saa shairiya-aha-aara wá, adaba bademme á duksa-aha na á badza názu a kwaramisaa ḡane. ¹¹ Bademme á duksa-aha ḡanna wá, á kwaramisá ba labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. Labare á higa ḡanna wá, á sawa áza Dadaamiya Saksage, ba ḡane una edda á barka, a fiyaare de balaterá labare á higa ḡanna ge emnde.

Paul á gálá Dadaamiya adaba ḡgurna na a magannaa ḡane

¹² Yá anḡkwa slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba diyeddiye ganakini watse yá maganá slera-aara an ervaunḡde-aaruwa palle, daaci a naba eksise, a give slebela-aara. Adaliye yá slafaná we-aaruwa adaba ndzedá na anḡkwa á vitá ḡane am slera ḡanna. ¹³ Werre wá, ndza kwakya elva yaiyaihe na ya velyanaa ya áte ḡane, ya naba zlazla zhera-aara, antara ba zlaḡa keni fanaterarfe ge emnde-aara. Bademme á una ḡanna, aley Yaisu Almasiihu a naba zivaarhe, adaba

zlaɓe fantarka áte ɲane, ndza diyanka názu ya maganaa ya. ¹⁴ Yaakadada Yaisu wá, magiyánmaga ɲurna kwakya. A naba vite fetarfire, antara wáyáwa ganakini yá wayetewaye ɲane. ¹⁵ Náwa elva a jirire na ɓaaka arge ɲane ɗekideki, shagera tá lyevaalya emnde baɗemme an ervaunɗe-aatare palle: Yaisu Almasiihu a sawhe á sem duniya, a se lyá emnde a mága haypa, kwakya-aara ba iya edda á mága haypa ɲanna. ¹⁶ Amá Yaisu Almasiihu wá, ba iya na janateruje ge emnde baɗemme an haypa na keni, a naba zivaarhe. De katafke keni, á maratarná an una ɲanna ge emnde ganakini ɲane wá, slefarvaunɗe jipu, a fartarfe áte ɲane, tá shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya wá, ma vaatara keni Sleksa ba ɲane palle. ɲane aɲkwa ba jirire, amá ura á nánka an ice. Ba ɲane una Dadaamiya, ɓaaka kalle-aara. Emnde baɗemme a galargálá ba ɲane palle. *Aamin.

¹⁸ Ekka Timaute wá, gakevge ba seke egdza-aaruwa. Daaci náwa elva na yá bakaná ya: Elva na ta ndanaa nabi-aha werre na wá, ɲanaaɲa elva ɲanna ba shagera am ire á ɲa, lauktu ká de tsaatse an dzaɲɲaɲire. ¹⁹ Ma vaatara keni tsaatse á ba áte fetarfire á ɲa, a demka duksa á ɓaakire á zherwe á dem ervaunɗe á ɲa. Emnde umele wá, cenarka názu á baterná ervaunɗe-aatare. Aɗaba una ɲanna, garevge yiyiye an Dadaamiya. ²⁰ Náwa tara Himainaiyus, antara Alaikzandere ta ɗabete sera á emnde ɲanna. Aɗaba una ɲanna yanateraaya am erva á Shaitaine, geni a sharánsha eɲkale-aatare, lauktu watse tá dalika á valya elva yayiaihe áte Dadaamiya.

2

Melawaterumele ge emnde baɗemme an maduwa-aha á kure

¹ Duksa zunɲwe na yá bakurná ya ge kure emnde a fetarfe wá: melawaterumele ge emnde baɗemme an maduwa-aha á kure. ɲalawateruɲale Dadaamiya an slafa we á kure campaukkwe, aɗaba názu á magaterná ɲane ge itare. ² Magaumága maduwa arge slekse-aha, antara male-aha umele na tá an hakuma na baɗemme, ganakini mí njinja an lampire, mí njinja an hairire am larde á miya. Má shamiyánsha una, lauktu mí shá fa-zherwe áte Dadaamiya, mí njá an lyawa-aara am ervaunɗe. ³ Mága maduwa arge emnde wá, shagera jipu. Aɗaba á higarhiga Dadaamiya Slelyamilya. ⁴ Aɗaba ɲane wá, wayaawaya emnde baɗemme tá diyeddiye jirire á elva-aara, tá fetarfe, tá lyelye shifa-aatare. ⁵ Aɗaba ɓaaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Slemela emnde antara Dadaamiya keni sey ba palle. ɲane keni ba urimagwe, ba ɲane una Yaisu *Almasiihu. ⁶ A se yaa shifa-aara, geni á lyelye emnde baɗemme am sarte na a wayetaa Dadaamiya na. An emtsa-aara ɲanna wá, á maraterán ge emnde geni Dadaamiya wayaawaya á lyelye emnde baɗemme. ⁷ Aɗaba una ɲanna, Dadaamiya a give slebela-aara, geni yá de ɓalaterá elva ɲanna ge emnde á larde umele, yá de kwaratersekwere jirire á elva ɲanna, geni itare keni a fartarfe áte ɲane. Una yá ndaha ba jirire, icaneka fida ɗekideki.

⁸ Daaci duksa na yá kataná ya wá, ma am tate-ara keni yá kátá zala baɗemme tá welaavewele an mága maduwa. Amá wá, sey ervaunɗe-aatare an bara, an ekhya, ɓaaka ga jawe keni am dagave-aatare.

⁹ Ge ɲwasha keni maa, yá kátá tá ɲgudá patele-aatare ba deydey-aara, a magarka jeba á ɲgudá patele na ni tá maganá an niya, ganakini a zhararaterzhara emnde baɗemme na. Zlaɓe ádaliye wayanka tá keɗa sarte-aatare baɗemme ba ge tataya ndera ire an lawa gergere, antara ɲgudá náza ɲgelawire, antara tataya kacakaca na zlazlaɗa jipu na. Amá, a tsekwartsekwa kazlaɲa-aatare an unɲule-aara. ¹⁰ ɲgelawire-aatare ge itare wá, a gevge an mága shagerire. Zlaya-aatare ba una ɲanna ge ɲwasha na tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunɗe. ¹¹ Daaci, máki kwá aɲkwa tsaha duksa á katafke á Dadaamiya wá, a njarinja ɲwasha ba tsekadɗe, a magarmaga fesarfire an ervaunɗe-aatare baɗemme. ¹² Vananteka ya baráma ge

mukse ganakini á kwaratersá ñane duksa ge zala, bi á geva male ñane arge itare, amá a njinja ba tsekadfe. ¹³ Adaba Dadaamiya a nderaa ba Naadama zunñwe, lauktu a nderaa Hawwa. ¹⁴ Zlafe ádaliye maa, Shaitaine a de janaa enjkale ge Naadama ka, amá a de janaa enjkale ba ge mukse. Daaci ba mukse una fansarka ge Dadaamiya. ¹⁵ Amá mukse wá, á de shá shifa áza Dadaamiya adaba egdzara na á yáná ñane. Amá wá, sey á fetarfe áte ñane, á maga wayavire áte emnde, á maga názena á kataná Dadaamiya, ira zlalava shagera.

3

Male am aiklaisiya

¹ Nawa elva yaikke, jirire zlafe ádaliye: Edda una wayaawaya mága slera á gev male am aiklaisiya wá, slera shagera una á kataná ñane. ² Male am aiklaisiya wá, sey zlalava-aara a gevge ba kalkale, baaka duksa mándzawe am ñane. Edda á mukse palle. A gevge edda una á kwarukware vuwa-aara am duksa bademme, slenjkale am duksa na a maganaa ñane bademme, a gevge edda á daradza, a gevge slelyiya wayve-aha am mba-aara an higa, a gevge slediya ge kwaraterse duksa an unñule-aara ge emnde. ³ Male am aiklaisiya wá, a gevka slembazla, bi sledagala, bi slegá jawe, bi slewáyá nalmane, amá a gevge slefarvaunde. ⁴ Zlafe ádaliye sey edda una ni a kwarukware huđe á há-aara keni, egdzara-aara tá cená elva-aara, tá fansarfe an ndzedá-aatare bademme. ⁵ Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba má edda-aara diyaaka kwara huđe á há-aara, á de tsanmaare estara kena ge aiklaisiya á Dadaamiya?

⁶ Zlafe ádaliye: A gefka edda una a fetaare ba herzhe na áte Yaisu *Almasiihu, geni a demka am gala ire. Máki estuwa wá, shairiya-aara á de gev ba palle an náza á Shaitaine. ⁷ Edda una gevge male am aiklaisiya wá, a shánsha seydire shagera á sawa áza emnde na ta ágashe geni shagera zlalava-aara. Má baaka una ñanna wá, tá de epsawepsawa emnde, daaci á de demda am erva á Shaitaine zlafe adaliye.

Emnde a sawari á aiklaisiya

⁸ Daaci, ba duksa palle ge emnde a sawari á aiklaisiya keni. Sey a garevge emnde na shagera zlalava-aatare, a garevka emnde na tá an nara bu-buwa. A garevka emnde a mbazla, bi emnde a gá nalmane an zlerma. ⁹ Itare wá, a tsaraatse á ba áte elva a fetarfire na a kwaramisaa Dadaamiya am wakita-aara na palle, a magarmága názena á kataná Dadaamiya. ¹⁰ Zlafe ádaliye: Lauktu kwá dzera emnde a sawari á aiklaisiya wá, sey kwá zlauzle am gya hala-aatare emtsaade. Má shakuránka duksa mándzawe am itare wá, lauktu kwá faterar slera ñanna.

¹¹ Nwasha-aha-aatare keni maa, a garevge ba nwasha na ni shagera zlalava-aatare na. A garevka emnde a paysadfa, bi emnde a mbazla. Itare wá, a garevge emnde na dzayye ervaunde-aatare am duksa bademme.

¹² Slesawari á aiklaisiya wá, mukse-aara sey ba palle, diyaadiya tsatermaare ge egdzara-aara, antara huđe á há-aara bademme. ¹³ Emnde a sawari á aiklaisiya wá, má shagera slera-aatare wá, tá an daradza jipu áza emnde. Itare tá dzegwándzegwa ndaha elva á Yaisu *Almasiihu ba parakke á katafke á emnde, adaba fartarfe an unñule-aara.

Jirire á elva na a samiyansaa Dadaamiya

¹⁴ Yá tama dezeña ba herzhe na, amá keni náwa yá puwakte nalmesheri na wá, ¹⁵ ganakini ma danaaka watsewatse keni, ká naba diyeddiye geni tá njá estara emnde na tá am huđe á há á Dadaamiya. Huđe á há á Dadaamiya ñanna wá, amaana aiklaisiya á Dadaamiya, Dadaamiya na ni ankwá ba jirire na. Aiklaisiya ñanna wá, á ñaná ba ñane jirire á Dadaamiya, ba seke náza á kawé á bere á ñaná ñane ire á

bere na. ¹⁶ Elva na ni a samiyansaa Dadaamiya am nadina á miya na wá, elva a jirire jauje ge duksa na am duniya bademme, baaka ura á gan jawe d'ekid'eki. Elva nanna ba Yaisu *Almasiihu:

Nane a naba gev urimagwe, a maresaa ba Shedekwe Cuded'de geni nane slejirire, malika-aha keni naránna, emnde keni balarsebale waazu-aara am larde-aha gergere, emnde kwakya fartarfe áte nane am duniya, daaci a eksante ge Dadaamiya á dem samaya, á dem tate na an daradza jipu na.

4

Má herzhapteherzhe zla á duniya, emnde umele tá de yá fetarfire

¹ Shedekwe á Dadaamiya a enndaha ba parakke, geni má herzhapteherzhe zla á duniya wá, emnde umele tá de yá fetarfire, tá de cena elva á emnde na kedateraakeda shaitaine, tá de d'abete shagerkire na a kwaratersaa shaitaine ge emnde nanna. ² Emnde a fida nanna baaka jirire-aatare d'ekid'eki, gaaga shaitaine erwaunde-aatare, tá de kedátera ba itare emnde áte unjule a jirire. ³ Ta bantsa emnde nanna: Ba gá mukse keni shagerka. Zlafe ádaliye, tá an'kwa piyaterante ge emnde geni a zarka náza za-aha umele an'kwa gergere. Amá Dadaamiya a nderaa náza za gergere wá, ba geni tá de záná emnde. Daaci emnde na fartarfe, diyareddiye jirire á Dadaamiya wá, ta naba za duksa nanna, má slafarannaaslafa we-aatare ge Dadaamiya. ⁴ Adaba bademme á názu a nderanaa Dadaamiya shagera, baaka una laake am hu'de-aara, má mí lyiyaná an slafa we á miya ázenara. ⁵ Adaba elva á Dadaamiya, antara maduwa am zhara-aara á ganvege náza za nanna cuded'de.

*Sleslera á Yaisu *Almasiihu an jirire*

⁶ Naba kwaratersekwere elva nanna ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ká gevge sleslera á Yaisu *Almasiihu á ba an jirire, ká gevge ndzendzedá áte unjule á Dadaamiya, adaba nakanaana jirire an erwaunde á na palle, hyemhye elva-aara am vuwa á na. ⁷ Yanánka erwaunde á na ge narwandza-aha na á melakuka d'ekid'eki áte unjule á Dadaamiya na. Ekka wá, ma vaatara keni emmága ba názena á kataná Dadaamiya an ndzedá á na bademme. ⁸ Á ba am duniya na keni, edda una an'kwa á sala vuwa-aara wá, an'kwa nampire-aara cekwaangudi. Amá slewava ge maga názena á kataná Dadaamiya wá, kwakya nampire-aara. Adaba á ba am duniya na keni diyaadiya ganakini á shansha shifa an'waslire, diyaadiya geni shifa nanna á zleka d'ekid'eki. ⁹ Elva nanna wá, elva a jirire, shagera tá lyeválya emnde an erwaunde-aatare palle. ¹⁰ Adaba una nanna, má an'kwa wava an ndzedá á miya bademme ge mága slera nanna, adaba mi fete tama á miya áte Dadaamiya na an'kwa ba jirire na. Diyamidiya ganakini ba nane una Slelya emnde bademme, kwakya-aara ba emnde na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu. ¹¹ Bateránba elva nanna ge emnde, kwaratersekwere edfaba-aara keni.

¹² Tsaatse ba dzañdzanje, a farakarka uksanjwire adaba ka egdzere. Ekka wá, gevge gáráva shagera ge emnde a fetarfe bademme, ma am ndaha elva, ma am zlalava shagera, ma ge waya emnde, ma ge fetaare áte Dadaamiya, ma ge nja cuded'de keni, gevge garává shagera ge itare. ¹³ Tsaatse ba shagera ge ndahater wakita á Dadaamiya ba kelaazare, ká palaternaapala sera-aara. Kwaratersekwere á ba áte una nanna dem sarte na má danemda ya. ¹⁴ Man'ka slera an hakuma na a vaktaa Dadaamiya na an iga á erva. Adaba vacite nanna nabi-aha á Dadaamiya, ta magaa nabiyyire áte ka, emnde a sawari á aiklaisiya keni ta puwakarhe *erva a barka-aatare. ¹⁵ Una nanna slera á na, emmága an erwaunde á na palle, a naranna emnde bademme ganakini ká an'kwa wálá á ba de katafke. ¹⁶ Effa hyema áte ire á na, emmága en'kale am názena ká kwaratersá ka ge emnde na. Yanka una nanna d'ekid'eki, naba emmága.

Má magakanaamaga una ñanna wá, ká de lyelye shifa á ña, antara emnde na tá cenakvaare elva ñanna keni bademme.

5

Slera á Timaute am aiklaisiya

¹ Emgyegwe a zhele wá, valarka an ndzedá. Ma ankwá názu a guwa ñane keni, ndandaha á ba an enkále ba seke eddeña. Ma dawalaa keni, giyatergiya á ba an enkále ba seke egdzar mama-aha a ña. ² Ma emgyegwar ñwasha keni, ba seke mama-aha a ña. Máki gyaale-aha, ba seke egdzar mama-aha a ña. Gevge edda á jirire á katafke á gyaale-aha ñanna.

³ Fanufe hyema ge wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire ge fanu hyema na. ⁴ Má tá ankwá egdzara á wegyege a mukse ñanna bi eggye-aha-ñara wá, kwaratersekware emtsaade ge egdzara ñanna fa zherwe áte emnde-aatare. A faranufe hyema ge emmetare, ba seke una ndza ta fateruwa dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare hyema ge itare am sarte na zlafe ta egdzara mesheshe na. Una ñanna duksa na á kataná Dadaamiya ázetare. ⁵ Wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire na wá, ñane a fetefa tama-aara á ba áte ndzedá á Dadaamiya palle. Vayi vacika á ñala ba Dadaamiya ge melanumele. ⁶ Amá wegyege a mukse na á maga ba názena á kataná ire-aara na wá, ma zlafe á ba an shifa-aara keni, am ice á Dadaamiya ba seke an emtsa. ⁷ Kwaratersekware elva ñanna, a ñarnaanja ba shagera am ire-aatare, geni ma ware-aatare keni a jerka duksa mándzawe am ñane. ⁸ Zlafe ádaliye: edda una á fateruka hyema ge vara-aha-ñara, sakwa emnde na tá am huđe á há-aara ba ge ñane, ñane wá, dzalevdzale áte unñule á Dadaamiya, ngulme ba edda una d̄abaaka Yaisu *Almasiihu d̄ekid̄eki na arge ñane.

⁹ Má ká ankwá farfe zlafe ádaliye ge puwa wegyegwar ñwasha áte nalmesheri geni kwá de melaterumele wá, sey ká puwa ba edda una hyephye iva kul unkwáhe, ámaslán ndza zlalaaka á de gá zhele umele. ¹⁰ Adaliye: máki emnde keni ndza hayaranhaya slera-aara, máki ndza a fateru hyema ge egdzara-aara, ndza a lyiya wayve-aha am mba-aatare an unñule-aara, ndza a baraternaabara sera ge emnde a Dadaamiya, ndza a melaterumele ge emnde na ndza ta shaa zlađa, máki ndza a magaa ba slera á maggwire.

¹¹ Amá wegyege a mukse na zlafe gyaale á mukse wá, puweka zhera-aara, diyanjka ambane watse á wáyá de gá zhele zlafe ádaliye, estuwa demda am fida yaikke, dzalevdzala áte unñule á Yaisu *Almasiihu. ¹² Daaci estuwa tá de ñezleka am shairiya, ad̄aba badzaranvebadze elva na ndza ta ndaasa ba itare an we-aatare ganakini wayarka an ga zhele mazla-aara na. ¹³ Zlafe ádaliye: Ma de garka ba zhele umele keni, tá de gev masefe-aha, tá de d̄aba sera á wakyiya á emnde ge ja d̄aba ba dey. Á tsaaka an masefire, tá de bala paysađa, tá de bala ice á dem duksa á emnde, tá de dem am elva-aha á emnde ba dey, tá de maga ba názu zlayeka d̄ekid̄eki na. ¹⁴ Ad̄aba una ñanna maa, wegyege a mukse, má ba zlafe gyaale á mukse wá, wayanwaya geni á de ga zhele ádaliye, á de yaya egdzara-aara, á de fanufe hyema ge huđe á há-aatare, geni a tateraaka barama ge kelaade-aha á miya ge zlazla zhera á miya. ¹⁵ Ad̄aba tá ankwá emnde umele-aatare, kerten̄ dzalarevdzale áte unñule á Dadaamiya, ta d̄abete Shaitaine. ¹⁶ Mukse a fetarfe wá, máki jerje wegyege a mukse am dagave á vara-aha-ñara wá, a fanufe hyema ge wegyege a mukse ñanna, a farka gwatame ñanna ge aiklaisiya, geni aiklaisiya wá, á fateru hyema ge wegyegwar ñwasha na baaka emnde-aatare d̄ekid̄eki na.

¹⁷ Nazu yá bakaná ya áte emnde á sawari á aiklaisiya wá, má tá ankwá maga slera-aatare an unñule-aara wá, slafawatera we á kure ba kwakya. Baaka d̄eme

seke emnde a bala waazu, antara emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde. ¹⁸ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ngudawanaanuka *japa ge we á dalau má anƙwa á magakurá slera. A ba ɲane zlaɓe ádaliye: Sleslera wá, zlayanɓlaya ganakini á zuze mbera-aara. ¹⁹ Má ura a se icar sera ge slesawari á aiklaisiya wá, lyiyeka elva-aara ɗekidɗeki, sey má jerje seyde-aha buwa bi keye. ²⁰ Ge emnde na tá anƙwa maga haypa na wá, naba valaterarvále á katafke á emnde bademme, geni a waterwa lyáwa ge emnde umele.

²¹ Náwa názu yá bakaná ya á katafke á Dadaamiya, antara Yaisu *Almasiihu, antara á katafke á malika-aha na a dzeratersaa ɲane na, ɲanaaɲa elva ɲanna ba shagera am ire á ɲa: kuveka ice á emnde, eggerka emnde ɗekidɗeki. ²² Hadzalka ge puware *erva a barka ge ura geni á maga slera á aiklaisiya, amá ká zlauzle am gya hala á edda-aara emtsaade. Ekka wá, dauka ka á dem haypa á emnde ɗekidɗeki, ettsufa ire á ɲa am cufedɗire.

²³ Sheka sey ba yawe danɲwe mazla-aara, naba kuke egdza mbazla keni cek-waɲɲuɗi. Adaba uwe, ba kelaazare ka lapika, á wáká huɗe á ɲa na wá, naba kuke geni ká shansha ɲgulmire.

²⁴ Haypa-aha á emnde umele wá, má zlaɓe kyarka ba shairiya-aatare keni, diyardiya emnde. Amá náza á emnde umele wá, tá taa diseka, sey tá dise am iga á shairiya. ²⁵ Slera shagera keni ba estuwa, tá anƙwa nanna emnde. Ma naránka áte watseswatsire keni, á de sheɓeka ɗekidɗeki.

6

¹ Una wá, yá baká elva á náve-aha. Bademme á náve-aha, a faratersarfe ge dada-aha-aatare ba shagera, geni a zlazlarka emnde zhera á Dadaamiya, antara elva-aara na má anƙwa kwaratersá miya ge emnde na. ² Daaci náve-aha na dada-aha-aatare garevge emnde a fetarfe na wá, a baránka am ire-aatare ganakini: ɲá gulanaagula fatersarfe, adaba gamiyevge egdzar mama-aha am elva á Yaisu *Almasiihu, mi ba kalkale mazla-aara. Una estuweka. A magarmága slera-aatare, baira a jaranauje ge una werre. Adaba dada-aha-aatare ɲanna wá, itare fartarfe á ba an jirire áte Yaisu Almasiihu, daaci náve-aha-aatare keni wayaraterwaya ba kwakya. Kwaya ɲane duksa na ká baterná ka ge emnde, ká kwaratersekwere emmága-aara keni.

Berbire a jirire

³ Má anƙwa ura á kwaraterse elva umele tsekemme ge emnde, ɗabaaka jirire á elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na mí kwaratersá miya ge emnde na wá, ⁴ edda-aara baaka duksa na a disaa ɲane, á gálá ire ba dey, a dise ba gá jawe antara dzágwa elva an emnde. Jeba á emnde ɲanna wá, bademme á emnde tá anƙwa cenatercena na, itare keni tá kátá gev ba seke itare. Ta gá jawe, tá zlazla emnde, tá dzamaterve duksa shagerka ge ukfe-aha-aatare. ⁵ Jeba á emnde ɲanna wá, gá jáwe á zleka ázetare ɗekidɗeki, adaba shagerka enƙale-aatare, diyarka jirire. Itare, tá kurken má daremda am elva á Dadaamiya wá, watse tá geva emnde a berba.

⁶ Ge jirire wá, má dakemda am elva á Dadaamiya wá, gakevge sleberba ba jirire. Amá wá, sey máki ká anƙwa á higa arge una anƙwa am erva á ɲa na. ⁷ Mí sem duniya an erva dey, mí de eptsá keni á ba an erva dey. ⁸ Daaci má shamiyansha kacakaca-aha á miya antara náza za wá, higaumihiga arge una ɲanna. ⁹ Amá emnde na tá anƙwa á kuma berbire na wá, tá átire á wáyá duksa na ni á badza emnde ba ɗekidɗeki na. Tá anƙwa mbeɗa á dem bada á shaitaine, ta ba seke emnde na ni ta fem sera-aatare am zlegde. Tá de keɗanaakeda shifa-aatare ba ɗekidɗeki. ¹⁰ Wáyá á shunɲu wá, bademme á haypa-aha á ba am huɗe-aara. Emnde umele, dzalarevdzale áte unɲule á Dadaamiya adaba ba wáyá á shunɲu ɲanna. Ta naba yaa fetarfire ba ɗekidɗeki, kina keni njaaka ervaunɗe-aatare ɗekidɗeki.

Sawari-aha umele am halavuwa á elva

¹¹ Timaute, ekka wá, ka ura á Dadaamiya, ettsufa ire á ña, ganávteka ge duksa ñanna ðekidèki. Gevge slejirire á katafke á Dadaamiya, ká maga ba názena á kataná ñane, ekhyanaaka fetarfire á ña, antara wáyáva á ña, ira farvaunðe á ña. Gevge ura kemaare áza emnde. ¹² Tsaatse ba shagera áte unñule á Dadaamiya, geni ká shánsha shifa na á zleka ðekidèki a ðaaká Dadaamiya ge ñane na. Adaba una ñanna ka magaa seydire á katafke á emnde kwakya áte elva na ka fetaara ka átekwa na. ¹³ Yá ndaaka adaba Dadaamiya na a femaa ñane shifa am duksa bademme na, antara adaba Yaisu *Almasiihu na a magaa seydire á katafke á sleksu *Pilaatu na. ¹⁴ Effa hyema am názena a ndaaka Dadaamiya, emmága an ervaunðe á ña palle. Ettsufu ire á ña, a jerka duksa mándzawe áte ka. Njinja á ba áte una ñanna dem vacite na á de saasa Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Á de sawa ñane vacite na má bánba Dadaamiya Saksage, ba ñane palle una Dadaamiya, ba ñane palle una edda á barka, Slekse arge slekse-aha, Yaakadada á male-aha bademme na. ¹⁶ Ba ñane palle una á njá an shifa dem ba ge ðekidèki. Ankwa á njá am tate á parakkire na baaka sleganavtege ðekidèki na. Baaka ura a naa Dadaamiya. Zlabe ádaliye baaka edda una á de nanna. Yaikkire antara hakuma wá, ba náza-aara palle dem ba ge ðekidèki. *Aamin.

¹⁷ Náwa názu ká baterán ge emnde a berba: ma garevge emnde a berba am duniya na keni, a magarka kuravire, a farka tama-aatare keni áte berbire. Adaba diyarka laukte na ni watse á zlala nalmáne ñanna am erva-aatare. Itare keni a farfa tama-aatare á ba áte ndzedá á Dadaamiya na á vamáta ñane duksa bademme, ganakini mí njinja an higa na. ¹⁸ Bateranba geni a magarmága maggwire ba kwakya an berbire-aatare, a magarmaga shagerire. A magarka wadahire, a varartereva duksa-aatare ge emnde keni. ¹⁹ Má tá ankwa maganá áte una ñanna wá, tá ankwa jahaná nalmane á jirire na á zleka ðekidèki na ge ire-aatare, tá de shansha shifa a jirire keni.

²⁰ Ekka Timaute wá, effa hyema am slera na a fakaara Dadaamiya na. Gateravteka ge emnde na wayarwaya bedá nara ba dey, antara mága duksa na á zlalaaveka an elva á Dadaamiya ðekidèki na. Emnde ñanna ta bantsa itare ta emnde a diya, amá diya-aatare ñanna gevka diya jirire ðekidèki. ²¹ Ya ndaanaa adaba uwe estuwa? Adaba ndza ta bantsa emnde umele ba estuwa ganakini ta emnde a diya; cekwaanğudí wá, ta naba yaa fetarfire ba ðekidèki.

A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna-aara.

Buwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, ya slebelá á Yaisu *Almasiihu. Ya slebela áte namaari á Dadaamiya geni yá bálá elva á shifa na a baa Dadaamiya á vaterteva ge emnde na má garevge palle antara Yaisu Almasiihu na. ² Yá puwakte ge ekka wakita na Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu na. A magarakanaamaga tara Eddemiya Dadaamiya, antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ngurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Paul anƙwa á fanem ndzedá am vuwa ge Timaute

³ Yá anƙwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba ka. Ba Dadaamiya na yá anƙwa á maganá slera an shaigerire á ervaunƙe-aaruwa ba seke názá á eggye-aha-aaruwa werre na. Vayi vacika, ba kelaa má yá anƙwa á maga maduwa wá, yá anƙwa á yehaka-yeha ekka keni am huƙe-aara. ⁴ Am sarte na ya zláá ázekure, ekka ndza ka kyuwa á ba an yáwe á kyuwa, una nanna zlaƙe anƙwa am ire-aaruwa. Wayanwáyá an ervaunƙe-aaruwa bademme, ganakini yá puwetepuwa ice-aaruwa áte ka, á naatenáhá ervaunƙe-aaruwa an higa. ⁵ Yá anƙwa á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya á ba ya na wá, adaba diyandiya ganakini faktarfe áte Yaisu *Almasiihu ba jire. Fetarfire á na ba seke názá á mama-aha á na tara Luwiz, antara emmeja Aiwniƙe. Kina wá, diyandiya ganakini fetarfire á na keni ba seke náza-aatare.

⁶ Adaba fetarfire á na nanna wá, yá anƙwa á yehakanteyeha zlaƙe adaliye hákuma na a vaktaa Dadaamiya ge mága slera-aara am sarte na ya puwakar *erva a barka-aaruwa na. Emmága slera an hákuma nanna, ⁷ gazleka ƙeƙeƙe. Adaba Dadaamiya vamiteka shedekwe na á puwaná vuwa ge ura, amá Shedekwe na ni á vante dzaƙdzaƙjire ge ura, á vante wáyávire ge ura, ira enƙale ganakini mi nanaaƙa vuwa á miya.

⁸ Adaba una nanna, maƙka lyawa ƙeƙeƙe ge mága seydire á Yaakadada á miya. Ma iya na náwa yá am dangay adaba nane na keni, maƙka lyawa ge ba diyakidiyire. Naba eksarekse ba seke náza-aaruwa, zlaƙa na má a fakaara Dadaamiya adaba slera á labare á higa. Emmága una nanna an hákuma na a vaktaa Dadaamiya na. ⁹ Dadaamiya wá, a ƙahamitaa ba nane, a lyamisaa nane geni mi gevge emnde-aara. A magamiyaa una nanna adaba shagerire á slera á miya ka, a magamiyaa ba ngurna-aara, a wayetaa ba ervaunƙe-aara. A magamiyaa ngurna nanna kwaye am fakta á duksa bademme á kya erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya marsemáre ngurna-aara nanna ba parakke mazla-aara an sawa á Yaisu Almasiihu Slelyamilya. A se ƙeƙanaa nane hákuma á emtsa, a marese ganakini má lyamivalya labare á higa wá, mi shansha shifa na á zleka na.

¹¹ Iya wá, Dadaamiya a give slebela á Yaisu Almasiihu nanna ƙeme, geni yá balaterá labare á higa nanna ge emnde, antara geni yá kwaratersekwáre. ¹² Kina yá am zlaƙa adaba ba una nanna. Amá baaka lámbe-aaruwa ƙeƙeƙe, adaba diyandiya edda una ya fetaara ya áte nane. Baaka shaige-aaruwa ƙeƙeƙe, diyandiya ganakini nane á dzegwándzegwa fanu hyema ge duksa nanna a yinaa am erva na, dem vaci zla á duniya. ¹³ Ekka keni ndaaternda ka ba elva a jirire na ya ndakndaa na ge emnde an wáyávire, ká ámbere á fetarfe am ervaunƙe á na. Hákuma á emmága una nanna wá, mi shanaa á ba áza Yaisu Almasiihu. ¹⁴ Fanufe hyema ba shagera ge labare á

higa na Dadaamiya a yanaa am erva á ña na. Fanufe hyema an hákuma na a vaktaa Shedekwe Cudedde na ankwá á ñjá am miya na.

¹⁵ Bademme á emnde á Dadaamiya na tá am haha á Aziya yariyaaya, diyakdiya ba ka keni una ñanna. Antara ba tara Figailus antara Hairmauzhaine keni tá á ba am emnde ñanna. ¹⁶ Amá Aunaizifaur wá, yá ankwá á yekanu barka á Yaakadada ge ñane, antara emnde na tá am huđe á há-aara bademme. Adaba ñane a ekhyiyaa ervaunde ba kelaazare, magaaka lyawa dekideki ge ndavindáva, yá am dangay tsa. ¹⁷ Am sarte na samsa ñane á sem Rauma, a tatayiyaa an enjkale-aara bademme, a naba se beribera am tate na yá amkwa. ¹⁸ Ñane keni a yánka Yaakadada. Kwakyire á slera na a maginaa ñane am Aifaisus wá, ba ka keni diyakdiya. Sey watse á pelansepela Yaakadada vaci tsafaya.

2

*Sawji á Yaisu *Almasiihu an jirire*

¹ Daaci ekka wá, eccena názena yá bakaná ya egdza-aaruwa: Yánya a ndzedaktendzedá ba Yaisu *Almasiihu an ñgurna na a magaminaa ñane adaba gamiyevge palle antara ñane na. ² Elva na ka cenanaa ázerwa, ya balanaa á katafke á zlamaakelaawa na wá, ekka keni vaterteva ge emnde a jirire na ni watse tá dzegwándzegwa kwaraterse ge emnde umele keni.

³ Zladá na má a fakaara Dadaamiya adaba zhera á Yaisu Almasiihu wá, naba ekserekse, gevge sawji á jirire, sawji á Yaisu Almasiihu. ⁴ Sawji á jirire wá, má á kátá háyá áza male-aatare, á duka á dem elva á emnde a ekse dekideki. ⁵ Ba duksa palle ge emnde a zhagade ganakini á de icaná ware ire. Diyeddiye geni máki edda-aara magaaka názena ta kwaratersekwáre ge maganaa am zhagade-aatare, ñane á shánka duksa na ni tá vaterte ge emnde na ta icanaa itare ire. ⁶ Zlabe ádaliye, sleherda na ni ankwá á herdaná fe ge zanwe-aara wá, zlaya á lyevaalya ba ñane zuññwe dza á ngedepa-aara am duksa na ta halanaa am fe ñanna. ⁷ Eppuwa sawari am ire á ña áte elva-aha ñanna ya tsakanaa ya na, a melakumela Yaakadada am huđe-aara ganakini ká diyeddiye bademme.

⁸ Yeheteyeha Yaisu *Almasiihu na a naba tsetaa am faya, ñane ndza wulfe á *Dawuda na. Kwaya ñane názu ni ya beranaa ya am labáre á higa na yá ankwá balaná ya na. ⁹ Yá ankwá shá zladá kina, náwa ta se ñgudiyaa am dangay keni, adaba ba una ñanna palle. Ta give ba seke ya gu duksa mándzawe. Amá ta dzegwánka ñguda elva á Dadaamiya, ñane á zlala á ba á de katafke. ¹⁰ Adaba una ñanna, ma vaatara keni yá báshá ba zladá ñanna. Yá bashaná adaba emnde na tá an dzera áza Dadaamiya na, geni itare keni a sharánsha lya shifa-aatare áza Yaisu Almasiihu, a sharánsha de nja antara ñane am yaikkire-aara. ¹¹ Náwa elva a jirire zlabe ádaliye yá bakaná ya:

Máki emtsamimtsa kerde antara ñane, ge tse keni, watse mí tsetse zlabe ádaliye an shifa antara ñane.

¹² Máki mí basha zladá wá, watse mí de nja ba kerde am yaikkire-aara keni. Amá máki yaminaaya ñane wá, ñane keni watse á de yamiyaaya.

¹³ Ma mi eptsantaa miya elva ge daba ñane keni, ñane á eptseka elva-aara na a ndaasa áte miya na dekideki, ñane á taa badzanveka elva-aara.

Sleslera na shagera zlaláva-aara

¹⁴ Yehateranteyeha elva-aha ñanna ya bakanaa ya na ge emnde a fetarfe, faterfa magiya ba shagera á katafke á Dadaamiya, geni a magarka gájáwe am elva. Adaba gájáwe wá, á melanuka ge ura dekideki, baira á badza emnde a eccena-aara. ¹⁵ Ekka wá, tsaatse ba shagera áte una á kataná Dadaamiya. Gevge sleslera á jirire na á

maṅka zherwe am slera-aara đekideki na. Bateránba elva a jirire na ge emnde an unṅule-aara. ¹⁶ Amá gájáwe wá, ekka feka we á ṅa á dem huđe-aara, adaba baaka nampire-aara, wayaaka Dadaamiya. Emnde a mága una ṅanna ta far ba bádza an Dadaamiya. ¹⁷ Itare ka palle, elva-aatare ṅanna á far ba za sleđe, ba seke wige na aṅkwa á hwiya na. Tara Himainaiyus, antara Filaistus wá, tá aṅkwa am emnde ṅanna. ¹⁸ Itare wá, jaraaveje áte unṅule á jirire. Adaba ta bántsa itare baaka tse á emnde am faya mazla-aara, dedda zamane-aara. Daaci emnde umele yaránya unṅule á Dadaamiya adaba lámare-aatare. ¹⁹ Amá jirire á Dadaamiya wá, njaanja degdege ba seke ekte á bere na ni an mága shagera na, baaka gejava-aara. Ta puwetaa áte ekte á bere ṅanna, a ba itare: Yaakadada diyaadiya emnde-aara. Ta puwete zlađe adaliye, a ba itare: Ma a ndasaa ware parakke ganakini ṅane wá, átuge Yaakadada, a maṅka mandzawire mazla-aara.

²⁰ Am mba á emnde a berba wá, aṅkwa kazlaṅa gergere: Gahe-aha gergere antara tasa-aha gergere. Kazlaṅa ṅanna wá, umele ta maganaa an dindar antara lipela, amá umele-aha-aara wá, ta maganaa á ba an haha, antara náfa. Mága slera an kazlaṅa ṅanna keni gergere bademme. Kazlaṅa na an dárádza na, tá maga slera na an dárádza na an ṅane. Amá kazlaṅa na cekwa dárádza-aara na wá, tá maga slera na cekwa dárádza-aara keni an ṅane. ²¹ Ba duksa palle ge miya keni. Edda una an bara ervaunđe-aara, ṅane cudedđe am shagerkire ṅanna yá aṅkwa á ndahaná ya na wá, ṅane an fa giraara áza Dadaamiya ba seke kazlaṅa na an dárádza na, ge maganaa slera á jirire ma vaatara keni. Adaba ṅane a yanaa ire-aara bademme ge Yaakadada-aara.

²² Adaba una ṅanna, ekka wá, kumeka názena tá kumaná dawale-aha umele an ervaunđe-aatare bademme na, njeka antara jeba á emnde ṅanna đekideki. Ekka wá, emmága ba jirire an ervaunđe á ṅa palle, fetarfe an ervaunđe á ṅa palle, emmága wáyávire, njawinja lapiya antara emnde na an bára ervaunđe-aatare, tá aṅkwa á ṅala Yaakadada. ²³ Amá máki tá gá jawe am fida ba dey emnde, bi tá gá jawe arge náza laakire ba dey, duka á dem huđe-aara đekideki. Adaba diyakdiya geni á sa ba dágala. ²⁴ Sleslera á Yaakadada wá, á zlayánka dágala. ṅane wá, shagera a gevge slefaterá ervaunđe ge emnde bademme, slekwaraterse duksa an unṅule-aara, slekemaare áza emnde bademme. ²⁵ ṅane wá, a kwaratersekwáre duksa an shagerire á ervaunđe ge emnde na tá nyanya elva-aara na keni, ámbane watse Dadaamiya á magateránmaga ṅgurna, tá de diyeddiye jirire, tá de maga tuba. ²⁶ Daaci estuwa, watse tá diyeddiye názu am shifa-aatare, watse tá sesse am zlegde na a tsagwadatervaa Shaitaine, ma uwe keni tá maganá á ba áte náza-aara na.

3

Názu watse á magava má herzhapteherzhe zla á duniya

¹ Diyeddiye ganakini má herzhapteherzhe zla á duniya wá, watse aṅkwa sarte-aha na ni zlazladá jipu na. ² Adaba bademme á emnde, ma ware keni watse á dzámá ba ire-aara palle, emnde tá de gevá emnde a wáyá shunṅu an ervaunđe-aatare bademme, tá de maga ba kurávire antara gálá ire, tá de valya elva mándzawe áte Dadaamiya, tá de fathersarka ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare đekideki. Ma tá melaterumele emnde umele keni, tá de slafateránka we, tá de feka zherwe áte názu am dalbe á Dadaamiya đekideki. ³ Emnde tá de gevá mándzawe-aha á ba am huđe á há-aatare keni, watse baaka zezarzure ázetare đekideki, tá de valya ba elva mándzawe, watse slera-aatare ba dágala. Emnde tá de tsufeteka we-aatare đekideki, ervaunđe-aatare á de yanaaya jirire ba đekideki. ⁴ Zlađe adaliye, emnde tá de ndaha ba elva á fitenire áte ura, tá de dzameka názu á katafke watse á saterná mága-aatare ṅanna, itare tá de gálá ba ire, tá de đaba ba emtakire á duniya arge

daba Dadaamiya. ⁵ Jeba á emnde ñanna wá, watse ta ba seke emnde á Dadaamiya deme, amá wá, eksaranteka hákuma-aara ganakini á gatervege emnde-aara á ba an jirire. Ekka wá, njauka antara jeba á emnde ñanna ðekidfekei.

⁶ Jeba á emnde ñanna wá, ba kina keni emnde umele-aatare tá ámberá á ba ñgyangye á dem huðe á há á emnde an nasherire, tá de zlerma ñwasha na tsemarka ire-aatare na, ganakini tá lyevaalya elva-aatare, tá maga ba názena á kataná ire-aatare na, tá tegaavka an haypa ðekidfekei. ⁷ Ñwasha ñanna keni ba kelaazare tá tsaha ba duksa tsa, amá tá cenvaaka jirire á Dadaamiya ðekidfekei. ⁸ Emnde a de zlerma ñwasha ñanna wá, ta yanaa á ba an ervarva jirire á Dadaamiya ba seke náza tara Yannais antara Yambairais na ndza ta yaa elva á Muusa werre na. Emnde ñanna badzavbadze enjkale-aatare, tá fetarka an unñule-aara ðekidfekei. ⁹ Amá watse tá zlaleka á de katafke an slera-aatare ñanna, adaba watse kwakya emnde na tá de diyeddiye ñgudiyire na tá maganá itare, ba seke una ndza ta disaa emndu werre náza á tara Yannais, antara Yambairais na.

Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka

¹⁰ Amá ekka wá, diyakdiya názu yá ankwá á kwaratersa ya ge emnde, ba palle keni á keðakarka ðekidfekei. Zlalava-aaruwa, názu yá kwamaná ya am slera-aaruwa, fetarfire-aaruwa an Dadaamiya, farvaunðe-aaruwa, wáyáva-aaruwa, ira dzanðzanjire-aaruwa am elva á Dadaamiya, bademme diyakdiya. ¹¹ Zlabe áðaliye, ekka diyakdiya palasa na ta magiyaa emnde, antara zladá-aha-aaruwa umele am Antakiya, antara am Ikauniya, ira am Listira. Ma nanánna zladá keni, enzlisenzle Yaakadada am zladá-aha ñanna bademme. ¹² Deme keni wá, emnde na ni garevge palle antara Yaisu *Almasiihu tá kátá njá áte una á kataná Dadaamiya wá, itare tá nanna palasa áza emnde. ¹³ Amá emnde a mándzawe antara ñgudí-aha ñanna wá, baaka tsemartse-aatare ðekidfekei, zlalava-aatare á de far ba bádza, adaba á keðaterá shaitaine, lauktu itare keni tá de keða emnde umele ñanna.

¹⁴ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, ka lyevaa an ervaunðe á ña palle na. Adaba diyakaterdiya emnde na ni ta kwaraksekwáre na, diyakdiya ganakini ta kwaraksaa á ba an ervaunðe-aatare palle. ¹⁵ Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, adaba ka waltaa á ba an diya názu am wakita á Dadaamiya. Daaci wakita ñanna á dzegwándzegwa vakte enjkale ge ðaba unñule a lya, ganakini a lyakaalya Dadaamiya adaba fetarfire á ña áte Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Bademme á duksa na ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya na wá, a baternaa ba ñane an hákuma á Sheðekwe-aara ge emnde ñanna. Á kwaramisá ba wakita ñanna jirire á Dadaamiya, á maraná ñane haypa-aha á miya, á tsamimare ba ñane am bádza-aha á miya, á kwaramisá ñane zlaláva a jirire na á kataná Dadaamiya. ¹⁷ Bademme á una ñanna wá, ba ganakini ura á Dadaamiya wá, a jerka duksa mándzawe áte ñane. Ma vaatara keni ñane wá, á njá á ba am niya á mága duksa shagera.

4

¹ Náwa názu yá ndaaka ya adaba Dadaamiya, antara adaba Yaisu *Almasiihu na watse á kyáná ñane shairiya á emnde a faya, antara náza á emnde na tá an shifa bademme na. Yaisu wá, ba jirire watse á sawa, á se maga sleksire-aara. Yá ankwá á ndaaka adaba una ñanna: ² Ekka wá, ndaternda ka ba elva á Dadaamiya ge emnde an ndzedá á ña bademme, a kezlaranþka elva á ña ðekidfekei. Wayarwáyá an wayarka keni naba ndaterndaa ka, marateránmára haypa-aha-aatare ba parakke, valaterarvale ba shagera, fateremfa ndzedá am vuwa, kwaratersekwáre duksa á ba an farvaunðe. ³ Emmága una ñanna. Adaba ankwá á sawa sarte na ni watse emnde tá ceneka jirire na tá de kwaratersekwáre ðekidfekei. Watse hyema-aatare á kátá cena ba shagerkire na tá kataná itare, daaci watse tá jáháva á ba á deza malum-aha á

fida na tá kwaraterse ba názena emtake am hyema-aatare na. Malum-aha ñanna keni watse ta vayye jipu. ⁴ Watse emnde tá ceneka jirire mazla-aara, watse tá jáháva á ba áza emnde a bálá fida ñanna. Una ñanna názena tá de fa hyema emnde ge eccena-aara. ⁵ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte slera á ña, ebbálá labáre á higa. Gevge slefarvaunđe am zlađa, maganaamaga slera na a fakaara Dadaamiya bademme.

⁶ Náza-aaruwa wá, yá haraaka kwakya mazla-aara, zlauzla sarte-aaruwa, yá de gevá ba seke sadake na tá vante ge Dadaamiya na. ⁷ Iya zlanuzle am wáva-aaruwa á ba an unjule-aara am slera á Yaisu *Almasiihu. Magannaamaga názena a fiyaara Dadaamiya, ganevge ba seke edda una ni a icanaa ñane ire am zhagade, ganakini watse á de icaná ware ire. Kezlananveka fetarfire-aaruwa áte názena mi fetaare átekwa. ⁸ Kina wá, tá anjwa ufiyá an lađa na tá de tegater ge emnde a jirire vaci shairiya. Lađa ñanna á de vitá ba Yaakadada an erva-aara, ñane edda á shairiya á jirire. Á de vite ge iya ka palle, amá ge emnde na ni wayaawáyá ervaunđe-aatare an sawa-aara bademme.

Ba Yaakadada palle una anjwa antara Paul

⁹ Emmága watsewatsire se beribera áhuna, shekwaaka đekideki. ¹⁰ Yiyaaya Daimas zlazlálá á dem Taisalauniki, adaba ñane a hayaa ba duniya na. Kairaiskais wá, ñane a dem Galatiya. Titus a dem Dalmatiya. ¹¹ A juwa ba Lukas palle ázerwa. Má ká sawa ñanna wá, siyánsa Markus am erva, adaba ñane á meliyumele jipu am slera-aaruwa. ¹² Tikikus wá, ñane ya belanaa ba iya á dem Aifaisus. ¹³ Má ká sawa wá, dedde á kya Terauwas, lyivaalya nangyuwe á ekhye-aaruwa ya yanaa am mba á Karpus, haliyantehálá antara wakita-aha-aaruwa keni anjwa ya yanaa áhuwa. Wakita-aha ñanna, kwakya-aara yá kátá ba una-aha na ta maganaa an gwagwa na.

¹⁴ Alaikzandere edda á egzla wá, magiyánmaga emtanjire kwakya. Duksa na a magitaa ñane na wá, sey á de kyaná ba Dadaamiya shairiya-aara. ¹⁵ Ettsufa ire á ña. Ekka keni á de magaktemága ba estuwa. Adaba ñane yanaaya ervaunđe-aara elva na mi kwaratersaa miya ge emnde na.

¹⁶ Vacite na ta di ge zunjwire á de katafke á shairiya ganakini yá ndaasende jirire-aaruwa wá, palle á ura a tsifetse baaka đekideki, bademme á emnde yariyaaya. A dateránda Dadaamiya gaberá. ¹⁷ Amá wá, ndza anjwa Yaakadada antara ya, a vitaa ñane ndzedá. An ndzedá na a vitaa ñane, ya magaa waazu á elva-aara bademme á dem hyema á emnde a larde gergere. Enjlisenjla Yaakadada am mbuwe á ervare. ¹⁸ Baaka shaige-aaruwa đekideki, ma am lámare-ara keni á de ñezlisenjla Yaakadada, á diyaada ba lapilayye á dem zlan-na-aara am samaya. Yaikkire ba náza-aara palle, dem ba ge đekideki. *Aamin.

Paul anjwa á gater use-aara ge emnde umele keni

¹⁹ Gaterga use-aaruwa ge tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ira emnde á Aunaizifaur. ²⁰ Airastus, ñane anjwa am Kaurintus duksa-aara. Tauraufimus wá, ya yanaa am Milaitus adaba á wáná vuwa-aara.

²¹ Emmága watsewatsire ganakini ká saasa á sehuna lauktu á sawa sarte á ekhye. Tá anjwa á gak use-aatare tara Aiwbulus, Pudais, Linus, Kalawdiya, antara egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá áhuna bademme. ²² A njiinja Yaakadada antara ka. A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna ma ge ware á kure keni bademme.

Wakita na a puwanta Paul ge TITUS

Ga use á Paul ge Titus

¹ Wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, ya nave á Dadaamiya, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Slera-aaruwa wá, ya se melateru ge emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na, geni tá de fetarfe áte ɲane, ira tá diyeddiye zlaɓe jirire-aara. Jirire-aara ɲanna maa, á fa ura áte unɲule á Dadaamiya. ² Ate unɲule á Dadaamiya ɲanna maa, emnde ta naba diyeddiye geni sharansha shifa na á zleka na. Adaba Dadaamiya wá, ɲane á iceka fida ɗekideki, ndza a ɲgudateraa namána-aara ge emnde, kwaye am fakte á duksa baɗemme, geni tá de shá shifa ɲanna. ³ Ba samsa sarte na ndza a fanaa ɲane na wá, a naba jesarehe ge shifa ɲanna am elva-aara na tá anƙwa balaná emnde-aara na. Ge iya keni a fiyaare ba Dadaamiya na Slelyamilya na slera á de balatera elva ɲanna ge emnde umele keni.

⁴ Yá anƙwa puwakta ge ekka Titus, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba má áte barama palle am elva á Yaisu *Almasiihu. Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu Slelyamilya, a magarakanaamaga ɲgurna, a varakteva hairire.

Slera á Titus am larde á Kairaita

⁵ Ndza ya yakaa am Kairaita geni ká tsatsanaatsatse názena ndza jauje na, ira ká ɓazlaterɓázla male-aha á aiklaisiya am ekse-aha baɗemme ba seke una ya ndakndaa na. ⁶ Má ká fá ura am malire á aiklaisiya wá, sey ká fa edda una ɓaaka duksa mándzawe am ɲane, zhele á mukse palle, egdzara-aara keni fartarfe áte Yaisu *Almasiihu, shagera zlalava-aatare keni. Daaci emnde tá taa shánka duksa mándzawe áte itare, tá anƙwa nanna geni egdzara ɲanna tá anƙwa fansarfe ge eddetare. ⁷ Male am aiklaisiya wá, ɲane sleslera á Dadaamiya. Adaba una ɲanna, sey ká fá ba edda una ɓaaka duksa mandzawe áte ɲane. Á taa gevka an edda una á kátá gálá, bi slervaunɗe, bi slembazla, bi sledágala an emnde, bi sletataya nalmane an zlerma. ⁸ Sey edda una á lyiya wayve-aha-aara an higa, á kátá mága ba shagerire. Adaliye, sey slenƙale antara slejirire, slecudɗeɗe, á ɲanaaɲa vuwa-aara. ⁹ Male á aiklaisiya wá, sey edda una ɲanaaɲa jirire á elva á Dadaamiya na má anƙwa kwaratersá miya ge emnde na. Daaci ɲane keni á dzegwándzegwa vaterte ndzedá ge emnde umele keni an elva ɲanna, á naba dzegwándzegwa ndaterndaha ba parakke haypa-aatare ge emnde na kwalarevkwale jirire á Dadaamiya na keni.

¹⁰ Bazlaterɓázla á ba áte una yá anƙwa ndakndaa na, adaba tá vayye jipu emnde na degdege ire-aatare, tá tsáká ba elva na ɓaaka sera-aara ɗekideki na, tá keɗa ba emnde an ɲane. Jeba á emnde ɲanna vayya ba Yahudiya-aha na ta bantsa itare: sey emnde tá demda am sheɗekwe na. ¹¹ Daaci male-aha á aiklaisiya-aha wá, sey tá ndaternda ba parakke ge Yahudiya-aha ɲanna geni a ɗarude we-aatare ba tseriyye, adaba tá wessa emnde kwakya am mba-aha-aatare an elva-aha-aatare ɲanna. Elva na tá anƙwa kwaratersá itare ge emnde na wá, una zlayeka ɗekideki, tá zlerma ba shunƙu an ɲane. ¹² Ndza anƙwa ura Kairaita umele nabi wá, ba ɲane keni a ba ɲane: Emnde a Kairaita tá njá á maga ba fida, ta ba seke dabba-aha an mandzawire, ta emnde a masefe zlaɓe adaliye, ɓaaka nampire-aatare ɗekideki, slera-aatare ba huɗe. ¹³ Elva a nabi ɲanna wá, ba jirire. Daaci ekka wá, valaterarvala ba shagera ge jeba á Kairaita-aha ɲanna, lauktu itare keni tá de ɗaba Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁴ Belaternaaka una sey ba ka ndaterndaha geni á ɗabarka elva á eggye-aha á Yahudiya-aha antara

nadde-aha á emnde na tá dábeka jirire á Dadaamiya na. ¹⁵ Emnde na dzayye ervaunde-aatare á katafke á Dadaamiya wá, ma jeba-ara keni, tá slaslanu ba ge cudfedfire. Amá emnde na fartareka áte Dadaamiya wá, ervaunde-aatare danjwe, ma jeba-ara keni itare tá slaslanu ba ge danjwire. Bademme á názena tá slaslana itare am ervaunde-aatare, antara názena tá maganá itare, duksa á zherwe bademme, amá baaka lambe-aatare ge itare. ¹⁶ A ba itare ta emnde á Dadaamiya, amá názena tá maganá itare wá, shagerka dekideki. Daaci tá dise á ba áte una njanna emnde geni itare dabarka Dadaamiya. Adaba tá fansareka dekideki ge njane, ta kelaade-aha jipu am ice-aara, tá taa maganaaka duksa shagera.

2

Náwa tá dabaná estuwa emnde unjule á Dadaamiya

¹ Amá Titus ekka wá, kwaratersekwáre ka ba jirire á Dadaamiya ge emnde. ² Bateránba ge emgyegwar zála geni a garevge emnde a enjkale, a magarmága duksa á ba áte unjule-aara, a kwararukwáre vuwa-aatare am duksa bademme, a garevge emnde a wáyáva, emnde a farvaunde antara emnde a fetarfe. ³ Ba estuwa ge emgyegwar njwasha keni, naba ndaternda ka geni a magarmága názena á kataná Dadaamiya. A balarka paysadfa, a garevka emnde a mbazla, amá a kwararatersekwáre zlaláva na shagera ge emnde umele keni. ⁴ Má emgyegwar njwasha tá nja estuwa, njwasha umele keni tá de tsahese áte itare geni tá wayaná estara emnde zala-aha-aatare, ira egdzara-aatare. ⁵ Zlabe adaliye tá de tsahese mága enjkale á jirire am duksa bademme, tá de dzegwándzegwa njá vuwa-aatare, tá de gev njwasha jirire am huđe á há-aatare, tá de fathersare ge zala-aha-aatare. Daaci má zlalava-aatare gevge estuwa, emnde keni tá de ndaaka elva mándzawe áte elva á Dadaamiya.

⁶ Ba estuwa ge dawalaa keni, naba ndaternda geni a garevge emnde a enjkale am duksa bademme. ⁷ Ekka keni sey ká maga ba duksa na ni watse shagera na, lauaktu dawalaa umele keni tá de daba ba sera á na. Máki ká anjwa kwaraterse duksa, kwaratersekwáre á ba an jirire, an enjkale á na bademme. ⁸ Kwaratersekwáre jirire á Dadaamiya ge emnde, áte una ni baaka ura á de epsawa elva á na njanna, daaci emnde na tá kátá nyanya elva á na na keni, tá de háslá ba itare, adaba tá de shanka duksa mándzawe áte miya.

⁹ Ba estuwa ge nave-aha keni, naba ndaternda geni a faratersarfe ba kelaazare ge dada-aha-aatare, a magarateránmaga názena tá kataná itare na, a kwalarevka elva-aatare dekideki. ¹⁰ A ilarka egdzar duksa-aha-aatare. Arge una njanna wá, itare a magarmága ba slera-aatare, daaci tá de dise áte una njanna dada-aha-aatare geni dzayye ervaunde-aatare. Má tá nja estuwa, emnde tá de fa zherwe áte elva á Dadaamiya Slelyamilya na má anjwa ndaná miya na.

¹¹ Shagera emnde a fetarfe tá njá áte una yá anjwa ndakndaha na, adaba Dadaamiya keni marsemare ngurna-aara áte ice á emnde bademme, geni njane wayaawaya á lyamiyaalya. ¹² Dadaamiya a magamiyaa ngurna estuwa na wá, daaci adaba ngurna njanna wá, má dzegwándzegwa yá mága názu wayaaka njane, ira shagerkire na á kataná ervaunde á emnde am duniya. Am zamane á miya kina na wá, gaumiyevge emnde a enjkale, emnde a jirire, emnde a mága namaari á Dadaamiya. ¹³ Magaumimága una, ge páká háre yaikke na má tamáná miya ge de higa am huđe-aara na. Amaana: Vaci sleksire á Dadaamiya, vaci sawa á Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya. ¹⁴ Njane a naba emtsehe adaba miya, geni a varamisevare am haypa á miya bademme, geni a gamiyevge emnde cudfedfe á katafke-aara, mí higa ge mága shagerire.

¹⁵ Kwaye njane duksa na ká de kwaratersá ka ge emnde. Adaliye: fateremfa ndzedá am vuwa ge emnde na tá anjwa cenakvaara elva na, naba valaterarvala ge emnde na tá cenka elva á ña na keni. Má ká ndaha elva, ndaterndaha á ba an hakuma, a epsawarañka ðekidèki.

3

Zlalava á emnde na sharansha shifa anjwaslire

¹ Yehateranteyeha ge emnde a fetarfe geni a faratersarfe ge slekse-aha á larde, antara male-aha á ekse, a magarka gardfire am názena tá ndaná itare, amá ma vaatara keni a magarmága niya á mága názu shagera. ² Bateránba zlafe ádaliye geni a valyarka elva yaiyaihe áte ura, a dagalarka an emnde. Itare wá, a garevge emnde a kemaare, a farfa dárádza áte emnde umele keni.

³ Ba miya keni ndza cekwa enjale á miya werre, ndza má fansareka ge ura ðekidèki, ndza má an kedá áte unjule á jirire, ndza má maga ba shagerkire á duksa na á kataná ervaunðe á miya, ndza ma emnde a mándzawe, ndza má shelha áte duksa á ura, ndza má hayánka emnde ðekidèki, itare keni tá hayámika.

⁴ Ma ndza má maga ba una njanna keni, am sarte na hyephye sarte á Dadaamiya Slelyamilya wá, a naba maramiya kwakyire á kemaarire-aara geni njane wayaawáyá emnde bademme. ⁵ Daaci a naba lyamisehe. A lyamise adaba mi maganaa duksa ka, a lyamise adaba kwakya zezarzi-aara. An hakuma á Shedekwe Cudedde a baramise haypa am ervaunðe, a yamise ge buwire, geni má shansha shifa anjwaslire. ⁶ Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara baaka zlakta-aara á kya erva an Yaisu *Almasihu Slelyamilya. ⁷ A magamiyaa njurna geni mí gevge emnde a jirire á katafke-aara, má de shansha shifa na á zleka na keni baaka shaige-aara. ⁸ Bademme á elva-aha njanna, ba jirire. Wayanwaya ka ndaterndaha ba kelaazare ge emnde a fetarfe, geni a magarmága duksa áte unjule-aara. Mága duksa an unjule-aara wá, shagera a naba melaterumele ge emnde umele keni. ⁹ Má emnde tá maga ga jawe am dagave-aatare wá, feka we á ña am huðe-aara. Ma tá ga jawe arge dabava á eggye-aha werre, ma arge naðe-aha á Yahudiya-aha keni, feka we á ña á dem huðe-aara ðekidèki, adaba baaka nampire-aara. ¹⁰ Má jerje sletega ye á emnde, naba valarvale ge edda-aara. Má zlafe á yanka wá, valarvale ge buwire. Má á cenka ðekidèki wá, dabeka tate-aara. ¹¹ Ba ekka keni diyakdiya geni jeba á emnde njanna jaraaveje áte barama á Dadaamiya, itare mbarsembe mága mandzawire, haypa-aatare á sheðeka ðekidèki.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

¹² Náwa watse yá ðela ura á dezekure, bi Artaimas bi Tikikus. Má daada wá, ettataya pute ba watsewatse ge dezeruwa am Nikaupaulis. Náwa njanantenja átekwa, geni yá de njá áhuwa am sarte á ekhye. ¹³ Melaterumele ba shagera ge tara Zainas njane una edda á shairiya, tá antara Apaulaus, geni a ektsaterareka náza a ja wedere-aatare am shula má tsarettse azekure. ¹⁴ Emnde a miya keni, sey a tsartsaha mága slera á maggwire, lauktu tá de mbesembe itare keni melateru ge emnde na cekwa ndzedá-aatare ge ja wedera á jirire. A magarmaga una njanna geni zlaláva-aatare a gevka ba dey.

¹⁵ Bademme á emnde na ña kerde áhuna tá anjwa gak use-aatare. Gaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya am fetarfire. A hyantehye Dadaamiya njurna-aara áte kure bademme á kure.

Wakita na a puwantaa Paul ge FILAIMAUN

Ga use á Paul ge Filaimaun

¹ Ba iya Paul yá am dangay adaba slera á Yaisu *Almasiihu, njá anjwa puwaktá wakita na antara egdza emmemiya Timaute, njá puwakante ge ekka Filaimaun, ka ura á njere, slera á miya palle na. ² Njá puwakurte ge kure antara egdza emmemiya Afiya antara Arkipus njane una palle á miya am wáva ge mága slera á Yaisu Almasiihu, ira emnde na tá jáhava am mba á njá ge cena waazu na bademme. ³ Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Fetarfire antara wayavire á Filaimaun

⁴ Ba kelaa ma yá anjwa á maga maduwa-aaruwa ádeza Dadaamiya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu adaba ka am maduwa-aaruwa. ⁵ Adaba cenanáncena labare á njá ganakini vakanteva ervaunde á njá bademme ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, wayakaterwaya jipu emnde na ta fetaare áte njane bademme. ⁶ Adaba una njanna, yá anjwa njala Dadaamiya jipu geni ba seke una ni gakevge palle antara njere áte barama á Yaisu Almasiihu na wá, yá anjwa á njala Dadaamiya geni de ba á katafke keni ka emmága ba estuwa. Yá njala zlabé, ganakini ká diyeddiye shagerire á názena ni mi shanaa miya áza Yaisu Almasiihu na. ⁷ Egdza emmeruwa, higantehiga jipu arge wayavire na ká anjwa maganá ka áte emnde a fetarfe na. Una njanna á vite ndzedá jipu ge iya adaba fakateremfa ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe kwakya.

Paul á slapala Filaimaun arge Unaizimus

⁸ Yá njaláká adaba una njanna geni ká maga názena yá ndaaka ya. Am ganevge ya slebela á Yaisu *Almasiihu na wá, yá naba ndaknda názena ká maganá ka bademme. ⁹ Amá wá, yá bakanka áte una njanna, ya njaláká á ba an njala an martaapire na am dagave á miya. Iya Paul wá, ganevge emgyegwe a zhele, amá yá am dangay adaba slera á Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yá anjwa slapala Unaizimus ázeña, adaba njane gevge ba seke egdza-aaruwa am dangay áhuna, iya ganevge ba seke eddenjara am elva á Yaisu Almasiihu. ¹¹ Werre wá, ndza magakánka nampire, amá kina wá, antara ba iya keni á de magamiyánmaga nampire kwakya.

¹² Daaci kwaye yá eptsaká egdze njanna á dezeña, amá ba seke ya duwaa ba ya an ire-aaruwa. ¹³ Am nja-aaruwa kina áhuna am dangay adaba elva á Yaisu Almasiihu na wá, wayanwáyá á meliwa njane am kela á njá, ¹⁴ amá wayanka yá maganá áte namaari-aaruwa, yá hyakareka an ndzedá geni ká magiyá shagerire. Arge una njanna wá, meliyumele ba ka áte waya á ervaunde á njá.

¹⁵ Yalla a maganaa ba Dadaamiya deme pakyave á kure antara Unaizimus na, geni á de eptsá zlabé adaliye á de mba á njá, kwa de nja kerde náza ba ge kelaazare. ¹⁶ Ma njane náve keni wá, kina wá, gevka seke náve mazla-aara, gevge egdza emmemiya. Iya wá, wayanwaya jipu, amá ká de wayaná ba ka kwakya-aara. Zunjwe wá, ká de wayaná adaba náve á njá. Adaliye, adaba njane gevge egdza emmena am elva á Yaisu Almasiihu.

¹⁷ Ba seke una ni diyakdiya anjwa urire á miya na wá, lyevaalya njane, ba seke ka lyevaa ba iya. ¹⁸ Anjwa haypa a gakuwaa njane emtu? Emtu anjwa duksa á njá ká dabaná ka ázeñara emtu? Máki anjwa wá, naba ndinda, ká zhárá ba iya. ¹⁹ Am tate na náwa njane na wá, yá anjwa á puwetá ba iya Paul an erva-aaruwa, geni ya jiranvejire elva-aaruwa na, yá de pelaksepele ba jirire. Amá wá, zlaya á njá-ka ni

ká ndaviyu duksa ge iya. Adaba shifa á ña na ka shanaa ka anwaslire na keni, ya melakuwa ba iya ñanna. ²⁰ Ba estuwa egdza emmeruwa, yá ñaláká adaba Yaakadada, tasle á ña maginaamaga názena yá kataná ya ázeña na, cekinaaceka higa-aaruwa. Adaba dagave á miya antara ka am elva á Yaisu Almasiihu wá, gamiyevge ba palle.

²¹ Ba lauktu yá puwakte wakita na keni wá, diyandiya gánakini ká de kwaleka, baira deme ká de januje ka am una yá kataná ya. ²² Má daada Unaizimus á dem huđe á há á ña wá, tsatsinaatsatse sleđe-aaruwa keni, adaba ankwá tama-aaruwa geni Dadaamiya á de lyevaalya ñála á kure, á de maginaamaga ñane pute geni yá daada ádezekure.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

²³ Ankwá á gak use-aara Aipafras na ñá am dangay kerđe adaba elva á Yaisu *Almasiihu na. ²⁴ Tara Markus antara Aristarkus, an Daimas an Lukas, itare ta emnde na slera á ñere palle, itare keni tá ankwá á gak use-aatare. ²⁵ Yaakadada Yaisu Almasiihu a vakurteva hairire-aara.

Wakita na a puwatertaa ura umele ge EGGYE-AHA Á IBRAHIMA

Dadaamiya á bamiya elva an we á Egdza-aara

¹ Ndza werre wá, Dadaamiya a ndater elva ser kwakya ge eggye-aha a miya an we á nabi-aha, ndza a ndater elva an pute gergere kwakya. ² Amá am kinire na wá, Dadaamiya aṅkwa á bamiyá elva an we á Egdza-aara. A nderaa duksa baɗemme keni á ba áte erva an Egdza-aara ṅanna. Ndza a eksesaa ba ṅane geni á de kwaraná ṅane duksa baɗemme. ³ Tá zharaná am ṅane emnde yaikkire antara njá á Dadaamiya baɗemme. Duksa baɗemme njaanja an unṅule-aara na wá, á ṅana ba ṅane an hakuma á elva-aara. A magaa pute geni emnde tá sesse am ervaunɗe á Dadaamiya, tá gevge emnde cuɗeɗe. Am iga a una ṅanna maa, a zlalehe á dem samaya, aṅkwa á nja am naɗafa á Dadaamiya, slekse arge duksa baɗemme.

Yaisu ṅane male arge malika-aha baɗemme

⁴ Dadaamiya a ganve Egdza-aara male arge malika-aha baɗemme, a vante zhera na jauje ge náza-aatare baɗemme. Aɗaba a ɗetaa ṅane Egdza-aara. Daaci a jateru an una ṅanna ge malika-aha. ⁵ Aɗaba baaka malika na Dadaamiya a banaa: Ba ekka una ka egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeṅa. Amá a banaa una ge Yaisu. Zlaɓe ádaliye, baaka malika na ndasenda Dadaamiya áte ṅane: Yá de gev Eddeṅara, ṅane keni á de gev egdza-aaruwa. ⁶ Amá am sarte na átira ɓela Egdza-aara na, gevge ba seke makaji-aara na wá, á ba ṅane: Baɗemme a malika-aha-aara tá de kezlan ugje ge ṅane. ⁷ Á ba Dadaamiya áte malika-aha wá: A fater ba ge maganaa slera, itare ta ba seke effeya antara nara á kára. ⁸ Amá áte Egdza-aara wá, á ba ṅane:

Ámbarka á ṅa Dadaamiya, sleksire á ṅa á de zleka ɗekideki. Ká de maga sleksire á ṅa an jirire.

⁹ Ekka wá, wedere á ṅa ba jirire, yakanaaya mandzawire. Aɗaba una ṅanna, a eksaksehe ge Dadaamiya á ṅa, a gakve male arge emnde á ṅa baɗemme, a geɗaktehe, ervaunɗe á ṅa ba seke nama.

¹⁰ Adaliye a ba ṅane á ba áte Egdza-aara ṅanna:

Yaakadada, am fakta, ba ekka una ka nderaa haha, samaya keni ba slera á erva á ṅa.

¹¹ Baɗemme á duksa-aha ṅanna tá de zlauzle, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekideki. Baɗemme a duksa-aha ṅanna tá de gevge emgyegwe ba seke kacakaca,

¹² ká de takwalatertakwala ba seke bagwadza, ká de keɗanaakeda daradza-aatare, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekideki, baaka halavuwa á shifa á ṅa.

¹³ Baaka malika na Dadaamiya a banaa:

Sawa, njinja am naɗafa-aaruwa, yá gatervege kelaade-aha á ṅa náza puwa sera á ṅa. Amá a banaa una ṅanna ge Egdza-aara. ¹⁴ Malika-aha wá, itare ta ba emnde a slera á Dadaamiya, Dadaamiya á belaterbela, tá de melateru ge emnde na ni tá de lyelye shifa-aatare.

2

Faumifa hyema áte unṅule a lya na a maramiyaa Dadaamiya

¹ Aɗaba una ṅanna faumifa hyema ba shagera áte elva na mi cenanaa miya geni a dzalamiyefka áte unṅule. ² Aɗaba werre wá, ndza ta se balanaa ba malika-aha labare na gevge jirire na, daaci ma ware una cenaaka, fansareka na, ṅanaaṅa Dadaamiya

an shairiya. ³ Náza á miya wá, a tsaaka an una ṅanna. Mí de shaná estara kena shifa á miya, má mí feka hyema am elva a lya shifa na a sanaa ba Yaakadada Yaisu an ire-aara na? Emnde na ta cenanaa á ba an hyema-aatare wá, ndaramindaha geni elva ṅanna jirire. ⁴ Dadaamiya keni a naba maresehe seydire á elva ṅanna an nalaama-aha, an najipu-aha, antara duksa gergere ta maganaa emnde ṅanna an hakuma á Shefekwe Cudedfde na a vatertaa Dadaamiya an namaari-aara.

Yaisu wá, Slelya á emnde ba ṅane

⁵ Dadaamiya vaterteka dfekiddeki ge malika-aha geni tá de kwaraná itare duniya na á de sawa, mí ndahaná miya na. ⁶ Amá aṅkwa am wakita á Dadaamiya, a bantsa ura umele:

Ázara urimagwe keni, geni ka Dadaamiya, ká dzámá ṅane? Urimagwe keni duksa he, geni ká fanu hyema?

⁷ Ka naba ganaahe emtsaafde cekwaangudfi á katafke á malika-aha, ádalije ka vante yaikkire antara dárádza.

⁸ Ka yaa duksa bademme am erva-aara.

Má Dadaamiya a yaa duksa bademme am erva-aara wá, amaana baaka duksa dfekiddeki ni ṅane á kwareka na. Amá am kinire na wá, mí náńka emtsaafde sleksire-aara na á kwára duksa bademme na. ⁹ Diyamidiya geni duksa bademme á kwaraná ba Yaisu, amá a naba ganaahe ge Dadaamiya am sarte cekwaangudfi á katafke á malika-aha, geni á emtsamtsa am slefde á emnde bademme. Una ṅanna keni Dadaamiya a magateraa ba ṅurna ge emnde. Daaci Dadaamiya a vante yaikkire antara darádza ge Yaisu adaba a shu zladá, a eksar emtsa ṅanna. ¹⁰ Duksa bademme á ba am erva á Dadaamiya, a nderanaa ba ṅane. Zlaya jipu una ni a naba yaa Yaisu am zladá na, geni ṅane a gevge edda una hyephye am duksa bademme, lauktu á de gatervá ṅane emnde kwakya egdzara á Dadaamiya, á lyatersá ṅane, á daterá ṅane á de katafke á Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Ba Yaisu una á gatervege emnde cudedfde á katafke á Dadaamiya. ṅane antara emnde na a barateraa ṅane, garevge ba egdzara á ura palle. Adaba una ṅanna wanka zherwe ge Yaisu, a dateraa an egdzara á Eddeṅara. ¹² Ndza a bantsa ṅane: Yá de balaterá zhera á ṅa ge egdzar mama-aha-aaruwa, yá de galáká am dagave á emnde á ṅa. ¹³ Adaliye a ba ṅane: Yá njá á ba áte Dadaamiya palle. Zlabe ádalije a ba ṅane: Náwa iya antara emnde na a puwimaa Dadaamiya am erva.

¹⁴ Emnde ṅanna, ta ba emndimagwaha, daaci Yaisu a naba gev urimagwe ba seke itare, a emtsehe geni á kefanaakeda ba dfekiddeki hakuma á Shaitaine na an hakuma ge ceba emnde na. ¹⁵ A palateraa an una ṅanna emnde na ndza ṅateraana lyawa á emtsa na bademme. ¹⁶ ṅane saaka á se melateru ge malika-aha, amá a se melateru ge eggye-aha á Ibrahimia. ¹⁷ Daaci una zlaya geni á gevge ba seke egdzar mama-aha-ṅara am duksa bademme. Estuwa á dzegwándzegwa gev *liman yaikke, slebara haypa á emnde ge meláterá an Dadaamiya. ṅane slekemaare, dzayye ervaunde-aara am slera á Dadaamiya. ¹⁸ Kina wá, á dzegwándzegwa a melateru ge emnde na tá am bada á shaitaine, adaba ṅane keni ndza a shushe zladá am lámare ṅanna.

3

Yaisu male arge Muusa

¹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, emnde cudedfde, kure keni a dzerakursaa ba Dadaamiya geni kwá gevge emnde-aara, tsawanaatse eṅkale á kure á ba áte Yaisu palle. Ba ṅane una slebela á Dadaamiya geni á se gev *liman á miya emnde a fetarfe. ² Ba Dadaamiya una a faare slera ṅanna, ṅane keni a magaa slera ṅanna an

ervaunḡe-aara palle, ba seke una Muusa keni ndza a magaa slera-aara an ervaunḡe-aara palle am huḡe á há á Dadaamiya. ³ Emnde tá galeka há, amá tá gálá edda una a nderaa há. Ba duksa palle ge tara Yaisu an Muusa keni, shagera tá gálá ba Yaisu arge Muusa. ⁴ Ba kelaa há a nderanaa ba ura, amá duksa baḡemme wá, a nderanaa ba Dadaamiya. ⁵ Muusa wá, ḡane ndza ba walaadī am huḡe á há á Dadaamiya, slera-aara ndza ba mága seyḡire á názena watse á baterná Dadaamiya ge emnde. A magaa slera ḡanna an ervaunḡe-aara palle. ⁶ Amá *Almasiihu wá, ḡane Egdza huḡe á há á Dadaamiya, baḡemme á huḡe á há á Dadaamiya á ba am erva-aara. ḡane keni a magaa slera-aara an ervaunḡe palle am huḡe á há ḡanna. Huḡe á há á Dadaamiya ḡanna wá, ba miya, má tsamiyaatse dzaḡdzaḡe áte unḡule-aara, má kezlamiyankveka tama á miya áte ḡane.

Tate á puwansepuwe á emnde á Dadaamiya

⁷ Adaba una ḡanna, cenaumicena názena a baminaa Shedekwe Cudedḡe, a ba ḡane:

Vatená má cenakurancena kwara á Dadaamiya wá,

⁸ magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, am sarte na ta magaa yawe kul ufadē am kaamba na. Ndza ta maganaa gardire ge Dadaamiya, ta naba gya hala-aara.

⁹ A ba Dadaamiya, naránna tsa najipu-aha na ya maganaa iya antara itare am yawe kul ufadē ḡanna, aley ta naba gyaa hala-aaruwa.

¹⁰ Adaba una ḡanna, a naba jihe ge ervaunḡe jipu áte emnde ḡanna, a ba iya am ervaunḡe-aaruwa: Emnde na ervaunḡe-aatare yiyiye an iya, tá dabeka unḡule-aaruwa dekideki.

¹¹ Am jija ervaunḡe áte itare, ya naba zu wada geni yá de belaternaaka dekideki ge emnde ḡanna, ge se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraterna a iya.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure una yiyiye ervaunḡe-aara an Dadaamiya, geni a de yánka Dadaamiya Sáksage.

¹³ Amá ma vaatara keni ndaunda ba elva na ni á de vakurte ndzedá na am dagave á kure. Daaci á de badakuruka shaitaine ge mága haypa, antara ge mága degdegire á ire. Magaumága una ba kelaazare am sarte na zlaḡe kwá an shifa na. ¹⁴ Máki kezlamiyankveka fetarfire á miya áte Yaisu, ba kalkale antara una am zunḡwire wá, daaci mi emnde á Yaisu á ba an jirire.

¹⁵ Anḡwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḡane: Vatená, ma cenakurancena kwará á Dadaamiya, magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, ta maganaa gardire ge Dadaamiya. ¹⁶ Emnde-ara ḡane cenarancena tsa kwara á Dadaamiya, ta naba maganaa gardire na? Ba emnde na ndza a satersaa Muusa a sawa am larde a Misera na. ¹⁷ Emnde-ara ḡane yawe kul ufadē tá já Dadaamiya an ervaunḡe na? Ba itare ḡanna zlaḡe ádaliye emnde na ta gu haypa kwakya an Dadaamiya, adaba una ḡanna ta naba matsehe am huḡe á kaamba. ¹⁸ Emnde-ara ḡane Dadaamiya a zateru wada geni á de vaterteka dekideki de puwansepuwe antara ḡane na? Ba emnde ḡanna zlaḡe ádaliye ndza faransarka dekideki na.

¹⁹ Ba estuwa egdzar mama-aaruwa, náwa namiyánna baḡemme geni Dadaamiya a piyaterante dem tate á puwansepuwe adaba baakire á fetarfire-aatare.

4

¹ Werre, á ba Dadaamiya á de vaterte tate á puwansepuwe ge emnde, una ḡanna namána na zlaḡe ba nja-aara ge miya keni. Daaci, faumifa hyema áte ire á miya, geni a eptseka palle á miya á dem kataliya, daaci watse á taa daaka á dem tate á puwansepuwe ḡanna. ² Miya cenamiyancena labare á higa ba seke náza eggye-aha á miya werre am kaamba, amá elva ḡanna magateranka payḡa ge itare adaba

cenarácena, amá fartarka átekwa. ³ Miya emnde na famitarfe áte ɲane na wá, mí de shánsha dem tate á puwansepuwe ɲanna. Amá emnde na fartarka áte Dadaamiya wá, aɲkwa elva a ndasaa Dadaamiya áte itare, a ba ɲane:

Jija ervaunɗe, daaci ya naba zu waɗa geni ya de belaternaaka ɗekideki geni tá se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraterna iya.

Am fantaufe, am sarte na Dadaamiya zlauzle am slera á nderá duksa baɗemme wá, a naba puwansehe. Puwansepuwe ɲanna wá, aɲkwa sem vatená. ⁴ Am tate umele am wakita á Dadaamiya, aɲkwa á ndaha elva a háre ge vuyire, a ba ɲane: Dadaamiya a zlaa slera-aha-aara am háre ge uɲkwahire, ge vuyire wá, a naba puwansehe. ⁵ Am tate umele keni a ba ɲane: Tá de demka ɗekideki á dem puwansepuwe antara iya am tate na ya maraterna iya. ⁶ Emnde na ta cenaa labare á higa zunɲwe, amá daraaka á dem tate á puwansepuwe ɲanna wá, aɗaba faransarka ge Dadaamiya. Ge puwansepuwe ɲanna wá, sem vatená keni zlaɓe aɲkwa baráma-aara ge emnde umele keni. ⁷ Aɗaba una ɲanna, Dadaamiya a faa sarte umele zlaɓe áɗaliye, amaana, zamane na. Náwa a faa sarte ɲanna estuwa, haraare á maga yawe kwakya am iga una ni eggie-aha á miya ta maganaa gardire na, a ba Dadaamiya an we á *Dawuda: Vatená, ma cenakurácena kwára-aaruwa wá, magauka degdegire á ire.

⁸ Ma andze daterda Zhausuwe á dem tate á puwansepuwe á jirire wá, Dadaamiya ma andze á feka sarte umele ge dá ura á dem tate á puwansepuwe. ⁹ Daaci diyamidiya geni aɲkwa puwansepuwe á jirire á katafke á emnde á Dadaamiya ba seke una ndza a puwansaa ɲane am háre ge vuyire na. ¹⁰ Ma ware una shansha puwansepuwe ɲanna áza Dadaamiya, ɲane keni zlauzla slera-aara, ba seke una a puwanse ge Dadaamiya am slera-aara na. ¹¹ Daaci wawaumiwawa ge dem tate á puwansepuwe ɲanna, faumifa hyema geni a jerka ura am dagave á miya una á fansarka ge Dadaamiya, seke una ndza faransarka eggie-aha á miya werre na. Daaci edda-aara á de geyegeye á kataliya.

¹² Elva á Dadaamiya wá, an hákuma jipu, á vaterte shifa na á zleka na ge emnde, á dzegwándzegwa mága slera yaikke am ervaunɗe á ura. Elva ɲanna wá, an ndzedá jipu ba seke masalam na an ga slare we bukerɗe na. Á dzegwándzegwa ɲgye á dem dzágwa á ubiye-aha, dete zéba keni baɗemme. Elva ɲanna wá, jauje ba ge masalam keni an ndzedá. A dzegwándzegwa tsanmaare ge ura am názena á slaslaná ɲane am ervaunɗe-aara baɗemme. ¹³ Baaka duksa na ni an shebe am ice á Dadaamiya. Duksa baɗemme a nderanaa ba ɲane, ɲane diyaadiya baɗemme. Watse mí de eppálá á katafke-aara názena mi maganaa miya baɗemme.

*Yaisu ɲane male á *liman-aha baɗemme*

¹⁴ Miya, diyamidiya ganakini aɲkwa *liman á miya yaikke. Ba ɲane una Yaisu, *Egdza á Dadaamiya, zlaazlálá á dem samaya. Daaci sey mi tsaatse ba shagera ate názena mi fetaare átekwa na. ¹⁵ Liman á miya ɲanna wá, slezamivarze jipu, aɗaba diyaadiya názena zlazlaɗa áte miya baɗemme. ɲane keni shaushe zlaɗa-aha gergere ba seke náza á emnde baɗemme. Ba báda keni, ndza ta ebbada an duksa gergere baɗemme, amá ɲane magaaka haypa ɗekideki. ¹⁶ Aɗaba una ɲanna, gaumiyaptege á deza Dadaamiya slemagamiya ɲgurna ba kelaazare, gaumiyaptege á dezeńara an baakire á shaige, geni á de zamivarze, á de magamiya ɲgurna am wedera-aha á miya baɗemme.

5

¹ Baɗemme a male-aha á *liman-aha, tá dzeraterá á ba am dagave á emnde, tá tsater ge mága slera á Dadaamiya am dagave á emnde, tá dáná itare sadake á emnde á de katafke á Dadaamiya, geni á yateraare haypa-aha-aatare. ² Má emnde diyarka mága jirire, dzalarevdzále áte barámá á Dadaamiya, liman wá, ɲane á naba cenatercena,

adaba ṅane diyaadiya názena zlazlada áte emnde. Diyaadiya geni ṅane keni hyefka am duksa umele. ³ Daaci sadake na á danná ṅane ge Dadaamiya na wá, á dándá náza á ire-aara emtsaade, geni a yanaarye Dadaamiya haypa-aara, lauktu á danná náza á emnde geni á yateraarye Dadaamiya ge itare keni. ⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa eksese slera á limanire an ire-aara, sey má a d'ahanaa Dadaamiya ge mága slera á limanire ṅanna, seke una ndza a d'ahá *Haruna werre.

⁵ Yaisu keni ekseseka ba ṅane an ire-aara, geni á gevge *liman yaikke, amá ndza a eksesaa ba Dadaamiya, a ba ṅane, á elvan ge ṅane: Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, iya keni ya Eddenja. ⁶ Am tate umele keni aṅkwa am wakita á Dadaamiya a ba ṅane, á elvan ge ṅane: Ekka, ka liman dem ba ge d'ekideki, limanire á ṅa seke limanire á Malkisadaka.

⁷ Am sarte na Yaisu aṅkwa am duniya wá, ndza a ṅala Dadaamiya á ba an ká kwara, ámbera á kyuwa geni á se melanumele, adaba diyaadiya geni aṅkwa hakuma á Dadaamiya ge se lya shifa-aara. Dadaamiya cenanvarcene. Am iga á emtsa-aara, a naba tsantehe zlaḅe ádaliye, adaba fesarfire-aara áte ṅane. ⁸ ṅane *Egdza á Dadaamiya, aley keni wá, a naba shu zlada, geni fesarfire-aara á gevge ba parakke. ⁹ Am sarte na zlanazle slera ṅanna bademme maa, ṅane gevge slelyaterlya ba ge d'ekideki ge emnde na tá aṅkwa fansarfe na bademme. ¹⁰ Á dzegwándzegwa lyaterlya adaba a tsanaa ba Dadaamiya liman yaikke áte limanire á Malkisadaka.

Faufa hyema, dzalawevka áte unṅule á Dadaamiya

¹¹ Kwakya elva na ṅá kátá ndakurnda áte ṅane, amá wá, zlazlada jipu ge palakurá una ṅanna, adaba kure keni yiyiye hyema á kure, kwa taa cenvaaka duksa áte watsewatsire. ¹² Kina wá, zlaya ma kwá kwaratersá kure elva á Dadaamiya ge emnde, adaba harakuraahare am huḁe-aara, amá kwá kátá tá kwarakursá ba emnde zlaḅe ádaliye ba duksa na ndza kwa tsahese zunṅwe keni. Zlaya ma kwá de katafke áte unṅule á Dadaamiya, amá kwasau kwá ba am fantaufe. Ekkure wá, zlaya ma kwá zá dafa dzaṅdzaṅe seke dawalaa, amá kwá kátá shá ba uḁa seke egdzere áte erva. ¹³ Ma ware una zlaḅe á kátá ba sha uḁa na, ṅane wá, zlaḅe ba seke egdzere áte erva. Egdzere áte erva wá, zlaḅe diyaaka duksa na shagera antara duksa na shagerka. ¹⁴ Amá dawalaa diyardiya lanaale tara duksa na shagera, antara duksa na shagerka bademme, ma zlazlada keni.

6

¹ Daaci geyaumika arge duksa na kwaye mi tsahese am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, mí zlalawa á de katafke an tsáha duksa-aara na zlazlada na keni. Una názu á zlayater ge emnde na hararaare am fetarfire na. Duksa ṅanna mi tsahese kwaye am fantaufe na wá, amaana, mága tuba arge serhaypa na á dá ura á dem emtsa na, antara fetarfe áte Dadaamiya. ² Adaliye elva a mága baptisma gergere antara puwaare *erva á barka ge ura, an elva a tsa emnde a faya, ira elva á shairiya á Dadaamiya vaci tsafaya. ³ Bademme á una-aha ṅanna wá, diyamidiya. Kina wá, mi zlalawa á de katafke má wayatewáyá Dadaamiya.

⁴ Eptsaare ge duksa na diyardiya emnde wá, kurguneka, adaba má ura a yanaa ba ṅane unṅule á Dadaamiya, baaka pute umele d'ekideki ge melanumele geni á eptsa am tuba. Adaba emnde na ndza tá am parakkire á Dadaamiya, ndza sharánsha barka á Dadaamiya antara Shedekwe-aara am ervaunḁe, ⁵ ndza emtáke elva á Dadaamiya am hyema-aatare, ndza sharánsha hakuma am duniya na á de sawa na keni, ma tá de njá am huḁe-aara, ⁶ aley ni tá eptsaná ba iga ge Dadaamiya wá, baaka pute umele d'ekideki ge melaterumele geni tá eptsa am tuba. Adaba ba seke tá átira ja *Egdza á Dadaamiya ge buwire áte dzaṅgala, ta ganve zhara-aara duksa ba dey á katafke á emnde bademme.

⁷ Itare ta ba seke fe: Má yawe aŋkwa á hya á dem fe ɲanna, fe ɲanna á mága náza za an barka jipu, aŋkwa á melaterumele ge emnde a ehherɗa-aara, baaka yanya-aara. ⁸ Amá má fe ɲanna á eptsa ba dake antara masa wá, fe ɲanna baaka nampire-aara. Baaka barka am fe ɲanna, a yaranya ba ge ɗekidɗeki.

⁹ Amá, egdzar mama-aha-aaruwa, ma ɲa ndaase estuwa keni wá, diyaŋerdiya geni ekkure kwá aŋkwa áte unɲule á jirire, daaci á de lyakurlya Dadaamiya. ¹⁰ Dadaamiya ɲane slejirire, á taa viyannaaka slera na kwa maganaa kure, kwa naba melateruhe ge emnde a fetarfe, sem vatená kwá á ba átira melaterumele na. Una ɲanna á mara wáyáva á kure áte Dadaamiya. Baɗemme á una-aha ɲanna, á taa viyanaaka. ¹¹ Duksa na ɲá kátáná ɲere ázekure wá, ma ware á kure keni magaumaága ba estuwa an higa á kure campaukkwe dem halawuwa á duniya, yawanka ɗekidɗeki. Daaci kwá de shánsha názena kwá tamaná kure áza Dadaamiya. ¹² Gawevka emnde a masefe, amá ɗabaudába sera á emnde a fetarfe na tá an ndzedá jipu, hararaare áte unɲule á Dadaamiya. Ba itare una tá de shá názena a ba Dadaamiya á de vaterte ge emnde-aara na.

Názena a ndasaa Dadaamiya baaka peky-aara

¹³ Am sarte na Dadaamiya a ɲgudanaa namána ge Ibrahim, a zu waɗa geni ba jirire á de emmága duksa na a ndasaa ɲane ɲanna. Aɗaba baaka duksa umele á jauje ge Dadaamiya an yaikkire, geni á za waɗa an ɲane maa, a naba zu waɗa á ba an ire-aara. ¹⁴ A zu waɗa, a ba ɲane: Ba jirire yá de gakar barka-aaruwa. Yá de yákteya ba kwakya. ¹⁵ Ibrahim a naba fetarhe áte elva na a ndasaa Dadaamiya, a faa ervaunɗe jipu ge eppaka-aara, daaci shansha duksa ɲanna a ba Dadaamiya á de vanteva na.

¹⁶ Má emndimagwaha tá za waɗa, tá zaná an duksa na jauje ge ndzedá-aatare. Zá waɗa wá, á zlsansauzle ge elva-aha baɗemme, emnde keni tá tsaatse á ba átekwa. ¹⁷ Daaci Dadaamiya a naba zu waɗa, á kátá maraterán ge emnde na a ɲgudateraa namána na, geni á de emmága duksa na a ndasaa ɲane ɲanna, á eptseka elva ɗekidɗeki. ¹⁸ Namána na a ɲgudanaa Dadaamiya, antara waɗa na a zanaa ɲane na maa, duksa-aha buwa ɲanna a ndasaa Dadaamiya na wá, baaka peky-aara, Dadaamiya á zeka waɗa á fida ɗekidɗeki. Daaci miya emnde na mi se shaa ire á miya am sera á Dadaamiya na wá, una á vamite ndzedá jipu geni mí njantenja tama á miya áte duksa na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁹ Táma á miya áte duksa ɲanna wá, á tsáná ba ɲane shifa á miya degdege, geni a dzalamiyefka áte unɲule á Dadaamiya. A weramiyantaa ba ɲane kacakaca á dzegwa na ta icanse mashidi an ɲane na, ge de katafke á Dadaamiya. ²⁰ Yaisu wá, ɲane dedde á katafke á miya, á dem tate ɲanna aɗaba miya. Ba ɲane una *liman á miya yaikke áte limanire á Malkisadaka, liman yaikke dem ba ge ɗekidɗeki.

7

*Malkisadaka *liman yaikke, slekse yaikke*

¹ Malkisadaka ɲanna wá, ɲane ndza slekse yaikke am Salaam, zlaɓe adaliye ndza *liman á Dadaamiya Saksage. Vacite umele wá, Ibrahim a dem wáva, a de cebaa slekse-aha umele. Átire sa wá, a naba de yainuhe ge liman Malkisadaka, a gan barka. ² Daaci Ibrahim a de sanse luser am nalmane-aara baɗemme, a vante ge liman Malkisadaka. Emtsaade wá, zhera á Malkisadaka ɲanna wá, amaana slekse na tsaatse áte jirire. ɲane ndza slekse am Salaam. Salaam na maa, amaana hairire. ³ ɲane, baaka ura diyaadiya eddeɲara antara emmeɲara, baaka jeba-aara, baaka ura diyaadiya fakta á shifa-aara antara halawuwa á shifa-aara. Ba seke una wakita á Dadaamiya á ndaaka fakta-aara antara halawuwa-aara na wá, ba seke ɲane wá, liman na aŋkwa ma vaatara keni. ɲane gevge gáráva á Yaisu *Egdza á Dadaamiya.

⁴ Diyaweddiye geni Malkisadaka wá, liman yaikke. Ibrahimia ṅane una eggyemiya bademme a sanse luser am duksa na a zanaa am wáva bademme, a vante ge ṅane. ⁵ Diyamidiya geni emnde umele am eggye-aha á Laiwi garevge liman-aha. Am *tawraita á Muusa wá, a ba Dadaamiya á elvan ge itare wá, dawmbare á deza egdzara á *Iserayiila-aha, a varakurteva luser na tá sansa am nalmane-aatare bademme. Amaana luser ṅanna tá de lyiyaná á ba áza emnde a larde-aatare, itare keni ta ba eggye-aha á Ibrahimia. ⁶ Amá Malkisadaka wá, ṅane ura a emnde á Laiwi ka, aley a lyevaa luser áza Ibrahimia. Ibrahimia ṅane edda una Dadaamiya a ṅuḡḡaa namána antara ṅane geni á de vante duksa. Amá ba Malkisadaka una a gar barka. ⁷ Adaliye, diyamidiya geni edda una á gar barka ge ura wá, yaikke ba ṅane arge edda una a shaa barka. Daaci yaikke ba Malkisadaka arge Ibrahimia. ⁸ Zlabe ádaliye, bademme á liman-aha na ta segáshe am jeba á Laiwi, tá lyiyaná itare luser áza emnde a larde-aatare na wá, itare keni tá emtsa ba seke emnde bademme. Amá Malkisadaka wá, a ba wakita á Dadaamiya ṅane aṅkwa an shifa. ⁹ Daaci ba Laiwi na eggye-aha-ṅara tá lyiia luser áza emnde na keni, ba seke a vante luser-aara ge Malkisadaka, adaba eggyeṅara Ibrahimia a vante luser-aara ge Malkisadaka. ¹⁰ Amaana, am laukte na Ibrahimia a vante luser ge liman Malkisadaka na wá, wulfe-aha-aara bademme á ba am ṅane emtsaade. Daaci ba seke Laiwi antara egdzara-aara na á de yaterá ṅane na keni varanteva.

¹¹ Dadaamiya a vaterte *tawraita ge emnde-aara Iserayiila-aha keni á ba áte erva an liman-aha na tá segashe am emnde a jeba á Laiwi, amá slera á limanire na ndza ta maganaa emnde á Laiwi hyefka, dzegwaranka magannaamaga ge Dadaamiya názena a katanaa ṅane. Ma andze dzegwarándzegwa wá, ma baaka wedera-aatare an liman umele yaikke seke Malkisadaka. Ma andze dzegwarándzegwa wá, bademme á liman-aha ma tá segashe á ba am eggye-aha á Laiwi seke *Haruna. ¹² Má Dadaamiya mbedesembede limanire á emnde á Laiwi an liman umele wá, daaci tawraita keni á de eptsanteptsá. ¹³ Náwa namiyanna geni limanire, a eptsaptehe ba estuwa. Yaakadada Yaisu na ṅá aṅkwa á ndaha elva-aara áhuna na keni, ṅane ura jeba á Laiwi ka, jeba-aara ba tsekemme. Ba ura palle keni jarka am emnde a jeba-aara una gevge liman, a daa sadake á de katafke á Dadaamiya. ¹⁴ Diyamidiya geni Yaisu wá, ṅane a jesare am dagave á emnde a jeba á Yahuda. Am laukte na Muusa á ndáhá elva á liman-aha na wá, tsalaaka jeba ṅanna dekideki.

**Liman yaikke áte limanire á Malkisadaka*

¹⁵ Náwa mí dise áte una, geni ba jirire ndza hyefka limanire á emnde á Laiwi, adaba Dadaamiya a fanem slera á limanire ṅanna am erva ge Yaisu, ṅane keni ba ura jeba umele seke *liman Malkisadaka. ¹⁶ ṅane gevka liman yaikke áte nađe á liman-aha, amá a gev liman yaikke adaba an hakuma ge nja an shifa dem ba ge dekideki. ¹⁷ Adaliye a ba wakita á Dadaamiya: Ekka ká liman yaikke dem ba ge dekideki seke liman Malkisadaka. ¹⁸ Dadaamiya a naba yaa nađe á liman-aha adaba hyefka, cekwa hakuma-aatare ge melateru ge emnde. ¹⁹ An nađe á limanire wá, emnde dzegwaránka shá dzayyire á ervaunđe á katafke á Dadaamiya. Amá kina wá, aṅkwa edda una ni jateruje ge liman-aha werre. Máki má aṅkwa fa tama á miya áte ṅane wá, á de vamítá ṅane barama ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Zlabe ádaliye maa, am sarte na ni watse Dadaamiya á de far slera á limanire ge Yaisu na wá, a zu waḡa emtsaade, geni Yaisu á de gev liman yaikke, amá ge liman-aha umele wá, magaaka estuwa. ²¹ Amá ge Yaisu wá, Dadaamiya a zanu waḡa, a ba ṅane: Yá etpseka elva-aaruwa dammaru ká njá liman dem ba ge dekideki. ²² Máki Dadaamiya a zu waḡa estuwa wá, amaana adaba Yaisu wá, shamiyansha namána áza Dadaamiya jauje ge namána-aara werre na.

²³ Anṅwa jawapa umele. Liman-aha werre wá, ndza ta vayye, ba á emtsa una, á eksaná una slera á limanire, á emtsa una á eksaná una slera á limanire. ²⁴ Amá limanire á Yaisu wá, baaka tsa-aara, adaba ṅane á emtseka dekiḍeki. ²⁵ Daaci ma vaatara keni á dzegwándzegwa lyaterlya emnde na tá yeka an zhara-aara na bademme, adaba ṅane anṅwa an shifa dem ba ge dekiḍeki, sledagave-aatare an Dadaamiya.

²⁶ Ba ṅane una liman yaikke, a hyevhye ge wedera á miya bademme. ṅane dzayye huḍe-aara, gauka haypa dekiḍeki, ṅane cuḍeḍe am duksa bademme, anṅwa dagave-aatare antara emnde a mága haypa, ṅane anṅwa áza Dadaamiya am samaya. ²⁷ Liman-aha werre wá, ba kelaazare sey ta dánda sadake á ire-aatare emtsaḍe á deza Dadaamiya geni á yateraarye haypa-aha-aatare, lauktu tá dá náza á emnde geni a yateraarye Dadaamiya ge itare keni. Amá Yaisu wá, ṅane magaaka slera á limanire-aara áte una ṅanna dekiḍeki. A magaa sadake-aara ba ser palle á katafke á Dadaamiya an shifa-aara, hyevhye geni Dadaamiya á yateraarye ge emnde bademme. ²⁸ Emnde na ndza ta faterar slera á limanire áte una a ndanaa *tawraita á Muusa wá, ta ba emndimagwaha, tá naba mbeḍa adaliye á dem haypa, nampire-aara á de haraaka, á de keḍa ba dekiḍeki. Amá am sarte na Dadaamiya a zu waḍa geni Egdza-aara á de gev liman yaikke na wá, a eptsante am sarte ṅanna tawraita keni. Daaci a vante slera á limanire ge Egdza-aara, ṅane hyevhye am duksa bademme dem ba ge dekiḍeki.

8

*Yaisu *liman á miya yaikke*

¹ Náwa una wá, jirire á elva-aha na ṅá anṅwa tsakaná ṅere bademme na: Miya wá, shamiyánsha *liman yaikke zlaazlala á dem samaya, anṅwa á njá am nadafa á Dadaamiya na ni ṅane slekse arge duksa bademme na. ² ṅane anṅwa á maga slera á limanire-aara am tate na cuḍeḍe jipu, Dadaamiya á njá amkwa na. Werre wá, liman-aha ndza ta magaa slera á limanire-aatare á ba am *mashidi á kacakaca ta maganaa ba emnde. Amá Yaisu wá, ṅane anṅwa á maga slera á limanire-aara am samaya, am mashidi á jirire na a maganaa Dadaamiya.

³ Bademme á liman-aha wá, ta fater ba ge dá sadake-aha gergere á de katafke á Dadaamiya. Daaci shagera ba liman á miya yaikke na keni á dánda sadake á de katafke á Dadaamiya. ⁴ Ma andze ṅane anṅwa áte duniya wá, ma andze á maṅka slera á limanire dekiḍeki, adaba tá anṅwa liman-aha umele ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya áte una á ndaná *tawraita á Muusa. ⁵ Liman-aha ṅanna, tá maga limanire-aatare am mashidi, amá una ṅanna ba garava á mashidi á jirire na am samaya na. Am sarte na ni watse Muusa á de maga mashidi á kacakaca wá, a ba Dadaamiya á elvan ge ṅane: Eccena ba shagera, de emmága á ba áte una ya kwaraksaa iya átire á wa na. ⁶ Daaci náwa namiyanna bademme geni slera na a faara Dadaamiya ge Yaisu, jauje ge náza á liman-aha bademme. Namána na ta shanaa emnde áza Dadaamiya adaba Yaisu na jauje ge namána werre. Adaba duksa na Dadaamiya a ṅuḍaamiya namána-aara na, jauje ge una werre.

⁷ Ma andze hyefhye namána werre wá, Dadaamiya keni ma á maṅka umele. ⁸ Amá diyamidiya geni namána werre na hyefka dekiḍeki, adaba emnde yaránka mága haypa. Daaci Dadaamiya anṅwa á valaterarvale, á ba ṅane á elvan ge itare: Cenaucena una ba shagera: anṅwa á sawa zámame na ni yá de ṅuḍaterá namána-aaruwa anwaslire ge emnde á *Iserayiila antara ge emnde a Yahuda.

⁹ Una ṅanna gergere antara namána na ndza ya ṅuḍater ge eggye-aha-aatare werre am sarte na ya saterse am larde á Misera na. Itare dábarka namána-aaruwa, mele iya keni fanateruka hyema. Una ya ndanaa ba iya ya Yaakadada.

- ¹⁰ Náwa yá de maganá estuwa namána-aaruwa antara emnde a Iserayiila: yá de faterem shairiya-aaruwa am makhyakhya-aatare, yá de magaterá ḡgurna geni a seseka am ire-aatare d̄ekid̄eki. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.
- ¹¹ Am sarte ḡanna wá, watse baaka wedera á emnde ge de balaterá zhara-aaruwa ge emnde, adaba an male-aha ka, an egdzara ka, bademme á emnde tá de diyisediye.
- ¹² Adaba yá de zatervarze am haypa-aatare, yá de ḡaterka am ervaḡde d̄ekid̄eki.
- ¹³ Kwaya ḡane názu a ndanaa Dadaamiya am namána anwaslire. Daaci diyaweddiye ganakini Dadaamiya a ganve namána werre ba seke emgyegwe a duksa. Má duksa gevege emgyegwe wá, cekwa nampire-aara, á de haraaka, á de ked̄a ba d̄ekid̄eki.

9

*Tara slera á *liman-aha am duniya antara náza á Yaisu am samaya*

¹ Am namána á zuḡḡwire wá, Dadaamiya a vaterte shairiya-aha-aara ge emnde, geni tá d̄abaná áte una ḡanna am jahava-aatare á katafke-aara, adaba ndza an̄kwa mashidi ta maganaa itare ge ḡála Dadaamiya am huḡe-aara. ² Ta magaa mashidi an kelise, ta fem mekere am huḡe-aara an kakakaca á dzegwa. Mekere na á sete we-aara na wá, ta d̄ahanaa an sleḡe cuḡeḡde. Am huḡe-aara tá fa kárá á fanus an nara vuye, antara tabel, depaiḡ cuḡeḡde átekwa, tá fan ge Dadaamiya. ³ Am mekere ge buwire am ice á kakakaca á dzegwa na wá, ta d̄ahanaa an sleḡe na cuḡeḡde jipu na. ⁴ Am huḡe á una ḡanna keni maa, ta magaa tate á d̄iza kajiji á katafke á Dadaamiya, ta maganaa an dindar bademme, antara nakwati, ḡane keni ta baranaa an dindar ḡanna. Nakwati ḡanna wá, tá yeha namána á Dadaamiya átekwa. Am nakwati ḡanna maa, an̄kwa erba á dindar. Am erba ḡanna maa, ta fem d̄afa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sawa am samaya am sarte na ndza ta am kaamba na. An̄kwa zlaḡe zade á *Haruna na ndza a magaa hyema na, antara naláwa-aha á nakwa buwa na ndza Dadaamiya a puwaterte shairiya-aha-aara átekwa na. Bademme á una-aha ḡanna tá á ba am nakwati ḡanna. ⁵ Ate nakwati ḡanna maa, ta magaa garava á malika-aha buwa. Amaana, ba Dadaamiya an ire-aara keni an̄kwa am tate ḡanna. Lyambake á malika-aha ḡanna ta jamme tekeppe áte ire á tate na male á *liman-aha á de tedantá uzhe á sadake ge Dadaamiya, geni á yateraarye ge emnde na. Amá kina wá, ḡá dzegwánka emtsaade palakura jirire-aara bademme.

⁶ Am sarte na zlaruzle am mága mashidi ḡanna bademme maa, liman-aha ta duwa ba kelaazare á dem mekere ge zuḡḡwire na ge mága slera-aatare. ⁷ Amá á dem mekere ge buwire na wá, sey á duwa ba male á liman-aha palle. A duwa ḡanna keni sey ba ser palle am sakanderi. Má á duwa keni maa, á duwa an uzhe á dabba am erva á danán ge Dadaamiya, geni Dadaamiya á yateraar haypa-aha-aatare, ḡane antara emnde á Dadaamiya bademme. ⁸ Náwa názu á kwaramisa Shedekwe Cuḡeḡde an duksa-aha ḡanna: Máki zlaḡe an̄kwa mekere á zuḡḡwire am mashidi ḡanna wá, zlaḡe baaka barama ge dem sleḡe na cuḡeḡde jipu na. ⁹ Duksa-aha na tá maganá emnde sem vatená na wá, tá maga ba garava una mí zharaná miya kina. Bademme á sadake-aha ḡanna, á dzegwánka baraterá ervaḡde ge emnde. ¹⁰ Una ḡanna á kwaraterse ba elva á náza za, geni a zarza una, a zarka una, antara elva á náza sha, ira elva á tsefan̄jire. Bademme á shairiya-aha ḡanna ba iga-aara emtsaade, dem sarte na Dadaamiya á de mbaḡesembaḡe duksa bademme anwaslire.

¹¹ Kina wá, samsa Yaisu *Almasiihu, ba ḡane una male á *liman-aha bademme, a sanaa ba ḡane duksa shagera na mi shanaa miya áza Dadaamiya. ḡane an̄kwa á maga slera-aara am tate na jauje ge mashidi á kelise na ndza ta maganaa

emndimagwaha werre na. Ta maganaa emnde ka tate ḡanna, una ḡanna slera á Dadaamiya an ire-aara. ¹² Am sarte na Yaisu a duwa á dem tate na cufedde jipu na wá, daaka an uzhe á usale, bi an uzhe á egdze á dalau, amá a duwa an uzhe á ire-aara ba ge ḡane. A demhe ba ser palle, daaci hyevhye ge lya emnde bademme dem ba ge dekideki. ¹³ Itare ba ta icetaa usale, bi egdze á dalau, daaci ta ucaterve uzhe-aara ge emnde na d̄abaraaka shairiya á Dadaamiya, bi ta icetaa gyaale á esla, ta deraahe an kárá, ta kutaterva kelpakara-aara. Má magarnaamaga bademme áte una á ndahaná *tawraitá wá, ma ware una ndza a dzaleve áte shairiya á Dadaamiya keni, an bara haypa-aara. ¹⁴ Daaci má uzhe á dabba ndza an hákuma estuwa ge bara haypa, sakwa uzhe á Yaisu Almasiihu emtu? Yaisu keni baaka duksa mándzawe áte ḡane dekideki. An hákuma á Shedekwe Cufedde na á nja ba ge dekideki na, a naba yanaa shifa-aara ge Dadaamiya. Uzhe-aara na a puwanvaa ḡane na wá, á baramiyá haypa ge miya, á ekhyamiya erwaunde geni mí maganá slera ge Dadaamiya Saksage.

¹⁵ Adaba una ḡanna, Yaisu wá, slemela emnde ba ḡane antara Dadaamiya. Ba ḡane una á mará namána anwaslire na a ḡgudateraa Dadaamiya ge emnde na. Adaba una ḡanna, bademme á emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni ta emnde-aara na, tá de lyevaalye duksa shagera na a ba Dadaamiya am namána-aara, á de vaterteva na. Duksa ḡanna ba seke ta zu am warita, baaka slelyatervulye dekideki. Tá de shá una ba seke warita adaba emtsa á Yaisu Almasiihu. An emtsa-aara ḡanna, a de lyatersaa ḡane emnde am haypa na ta maganaa itare werre, am sarte na tá d̄aba emgyegwe á namána.

¹⁶ Má an̄kwa ura a yaa nasherire á nalmane-aara, geni má de ked̄aakeda ḡane, tá de teganá emnde-aara áte una a ndasaa ḡane wá, sey tá paka ba má ked̄aakeda ḡane emtsaade, lauktu tá tega warita ḡanna. ¹⁷ Má edda una a ndaase nasherire á nalmane-aara na tá de záná emnde am warita na zlaḡe á ba an shifa-aara wá, baaka ura á maga názena a ndasaa ḡane na, sey má ked̄aakeda ḡane, lauktu tá emmága. ¹⁸ Ba namána á zun̄ḡwire na ndza a maganaa Dadaamiya werre na keni, sey máki jarja dabba emtsaade, lauktu á gevge duksa na a ndasaa ḡane na. ¹⁹ Am sarte ḡanna maa, nabi Muusa a palaternaahē shairiya-aha á Dadaamiya na am *tawraitá na bademme ge emnde. Daaci a eksante uzhe á egdzar esla-aha, antara usale-aha, a kante yawe, a icevaa erva á nafa umele tá d̄ahaná an isaup, antara úgje á duksa umele han̄je. Daaci a wecanve uzhe antara yawe na ge wakita á *tawraitá, a wecaterve ge emnde na tá katafke-aara keni bademme. ²⁰ Am iga a una ḡanna maa, a ba ḡane á elvan ge itare: Una na wá, uzhe na Dadaamiya a magaa namána an ekkure an ḡane, tsufautsufa ba shagera. ²¹ Zlaḡe adaliye, nabi Muusa a de wecanve uzhe na ge mashidi na ta maganaa an kelise na, antara kazlaḡa á mága slera á limanire na am huḡe-aara na bademme. ²² Áte názena á ndaná *tawraitá wá, cekwa duksa na tá wecanveka uzhe na geni tá ganvege cufedde á katafke á Dadaamiya. Má puwaraaka uzhe wá, Dadaamiya á yataraarka haypa ge emnde dekideki.

*Yaisu *Almasiihu a bezateraa haypa ge emnde an uzhe á ire-aara*

²³ Ate una á ndaná *tawraitá á Muusa wá, má jarejja dabba wá, ma uwe keni tá naba ganvege cufedde an uzhe-aara. Amá a viyamiyarka geni slera á limanire zun̄ḡwe na wá, ndza ba garava-aara ge jirire á duksa na am samaya na. Jirire-aara na am samaya na wá, sey uzhe na jauje ge uzhe á dabba, una ḡanna uzhe á Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Náwa cenamiyancena geni Yaisu Almasiihu demde á dem tate na cufedde jipu na. Amá wá, am mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha ka, una ḡanna ndza ba garava-aara ge jirire á tate na Dadaamiya á njá am̄kwa na.

ḡane zlaazlala á dem samaya, tate na Dadaamiya á njá átekwa na. Kina wá, ḡane an̄kwa á katafke á Dadaamiya, an̄kwa á magamiya wedera á miya bademme. ²⁵ Male á *liman-aha wá, ḡane ba kelaa sakanderi á duwa an uzhe á dabba á dem

tate na cuḡeḡḡe jipu na. Amá Yaisu wá, ḡane daaka an uzhe á dabba á de katafke á Dadaamiya. ḡane a yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, a magaa ba ser palle ḡanna, daaci hyevhye náza á dem ba ge ḡekidḡeki. ²⁶ Ma andze a magaa sadake-aara ser kwakya wá, kwaye am fakte á duniya dem halavuwa-aara keni, ma andze á sha ba zlaḡa. Amá, a shu zlaḡa-aara ba ser palle. A semhe ba ser palle ḡanna herzhe an halavuwa á duniya na, a se yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni ma vaatara keni, á barateraabara haypa-aha-aatare ge emnde, baaka hákuma á haypa mazla-aara. ²⁷ Baḡemme á emnde, ma ware keni á de emtsa ba ser palle. Am iga á emtsa maa, tá de katafke á shairiya á Dadaamiya. ²⁸ Yaisu *Almasiihu keni a emtsa ba ser palle. A yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni á barateraabara haypa-aha-aatare ge emndimagwaha. Á de sawa zlaḡe ádaliye, amá sawa-aara ḡanna wá, á se baraterá haypa ka mazla-aara ge emnde, amá á se enzla ba emnde na ni tá anḡwa ufa ḡane na.

10

¹ Shairiya-aha na am *tawraitá á Muusa na wá, á maramiya ba gáráva á duksa shagera na mi shanaa miya kina. Shairiya-aha ḡanna, ba garava-aara ka wá, jirire-aara ka. Male-aha á *liman-aha wá, ba kelaa sakanderi icaranseka ḡekidḡeki ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya am tate na cuḡeḡḡe jipu na. Má estuwa wá, una á dzegwánka ḡekidḡeki melateru ge emnde geni tá gevge cuḡeḡḡe á katafke á Dadaamiya. ² Ma andze emnde tá shansha cuḡeḡḡe náza dem ba ge ḡekidḡeki adaba sadake ḡanna wá, ma andze á enzleka ervaunḡe-aatare mazla-aara áte elva á haypa, ma andze tá ádalika á maga sadake mazla-aara. ³ Amá sharánka una ḡanna, baira deme sadake-aha ḡanna á yehaterante haypa-aha-aatare ba kelaa sakanderi. ⁴ Adaba uzhe á dalau antara uzhe á usale á hyefka ḡekidḡeki ge bárá haypa.

⁵ Adaba una ḡanna, am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a ba ḡane á elvan ge Dadaamiya:

Uzhe á dabba antara sadake-aha umele, baaka wedera á ḡa an ḡane. Adaba una ḡanna ka give urimagwe, geni yá se yá shifa-aaruwa á katafke á ḡa.

⁶ Sadake á dabba-aha na tá epshaká emnde, antara sadake á bara haypa na wá, baaka wedera á ḡa an ḡane mazla-aara.

⁷ Ya ndaaka adaba una: Náwa iya, Dadaamiya-aaruwa, sanemse á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka, ba seke una ta puwete am wakita á ḡa arge iya na.

⁸ Am zunḡwire keni, a ba Yaisu á elvan ge Dadaamiya: «Uzhe á dabba-aha antara dabba-aha na tá epshaká emnde na, antara sadake á bárá haypa, ira sadake-aha umele, una-aha ḡanna baḡemme higakarka.» Sadake-aha ḡanna tá magáná á ba áte una á ndaná *tawraitá tsa kalkale, aley Dadaamiya lyiyaaka. ⁹ Daaci á ba ḡane zlaḡe ádaliye: «Náwa iya sanemsa á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka.» Elva-aara ḡanna wá, á palaamiyá una ni Dadaamiya á lyiyeka sadake werre na mazla-aara, a naba mbedese an sadake umele. ¹⁰ Miya wá, gamiyevge emnde cuḡeḡḡe á katafke á Dadaamiya, adaba Yaisu *Almasiihu maganaamaga názena á kataná Dadaamiya, a yaa shifa-aara ba ser palle sadake na.

¹¹ Baḡemme á *liman-aha wá, ma ware-aatare keni má daada áte ḡane, ba kelaazare baaka njinja-aatare ḡekidḡeki am slera-aatare ge fa sadake-aha á emnde á katafke á Dadaamiya. Sadake-aha ḡanna keni baraaka haypa á emnde ḡekidḡeki.

¹² Amá Yaisu Almasiihu ḡane a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya. Ba ḡane una an hakuma á baraterá haypa ge emnde dem ba ge ḡekidḡeki. Am iga a una ḡanna maa, zlaazlala á dem samaya, anḡwa á njá am naḡafa á Dadaamiya, ¹³ á páká sarte na ni Dadaamiya á de gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara na. ¹⁴ An sadake-aara ḡanna ndza a maganaahe ba ser palle na wá, a baraterse an una ḡanna

ervaunḡe ge emnde na a dzeratersaa ḡane, garevge emnde cufedḡe náza á dem ba ge dekiḡeki na.

¹⁵ Shedekwe Cufedḡe keni anḡkwa á bamiyanba geni ba sadake-aara palle una hyevhye. Adaba ndza a ba ḡane:

¹⁶ A ba Yaakadada Dadaamiya: Náwa ḡane duksa na am namána-aaruwa yá de magaterán ge emnde-aaruwa: am sarte ḡanna yá de ḡaternaana shairiya-aha-aaruwa am ire-aatare, yá de magaterá pute geni á seska am enḡkale-aatare dekiḡeki.

¹⁷ Daaci a ba ḡane zlaḡe ádaliye: Yá de yateraarye haypa-aha-aatare, yá de ḡaterka am ervaunḡe mazla-aara. ¹⁸ Máki yateraarye Dadaamiya ge emnde wá, elva a sadake umele baaka mazla-aara.

Gaumiyaptege á deza Dadaamiya

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, baaka názu á piyamite ge dem tate na ni cufedḡe jipu na. Adaba Yaisu a puwaa uzhe-aara adaba miya. ²⁰ Yaisu ḡane a naba tanve kacakaca á dzegwa na ni ndza am dagave á miya antara tate na cufedḡe jipu na. A vamitaa ḡane baráma á dem tate ḡanna, geni mí shansha shifa na á zleka na. Kacakaca á dzegwa na a tanvaa ḡane na wá, amaana vuwa-aara ba ge ḡane. ²¹ Miya, shamiyansha *liman yaikke, á kwaraterá ḡane emnde na tá am huḡe á há á Dadaamiya bademme. ²² Ba seke una ni Yaisu a weramiyante barama na wá, mi zlalawa á de katafke á Dadaamiya an ervaunḡe á miya palle, magaumika shaige dekiḡeki. Adaba Yaisu a baramise ervaunḡe an uzhe-aara, a baramive an yawe tseḡaḡe. ²³ Yaumiyanka mága seydire á shifa na á zleka na, a ba Dadaamiya á de vamiteva na. Adaba má ḡane ndasendaha elva wá, á eptseka elva-aara dekiḡeki. Daaci naba faumitarfe á ba áte názena a ndasaa ḡane, magaumika shaige dekiḡeki. ²⁴ Magaumimága wáyávire am dagave á miya, ma ware keni a fanemfa ndzeḡa am vuwa ge ukfeḡara, geni a emmága shagerire antara wayavire ba kelaazare. ²⁵ Náwa emnde umele mbarsembe icanse sem jahava, una ḡanna shagerka dekiḡeki. Daaci yaumiyanka jahava átirpalle, ma ware keni a fanemfa ndzeḡa am vuwa ge ura. Adaba diyakurdiya geni herzhapteherzhe sawa á Yaakadada Yaisu.

²⁶ Má ura diyaadiya jirire á Dadaamiya, aley á maga ba haypa an niya wá, baaka sadake na ni á de barannaabara haypa-aara ḡanna. ²⁷ Má ura á maga jeba á haypa ḡanna wá, sey á njá á ba an lyawa, adaba Dadaamiya anḡkwa eppaka an shairiya, á de záterá kara á jahanama antara kelaade-aha á Dadaamiya umele. ²⁸ Diyakurdiya geni má ura cuducude *tawraita á Muusa, emnde buwa bi keye naranna an ice-aatare átire á maga duksa ḡanna wá, daaci tá já ba shifa-aara, tá zanvarka dekiḡeki. ²⁹ Má bikere á edda una a cudu tawraita á Muusa ni estuwa wá, náza á edda una a epsawaa *Egdza á Dadaamiya antara Shedekwe Cufedḡe na á magaminá ḡane ḡgurna á daba Dadaamiya na, á tsaaka an una ḡanna. Adaba edda-aara a zharaa uzhe á Egdza á Dadaamiya na ba seke duksa ba dey. Uzhe na ni Dadaamiya a ḡgudateraa namána an ḡane ge emnde bademme, ḡane keni a baranaa ba uzhe ḡanna tsa. ³⁰ A ba Dadaamiya á ba an ire-aara wá:

Diyandiya ya zlaḡa na ni yá de faara ya ge edda una má kwalevkwale ge dabadaba na. Yá de pelatersepele mandzawire na tá maganá itare bademme.

Diyamiyeddiye ganakini má Dadaamiya ndasendahe elva-aara wá, sey á ganvege. Zlaḡe ádaliye, anḡkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḡane: Ba Yaakadada una á de maga shairiya á emnde-aara. ³¹ Dadaamiya wá, ḡane edda á shifa. Daaci watse laruwa ge edda una ni má de ḡanaana shairiya á katafke-aara.

³² Yehanteyeha midalire na kwa maganaa kure werre am sarte na lyakurvalya Yaisu. Kwakya zlaḡa na ndza kwa shanaa kure áza emnde, aley kwa naba bashuhe. ³³ Adaba am sarte umele, ta zlazlakurzlázle emnde á katafke á zlamaha,

magarakuránmaga laruwa kwakya. Am sarte umele zlaḅe ádaliye, kure shakuransha ire á kure, kwa de ekhyateraa ervaunḅe ge emnde na tá am jeba á zlaḅa-aha ṅanna. ³⁴ Kwa de zatervaare ge emnde na tá am dangay aḅaba zhera á Yaisu. Am sarte umele ta naba lyevaa nalmane á kure emnde an ndzeḅa, aley kwa naba yateranhe á ba an higa, aḅaba diyakurdiya ganakini kure shakuransha una ni jauje ge nalmane-aha umele baḅemme, nalmane na a zleka dekiḅeki na. ³⁵ Fakurantaufe fetarfire á kure shagera, daaci yawánka. Naba fautarfe áte Dadaamiya. Aḅaba edda una má kezlanveka fetarfire-aara, á de shá laḅa yaikke áza Dadaamiya. ³⁶ Estuwa, shagera ba kwá farvaunḅe, kwá maga názena á kataná ṅane, lauktu á de vakurte duksa na a ndanaa ṅane na. ³⁷ Aḅaba a ba wakita á Dadaamiya:

A juwa ba cekwaanḅuḅi, anḅwa á sawa edda una ni mí pakaná miya na, á shekwaaka mazla-aara.

³⁸ Edda una dzayye ervaunḅe-aara, á de shá shifa na á zleka na, má kezlanveka fetarfire-aara áte iya dem halavuwa-aara. Amá edda una kezlanvekezle fetarfire-aara wá, yá de higarka ge ṅane.

³⁹ Amá miya wá, tamanka ganakini mí de geva am dagave á emnde na tá anḅwa eptsa á dem kataliye am fetarfire-aatare, tá átira keḅa na. Miya wá, anḅwa fetarfe á miya áte Dadaamiya, daaci mí shansha shifa na á zleka na.

11

Fetarfire á emnde á Dadaamiya werre

¹ Fetarfire na wá, amaana njeta áte duksa na á tamaná ura, geni duksa ṅanna á de gevge ba jirire na. Ma á nánka duksa ṅanna an ice-aara keni, diyaadiya geni baaka shaige am huḅe-aara. ² Emnde á Dadaamiya werre keni ndza ta fetaare ba estuwa áte ṅane. Aḅaba una ṅanna ndza hayaterhaya Dadaamiya.

³ An fetarfire á miya mi diyeddiye geni duksa baḅemme wá, ndza a nderanaa ba Dadaamiya an elva-aara. Daaci baḅemme á názu anḅwa á zharaná ice á ura na wá, a nderanaa ba Dadaamiya an názu á taa nánka ura.

⁴ An fetarfire ṅanna, Habila a vante sadake á nasherire-aara ge Dadaamiya jauje ge una a vantaa Kayinu. Aḅaba fetarfire-aara wá, Dadaamiya a naba vante jirire. Dadaamiya lyevaalya sadake-aara, a naba maranánhe ganakini hayanhayire. Daaci Habila ṅanna wá, ma emtsamtsa ba ṅane keni, labare-aara á eksa ba slera sem vatená, aḅaba fetarfire-aara.

⁵ Á ba an fetarfire ṅanna, Anuhu ndza nánka emtsa dekiḅeki, a naba kapte á dem samaya an vuwa-aara baḅemme, puwarteka ice áte ṅane dekiḅeki, aḅaba danda Dadaamiya ba estuwa. A ba wakita á Dadaamiya wá, Dadaamiya ndza hayanhaya Anuhu ṅanna, daaci a naba eksante ba estuwa. ⁶ Baaka duksa na ni ura á shá haya an ṅane áza Dadaamiya sey á ba an fetarfire palle. Ma ware una á seza Dadaamiya keni, sey á fetarfe geni Dadaamiya wá, anḅwa ba jirire. Sey á diyeddiye geni Dadaamiya á yaterka emnde na ni tá anḅwa ganáptega ge ṅane.

⁷ Á ba an fetarfire ṅanna *Nuhu keni ndza a fansarfe ge Dadaamiya. Dadaamiya a balanse elva-aara am wahayu, zlaḅe nánka tsa duksa ṅanna emtsaḅe, amá a naba fansarhe. A naba nderaa paare á yawe yaikke áte una a kwaransaa Dadaamiya am wahayu na. Daaci ta demhe antara emnde-aara baḅemme. A lyaterse estuwa Dadaamiya am yawe na ndza a balansaa ṅane. Aḅaba una ṅanna a naba marateranhe ge emnde geni ṅateraanḅa shairiya, aḅaba fartarka áte Dadaamiya. Amá ṅane wá, shansha jirire áza Dadaamiya aḅaba fetarfire-aara.

⁸ Á ba an fetarfire ṅanna zlaḅe ádaliye, ndza fansarfe Ibrahimia ge Dadaamiya. A naba duhe á dem larde na a bannaa Dadaamiya ge de nja amkwa, á de gev náza-aara larde ṅanna. Ba tate ṅanna keni ndza diyaaka emtsaḅe Ibrahimia, aley a naba duhe.

⁹ An fetarfire-aara a naba nja am larde ṅanna ndza a fannaa Dadaamiya ge ṅane am namana-aara. Ma gevka ekse-aara miyenne keni, a naba nja áhuwa. Ndza a nja á ba am *bere á kacakaca ba estuwa, lauktu ta melsaa tara Isiyaaku antara Yakubu larde á namána ṅanna, itare keni ta nja á ba am bere á kacakaca ba estuwa. ¹⁰ Ibrahimia a fansaare estuwa ge Dadaamiya na wá, adaba njantenja am ervaunḡe-aara ganakini watse á daada á dem berni na a nderanaa Dadaamiya am samaya, baaka badza-aara dekidfeki na.

¹¹ Saraatu keni ba estuwa. An fetarfire-aara a naba shaa huḡe, gevge emgyegwe á mukse tsa. Adaba diyaadiya geni Dadaamiya na a banaa watse á de vanta egdzere na, á iceka fida dekidfeki. ¹² Adaba una ṅanna, ba Ibrahimia palle, ṅane una ndza gevge emgyegwe á zhele kurcumme, ndza baaka elva a ya egdzere ázeṅara mazla-aara, ba ṅane ṅanna wá, a naba yehe egdzere baaka kezlakula á eggye-aha-ṅara, ta ba seke shiili na am guwa na, ta ba seke terlyakwa na áte samaya.

¹³ Emnde á Ibrahimia ṅanna ta matsaa ba estuwa, yáranka fetarfire-aatare dekidfeki. Amá itare an ire-aatare wá, pakarvaaka duksa-aha ṅanna ndza a baternaa Dadaamiya na. Duksa palle wá, ndza njarantenja am ervaunḡe-aatare geni baaka shaige áte názu a ndasaa Dadaamiya. Daaci ta higa jipu áte duksa-aha ṅanna. Baira ndza ta enndáhá ba parakke geni itare ta ba seke wayve-aha am duniya na, tate á nja-aatare miyenne wá, áhuna ka. ¹⁴ Emnde ṅanna, am nja-aatare wá, shebarka dekidfeki ganakini anḡwa larde-aatare ba giraara watse tá zlála á de njá am huḡe-aara. ¹⁵ Dzamarka dekidfeki áte ekse-aatare na ndza ta segashe am huḡe-aara na. Ma andze tá kátá tate na ndza ta sawa átekwa wá, sey ma tá shantaushe ge barama á eptsa á dehuwa. ¹⁶ Amá dzamarka itare una ṅanna dekidfeki. Itare wá, anḡwa tate umele am ire-aatare, amaana: samaya. Una ṅanna jauje ge tate na ndza ta sawa átekwa na. Adaba fetarfire-aatare ṅanna wá, á wanka shaige dekidfeki ge Dadaamiya geni tá dáhá ṅane an Dadaamiya á emnde ṅanna, a tsatsateraa berni yaikke ázeṅara.

¹⁷⁻¹⁸ Á ba an fetarfire ṅanna zlaḡe adaliye, Ibrahimia á kátá icaná egdza-aara palle ba ṅane sadake-aara ge Dadaamiya. A ba Dadaamiya á elvan ge ṅane: Iciyantice egdza á ṅa Isiyaaku sadake-aara. An elva-aara ṅanna wá, a se gya ba hala á Ibrahimia, adaba ndza a bantsa ba ṅane am namána-aara geni eggye-aha á ṅa, wulfe á Isiyaaku, tá de gevge kwakya. ¹⁹ Ibrahimia á kátá icetaa egdza-aara na wá, adaba diyaadiya geni Dadaamiya an hákuma á shifeta emnde a faya. Am sarte na Dadaamiya a naba piyante ge Ibrahimia na wá, Isiyaaku wá, ba seke a tsete am faya.

²⁰ An fetarfire, Isiyaaku a gaterar barka ge tara Yakubu antara Isuwa. Am gá barka-aara ṅanna wá, a bateraa názu á de magava á katafke. ²¹ An fetarfire ṅanna, Yakubu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, a naba gaterar barka ge egdzara á Yusufa buwa. A tsetehe áte zade-aara, a galante Dadaamiya.

²² Á ba an fetarfire ṅanna, Yusufa keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, ndza a enndaha elva á segashe á emnde-aatare, egdzara á *Iserayiila am larde á Misera. Ndza a kwaratersekwara bademme náza na ni watse tá maganá an hyehye-aara má emtsamtsa ṅane.

²³ Tara eddeṅara antara emmeṅara ge Muusa keni ba estuwa. An fetarfire-aatare am sarte na yaireye Muusa, naránna geni zariya egdza-aatare, daaci magarka lyawa dekidfeki ge ya elva na a tsanaa sleksu *Firawna. Ta naba shebanvehe am mba dem tere keye.

²⁴ Adaba fetarfire ṅanna, am sarte na waltewala Muusa, eksarka mazla-aara geni tá dahaná an eggyeṅara ge sleksu *Firawna. ²⁵ ṅane a hayaa ba tá shá zlaḡa átirpalle antara emnde á Dadaamiya, arge una ni á njá am geḡa am sarte cekwaanḡuḡi, amá slehaypa. ²⁶ Ndza diyaadiya geni ambane ba sha epsawa áza emnde adaba Almasihu na watse á belaná Dadaamiya á sem duniya na, arge una ni á zuze duniya an nalmane

na an ndaaka am larde á Misera na. Adaba ṅane a fete ire-aara áte laḍa na á de vantá Dadaamiya na.

²⁷ Adaba fetarfire-aara ndza sessa Muusa am larde á Misera. Slekse á Misera jaaja ervaunḍe, amá ṅane magaaka lyawa-aara ḍekideki. Baaka lambe-aara ba seke ṅane anḳwa á nanna Dadaamiya an ice-aara. ²⁸ Ba Muusa ṅanna zlaḍe ádaliye, adaba fetarfire-aara, a kwaraterse ge emnde a *Iserayiila geni a wecarweca uzhe á dabba áte wakiya-aha-aatare, geni malika na a se ceḅa makaji-aha na a demka á dem mba-aatare. Daaci Muusa a tsaa muṅri á una ṅanna tá anḳwa emmága ba kela sakanderi. Tá dáhá muṅri ṅanna: *Paska.

²⁹ Á ba an fetarfire ṅanna zlaḍe ádaliye, emnde a *Iserayiila ebzarubze haye kyanṅe áte shiili cakasse ba seke ndza baaka yawe am guwa yaikke ṅanna, amá ba ta demhe ge emnde a Misera wá, a naba ndateruhe ge haye.

³⁰ An fetarfire-aatare, ndza zazaraazaza emnde a Iserayiila dala yaikke na emnde a Yairikau ta jantaave ge ekse-aatare an ṅane. Ba kelaazare wá, ta de jantaave ser palle áte una ndza a kwaratersaa Dadaamiya. Am hare ge vuyire wá, zazaazaze dala yaikke ṅanna bademme. ³¹ Ndza anḳwa mukse zaware umele, zhara-aara Rahab. Adaba fetarfire-aara áte Dadaamiya, a naba lyevaa emnde a Iserayiila na ta se gya nasherire á ekse-aatare á dem mba-aara. Daaci am sarte na emnde a Iserayiila ta ceḅaa emnde a ekse na wá, ta yaa ṅane an shifa.

³² Yá maganá estara kina? Adaba cekwa sarte ganakini yá palakurnaapala labare á fetarfire á emnde á Dadaamiya umele, seke tara Gidiyaun, Barak, Samsaun, Yaifta, *Dawuda, Samiyail, ira nabi-aha umele. ³³ An fetarfire-aatare emnde ṅanna ndza garega ndzedá arge larde-aha umele. Bademme á názena ndza a baterna Dadaamiya am namána-aara sharánsha an fetarfire-aatare, dzalarefka áte unṅule-aara. Emnde á Dadaamiya werre ṅanna wá, ba ervare keni dzegwánka wera we-aara ge magatera emtanḳire. ³⁴ Adaba fetarfire-aatare, ba derve á kára keni zaterka emnde ṅanna. Zlaḍe ádaliye, ndza tá kátá cebaterceḅa kelaade-aha-aatare an katsakar keni, ta ganaa ba itare ndzedá. Ndza baaka payḍa-aatare, amá an fetarfire-aatare wá, ndza ta emnde a ndzedá ba itare. Mbarmbe wáva jipu, ma vaatara keni sey tá bakáterá ba itare emnde a wáva á larde-aha umele. ³⁵ Á ba an fetarfire ṅanna zlaḍe ádaliye, ndza anḳwa ṅwasha umele emtsaremṅa emnde-aha-aatare, amá naraterna zlaḍe ádaliye an shifa.

Amá emnde umele-aatare ndza naranna zlaḍa kwakya. Ma andze baránba ganakini tá dalika á ḍaba elva á Dadaamiya wá, ma tá naba yáteryá, amá eksaraareka una ḍekideki, ta eksese ba emṅa am zlaḍa ṅanna, lauktu á de tsatertetsa Dadaamiya, á de vaterte shifa na jauje ge una am duniya an emtakire na. ³⁶ Emnde umele keni naránna laruwa ba estuwa, ta epsawateraahe, ta gyegaterse an ja, ta puwateremhe am kaderci, ta zlanateruhe am danḡay. ³⁷ Emnde umele ndza ta ceḅaa ba shifa-aatare an nakwa, emnde umele ndza ta ḍatsaterthe bubuwa, emnde umele ndza ta cebateraa an katsakar, emnde umele keni ndza ta zadateremhe am sleḍe ba estuwa, garevge talaga-aha, ta ṅuḍaa ba gwagwa, sharaterushe wahala, magarateránmaga palasa jipu. ³⁸ Ta naba nja áte bala-aha umele am kaamba, antara áte ire á wa-aha, ta hare am hwalakwa-aha antara am evege-aha. Emnde ṅanna wá, baaka arge itare an jirire. Zlaya-aatareka ḍekideki nja am duniya á laakire na.

³⁹ Emnde ṅanna bademme wá, hayaterháya Dadaamiya, adaba fetarfire-aatare áte ṅane. Amá wá, pakarvaaka an shifa am duniya na názena ni a baterna Dadaamiya geni á de vaterteva na. ⁴⁰ Adaba uwe? Áza Dadaamiya wá, ndza an tsatse duksa ṅanna zlauzle, geni á geramika antara itare ḍekideki, mí de lyiyaná á ba átirpalle antara itare cuḍeḍḍire na á de vamita ṅane. Una ṅanna duksa na shagera ge miya.

12

Dadaamiya Eddemiya baḡemme

¹ Daaci miya wá, emnde a fetarfe ḡanna ba seke tá jamitaave á ba an je. An fetarfire-aatare ḡanna, tá kwaramisá itare fetarfire áte Dadaamiya. Adaba una ḡanna, miya keni yaumiyanya haypa-aha na wayaaka mi pakyava ḡekideki na, valyawamiyaavalya gwatama na a piyamite de katafke áte barama á Dadaamiya na baḡemme, mí zlalawa á ba de katafke, kuḡaumika. ² Zlaḡe ádaliye, zharaumizhara ba sera á Yaisu, adaba a magaminaa ba ḡane ḡgurna geni mí fetarfe, á de zlamiyansauwa ba ḡane zlaḡe ádaliye ge fetarfire á miya ḡanna. Yaisu ḡane a naba eksaarhe geni ta ja shifa-aara áte dzaḡgala, wanka zherwe ḡekideki ge emtsa estuwa, adaba a fete ire-aara áte higa na á de vantá Dadaamiya na. Kina wá, ḡane aḡkwa am naḡafa á Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Dzamaumidzámá ba shagera emtaḡkire na ni ta maganta emnde a haypa ge Yaisu na. Nja ba zlaḡa na ta magannaa emnde ḡanna, a naba bashuhe baḡemme. Slaslauslasle á ba áte náza-aara emtsaḡḡe, lauktu mí de shá ndzeḡa am zlaḡa-aha á miya keni. ⁴ Ge jirire wá, ekkure keni kwá aḡkwa wava jipu geni kwá janaaja haypa. Amá wá, zlaḡe jerka edda una ni emtsamtsá adaba una ḡanna am dagave á kure. Daaci gazlauka ḡekideki. ⁵ Viyakurnaaviya elva na ndza a bakurnaa Dadaamiya ge vakurte ndzeḡa an ḡane na emtu? Nawa a ḡakurte an egdzara-aara. Adaba aḡkwa am wakita á Dadaamiya, á ba ḡane:

Egdza-aaruwa, má ya Yaakadada Dadaamiya, yá aḡkwa giyakgiya wá, sey ká fa hyema áte elva ḡanna. Ma yá valakarvale keni, á guleka higa á ḡa áte iya.

⁶ Adaba iya Yaakadada wá, yá giya edda una ni wayanwaya na, yá ja ba edda una ni gevge egdza-aaruwa na, a bina.

⁷ Aḡkwa egdzere ni á giyeka eddeḡara ḡekideki emtu? Daaci áte zlaḡa ḡanna wá, kwá naba diyeddiye geni á dzerakursaa ba Dadaamiya, kwa ba seke egdzara-aara. Má estuwa wá, bashawabasha baḡemme á zlaḡa-aha na shakursha na, lauktu kwá de shansha nampire-aara. ⁸ Á giyatera ba estuwa Dadaamiya egdzara-aara. Daaci máki á giyakurka kure wá, kwa egdzara-aareka ḡekideki, kwá ba seke masagwa-aha am emnde-aara.

⁹ Zlaḡe ádaliye, dada-aha a miya am duniya keni ndza ta giyamigiya, ndza mí fa zherwe áte itare. Daaci faumifa zherwe áte Eddemiya na am samaya na keni. Má má aḡkwa fa zherwe áte ḡane wá, mí de shá shifa na á zleka na. ¹⁰ Dada-aha a miya na ta yamiya am duniya na wá, ndza ta giyamiya á ba am sarte na mi egdzara mesheshe, ba seke una ta beranaa itare ge shagerire. Amá Eddemiya na am samaya na wá, ḡane á giyamigiya geni á famiyem ndzeḡa am vuwa, lauktu mí gevge emnde cuḡeḡḡe ba seke ḡane. ¹¹ Má Dadaamiya aḡkwa giya ura wá, vacite ḡanna wá, zlaḡa áte edda-aara, baaka higa-aara ḡekideki. Amá má zlauzle zlaḡa ḡanna wá, edda una má diyeddiye nampire á zlaḡa ḡanna wá, á shá hairire antara zlalava shagera áte uḡḡule á Dadaamiya.

Faufa hyema áte ire á kure

¹² Diyakurdiya tsawe ganakini Dadaamiya á yanka giya egdzara-aara wá, daaci a guleka higa á kure, naba daumbare á de katafke áte uḡḡule-aara. ¹³ Tá aḡkwa emnde umele am dagave á kure, ta ba seke emnde a dere, cekwa ndzeḡa-aatare áte uḡḡule á Dadaamiya. Daaci ḡabaufaba uḡḡule na shagera na, geni a dzalarevka áte uḡḡule ḡanna, amá a sharansha ndzeḡa átekwa.

¹⁴ Tatayautataya nja lapiya antara emnde baḡemme. Tatayautataya an ervaḡḡe á kure palle, geni kwá gevge emnde cuḡeḡḡe áza Dadaamiya. Adaba má baaka una ḡanna wá, ma ware edda-aara keni á taa daaka á deza Dadaamiya. ¹⁵ Faufa hyema

áte ire á kure, geni ma ware á kure keni a yanaaka ḡgurna á Dadaamiya. Adaliye, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure ni mándzawe zlalava-aara. Ura estuwa á melateruka ge emnde áte barama á Dadaamiya, baira á badzaterbádza ba seke namgena am dagave á hiya am fe. ¹⁶ Zlaḡe ádaliye, faufa hyema áte ire á kure, geni a jerka ura ḡgudí am dagave á kure, á feka zherwe áte názena a wayanantaa Dadaamiya, ba seke Isuwa werre. ḡnane wá, a naba velu makajiyire-aara ira warita á makajiyire bademme adaba zu duksa ser palle. ¹⁷ Ba ekkure keni diyakurdiya geni, am sarte na zlauzle veluvele wá, a deza eddeḡara ágira a de kátá barka, amá a naba kwaleve ge eddeḡara gar barka ḡanna. Baaka názu magaaka ḡnane, antara yawe á kyuwa-aara campaukkwe átekwa, aley shanka pute geni á tsatsanaatsatse názena a badzanvaa ḡnane.

¹⁸ Diyaweddiye geni tate á tse á kure ge kure á katafke á Dadaamiya wá, gevka seke náza á *Iserayiila-aha werre áte vuwa á wa Sina. Itare wá, ma tá naba dzegwandzegwa fetefa ba erva-aatare keni áte wa ḡanna. Ndza naranna nara á kárá yaikke áte ire á wa ḡanna, ndza naránna tabedammire antara gwehya, ira válale yaikke. ¹⁹ Zlaḡe ádaliye, ndza cenarácena hula á duksa ba seke gaashi áte wa ḡanna, cenarácena kwárá umele, kwárá ḡanna wá, ba kwárá á Dadaamiya. Am sarte na cenarácena kwárá ḡanna wá, gazlargazla jipu, baira ta yeka ganakini a semka kwárá ḡanna mazla-aara á sem hyema-aatare. ²⁰ Adaba edda-aara a se balaterse elva na zlazlaḡa áte itare. A ba ḡnane, ma ware keni a feka erva-aara áte wa ḡanna. Una ma ba dabba keni sey tá jana á ba an nakwa, a zlauzle shifa-aara ba estuwa. ²¹ Duksa-aha ḡanna ta naaná itare na wá, gazlateraagazla jipu. Ba Muusa an ire-aara keni a ba ḡnane: Gazlangazla, yá gyagye ba seke maagara ge lyawa, a bina.

²² Amá ekkure wá, estuweka. Ekkure kwa sete wa na tá dahaná an wa *Siyauna, am tate na átekwa berni á Dadaamiya Saksage. Berni ḡanna wá, ba Urusaliima na am samaya na. Kwa sem tate na ta átekwa malika-aha bademme baaka kezlakula-aatare na. ²³ Adaliye, ekkure, aḡkwa sleḡe á kure am dagave á nalga á emnde na tá am geḡa yaikke átevege Dadaamiya na. Emnde ḡanna ta ba seke makaji-aha átevege eddetare, zhera-aha-aatare bademme aḡkwa an puwa áza Dadaamiya am samaya. Ekkure wá, kwa seza Dadaamiya na á de kyaná ḡnane shairiya á emnde bademme na. Ekkure dabakurteḡaba emnde na tá aḡkwa áza Dadaamiya, a gatervaa ḡnane cuḡeḡe am duksa bademme na. ²⁴ Ekkure, dakuraada á deza Yaisu. Ba ḡnane una slemela emnde antara Dadaamiya, geni Dadaamiya á maga namána aḡwaslire antara itare. Ekkure, dakuraada á deza Yaisu na, ḡnane a gakurve cuḡeḡe an uzhe-aara na. Uzhe-aara ḡanna wá, aḡkwa á kwaramise duksa shagera gergere antara una mi tsahese áte uzhe á Habila.

²⁵ Daaci faufa hyema ba shagera áte ire á kure, eblyawanveka elva á edda una aḡkwa á bakurá elva na. Werre wá, bademme á emnde na ndza ta kwaleve elva á edda una ni á fater magiya an elva á Dadaamiya am duniya wá, enzlarseka dekiḡeki. Ge miya emnde na má aḡkwa cena elva á Yaisu na a sawa am samaya na keni, watse ba estuwa. Amaana, má kwalamiyevkwale, watse baaka pute á miya umele geni mí enzlesenḡle an ḡnane. ²⁶ Ndza werre ḡanna wá, Dadaamiya a ndaase ba elva an kwara yaikke, daaci a naba gejaavte ge haha á ba an ndzeḡa. Kina keni elva-aara aḡkwa á bamiyánba geni watse á de emmága zlaḡe ádaliye ba estuwa. Amá antara ba samaya keni á de gejaava á ba an ndzeḡa, a bina. ²⁷ A ba ḡnane, buwaaka dekiḡeki wá, bademme á názena a nderanaa ḡnane, á de gejaava zlaḡe ádaliye á ba an ndzeḡa, lauktu tá de zlauzle ba estuwa. Daaci tá de juwa ba duksa-aha na baaka halavuwa-aatare ge itare dekiḡeki na.

²⁸ Máki estuwa wá, miya wá, slafauminaaslafe ba we á miya ge Dadaamiya an ervaunḡe á miya palle. Adaba ḡnane a famiyaa yaikkire na baaka halavuwa-

aara ḡekid̄eki na ge miya. Galaumigálá Dadaamiya, njauminja á katafke-aara an fesarf̄ire am elva-aara, njauminja an lyawa-aara am ervaun̄ḡe áte una á kataná ḡane. ²⁹ Ad̄aba Dadaamiya na mí yeka ázeḡara na wá, ḡane sl̄era-aara ba seke sl̄era á kárá. Amaana, ḡane á shekwaaka keḡanaaked̄a názena hayánka ḡane.

13

Á kátá uwe Dadaamiya áza emnde?

¹ Ekkure emnde a fetarfe wá, yawánka mága wayavire am dagave á kure, njawinja ba seke egdzar mama. ² A viyakurarka elva á lyiya wayve-aha na tá se tsekwa am mba á kure. Fawaterufe hyema ba shagera, ad̄aba ndza an̄kwa emnde umele ta lyevaa wayve-aha-aatare, faraterufe hyema ba shagera, mbate wá, wayve-aha ḡanna malika-aha. ³ Emnde na tá am dan̄gay na keni dzamauterdzámá, zlad̄a-aatare ḡanna a gevge ba seke áte kure. Adaliye emnde na tá am zlad̄a-aha umele na keni, dzamauterdzámá ba seke kwa kerde antara itare am zlad̄a ḡanna.

⁴ Emnde bad̄emme a faransarfe ge Dadaamiya am elva á nika. Am dagave á tara zhele an mukse-aara, ma ware-aatare keni a badzanveka cudeḡḡire á nika-aatare. Ad̄aba Dadaamiya á de yanka záterá an shairiya, bad̄emme á emnde a mága dakarire antara emnde a mága gwardzire.

⁵ Yawanánka ervaun̄ḡe á kure ba ge waya shun̄gu, naba higauhiga arge una an̄kwa am erva á kure, ad̄aba a ba Dadaamiya: Yá an̄kwa antara ekka, ma vaatara keni, yá yan̄ka dey. ⁶ Ad̄aba una ḡanna, bawamiyánba ganakini Yaakadada, Dadaamiya-aaruwa an̄kwa am iga-aaruwa, baaka lyawa-aaruwa, á magiya uwe urimagwe? Baaka shaige-aaruwa ḡekid̄eki.

⁷ Yehauteyeha male-aha á kure na ndza ta balakursaa itare elva á Dadaamiya na. Yehauteyeha zlalava-aatare, antara fetarf̄ire-aatare áte Dadaamiya dem halavuwa á shifa-aatare am duniya. Daaci ekkure keni fautarfe áte Dadaamiya ba seke itare. ⁸ Yaisu *Almasiihu wá, werre keni ndza ba ḡane, vatená keni ba ḡane ḡanna, ḡane á njá á ba áte una ḡanna dem ba ge ḡekid̄eki. ⁹ Faufa hyema áte ire á kure, ad̄aba tá an̄kwa emnde na tá an̄kwa jansaare ba itare an ire-aatare tsaha-aha umele gergere, ndza cenaránka emnde ḡekid̄eki. En̄kalaawa, geni a kefarakuraaka áte baráma. Ad̄aba a ba itare: sey má ura ḡabeted̄aba naḡe-aha áte elva a náza za bad̄emme, lauktu á zlava ervaun̄ḡe-aara. Cenauka una ḡanna ḡekid̄eki. Sey an ḡurna á Dadaamiya palle. Bad̄emme á emnde na ndza ta ḡabete jeba á naḡe-aha ḡanna, palle á názu ta shanaa itare ge nampire baaka.

¹⁰ Bad̄emme á *liman-aha á Yahudiya-aha na kwasau zlaḡe tá faná ba sadake ge Dadaamiya am mashidi-aatare na wá, diyamidiya ganakini una mi shanaa miya áza Dadaamiya na, amaana emtsa á Yaisu na wá, náza-aatare ka, ad̄aba itare zlaḡe diyarka nampire-aara. ¹¹ Male á liman-aha, má á daná sadake ge Dadaamiya ad̄aba haypa á larde wá, tá ica dabba, á daná uzhe-aara á dem tate na cudeḡḡe jipu na. Hyuwa á dabba ḡanna maa, tá de deraná áte iga a ekse-aatare. ¹² Náza á Yaisu keni ndza a mágava ba estuwa. Ta de jaa shifa-aara á ba áte iga a ekse ḡanna, a shu zlad̄a áhuwa, geni á baraterá haypa-aha-aatare ge emnde bad̄emme an uzhe á ire-aara. ¹³ Daaci máki estuwa wá, baaka nampire á jeba á nadina ḡanna mazla-aara. Saumisse, mi zlaláwa á deza Yaisu, mí de baḡhán ba kerde epsawa á emnde. ¹⁴ Ad̄aba baaka ekse na mí njá am huḡe-aara dem ba ge ḡekid̄eki am duniya na. Amá mí fete ire á miya áte ekse umele an̄kwa, mí de njá amkwa dem ba ge ḡekid̄eki.

¹⁵ Daaci galaumigala Dadaamiya, yawamiyanka. Má mí gálá Dadaamiya ḡanna wá, una ḡanna ba seke sadake á miya na mí vante ge ḡane ad̄aba sl̄era á Yaisu. Galaumigala zhera á Dadaamiya ge maraterá zhera-aara ge emnde bad̄emme.

¹⁶ Viyawanaaka magatera maggwire ge emnde. Magaumága zevarzire an duksa na am erva á kure, adaba jeba á sadake ḡanna á vante higa kwakya ge Dadaamiya.

¹⁷ Cenausena názena tá bakurná male-aha á kure, fawatersarfe ba shagera, adaba tá ufaná ba itare shifa á kure, Dadaamiya keni á de ndavateru ba ge itare slera na ta maganaa itare ge fakuru hyema. Daaci má ekkure keni kwá anḡkwa fatersarfe wá, tá maga slera ḡanna á ba an higa. Má baaka una wá, tá higeka am slera ḡanna. Má gulaagula higa-aatare wá, slera-aatare á magakuránka payḡa ge kure.

¹⁸ Yawánka ḡala Dadaamiya arge ḡere. ḡere wá, diyaḡerdiya ba parakke geni dzayye ervaunḡe á ḡere, wayaḡerwaya ḡá maga duksa bademme á ba an unḡule-aara ma vaatara keni. ¹⁹ Duksa na yá kataná iya ázekure kwakya-aara wá, ḡalaunḡalá Dadaamiya geni a meliyumele, lauktu yá shansha baráma á eptsa á dezekure á ba áte watsewatsire.

Názena yá yekaná iya áza Dadaamiya

²⁰ Dadaamiya slevante hairire ge emnde, a tsantaa ba ḡane suni á miya yaikke am faya, amaana Yaakadada Yaisu. ḡane suni á miya á bá iya na wá, adaba ḡane a emtsehe adaba miya. Miya wá, mi ba seke kyawe-aha-aara. An uzhe-aara, Dadaamiya a ḡudamiyaa namána na á zleka deḡideki na. ²¹ Daaci a melakurumele Dadaamiya, geni kwá shansha mága názena á kataná ḡane bademme. A ganvega Dadaamiya namaari-aara am miya áte erva an Yaisu *Almasiihu, geni mí gevge áte una á kataná ḡane. Galaumigala Yaisu Almasiihu dem ba ge deḡideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²² Egdzar mama-aha-aaruwa, kwaya ḡane egdza elva na ya puwkurtaa ya, geni yá vakurta ndzedá an ḡane. Elva ḡanna kwakyeka, daaci yá anḡkwa ḡalakurḡala, taslawá á kure, faufa ervaunḡe, cenauvaacena elva ḡanna ba shagera. ²³ Ambane zlabé cenakuránka deḡe ganakini egdza emmemiya Timaute keni ta bantsa belaranaabela, sesse am danḡay. Má samsa á sezeruwa wá, watse á puwisá ḡane ádeze kure.

²⁴ Gawaterga use-aaruwa ge male-aha á kure, antara emnde a fetarfe umele bademme. Emnde a fetarfe na tá am larde á Italiya keni tá anḡkwa gakur use-aatare.

²⁵ A magakuránmaga Dadaamiya ḡurna ge kure bademmire á kure.

Wakita na a puwetaa YAKUBA

Ga use á Yakuba

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Yakuba, waladī á Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa á puwakurte wakita na, yá gaku use ge kure baƙemme á emnde a Dadaamiya na kyarakuraakya á dem duniya baƙemme na.

Njá á emnde a fetarfe má shatersha zlaɗa

² Egdzar mama-aha-aaruwa, ma a shakuraa am sarte-ara zlaɗa keni, higauhiga an ervaunɗe á kure baƙemme. ³ Adaba ba kure keni diyakurdiya, ganakini máki tsakuraatse dzaɗɗaɗe, kezlakuranveka fetarfire á kure am sarte ɗanna wá, kure kwá gevá emnde a farvaunɗe an tsáká ire. ⁴ Amá tsawatse ba ɗga. A maráɓsemare farvaunɗe á kure am duksa baƙemme. Estuwa kwá de gevá emnde na baaka duksa mándzawe áte itare, hyairephye am duksa baƙemme. Á de eksakurarka jirire keni am duksa baƙemme.

⁵ Má anƙwa ura am dagave á kure diyaaka názena á maganá ɗane, a enndava enƙale áza Dadaamiya. Dadaamiya á de vanteva. Adaba Dadaamiya á kwalarka ge edda una á ndava enƙale ázeɗara, á vanteva ma vaatara keni. Adaba ɗane wá, bárbare ge vaterte duksa ge emnde baƙemme. ⁶ Amá má ura á ndava duksa áza Dadaamiya wá, a fetarfe geni Dadaamiya á de vanteva. A maɗka shaige am ervaunɗe. Adaba edda una á maga shaige am ervaunɗe wá, ɗane ba seke njá á haye na á weshaná effeya, á dáná á dehuwa, á sehuna, á dem dalbe-aha baƙemme. ⁷ Ura estuwa, a sleka am ervaunɗe-aara ganakini á de shansha názena á ndavaná ɗane áza Yaakadada. ⁸ Adaba gevge an ire bubuwa, tsanaaka ire-aara am tate palle.

Elva arge berba-aha antara talage-aha

⁹ Ura talage, má fetarfe áte Yaisu *Almasiihu wá, a ehgiga an ervaunɗe-aara baƙemme. Adaba kanteka Dadaamiya. ¹⁰ Ge sleberba na fetarfe áte Yaisu Almasiihu keni maa, ɗane keni a ehgiga an ervaunɗe-aara baƙemme, arge una ni a genahe ge Dadaamiya na. Adaba diyaadiya ɗane ganakini á de zla shifa-aara, ba seke mága ugbene á mása am fe, má á geda, á geda á ba áte watsewatsire. ¹¹ Má mberatembera vaciya an kára-aara, á badza zariyire-aara, á geda á dem áhá, mása keni á emtsa baƙemme. Ba duksa palle ge sleberba keni. Á ba am sarte na ɗane á shuɗɗula ge mága slera-aha-aara na wá, a naba icanmica emtsa.

Elva a mbeɗa á dem haypa antara zlaɗa

¹² Watse geɗa yaikke ge edda una tsaatse ba shagera am zlaɗa-aha gergere. Adaba má tsaatse shagera mbeɗaaka wá, á de shansha laɗa-aara. Amaana: á de shá shifa na á zleka, a ba Dadaamiya, á de vaterte ge emnde na wayarwaya an ɗane na. ¹³ Amá má á kátá mbeɗa edda-aara wá, a banka ni a maganaa ba Dadaamiya. Adaba ura á dzegwánka mbeɗa Dadaamiya. Dadaamiya keni á mbeɗeka ura dekiɗeki. ¹⁴ Ba emtaɗkire na á dzamaná ura am ervaunɗe-aara na wá, á mbeɗaná ba una ɗanna á dem haypa. ¹⁵ Duksa shagerka na á dzamaná ura am ervaunɗe-aara, am iga-aara cekwaanɗuɗi á maganá á ba áte parakkire. Daaci má waltewa haypa, á saná emtsa.

¹⁶ Daaci a keɗarakuraaka emnde, egdzar mama-aha-aaruwa. ¹⁷ Názena á sáwá áza Dadaamiya wá, baƙemme ba shagera, baaka una laake am huɗe-aara. Baƙemme á názena á já lámbe á ura wá, á sáwá á ba áza Dadaamiya na a nderaa parakkire-aha am samaya na. Adaba Dadaamiya, ɗane a eptsaaɗe, á zláleka seke náza vaciya

geni á yakurya am tabedammire. ¹⁸ A wayetaa ba ervaunċe-aara ge vamite shifa na á zleka na, a vamite an elva-aara na elva a jirire na, geni mí gevge ma emnde zunġwa ba miya am ice-aara am názena a nderanaa nane bademme.

Cenaucena elva á Dadaamiya, fawansaarfe

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema ge cena názena yá bakurná ya na: Ma ware keni a eccena názena ni tá banna emnde. A gevka slewatsewatse am elva, a gevka slervaunċe. ²⁰ Adaba slervaunċe wá, á taa maganaaka názena á kataná Dadaamiya. ²¹ Adaba una nanna, tara danġwire antara mándzawire na am ervaunċe á kure na wá, yawanya bademme, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya. Ma uwe keni magaumága á ba áte elva-aara na anġkwa am kure na, adaba elva-aara nanna wá, á dzegwándzegwa lyakurlya.

²² Cenaucena elva á Dadaamiya, kwá ámbera maga názena á bakurná nane. Edda una ba a cenvaahé an hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya wá, á keċa ba ire-aara. ²³ Edda una ba a cenvaahé an hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya na wá, nane á garáva an edda una á zhárá ice am kweteram. ²⁴ Ba a zharaa wafke-aara, cekwaanġudí am iga á una nanna wá, kertenġ a viyanaaviya njá á wafke-aara. ²⁵ Amá edda una a cenaa shairiya á Dadaamiya, a maganaahe an unġule-aara maa, Dadaamiya á gá barka áte nane am slera-aha-aara bademme. Adaba nane cenaaka shairiya á Dadaamiya á ba an hyema kertenġ a viyanaahe na, amá a fansaarfe. Adaba shairiya á Dadaamiya nanna wá, baaka duksa mándzawe am huċe-aara. An hakuma jipu ge samise am haypa.

²⁶ Má ura á zhárá ire-aara ganakini nane slenadina, amá á taa nanaaka nara-aara, daaci nane wá, á keċá ire-aara, daba nadina-aara ba dey. ²⁷ Daba nadina á jirire na cuċeċe, á kataná Eddemiya Dadaamiya wá, fanu hyema ge egdzar tahe-aha, antara wegyegwar nwashá na tá am laruwa, ira á mága enġkale áte ire-aara ba ge nane keni, geni a demka am slakwatsa na tá maganá emnde a duniya na.

2

Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure wá, fakurtaarfe áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na baaka seke nane an daradza na. Adaba una nanna, eggrauka emnde ċekidėki. ² Ba seke má daremda emnde buwa á dem jahava á kure á katafke á Dadaamiya, palle-aatare sleberba am zane zariya, amá palle nane talage am emgyegwe a zane, ³ daaci kwá belanu ice ge zhel na am zane zariya na, kwá de yainu an use, kwá baná: Nawa njinja am kurshi na ambarkanġa; amá ge talage wá, kwá baná: Sawá njinja am áhá am sera-aaruwa áhuna. ⁴ Má kwá maga una, magakurnaaka gergerire am dagave á emnde emtu? Kwa epsawaa palle, una nanna kwa slanaa ba kure, amá sawari á kure nanna shagerka.

⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena ba shagera. Diyakurka emtu geni Dadaamiya a dzerse talage-aha am duniya na, geni tá fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, ta gevge emnde a berba am ervaunċe-aatare? Nane a dzeraterse geni tá shansha yaikkire na a ba nane, á de vaterte ge emnde na wayarwáyá an nane. ⁶ Amá kure, kwá perċá talage-aha. Ábi ba emnde a berba una tá magakurá palasa, tá dakurá á de katafke á shairiya? ⁷ Zlaċe ádalije, ábi ba itare una tá zlazla zhera á Ura yaikke na kwá dabaná kure?

⁸ Máki dábakurteċaba shairiya á Dadaamiya áte una an puwa am wakita-aara, a ba nane: Ewwaya sleriya á nana ba seke ire á nana na wá, kwa magaa duksa shagera. Adaba shairiya-aara nanna wá, baaka seke nane. ⁹ Amá má kwá maga gergerire am dagave á emnde wá, kwá mága haypa. Nákuraanġa Dadaamiya an shairiya.

Aɗaba fakuransaarka ge shairiya-aara. ¹⁰ Ma ura a ɗabete shairiya-aha á Dadaamiya baɗemme keni, máki a yaa palle, baɗemme á umele-aha na keni ba seke ɗabaaka. ¹¹ Aɗaba a ba Dadaamiya: Maɗka gwardzire. Ba Dadaamiya ɗanna zlaɓe adaliye una a ba ɗane: Jeka shifa. Daaci ma maganƙa ba gwardzire keni, máki ka de jaa shifa, ba fakansaarka ge shairiya-aara. ¹² Aɗaba una ɗanna yá bakurá ba jirire: Baɗemme á názena kwá ndahaná kure, antara una kwá maganá kure, diyaweddiye ganakini Dadaamiya á de kya shairiya-aara baɗemme, á de zhára má fakuransarfe ge shairiya-aara na a samisaa ɗane am haypa na. ¹³ Ma ware una á zanvaarka ge emnde, vaci shairiya wá, Dadaamiya á de zanvaarka ge ɗane keni. Amá má á zanvarze ge emnde wá, ɗane keni á de mbeɗeka vaci shairiya.

Mága slera á Yaisu a zláɓa an fetarfire áte ɗane

¹⁴ Má banba edda-aara ganakini ɗane fetarfe áte Dadaamiya, amá á maɗka názena á ndahaná Dadaamiya, ázara námpire-aara? Jeba á fetarfire ɗanna á sanánka shifa na á zleka na. ¹⁵ Ba seke má sámsá slefatarfe ásezekure, ma zhele ma mukse, má baaka kacekaca-aara, baaka náza za-aara, ¹⁶ daaci kwá baná: Á jamima shifa, a vakteva Dadaamiya kacekaca antara ɗafa, amá ba uwe keni kwá vanteka, una ɗanna ɗgulme ge uwe? ¹⁷ Ba duksa palle ge fetarfire áte Dadaamiya. Má bánba edda-aara á ɗaba Dadaamiya, amá á maɗka názena á ndahaná Dadaamiya, fetarfire-aara ba dey.

¹⁸ Má bánba edda-aara ɗane wá, á fetarfe, amá iya yá maga ba slera á maggwire wá, náwa názena yá banná ya: A ndindaha, á fetaare estara áte Dadaamiya, amá á maɗka slera á maggwire? Lauktu iya keni yá ndandáhá slera á maggwire-aaruwa, á diyisediye ganakini ya ura á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Ábi diyakdiya ganakini baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Máki estuwa wá, shagera kwaye! Amá ba jini-aha keni diyardiya una ɗanna. Aɗaba una tá an lyawa-aara jipu. ²⁰ Amá ekka wá, degdege ire á ɗa! Wayanwáyá ka diyeddiye geni má ká ɗaba Dadaamiya, amá ká maɗka slera á maggwire wá, ɗaba Dadaamiya á ɗa ba dey? ²¹ Yehauteyeha eggemiya Ibrahim. ɗane a gev estara sledzayya ervaunɗe á katafke á Dadaamiya? Ábi a gev sledzayya ervaunɗe á katafke á Dadaamiya an slera na a maganaa ɗane, a eksevaa Isiyaaku egdzar a huɗe-aara ba ge ɗane, á kátá icaná sadake-aara ge Dadaamiya. ²² Ká aɗkwa nanna emtu mazla-aara ganakini fetarfe Ibrahim, fetarfire-aara a zláɓa á ba antara slera-aara ɗanna? Fetarfire-aara hyephye aɗaba slera-aara ɗanna. ²³ A maganaahe á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ɗane: Ibrahim a fetaare áte Dadaamiya. Aɗaba una ɗanna a gev sledzayya ervaunɗe á katafke á Dadaamiya. Ibrahim a gev slakate á Dadaamiya. ²⁴ Daaci ká aɗkwa nanna emtu mazla-aara ganakini ura á shá dzayyire á ervaunɗe áza Dadaamiya an slera-aara, baaka ni ba a fetaare áte ɗane zlauzle?

²⁵ Yehauteyeha zlaɓe ádaliye zaware umele zhera-aara Rahab, ɗane keni a shán ba estuwa dzayyire á ervaunɗe-aara. Am sarte na darenda emnde a *Iserayiila á dem mba-aara, a kwaratersaa ɗane unɗule geni tá enzlesenɗle an ɗane. Aɗaba a magaa una ɗanna, a shaa dzayyire á ervaunɗe áza Dadaamiya. ²⁶ Ba seke una ni má dedde shifa am ura, edda-aara á emtsa na wá, fetarfire keni ba estuwa. Má edda-aara á maɗka slera á maggwire, baaka shifa am fetarfire-aara.

3

Nara á urimagwe wá, ba kalkale antara kára

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, tatayauka gev malum-aha baɗemme á kure, amá dzamaudzámá emtsaade. Aɗaba ɗere ɗa emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde wá, shairiya á ɗere á de jauje ge náza á emnde. ² Baɗemmire

á miya mí maga ba haypa am duksa bademme. Má ura maganaaka haypa am ndaha elva wá, edda-aara baaka slejirire arge nane. Nane á dzegwándzegwa nájá vuwa-aara am duksa bademme. ³ Zharauzhárá áte belsa, mí puwaterem lidza am mbuwe ge belsa-aha wá, geni a faramisaarfe. Ba jirire tá daba ba tate na mí kataná miya. ⁴ Zlabe ádaliye, zharauzhárá áte paare á yawe. Paare á yawe wá, yaikke vayvaya. Amá náza ebbáká-aara wá, ba cekwaangudi. Una ma a tsetaa valale keni, slebaka paare nanna á tsanmaare á ba an nane. ⁵ Ba duksa palle ge nara á urimagwe. Má ge jirire wá, nane ba egdza duksa cekwaangudi am mbuwe. Amá an hakuma jipu. Zharauzhárá huđe á kaamba, antara baakire á zlakta-aara, amá á nezlarka ge egdza nara á kárá ba cekwaangudi. ⁶ Nara á urimagwe keni ba kalkale antara kárá. Adaba bademme á mandzawire na am huđe á duniya na anjwa am nane. Nara wá, á badzámiya ba nane am njá á miya bademme. Á mbáná ba nane kárá ge badza shifa á ura bademme. Kárá nanna keni tá an dzágwáva an kárá á jahanama.

⁷ Emnde tá dzegwándzegwa kwárá duksa bademme. Tá dzegwándzegwa kwárá dabba-aha, antara yiye-aha, antara bademme á názena á hulmba am haha, ira názu am yawe keni bademme. ⁸ Amá tá taa kwaruka nara dekideki. Nara wá, mándzawe jipu, á njeka tsekafde dekideki. Kwakya wenye-aara á shekwaaka ja shifa. ⁹ Njá gálá Eddemiya Dadaamiya an nane, nájá zlazla emnde na a nderateraa nane áte zati-aara keni á ba an nara nanna zlabe. ¹⁰ Ba ura palle, á gálá Dadaamiya á ba an we-aara; á ba an we nanna zlabe ádaliye wá, á zlazla emnde an nane. Egdzar mama-aha-aaruwa, magaumika una nanna. ¹¹ Anjwa suwa ni tá ká yawe shagera am huđe-aara, ádaliye á segashe yawe danđane emtu? ¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, anjwa nabugda ni á ya anyaranyara emtu? Emtu anjwa anyaranyara na á ya nabugda emtu? Baaka dekideki. Ba duksa palle an suwa. Baaka suwa yawe-aara danđane, ádaliye á segashe yawe á shá am huđe-aara.

Enjale na á sawá áza Dadaamiya

¹³ Anjwa slenkale an ilmu jipu am dagave á kure emtu? A marsemare edda-aara zláláva shagera an ga ire am zláláva-aara, lauktu tá de diyeddiye emnde ganakini nane slenkale. ¹⁴ Amá má kwá shelha áte emnde, kwá maga danjwire á ervaunde, duksa bademme kwá wayanánta ba ge ire á kure wá, galauka ire ba dey geni kwa emnde a enjale. Eptsawanaaka iga ge jirire. ¹⁵ Jeba á enjale nanna wá, saaka á sawa áza Dadaamiya, a sawa áza Shaitaine. Ta jansare ba emndimagwaha. Ba názá á duniya. ¹⁶ Adaba am tate na tá shelha emnde, ma ware keni á wayanánte duksa ba ge ire-aara wá, duksa bademme á zláláveka an unjule-aara. Daaci bademme á shagerkire á ba am tate nanna.

¹⁷ Amá enjale na á vatertá Dadaamiya ge emnde wá, gergere an una nanna. Edda una shansha jeba á enjale nanna wá, nane cufedde á katafke á Dadaamiya. Nane gevge slemela emnde, slekemaare, slezevarze. Nane a eggerka emnde, ervaunde-aara ba palle áte emnde bademme. Bademme á názena á maganá nane an nampire jipu. ¹⁸ Emnde na ni tá anjwa á maga slera á mela emnde geni itare keni a sharánsha hairire wá, slera-aatare an nampire jipu, itare tá sha dzayyire á ervaunde áza Dadaamiya.

4

Kumauka njá á emnde a duniya

¹ Labara anjwa gajawe antara dagala am dagave á kure? Baaka hairire am dagave á kure adaba kwakya wáyá á duksa á kure. ² Kwá maga wáyá á duksa, amá kwá shanka. An una nanna wá, kwá já shifa. Kwá kumá duksa. Duksa nanna keni kwá shanka tsa. Adaba ba una nanna anjwa gajawe antara dagala am dagave

á kure. Adaba uwe kwá shánká názena kwá kataná kure, adaba ñalakurka áza Dadaamiya. ³ Ma kwá ñalaná á ba áza Dadaamiya keni, kwá shánka, adaba kwá ñalaná áte unñule-aareka. Adaba kure, kwá katán ba ge emtakire á duniya. ⁴ Kure, eptsakuranteptsá elva áte Dadaamiya á kure. Adaba ba jirire diyakurdiya ganakini má ura wayaawáyá an emtakire á duniya, ñane gevge kelaade á Dadaamiya. Ura má a eksese emtakire á duniya wá, ñane a eksese gev kelaade á Dadaamiya. ⁵ Gawanveka názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya na ba dey. Adaba a ba ñane: Dadaamiya á shelha jipu áte shifa-aara na a femaa ñane am miya na, geni á njá á ba átuge ñane palle. ⁶ Diyaweddiye zlaβe ádaliye geni Dadaamiya a magamiyaa ñgurna yaikke geni mí dzegwándzegwa d'ába ba ñane palle. Adaba anñkwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ñane: Dadaamiya á ñwateraareka ge emnde á mága kurávire, á magaterá ñgurna ba ge emnde na garnaaga ire-aatare. ⁷ Adaba una ñanna, fawansarfe ge Dadaamiya, tsawatse ba shagera á katafke á Shaitaine, á de zhagade ba ñane átuge kure. ⁸ Gawáptege á sem sera á Dadaamiya, ñane keni á de gakuraptege. Kure emnde a mága haypa, sawansese erva á kure mazla-aara. Kure emnde na kwá an dzama ire bubuwa keni, d'abaud'ába ba Dadaamiya palle. ⁹ Dzamaudzámá ire, kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa adaba haypa-aha na kwa maganaa kure. Dzaka á kure a gevge d'ákwa, higa á kure keni a gevge dzámá ire. ¹⁰ Gawanaaga ire á kure á katafke á Yaakadada, ñane á de tsakurmartse.

Badzauka zhera á sleriya á kure

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, badzauka zhera á emnde. Edda una á badza zhera á sleriya-aara, bi á epsawanaahe wá, a epsawanaahe, á badzanve ba shairiya á Dadaamiya na a ba ñane: Ewwaya sleriya á ña ba seke ire á ña. Daaci má ká badza shairiya á Dadaamiya wá, ká d'aban geni ká fansarfeka, amá ká epsawepsawa. ¹² Sey ba Dadaamiya palle una slevaterte shairiya-aara ge emnde, ba ñane palle una sleshairiya. Daaci ba ñane palle una an hákuma ge lya emnde, bi ge kecfateraakeda. Amá ekka, ka kuran ka ware, geni ká epsawa emnde umele?

Magauka kuravire

¹³ Cenawivaacena emtsaadé, kure emnde na kwa bantsa: Ma vatena, ma makuralla keni, njá z'lálá á dem berni yaikke, njá de ga sakanderi palle am tsakala áhuwa, njá sheta shunñu kwakya na. ¹⁴ Kure emnde na kwa slaa una ñanna, diyakurdiya názena á de magava makuralla emtu? Adaba shifa á kure ba seke mágá á yire á kara. Ká ezzhárá á tsetse, amá kertenñ zafevzade. ¹⁵ Arge una ñanna, ma andze kwá ba: Má wayetewayá Dadaamiya daada shifa wá, watse njá de maga tara una antara una. ¹⁶ Amá kure, kwá kuráva ba dey am elva. Kuráva á kure ñanna wá, shagerka. ¹⁷ Diyaweddiye ganakini má edda-aara diyaadiya názena ma andze á maganá ñane, amá magaaka, ñane guge haypa.

5

¹ Ekkure emnde a berba, cenawivaacena, náwa yá bakurá elva: Kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa. Adaba kwakya zladá na kwá de shaná kure. ² Bademme á nalmane á kure na watse á badza. Dikele á zane-aha á kure na keni, á de zuze tarare bademme. ³ Dindar á kure, antara lipela á kure bademme á de zaná ba haha. Una ñanna watse seydire mándzawe áte kure. Ba irice á kure keni kwá de badza ba estuwa ba seke a zakuraa ba k'ará. Amá kure, kwá far ba jahaná nalmane ge ire á kure. Diyakurka ganakini herzhe á zla duniya ñanna emtu? ⁴ Kwa zlermu emnde geni tá de magakurá slera am fe, tá de halakurá duksa ba ge kure á sem mba, amá zakuruze mbera-aatare. Diyaweddiye ganakini tá anñkwa kyuwa emnde ñanna á katafke á Dadaamiya geni á cenatervaare labare. Dadaamiya na sleksa ba ñane

cenáncena kyuwa-aatare bademme. ⁵ Zakuruze emtakire á duniya na, kwá anjka maga ba názena á kataná ire á kure, kwá anjka ezza, kwá anjka essha ba seke tá de herakurherá. ⁶ Iyau, emnde na baaka haypa-aatare keni, kwa puwateraa ba kure á dem shairiya, haa kwa cebaa shifa-aatare, amá itare magarka gajawe dekideki.

Faufa ervaunǵe; magaumaǵa maduwa

⁷ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, faufa ervaunǵe dem sarte á eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Zharauzhára áte sleherda. Emtsaade wá, á páká madare, á fa ba ervaunǵe dem slakslakire, lauktu á shansha nampire á fe-aara. ⁸ Kure keni faufa ervaunǵe ba estuwa. Tsawatse ba shagera, adaba herzhe sawa á Yaakadada.

⁹ Cenausena ba shagera egdzar mama-aha-aaruwa: Magauka mauniyire am dagave á kure, daaci Dadaamiya á de njakurka an shairiya. Náwa sleshairiya am niya-aara herzhe á sawa.

¹⁰ Yehauteyeha njá á nabi-aha á Dadaamiya werre, zlada na ta shanaa itare, an farvaunǵe-aatare. Kure keni dabaudaba á ba áte una njanna. ¹¹ Miya wá, má zharater tá á ba am gefa-aatare, adaba dzegwarándzegwa ebbasha-aara. Cenakuráncena labare á Ayuba werre emtu? Ervaunǵe na a fanaa njane am zlada-aha-aara, an barka na a garaa Dadaamiya am iga á una njanna keni, diyakurdiya bademme. Ba jirire Dadaamiya wá, slezevarze, slemagatera ngurna ge emnde.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názena á jauje ge duksa bademme: Zauka wada, ma an Dadaamiya, ma an haha, ma an jeba-ara keni dekideki. Máki eksakuraarekse elva njanna, bawanba: Ane. Máki eksakuraarka wá, bawanba: A'aa. Dadaamiya keni á de njakurka an shairiya.

¹³ Anjka ura am dagave á kure am zlada emtu? A enjala Dadaamiya. Anjka ura am dagave á kure am gefa emtu? A eggala Dadaamiya an lahe. ¹⁴ Anjka ura lapika am dagave á kure emtu? A edfaha male-aha á aiklaisiya, tá de magar maduwa, tá de ganve waye an zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁵ Máki emnde njanna fartarfe, magarka shaige am názena tá njalaná itare, Yaakadada keni á melanumele ge edda una lapika na, á tsantetse. Ma anjka haypa na a guwaa njane keni, á yanarye. ¹⁶ Adaba una njanna, shebauka haypa, ndaundáhá názu am ervaunǵe á kure am dagave á kure. Magaumaǵa maduwa am dagave á kure, ma ware keni a emmága maduwa arge ura, geni kwá mbembe. Maduwa á edda una ni an bára ervaunǵe-aara wá, an hakuma jipu á maga slera kwakya. ¹⁷ Yehauteyeha nabi *Ailiya werre. Njane keni urimagwe ba seke miya, a njala Dadaamiya an ervaunǵe-aara palle geni a hyeka yawe. Daga ba vacite njanna dem sakanderi keye an kyalma, hayaaka yawe dekideki am larde njanna. ¹⁸ Am iga á una njanna maa, a magaa maduwa geni a sawa yawe á zhegela, Dadaamiya a fantau ge haya yawe zlaǵe á daliye, lauktu duksa bademme a fantau ge segashe am haha.

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki mbedaaambeda palle á kure áte barama á Dadaamiya, duwa á ura umele am kure a de tsantehe wá, a magaa duksa shagera jipu. ²⁰ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a tsante ura mbedaaambeda áte barama á Dadaamiya njanna wá, a nejlese am emtsa. Ma a kwakyevea estara haypa á edda-aara keni, Dadaamiya á yanarye bademme.

Zuññwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá anƙwa á puwaná ba iya Piyer, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na a dzerakursaa Dadaamiya ge kwa emnde-aarire na. Yá puwakurte ge kure na kyarakuraakya am larde á kure, kwa wayve-aha kina am Pauntus, am Galatiya, am Kapadaukiya, am Aziya ira Bitiniya. ² Amá a wayete vateneka Eddemiya Dadaamiya geni á gakturvege emnde-aara an hakuma á Shedekwe Cufedde, kwá fansarfe ge Yaisu Almasiihu, kwá gevge emnde cufedde an uzhe-aara.

A magakurná maga Dadaamiya ngurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa.

Tama na á zleka na

³ Galaumigálá Dadaamiya Eddenara ge Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu! Adaba kwakya zezarzi-aara áte miya, a tsantaa nane Yaisu am faya. An una nanna wá, a vamitaa shifa anwaslire antara tama na á zleka na ge miya. ⁴ Zlaɓe adaliye Dadaamiya a famiyaa duksa shagera na á nɛka liya, á badzeka, á guleka deƙideƙi na am samaya. ⁵ Daaci kure emnde na fakurtarfe na wá, anƙwa á tsufakurtsufa Dadaamiya an hákuma-aara. Vaci zla á duniya wá, á de lyakurselye náza ba deƙideƙi, tá de nanna emnde bademme.

⁶ Adaba tama á kure áte duksa-aha nanna wá, naba higauhiga, ma kwá anƙwa á shá zlaɓa á duksa gergere keni, ba ge sarte cekwaangudi. ⁷ Zlaɓa na kwá sháná kure kina na wá, bademme á una ba ge kura fetarfire á kure, máki fakurtarfe á ba an jirire. Dindar wá, á njeka dem ba ge deƙideƙi. Amá tá ezzhára emnde am kára, máki ba dindar miyenne. Sakwa fetarfire emtu? Diyaweddiye geni an dárádza ba fetarfire á kure arge dindar. Zlaɓa á kure kina na wá, ba ge kura fetarfire á kure nanna. Am iga a una nanna maa, watse kwá shá gálá áza Dadaamiya, antara yaikkire ira dárádza, vacite na má watse sasse Yaisu Almasiihu á sawa am ice á emnde bademme. ⁸ Ndza nakuranka an ice á kure, kina keni baaka ura á nanna, aley wayakurwáyá, fakurtarfe áte nane. Adaba una nanna emtake ervaunde á kure, kwakya higa á kure, yá taa palanaaka bademme. ⁹ Kwakya higa á kure, adaba diyakurdiya názena kwá de shaná kure adaba fakurtarfe na. Duksa nanna wá, kwá de lyelye shifa á kure.

¹⁰ Ate elva a lya shifa nanna wá, nabi-aha ta ettataya diyeddiye-aara an enƙale-aatare bademme, ganakini Dadaamiya á de lyaná estara emnde. Daaci ta fantau ge balateraa ngurna nanna kwa shanaa kure na ge emnde. ¹¹ Emtsaade wá, a balatersaa Shedekwe á Almasiihu na anƙwa am itare na, zlaɓa na watse á de shaná Almasiihu nanna, antara yaikkire na watse á de shaná am iga a zlaɓa nanna. Daaci ta ettataya diyeddiye-aara an enƙale-aatare bademme, ganakini watse á de magava am zamane-ara, á de magava estara. ¹² Dadaamiya a naba maraterse ganakini duksa nanna wá, watse á magava am zamane-aatare ka, amá am zamane á kure. Ta balakurse ba nane emnde a bala labare á higa, elva á Almasiihu. Ta balakurse waazu nanna an hákuma á Shedekwe Cufedde na a belanaa Dadaamiya á sawa am samaya na. Ba malika-aha keni tá kátá ba dise huɗe-aara bademme.

Gawevge emnde cufedde

¹³ Adaba una nanna maa, ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge daba Dadaamiya, pauka hare deƙideƙi, faufa tama á kure áte ngurna na ni á de magakurná Dadaamiya vaci eptsá á Yaisu *Almasiihu. ¹⁴ Daaci kina wá, fawansarfe

ge Dadaamiya, yawanya mazla-aara mága názena á kataná ire á kure na. Adaba kina wá, diyakurdiya jirire. ¹⁵ Gawevge emnde cufedde am názena kwá maganá kure bademme, ba seke Dadaamiya na a daakurtaa nane, nane cufedde na. ¹⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Gawevge emnde cufedde, adaba iya ya cufedde.»

¹⁷ Am maduwa á kure kwá anjwa daha Dadaamiya an Dada. Watse á kyaná ba nane shairiya á emnde bademme, ma ware keni áte názena a maganaa edda-aara, nane á zhareka ice á ura dekideki. Máki diyakurdiya estuwa wá, kuvaukuva ba Dadaamiya palle am záláva á kure bademme, am sarte á kure na jauje cekwaangudí ge njá am duniya na. ¹⁸ Diyakurdiya geni a se varakursaa ba Yaisu Almasiihu am záláva á eggye-aha a kure werre na baaka nampire-aara dekideki na. A varakurse an shungu ka, an dindar ka, adaba duksa-aha nanna tá njeka dem ba ge dekideki. ¹⁹ Amá a varakurse an uzhe á ire-aara jauje ge duksa bademme. Yaisu Almasiihu wá, nane gevge ba seke egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, baaka ververe áte nane, baaka duksa mandzawe am nane dekideki. ²⁰ A eksesaa Dadaamiya ganakini watse á varakurvára an nane na wá, kwaye am fakta, amá náwa a sanse am sali kataliya á zamane na, ganakini á magakurá shagerire nanna. ²¹ Adaba ba nane una, fakurtarfe áte Dadaamiya na a tsante nane am faya, a vante yaikkire na. Estuwa, fakurtarfe áte Dadaamiya, fakurtefa tama á kure á ba áte nane palle.

²² Kina wá, an bára ervaunde á kure, adaba kwá anjwa fansarfe ge Dadaamiya am elva-aara na ba jirire na. Adaba una nanna, kwá anjwa waya egdzar mama-aha á kure an ervaunde á kure palle. Daaci wayawavewaye am dagave á kure ma vaatara keni áte una nanna. ²³ Adaba Dadaamiya yaikurseye ge buwire an elva-aara na á fá shifa am ura, á zleka dekideki na. Daaci kina wá, gakurevka wulfe-aha á edda una á emtsa na, amá kwa wulfe-aha á edda á shifa na á zleka dekideki na. ²⁴ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Bademme á emnde ta ba seke másá, á shekwaaka ula, zarire-aatare ba seke zarire á ugbene-aha, á shekwaaka valya á dem áhá.

²⁵ Amá elva á Yaakadada wá, á njá dem ba ge dekideki.»
Elva nanna wá, ba labare á higa na kwa cenancena na.

2

Nákwá á shifa an emnde cufedde

¹ Ba seke una ni Dadaamiya a vakurte shifa anwaslire na wá, yawanya mazla-aara mága kemañgerire antara fida, faskire, shelha ira zá vuwa á ura. ² Kure wá, gawevge ba seke egdzara áte erva, wadera-aatare ba uba geni tá wálá an nane. Kure keni, tatayautataya ba elva á Dadaamiya á jirire, geni kwá wálá an nane. Á de lyakursá ba nane náza ba ge dekideki. ³ Ábi kina wá, tapakurnaatapa emtakire á Yaakadada?

⁴ Sawmbare á sezenara. Adaba nane nákwá na á vante shifa ge ura. Velyaran-vevelye emnde, a ba itare: Nákwá na laake, amá a eksesaa Dadaamiya, jauje ge nákwá-aha umele bademme an daradza. ⁵ Daaci sawmbare á sezenara, kure keni gawevge nákwá-aha á shifa, Dadaamiya á nyaña bere-aara an nane, á njá Shedekwe-aara am hufe-aara. Zlabe ádalije am bere á Dadaamiya nanna maa, kwá gev *liman-aha cufedde ge danaa sadake ge Dadaamiya áte una á kataná nane. Á de hayanhaya sadake á kure adaba Yaisu *Almasiihu. ⁶ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

«Anjwa nákwá palle an daradza jipu ya eksesaa ya, watse yá nyaña bere-aaruwa an nane am *Siyauna, á de njáná nane ndzedá á bere nanna bademme. Ma a fetaara ware áte nákwá nanna keni, á hasleka dekideki.»

⁷ Daaci ázekure na fakurtarfe áte ñane na wá, nákwá ñanna an daradza jipu. Amá emnde na fartarka áte ñane na wá, estuweka. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñaná ñane ndzedá á bere ñanna bademme.»

⁸ A baa ba wakita á Dadaamiya ñanna zlafe ádaliye:

«Nákwá ñanna á de gev náza vatertaa ektápaare ge emnde umele, á de mbadatermbada.»

Tá mbadá, adaba tá fansarka ge Dadaamiya. A tsanaa ba estuwa Dadaamiya ge jeba á emnde ñanna.

⁹ Daaci kure wá, kwa jeba na a dzerakursaa Dadaamiya, kwa *liman-aha á Slekse yaikke, kwa nalga cudéde na kwá átuge Dadaamiya. A ñaakursaa Dadaamiya am tabedammire, a sakuraa á sem parakkire-aara na hyemhye am slede bademme na. Dadaamiya a gakurve estuwa, geni kwá balaterá shagerire á slera-aha-aara ge emnde. ¹⁰ Werre wá, ndza kwa emnde a Dadaamiya ka, amá kina wá, gakurevge emnde a Dadaamiya. Werre wá, ndza zakurvarka Dadaamiya, amá kina wá, ankwa á zakurvarze.

Gawevge emnde a slera á Dadaamiya

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duniya na wá, kwa ba wayve-aha, kwá njá ba ge sarte cekwaanjudi. Adaba una ñanna, taslawá á kure, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, á kedákurá ba una ñanna. ¹² Zláláva á kure a gevge shagera am dagave á emnde na baaka nadina-aatare na. Daaci estuwa, ma ta fakuraa áte kwa emnde a mandzawe keni, ta de diyeddiye geni ndza baaka haypa á kure, daaci tá de gala Dadaamiya vacite na má watse daraada ákatafke-aara.

¹³ Kure emnde na ñabakurtedaba Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, faufa zherwe áte emnde na tá an hákuma am duniya na bademme. Faufa zherwe áte male á larde á Rauma, adaba ire ba ñane arge male-aha umele bademme. ¹⁴ Faufa zherwe áte male-aha á larde na a ñazlateraa ñane bademme. A ñazlater geni tá za emnde a mága shagerkire an bikere, tá gálá emnde a mága shagerire. ¹⁵ Kure wá, Dadaamiya á kátá kwá maga ba shagerire kina, geni a sharanka ngudi-aha na baaka názu ta disaa itare na ndaha elva mandzawe áte kure ñekideki. ¹⁶ Kina wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, njawinja ba estuwa. Amá am kwará ire á kure ñanna wá, bawánka zlafe am ervaunje á kure geni kwá dzegwándzegwa mága mandzawire keni. Gawevge emnde a slera á Dadaamiya. ¹⁷ Faufa zherwe áte emnde bademme, wayauwaya an egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe, kuvaukuva Dadaamiya, faufa zherwe áte male á larde á Rauma keni.

*Shaa zlaða áte náza á *Almasiihu*

¹⁸ Náwa una wá, yá ndaakur ge kure kwa emnde a mága slera am mba á emnde: Fawatersarfe ge zanwe-aha á kure. Faufa zherwe áte itare ba shagera, ma áte zanwe-aha na ta mándzawe-aha keni. ¹⁹ Máki bashakuruðashe zlaða adaba Dadaamiya, gavka adaba haypa á kure wá, magakurnaamaga názena á kataná Dadaamiya. ²⁰ Amá má gakuruge haypa lauktu tá jakurá adaba ñane wá, ma kwa bashu zlaða keni, baaka ura á galakurgálá ñekideki. Máki kwa bashu já adaba shagerire, aley kwa naba eksarhe wá, á vante higa ge Dadaamiya. ²¹ Dadaamiya a ñaakur ba ge una ñanna. Adaba *Almasiihu keni shaushe zlaða adaba kure. An zlaða-aara ñanna wá, á marakurá ba garava á nja, geni kwá ñabaná á ba áte náza-aara. ²² Ñane wá, maganaaka haypa ñekideki, cenaránka elva a fida am mbuwe-aara. ²³ Ñane wá, ma zlazlarvaazlazole emnde keni, eptsaternaaka an zlazle ñekideki. Ndza ta shanu zlaða kwakya, amá a ñu ba we-aara, a fetaare á ba an Dadaamiya ñane Edda á shairiya jirire. ²⁴ Daaci a lyamivaare ba Almasiihu an ire-aara haypa-aha ge miya, a emtsa an ñane áte dzanjala. A magaa una ñanna geni mí gevge ba seke má an emtsa áza

haypa, amá má á ba an shifa á miya ge mága jirire. Adaba ververe-aha-aara, kure mbakuraambe. ²⁵ Werre wá, ndza kwa ba seke kyawe-aha na kedarkedá na, amá kina wá, sakuraasa, kwá am erva á Suni á piyakurá nane, baaka názu á geja shifa á kure dekideki.

3

Nwásha an zála-aha-aatare

¹ Kina wá, yá elvan ge kure n̄wásha: Faufa zherwe áte zála-aha á kure. Máki kwá an̄kwa magaterá una n̄anna wá, ukfe-aha a kure na zlābe fartarka zála-aha-aatare na keni, zala-aha-aatare n̄anna tá de shá en̄kale. Kwá de baterná kure-ka elva á Dadaamiya, amá tá de fetarfe ba itare an ire-aatare, adaba shagerire á zlááva á n̄wásha-aha-aatare. ² Watse tá nanna ba itare keni, geni baravbare zlááva á kure, kwá an̄kwa fá zherwe jipu áte itare. ³ Zariyire á kure a gevka an mága n̄gelawire ba seke ndera úgje na zariya jipu na, antara kazlāna á mága n̄gelawire na tá maganá an dindar, ira sandaa zarizariya. ⁴ Amá magaumága n̄gelawire á kure á sawa am ervaun̄de. Jeba á n̄gelawire n̄anna á zleka dekideki. Amaana shagerire á en̄kale antara ervaun̄de. An daradza ba una n̄anna áza Dadaamiya. ⁵ Adaba n̄wásha werre na dabartedaba Dadaamiya, ta fete tama-aatare áte nane na wá, itare ta magán ba estuwa n̄gelawire-aatare, ta faa zherwe jipu áte zála-aha-aatare. ⁶ Yehauteyeha Saraatu, mukse á Ibrahimia werre. Nane a magán ba estuwa n̄gelawire-aara, a faa zherwe jipu áte zhele-aara, a daana an dada. Kure keni, máki magakurka lyawa ge d̄aba Dadaamiya, kwá an̄kwa maga ba shagerire wá, gakurevge egdzara á Saraatu n̄anna.

⁷ Kina wá, yá elvan ge kure zála: Kure keni n̄awanaana n̄wásha-aha á kure ba shagera, faufa zherwe. Diyaweddiye ganakini gergere ndzedá-aatare antara náza á kure. Adaba shifa na a vakurtaa Dadaamiya na wá, a vakurte ge kure antara itare bademme. N̄awater̄na á ba áte una n̄anna, lauktu á daada maduwa á kure ádeza Dadaamiya.

Sha zlāda ad̄aba jirire

⁸ Yá an̄kwa fakurarfe zlābe ádaliye ge kure bademme, en̄kale á kure á gevge palle, magaumága zavarzire am dagave á kure, wayawaptewaye am dagave á kure ba shagera. Zlābe ádaliye gawevge emnde a maggwe antara emnde a kemaare. ⁹ Má edda-aara a magakurte emtan̄kire wá, kure eptsawanaaka an emtan̄kire mazla-aara. Ma edda-aara a zlazlakurzlazle keni, epsawanaaka an zlazle. Arge una n̄anna wá, bawanánba ge edda-aara: Dadaamiya a vakteva shifa. Adaba Dadaamiya a daakur ba ge una n̄anna kure keni. ¹⁰ An̄kwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: «Edda una má á kata emtakire am shifa-aara, geni a ged̄etegeđá wá, a n̄anaana nara-aara ge valya elva yaiyaihe, antara fida.

¹¹ Zlābe ádaliye a yanya mága kemāngerire, a emmaga shagerire an ervaun̄de-aara palle, a ettataya hairire an emnde ma vaatara keni.

¹² Adaba Dadaamiya wá, á fateru hyema ba ge emnde a mága jirire. Bademme á názena tá yekaná itare, á vaterteva. Amá emnde a mága dan̄wire wá, á eptsaterá ba iga.»

¹³ Daaci má kwá an̄kwa maga ba shagerire an ervaun̄de á kure palle wá, baaka ura á gakuraptege dekideki ge magakura kemāngerire. ¹⁴ Amá wá, ma kwá an̄kwa shá zlāda kina, adaba shagerire na kwá an̄kwa maganá kure keni, watse higa yaikke ge kure. Kuvauterka emnde dekideki, a gazleka ervaun̄de á kure. ¹⁵ Kure wá, demawanvedema kure ba *Almasiihu am ervaun̄de á kure, a gevge ba nane palle Yaakadada á kure. Ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge vaterte jawapa

ge emnde na tá se ndava ázekure, áte tama na kwá faná kure áte Yaisu Almasiihu. ¹⁶ Má kwá an̄kwa vaterte jawapa n̄anna wá, vawaterteva an shagerire á ervaun̄de, kwá ámbera á fá zherwe áte itare. Ma vaatara keni magaumága slera á kure á ba an shagerire á ervaun̄de. Estuwa wá, ma ta zlazlakurzlazla emnde adaba shagerire á zlaláva á kure am elva á Yaisu Almasiihu keni, watse zherwe ba ge itare. ¹⁷ Máki una n̄anna namaari á Dadaamiya wá, shagera ba kwá shá zladá adaba shagerire, arge una tá shakuru zladá adaba haypa á kure.

¹⁸ *Almasiihu wá, n̄ane a naba emtsehe adaba haypa á emnde. A emtsehe ba ser palle, zlanazle slera-aara bademme. N̄ane dzayye ervaun̄de-aara, amá a emtsaa adaba emnde na baaka jirire-aatare. A magaa una n̄anna, geni á damiyá n̄ane ádeza Dadaamiya. Jareja shifa-aara, amá Shedekwe Cufedde a naba fem shifa am n̄ane zlabé adaliye. ¹⁹ An hákuma á Shedekwe Cufedde n̄anna maa, a de balateraa elva á Dadaamiya ge shedekwe-aha na tá am dangay na. ²⁰ Shedekwe-aha n̄anna wá, ba shedekwe-aha á emnde na ndza degdege ire-aatare ge cena elva á Dadaamiya am zamane á *Nuhu na. Dadaamiya a fater ervaun̄de kwakya, amá Nuhu a zlau ba estuwa am slera á mága paare, cenarka. Ba emnde tiise una ta deme am paare n̄anna, Dadaamiya a n̄ezlaterse itare an yawe n̄anna. ²¹ Yawe na ta n̄ezlesaa itare an n̄ane na wá, gevge ba seke baptisma na tá magakurán ge kure kina, Dadaamiya á n̄ezlakurá an n̄ane na. Yawe á baptisma n̄anna wá, gergere antara yawe ba dey na emnde tá b́ará an n̄ane. Adaba mí n̄ala áza Dadaamiya, geni á baramiyá ervaun̄de. Yaisu Almasiihu wá, n̄ane tsetse am faya. Adaba una n̄anna á n̄ezlakurnezla baptisma. ²² Kina wá, n̄ane eptsapta á dem samaya, an̄kwa am nadafa á Dadaamiya. Á kwaraterá n̄ane malika-aha á Dadaamiya antara shedekwe-aha umele na tá an hákuma am samaya na bademme.

4

Njawinja an shifa na an̄waslire

¹ Ba seke una ni *Almasiihu se shaushe zladá am duniya na wá, kure keni wavauwava ganakini en̄kale á kure a gevge palle antara n̄ane, ma ge shá zladá-ara keni. Adaba má edda-aara a naba eksar shá zladá wá, a yaa ba mága haypa. ² Daaci kina wá, tsante am vatena dem halavuwa á shifa á kure am duniya na wá, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, magaumága namaari á Dadaamiya. ³ Njá á kure werre na ndza kwá maga ba názena wayaaka Dadaamiya na wá, hyaahya mazla-aara. Adaba slera á kure ndza ba mága zawarire, dakarire, ndza kwa emnde a mbazla jipu, ndza kwa emnde a waya dem tate á gusa mandzawe, ndza kwa emnde a kezlan ugje ge hele arge d́aba shairiya-aha á Dadaamiya.

⁴ Amá kina wá, kwa emnde n̄anna-ka mazla-aara. Tá maga ba najipu-aara emnde na zlabé tá á ba am kazlaŋa n̄anna, tá zlazlakurzlazle adaba kwá d́abaterka mazla-aara á dem tate á mága haypa n̄anna. ⁵ Amá ákatafke á sleshairiya wá, watse tá diyeddiye slera-aha-aatare n̄anna bademme. Edda una watse á kyaná n̄ane shairiya á emnde a faya an emnde na tá an shifa, á ufa ba itare. ⁶ Náza á emnde a faya wá, ndza naranna palasa am duniya ba seke una ni emnde bademme tá njá ba ge n̄ane na. Amá Yaisu Almasiihu a de magateraa waazu am faya n̄anna, geni itare keni a sharansha shifa na an n̄ane Dadaamiya.

Magaumága názena a fakuraara Dadaamiya

⁷ Kina wá, herzhapteherzhe halavuwa á duksa bademme. Adaba una n̄anna faufa hyema, pauka hare dekideki ge mága maduwa. ⁸ Duksa yaikke wá, magaumaga wayavire am dagave á kure an ervaun̄de á kure palle, adaba ba wayavire una á

ganse haypa kwakya am dagave á emnde. ⁹ Ma ware á kure keni, a lyevaalya ura-aara á ba an higa am huđe á há-aara.

¹⁰ Ma ware á kure keni, a effa hyema áte hákuma á mága duksa na a faraa Dadaamiya ge ñane. Magawateránmaga shagerire ge emnde an hákuma ñanna.

¹¹ Edda una a shaa hákuma á mága waazu, a ndaha ba elva á Dadaamiya. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde am slera, a emmága an ndzedá na a vantaa Dadaamiya. Daaci am názena kwá maganá kure bademme wá, emnde a galargálá Dadaamiya adaba Yaisu *Almasiihu. Yaikkire an hákuma ba náza-aara dem ba ge dekideki. *Aamin.

Sha zladá adaba zhera á Yaisu

¹² Daaci ma ankwá zladá áte kure kina keni, a wesheka ire á kure emnde-aaruwa, zharauka seke duksa na ni a shaa ba kure palle; Dadaamiya á kurá ba fetarfire á kure an ñane. ¹³ Baira fawarfe ge higa á kure, adaba gakurevge palle antara *Almasiihu am zladá-aha na a shanaa ñane. Vacite na má de samsa ñane am yaikkire-aara, watse higa yaikke ge kure zlađe adaliye. ¹⁴ Má tá ankwá zlazlakurzlazle emnde adaba kwa emnde á Almasiihu wá, higa yaikke ge kure, adaba Shedefkwe Cudedđe á Dadaamiya á se njá am kure an yaikkire-aara. ¹⁵ Amá a jerka zlađe ura am dagave á kure á shá zladá adaba mandzawire-aara, bi a jaa shifa, bi a ilu duksa á ura, bi a deme am elva á emnde. ¹⁶ Má edda-aara á shá zladá adaba Almasiihu wá, a wanka zherwe dekideki, a slafannaaslafa we-aara ge Dadaamiya adaba fetarfire na a shanaa ñane, párákke áza emnde bademme na.

¹⁷ Kina wá, herzhe shairiya á emnde bademme. Diyaweddiye geni Dadaamiya á de fantau á ba áte emnde-aara zunñwe. Má Dadaamiya zatervarka ge emnde-aara, watse á tse áme kena náza á emnde na fartarka áte labare á higa na a belanaa ñane?

¹⁸ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Má ta ñezla zlahhe emnde a jirire mu, watse estara náza á emnde a mága mandzawire na dabarka Dadaamiya na?»

¹⁹ Daaci estuwa, emnde na tá ankwá shá zladá adaba namaari á Dadaamiya na wá, a faranemfa itare shifa-aatare am erva ba ge Slenderaterndera, ñane á eptseka elva-aara dekideki. A magarmága shagerire, a yaranka dekideki.

5

Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya

¹ Kina wá, yá elvan ge male-aha á kure kwa emnde á Dadaamiya. Iya keni, ya slesawari á emnde a fetarfe ba seke itare, ya seyde á Yaisu *Almasiihu am zladá-aha-aara bademme; iya keni watse yá á ba an slede-aaruwa am yaikkire-aara má de samsa ñane. Náwa názu yá yekaná ázekure: ² Fawaterufe hyema ba shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am erva á kure, ba seke suni á fateru hyema ge kyawe-aha-aara. Magauka slera ñanna áte laarire, amá magaumága adaba a wayetaa ba ervaunde á kure. Magauka adaba waya á nalmane, amá adaba a eksesaa ba ervaunde á kure slera ñanna áte namaari á Dadaamiya. ³ Magauka yaikkire arge itare, amá marawateránmara zlaláva shagera, ganakini a dabarakurdaba itare keni. ⁴ Máki magakurnaamága slera á kure áte una ñanna wá, watse kwá shá *dankaula na á zleka darádza-aara dekideki na, má watse samsa Male á suni-aha bademme.

⁵ Kina wá, yá elvan ge kure dawalaa: Faufa zherwe áte male-aha á kure. Amá bademme á kure ákatarfe á Dadaamiya, ma ware keni a ganaaga ire-aara á katarfe á emnde. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Dadaamiya a lyiyeka emnde na tá gálá ire, amá á magaterá ngurna ge emnde na tá ankwá ge ire-aatare á dem áhá.»

⁶ Adaba una nanna, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya na Slekse ba nane palle na, á de kakuránteka nane má daada áte náza-aara. ⁷ Dزاماوكا dēkidēki ma uwe keni, fawanemfa am erva ba ge nane, adaba nane Slefakuru hyema.

⁸ Faufa hyema áte ire á kure, tsakautsaka hyema, adaba kelaade á kure Shaitaine tsantetse hala-aara, anƙwa tsagwada ba ura ge keƙanaakeƙa, ba seke mága á ervare na á waná waya á tsegwada názu á ezza. ⁹ Ma vaatara keni vawánteka baráma dēkidēki, fautarfe á ba áte Dadaamiya. Diyakurdiya emnde umele keni kwakya am duniya na tá anƙwa shá zladá ba seke kure. ¹⁰ Má shakurushe zladá am sarte cekwaanƙuđi na wá, Dadaamiya na baƙemme á ngurna á magaterná ba nane ge emnde na, á de magakuránmaga ngurna. Amaana á de gakurvege emnde na hyairephye am duksa baƙemme, á de ndzedakurtendzedá am duksa baƙemme, kwá de tsaatse, baaka názu á de dzegwándzegwa mbedakuraambedá dēkidēki. Adaba a daakuraa Dadaamiya ganakini kwá de njá antara *Almasiihu am yaikkire-aara náza dem ba ge dēkidēki. ¹¹ Hákuma ba náza á Dadaamiya dem ba ge dēkidēki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

¹² Kwaye nane egdza wakita nanna a meliwa Silwanus ge puwakurte ge kure. Nane egdza emmemiya na yá ezzhara dzayye ervaunƙe-aara. An wakita nanna wá, yá kátá fakurem ndzedá am vuwa, yá kátá kwá diyeddiye ngurna jirire na a magakurnaa Dadaamiya. Daaci tsawaatse á ba áte ngurna nanna.

¹³ Emnde a fetarfe na a dzeratersaa Dadaamiya ba seke kure, tá am larde á *Babila áhuna, tá anƙwa gakur use-aatare. Egdza-aaruwa Markus keni anƙwa gakur use-aara. ¹⁴ Gauga use á n̄ere am dagave á kure baƙemme an ervaunƙe á egdza mamire. Dadaamiya a vakurteva hairire ge kure emnde á *Almasiihu baƙemme.

Buwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá anƙwa á puwaná ba iya Simaun Piyer, ya nave an ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na kwá fetaare áte Yaisu Almasiihu, shagera fetarfire á kure ba seke náza á ɲere na. Fetarfire ɲanna wá, kwa shanaa an namaari á Dadaamiya, Yaakadada keni ba ɲane, amaana Yaisu Almasiihu na ma vaatara keni á maga duksa á ba an unɲule-aara na. ² A magakuránmaga Dadaamiya ɲgurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa, adaba diya á kure áte ɲane antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

A dzerakursaa ba Dadaamiya, a dfaakuraa ɲane

³ Yaisu *Almasiihu wá, a kwaramisaa ba ɲane zhera á Dadaamiya na a dzeramise an sleksire-aara ge de njá antara ɲane am yaikkire-aara na. Estuwa, Yaisu vamiteva názena má an wedere-aara bademme ge njá á miya antara Dadaamiya. A vamite una ɲanna an hákuma-aara na saksage na. ⁴ An una ɲanna wá, se vamiteva ɲane duksa-aha na an daradza jipu, a ba Dadaamiya watse á vamiteva na. Daaci shakuránsha ire á kure, kwa baaka am mága dakarire na á badza emnde am duniya na, kwá njá á ba áte náza á Dadaamiya.

⁵ Adaba una ɲanna, wavauwava an ndzedá á kure bademme, ganakini kwá farfe zlaɓe adaliye zlálaɓa a jirire ge fetarfire na kwa shanaa kure. Máki shakuránsha zlálaɓa a jirire wá, fawarfe zlaɓe adaliye enƙale. ⁶ Arge enƙale ɲanna zlaɓe adaliye mbausembe ɲá vuwa á kure am duksa bademme, gawevge emnde a farvaunɗe, dabaudaba Dadaamiya an ervaunɗe á kure palle, ⁷ wayawaptewáyá am dagave á kure ba seke egdzar mama, marawateránmárá wayava a jirire ge emnde bademme. ⁸ Daaci má kwá anƙwa maga una-aha ɲanna bademme, yakuránka wá, diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na á de maga nampire kwakya. ⁹ Edda una máki baaka duksa-aha ɲanna ázeɲara wá, baaka názu á naaná ɲane, ɲane gevge ba seke wulfe, adaba viyanaaviya ganakini an bára haypa-aha na a maganaa ɲane werre áza Dadaamiya.

¹⁰ Adaba una ɲanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dzerakursaa ba Dadaamiya, a dfaakurtaa ɲane. Daaci wavauwava an ndzedá á kure bademme, ganakini kwá tsaatse á ba áte una ɲanna. Adaba má kwá njá áte una ɲanna wá, baaka mbedá á kure dƙidƙeki. ¹¹ Á de vakurtá ba una ɲanna baráma ge kure, baaka shaige-aara, ge dem zlanna á Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu Slelyamilya keni ba ɲane.

¹² Kwaye ɲane duksa-aha ɲanna, diyandiya tsa ganakini diyakurdiya duksa-aha ɲanna bademme, tsakuraatse dzaɲdzaɲe am jirire na kwa shanaa kure, aley keni yá peka hare dƙidƙeki, sey ba yá yehakuranteyeha ma vaatara keni. ¹³ Máki zlaɓe yá á ba an shifa am duniya na wá, shagera ba yá yehakuranteyeha geni kure keni, kwá fá hyema. ¹⁴ Iya wá, diyandiya ganakini sarte-aaruwa a juwaa ba cekwaɲgudí ɲá tegava an vuwa laakire na, ba seke una a binaa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Adaba una ɲanna yá anƙwa magakurá názu ya dzegwanaa iya bademme, ganakini a deska duksa-aha ɲanna am ire á kure, ma ya baaka ba iya keni.

*Emnde na naranna *Almasiihu am yaikkire-aara*

¹⁶ Kure wá, ña kwarakurse vateneka sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an yaikkire-aara á sem duniya. Am sarte na ñá anƙwa kwarakursekware, tsakanjerakurseka elva á emndimagwaha ba dey, amá ña bakuraa názu ña naana an ice á ñere parakke. Adaba ña naana á ba an ice á ñere am yaikkire-aara. ¹⁷ Am sarte na a shaa yaikkire áza Eddenjara Dadaamiya, ñere ndza ñá anƙwa am tate ñanna. Ña cenanaa á ba an hyema á ñere kwara á Dadaamiya an sleksire-aara, a ba ñane: «Una na wá, Egdza-aaruwa. Bademme á higa-aaruwa á ba áte ñane.» ¹⁸ Ñere ña cenanaa á ba an hyema á ñere Dadaamiya á ndaha una ñanna á sawa am samaya, am sarte na ña átire á wa na cuƕeƕde na antara ñane.

¹⁹ Daaci ñere wá, baaka shaige á ñere áte názena ta ndaana nabi-aha werre. Kure keni, shagera ba kwá fá hyema ge cená elva á nabi-aha. Adaba elva-aatare gevge ba seke kára á fanus na á mbe an vayiya. Magaumága una ñanna dem sarte na má sesse terlyakwa á ireñlya, kyaakya paazare, duksa bademme gevge parakke am ervaunƕe á kure. ²⁰ Amá diyaweddiye ganakini elva á nabi-aha werre na anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya na wá, baaka ura á dzegwándzegwa palanná ge ura an diya á ire-aara. ²¹ Adaba bademme á nabi-aha baaka elva na ta ndaasa ba itare an ire-aatare, amá a vatertaa Shedekwe Cuƕeƕde elva-aha ñanna, geni tá de balaná itare elva na a sawa áza Dadaamiya.

2

Emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde

¹ Ba werre ñanna keni wá, ndza tá anƙwa nabi-aha fida keni am dagave á emnde á Dadaamiya. Á de gev ba estuwa am dagave á kure keni. Tá de jesarje emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde, tá de jansaare ge tsaha mandzawe tá badza emnde an ñane, tá de eptsanve iga ge Yaakadada na a lyaterse am haypa-aha-aatare. An una ñanna wá, tá fá ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, tá keƕanaakeƕa shifa-aatare ba ƕeƕiƕeƕi. ² Emnde kwakya tá de ƕabaterƕaba am zlaláva á zawarire-aatare ñanna. Adaba una ñanna, emnde tá de nyanya baráma a jirire. ³ Emnde a kwaraterse fida ge emnde ñanna wá, adaba ta emnde a waya duksa kwakya, tá zlerma ba duksa á kure an tsaha-aatare ñanna. A magaa niya á shairiya-aatare vateneka Sleshairiya, keƕa-aatare ba keski, tá de ñezleka ƕeƕiƕeƕi.

⁴ Adaba uwe, Dadaamiya wá, ba malika-aha-aara keni zatervarka ñane ge emnde na ta magaa haypa. A naba puwateremhe am jahanama, evege sladƕe tabedamme jipu, tá ufa shairiya-aatare am huƕe-aara. ⁵ Emnde na ndza tá am duniya werre na keni, Dadaamiya zatervarka ƕeƕiƕeƕi, a naba hyaterarhe yawe yaikke á sawa am samaya, a keƕateraahé, adaba ƕabarka ñane. Amá a ñezlese *Nuhu na a kwaratersaa ñane baráma a jirire ge emnde, antara emnde vuye itare cenarânvarcene.

⁶ Anƙwa zlaƕe ekse-aha buwa *Saudauma an *Gaumaura, Dadaamiya a naba zu ekse-aha ñanna an shairiya, a zateruhe an kára, a gaterve kelpakara bademme. An una ñanna wá, á maraterá názu watse á shá itare keni ge emnde na tá ƕabeka ñane na. ⁷ Amá am sarte ñanna wá, a naba ñezlese *Ludu, ñane na ura jirire na. Am zamane á Ludu wá, ndza emtañka ervaunƕe-aara jipu adaba zawarire á emnde na á zharaná ñane. ⁸ Ñane na ura jirire á njá am dagave-aatare na maa, ba kelaazare á zhára ba zawarire na tá maganá itare na, á cená shagerkire na tá maganá itare na, daaci ñane á maga ba emtañkire am ervaunƕe-aara.

⁹ Mí diyeddiye á ba áte una-aha ñanna geni Yaakadada diyaadiya názena á de maganá ñane ge ñezlese emnde-aara am zlaƕa-aha-aatare gergere. Emnde na tá

dabeka ñane keni, ñane diyaadiya tate na á de puwaterá átekwa ge ufa shairiya-aatare vaci shairiya. ¹⁰ Emnde ñanna wá, baaka deme seke emnde na mbasembe vuwa-aatare mága dakarire, epsawaranaapsawa yaikkire á Dadaamiya na.

Daaci emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde ñanna ya ndaakurndaha na wá, ta emnde a garda jipu, kwakya kurava-aatare. Dete ba emnde a hákuma na ndza tá njá am samaya keni, tá kuvaterka dekideki, tá anjwa epsawaterpsawa. ¹¹ Amá ba malika-aha á Dadaamiya na ta yaikke ba itare arge itare, tá jateruje an hákuma na keni, tá valyeka elva áte emnde ñanna. ¹² Emnde ñanna wá, am mága-aatare ta ba seke dabba-aha á kaamba na Dadaamiya a nderater ba geni tá sluwatersluwa emnde, tá cebaterceba na. Itare keni watse tá kedá ba seke dabba-aha ñanna, adaba tá zlazla názu diyarka. ¹³ Zladá na tá anjwa shateruwa itare ge emnde na wá, itare keni Dadaamiya á de pelaterse á ba an zladá ñanna. Adaba itare baaka waya-aatare áte mága shagerire, sey ba mága dakarire, baira tá maganá á ba áte ice á emnde. Daaci má tá se maga munri antara kure, tá sawa an zlaláva-aatare ñanna, una ñanna duksa zherwe ge kure. Amá itare wá, tá higa jipu adaba sharakursha á dem dalbe-aatare. ¹⁴ Itare wá, ice-aatare á ba áte ñwasha ge mága gwardzire, á hyaterka mága haypa dekideki. Daaci tá vaterte ektápaare ge emnde na tsaftsafe fetarfire-aatare. Zlabe ádaliye, ervaunje-aatare á njá á ba á kuma duksa, tá an nyainye áza Dadaamiya. ¹⁵ Emnde ñanna kedarkedá áte baráma a jirire, ta eksante mága á nabi *Balaama, egdza á Baiyaur. Adaba ñane ndza wayaawaya mága emtanjire ge shaa shunju an ñane. ¹⁶ Amá Dadaamiya a naba valarhe vacite umele, adaba á fansarka ñanna. Diyakurdiya ezzenwa wá, á ndaaka elva seke urimagwe, amá vacite ñanna wá, a ndaan elva ge ñane ba seke ura. A piyanante estuwa mága slakwatsa-aara ñanna ge nabi ñanna.

¹⁷ Daaci emnde ñanna wá, itare ta ba seke mánjeba-aha na bademme matsamatsa na. Zlabe ádaliye, ta ba seke kumba-aha na á dáná válale baaka nampire-aara ge emnde na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniiye ge itare. ¹⁸ Ba itare ñanna zlabe ádaliye, ta emnde a tsaka elva laakire na baaka nampire-aara dekideki na, baira tá kurava an ñane. An dakarire-aatare ñanna wá, tá tsagwada emnde na zlabe ba unjule a segashe-aatare am dagave á emnde a mága haypa, ge eptsateraapta. ¹⁹ Adaba tá bantsa emnde ñanna: Má kwá dabanerdaba wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, ma ge mága uwe keni. Amá itare an ire-aatare wá, ta nave-aha á haypa na á kedaterkedá na. Adaba má ká taa kwaruka ire á ña ge yaa duksa ñanna wá, ka gevge nave á duksa ñanna. ²⁰ Am sarte na má diyareddiye emnde Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Slelyamilya keni ba ñane na wá, ñezlarenejla am shagerkire á zlaláva na á badza emnde am duniya na. Amá máki eptsarepta zlabe ádaliye á dem zlaláva-aatare werre, de garevge nave-aha á duksa-aha ñanna zlabe ádaliye wá, badza shifa á emnde ñanna á gev ñgulme ba una am zunjwire ndza diyarka Yaisu na. ²¹ Máki estuwa wá, náza á jeba á emnde ñanna, ambane ma andze diyarseka baráma a jirire ba dekideki, arge una ta dise baráma á Dadaamiya amá tá fansarka ge názena á ndaana shairiya-aara na. ²² Názena a shaa emnde ñanna wá, a shateraa ba názena á ndaaná naraje na náwa ñane na. A ba naraje ñanna wá: «Kere a eptsarhe zlabe ádaliye ge názena ni a melesaa ba ñane.» Anjwa zlabe naraje umele a ba ñane: «Ta baranve nabezhe, amá ñane a eptsehe zlabe ádaliye, á de tabareme am terbe.»

3

Watse á eptsá Yaakadada Yaisu

¹ Emnde-aaruwa, buwire á wakita-aaruwa una yá puwakurte ge kure. Am wakita-aha-aaruwa ñanna bukerde yá kátá tsakurte am hare, ganakini kwá yeheteyeha

názena kwa tsaasaa kure bademme. ² Názena yá kataná ya ázekure wá, yá kátá kwá yeheteyeha elva á nabi-aha werre, antara elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya, ta kwarakursaa emnde a bela-aara na. ³ Elva yaikke na yá kátá kwá diyeddiye ba shagera wá, am kataliye á zamane wá, watse tá sesse emnde a nyainya ura, watse tá maga ba názena tá kataná itare, watse tá nyainyaikurnyainye, ⁴ watse tá bakurá: «A ba Yaisu Almasiihu á kure ñanna watse á eptsá mu, áme ñane kina? Dada-aha á miya bademme emtsaremtsa, duksa á duniya keni bademme gejaaka á ba áte una a nderanaa Dadaamiya.» ⁵ Emnde a nyainya ura ñanna wá, tá kwalve á ba an niya ge fetaare áte elva-aha á Dadaamiya na náwa ñane na: Am fakta a ndaase ba elva-aara Dadaamiya, daaci an ndera samaya antara haha, a sanse haha am yawe, bademme á názu áte haha á ñaná á ba an yawe ñanna. ⁶ Á ba an yawe ñanna zlafe ádaliye Dadaamiya a kefaa duniya bademme werre. ⁷ A ba Dadaamiya zlafe ádaliye, samaya antara haha keni, tá njeka dem ba ge ðekideki, watse á zlateraazle an kárá, má watse á kyá shairiya á emnde a mága haypa ge kefateraakeda ba ðekideki.

⁸ Náwa elva yaikke zlafe ádaliye, yá kátá kwá diyeddiye, emnde-aaruwa: Áza Yaakadada wá, hare palle ba seke iva debu, iva debu keni ba seke hare palle. ⁹ Ta bantsa emnde umele: Yaakadada á mañka watsewatse názena a ndaasa ñane. Amá estuweka, á emmága. A fakuraa ba ervaunðe geni kwá tsaatse am tuba. Adaba ñane wayaaka emnde tá kefa ba palle keni. Ñane á kátá emnde bademme tá maganaamaga tuba.

¹⁰ Ba jirire watse á eptsá Yaakadada Yaisu á sawa, amá watse á sawa ba seke sawa á neyle. Vacite ñanna wá, watse á zlauzle samaya, bademme á emnde tá de cenancena mága-aara. Názena áte samaya keni bademme watse á zланаazle kárá. Haha antara názu am duniya bademme á de halevuhále vacite ñanna. ¹¹ Máki bademme á kazlaña ñanna watse á zlauzle áte una kwa cenancena na wá, kwá naba diyeddiye názena kwá maganá kure keni am zlaláva á kure. Fawanemfa ire á kure bademme am erva ge Dadaamiya, ðabaudaba an ervaunðe á kure palle. ¹² Ufawufa hare na ni watse á sawa ñane átekwa an sleksire-aara na. Mbawantembe kárá geni a semsa hare ñanna ba watsewatse. Vacite ñanna wá, watse kárá á zauze samaya antara názu átekwa bademme, ba uwe keni á de jauka. ¹³ Amá Dadaamiya a magaa *waada, a ba ñane, watse á ndera samaya anwaslire antara haha anwaslire. Am una-aha ñanna wá, watse tá njá ba emnde a jirire am huðe-aara. Kwaye ñane názena mí pakaná miya.

¹⁴ Daaci emnde-aaruwa, kwa emnde a ufa una ñanna tsawe wá, wavauwava an ervaunðe á kure palle ge njá am cudedðire antara hairire á katafke á Dadaamiya. ¹⁵ A viyakurarka ganakini á sauka Yaakadada á miya watsewatse na wá, ba ganakini a sharánsha emnde sarte ge mága tuba, á ñezlatersenezele ñane. Egdza emmemiya Paul keni a ndaakurndaha duksa-aha ñanna am wakita na a puwakurtaa ñane an ilmu á Dadaamiya. ¹⁶ Am wakita-aha-aara bademme wá, ankwá á ndán ba estuwa, máki á ndá elva áte una ñanna. Am wakita-aha-aara ñanna maa, ankwá elva-aha na tá cenanka emnde watsewatse. Emnde na baaka ilmu-aatare, tsemarka ire-aatare keni, tá ankwá eptsante elva-aha ñanna, tá ganve umele. Tá magán ba estuwa an nayya-aha umele keni am wakita á Dadaamiya. Emnde a mága una ñanna wá, tá kefaná ba itare ire-aatare.

¹⁷ Amá kure wá, náwa fañerakuremfa elva ñanna am vuwa á kure emnde-aaruwa. Adaba una ñanna faufa hyema am ire á kure geni a kefarakuraaka emnde a badza elva á Dadaamiya ñanna. Tsawaatse ba shagera, a dzalarakurevka áte jirire á kure. ¹⁸ Kure wá, fawarfe ge diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Slelyamilya keni ba ñane na, ñane keni á de magakurá ngurna ba kelaazare. Yaikkire ba náza-aara palle vatena antara dem ba ge ðekideki. *Aamin.

Zuññwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Seydire arge Yaisu slevamite shifa

¹ Náwa njá ankwá puwakurte ba ñere wakita na, á ndáhá elva á Dadaamiya na á vante shifa a jirire ge emnde na. Kwaye zlafe ba duniya keni baaka, amá ñane ndza ankwá. Ñere ndza ña cenaa elva am mbuwe-aara ba ge ñane, ña nanna, ña zharanaahe an ice á ñere, ña fetehe antara ba erva á ñere keni áte ñane. ² A naba jesaarhe ge elva ñanna á vanta shifa a jirire ge emnde ñanna á katafke á ñere á ba am parakkire, daaci ña zharanaahe. Adaba una ñanna, njá ankwá maga seydire-aara, njá ankwá balakurá elva á shifa na á zleka na. Ñane ndza á njá antara Eddemiya Dadaamiya am samaya. Daaci kina wá, a maramiyansehe ge Dadaamiya áte ice á miya bademme. ³ Ba duksa na ña naanaa ñere, antara ña cenanaa ñere na, njá balakurá ba una ñanna, geni kure keni kwá gevge palle antara ñere, ba seke una ganjerevge palle antara Eddemiya Dadaamiya, ira Egdza-aara Yaisu *Almasiihu na. ⁴ Njá ankwá puwakurte duksa-aha ñanna, geni a naatenáhá ervaunđe á miya an higa.

Dadaamiya ñane parakkire

⁵ Dadaamiya wá, ñane parakkire, baaka tabedammire ñekideki am tate na ankwá ñane átekwa. Una ñanna wá, labáre na ña cenanaa am mbuwe á Yaisu *Almasiihu geni njá balakurán ge kure. ⁶ Má mí bánba geni miya antara Dadaamiya jamiyammeje am ervaunđe palle, amá ámbera mí zlálá am tabedammire wá, una wá, ma emnde a fida am elva-aha á miya, antara am slera-aha á miya bademme, magamika jirire ñekideki. ⁷ Amá má mí zlálá an parakkire ba seke una Dadaamiya ñane an parakkire na wá, mi gevge palle, uzhe á Yaisu Almasiihu *Egdza á Dadaamiya á bezamiya haypa-aha á miya bademme.

⁸ Má bamiyánba baaka haypa á miya, una wá, mi kefaná ba miya ire á miya, baaka jirire á Dadaamiya am ervaunđe á miya ñekideki. ⁹ Amá má mi balese haypa-aha á miya á segáshe, daaci Dadaamiya keni á yamiyaareye bademme. Adaba ñane Dadaamiya á jirire, ma a ndaase uwe keni, sey á gevge. Daaci á de gamiyanvege ba ñane ervaunđe á miya dzayye, am kelaa haypa na mi maganaa miya bademme. ¹⁰ Má bamiyánba baaka haypa na mi maganaa miya, una ñanna, amaana: mi faare fidire ge Dadaamiya, eksamiyanteka elva-aara an ervaunđe á miya palle.

2

**Almasiihu a sawa ge se melamiyumele*

¹ Náwa yá puwakurte una-aha na wá, ba geni magauka haypa mázla-aara egdzara-aaruwa. Amá ma a guwa ware haypa keni, ankwá sletsamiyemtse am iga áza Eddemiya Dadaamiya, ba ñane una Yaisu *Almasiihu edda á jirire. ² Adaba ñane a yaa ba shifa-aara sadake ge miya, lauktu Dadaamiya a yamiyaare haypa-aha á miya. A yamiyaare ba ge miya palle-ka, amá á kátá yateraare ge emnde a duniya bademme.

³ Má mí fansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aha-aara bademme, mi diyeddiye áte una ñanna geni diyamidiya ñane. ⁴ Má bánba edda-aara diyaadiya Dadaamiya, amá á fansaareka am elva na a ndahanaa ñane, edda-aara slefida, baaka jirire-aara. ⁵ Amá edda una ñanaa ña elva na á ndahaná Dadaamiya, ámbera á fansaarefe, ba ñane una wayaawáya an Dadaamiya an ervaunđe-aara bademme. Daaci mi diyeddiye áte una

ɲanna geni gamiyevge emnde á Dadaamiya. ⁶ Má bánba edda-aara ɲane á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya, sey a ɗabetedaba ɲane keni zlááva á Yaisu Almasiihu.

Shairiya á Dadaamiya a jaare áɲwaslire

⁷ Slakate-aha-aaruwa, elva na náwa yá aɲkwa puwakurta iya na wá, gevka shairiya na a jaare áɲwaslire á sawa áza Dadaamiya; ba duksa palle antara una kwa cenaná kure zuɲɲwire. Shairiya ɲanna, kwa cenán kinekineka, ba shairiya á Dadaamiya na kwa cenanaa am fantaufe na. ⁸ Amá ba seke áɲwaslire tsa shairiya á Dadaamiya ɲanna ya puwakurte iya na. Zlááva á Yaisu *Almasiihu, antara ba náza á kure á kwaramise ba jirire á shairiya ɲanna. Aɲkwa á zláá tabedammire, samsa parakkire á sem kela-aara.

⁹ Daaci má bánba edda-aara, ɲane am parakkire, amá ámbera á maga kelaadire áte egdza emmeɲara wá, diyaweddiye geni ɲane zlaɓe á ba am tabedammire-aara sem vatena. ¹⁰ Amá edda una wayaawáya an egdza emmeɲara, ɲane á njá am parakkire, baaka duksa am ervaunɗe-aara na ni á de ja ɲane áte unɲule. ¹¹ Amá edda una á maga kelaadire áte egdza emmeɲara, ɲane zlaɓe á ba am tabedammire sem vatena. Baɗemme a názena á maganá ɲane, á maganá á ba am tabedammire. Máki á zláá, ma á deme keni diyaaka. Aɗaba á nánka ice ge tabedammire.

¹² Egdzara-aaruwa, náwa yá puwakurte una na wá, aɗaba yakuraareye Dadaamiya haypa-aha á kure aɗaba zhera á Yaisu Almasiihu. ¹³ Ekkure dada-aha, yá puwakurte una na wá, aɗaba diyakurdiya edda una kwaye á ba am fakta á duniya keni, ɲane ndza á ba aɲkwa. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, aɗaba shakuránsha midalire arge Shaitaine.

¹⁴ Ekkure egdzara-aaruwa, yá puwakurte una zlaɓe ádaliye, aɗaba diyakurdiya Eddemiya Dadaamiya. Ekkure dada-aha, yá puwakurte una, aɗaba diyakurdiya edda una kwaye zlaɓe á ba am fantaufe keni, ɲane ndza aɲkwa na. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, aɗaba kwá an ndzedá jipu, ɲakurnaɲa elva á Dadaamiya an ervaunɗe á kure palle, shakuránsha midalire arge slekse á tabedammire.

¹⁵ A badakuruka duniya, antara kazlaɲa-aara. Edda una wayaawáya an kazlaɲa á duniya wá, baaka waya-aara ge ɲane áte Eddemiya Dadaamiya. ¹⁶ Náwa ɲane zlááva á njá á duniya: emnde tá aɲkwa ɗaba ba názena á kataná ervaunɗe-aatare. Baɗemme á názena zharaná itare, tá kátá ma ba á jerje am mba-aatare keni, ámberá tá máraɓa jipu an názena am erva-aatare ɲanna. Daaci baɗemme á una-aha ɲanna, kazlaɲa á duniya saaka áza Eddemiya Dadaamiya. ¹⁷ Diyaweddiye geni watse á zla duniya, antara názena á duwa ice á emnde amkwa baɗemme. Amá ge edda una á maga ba názena á kataná Dadaamiya na, ɲane á de njá an shifa ba ge ɗekideki.

*Faufa hyema tá aɲkwa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu*

¹⁸ Egdzara-aaruwa, zamane á miya na wá, mi herzhe an zle á duniya. Ba seke una ndza cenakuráncena geni watse tá sawa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu má herzhapteherzhe zle á duniya na wá, ba kina keni kwakya kelaade-aha á Almasiihu jarsaareje, daaci mi dise á ba áte una ɲanna geni mi herzhe an zle á duniya ba jirire.

¹⁹ Emnde ɲanna ndza tá á ba am dáɓe á miya, amá ba jirire garevka palle antara miya ɗekideki. Aɗaba una ɲanna ta naba sesehe am dáɓe á miya. Ma andze ta palle an miya wá, ma andze tá degasheka am dáɓe á miya. Amá a de jaare una na wá, ba geni tá diyeddiye átekwa, geni garevka palle antara miya.

²⁰ Amá ge kure, Yaisu *Almasiihu a vakurte Sheɗekwe Cufedɗe. Aɗaba Sheɗekwe ɲanna wá, diyakurdiya jirire baɗemme. ²¹ Ya puwakurte una na wá, ganakini diyakurka jirireka, diyakurdiya jirire. Zlaɓe ádaliye, diyakurdiya geni tara fida, antara jirire wá, tá taa jammeka am sleɗe palle.

²² Ware ɲane una slefida na? Ba edda una eksarka geni Almasiihu na wá, ba ɲane una Yaisu a eksesaa Dadaamiya geni ɲane á se lya emnde; ira á fetarka áte Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara. Edda-aara wá, ba ɲane una kelaade á Almasiihu.

²³ Edda una eksarka geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya, amaana: baaka Eddeɲara Dadaamiya am ɲane. Amá edda una eksaarekse geni Yaisu Egdza á Dadaamiya wá, ba ɲane una Eddeɲara Dadaamiya am ɲane.

²⁴ Amá kure wá, wavauwáva geni kwá ɲanaaɲa an ervaunde á kure palle elva ɲanna kwa cenaanaa am fantaufe na. Má ɲakurnaaɲa bademme elva ɲanna kwa cenaanaa am fantaufe na, kure keni kwá aɲkwa njá áte vuwa á *Egdza á Dadaamiya, ira Eddeɲara Dadaamiya. ²⁵ Náwa *Almasiihu a ɲgudamiyaa namána ge miya, geni á vamite shifa na á njá ba ge dekiɲeki na.

²⁶ Bademme a názena yá puwakurta iya na wá, yá puwakurta arge emnde na tá keɲakurá áte unɲule a jirire na. ²⁷ Amá ge kure wá, Almasiihu a vakurte Shedekwe-aara aɲkwa á ba am kure. Adaba una ɲanna, kwa baaka an wedera á ura umele ge mbakurse duksa, adaba Shedekwe na a vakurtaa Almasiihu na aɲkwa am kure, á mbakursá ɲane duksa bademme. Duksa ɲanna á mbakursá ɲane na keni bademme jire, baaka fida am huɲe-aara dekiɲeki. Adaba una ɲanna, fawansaarefe ba ge ɲane am názena á mbakursá ɲane bademme, njawinɲa antara Yaisu Almasiihu.

²⁸ Daaci ba estuwa egdzara-aaruwa, njawinɲa á ba antara ɲane am ervaunde á kure, lauktu á de wamika lyáwá, ma zherwe keni ge de katafke-aara vacite na má de samsa ɲane. ²⁹ Diyakurdiya geni Yaisu Almasiihu ɲane slejirire á Dadaamiya. Daaci diyaweddiye geni, ma a maganaa ware jirire á Dadaamiya keni, ɲane keni ba egdza á Dadaamiya.

3

Miya ma egdzara á Dadaamiya

¹ Zharauzhára wáyáva yaikke na á wayamiya Eddemiya Dadaamiya an ɲane, haa á ɲahámiya an egdzara-aara, ba kina keni gamiyevge ba egdzara-aara ɲanna ba jire. Emnde a duniya diyarka geni mi egdzara á Dadaamiya, adaba uwe? Ba adaba diyarka dekiɲeki Eddemiya Dadaamiya ɲanna. ² Slákáte-aha-aaruwa, kina wá, gamiyevge egdzara á Dadaamiya ba jirire, amá ma watse mí de geva estara keni diyamika. Názena mi disa miya palle wá, má de saasa *Almasiihu wá, mí de gárava antara ɲane, adaba mí de nanna an ice á miya parakke ma estara ɲane keni. ³ Ma ware keni edda una a fa tama estuwa áte Yaisu Almasiihu, sey á gevge cudeɲɲe: á maɲka haypa ba seke una ɲane keni slecudeɲɲe.

⁴ Edda una á maga haypa, á maga ba baakire á fansaare ge shairiya á Dadaamiya, adaba má tá fansaareka ge Dadaamiya am shairiya-aara, haypa-ɲara ba ɲane.

⁵ Diyakurdiya sawa á Yaisu Almasiihu á sem duniya wá, a sawa geni á se jaminaaja haypa-aha á miya. ɲane an ire-aara, maganaaka haypa dekiɲeki. ⁶ Daaci ma ware keni, edda una á njá áte vuwa á Yaisu Almasiihu, sey á yánya mága haypa. Amá edda una á de ba katafke an haypa-aha-aara, amaana: náńka Yaisu Almasiihu, diyaaka Yaisu Almasiihu ba dekiɲeki keni.

⁷ A keɲarakuraaka emnde ekkure egdzara-aaruwa. Edda una á maga ba jirire á Dadaamiya, ɲane slejirire ba seke una Yaisu Almasiihu slejirire na. ⁸ Má ura yánka mága haypa-aha-aara, ɲane ura á Shaitaine. Adaba Shaitaine ɲane á gá ba haypa kwaye am fakta á duniya. Una ɲanna pute á sawa á *Egdza á Dadaamiya á sem duniya, geni á se keɲanaakeda slera-aha á Shaitaine bademme.

⁹ Má ware keni má gevge egdza á Dadaamiya á geke haypa mázla-aara, adaba shifa a jirire na a vanta a Dadaamiya na aɲkwa am ɲane. Á dzegwánka de katafke an haypa-aha-aara adaba gevge egdza á Dadaamiya. ¹⁰ Náwa názena tá de diyeddiye

átekwa garava á egdzara á Dadaamiya, antara egdzara á Shaitaine: Ma ware keni má á maŋka jirire á Dadaamiya, ɲane gevka egdza á Dadaamiya. Ba duksa palle antara edda una wayaaka an egdza emmeɲara na keni.

Wayaumiyaavewáye an jirire

¹¹ Náwa názena kwa cenanaa kure am fantaufe á kure ge cena elva á Dadaamiya, a ba ɲane: sey mi wayaavewáye am dágave á miya. ¹² Gawamiyevka seke Kayinu na ɲane ndza ura á Shaitaine slemándzawe na, ɲane a naba ja shifa á egdza emmeɲara ba ge ɲane. A janaa adaba uwe shifa-aara? Adaba bademme á názena ndza a maganaa Kayinu ɲanna, ndza shagerka, amá náza á egdza emmeɲara wá, ndza shagera.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki emnde a duniya tá fá kelaadire áte kure wá, magauka najipu-aara. ¹⁴ Miya kina wá, diyamidiya geni jamiyaaveje am tate a emtsa, shamiyánsha shifa-aha á miya. Mi dise estara una ɲanna? Mi dise adaba wayamiwáyá egdzar mama-aha á miya. Edda una wayaaka an egdzar mama-aha-ɲara wá, ɲane zlaɓe tegaraaveka an emtsa. ¹⁵ Ma ware keni, edda una á magante kelaadire ge egdza emmeɲara, ɲane ta ba kalkale antara sleceba shifa á emnde. Diyakurdiya geni sleceba shifa wá, ɲane zlaɓe shánka shifa na á nja ba ge defekifeki na am ɲane. ¹⁶ Yaisu *Almasiihu wá, ɲane wayamiwáyá. Am a sawhe, a se yaa ba shifa-aara adaba miya. Mi dise áte una ɲanna wáyáva a jirire áte emnde umele. Daaci miya keni shagera mi yánya ba shifa á miya keni adaba egdzar mama-aha a miya. ¹⁷ Amá ma ware keni má gevge berba an nalmáne á duniya na, á zhára egdza emmeɲara am baakire, aley zanvaareka, daaci á ndahaná estara geni wayaawáyá an Dadaamiya? ¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, estuwa, wayawamiyaaveka á ba an we, amá wayawamiyaavewáye á sawa am ervaunđe, ámberá mi emmága an jirire.

Egdzara á Dadaamiya tá de gazleka á katafke-aara

¹⁹ Názena kwa cenanaa kure na, mi diyeddiye átekwa geni ma egdzara á slejirire; zlaɓe adaliye, ervaunđe á miya keni an ekhya á katafke-aara. ²⁰ Ma aɲkwa á ndamindáhá deme ervaunđe á miya geni mi magaa haypa keni, ervaunđe á miya á njá á ba an ekhya á katafke á Dadaamiya, adaba yaikke ba Dadaamiya arge ervaunđe á miya. ɲane diyaadiya duksa bademme. ²¹ Daaci slakate-aha-aaruwa, má ba jirire á dzegwánka ervaunđe á miya ge mbedamiya an shairiya wá, daaci a gazleka ervaunđe á miya ge de katafke á Dadaamiya mázla-aara. ²² Bademme á názena mi ɲalanaa miya ázenara keni á vamiteva, adaba má aɲkwa fansaare ge shairiya-aara, antara mi maga názena á kataná ɲane bademme. ²³ Náwa shairiya-aara ɲanna: Mi fetaare áte Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, antara mi wayaavewáye ba seke una a ndaamiya ɲane. ²⁴ Slefansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aara maa, ɲane slenjá á ba áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni aɲkwa antara ɲane. Diyamidiya geni aɲkwa Dadaamiya antara miya, adaba á baminá ba Shedefekwe-aara na a famimaa ɲane am ervaunđe.

4

*Lawanaale tara Shedefekwe á Dadaamiya antara shedefekwe á kelaade á *Almasiihu*

¹ Slakate-aha-aaruwa, má dámnda ura á dezekure, a ba ɲane á ndáhá elva an hákuma á Shedefekwe á Dadaamiya wá, fawtaareka watsewatse, amá lawanaale emtsaade, bi Shedefekwe á Dadaamiya á jirireka una am ɲane, amá názá kelaade-aara. Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba tá aɲkwa nabi-aha fida kwakya am duniya. ² Náwa názena ni kwá dise edda una an Shedefekwe á Dadaamiya átekwa: Máki bánba edda-aara geni samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe wá, ɲane an Shedefekwe á Dadaamiya jirire. ³ Amá má kwalevkwále edda-aara ge ndáhá una

áte Yaisu Almasiihu wá, shedefkwe na am ñane na saaka áza Dadaamiya, ñane an shedefkwe á kelaade á Almasiihu. Shedefkwe ñanna wá, ndza kwa cenáncena geni á de sawa. Ba kina keni ñane ankwá á ba am duniya.

⁴ Amá kure egdzara-aaruwa, kwa emnde á Dadaamiya, shakuránsha midalire arge nabi-aha á fida ñanna. Adaba Shedefkwe na am ervaunđe á kure na jauje ge shedefkwe na am ervaunđe á emnde a duniya na an ndzedá. ⁵ Nabi-aha fida ñanna wá, itare ta náza-aha á duniya. Adaba una ñanna tá ndáhá ba elva á duniya, daaci emnde a duniya keni tá cenatervaarecene. ⁶ Amá miya wá, mi emnde á Dadaamiya. Edda una diyaadiya Dadaamiya wá, á cena elva á miya keni. Amá edda una gevka ura á Dadaamiya wá, á ceneka elva á miya. Mí laná estuwa edda una an Shedefkwe á slejirire, an edda una an shedefkwe á keda emnde.

Dadaamiya á mbamise wáyáva jirire áte emnde

⁷ Slakate-aaruwa, wayaumiyaavewáye am dágave á miya. Adaba á maganá ba Dadaamiya geni tá wayaavewáye emnde am dágave-aha-aatare, antara tá wáyá ñane keni. Má mi wayaavewáye áte una ñanna, una ñanna á mára una ni gamiyevge egdzara á Dadaamiya, diyamidiya Dadaamiya. ⁸ Amá ma ware una á manka wáyáva áte una ñanna, edda-aara diyaaka Dadaamiya. Adaba Dadaamiya slewáyáva. ⁹ Náwa názena a maraminaa Dadaamiya ba parakke, geni ñane wayamiwáyire: Ñane a belaa Egdza-aara palle ba ñane á sem duniya, geni á se vamite shifa á jirire. ¹⁰ Náwa názena á maramiya wáyáva á jirire: Miya gamiyevka emnde zunñwe ge wáyá Dadaamiya, amá a wayámiyá ñane zunñwe. Ñane a naba belaa Egdza-aara geni á se emtsemntsa am duniya adaba miya, lauktu á yamiyaareye haypa-aha á miya.

¹¹ Slakate-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba wayamitehe ge Dadaamiya na wá, miya keni sey mi wayaavewáye am dágave á miya ba shagera. ¹² Baaka ura ndza nanna Dadaamiya ðekideki, amá má mí wayaavewáye am dágave á miya wá, Dadaamiya keni á njá antara miya. Daaci wáyáva-aara na a wayámiyaa an ñane na, á de njá am miya ba jirire.

¹³ Dadaamiya a naba vamite Shedefkwe-aara. An una ñanna, diyamidiya ganakini má an ñane, ñane keni ankwá an miya. ¹⁴ Ba miya an ice á miya namiyanna, Eddemiya a belaa Egdza-aara á sem duniya geni á se lya emnde. Mí balaterán ge emnde kina geni elva ñanna jire. ¹⁵ Ma a ndahesaa ware geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya wá, Dadaamiya ankwá antara ñane, ñane keni á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya. ¹⁶ Nere wá, diyanerdiya geni Dadaamiya wayanerwáya. Fanertaarefe áte una ñanna. Dadaamiya ñane slewáyáva. Edda una á njá an wáyáva, ñane gevge slenja áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni ankwá antara ñane.

¹⁷ Náwa názena mi dise átekwa geni wayamiwáyá an Dadaamiya á ba an jirire: Una ñanna ba njá á miya am duniya, mí njá ba seke názá á Yaisu *Almasiihu. Daaci vaci shairiya, á de gazleka ervaunđe á miya ðekideki. ¹⁸ Má Dadaamiya wayaawáyá ura, baaka lyawa ge edda-aara ðekideki. Adaba wáyáva á Dadaamiya á janaaja lyawa bademme. Má ura á njá an lyawa wá, amaana: ba seke ñane wá, ankwá bikere-aara ge ñane nánaana shairiya. Daaci má ura á njá an lyawa, á seska námpire á wáyáva á Dadaamiya arge ñane ðekideki.

¹⁹ Miya wá, a wayaamiya ba Dadaamiya zunñwe. Adaba una ñanna wayamiwáyá an Dadaamiya, antara wayamiyaavewáye am dágave á miya. ²⁰ Má bánba edda-aara wayaawáyá an Dadaamiya, amá á maga kelaadire áte egdza emmenara, ba fida á edda-aara. Adaba má edda-aara wayaaka an egdza emmenara na ankwá á zharaná an ice-aara, á de dzegwáná estara wáyá Dadaamiya na nánka ðekideki? ²¹ Náwa shairiya á Dadaamiya na mi shanaa miya ázenara, a ba ñane: Edda una wayaawáyá Dadaamiya, sey a ewwáyá an egdza emmenara keni.

5

Fetarfire wá, sha midalire arge lámara á duniya

¹ Ma a fetaara ware geni Yaisu wá, ñane *Almasiihu, edda-aara egdza á Dadaamiya. Ma ware una wayetewáyá daada, á wayetewáyá egdzara-aara keni. ² Náwa názena ni mi dise átekwa geni wayamiwáyá an egdzara á Dadaamiya: una ñanna, ba má wayamiwáyá an Dadaamiya, ira má mi fansaarefe am shairiya-aha-aara. ³ Má mí maga názena á baminá Dadaamiya am shairiya-aha-aara na wá, ñane ñara á mara una ni wayamitewáyá Dadaamiya á ba an jirire. Daaci shairiya-aha-aara keni á de jamiviyaareka. ⁴ Adaba bademme á egdzara á Dadaamiya, tá an ndzedá jipu ge sha midalire arge lámara á duniya. Mí de sháná estara midalire ñanna? Mí de sháná an fetarfire á miya na ni mi fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ⁵ Ware edda una slemidala arge lámara á duniya? Sey ba edda una fetarfe geni Yaisu Almasiihu ñane *Egdza á Dadaamiya.

*Seydire arge Yaisu *Almasiihu*

⁶ Yaisu *Almasiihu a sawhe á sem duniya, a demhe am yáwe á baptisma, a naba puwaa uzhe-aara áte dzaŋgala, a emtsehe. Sey ba a dema am yáwe-ka palle, amá a puwaa uzhe-aara. Shedekwe á Dadaamiya á ba an ire-aara a magaa seydire-aara geni una ñanna jirire, ba kaŋgelaŋe. Adaba ñane wá, á baterá ba jirire bademme ge emnde. ⁷ Ankwa duksa-aha keye tá maga seydire áte Yaisu, geni ñane *Egdza á Dadaamiya. ⁸ Duksa-aha keye ñanna wá, ba Shedekwe á Dadaamiya, antara yawe á baptisma, ira uzhe á Yaisu. Bademme á una-aha ñanna, tá márá ba duksa palle. ⁹ Má emndimagwaha tá ankwa á magamiya seydire áte názena ta naaná itare, mí lyiya elva-aatare. Daaci diyaweddiye geni náza á Dadaamiya wá, názena a maganaa ñane, seydire-aara jauje ge una tá maganá ba emnde. Adaba ba ñane an ire-aara una a magaa seydire an duksa-aha ñanna arge Egdza-aara. ¹⁰ Edda una lyevaalya Egdza á Dadaamiya wá, seydire á Dadaamiya na keni lyevaalya am ervaunŋde-aara geni bademme jire. Amá edda una lyiyaaka seydire á Dadaamiya, a faare fidire ge Dadaamiya, adaba lyiyaaka názena a ndahanaa Dadaamiya arge Egdza-aara. ¹¹ Seydire á Dadaamiya ñanna wá, ñane a vamite shifa na á zleka na. Shifa ñanna wá, mí sháná áte erva an Egdza-aara. ¹² Daaci edda una ankwa Egdza á Dadaamiya am ñane, shánsha shifa ñanna, edda una baaka Egdza á Dadaamiya am ñane wá, shánka shifa.

Shifa na á zleka na

¹³ Ya puwakurte duksa-aha ñanna ge kure na fakurtaarefe áte *Egdza á Dadaamiya, ganakini kwá diyeddiye geni kerten ankwa shifa na á zleka na am kure. ¹⁴ Á katafke-aara, baaka lyawa á miya dekideki, adaba diyamidiya ba jirire geni, ma mí ñala ba uwe ázeŋára keni, á cenamivaarcene, máki mí ñalaná áte namaari-aara. ¹⁵ Máki diyamidiya ganakini ankwa á cenamivarcene ma mí ñala ba uwe ázeŋara keni wá, daaci diyamidiya geni á vamiteva duksa ñanna mi ñalanaa ázeŋara ñanna.

¹⁶ Má ura nanna egdza emmeŋara á maga haypa, shagera ba á ñala Dadaamiya adaba ñane. Daaci Dadaamiya keni á de vante shifa ge egdza emmeŋara ñanna. Amá ankwa haypa da ura á dem emtsa, ndanakurka ya geni ñalaunála Dadaamiya arge emnde na tá maga jeba á haypa ñanna. Una ñanna sey ba ge emnde na ta gu ba haypa na á dánka ura á dem emtsa na. ¹⁷ Bademme a shagerkire na tá maganá emnde na wá, haypa áza Dadaamiya. Amá ankwa haypa na á dánka ura á dem emtsa.

¹⁸ Diyamidiya geni ma ware keni, máki gevge egdza á Dadaamiya wá, á duka á de katafke an mága haypa-aha-aara, amá Yaisu *Egdza á Dadaamiya á tsufa ba ñane. Daaci baaka názena á eksáná Shaitaine áte ñane dekideki.

¹⁹ Diyamidiya geni miya ma egdzara á Dadaamiya, amá emnde umele am duniya wá, baɗemme tá á ba am erva á Shaitaine. ²⁰ Diyamidiya geni Egdza á Dadaamiya a sawhe á sem duniya, a se vamitaa ɗane eɗkale geni mi diyeddiye Dadaamiya á jirire. Miya wá, gamiyevge emnde a njá an Dadaamiya á jirire aɗaba Egdza-aara Yaisu *Almasihu, ba ɗane una Dadaamiya á jirire ɗanna, á vamita ɗane shifa na á zleka na.

²¹ Tsufautsufa ire á kure egdzara-aaruwa, magauka hele.

Buwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá puwaktá ba iya wakita na, ya slesawari am dágave á emnde a dāba Yaisu. Yá puwakte ge ekka mukse na a eksakaa Dadaamiya na, antara egdzara á ŋa na wayanaterwáyá á ba an jirire na. Sey yá wayákurá ba iya palleka, antara emnde na diyardiya jirire bademme wayarakurwáyá. ² Wayanakurwáyá jipu, adaba jirire á elva á Dadaamiya ŋanna aŋkwa am miya, á njá am miya dem ba ge dēkideki.

³ Tara Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, a njarinja antara miya ma emnde na wayamiyaavewáya an wáyáva jirire, ira má aŋkwa maga jirire á Dadaamiya na. A magaraminaamaga ŋurna, a zaramivaareze, a varamiteva ba itare hairire.

*Magaumimága wáyáva na a mbamisaa *Almasiihu*

⁴ Higantehiga jipu, adaba cenanáncena ganakini tá aŋkwa emnde na dābarte dāba jirire am dagave á kure, tá aŋkwa á maga názena a baminaa Eddemiya Dadaamiya am shairiya-aha-aara na. ⁵ Daaci kina wá, yá ŋalakŋále kwa emmaye-aaruwa dzagwale geni mi wayaavewáye ba shagera. Una ŋanna yá aŋkwa puwakta ya na keni gevka shairiya á Dadaamiya a jaare aŋwaslire ndza cenakuránka, amá ba elva na mi cenán kwaye am fakta-aara na. ⁶ Wáyáva ŋanna wá, amaana: mi fansaare ba ge shairiya á Dadaamiya. Shairiya á Dadaamiya ŋanna keni ba una mi cenán kwaye am fakta-aara na. A ba ŋane: Wayawaavewáye antara emnde umele.

⁷ Ya bakurnaa adaba uwe? Adaba kwakya emnde a ke dā ura áte unŋule a jirire jarsaareje, hyairemhye am duniya bademme. Itare wayarka dēkideki cena samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe. Ura estuwa, sleke dā emnde áte barama a jirire, daaci ba ŋane una kelaade á Yaisu Almasiihu. ⁸ Adaba una ŋanna, faufa hyema áte ire á kure, geni ke dāwanaaka námpire á slera á kure, amá kwá de lyevaalya lá dā na Dadaamiya a fakur ge kure.

⁹ Ma ware una dābaaka elva na a kwaramisaa Almasiihu, ŋane a dābete umele wá, Dadaamiya baaka am ŋane. Amá edda una dābete dāba elva á Almasiihu ŋanna, ŋane wá, tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Egdza-aara tá aŋkwa antara ŋane.

¹⁰ Adaba una ŋanna, máki samsa ura á sem mba á kure, amá á kwaraterse duksa ge emnde gergere antara náza á Almasiihu wá, lyyauka edda-aara á mba á kure, ba use keni gawanka. ¹¹ Adaba ma a lyyanaa ware, ma a gan ba use keni, shagerkire á názena á maganá ŋane na, ta buwa am hu dē-aara antara edda-aara.

Halavuwa á elva-aha

¹² Aŋkwa elva-aha-aaruwa ba kwakya yá kátá bakuránba, amá keni wayanka yá puwakurte una-aha ŋanna áte nalmesheri. Arge una ŋanna wá, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa á dem mba á kure, mí de ndáhá elva-aha ŋanna we-aaruwa una, we á kure keni una, lauktu mí de higetehiga ba kwakya.

¹³ Egdzara á egdza emmeŋa mukse na a eksesaa Dadaamiya na, tá aŋkwa gakur use-aatare itare keni.

Keyire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá anƙwa puwakta ba iya wakita na Gayus; ya slesawari am dágave á emnde a dɓaba Yaisu. Yá puwakte ge ekka, ka edda una wayanak-wáyá á ba an jirire na.

² Slakate-aaruwa, yá anƙwa yekakuyeke, geni baɗemme á duksa-aha na ká maganá ka a gevge shagera ge ekka, antara ká njinja an lapiyire. Ervaunɗe á ɗa wá, diyandiya shagera áza Dadaamiya. ³ Á higa ervaunɗe-aaruwa jipu, aɗaba kwakya egdzar mama-aha á miya saremsa á sehuna wá, ta se biya geni ká anƙwa maga jirire an ervaunɗe á ɗa palle. Diyandiya tsawe geni ká magan ba estuwa ɗanna an shifa á ɗa baɗemme. ⁴ Má cenanáncena geni egdzara-aaruwa dɓabartedɓaba jirire á Dadaamiya wá, ya higa jipu. Higa-aaruwa ɗanna keni á jauje ge una yá higa arge ma uwe keni am duniya.

Yuhanna á zleba Gayus

⁵ Slakate-aaruwa, ka slemággwe jipu am názena ká maganá ka ge melateru ge egdzar mama-aha á miya, ma ta wayve-aha keni. ⁶ Ta se magaa seyɗire á katafke á emnde a fetarfe áhuna áte wáyáva á ɗa, geni magakateránmaga maggwire kwakya. Yá anƙwa ɗalakɗála geni ká emmága ba estuwa ge melateru ge jeba á emnde ɗanna am shula-aha-aatare, áte una ni á de hayánháya Dadaamiya na. ⁷ Shula-aatare ɗanna wá, ba ge slera á Yaisu *Almasiihu, ba uwe keni liyiyarka dɗekidɗeki am erwa á emnde na dɓarka Yaisu Almasiihu má tá kátá melaterumele an ɗane. ⁸ Aɗaba una ɗanna, miya emnde a fetarfe wá, shagera jipu geni mí melaterumele ge jeba á emnde ɗanna seke itare na, geni mí gevge palle antara itare am slera na tá anƙwa maganá itare ge bálese jirire.

Elva arge Diyautairafais

⁹ Náwa ya puwaterte nalmesheri ge aiklasiya-aha á ɗa, amá Diyautairafais ɗane edda una á kátá geva male arge itare, liyiyaaka elva-aaruwa ɗanna dɗekidɗeki. ¹⁰ Aɗaba una ɗanna, má watse danemda ya, yá de palakanaapálá emtanƙire na a maganaa ɗane; ba seke elva a laakire, antara fida-aha na a tsakanaa ɗana á dete iya na. Baira á tsaaka á ba an una ɗanna: Ba emnde a fetarfe na ta wayve-aha am mba-aara keni, liyiyaterka. Ba emnde na tá kátá liyiyaterlyiya na keni, a naba piyaterthe, á kátá bakaterbáká am aiklasiya.

Seyɗire shagera arge Daimaitriyus

¹¹ Slakate-aaruwa, dɓabeka sera á emnde na shagerka mága-aatare, sey ká maga ba názena shagera na. Aɗaba ba edda una á maga duksa shagera na una gevge egdza á Dadaamiya, amá edda una á de ba katafke an mága duksa shagerka wá, ɗane zlebe diyaaka Dadaamiya. ¹² Amá Daimaitriyus wá, baɗemme á emnde tá gálá ba ɗane, geni ɗane á maga duksa shagera. Baira elva á Dadaamiya na á balaná ɗane na keni, á maraterá ba una ge emnde, geni ɗane wá, á maga duksa shagera. Nere keni ɗa ndáha ba názena ni shagera na á dete ɗane, geni ɗane ɗanna wá, slejirire. Ba ekka keni diyakdiya ganakini elva-aha na ɗa ndaasá nere na, baɗemme ba jirire.

Halavuwa á elva

¹³ Kwakya elva-aha-aaruwa na yá kátá bakánba na, amá wayanka yá puwakte elva-aha ɲanna an narkálam. ¹⁴ Yá tama dezeɲa ba herzhe na, daaci mí ndáhá elva-aha ɲanna antara ka, we-aaruwa una, we á ɲa keni una.

¹⁵ A vakteva Dadaamiya hairire. Baɗemme á slakate-aha á ɲa na tá áhuna tá aɲkwa gak use-aatare. Gaterga use á ɲere ge slakate-aha á ɲere keni an palpalire-aatare.

Wakita na a puwetaa YAHUDA

Ga use á Yahuda

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Yahuda, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu, ya egdza emmenjara ge Yakuba. Yá anƙwa puwakurte ge kure emnde na a wayakurtaa Dadaamiya, daaci a naba dzerakurse, anƙwa á tsufakurtsufa Yaisu Almasiihu na. ² A kwakyakuranvekwákya Dadaamiya ngurna-aara, hairire-aara, ira wáyáva-aara.

Shairiya á emnde a kefa jirire á Dadaamiya

³ Slakate-aha-aaruwa, ndza yá wava an enƙale-aaruwa bademme, geni yá puwakurte wakita áte elva a lya shifa na má am huƙe-aara kina na. Amá ambane yá puwakurte názena yá vakurte ndzedá an nane am wává á kure. Adaba am fetarfire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde-aara ba ser palle, hyephye ge náza ba ge ƙeƙiƙeƙi na wá, má am wava yaikke. ⁴ Adaba famika hyema, saremsa emnde a mándzawe á sem dáƙave á miya, se badzaranvebadze elva a ngurna á Dadaamiya á miya. Ta bantsa itare: Anƙwa ngurna á Dadaamiya, mí naba emmága názena á kataná ire á miya. An una nanna maa, amaana tá kataná jirire ge ire-aatare am mága-aha-aatare. Emnde nanna yarnaaya Eddemiya Yaisu *Almasiihu na ba nane palle una Yaakadada na. Shairiya á emnde nanna ta puwete kinetkina, anƙwa am wakita á Dadaamiya.

⁵ Diyakurdiya tsa elva nanna bademme, aley kina wá, yá yehakuranteyeha zlaƙe ádaliye geni Dadaamiya a lyesaa *Iserayiila-aha, a saterse am larde á Misera; am iga a una nanna, a naba kefaa emnde na faransaareka na. ⁶ Yehauteyeha malika-aha na hayaranka hákuma na a vatertaa Dadaamiya, ta naba yaa slede-aha-aatare na keni. Adaba una nanna Dadaamiya a zlenaterme am tate na tabedamme jipu na, tá am tsávaytsávaye na baaka badza-aara ƙeƙiƙeƙi na, tá anƙwa ufa kwaskwe á shairiya-aatare. ⁷ Zlaƙe ádaliye yehauteyeha *Saudauma antara *Gaumaura, ira ekse-aha na ta herherzhe an itare na. Emnde a ekse-aha nanna keni ndza ta magán ba seke náza á malika-aha nanna, kwakya haypa-aha-aatare, tá maga ba názena zlayeka ƙeƙiƙeƙi na an vuwa-aatare. Tá anƙwa maga palasa kina am kára á jahanáma. Daaci a cenarancena emnde bademme ge faterem duksa am vuwa ge itare keni.

⁸ Mága á emnde nanna ta dema am dáƙave á kure na keni, ba kalkale antara una nanna. Á dáterá ba shene-aatare á de maga máme nanna an vuwa-aatare, tá epsawa hakuma á Dadaamiya, tá zlazla male-aha na tá am samaya na bademme. ⁹ Una, názu ba *Mikayiilu male á malika-aha keni magaaka. Am sarte na ndza tá anƙwa gá jawe antara Shaitaine arge emtsa á Muusa, geni á dáná ware am dáƙave-aatare maa, Mikayiilu wayeteka ndanse elva yaiyaihe ƙeƙiƙeƙi. Adaba una nanna, a ba nane á elván ge nane: á hyephye Yaakadada. ¹⁰ Amá emnde nanna wá, itare tá valya ba elva yaiyaihe áte názu diyarka. Tá maga ba názena á kataná ervaunƙe-aatare ba seke dabba-aha. Una ba jirire á de kefaáterá ba una nanna. ¹¹ Kay! Ázara una! Emnde nanna ƙabartedaba sera á Kayinu. Tá njá á ba an fida ge zlerma nalmane áza emnde seke una ndza a maganaa *Balaama werre. Keƙarkefa emnde nanna, adaba ta emnde a garda seke una ndza a maganaa Kaura. ¹² Má kwá anƙwa zá dafa á Yaakadada átirpalle antara emnde nanna, mága á emnde nanna tá maganá am dáƙave á kure na wá, zherwe jipu ge kure. Adaba itare baaka zherwe-aatare ƙeƙiƙeƙi, tá dzáma ba ire-aatare palle. Itare ta ba seke kumba na má á dáná effeya, á hyeka yáwe-aara ƙeƙiƙeƙi na. Ta ba seke náfa-aha na ma samsa ba sarte-aatare keni

tá yeka egdzere dekideki na, ta ba seke náfá-aha na ni a batanaa effeya an slalwe-aara bademme, emtsaremtsa na. ¹³ Itare ta ba seke vádza á háye na mándzawe jipu na; shagerkire na tá maganá itare na, ba seke ugbalyaiye á yáwe á guwa. Ta ba seke terlyakwa na ɲezlareɲezla áte samaya na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniiye ge itare, watse baaka segashe-aatare dem ba ge dekideki.

¹⁴ Anuhu, unkwahire á eggye ge Naadama wá, ndza a magaa nabiyire áte jeba á emnde ɲanna. A ba ɲane wá: Cenausena ba shagera: Watse á sawa Yaakadada an malika-aha-aara cudfedde ma debu wanyara keni, ¹⁵ á se maga shairiya á emnde bademme, á se maga shairiya á emnde a mándzawe na ta magaa duksa shagerka na, antara adaba gardfire na ta maganá ge Dadaamiya, ira elva-aha yayiaihe na ta valyanaa itare áte ɲane bademme na. ¹⁶ Emnde ɲanna, itare ma vaatara keni tá njá á ba kyuwava an emnde, tá njá á ba an ervaunde áte emnde, tá maga ba názena á kataná ire-aatare. Elva-aatare keni, tá ndáhá ba elva a kurávire bademme, tá njá á ba gálá emnde ge njála duksa. Nja-aatare ba una ge itare.

Faufa hyema ba shagera

¹⁷ Amá kure wá, a viyakuraareka elva na ndza ta balakursaa emnde a bela á Yaakadada á miya Yaisu *Almasihu na, emnde-aaruwa. ¹⁸ Adaba á ba am zunɲwire keni ndza barakuránba emnde a bela, a ba itare: «Máki herzhapteherzhe zle á duniya wá, tá de jesaareje emnde a epsawa ura, tá de epsawakurepsawa, tá de maga ba emtanɲkire na ni á kataná ire-aatare.» ¹⁹ Emnde ɲanna wá, tá teganá ba itare ye á emnde. Bademme á názena tá maganá itare, tá maganá á ba áte hala á urimagwe, baaka Shedekwe á Dadaamiya am itare. ²⁰ Amá kure wá, ma ware á kure keni, a melanumele ge ura ge de katafke am fetarfire na kwa shanaa kure áza Ura cudfedde na, emnde-aaruwa. ɲalaunjala áza Dadaamiya an hákuma a Shedekwe Cudfedde. ²¹ Yawánka mága wáyávire na a vakurtaa Dadaamiya na. Ufawufa Yaakadada á miya Yaisu Almasihu geni á se magakurnaamaga ɲgurna, á se vakurte shifa na á zleka na.

²² Zawatervaareze ge emnde na tá anɲkwa maga shaige na. ²³ Lyawaterselye am huɲe á kára. Yau, emnde na ma am uwe keni tá maga ba názena á kataná ire-aatare na keni maa, zawatervaareze ge itare keni. Amá wá, faufa hyema ba shagera, geni a ndebarakurveka haypa-aatare ge kure.

Yahuda á gálá Dadaamiya

²⁴ Dadaamiya wá, hyephye ba ɲane ge tsufákurá áte baráma-aara, geni a mbedakuraaka duksa umele. Hyephye ba ɲane ɲanna, ganakini á dákuraada ba laiyye á de katafke-aara am tate á sleksire-aara na an dárádza jipu na, baaka duksa mandzawe áte kure dekideki, kwá á ba an higa á kure am ervaunde. ²⁵ Ba ɲane palle una Dadaamiya baaka umele, á lyámíyá ba ɲane palle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasihu. Ba ɲane palle una ura yaikke, an demdemire, an hákuma kwaye kinekineka am zamáne-aha na dedde na, kina keni ba ɲane, antara dem ba ge dekideki. *Aamin.

Wakita á WAHAYU Á YUHANNA

Názu á fantau an ñane Yuhanna

¹ Wakita na wá, á mara názena Yaisu *Almasiihu á kátá marateranse ge emnde a slera á Dadaamiya. Ge ñane keni a vantaa ba Dadaamiya duksa ñanna ge se marateránmárá, ganakini a njarka an kaltáda názena watse ba jirire á de magava á katafke na. Daaci Yaisu Almasiihu a naba belive malika-aara ge iya Yuhanna sleslera-aara, a se marisaa ñane nasherire á duksa-aha ñanna bademme. ² Duwa-aaruwa ge iya keni, ya ndaterhe názena ya naana ya na bademme ge emnde, ya balese geni una ñanna elva á Dadaamiya, a ndaasa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara, bademme á duksa-aha ñanna ba jirire.

³ Barka ge edda una má ankwá ndaha wakita á elva ñanna a sawa áza Dadaamiya na; barka ge emnde na tá ankwá cena elva ñanna keni, tá ámberá fansaarefe na keni. Adaba herzhapteherzhe sarte na watse á magava duksa-aha ñanna bademme átekwa na.

Use á Yuhanna ge aiklasiya-aha am ekse-aha gergere vuye

⁴ Ba iya Yuhanna ñanna zlafe ádaliye una keni, yá puwakurte use-aaruwa ge kure aiklasiya-aha na kwá am ekse-aha gergere vuye am larde á Aziya na. A magakurnaamaga Dadaamiya ñgurna, a vakurteva hairire. Ba ñane Dadaamiya am fakta keni ndza ankwá, kina keni á ba ankwá, watse á sawa keni ba ñane na. Tara Shedekwe-aha-aara na ta vuye a bazlateraa ñane á katafke-aara am kurshi á sleksire-aara na, ⁵ antara Yaisu *Almasiihu na ñane sleseyde á jirire, ñane gevge ba seke makaji ge tsete am fáyá, slekse arge slekse-aha keni bademme na, a magarakurnaamaga ba itare ñgurna, a varakurteva hairire keni.

Yaisu Almasiihu wá, wayamitewáyá ge miya, a naba yaa shifa-aara, a ñezlesaa miya am haypa an uzhe-aara. ⁶ Zlafe ádaliye, a vamite njá antara ñane am sleksire-aara, ira a vamite limanire ge mága slera á Eddenjara Dadaamiya. Sey emnde bademme a demaranvedeme, a galargála ba ñane palle dem ba ge d'ekideki. *Aamin!

⁷ Ñane wá, kwaye ñane ankwá á sawa antara kumba, bademme á emnde watse tá nanna, antara ba emnde na ndza ta ñgyanse upa am ñane na keni, watse tá nanna. Emnde a jeba na tá áte duniya na bademme watse tá kyuwa, tá tsaka dákwa má watse á sawa ñane. Una ba jirire watse á de magava ba estuwa. *Aamin!

⁸ Á bá Dadaamiya Yaakadada: «Ba iya una ya zunñwe arge duksa-aha bademme, watse ba iya ñanna zlafe ádaliye am halavuwa á duksa-aha bademme.» Ba ñane una kwaye am fantaufe keni kertenj ndza ankwá, ankwá vatená, á katafke keni watse á sawa ba ñane ñanna, bademme á sleksire á ba am erva-aara palle.

*Marápsemáre Yaisu *Almasiihu am ice á Yuhanna*

⁹ Yá ankwá puwakuránta ba iya una keni, ya egdza emmekure Yuhanna. Iya antara kure ma ba palle, gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu. Iya keni yá ankwá shá zlaða ba seke kure. Daaci estuwa, farvaunjde á miya antara kure ba palle. Náza-aaruwa wá, ta eksivahe, náwa ta se eblyiya am dágave á háye áte wa na tá d'ahaná an Patmaus na. Ta bantsa ya magaa shagerkire adaba yá ndater elva á Dadaamiya, antara labare á Yaisu ge emnde. Daaci ma ba palle antara kure am sleksire-aara kina.

¹⁰ Vacite ñanna an kwaskwe á Yaakadada wá, a naba eksite ge Shedekwe Cufedde, daaci yá cena ba kwará umele á hula am iga-aaruwa an ndzedá jipu ba seke hula á derkwákwa. ¹¹ A biyantsa kwará ñanna wá: «Puwetepuwa názena ká naaná ka na

bademme áte nalmesheri, velatertevela ge aiklaisiya-aha na tá am ekse-aha gergere vuye na.» A ba ñane wá: «Velatertevela ge emnde na tá am Aifaisus, ge emnde na tá am Samirna, ge emnde na tá am Pairgamus, ge emnde na tá am Tiyatira, ge emnde na tá am Sardis, ge emnde na tá am Filadailfiya, antara emnde na tá am Lawdikiya bademme.»

¹² Ya naba eptsapte ge zhara edda una á ndahi elva ñanna, ware ñane edda-aara? Ya naa ba duksa-aha na tá bazla kárá á fanus-aha átekwa na vuye kalkale ta maganaa an dindar. ¹³ Zlafe ádaliye, ya naa duksa ba seke urimagwe, á tse am dagave á duksa-aha ñanna, an tsekwa am nanjyuwe sladde de ba áte iga á sera-aara, a ñgudese uksuwe an párapara ta maganaa an dindar ñane keni. ¹⁴ Úgje á ire-aara dzayye ba telle jauje ba ge sluzhe keni, ice-aha-aara tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kárá. ¹⁵ Sera-aha-aara ba seke ire na má ta devese am egzla ba kyanje. Kwára-aara ge ñane ba seke hula á yawe má á degeza áte guwa yaikke. ¹⁶ A ñaa terlyakwa-aha vuye am nadafa-aara. Katsakar an gá sláre we bukerde anjwa á segashe am mbuwe-aara, wafka-aara á mbe ba pelpele ba seke kárá á vaciya átire.

¹⁷ Iya ba yá puwete ice-aaruwa áte ñane wá, kreppe ya mbedehe am sera-aara, ganevge ba seke una ni baaka shifa am iya na. Daaci a naba fetaa ba ñane ñanna nadafa-aara áte iya: «A wanjka iyawa,» á bina á elvan ge iya. «Degiya ba iya edda una ya zunjwe ba iya arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni watse ba iya ñanna,» á bina. ¹⁸ «Ba iya edda una yá njá an shifa dem ba ge dekideki, ndza emtsanemtsa, amá náwa ya tsanetse am fáyá, yá njá an shifa ba ge dekideki, ba iya una yá an egdza a tsekweram á fáyá ñanna bademme. ¹⁹ Daaci puwetepuwa názena ká nanna kina, názena anjwa á magava, antara una watse á de magava á katafke na bademme. ²⁰ Náwa nasherire buwa yá ndaksa ya: Terlyakwa vuye na ká anjwa zharaná am nadafa-aaruwa na wá, tá mara malika-aha vuye áte aiklaisiya-aha vuye na. Duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kárá á fanus-aha átekwa na maa, itare tá mara aiklaisiya-aha vuye ñanna.»

2

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Aifaisus

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Aifaisus: Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una a ñanaa ñane terlyakwa vuye am nadafa-aara na. Ñane á ja dába am dagave á duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kárá á fanus-aha átekwa na. A ba ñane wá: ² Diyandiya slera á ña bademme, diyandiya wáva á ña, antara duksa na ká anjwa bashaná ka bademme. Diyandiya ganakini ekka ká taa vaterteka baráma ge emnde a mága emtanjire. Emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela-aaruwa mbate keni fida, ka habezesa ka názu am hala-aatare, ka naba shantauhe ganakini ta emnde a fida, una ñanna keni diyandiya ya bademme. ³ Kwaye ñane duksa na ká bashaná ka adaba iya, aley gazlanjka dekideki. ⁴ Amá anjwa duksa palle ka badzanva ka: Ekka yakiyaaya, wayakika mázla-aara seke una ndza ka wayiya am zunjwire na. ⁵ Eddzama emtsaade ba shagera áte njá á ña am fantaufe, diyeddiye ba ka ma ka mbafe am sarte-ara keni. Eptsepsa am tuba, fantaufe zlafe ádaliye ba seke una ndza ka maganaa am fantaufe na. Máki eptsanjka am tuba, náwa yá anjwa duwa á dezeja, yá de jánaaja tate á fá kárá á fanus á ña am slede-aara. ⁶ Amá náwa názu á kaku yawe cekwa: Adaba ekka keni yakanaaya názena tá maganá emnde á Nikaulas ba seke una ya yanaa ya.

⁷ Kwaya ñane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedfa, yá de vaterta za egdza á náfa á shifa na am zlanna á Dadaamiya na ge itare.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Samirna

⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Samirna. Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una zunṅwe ba ṅane arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni ba ṅane ṅanna, ndza emtsamtsa, amá tsetse am fáyá na. A ba ṅane wá: ⁹ Diyandiyá zlaḍa á ṅa bademme, diyandiyá talagire na a shaa ka na, amá berbire á jirire keni tá ndavaná á ba ázeṅa. Diyandiyá emtanṅkire na tá tsakaná Yahudiyá-aha áte ka na bademme. Ta bantsa ta Yahudiyá-aha, amá ta Yahudiyá-aha á ba áte we, itare ta emnde á Shaitaine. ¹⁰ Herzhapteherzhe zlaḍa á kure ge kure, kwaye watse Shaitaine á de ndzedá arge kure, á de puwa emnde umele am dagave á kure á dem danṅay, amá gazlauka ḍekideki. Náwa watse kwá de ná zlaḍa am hare kelaawa, ma gevge áte emtsa keni tsawatse ba shagera. Yá de vakurte laḍa á kure, laḍa ṅanna wá, shifa.

¹¹ Kwaya ṅane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anṅwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde má garega ndzedá, itare á de shaterka emtsa na watse á ceḅa emnde ge buwire na.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Pairgamus

¹² Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Pairgamus: Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una an katsakar an gá slare we bukerde na: A ba ṅane wá: ¹³ Diyandiyá ekse á ṅa, diyandiyá ganakini ká ba am tate na ni á njá amkwa Shaitaine an sleksire-aara na. Ta jaa shifa á Antipas á ba am dagave á kure adaba ṅane á ndater elva-aaruwa ge emnde, kezlanveka fetarfire-aara áte iya ḍekideki. Ta janaa á ba am dagave á kure ekse á Shaitaine ṅanna, aley baaka názu a eksanaa una ṅanna áte kure, fetarfire á kure áte iya ba kelaara. ¹⁴ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka ka puwa emnde a ḍaba názena ndza a kwaratersaa *Balaama ge emnde am mba á ṅa. Adaba Balaama, ndza a kwaransaa ṅane pute á mbedá *Iserayiila-aha á dem haypa ge sleksu *Balak. Ndza ta vaterta estuwa ektápaare ge Iserayiila-aha geni a zaruze hyuwa á mága hele, antara mága zawarire. ¹⁵ Daaci ekka ká an emnde a mága ba jeba á una ṅanna zlaḅe ádalije am mba á ṅa. Tá anṅwa magava an názena ta mbatersaa emnde a Nikaulas ge emnde na. ¹⁶ Ay degiya eptseptsá am tuba. Máki ká eptseka am tuba, ba kinamina náwa yá duwa an katsakar na á segashe am mbuwe-aaruwa na, yá de wava an emnde ṅanna.

¹⁷ Kwaya ṅane názu á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anṅwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterte ḍáfá á samaya. Dáfá na, tá taa diseka emndimagwaha, yá de vaterta antara nákwá dzayye, an puwa zhera átekwa, tá taa diseka emnde umele ḍekideki, sey ba edda una nákwá ṅanna am erva-aara.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Tiyatira

¹⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Tiyatira. Banánba wá: Náwa elva na ni á ndaaka *Egdza á Dadaamiya na. Ice-aha-aara ge ṅane tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kára, sera-aha-aara keni ba seke íre na ta devese am egzla kyanṅe na. A ba ṅane wá: ¹⁹ Diyandiyá slera á ṅa bademme, wáyáva á ṅa, antara fetarfire á ṅa, farvaunḍe á ṅa am duksa, ira maggwire á ṅa. Diyandiyá ganakini ká anṅwa wálá am duksa bademme jakuje ge una am fantaufe. ²⁰ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka, ka yanaa baráma ge Ijabail, mukse na a bantsa ṅane, ṅane nabi, mbate anṅwa á mbaḍa emnde a slera-aaruwa á dem zawarire, antara za hyuwa á mága hele. ²¹ Ya vante sarte ganakini a eptseptsá am tuba, amá wayaaka, ṅane á maga ba zawarire-aara. ²² A njinja ṅane, sey yá zlavanaazlava á dem áhá, watse á tapánaatápa ba ṅane áte vuwa-aara. Zala-aha-aara na ta magaa zawarire kerde na keni, diyandiyá iya zlaḍa na yá de faterarfe na. Sey máki eptsareptsá am tuba,

yaránya mágava an mukse ɲanna ba ɔ́kideki. ²³ Baɔ́emme á egdzara á mukse ɲanna, sey yá cebaterceba. Tá de diyeddiye á ba áte una ɲanna aiklaisiya-aha, ganakini diyandiya ya názu am huɔ́e á emnde baɔ́emme, antara názena tá kataná itare na baɔ́emme. Ekkure baɔ́emme á kure na watse yá pelakursepele, ma ware keni á ba áte slera na ndza a maganaa edda-aara na.

²⁴ Amá kure emnde na ɔ́bakurka shagerkire na ta bantsa itare nasherire á Shaitaine, tsahakurka na wá, shagera slera á kure, yá fakuraareka duksa umele mázle-aara ge kure. ²⁵ Amá duksa palle wá, ba tsawátse á ba áte názena ni kwa disa kure kina na, dem sarte na ni má watse sanaasa ya na. ²⁶ Ge emnde na má garega ndzeɔ́a dem halavuwa-aara, yá de vaterte hakuma, tá de kwaráná ba itare emnde na fartareka áte iya na baɔ́emme. ²⁷ Ge itare keni yá de vaterte ba hakuma na ndza a vita Edderwa ge iya na. Daaci tá de maganá ba itare hakuma áte emnde ɲanna an zade á íre, tá de ɲgerɔ́aterɲgerɔ́a ba seke má tá kyaba emgyegwe a gahe-aha. ²⁸ Zlabe ádaliye, yá de vaterta antara terlyakwa á ireɲlya.

²⁹ Kwaya ɲane názena á baterná Shedekwe Cuɔ́eɔ́e ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya, edda una aɲkwa hyema-aara, a cenevaacena.

3

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Sardis

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Sardis. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka ba edda una Shedekwe-aha á Dadaamiya vuye, antara terlyakwa vuye am erva-aara na. A ba ɲane wá: Iya diyandiya mága á ɲa baɔ́emme. Emnde tá zleba ba ka geni njaktenja áte shifa, mbate baaka shifa am ka. ² Tsetse am hare, farefe ge ndzeɔ́a á ɲa, amá má fakareka, ká de emtsa. Aɔ́aba ya naa slera á ɲa zlabe hyefka ba náza keni áza Dadaamiya. ³ Yeheteyeha názena ndza ka cenanaa ka am fantaufe, antara názena ndza ka shanaa ka áza Dadaamiya. Eptseptsa am tuba, fansaarefe ge Dadaamiya. Máki ká tseka am hare, náwa yá aɲkwa duwa an ila ba seke neyle, ká taa diseka sarte ɲanna ɔ́kideki.

⁴ Emnde na itare nyamalaranveka zane-aha-aatare, amaana: Cuɔ́eɔ́e ervaɲɔ́e-aatare na keni, diyanaterdiya ya am dagave á kure, amá wá, ta cekwa. Itare maa, yá de vaterte zane dzayye, watse ɲá de ɲjá kerɔ́e aɔ́aba hyarephye. ⁵ Baɔ́emme na má garega ndzeɔ́a, názu yá de vaterte ge itare wá, yá de tsekwatermá am zane dzayye, yá de badzeka zhera-aha-aatare am wakita na an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na. Iyau yá buweka zhera-aha-aatare á katafke á tara Edderwa antara malika-aha-aara geni ta emnde-aaruwire.

⁶ Kwaya ɲane názena á baterná Shedekwe Cuɔ́eɔ́e ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aɲkwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Filadailfiya

⁷ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Filadailfiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una cuɔ́eɔ́e, edda á jirire na: Á ɲáná ba ɲane egdza a tsekweram á sleksire á Dadaamiya. Má a werantaa ba ɲane, baaka ura á dzegwándzegwa hedanuhede. Má a zlenetaa ba ɲane, baaka ura á dzegwándzegwa werantuwera. A ba ɲane wá: ⁸ Diyandiya slera á ɲa, diyandiya ganakini cekwa ndzeɔ́a á ɲa, amá magakanaamaga názu ya ndanaa ya, yakika ɔ́kideki. Ya werakantaa ba iya wákyiya, baaka edda una á zlenakvezlenja. ⁹ Ká cenáncena emtu? Náwa názu watse yá de magaterná ya ge emnde na ta bántsa itare ta Yahudiya-aha, mbate ta Yahudiya-aha á ba áte we na: Sey yá de satersá á sem sera á ɲa, tá de diyeddiye ganakini wayanak-wáyire. ¹⁰ Ba seke una ni ekka ka tsufete elva-aaruwa, fakisaarefe na wá, iya keni sey yá tsufaktsufa am laruwa na watse á setarge

emnde bademme am duniya ge dise názu am itare na. Á de shan̄ka zlaɗa-aha ɲanna dekiɗeki ge ekka. ¹¹ Náwa iya, watse yá eptsa ba herzhe, tsaatse ba shagera áte názena ka shanaa ka kina, ganakini ká keɗanaaka názena watse tá de faɗakse ire an ɲane na. ¹² Ge emnde na má ta ganaa itare midalire, itare yá de gatervege ba seke ta kawe-aha am mashidi á Dadaamiya-aaruwa, baaka názu á de kabalaterkábala dekiɗeki. Watse yá puwete zhera á Dadaamiya-aaruwa, antara zhera á berni á Dadaamiya áte itare. Berni ɲanna, Urusaliima áɲwaslire na watse á de tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Zlaɓe adaliye, yá de puwete zhera-aaruwa na watse áɲwaslire na áte itare.

¹³ Kwaya ɲane názena á baterna Shedekwe Cufedɗe ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aɲkwa hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Lawdikiya

¹⁴ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Lawdikiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una zhera-aara *Aamin, amaana: Edda una ɲane sleseyde á jirire, baaka fida ázeɲara dekiɗeki na. Bademme á názena a nderanaa Dadaamiya, a nderanaa áte erva an ɲane. A ba ɲane wá: ¹⁵ Iya diyanakdiya bademme. Ekka, ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gevka yáwe lailaidɗe, gevka yáwe á mbera, ura á taa ɲanaaka am mbuwe na. Iya wayanka jeba á una ɲanna dekiɗeki, ya háyá ba ka eksese baráma palle. ¹⁶ Am ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gakefka seke yáwe lailaidɗe, gakefka seke yáwe á mbera tsawe wá, sey ba yá puwakpuwa am mbuwe-aaruwa. ¹⁷ Ekka, ka bántsa ka edda berba, baaka názu á jakviyaaja dekiɗeki. Ay degiya ba diɲkire ka wá, ká am kataliya ba ka am emnde, hyakephye ge zagvaareze, ka talága am emnde, ká an ukhyiye dey, ka wulfe zlaɓe adaliye. ¹⁸ Sawari na yá vaktá ya wá, sawa shekwepshekwe dindar na an bárá, á maga wulwulire jipu na ázerwa, watse ká gegga rezegire á jirire. Sawa shekwepshekwe naɲgyuwe dzayye ázerwa ge sheba nasherire á ɲa, antara kurgune á ice ganakini ká nanna ice. ¹⁹ Iya wá, yá valateraare ge emnde na wayanaterwáyá na, yá giyatergiya. Adaba una ɲanna, magauka gaagusa an elva-aaruwa na, eptsauptsa am tuba, eksawanteksa baráma-aaruwa palle.

²⁰ Cenausena: Iya wá, náwa ya ba seke edda una á gá use áte we á wákyiya, ma ware keni má cenáncena kwárá-aaruwa, a se weritaa wákyiya na, yá demda antara ɲane, yá de njá antara ɲane, njá de za duksa kerɗe. ²¹ Ge emnde na má garega ndzedá, watse yá vaterta baráma ge se nja antara ya am sleksire-aaruwa, ba seke una ni ndza ya ganaa iya midalire, iya keni náwa njá antara Edderwa am sleksire-aara na.

²² Kwaya ɲane názena á baterná Shedekwe Cufedɗe ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una aɲkwa hyema-aara a cenevaacena.

4

Gálá Dadaamiya na tá galáná am Samaya na

¹ Am iga á una-aha ɲanna maa, ya keta ice-aaruwa wá, ya naa ba wakyiya an wacene waɲɲe am samaya. Daaci yá cena ba kwárá á edda una ndza a biya elva na, kwárá-aara á zlala jipu ba seke hula á derkwákwá: Edɗala ásezerwa áhuna, náwa yá se maraká názu watse á de magava á katafke, a ba ɲane á elvan ge iya.

² Kertej a eksitehe ge Shedekwe Cufedɗe, daaci yá zhara ba kurshi á sleksire am ice-aaruwa, aɲkwa ura á njá am kurshi ɲanna. ³ Edda una á njá am kurshi ɲanna zariya-aara ba seke uwe, wafke-aara á maga wulwulire ba seke nákwá-aha umele tá dahaterá an Yaspa, umele tá dahaná an Sardisa na. A jantaave kataliyavere ge kurshi á sleksire ɲanna ta takarre zariya jipu. Zariyire-aara ba seke jeba á nákwá umele

zlaɓe ádalíye tá dahaná an Imiradi. ⁴ Kurshi-aha á sleksire umele kul buwa ju ufáde a jantaave ge slekse yaikke na á njá am kurshi na, emgyegwar zala keni ta kul buwa ju ufáde tá njanja am kurshi-aha ɲanna, tá tsákwá am zane dzay-dzayye baɗemme, tá an dzákwa á sleksire, ta maganaa an dindar baɗemme am ire-aha-aatare.

⁵ Daaci á sa am huɗe á kurshi á sleksire na yaikke na wá, á segashe ba kára á ráde, antara kwára á duksa umele ba tsekemme, ira vála á samaya. Zlaɓe ádalíye, a mbetehe kára-aha vuye á katafke á kurshi á sleksire ɲanna. Una-aha ɲanna wá, ta Sheɗekwe-aha á Dadaamiya ta vuye. ⁶ Á ba á katafke á slekse yaikke ɲanna wá, ndza aɲkwa duksa umele á maga wulwule ba seke kweteram. Tá aɲkwa duksa-aha umele zlaɓe ádalíye ta ufáde káلكale tá an shifa, ta fem slekse yaikke ɲanna am dáɡave. Wafke-aatare, antara iga-aatare baɗemme an cepa ba ice áte duksa-aha ɲanna. ⁷ Zuɲɲwire á duksa-aha ɲanna á gáraɓa an ervare; buwire-aatare á gáraɓa an egdza a dalau; keyire á duksa-aha ɲanna, wafke-aara ba seke wafke á urimagwe. Ufaɗire-aatare á gáraɓa an zele, ɲane á ɲgye an lyákwá. ⁸ Duksa-aha ɲanna ta ufáde an shifa na, tá an lyambake uɲkwahe uɲkwahe áte itare, an cepa ba ice áte duksa-aha ɲanna, áte iga, antara á kya huɗe keni baɗemme. An vayi vacika tá ɓela ba lahe. A ba itare am lahe-aatare:

Ekka Dadaamiya Yaakadada wá, ka cuɗeɗɗe, ka cuɗeɗɗe, ka cuɗeɗɗe, ba ka palle ɓaaka umele. Ka edda á hakuma ba ka palle, ware umele. Kwaye am fakta keni ndza ba ekka, vatena keni ba ekka, á katafke keni ká sawa ba ka ɲanna.

⁹ Estuwa á ba lahe á duksa-aha ɲanna ta gergere ufáde na. Edda una á njá am kurshi á sleksire, á njá an shifa ba ge ɗekideki na, tá aɲkwa eɗɗema, tá aɲkwa slafaná we baɗemme. ¹⁰ Ba kelaa má itare tá aɲkwa maganá una ɲanna ge edda una an kurshi á sleksire na wá, emgyegwar zala kul buwa ju ufáde na keni baɗemme tá puwa dzákwa á malire-aatare na á dete haha, á katafke á slekse yaikke na am kurshi ta jantaave itare na, tá aɲkwa kezlan ugje, tá baná:

¹¹ Yaakadada á ɲere, Dadaamiya á ɲere, ba ekka palle una ka edda á hakuma, hyakephye geni tá galakgála emnde baɗemme, geni tá ɗemakɗema emnde baɗemme, geni tá faksaarefe emnde baɗemme. Adaba duksa baɗemme ka nderanaa ba ka, an namaari á ɲa ka nderateraahe, ka njateraahe.

5

Tá aɲkwa gála edda una ba seke egdza zhel kyáwe a sadake na

¹ Daaci ya naa wakita an fáɗá, am naɗafa á edda una á njá am kurshi yaikke na, aɲkwa an puwa duksa am wakita ɲanna, áte iga, antara am huɗe baɗemme. Ta fafete dámshe á vadale ser vuye áte we á wakita ɲanna, ganakini a waranteka ura umele. ² Zlaɓe ádalíye, ya naa gwarda á malika, á ndaha elva á ba an ká kwára, a ba ɲane wá: «Áma edda una hyephye ge wára wakita na náwa ta haɗante, ta fafete dámshe átekwa na?» ³ Amá jarka ba palle keni edda una hyephye ɗekideki. Ma am huɗe á samaya, ma áte duniya, ma huɗe á haha keni, jarka ɗekideki edda una hyephye ge wera wakita ɲanna, ge á zharanaazhára názu an puwa am wakita ɲanna.

⁴ Iya ba ya cenaa una ɲanna wá, ya fantau ge kyuwa. ⁵ «Kyuweka,» a ba palle á emgyegwar zála kul buwa ju ufáde na á elvan ge iya. «Ezzhára ka ba ervare na ta yanaa emnde á Yahuda, ta emnde a jeba á sleksu *Dawuda na,» á bina. «ɲane gaage ndzedfa áte duksa baɗemme, ɲane hyephye ganakini á fáya dámshe á vadale ɲanna, ɲane hyephye ge wára huɗe á wakita ɲanna,» á bina.

⁶ Daaci yá zhára ba egdza zhel kyáwe, á tse am dagave á tara slekse yaikke, antara duksa-aha ufáde na tá an shifa am vuwa na, ta jatertaave emgyegwar zála kul buwa ju ufáde na. Zhel kyáwe ɲanna, á gáraɓa an egdza zhel kyáwe na ndza ta iceta

sadake-aara na. Nane wá, an derma vuye, ice-aha-aara keni vuye am ire. Ice-aha-aara vuye nanna wá, ta shedekwe-aha na ta vuye á katafke á Dadaamiya, á beláterá á sem duniya bademme na. ⁷ Daaci a duhe ge egdza zhel kyáwe nanna, a de lyevaa wakita na am nadafa á slekse yaikke na. ⁸ Ba nane lyevaalya wakita nanna am erva-aara wá, duksa-aha ufađe na tá an shifa am vuwa na, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufađe na bademme garaavege á dem áhá, tá kezlan ugje á katafke-aara. Itare bademme tá á ba an gadzavera-aha-aatare am erva, antara egdzara erba-aha á dindar-aatare zarizariya ba seke uwe, an naha an kajiji am huđe-aara bademme. Kajiji nanna wá, maduwa-aha á emnde a fetarfe na tá maganá ádeza Dadaamiya na. ⁹ Tá anƙwa belá ba láhe-aatare anwaslire, ta bantsa itare:

Ba ekka una hyakephye ge lyiya wakita na, hyakephye ge wára wakita na. Adaba ekka ndza ta jaka adaba emnde, ekka ka varese emnde an uzhe á na. Ka varanse emnde a jeba gergere ge Dadaamiya, emnde a ndaha elva-aha gergere, emnde a larde-aha gergere, ka sateraahe ásezenara.

¹⁰ Ka gatervaa ba ekka ganakini a njarinja antara ka am sleksire á na. Ka gaterve *liman-aha ge mága slera á Dadaamiya á miya, watse tá de kwaráná itare duniya.

¹¹ Daaci yá zhára ba malika-aha ta kwákya jipu, baaka kezlakula-aatare dekideki, ta ba seke iwe á waya, ta jatertaave itare ge tara slekse yaikke am kurshi na, antara duksa-aha ufađe na tá an shifa na, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufađe na bademme. ¹² Tá belá láhe an ndzedá-aatare bademme, a ba láhe-aatare:

Ekka, ka edda una ndza ta icaktiya ba seke zhel kyáwe á sadake na. Bademme á hákuma á ba am erva á na. Bademme á duksa á ba am erva á na. Ka edda á ilmu, ka edda á ndzedá, hyakephye ge tá galakgálá emnde, ge tá zlebagzleba emnde bademme.

¹³ Zlađe adaliye yá cená ba tá belá láhe duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Kazlaŋa na am samaya, una áte haha, una am huđe á haha, una an háye, bademme á názena a nderanaa Dadaamiya. A ba láhe-aatare:

Galaumigálá edda una am kurshi á sleksire na, antara edda una a gev ba seke egdza zhel kyáwe á sadake na. Ta emnde a dárádza ba itare, tá an demdemire, hákuma bademme á ba am erva-aatare. Galaumigálá ba itare, dem ba ge dekideki.

¹⁴ *Aamin, a ba duksa-aha ufađe na tá an shifa na. Tepekke, á ba emgyegwar zála kul buwa ju ufađe na keni á dem áhá, tá kezlater ugje ge tara slekse yaikke, antara egdza zhel kyáwe na.

6

Egdza zhel kyáwe á wára dámshe-aha na vuye na

¹ Daaci yá zhára edda una tá dahaná an egdza zhel kyáwe na, a fantau ge wera wakita na am erva-aara na. Ba a weraa dámshe á zuŋwire an dámshe-aha vadale vuye na wá, yá cena ba palle á duksa-aha ufađe na tá an shifa na anƙwa á ndaha elva an ndzedá ba seke hula á samaya. A ba nane: Sesse! ² Estuwa ya kante ice wá, yá zhára ba sesse belsa dzayye telle, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa nanna an leka am erva, ta fadanse ire an lówani. Edda-aara nanna slemidala jipu, a sessehe geni á de gá midalire zlađe adaliye.

³ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe á buwire, yá cená ba buwire á duksa-aha na tá an shifa á ndaha elva á ba an ká kwára. A ba nane wá: Sesse! ⁴ Kertenj sesse belsa umele kyanŋe antara ura áte iga. Ta fanem katsakar yaikke ge edda una áte iga á belsa nanna, ta vante hákuma ganakini a janaaja hairire am duniya bademme, tá cebaavecebe emnde am dagave-aatare.

⁵ Egdza zhel kyáwe na a weraa keyire á dámshe, daaci yá cená ba keyire á duksa-aha ufade na tá an shifa na á ndáhá elva, a ba ñane wá: Sesse! Yá zhárá ba sesse belsa dunñwe gyegunyiye, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ñanna an daráme am erva-aara. ⁶ Yá cená ba ndáhá elva duksa umele ba seke kwárá á urimagwe, a ba ñane: Mbera á ura palle áte váha palle wá, a jauka am gane á gwázhama nagwadá palle, bi gane á gwasá nagwadá keye. Amá tara waye, antara mbazla wá, naba yaterya a njarinja, a ba ñane.

⁷ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ufadire, yá cená ba ufadire-aatare ge duksa-aha ufade na tá an shifa na: Sesse! a ba ñane. ⁸ Yá zhárá ba sesse belsa umele, jili-aara izhegizhege, antara ura áte iga. Zhara á edda una áte iga á belsa ñanna Emtsa. Ankwa á dabaná fáya am iga. Ta vaterte hákuma á ceba shifa á emnde an katsakar ge itare. Emnde umele, tá cebaterá an waya, emnde umele, tá cebaterá an lapikere, emnde umele keni tá cebateraaceba dabba-aha á kaamba. Daaci tá de kedanaakeda itare kyalma á kyalma á duniya. ⁹ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ilyebire, yá zhárá ba shedekwe-aha á emnde na ndza ta cebateraa adaba ta lyevaa elva á Dadaamiya, ta ankwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde na, tá am sera á duksa na tá icaná sadake á dabba ge Dadaamiya átekwa na. ¹⁰ Ta belu hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Yaakadada á ñere, ka cufedde, ka slejire ba ekka. Ká ufa vaatara ge kyá shairiya á emnde na ta cebaa shifa-aha á ñere am duniya na? Ká de fan vaatara zladá áte itare?» ¹¹ Ta tegateraa zane dzayye ma ge ware-aatare keni bademme, ta bateraa: «Puwawansepuwe emtsaade adaliye duksa á kure, zlahe njá á kure demmeka una, kwa emnde na ta cebakuraa adaba elva á Dadaamiya. Sey má cebareceba egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na jarauje, lauktu watse tá kya shairiya.»

¹² Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe unkwahire, a naba gejaptehe ge duniya bademme á ba an ndzedá, vaciya nyefnye danñwe gyegwenyiye ba seke jampi. Tere keni nyefnye kyanñe hanñe ba seke uzhe. ¹³ Terlyákwa-aha keni tá gedá á sem repepepepe ba seke egdza á náfa na á serbaná vaciya má á vátá effeya na. ¹⁴ Samaya keni a fadapte ba seke buce, a keddehe ba estuwa. Tara wa-aha bademme, antara haha-aha na tá am dagave á háye-aha, tsaretse am slede-aha-aatare bademme. ¹⁵ Emnde bademme, an emnde na tá kwárá ire-aatare-ka, an náve-aha-ka, bademme zhagadarezhagade, de shabarevshahe am hwalakwa-aha áte wa-aha. Antara ba slekse-aha á larde, ira mále-aha á ekse, antara mále-aha á sawji-aha, emnde a berba, ira emnde a ndzedá, bademme zlarzlálá á de shebe. ¹⁶ Tá ankwa ndater elva ge egdzar wa-aha, antara wa-aha sadadde, a ba itare an kyuwa: Zazawanerarzaze seke táslawa á kure. Shebawanerveshebe seke átuge ice á slekse yaikke na am kurshi, antara egdza zhel kyáwe na an ervaunde-aara na táslawa á kure. ¹⁷ Adaba herzhe watse á maga hákuma-aara áte ñere, adaba jaaja ervaunde áte ñere. Ankwa ura watse á dzegwándzegwa tse vacite ñanna emtu, a ba itare.

7

Malika-aha tá fafa lámba á Dadaamiya áte emnde-aara

¹ Am iga á una-aha ñanna maa, ya naa malika-aha ufade, tá tsaatse am karafke-aha ufade ge ekte á samaya. Ta ñanaahe effeya-aha gergere ufade na bademme, ganakini a sawka á sem duniya, ma áte haha, ma áte háye, ma áte náfa-aha keni. ² Ya nanna zlahe adaliye malika umele, á sawa á sa am gedí, am lámba á Dadaamiya na edda á shifa na am erva. Daaci a kante kwárá ba shagera ge dáha malika-aha na itare tá an hákuma á badza tara haha an yáwe na. ³ A ba malika ñanna wá: «Fauka emtsaade erva áte haha. Ma ge yáwe, ma ge náfa-aha keni fawaterfeka emtsaade

erva, sey má zlanjeruzle njere ge fafatera lámba-aha áte wafke-aha-aatare ge emnde a Dadaamiya á miya.»

⁴ Cekwaangudí wá, yá cena tá biya kezlakula á emnde na ta fafaterite lámba á Dadaamiya áte wafke njanna, ta emnde debu deremke an debu kul ufade ju ufade. Emnde njanna bademme ta segáshe á ba am jeba-aha á *Iserayiila-aha. ⁵ Ta fafete lámba njanna áte emnde á Yahuda, ta emnde debu kelaawa ju buwa. Ta fafete áte emnde á Raubain, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Gada, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁶ Ta fafete áte emnde á Asair, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Naiftalim, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Manasa, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁷ Ta fafete áte emnde á Simaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Laiwi, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Isakar, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁸ Ta fafete áte emnde á Jabulaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Yusufu, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ira emnde á Bainjamain, itare keni ta emnde debu kelaawa ju buwa. Kwaya njane emnde a *Iserayiila na ta fafaterite lámba á Dadaamiya áte wafke na.

Nalgaadama á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara

⁹ Am iga á una-aha njanna maa, ya naa nalgaadama, baaka kezlakula-aatare dekideki, ta sawa am larde-aha á duniya bademme, jeba-aha á emnde bademme, ma una áme, ma emnde na tá ndáha elva a ekse-ara keni. Bademme á nálga á emnde njanna a jamme á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe. Emnde njanna bademme tá á ba am zane dzaydzaye, tá an erva-aha á debina am erva-aha-aatare bademme ge mára higa-aatare. ¹⁰ Ta ketaa kwára-aatare á dem zhegela, a ba itare: «A lyanjeraa ba Dadaamiya na náwa am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe baaka umele.» ¹¹ Malika-aha bademme ta jantaave ge Dadaamiya am sleksire-aara, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufade na, ira duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na. Daaci bademme-aatare reppe garaavege á dem áhá, tá anjwa kezlakula ugje ge Dadaamiya na am kurshi á sleksire-aara na. ¹² Ta bántsa itare: «*Aamin! Gálá wá, á zlayák ba ge ekka Dadaamiya. Ká an demdemire, ká an hákuma, ká an ilmu, ká an ndzedá, ká an gázlagazla. Njá paslaká erva, njá slafaká we ba ge ekka palle, dem ba ge dekideki. *Aamin!»

¹³ Daaci, a ba palle á emgyegwar zála na á elvan ge iya: «Diyakaterdiya emtu emnde njanna tá am zane dzaydzaye na? Ta emnde-ara itare?» ¹⁴ Ya njwanante: «Diyaterka, ka slediyaterdiya ba ka ámbarka á njane.» Daaci a ba njane á elvan ge iya: «Una degiya emnde na ni ndza ta bashu zladá yaikke am duniya, dete halavuwa á zladá njanna keni gazlarka dekideki na. Itare ta emnde na ni revasereve zane-aha-aatare am uzhe á egdza zhel kyáwe, garanvege dzayye na. Amaana bararsebare ervaunde-aha-aatare am uzhe á Yaisu *Almasiihu. ¹⁵ Adaba una njanna, náwa itare saremsa á se katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara. An vayi vacika tá maganá slera am mashidi-aara, á fateru hyema ba njane. ¹⁶ Itare tegarevtege antara waya, antara ndera, ira kára á vaciya. Ma jeba-ara keni baaka názu á de hyaterá lyuwa ge itare dekideki. ¹⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba ba egdza zhel kyáwe na kwáye am dagave á kurshi-aha na una á de geva suni-aatare. Á de dátera á dem tate á yáwe á shifa. Watse á de halatersa ba Dadaamiya an erva-aara yáwe á kyuwa am ice ge itare.»

8

Egdza zhel kyáwe anjwa á werá dámshe á vadale na á halavuwa átekwa

¹ Am iga á una-aha ñanna maa, egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe vuyire. Dámshe na wá, á halavuhále átekwa. Am sarte na a werante na wá, bademme á názu am huđe á samaya tsaatse kedekke, á maga kyalma á saa ßaaka názu á gejava dekideki. ² Daaci yá zhára ba malika-aha, ta vuye kalkale, tá tsaatse á katafke á Dadaamiya, ta tegaterem derkwákwá am erva. ³ Ankwa malika umele zlaße ádaliye, an egdza erba á dindar na tá díza kajiji am huđe-aara am erva, a de tsanve ge duksa na tá icaná sadake átekwa ge Dadaamiya na. Daaci ta halanu kajiji kwakya ge malika ñanna, ganakini á dízaná á katafke á Dadaamiya áte tate á icaná sadake ñanna. Daaci ta weshapte estuwa tara yire á kajiji ñanna, antara maduwa-aha á emnde na fartarfe á ba an jirire na. ⁴ Daaci ta tsete estuwa tara yire á kajiji na, antara maduwa-aha á emnde a fetarfe á deza Dadaamiya. ⁵ Daaci malika na, ba zlauzle am una ñanna, a eksetaa egdza erba a díza kajiji na, a tsakem slaya á kára na áte tate á faná sadake ge Dadaamiya na, a naba kyanaahe á sem duniya. Daaci njaanja tara hula á samaya, antara kára á ráde, haha keni a naba gejava á ba an ndzedá.

Ferta derkwákwá á Malika-aha vuye

⁶ Malika-aha vuye na ta tegaterem derkwákwá am erva na magarnaamaga niya ge ferta derkwákwá-aha-aatare. ⁷ Zunñwe á malika-aha ñanna a fertante náza-aara, wesharáptewesha tara nálandze, antara kára, ira uzhe, tá ankwa hya á sem duniya. An tega duniya kar keye, kar palle na an pasha an kára, tara esseba, antara náfa-aha bademme tá an pasha.

⁸ Buwire á malika-aha ñanna keni a fertante derkwákwá-aara, ta mbar kára ge daada duksa umele ba seke wa yaikke, ta devese, ta eblyanme am háye. ⁹ An tega háye-aha am duniya kar keye, kar palle na nyefnye uzhe háññe, bademme á názena an matsaremátsa am háye-aha ñanna. Paare-aha á yáwe keni bademme badzarevbadze am tate-aha ñanna.

¹⁰ Keyire á malika-aha ñanna a fertante náza-aara keni, a ñezlehe ge daada terlyákwá, á mba ba kára bademme, daaci a eblyeme am kar palle á derve-aha yáwe, antara mánjebe-aha, tate á yáwe bademme, ñane a badzeva yáwe kar palle am keye. ¹¹ Zhara á terlyákwa ñanna wá, Agugu, amaana: yaiyaihira. Yáwe-aha am duniya bademme a tegese kar keye, kar palle na gevge yaiyaihe bademme ba seke wáye á dále, yaiyaihira á yáwe-aha ñanna a cebaa emnde kwakya.

¹² Ufadire á malika-aha ñanna ñane keni a fertante derkwákwá-aara, ma ura-ara keni a tegese kar keye ge tara vaciya, antara tere, daaci vaciya keni kar palle gevge danñwe, tere keni kar palle gevge danñwe. Terlyákwá-aha keni ba estuwa: am keye, palle gevge danñwe, am keye, palle gevge danñwe, bademme ba estuwa. Daaci a gulaa estuwa parakkire á duksa-aha na tá am samaya na. Am kar keye, ta kedaa palle. Váha palle a tegese kar keye, am palle ßaaka parakkire ba cekwaanñudí keni. Vayiya keni ba estuwa ñanna.

¹³ Daaci ya ketaa ice á dem samaya wá, yá cena ba kyuwa á ze le am samaya yiyiye jipu, herzhe á shanaasha samaya. Álawlawlawlaw, a ba ze le ñanna, paláse á kure kwa emnde na kwá áte haha! Ankwa á tsekwa zlaða yaikke má fertaranteferta malika-aha na jaruje na derkwákwá-aha-aatare!

9

¹ Kerten fertanteferta náza-aara ilyebíre á malika-aha ñanna. Yá zhára ba terlyákwá umele á ßelá am haha, a eblyaa sawa am samaya. Ta vante egdza a tsekweram am erva ge ñane, ge wera evege shagerka na ßaaka halavuwá á sladfire-aara dekideki na. ² Ba a wertaa evege ñanna wá, shelle ge yire, á segashe am huđe á evege ñanna, ba seke yire á kára na yaikke jipu na. A hedanuhe ge vaciya bademme,

tábedámme slede bademme. ³ Daaci á kelá ba dikele á iwe-aha, á segashe am yire njanna, hyemhye am duniya bademme. Ta vaterte hákuma ge iwe-aha njanna ba seke názá á herdza-aha na tá am haha na. ⁴ Ta bateraa a farka we-aatare d'ekid'eki ma áte mása, ma áte náfá-aha keni, a wawarwáwa ba emnde na ta baaka an lámba á Dadaamiya áte wafke-aha-aatare na. ⁵ Amá ganakini tá zlanazle ba d'ekid'eki shifa am ura wá, varaterteka baráma-aara. Ta bateraa ba a magaraternaamaga paláse am tere ilyebe njanna. Iwe-aha njanna má warewa ura wá, zladá-aara ba kalkale antara zladá na á tapaná ura má waawa herdza. ⁶ Am tere ilyebe njanna, emnde tá de katáná an kátá emtsa, amá watse baaka pute. Watse tá yekaná an yeka emtsa, amá watse á duka emtsa ádezeta.

⁷ Iwe-aha njanna wá, tá gáráva an belsa-aha na má tá dem wáva na. Tá an duksa-aha umele ba seke dzakwa á sleksire na ta maganaa an dindar na am ire-aha-aatare. Wafke-aha-aatare tá gáráva an zála. ⁸ Úgje-aatare ba seke úgje á njwasha, slare-aatare keni ba seke slare á ervare. ⁹ Ta shabanve uksuwe-aha-aatare am duksa umele ba seke kyebebbe á íre. Hula á lyambáke-aatare ba seke hula á darkwa-aha na tá tadáná belsa-aha na tá hadzala á dem tate á wává. ¹⁰ Iwe-aha njanna, itare tá wa ura an kataliya seke herdza. Tere ilyebe tá anjwa á magaterá paláse ge emnde an kataliya-aha-aatare. ¹¹ Tá an slekse-aatare yaikke arge itare. Slekse-aatare njanna wá, malika na á kwaraná njane evege shagerka na baaka halavuwa á slad'fíre-aara d'ekid'eki na. Slekse-aatare njanna wá, an elva á Ibraniñkau tá d'aháná an Abadaun, an elva á Yunaniñkau wá, tá d'aháná an Apauliyaum. (A ba zhera-aha njanna wá: Slebadza duksa.)

¹² A degáshe estuwa palása á zunñwire áte una ni a ndahanaa zeze njanna. Tá anjwa sawa zladá-aha umele zlafe ádaliye buwa.

¹³ Daaci unkwahire á malika-aha njanna a fertante derkwákwá-aara njane keni. Ya ketaa ice wá, ya naa duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya, na ta maganaa an dindar. Yá cena ba kwárá á ura á segáshe am we á námbañwa-aha-aara ufad'e kerde ge duksa na tá fa sadake átekwa na. ¹⁴ A ba edda-aara á elvan ge malika njanna: «Palateraapálá malika-aha na ufad'e na tá an ngwad'a áte we á guwa na tá d'aháná an Aifratis na.» ¹⁵ Daaci ta palaterahe malika-aha na. Itare wá, ndza ta fáter ganakini slera-aatare sey tá maganá am iva njanna, am tere njanna, am hare njanna, antara am sarte njanna keni. Am sarte njanna wá, tá de ceba emnde kwakya am duniya. Am kar keye, kar palle na tá de ceba emnde njanna bademme. ¹⁶ Ta biyaa kezlakula á dikele á sawji-aha á malika-aha njanna tá áte belsa-aha na wá, ta meliyaunj deremke buwa. ¹⁷ Am wáháyu-aaruwa wá, ya náternaa belsa-aha, antara emnde na tá áte iga-aha-aatare bademme. Emnde njanna tá am kyebebbe á íre an deva ba kyanñe ba seke kárá, zlafe ádaliye áte danñwire seke yire á kárá na yaikke vayvaya na, seke jili á yáwe á tambali zlafe ádaliye. Ire á belsa-aatare wá, seke ire á ervare. Á segashe ba kárá, antara yire, ira *baraudau am mbuwe-aha-aatare. ¹⁸ Sabaaba-aha keye njanna, amaana: tara kárá, antara yire, ira *baraudau na á segashe am mbuwe á belsa-aha njanna, cebaaceba emnde kwakya. Am emnde keye, a jaa palle. ¹⁹ Hákuma á belsa-aha ge magateraa palása ge emnde na wá, á ba am mbuwe, antara kataliya. Ágira kataliya-aatare wá, ba záhe surum-surume ge belsa-aha njanna, tá ceba emnde an njane.

²⁰ Aley, emnde na jaruje an shifa na magarka tuba d'ekid'eki. Itare tá kezlater ugje ba ge shaitaine-aha, tá maga ba hele-aha-aatare gergere. Hele umele tá maganá an dindar, umele tá maganá an lipela, umele ba náfá, umele nákwá. Duksa-aha njanna wallá tá nanna ice-ka, wallá tá cenáncena duksa á dem hyema-ka, tá zlaltez'lálá-ka, uwe-ka. ²¹ Zlafe ádaliye, emnde njanna tá ceba ba shifa, tá maga ba gwardzire, antara zawarire, ira neylire, tá yánka d'ekid'eki.

10

Malika an egdza wakita

¹ Am iga á una ñanna maa, ya naa gwarda á malika umele zlaɓe ádaliye, á tsekwa á sa am samaya. Malika ñanna an tsekwa am kumba, antara kataliyavere takarre am ire. Wafke-aara á maga wulwulire ba seke vaciya, sera-aha-aara ba seke nara á kára. ² Malika ñanna an egdza wakita am erva, wakita ñanna á ba an wera. Sera á naɗafa-aara á tsaná am dagave á háye, sera á názlaba wá, kwaye á de tsaná áte haha ba yiyiye an háye. ³ Ndasendahe elva-aara palle wá, zlála á kwára-aara ba seke kyuwa á ervare. Am iga á kwára-aara ñanna, yá cena ba ñwartenwa válaha á samaya ta vuye. ⁴ Yá kátá puwetepuwa názu ta ndahanaa válaha á samaya ñanna ta vuye na, kerten yá cena kwára umele zlaɓe ádaliye á ndahi elva á sa am samaya, á ba edda-aara: «Puweka elva ñanna, a njinja á ba am huɗe á ña.»

⁵ Daaci malika na sera-aara palle a tse am dagave á háye, palle áte haha na, a ketaa erva naɗafa-aara á dem samaya, ⁶ a zu waɗa á katafke á Saksage na ma vaatara kení ñane ba nja-aara, a nderanaa ba ñane samaya, antara názu átekwa baɗemme, a nderanaa ba ñane haha, antara názu átekwa baɗemme, a nderanaa ba ñane yáwe, antara názu am huɗe-aara baɗemme na. A zu waɗa geni ba jirire duksa-aha ñanna herzhe á magava, má zlaruzle malika-aha baɗemme ge ferta derkwákwá. ⁷ A bá ñane wá: «Ba máki fertanteferta vuyire á malika-aha derkwákwá-aara wá, Dadaamiya kení á zlanazle áte una ñanna ge mága jirire á názena á kataná ñane, ndza a bela emnde a slera-aara nabi-aha, ta se ebbála na.»

⁸ Daaci edda una ndza ya cenaa kwára-aara á ndahi elva á sa am samaya na, fiyantaufe zlaɓe ádaliye, a ba ñane: «Edduwa lyevaalya egdza wakita na an wera am erva á malika na a tsa sera palle am dagave á háye, sera palle áte haha na.»

⁹ Daaci duwa-aaruwa á de lyiyya egdza wakita am erva á malika ñanna. Viteva wakita na, á ba iya á elvan ge ñane. A ba ñane: «Náwa lyevaalya, zuze baɗemme, watse ñenñene am mbuwe á ña ba seke nama, amá watse á de gevge yayiyaihe am kulmbe á ña ba seke dále.» ¹⁰ Ya lyevaa egdza wakita na am erva-aara, ya zuhe. Ba jirire wá, ndza ñenñene am mbuwe-aaruwa ba seke nama, amá de gevge yayiyaihe am kulmbe. ¹¹ Daaci, ta biya de emmága zlaɓe ádaliye nábiyire áte emnde a jeba gergere, áte larde-aha gergere, áte emnde a ndáha elva-aha gergere, antara slekse-aha-aatare baɗemme.

11

Seyde-aha buwa

¹ Daaci ta fiyem zade á gamara am erva, slaɗɗe ba seke lále á kura duksa, ta biyaa: «De kursekure huɗe á mashidi an ñane, kursekure antara duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya na, kezlaterkezla emnde na tá maga maduwa am mashidi ñanna baɗemme. ² Amá kureka huɗe á riya-aara, fanuka hyema ge tate ñanna ɗekidɗeki. Aɗaba yarateránya tate ñanna, antara huɗe á berni cuɗeɗɗe ñanna baɗemme ge emnde na ɗabarka Dadaamiya na. Watse tá de záná itare, tá de payáná itare an sera-aha-aatare am tere kul ufaɗe ju buwa. ³ Amá watse yá bela seyde-aha-aaruwa, tá an tsakwa am bagwadza-aha ba estuwa. Am sarte ñanna, watse tá baláná ba itare waazu á elva-aaruwa am háre debu an deremke buwa an kul unɗwahe ñanna.»

⁴ Seyde-aha buwa ñanna wá, itare ta ba seke náfa-aha á juwe buwa, antara kára á fanus-aha buwa, tá á katafke á Dadaamiya. ⁵ Máki ura á magaterá emtanɗi wá, á naba segáshe kára am mbuwe-aatare, á ceɓa kelaade-aha-aatare ñanna, tá taa ñezleka ɗekidɗeki, sey ba tá emtsa. ⁶ Am zamáne-aatare na ni tá de maga nábiyire na, watse tá an hákuma jipu. Watse tá an hákuma á piyeta yáwe á samaya ganakini

a hyeka dekideki; watse tá an hákuma á nyanve yáwe, á geva uzhe. Zlafe adaliye, watse tá an hákuma á sa sabaaba-aha gergere á sem duniya ge magateraa palása ge emnde, tá de magán ba seke una tá kataná itare.

⁷ Má watse zlaruzle itare á bálá elva á Dadaamiya wá, watse á sesse náza kaamba am evege shagerka na baaka halavuwá á sladfire-aara dekideki na. Watse á se wava dabba nanna an itare, á de gáná ba nane midalire, á de cebaterceba ba bukerde. ⁸ Amá emtsa-aatare watse tá yáterá á ba áte we á layye, am berni na ndza ta jaa edda-aatare áte dzaŋgala na. Adaba názu ta maganaa emnde a berni, watse tá dáhá berni nanna an *Saudauma, bi Misera. ⁹ Emnde na tá am emtsa na wá, watse an piya ge hedaterheda. Watse tá se zharaterzhára emnde á sa am larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva gergere, emnde bademme tá de zhára ba emtsa-aatare am háre keye an kyalma. ¹⁰ Watse bademme á emnde na tá am duniya na ervaunde-aatare á de geva ba seke nama arge emtsa á emnde buwa nanna. Emnde a há tá de maga munri-aara, adaba ndza tá katerva ye kwakya áte ndáhá-aatare.

¹¹ Daaci am iga á háre keye an kyalma nanna, Dadaamiya á de fertaterem puwa shifa zlafe adaliye á dem vuwa-aha-aatare, tá naba tsatsetehe. Daaci emnde na naráterna na gazlaregazla bademme. ¹² Ba itare keni tsaretse am haha, tá cena ba kwára á ura, á dáháterá á sa am samaya, a ba kwára nanna á elvan ge itare: Dalaudálá ásehuna. Daaci ta naba ngye á dem samaya am kumba, am ice á kelaade-aha-aatare bademme. ¹³ Am sarte nanna maa, a naba gejapte ge haha á ba an ndzedá, am bere kelaawa an ngerda palle, am bere kelaawa an ngerda palle, hude á berni nanna bademme ba estuwa. Emnde debu vuye una matsaremátsa bademme. Daaci emnde na jaruje an shifa na gazlaregazla jipu, farantaufe gálá Dadaamiya geni Sleksa ba nane palle, anjwa am samaya.

¹⁴ A degashe estuwa palása buwire, amá keyire keni anjwa sawa ba kinamina.

Malika á ferta derkwákwa vuyire

¹⁵ Am iga á una nanna maa, vuyire á malika-aha a fertante derkwákwa-aara keni. Daaci yá cena ba kwára-aha tá valaha á sawa am samaya, a ba kwára-aha nanna: «Dadaamiya Yaakadada, antara edda una a eksesaa nane farantaufe sleksire-aatare áte duniya názá ba ge dekideki.»

¹⁶ Ba darude itare maa, reppe puwaraapuwa emgyegwar zála na ta kul buwa ju ufade na tá am kurshi-aha á sleksire na á dem áhá, tá anjwa kezlan ugje ge Dadaamiya, a ba itare:

¹⁷ Dadaamiya Yaakadada arge duksa bademme, am fantaufe keni ndza ba ekka, kina keni ba ekka nanna. Ná anjwa slafaká we adaba hákuma á na ni eptsakanaptsa duksa bademme á sem sera á na.

¹⁸ Kwakya emnde am larde-aha gergere ndza ta magaa ervaunde an ekka. Kina wá, hyephye sarte á na keni geni ká eptsaternaaptsa, hyephye sarte á na ge kya shairiya á emnde a fáyá, hyephye sarte á na ge tegateraa ládá ge emnde a slera á na nabi-aha, antara ge emnde á na umele keni bademme, ge male-aha, antara emnde na garevka male-aha, emnde na tá an lyáwá á na am ervaunde na bademme ká de tegateraa ládá. Emnde a bádza duniya keni hyephye sarte á na ge ká ngerdateraangerda.

¹⁹ Ba darude itare wá, batanŋe a naba werthehe ge mashidi á Dadaamiya am samaya, antara ba nakwati am hude á mashidi nanna ura á nanna bademme. Nakwati nanna wá, á mára namána-aha na a ngudanaa Dadaamiya an emnde na. Am iga-aara, wesharaptewesha tara kára á ráde, antara válaha á samaya, nálandze keni ba seke una ni tá puwaná an puwa á sa am samaya, haha keni a naba gejapte ba narnjare.

12

Mukse antara náza nye

¹ Daaci marápsémáre najipu yaikke am samaya. Ankwa mukse wá, a tsekweme am vaciya ákurá nangyuwe-aara, a puwete sera-aha-aara áte tere. Ákura náza faða ire-aara wá, an terlyákwá kelaawa ju buwa am ire. Una nanna dzakwa á sleksire-aara ge nane. ² Mukse nanna keni á huđe, hyephye sarte-aara ge ya egdzere, ámbera ankwa á hula ge zladá a ya.

³ Zlađe ádaliye, marápsémáre najipu umele yaikke á ba am samaya nanna. Ya naa ba dada náza nye, vuwa-aara an deva ba kyanne, an ire vuye á ba áte nane palle, antara derma-aha-aara kelaawa. Zlađe ádaliye, an dzakwa á sleksire am ire-aha-aara nanna vuye kerđe. ⁴ Kataliya á náza nye nanna shánaasha samaya, haa a bataa terlyakwa ba kwakya an nane á sem áhá. Am terlyakwa keye áte samaya, nane a betaa palle, am terlyakwa keye a betaa palle, bademme ba estuwa. Daaci a tsahe arge mukse na ankwa á ya egdzere na, ganakini má watse yaaya egdza-aara nanna, watse á ndunde nane.

⁵ Cekwaangudí wá, mukse na yaaya egdzere zhele, watse á kwará egdze nanna duniya bademme an zade á íre. Daaci ta eksante egdze nanna, kwaye ta naba danaa á de katafke á Dadaamiya am sleksire-aara. ⁶ Emmarge egdzere maa, nane a kezlanaa á dem kaamba, á dete bálá na a tsatsanaa Dadaamiya ganakini á de fanu hyema áhuwa ge nane na. Watse á njá áhuwa am hare debu an deremke buwa an kul unkwahé.

⁷ Am iga á una nanna maa, njaanja wáva yaikke am samaya. Ba náza nye nanna zlađe ádaliye antara malika-aha-aara, tá ankwa wava antara *Mikayiilu nane keni tá antara malika-aha-aara. ⁸ Amá hyafka náza nye nanna áza *Mikayiilu. Ngyaratersengye antara malika-aha-aara bademme, tá taa piyeteka ba sera-aatare keni am huđe á samaya mazle-aara. ⁹ Ta naba ngyanse estuwa dada náza nye nanna. Nane wá, tá eddáhá zlađe an emgyegwe a záhe keni. Ta ngyaterse á segashe antara malika-aha-aara bademme. Zlađe ádaliye, nane slekse á jini-aha, bi Shaitaine, una bademme ba zhera-aha-aara.

¹⁰ Am iga á wáva-aatare nanna, ya cenaa ba kwará yaikke á valaha á sawa am samaya, a ba nane wá: «Kina wá, Dadaamiya maresemáre hákuma á sleksire-aara bademme, lyámilya ba ge đekidėki mazle-aara. Edda una a eksesaa nane na keni maresemáre-aara bademme, adaba kwaye ngyansengye edda á fida na am samaya. Ba edda una ni ndza an vayi vacika á se icateraare sera ge egdzar mama-aha á miya áza Dadaamiya na. ¹¹ Amá egdzar mama-aha á miya garega midalire. Názena ni itare ta gaken midalire na wá, ta gáná adaba uzhe á egdza zhel kyawe, antara adaba seydire na ta maganaa áte elva á Dadaamiya, ta ndater ge emnde, ma emtsa keni eksaraarekse na. ¹² Adaba ngyaratersengye nanna wá, ekkure samaya-aha higauhiga. Ekkure emnde na kwá am huđe á samaya-aha nanna keni higauhiga bademme. Amá palasa á kure kwa emnde na kwá áte haha, antara názena am huđe á haye keni bademme. Ya ndaaná adaba uwe una? Adaba kwaye tsekwátsekwa Shaitaine á dezekure, ankwa á tsekwa á ba an ervaunđe-aara, adaba diyaadiya ganakini sarte-aara a juwa ba cekwaangudí.»

¹³ Am nána náza nye na ganakini ngyaransengye á sete haha, a fantau ge baka mukse na a yaa egdzere zhele na, ankwa á đabaná á dem kaamba. ¹⁴ Mbate kerten varanteva lyambake-aha á dada zelee ge mukse na, geni á ngye an nane á dem tate na a tsatsannaa Dadaamiya geni á de geláná átekwa am iva keye an kyalma na. Áhuwa wá, á shanaaka emgyegwe a záhe nanna mázle-aara. ¹⁵ Daaci ge baka mukse na wá, emgyegwe a zahe nanna a naba melese yawe wá, a naba gev guwa yaikke ganakini

á de dánda yawe á guwa mukse na. ¹⁶ Amá: «Yá anƙwa ya,» a ba haha, anƙwa á melanumele ge mukse na. Daaci haha keni werta we-aara, a shu yawe na ni a maganaa náza nye na baɗemme. ¹⁷ Daaci jaaja emtaƙkire náza nye na áte mukse na. A naba dateraa wava ge egdzara á mukse ɗanna mázle-aara, amaana: Emnde na ni lyarvaalye elva á Yaisu *Almasiihu, tá anƙwa á fansaarefe ge Dadaamiya á ba an jirire na. ¹⁸ Á ba anƙwa náza nye na a tsanu ge we á háye.

13

Náwa dabba-aha ta buwa

¹ Am iga-aara maa, yá zhára ba anƙwa á segashe dabba umele am háye, an ire vuye á ba áte ɗane palle, derma-aha-aara keni kelaawa. An dzakwa á sleksire áte derma-aha-aara ɗanna baɗemme, áte ire-aha-aara keni baɗemme ta pupuwete názu zlayeka deƙideƙi na ge zláza Dadaamiya an ɗane. ² Dabba ɗanna ya nanna na wá, tá gárava an ubela, amá sera-aha-aara wá, ba seke sera-aha á kere á kaamba, we-aara keni ba seke we á erfare. Náza nye na a vanta zade-aara, antara sleksire-aara, ira hákuma-aara baɗemme ge dabba ɗanna. ³ Anƙwa palle am ire-aha á dabba ɗanna wá, ba seke ndza kyanamárekye, ba seke ndza emtsametsa ɗeme, amá mbaambe. Am duniya baɗemme emnde tá maga ba najipu-aara, emnde baɗemme tá ɗaba ba ɗane. ⁴ Daaci emnde baɗemme tá anƙwa á kezlan ugje ba ge náza nye na, aɗaba a vanta ɗane hákuma ge dabba ɗanna. Tá anƙwa kezlan ugje ge dabba ɗanna keni, ta bantsa itare: Ware edda una ta kalle an dabba na náwa ɗane na? Ware edda una á hyephye seke ɗane?

⁵ Dabba ɗanna shansha ndzedá á válya elva, antara mága kuravire áte Dadaamiya. A shaa ndzedá á mága una ɗanna, am tere kul ufaɗe ju buwa. ⁶ Daaci a naba fantau ge valya elva áte Dadaamiya, a fantau ge nyanya zhera á Dadaamiya, antara tate na á njá Dadaamiya átekwa na, ira emnde na tá am samaya na baɗemme tá an nyainye. ⁷ Dabba ɗanna wá, shánsa ndzedá ge wáva an emnde na tá anƙwa ɗaba Dadaamiya, a ganaa ba ɗane ndzedá zlaɓe ádaliye. Dadaamiya a naba vante baráma ge sha hákuma áte larde-aha baɗemme, antara emnde am ekse-aha gergere baɗemme, ma tá ndaha elva a eksa-ara keni, duniya baɗemme á ba am erfa-aara. ⁸ Baɗemme á emnde am duniya, watse tá kezlan ugje ba ge ɗane, sey ba emnde na ndza an puwa zhera-aha-aatare am wakita á egdza zhel kyawe na, itare wá, tá de kezlanka ugje. Am wakita ɗanna wá, an puwa zhera-aha á emnde na ni tá an shifa na á zleka na. Ta puwaterte daga am fakta á duksa baɗemme.

⁹ «Edda una anƙwa hyema-aara wá, a effa ba shagera áte elva na yá ndahaná iya na: ¹⁰ Edda una ta yanu ganakini watse á dem erfa á kelaade-aha na, ma estara keni baaka peƙya-aara. Iyau, edda una ta yanu ge katsakar, ma vaatara keni sey tá jana á ba an katsakar ɗanna, baaka peƙya-aara deƙideƙi. Duksa palle ge emnde a ɗaba Dadaamiya wá, a garevge emnde a farvaunɗe, a fartarefe áte Dadaamiya.»

¹¹ Am iga-aara wá, ya nanna zlaɓe dabba umele, ɗane a segashe am huɗe á haha. An derma buwa, derma-aha-aara á gárava an náza á egdza zhel kyawe. Dabba ɗanna á ndaha elva, ndaha elva-aara ba seke názá á náza nye. ¹² Dabba ɗanna keni fantauka ba ɗane an ire-aara mága duksa. Hákuma á mága duksa-aara wá, ba kalkale an názá á dabba zuɗɗwire na. A magaa najipu-aha gergere á katafke á dabba zuɗɗwire, a hyaterarhe á ba áte laarire ge emnde baɗemme am duniya, geni sey tá kezlan ugje ge dabba zuɗɗwire na ndza ba seke kyanamárekye, ndza ba seke emtsametsa, amá mbaambe na. ¹³ Kwakya najipu-aha na a maganaa buwire á dabba ɗanna. ɗane a tsekwaá kára á sawa am samaya á sete haha áte ice á emnde baɗemme, antara najipu-aha umele gergere. ¹⁴ ɗane varanteva baráma ge mága najipu-aha ɗanna estuwa á katafke á dabba zuɗɗwire na. A badu emnde baɗemme an una ɗanna, a bateraa:

«Nderaundera gáráva á dabba zuññwire na ndza kyarannámárekye an katsakar, ba seke ndza emtsamtsa, amá mbáambe na, daaci kwá fansarefe.» ¹⁵ Dabba ñanna wá, ta naba bashanaa ge ñane á fatanem effeya á shifa am vuwa ge hele ñanna ta nderndera na. Gevge wá, añkwa á ndaha elva hele na, ganakini emnde na má kezlaranka ugje ge ñane wá, á cebaterceba bademme. ¹⁶ Dabba ñanna yá añkwa ndahaná ya na wá, a hyateraarehe á ba áte laarire ge emnde bademme am huđe á duniya, ganakini sey tá lyevalya lámba-aara áte iga a nadafa, antara áte wafke-aha-aatare bademme. Una an male-aha-ka, an egdzara-ka, emnde a berba an talága-aha, emnde na tá kwára ire-aatare, an náve-aha, emnde bademme. ¹⁷ Edda una má lyiyaaka lámba-aara wá, á taa shekweveka duksa, á taa veluka názá-aara keni dekideki. Lámba ñanna wá, zhera á dabba ñanna. Añkwa zlahe umele kezlakula, una ñanna keni á mará ba zhera-aara ñanna.

¹⁸ Kezlakula na wá, sey á kypkye eñkale á edda-aara, lauktu á diyeddiye názu am huđe-aara. Kezlakula ñanna wá, á maramiya tate na tá halavuwa átekwa emndimagwaha. Kezlakula-aara ñanna deremke uñkwahe an kul uñkwahe ju uñkwahe.

14

Láhe á emnde na tá an várá na am samaya

¹ Am iga a una-aha ñanna maa, ya ketaa ice á dem samaya, yá zhára ba tara egdza zhel kyawe áte ire á wa *Siyauna, tá antara emnde debu deremke, an debu kul ufáde ju ufáde na ndza ta fafete zhera-aatare, antara Eddenara áte wafke á emnde ñanna.

² Yá cena ba kwára-aatare á sawa am samaya ba seke mága á yawe áte guwa yaikke. Ká kwára-aatare ba seke válahe á samaya, amá tá belá láhe, antara gadzavera-aha-aatare tá jante ge láhe am hula-aatare ñanna. ³ Una ñanna tá bela láhe emnde debu deremke an debu kul ufáde ju ufáde na, tá añkwa gálá Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, ta jantaave duksa-aha ufáde na tá an shifa am vuwa, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufáde na. Láhe ñanna wá, láhe añwaslire, baaka ura á diyeddiye láhe-aatare ñanna dekideki, sey ba emnde ñanna ta varaterse á sa am duniya na.

⁴ Sey ba itare ta emnde na ta tsufete vuwa-aatare am cufeddire, farka erva-aatare áte mukse dekideki na. Sey ba itare ta emnde na ta varaterse itare am dagave á emnde na tá am duniya na, tá añkwa daba ba egdza zhel kyawe ma á dem tate-ara keni. Itare wá, tá átuge tara Dadaamiya antara egdza zhel kyawe. ⁵ Itare wá, ta emnde na ndza cenaranka elva fida am mbuwe-aatare dekideki, ta emnde cufedde.

Malika-aha keye an slera-aha-aatare

⁶ Daaci ya ketaa ice, yá zhara ba añkwa á ñgye malika umele yiyiye jipu herzhe á shanaasha samaya. Malika ñanna añkwa á saterá labáre á higa ge emnde na tá am duniya. Labáre ñanna baaka zle-aara dekideki. Á saterán ge emnde a larde antara jeba gergere, ma tá ndaha elva-ara keni. Am duniya bademme, á saterá ba labáre ñanna ge emnde. ⁷ Malika ñanna a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ñane á elvan ge itare: «Kuvaukuva Dadaamiya, galaugála Dadaamiya am yaikkire-aara, adaba hyephye sarte-aara ge mága shairiya á emndimagwaha. Kezlawankezla ugje ba ge ñane edda una a nderaa samaya, antara haha, a magaa tate-aha á yáwe bademme na.»

⁸ Kertenj a dabemhe ge buwire-aara, a ba malika ñanna: «Kina wá, zlauzle *Babila mazle-aara, á de mbedá berni yaikke na. Ñane a hyante shagerkire-aara áte larde-aha bademme, haa a jatera an ja ge emnde ba seke mbazla.»

⁹ Am iga a malika-aha ta buwa na wá, a dabateremhe ge malika ge keyire. Ñane keni a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ñane: «Ma ware una a kezlankezla ugje ge dabba ñanna, antara gáráva á dabba ñanna, ma ware edda una a lyevaa lámba

á dabba ñanna áte iga a naɗfafa-aara, bi áte wafke-aara, má ta magaa una ñanna, ¹⁰ daaci tá de shá palása áza Dadaamiya aɗaba jaaja ervaunɗe. Á de jaterá á ba an ja palása ba seke mbazla na karanteka yáwe ɗekideki na. Ma ware edda una maganaamaga duksa á dabba-aha ñanna, edda-aara á dem kára, kára ñanna an wsha an *baraudau, daaci á maga palása-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe. ¹¹ Ma vaatara keni yire á kára ñanna á wálá á ba an wálá shelle á dem zhegela, tá maga palása-aatare am huɗe-aara. Baɗemme á emnde na ni kezlarankezla ugje ge dabba ñanna, ma ge hele-aara na keni, bi má lyarvaalya lámbe-aara na áte vuwa-aatare, watse baaka puwansepuwe-aatare ɗekideki, an vayi vacika baɗemme tá shá ba zlaɗa.»

¹² Aɗaba una ñanna wá, ekkure emnde na kwá aɗkwa ɗaba Dadaamiya, fakurtarefe áte Yaisu an jirire na wá, sey kwá gevge emnde a farvaunɗe ba shagera.

¹³ Daaci yá cena ba kwára umele zlaɓe ádaliye á sawa am samaya á ba an ndzeɗa. A biyantsa kwára ñanna: Puwetepuwa una: Geɗa wá, watse aɗkwa áza emnde na tá emtsa am erva á Yaakadada na, a ba ñane. Daaci a ñutehe ge Shedekewe Cudeɗe: «Una ba estuwa, a puwansepuwe, aɗaba zlazlaɗire á slera na ta maganaa itare na á keɗeka.»

Dadaamiya, antara emnde am halavuwa á duniya

¹⁴ Am iga a una-aha ñanna wá, ya ketaa ice zlaɓe ádaliye wá, yá zhára ba kumba dzayye ba telle. Aɗkwa duksa umele a njete áte kumba ñanna, duksa ñanna ba seke urimagwe. An dzakwa á sleksire ta maganaa an dindar am ire-aara, antara náza wá mása an slare jipu, a ñanaahe am erva. ¹⁵ Daaci yá zhára ba sesse malika umele am mashidi, a ba ñane á elvan ge edda una á njá áte kumba na á ba an ká kwára: «Werawera slakslakire áte duniya baɗemme, hyephye sarte a hálá duksa á se mba, eksanteksa náza wá mása á ña, ezzlálá á de ica hiya.» ¹⁶ Daaci a naba huviyante dada náza wá mása-aara ge edda una áte kumba na, a zlavanme am duksa na áte haha, kerten baaka an ica duksa baɗemme.

¹⁷ Yá zhára sesse malika umele keni á ba am mashidi ñanna am samaya na, ñane keni an dada náza wá mása-aara, sláre jipu, a ñanaahe am erva. ¹⁸ Sesse malika umele zlaɓe ádaliye am huɗe á duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Malika ñanna wá, male á kára baɗemme. A ba ñane á elvan ge ukfeɗara na an náza wá mása am erva na, á ba an ká kwára: «Egdzara á náfa-aha na tá herɗaná emnde am duniya baɗemme navene, ekka keni de eɗɗatsa an náza wá mása á ña.»

¹⁹⁻²⁰ Daaci ñane keni naba huviyante náza wá mása-aara, a tsakaa egdzara áte náfa-aha ñanna am duniya baɗemme. Kwaye a de ndakanaa am tate á beca egdzara á náfa. Tate na ni tá beca egdzara á náfa átekwa na wá, kwaye áte iga a ekse. Am sarte na tá aɗkwa beca egdzara á náfa ñanna baaka duksa umele, á kela ba uzhe ba kyanɗe ba seke yáwe á kela, haa a magaa guwa yaikke. Yiyire á guwa ñanna kilaumaiter deremke keye. Sledɗire-aara keni a ektseve ba cekwa am wálá á ura. Una-aha ñanna baɗemme na wá, á kwaramise ba názu watse á magaterná Dadaamiya ge emnde na ni tá aɗkwa am ervaunɗe-aara ge mageteraa palása am halavuwa á duniya.

15

Malika-aha tá an zlakta á masiba-aha

¹ Am iga á una ñanna maa, ya naa ba marápsémaɗe najipu umele am samaya. Ya naa malika-aha ta vuye, masiba-aha keni vuye tá an ñane. Á halavuhále masiba-aha áte una ñanna, ervaunɗe á Dadaamiya keni baaka mazle-aara am iga á una ñanna.

² Daaci yá zhára ba duksa umele ba seke háye, amá ankwá á maga wulwulire ba seke kweteram, an wesha an kára am huđe-aara. Zlađe ádaliye, ya náternaa emnde na garega midalire arge dabba, garega midalire arge gárava á dabba nanna, itare liyarka lámba á dabba nanna zhera-aara kezlakula na. Ya náternaa tá ankwá á tsaatse áte we á háye nanna ba seke kweteram na, tá an gadzavera-aha-aatare am erva, a vatertaa Dadaamiya. ³ Tá ankwá bela láhe á Muusa sleslera á Dadaamiya, antara láhe á egdza zhel kyawe. A ba láhe-aatare:

Dadaamiya Yaakadada, ba ka palle una ka edda á hákuma áte duksa baďemme. Slera á na ge ekka, baaka kalle-aara an shagerire. Slera á na, slera yaikke. Ka slekse á larde-aha baďemme. Baďemme á názena ká maganaa ka, ká maganá á ba áte unjule-aara, ba ekka una ka edda á jirire.

⁴ Yaakadada, ekka keni ankwá ura á kuvanƙa emtu? Ankwá edda una á kezlanƙa ugje emtu? Baďemme á larde-aha watse tá se ba am sera á na, tá se galakgála. Aďaba ba ekka palle una ka cuďeďe. Názu ká maganá ka am bereka. Baďemme ká ankwá maganá á ba áte unjule-aara.

⁵ Am iga á una nanna zlađe ádaliye maa, ya ketaa ice á dem samaya wá, yá zhára ba we á mashidi am samaya an wacene. Am huđe á mashidi nanna, ankwá egdza mashidi á nalba na tá ja ire tara Dadaamiya antara emndimagwaha amkwa na. ⁶ Daaci yá zhára ba malika-aha vuye na tá an masiba-aha na tá ankwá segashe am mashidi nanna. Tá an tsekwa am nanƙyuwe dzaydzaye ba telle, áte lefedďire, ta nƙwadese uksuwe-aha-aatare an kanda á dindar. ⁷ Daaci duksa-aha na tá an shifa na, palle-aatare wá, a tegateraa egdzara erba-aha ta maganaa an dindar ge malika-aha nanna. Egdzara erba-aha nanna tá an naha degwun á Dadaamiya ba caicare an we-aara, Dadaamiya na an shifa, ma vaatara keni ba nane. ⁸ Daaci, baďemme á huđe á mashidi na an naha an yire. Yire nanna wá, hákuma, antara ďemďemire á Dadaamiya. Palle á ura á dzegwándzegwa dem mashidi nanna baaka, sey má zlaruzle malika-aha nanna ta vuye na ge mága masiba-aha-aatare baďemme.

16

Malika-aha tá de puwa masiba-aha am duniya

¹ Daaci yá cena ba kwára yaikke, á ndaha elva á sawa am huđe á samaya, a ba kwára nanna á elvan ge malika-aha na ta vuye na: «Zlauzlálá á de puwa degwun-aha á Dadaamiya na am egdzara erba-aha na, de puwawpuwa baďemme á dem duniya.»

² Daaci zunjwire á malika-aha nanna a de puwanve náza-aara á dem duniya, sesse wige-aha áte emnde na lyarvaalya lámba á dabba áte vuwa-aatare, kezlarankezla ugje ge gárava á dabba nanna. Wige nanna zlazlaďa á we jipu.

³ Daaci buwire á malika-aha nanna a de puwanve náza-aara keni, nane a de puwanaa á dem háye. Háye-aha baďemme nyairevnye uzhe, ba seke uzhe a emtsa, baďemme á názena an shifa na emtsaremtsa am huđe á háye-aha nanna.

⁴ Daaci, keyire á malika-aha nanna keni a de puwanve náza-aara á dem derve-aha, antara tate-aha á yáwe baďemme, yáwe-aha baďemme ta naba nyef uzhe ba kyanje.

⁵ Yá cena ndaha elva á malika umele, nane wá, male á yawe-aha baďemme, a ba nane wá: «Ekka Dadaamiya, ka cuďeďe. Kwaye am fakta, sem kina keni ba ekka nanna. Shairiya á na ká ankwá maganá áte unjule-aara. ⁶ Aďaba emnde nanna ndza ta puwa uzhe á emnde á na, ndza ta puwa uzhe á nabi-aha á na. Daaci má vatena ká ankwá vaterte uzhe geni a sharushe wá, una tá shá nampire á názena ndza ta maganaa itare na.» ⁷ Daaci yá cena ba kwára umele zlađe ádaliye á ba an ndzeďa, á segashe am duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na, a ba kwára nanna wá: «Ba estuwa Dadaamiya Yaakadada, ká an hákuma ba ekka palle, ka slejirire, shairiya á na á ba áte unjule-aara.»

⁸ Daaci ufadfire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara. Ñane, kwaye a de puwanaa áte vaciya. Daaci varanteva baráma ge vaciya, ganakini a farfe ge mbera kára-aara ba shagera áte emnde am duniya. ⁹ Am emnde taparántápá warwarire á vaciya, itare ta fantau ge zláza Dadaamiya kelaa bademme á masiba-aha á ba am erva-aara na. Dzamarka áte yaikkire á Dadaamiya, magarka tuba arge haypa-aha-aatare.

¹⁰ Daaci ilyeḃire á malika-aha ñanna a de puwanve náza-aara keni. Ñane, a de puwanaa áte kurshi á sleksire á dabba yaikke na. Daaci a naba tsekwa ge tabedammire á dem kwára-aara bademme, emnde tá datsa ba nara an slare ge sha zlada. ¹¹ Aley kwalarevkwále ge tuba. Baira itare tá zlazla Dadaamiya adaba wige-aha na áte vuwa-aha-aatare, antara palase na tá ankwá á maganá itare na.

¹² Daaci unkwahire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara. Ñane, a de puwanaa am guwa yaikke na tá dahaná an Aifratis na. Daaci a naba derehe ge yawe am guwa yaikke ñanna bademme, haa slekse-aha umele am gedí sharánsha baráma ge sawa ásehuna mazle-aara. ¹³ Daaci yá zhára ba jini-aha ta keye, tá gárava an mugdza-aha. Palle-aatare, a segashe am mbuwe á náza nye, palle, a segashe am mbuwe á dabba yaikke, palle keni a segashe am mbuwe á nabi fida. ¹⁴ Bademme ba jini-aha á shaitaine na mbarsembe mága najipu-aha kelaazare na. Ba jini-aha ñanna una watse tá dem slekse-aha á larde bademme, watse tá jatermaare átirpalle ganakini tá wava an Dadaamiya Saksage na hákuma bademme á ba am erva-aara na. Una ñanna á de magava am hare yaikke na Dadaamiya á de mára hákuma-aara arge duksa bademme na.

¹⁵ «Ay degiya, faufa hyema ba shagera, watse yá sawa an ila ba seke neyle. Gedá wá, watse ankwá áza edda una paaka háre, fanufe hyema ge nangyuwe-aara na. Ñane wá, yá se bereka an ukhyiye dey, á demka am zherwe yaikke.»

¹⁶ Jini-aha ñanna wá, kwaye ta de jemaa slekse-aha ñanna am tate na tá dahaná an Harmagaidaum an elva a Ibraniñkau na.

¹⁷ Daaci vuyire á malika-aha ñanna, ñane keni a de puwanve náza-aara am zhegela ba estuwa, yá cena ba kwára yaikke á sa am huḃe á mashidi. Kwára ñanna a segashe am tate á kurshi á sleksire á Dadaamiya. A ba ñane wá: «Zlauzle áte una mázle-aara.» ¹⁸ Daaci njaanja válaha á zhegela, antara kára á rade, a naba gyaigyaite ge haha á ba an ndzedá ba ñárnjare. Daga ta nderaa estuwa urimagwe am duniya keni ndza gyaigyaiteka haha estuwa d'ekideki. ¹⁹ A naba tapse ge berni yaikke gergere keye daga á sawa am huḃe á haha bademme. Berni-aha umele na ni tá am huḃe á duniya na keni bademme badzarevbadze. Adaba zlaḃe seska emtanjire na ta maganaa emnde a *Babila ñanna am ervaunḃe á Dadaamiya. Adaba una ñanna, ankwá á magaterá palása, tá taa kanteka ba ire keni ge zlada ñanna, ba seke emnde na a cebateraa mbazla na karemka yawe am huḃe-aara d'ekideki na. ²⁰ Wa-aha bademme, antara ba haha-aha na am dagave á háye-aha keni tsaretse am slede-aha-aatare, medfaremedá ba estuwa. ²¹ Nálandze sadadde a naba fantau ge puwa á sawa am samaya á sa arge emnde, demdemire á palle ba seke nákwá á uvera. Emnde bademme tá zlazla ba Dadaamiya adaba zlada á nálandze ñanna jauje ge ndzedá.

17

Elva a berni yaikke na ta fante zhera á zawarire

¹ Am iga a una ñanna maa, palle á malika-aha vuye na ndza ta tegaterem erba á masiba-aha am erva na a se d'ahite, a ba ñane: Sawa náwa yá maraká zlada na ni watse á shaná mukse záware ngelawa na. Amaana: Berni yaikke ta maganaa áte we á háye-aha gergere kwakya na. ² Duwa á slekse-aha á larde-aha bademme, ta de

magaa gwardzire an mukse zaware ngelawa ɲanna, amá a cebaa emnde am duniya ba seke mbazla na karemka yawe ɖekideki na. Estuwa, á ba elva á malika ɲanna.

³ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cufedɖe, daaci a naba eksite ge malika ɲanna, kwaye a diya á dem huɖe á kaamba. Ya naa ba mukse umele am kaamba ɲanna, a njeta áte iga á dabba, dabba ɲanna ba háɲɲe. Ire vuye á ba áte dabba ɲanna palle, derma-aha-aara kelaawa. Baɖemme a vuwa-aara, an puwa ba zhera-aha na zlayeka ɖekideki na ge zlávla Dadaamiya an ɲane. ⁴ Mukse na áte iga-aara na keni maa, á tsekwa am nanɲyuwe lefedlefedɖe buwa. Nanɲyuwe-aha-aara ɲanna bukerɖe ba jili haɲɲe. Palle, haɲɲire-aara ba seke makala á iga a bere, amá palle na ba haɲɲe. Vuwa á mukse ɲanna baɖemme ba náza ngelawire: Kazlaɲa á dindar, antara naberasla, antara náza hyema zarizariya baɖemme, ira erba á dindar-aara a ɲanaahe am erva. Aɲkwa laakire an naha am erba-aara ɲanna. Duksa ɲanna wá, zawarire na a maganaa ɲane baɖemme na. ⁵ Aɲkwa zhera ta puwete áte wafke á mukse ɲanna, amá elva am huɖe á elva. Ákyiye wá: «*Babila berni yaikke na wá, ɲane emmarge zaware-aha, antara shagerkire na tá maganá am duniya baɖemme.»

⁶ Ya naa mukse ɲanna ɖalanemɖála uzhe á emnde á Dadaamiya am ire, uzhe á emnde na shebarka elva a Yaisu na. Ba nanna-aaruwa, yá maga ba najipu-aara. ⁷ «Ká maga najipu á uwe ka,» a ba malika na á elvan ge iya, «naba effa ervaunɖe. Aɲkwa duksa palle yá kwaraksekwáre. Kwaye tara mukse ɲanna, antara dabba na á njá átekwa, antara ire-aha á dabba ɲanna vuye na, ira derma-aha kelaawa na, baɖemme yá ndaksendáhe názu am huɖe-aara. ⁸ Dabba ɲanna ka naaná ka na wá, ba dabba na ndza an shifa, amá kina baaka na. Watse á sesse am evege shagerka na baaka halavuwa-aara ɖekideki na, amá á se haraaka kwakya mázle-aara, tá se keɖanaakeda shifa-aara baɖemme. Emnde a duniya na puwarteka zhera-aha-aatare am wakita á shifa daga am fakta á duniya na wá, itare watse tá maga najipu kwakya áte dabba ɲanna. Adaba werre, ndza aɲkwa an shifa, amá kina baaka, aley watse á sesse zlaɓe ádaliye.»

⁹ A biyántsa zlaɓe ádaliye, a ba ɲane: «Duksa-aha na náwa ɲane na wá, sey á hyephye eɲkale á edda-aara lauktu á cenáncena. Ire-aha á dabba ɲanna vuye na wá, á mára egdzar wa-aha vuye na a njetaa mukse ɲanna atekwa na. Zlaɓe ádaliye, á mára slekse-aha sadadɖe vuye. ¹⁰ Ilyeɓe-aatare wá, daredde slekse-aha ɲanna. Kina wá, unkwahire-aatare kina am sleksire. Amá una watse á sawa ge vuyire na á se haraaháre ba cekwa am sleksire ɲanna. ¹¹ Dabba ɲanna ndza aɲkwa, amá kina baaka na wá, ba ɲane an ire-aara una slekse ge tiisire, ɲane keni ba palle á slekse-aha ɲanna ta vuye na. Má watse sessa ɲane wá, tá se ba ekkedá ba ɖekideki.»

¹² «Derma-aha kelaawa na ka nateraa ka na maa, itare tá mára slekse-aha kelaawa na watse tá sawa á katafke na. Má watse saremsa itare, Dadaamiya á de vaterte sarte ba cekwaanɲudí ge mága sleksire-aatare antara dabba ɲanna. ¹³ Slekse-aha kelaawa ɲanna wá, watse tá jema ye-aatare palle, sleksire-aatare baɖemme, watse tá maganá ba ge dabba ɲanna palle. ¹⁴ Itare baɖemme na, watse tá gwaare ba ge egdza zhel kyawe an wáva. Amá watse á de gáná ba egdza zhel kyáwe na ndzedá, tá antara emnde-aara na a dzeratersaa ɲane, a ɖatersaa ɲane, tá aɲkwa á ɖabaná an ervaunɖe-aatare palle na. Á de gáná ba ɲane ndzedá, adaba ɲane Slekse arge slekse-aha baɖemme, Yaakadada arge dada-aha baɖemme.»

¹⁵ A biyántsa malika ɲanna zlaɓe ádaliye, a ba ɲane wá: «Háye-aha ɲanna ka naaná ka, á njá mukse ɲanna áte itare na wá, á mára emnde a larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva-aha gergere baɖemme. ¹⁶ Derma-aha á dabba ɲanna kelaawa, antara ba dabba ɲanna an ire-aara, watse tá gwaare ge mukse záware na an degwune, watse tá zuze áte há-aara baɖemme, watse tá yana á ba an ukhyiye dey. Ba hyuwa á vuwa-aara keni watse tá zuze, tá de zlanazle an

kárá ba ðekideki-aara. ¹⁷ Adaba a maganaa ba Dadaamiya slera-aara am ervaunðe á slekse-aha ñanna, ganakini tá nguða ye-aatare palle, tá maganá sleksire-aatare ba ge dabba ñanna palle. Dadaamiya a magaa una ñanna geni ta maganaamaga názena á kataná ñane, dem sarte na má gevge názena a ndaasa ñane.

¹⁸ «Mukse ñanna ka naaná ka na wá, ñane á mára berni yaikke. Baðemme á slekse-aha na tá am duniya na tá á ba am sera-aara.»

18

*Palase na á de maganá Dadaamiya ge *Babila*

¹ Am iga a una ñanna maa, yá zhára ba malika umele á tsekwa á sawa am samaya. Hákuma, antara ðemdemire-aara hyemhye am huðe á duniya baðemme. ² Malika ñanna a ketaa kwára-aara á ba an ndzeða, a ba ñane: «Kina wá, zlauzle *Babila mázle-aara, á de mbeða berni yaikke. Daaci gevge tate á njá á shaitaine-aha, jini-aha, antara yiye-aha na ta shagerka-aha, wayarka emnde na tá njá am huðe-aara. ³ Adaba ñane a ganve ire-aara ba seke mukse zaware, slekse-aha á duniya baðemme ta naba magaa gwardzire an ñane, zawarire-aara a cebaa emnde a larde baðemme am duniya ba seke a cebateraa ba mbazla. Emnde a tsakala am duniya baðemme garega nalmáne an mukse na, adaba ñane wayaawáyá za emtakire á duniya baðemme.»

⁴ Daaci yá cena ba kwára umele zlaðe áðaliye á sawa am samaya á ba an ndzeða, a ba ñane: «Ekkure emnde-aaruwa baðemme, sawesse am berni na! A ndebakurveka haypa-aatare, antara geni a sharkurka palase-aatare keni. ⁵ Adaba hyaahya haypa á berni ñanna, de shanaasha Dadaamiya am samaya, shagerkire na tá maganá itare na á segasheka am ervaunðe á Dadaamiya ba estuwa. ⁶ Sey tá magateránmaga palase ge emnde ñanna ba seke una ndza ta magateranta itare ge emnde umele na. Baira a jaranuje ge una ni ndza ta magateranta itare ge emnde ma ser buwa keni. Ba ire keni a karanteka ge zlaða ba seke emnde na a cebateraa narge na. ⁷ Ba seke una ñane zauze emtakire á duniya kwakya na wá, zlaða keni kwerawanaakwera á ba áte una ñanna, magawantemága palasa ba shagera. Adaba a bántsa am ire-aara: Iya ganevka seke wegyegye a mukse, ya slekse ba iya an ire-aaruwa, á janjerma uwe antara kyuwa ba ðekideki. ⁸ Adaba una ñanna wá, sey tá se gwargwe masiba-aha sadadde ge berni ñanna á ba áte háre palle. Tá se gwargwe tara lapikere, antara emtsa, ira waya, lauktu watse tá zlanazle an kárá ba ðekideki. Adaba Dadaamiya Yaakadada, sey ba ñane palle an sleksire-aara ðaaka umele, á de ndahaná ba ñane názu tá maganá ge berni ñanna.»

⁹ Má watse slekse-aha á duniya naránna yire á kárá na á za berni ñanna wá, watse tá puwumpuwa erva am ire, tá tsaka ðákwa, tá kyuwa gwardzire na ndza ta maganaa antara berni ñanna, ira emtakire á duniya na ndza ta nanaa itare áhuwa ñanna baðemme, adaba berni ñanna zauze kárá. ¹⁰ Kwaye watse tá tse yiyye ge lyawa á zlaða, tá ámbera fa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Nja seke *Babila na ni shekwaaka ba ðekideki keni?»

¹¹ Ba estuwa ge emnde a tsakala na tá am duniya baðemme keni, tá de puwa ba erva am ire, tá de tsaka ðákwa ge kyuwa berni ñanna, adaba ta ðaaka emnde a gáne-aatare. ¹² Adaba itare tá ankwá tsakala duksa kwakya áhuwa. Tá tsakala dindar, antara lipela, ira jeba á nákwá-aha umele ankwá gergere kwakya. Tá tsakala sandá-aha, lefedlefedire-aatare ba seke uwe. Umele-aha-aatare jili hanje, hanjire-aara ba seke makala á iga a bere, umele wá, ba hanje. Zlaðe adaliye, tá ankwá tsakala jeba á náfa-aha umele an dárádza jipu, antara egdzar duksa-aha na tá maganá an sláre á guwe, umele tá maganá an náfa na an dárádza jipu na, umele á duksa-aha ñanna tá maganá an verzhagane, umele íre danje, umele tá maganá an jeba á nákwá-aha umele ankwá an dárádza jipu. ¹³ Zlaðe áðaliye, tá ankwá tsakala názase gergere

kwakya áhuwa: Umele yawe-aara, umele waye á gáná áte vuwa, umele tá dísaná am kárá ba seke kajiji, tá anƙwa tsakala wáye á dále, antara nalkáme, antara ukpa-aara, ira mbazla. Tá anƙwa tsakala esla-aha, kyáwe-aha, belsa-aha, ira darkwa-aha, antara ba urimagwe keni: Náve-aha, antara emnde na tá halaterá áte we á wáva. Baaka názu tsakalarka itare áhuwa. Adaba una ɲanna tá kyuwa berni ɲanna. ¹⁴ A ba itare: «Kina kazlaɲa zarizariya na ndza á kataná ervaunɲe á ɲa na ba baaka mázle-aara? Kwakyire á nalmane á kure na, antara emtakire á duniya na ndza kwa zanaa kure na ba yakuránya kwá jammeka dekiɲeki?» ¹⁵ Baɲemme á emnde na tá tsakala berni ɲanna wá, garege nalmána amkwa. Kwáye watse tá tse yiyiye ge lyáwa á zlaɲa, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa-aatare. ¹⁶ Watse tá ba: «Alawlawlaw baaka berni yaikke! Berni zariya na ndza á shakwa sanda-aha lefedlefedɲe na, jili haɲɲe ba seke makala á iga a bere, umele ba haɲɲe, tá an dárádza jipu, ira yaadi-aha umele zarizariya baɲemme, an dárádza jipu na. Baaka berni ɲgelawa na an náza ɲgelawire kwakya ázeɲara, kazlaɲa a ɲgelawire-aara, umele ta maganaa an dindar, umele ta maganaa an jeba á nákwá umele anƙwa an dárádza jipu. ¹⁷ Baɲemme a dikele á duksa-aha ɲanna shekwaaka dekiɲeki, keɲaakeɲa ba estuwa.»

Ba estuwa ge emnde a mága slera áte ire á háye keni. Emnde a báká paare á háye sadadɲe, antara male-aha-aatare, ira emnde a tsakala na tá maga shula an paare-aha á yawe, itare keni kwaye ta tsatsehe baɲemme yiyiye. ¹⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte yire á kárá na anƙwa á zá berni ɲanna wá, a ba itare: «Á jare áme kwa berni yaikke seke una mázle-aara!» ¹⁹ Ba ta ndaase una ɲanna wá, ta fantau ge kyuwa. Tá tsaka dákwa, tá slatsa erva, tá zá erva-aatare an sláre, tá puwa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Baɲemme á emnde a paare á yáwe sadadsadadɲe na ta gaa nalmáne á ba áte ɲane na ba cekwaanɲuɲi keni shakwaaka degi!» A zluwa estuwa hula á emnde ɲanna.

²⁰ Ekkure emnde na kwá am samaya, higauhiga arge keɲa á berni ɲanna. Ekkure emnde a bela á Dadaamiya, antara nabi-aha, ira emnde á Dadaamiya baɲemme, higauhiga arge keɲa á berni ɲanna. Adaba pelansepele Dadaamiya ge berni ɲanna názena ndza a magakurtaa ɲane na baɲemme.

²¹ Am iga a una ɲanna maa, yá zhárá ba gwarda á malika umele, a eksante dada nákwá am erva, yaikkire-aara ba seke nákwá á uvera, a eblyanme á dem háye á ba an ndzeɲa, a ba ɲane: «*Babila berni yaikke na watse ba estuwa. ²² Baaka ura á de puwete ice áte emnde a mága gusa am Babila dekiɲeki. Ma emnde a jaa gadzavera, ma emnde a ferta derma antara nalgaita, watse ba tseriye baaka ura á de cena mágava á duksa am huɲe á Babila. Ma emnde a mága dzera, ma emnde a ndera gahe, ma emnde a haa hiya, baɲemme watse baaka ura á tse am zhegela ba palle keni. ²³ Ekka Babila wá, baaka ura á de puwete ice áte kárá á wáye ázeɲa mázle-aara, baaka ura á de cena elva a gaa mukse, ma elva a de gaa zhele keni am mba á ɲa. Abi werre, ndza ta bántsa emnde a tsakala á ɲa: Sey ba ɲere ka mu ware edda una á jaɲeruje na? Ta zlermu nalmáne á duniya baɲemme an kurguna. Adaba una ɲanna mbedakmbedá na.»

²⁴ Zlaɲe ádalije, Dadaamiya nanna uzhe á nabi-aha-aara, antara uzhe á emnde a daba ɲane, baɲemme á ba am mbiye á Babila. Baɲemme a uzhe á emnde na ta cebateraa am duniya na, á ba am mbiye á berni ɲanna baaka ura umele.

19

¹ Am iga a una ɲanna maa, yá cena ba kwárá á sawa am samaya, ba seke kwárá á nalga yaikke hedihediye, a ba itare: «*Halailuya! Ba Dadaamiya á miya una slelya ura, edda á deɲdeɲemire, hákuma baɲemme á ba am erva-aara. ² Adaba ɲane á kya shairiya-aha-aara baɲemme á ba áte jirire áte unɲule-aara baɲemme. Adaba una

ɳanna, maganánmaga palase ge mukse záware na a badzanve duniya bademme an gwardzire-aara, zlaɓe ádaliye, adaba a ceɓaa shifa á emnde a slera-aara na.» ³ A ba itare zlaɓe ádaliye: «*Halailuya! Kwaye yire á kára na á za berni ɳanna shelle am zhegela, ɓaaka emtsa-aara dem ba ge ɗekideki.» ⁴ Am iga a ɓela láhe-aatare maa, emgyegwar zála kul buwa ju ufade, antara duksa-aha ufade na tá an shifa na reppe puwaraapuwa á dem áhá á katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, tá anƙwa kezlan ugje. *Halailuya! *Aamin! a ba itare.

Edda una tá ɗahána an egdza zhel kyáwe na anƙwa á gá larusa-aara

⁵ Daaci yá cena ba kwára umele á segashe am tate á kurshi á sleksire, a ba ɳane: «Ekkure emnde á Dadaamiya bademme, an male-aha-ka, an egdzara-ka, bademme á kure kwa emnde na kwá an lyawa-aara am ervaunɗe na, galaugála Dadaamiya á miya.» ⁶ Zlaɓe ádaliye, yá cena ba kwára umele ba seke kwára á nalga, kwára-aatare ba seke mága á yáwe áte guwa yaikke, zlaɓe ádaliye, ba seke válaha á samaya. A ba itare: «*Halailuya! Adaba Dadaamiya Yaakadada edda á hákuma bademme, Slekse ba ɳane palle. ⁷ Higaumihiga bademme! Shamisha geɗa yaikke! Galaumigála Dadaamiya, adaba hyephye sarte, ɳwatenɳwa ɳane geni egdza zhel kyawe á gá larusa-aara, larusa-aara ɳanna keni maganaamaga niya. ⁸ Varanteva baráma ge larusa, geni á tsekwemtsekwa nanɳyuwe lefedɗe jipu ámberá á maga pulpulire keni jipu, cuɗedɗe zlaɓe ádaliye na.» Nanɳyuwe ɳanna wá, á maramiya shagerire-aha na ndza ta maganaa emnde á Dadaamiya an ervaunɗe-aatare palle na.

⁹ Daaci a ba malika na á elvan ge iya: «Puwetepuwa elva na náwa yá ndakndáha na am wakita: Má ba geɗa wá, watse anƙwa áza emnde na ɗahaterɗáha Dadaamiya á dem larusire á egdza zhel kyawe na.» A farhe zlaɓe ádaliye, a ba ɳane: «Baaka fida am elva na ɗekideki, a ndaasa ba Dadaamiya an we-aara.»

¹⁰ Daaci, ya gaavehe am sera-aara, yá kátá kezlan ugje, amá a naba piyite: «Maƙka una,» á bina. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzar mama-aha á ɳa na fakurtarefe áte elva a Yaisu na. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

Elva a Yaisu na wá, ba elva na ndza a baterna Shedeke Cudeɗe ge nabi-aha, lauktu ta se ɓalaterán ge emnde na.

Zhele midala áte belsa dzayye

¹¹ Am iga-aara maa, ya ketaa ice á dem zhegela wá, yá zhára ba samaya wanɳe an wacene. Zlaɓe ádaliye, yá zhára ba belsa dzayye telle, antara ura áte iga-aara. Zhera á edda una ɳanna: Slejirire, antara ɓaaka fida ázeɳára. ɳane á kya shairiya-aara á ba áte jirire, á wawa keni á ba áte unɳule-aara. ¹² Ice-aha-aara ba seke nara á kára, dzakwa á sleksire keni ɓaaka zlakta-aara am ire-aara. Zlaɓe ádaliye, anƙwa zhera an puwa áte ɳane, ɓaaka slediyeddiye ɗekideki, sey ba ɳane palle duksa-aara. ¹³ Nanɳyuwe-aara bademme ba uzhe. Zhera-aara wá: Elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga-aara, ta ɗabemhe ge emnde a wáwa am samaya, itare keni bademme tá á ba áte belsa dzaydzaye, tá am nanɳyuwe keni dzayye ba telle, lefedɗe jipu, cuɗedɗe zlaɓe ádaliye keni. ¹⁵ Anƙwa á segashe katsakar am mbuwe-aara, an ga slare jipu. Á de gána an una ɳanna ndzedá arge duniya bademme. Ba ɳane palle una á de geva slekse an zade á íre am erva, slekse na an hákuma jipu na. Watse á ɳgerɗa kelaade-aha-aara an sera ba seke una tá ɳgerɗa egdzara á náfa am tate-aara, ge beca yáwe-aara na. Una ɳanna, á maramiya já ervaunɗe á Dadaamiya Yaakadada arge duksa bademme. ¹⁶ Anƙwa zhera-aara an puwa áte nanɳyuwe-aara, antara pákwálá-aara, a ba itare: Slekse arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.

¹⁷ Daaci yá zhára ba malika umele a tsanve ge vaciya, a fantau ge ɗáha yiye-aha tá anƙwa ɳgye am huɗe á zhegela, herzhá á shanaasha samaya bademme na, a ba ɳane á ba an ndzedá, á elvan ge yiye-aha ɳanna: «Sawmbare bademme ásehuna,

náwa Dadaamiya a gyakur munri yaikke! ¹⁸ Sawmbare á se za hyuwa á slekse-aha á larde-aha, antara hyuwa á sawji-aha, antara male-aha-aatare, hyuwa á belsa-aha, antara emnde na ndza tá áte belsa-aha nanna, hyuwa á náve-aha antara emnde na tá kwára ire-aatare, hyuwa á male-aha, antara egdzara, hyuwa á emnde bademme, sawmbare zauza.»

¹⁹ Daaci yá zhára ba dabba na, antara slekse-aha á larde-aha, ira sawji-aha-aatare, jarammeje bademme ganakini tá daná wáva ge edda una áte belsa dzayye na antara emnde a wáva-aara. ²⁰ Daaci ta puwatersaa erva ákataliya ge tara dabba nanna, antara nabi fida na ndza a magaa najipu-aha á katafke á dabba nanna. Ndza a badu emnde á ba an najipu-aha nanna, ta lyevaa lámbe á dabba nanna, ta kezlan ugje ge gára-ava-aara hele na. Daaci ta valyateremhe á ba an shifa emnde buwa nanna á dem derve á kára, an wesha an *baraudau, jauje ge kára-aha bademme. ²¹ Amá sawji-aha-aatare, antara emnde na tá am iga á dabba nanna bademme na wá, a cebateraa ba katsakar na á segashe am mbuwe á edda una áte belsa na. Yiye-aha bademme zaruze hyuwa-aatare, ta yanaa ba itare.

20

Elva a zara sleksire am iva debu

¹ Am iga-aara wá, yá zhára ba malika umele zlafe ádaliye, á tsekwa á sawa am samaya, an egdza a tsekweram am erva, ge se wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladfire-aara dekideki na, antara tsavaytsavaye yaikke. ² Daaci a naba eksavaa náza nye na emgyegwe a záhe keni ba nane na. Amaana: Male á jini-aha, bi Shaitaine. Daaci a naba ngudanaahe ciyye ge malika nanna, geni á gá iva debu am tsavaytsavaye nanna. ³ Kwaye a de eblyanme am evege nanna, a zlenja an egdza a tsekweram, a venyanuhe zlafe ádaliye geni á gá iva-aha na am hufe-aara, á shanka se bada emnde am duniya mázle-aara. Sey má zlauzle iva debu nanna, lauktu tá de belanaabela cekwaangudi.

⁴ Am iga a una nanna maa, yá zhára kurshi-aha á sleksire, emnde tá anjwa á njanja am kurshi-aha nanna, ta vaterte hákuma á kya shairiya ge itare. Zlafe ádaliye, ya náternaa shedekwe-aha á emnde umele, ndza ta cebáteraa adabá tsaraatse áte elva a Yaisu, tá anjwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde. Itare ndza kezlaranka ugje ge dabba nanna dekideki, ma ge gára-ava á dabba nanna keni. Lyiyarka lámbe á dabba nanna dekideki ma áte erva a nadafa-aatare, ma áte wafke-aatare keni. Ya naterna emnde tá á ba an shifa-aha-aatare zlafe ádaliye lanje, tá anjwa zá sleksire-aatare antara Yaisu *Almasiihu am iva debu. ⁵ Una wá, zujnwire á tseta emnde am fáya. Emnde umele maa, zlafe tá tseteka emtsaade, sey má zlauzle iva debu nanna. ⁶ Má geda wá, sharánsha emnde nanna Dadaamiya a tsaterter zujnwire am fáya na. Tá de jammeka antara emtsa na watse á de ceba emnde ge buwire na dekideki, itare watse tá de geva *liman-aha á Dadaamiya, antara Yaisu Almasiihu, tá de za sleksire-aatare antara Yaisu Almasiihu am iva debu.

Halavuhále ndzedá á Shaitaine

⁷ Am iga á iva debu nanna maa, watse tá belanaabelá zlafe ádaliye Shaitaine, á de sesse am evege-aara nanna. ⁸ Watse á de bada emnde zlafe ádaliye am larde-aha bademme am duniya. Ba larde-aha nanna una tá dahaná an Gaug, antara Magaug na. Watse á jatermaare bademme, ganakini tá de wava. Kwakyire-aatare, watse ta ba seke shiili na am guwa na. ⁹ Daaci yá zhára ba daredde, tá kela á dem hufe á duniya bademme, tá anjwa á jantaave ge tate-aha na tá átekwa emnde á Dadaamiya, tá jantaave ge berni yaikke na a wayeta ervaunde-aara ba estuwa. A naba tsekwa ge kára á sa am samaya, a se zlateraahe bademme. ¹⁰ Daaci ta eksevaa Shaitaine na a kedeteraa nane na, ta de eblyanme am derve á kára na an wesha an *baraudau,

tá am huđe-aara tara dabba, antara nabi fida na. Tá de maga palása-aatare áhuwa vayi vacika dem ba ge đekideki.

Shairiya á emnde am halavuwa á duniya

¹¹ Daaci yá zhára ba kurshi á sleksire yaikke vayvaya, dzayye ba telle, anƙwa ura á njá am kurshi ɲanna. Tara samaya antara haha zhagadarzhagade á katafke-aara, puwarteka ice áte itare đekideki. ¹² Daaci yá zhára ba nalga á emnde na ndza emtsaremtsa na, male-aha, antara egdzara bađemme tá anƙwa á tsaatse á katafke á slekse yaikke ɲanna. Daaci ta naba werta wakita-aha. Anƙwa wakita umele, an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na á zleka na am huđe-aara, ɲane keni ta werantehe. Daaci Dadaamiya a fantau ge kya shairiya á emnde a fáya ɲanna bađemme, ma shairiya á ware keni ta kyánaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara, ta beranaa am wakita na. ¹³ Antara ba emnde na ndza ndaterunde háye keni, a naba melatersehe á segashe. Tara emtsa, antara fáya keni eptsananaaptsa emnde na ndza tá ázetare, Dadaamiya a se kya shairiya-aatare bađemme, ma ware keni ta kyanaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara na. ¹⁴ Am iga-aara maa, ta puwum tara emtsa, antara fáya á dem kára. Derve á kára ɲanna emtsa umele ge buwire. ¹⁵ Daaci ma ware una shanka zhera-aara am wakita á emnde a shifa na wá, ɲane tá velyaná á ba á dem derve á kára.

21

Samaya antara haha bukerđe tá anwaslire

¹ Daaci yá zhára ba samaya anwaslire, antara haha anwaslire, emgyegwe-aha-aara na međarmeda bađemme. Ba háye-aha keni ta baaka međarmeda bađemme. ² Zlađe áđaliye, yá zhára ba berni cuđeđe. Una ɲanna, berni á Urusaliima anwaslire, anƙwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Dadaamiya a cađese ba seke una ni larusa á cađa vuwa-aara má anƙwa á zlalá á de gá zhele na. ³ Yá cena ba kwára yaikke, an ndzeđa jipu, á segashe am tate á kurshi á sleksire. A ba kwára ɲanna wá: «Kina wá, tate á njá á Dadaamiya á ba am dágave á emnde mázle-aara, tá de geva emnde-aara ba miyenne, Dadaamiya keni á njá á ba am dágave-aatare, á de geva ba ɲane palle Dadaamiya-aatare. ⁴ Á de halatersá ba ɲane an erva-aara yáwe á kyuwa am ice. Watse baaka á de emtsa mázle-aara. Ma kyuwa, ma tsáká đákwa, ma wá á vuwa keni bađemme duksa-aha ɲanna ndza na á dedde.»

⁵ Daaci á ba Slekse yaikke na am kurshi na: «Ka cenáncena emtu, duksa bađemme sey yá maga ba umele anwaslire.» A fiyarhe zlađe áđaliye, a ba ɲane: «Puwetepuwa elva ɲanna, adaba jirire baaka fida am huđe-aara đekideki.» ⁶ A farhe zlađe áđaliye ge enndáhá-aara, a ba ɲane wá: «Zlauzle áte una. Ba iya una ya zuɲɲwe arge duksa bađemme, watse ba iya ɲanna zlađe áđaliye am halavuwa á duksa bađemme. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya. Ma á wáná ndera ge ware keni, yá vanteva ya yáwe á shushe ge edda-aara ba dey. Yáwe ɲanna, yáwe á suwa na á fá shifa am ura na. ⁷ Daaci ma a ganaa ware ndzeđa keni yá vanteva duksa-aha ɲanna. Iya keni yá gevge Dadaamiya-aara, ɲane keni á gevge ba egdza-aaruwa. ⁸ Amá tara emnde a lyáwa, emnde na fartareka, emnde a mága danɲwire á huđe, emnde a ceba shifa, emnde a mága gwardzire, emnde a kyula hele, antara emnde a mága fida, emnde ɲanna bađemme tá de ɲgyakaterá á dem derve á kára na an wesha an *baraudau na. Una ɲanna, emtsa-aatare ge buwire.»

Elva a Urusaliima anwaslire

⁹ Daaci malika-aha vuye na ndza tá an erba-aha vuye am erva-aatare, an naha an masiba-aha na á halavuwa átekwa na, palle-aatare a naba đahite, a ba ɲane á elvan ge iya wá: «Sawa náwa yá maraká larusa á gáná egdza zhel kyáwe na.» ¹⁰ Daaci

a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cudedde, kerten a naba eksite ge malika nanna, kwáye a de dalta antara iya áte ire á wa sladdé jipu, a mariya berni cudedde, berni á Urusaliima ankwá á tsekwa á sawa áza Dadaamiya á sawa am samaya. ¹¹ Berni nanna ámbéba á maga wulwulire ba seke jéba á nákwá umele ankwá tá dáháná an Yaspa, an dárádza jipu. Wulwulire nanna á maganá ba demdemire á Dadaamiya. ¹² Ta jantaave ge berni nanna an riya yaikke, an sladdé á dem zhegela keni nane. Wákyiya kelaawa ju buwa áte riya nanna. Malika-aha keni ta kelaawa ju buwa áte wákyiya-aha nanna. An puwa zhera-aha á jéba-aha á *Iserayiila-aha kelaawa ju buwa na áte wákyiya-aha nanna bademme. ¹³ Wákyiya keye keye áte dalbe-aha á riya nanna ufadé kerde. Wákyiya keye á dem gedí, keye á dem manem, keye á dem pute, keye keni á dem yala. ¹⁴ Riya á berni nanna bademme ta fanaa ekte á ba an nákwá-aha kelaawa ju buwa njanje. Ba kelaa nákwá am nákwá-aha nanna, an puwa zhera á ura palle am pukura-aha á egdza zhel kyáwe ta kelaawa ju buwa na.

¹⁵ Malika nanna a ndahi elva na, an zade á dindar sladdé am erva-aara ge kura duksa an nane. Á de kura ba tara berni nanna an nane, antara riya-aha-aara, ira wákyiya-aha-aara bademme. ¹⁶ Berni nanna wá, gevka takarre. Daaci malika nanna a kuranaahe, dalbe-aha-aara ufadé kerde ba kalkale. Ma am sladdé, ma am hwiya keni ba zawa debu kelaawa ju buwa. An wálá á dem zhegela keni ba estuwa. ¹⁷ Daaci a kuresé riya-aara keni. Wálá á riya nanna deremke, an kul ufadé ju ufadé áte erva. Una nanna wá, a kuran ba seke kura duksa á emnde. ¹⁸ Riya á berni nanna bademme wá, ta nyañanaa á ba an jéba á nákwá umele ankwá tá dáháná an Yaspa, nákwá nanna an dárádza jipu. Berni nanna maa, bademme ta nderanaa á ba an dindar miyenne, dáláwwe ba seke kweteram. ¹⁹ Nákwá-aha na ta fanaa ekte ge riya nanna maa, bademme an cádá. Ta cadanaa an jéba á nákwá-aha umele ankwá tá an dárádza jipu, nákwá-aha nanna jeli gergere bademme. Zujjwire á nákwá-aha á ekte á riya nanna, ta cadanaa an Yaspa, buwire, ta cadanaa an Safira, keyire, ta cadanaa an Kaldaidaun, ufadé ta cadanaa an Imiradi, ²⁰ ilyebire ta cadanaa an Sardunisu, unkwahire ta cadanaa an Sardiyus, vuyire ta cadanaa an Kirisauliti, tiisire ta cadanaa an Bairil, nane jeli slerekke. Maselmanire tá cadanaa an Tupas, kelaawire ta cadanaa an Kirisauparasu, kelaawa jemtekwire ta cadanaa an Turkuwas, nane jeli lipela. Kelaawa ju buwire ta cadanaa an Amaitistu. ²¹ Amá wákyiya-aha kelaawa ju buwa na áte riya á berni nanna, ta fafanu ba jéba á nákwá umele ankwá zariya jipu ákura paare, amá hedfaaka. Ba kelaa wákyiya ta fanu nákwá nanna palle. Baráma am huđe á berni nanna wá, ba dindar miyenne, dáláwwe ba seke kweteram.

²² Puwanteka ice-aaruwa dekideki áte mashidi am berni nanna, adaba Dadaamiya Yaakadada, antara egdza zhel kyáwe tá ankwá am huđe-aara. Adaba una nanna baaka mashidi na. ²³ Tara vaciya antara tere keni ta baaka dekideki. Adaba demdemire á Dadaamiya hyephye, Egdza zhel kyáwe keni ankwá á mára parakkire-aara am huđe á berni nanna bademme. ²⁴ Emnde na ndza tá am duniya, tá am berni nanna, tá ankwá já dába á ba áte parakkire nanna. Emnde na ndza ta slekse-aha am duniya na keni, halarantehálá sleksire-aatare nanna á dem huđe-aara. ²⁵ Wákyiya-aha áte riya á berni nanna tá hedeka dekideki, á njá á ba an wácene, adaba baaka vayiya mázla-aara. ²⁶ Sleksire, antara duksa shagera na ndza am duniya na, watse bademme tá de ndakaná á ba am berni nanna. ²⁷ Bademme á názena ankwá harám am huđe-aara maa, á demka á dem berni nanna dekideki. Emnde a mága názu zlayeka, antara emnde a fida wá, baaka baráma ge itare dekideki á dem huđe-aara, sey ba emnde na an puwa zhera-aha-aatare am wakita á emnde a shifa na á zleka na, wakita á egdza zhel kyáwe na. Sey ba itare palle una watse tá dehuwa.

22

¹ Daaci malika ṅanna a naba mariya guwa, aṅkwa á kelá yáwe á shifa átekwa, aṅkwa á maga wulwulire ba seke kweteram. Yáwe ṅanna, á kela á sawa am tate na tá átekwa tara Dadaamiya tá am kurshi á sleksire-aatare antara egdza zhel kyáwe.

² Daaci yáwe ṅanna á kelá á ba áte baráma am huḍe á berni ṅanna. Aṅkwa náfa á shifa áte we á guwa ṅanna, áte iga guwa ṅanna, antara ásehuna-aara keni ba ṅane. Náfa á yá egdzere ser kelaawa ju buwa áte iva palle. Ba kela tere, á yá ba egdzere. Hyema-aara keni kurgune ge emnde na ta sawa á sa am larde-aha am duniya na.

³ Baḍemme á názena a nyainyanvaa Dadaamiya á taa demka á dem berni ṅanna ḍekidēki.

Tara Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe tá aṅkwa á njanja am kurshi á sleksire am berni ṅanna. Emnde a slera-aara tá aṅkwa kezlan ugje ge ṅane. ⁴ Itare wá, tá de nanna wafke á Dadaamiya ba shagera, watse tá shá zhara-aara áte wafke-aha-aatare baḍemme. ⁵ Vayiye wá, watse baaka ḍekidēki, watse baaka wedere á parakkire umele ḍekidēki, ma kára á wáye, ma vaciya keni. Aḍaba ba Dadaamiya Yaakadada an ire-aara una á de geva parakkire na á hyetehye áte emnde baḍemme. Daaci tá de zá sleksire-aatare emnde dem ba ge ḍekidēki.

Yaisu aṅkwa á eptsá

⁶ Daaci a ba malika á elvan ge iya: «Elva-aha na wá, baḍemme ba jirire, baaka fida am huḍe-aara ḍekidēki. Ba Dadaamiya una ndza a vaterte Sheḍekwe-aara ge nabi-aha, zlaḍe ádaliye, a belaa malika-aara ge emnde a slera-aara, ge se maraterá názu herzhe watse á magava ba jirire na.» A zla elva-aara estuwa.

⁷ «Ya baa ba kure! Náwa herzhe yá aṅkwa duwa, yá de gedatertegedá emnde na má tsufartetsufa elva a nabiyyire na am huḍe á wakita na.»

⁸ Iya Yuhanna wá, ya cenanaa á ba an hyema-aaruwa duksa-aha ṅanna, ya nanna an ice-aaruwa. Am sarte na cenanovaacena, zharannaazhárá duksa-aha ṅanna ba shagera, kreppe ya naba mbedeḍe am sera á malika na a mariyaa duksa-aha ṅanna, yá kezlan ugje. ⁹ Amá a naba piyite: «Maṅka una,» a ba ṅane á elvan ge iya. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzara mama-aha á ṅa nabi-aha umele. Ya ba seke emnde na ta de ḍaba názena ka puweta ka kina an ervaunḍe-aatare baḍemme. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

¹⁰ Názu a binaa ṅane zlaḍe ádaliye, a ba ṅane: «Elva-aha na wá, a tsekwanaa ba Dadaamiya. Shebatervuweka elva-aha ṅanna ge emnde. Aḍaba herzhe watse á magava duksa-aha ṅanna. ¹¹ Názu yá bakurná ya wá: Má ura a eksese mága kelaadire, a naba emmága ṅane. Edda una a eksese mága harám, a naba emmága ṅane. Edda una ṅane a eksese mága maggwire, a yanka emmága-aara. Edda una ṅane a eksese mága cufedḍire, a yanka, a emmága cufedḍire.»

¹² A ba Yaisu: «Náwa herzhe yá aṅkwa duwa antara láḍá-aaruwa am erva yá de tegakurtega. Amá wá, ma ware keni yá de vanta á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara. ¹³ Ba iya una ya zunṅwe arge duksa baḍemme, am halawuwa á duksa baḍemme keni ba iya ṅanna zlaḍe ádaliye. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya.»

¹⁴ Má ba gedá wá, watse tá shansha ba emnde na tá yanka liya am nanṅyuwe-aatare ḍekidēki na. Itare wá, watse tá shansha baráma á dem berni, tá de zá egdza á náfa á shifa na ba seke una tá kataná itare. ¹⁵ Amá emnde a mága ṅuḍiyire, antara emnde a mága náfa, emnde a mága gwardzire, emnde a ceba shifa, an emnde a mága hele, ira emnde na tá njá á ba an fida am mbuwe na, emnde ṅanna baḍemme wá, itare tá taa demka á dem berni ṅanna ḍekidēki.

¹⁶ «Iya Yaisu, ya belakuraa malika-aaruwa, ganakini á de balakursebále duksa-aha ɲanna baɗemme ge kure aiklaisiya-aha. Ya wulfe á *Dawuda ɲára ba iya, ya terlyakwa á ireɲly keni ba iya.»

¹⁷ Daaci a ba tara Shedekwe Cudedɗe, antara larusa á egdza zhel kyáwe: «Ane! naba sawa». Ma a cenanaa ware keni, ɲane keni a bánba: «Sawa». Ma á wáná ndera ge ware keni, sawmbare shawushe yáwe á shifa. Ma a se katanaa ware yáwe ɲanna keni, tá vante ba dey.

Elva na am halayuwá á elva-aha

¹⁸ Iya Yuhanna wá, náwa yá aɲkwa fater magiya ge emnde na tá aɲkwa cená elva á nabiyyire am wakita na: Ma ware una a far názá-aara ge názena am wakita na keni, Dadaamiya á de fanaarfe ge ɲane masiba-aha ɲanna á ndahaná wakita na. ¹⁹ Ma ware una a gulese elva a nabiyyire na am huɗe á wakita na keni, Dadaamiya á de tsakese dza-aara am egdzara á náfá á shifa aɲkwa an puwa am wakita na. Watse baaka sleɗe á edda-aara ba dekiɗeki am berni cudedɗe na á ndahaná wakita na.

²⁰ A bánɗsa edda una a magaa seyɗire á ba an jirire áte elva-aha ɲanna baɗemme na: «Ba jirire, náwa yá á ba áte we á sera, yá aɲkwa duwa.»

*Aamin! Naba sawa ka Yaakadada Yaisu!

²¹ Yaakadada Yaisu a hyantehye ɲurna-aara ma áte ware keni baɗemme.